

နန္ဒမေဓာဘိ သိရိသဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

ထန်းတပင် သာသနာပိုင်ဆရာတော်

အရှင်နန္ဒမေဓာ

စီရင်တော်မူအပ်သော

ယမိုက်အရကောက်

နှင့်

ဂဏ္ဍိ-အနုဂဏ္ဍိ အချိုး အမျိုးမျိုး

ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း မူလပဋ္ဌာန်းဆရာတော် ဦးနာရဒ-က ပြင်ဆင်တော်မူ၍
“အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု” ကျေးဇူးရှင် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက
ထပ်မံ, အဆုံးသတ် တည်းဖြတ် သုတ်သင်တော်မူသည်။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၉

ကောဇာ ၁၃၃၇

ဩဂုတ်လ ၁၉၇၅

၂၀၃၃

နန္ဒမေဓာဘိ သိရိသဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂူရု

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

ထန်းတပင် သာသနာပိုင်ဆရာတော်

အရှင်နန္ဒမေဓာ

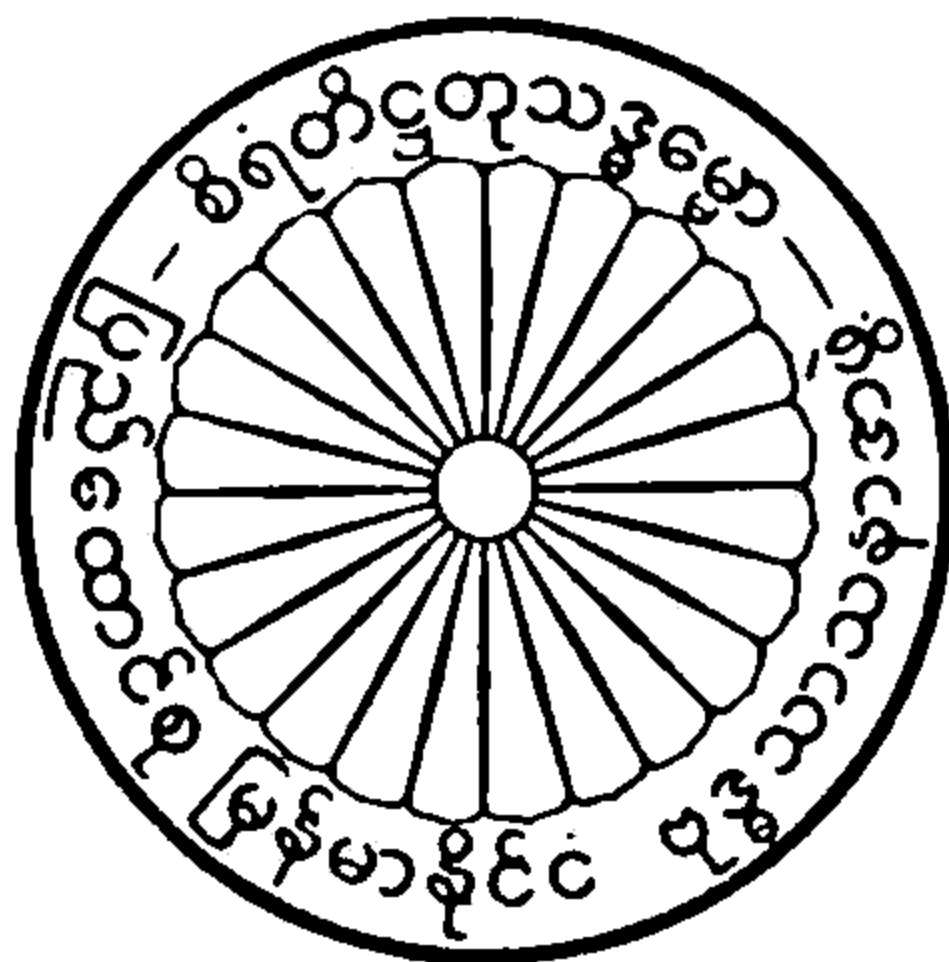
စိရင်တော်မူအပ်သော

ယမိုက်အရကောက်

နှင့်

ဂဏ္ဍိ-အနုဂဏ္ဍိ အချိုး အမျိုးမျိုး

ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း မူလပဋ္ဌာန်းဆရာတော် ဦးနာရဒ-က ပြင်ဆင်တော်မူ၍
“အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂူရု” ကျေးဇူးရှင် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက
ထပ်မံ အဆုံးသတ် တည်းဖြတ် သုတ်သင်တော်မူသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

ယမိုက်အရကောက်

၁။ စတင်ခိုက်နှိပ်ခြင်း	....	....	....	၁၉၅၈-ခု
၂။ ပဌမအကြိမ်(ပြန်လည်)ခိုက်နှိပ်ခြင်း	....	....	....	၁၉၆၃-ခု
၃။ ဒုတိယအကြိမ်(ပြန်လည်)ခိုက်နှိပ်ခြင်း	....	....	....	၁၉၆၅-ခု
၄။ တတိယအကြိမ် (ပြန်လည်)ခိုက်နှိပ်ခြင်း	....	....	....	၁၉၆၇-ခု
၅။ စတုတ္ထအကြိမ်(ပြန်လည်)ခိုက်နှိပ်ခြင်း	....	....	....	၁၉၆၉-ခု
၆။ ပဉ္စမအကြိမ်(ပြန်လည်)ခိုက်နှိပ်ခြင်း	....	....	....	၁၉၇၀-ခု

ပ-မ-ဗ-သ-စ-၁၀၁၇-၁၇-၆-၇၀-၃၀၀၀။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်) ဦးလှမောင် M.A., M.S., B.L.
(မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၈၇၉/၀၅၂၂) က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဂန္ထဝင်ပုဒ်နိဒါန်း

သိရိရတ္တု—

- (၁) စက္ကဝါဠေဟိ သုဏိတံ၊ ပစုရာ သုရာ ဥပါဂမံ။
ဓမ္မဝိဘုံ နယဝိဒံ၊ ဝန္တေသံ သိရသာ ဂရံ။ ။
- (၂) နယာတိနယမဏ္ဍိတံ၊ မဟေသိ တိဒသာလယေ။
ဓမ္မာဘိဓမ္မဂမ္ဘီရံ၊ အဒေသယိ သိလာသနေ။ ။
- (၃) သန္တုသိ တပ္ပမုခေဟိ၊ သုရေဟိ ပရိမဏ္ဍိတော။
ဝိဇ္ဇန္တိတောဝ တေမာသံ၊ ဒေဝါနံ ဟိတမာဝဟိ။ ။

[၃-သီတိဆန္ဒာနုဂတိ]

ထူးကဲသော “အဘိဓမ္မ” ဟူသည် သုတ္တန္တဓမ္မ ထက် ထူးကဲလွန်မြတ် တရားမြတ် သော တရားဟု ဆိုလိုပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စိုက်ထူ ထားအပ်သော အလံတံခွန်များတွင် အခြားသော အလံ တံခွန်တို့ထက် မြင့်မားနေသော အလံတံခွန်ကို “လွန်ကဲသော အလံတံခွန်” ဟု ခေါ်ဆိုရသကဲ့သို့၎င်း၊ အသွေးအရောင်အားဖြင့် ထူးခြားနေသော အလံတံခွန်ကို “ထူးသော အလံတံခွန်” ဟု ခေါ်ဆိုရသကဲ့သို့၎င်း ထိုအတူ သုတ္တန္တဓမ္မထက် လွန်ကဲထူးမြတ်နေသော ဓမ္မကိုလည်း (ဓမ္မထက်ဓမ္မ) “အဘိဓမ္မ” ဟု ခေါ်ဆို ရပေသည်။

မည်သို့ ထူးကဲလွန်မြတ်နေသနည်း?

ထိုထိုသုတ္တန္တဓမ္မများကို ဟောကြားရာတွင် ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ လေးဖြာသော ပရမတ္ထတရားများကို အသေးစိတ်ခွဲခြား၍ ဟောကြား တော် မမူခဲ့ပေ။ အလျဉ်း သင့်သလို အကျဉ်းဖြင့်သာ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပေ သည်။ အဘိဓမ္မာသို့ ရောက်မှသာလျှင် သုတ္တန်ဝေဘန်နည်း၊ အဘိဓမ္မာ ဝေဘန် နည်း၊ မေးနည်း၊ ဖြေနည်းများဖြင့် တန်းဆာဆင်၍ အကြွင်းမဲ့ ဟောကြားတော် မူခဲ့ပေသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ဓမ္မ၊ အတ္တ၊ ဒေသနာ၊ ပဋိဝေဓ-ဟူသော နက်နဲခြင်း လေးရပ်ဖြင့် ပြည့်စုံလေသည်။ သမုဒ်ပင်လယ်သည် ယုန်သားငယ်တို့အတွက် ထောက်တည်ရန် ခက်ခဲဘိ၏သို့ ဤအဘိဓမ္မာ သမုဒ်ပြင်ကျယ်သည်လည်း မန္တ ဗုဒ္ဓိအသိဉာဏ် မရင့်ကျက်သူတို့အတွက်မူ သက်ဝင်ရန် ခဲကတ်၊ အလဗ္ဘနေယျ ပတိဋ္ဌော ဒုက္ခောဂါဠ ဖြစ်ကြရလေတော့သည်။

ခေတ်ပညာတတ်နှင့် ထို့ကြောင့် လောကီယ အရာတွင် ပါရဂူကြီးများပင်
 ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ အဘိဓမ္မာ နယ်ပယ်တွင် ယုန်သားငယ်သာ ဖြစ်ကြရ
 လေသည်။ အမှန်အားဖြင့်လည်း တရား၏အရသာ၊
 တရား၏နက်နဲခြင်းကို တရားနှင့်နေသူမှသာ သိနိုင်လေသည်။ အဘိဓမ္မာ
 သဘာဝနှင့် လောကီယပါရဂူသည် မည်သို့မျှဆက်စပ်၍ မရစကောင်းချေ။

ထိုအချက်ကို ပိုမိုထင်ရှားစေရန် ရှင်သိဂ္ဂဝထေရ်နှင့် တိဿလုလင်တို့၏
 ပညာရေး ဆွေးနွေးစမ်းသပ်ဟန်ကို အနည်းငယ် ဖော်ပြရန်လိုအပ်ပေမည်။
 တိဿလုလင်ကား ပြာဟ္မဏန္ဒယဇာစ် တဆွဲခြောက်နှစ်မျှသာ ရှိပေသေးသည်။
 သို့သော် သူကား သာမညလုလင်မဟုတ်ပေ။ “ဝေဒပါရဂူ” (ခေတ်ပညာတတ်)
 တယောက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း သူသည် ရှိရင်းစွဲ ဇာတိမာန်တွင် ပညာတံခွန်ကို အထွတ်
 တင်ထားလေသည်။ တနေ့သော် အိမ်သို့ (သာသနာပြုရန် အကြံဖြင့်) ဆွမ်းခံ
 ကြွလာသော ရှင်သိဂ္ဂဝထေရ်အား ဝေဒနှင့်ပတ်သက်သော ပြဿနာများကို
 မေးမြန်း စမ်းသပ်လေတော့သည်။

ထိုပြဿနာများမှာ မေးသူ (တိဿ) ကိုယ်တိုင်လည်း အဖြေမှန် ရှာမရရုံ
 သာမက သူ့ဆရာ ပြာဟ္မဏပဏ္ဍိတ်ကြီးများပင်လျှင် လက်မြောက်ထားရသော
 ခက်ဆစ်ပြဿနာများ ချည်းသာ ဖြစ်လေသည်။

သို့သော် ရှင်သိဂ္ဂဝထေရ်သည် မူလကပင် “ဝေဒပါရဂူ” ဖြစ်သည့်အပြင်
 “မဋ္ဌိသမ္ဘိဒါပတ္တ” ဘွဲ့ထူးလည်း ထပ်ဆင့်ရရှိထားသူ ဖြစ်သဖြင့် မဆိုင်းမတူပင်
 ပညာ ဒိုင်း၊ လွှား၊ ကာချပ်များဖြင့် ကြိုးစားခုခံ၍ တခုမကျန် အဖြေမှန်
 ပေးစွမ်းနိုင်သည်ချည်းသာ ဖြစ်လေသည်။

တိဿလုလင်သည် မေးတိုင်းပင် အဖြေကို ရရှိနေသဖြင့် တီးခေါက်စမ်းသပ်ရန်
 အကြံဉာဏ်များ ပါးလျား၍ စကားဆိတ်နေစဉ် ရှင်သိဂ္ဂဝထေရ်သည် သူ့အား
 ဖြေဆိုသူအဖြစ် အောက်ပါပုစ္ဆာဖြင့် အလှည့် ပေးလိုက်လေသည်။

“အမောင်တိဿ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတယောက်အတွက် ဖြစ်ပေါ်နေဆဲ (ချုပ်
 ပျောက်နေဆဲ မဟုတ်သော) စိတ်ဝိညာဉ်သည် နောင်အခါတွင် ချုပ်လည်း
 ချုပ်ပျောက်ဦးမည်၊ ထပ်မံ၍လည်း မဖြစ်နိုင်တော့-ဟု ဆိုနိုင်မည်လား?”

တနည်းအားဖြင့်—ချုပ်ပျောက်လေရမည်သာ ဖြစ်၍၊ ထပ်မံ ဖြစ်ပေါ်လာ
 နိုင်ခွင့်မရှိသော စိတ်ဝိညာဉ်သည် ဖြစ်ပေါ်နေဆဲ (ချုပ်ပျောက်နေဆဲမဟုတ်) ဟု
 ဆိုနိုင်မည်လား? ”

ဤပြဿနာမှာ စိတ္တယမိုက်တွင် ဘုရားရှင် ဟောထားတော်မူသော (ပြဿနာ
 များတွင် အလွယ်ကူဆုံးသော) ပြဿနာပင် ဖြစ်ပေသည်။

သို့သော် တိဿလုလင်အဘို့ကား အလွယ်ကူဆုံးသော ပဲ့ဦးထွက် ဤပြဿနာ သည် ပဟေဠိ (စကားထာ) ဝှက်သလိုသာ ဖြစ်နေပေသည်။ အဖြေကို မဆို ထားဘိ အမေးစကားကိုပင် နားလည်နိုင်စွမ်း မရှိတော့သဖြင့် “ဒါ ဘာမန္တန် ပါလဲ” ဟု လက်မြောက်စကား လျှောက်ထား အရှုံးပေးရပေပြီ။ ရှင်သိဂ္ဂဝထေရ် လည်း ဗုဒ္ဓမန္တန် ဖြစ်ကြောင်း အမိန့်ရှိလျှင်ပင် ထိုမန္တန်ကို လိုချင်လှသော တိဿ လုလင်သည် သာသနဘောင်သို့ ခိုင်ရောက်ရှိလာလေတော့သည်။

[ဤသည်ပင် ကန်တော့ဆွမ်းကိုသော်မျှ မရဘဲလျက် ခုနစ်နှစ် ခုနစ်မိုး ကြိုးစားကျိတ်မှိတ်ကာ ဆွမ်းရပ်ခွဲရသော ရှင်သိဂ္ဂဝထေရ်၏ သာသနာ ပြုအကြံသည် (သို့မဟုတ်) ရွံ့နွံ့မှရွှေကောင်း၊ မြေခရောင်းမှ ကျောက် ကောင်းတစေ့ တွေ့ရှိရေးကြိုးစားချက်သည် ယခုမှပင် ကောင်းစွာ အောင်မြင်ပေတော့သည်။]

တိဿလုလင်ဆိုသူမှာ အခြားသူမဟုတ်၊ နောင် တခေတ် သာသနာဝင် တွင် “တိပိဋကဓရ” ဘွဲ့ခံ၍ တတိယသံဂါယနာ၌ သံဃနာယက (မောဂ္ဂလိ ပုတ္တ တိဿထေရ်) ဖြစ်တော်မူလှအံ့သော လုလင်ပေတည်း။ အမှန်အားဖြင့် ထို လုလင်သာမဟုတ်၊ ဦးခေါင်းရိုးကိုခေါက်ကြည့်ရုံမျှနှင့် ရောက်လေမည့် ဘုံဘဝကို အတပ်ပြောစွမ်းနိုင်သော ပြာဟ္မဏပဏ္ဍိတ်ကြီးများပင် အကုန်အစင်မသိ။ အဘိ ဓမ္မာပညာရှင်တို့အတွက် ချင်းချက်ပြုကြရစမြဲ ဖြစ်၏။ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်နှင့် ပတ်သက်လာလျှင် (အဘိဓမ္မာမှတစ်ပါး) အခြား မည်သည့် ပညာရပ်များမှာပင် ဖော်ပြနိုင်စွမ်း မရှိပေ။ ဤသည်ပင် (တနည်းအားဖြင့်) အဘိဓမ္မာ၏နက်နဲသော ဂုဏ်အသွင်ကို ဆောင်ခြင်းပေတည်း။

ယမိုက်နိဿယ စာတော်မှများ ယင်းသို့ နက်နဲသော အဘိဓမ္မာ ကျမ်းစာများအနက် ခြောက်ခုမြောက်သော ကျမ်းစာမှာ “ယမိုက်ပါဠိတော်” ပင် ဖြစ်၏။ ထိုပါဠိတော်ကို မြန်မာဘာသာအားဖြင့် ဖွင့်ဆို ရေးသားထားသော (နိဿယခေါ် အရကောက်) ကျမ်းစာများမှာ ခြောက် နောင်မျှရှိကြောင်း (ပိဋကတ်သမိုင်းတွင်) အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပေသည်။

- ၁။ တိပိဋကလင်္ကာရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ပဌမ တောင်ဘီလာ ဆရာတော် (အရှင်မုနိန္ဒသောသ) မူ။
- ၂။ “အဂ္ဂဓမ္မာလင်္ကာရ မဟာရာဇဂူရု” ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရမြောက်နန်းကျောင်း ဆရာတော်မူ။
- ၃။ “အနန္တဓဇမဟာရာဇဂူရု” ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ တောင်ဘီလူးဆရာတော်မူ။ (ထန်းတပင်၏ဆရာဖြစ်သည်) ။

၄။ ‘တိပိဋကဘိဝံသာမိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု’ “နန္ဒမေဓာဘိသိရိ ပရမဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု” ဘွဲ့တံဆိပ်တော် (နှစ်ထပ်) ရ ထန်းတပင် ဆရာတော်မူ (ဤကျမ်းပင်)။

၅။ ညောင်ကန် (ဆရာတော် ဦးပိုး၊ ဦးဗုဒ္ဓိတိ၏ ဆွေမျိုး အမည်မသိ) ဆရာတော်မူ။

၆။ “ဇမ္ဗုဒီပဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု” “ဇမ္ဗုဒီပဓဇမုနိပဝရ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိ ရာဇဂုရု” ဘွဲ့တံဆိပ်တော် (နှစ်ထပ်) ရ နေရင်း (မာရ်အောင်) ဆရာတော်မူ ဟူ၍ ဖြစ်လေသည်။

ထန်းတပင် ဆရာတော် ထို နိဿယ ကျမ်းပြု ဆရာတော်များ အနက် (ဤ အရ ကောက် ကျမ်းပြု) ထန်းတပင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ထေရာပဒါနိ၊ အကြောင်း မှန်ကို ကြည်ညိုသိရှိရန် လိုအပ် လေသည်။ လေ့လာရသမျှ ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင်ကို သာသနာဝင် တင်အပ်လှ ပေသည်။ ထိုဆရာတော်ဘုရားကြီးကား ဇေတုတ္တရာမြို့တွင် ဖွားမြင်တော်မူ၍ နောင်အခါ ရွှေဘိုမြို့မြောက်လက် (ထန်းတပင်ရွာ) ထန်းတပင်မြို့သို့ ကြွရောက် သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ အဘိဓမ္မာ (ညဝါ) ပညာရပ်များကို “အနန္တဓဇ မဟာရာဇဂုရု” ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ တောင်ဘီလူး ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထံတွင် သုံးနှစ်တိုင်တိုင် လေ့လာဆည်းပူးတော်မူခဲ့လေသည်။

ထန်းတပင်မြို့ အရှေ့မြောက်အရပ်၌ အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ ကျွန်ယုံ တော်အမတ်ကြီး (နန္ဒသီဟကျော်ထင်) ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော (ဗောဓိ) ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် ၁၁၂၁-ခုနှစ်တွင် ယမိုက်နှင့် ပဋ္ဌာန်း ပါဠိတော် အရကောက်ကျမ်းများကို (လေးလစီနှင့်အပြီး) စီရင်တော်မူခဲ့လေသည်။

၎င်းနောက် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးရှိ တိလောကဂုရုကျောင်းတိုက် ဘုံသုံးဆင့် ကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် “တိလောကဂုရုဆရာတော် ဘုရားကြီး” ဟုလည်း တွင်သည်။ ၎င်းနောက် ပုညစေတီ၏ အနောက်အရပ်၌ “မင်းရဲမင်းလှရွှေတောင်” (ငယ်မည် မောင်ရွှေဝိုင်းတွင်သော) မင်းသားသည် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော ကျောင်း၌ ငါးနှစ်ပတ်လုံး သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ထိုစဉ်အတွင်း ရှေးကစီရင်၍ မပြီးပြတ်သေးသော ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်နိဿယကို ဆက်လက်စီရင်တော်မူသည်။ ၁၁၃၉-ခုနှစ်တွင် ပြီးသည်။ ။ (ဤသည်ကို ထောက်ဆခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ စာသွား စာလာကို ထောက်ဆခြင်းအားဖြင့်၎င်း အရကောက်နှင့် နိဿယအတူတူပင်ဆိုသော ပိဋကတ်သမိုင်းစကားကို ဆင်ခြင် အပ်၏)။

ထိုမှတစ်ပါး ဘိက္ခုပါတိမောက် ပါဠိတော်နိဿယ၊ ဘိက္ခုနီပါတိမောက် ပါဠိတော်နိဿယ၊ ကစ္စည်းသဒ္ဒါရှစ်စောင် နိဿယများကိုလည်း စီရင်တော် မူခဲ့လေသည်။ စရစ်သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြန်လွန်တော်မူသည့် နောက်တွင် သာသနာပိုင်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဗားကရာဆရာတော်နှင့် ကူးတို့ဆရာ တော်များပင် ၎င်း၏ထံတော်၌ (ညဝါ) သင်ယူဘူးကြောင်း၊ ၎င်းပြင် အတင် ဂိုဏ်းဝင်ဖြစ်ကြောင်း (သီလဝိသောဓနိကျမ်းတွင်) အဆိုရှိလေသည်။ ထိုမှတစ်ပါး အင်းဝမြို့တွင် မိုးထိကျောင်းဟောင်းရာ၌ ဆောက်လုပ်သော (မဟာမင်္ဂလာ ရွှေဘုံ) ကျောင်းကိုလည်း အလှူခံတော်မူရကြောင်း (သုသောဓိတ ရာဇဝင် တွင်) အဆိုရှိပေသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ကြီး၏ အဆိုပါ ထန်းတပင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသား ကြိုးပမ်းချက် တော်မူခဲ့သော ဤကျမ်းစာမှာ ယမိုက်ပါဠိတော်၌ ကွယ်ဝှက်နေသော (နေယျတ္ထ) အဓိပ္ပါယ်များကို အာစရိယဝါဒ၊ ခက်ဆစ်အဓိပ္ပါယ်၊ အစစ်ကောက်၊ အတုကောက်၊ ရသင့်ကောက် များဖြင့် တန်းဆာဆင်ထားပေသည်။ သို့အတွက် သာသနာတော် တခေတ်တွင် ထွန်းသစ်သော နေ့လ၊ ပမာ အလွန်တရာမှ ကျေးဇူးများလှပေသည်။ နက်ရှိုင်း ကျယ်ပြန့်သော အဘိဓမ္မာ လမ်းခရီးတွင် မီးရှူးတန်ဆောင်ပမာလည်း ညွှန်ပြ လျက်သာ ရှိပေသည်။ သို့ရာတွင် အနှစ်-နှစ်ရာတိုင်တိုင်ပင် ကာလချိန်တာ၊ ကြာညောင်းခဲ့ပြီဖြစ်သဖြင့် ထိုသည့် အတောအတွင်း အဆင့်ဆင့် ကူးယူလာခဲ့ ကြခြင်းဖြင့် (ပတ္တမြားပင် မှန်သော်လည်း ဂေါ်မစင်၊ ချော်ဝင်သည့် ဘော်စင် ငွေသား ဟူ၏သို့) ချွတ်ယွင်း တိမ်းပါးချက်ကလေးများပင် စွက်ဖက်ဝင်လာခဲ့ မည်ကို မည်သို့မမြင်ဆိုင်ရာပေ။

ထို့ကြောင့် သာသနာတော်အား ဤမျှအကျိုးပြုနေသော ကျမ်းစာ တစောင်ကို အစွန်း အထင်းများမှ ကင်းစင်သန့်ရှင်းလာစေရန် လိုလားတောင့်တ ရင်းစွဲရှိသော နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ကြီးက (ရန်ကုန်မြို့ပြည်လမ်းတွင် သီတင်းသုံးတော်မူသော ပဋ္ဌာန်းပါရဂူ၊ ယမိုက်ပါရဂူစသော ကျမ်းများကိုပြုစုပြီး လျှင် ပြည်တွင်း၊ပြည်ပမှ အဘိဓမ္မာလိုက်စားသူတို့အား သင်ကြားလျက်ရှိသော) မူလပဋ္ဌာန်းဆရာတော် ဦးနာရဒအား ဤကျမ်းကို ပြင်ဆင်ပေးတော်မူပါရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်ခဲ့လေသည်။ လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်ကို လက်ခံ တော်မူ၍ တာဝန်ယူ သုတ်သင်ပြင်ဆင်မှုကို ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ထိုမှတစ်ဖန် (ရွှေပေါ်မြတင် ဟူသကဲ့သို့) အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သန့်ရှင်းလာ စေရန် သံဂါယနာတင် ပါဠိကျမ်းစာများနည်းတူ “ပဋိဝိသောဓကနှင့် ဩသာန သောဓေယျ”အဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းတော်မူ၍ ထပ်မံ အဆုံးသတ် တည်းဖြတ် ပြင် ဆင်ပေးတော်မူပါရန် နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့၏ လျှောက်ထားချက်အရ

ဆဋ္ဌသံဂါယနာဝန်ဆောင် သံဃအဖွဲ့ကြီးက အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌလည်းဖြစ်သော ဆဋ္ဌသံဂါယနာသံဃနာယက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရုဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ကျေးဇူးတော်ရှင် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား လျှောက်ထားလွှဲအပ်တော် မူခဲ့ကြလေသည်။

အဘိဓမ္မာပါရဂူဖြစ်တော်မူသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း ကိုယ်တော် တိုင် ဦးစီးညွှန်ပြကာ အောက်ပါတပည့်များပါဝင်သော “ပဋိဝိသောဓကနှင့် ဩသာနသောဓေယျပတ္တပါဌက” အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းစေတော်မူခဲ့လေသည်။

- ၁။ လားရှိုးမြို့ မဟာဗောဓာရုံဆရာတော် ဦးကေသရ၊
- ၂။ ဦးဥတ္တမာနန္ဒာစရိယ (မစိုးရိမ်ကထိက၊ ဓမ္မာစရိယ)၊
- ၃။ ဦးတေဇောသရ (မစိုးရိမ်ကထိက၊ သကျသီဟဓမ္မာစရိယ)၊
- ၄။ ဦးကောလိနိယ (မစိုးရိမ်ကထိက၊ ဓမ္မာစရိယ)။

ယင်းသို့ နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ကြီး၏ အံ့ချီးဖွယ်သော စေတနာကို အရင်းခံ၍ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ဝါဂုမ်းဖတ်သကဲ့သို့ စေ့စပ်စေ့ငုကြည့်ရှု ပြင်ဆင် အပ်သော ဤကျမ်းစာသည် “အကြွင်းမဲ့သန့်စင်ကောင်းမွန်ပါပြီ” ဟု မဆိုနိုင် ငြားလည်း ယခင်နှင့် နှိုင်းစာလျှင် အမှားအမှန်၊ အသွင်အပြင်၊ အထားအသိုမှစ၍ များစွာခန့်ညား တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည်ကို တွေ့ရှိရပေမည်။

ထို့ကြောင့် ပဌမပြန်ပွဲဝင် အရှင်မြတ်များနှင့်တကွ အဘိဓမ္မာကို လိုက်စား သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သန့်ရှင်းသော စာတော်မူကို အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုလေ့ လာနိုင်ကြ၍ အဘိဓမ္မအရသာကို အောင်မြင်စွာခံစားနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည် မြော်လင့်ရပါကြောင်း။ ။

မောင်းထောင် အရှင်ကောလိနိယ
ဗုဒ္ဓနေ့၊ ၁၃၂၀-ပြည့်နှစ်။

ယမိုက်အရကောဝက် မာဝိကာ

ဦးစု	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
၁။	.... ပဏာမပဋိညာဉ်	.... ၁
၂။	.... ၁-မူလယမိုက်	.... ၆
၃။	.... ၂-ခန္ဓယမိုက်	.... ၅၀
၄။	.... ၃-အာယတနယမိုက်	.... ၁၀၇
၅။	.... ၄-ဓာတုယမိုက်	.... ၂၀၃
၆။	.... ၅-သစ္စယမိုက်	.... ၂၀၇
၇။	.... ၆-သင်္ခါရယမိုက်	.... ၃၀၃
၈။	.... ၇-အနုသယယမိုက်	.... ၃၈၇
၉။	.... ၈-စိတ္တယမိုက်	.... ၄၅၅
၁၀။	.... ၉-ဓမ္မယမိုက်	.... ၄၆၉
၁၁။	.... ၁၀-ဣန္ဒြိယယမိုက်	.... ၅၁၁
၁၂။	.... နိဂုံးဂါထာများ	.... ၆၀၁

၁၃။	.... ပဋိညာဝါရအရကောဝက်သစ်	.... ၆၀၇
----------	-------------------------------	----------

ယမိုက်ဂဏ္ဍီ

၁၄။	.... မူလယမိုက်ဂဏ္ဍီ	.... ၆၂၅
၁၅။	.... ခန္ဓယမိုက်ဂဏ္ဍီ	.... ၆၃၉
၁၆။	.... အာယတနယမိုက်ဂဏ္ဍီ	.... ၆၄၉
၁၇။	.... ဓာတုယမိုက်ဂဏ္ဍီ	.... ၆၅၅
၁၈။	.... သစ္စယမိုက်ဂဏ္ဍီ	.... ၆၅၉
၁၉။	.... သင်္ခါရယမိုက်ဂဏ္ဍီ	.... ၆၆၇
၂၀။	.... ယမိုက်ချိုး	.... ၆၇၅

ယမိုက်အနုဂဏ္ဍီ

၂၁။	.... မူလယမိုက်အနုဂဏ္ဍီ	.... ၆၇၉
၂၂။	.... ခန္ဓယမိုက်အနုဂဏ္ဍီ	.... ၇၀၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မုက်နှာအမှတ်
၂၃။	... အာယတနယမိုက်အနုဂဏ္ဍိ	... ၇၂၅
၂၄။	... ဓာတုယမိုက်အနုဂဏ္ဍိ	... ၇၄၀
၂၅။	... သစ္စယမိုက်အနုဂဏ္ဍိ	... ၇၄၅
၂၆။	... သင်္ခယမိုက်အနုဂဏ္ဍိ	... ၇၆၂

မာတိကာ ပြီး၏။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသ မ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏာမ ပရိညာဉ်

- (၁) ယမဿ ဝိသယာတီတံ၊ လောကနာထံ ဘိဝံနိယ။
ဓမ္မံ သံသဉ္စ အမလံ၊ ဂုဏသာမိဉ္စ မေ ဂရုံ။ ။
(တတိယ နကာရ ဝိပုလော ပထျာဝတ္တ)
- (၂) ပေါရာဏေဟိ ကတာနေကာ၊ သန္တိ ကိဉ္ဇာပိ နိဿယာ။
အတိသင်္ခေပဝိတ္တာရာ၊ န သက္ကာ သမ္ပ သိက္ခိတုံ။ ။
(ပထျာဝတ္တ)
- (၃) ယမကဉ္စ ပကရဏံ၊ ကရိဿံ တေန နိဿယံ။
သိဿာနုသိဿသိက္ခတ္တံ၊ ကာမော ဇောတိံ ဝ သာသနံ။ ။
(ပဌမ နကာရ ဝိပုလော ပထျာဝတ္တ)

(၁) အဟံ၊ ငါသည်။ ယမဿ၊ ယမမင်း၏။ ဝိသယာတီတံ၊ အရာကိုလွန်တော် မူပြီးထသော။ လောကနာထံ၊ လူသုံးပါးတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ အဘိဝံနိယ-အဘိဝံနာမိ၊ အလွန်ရှိသောစွာ ရှိခိုးပါ၏။ အဘိဝံနိယ-အဘိဝံနိတု၊ ရှိ။ အမလံ၊ အညစ်အကြေး ကင်းထသော။ တနည်းကား။ အညစ် အကြေး၏ ဆန့်ကျင်ဘက်လည်း ဖြစ်ထသော။ ဓမ္မဉ္စ၊ မဂ်လေးတန်၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပရိယတ္တိ ဟု ဆိုအပ်သော ၁၀-ပါးသော တရားတော်ကို၎င်း။ အမလံ၊ ကိလေသာကင်းထသော။ သံသဉ္စ၊ မဂ်ဌာန်လေးယောက်၊ ဖလဌာန်လေးယောက်ဟု ဆိုအပ်သော ရှစ်ယောက်သော ပရမတ္ထ သံဃာတော်ကို၎င်း။ ဂုဏသာမိံ၊ ကျေးဇူး သခင် အရှင်ဖြစ်တော်မူသော။ မေ၊ ငါ၏။ ဂရုဉ္စ၊ ဆရာကို၎င်း။ အဘိဝံနိယ-အဘိဝံနာမိ၊ အလွန်ရှိသောစွာ ရှိခိုးပါ၏။ အဘိဝံနိယ-အဘိဝံနိတု၊ ရှိ။ ယမကဿ၊ ယမိုက်ကျမ်း၏။ နိဿယံ၊ နိဿယကို။ ကရိဿံ ကရိဿာမိ၊ ပြုပေအံ့။

[ကရိဿံ ၌ အတ္တနောပုဒ် သံ ဝိဘတ်သည် ဘော ကံ ကတ္တားသုံးပါး တို့တွင် ဘော ကံ ကို မဟော၊ ကတ္တားကို ဟောသည်ဟု သိစေခြင်းငှါ ကရိဿာမိဟု ပရဿပုဒ် သာမိဝိဘတ်နှင့် ဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာ

တို့လည်း ပရဿပဒမာချာတံ၊ ကတ္တုနောယေဝ ဝါစကံ။ အတ္တနောပဒ
မာချာတံ၊ဘာဝေ ကမ္မနိ ကတ္တရိ။ ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

(၂) ပေါရာဏေဟိ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော ဆရာမြတ်တို့သည်။ ကတာ၊ ပြုအပ်
ကုန်သော။ အနေကာ၊ များစွာကုန်သော။ ယမကဿ၊ ယမိုက်ကျမ်း၏။ နိဿယာ၊
နိဿယတို့သည်။ ဝါ၊ မှီရာတို့သည်။ ကိဉ္ဇာပိ သန္တိ၊ အကယ်၍ကား ရှိကုန်၏ရှင်။ ပန
တထာပိ၊ ထိုသို့ပင် ရှိလေငြားသော်လည်း။ တေသံ နိဿယာနံ၊ ထိုနိဿယတို့၏။
အတိသင်္ခေပဝိတ္တာရာ-အတိသင်္ခေပအတိဝိတ္တာရတ္တာ၊ အလွန်ကျဉ်းလွန်း အလွန်
ကျယ်လွန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယမကံ၊ ယမိုက်ဖြစ်သော။ ပကရဏဉ္စ၊ ကျမ်း
ကိုလည်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သိက္ခိတုံ၊ သင်အံ့သောငှါ။ ယသ္မာ၊ အကြံ
ကြောင့်။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

(၃) တေန တသ္မာ ကာရဏာ၊ ထို့ကြောင့်။ သိဿာနုသိဿသိက္ခတ္ထံ၊ အဆက်
ဆက်သော တပည့်သားတို့ သင်ကြားစေခြင်းအကျိုးငှါ။ သာသနံ သာသနဿ၊
သာသနာတော်၏။ ဇောတိံ၊ ထွန်းလင်းတောက်ပခြင်းကို။ ကာမောဝ ကာမော
ဝေ၊ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ယမကပကရဏဿ၊ ယမိုက်ကျမ်း၏။ နိဿယံ၊
နိဿယကို။ ဝါ၊ မှီရာကို။ ကရိဿံ ကရိဿာမိ၊ ပြုပေအံ့။ တနည်းကား။ စီရင်ပေအံ့။

[အတိသင်္ခေပဝိတ္တာရာ ၌ ဆန္ဒာနုရက္ခဏအလို့ငှါ ဝိတ္တာရာ ရှေး၌အတိ
သဒ္ဓါ၊ နောက်၌ တပည့်စည်းကျေသည်။ ။ ဝဏ္ဏာဂမော ဝဏ္ဏဝိပရိယာယော၊ ဒွေ
စာပရေ ဝဏ္ဏဝိကာရနာသာ၊ အစရှိသော ဂါထာနှင့်အညီ နိရုတ္တိနည်းငါးပါးတွင်
မေခလာကဲ့သို့ ဝဏ္ဏနာသ ကြံသည်။ သမ္မ သိက္ခိတုံ ၌လည်း ဆန္ဒာနုရက္ခဏအလို့
ငှါ ရသပြုသည်။ ကာမော ဇောတိံ ဝ သာသနံ ၌ ဝေသဒ္ဓါကား အဋ္ဌာနပယုဂ်
အညယောဂတည်း။ ဝေသဒ္ဓါဖြင့် အတ္တုက္ကံသန ပရဝတ္တနအစရှိသော အကုသိုလ်
ဓမ္မကိုကန့်။ သာသနာတော်၏ စည်ပင်ထွန်းပခြင်းကို အလိုရှိသော သမ္မာ
ဆန္ဒကို သန္နိဋ္ဌာန၊ ပညာဝစုန-အစရှိသော အကျိုးတို့ကို အနုညာတယူလေ]။

ယမကအဓိပ္ပါယ်

ဤယမိုက်ကျမ်းသည်ကား ကေနဋ္ဌေန ယမကန္တိ ယုဂဋ္ဌေန၊ ယုဂဋ္ဌဉ္စ
ယမကန္တိ ဝုစ္စတိ အစရှိသော အဋ္ဌကထာပါဠိနှင့်အညီ ယမက ပါဠိဟာရိယံ
ယမကသာလာနမန္တရေ အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့ အစုံဟူသော အနက်ကို ဟောသော
အနိပ္ပန္န ပါဠိပဒိကသဒ္ဓါတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိဂြိုဟ်မပြုကောင်း။ ဤကျမ်း၌
အနုလောမ-ပဋိလောမ အစုံ၊ သန္နိဋ္ဌာန်-သံသယ အစုံ၊ ပုစ္ဆာ-ဝိဿဇ္ဇနာ အစုံ။
ဤသို့ အစုံ အစုံသော ဒေသနာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဟောအပ်သောကြောင့်

ယမကမည်၏။ တနည်း။ ဝိဂြိုဟ်ပြုသော်ကား ယမနံ ဥပရမနံ ယမော။ ယမနံ ဥပရမနံ၊ ကင်းခြင်း။ ယမော၊ ကင်းခြင်း။ ယမုဓာတ် အပစ္စည်း၊ အရကား ငတ္တဝါ တို့၏ ထိုထိုသော ဘဝမှ ကင်းခြင်းတည်းဟူသော မရဏ ရ၏။ ယမဿ ဝိသယော ယမော။ ယမဿ၊ သေခြင်း၏။ ဝိသယော၊ အကြောင်းအရာတည်း။ ယမော၊ သေခြင်း၏ အကြောင်းအရာ။ (ဥတ္တရလောပ ဆဋ္ဌိတပျုရိသ်သမာသ်) ယမော-ဟူသော သမာသ်ပုဒ်၏အရကား မရဏသည် အပူဓာနအားဖြင့် ရ၏။ မရဏ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိသည် ပဓာနအားဖြင့် ရ၏။ ဝါ-မရဏ၏ အရာဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်ကား ပဓာနအားဖြင့် ရ၏။ ကမတိ အတိက္ကမတိ-တိ ကော။ ယော ဘဂဝါ၊ သည်။ ကမတိ အတိက္ကမတိ၊ လွန်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ကော၊ က-မည်တော်မူ၏။ (ကတ္တုသာဓန ကိတ် ပုဒ်ဝိဂြိုဟ်၊ ကမုဓာတ်၊ ကိပစ္စည်း) ကမုဓာတ်၏ အရကား မဂ်လေးပါးတို့၏ ကိလေသပဟာနသတ္တိသည် မုချ၊ ကိလေသာတို့၏ အဘာဝသည် ကာရဏ ပစာရတ္ထ၊ ဇာတိ၏ အဘာဝ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး တည်းဟူသော ခန္ဓမာရ်၏ အဘာဝသည် ကာရဏ။ ကိပစ္စည်း၏ အရကား ထိုမုချ ဥပစာရတ္ထ တို့ဖြင့် မှတ် အပ်သော မြတ်စွာဘုရား ရ၏။ ယမံ ကော ယမကော။ ယမံ၊ သေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိ၊ သေခြင်း၏အရာဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို။ ကော၊ အကြောင်းကို ပယ်တော်မူသဖြင့် လွန်တော်မူတတ်သည်တည်း။ ယမကော၊ သည်။ (ဒုတိယာတပျုရိသ်သမာသ်ပုဒ်ဝိဂြိုဟ်၊ ယမပုဒ်၊ ကပုဒ်) ယမကော ဟူသော သမာသ်ပုဒ်၏အရကား သေခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိ၊ သေခြင်း၏အရာ ဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးသည် အပူဓာနအားဖြင့် ရ၏။ လွန်တတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပဓာနအားဖြင့် ရ၏။ ယမကဿ ဣဒံ ယမကံ။ ယမကဿ၊ သေခြင်း၏အကြောင်းအရာကို လွန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဣဒံ ပကရဏံ၊ ကျမ်းတည်း။ ယမကံ၊ သေခြင်း၏ အကြောင်းအရာကို လွန်ပြီးသော မြတ်စွာ ဘုရား၏ကျမ်း။ (ယမကဿ ဣဒံ ကား ဣဒံတဒ္ဓိတ်ပုဒ်ဝိဂြိုဟ်၊ ယမကံ ကား တဒ္ဓိတ် ပုဒ်၊ ယမကပုဒ်၊ ဣပစ္စည်း) ဣဒံအနက်၌ သက်သော ဣပစ္စည်းအရကား မြတ်စွာ ဘုရားသည် အပူဓာန၊ ယခိုက်ကျမ်းသည် ပဓာနအားဖြင့် ရ၏။

တနည်းကား။ ယမတိ န ပရိဝိသတိတိ ယမော။ ယော ရာဇာ၊ အကြင် ယမမင်းသည်။ ယမတိ န ပရိဝိသတိ၊ မသွင်းတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော ရာဇာ၊ သည်။ ယမော၊ မည်၏။ (ကတ္တုသာဓနကိတ်ပုဒ်ဝိဂြိုဟ်၊ ယမုဓာတ် အပစ္စည်း) ယမုဓာတ်၏အရကား ယမမင်း၏ဘဝသို့ မသွင်းတတ်သော သတ္တိရ၏။ အပစ္စည်း အရကား သတ္တိမန္တဖြစ်သော ယမမင်းရ၏။ ယမဿ ဝိသယော ယမော။ ယမဿ၊ ယမမင်း၏။ ဝိသယော၊ အရာတည်း။ ယမော၊ ယမမင်း၏အရာ။ (ယမောကား ဥတ္တရလောပ ဆဋ္ဌိတပျုရိသ် သမာသ်ပုဒ်ဝိဂြိုဟ်၊ ယမပုဒ်-ဝိသယပုဒ်)

ယမော ဟူသော သမာသ်ပုဒ်၏အရကား ယမမင်းသည် အပ္ပဓာနအားဖြင့် ရ၏။ ထိုယမမင်း၏ အရာဖြစ်သော မရဏသည် ၎င်း၊ ထိုယမမင်း၏ အာဏာဖြစ်ရာ အရပ်သည် ၎င်း ပဓာနအားဖြင့် ရ၏။ ကမတိ အတိက္ကမတိတိ ကော။ ယော ဘဂဝါ။ သည်။ ကမတိ အတိက္ကမတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော ဘဂဝါ။ သည်။ ကော၊ က-မည်၏။ (ကောကား ကိတ်ပုဒ်ဝိဂ္ဂိုဟ်၊ ကမုဓာတ် ကိပစ္စည်း) ကမုဓာတ် ၏အရကား မဂ်၏သမုစ္ဆေဒပဟာနသတ္တိသည် မုချ၊ ကိလေသမာရ်၏ အဘာဝသည် ကာရဏု၊ ထိုကိလေသမာရ်လျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော မစ္စုမာရ်-ခန္ဓမာရ်တို့၏ အဘာဝသည် ကာရဏု။ ကိပစ္စည်းအရကား ထိုမုချတ္ထ-ဥပစာရတ္ထတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော မြတ်စွာဘုရား ရ၏။ ယမံ ကော ယမကော။ ယမံ၊ ယမမင်း၏ အရာကို။ ကော၊ လွန်တတ်သည်တည်း။ ယမကော၊ သည်။ (ယမကောကား ဒုတိယာတပျရိသ်သမာသ်ပုဒ်ဝိဂ္ဂိုဟ်၊ ယမပုဒ်၊ ကပုဒ်) ယမကောဟူသော သမာသ်ပုဒ်၏ အရကား ယမမင်း၏အရာဖြစ်သော မရဏ အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနသည် အပ္ပဓာနအားဖြင့် ရ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပဓာနအားဖြင့် ရ၏။ ယမကေန ဒေသိတံ ယမကံ။ ယံ ပကရဏံ၊ အကြင်ကျမ်းကို။ ယမကေန၊ ယမမင်း၏ အရာကို လွန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ပကရဏံ၊ သည်။ ယမကံ၊ မည်၏။ (ယမကံကား ဒေသိတံ တဒ္ဓိတ်ပုဒ်ဝိဂ္ဂိုဟ်၊ ယမကပုဒ်၊ ဏပစ္စည်း) ဏပစ္စည်း၏ အရကား မြတ်စွာဘုရားသည် အပ္ပဓာနအားဖြင့်ရ၏။ ယမိက်ကျမ်းသည် ပဓာနအားဖြင့် ရ၏။ ဤဝစနတ္ထသည်ကား “ယမဿ ဝါ ရညော ဝိသယံ” အစရှိသော ဋီကာပါဌ်နှင့် အညီတည်း။

တနည်းကား။ ယမဿ ရာဇဿ ဝိသယံ ကမတိ အတိက္ကမတိ ဧတေနာတိ ယမကံ။ ဧတေန၊ ဤကျမ်းဖြင့်။ ယမဿ ရာဇဿ၊ ၏။ ဝိသယံ၊ အရာကို။ ကမတိ အတိက္ကမတိ၊ လွန်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့လွန်ကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ တံ ပကရဏံ၊ ထိုကျမ်းသည်။ ယမကံ၊ ၏။ (ယမကံကား ကရဏသာဓန ကိတ်ပုဒ် ဝိဂ္ဂိုဟ်၊ ယမသဒ္ဓုပပဒ-ကမုဓာတ်၊ ကိပစ္စည်း) ကမုဓာတ်၏ အရ ကတုတ္ထကြိယာကား ဝေနေယျတို့၏ မဂ်ဖိုလ်၏ ပဟာနသတ္တိသည် မုချ။ ကရဏတ္ထကြိယာ အရကား ထိုမဂ်အား တပ်သော ယမိက်ကျမ်း၏ ပကတုပနိဿယသတ္တိသည် ဖလူ၊ ကိပစ္စည်း အရကား ထိုဖလူဖြင့် မှတ်အပ်သော ယမိက်ကျမ်းရ၏။

တနည်းကား။ နိဗ္ဗာနံ ယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧတေနာတိ ယံ။ ဧတေန ပကရဏေန၊ ဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ ယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ပကရဏံ၊ သည်။ ယံ၊ ယ မည်၏။ (ယံကား ကရဏသာဓန ကိတ်ပုဒ်ဝိဂ္ဂိုဟ်၊ ယာဓာတ်၊ ဏပစ္စည်း) ယာဓာတ်၏ အရ ကတုတ္ထကြိယာကား နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့၏ ဥပ္ပါဒဘောသည် မုချ၊ ကရဏတ္ထကြိယာအရ

ကား ထိုဉာဏ်တို့အား တပ်သော ယမိုက်ကျမ်း၏ ပကတူပနိဿယ သတ္တိသည် ဖလူ
 ပစာရတ္ထအားဖြင့် ရ၏။ ဣပစ္စည်းအရကား ထိုဖလူပစာရတ္ထဖြင့် မှတ်အပ်သော
 ယမိုက်ကျမ်းရ၏။ မနန္တိ ဇာနန္တိ ပရမတ္ထဓမ္မံ ဧတေနာတိ မံ။ ဧတေန ပကရဏေန၊
 ဖြင့်။ ပရမတ္ထဓမ္မံ၊ ကိံ။ မနန္တိ ဇာနန္တိ၊ သိက္ခာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ပကရဏံ၊
 သည်။ မံ၊ မ-မည်၏။ (မံကား ကရဏသာဓန ကိတ်ပုဒ် ဝိဂြိုဟ်၊ မနဓာတ်၊
 ကိပစ္စည်း) မနဓာတ်၏ အရ ကတူတ္ထကြိယာကား ပရမတ္ထတရားကို အာရုံပြု၍
 ဖြစ်သော ဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် မုချ။ ကရဏတ္ထကြိယာကား ထို
 စိတ္တုပ္ပါဒ်အား တပ်သော ကျမ်း၏ ပကတူပနိဿယ သတ္တိသည် ဖလူ။ ကိပစ္စည်း၏
 အရကား ထိုဖလူဖြင့် မှတ်အပ်သောကျမ်း ရ၏။ ကမတိ အတိက္ကမတိ ဝိစိကိစ္ဆံ
 ဧတေနာတိ ကံ။ ဧတေန ပကရဏေန၊ ဖြင့်။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ကမတိ
 အတိက္ကမတိ၊ လွန်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ပကရဏံ၊ သည်။ ကံ၊
 က-မည်၏။ (ကံကား ကရဏသာဓနကိတ်ပုဒ် ဝိဂြိုဟ်၊ ကမုဓာတ်၊ ကိပစ္စည်း)
 ကမုဓာတ်၏အရ ကတူတ္ထကြိယာကား အဓိမောက္ခပြဋ္ဌာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၏
 ဥပ္ပါဒ်ဘောသည် မုချ။ ကရဏတ္ထကြိယာကား ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်အား တပ်သောကျမ်း၏
 ပကတူပနိဿယသတ္တိသည် ဖလူ။ ကိပစ္စည်း၏ အရကား ထိုဖလူဖြင့်မှတ်အပ်သော
 ကျမ်းရ၏။ ယဉ္ဇ တံ မဉ္ဇ ကဉ္ဇာတိ ယမကံ။ တံ ပကရဏံ၊ ထိုကျမ်းသည်။ ယဉ္ဇ၊
 နိဗ္ဗာန်သို့သွားကြောင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ မဉ္ဇ၊ ပရမတ္ထဓမ္မကိုသိကြောင်း
 သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ကဉ္ဇ၊ ယုံမှားခြင်းကို လွန်ကြောင်း သည်လည်း။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယမကံ၊ မည်၏။ (ယမကံကား၊ တိပဒကမ္မဓာ-
 ရည်းသမာသ်ပုဒ်ဝိဂြိုဟ်) ယမကံ ဟူသော သမာသ်ပုဒ်အရကား ၃-ပုဒ်တို့၏
 တုလျှုတ္ထ ဖြစ်သော ယမိုက်ကျမ်း ရ၏။ ဤဝစနတ္ထသည်ကား “မာရေန္တော ဂစ္ဆ-
 တီတိ မဂ္ဂေါ” အစရှိသော ပါဠိတို့နှင့်အညီတည်း။

ယမိုက်အရကောက်

၁-မူလ ယမိုက်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဥဒ္ဓေသ-ကုသလတိက်

ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ယမိုက်ကျမ်း ကိုဟောတော်မူ၏။ ထိုယမိုက်ကျမ်းသည်လည်း မူလယမက, ခန္ဓယမက, အာယတနယမက, ဓာတုယမက, သစ္စယမက, သင်္ခါရယမက, အနုသယယမက, စိတ္တယမက, ဓမ္မယမက, ဣန္ဒြိယယမကအားဖြင့် ၁၀-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၁၀-ပါးတို့တွင် မူလယမကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုမူလယမကသည်လည်း ဥဒ္ဓေသ-နိဒ္ဓေသအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါး တို့တွင် ဥဒ္ဓေသကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုဥဒ္ဓေသသည်လည်း တိကမာတိကာဥဒ္ဓေသ-ဒုကမာတိကာ ဥဒ္ဓေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် တိကမာတိကာဥဒ္ဓေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုတိကမာတိကာဥဒ္ဓေသသည်လည်း ကုသလတိက်, ဝေဒနာတိက် အစရှိသော အားဖြင့် ၂၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂၂-ပါးတို့တွင် ကုသလတိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုကုသလတိက်သည်လည်း မူလဝါရ, ဟေတုဝါရ, နိဒါနဝါရ, သမ္ဘဝံဝါရ, ပဘဝဝါရ, သမုဋ္ဌာနဝါရ, အာဟာရဝါရ, အာရမ္မဏဝါရ, ပစ္စယဝါရ, သမုဒယဝါရအားဖြင့် ၁၀-ပါးအပြားရှိ၏။ ထို ၁၀-ပါး တို့တွင် မူလဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

မူလဝါရ-မူလ နယ

ထိုမူလဝါရသည်လည်း ကုသလပဒ, အကုသလပဒ, အဗျာကတပဒ, နာမပဒ အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို ကုသလပဒသည်လည်း မူလနယ, မူလမူလနယ, မူလကနယ, မူလမူလကနယ

အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၄-ပါးတို့တွင် မူလနယကို ရှေးဦးစွာဟောတော် မူ၏။ ထို မူလနယသည်လည်း မူလ ယမက, ကေမူလ ယမက, အညမညမူလ ယမက အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။

(၁) ထို ၃-ပါးတို့တွင် မူလယမက ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို မူလ ယမကသည်လည်း အနုလောမပုစ္ဆာ, ပဋိလောမပုစ္ဆာအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို အနုလောမ ပုစ္ဆာသည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ” ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ” ဟူသည်တည်း။ “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ” ကား သန္နိဋ္ဌာန်၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ ကား သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ ၂-ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် အနုလောမပုစ္ဆာ ဖြစ်၏။ အနုလောမပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ သည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဋိလောမပုစ္ဆာ သည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “ယေ ဝါ ပန ကုသလ- မူလာ” ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟူသည်တည်း။ “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလာ” ကား သန္နိဋ္ဌာန်၊ “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ကား သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ ၂-ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဋိလောမပုစ္ဆာ ဖြစ်၏။ အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာ ၂-ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် မူလနယ၌ ရှေးဦးစွာသော မူလယမကသည် ဖြစ်၏။

[“ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ” ကို သန္နိဋ္ဌာန်၊ “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ” ကို သံသယ ဟူ၍ အဘယ်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။ အမြဲမှတ်အပ်သော အနက်ရှိ သောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန်၊ ယုံမှားအပ်သော အနက်ရှိသောကြောင့် သံသယဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ။ အဘယ်သို့ အမြဲမှတ်အပ်သော အနက်ရှိသနည်း။ အဘယ်သို့ ယုံမှားအပ်သော အနက်ရှိသနည်းဟူမူကား “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ” ဟူ သော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၌ ကုသိုလ်ကေဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ ဤတရား တို့သည် ကုသိုလ်မည်ကုန်သလော၊ မမည်ကုန်သလော ဟု ယုံမှားဘယ်မရှိ၊ ကုသိုလ်မည်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏ဟု အမြဲမှတ်အပ်သော အနက်ရှိသော ကြောင့် ဤ “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ” ဟူသော ပုဒ်သည် သန္နိဋ္ဌာန်မည်၏။

* စာမျက်နှာ ခေါင်းစီးနောက်ရှိ လက်သည်းကွင်းပြ ဂဏန်းများသည် ဆဋ္ဌသံဂါယနာမူ ပါဠိတော် မျက်နှာနံပါတ်များ ဖြစ်ပါသည်။ ။

“သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ” ၌ ကုသလမူလ ၃-ခုတို့သည် ကုသိုလ်သာ မည်ကုန် သလော၊ ထိုသို့မဟုတ် ကုသလမူလ မည်ကုန်သလော၊ မမည်ကုန်သလော ဟု ယုံမှားအပ်သော အနက်ရှိသောကြောင့် “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ” ဟူသော ပုဒ်သည် သံသယမည်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ တိ ကုသလေသု ကုသလာ နုခေါ န နုခေါ ကုသလာတိ သန္ဓေဟာဘာဝတော ဣမသ္မိံ ပဒေ သန္နိဋ္ဌာနတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော” အစရှိသည်ကို မိန့်အပ်ပြီ။ ဤနည်းကိုမိ၍ ခပ်သိမ်းသော ယမကတို့၌ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအဖြစ်ကို သိအပ်၏။ စကားချုပ်]။

အနက်ကား။ ယေကေစိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန် သော။ တနည်းကား။ အပြစ်မရှိ ကောင်းကျိုးကိုပေးခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရား တို့သည်။ ကုသလမူလာ၊ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သလော။ ယေ ဝါ ပန၊ အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော။ ကုသလမူလာ၊ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလ မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်သလော။

၂။ မူလယမကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဧကမူလယမကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ဧကမူလယမက သည်လည်း အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလော မပုစ္ဆာအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလောမပုစ္ဆာသည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော် မူ၏။ ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ” ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင်သံသယ ကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန ဧကမူလာ” ဟူ သည်တည်း။ “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ” ကား သန္နိဋ္ဌာန်၊ “သဗ္ဗေ တေ ကုသလ မူလေန ဧကမူလာ” ကား သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ ၂-ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် အနုလောမပုစ္ဆာဖြစ်၏။ အနုလောမပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ပဋိလောမပုစ္ဆာသည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလေန ဧကမူလာ” ဟူ သည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟူသည်တည်း။ “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလေန ဧကမူလာ” ကား သန္နိဋ္ဌာန်၊ “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ကား သံသယ။ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ ၂-ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဋိလောမပုစ္ဆာ ဖြစ်၏။ အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာ

၂-ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် မူလနယ၌ ၂-ခုမြောက်သော ကေမူလယမကသည် ဖြစ်၏။

ယေကေစိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ကုသလ၌၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရား တို့သည်။ ကုသလမူလေန၊ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သောမူလနှင့်။ တနည်းကား။ မူလ အားဖြင့်။ ကေမူလ၌၊ တူသောမူလရှိကုန်သလော။ ယေ ဝါ ပန၊ အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော။ ကုသလမူလေန၊ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလနှင့်။ တနည်းကား။ မူလအားဖြင့်။ ကေမူလ၌၊ တူသောမူလရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရား တို့သည်။ ကုသလ၌၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်သလော။

၃။ ကေမူလယမကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အညမညမူလ ယမက ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို အညမည မူလယမကသည်လည်း အနု လောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလောမပုစ္ဆာသည် လည်း သန္တိဌာန် သံသယအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါး တို့တွင် သန္တိဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ ကုသလ မူလေန ကေမူလ၌ ဓမ္မာ” ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန အညမညမူလ၌” ဟူသည်တည်း။ “ယေကေစိ ကုသလမူလေန ကေမူလ၌ ဓမ္မာ” ကား သန္တိဌာန်၊ “သဗ္ဗေ တေ ကုသလ မူလေန အညမညမူလ၌” ကား သံသယ။ သန္တိဌာန်သံသယ ၂-ပါးကို ပေါင်းသည် ရှိသော် အနုလောမပုစ္ဆာ ဖြစ်၏။ အနုလောမပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ပဋိလောမပုစ္ဆာသည်လည်း သန္တိဌာန် သံသယအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို နှစ်ပါး တို့တွင် သန္တိဌာန်ကို ရှေး ဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလေန အညမည မူလ၌” ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလ၌” ဟူသည်တည်း။ “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလေန အည- မညမူလ၌” ကား သန္တိဌာန်၊ “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလ၌” ကား သံသယ။ သန္တိဌာန် သံသယ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဋိလောမပုစ္ဆာ ဖြစ်၏။ အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာ ၂-ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် မူလနယ၌ သုံးခုမြောက်သော အည- မညမူလယမကသည် ဖြစ်၏။

ယေကေစိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ကုသလမူလေန၊ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလနှင့်။ ကေမူလ၌၊ တူသောမူလရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်

၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။ ကုသလမူလေန၊ ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော မူလအားဖြင့်။ အညမညမူလာ၊ တပါးသည် တပါး၏ မူလရှိကုန်သလော။ ယေ ဝါ ပန၊ အကြင်သို့သဘောရှိကုန်သော။ ကုသလမူလေန၊ ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော မူလအားဖြင့်။ အညမညမူလာ၊ တပါးသည် တပါး၏ မူလမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန် သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်သလော။ ။ ဤသို့လျှင် မူလနယဉ္စိ ယမကသုံးပါး၊ ပုစ္ဆာ ခြောက်ပါး၊ အတ္ထ တဆဲ့နှစ်ပါး ဖြစ် သတည်း။

[ကေမူလာ၌ ကေ သဒ္ဓါသည် အရေအတွက်သင်္ချာသဒ္ဓါကို မဟော၊ တူသောအနက်ကို ဟော၏ ဝစနတ္ထပြုသော်ကား “ကေ မူလံ ယေသန္တေတိ ကေမူလာ” ဟုပြုရာ၏။ ယေသံ၊ အကြင်တရားတို့အား။ ကေ၊ တူသော။ မူလံ၊ မူလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ဓမ္မာ၊ ထို တရားတို့ သည်။ ကေမူလာ၊ မည်ကုန်၏။ (ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ) ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ ၌ “ဂဏနဋ္ဌေန ကေမူလတံ အဂ္ဂဟေတော သမာနဋ္ဌေန ဂဟေတဗ္ဗာ” ဟုဆိုအပ်ပြီ။ တူသော မူလရှိ၏ ဟူသော်ကား ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ အစရှိ သော တရားတို့၏ မူလသည် အလောဘ အစရှိသော တပါးပါးလျှင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ယံ ဖဿဿ မူလံ တဒေဝ ဝေဒနာဒိနံ” ဟု မိန့်အပ်ပြီ။ ဆရာတူ ဥပဇ္ဈာယ်တူ ဆိုသကဲ့သို့ ယူလေ။ တတိယ ယမက ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ အနုလောမနှင့်ညီအောင် “ယေ ဝါ ပန ကုသလ မူလေန အညမညမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလမူလေန ကေမူလာ” ဟူ၍မဟောမူ၍ အဘယ်ကြောင့် “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟု ဟောတော်မူလေသနည်း။ “အတ္ထဝိသေသာဘာဝ တော” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဟိတ်ခတ်၏။ အနက်ထူးမရှိသောကြောင့် ဟော တော်မူသည် ဆိုလိုသည်။ အဘယ်သို့ အထူးမရှိသနည်း ဟုမူကား “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန ကေမူလာ” ဟူ၍ ပုစ္ဆာကို ပြုသည်ရှိသော် “မူလာနိ ယာနိ ကေတော ဥပုဇ္ဇန္တိ” အစရှိသော ပဋိလောမဝိသုဇ္ဇနာကိုပင် ဖြေအပ်သည် ဖြစ် ရာ၏။ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် အနုလောမ ပဋိလောမ ဝိသုဇ္ဇနာ တူရာသော ကြောင့် “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟု ဟောတော်မူသည် ဟူလိုသည်။ (အဋ္ဌကထာနည်း) ကေမူလအရကား အကျယ်၊ အညမညမူလ အရကား အကျဉ်းဖြစ်သောကြောင့် အညမညမူလကို သန္နိဋ္ဌာန် ဆုံးဖြတ်ပြီးသော် ကေမူလကို သံသယရှိဘွယ် မရှိသောကြောင့် “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန ကေမူလာ” ဟု မဟောမူ၍ အညမညမူလရှိကုန်သော ဓမ္မတို့၏ ကုသလ မည်သော အဖြစ်ကို မေးခြင်းငှါလျှင် “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူလေသတည်း။ (ဤကား ဋီကာအလို တည်း)။ “သဗ္ဗေ တေ

ကုသလမူလေန ကေမူလာ”ဟု မေးလျှင်လည်း အာမန္တာ၊ “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟု မေးလျှင်လည်း အာမန္တာပင်။ ကုသလမူလ သုံးခုသာရ၍ ဝိသုဒ္ဓိနာအထူးမရှိသောကြောင့် “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟု ဟောတော် မူသည်။ ဤကား ဆရာနည်းတည်း။

မူလဝါရ-မူလမူလ နယ

၁။ မူလနယကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ မူလမူလနယကို ဟော တော်မူ၏။ ထိုမူလမူလနယသည်လည်း မူလမူလယမက၊ ကေမူလမူလယမက၊ အညမညမူလမူလယမကအားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် မူလမူလယမက ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း အနုလောမပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာဟောတော် မူ၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏ ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ” ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလမူလာ” ဟူသည်တည်း။ “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ” ကား သန္နိဋ္ဌာန်၊ “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလမူလာ” ကား သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပါး ကို ပေါင်းသည်ရှိသော် အနုလောမပုစ္ဆာ ဖြစ်၏။ ။ အနုလောမပုစ္ဆာကို ဟော တော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလမူလာ” ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟူသည်တည်း။

“ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလမူလာ” ကား သန္နိဋ္ဌာန်၊ “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ကား သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ ၂-ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဋိလောမ ပုစ္ဆာဖြစ်၏။ အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာ ၂-ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် မူလ မူလနယ၌ ရှေးဦးစွာသော မူလမူလယမကသည် ဖြစ်၏။ ။ အနက်ကား၊ ကုသလ မူလမူလာ၊ ကုသိုလ်မူလဟုဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သလော။ (ဤမျှသာ ထူး သည်။ မူလနယအတိုင်း ယောဇနာလေ)။ (၂) ထို့နောင် ကေမူလမူလယမက ကို ဟောတော်မူ၏။ (စစ်၍ဟောမြဲ)။ ကေမူလမူလာ၊ တူသောမူလဟု ဆိုအပ် သော မူလရှိကုန်သလော။ (ဤသို့ အနက်ယောဇနာ)။ (၃) အညမညမူလမူလ ယမက ၌လည်း အညမညမူလမူလာ၊ တပါးသည် တပါး၏ မူလဟုဆိုအပ်သော

မူလရှိကုန်သလော။ ဤသို့လျှင် မူလမူလနယသို့ ယမက သုံးပါး၊ ပုစ္ဆာ ခြောက်ပါး၊ အတ္ထ တဆဲ့နှစ်ပါးဖြစ်သတည်း။

မူလဝါရ-မူလက နယ

၁။ မူလမူလနယကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ မူလကနယကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုမူလကနယသည်လည်း မူလကယမက၊ ဧကမူလကယမက၊ အညမညမူလကယမက အားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် မူလကယမကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ကုသလမူလက၊ ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော မူလရှိကုန်သလော။ (၂-၃) ဧကမူလက၊ တူသောမူလရှိကုန်သလော။ အညမညမူလက၊ တပါးသည် တပါး၏ မူလရှိကုန်သလော။ ။ ဤသို့လျှင် မူလကနယသို့ ယမက သုံးပါး၊ ပုစ္ဆာ ခြောက်ပါး၊ အတ္ထ တဆဲ့နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

မူလဝါရ-မူလမူလက နယ

၁။ မူလကနယကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ မူလမူလကနယ ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း မူလမူလကယမက၊ ဧကမူလမူလကယမက၊ အညမည မူလမူလကယမက အားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် မူလမူလကယမကကို ။ ။ (စစ်မြဲ) ။ ။ ကုသလမူလမူလက၊ ကုသိုလ်မူလဟုဆိုအပ်သော မူလရှိကုန်သလော။ (၂-၃) ဧကမူလမူလက၊ တူသောမူလဟုဆိုအပ်သော မူလရှိကုန်သလော။ အညမညမူလမူလက။ တပါးသည် တပါး၏ မူလဟုဆိုအပ်သော မူလရှိကုန်သလော။ ။ ဤသို့လျှင် မူလမူလကနယသို့ ယမကသုံးပါး၊ ပုစ္ဆာ ခြောက်ပါး၊ အတ္ထ တဆဲ့နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့လျှင် ကုသလပဒ၌ နယလေးပါး၊ ယမက တဆဲ့နှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ အတ္ထ လေးဆဲ့ရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

ကုသလပဒကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အကုသလပဒ ကိုဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း မူလနယ၊ မူလမူလနယ၊ မူလကနယ၊ မူလမူလကနယအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် မူလနယကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ (အကြွင်းကို ကုသလပဒကဲ့သို့ စစ်၍ဟောလေ)။ ဤသို့လျှင် အကုသလပဒ၌ နယလေးပါး၊ ယမက တဆဲ့နှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ အတ္ထ လေးဆဲ့ရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

အကုသလပဒကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အဗျာကတပဒ ကို ဟောတော်မူ၏။ (ကုသလပဒကဲ့သို့ စစ်၍ဟောလေ)။ ဤသို့လျှင် အဗျာ

ကတပဒ၌ နယ လေးပါး၊ ယမက တဆဲနှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆဲလေးပါး၊ အတ္ထ လေးဆဲရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

အဗျာကတပဒကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နာမပဒကို ဟောတော် မူ၏။ ထိုနာမပဒသည်လည်း မူလနယ၊ မူလမူလနယ၊ မူလကနယ၊ မူလမူလကနယ အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၄-ပါးတို့တွင် မူလနယကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ ၏။ ထိုမူလနယသည်လည်း (အကြွင်းကုသလပဒကဲ့သို့ စစ်၍ဟောလေ)။ နာမမူ လာ၊ နာမဟုဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သလော။ ဤသို့လျှင် နာမပဒ၌ နယ လေး ပါး၊ ယမက တဆဲနှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆဲလေးပါး၊ အတ္ထ လေးဆဲရှစ်ပါးဖြစ်သတည်း။ ဤသို့လျှင် မူလဝါရ၌ ပဒလေးပါး၊ နယ တဆဲခြောက်ပါး၊ ယမက လေးဆဲရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ ကိုးဆဲခြောက်ပါး၊ အတ္ထ တရာ့ကိုးဆဲနှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

[အဘယ့်ကြောင့် မူလမည်သနည်း ဟူမူကား “မူလတိ ပတိဋ္ဌာတိ ဖလံ တ္ထောတိ မူလံ” ။ ။ တ္ထော ကာရဏော ဤအကြောင်း၌ ။ ဖလံ သည် ။ မူလတိ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ မူလံ၊ မည်၏။ မူလံကား အဓိကရဏသာဓန ကိတ်ပုဒ်ဝိဂ္ဂိုဟံ၊ မူလဓာတ်၊ အပစ္စည်း။ မူလဓာတ်၏ အရ ကတုတ္ထကြိယာကား၊ အကျိုးပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒဘောသည် မုချ။ အဓိကရဏတ္ထ ကြိယာကား ဟိတ် ၆-ခု တို့၏ သဟဇာတအစရှိသော ပစ္စယသတ္တိသည် ဖလူ။ အ-ပစ္စည်းအရကား ထိုဖလူပစာရတ္ထဖြင့် မှတ်အပ်သော ဟိတ် ၆-ခု ရ၏။ ဤသို့လျှင် အကျိုး ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် မူလမည်ကုန်၏။ ထိုမူလ အားဖြင့်ဟောသော ဝါရဖြစ်သောကြောင့် မူလဝါရမည်၏ ဟူလိုသော်]။

ဟေတုဝါရ

မူလဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဟေတုဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဟေတုဝါရသည်လည်း ကုသလပဒ၊ အကုသလပဒ၊ အဗျာကတပဒ၊ နာမပဒ အားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုကုသလပဒသည်လည်း ဟေတုနယ၊ ဟေတုဟေတုနယ၊ ဟေတုကနယ၊ ဟေတုဟေတုကနယ အားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ဟေတုနယကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း ဟေတုယမက၊ ဧကဟေတု ယမက၊ အညမညဟေတုယမကအားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ဟေတု ယမကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ (စစ်မြဲ)။ ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလဟေတူ။ ယေ ဝါ ပန ကုသလဟေတူ၊ သဗ္ဗေ တေ

ဓမ္မာ ကုသလာ” တည်း။ ။ (ဧကမုဋ္ဌိ “ကုသလဟေတုနာ ဧကဟေတု” ။ ။ အညမညမုဋ္ဌိ “ကုသလဟေတုနာ အညမညဟေတု” ဆိုလေ။ ။ အကြွင်းကို မူလဝါရ ကဲ့သို့ စစ်၍ဟောလေ)။ ။ ဤသို့လျှင် ဟေတုဝါရ၌ ပဒ လေးပါး၊ နယ တဆဲ့ ခြောက်ပါး၊ ယမက လေးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါး၊ အတ္ထ တရားကိုးဆဲ့ နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

[အဘယ့်ကြောင့် ဟေတုဝါရ မည်သနည်းဟူမူကား “ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ ဖလံ တေသ္မာတိ ဟေတု” ။ ။ တေသ္မာ ကာရဏာ၊ မှ။ ဖလံ၊ သည်။ ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟေတု၊ မည်၏။ ။ ဟေတုကား အပါဒါနသာဓန ကိတ်ပုဒ်ဝိဂ္ဂိုဟံ၊ ဟိဓာတ် တပစ္စည်း။ ဟိဓာတ်၏ အရ မူလနှင့်အတူပင်။ အကျိုးပစ္စယပုန် တရား တို့၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဟေတုမည်၏။ ထိုဟေတုအားဖြင့် ဟောသော ဝါရဖြစ်သောကြောင့် ဟေတုဝါရမည်၏ ဟူလိုသော်]။

နိဒါနဝါရ

ဟေတုဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နိဒါနဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုနိဒါနဝါရသည်လည်း။ (ကုသလပဒအစရှိသည်တို့ကို စစ်မြဲ) နိဒါန နယ၊ နိဒါန နိဒါန နယ၊ နိဒါနက နယ၊ နိဒါနနိဒါနက နယအားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိ၏။ (အကြွင်းကို မူလဝါရအတိုင်းစစ်၍ဟောလေ)။ ။ ဤသို့လျှင် နိဒါနဝါရ၌ ပဒလေး ပါး၊ နယ တဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ယမက လေးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါး၊ အတ္ထ တရားကိုးဆဲ့နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

[အဘယ့်ကြောင့် နိဒါနဝါရ မည်သနည်းဟူမူကား “အတ္တနော ဖလံ နိဒေ တီတိ နိဒါနံ” ။ ။ ယံ ကာရဏံ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ နိဒေ တိ၊ နှင်းတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ နိဒါနံ၊ မည်၏။ နိဒါနံ ကား ကတ္တုသာဓန ကိတ်ပုဒ်ဝိဂ္ဂိုဟံ၊ နိပုဗ္ဗ ဒါဓာတ် ယုပစ္စည်း။ နိပုဗ္ဗ ဒါဓာတ်၏ အရကား ဟိတ်ခြောက်ခုတို့၏ ဟေတု သဟဇာတ အစ ရှိသော ပစ္စယသတ္တိသည် ရ၏။ ယုပစ္စည်း၏ အရကား သတ္တိမန္တဖြစ် သော ဟိတ်ခြောက်ခု ရ၏။ မိမိတို့၏ အကျိုးတို့ကို နှင်းတတ်သော ကြောင့် ဟိတ်ခြောက်ခုတို့သည် နိဒါန မည်ကုန်၏။ ထိုနိဒါနအားဖြင့် ဟောသောဝါရဖြစ်သောကြောင့် နိဒါနဝါရမည်၏ ဟူလိုသော်]။

သမ္ဘဝါရ

နိဒါနဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သမ္ဘဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသမ္ဘဝါရ သည်လည်း ကုသလပဒ အစရှိသော အားဖြင့် လေးပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း သမ္ဘဝနယ၊ သမ္ဘဝသမ္ဘဝနယ၊ သမ္ဘဝကနယ၊ သမ္ဘဝသမ္ဘဝကနယအားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိ၏။ (အကြောင်းကို မူလဝါရကဲ့သို့ စစ်၍ဟောလေ)။ ဤသို့လျှင် သမ္ဘဝ ဝါရ၌ ပဒလေးပါး၊ နယ တဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ယမက လေးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါး၊ အတ္တ တရာကိုးဆဲ့နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

[အဘယ်ကြောင့် သမ္ဘဝါရ မည်သနည်းဟူမူကား “သမ္ဘောတိ ဖလံ တေသ္မာတိ သမ္ဘဝေါ” ။ ။တေသ္မာ ကာရဏာ၊ မှ။ ဖလံ၊ သည်။ သမ္ဘောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ကာရဏံ၊ ထိုအကြောင်းသည်။ သမ္ဘဝေါ၊ မည်၏။ သမ္ဘဝေါကား အပါဒါနသာဓန ကိတ်ပုဒ်ဝိဂြိုဟ်၊ သံပုဗ္ဗ ဘူဓာတ် ဣပစ္စည်း။ အရကား ဟေတုနှင့်အတူ။ အကျိုးတရားတို့၏ ကောင်းစွာ ဖြစ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် သမ္ဘဝမည်၏။ ထိုသမ္ဘဝအားဖြင့် ဟောသော ဝါရဖြစ်သောကြောင့် သမ္ဘဝါရမည်၏ ဟူလိုသော်] ။

ပဘဝါရ

သမ္ဘဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဘဝါရ ကို ဟောတော်မူ ၏။ ထိုပဘဝါရ သည်လည်း ကုသလပဒ အစရှိသောအားဖြင့် လေးပါး အပြား ရှိ၏။ (မူလဝါရကဲ့သို့ စစ်၍ဟောလေ)။ ဤသို့လျှင် ပဘဝါရ၌ ပဒ လေးပါး၊ နယ တဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ယမက လေးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါး၊ အတ္တ တရာကိုးဆဲ့နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

[အဘယ်ကြောင့်ပဘဝါရ မည်သနည်း ဟူမူကား “ပဘာတိ ဖလံ တေသ္မာတိ ပဘဝေါ” ။ ။တေသ္မာ ကာရဏာ၊ မှ။ ဖလံ၊ သည်။ ပဘာတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ ပဘဝေါ၊ မည်၏။ ။ပဘဝေါ ကား။ အပါဒါနသာဓန ကိတ်ပုဒ်ဝိဂြိုဟ်၊ ပပုဗ္ဗ ဘူဓာတ် ဣပစ္စည်း၊ အရကား ဟေတုနှင့်အတူ။ အကျိုးတရားတို့၏ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် ပဘဝမည်၏။ ထို ပဘဝတို့၏အစွမ်းအားဖြင့် ဟော တော်မူအပ်သောကြောင့် ပဘဝါရမည်၏ ဟူလိုသော်] ။

သမုဋ္ဌာနဝါရ

ပဘဝဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သမုဋ္ဌာနဝါရ ကို....၏။ ထို....လည်း (ကုသလပဒအစရှိသည်ကိုစစ်မြဲ) “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလသမုဋ္ဌာနာ။ ယေ ဝါ ပန ကုသလသမုဋ္ဌာနာ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” (အစရှိသော နည်းဖြင့် ဟောလေ)။ ဤသို့လျှင် သမုဋ္ဌာနဝါရ၌ ပဒ လေးပါး၊ နယ တဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ယမက လေးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါး၊ အတ္တ တရားကိုးဆဲ့နှစ်ပါးဖြစ်သတည်း။

[အဘယ့်ကြောင့် သမုဋ္ဌာန။ပ။ကား “သမုဋ္ဌာတိ ဖလံ တေေနာတိ သမုဋ္ဌာနံ” ။ ။တေေန ကာရဏေန၊ဖြင့်။ဖလံ၊သည်။ သမုဋ္ဌာတိ၊၏။ဣတိ၊ကြောင့်။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ သမုဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ကရဏသာဓန ကိတ်ပုဒ် ဝိဂြိုဟ်၊ သံပုဗ္ဗ ဥပုဗ္ဗ ဌာဓာတ် ယုပစ္စည်း။ အရကား ဟေတု နှင့်အတူ။ အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် သမုဋ္ဌာန မည်၏။ ထိုသမုဋ္ဌာနအားဖြင့် ဟောအပ်သောကြောင့် သမုဋ္ဌာနဝါရ မည်၏ ဟူလိုသော်]။

အာဟာရဝါရ

သမုဋ္ဌာနဝါရကို....၌ အာဟာရဝါရကို....၏။ ထို....လည်း (စစ်၍ဟောမြဲ) ဤသို့လျှင် အာဟာရဝါရ၌ ပဒ လေးပါး၊ နယ တဆဲ့ခြောက်ပါး၊ယမက လေးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါး၊ အတ္တ တရားကိုးဆဲ့နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

[အဘယ့်ကြောင့် အာဟာရ။ပ။ ကား “အတ္တနော ဖလံ အာဟာရ တိတိအာဟာရော” ။ ။ယံ ကာရဏံ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလံ၊ ကို။ အာဟာရတိ၊ ၏။ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ အာဟာရော၊၏။ ကတ္တုသာဓန ကိတ်ပုဒ်ဝိဂြိုဟ်၊ အာပုဗ္ဗ ဟရဓာတ် ဣပစ္စည်း။ အရကား နိဒါနနှင့်အတူ။အကျိုးတရားတို့ကို ဆောင်တတ်သောကြောင့် အာဟာရ မည်၏။ ထိုအာဟာရတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဟောအပ်သောကြောင့် အာဟာရဝါရမည်၏ ဟူလိုသော်]။

အာရမ္မဏဝါရ

အာဟာရဝါရ ကို....၌ အာရမ္မဏဝါရ ကို....၏။ (စစ်၍ဟောမြဲ) ။ ။ဤ သို့လျှင် အာရမ္မဏဝါရ၌ ပဒ လေးပါး၊ နယ တဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ယမက လေးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါး၊ အတ္တ တရားကိုးဆဲ့နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

[အဘယ့်ကြောင့် အာလမ္မဏ မည်သနည်း ဟူမကား။ ။ အတ္တနော ဖလေန အာလမ္မိယတိတိ အာလမ္မဏံ။ ။ ယံ ကာရဏံကို။ အတ္တနော၏။ ဖလေန၊ သည်။ အာလမ္မိယတိ၊ ဆွဲအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ အာလမ္မဏံ၊ ၏။ အာလမ္မဏံ ကား ကမ္မသာဓန ကိတ်ပုဒ်ဝိဂြိုဟ်၊ အာပုဗ္ဗ လမ္မဓာတ် ယုပစ္စည်း။ အာပုဗ္ဗ လမ္မဓာတ်၏အရ ကတုတ္ထ ကြိယာကား အကျိုးတရားတို့၏ ပစ္စယအာဒါနသတ္တိသည် မုချ၊ ကမ္မတ္ထ ကြိယာကား ဟိတ်တို့၏ ပစ္စယအာဒါနသတ္တိသည် ဖလူ။ ယုပစ္စည်း၏ အရကား ထိုဖလူဖြင့်မှတ်အပ်သော ဟိတ်ခြောက်ခု ရ၏။ အကျိုးတရား တို့သည် ဆွဲအပ်သောကြောင့် အာလမ္မဏ မည်၏။ ထိုအာလမ္မဏအား ဖြင့် ဟောအပ်သောကြောင့် အာလမ္မဏဝါရမည်၏ ဟူလိုသော်]။

ပစ္စယဝါရ

အာရမ္မဏဝါရကို...၌ ပစ္စယဝါရကို...၏။ ထို...လည်း (စစ်၍ဟောမြဲ) ။ ။ ဤ သို့လျှင် ပစ္စယဝါရ၌ ပဒ လေးပါး၊ နယ တဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ယမက လေးဆဲ့ရှစ် ပါး၊ ပုစ္ဆာ ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါး၊ အတ္တ တရားကိုးဆဲ့နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

[အဘယ့်ကြောင့် ပစ္စယ။ပ။ ကား။ ပဋိစ္စ ဧတိ ဖလံ ဧတသ္မာတိ ပစ္စယော။ ။ ယံ ကာရဏံ၊ အကြင်အကြောင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဧတသ္မာ ကာရဏာ၊ မှ။ ဖလံ၊ သည်။ ဧတိ-ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ ၏။ ပစ္စယောကား အပါဒါနသာဓန ကိတ် ပုဒ်ဝိဂြိုဟ်၊ ပတိပုဗ္ဗ ဣဓာတ် ဏပစ္စည်း။ အရကား ဟေတုနှင့်အတူ။ အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စယမည်၏။ ထိုပစ္စယအား ဖြင့်။ ပ။ ပစ္စယ ဝါရမည်၏ ဟူလိုသော်]။

သမုဒယဝါရ

ပစ္စယဝါရကို...၌ သမုဒယဝါရကို...၏။ ထို...လည်း။ (စစ်၍ဟောမြဲ) ။ ဤသို့ လျှင် သမုဒယဝါရ၌ ပဒ လေးပါး၊ နယ တဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ယမက လေးဆဲ့ ရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါး၊ အတ္တ တရားကိုးဆဲ့နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

၁။ ပါဠိတော်နိဿယနှင့် အရကောက်တို့၌ “အတ္တနော ဖလေန အာလမ္မိယတိတိ အာရမ္မဏံ” ဟု ရှိကြ၏။ ဤဝိဂ္ဂဟအလို နိပုန္ဒတွင် “အာလမ္မဏံ” ဟု ရှိရမည်။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း အာပုဗ္ဗ လမ္မိ(လမ္မ)ဓာတ်နှင့်သာ ဖွင့်သည်။ ဝဝတ္ထာန် နှင့်၎င်း၊ ပါဠိတော်နှင့်၎င်းညီစေရန် “ပစ္စယုပုန္ဒဓမ္မာ အာဂန္ဒာ ရမန္တိ ဧတ္ထာတိ အာရမ္မဏံ” ဟု အာပုဗ္ဗ ရမုဓာတ် ယုပစ္စည်းနှင့် ရှိသင့်၏။

[အဘယ့်ကြောင့် သမုဒယဝါရ။ ပ။ ကား။ သမုဒေတိ ဖလံ တေသ္မာ-
တိ သမုဒယော။ ။တေသ္မာ ကာရဏာ၊ မှ။ ဖလံ၊ သည်။ သမုဒေတိ၊
ကောင်းစွာတက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။
သမုဒယော၊ မည်၏။ သမုဒယောကား အပါဒါနသာဓန ကိတ်ပုဒ်ဝိဂြိုဟ်၊
သံပုဗ္ဗ ဥပုဗ္ဗ ဣဓာတ် ဣပစ္စည်း။ အရကား ဟေတုနှင့်အတူ။ အကျိုး
တရားတို့၏ ကောင်းစွာတက်ရာဖြစ်သောကြောင့် သမုဒယ မည်၏။ ထို
သမုဒယအားဖြင့် ဟောအပ်သောကြောင့် သမုဒယဝါရ မည်၏
ဟူလိုသော်]။

[ဤဆယ်ပါးသော ဝါရ တို့သည်ကား သဒ္ဓါသာ ပြား၏၊ အနက်
အပြားမရှိ။ မူလသဒ္ဓါဖြင့် ဟောတော်မူလျှင် ကျွတ်အံ့သော သတ္တဝါ
ကိုရည်၍ မူလဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ဟေတုအစရှိသော သဒ္ဓါဖြင့်
ဟောတော်မူလျှင် ကျွတ်အံ့သော သတ္တဝါကိုရည်၍ ဟေတုဝါရ အစရှိ
သည်ကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့ ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် ဟော
တော်မူ၏]။

ဤသို့လျှင် မူလဝါရ။ ပ။ သမုဒယဝါရ အားဖြင့် ဆယ်ပါးအပေါင်းသည်
လျှင် ကုသလတိကပဒ၏ ဥဒ္ဒေသမည်၏။ ဤသို့လျှင် ကုသလတိကံ၌ ဝါရ
တဆယ်၊ ပဒ လေးဆယ်၊ နယ တရားခြောက်ဆယ်၊ ယမက လေးရားရှစ်ဆယ်၊
ပုစ္ဆာ ကိုးရားခြောက်ဆယ်၊ အတ္ထ တထောင့် ကိုးရားနှစ်ဆယ် ဖြစ်သတည်း။

ဝေဒနာတိကံ

ကုသလတိကံကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝေဒနာတိကံကို ဟော
တော်မူ၏။ ပ။ (သနိဒဿနသပ္ပဋိဘတိကံ တိုင်အောင် အစဉ်အတိုင်း ဟော
တော်မူ၏)။ ။ထိုဝေဒနာတိကံ အစရှိသော တိကံတို့၌လည်း ဝါရ တဆယ်စီ၊
ပဒ လေးဆယ်စီ၊ နယ တရားခြောက်ဆယ်စီ၊ ယမက လေးရားရှစ်ဆယ်စီ၊ ပုစ္ဆာ
ကိုးရားခြောက်ဆယ်စီ၊ အတ္ထ တထောင့် ကိုးရား နှစ်ဆယ်စီ ရကောင်း၏။ ဤသို့
လျှင် တိကမာတိကာဥဒ္ဒေသ၌ တိကံနှစ်ဆဲ့နှစ်ပါး၊ ဝါရ နှစ်ရားနှစ်ဆယ်၊ ပဒ ရှစ်ရား
ရှစ်ဆယ်၊ နယ သုံးထောင့်ငါးရားနှစ်ဆယ်၊ ယမက တသောင်း ငါးရားခြောက်ဆယ်၊
ပုစ္ဆာ နှစ်သောင်း တထောင့် တရား နှစ်ဆယ်၊ အတ္ထ လေးသောင်းနှစ်ထောင့်
နှစ်ရားလေးဆယ် ဖြစ်သတည်း။

တိကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း ဟေတုဒုကဥဒ္ဒေသ အစရှိသောအားဖြင့် တရာအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် ဟေတုဒုကဥဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း မူလဝါရ အစရှိသောအားဖြင့် ဆယ်ပါး အပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် မူလဝါရကို...၏။ ထို...လည်း ဟေတုပဒ, နဟေတုပဒ, နာမပဒအားဖြင့် သုံးပါး အပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် ဟေတုပဒကို...၏။ ထို...လည်း မူလနယ အစရှိသောအားဖြင့် လေးပါး အပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် မူလနယကို...၏။ ထို...လည်း မူလယမက, ကေမူလယမက, အညမညမူလယမက အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် မူလယမကကို...၏။ ထို...လည်း အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို...၏။ ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ ဟေတု ဓမ္မာ” ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ဟေတုမူလာ” ဟူသည်တည်း။

“ယေကေစိ ဟေတု ဓမ္မာ” ကား သန္နိဋ္ဌာန် ၊ “သဗ္ဗေ တေ ဟေတုမူလာ” ကား သံသယ။ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် အနုလောမပုစ္ဆာ ဖြစ်၏။ ။ အနုလောမပုစ္ဆာကို...၌ ပဋိလောမပုစ္ဆာကို။ပ။ အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် မူလနယ၌ ရှေးဦးစွာသော မူလယမကသည် ဖြစ်၏။ မူလယမကကို...၌ ကေမူလယမကကို။ပ။ အညမညမူလယမကကို။ပ။ ဤသို့လျှင် မူလနယ၌ ယမက သုံးပါး၊ ပုစ္ဆာ ခြောက်ပါး၊ အတ္ထတဆဲနှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ မူလမူလနယ၌ နည်းတူ။ မူလကနယ၌လည်း နည်းတူ။ ။ မူလမူလကနယ၌လည်း နည်းတူ။ ။ ယမက သုံးပါး၊ ပုစ္ဆာ ခြောက်ပါး၊ အတ္ထတဆဲနှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့လျှင် ဟေတုပဒ၌ နယ လေးပါး၊ ယမက တဆဲနှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆဲလေးပါး၊ အတ္ထ လေးဆဲရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ။ ဟေတုပဒကို...၌ န ဟေတုပဒကို...၏။ပ။ ဤသို့လျှင် နဟေတုပဒ၌ နယ လေးပါး၊ ယမက တဆဲနှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆဲလေးပါး၊ အတ္ထ လေးဆဲရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ။ နဟေတုပဒကို...၌ နာမပဒကို။ပ။ ဤနာမပဒ ၌။ပ။ အတ္ထ လေးဆဲရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့လျှင် မူလဝါရ၌ ပဒ သုံးပါး၊ နယ တဆဲနှစ်ပါး၊ ယမက သုံးဆဲခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာ ခုနစ်ဆဲနှစ်ပါး၊ အတ္ထ တရာလေးဆဲလေးပါး ဖြစ်သတည်း။ ။ ဟေတုဝါရ အစရှိသော ကိုးဝါရတို့၌နည်းတူဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ဟေတုဒုကဉ်၌ ဝါရတဆယ်၊ ပဒ သုံးဆယ်၊ နယ တရာနှစ်ဆယ်၊ ယမက သုံးရာခြောက်ဆယ်၊ ပုစ္ဆာ ခုနစ်ရာ ခုနစ်ဆယ်၊ အတ္ထ တထောင်လေးရာ လေးဆယ် ဖြစ်သတည်း။ ။ သဟေတုက ဒုက် အစရှိသော ကိုးဆဲကိုးဒုက်တို့၌ ဤနည်းတူ ရအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင်

ဒုကမာတိကာဥဒ္ဒေသ၌ ဝါရ တထောင်၊ ပဒ သုံးထောင်၊ နယ တသောင်းနှစ်ထောင်၊ ယမက သုံးသောင်းခြောက်ထောင်၊ ပုစ္ဆာ ခုနစ်သောင်း နှစ်ထောင်၊ အတ္တ တသိန်းလေးသောင်း လေးထောင် ဖြစ်သတည်း။ ။ ဤသို့လျှင် တိကမာတိကာ ဒုကမာတိကာ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ဝါရ တထောင် နှစ်ရာ နှစ်ဆယ်၊ ပဒ သုံးထောင် ရှစ်ရာ ရှစ်ဆယ်၊ နယ တသောင်း ငါးထောင် ငါးရာ နှစ်ဆယ်၊ ယမက လေးသောင်း ခြောက်ထောင် ငါးရာ ခြောက်ဆယ်၊ ပုစ္ဆာ ကိုးသောင်း သုံးထောင် တရာ နှစ်ဆယ်၊ အတ္တ တသိန်း ရှစ်သောင်း ခြောက်ထောင် နှစ်ရာ လေးဆယ် ဖြစ်သတည်း။

တေနုတိသဟဿာနိ၊ ဝိသာခိက သတမ္ပိ စ။
ပုစ္ဆာ သမ္ပိဏ္ဍိတာ ဟောန္တိ၊ ဥဒ္ဒေသေ မူလယမကေ။ ။

မူလယမကေ၊ သော။ ဥဒ္ဒေသေ၊ ။ သမ္ပိဏ္ဍိတာ၊ ပေါင်းအပ်ကုန်သော။ ပုစ္ဆာ၊ တို့သည်ကား။ တေနုတိသဟဿာနိ၊ ကိုးသောင်း သုံးထောင် တို့သည်၎င်း။ ဝိသာခိကသတမ္ပိ စ၊ နှစ်ဆယ်အလွန်ရှိသော တရာသည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

မူလံ ဟေတု နိဒါနဉ္စ၊ သမ္ဘဝေါ ပဘဝေန စ။
သမုဋ္ဌာနာဟာရာရမ္မဏံ၊ ပစ္စယော သမုဒယေန စာတံ။ ။

(ဤဂါထာကို နှုတ်ကျက်ဆောင်)။

ဥဒ္ဒေသ ပြီး၏။

နိဒ္ဒေသ

မူလဝါရ

၁။ ဥဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုနိဒ္ဒေသသည်လည်း တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုတိကမာတိကာနိဒ္ဒေသသည်လည်း ကုသလတိက်၊ ဝေဒနာတိက် အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးတို့တွင် ကုသလတိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုကုသလတိက်သည်လည်း မူလဝါရ။ ပ။ သမုဒယဝါရ

၁-အချို့ပါဠိတော်၌ “သမုဋ္ဌာနာဟာရာရမ္မဏာ” ဟု လည်း ရှိသည်။

အားဖြင့် ဆယ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုဆယ်ပါးတို့တွင် မူလဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုမူလဝါရသည်လည်း ကုသလပဒ, အကုသလပဒ, အဗျာကတပဒ, နာမပဒအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုကုသလပဒသည်လည်း မူလနယ, မူလမူလနယ, မူလကနယ, မူလမူလက နယအားဖြင့် လေးပါးအပြား ရှိ၏။

ကုသလပဒ မူလနယ

ထိုလေးပါးတို့တွင် မူလနယကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုမူလနယ သည်လည်း မူလယမက, ဧကမူလယမက, အညမညမူလယမက အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် မူလယမကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုမူလယမက သည်လည်း အနုလောမ ပဋိလောမအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အနုလောမကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလောမ သည်လည်း ပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပုစ္ဆာသည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ” ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ” ဟူသည်တည်း။ ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “တိဏှောဝ ကုသလမူလာနိ၊ အဝသေသာ ကုသလာ ဓမ္မာ န ကုသလမူလာ” ဟူသည်တည်း။

(၂) အနုလောမကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဋိလောမသည်လည်း ပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...၌။ပ။ ဟောဟန်ကား “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလာ” ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို...၏။ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟူသည်တည်း။ ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား “အာမန္တာ” ဟူသည်တည်း။

(၁) ယေကေစိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ် မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကုသလမူလာ၊ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ ဤသို့သော အမေးတော်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ တိဏှောဝ တိဏှိ ဝေ၊ အလောဘ

အဒေါသ၊ အမောဟ ဟု ဆိုအပ်သော ကုသလမူ သုံးခုတို့သည်သာလျှင်။ ကုသလမူလာနိ၊ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်၏။ အဝသေသာ၊ ကုသလ မူလ သုံးခုတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သတို့သည်။ န ကုသလမူလာ၊ ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော မူလမမည်ကုန်။ ဣတိ ဝိဿဇ္ဇနာ၊ ဤသို့ ဖြေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(၂) ယေ ဝါ ပန၊ ကုန်သော။ ကုသလမူလာ၊ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်း ကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အာမန္တာ၊ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ ဣတိ ဝိဿဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(၁) “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုလောမပုစ္ဆာ၌ “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ” ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ကုသိုလ်စိတ်ကေဝိသ၊ ကုသလမူ သုံးခုကြည့်သော စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ ရ၏။ ကုသလမူ သုံးခုလည်း ရ၏။ “သဗ္ဗေ တေ ကုသလ မူလာ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏အရကား ကုသလမူ သုံးခုသာ ရ၏။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့ရသောကြောင့် ခပ်သိမ်းကုန်သော ကုသိုလ်မည်ကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သလော ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် ပုရေပဉ္စာပစ္စာပဉ္စာ နှစ်ပါး၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာ ဖြစ်၍ သံသယပုဒ်၏အရမဖြစ်ကောင်းသော ကုသိုလ်ကေဝိသ၊ ကုသလမူ သုံးခုမှ တပါး စေတသိက်ပဉ္စတိံ သကို ပုရိမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ် မြစ်၍၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယနှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရဖြစ်သော ကုသလမူသုံးခုကို ပစ္စိမ ကောဋ္ဌာသတင်တော်မူ၍ ဖြေတော်မူအပ်လျက် မဖြေမူ၍ “အဝသေသာ” ဟူ သောပါဌ်ဖြင့် အကြွင်းကို သိလွယ်စိမ့်သောငှါ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရ ဖြစ်သော ကုသလမူသုံးခုကို “တိဏေဝ ကုသလမူလာနိ” ဟု ပုရိမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ် မမြစ်မူ၍ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရသာဖြစ်၍ သံသယ ပုဒ်၏ အရမဖြစ်ကောင်းသော ကုသိုလ်ကေဝိသ၊ ကုသလမူ သုံးခုမှတပါး

စေတသိက်ပဉ္စတိသ ကို “အဝသေသာ ကုသလာ ဓမ္မာ န ကုသလမူလာ”ဟု ပစ္စိမကောဠာသ တင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ်မြစ်၍ အဖြေငါးပါးတို့တွင် ပုရိမကောဠာသ ပစ္စိမကောဠာသ နှစ်ပါး၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူသောအားဖြင့် သရူပဒဿနဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

“ယေဝါ ပန ကုသလမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ”ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ် သော ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလာ”ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား ကုသလမူ သုံးခုရ၏။ “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟူသော သံသယ ပုဒ်၏ အရလည်း ကုသလမူ သုံးခု ၎င်း ရ၏။

ကောဠာသတင်ပုံ

ထိုသို့ရသောကြောင့် အကြင်သို့သဘောရှိကုန်သော ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ်မည်ကုန်သလော ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် ပစ္စိမကောဠာသ၏ အရနှင့်တူသော ပစ္စာပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျှောက်ပတ်စွာ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ်မည်ကုန်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော ကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကို ဝန်ခံတော်မူသောအားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် “အာမန္တာ”ဟု ပဋိဝစနဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

၁။ မူလယမကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ကေမူလယမကကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း အနုလောမ ပဋိလောမအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလောမ ကို...၏။ ထို...လည်း ပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါး... ၏။ ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန်သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို...၏။ ဟောဟန်ကား “ယေကေဝိ ကုသလာ ဓမ္မာ”တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို...၏။ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန ကေမူလာတိ” တည်း။ ပုစ္ဆာကို...၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို...၏။ ဟောဟန်ကား “အာမန္တာ” တည်း။

(၂) အနုလောမကို...၌ ပဋိလောမကို...၏။ ထို...လည်း ပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇနာ အားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ အားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို...၏။ ဟောဟန်ကား “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလေန ကေမူလာ”တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို...၏။ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ”တည်း။ ။ ပုစ္ဆာကို...၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို...၏။ ဟော

ဟန်ကား “ကုသလသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ ကုသလမူလေန ကေမူလ န ကုသလံ၊ ကုသလံ ကုသလမူလေန ကေမူလဉ္စေ ကုသလဉ္စ”တည်း။

(၁) ယေကေစိ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကုသလမူလေန၊ ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သောမူလနှင့်။ (ဝါ) ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သောမူလအားဖြင့်။ ကေမူလာ၊ တူသောမူလရှိကုန်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အာမန္တာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလနှင့်။ (ဝါ) မူလအားဖြင့် တူသောမူလရှိကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(၂) ယေ ဝါပန၊ အကြင်သို့သဘောရှိကုန်သော။ ကုသလမူလေန၊ ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သောမူလနှင့်။ (ဝါ) အားဖြင့်။ ကေမူလာ၊ တူသောမူလရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ကုသလသမုဋ္ဌာနံ၊ ကုသိုလ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ရူပံ၊ စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသသည်။ ကုသလမူလေန၊ နှင့်။ (ဝါ) အားဖြင့်။ ကေမူလံ၊ တူသော မူလရှိ၏။ န ကုသလံ။ ကုသိုလ်မမည်။ ကုသလံ၊ သည်။ ကုသလမူလေန၊ နှင့်။ (ဝါ) အားဖြင့်။ ကေမူလဉ္စေ၊ တူသော မူလလည်း ရှိ၏။ ကုသလဉ္စေ၊ ကုသိုလ်လည်း မည်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(၁) “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန ကေမူလာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုလောမပုစ္ဆာ ပါဠိတော်မြတ်ပါဠိ၌ “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ”ဟူသော သန္တိဋ္ဌာနပုဒ်၏ အရကား ကုသိုလ်ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိသ ရ၏။ “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန ကေမူလာ”ဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရလည်း ကုသိုလ်ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိသ ၎င်း ရ၏။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့ရသောကြောင့် ခပ်သိမ်းကုန်သော ကုသိုလ်မည်ကုန်သော တရားတို့ သည် ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သောမူလနှင့် တူသော မူလရှိကုန်သလော ဟု မြတ်စွာ ဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာ သယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေး လေးပါးတို့တွင် ပစ္စိမကောဋ္ဌာသ၏ အရနှင့်တူသော ပစ္စာပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျှောက်ပတ်စွာ ကုသိုလ် မည်ကုန်သောတရားတို့သည် ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလနှင့် တူသောမူလရှိကုန် သည်သာလျှင် ဖြစ်သောကြောင့် သန္တိဋ္ဌာနပုဒ်၏အရကို ဝန်ခံတော်မူသော

အားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် “အာမန္တာ”ဟု ပဋိဝစနဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော် မူ၏။

(၂) “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလေန ဧကမူလာ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလေန ဧကမူလာ” ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် ဧကဝိသ, စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပူအပ် သော စိတ္တဇရုပ် ရ၏။ ကုသိုလ်ဧကဝိသ, စေတသိက်အဋ္ဌတိံသလည်း ရ၏။ “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရကား ကုသိုလ် ဧကဝိသ, စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ သာ ရ၏။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့ရသောကြောင့် အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ် သော မူလနှင့် (ဝါ) မူလအားဖြင့် တူသောမူလရှိကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ်မည်ကုန်သလော ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေး လေးပါးတို့တွင် ပုရေပဉ္စာပဉ္စာပဉ္စာနှစ်ပါး၏ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ပရိ ပုဏ္ဏပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာ ဖြစ်၍ သံသယပုဒ်၏အရ မဖြစ်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် ဧကဝိသ, စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပူအပ် သော စိတ္တဇရုပ်ကို “ကုသလသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ ကုသလမူလေန ဧကမူလံ၊ နကုသ လံ” ဟု ပုရိမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ်မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယနှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရဖြစ်သော ကုသိုလ် ဧကဝိသ, စေတသိက် အဋ္ဌတိံသကို “ကုသလံ ကုသလမူလေန ဧကမူလဉ္စေ ကုသလဉ္စေ”ဟု ပဉ္စမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ်မြစ်မြစ်၍ အဖြေငါးပါးတို့တွင် ပုရိမကောဋ္ဌာသ ပဉ္စမကောဋ္ဌာသ နှစ်ပါး၏သရုပ်ကို ပြသောအားဖြင့် သရူပဒဿနဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

(၁) ဧကမူလယမကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အညမညမူလ ယမက ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း အနုလောမ ပဋိလောမအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် အနုလောမကို...၏။ ထို...လည်း ပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို...၏။ ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ ကုသလ မူလေန ဧကမူလာ ဓမ္မာ”တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို...၏။ ဟောဟန်ကား

“သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန အညမညမူလာ” တည်း။ ပုစ္ဆာကို...၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို...၏။ ဟောဟန်ကား “မူလာနိ ယာနိ ဧကတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကုသလမူလာနိ ဧကမူလာနိ စေဝ အညမညမူလာနိ စ၊ အဝသေသာ ကုသလမူလသဟဇာတာ ဓမ္မာ ကုသလမူလေန ဧကမူလာ၊ န စ အညမညမူလာ” တည်း။ အနုလောမကို...၌ ပဋိလောမကို...၏။ ထို...လည်း ပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း သန္တိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့်နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် သန္တိဋ္ဌာန်ကို...၏။ ဟောဟန်ကား “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလေန အညမညမူလာ” တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို...၏။ ဟောဟန်ကား “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” တည်း။ ပုစ္ဆာကို...၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို...၏။ ဟောဟန်ကား “အာမန္တာ” တည်း။

(၁) ယေကေစိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ကုသလမူလေန၊ ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော မူလနှင့်။ (ဝါ) အားဖြင့်။ ဧကမူလာ၊ တူသောမူလရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကုသလမူလေန၊ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလအားဖြင့်။ အညမညမူလာ၊ တပါးသည် တပါး၏ မူလဟုဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သလော။ (ဝါ) မူလရှိကုန်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ကုသလမူလာနိ၊ ကုသလမူလဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ယာနိ မူလာနိ၊ အကြင်မူလတို့သည်။ ဧကတော၊ တကုန်က်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တာနိ မူလာနိ၊ ထိုကုသလမူလ သုံးခုတို့သည်။ ဧကမူလာနိ စေဝ၊ တူသောမူလလည်း ရှိကုန်၏။ အညမညမူလာနိ စ၊ တပါးသည်တပါး၏ မူလလည်း မည်ကုန်၏။ (ဝါ) ရှိကုန်၏။ အဝသေသာ၊ ကုသလမူလ သုံးခုမျှကြွင်းကုန်သော။ ကုသလမူလသဟဇာတာ၊ ကုသလမူလ သုံးခုနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်ကေဝိသ၊ ကုသလမူလ သုံးခုမှတပါး စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ပဉ္စဝေါကာရတံ၌ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ နာမက္ခန္ဓာ တို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်တို့သည်။ ကုသလမူလေန၊ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလနှင့်။ (ဝါ) အားဖြင့်။ ဧကမူလာ၊ တူသောမူလ ရှိကုန်၏။ န စ အညမညမူလာ၊ တပါးသည် တပါး၏ မူလမမည်ကုန်။ (ဝါ) တပါးသည် တပါး၏ မူလမရှိကုန်။ ဣတိ ဝိဿဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(၂) ယေ ဝါ ပန၊ အကြင်သို့သဘောရှိကုန်သော။ ကုသလမူလေန၊ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလအားဖြင့်။ အညမည မူလာ၊ တပါးသည် တပါး၏ မူလမည်ကုန်သော။ (ဝါ) ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အာမန္တာ၊ ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော

မူလအားဖြင့် တပါးသည် တပါး၏မူလမည်ကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ် မည်ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသုဒ္ဓနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(၁) “ယေကေစိ ကုသလမူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလ- မူလေန အညမညမူလာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုလောမပုစ္ဆာ၌ “ယေကေစိ ကုသလမူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ” ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ကုသိုလ် ကေဝိသ, ကုသလမူသုံးခုမှတပါး စေတသိက်ပဉ္စတိံသ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် ကေဝိသ, စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသ ရ၏။ ကုသလမူ သုံးခုလည်း ရ၏။ “သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန အညမညမူလာ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏အရကား ကုသလမူ သုံးခုသာ ရ၏။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့ရသောကြောင့် ခပ်သိမ်းကုန်သော ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလနှင့် တူသော မူလရှိကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလအားဖြင့် တပါးသည်တပါး၏ မူလ မည်ကုန်သလော ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် ပုရေပဉ္စာ ပစ္ဆာပဉ္စာနှစ်ပါး၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရ သာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်၏အရ မဖြစ်ကောင်းသော ကုသိုလ် ကေဝိသ, ကုသလမူ သုံးခုကြောင့်သော စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် ကေဝိသ, စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ် သော စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသကို ပုရိမကောဋ္ဌာသတင်တော်မူ၍ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရဖြစ်သော ကုသလမူ ၃-ခုကို ပစ္စိမကောဋ္ဌာသတင်တော်မူ၍ ဖြေတော်မူအပ်လျက် “အဝသေသာ” ဟူသော ပါဠိဖြင့် အကြောင်းကို သိလွယ် စိမ့်သောငှါ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယနှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရဖြစ်သော ကုသလမူ ၃-ခုကို “မူလာနိ ယာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကုသလမူလာနိ ကေမူလာနိ စေဝ အညမည မူလာနိ စ” ဟု ပုရိမကောဋ္ဌာသတင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ်မမြစ်မူ၍ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်၏အရ မဖြစ်ကောင်းသော ကုသိုလ် ကေဝိသ, ကုသလမူ ၃-ခုမှတပါး စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ် သောအခါ ကုသိုလ် ကေဝိသ, စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသကို “အဝသေသာ ကုသလမူလ သဟဇာတာ ဓမ္မာ ကုသလမူလေန ကေမူလာ၊ န စ အညမညမူလာ” ဟု

ပစ္စိမကောဠာသ တင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ်မြစ်၍ အဖြေငါးပါးတို့တွင် ပုရိမကောဠာသ ပစ္စိမကောဠာသနှစ်ပါး၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူသောအားဖြင့် သရူပဒဿနဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

(၂) “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလေန အညမညမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ “ယေ ဝါ ပန ကုသလ မူလေန အညမညမူလာ” ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ကုသလမူ သုံးခု ရ၏။ “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏အရလည်း ကုသလမူ သုံးခု ၎င်း ရ၏။

ကောဠာသတင်ပုံ

ထိုသို့ရသောကြောင့် ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလအားဖြင့် တပါးသည် တပါး၏မူလမည်ကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ်မည်ကုန်သလော ဟု မြတ်စွာ ဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယ အားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် ပစ္စိမကောဠာသ၏အရနှင့် တူသော ပစ္စာပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျှောက်ပတ်စွာ ကုသိုလ်ဟုဆို အပ်သော မူလအားဖြင့် တပါးသည် တပါး၏ မူလမည်ကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ်မည်ကုန်သည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကို ဝန်ခံတော် မူသောအားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် “အာမန္တာ” ဟု ပဋိဝစနဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။ မူလနယပြီး၏။

မူလမူလနယာဒိ

မူလနယကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ မူလမူလနယကို ဟောတော်မူ၏။ (မူလနယအတိုင်းဟောလေ။ “မူလမူလာ” ဟူ၍ မူလသဒ္ဒါတခု ထည့်ရသည်သာ ထူးသည်) ။ ။ မူလမူလနယ ပြီး၏။

မူလမူလနယကို...၌ မူလကနယကို...၏။ ထို...လည်း မူလက ယမက ကေမူလက ယမက, အညမညမူလက ယမကအားဖြင့် သုံးပါး...၏။ ထို...တွင် မူလက ယမကကို...၏။ ထို...လည်း (အနုလောမ၊ ပဋိလောမ၊ ပုစ္ဆာ၊ ဝိဿဇ္ဇနာ၊ သန္နိဋ္ဌာန်၊ သံသယတို့ကိုစစ်မြဲ) ။ ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလကာတိ။ အာမန္တာ” ။ ။ “ယေ ဝါ ပန ကုသလမူလကာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ။ ကုသလသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ ကုသလမူလကံ န ကုသလံ၊ ကုသလံ ကုသလမူလကဉ္စေ ကုသလဉ္စေ” တည်း။ ။ (ကုသလမူလကာ၊ ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်

သော မူလရှိကုန်သလော။ အနက်ယောဇနာ။ အရကောက်မှာ ကေမူလ ယမက အတိုင်းကောက်လေ။ ကေမူလက ယမက၌လည်း ကေမူလက၊ တူသောမူလ ရှိကုန်သလော။ အနက်။ အညမညမူလက ယမက၌လည်း အညမညမူလက၊ တပါးသည် တပါး၏ မူလရှိကုန်သလော။ အနက်)။

[“မူလံ အဿ အတ္ထိတိ မူလကံ”။ အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်။ ။ “ကေမူလံ ယေသန္တေတိ ကေမူလကာ”။ ။ “အညမညဿ မူလံ ယေသန္တေတိ အညမညမူလကာ”။ (ဗဟုဗ္ဗိဟိ)။ ။ မူလကသည် ကေမူလနှင့်တူ၏ဟု အမြဲမှတ်လေ။ ။ မူလမူလက နယလည်း မူလကနယနှင့်တူပြီ။ ။ ဤမူလယမိုက်၌ သာမညသဘာဝလက္ခဏာကား လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ ဤဟိတ်ခြောက်ခုသည် မူလမည်၏။ သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ ရုပ်တရား အပေါင်းသည် ကေမူလမည်၏။ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည် သော ဟိတ်ခြောက်ခုသည် အညမညမူလမည်၏။ ဤသို့ သာမညလက္ခဏာကိုမှတ်၍ ပုဒ်အားလျော်စွာ ဝိသေသလက္ခဏာကို သိရာ၏]။

ကုသလပဒ ပြီး၏။

အကုသလပဒ မူလနယ

ကုသလပဒကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အကုသလပဒကို ဟောတော် မူ၏။ ထို...လည်း (မူလနယအစရှိသည်တို့ကို ကုသလပဒကဲ့သို့ စစ်လေ)။ ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ အကုသလမူလာတိ။ တိဏေဝ အကုသလမူလာနိ၊ အဝသေသာ အကုသလာ ဓမ္မာ န အကုသလ မူလာ”။ ။ “ယေ ဝါ ပန အကုသလမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အကုသလာတိ။ အာမန္တာ” တည်း။ ။ ယေကေစိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ် မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ (အကြွင်းပေးမြဲ)။ ယေကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ။ ပ ။ ၌။ “ယေကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ” ဟူသော သန္တိဋ္ဌာန် ပုဒ်၏ အရကား အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ အကုသလမူသုံးခု ကြည်သော စေတသိက် စတုဝိသ ရ၏။ အကုသလမူ သုံးခုလည်း ရ၏။ “သဗ္ဗေ တေ အကုသလမူလာ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရကား အကုသလမူ သုံးခုသာ ရ၏။ ထိုသို့ရသော ကြောင့် (ကောဋ္ဌာသ တင်မြဲ)။ ပဋိလောမ၌။ ယေ ဝါ ပန။ ပ ။ သန္တိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား အကုသလမူ သုံးခုသာ ရ၏။ သံသယလည်း အကုသလမူ သုံးခု ၎င်း ရ၏။ (ကောဋ္ဌာသ တင်မြဲ)။

မူလယမကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ကေမူလယမကကို ဟောတော်မူ၏။ (စစ်မြဲ) ။ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ အကုသလမူလေန ကေမူလာတိ။ အဟေတုကံ အကုသလံ အကုသလမူလေန န ကေမူလံ၊ သဟေတုကံ အကုသလံ အကုသလမူလေန ကေမူလံ” ။ ။ “ယေ ဝါ ပန အကုသလမူလေန ကေမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အကုသလာတိ။ အကုသလသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ အကုသလမူလေန ကေမူလံ၊ န အကုသလံ၊ အကုသလံ အကုသလမူလေန ကေမူလဉ္စေ အကုသလဉ္စ” ။ ။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ဖြစ်သော၊ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်သည်။ အကုသလမူလေန၊ အကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော မူလနှင့်။ န ကေမူလံ၊ တူသောမူလ မရှိ။ သဟေတုကံ၊ သဟိတ်ဖြစ်သော။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်သည်။ အကုသလမူလေန၊ နှင့်။ (ဝါ) အားဖြင့်။ ကေမူလံ၊ တူသောမူလ ရှိ၏။ ။ ယေဝါ ပန၊ ပဋိလောမ၌ ကုသလပဒကိုမှီ၍ ယောဇနာလေ။

၁။ ယေကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ။ပ။ ၌ “ယေကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ” ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား မောဟမူဒ္ဒေး၌ မောဟ ရ၏၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ မောဟ မူဒ္ဒေး၌ မောဟကြည်သော စေတသိက်သတ္တဝီသလည်း ရ၏။ “သဗ္ဗေ တေ အကုသလမူလေန ကေမူလာ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏အရကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ မောဟ မူဒ္ဒေး၌ မောဟကြည်သော စေတသိက်သတ္တဝီသသာ ရ၏။ ။ (ကောဋ္ဌာသတင်မြဲ) ။

(၂) “ယေ ဝါ ပန အကုသလမူလေန ကေမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အကုသလာ” ဟူ၍။ပ။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ စေတသိက်သတ္တဝီသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသ ရ၏။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ မောဟမူဒ္ဒေး၌ မောဟကြည်သော စေတသိက် သတ္တဝီသလည်း ရ၏။ “သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အကုသလာ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ မောဟမူဒ္ဒေး၌ မောဟကြည်သော စေတသိက် သတ္တဝီသသာ ရ၏။ (ကောဋ္ဌာသတင်မြဲ) ။

ကေမူလ ယမကကို...၌ အညမညမူလယမကကို...၏။ ။ (စစ်မြဲ) ။ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ အကုသလမူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ အကုသလမူလေန အညမညမူလာတိ။ မူလာနိ ယာနိ ကေတော ဥပုဇ္ဇန္တိ အကုသလမူလာနိ ကေမူလာနိ စေ အညမညမူလာနိ စ၊ အဝသေသာ အကုသလမူလသဟဇာတာ ဓမ္မာ အကုသလမူလေန ကေမူလာ၊ န စ အညမညမူလာ” ။ ။ “ယေ ဝါ ပန အကုသလမူလေန အညမညမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အကုသလာတိ။ အာမန္တာ” ။ တည်း။ (အနက်ကို ကုသလပဒကိုမှီ၍ ယောဇနာလေ) ။

၁။ ယေကေစိ။ပ။ အနုလောမပုစ္ဆာ၌ “ယေကေစိ အကုသလမူလေန ဧကမူလာ ဓမ္မာ” ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အကုသလမူ သုံးခုမှတစ်ပါး စေတသိက်စတုဝိသ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက်သတ္တဝိသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသ ရ၏။ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည်သော အကုသလမူ သုံးခုလည်းရ၏။

၂။ “သဗ္ဗေ တေ အကုသလမူလေန အညမညမူလာ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရကား...မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည်သော အကုသလမူ သုံးခုသာ ရ၏။ (ကောဋ္ဌာသတင်မြဲ)။ ယေ ဝါ ပန အကုသလမူလေန အညမညမူလာ။ပ။ ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ ယေ ဝါ ပန...ကား မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည်သော အကုသလမူ သုံးခု ရ၏။ သံသယပုဒ်အရလည်း မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည်သော အကုသလမူ သုံးခု၎င်းရ၏။ ။ (ကောဋ္ဌာသတင်မြဲ)။ ။ မူလနယပြီး၏။ ။ မူလမူလနယလည်း မူလနယနှင့် တူပြီ။

မူလက နယ

မူလမူလနယကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ မူလကနယကိုဟောတော်မူ၏။ (စစ်မြဲ)။ ။ ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ အကုသလမူလကာတိ။ အဟေတုကံ အကုသလံ န အကုသလမူလကံ၊ သဟေတုကံ အကုသလံ အကုသလမူလကံ” ။ ။ “ယေ ဝါ ပန အကုသလမူလကာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အကုသလာတိ။ အကုသလသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ အကုသလမူလကံ န အကုသလံ၊ အကုသလံ အကုသလမူလကဉ္စေ အကုသလဉ္စေ” တည်း။

အနုလောမပုစ္ဆာ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား မောဟမူဒွေး၌ မောဟရ၏။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည်သော စေတသိက်သတ္တဝိသလည်း ရ၏။ “သဗ္ဗေ တေ အကုသလမူလကာ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည်သော စေတသိက် သတ္တဝိသသာ ရ၏။ ။ ယေ ဝါ ပန။ပ။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝိသနာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ရ၏။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည်သော စေတသိက်သတ္တဝိသလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ (ကောဋ္ဌာသတင်မြဲ)။ ။ ကေမူလကယမကလည်း နည်းတူ။ အညမညမူလက ယမကလည်း မူလနယနှင့် နည်းတူ။ မူလမူလကနယလည်း မူလက နယနှင့် တူပြီ။

အကုသလပဒ ပြီး၏။

အဗျာကတပဒ မူလနယ

အကုသလပဒကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ အဗျာကတပဒကိုဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း မူလနယ၊ မူလမူလနယ၊ မူလကနယ၊ မူလမူလကနယအားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိ၏။ (ကုသလပဒအတိုင်းစစ်လေ)။ ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ အဗျာကတာ ဓမ္မာသဗ္ဗေ တေ အဗျာကတမူလာတိ။ တိဏေဝ အဗျာကတမူလာနိ အဝသေသာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ န အဗျာကတမူလာ” ။ ။ “ယေ ဝါ ပန အဗျာကတမူလာ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အဗျာကတာတိ။ အာမန္တာ” တည်း။ ။ ယေကေစိ၊ ကုန်သော။ ပ။ အဗျာကတမူလာ၊ အဗျာကတဟု ဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံသည်။ သတိ၊ သော်။ တိဏေဝ တိဏိ ဝေ၊ အဗျာကတမူလ ၃-ခု တို့သည်သာလျှင်။ အဗျာကတမူလာနိ၊ အဗျာကတ ဟု ဆိုအပ်သော မူလမည်ကုန်၏။ အဝသေသာ၊ အဗျာကတမူလ ၃-ခုမှ ကြွင်းကုန်သော။ အဗျာကတာ၊ အဗျာကတဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာဝိသ၊ အဗျာကတမူလ ၃-ခုမှတပါး စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ န အဗျာကတမူလာ၊ အဗျာကတဟုဆိုအပ်သော မူလ မမည်ကုန်။ (တနည်းကား) အဝသေသာ၊ အဗျာကတမူလ ၃-ခုမှ ကြွင်းကုန်သော ဝိပါက်ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ အဗျာကတာ၊ အဗျာကတဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မမည်ကုန်၏။ န အဗျာကတမူလာ၊ ကုန်။ ။ (ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၌ နှစ်နည်း ယောဇနာ၏။ ဤနည်းအတူ ကုသလပဒ အစရှိသည်တို့၌ လည်း ယောဇနာလေ)။ ။

(၁) ယေကေစိ အဗျာကတာ ဓမ္မာ။ ပ။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ဝိပါက်ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာဝိသ၊ အဗျာကတမူ ၃-ခုမှ တပါး စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။ အဗျာကတမူ ၃-ခုလည်း ရ၏။ “သဗ္ဗေ တေ အဗျာကတမူလာ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏အရကား အဗျာကတမူ ၃-ခုသာ ရ၏။ ။ (ကောဋ္ဌာသ တင်မြဲ)။ ။ (၂) ယေ ဝါ ပန။ ပ။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား အဗျာကတမူ ၃-ခုရ၏။ သံသယ ၎င်း ရ၏။ ။ (ကောဋ္ဌာသ တင်မြဲ)။ ။

မူလယမကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ကေမူလယမက ကို ဟောတော်မူ၏။ (စစ်မြဲ)။ ။ ဟောဟန်ကား “ယေကေစိ အဗျာကတာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေ တေ အဗျာကတမူလေန ကေမူလာတိ။ အဟေတုကံ အဗျာကတံ အဗျာကတမူလေန န ကေမူလံ၊ သဟေတုကံ အဗျာကတံ အဗျာကတမူလေန ကေမူလံ” ။ ။ “ယေ ဝါ ပန အဗျာကတမူလေန ကေမူလာ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အဗျာကတာတိ။ အာမန္တာ” တည်း။ ။ ယေကေစိ၊ ကုန်သော။ ပ။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ် ဖြစ်သော။ အဗျာကတံ၊ သည်။ အဗျာကတမူလေန၊ အဗျာကတဟု ဆိုအပ်သော

မူလနှင့်။ (ဝါ) အားဖြင့်။ န ကေမူလံ၊ တူသောမူလ မရှိ။ သဟေတုကံ၊ သဟိတ် ဖြစ်သော။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတသည်။ အဗျာကတမူလေန၊ နှင့်။ (ဝါ) အားဖြင့်။ ကေမူလံ၊ တူသော မူလ ရှိ၏။ ။(ပဋိလောမ လွယ်ပြီ)။

(၁) “ယေကေစိ အဗျာကတာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ အဗျာကတမူလေန ကေမူလာတိ” ဟူသော အနုလောမပုစ္ဆာ၌ ယေကေစိ အဗျာကတာ ဓမ္မာ။ပ။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်း ဒွါဒသ၊ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ဖြစ်သောအခါ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ် ကြည်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဟိတ်ဝိပါက်၊ အဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာ ရဟပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေနှစ်ခုနှင့် ယထာရဟအတူ ဥပါဒ် သော အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ ဗာဟိရရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။ သဟိတ်ဝိပါက် ကေဝိသ၊ သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ သ၊ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု ရဟန္တာတို့ စုတိကြည်သော သဟိတ်ဝိပါက်၊ သဟိတ် ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဉ္စဝေါ ကာရ ပဋိသန္ဓေတေရသ တို့နှင့် ယထာရဟ အတူဥပါဒ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်လည်း ရ၏။ “သဗ္ဗေ တေ အဗျာကတမူလေန ကေမူလာ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရကား နောက်သာ ရ၏။ ။(ကောဋ္ဌာသ တင်မြဲ)။ ။ ပဋိလောမလည်း ယခင်သံသယ အရပင်။ ။

[ရုပ်သည် အဗျာကတပင် ဖြစ်သောကြောင့် ကုသလပဒတို့ကဲ့သို့ အဗျာကတသမုဋ္ဌာန်ရူပံ မထွက်မူ၍။ အာမန္တာ။ဟု ပဋိဝစနဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူသည်။ကုသိုလ် အကုသိုလ် ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်သည် အဗျာ ကတဟိတ် မရှိသောကြောင့် “အဟေတုကံ အဗျာကတံ” အရ၌သွင်း၍ ကောက်သည်။]

ကေမူလယမကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အညမညမူလယမကကို ဟောတော်မူ၏။ပ။ ဟောဟန်ကား ယေကေစိ အဗျာကတမူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ အဗျာကတမူလေန အညမညမူလာတိ။ မူလာနိ ယာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အဗျာကတမူလာနိ ကေမူလာနိ စေဝ အညမညမူလာနိစ။ အဝသေသာ အဗျာကတမူလသဟဇာတာ ဓမ္မာ အဗျာကတမူလေန ကေမူလာ။ န စ အညမညမူလာ။ ။ယေ ဝါ ပန အဗျာကတမူလေန အညမညမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အဗျာကတာတိ။ အာမန္တာ တည်း။ ။အဗျာကတမူလာနိ၊ အဗျာ ကတမူလဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ယာနိမူလာနိ၊ အကြင်မူလတို့သည်။ပ။ အဝ သေသာ၊ အဗျာကတမူလသုံးခုတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ အဗျာကတမူလသဟဇာ

တာ၊ အဗျာကတမူလနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သဟိတ်ဝိပါက်ကေဝိသ၊ သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ပဉ္စဝေါကာရတုံ၌ ဖြစ်သော အခါ အရူပဝိပါက် လေးခု ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော သဟိတ်ဝိပါက်၊ သဟိတ် ကြိယာနာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသတို့နှင့် ယထာရဟအဘူ ဥပါဒ်သော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တို့သည်။ (အကြောင်းသိသာပြီ)။

(၁) ယေကေစိ အဗျာကတမူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ။ပ။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား သဟိတ်ဝိပါက်ကေဝိသ၊ သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ၊ အဗျာကတ မူသုံးခုမှတစ်ပါး စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ ပဉ္စဝေါကာရတုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပ ဝိပါက်လေးခု ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော သဟိတ်ဝိပါက်၊ သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဉ္စဝေါ- ကာရပဋိသန္ဓေ တေရသတို့နှင့် ယထာရဟ အဘူဥပါဒ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ တမ္မဇရုပ်ရ၏။ အဗျာကတမူသုံးခုလည်းရ၏။ သဗ္ဗေ တေ။ပ။ ဟူသော သံသပ ပုဒ်၏ အရကား အဗျာကတမူ သုံးခုသာရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ ယခင်သံသယကို ကောက်။ မူလနယ ပြီး၏။

အဗျာကတပဒ-မူလမူလနယ

မူလမူလနယလည်း မူလနယနှင့်တူပြီ။ (မူလကနယ၌ စစ်မြဲ)။ ။ယေကေစိ အဗျာကတာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ အဗျာကတမူလကာတိ အဟေတုကံ အဗျာကတံ န အဗျာကတမူလကံ။ သဟေတုကံ အဗျာကတံ အဗျာကတမူလကံ။ ။ယေ ဝါ ပန အဗျာကတမူလကာ၊ သဗ္ဗေ-တေ ဓမ္မာ အဗျာကတာတိ။ အာမန္တာ။ [မူလနယ ကေမူအတိုင်း ကောက်လေ။ ကေမူလက လည်း မူလကနှင့်တူပြီ။ အည မညမူလကလည်း မူလနယ၊ အညမညမူလ ယမကနှင့် တူပြီ။ မူလမူလက နယလည်း မူလကနယနှင့်တူပြီ။ အဗျာကတပဒ ပြီး၏။

နာမပဒ-မူလနယ

အဗျာကတပဒကို...၌။ နာမပဒကို...၏။ ထို...လည်း မူလနယ၊ မူလမူလ နယ၊ မူလကနယ၊ မူလမူလကနယအားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် မူလနယကို...၏။ (စစ်မြဲ) ဟောဟန်ကား ယေကေစိ နာမာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ နာမမူလာတိ။ နဝေဝ နာမမူလာနိ၊ အဝသေသာ နာမာ ဓမ္မာ၊ န နာမ- မူလာ။ ။ယေ ဝါ ပန နာမမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ နာမာတိ။ အာမန္တာ။ ။ နဝေဝ-နဝေဝ၊ နာမမူလကိုးခုတို့သည်သာလျှင်။ နာမမူလာနိ၊ နာမ်ဟုဆိုအပ်

သော မူလမည်ကုန်၏။ အဝသေသာ၊ နာမမူလကိုးခုမှ ကြွင်းကုန်သော စိတ်တခု ယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက်ဆစတ္တာလီသ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ နာမာ၊ နာမ်ဟု ဆိုအပ် ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မမည်ကုန်၏။ န နာမမူလာ၊ နာမ်ဟု ဆိုအပ်သော မူလ မမည်ကုန်။ [အကြွင်းသိသာပြီ]။

(၁) ယေကေစိ နာမာ ဓမ္မာ။ပ။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား စိတ်တခု ယုတ်ကိုးဆယ်၊ နာမမူ ကိုးခုကြည့်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ နာမမူ ကိုးခုလည်း ရ၏။ (၂) သဗ္ဗေ တေ နာမမူလာ ဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရကား နာမမူကိုးခုသာ ရ၏။

[ကုသလမူ သုံးခု၊ အကုသလမူ သုံးခု၊ အဗျာကတမူ သုံးခုကို နာမမူ ကိုးခုဆိုသည်။ ။စိတ် စေတသိက် တရားတို့သည် မိမိလည်း အာရုံသို့ ညွတ်သောကြောင့်၎င်း။ မိမိသို့ အာရမ္မဏိက တရားတို့ကို ညွတ်စေတတ် သောကြောင့်၎င်း နာမ်မည်၏။ ။နိဗ္ဗာန်သည်ကား။ အာရမ္မဏိက ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ် အစရှိသော စိတ်စေတသိက် တရားတို့ကို ညွတ်စေတတ် သောကြောင့် နာမ်မည်၏။ အာရမ္မဏံ နမတီတိ နာမ်။ (စိတ် စေတ သိက်ရ)။ အတ္တနိ အာရမ္မဏိကဓမ္မေ နာမေတီတိ နာမ်။ (စိတ် စေတ သိက်လည်း ရ၊ နိဗ္ဗာန်လည်းရ)။ ဤသို့ ဝစနတ္ထကြံလေ]။

မူလယမကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ကေမူလယမကကို ဟော တော်မူ၏။ (စစ်မြဲ)။ ဟောဟန်ကား ယေကေစိ နာမာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ နာမ မူလေန ကေမူလာတိ။ အဟေတုကံ နာမံ နာမမူလေန န ကေမူလံ၊ သဟေတုကံ နာမံ နာမမူလေန ကေမူလံ။ ။ယေ ဝါ ပန နာမမူလေန ကေမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ နာမာတိ။ နာမသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ နာမမူလေန ကေမူလံ န နာမံ။ နာမံ နာမမူလေန ကေမူလဉ္စေ နာမဉ္စ တည်း။ ။ယေကေစိ၊ ကုန်သော။ပ။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ဖြစ်သော။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ နာမမူလေန၊ နာမ်ဟု ဆိုအပ် သောမူလနှင့်။ (ဝါ) အားဖြင့်။ န ကေမူလံ၊ တူသောမူလမရှိ။ သဟေတုကံ၊ သဟိတ်ဖြစ်သော။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ နာမမူလေန၊ နှင့်။ (ဝါ) အားဖြင့်။ ကေမူလံ၊ တူသောမူလရှိ၏။ (အကြွင်းလွယ်ပြီ)။

(၁) ယေကေစိ နာမာ ဓမ္မာ။ပ။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌရသ၊ ဆန္ဒကြည့်သော အညသမာန်းဒါဒသ၊ မောဟမူဒွေး၌မောဟ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။ သဟိတ်စိတ်ကေသတ္တတိ၊ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည့်သော စေတသိက် ဒွေပညာသလည်းရ၏။ သံသယပုဒ်၏ အရကား သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည့်သော စေတသိက် ဒွေပညာသသာရ၏။ (၂) ယေ

ဝါ ပန။ပ။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပ
ဝိပါက်လေးခု ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် သဟိတ်ဝိပါက်
သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊
သဟိတ် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသတို့နှင့် ယထာရဟ အတူ ဥပါဒ်သော
သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်ရ၏။ သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ မောဟမူဒ္ဒေး၌
မောဟကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသလည်း ရ၏။ သံသယကား သဟိတ်
စိတ် ကေသတ္တတိ၊ မောဟမူဒ္ဒေး၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ
သာရ၏။ (ကောဋ္ဌာသတင်မြဲ)။

ကေမူလယမကကို...၌ အညမညမူလယမက ကို...၏။ ဟောဟန်ကား
ယေကေစိ နာမမူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ နာမမူလေန အညမည-
မူလာတိ။ မူလာနိ ယာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမမူလာနိ ကေမူလာနိ စေတ
အညမညမူလာနိ စ။ အဝသေသာ နာမမူလသဟဇာတာ ဓမ္မာ နာမမူလေန
ကေမူလာ။ န စ အညမညမူလာ။ ။ယေ ဝါ ပန နာမမူလေန အညမညမူလာ၊
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ နာမာတိ။ အာမန္တာ၊ တည်း။ (အနက်လွယ်ပြီ)။

(၂) ယေကေစိ။ပ။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ
နာမမူ ကိုးခုကြဉ်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော
အခါ အရူပဝိပါက်လေးခု ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်
သဟိတ်ဝိပါက် သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော
သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ တေရသတို့နှင့် ယထာရဟ
အတူ ဥပါဒ်သော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ရ၏။ မောဟမူဒ္ဒေး၌ မောဟ
ကြဉ်သော နာမမူ ကိုးခုလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။

(၂) ယေ ဝါ ပန။ပ။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား မောဟမူဒ္ဒေး၌ မောဟကြဉ်
သော နာမမူကိုးခု ရ၏။ သံသယ လည်း ၎င်းရ၏။

နာမပဒ-မူလမူလနယ

မူလမူလနယလည်း မူလနယနှင့် တူပြီ။ (မူလကနယ၌ စစ်မြဲ)။ ယေကေစိ
နာမာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ နာမမူလကာတိ။ အဟေတုကံ နာမံ န နာမမူလကံ၊
သဟေတုကံ နာမံ နာမမူလကံ။ ယေ ဝါ ပန နာမမူလကာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ
နာမာတိ။ နာမသမုဋ္ဌာန ရူပံ နာမမူလကံ န နာမံ။ နာမံ နာမမူလကဉ္စေ-
နာမဉ္စ။ [မူလကနယ၌ ကေမူလယမကအဘိုင်း ကောက်လေ။ ကေမူလနှင့်
တူ၏။ မူလမူလက လည်း မူလကနှင့် တူ၏]။

မူလဝါရ ပြီး၏။

ဟေတုဝါရ

မူလဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဟေတုဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ (စစ်မြဲ)။ ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလဟေတုတိ။ တယော ဝေ ကုသလဟေတု။ အဝသေသာ ကုသလာ ဓမ္မာ။ န ကုသလဟေတု။ ။ယေ ဝါ ပန ကုသလဟေတု၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလဟေတုနာ ကေဟေတုတိ။ အာမန္တာ။ ။ယေ ဝါ ပန ကုသလဟေတုနာ ကေဟေတု၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ။ ကုသလသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ ကုသလဟေတုနာ ကေဟေတု။ န ကုသလံ။ ကုသလံ ကုသလဟေတုနာ ကေဟေတု ဝေဝ ကုသလဉ္စ။ ။ (ကောက်မြဲ။ ကုသလဟိတ်ဆို၍ကောက်)။ ။ယေကေစိ ကုသလဟေတုနာ ကေဟေတု ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလဟေတုနာ အညမညဟေတုတိ။ ဟေတုယေ ကေတော ဥပုဇ္ဇန္တိ ကုသလဟေတု၊ ကေဟေတုဝေဝ အညမညဟေတု စ၊ အဝသေသာ ကုသလဟေတုသဟဇာတာ ဓမ္မာ ကုသလဟေတုနာ ကေဟေတု။ န စ အညမညဟေတု။ ။ယေ ဝါ ပန ကုသလဟေတုနာ အညမညဟေတု။ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ။ အာမန္တာ။ (ဤနည်းကိုမှီ၍ ဟေတုဝါရ ကုန်အောင် ရွတ်လေ)။

ဟေတုဝါရ ပြီး၏။

နိဒါနဝါရာဒိ

[နိဒါနဝါရလည်း မူလဝါရကဲ့သို့ တိဏေဝ နိဒါနာနိ ဟု န ပုလ္လိင်နှင့်ရွတ်။ သမ္ဘဝဝါရ၊ ပဘဝဝါရ၊ အာဟာရဝါရ၊ ပစ္စယဝါရ၊ သမုဒယဝါရ ဤဝါရတို့ကို ဟေတုဝါရကဲ့သို့ တယော ဝေ ဟု ပုလ္လိင်နှင့်ရွတ်။ သမုဋ္ဌာနဝါရ၊ အာရမ္မဏဝါရ တို့ကိုလည်း မူလဝါရကဲ့သို့ တိဏေဝ ဟု န ပုလ္လိင်နှင့် ရွတ်လေ]။

ကုသလတိက် ပြီး၏။

ဝေဒနာတိက်

ကုသလတိက်ကို...၌ ဝေဒနာတိက်ကို...၏။ (စစ်မြဲ)။ ။ဟောဟန်ကား ယေကေစိ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမ္ပလာတိ။ ပဉ္စေ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမ္ပလာနိ၊ အဝသေသာ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ၊ န သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမ္ပလာ။ ။

ယေ ဝါ ပန သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာတိ။ အာမန္တာ။

(၁) အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သုခသဟဂုတ် ခြောက်ဆဲ့သုံးခု၊ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူ ငါးခုကြည့်သောစေတသိက် ကေစတ္တာလီသ ရ၏။ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူ ငါးခုလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။
(၂) ပဋိလောမဉ္စိလည်း သံသယအရပင်။

ယေကေစိ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူလေန ကေမူလာတိ။ အဟေတုကံ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တံ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူလေန န ကေမူလံ၊ သဟေတုကံ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တံ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူလေန ကေမူလံ။ ။
ယေ ဝါ ပန သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူလေန ကေမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာတိ။ သုခဉ္စ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တသမုဋ္ဌာ နဉ္စ ရူပံ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူလေန ကေမူလံ၊ န သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တံ၊ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တံ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူလေန ကေမူလဉ္စေ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တဉ္စ။

(၂) အနုကား။ အဟိတ် သုခသဟဂုတ်စိတ် သုံးခု ဆန္ဒဝေဒနာ ကြည့်သော အညသမာန်း ကောဒသရ၏။ သဟိတ် သုခသဟဂုတ်စိတ် ခြောက်ဆယ်၊ ဝေဒနာ၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည့်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ လည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိကား။ သဟိတ် သုခ သဟဂုတ်စိတ် ခြောက်ဆယ်၌ရှိသော သုခဝေဒနာခြောက်ဆယ်၊ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ဖြစ်သော အခါ ရဟန္တာတို့ စုတိကြည့်သော သဟိတ် သုခသဟဂုတ် နာမက္ခန္ဓာတို့ သည်ယထာရဟပူအပ်သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သုခသဟဂုတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ရှစ်ခုတို့နှင့် ယထာရဟအတူ ဥပါဒ်သော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်ရ၏။ သဟိတ် သုခသဟဂုတ်စိတ် ခြောက်ဆယ်။ စေတသိက်ဆစတ္တာလီသလည်း ရ၏။ သံသယ ကား။ နောက်သာ ရ၏။

ထို့နောင် အညမညမူလယမကကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယေကေစိ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူလေန အညမညမူလာတိ။ မူလာနိ ယာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူလာနိ ကေမူလာနိ စေဝ အညမညမူလာနိ စ။ အဝသေသာ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူလသဟဇာတာ ဓမ္မာ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူလေန ကေမူလာ၊ န စ အညမညမူလာ။ ။ ယေ ဝါ ပန

သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူလေန အညမညမူလာ။ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာတိ။ အာမန္တာ တည်း။

(၃) အနုကား။ သဟိတ် သုခသဟဂုတ်စိတ်ခြောက်ဆယ်၊ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူငါးခု။ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်သော စေတသိက် ဒွေစတ္တာလီသ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ရဟန္တာတို့ စုတိကြည်သော သဟိတ် သုခသဟဂုတ် နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သုခသဟဂုတ် ပဋိသန္ဓေ ရှစ်ခုတို့နှင့် ယထာရဟ အတူ ဥပါဒ်သော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ရ၏။ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တမူ ငါးခုလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိလောမ လည်း ယခင် သံသယ အရပင်။ ။ [ဤနည်းကိုမှီ၍ ဝေဒနာတိက် ကုန်အောင် ဟောလေ။ ။ ဒုက္ခ မှာ ဒွေယေဝ ထုတ်လေ၊ အဒုက္ခမသုခ မှာ ပဉ္စေဝ။ နာမမူမှာ ဒွါဒသေဝ ထုတ်လေ]။

ဝေဒနာတိက်ပြီး၏။

ဝိပါကတိက်

ဝိပါကတိက်၌ ယေကေစိ ဝိပါကာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဝိပါကမူလာတိ။ တိဏေဝ ဝိပါကမူလာနိ အဝသေသာ ဝိပါကာ ဓမ္မာ၊ န ဝိပါကမူလာ။ ။ ယေ ဝါ ပန။ ပ။ အာမန္တာ။ ။ အနုကား။ ဝိပါကဆတ္တိံ သ။ ဝိပါကမူသုံးခု ကြည်သော စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ ရ၏။ ဝိပါကမူ သုံးခုလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိလောမ၌လည်း ယခင်သံသယ အရပင်။

ယေကေစိ ဝိပါကာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဝိပါကမူလေန ကေမူလာတိ။ အဟေတုကံ ဝိပါကံ ဝိပါကမူလေန န ကေမူလံ။ သဟေတုကံ ဝိပါကံ ဝိပါကမူလေန ကေမူလံ။ ။ ယေ ဝါ ပန ဝိပါကမူလေန ကေမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ဝိပါကာတိ။ ဝိပါကသမုဋ္ဌာနံ ဣပံ ဝိပါကမူလေန ကေမူလံ၊ န ဝိပါကံ။ ဝိပါကံ ဝိပါကမူလေန ကေမူလဉ္စေ ဝိပါကဉ္စ။ ။ အနုကား။ အဟိတ်ဝိပါကံပန္နရသ၊ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယကြည်သော အညသမာန်းကောဒသရ၏။ သဟိတ် ဝိပါကံကေဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိကား။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ အရူပ ဝိပါကံလေးခု၊ ရဟန္တာတို့စုတိကြည်သော သဟိတ်ဝိပါကံ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ တေရသတို့နှင့် ယထာရဟအတူ ဥပါဒ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ရ၏။

သဟိတ် ဝိပါကကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ယေကေစိ ဝိပါကမူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဝိပါကမူလေန အည မညမူလာတိ။ မူလာနိ ယာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝိပါကမူလာနိ ကေမူလာနိ စေဝ အညမညမူလာနိစ။ အဝသေသာ ဝိပါကမူလသဟဇာတာ ဓမ္မာ ဝိပါကမူလေန ကေမူလာ၊ န စအညမညမူလာ။ ။ယေ ဝါ ပန။ ။ပ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား။ သဟိတ်ဝိပါက ကေဝိသ၊ ဝိပါကမူ ၃-ခုမှတပါး စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ ပဉ္စဝေါ ကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါကလေးခု၊ ရဟန္တာတို့စုတ်ကြဉ်သောသဟိတ် ဝိပါက နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပ္ပုအပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသတို့နှင့် ယထာရဟအတူ ဥပါဒ်သော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ရ၏။ ဝိပါကမူ ၃-ခုလည်းရ၏။ ပဋိလောမ၌လည်း ယခင် သံသယပင်။ ။[ဒုတိယပုဒ်မှာ ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးခု၊ အကုသိုလ်ဟိတ်သုံးခု၊ ဆဋ္ဌေဝ ဝိပါကဓမ္မမူလာနိ ဟု ထုတ်]။

ကေမူလ မှာ အဟေတုကံ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မံ ဟု ထုတ်။ ။သန္နိဋ္ဌာန်ကား မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟရ၏။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြဉ်သောစေတသိက်ဒွေပညာသလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမမှာ။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်ကို သန္နိဋ္ဌာန် ကောက်။ ။အညမညမူ၌ လွယ်ပြီ။

တတိယပုဒ်၌ တိဏေဝ နေဝိပါက နဝိပါကဓမ္မဓမ္မမူလာနိ ဟု ထုတ်။ ။ သန္နိဋ္ဌာန်ကား။ ကြိယာဝိသ၊ ကြိယာမူ ၃-ခုမှတပါး စေတသိက်ဗာတ္ထိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ကြိယာမူ ၃-ခုလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။

ကေမူလ၌ အဟေတုကံ နေဝိပါက နဝိပါကဓမ္မဓမ္မံ နေဝိပါက န ဝိပါကဓမ္မ ဓမ္မမူလေန န ကေမူလံ၊ သဟေတုကံ နေဝိပါက နဝိပါကဓမ္မဓမ္မံ နေဝ ဝိပါက နဝိပါကဓမ္မဓမ္မမူလေန ကေမူလံ။ ။ယေ ဝါ ပန။ ။ပ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား။ အ ဟိတ် ကြိယာ ၃-ခု၊ ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်းဒွါဒသ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သော အခါ အရူပဝိပါက လေးခု၊ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်၊ ရဟန္တာတို့ စုတ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါကဗာဝိသ၊ အဟိတ်ကြိယာနာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ ပန္နရသတို့နှင့် ယထာရဟအတူ ဥပါဒ်သော ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ ဗာဟိရရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ သဟိတ်ကြိယာသတ္တ ရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်သောသဟိတ်စိတ္တဇရုပ်လည်း ရ၏။ သံသယ

ကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမဋ္ဌိလည်း ယခင်သံသယပင်။ ။[အညမည မဋ္ဌိလည်း ယခင်သံသယအရပင်။ မှ ၃-ခုကို နှုတ်၍နှစ်စုခွဲ၍ကောက်လေ။ ။ နာမမဋ္ဌိ ဒွါဒသေဝ နာမမူလာနိ ဟု ဟောလေ။ ကုသလတိက်အတိုင်း ကောက် လေ]။

ဝိပါကတိက် ပြီး၏။

ဥပါဒိန္နတိက်

ဥပါဒိန္နတိက်၌ ယေကေစိ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယာဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဥပါဒိန္နု ပါဒါနိယမူလာတိ။ တိဏေဝ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယမူလာနိ။ပ။ အာမန္တာ။ ။ အနုကား။ လောကီဝိပါကံ ဗာတ္ထိံ သ၊ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယ မှသုံးခုကြည့်သော စေတသိက်ဗာတ္ထိံ သ၊ ကမ္မဇရုပ် နှစ်ဆယ် ရ၏။ မှသုံးခုလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမလည်း ယခင် သံသယပင်။

ကေမူလ၌ အဟေတုကံ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယံ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယမူလေန န ကေမူလံ။ သဟေတုကံ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယံ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယမူလေန ကေမူလံ။ ။ ယေ ဝါ ပန။ ပ။ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယသမုဋ္ဌာနံ ရှုပ် ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယမူလေန ကေမူလံ။ပ။ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယံ။ပ။ဥ။ အနုကား အဟိတ် ဝိပါကံပန္နရသ၊ ဆန္ဒ- ဝီရိယကြည့်သော အညသမာန်း ကောဒသ၊ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေနှစ်ခုနှင့် ယထာ- ရဟ အဘူဥပါဒိသော အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္ထိကမ္မဇရုပ် ရ၏။ သဟိတ် လောကီ ဝိပါကံ သတ္တရသ။ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ သဟိတ် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသတို့နှင့် ယထာရဟ အဘူဥပါဒိသော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါကံလေးခု၊ ရဟန္တာတို့ စုတိကြည့်သော သဟိတ် လောကီဝိပါကံ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် ရ၏။ သဟိတ် လောကီဝိပါကံသတ္တရသ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ၊ ပဉ္စ- ဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသ တို့နှင့် ယထာရဟ အဘူဥပါဒိသော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

အညမညမဋ္ဌိ ပါဠိရွတ်မြဲ။ ။အနုကား သဟိတ် လောကီဝိပါကံ သတ္တရသ။ မှသုံးခုကြည့်သော စေတသိက် ဗာတ္ထိံ သ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါကံလေးခု၊ ရဟန္တာတို့ စုတိကြည့်သော သဟိတ် လောကီ ဝိပါကံ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဉ္စ- ဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသတို့နှင့် ယထာရဟ အဘူဥပါဒိသော သဟိတ်

ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ရ၏။ ဥပါဒိန္နု။ပ။ မှုသုံးခုလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ ယခင် သံသယပင်။

ဒုတိယပုဒ်၌ ဆဋ္ဌေဝ အနုပါဒိန္နုပါဒါနိယမူလာနိ ဟု ရှုတ်ဆိုလေ။ သန္နိဋ္ဌာန် ကား အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ ကြိယာဝိသ၊ မှုခြောက်ခု ကြည့်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ၊ တိဇရုပ် သတ္တရသ ဇရတာ၊ ဘင်၊ ရ၏။ မှုခြောက်ခုလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ဧကမူလ၌။ အဟေတုကံ အနုပါဒိန္နုပါဒါနိယံ အနုပါဒိန္နုပါဒါနိယမူလေန န ဧကမူလံ။ သဟေတုကံ အနုပါဒိန္နုပါဒါနိယံ။ပ။လံ။ ။ယေ ဝါ ပန၊ အာမန္တာ။ ။ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ် ကြိယာသုံးခု၊ ဆန္ဒကြည့်သော အညသမာန်း ဒွါဒသ၊ မောဟမုဒ္ဒေး၌မောဟ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု၊ ဒွေး ပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်၊ ရဟန္တာတို့ စုတိကြည့်သော လောကီဝိပါက်၊ အဟိတ် ကြိယာ၊ လောကုတ္တရာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ ဗာဟိရရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ် ရ၏။ အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ လောကီ ကုသိုလ် သတ္တရသ၊ သဟိတ် ကြိယာ သတ္တရသ၊ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟ ကြည့်သော စေတသိက်ဒွေပညာသ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ လောကီ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ် သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ [အညမည မှု၌ ယခင် သံသယကိုပင် မှုခြောက်ခု နုတ်၍ နှစ်စုခွဲကောက်လေ]။

တတိယပုဒ်၌။ တိဏေဝ အနုပါဒိန္နုအနုပါဒါနိယမူလာနိ ဟု ဟောလေ။ ဧကမူလ၌။ အဟေတုကံ အနုပါဒိန္နုအနုပါဒါနိယံ။ပ။ သဟေတုကံ အနုပါဒိန္နု အနုပါဒါနိယံ။ပ။ ယေ ဝါ ပန။ ပ။ အနုပါဒိန္နုအနုပါဒါနိယသမုဋ္ဌာန် ရူပံ။ ပ။ ဧကမူလံ။ န အနုပါဒိန္နုအနုပါဒါနိယံ။ ပ။ ဉ။ အနုကား နိဗ္ဗာန် ရ၏။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ လောကုတ္တရာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသ ရ၏။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သလည်း ရ၏။ [အညမညမှု၌ ဧကမူအရဘွင် မှုသုံးခုကိုနုတ်၍ နှစ်စုခွဲ၍ကောက်။ နာမပဒ်၌ ဒွါဒသေဝ နာမ မူလာနိ ဟု ဟောလေ]။

သံကိလိဋ္ဌတိက်

[သံကိလိဋ္ဌတိက်၌ ပဌမပဒကို အကုသလပဒအတိုင်း ကောက်လေ။ ဒုတိယ ပဒ၌။ တိဏေဝ အသံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကမူလာနိ ဟု ဟော]။ သန္နိဋ္ဌာန်ကား လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြိယာဝိသ၊ မူသုံးခု ကြည်သော စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ ရ၏။ မူသုံးခုလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ကေမူလ၌ အဟေတုကံ အသံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကံ အသံကိလိဋ္ဌ။ပ။ သဟေ တုကံ အသံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကံ။ပ။ လံ။ ။ယေ ဝါ ပန။ပ။ အာမန္တာ။ အနုကား။ အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ၊ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်းဒါဒသ၊ ပဉ္စ ဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြည်သော အကုသိုလ် အဟိတ်ဝိပါက် အဟိတ်ကြိယာ လောကုတ္တရာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နှစ်ခုနှင့် ယထာရဟ အတူ ဥပါဒ်သော အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ ဗာဟိရရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အသည သတ်ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ် ရ၏။ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ သဟိတ် လောကီဝိပါက် သတ္တရသ၊ သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု ရဟန္တာတို့ စုတိကြည်သော လောကီကုသိုလ်၊ သဟိတ်လောကီဝိပါက်၊ သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသတို့နှင့် ယထာရဟ အတူဥပါဒ်သော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌လည်း ယခင်သံသယ ပင်။ ။[အညမညမူ၌လည်း ယခင်သံသယကိုပင် မူသုံးခုကိုနှုတ်၍ နှစ်ခု ကောက်။ ။တတိယပုဒ်လည်း ဥပါဒ်နှစ်တိက် တတိယနှင့် တူပြီ။ နာမပဒလည်း ကုသလတိက် နာမပဒအတိုင်း]။

သံကိလိဋ္ဌတိက်ပြီး၏။

ဝိတက္ကတိက်

ဝိတက္ကတိက်၌။ ဆဋ္ဌေဝ သဝိတက္က သဝိစာရမူလာနိ ဟုရုတ်။ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ငါးဆဲ့ငါးခု၊ မူခြောက်ခု၊ ဝိတက် ဝိစာရကြည်သော စေတသိက် လေးဆဲ့လေးခု ရ၏။ မူခြောက်ခုလည်း ရ၏။

ကေမူလ၌ ယေကေစိ ။ပ။ အဟေတုကံ သဝိတက္ကသဝိစာရံ သဝိတက္ကသဝိ စာရမူလေန န ကေမူသံ။ သဟေတုကံ။ပ။ လံ။ ။ယေ ဝါ ပန။ပ။ ဝိတက္က ဝိစာရဉ္စ သဝိတက္ကသဝိစာရသမုဋ္ဌာနဉ္စ ရူပံ။ (သဝိတက္ကသဝိစာရသဟဇာတ်

ရူပံ။ပ။ဥ။ သော်လည်းဆို)။အနုကား။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ် ကြဉ်သော အဟိတ်
 စိတ်ရှစ်ခု။ ဆန္ဒ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ ကြဉ်သော အညသမာန်း တဆယ်။ မောဟ
 မှုဒွေး၌ မောဟ ရ၏။ သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရ လေးဆဲ့ခုနစ်ခု။ မောဟမှုဒွေး
 ၌ မောဟ။ ဝိတက်၊ ဝိစာရကြဉ်သော စေတသိက် ငါးဆယ်လည်း ရ၏။ သံသ
 ယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား။ ဝိတက်၊ ဝိစာရ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌
 ဖြစ်သောအခါ ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရ၊ နာမက္ခန္ဓာ
 တို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရ
 ပဋိသန္ဓေ ကိုးခုတို့နှင့် ယထာရဟ အတူညပါဒ်သော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ
 ရုပ် ရ၏။ သဟိတ် သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် လေးဆဲ့ခုနစ်ခု။ မောဟမှုဒွေး၌
 မောဟ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသလည်း ရ၏။ သံသယကား
 နောက်သာ ရ၏။ ။[အညမည မှု၌ ကေမုအရတွင် မှုခြောက်ခုကို နုတ်၍
 နှစ်စုခွဲ၍ ဟောလေ]။

ဒုတိယပုဒ်၌ တိဏောဝ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တမူလာနိ ဟု ဟောလေ။ ။
 သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဒုတိယဈာန် ကောဒသ၊ မှုသုံးခု ဝိတက်၊ ဝိစာရ ကြဉ်သော
 စေတသိက် တေတ္ထိံ သ၊ ပဌမပုဒ်၏အရနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိတက်စေတသိက်
 ငါးဆဲ့ငါးခုရ၏။ မှုသုံးခုလည်း ရ၏။ ကေမု၌ အဟေတုကံ အဝိတက္ကဝိစာရ
 မတ္တံ။ပ။သဟေတုကံ။ပ။ ။ယေ ဝါ ပန။ပ။ ဝိစာရဉ္စ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တသမု
 ဋ္ဌာနဉ္စ ရူပံ။ပ။ဥ။ ။အနုကား။ ပဌမပုဒ်၏အရနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော အဟိတ်
 ဝိတက်စေတသိက် ရှစ်ခုရ၏။ ဒုတိယဈာန် ကောဒသ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ ကြဉ်
 သော စေတသိက်ဆတ္ထိံ သ၊ ပဌမပုဒ်၏အရနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သဟိတ်ဝိတက်
 စေတသိက် လေးဆဲ့ခုနစ်ခုလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
 ပဋိကား။ ဒုတိယဈာန် ကောဒသနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိစာရစေတသိက် တဆဲ့
 တခု၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ဒုတိယဈာန် နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာ
 ရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်။ ဒုတိယဈာန် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာနှင့်
 ယထာရဟ အတူညပါဒ်သော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ရ၏။ ဒုတိယဈာန်
 ကောဒသ။ ဝိတက်၊ ဝိစာရကြဉ်သော စေတသိက်ဆတ္ထိံ သ၊ ပဌမပုဒ်၏ အရနှင့်
 သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သဟိတ် ဝိတက်စေတသိက် လေးဆဲ့ခုနစ်ခုလည်း ရ၏။
 သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[အညမည မှု၌ ကေမုအရတွင် မှု ၃-ခုကို နုတ်
 ၍ နှစ်စုခွဲ၍ဟောလေ]။

တတိယပုဒ်၌ တိဏောဝ အဝိတက္ကအဝိစာရမူလာနိ ဟုရှုတ်လေ။ သန္နိဋ္ဌာန်
 ကား အဝိတက္က အဝိစာရစိတ် ငါးဆဲ့ငါးခု။ မှုသုံးခု။ ဝိတက်၊ ဝိစာရကြဉ်သော
 စေတသိက်တေတ္ထိံ သ။ ဒုတိယဈာန် ကောဒသနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိစာရ

စေတသိက် တဆဲတခု။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ မှုသုံးခုလည်း ရ၏။ သံသယ ကား နောက်သာရ၏။

ကေမူလ၌ အဟေတုကံ အဝိတက္ကအဝိစာရံ။ပ။ သဟေတုကံ။ပ။ ။ယေ ဝါ ပန။ပ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား။ နွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်ခုနစ်ခု။ ဒုတိယဈာန် ကောဒသနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိစာရစေတ သိက်တဆဲတခု။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော သဝိတက္က သဝိစာရ၊ အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ သဝိတက္ကသဝိစာရ၊ အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တပဋိသန္ဓေတဆဲ နှစ်ခုတို့နှင့် ယထာရဟ အတူ ဥပါဒ်သော ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ ဗာဟိရရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ သဟိတ်အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် လေးဆဲငါးခု။ ဝိတက်၊ ဝိစာရ ကြဉ်သော စေတသိက်ဆတ္တိ သ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု၊ ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော သဟိတ်အဝိတက္ကအဝိစာရနာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ ပဉ္စဝေါကာရ အဝိတက္ကအဝိစာရ ပဋိသန္ဓေသုံးခုနှင့် ယထာရဟအတူ ဥပါဒ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမလည်း ယခင် သံသယ အရပင်။ ။အညမညမုဉ်လည်း ယခင် သံသယအရတွင် မှုသုံးခုကိုနှုတ်၍ နှစ်ခုရှိကောက်လေ။ ။ဝိတက္ကတိက်ပြီး၏။ ။[ဤနည်းကိုပို၍ ပီတိတိက် အစရှိသော တိက်တို့ကိုဟောလေ]။

သနိဒဿနသပ္ပဋိသတိက်

အဆုံး သနိဒဿနသပ္ပဋိသတိက်ကို ဆိုပေအံ့။ ။ယေကေစိ သနိဒဿန သပ္ပဋိသာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ သနိဒဿနသပ္ပဋိသမူလာတိ။ နော။ ယေ ဝါ ပန။ပ။ နတ္ထိ။ ။ကေမုဉ်။ ယေကေစိ သနိဒဿနသပ္ပဋိသာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ သနိဒဿနသပ္ပဋိသမူလေန ကေမူလာတိ။ နတ္ထိ။ ။ယေ ဝါ ပန။ နတ္ထိ။ ။အညမညမုဉ်လည်း။ နတ္ထိ။ ဒုတိယပုဒ်လည်းနည်းတူ။ ။ယေကေစိ အနိဒဿန အပ္ပဋိသာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ အနိဒဿနအပ္ပဋိသမူလာတိ။ ဆဋ္ဌေဝ အနိဒဿနအပ္ပဋိသမူလာနိ။ ။ယေ ဝါ ပန။ပ။ အာမန္တာ။ ။သန္နိဋ္ဌာန်ကား စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်။ မူခြောက်ခု ကြဉ်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ။

၁-သန္နိဋ္ဌာန်အရ ရူပါရုံချ၍ ယမိုက်ဝိဘင်းစည်းမျဉ်းအတိုင်း “နော”ဟု ထုတ်ရ ပေမည်။

သုခုမရုပ်သောဠာသ။ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ။မူခြောက်ခုလည်းရ၏။ ။သံသယကား
နောက်သာရ၏။

ကေမုလ၌ ယေကေစိ။ပ။ အဟေတုကံ အနိဒ္ဒဿနအပုဋိသံ။ပ။ သဟေ
တုကံ။ပ။ လံ။ ။ယေ ဝါ ပန။ပ။ အာမန္တာ ၁။ ။သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ်
စိတ် အဋ္ဌရသာ၊ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်းဒါဒသာ၊ မောဟမုဒ္ဒေး၌မောဟ၊
ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ် ကြည်သော အဟိတ်
ဝိပါက် အဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပူအပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇ
သုခုမရုပ်၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခုနှင့် ယထာရဟအတူ ဥပါဒ်သော အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇသုခုမရုပ်၊ ပဝတ္တိကမ္မဇ သုခုမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ သဟိတ်စိတ်ကေသတ္တတိ။
မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည်သော စေတသိက်ဒွေပညာသ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌
ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု၊ ရဟန္တာတို့ စုတိကြည်သော ကုသိုလ်
အကုသိုလ် သဟိတ်ဝိပါက် သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ
ပူအပ်သော စိတ္တဇသုခုမရုပ်၊ သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေတေရသတို့နှင့်
ယထာရဟအတူ ဥပါဒ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇသုခုမရုပ်လည်း ရ၏။
သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ယေ ဝါ ပန။ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဉ္စဝေါကာရ
ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု၊ ရဟန္တာတို့ စုတိကြည်သော ကုသိုလ်
အကုသိုလ် သဟိတ်ဝိပါက် သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပူအပ်
သော သဟိတ်စိတ္တဇဩဋ္ဌာရိကရုပ်၊ သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသ
တို့နှင့် ယထာရဟအတူ ဥပါဒ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇဩဋ္ဌာရိကရုပ်ရ၏။
သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည်သော စေတသိက်
ဒွေပညာသ။ပ။ လည်းရ၏။ အနုလောမ က သံသယပင်။ ။

အညမညမုလယမက၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ။
ဟိတ်ခြောက်ခုကြည်သော စေတသိက်ဆစတ္တာလီသ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော
အခါ အရူပဝိပါက်လေးခု၊ ရဟန္တာတို့ စုတိကြည်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊
သဟိတ်ဝိပါက်၊ သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပူအပ်သော
သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသတို့နှင့် ယထာရဟ
အတူဥပါဒ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်ရ၏။ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည်
သော ဟိတ် ခြောက်ခုလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိလောမ
၌လည်း အတူ။ နာမပဒ၌လည်း ဆဠေဝ ဟု ထုတ်။

တိကမာတိကာ ပြီး၏။

၁-ဝိဘင်း၌ အာမန္တာရှိနေ၏။ အရကောက်ကိုကား ဝိဘင်းရှည် ကောက်ပြသဖြင့်
“အနိဒ္ဒဿန အပုဋိသသမုဋ္ဌာန် ရူပံ”ဟု ရှိသင့်၏။ ။

ဒုကမာတိကာ-ဟေတုဂေါစ္ဆက

ဟေတုဂေါစ္ဆက၌ ယေကေစိ ဟေတု ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဟေတုမူလာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယေဝါ ပန။ပ။ အာမန္တာ။ ။ဟိတ်ခြောက်ခုရ၏။ ။ကေမူလ၌ ယေကေစိ ဟေတု ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဟေတုမူလေန ကေမူလာတိ။ အဟေတုကံ ဟေတု ဟေတုမူလေန န ကေမူလံ၊ သဟေတုကံ ဟေတု ဟေတုမူလေန ကေမူလံ။ ။ယေ ဝါ ပန ဟေတုမူလေန ကေမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ဟေတုတိ။ ဟေတုသဟဇာတာ ဓမ္မာ ဟေတုမူလေန ကေမူလာ၊ နဟေဘူ။ ဟေတုမူလေန ကေမူလာ စေဝ ဟေတု စ။ ။ အနုကား မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟ ရ၏။ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည်သော ဟိတ်ခြောက်ခုလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမကား သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ။ ဟိတ်ခြောက်ခုကြည်သော စေတသိက် ဆ စတ္တာလီသ၊ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ဖြစ်သော အခါ အရူပဝိပါက်လေးခု၊ ရဟန္တာတို့စုတိကြည်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ သဟိတ်ဝိပါက်၊ သဟိတ်ကြိယာနာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပ္ပုအပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ သဟိတ် ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေတေရသတို့နှင့် ယထာရဟအတု ဥပါဒ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်ရ၏။ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည်သော ဟိတ်ခြောက်ခုလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။အညမညမုဒ္ဒါလည်း ယခင် ပဋိလောမအတိုင်းပင်။ နဟေတုဒုက်၌ ယေကေစိ နဟေတု ဓမ္မာ သဗ္ဗေ တေ နဟေတုမူလာတိ။ နော။ ။ယေ ဝါ ပန။နတ္ထိ။ ကေမူ၌လည်း။ နော။ နတ္ထိပင်။ ။အညမညမုဒ္ဒါ နတ္ထိချည်းသာ။ နဟေတုပုဒ်၌ မုမုဒ္ဒါသောကြောင့် မရသည်။ နာမပဒ်၌။ ဆဋ္ဌေဝထုတ်လေ။ အရကား ကုသလတိက်အတိုင်းပင် ။ သဟေတုကဒုက်၌ ဆဋ္ဌေဝ သဟေတုကမူလာနိ ဟုထုတ်။ ။ကေမူ၌။ အနုလောမ၌။ အာမန္တာ။ ပဋိလောမ၌။ သဟေတုကသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ။ပ။ ဥ။ ဟု ဟော။ ။ ပဋိလောမ၌ သဟေတုကသမုဋ္ဌာနံအရကို သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်ကို ကောက်။

အဟေတုကဒုက်၌ ယေကေစိ အဟေတုကာ ဓမ္မာ။ပ။ ကေယေဝ အဟေတုကမူလံ။ အဝသေသာ အဟေတုကာ ဓမ္မာ၊ န အဟေတုကမူလာ။ ။ ယေ ဝါ ပန။ပ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသာ၊ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်းဒါဒသာ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသာ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။ မောဟမုဒ္ဒေး၌

၁-ကုသလတိက်အတိုင်းပင်-ဟု မှာထားသည်ကား ကုသလတိက် သဘောအတိုင်း စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဟိတ်ခြောက်ပါးကြည်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ စသည်ဖြင့် ကောက်ယူရန် မှာထားခြင်း ဖြစ်၏။

မောဟလည်း ရ၏။ ။ကေမုဉ်းအနုလောမဉ်း။ နော။ ပဋိလောမဉ်း နတ္ထိ ၁ ။ ။
 တနည်းလည်း မောဟမုဒ္ဒေးပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်သည် အဟေတုက, သဟေတုက
 ဖြစ်၍ ကေမုမည်၏။ ကြွင်းသောပုဒ်အရသည် အဟေတုကအဟေတုကမည်၏။
 ပဋိလောမဉ်း။ အဟေတုကမူလသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာဟု ထုတ်လို၏။ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသ-
 အရကို အဟေတုကမူလသမ္ပယုတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ ဟု ထုတ်လို၏။ ။ပဋိကား
 မောဟမုဒ္ဒေး၊ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် ပန္နရသ ရ၏။ ။မောဟမုဒ္ဒေး
 ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်လည်း ရ၏။ ။အညမညမုဉ်း။ နော။ နတ္ထိသာတည်း။ ။
 [ဤနည်းကိုမိ၍ ဟေတုဂေါစ္ဆက ကုန်အောင် ဟောလေ]။

အာသဝဂေါစ္ဆက

ယေကေစိ အာသဝါ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ အာသဝမူလာတိ။ ဒွေယေဝ
 အာသဝမူလာနိ၊ အဝသေသာ အာသဝါ ဓမ္မာ၊ န အာသဝမူလာ။ ။ယေ ဝါ ပန။
 အာမန္တာ။ ။အနုကား။ ဒိဋ္ဌိ ရ၏။ လောဘ, မောဟလည်း ရ၏။ သံသယ-
 ကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမဉ်း ယခင်သံသယပင်။ ။ကေမုဉ်း ယေကေစိ
 အာသဝါ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ အာသဝမူလေန ကေမူလာတိ။ အဟေတုကံ
 အာသဝံ အာသဝမူလေန န ကေမူလံ၊ သဟေတုကံ အာသဝံ။ပ။လံ။ယေ ဝါ ပန
 ပ။အာသဝမူလသဟဇာတာ ဓမ္မာ အာသဝမူလေန ကေမူလာ။ န အာသဝါ။
 အာသဝံ အာသဝမူလေန ကေမူလဉ္စေ အာသဝဉ္စေ။ ။အနုကား ဒေါသမူ
 မောဟမုဒ္ဒေးဉ် မောဟ ရ၏။ ဒေါသမုဒ္ဒေး, မောဟမုဒ္ဒေးဉ် မောဟကြဉ်သော,
 အာသဝတရားကိုယ် သုံးပါးလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
 ပဋိကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာသဝ တရားကိုယ် သုံးပါးကြဉ်သော စေတ
 သိက်စတုဝီသ၊ အကုသိုလ်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ရ၏။ ဒေါသမုဒ္ဒေး မောဟမူ
 ဒ္ဒေးဉ် မောဟ ကြဉ်သော အာသဝတရားကိုယ် သုံးပါးလည်း ရ၏။ သံသယ-
 ကား နောက်သာ ရ၏။ အညမညမုဉ်းလည်း ယခင်ပဋိလောမအရတွင်
 အာသဝမူနှစ်ခုကို နှုတ်၍ကောက်။ ဒေါသမုဒ္ဒေး, မောဟမုဒ္ဒေးဉ် မောဟကြဉ်
 သော အာသဝမူ နှစ်ခုသည် သန္နိဋ္ဌာနံ၊ သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရတည်း။

၁-ကေမုဉ်း မူတရားမှာ အဘိက္ခိယ အဋ္ဌာရသ, ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်း, ဒွါသ,
 မောဟမုဒ္ဒေးဉ် မောဟ။ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်ရ၏။ မူလီတရားမှာ မောဟမုဒ္ဒေးဉ်
 မောဟပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်ကို ရသဖြင့် “အနုလောမဉ်း။ နော။ ပဋိလောမဉ်း။
 နတ္ထိ”ဟု ပြဆိုချက်ကို ဆင်ခြင်အပ်၏။ “တနည်းလည်းဉ်” ထုတ်ပြုအပ်သော
 တရားများကား လျောက်ပတ်၏။ ဝိဘင်းအရကောက်ချားကိုကား ဆင်ခြင်အပ်၏။

နောအာသဝပဒ္ဓိ။ စတ္တာရောဝ နောအာသဝမူလာနိ ဟု ထုတ်။ ။
 ကေမုဉ္ဇိ။ အဟေတုကံ နောအာသဝံ။ပ။ သဟေတုကံ နောအာသဝံ။ပ။ ။
 ယေ ဝါ ပန။ ပ။ အာသဝံ အာသဝမူလေန ကေမုလံ၊ န နောအာသဝံ။ အဝ-
 သေသာ အာသဝမူလသဟဇာတာ ဓမ္မာ အာသဝမူလေန ကေမုလဉ္ဇေဝ
 နောအာသဝဉ္ဇေ။ ။အနုလောမလွယ်ပြီ။ ။ပဋိကား ဒေါသမုဒ္ဓေး မောဟ-
 မုဒ္ဓေး၌ မောဟကြဉ်သော အာသဝ သုံးပါး ရ၏။ ။သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊
 အာသဝ သုံးပါးကြဉ်သော စေတသိက် လေးဆဲကိုးခု၊ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊
 သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်လည်း ရ၏။ ။အညမညမုဉ္ဇိ ပဋိလောမအရတွင်
 မုသုံးခုကိုနုတ်၍ နှစ်စုံခွဲ၍ ဟောလေ။ ။ [ဤနည်းကိုမိ၍ ပညာရှိသောသူသည်
 အလုံးစုံသောမူလယမိုက်၌ သိအံ့သောငှါ စွမ်းနိုင်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဤနည်းကို
 ကောင်းစွာ နှလုံးပြုကုန်ရ၏။] ။

နိဂုံး

ထန်းတပင်အရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော နန္ဒမေဓာ အမည်ရှိသော မဟာ
 ထေရ်သည် အဆက်ဆက်သော ဆရာတို့၏အထံမှ ဆောင်အပ် ဆုံးဖြတ်အပ်သော
 အဆုံးအဖြတ်ကိုသိသော တောင်ဘီလူးဆရာတော် အနန္တဓဇမဟာရာဇဂုရု အထံ
 တော်မှ ရအပ်သော မူလယမိုက် အနက် အဓိပ္ပါယ်အရကောက်ကို စီရင်ရေးသား
 အပ်သည် ပြီးပြီ။ ။နောက်နောင်သော အမျိုးကောင်းသား ပညာရှိတို့သည်
 သင်ကြားလေ့ကျက် ဆောင်ရွက် မှတ်သား စေကုန်သတည်း။ ။

မူလယမိုက် အရကောက် ပြီး၏။

၂-ခန္ဓယမိုက်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏ္ဍိတဝါရ ဥဒ္ဓေသ

မူလယမိုက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ခန္ဓယမိုက် ကိုဟောတော်မူ၏။ ထိုခန္ဓယမိုက်သည်လည်း ပဏ္ဍိတဝါရ၊ ပဝတ္တိဝါရ၊ ပရိညာဝါရ အားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါး တို့တွင် ပဏ္ဍိတဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဏ္ဍိတဝါရ သည်လည်း။ ဥဒ္ဓေသ၊ နိဒ္ဓေသ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဥဒ္ဓေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဥဒ္ဓေသ သည်လည်း ပရိစ္ဆေဒဝါရ၊ ပရိစ္ဆိန္နုဒ္ဓေသဝါရ၊ ဝိဘာဂဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ တနည်းကား ခန္ဓုဒ္ဓေသ၊ နာမဝဝတ္ထာန်၊ နယဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ခန္ဓုဒ္ဓေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ပဉ္စကန္ဓာ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် နာမ ဝဝတ္ထာန်ကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ရူပက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သညာက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော ဟူသည်တည်း။ ။ပဉ္စ ငါးပါး ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာ၎င်း။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ သညာက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ ဤသည်တို့တည်း။ တနည်းကား ရူပက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါး ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁-ပဒသောဓနဝါရ

နာမဝဝတ္ထာန်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နယဝါရကိုဟောတော်မူ၏။ ထိုနယဝါရသည်လည်း ပဒသောဓနဝါရ၊ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ၊ သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ၊ သုဒ္ဓခန္ဓမူလစက္ကဝါရအားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါး တို့တွင်ပဒသောဓနဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဒသောဓနဝါရ သည်လည်း အနုလုံ၊ ပစ္စနိကအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

[ဤ၌ အဓိပ္ပါယ် စကားချပ်ကား ခန္ဓာတို့၏ အမည်ပညတ်ကို သုခိသင်သောအားဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် ပဏ္ဍိတဝါရ မည်၏။ ခန္ဓာတို့၏ စုတိ-ပဋိသန္ဓေ၊ အဖြစ်အပျက်၊ ဥပ္ပါဒ၊ နိရောဓအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကိုသုခိသင်တတ်သောကြောင့် ပဝတ္တိဝါရ မည်၏။ ထိုအစဉ်ဖြင့် ဖြစ်သောခန္ဓာတို့ကို

အကျဉ်းအားဖြင့်သုံးပါးသော ပရိညာကိုပြုလျက် ဖြစ်တတ်သောကြောင့် ပရိညာဝါရ မည်၏။ ခန္ဓာကား ဤမျှသာ အယုတ်အလွန်မရှိဟူ၍ ပိုင်းခြားသောကြောင့် ပရိစ္ဆေဒဝါရမည်၏။ ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ခန္ဓာတို့ကို အကျဉ်းပြသောကြောင့် ပရိစ္ဆိန္ဒုဒ္ဓေသဝါရ မည်၏။ ဤနည်းလေးပါးဖြင့် ခွဲခြမ်း၍ပြသောကြောင့် ဝိဘာဂဝါရ မည်၏။ (နောက်သုံးနည်းလည်းအတူတူ)။ ပုဒ်ကိုသုခိသင်သောအားဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် ပဒသောဓနဝါရ မည်၏။ ပဒသောဓနလျှင် အရင်းရှိသောစက်ကိုဖွဲ့၍ ဖြစ်သောကြောင့် ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ မည်၏။ သက်သက်သောခန္ဓာကို ဟောသောကြောင့် သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ မည်၏။ သက်သက်သောခန္ဓာကို အရင်းပြု၍ စက်ကိုဖွဲ့သောကြောင့် သုဒ္ဓခန္ဓမူလစက္ကဝါရ မည်၏။ ဤကား အဓိပ္ပါယ် စကားချပ်တည်း။]

ထိုအနုလုံသည်လည်း ရူပက္ခန္ဓာ ယမက အစရှိသောအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုငါးပါး တို့တွင် ရူပက္ခန္ဓာယမက ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုရူပက္ခန္ဓာယမကသည်လည်း အနုလောမပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာ အားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလောမပုစ္ဆာသည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန်သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ရူပံ၊ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင်သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ရူပက္ခန္ဓော၊ ဟူသည်တည်း။ ။ရူပံကား သန္နိဋ္ဌာန်။ ရူပက္ခန္ဓောကား သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် အနုလောမပုစ္ဆာဖြစ်၏။ ။အနုလောမပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဋိလောမပုစ္ဆာသည်လည်း။ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ရူပက္ခန္ဓော၊ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ရူပံ၊ ဟူသည်တည်း။ ။ရူပက္ခန္ဓောကား သန္နိဋ္ဌာန်။ ရူပံကား သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဋိလောမပုစ္ဆာ ဖြစ်၏။ ။အနုလောမပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဒသောဓနဝါရအနုလုံ၌ ရှေးဦးစွာသော ရူပက္ခန္ဓာယမကသည် ဖြစ်၏။ ။ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာ မည်သလော။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်သလော။

ရူပက္ခန္ဓာယမကကို...၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာယမကကို...၏။ ထို...လည်း အနုလောမပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို...

၏။ဟောဟန်ကား ဝေဒနာ....တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို....၏။ ဟောဟန်ကား
 ဝေဒနာက္ခန္ဓာ....တည်း။ ။ဝေဒနာကား သန္နိဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကား
 သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် အနုလောမပုစ္ဆာ
 ဖြစ်၏။ အနုလောမပုစ္ဆာကို....၌ ပဋိလောမပုစ္ဆာကို....၏။ ထို....လည်း သန္နိဋ္ဌာန်
 သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး....၏ ။ထို....တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို....၏။ ဟောဟန်ကား
 ဝေဒနာက္ခန္ဓာ....တည်း။ထို့နောင် သံသယကို....၏။ ဟောဟန်ကား ဝေဒနာ....
 တည်း။ ။ဝေဒနာက္ခန္ဓာကား သန္နိဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာကား သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန်
 သံသယ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဋိလောမပုစ္ဆာဖြစ်၏။ ။အနုလောမ
 ပုစ္ဆာ၊ပဋိလောမပုစ္ဆာ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဒသောဓနဝါရအနုလုံ၌
 နှစ်ခုမြောက်သော ဝေဒနာက္ခန္ဓာယမကသည် ဖြစ်၏။ ။ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ
 မည်၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်သလော။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊
 ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာမည်သလော။ ။ဝေဒနာက္ခန္ဓာယမက
 ကို....၌ သညာက္ခန္ဓာယမကကို....၏။ (စစ်မြဲ)။ ။အနုလောမပုစ္ဆာ၊ပဋိလောမ
 ပုစ္ဆာ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဒသောဓနဝါရ အနုလုံ၌ သုံးခုမြောက်သော
 သညာက္ခန္ဓာယမကသည် ဖြစ်၏။ ။သညာ၊ ၎င်း။ သညာက္ခန္ဓာ၊ လော။
 သညာက္ခန္ဓာ။ပ။ လော။ ။သညာက္ခန္ဓာယမကကို....၌ သင်္ခါရက္ခန္ဓာယမက
 ကို....၏။ (စစ်မြဲ)။ ။သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရမည်ကုန်၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ လော။
 သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ၎င်း။ သင်္ခါရာ၊ ကုန်သလော။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာယမကကို....၌ ဝိညာ-
 ဏက္ခန္ဓာယမကကို....၏။(စစ်မြဲ)။ ။ဝိညာဏ်၊ ၎င်း။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ လော။ဝိညာ-
 ဏက္ခန္ဓာ၊ ၎င်း။ ဝိညာဏ်၊ လော။ ဤသို့လျှင် ပဒသောဓနဝါရအနုလုံ၌ ယမက
 ငါးပါး၊ ပုစ္ဆာ ဆယ်ပါး၊ အတ္ထ နှစ်ဆယ်ဖြစ်သတည်း။

အနုလုံကို....၌ ပစ္စနိက် ကို....၏။ ထို....လည်း။ နရူပက္ခန္ဓာယမက အစရှိ
 သောအားဖြင့် ငါးပါး....၏။ ထို...တွင် နရူပက္ခန္ဓာယမကကို....၏။ ထို....လည်း။
 အနုလောမပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာအားဖြင့် နှစ်ပါး....၏။ ထို....တွင် အနုလောမ
 ပုစ္ဆာကို....၏။ထို....လည်း။ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး....၏။ ထို....တွင်
 သန္နိဋ္ဌာန်ကို....၏။ ဟောဟန်ကား နရူပံ....တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို....၏။
 ဟောဟန်ကား နရူပက္ခန္ဓာ....တည်း။ ။နရူပံကား သန္နိဋ္ဌာန်၊ နရူပက္ခန္ဓာကား
 သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် အနုလောမပုစ္ဆာ
 ဖြစ်၏။ အနုလောမပုစ္ဆာကို....၌ ပဋိလောမပုစ္ဆာကို....၏။ (စစ်မြဲ)။ ။
 နရူပက္ခန္ဓာ နရူပံ။ပ။ ။အနုလောမပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာ နှစ်ပါးကို
 ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဒသောဓနဝါရပစ္စနိက်၌ ရှေးဦးစွာသော နရူပက္ခန္ဓာယမက
 သည် ဖြစ်၏။ နရူပံ၊ ရုပ်မမည်။ နရူပက္ခန္ဓာ၊ ရူပက္ခန္ဓာ မမည်သလော။ နရူ-
 ပက္ခန္ဓာ၊ ရူပက္ခန္ဓာ မမည်။ နရူပံ၊ ရုပ် မမည်သလော။

နရူပက္ခန္ဓယမကကို....၌။ (စစ်မြဲ) ။ ။နဝေဒနာ နဝေဒနာက္ခန္ဓော။ နဝေဒ-
 နာက္ခန္ဓော နဝေဒနာ။ နသညာ နသညာက္ခန္ဓော၊ နသညာက္ခန္ဓော နသညာ။ န
 သင်္ခါရာ န သင်္ခါရက္ခန္ဓော။ န သင်္ခါရက္ခန္ဓော န သင်္ခါရာ။ န ဝိညာဏံ န
 ဝိညာဏက္ခန္ဓော။ န ဝိညာဏက္ခန္ဓော န ဝိညာဏံ။ ။ဤသို့လျှင် ပဒသောဓန
 ဝါရပစ္စနိက်၌ ယမက ငါးပါး၊ ပုစ္ဆာ ဆယ်ပါး၊ အတ္တ နှစ်ဆယ်ဖြစ်သတည်း။ ။
 အနုလုံ ပစ္စနိက် နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဒသောဓနဝါရ၌ နယ နှစ်ပါး၊
 ယမက ဆယ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆယ်၊ အတ္တ လေးဆယ်ဖြစ်သတည်း။ ။ပဒသောဓန
 ဝါရ ပြီး၏။

၂-ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ

ပဒသောဓနဝါရကို....၌ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရကို....၏။ ထို....လည်း
 အနုလုံ-ပစ္စနိက်အားဖြင့် နှစ်ပါး....၏။ ထို....တွင် အနုလုံကို....၏။ ထို....လည်း။
 ရူပက္ခန္ဓမူ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူ အစရှိသောအားဖြင့် ငါးပါး....၏။ ထို....တွင် ရူပက္ခန္ဓမူ
 ကို....၏။ ထို....လည်း။ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ အစရှိသောအားဖြင့် လေးပါး....၏။
 ထို....တွင် ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီကို....၏။ ထို....လည်း။ အနုလောမပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမ
 ပုစ္ဆာအားဖြင့် နှစ်ပါး....၏။ ထို....တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို....၏။ ထို....လည်း
 သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့်နှစ်ပါး....၏။ထို....တွင်သန္နိဋ္ဌာန်ကို....၏။ဟောဟန်ကား
 ရူပံ....တည်း။ထို့နောင် သံသယကို....၏။ဟောဟန်ကား ရူပက္ခန္ဓော....တည်း။ရူပံ
 ကားသန္နိဋ္ဌာန်၊ ရူပက္ခန္ဓောကား သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန်-သံသယနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်
 ရှိသော် အနုလောမ ပုစ္ဆာဖြစ်၏။ ။အနုလောမပုစ္ဆာကို....၌။ ပဋိလောမပုစ္ဆာ
 ကို....၏။ထို....လည်း။(စစ်မြဲ) ။ ။ဟောဟန်ကား ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော....တည်း။
 ခန္ဓာကားသန္နိဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓောကားသံသယ၊သန္နိဋ္ဌာန်သံသယနှစ်ပါးကိုပေါင်း
 သည်ရှိသော်၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာဖြစ်၏။ အနုလောမ ပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာနှစ်ပါး
 ကိုပေါင်းသည်ရှိသော် ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ အနုလုံ၌ ရှေးဦးစွာသော ဝေဒ-
 နာက္ခန္ဓမူလီ ရူပက္ခန္ဓယမကသည် ဖြစ်၏။ရူပံ၏။ရူပက္ခန္ဓော၊ လော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာ
 မည်ကုန်၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ လော။ ။[သညာက္ခန္ဓ မူလီအစရှိသည်တို့၌လည်း
 ဤနည်းအတူစစ်၍ ဟောလေ။ နှစ်ခုမြောက်၊ သုံးခုမြောက်၊ လေးခုမြောက်
 သော ဟု အစဉ်အတိုင်း ဝိသေသနလောင်း၍ဆိုလေ]။ ။ဤသို့လျှင် ရူပက္ခန္ဓမူ၌
 ယမက လေးပါး၊ ပုစ္ဆာ ရှစ်ပါး၊ အတ္တ တဆယ့်ခြောက်ပါးဖြစ်သတည်း။

ရူပက္ခန္ဓမူကို....၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူကို....၏။ ထို....လည်း ရူပက္ခန္ဓမူလီ၊
 သညာက္ခန္ဓမူလီအစရှိသောအားဖြင့် လေးပါး....၏။ ထို....တွင် ။ ရူပက္ခန္ဓမူလီကို....
 ။(စစ်မြဲ) ။ ။ဝေဒနာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော။ပ။ဤသို့လျှင် ပဒသော
 ဓနမူလစက္ကဝါရ အနုလုံ၌ ရှေးဦးစွာသော ရူပက္ခန္ဓမူလီ ဝေဒနာက္ခန္ဓယမကသည်

ဖြစ်၏။ ။ထို့နောင် သညာက္ခန္ဓမူလီကို...၏။ပ။ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီကို...၏။ပ။ဤသို့
လျှင်ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ ယမက လေးပါး၊ပုစ္ဆာ ရှစ်ပါး၊ အတ္တ တဆဲ့ခြောက်ပါးဖြစ်
သတည်း။ထို့နောင်သညာက္ခန္ဓမူလီကို...၏။ (မူလီလေးပါးသွတ်မြဲ) ။ ။ထို့နောင်
သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီကို...၏။ (မူလီလေးပါးသွတ်မြဲ) ။ ။ထို့နောင် ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီကို...
၏။ (မူလီလေးပါးသွတ်မြဲ) ။ဤသို့လျှင် ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရအနုလုံ၌ မူလငါး
ပါး၊ယမက နှစ်ဆယ်၊ ပုစ္ဆာ လေးဆယ်၊ အတ္တ ရှစ်ဆယ် ဖြစ်သတည်း။

အနုလုံကို...၌။ပစ္စနိက်ကို...၏။ထို...လည်း။နရူပက္ခန္ဓမူ။အစရှိသောအားဖြင့်
ငါးပါး...၏။ ထို...တွင်။ နရူပက္ခန္ဓမူကို...၏။ (အနုလုံကဲ့သို့ မူလီလေးပါးစီသွတ်
လေ) ။ဤသို့လျှင် ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရပစ္စနိက်၌ မူလငါးပါး၊ယမက နှစ်ဆယ်၊
ပုစ္ဆာ လေးဆယ်၊ အတ္တ ရှစ်ဆယ်ဖြစ်သတည်း။ ။အနုလုံ ပစ္စနိက် နှစ်ပါးကို
ပေါင်းသည်ရှိသော်။ နယ နှစ်ပါး၊ မူလ တဆယ်၊ ယမက လေးဆယ်၊ ပုစ္ဆာ
ရှစ်ဆယ်၊ အတ္တ တရာ့ခြောက်ဆယ် ဖြစ်သတည်း။ ။ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ
ပြီး၏။

၃-သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ

ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရကို...၌ သုဒ္ဓခန္ဓဝါရကို...၏။ ထို...လည်း အနုလုံ
ပစ္စနိက်အားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင်။ အနုလုံကို...၏။ ထို...လည်း။ရူပက္ခန္ဓ
ယမက။ပ။ ငါးပါး(ပဒသောဓနဝါရအတိုင်းစစ်လေ) ။ ရူပံ ခန္ဓော၊ ခန္ဓာ ရူပံ။
ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ ခန္ဓော၊ ခန္ဓာမည်သလော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာမည်ကုန်၏။ ရူပံ၊ ရုပ်
မည်သလော။ ။ဤသို့လျှင် သုဒ္ဓခန္ဓဝါရအနုလုံ၌ ရှေးဦးစွာသော ရူပက္ခန္ဓ
ယမကသည်ဖြစ်၏။ ။(ဝေဒနာက္ခန္ဓယမက။ စသည်တို့ကိုဟောမြဲ) ။ ။ဤသို့
လျှင် သုဒ္ဓခန္ဓဝါရအနုလုံ၌ ယမက ငါးပါး၊ ပုစ္ဆာ တဆယ်၊ အတ္တ နှစ်ဆယ် ဖြစ်
သတည်း။ ။

ပစ္စနိက်၌လည်း နည်းတူစစ်။ နရူပံ နခန္ဓော။ နခန္ဓာ နရူပံ။ပ။ နဝိညာဏံ
နခန္ဓော။ နခန္ဓာ နဝိညာဏံ။ ။ဤသို့လျှင် သုဒ္ဓခန္ဓဝါရပစ္စနိက်၌ ယမက ငါးပါး၊
ပုစ္ဆာ တဆယ်၊ အတ္တ နှစ်ဆယ်ဖြစ်သတည်း။ အနုလုံ ပစ္စနိက်နှစ်ပါးကို ပေါင်း
သည်ရှိသော် သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ၌ နယ နှစ်ပါး၊ ယမက တဆယ်၊ပုစ္ဆာ နှစ်ဆယ်၊ အတ္တ
လေးဆယ်ဖြစ်သတည်း။ ။သုဒ္ဓခန္ဓဝါရပြီး၏။

၄-သုဒ္ဓခန္ဓမူလစက္ကဝါရ

(သုဒ္ဓခန္ဓမူလစက္ကဝါရ၌လည်း ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရကဲ့သို့ မူလမူလီကို
နှလုံးသွင်း၍ဟောလေ။ ယမကပေါင်း အတူပင်) ။

ဥဒ္ဒေသဝါရ ပြီး၏။

[ဤဥဒ္ဒေသဝါရ၌ ရူပံ ခန္ဓော။ ခန္ဓာ ရူပံဟူသောပါဠိတော်၌ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော ဟူသော အနက်ကိုယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ ၌ “ခန္ဓာ ရူပန္တိ အာဒိသု ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော၊ ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ ကသ္မာ နိဒ္ဒေသဝါရေ ဝေ ဘာဇိတတ္တာ” အစရှိသည်ကို မိန့်အပ်၏။ ။ဤသို့လျှင် ခန္ဓယမိုက်ပဏ္ဍိတဝါရ၏ ဥဒ္ဒေသဝါရ၌ ဝါရ လေးပါး၊ နယ ရှစ်ပါး၊ ယမက တရာ၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ရာ။ အတ္ထ လေးရာ ဖြစ်သတည်း။

သောဓနေ ဝိသသုဒ္ဓေ စ၊စက္ကေသ္မာသိတိ ပိဏ္ဍိတော။
ပုစ္ဆာ ခန္ဓယမကဿ၊ ပဏ္ဍိတိမ္မိ သတာနိ ဒ္ဓေ။ ။

ဤ ခန္ဓယမိုက်သည် အဘယ်မှ ထွက်သနည်း ဟူမူကား ခန္ဓဝိဘင်းမှထွက်၏။ ထွက်ဟန်ကား မြတ်စွာဘုရားသည်။ ခန္ဓဝိဘင်း၌ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို အဘိဓမ္မဘာဇနီ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီ၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကဟူသော နည်းသုံးပါးတို့ဖြင့် ဟော တော်မူ၏။ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့ကိုကား ကာလအားဖြင့်၎င်း၊ ဘုံပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်၎င်း၊ ပရိညာအားဖြင့်၎င်း၊ အဘယ်သို့လျှင် သိအပ်ကုန်သနည်း။ ဤသို့သံသယရှိသော ဝေဒနယုတို့၏ သံသယကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ ဤခန္ဓယမိုက်ကို ဟောတော်မူသ တည်း။ ဝါ၊ မူလယမိုက်မှ ထွက်၏။ ထွက်ဟန်ကား မြတ်စွာဘုရားသည် မူလယမိုက် ကို ဟောတော်မူသောကြောင့် ကုသိုလ်တရားတို့၏ မူလမည်ဟန်၊ မမည်ဟန် အစရှိ သည်ကိုကား ယုံမှားမရှိမှတ်ရပြီ။ ဤ မူလယမိုက်၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော ကုသိုလ်အစရှိကုန်သောတရားတို့၏ခန္ဓာအားဖြင့် ဖြစ်ဟန်ကိုကား အဘယ်သို့လျှင် သိရအံ့နည်း။ ဤသို့သံသယရှိသော ဝေဒနယုတို့၏ သံသယကို ပယ်ဖျောက်အံ့ သောငှါ ဤခန္ဓယမိုက်ကို ဟောတော်မူသည် ဟူလိုသော်။ [ဤစကားကား “မူလယမကေ ဒေသိတေယေဝ ကုသလာဒိဓမ္မေ” အစရှိသော အဋ္ဌကထာပါဠိနှင့် အညီတည်း]။

ပဏ္ဍိတဝါရ နိဒ္ဒေသ

၁-ပဒသောဓနဝါရ

ဥဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို နိဒ္ဒေသသည်လည်း ပဒသောဓနဝါရ၊ ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ၊ သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ၊ သုဒ္ဓခန္ဓ မူလစက္ကဝါရအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ပဒသောဓနဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုပဒသောဓနဝါရသည်လည်း အနုလုံ၊ ပစ္စနိကအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အနုလုံကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလုံ

သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓာယမက။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာယမကအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။
ထိုငါးပါးတို့တွင် ရူပက္ခန္ဓာယမကကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုရူပက္ခန္ဓာယမက
သည်လည်း အနုလောမ၊ ပဋိလောမအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့
တွင် အနုလောမကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလောမသည်လည်း ပုစ္ဆာ-
ဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ပုစ္ဆာကိုရှေးဦးစွာ ဟော-
တော်မူ၏။ ထိုပုစ္ဆာသည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန်၊ သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကိုရှေး ဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ရူပံ၊
ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား
ရူပက္ခန္ဓော၊ ဟူသည်တည်း။ ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို
ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ပိယရူပံ သာတရူပံ ရူပံ၊ နရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓော
ရူပဉ္စေဝ ရူပက္ခန္ဓောစ။ ဟူသည်တည်း။ အနုလောမကို...၌ ပဋိလောမကို...၏။
ထို...လည်း ပုစ္ဆာ၊ ဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...
လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင်။ သန္နိဋ္ဌာန်ကို...၏။
ဟောဟန်ကား ရူပက္ခန္ဓော...တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို...၏။ ဟောဟန်ကား ရူပံ
တည်း။ ထို့နောင် ဝိဿဇ္ဇနာကို...၏။ ဟောဟန်ကား အာမန္တာတည်း။ ။ ရူပံ၊
ရုပ်မည်၏။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာမည် သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သော အမေး
သည်။ သတိ၊ သော်။ ပိယရူပံ၊ ပိယရုပ်သည်။ သာတရူပံ၊ သာတရုပ်သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်
မည်၏။ နရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာမမည်၊ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ရူပဉ္စေဝ၊ ရုပ်လည်းမည်၏။
ရူပက္ခန္ဓောစ၊ ရူပက္ခန္ဓာလည်းမည်၏။ ဣတိ ဝိဿဇ္ဇနာ၊ ဤသို့ဖြေတော်မူသည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။ ရူပံ၊ ရုပ်မည် သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊
သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ အာမန္တာ၊ ရူပက္ခန္ဓာမည်သော တရားသည် ရုပ်မည်၏။ ဣတိ
ဝိဿဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ရူပံ ရူပက္ခန္ဓောဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုလောမပုစ္ဆာ၌ ရူပံဟူသော
သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား တဏှာ၏ အာရုံဖြစ်သော ချစ်အပ် သာယာအပ်သော
လောကီစိတ်ကောသီတိ၊ စေတသိက်ဒွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသဟု ဆိုအပ်သော အ
ပေါင်းဖြစ်သော ပိယရုပ်၊ သာတရုပ်ရ၏။ ရူပုနုလက္ခဏာရှိသော အစိတ်ဖြစ်သော ရုပ်
အဋ္ဌဝီသဟုဆိုအပ်သော ရူပက္ခန္ဓာလည်းရ၏။ (တနည်ကား) တဏှာ၏ အာရုံဖြစ်
ထိုက်သော ချစ်အပ်သာယာအပ်သော လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက်ဒွေ
ပညာသ ဟုဆိုအပ်သော ပိယရုပ်၊ သာတရုပ်ရ၏။ ရူပုနုလက္ခဏာရှိသော ရုပ်အဋ္ဌ
ဝီသဟုဆိုအပ်သော ရူပက္ခန္ဓာလည်းရ၏။ [၎င်းနှစ်နည်းတွင် ရှေးနည်းကို ပယ်၍
နောက်နည်းကိုသာ ချရိုးပြုတော်မူသည်။ ။ ပယ်သင့်ကြောင်းကို နောက်၌ဆို
လတ္တံ့။]။ ရူပက္ခန္ဓော ဟူသော သံသယပုဒ်အရကား ရူပုနုလက္ခဏာရှိသော အစိတ်

ဖြစ်သောရုပ်အဋ္ဌဝီသဟု ဆိုအပ်သောရူပက္ခန္ဓာသာရ၏။ ။ရူပက္ခန္ဓာရူပံ၊ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရ ကား ရူပက္ခန္ဓာ ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။

[အပေါင်းဖြစ်သော ပိယရူပံ၊ သာတရူပံဟူသည်ကား စက္ခု လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ စေတေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူသောကြောင့် လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ ဤလောကီခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း သည် ချစ်အပ် သာယာအပ်သော သဘောရှိသောကြောင့် ပိယရူပံ၊ သာတရူပံမည်၏။ ရူပနုသဘောမရှိသောကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာမမည်။ ရူပ ဟူသော သာမညသညာကိုသာ ရ၏။ ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော ဝိသေသ သညာကိုမရ။ လောကီခန္ဓာအစိတ်ဖြစ်သော ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် တည်း ဟူသော ရူပက္ခန္ဓာသည်ကား။ ချစ်အပ် သာယာအပ်သော သဘော ရှိသောကြောင့် ပိယရူပံ၊ သာတရူပံဟုဆိုအပ်သော ရူပလည်း မည်၏။ ရူပနုသဘော ရှိသောကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာလည်းမည်၏။ ရူပဟူသော သာမညသညာကိုလည်း ရ၏။ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ဝိသေသသညာကိုလည်း ရ၏။ ဤသို့ ကောက်ခြင်းသည်ကား။ ယံ ပဉ္စက္ခန္ဓသမုဒါယဘူတံ ပိယရူပံ သာတရူပံ။ တံ ကေဒေသေန ရူပက္ခန္ဓော ဟောတိ အစရှိသော ဋီကာ နှင့်အညီတည်း။ ။တနည်းလည်း။ လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသကိုသာ ပိယရူပံ သာတရူပံ အရသို့ သွင်း၍ ကောက်ကုန်၏။ ရုပ်အဋ္ဌဝီသကိုမကောက်ကုန်။ ဤနှစ်နည်းတွင် ရှေ့နည်းကို စက္ခု- လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ။ အစရှိသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ ဆရာတို့ နှစ်သက်တော်မူကြကုန်၏ဟု အမှာအထားစကားများကို ဆိုကြကုန်၏။ သို့သော်လည်း ရူပံ ခန္ဓောတိ အာမန္တာဟု သုဒ္ဓခန္ဓဝါရပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူသောကြောင့်၎င်း၊ ထိုပါဠိတော်၏အဖွင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌ- ကထာ၌လည်း “တတ္ထ ယသ္မာ ပိယရူပံ သာတရူပံ ဝါ ဟောတု ဘူတုပါဒါရူပံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတေဝါတိ အာဟ ရူပံ ခန္ဓောတိ အာမန္တာတိ” ဟု ဖွင့်ပြတော်မူသောကြောင့်၎င်း၊ ပိယရူပံ သာတရူပံ၌ရှိသော ရုပ်အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်သည်သာဖြစ်၍ ပိယရူပံ၊ သာတရူပံ၌ ရူပက္ခန္ဓာကို ဟောတော်မူသော်လည်း ရူပက္ခန္ဓော ရူပဉ္စေဝ ရူပက္ခန္ဓောစ ဟု ရူပက္ခန္ဓာကို ဟောတော်မူလတ္တံ့ ဖြစ်၍ ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် ဟောလတ္တံ့သော ရူပက္ခန္ဓာမှ အကြွင်း ဖြစ်သော နာမက္ခန္ဓာကိုသာ ပိယရူပံ သာတရူပံ အရကို ကောက်ခြင်း သည် သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့နှင့် အလွန်ညီညွတ်သည်

ထင်ပေသည်။ ပိယရူပံ သာတရူပံ အရမှာ ရုပ်အဋ္ဌဝိသကို ထည့်သွင်း၍
 ကောက်လျှင် ၎င်းသုဒ္ဓန္ဒဝါရ ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့နှင့်ညီသည်မထင်။
 ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍ ရှုကြပါကုန်။ ။တဏှာ၏ အာရုံ ဖြစ်ခိုက် တဏှာ
 ၏အာရုံဖြစ်သောဟု ပိယရုပ် သာတရုပ်ကို ဝိသေသန မှ၍ ကောက်
 ခြင်းသည် တဏှာ၏အာရုံမဟုတ် ဝိပဿနာကုသိုလ် စသည်တို့၏
 အာရုံဖြစ်သော လောကီတရားကို နရူပံဟူသော ပစ္စနိက်၌ ရသင့်
 သကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ရကား-မရ။ လောကုတ္တရာ တရား၊ ပညတ် တရားကိုသာ
 ရသည်ဖြစ်၍ အနုလုံနှင့် ပစ္စနိက်သည် အညမည ဝိရောဓိဖြစ်ခဲ့၏။
 ထို့ကြောင့် ပိယရုပ် သာတရုပ်ကို တဏှာ၏အာရုံဖြစ်ထိုက်သောဟု
 ဝိသေသနမှ၍ ကောက်ခြင်းသည် သင့်မြတ်သည်ထင်သည်။ တဏှာ၏
 အာရုံဖြစ်ထိုက်သောဟု ဝိသေသနကို မှသည်ရှိသော် တဏှာ၏ အာရုံ
 ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ လောကီတရားအားလုံးကိုပင်
 ပိယရုပ် သာတရုပ်ဟုဆိုအပ်သောကြောင့် နရူပံ ဟူသော ပစ္စနိက်၌
 လောကုတ္တရာတရား၊ ပညတ်တရားကို ကောက်ရခြင်းသည် အနုလုံ
 ပစ္စနိက်မဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့် အညမညဝိရောဓိ မဖြစ်။ ထို့ကြောင့်
 မှာထားသမျှစကားကို သတိသမ္ပဗညတရားဖြင့် စဉ်းစားဆင်ခြင်၍
 ယူတော်မူကြပါကုန်။ ရူပက္ခန္ဓော ဟူသောပုဒ်၌ အချို့ဆရာတို့က သတ္တဝါ
 ဟို့သန္တာန်၌ဖြစ်သော ရုပ်သာလျှင် ရူပက္ခန္ဓာမည်သည်။ တိုးတိုင်
 စသည်၌ဖြစ်သော ဗာဟိရ ရုပ်သည် ရူပက္ခန္ဓာ မမည်ဟု ဆိုကြကုန်၏။
 ထိုစကားမသင့်။ အဘဲကြောင့်နည်းဟူမူကား ဓာတုကထာပါဠိတော်၌
 “အဗျာကတာ ဓမ္မာ အသင်္ခတံ ခန္ဓတော ဌပေတွာ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ
 သင်္ဂဟိတာ”ဟု အဗျာကတ တရားတို့ကို နိဗ္ဗာန်ကို ထား၍ ငါးပါးသော
 ခန္ဓာတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သောကြောင့်၎င်း၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌လည်း
 “အဗျာကတံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ အဗျာကတော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နဟေတုပစ္စယာ၊
 ဗာဟိရံ ဧကံ မဟာဘူတံ ပဋိစ္စ တယော မဟာဘူတာ” စသည်ဖြင့်
 အဗျာကတ၌ ဗာဟိရရုပ်ကို ဟောတော် မူအပ်သောကြောင့်၎င်း၊
 ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၌လည်း “ဗာဟိရန္တိ ပထဝီပါသာဏာဒိသု ဌိတံ
 သန္ဓာယ ဝုတ္တံ”ဟု ပထဝီပါသာဏ စသည်၌တည်သော သတ္တဝါ သန္တာန်၌
 မဖြစ်သော ရုပ်ကိုသာ ဗာဟိရဟုဖွင့်ပြတော် မူအပ်သောကြောင့်၎င်း၊
 ထိုဆရာတို့စကားသည် ယခင်ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့နှင့် ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်
 သည်ဖြစ်၍ မသင့်ဟူ၍ မှတ်သင့်သည် ထင်ပေသည်။ ။စကားမျှပ်။

ရူပက္ခန္ဓယမကကို...၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓယမကကို...၏။ (စစ်မြဲ)။ ဝေဒနာ
 ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဝေဒနာတိ။ အာမန္တာ။ ။

ဝေဒနာ၊ ၎်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ လော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။
 အာမန္တာ၊ ဝေဒနာမည်သောတရားသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဣတိ
 ဝိသုဒ္ဓိနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎်။ ပဋိလောမ ပေးမြဲ။ ။ဝေဒနာ ဝေဒ-
 နာက္ခန္ဓောဟူ၍။ပ။ ဌ။ ဝေဒနာ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ဝေဒနာ
 စေတသိက် ရ၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓောဟူသော သံသယပုဒ်၏အရကား ဝေဒနာ
 စေတသိက် ၎်းရ၏။ ။ပဋိကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ရ၏။ ။သံသယ ၎်းရ၏။

သညာ သညာက္ခန္ဓောတိ။ ဒိဋ္ဌိသညာ သညာ၊ န သညာက္ခန္ဓော။
 သညာက္ခန္ဓော သညာစေ သညာက္ခန္ဓော စ။ ။သညာက္ခန္ဓော သညာတိ။
 အာမန္တာ။ ။သညာ၊ ၎်။ သညာက္ခန္ဓော၊ လော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။
 သတိ၊ သော်။ ဒိဋ္ဌိသညာ၊ ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ဟု ဆိုအပ်သော သညာသည်။ သညာ၊
 ၎်။ န သညာက္ခန္ဓော၊ မမည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ သည်။ သညာစေ၊ လည်း
 မည်၏။ သညာက္ခန္ဓော စ၊ လည်းမည်၏။ ဣတိ ဝိသုဒ္ဓိနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၎်။ (ပဋိလောမ လွယ်ပြီ)။

သညာ သညာက္ခန္ဓောဟူ၍။ပ။ ဌ။ သညာဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား
 ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ဟု ဆိုအပ်သော သညာ ရ၏။ သညာနနလက္ခဏာရှိသော
 သညာက္ခန္ဓာလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား။
 သညာက္ခန္ဓာ ရ၏။ ။သံသယ ၎်းရ၏။

သင်္ခါရာ သင်္ခါရက္ခန္ဓောတိ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓံ ထပေတွာ အဝသေသာ သင်္ခါရာ
 န သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓော သင်္ခါရာစေ သင်္ခါရက္ခန္ဓော စ။ ။သင်္ခါ
 ရက္ခန္ဓော သင်္ခါရာတိ။ အာမန္တာ။ ။သင်္ခါရက္ခန္ဓံ၊ ကိ။ ထပေတွာ၊ ၎်။
 အဝသေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ န သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မမည်။
 ဝါ၊ အဝသေသာ၊ တို့သည်။ သင်္ခါရာ၊ ကုန်၏။ န သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မမည်။
 (နှစ်နည်း)။ ။အနုကား။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊
 ရုပ်အဋ္ဌဝိသ ရ၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာငါးဆယ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ
 ရ၏။ ။[သရူပဒဿန ကောဋ္ဌာသ တင်မြဲ၊ အဖြောင့်။ အဝသေသာ ရှိသည်
 ဟူ၍ အပြန်မယူလေနှင့်]။ ။ပဋိကား။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာငါးဆယ် ရ၏။ သံသယ
 ၎်းရ၏။

ဝိညာဏံ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။ဝိညာဏက္ခန္ဓော ဝိညာဏန္တိ။
 အာမန္တာ။ ။အနုကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာရ၏။ သံသယ ၎်းရ၏။ ပဋိလောမ
 ၎်းရ၏။ ။ပဒသောဓနဝါရ အနုလုံပြီး၏။

ပစ္စနိက်

ပစ္စနိက်၌။ နရူပံ နရူပက္ခန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။နရူပက္ခန္ဓော နရူပန္တိ။
 ပိယရူပံ သာတရူပံ နရူပက္ခန္ဓော ရူပံ၊ ရူပဉ္စ ရူပက္ခန္ဓဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ
 န စေဝ ရူပံ နစ ရူပက္ခန္ဓော။ ။ပဋိလောမ၌။ န ရူပက္ခန္ဓော၊ မမည်။ န ရူပံ၊
 လော။ပ။ ပိယရူပံ၊ ပိယရုပ်သည်။ သာတရူပံ၊ သာတရုပ်သည်။ န ရူပက္ခန္ဓော။
 မမည်။ ရူပံ၊ ရုပ်သော်ကားမည်၏။ ရူပဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ရူပက္ခန္ဓဉ္စ၊ ကို၎င်း။
 ထပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊ တို့သည်။ န စေဝ ရူပံ၊ မမည်။ နစ ရူပက္ခန္ဓော၊
 မမည်။ ။အနုကား။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု၊စေတသိက်ဆတ္တံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ပညတ်
 ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိကား။ တဏှာ၏အာရုံဖြစ်သော ချစ်အပ် သာယာ
 အပ်သော လောကီစိတ်ကောသီတိ၊ စေတသိက်ဒွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသဟု
 ဆိုအပ်သော အပေါင်းဖြစ်သော ပိယရုပ် သာတရုပ် ရ၏။ တနည်းကား။
 တဏှာ၏ အာရုံဖြစ်ထိုက်သော ချစ်အပ် သာယာအပ်သော လောကီစိတ်
 ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသဟု ဆိုအပ်သော ပိယရုပ် သာတရုပ် ရ၏။
 လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တံ သ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။
 သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

နဝေဒနာ နဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။န ဝေဒနာက္ခန္ဓော န ဝေဒ-
 နာတိ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှတပါး ခန္ဓာလေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်၊
 ပညတ် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယလည်း
 အတူ။

နသညာ နသညာက္ခန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။န သညာက္ခန္ဓော န သညာ-
 တိ။ ဒိဋ္ဌိသညာ န သညာက္ခန္ဓော သညာ၊ သညဉ္စ သညာက္ခန္ဓဉ္စ ထပေတွာ
 အဝသေသာ န စေဝ သညာ န စ သညာက္ခန္ဓော။ ။ဒိဋ္ဌိသညာ၊ ဒိဋ္ဌိသညာ
 သည်။ နသညာက္ခန္ဓော၊ မမည်။ သညာ၊ သညာသော်ကားမည်၏။ သညဉ္စ၊
 ကို၎င်း။ (လွယ်ပြီ။ ။ဒိဋ္ဌိသညာ သညာ နသညာက္ခန္ဓောဟု အနုလုံကဲ့သို့ပါဌ်
 အချို့ ရှိ၏)။ ။အနုကား ဒိဋ္ဌိသညာ၊ သညာက္ခန္ဓာမှတပါး ခန္ဓာလေးပါး၊
 နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိကား။ ဒိဋ္ဌိ စေတသိက် ဟု
 ဆိုအပ်သော သညာရ၏။ ဒိဋ္ဌိသညာ၊ သညာက္ခန္ဓာမှ တပါး ခန္ဓာ လေးပါး၊နိဗ္ဗာန်၊
 ပညတ်လည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။

နသင်္ခါရာ နသင်္ခါရက္ခန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။နသင်္ခါရက္ခန္ဓော နသင်္ခါရာတိ။
 သင်္ခါရက္ခန္ဓံ ထပေတွာ အဝသေသာ န သင်္ခါရက္ခန္ဓော သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရေ စ
 သင်္ခါရက္ခန္ဓဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ နစေဝ သင်္ခါရာ န စ သင်္ခါရက္ခန္ဓော။ ။
 [ဤ၌လည်း အဝသေသာ သင်္ခါရာ နသင်္ခါရက္ခန္ဓော ဟု အချို့ပါဌ် ရှိ၏]။

အနုကား။ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ ပဋိကား။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ ရ၏။ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယ ကား နောက်သာရ၏။

နဝိညာဏံ။ ပ။ အာမန္တာ။ ။ အနုကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှ တပါး ခန္ဓာ လေး ပါး။ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်း ရ၏။

ပဒသောဓနဝါရ ပြီး၏။

၂-ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ

ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ၌။ ရူပံ ရူပက္ခန္ဓောတိ။ ပိယရူပံ။ ပ။ ရူပက္ခန္ဓော စ။ ။ ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ခန္ဓောစေဝ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ အဝသေသာ ခန္ဓာ နဝေဒနာက္ခန္ဓော။ ။ [အနုလောမ ကောက်မြဲ]။

ပဋိကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှ တပါး ခန္ဓာလေးပါးရ၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာလည်း ရ၏။ ။ [အကြွင်းလေးပါးကို ဤနည်းအတူသွတ်၍ ဟောလေ]။

ဝေဒနာ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။ ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓောတိ။ ရူပက္ခန္ဓော ခန္ဓောစေဝ ရူပက္ခန္ဓောစ၊ အဝသေသာ ခန္ဓာ နရူပက္ခန္ဓော။ ။ ပဋိကား။ ရူပက္ခန္ဓာမှ တပါး ခန္ဓာလေးပါး ရ၏။ ရူပက္ခန္ဓာလည်း ရ၏။ [ကောဠာသပြန်။ အကြွင်းထည့်မြဲ။ ကြွင်းသော သညာက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၌လည်း ရူပက္ခန္ဓာ အစ ရှိသော ခန္ဓာလေးပါးတို့ကို ထည့်၍ဟောလေ]။

အနုလုံစက်ပြီး၏။

ပစ္စနိက်

ပစ္စနိက်၌။ နရူပံ နရူပက္ခန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။ နခန္ဓာ နဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ အာမန္တာ။ ။ (အနုလောမ၌ ပဒသောဓန က အတိုင်းကောက်)။ ပဋိကား။ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်ရ၏။ သံသယ ၎င်း။ ။ ပဋိလောမဟူသမျှ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်သာ ရ၏။ [အနုလောမမှလည်း ပဒသောဓန က အတိုင်းကောက်လေ]။ ။ ပစ္စနိက် ပြီး၏။ ။ ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ ပြီး၏။

၃-သုဒ္ဒခန္ဓဝါရ

သုဒ္ဒခန္ဓဝါရ၌။ ရူပံ ခန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။ ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓောတိ။ ရူပက္ခန္ဓော
ခန္ဓောစေဝ ရူပက္ခန္ဓောစ၊ အဝသေသာ ခန္ဓာ နရူပက္ခန္ဓော။ ။ အနုကား။
တဏှာ၏အာရုံဖြစ်သော ချစ်အပ် သာယာအပ်သော လောကီစိတ် ကောသိတိ၊
စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။

[တတ္ထ ယသ္မာ ပိယရူပံ သာတရူပံ ဝါ ဟောတု ဘူတုပါဒါရူပံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ
ပဉ္စသု ခန္ဓေသု သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတေဝ၊ ဟု အဋ္ဌကထာလာသောကြောင့်၊
ပိယရုပ်, သာတရုပ်နှင့် တက္ခရုပ်အဋ္ဌဝီသကို ကောက်သည်]။

ပဋိကား။ ရူပက္ခန္ဓာမှတပါး ခန္ဓာလေးပါး ရ၏။ ရူပက္ခန္ဓာလည်းရ၏။ သံသယ
ကား။ နောက်သာ ရ၏။ ။

ဝေဒနာ ခန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။ ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ။ ပ။
နဝေဒနာက္ခန္ဓော။ ။ အနုကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။
ပဋိကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှတပါး ခန္ဓာလေးပါးရ၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာလည်း ရ၏။
သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

သညာက္ခန္ဓာ ယမက၌။ အနုကား။ ဒိဋ္ဌိသညာ၊ သညာက္ခန္ဓာ ရ၏။ သံသယ
၎င်းရ၏။ ။ (ပဋိလောမကောက်မြဲ)။ ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ယမက၌။ အနုကား။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်။ စေတသိက်
ဒွေ ပညာသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ ပဋိလောမ နည်းတူ
ကောက်။ ။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ယမက၌ အနုကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။
ပဋိလောမ နည်းတူ။ ။ အနုလုံပြီး၏။ ။

ပစ္စနိက်

ပစ္စနိက်၌ နရူပံ နခန္ဓောတိ။ ရူပံ ဌပေတွာ အဝသေသာ ခန္ဓာ နရူပံ
ခန္ဓာ၊ ရူပဉ္စ ခန္ဓေ စ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစေဝရူပံ နစခန္ဓာ။ ။ နခန္ဓာ
နရူပက္ခန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။ နရူပံ၊ ရုပ်မမည်။ နခန္ဓော၊ ခန္ဓာမမည်
သလော။ ပ။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဝသေသာ၊ ရုပ်မှကြွင်းကုန်
သော။ ခန္ဓော၊ တို့သည်။ နရူပံ၊ ရုပ်မမည်။ ခန္ဓော၊ ခန္ဓာသော်ကားမည်ကုန်၏။ ။
အနုကား။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု၊ စေတသိက်ဆတ္တိံ သ ရ၏။ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်
လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိလောမ၌ နိဗ္ဗာန် ပညတ်
သာ ရ၏။ ။

နဝေဒနာ နခန္ဓောတိ။ ဝေဒနံ ထပေတွာ အဝသေသာ ခန္ဓာ နဝေဒနာ ခန္ဓာ၊
ဝေဒနဉ္စ ခန္ဓေ စ ထပေတွာ အဝသေသာ နဝေဒနာ န စ ခန္ဓာ။ ။နခန္ဓာ န
ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှတပါး ခန္ဓာ လေး
ပါး ရ၏။ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။
ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။

နသညာ နခန္ဓောတိ။ သညံထပေတွာ။ပ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား။ ဒိဋ္ဌိ
သညာ၊ သညာက္ခန္ဓာမှတပါး ခန္ဓာလေးပါးရ၏။ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။
သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမ သံသယနှင့်အတူ။ ။

နသင်္ခါရာ နခန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။နခန္ဓာ နသင်္ခါရက္ခန္ဓောတိ။အာမန္တာ။
အနုကား။ နိဗ္ဗာန် ပညတ် ရ၏။ ။သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။
[ဤယမကံ အချို့သောပါဠိ၌ အာမန္တာ ရှိ၏။ အချို့သောပါဠိ၌ ဝိဘင်း(ရှည်)
ရှိ၏။ အာမန္တာရှိသောပါဠိသည် သင့်မြတ်၏ဟု ဆရာတို့မိန့်တော်မူကုန်၏]။ ။

နဝိညာဏံ နခန္ဓောတိ။ ဝိညာဏံ ထပေတွာ။ပ။အာမန္တာ။ ။အနုကား။
ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှတပါး ခန္ဓာလေးပါးရ၏။နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ပဋိလောမ၌။
နိဗ္ဗာန် ပညတ် ရ၏။ ။သုဒ္ဓခန္ဓဝါရပြီး၏။ ။

၄-သုဒ္ဓခန္ဓ မူလစက္ကဝါရ

သုဒ္ဓခန္ဓမူလစက္ကဝါရ၌ အကောက်မထူးပြီ။ သုဒ္ဓကိမ္မိ၍ ကောက်လေ။
[ဤပဏ္ဍိတဝါရ၌ ဌာနဟူသော်ကား နှစ်ဆဲ့ ခြောက်ဌာန ရကောင်း၏။ နှစ်ဆဲ့
ခြောက်ဌာန ဟူသော်ကား—

ဆစတ္တာရိ ဆဆစတု၊ ဌာနာနိ ကမတော သိယံ။
ခန္ဓေသု ဣတိ ဆဗ္ဗိသ၊ ခန္ဓပဏ္ဍိတိ ဝါရကေ။ ။

ဟူသောဂါထာနှင့်အညီ ရူပက္ခန္ဓ ဌာနခြောက်ပါး၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓ ဌာနလေးပါး၊
သညာက္ခန္ဓ ဌာနခြောက်ပါး၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓ ဌာနခြောက်ပါး၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓ ဌာန
လေးပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် နှစ်ဆဲ့ ခြောက်ဌာနဖြစ်သတည်း။ ။

(၁) ရူပက္ခန္ဓဌာန ခြောက်ပါး ဟူသော်ကား ပိယရူပံ သာတရူပံလည်း
တပါး၊ ရူပက္ခန္ဓောလည်း တပါး၊ရူပဉ္စ ခန္ဓေ စ ထပေတွာလည်း တပါး၊ ရူပက္ခန္ဓော
ခန္ဓောစေ ရူပက္ခန္ဓောစ လည်း တပါး၊ အဝသေသာ ခန္ဓာ လည်း တပါး၊ ရူပံ
ထပေတွာလည်း တပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် ခြောက်ပါးတည်း။ ။

(၂) ဝေဒနာက္ခန္ဓဌာန လေးပါး ဟူသော်ကား ဝေဒနာက္ခန္ဓော ခန္ဓော စေဝ ဝေဒနာက္ခန္ဓောစလည်း တပါး၊ အဝသေသာလည်းတပါး၊ ဝေဒနံ ဌပေတောလည်း တပါး၊ ဝေဒနဉ္စ ခန္ဓေစ ဌပေတောလည်း တပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးတည်း။

(၃) သညာက္ခန္ဓဌာန ခြောက်ပါး ဟူသော်ကား ဒိဋ္ဌိသညာလည်း တပါး၊ သညာက္ခန္ဓောလည်း တပါး၊ သညဉ္စ ခန္ဓေစ ဌပေတောလည်း တပါး၊ သညာက္ခန္ဓော ခန္ဓောစေဝ သညာက္ခန္ဓောစလည်း တပါး၊ အဝသေသာလည်း တပါး၊ သညံ ဌပေ တောလည်း တပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် ခြောက်ပါးတည်း။

(၄) သင်္ခါရက္ခန္ဓဌာန ခြောက်ပါး ဟူသော်ကား သင်္ခါရက္ခန္ဓံ ဌပေတော လည်း တပါး၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓောလည်း တပါး၊ သင်္ခါရေစ ခန္ဓေစ ဌပေတောလည်း တပါး၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓော ခန္ဓောစေဝ သင်္ခါရက္ခန္ဓောစလည်း တပါး၊ အဝသေသာ လည်း တပါး၊ သင်္ခါရေ ဌပေတောလည်း တပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် ခြောက်ပါး တည်း ။ ။

(၅) ဝိညာဏက္ခန္ဓဌာန လေးပါး ဟူသော်ကား ဝိညာဏက္ခန္ဓော ခန္ဓောစေဝ ဝိညာဏက္ခန္ဓောစလည်း တပါး၊ အဝသေသာလည်း တပါး၊ ဝိညာဏံ ဌပေတော လည်း တပါး၊ ဝိညာဏဉ္စ ခန္ဓေစ ဌပေတောလည်း တပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် လေး ပါး တည်း။ ။ ပဏ္ဍိတိဝါရပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ ဥပ္ပါဒ ပုဂ္ဂလဝါရ ရူပက္ခန္ဓမူ

ပဏ္ဍိတိဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဝတ္တိဝါရ ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဝတ္တိဝါရသည်လည်း ဥပ္ပါဒဝါရ၊ နိရောဓဝါရ၊ ဥပ္ပါဒ နိရောဓဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ဥပ္ပါဒဝါရ ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဥပ္ပါဒဝါရသည်လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ၊ အတိတဝါရ၊ အနာဂတဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန်အတိတ ဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန်အနာဂတဝါရ၊ အတိတအနာဂတဝါရ အားဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုခြောက်ပါးတို့တွင် ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဝါရသည် လည်း အနုလုံ-ပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို နှစ်ပါးတို့တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလုံသည်လည်း ပုဂ္ဂလဝါရ၊ ဩကာသဝါရ၊ ပုဂ္ဂ လောကာသဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ပုဂ္ဂလဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပုဂ္ဂလဝါရ၌ တုံသော်လည်း။ ရူပက္ခန္ဓမူ။ပ။ သင်္ခါ ရက္ခန္ဓမူ အားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ရူပက္ခန္ဓမူကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုရူပက္ခန္ဓမူသည်လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ အစရှိသော အားဖြင့်

လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီသည်လည်း အနုလောမ၊ ပဋိလောမ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အနုလောမကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလောမသည်လည်း ပုစ္ဆာ၊ ဝိဿဇ္ဇနာ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ပုစ္ဆာသည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန်၊ သံသယ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဟူသည်တည်း။ ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နော စ တေသံ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ ရူပက္ခန္ဓော စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဟူသည်တည်း။ ။ အနုလောမကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ပဋိလောမသည်လည်း ပုစ္ဆာ-ဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ (စစ်မြဲ)။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ပ။ အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ ပ။ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ ပ။ ။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ တဿ၊ ထို ရူပက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲလော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သော အမေးတော်သည်။ သတိ။ ရှိသော်။ အသညသတ္တံ-အသညသတ္တဘဝေါ အသညသတ်ဘ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဋိသန္ဓေ နေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ တေသံ၊ တို့အား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သည်။ နောစဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်။ ပဉ္စဝေါကာရံ-ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ ပဉ္စဝေါကာရဘ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား။ ရူပက္ခန္ဓောစ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓောစ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ [ပဋိလောမ၌လည်း နည်းဘူပေး။ အရူပံ- အရူပဘဝေါ ဌံ။ ဤမျှသာ ထူးသည်]။

ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်သော အနုလောမပုစ္ဆာ၌ ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား အစွာသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခန္ဓာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေပန္နရသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ၊ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခန္ဓာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်းရ၏။ ။ [ဂဗ္ဘသေယျကကိုရည်၍ သုံးစည်း၊ သံသေဒဇ-ဩပပါတိကကို

ရည်၍ ခုနစ်စည်း၊ ရူပါဝစရကိုရည်၍ လေးစည်းဆိုသည်။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။

ကောဠာသတင်ပုံ

ထိုသို့ရသောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲ၊ ထိုရူပက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံ တခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် ပုရေပဉ္စာ၊ ပစ္ဆာပဉ္စာ နှစ်ပါး၏ လက္ခဏာ နှင့် ပြည့်စုံသော ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်၏ အရ မဖြစ်ကောင်းသော အစွာသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို “အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ တေသံ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နော စ တေသံ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟု ပုရိမ- ကောဠာသတင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ် မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယနှစ်ပုဒ် လုံး၏အရ ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇ ကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်ကို “ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ တေသံ ရူပက္ခန္ဓော စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟု ပစ္စိမကောဠာသ တင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ် မမြစ်မူ၍ အဖြေ ငါးပါးတို့တွင် ပုရိမကောဠာသ၊ ပစ္စိမကောဠာသ နှစ်ပါး၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူသော အားဖြင့် သရူပဒဿန ဝိသုဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

[အမေးလေးပါး ဟူသော်ကား။ ။ပုရေပဉ္စော ပစ္ဆာပဉ္စော ပရိပုဏ္ဏပဉ္စော မောဃပဉ္စောတိ ဣမေ စတ္တရော ပဉ္စာနာမ။ ။ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်။ မောဃပဉ္စာ၌ ပဋိသေဓဝိသုဇ္ဇနာ၊ ပဋိက္ခေပ ဝိသုဇ္ဇနာ နှစ်ပါးကို ရအပ်၏။ ပုရေပဉ္စာ၌ ပါဠိဂတိ။ ပစ္ဆာပဉ္စာ၌ ပဋိဝစန။ ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာ၌ သရူပဒဿန။ ။ပဉ္စဝေါကာရံ၌ ဝေါကာရ သဒ္ဒါသည် ခန္ဓာကိုဟော၏။ စတုဝေါကာရံ၌လည်း အဘူ။ ဥတ္တရပဒ- လောပ။ ဘဝသဒ္ဒါကြေသည်။]

ယဿ ဝါ ပန ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပ။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား အရူပ ပဋိသန္ဓေလေးခု၊ စေတသိက်တိံ သတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေပန္နရသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ်

သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။[ကောဋ္ဌာ သတင်မြဲ။ ။ထို့နောင် သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ကို အစဉ်အတိုင်း သွတ်၍ ဝေဒနာက္ခန္ဓ မူလီအတိုင်း ဟောလေ]။

ဝေဒနာက္ခန္ဓမူ

ရူပက္ခန္ဓမူ...၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူ...၏။ ထို...လည်း သညာက္ခန္ဓမူလီ အစရှိသော အားဖြင့် သုံးပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် သညာက္ခန္ဓမူလီကို...၏။ ထို...လည်း အနုလောမ ပဋိလောမ အားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် အနုလောမကို...၏။ ထို...လည်း ပုစ္ဆာ-ဝိဿဇ္ဇနာ အားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင်၊ ပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ အားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင်၊ သန္နိဋ္ဌာန်ကို...၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ... တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို...၏။ ဟောဟန်ကား တဿ သညာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ...တည်း။ ထို့နောင် ဝိဿဇ္ဇနာကို...၏။ ဟောဟန်ကား အာမန္တာ... တည်း။ (ပဋိလောမလည်း နည်းတူစစ်၍ ဟောလေ)။ ။အနုလောမပုစ္ဆာ၌ “ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနာသ၊ စေတတိက် ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပံ သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စတုဝေါကာရ- ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့ရသောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲ၊ ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲသော ပုဂ္ဂိုလ်အား သညာက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေဒနယုဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူပြီး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် ပစ္စိမကောဋ္ဌာသ၏ အရနှင့်တူသော ပစ္ဆာပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲသော ပုဂ္ဂိုလ်အား သညာက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲဟုတ်သည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကို ဝန်ခံတော်မူသောအားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် “အာမန္တာ”ဟု ပဋိဝစန- ဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။ ။ပဋိလောမလည်း နည်းတူ။ ။[သင်္ခါရ။ ဝိညာဏမူလည်း နည်းတူဟော။ ။သညာတည်၍ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏထည့်။ နှစ်ယမက။ ။သင်္ခါရတည်၍ ဝိညာဏထည့်။ တယမက။ ဝေဒနာမူအတိုင်း]။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။

ဩကာသဝါရ ရူပက္ခန္ဓမ္မ

ပုဂ္ဂလဝါရကို...၌ ဩကာသဝါရကို...၏။ (စစ်မြဲ)။ ။ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အသညသတ္တေ တတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နောစ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပဉ္စဝေါကာရေ တတ္ထ ရူပက္ခန္ဓောစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာက္ခန္ဓောစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ပ။ အရူပေ တတ္ထ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရေ တတ္ထ။ ။ယတ္ထ၊ အကြင်ဘုံ၌။ပ။ အသညသတ္တေ-အသညသတ္တ ဘဝေ၊ အသညသတ်ဘုံ၌။ တတ္ထ၊ ထိုအသညသတ်ဘုံ၌။ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဆဲ။ တတ္ထ။ ၌။ပ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သည်။ နောစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်။ ပဉ္စဝေါကာရေ၊ ၌။ အရူပေ-အရူပဘဝေ၊ ၌။ တတ္ထ၊ ၌။ ။ အနုကား။ ရူပက္ခန္ဓာ၏သာ ဖြစ်ရာဖြစ်သော အသညသတ်ဘုံရ၏။ ခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိကား။ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၏သာ ဖြစ်ရာဖြစ်သော အရူပ လေးဘုံ ရ၏။ ခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက် ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[ကောဠာသတင်မြဲ။ ။ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏထည့်ရာ၌လည်း အဘူတူပင်]။

ဝေဒနာက္ခန္ဓမ္မ၌ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ပ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား။ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး၏သာဖြစ်ရာဖြစ်သော စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။ဩကာသဝါရ ပြီး၏။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စ ဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပ။ အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ယဿ၊ အား။ ယတ္ထ၊ ၌။ ပ။ အသညသတ္တံ-အသညသတ္တဘဝေ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုအသညသတ်ဘုံ၌။ (လွယ်ပြီ)။ ။ အနုကား။ အစတုာသော ဇီဝိတနဝကကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခန္ဓာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ, စေတသိက်

ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။(ကောဋ္ဌာသတင်မြဲ)။

ပဋိကား အရူပ ပဋိသန္ဓေလေးခု၊ စေတသိက်တိံသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရူပဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။(ကောဋ္ဌာသတင်မြဲ)။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား။ ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ ပြီး၏။ ။ အနုလုံပြီး၏။

ပစ္စနိက် ပုဂ္ဂလဝါရ ရူပက္ခန္ဓမ

အနုလုံကို...၌ ပစ္စနိက်ကို...၏။ (စစ်မြဲ)။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ပ။ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ အရူပံ-အရူပဘဝေ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား။ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်။ တေသံ၊ တို့အား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သည်။ နော စ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။

[ဒိပဋိသေဓော ပကတျတ္ထော။ ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ။ ပဋိသေဓ နှစ်ပါးရှိသောကြောင့် ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟူသော ပကတိ သဒ္ဒါ၏ အနက်ရှိ၏]။ ။

တနည်းကား။ နုပ္ပဇ္ဇတိဖြစ်ဆဲမဟုတ်သည်။ နော၊ မဟုတ်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိဝေ၊ ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်သည်သာလျှင်ကတည်း။ [ပဋိသေဓ၊ နှစ်ပါးပြုမှု၊ ဝေသဒ္ဒါ ယှဉ်မြဲရာ။ ။ ဟု နိယံဆရာတို့ဆိုသောကြောင့် ဝေသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်၍လည်း ယောဇနာရ၏။ ပဋိလောမ၌လည်း နည်းတူပေး]။

အနုကား။ အရူပ ပဋိသန္ဓေလေးခု၊ စေတသိက်တိံသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ စုတိစိတ် ကျေနပ်သ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ အဆုံး စွန့်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတ နဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေး ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိကား အစစသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ စုတိစိတ် ကျေန ဝိသ။ပ။ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇတိ၊ တဿ သညာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ယဿ ဝါ ပန။ပ။အာမန္တာ။ အနုကား။ စုတိစိတ်ကျေနပ်သ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန့်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်၊ အစစသော ဇီဝိတနဝကကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။

ဩကာသဝါရ

ဩကာသဝါရ၌။ ။ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇတိတိ။ ဥပုဇ္ဇတိ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ပ။ဥပုဇ္ဇတိ။ အနုကား။ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး၏သာ ဖြစ်ရာဖြစ်သော အရူပလေးဘုံရ၏။ ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ။ ထိုအရူပ လေးဘုံသည် ရူပက္ခန္ဓာ၏ ဖြစ်ရာသော်ကား မဟုတ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏သာ ဖြစ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇတိ၊ ဟူသောသံသယပုဒ်၏ အရမရှိ။ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်၏ အရမရှိသောကြောင့် အကြင်ဘုံ၌ ရူပက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်။ ထိုရူပက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သောဘုံ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်လောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယ သည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေး လေးပါးတို့တွင် ပုရိမကောဋ္ဌာသ၏ အရနှင့်တူသော ပုရေပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူ သည်အား လျှောက်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသို့လိုက်၍ နုပုဇ္ဇတိ ဟူသော ပုစ္ဆာပါဠိ၌ န အက္ခရာကိုပယ်တော်မူ၍၊ အနုလုံပါဠိဖြင့် ဥပုဇ္ဇတိဟု ပါဠိဂတိ ဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။ ။ပဋိကား ရူပက္ခန္ဓာ၏သာ ဖြစ်ရာဖြစ်သော အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ (ကောဋ္ဌာသတင်မြဲ)။ ။

ဝေဒနာက္ခန္ဓမ္ဘိ အာမန္တာ၊ အရကား။ အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ (ပဋိဝစန)။ ။
ဩကာသဝါရပြီး၏။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နှုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ
ဝေဒနာက္ခန္ဓော နှုပ္ပဇ္ဇတိ။ အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သဗ္ဗေသံ
စက္ခန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပ။ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
တေသံ တတ္ထ။ သဗ္ဗေသံ စက္ခန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုကား အရူပ
ပဋိသန္ဓေလေးခု၊ စေတသိက်တိံ သ။ ပ။ တို့အား။ အရူပ လေးဘုံရ၏။ စုတိစိတ်
ကျေနပ်သ။ ပ။ ခပ်သိမ်းသော စက္ခန္ဓဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ။ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်
ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိကား။
အစောသော ဇီဝိတနဝကကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသည
သတ်ဘုံ ရ၏။ ယခင် သံသယ လည်း ရ၏။ ။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နှုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော နှုပ္ပဇ္ဇတိ။
အာမန္တာ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပ။ အာမန္တာ။ အနုကား စုတိစိတ် ကျေနပ်သ၊
စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝကကလာပ်ရုပ်တို့၏
ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စက္ခန္ဓဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေး
ယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ
နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ။ အစောသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏
ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိ
အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။
ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နဝါရပြီး၏။ ။

အတိတပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စုပ္ပန္နဝါရကို...၌ အတိတဝါရကို...၏။ (စစ်မြဲ)။ ။ ယဿ ရူပက္ခန္ဓော
ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ယဿ ဝါ ပန။ ပ။
အာမန္တာ။ ။ အနုကား ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခန္ဓဖြစ်သော ပုထုဇဉ်
လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်ရ၏။ ။ သံသယ ၎င်းရ၏။
ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလည်း နည်းတူ။ ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။
ဩကာသဝါရလည်း ပစ္စုပ္ပန္နဝါရအတိုင်း။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါ ကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ပ။ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ အသညသတ္တာနံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ၊ တို့အား။ ပဉ္စဝေါ ကာရာနံ၊ ပဉ္စဝေါကာရာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား။ ။အနုကား အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရာ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရာ နှစ်ဆဲ့ တဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား အရူပ လေးဘုံရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရာ။ပ။ လည်း ရ၏။

ဝေဒနာက္ခန္ဓမ္ပ၌။ အာမန္တာ။ ။သန္နိဋ္ဌာန်ကား။ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါ ကာရာ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရာလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရာ နှစ်ဆဲ့တဘုံရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ (သုဒ္ဓါဝါသ ဘူးမရ၊ အကနိဋ္ဌ တုမရ ဟု ဆိုကုန်၏။ ထို့ကြောင့် သုဒ္ဓါဝါသကို အတိတ်၌ မရ)။ အနုလုံပြီး၏။

ပစ္စနိက-ပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စနိက၌။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ နတ္ထိ။ ယဿ ဝါ ပန။ပ။ နတ္ထိ။ ။ယဿ၊ အား။ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ မဖြစ်ဘူးလေ။ပ။ နတ္ထိ။ ရူပက္ခန္ဓော မဖြစ်ဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည် မရှိ။ ။ အနုလောမပုစ္ဆာ၌ ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ။ ဘဝများစွာ သံသရာ၌ ရူပက္ခန္ဓော မဖြစ် ဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည် မရှိ။ ဖြစ်ဘူးသော သူသာရှိသောကြောင့် “ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထ” ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရမရှိ။ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရမရှိလျှင် “တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရလည်း မရှိ။ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယနှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရ မရှိသောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် အား ရူပက္ခန္ဓော မဖြစ်ဘူးလေ။ ထို ရူပက္ခန္ဓော မဖြစ်ဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာက္ခန္ဓော မဖြစ်ဘူးလေသလော ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် မောဃပညာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ

သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကို ပယ်တော်မူသောအားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် “နတ္ထိ” ဟု ပဋိက္ခေပဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလည်း နည်းတူ။ ။
ဩကာသဝါရလည်း ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ အတိုင်း။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇိတ္ထံ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇိတ္ထာတိ။ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ တေသံ တတ္ထ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ပ။ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ အနုကား အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံလည်း ရ၏။ (ယထာလာဘနည်း)။ ။[ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ဟု ခွဲ၍သော်လည်းဆို]။ ။ပဋိကား။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ယခင် သံသယလည်း ရ၏။

ဝေဒနာက္ခန္ဓမ္ပံ။ အာမန္တာ။ ။သန္နိဋ္ဌာန်အရကား။ သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ အတိတဝါရ ပြီး၏။

အနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ

အနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပုဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပုဇ္ဇိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ပ။ ယေ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရူပံ-အရူပဘဝေ၊ အရူပဘုံ၌။ (တနည်ကား) အရူပံ-အရူပဘဝံ၊ အရူပဘုံသို့။ ဥပပဇ္ဇိတာ၊ ဖြစ်ကုန်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်လတ္တံ့။ ။ဣတရေသံ၊ အရူပ ဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ။ အနုကား။ ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံး

ယောက်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊
တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိကား။ ကာမသုဂတိ
ခုနစ်ဘုံ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပ
ဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်
ပုထုဇဉ်၊ ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒြိယဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။အရူပဘုံ
ချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒြိယဖြစ်သော အောက်
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ အသညသတ် အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်
တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။

[ဝေဟပ္ပလေ အကနိဋ္ဌေ၊ ဘဝဂ္ဂေစ ပတိဋ္ဌိတာ။
နပုနာညတ္ထ ဇာယန္တိ၊ သဗ္ဗေ အရိယပုဂ္ဂလာ။
ဗြဟ္မလောကဂတာ ဟေဋ္ဌာ၊အရိယာ နောပပဇ္ဇရေ။

ဝေဟပ္ပလေ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံ၌၎င်း။ အကနိဋ္ဌေ၊ အကနိဋ္ဌဘုံ၌၎င်း။
ဘဝဂ္ဂေစ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ၌၎င်း။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တည်ကုန်
သော။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ အရိယပုဂ္ဂလာ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့
သည်။ ပုန၊တဖန်။ အညတ္ထ၊ တပါးသောဘုံ၌။ နဇာယန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဗြဟ္မ
လောကဂတာ၊ အထက်အထက်ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယာ၊
တို့သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်အောက်သောဘုံ၌။ နောပပဇ္ဇရေ၊ မဖြစ်
ကုန်။ ။ဤဂါထာနှင့်အညီ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သောရူပါဝစရကိုးဘုံမှ
ဟူ၍ဆိုသည်။ ။ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒြိယဖြစ်
သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ကောက်သည်ကား။ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ဥပပဇ္ဇန္တ
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဝတ္တိအခါမဂ်ရ၍ အရိယာအဖြစ်ဖြင့် စုတေ၍ အရူပဘုံ၌
ပဋိသန္ဓေနေမည့်သူကို ရည်၍ကောက်သည်။ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် စန္ဒြိယပုဂ္ဂိုလ်
ကို မရ။ အဘဲကြောင့် မရသနည်းဟူမူကား။အရူပဘုံ၌ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပရတောသောသပစ္စည်းကိုမရသည်ဖြစ်၍ မဂ်ကိုမရနိုင်သော
ကြောင့်တည်း။ မဂ်ရသောသူသာ အရူပဘုံ၌ဘဝဆုံးနိုင်သည်။ ဘဝဆုံးမှ
လည်း ရူပက္ခန္ဓာ မဖြစ်လတ္တံ့ရမည်။

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ တဿ သညာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။
အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ပ။အာမန္တာ။ ။အနုကား။ပစ္ဆိမဘဝိကမှတပါး ခပ်
သိမ်းသောဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
သုံးယောက်ရ၏။သံသယ၎င်းရ၏။ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။
(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ပ။ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သောပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ တဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပဋိကား။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ပ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သောပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ တဘုံရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။အနုလုံပြီး၏။

ပစ္စနိက်-ပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စနိက်၌။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။ ယေ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ပ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကို ရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ အရူပဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ပစ္ဆိမဘဝိကစတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိလောမလည်း နောက်သာ ရ၏။

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ သညာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။
အာမန္တာ။ ယဿ ဝါ ပန။ပ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ယခင် သံသယ အရ
ပင်။ ။ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ
ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ
တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ပ။ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
အနုကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ-
စက္ခ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား
အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ပစ္ဆိမဘဝိက စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော
တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ စက္ခ ဖြစ်သော
အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော
ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ (အစစ်)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်
ကောင်းသော စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်
လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ
လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌
နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခ ဖြစ်သော သုဂတိ
အဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံလည်း ရ၏။ (အတု)။ သံသယကား
နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ယခင် သံသယလည်း ရ၏။ သံသယလည်း အတူတူပင်။

[အနုလုံ၌ အသညသတ္တာနံ၏အရ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသည
သတ်တည်း။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ်ကို ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၏
အရ၌ အတုသွင်းလေ။ ပဉ္စဝေါကာရနံ၏အရလည်း မိမိဘုံတွင် ဖြစ်ပြန်
ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ပဉ္စဝေါကာရပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၏ အရတွင် အတုသွင်း၍
ကောက်။ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ အတုမရ။ ပစ္ဆိမဘဝိက အစစ်သာတည်း။
ထိုစကားသည် မှန်၏။ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ဖြစ်သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်
မိမိဘုံတွင်လည်း ထပ်၍မဖြစ်။ တခြားဘုံတွင်လည်း မပြောင်းပြီ။
အကနိဋ္ဌဘုံတွင်သာ ရဟန္တာ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလေတော့သည်။
ထို့ကြောင့် ပစ္ဆိမဘဝိကအစစ်သာတည်း။ ဝေဟပူလေ အကနိဋ္ဌ-အစ

ရှိသော ဂါထာကိုလည်း အောက်၌ ဆိုခဲ့ပြီ။ ။ ဤသုံးဘုံသည် ဘူမိသီသ တည်း။ ဤသုံးဘုံ၌ဖြစ်သော အရိယာတို့သည် တပါးဘုံသို့ မပြောင်းပြီ။ ထိုသုံးဘုံတွင် အကနိဋ္ဌဘုံ၌ အရိယာသာ ပုထုဇဉ်မရှိ။ ထိုအရိယာ လည်း တဖန် ပဋိသန္ဓေမနေ။ တပါးဘုံ၌လည်းမဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ပစ္ဆိမဘဝိကအစစ်သာ။ အတုမရှိ။ ဝေဟပွိုလ်ဘုံ၊ နေဝသညာ နာသညာ ယတနဘုံ၌ကား တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိဘုံတွင်လည်းထပ်၍ ဖြစ်၏။ တပါးဘုံ၌လည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အတု ရသတည်း။]

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇိဿဘိတဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇိဿ- တီတိ။ အာမန္တာ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ပ။ အာမန္တာ။ အနုကား ပစ္ဆိမဘဝိက စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါ- ကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ (အစစ်)။ မိမိဖြစ် ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပ- ပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ (ဤကား အတု)။ ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။ အနာဂတဝါရ ပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝိတပုဂ္ဂလဝါရ

အနာဂတဝါရကို...၌ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝိတဝါရကို...၏။ (စစ်မြဲ)။ ။ ဟောဟန် ကား ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပပဇ္ဇတိ။ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ယဿ ဝါ ပန။ပ။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ပဉ္စဝေါ ကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ပဋိကား။ စုတိစိတ် ကျေနပ်သော စေတသိက်ပဉ္စတိံသံ၊ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ် ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်။ အရူပ ပဋိသန္ဓေလေးခု၊ စေ တသိက်တိံသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရူပဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ။ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသံ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေ စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ အစွာသော ဇီဝိတ

နဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ သညာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ပ။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိကား။ စုတိစိတ် ကျေနဝိသ။ (ကောက်မြဲ)။ ။အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေး ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက် သာ ရ၏။ ။ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရလွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသံ- သုဒ္ဓါဝါသဘဝေ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘိညံ။ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ တို့အား၎င်း။ အသညသတ္တံ-အသည- သတ္တဘဝေ၊ အသညသတ်ဘိညံ။ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ တို့အား၎င်း။ ဣတရေသံ၊ သုဒ္ဓါဝါ သဥပပဇ္ဇန္တမှ တပါးကုန်သော။ ပဉ္စဝေါကာရံ-ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ တို့အား။ ။(ပဋိလောမ၌)။ ပဉ္စဝေါကာရ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘိညံ။ စဝန္တာနံ၊ စုတေဆဲ ဖြစ်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း။ အရူပါနံ၊ တို့အား၎င်း။ ။အနုကား ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေတခု၊ စေတသိက်တိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ် လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါ ဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သုဒ္ဓါဝါသဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ ။အစွာသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ ပနရသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေး ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

ပဋိကား။ ပဉ္စဝေါကာရ စုတိပန္နရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရစဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ် သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့တဘုံ။ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား အရူပ လေးဘုံရ၏။ ယခင်သံသယလည်းရ၏။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ တိ။ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါ ကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ပ။ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေ တခု၊ စေတသိက်တိံ သ။ ကမ္မဇကလာပံ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော သုဒ္ဓါဝါသဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံရ၏။ ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနုဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပံ သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော စတုဝေါ ကာရပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါ ကာရ နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိကား စုတိစိတ် ကျေနုဝိသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့တဘုံရ၏။ ယခင် သံသယလည်းရ၏။ ။အနုလုံပြီး၏။

ပစ္စနိက-ပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စနိကံ ဌိ။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္တာ တိ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တ။ ယဿ ဝါ ပန။ပ။ နတ္ထိ။ ။အနုကား စုတိစိတ် ကျေနုဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပံရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်၊ အရူပပဋိသန္ဓေလေးခု၊ စေတသိက်တိံ သတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အရူပဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပက္ခန္ဓာသော်ကား ဖြစ်ဆဲမဟုတ်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဘူးပြီး ဖြစ်သောကြောင့် “တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္တ” ဟူသော သံသယ

ပုဒ်၏ အရမရှိ၊ ထိုသို့သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်၏ အရမရှိသောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်။ ထိုရူပက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဘူးပြီးမဟုတ်လောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် ပုရိမကောဋ္ဌာသ၏ အရနှင့် တူသော ပုရေပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသို့ လိုက်၍ နှုပဇ္ဇိတ္တဟူသော ပုစ္ဆာပါဠိ၌ န အက္ခရာကို ပယ်တော်မူ၍ အနုလုံပါဠိဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် “ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တ” ဟု ပါဠိဂတိဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။ ။ ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ ဘဝများစွာ သံသရာ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မဖြစ်ဘူးသော သူမည်သည်မရှိ။ ဖြစ်ဘူးသောသူသာ ရှိသောကြောင့် ယဿ ဝါ ပန ဝေဒနာက္ခန္ဓော နှုပဇ္ဇိတ္တဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရမရှိ။ ။ “နတ္ထိ” ဟု ပဋိက္ခေပဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နှုပဇ္ဇိတ္တိ၊ တဿ သညာက္ခန္ဓော နှုပဇ္ဇိတ္တိ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တိ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ နတ္ထိ။ ။ အနုကား စုတိစိတ်ဧကေနဝိသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိ သ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ် ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်၊ အစစသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ။ (ကောဋ္ဌာသကို ရူပက္ခန္ဓာအတိုင်းဆို)။ ။ (ဩကာသဝါရလွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကသဝါရ

ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နှုပဇ္ဇိတ္တိ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နှုပဇ္ဇိတ္တိ။ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထိ။ ။ သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ အသညသတ္တာ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထိ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထိ။ ။ အနုကား ပဉ္စဝေါကာရာ စုတိ ပန္နရသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိ သ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရာ နှစ်ဆဲတဘုံ။ အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ ။ ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန်စုတိတခု၊ စေတသိက်တိ သ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော သုဒ္ဓါဝါသ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။ အဆုံး

စွန်သော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အသညသတ် စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။(ပဋိလောမကောက်မြဲ)။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇိတ္တာတိ၊ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[အနုလုံက ပဋိလောမကို ပစ္စနိကံ၌ အနုလောမ၊ အနုလောမကို ပဋိလောမပြန်၍ကောက်လေ။ ။ သံသယ မှာလည်း သုဒ္ဓါဝါသ ပရိနိဗ္ဗန္တ ကောက်မြဲ။ အသညသတ္တာနံကို အလုံးကောက်။ သုဒ္ဓါဝါသ၌ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပရိနိဗ္ဗန္တ အတုတည်း]။ ။ပစ္စုပ္ပန်တီတဝါရ ပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန်ဘုံဂတပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်ဘုံတဝါရကို...၌ ပစ္စုပ္ပန်ဘုံဂတဝါရကို...၏။ ။(စစ်မြဲ)။
ဟောဟန်ကား ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပုဇ္ဇတိ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပုဇ္ဇိဿ တီတိ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ။သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကိုးခု စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ် စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ ။ပစ္စိမဘဝိကမှ တပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇ ကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ အစဉ်သော ဇီဝိတနဝက ကလာပ် ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိကား စုတိစိတ် ကျေနဝိသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ အဆုံးစွန်သောကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ပစ္စိမဘဝိကမှတပါး အရူပ ပဋိသန္ဓေလေးခု၊ စေတသိက်တိံသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ သညာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။
 ပစ္စိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အသညသတ္တံ
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ပစ္စိမဘဝိကဖြစ်ကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊
 တို့အား။ အနုကား တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေတေရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ်
 သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခန္ဓာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စိမ-
 ဘဝိက စတုဝေါကာရပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ။ ပစ္စိမဘဝိကမှတပါး ပဋိသန္ဓေ
 စိတ် ဧကန္တဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊
 လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခန္ဓာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စတုဝေါကာရပဉ္စဝေါကာရ
 ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်
 လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပဋိကား စုတိစိတ် ဧကန္တဝိသ၊
 စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏
 ဘင်္ဂက္ခန္ဓာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်
 လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ အစွာသော ဇီဝိတနဝက
 ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခန္ဓာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။
 ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။ (ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထံ
 ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
 အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရံ
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။ ပဉ္စဝေါကာရာ
 စဝန္တာနံ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေကိုးခု၊
 စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်း
 တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခန္ဓာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်
 တို့အား အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ ။ (အစစ်)။ မိမိဖြစ်
 ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေပန္နရသ၊
 စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါ
 ဒက္ခန္ဓာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေး
 ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါ

ကာရ နှစ်ဆဲငါးဘုံ(အတု)။ အစစွာသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိကား။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရစုတိပန္နရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲတဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိဿ တီတိ။ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား။ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေတေရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပစ္ဆိမဘဝိကစတုဝေါကာရပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ (ဤကား အစစ်တည်း)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပစ္ဆိမဘဝိက စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲငါးဘုံ ရ၏။(အတု)။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ [ဤကား ဣတရေသံ၏ အရတည်း]။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

ပဋိကား။ မိမိဖြစ်ခဲ့ကံသောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနပ်သ-
စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု
ဆိုအပ်သော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ
ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲတဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။
အနုလုံပြီး၏။ ။

ပစ္စနိက-ပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စနိကံ၌။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇတိ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇိယ
တိတိ။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ
အရူပေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ
ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား(အနုလုံက ပဋိလောမသန္နိဋ္ဌာန်အတိုင်း) ခပ်သိမ်း
သော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်-
ပစ္စိမဘဝိကမှ တပါး အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ရ၏။ (အကျယ်ကောက်မြဲ) ။ ။ ပဉ္စ
ဝေါကာရ တိဟိတ် စုတိကိုးခု၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏
ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တ
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္စိမဘဝိက အရူပဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။
သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား အနုလုံ အတိုင်းကောက်။

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇတိ၊ တဿ သညာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇိယတိတိ။ သဗ္ဗေသံ
စဝန္တာနံ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ။
ယဿ ဝါ ပန။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား အနုလုံ
ပဋိလောမ သန္နိဋ္ဌာန် အတိုင်းကောက်။ ။တိဟိတ် စုတိ တေရသ၊ စေတသိက်
ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
စတုဝေါကာရပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း
ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
တေသံ။ ။ကောက်မြဲ။ ။ပရိနိဗ္ဗန္တာနံအရကိုလည်း အနုလောမအတိုင်းကောက်။
ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရလွယ်ပြီ) ။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ
ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇိယတိတိ။ ပဉ္စဝေါကာရေ စဝန္တာနံ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ အရူပေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ အသညသတ္တာ စဝန္တာနံ

တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံတေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား (အနုလုံ ပဋိလောမ အတိုင်းကောက်)။ ။ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ် စုတိ ကိုးခု စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ (အစစ်)။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ စုတိပန္နရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အကနိဋ္ဌ ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ (အတု)။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကအရူပဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရူပလေးဘုံ။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ။ (အတု)။ ။အဆုံးစွန်သော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော အသညသတ်စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား အနုလုံ အနုလောမ အတိုင်းကောက်။ ။သံသယအရ အနုလောမ အတိုင်းကောက်။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇိဿတီတိ။ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား အနုလုံ ပဋိလောမ သန္နိဋ္ဌာန် အတိုင်းကောက်။ ။တိဟိတ်စုတိ တေရသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စတုဝေါကာရပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ (အစစ်)။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနပ်သ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ (အတု)။ ။အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။(ပဋိလောမကောက်မြဲ)။ ။ ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ ပြီး၏။

အတိတာနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရကို...၌ အတိတာနာဂတဝါရကို...၏။ (စစ်မြဲ)။ ။
 ဟောဟန်ကား ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇိတ္တ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇိဿတိတိ။
 ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ။ ။ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ။
 အာမန္တာ။ ။အနုကား ပစ္စိမဘဝိက စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ စဝန္တဖြစ်သော
 အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ပစ္စိမဘဝိကမှတပါး ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ
 စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း
 ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓ မူကား ရူပက္ခန္ဓမှအတိုင်း။ ။
 (ဩကာသဝါရလွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇိတ္တ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇိဿတိတိ။
 ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ
 ပဉ္စဝေါကာရေနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 အနုကား ပစ္စိမဘဝိကပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ လောပိယုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ။
 မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ
 ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား
 သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရခုနစ်ဆဲတဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်
 သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်
 သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော
 ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ
 ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရခုနစ်ဆဲတဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ
 ရ၏။ ။ပဋိကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ
 ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်
 တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇိတ္တ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇိဿ
 တိတိ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ စတုဝေါကာရေနံ ပဉ္စဝေါကာ
 ရေနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။အာမန္တာ။ အနုကား ပစ္စိမဘဝိက

စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပျိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ။ (အစစ်) ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စတုဝေါကာရပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့တဘုံရ၏။ (အတု) ။ ။ [သုဒ္ဓါဝါသသည်အတိတ်-အနာဂတ်နှစ်ပါး၌မဝင်။ အလုံးလွတ်] ။ ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သောပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပဋိလောမလည်း ယခင် သံသယပင်။ ။ အနုလုံပြီး၏။

ပစ္စနိက်-ပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စနိက်၌ ။ ။ ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နုပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပဇ္ဇိဿတိတိ။ နတ္ထိ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ပ။ ဥပဇ္ဇိတ္ထ။ ။ (ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလည်း အတူ) ။ ။ သြကာသဝါရလ္လယ်ပြီ။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နုပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပဇ္ဇိဿတိတိ။ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ အရူပေပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။ ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် တို့အား အရူပ လေးဘုံရ၏။ ။ သုဒ္ဓါဝါသဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ ။ ပစ္စိမဘဝိက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရူပလေးဘုံ။ ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံလည်းရ၏။ ။ ပဋိကား အနုလုံ အနုလောမအတိုင်းကောက်။ ။ သံသယလည်း ယခင် သံသယပင်။ ။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထံ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသာနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တ ဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။ ။အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ပဋိကား အနုလုံ အတိုင်းကောက်။ ။အတိတာနာဂတ ဝါရပြီး၏။ ဥပ္ပါဒဝါရပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ နိရောဓ ပစ္စုပ္ပန် ပုဂ္ဂလ ဝါရ

ဥပ္ပါဒဝါရကို...၌ နိရောဓဝါရကို...၏။ (စစ်မြဲ)။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိတိ။ အသညသတ္တာ စန္တာနံ တေသံ။ ပဉ္စဝေါကာရာ စန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ။အရူပါ စန္တာနံ တေသံ။ ။အသညသတ္တာ၊ အသညသတ်ဘုံမှ၊ စန္တာနံ၊ စုတေဆဲ ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား။ ပဉ္စဝေါကာရာ၊ ပဉ္စဝေါကာရာဘုံမှ။ အရူပါ၊ အရူပဘုံမှ။ ။အနုကား အဆုံးစွန်သော။ ပ။ အသညသတ် စန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရာ စုတိပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရာ စန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိကား အရူပ စုတိလေးခု စေတသိက်တိ သတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရူပစန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ထုတ်။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ် ဧကုနဝိသ။ပ။ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ။[သန္နိဋ္ဌာန်မှ အနုလောမ ပဋိလောမ အနုလုံ ကိုလည်း ကောက်လေ]။

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ။ တဿ သညာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိတိ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ။အာမန္တာ။ ။သန္နိဋ္ဌာန်ကား စုတိစိတ် ဧကုနဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက် ရ၏။ သံသယကား ၎င်းရ၏။ ပစ္စနိက်အာမန္တာ အရကား ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ၊ အသညသတ် စန္တကို ကောက်လေ။ (ဩကာသဝါရလွယ်ပြီ)။ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရကား ပုဂ္ဂလဝါရနှင့် မထူးပြီ၊ သံသယသာ ထူးတော့သည်။ ပစ္စနိက်အရကိုလည်း ဆိုခဲ့ပြီ။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ ပြီး၏။ (အတိတာဝါရသည် ဥပ္ပါဒအတိတာဝါရနှင့် တူပြီ)။

အနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

အနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယတိ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယတိ၊ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ယေ စ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။အရူပံ-အရူပဘဝေါ အရူပဘိ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဋိသန္ဓေ နေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ တို့အား၎င်း။ ယေစ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်လည်း။ အရူပံ-အရူပဘဝေါ ၌။ ဥပပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်ကုန်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ တေသံ၊ တို့အား၎င်း။ စဝန္တာနံ၊ စုတေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား။ ပဋိကား အရူပ ပဋိသန္ဓေ လေးခု။ပ။ ပစ္စိမဘဝိက အရူပဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ကာမသုဂံတိ ခုနစ်ဘုံ သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ [အရူပဘိ၌ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်သည် မဂ်ကိုမရသောကြောင့် တိဟိတ်ပုထုဇဉ်မရ။ ရူပက္ခန္ဓာ ချုပ်လတ္တံ့သောကြောင့် ဥပပဇ္ဇန္တမရ]။ အရူပဘုံ ချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်ရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရဘိ၌ နောင်ချုပ်ပြန် ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။

[ချုပ်လတ္တံ့ ဖြစ်လတ္တံ့ ဤနှစ်ပါး အထူးကား ချုပ်လတ္တံ့မှာ ပစ္စိမဘဝိက ဥပပဇ္ဇန္တ ရသည်။ ဖြစ်လတ္တံ့မှာ မရ။ ဤသည်လျှင် အထူးတည်း]။

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယတိ၊ တဿ သညာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ။အာမန္တာ။ ။အနုကား ပရိနိဗ္ဗန္တမှ တပါး ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။(ဩကာသဝါရ သွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယ တိတိ။ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုကား အသညသတ်ဘုံ၌
နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ မိမိ။ပ။နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော
ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ။ပ။တို့အား ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း
ရ၏။ ။ [သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ် ချုပ်လတ္တံ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စဝေါ
ကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရသည်]။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိကား
မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်
သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အရူပ
လေးဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယတိ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော
နိရုဇ္ဈိယတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။ အာမန္တာ။ ။
အနုကား မိမိ။ပ။နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ
ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ။ပ။တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံရ၏။ သံသယ
၎င်းရ၏။

ပစ္စနိကံသံသယကား ပုဂ္ဂလဝါရ၌။ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ။ ကြွင်း၏။ ။ တိဟိတ်စုတိ
တေရသ။ပ။စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ။ ရူပက္ခန္ဓမ္မ၌ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ။ အကြွင်းပစ္စနိကံ။ ။
တိဟိတ်စုတိတေရသ။ပ။စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တ
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။
မိမိ။ပ။နောင် မချုပ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ခပ်သိမ်းသော
စန္ဒ။ပ။တို့အား။စတု-လေးဘုံ။ အကနိဋ္ဌကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ အသည
သတ်ဘုံလည်းရ၏။ ။ [ဝေဒနာက္ခန္ဓမ္မ၌ ပရိနိဗ္ဗန္တအစစ်။ အတု။ အသညသတ်
အလုံးကြွင်းသည်]။ ။ အနာဂတဝါရပြီး၏။ ။

ပစ္စုပ္ပန်တိတပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်တိတဝါရ၌။ ။ ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယတိ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော
နိရုဇ္ဈိယတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အရူပါ
စန္ဒာနံ တေသံ။ ။ ပဉ္စဝေါကာရ စန္ဒာနံ အသညသတ္တာ စန္ဒာနံ တေသံ။ပ။
[ဥပ္ပါဒဝါရနှင့် များများမထူးပြီ။ ဥပပဇ္ဇန္တကို စန္ဒ။ စန္ဒကို ဥပပဇ္ဇန္တ လည်း
သည်သာ ထူးတော့သည်]။ ။ သြကာသဝါရလွယ်ပြီ။ ။

ပုဂ္ဂလောကသဝါရ

ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိတ္တာတိ။ သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ အသညတ္တာ စန္ဒာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာ စန္ဒာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား။ ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် စုတိတခု။ပ။သုဒ္ဓါဝါသ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်, အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ (အနာဂါမိစန္ဒပရိနိဗ္ဗန္တ အတုဝင်သည်)။ ။ အဆုံးစွန်သော။ပ။အသညသတ် စန္ဒ။ပ။ တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။ ပဉ္စဝေါကာရစုတိပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ စန္ဒဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်, ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ တဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ် ဘုံကိုသုဒ္ဓါဝါသကြဉ်၍ကောက်။ အရူပအကုန်။ ပစ္စနိက်အကြွင်းကား သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံထုတ်။(ကောက်မြဲ)။ ။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိတ္တာတိ။ သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စန္ဒာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္စ သုဒ္ဓါဝါသ ပရိနိဗ္ဗန္တ ကိုကောက်မြဲ။ ။ဣတရေသံ အရကိုလည်း သုဒ္ဓါဝါသကိုကြဉ်၍ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ စန္ဒပုဂ္ဂိုလ်။ ဘုံကိုကောက်။ ပဋိလောမဉ္စလည်း သုဒ္ဓါဝါသဘုံကို ကြဉ်၍ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တကိုကောက်။ ။ပစ္စနိက် အကြွင်းကား သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အသညသတ္တာနံ။ (ထုတ်)။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာတိတ ဝါရပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရဉ္စိ။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ။ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာ စန္ဒာနံ အသညသတ္တာ စန္ဒာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ။သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အရူပါ စန္ဒာနံ တေသံ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ်စုတိကိုးခု။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ပရိနိဗ္ဗန္တမှတပါး ပဉ္စဝေါကာရ စုတိပန္နရသ။ပ။ပဉ္စဝေါကာရ စန္ဒဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်, အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ။အဆုံးစွန်သော။ပ။ အသညသတ်

စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက် သာရ၏။ ။ပဋိကား ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ။အရူပစဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန် အကြွင်းကား (အရူပပရိနိဗ္ဗန္တာနံထုတ်) ။

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ သညာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယတီတိ။ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ။ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ။သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အသညသတ္တာ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား တိဟိတ် စုတိ တေရသ။ပ။ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အဟရတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ပရိနိဗ္ဗန္တမှတပါး စုတိစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။စတုဝေါကာရာ-ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ် စဝန္တပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ပစ္စုပ္ပန် သံသယ အကြွင်းမရှိ။ ပါဠိဂတိ ဝိသုဒ္ဓိနာ။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယ တီတိ။ ပဉ္စဝေါကာရာ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ အသညသတ္တာ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ပ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။ ပဉ္စဝေါကာရာ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရာ တိဟိတ်စုတိကိုးခု။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရာ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အဟရတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ နောင်မချုပ်ပြန်ကောင်း သော ပဉ္စဝေါကာရာ စုတိပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရာစဝန္တ။ပ။ တို့အား အကနိဋ္ဌ- ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ ။အသညသတ်စဝန္တ။ပ။ တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ နောင်မချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရာ စုတိပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တ။ပ။ တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား ပဉ္စဝေါကာရာ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရာဥပပဇ္ဇန္တ။ပ။ တို့အား ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ နောင်မချုပ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ။ပ။ တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ပစ္စုပ္ပန် သံသယအကြွင်းကား အရူပပရိနိဗ္ဗန္တာနံ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ (ထုတ်)။ ။အရူပစုတိလေးခု။ပ။

အရူပပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရူပ လေးဘုံ။
 (အစစ်)။ မိမိ။ပ။ နောင်မချုပ်ပြန်ကောင်းသော။ပ။ အရူပစုတိလေးခု။ပ။
 တို့အား အရူပ စဝန္တ။ပ။ တို့အား အရူပ လေးဘုံ။ ။အစစွာသော။ပ။
 အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ။ပ။ တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိ-
 သတိတိ။ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါ
 ကာရာ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။စတုဝေါကာရံ
 ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား တိဟိတ် စုတိတေရသ။ပ။
 စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 စတု-လေးဘုံ။ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ (အစစ်)။ မိမိ။ပ။ နောင်
 မချုပ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ဧကုနဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ
 စဝန္တ။ပ။ တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ ရ၏။
 (အတု)။ မိမိ။ပ။ နောင်ချုပ်ပြန် ကောင်းသော စုတိစိတ် ဧကုနဝိသ၊
 စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ။ပ။ တို့အား စတု-လေးဘုံ သဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော
 ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိကား ပဋိသန္ဓေစိတ်
 ဧကုနဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ။ပ။ တို့အား စတု-လေးဘုံ၊
 ပဉ္စ-နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံ ရ၏။ [ချုပ်လတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့် စတုဝေါကာရ၊ ပဉ္စဝေါ-
 ကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ အကုန်ရသည်]။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။[ပစ္စနိက်
 သံသယအကြွင်းကား အသညသတ္တာနံ ထုတ်]။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ
 ဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။
 ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ ပြီး၏။

အတိတာနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

အတိတာနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိတ္ထ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော
 နိရုဇ္ဈိသတိတိ။ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ။ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ။
 အာမန္တာ။ ။အနုကား တိဟိတ် စုတိတေရသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ
 ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ပရိနိဗ္ဗန္တမှတပါး ခပ်သိမ်းသော
 ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံး
 ယောက်လည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိလောမလည်း နောက်သာ
 ရ၏။ [ဝေဒနာက္ခန္ဓမှလည်း အတုတု။ ။ပစ္စနိက်။ အကြွင်းမရှိ။ အနုလောမ၌
 ပဋိက္ခေပ။ ပဋိလောမ၌ ပါဠိဂတိ]။ ။[ဩကာသဝါရလွယ်ပြီ။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယ တိတိ၊
 ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ဣတရေသံ
 ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
 အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ်စုတိကိုးခု။ ပ။
 ပဉ္စဝေါကာရပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ
 ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ။ မိမိ။ ပ။ နောင်မချုပ်ပြန်
 ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ စုတိပန္နရသ။ ပ။ ပဉ္စဝေါကာရစဝန္တ။ ပ။ တို့အား
 သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံ။ အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တ။ ပ။ တို့အား
 အသညသတ်ဘုံရ၏။ မိမိ။ ပ။ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 စဝန္တ။ ပ။ တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား
 နောက်သာရ၏။ ပဋိကား။ ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေတခု။ ပ။ သုဒ္ဓါဝါသ
 ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။ မိမိ။ ပ။
 နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အရူပဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တ။ ပ။ တို့အား အရူပလေးဘုံ
 ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။ [ပစ္စနိကံ သံသယ အကြွင်းကား သုဒ္ဓါ
 ဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ အရူပေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ]။ ။ ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်
 စုတိတခု။ ပ။ သုဒ္ဓါဝါသ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ အရူပစုတိလေးခု။ ပ။ အရူပပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော
 အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရူပလေးဘုံ။ မိမိ။ ပ။ နောင် မချုပ်ပြန်
 ကောင်းသော အရူပစုတိလေးခု။ ပ။ အရူပစဝန္တ။ ပ။ တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယ
 တိတိ။ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါ
 ကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
 တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုကား တိဟိတ်စုတိတေရသ။ ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါ
 ကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမ
 သုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ။ မိမိ။ ပ။ နောင်
 မချုပ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနဝိသ။ ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ
 စဝန္တ။ ပ။ တို့အား စတု-လေးဘုံ။ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံရ၏။ မိမိ။ ပ။
 နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ။ ပ။
 တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်းရ၏။ သံသယ
 ကား နောက်သာရ၏။ ။ ပဋိကား။ ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန်ပဋိသန္ဓေတခု။ ပ။ သုဒ္ဓါ
 ဝါသဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံရ၏။

အနုလောမသံသယလည်းရ၏။ [ပစ္စနိကံသံသယ အကြွင်းကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိ
နိဗ္ဗန္တာနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ]။ ။ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်စုတိတခု။ပ။
သုဒ္ဓါဝါသ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်, အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒ။ပ။ တို့အား အသည-
သတ်ဘုံရ၏။ ။အတိတနာဂတဝါရ ပြီး၏။

နိရောဓဝါရ ပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ ဥပ္ပါဒနိရောဓ ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ

နိရောဓဝါရကို...၌ ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရကို...၏။ ။(စစ်မြဲ)။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိတိ။ နော။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ။ဇနာ။ ။
အနုက ဘး။ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေပန္နံရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော
ပုထုဇဉ် လေးယောက်, အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်, အစောသော။ပ။
အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပက္ခန္ဓာသော်ကား ဖြစ်ဆဲဟုတ်၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာချုပ်ဆဲ
မဟုတ်သောကြောင့် တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ ဟူသော သံသယပုဒ်၏အရ
မရှိ။ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်၏ အရမရှိသောကြောင့်
အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်ဆဲ၊ ထိုရူပက္ခန္ဓာဖြစ်ဆဲသော ပုဂ္ဂိုလ်အား
ဝေဒနာက္ခန္ဓာချုပ်ဆဲလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည်
မရှိငြားသော်လည်း ဝေဒနယုဇ္ဈာသယ အားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါး
တို့တွင် မောဃပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျှောက်ပတ်စွာ ရူပက္ခန္ဓာ
ဖြစ်ဆဲသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ချုပ်ဆဲမဟုတ်သည်သာဖြစ်သောကြောင့်
သံသယပုဒ်၏အရကို မြစ်တော်မူသောအားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် နောဟု
ပဋိသေဓဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။ ပဋိကား စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ
စန္ဒကိုကောက်။ (ကောဋ္ဌာသအတု)။

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ သညာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိတိ။ နော။
ယဿ ဝါ ပန။ ။ဇနာ။ ။အနုကား စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ။
ပဋိကား စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ စန္ဒ။ ။ရူပက္ခန္ဓမ္ပ၌ [ပစ္စနိကံသံသယ
အကြွင်းကား အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အသညသတ္တာ စန္ဒာနံ တေသံ။ဝေဒနာက္ခန္ဓမ္ပ၌
အသညသတ္တာနံ တေသံ]။ ။ပစ္စုပ္ပန္န ဝါရ ပြီး၏။ ။(အတိတဝါရ တုပြီ)။

အနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

အနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ပ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ပဋိကား ပစ္စိမဘဝိက စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ သုဘကိဏှ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ အရူပဘုံ ချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိကံသံသယ အကြွင်းကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ။

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ သညာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ပ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိကား တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ တေရသ။ပ။ ပစ္စိမဘဝိက စတုဝေါကာရ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ။ပစ္စိမဘဝိကမှတပါး ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ [ဤဝါရကို ထောက်၍ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၌ ပစ္စိမဘဝိက မရ။ နိရုဇ္ဈိဿတိ၌ ပစ္စိမဘဝိက ဥပပဇ္ဇန္တ ရသော အထူးကို သိအပ် မှတ်အပ်၏]။ ။ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိဿတိတိ။ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရုနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ပ။ ။အနုကား အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်

ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ။ပ။ တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ မိမိ။ပ။ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ။ပ။ တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။အနုလောမသည် ဥပ္ပါဒအတိုင်း။ ။ပဋိကား ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကိုးခု။ပ။ ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ။ပ။ တို့အား အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ ငါးဘုံ။ မိမိ။ပ။ နောင်မချုပ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ။ပ။ တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယ အကြွင်းကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ။ ။(ပရိနိဗ္ဗန္တအစစ်။ အတု စဝန္တကို ကောက်)။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ။ပ။ တို့အား အသညသတ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား ပစ္ဆိမဘဝိက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ (အစစ်)။ မိမိ။ပ။ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဋိသန္ဓေ ကျေနဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ။ပ။ တို့အား စတုလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ ရ၏။ (အတု)။ မိမိ။ပ။ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်း သော စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ။ပ။ တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ပစ္စနိက်သံသယ အကြွင်းကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ အသညသတ္တာနံ (ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ်။ အတု- အသညသတ် အလုံး ကို ကောက်)။ ။အနာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။ [ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတိတဝါရသည် ဥပ္ပါဒပစ္စုပ္ပန်ဘဝ တိတဝါရနှင့် အလုံးစုံတူပြီ]။ ။

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတဝါရ၌။ ။ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ပဋိကား စုတိစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေး

ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ အရူပဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ပစ္စုပ္ပန်သံသယအကြွင်းကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံတည်း။ ။ တိဟိတ်စုတိတေရသ။ပ။ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ သညာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယတီတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ပဋိကား စုတိ ကျေနဝိသ။ပ။ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် အစစသော။ပ။အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။စတုဝေါ ကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန် အကြွင်းကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တည်း။ (ကောက်မြဲ)။ သြကာသဝါရလ္လယံပြီ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ယဿ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယ တီတိ။ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တာနံ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ပ။ အနုလောမ၌ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရအတိုင်းကောက်။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ နောင်ချုပ်ပြန် ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ စုတိ ပန္နရသ။ပ။ပုထုဇဉ် လေး ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့တဘုံ။ မိမိ။ပ။ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ။ပ။တို့အား အရူပ လေးဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ပစ္စုပ္ပန် သံသယ အကြွင်းကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ အသညသတ္တာ စဝန္တာနံ တည်း။ [ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ်။ အတု၊ အသညသတ် စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုံကိုကောက်]။ ။

ယဿ ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သညာက္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈိယ တီတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ

တတ္ထ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကေုနုဝိသ။ပ။
 စတုဝေါကာရပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ။ပ။တို့အား။ စတု-လေးဘုံ။ သုဒ္ဓါဝါသ ကြည်
 သော ပဉ္စ-နှစ်ဆုံတဘုံရ၏။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ် ကေုနုဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရပဉ္စ
 ဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ။ပ။ပုဂ္ဂိုလ်။ ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။
 ပစ္စနိကံသံသယအကြွင်းကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ အသညသတ္တာနံ တည်း။(ကောက်မြဲ)။
 ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။[အတိတာနာဂတဝါရလည်း နိရောဓ အတိတာ
 နာဂတဝါရအတိုင်း]။

ပဝတ္တိဝါရ ပြီး၏။

ဌာနနှစ်ဆုံခုနစ်ပါး

[ဤပဝတ္တိဝါရ၌ နှစ်ဆုံခုနစ်ပါးသောဌာနကို သိအပ်၏။ နှစ်ဆုံခုနစ်ပါး
 ဟူသော်ကား။ ။အသညသတ္တဌာန လေးပါး၊ အရူပဌာန ခုနစ်ပါး၊
 ပဉ္စဝေါကာရဌာနခြောက်ပါး၊ သုဒ္ဓါဝါသဌာနလေးပါး၊ သဗ္ဗဌာန နှစ်ပါး၊
 သာဓာရဏဌာန နှစ်ပါး၊စတုဝေါကာရ၊ပဉ္စဝေါကာရဌာန နှစ်ပါးတည်း။ ။
 ထို နှစ်ဆုံခုနစ်ပါးတို့တွင် အသညသတ္တဌာန လေးပါး ဟူသော်ကား (၁)
 အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ (၂) အသညသတ္တေ တတ္ထ၊ (၃) အသည
 သတ္တာနံ၊(၄) အသညသတ္တာ စဝန္တာနံ၊ ဤလေးပါးတည်း။ ။အရူပဌာန
 ခုနစ်ပါးဟူသော်ကား (၁) အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ (၂) အရူပေ တတ္ထ၊
 (၃) အရူပါနံ၊ (၄) အရူပါ စဝန္တာနံ၊ (၅) အရူပေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊
 (၆) အရူပေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ (၇) ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိ-
 သန္တိ၊ ဤခုနစ်ပါးတည်း။ ။ပဉ္စဝေါကာရဌာန ခြောက်ပါး ဟူသော်ကား
 (၁) ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ (၂) ပဉ္စဝေါကာရေ တတ္ထ၊ (၃) ပဉ္စ-
 ဝေါကာရာနံ၊ (၄) ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ။ (၅) ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္စိမ-
 ဘဝိကာနံ၊ (၆) ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ဤခြောက်ပါးတည်း။ ။
 သုဒ္ဓါဝါသဌာန လေးပါး ဟူသော်ကား (၁) သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊
 (၂) သုဒ္ဓါဝါသေ တတ္ထ၊ (၃) သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ (၄) သုဒ္ဓါဝါသေ
 ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ဤလေးပါးတည်း။ ။သဗ္ဗဌာန နှစ်ပါး ဟူသော်ကား
 (၁) သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ (၂) သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ ဤနှစ်ပါးတည်း။ ။
 သာဓာရဏဌာန နှစ်ပါး ဟူသော်ကား (၁) ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ (၂) ပရိ
 နိဗ္ဗန္တာနံ၊ ဤနှစ်ပါးတည်း။ ။စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဌာန နှစ်ပါး
 ဟူသော်ကား (၁) စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊
 (၂) စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ ဤနှစ်ပါးတည်း။ ။

ဤသို့အားဖြင့် ပေါင်းသော် ဌာနကား နှစ်ဆဲ့ခုနစ်ပါးတည်း။ ဤကား အဋ္ဌကထာ၌လာသော ဌာနတည်း။

ပရိညာဝါရ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ

ပဝတ္တိဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပရိညာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုပရိညာဝါရ သည်လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ၊ အတိတဝါရ၊ အနာဂတဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန်ာတိတဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန်ာနာဂတဝါရ၊ အတိတာနာဂတဝါရ အားဖြင့် ခြောက်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုခြောက်ပါးတို့တွင် ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဝါရ သည်လည်း အနုလုံ-ပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါး တို့တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလုံ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓမူ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူ အစရှိသော အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ရူပက္ခန္ဓမူကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုရူပက္ခန္ဓမူသည်လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ အစရှိသော အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ သည်လည်း အနုလောမ၊ ပဋိလောမအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အနုလောမကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလောမ သည်လည်း ပုစ္ဆာ၊ ဝိဿဇ္ဇနာ အားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပုစ္ဆာ သည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန်၊ သံသယ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာ တိ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို တောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား သော ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ ဟူသည်တည်း။ ။ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အာမန္တာ ဟူသည် တည်း။ အနုလောမကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမကို ဟောတော် မူ၏။ (စစ်မြဲ)။ ။ယော ဝါ ပန ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ၊ သော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိ ဇာနာတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပက္ခန္ဓံ၊ ရူပက္ခန္ဓာကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍သိဆဲ။ သော၊ ထိုရူပက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍သိဆဲသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍သိဆဲ လော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သော အမေးသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ အာမန္တာ၊ ရူပက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍ သိဆဲပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍သိဆဲ။ ဣတိဝိဿဇ္ဇနာ၊ ဤသို့ ဖြေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။အနုလောမပုစ္ဆာ၌ ယော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။[ဤအတူ သညာ၊

သင်္ခါရဝိညာဏထည့်ရာ၌လည်း ဝိဘင်းအရကိုဆိုလေ။ ။ဝေဒနာက္ခန္ဓမူ အစရှိ
သည်တို့၌လည်း နည်းတူ။ ။အနုလုံပြီး၏။ ။

ပစ္စနိက်

အနုလုံကို...၌ ပစ္စနိက် ကို...၏။(စစ်မြဲ)။ယော ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနာတိ၊ သော
ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနာတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။
နပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍သိဆဲမဟုတ်။ ။အနုကား ပုထုဇဉ် အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်
ကြည့်သော အရိယာ ခုနစ်ယောက်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။
(ဝေဒနာက္ခန္ဓမူ အစရှိသည်လည်း အတူတူပင်)။ ။

[ပရိညာဟူက အထွတ်အမြတ်ကိုသာ ဟောသောကြောင့်ပရိဇာနာတိ
အရကိုအရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကို ကောက်သည်။သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သက
ဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်တို့သည် ပိုင်းခြား၍မသိသည်မဟုတ်။
သိ၏။သိသော်လည်း အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကိုသာ ရည်၍ဟောတော်မူသည်။
ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “အနုလောမနယေ ပရိညာကိစ္စဿ မတ္တကပ္ပတ္တံ
အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂိ သန္ဓာယ အာမန္တာတိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ”ဟု မိန့်အပ်ပြီ။ ။
ပစ္စုပ္ပန်ဝါရပြီး၏။ ။

အတိတဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို...၌ အတိတဝါရကို...၏။(စစ်မြဲ)။ ။ယော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနိတ္ထ၊
သော ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာနိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။
အနုကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။သံသယ၎င်းရ၏။ပဋိလောမ၎င်းရ၏။ ။
(ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလည်း အတူတူပင်)။ ။ယော ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိတ္ထ၊ သော
ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။
အနုကား ပုထုဇဉ် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည့်သော အရိယာခုနစ်ယောက်ရ၏။
သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။အတိတဝါရပြီး၏။ ။

အနာဂတဝါရ

အတိတဝါရကို...၌ အနာဂတဝါရကို...၏။(စစ်မြဲ)။ ။ယော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာ
နိဿတိ၊ သော ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာနိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ယော ဝါ ပန။
အာမန္တာ။ ။အနုကား ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ် အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊

အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။
(ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလည်း အတူတူပင်)။ ။ ယော ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိဿတိ၊ သော
ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိဿတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။
အနုကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်-
ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။ (ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလည်း
အတူတူပင်)။ ။ အနာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။

ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရ

အနာဂတဝါရကို...၌ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရကို...၏။ (စစ်မြဲ)။ ။ ယော ရူပက္ခန္ဓံ
ပရိဇာနာတိ၊ သော ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာနိတ္တာတိ။ နော။ ။ ယော ဝါ ပန။
နော။ ။ အနုကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုအရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရူပက္ခန္ဓာကိုပိုင်းခြား၍ သိဆဲသော်ကားဟုတ်
၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကိုပိုင်းခြား၍ မသိဘူးသောကြောင့် “သော ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာ
နိတ္တ” ဟူသောသံသယပုဒ်၏ အရမရှိ။ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယ
ပုဒ်၏ အရမရှိသောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရူပက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍ သိဆဲ၊ ထို
ရူပက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍ သိဆဲပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍ သိဘူးပြီ
လောဟုမြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေဒန
ယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် မောဃပဉ္စာဖြင့် မေး
တော်မူသည်အားလျောက်ပတ်စွာ ရူပက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍ သိဆဲပုဂ္ဂိုလ်သည်
ဝေဒနာက္ခန္ဓာကိုပိုင်းခြား၍ မသိဘူးသောကြောင့် သံသယပုဒ်၏အရကို မြစ်တော်
မူသောအားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် “နော” ဟု ပဋိသေခဝိဿဇနာဖြင့်ဖြေတော်
မူ၏။ ။ ပဋိကား အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ [အနုလောမကို နည်းမိ၍ဆို။ ။
ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလည်း အတူတူပင်]။

ယော ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနာတိ၊ သော ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိတ္တာတိ။ အရဟာ-
ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနာတိ၊ နော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိတ္တ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂိဉ္စ
အရဟန္တဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ ရူပက္ခန္ဓဉ္စ နပရိဇာနန္တိ ဝေဒနာက္ခန္ဓဉ္စ
နပရိဇာနိတ္တ။ ။ ယော ဝါ ပန။ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိတ္တ၊ သော ရူပက္ခန္ဓံ
နပရိဇာနာတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂိ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိတ္တ၊ နောစရူပက္ခန္ဓံ
နပရိဇာနာတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂိဉ္စ အရဟန္တဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ
ဝေဒနာက္ခန္ဓဉ္စ နပရိဇာနိတ္တ ရူပက္ခန္ဓဉ္စ နပရိဇာနန္တိ။ ။ အနုကား အရဟတ္တ
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည့်သော

အရိယာ ခြောက်ယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။
ပဋိကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ယခင် သံသယလည်း ရ၏။ ။ (ဝေဒ
နာက္ခန္ဓမူလည်း တူပြီ)။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတဝါရ ပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတဝါရ၌။ ။ယော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ၊ သော ဝေဒနာက္ခန္ဓံ
ပရိဇာနိဿတိတိ။ နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနုကား အရဟတ္တ-
မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ (ကောဋ္ဌာသဆိုမြဲ)။ ။ပဋိကား ကျွတ်ထိုက်သော
ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ရ၏။
(ကောဋ္ဌာသဆိုမြဲ)။ ။ယော ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနာတိ၊ သော ဝေဒနာက္ခန္ဓံ
နပရိဇာနိဿတိတိ။ ယေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေ ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနန္တိ၊ နောစ
ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိဿန္တိ။ အရဟာ ယေ စ ပုထုဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ၊
တေ ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနန္တိ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိဿန္တိ။ ။ယော ဝါ ပန
ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိဿတိ၊ သော ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနာတိတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂီ
ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိဿတိ၊ နော စ ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနာတိ။ အရဟာ
ယေ စ ပုထုဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ၊ တေ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိဿန္တိ
ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနန္တိ။ ။အနုကား ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်
သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ မကျွတ်ထိုက်သော
ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။
ပဋိကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ယခင် သံသယလည်း ရ၏။ ။[မကျွတ်
ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ဟူသည်ကား ဝဋ္ဋဘိရတ ဝဋ္ဋဇ္ဈာသယ ဖြစ်၍ ဝဋ္ဋကိုသာ
အလိမ္မိ၍ ဝဋ္ဋမှကင်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို အလိမ္မိသော ပုထုဇဉ်ဟု ဆရာမြတ်
တို့ ယူဆကုန်၏။ ။ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလည်း အတူတူ]။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတဝါရ ပြီး၏။

အတိတာဘဝတဝါရ

ယော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာနိဿတိတိ။ နော။ ။
ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနုကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ
အရမရှိ။ ။ပဋိကား ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊
အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ယော ရူပက္ခန္ဓံ
နပရိဇာနိတ္ထ၊ သော ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိဿတိတိ။ ယေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ
တေ ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိတ္ထ၊ နော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိဿန္တိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂ-
သမဂ္ဂီ ယေ စ ပုထုဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ၊ တေ ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိတ္ထ
ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိဿန္တိ။ ။ယော ဝါ ပန ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိဿတိ။

သော ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိတ္ထာတိ။ အရဟာ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိဿတိ။ နော
 စ ရူပက္ခန္ဓံ နပရိဇာနိတ္ထ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂိ ယေ စ ပုထုဇနာ မဂ္ဂံ န ပဋိလဘိဿန္တိ။
 တေ ဝေဒနာက္ခန္ဓဉ္စ နပရိဇာနိဿန္တိ ရူပက္ခန္ဓဉ္စ နပရိဇာနိတ္ထ။ ။အနုကား
 ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 လည်း ရ၏။ ။ပဋိကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ယခင် သံသယလည်း
 ရ၏။ (ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလည်း အတူတူပင်)။ ။အတိတာနာဂတဝါရ ပြီး၏။

အဓိပ္ပါယ်

[ဤပရိညာဝါရ၌ ပုဂ္ဂလဝါရ၊ ဩကာသဝါရ၊ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ
 ဟူ၍ သုံးပါး အဘယ်ကြောင့် မရှိသနည်း။ ပုဂ္ဂလဝါရကိုသာ ရအပ်၏။
 နှစ်ပါးကို မရအပ်သောကြောင့်တည်း။ အဘယ်ကြောင့် နှစ်ပါးကို မရအပ်
 သနည်းဟူမကား တူသောအဖြေရှိသောကြောင့်တည်း။ အဘယ်သို့
 တူသော အဖြေရှိသနည်းဟူမကား ယော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ၊ သော
 ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ ဟူ၍ မေးသော်၎င်း၊ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာ-
 နာတိ၊ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိဟူ၍ မေးသော်၎င်း၊ ယဿ ယတ္ထ
 ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ ဟူ၍
 မေးသော်၎င်း အာမန္တာ ဟူ၍သာ ဖြေအပ်၏။ ဤသို့ အဖြေ တူသော
 ကြောင့် မရအပ်သတည်း။ တနည်းကား ပရိညာကိစ္စမည်သည်ကား
 ပုဂ္ဂိုလ်အားသာဖြစ်၏။ ဩကာသအားမဖြစ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သာလျှင် ပိုင်းခြား၍
 သိခြင်းငှါစွမ်းနိုင်၏။ ဩကာသသည် မစွမ်းနိုင်။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလဝါရ
 ကိုသာယူအပ်၏။ ဩကာသဝါရကို မယူအပ်။ ထိုသို့ ဩကာသဝါရကို
 မယူအပ်သောကြောင့်မူကား ပုဂ္ဂလောကာသဝါရကို ရအပ်သော်လည်း
 မယူလေသတည်း။

ဤပရိညာဝါရ၌ ပစ္စုပ္ပန်အစရှိသော ကာလအပြားကိုကား ပဝတ္တိဝါရ
 ၌ကဲ့သို့ စုတိပဋိသန္ဓေ ခဏအားဖြင့် မယူအပ်။ ပဝတ္တိ၌ စိတ္တုပ္ပါဒ် အားဖြင့်
 သာယူအပ်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမကား၊ ခန္ဓာငါးပါးကို ပိုင်းခြား၍
 သိခြင်းသည်ကား မဂ်ခဏ၌သာဖြစ်၏။ စုတိပဋိသန္ဓေခဏ၌မဖြစ်။ မဂ်ခဏ
 တွင်လည်း ပရိညာကိစ္စအချိန်သို့ ရောက်သော ရဟန္တာ၏ မဂ်ခဏကိုသာ
 ယူအပ်၏။ အောက်မဂ် သုံးပါး၏ ခဏကိုမလိုအပ်။ ။ဤပရိညာဝါရ၌
 ဟောအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကား တကျိပ်တည်း။ တကျိပ်ဟူသော်ကား ပုထုဇဉ်
 နှစ်ယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တည်း။ ပုထုဇဉ်နှစ်ယောက် ဟူသော်
 ကား နောင်အခါ၌ မဂ်ကိုရလတ္တံ့သော ဘဗ္ဗပုထုဇဉ်တယောက်၊ နောင်

အခါ၌ မင်္ဂလိမရလတ္တံ့ သော အဘဗ္ဗပုထုဇဉ်တယောက်တည်း။ အရိယာ ရှစ်ယောက်ဟူသော်ကား မဂ္ဂဋ္ဌာန်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက် တည်း။

ဤသို့ကောက်လို့ကြောင်းကို “တ္ထေ စ ပုထုဇ္ဇေနာ အဋ္ဌ စ အရိယာ တိ နဝပုဂ္ဂလာ။ တေသု ပုထုဇ္ဇေနာ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗဝသေန ဒုဝိဓော” ဟူသော ဣန္ဒြိယ ယမိုက်ဋီကာပါဠိကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ ဤဋီကာ၌ ဘဗ္ဗ၊ အဘဗ္ဗ ဟူ၍ခွဲသည်။ ဝိဘင်းပါဠိတော် ဘဗ္ဗနိဒ္ဒေသ၌ ထိုဘဝ၌ ကျတ်ထိုက်သော သူကိုသာ ဘဗ္ဗဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ယေ မဂ္ဂံ နပဋိ- လဘိဿန္တိ ဟူသော်လည်း ဤဘဝ၌ မင်္ဂကို မရထိုက်သသူဟူသမျှကို ယူအပ်တော့သည်။ အချင်းခပ်သိမ်းပင် မင်္ဂမရလတ္တံ့ သောသူကို မယူအပ်။ ထိုသို့အချင်းခပ်သိမ်းမရလတ္တံ့ သောသူသည်မရှိကောင်းဟူ၍ ဆရာမြတ်တို့ မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်၏။ ထိုစကားကို စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်၏။ အဘယ် ကြောင့်နည်း ဟူမူကား ဤယမိုက်ကျမ်း၌ ပုဂ္ဂလဝါရ အနာဂတ်ကို ဘဝအားဖြင့် အပိုင်းအခြားပြု၍ ဟောတော်မူ။ ဘဝမဆုံးသရွေ့ကိုပင် ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဆင်ခြင်အပ်၏ ဟူသတည်း။ အချို့သော ဆရာတို့လည်း အန္ဓပုထုဇဉ်၊ ကလျာဏပုထုဇဉ်အားဖြင့် နှစ်ပါးဟူ၍ ဆိုတော်မူကုန်၏။ ထိုသို့ဆိုလိုကြောင်းကို ပါဠိတော်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ အနုတို့၌မထင်။ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့၏ သရုပ်သဘောကို သိသောသူသည် ကလျာဏပုထုဇဉ်မည်၏။ မသိသောသူသည် အန္ဓပုထုဇဉ် မည်၏ ဟူ၍သော်ကား လာ၏။ ဤဘဝ မသိသော်လည်း နောင်သော အခါ ကလျာဏမိတ္တသံသဂ္ဂ ဖြစ်၍ သဝန၊ ဓာရဏ အစရှိသည်ဖြစ်က သိပါလတ္တံ့ သတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားကိုလည်း စူးစမ်းဆင်ခြင် အပ်၏။ ။ အချို့သော ဆရာမြတ်တို့ကား အချင်းခပ်သိမ်း မင်္ဂကိုမရ လတ္တံ့ သော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတယောက်။ ထိုမှကြွင်းသော ပုထုဇဉ်တ ယောက်ဟု ဆိုတော်မူကုန်၏။ ထိုသို့ဆိုလိုကြောင်းကိုလည်း ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌မထင်။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်လည်း ထိုဘဝ၌သာ အယူမြဲ သည်။ တပါးဘဝ၌ အယူပြန်ကောင်း၏။ အယူပြန်ကလည်း ကလျာဏမိတ္တ သံသဂ္ဂကိုရ၍ မင်္ဂဖိုလ်ကိုရကောင်း၏။ ယခုနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဟုတ်သောသူ သည်လည်း ဝဋ္ဋဗျာသယ ဖြစ်၍ ဝဋ္ဋကိုသာအလိုရှိ၍ ဝဋ္ဋမှကင်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို အလိုမရှိသည်ဖြစ်က မင်္ဂကိုမရလတ္တံ့သည် ဖြစ်ရာ၏။ မင်္ဂမရ လတ္တံ့သောသူ၊ ရလတ္တံ့သောသူဟူ၍ နှစ်ပါးသာ ဟောတော်မူသည်။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟု ဟောတော်မူ။ ထို့ကြောင့် ဆင်ခြင်အပ်၏။ ။

ခန္ဓယမိုက် အရကောက် ပြီး၏။

၃-အာယတန ယမိုက်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊

ပဏ္ဍိတိဝါရ ဥဒ္ဒေသ

ခန္ဓယမိုက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အာယတန ယမိုက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအာယတန ယမိုက်သည်လည်း ပဏ္ဍိတိဝါရ၊ ပဝတ္တိဝါရ၊ ပရိညာဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ပဏ္ဍိတိဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဏ္ဍိတိဝါရ သည်လည်း ဥဒ္ဒေသ၊ နိဒ္ဒေသအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဥဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဥဒ္ဒေသ သည်လည်း ပရိစ္ဆေဒဝါရ၊ ပရိစ္ဆိန္ဒုဒ္ဒေသဝါရ၊ ဝိဘာဂဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ပရိစ္ဆေဒဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ တနည်းကား အာယတနုဒ္ဒေသ၊ နာမဝဝတ္ထာန်၊ နယဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အာယတနုဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား ဒွါဒသာယတနာနိ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် နာမဝဝတ္ထာန်ကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား စက္ခာယတနံ။ သောတာယတနံ။ သာနာယတနံ။ ဇိဝှိယတနံ။ ကာယာယတနံ။ ရူပါယတနံ။ သဒ္ဓါယတနံ။ ဂန္ဓာယတနံ။ ရသာ ယတနံ။ ဖောဠဗ္ဗာယတနံ။ မနာယတနံ။ ဓမ္မာယတနံ။ ဟူသည်တည်း။ ။ဒွါဒသာ တဆဲ့နှစ်ပါးကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ အာယတနတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနုရင်း။ပ။ ဓမ္မာယတနံ၊ ရင်း။ ဣတိဣမေ ဤသည်တို့ တည်း။ တနည်းကား စက္ခာယတနံ၊ ရင်း။ပ။ ဓမ္မာယတနံ၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွါဒသာ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၁-ပဒသောဓနဝါရ

နာမဝဝတ္ထာန်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နယဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုနယဝါရ သည်လည်း ပဒသောဓနဝါရ၊ ပဒသောဓနမူလ စက္ကဝါရ၊ သုဒ္ဓါယတန ဝါရ၊ သုဒ္ဓါယတနမူလစက္ကဝါရအားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ပဒသောဓနဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဒသောဓနဝါရ သည်လည်း အနုလုံ ပစ္စနိက အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလုံ သည်လည်း စက္ခာယတနယမက အစရှိသောအားဖြင့် တဆဲ့နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတဆဲ့နှစ်ပါးတို့တွင် စက္ခာယတနယမကကို ရှေးဦးစွာ

ဟောတော်မူ၏။ ထို စက္ခာယတန ယမကသည်လည်း အနုလောမ ပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အနုလောမ ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို အနုလောမ ပုစ္ဆာသည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန်၊ သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား စက္ခူ၊ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား စက္ခာယတနံ၊ ဟူသည်တည်း။ စက္ခူ၊ စက္ခူမည်၏။ စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနမည်သလော။ ။စက္ခူကား သန္နိဋ္ဌာန်၊ စက္ခာယတနံကား သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် အနုလောမပုစ္ဆာဖြစ်၏။ ။ အနုလောမပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဋိလောမပုစ္ဆာ သည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား စက္ခာယတနံ၊ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော် မူ၏။ ဟောဟန်ကား စက္ခူ၊ ဟူသည်တည်း။ စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနမည်၏။ စက္ခူ၊ စက္ခူမည်သလော။ ။စက္ခာယတနံကား သန္နိဋ္ဌာန်၊ စက္ခူကား သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဋိလောမပုစ္ဆာဖြစ်၏။ ။ အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဒသောဓနဝါရ အနုလုံ၌ ရှေးဦးစွာသော စက္ခာယတန ယမကသည် ဖြစ်၏။

စက္ခာယတန ယမကကို...၌ သောတာယတန ယမကကို...၏။ (စက္ခာယတန ယမကအတိုင်းဆို)။ ။အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည် ရှိသော် နှစ်ခုမြောက်သော သောတာယတန ယမကသည် ဖြစ်၏။ [ဤနည်း အတူ ဃာနာယတန၊ အစရှိသည်တို့ကို ဟောလေ]။ ဤသို့လျှင် ပဒသောဓနဝါရ အနုလုံ၌ ယမက တဆဲ့နှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ အတ္ထ လေးဆဲ့ရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

ပစ္စနိက်

အနုလုံကို...၌ ပစ္စနိက်ကို...၏။ ထို...လည်း နစက္ခာယတနယမက အစရှိ သောအားဖြင့် တဆဲ့နှစ်ပါး...၏။ (အနုလုံကနည်းကို မှီ၍ဟောလေ)။ဤသို့လျှင် ပဒသောဓနဝါရပစ္စနိက်၌ ယမက တဆဲ့နှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆဲ့လေးပါး၊အတ္ထ လေးဆဲ့ ရှစ်ပါးဖြစ်သတည်း။ ။အနုလုံ ပစ္စနိက်နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဒသောဓန ဝါရ၌ နယ နှစ်ပါး၊ ယမက နှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ ပုစ္ဆာ လေးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ အတ္ထ ကိုးဆဲ့ ခြောက်ပါးဖြစ်သတည်း။ ။

၂-ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ

ပဒသောဓနဝါရကို...၌ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရကို...၏။ ထို...လည်း အနုလုံ ပစ္စနိက်အားဖြင့်နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို...၏။ ထို...လည်း စက္ခာယတနမူ အစရှိသောအားဖြင့် တဆဲနှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် စက္ခာယတနမူကို...၏။ ထို...လည်း သောတာယတနမူလီ အစရှိသော အားဖြင့်...တဆဲတပါး...၏။ ထို...တွင် သောတာယတနမူလီကို...၏။ ထို...လည်း အနုလောမပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာအား ဖြင့်နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ အားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို...၏။

ဟောဟန်ကား စက္ခာယတနံ၊ တည်း။ ထို့နောင်သံသယကို...၏။ ဟောဟန်ကား စက္ခာယတနံ၊ တည်း။ပ။ အနုလောမပုစ္ဆာကို...၌ ပဋိလောမပုစ္ဆာကို...၏။ (စစ်မြဲ)။ ။ဟောဟန်ကား အာယတနာ သောတာယတနံ၊ တည်း။ ။ အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဒသောဓနမူလ-စက္ကဝါရအနုလုံ၌ ရှေးဦးစွာသော သောတာယတနမူလီ စက္ခာယတနယမကသည် ဖြစ်၏။ ။သောတာယတနမူလီကို...၌ သာနာယတနမူလီကို...၏။ပ။ဓမ္မာယတန-မူလီကို...၏။(သောတာယတနမူလီအတိုင်း ဆိုလေ)။ ။ဤသို့လျှင် စက္ခာယတန မှ၌ ယမက တဆဲတပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆဲ နှစ်ပါး၊ အတ္ထ လေးဆဲလေးပါး ဖြစ်သတည်း။

စက္ခာယတနမူကို...၌ သောတာယတနမူကို...၏။ထို...လည်းစက္ခာယတနမူလီ အစရှိသောအားဖြင့် တဆဲတပါး...၏။ (စက္ခာယတနမူအတိုင်းဟောလေ)။ ။ ဤသို့လျှင်သောတာယတန မှ၌ ယမက တဆဲတပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆဲနှစ်ပါး၊ အတ္ထ လေးဆဲလေးပါး ဖြစ်သတည်း။ ။[သာနာယတနမူ။ပ။ ဓမ္မာယတနမူတို့၌လည်း ယမက တဆဲတပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆဲနှစ်ပါး၊ အတ္ထ လေးဆဲလေးပါးစီရသတည်း]။ ။ ဤသို့လျှင် ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရအနုလုံ၌ မူလ တဆဲနှစ်ပါး၊ ယမက တရားသုံး ဆဲနှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ရားခြောက်ဆဲလေးပါး၊အတ္ထ ငါးရားနှစ်ဆဲရှစ်ပါးဖြစ်သတည်း။

ပစ္စနိက်

အနုလုံကို...၌ ပစ္စနိက် ကို...၏။ ထို...လည်း နစက္ခာယတနမူ အစရှိသော အားဖြင့် တဆဲနှစ်ပါး...၏။ (အနုလုံအတိုင်းစစ်၍ ဟောလေ)။ ။ဟောဟန်ကား နစက္ခာယတနံ၊ နာယတနာ နသောတာယတနံ။ပ။ နာယတနာ နဓမ္မာယ-တနံ။ ဤသို့လျှင် နစက္ခာယတနမူ၌ ယမက တဆဲတပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆဲနှစ်ပါး၊ အတ္ထ လေးဆဲလေးပါး ဖြစ်သတည်း။ ။[နသောတာယတနမူ၊ အစရှိသည်တို့၌လည်း ဤအတူတည်း]။ ။ဤသို့လျှင် ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရပစ္စနိက်၌ မူလ တဆဲ

နှစ်ပါး၊ ယမက တရားသုံးဆဲ့နှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ရားခြောက်ဆဲ့လေးပါး။ အတ္တ ငါးရား နှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့လျှင် အနုလုံပစ္စနိက်နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် နယ နှစ်ပါး၊ မူလ နှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ ယမက နှစ်ရားခြောက်ဆဲ့လေးပါး၊ ပုစ္ဆာ ငါးရားနှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါး၊ အတ္တ တထောင့် ငါးဆဲ့ ခြောက်ပါးဖြစ်သတည်း။

၃-သုဒ္ဓါယတနဝါရ

ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရကို...၌ သုဒ္ဓါယတနဝါရကို...၏။ (ပဒသောဓနဝါရ အတိုင်းဆို)။ ဟောဟန်ကား စက္ခု အာယတနံ၊ အာယတနာ စက္ခု။ပ။ ဓမ္မော အာယတနံ၊ အာယတနာ ဓမ္မော။ (ယမက စသည်ကို ပေါင်းမြဲ)။

အနုလုံကို...၌ ပစ္စနိက်ကို...၏။ (ဤ၌လည်း ဟောမြဲပေါင်းမြဲ)။ ဤသို့လျှင် အနုလုံ ပစ္စနိက်နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် နယ နှစ်ပါး၊ ယမက နှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ ပုစ္ဆာ လေးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ အတ္တ ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါးဖြစ်သတည်း။

၄-သုဒ္ဓါယတန မူလစက္ကဝါရ

သုဒ္ဓါယတနဝါရကို...၌ သုဒ္ဓါယတန မူလစက္ကဝါရကို...၏။ [ပဒသောဓန မူလ စက္ကဝါရအတိုင်း ဟောလေ။ ယမကပေါင်းအစရှိသည်လည်း အတူတူပင်။ ဤဝါရ လေးပါးအပေါင်းသည်လျှင် ဝိဘာဂဝါရမည်၏။ ။ဤသို့လျှင် ဝိဘာဂဝါရ၌ ဝါရလေးပါး၊ နယ ရှစ်ပါး၊ မူလ လေးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ယမက ငါးရားနှစ်ဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာ တထောင့်တရားငါးဆဲ့နှစ်ပါး၊ အတ္တ နှစ်ထောင့်သုံးရားလေးပါးဖြစ်သတည်း။

ဥဒ္ဓေသ ပြီး၏။

ပဏ္ဍိတဝါရ နိဒ္ဓေသ

၁-ပဒသောဓနဝါရ

ဥဒ္ဓေသကို...၌ နိဒ္ဓေသကို...၏။ ထို...လည်း ပဒသောဓနဝါရ၊ ပဒသော-ဓနမူလစက္ကဝါရ၊ သုဒ္ဓါယတနဝါရ၊ သုဒ္ဓါယတန မူလစက္ကဝါရ အားဖြင့် လေးပါး...၏။ ထို...တွင် ပဒသောဓနဝါရကို...၏။ ထို...လည်း အနုလုံ ပစ္စနိက် အားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို...၏။ ထို...လည်း စက္ခာယတန ယမက အစရှိသောအားဖြင့် တဆဲ့နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် စက္ခာယတနယမက ကို...၏။ ထို...လည်း အနုလောမ ပဋိလောမ အားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် အနုလောမကို... ၏။ ထို...လည်း ပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇနာ အားဖြင့် နှစ်ပါး... ၏။

ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။
ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို...၏။

ဟောဟန်ကား စက္ခု၊ တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို...၏။ ဟောဟန်ကား စက္ခယတနံ၊ တည်း။ ။ပုစ္ဆာကို...၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို...၏။ ဟောဟန်ကား ဒိဗ္ဗစက္ခု ပညာစက္ခု စက္ခု နစက္ခယတနံ။ စက္ခယတနံ စက္ခုစေဝ စက္ခယတနာဉ္စ၊ တည်း။ ။အနုလောမကို...၌ ပဋိလောမကို...၏။ ထို...လည်း ပုစ္ဆာ၊ ဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို...၏။ ဟောဟန်ကား စက္ခယတနံ၊ တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို...၏။ ဟောဟန်ကား စက္ခု၊ တည်း။ ။ပုစ္ဆာကို...၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို...၏။ ဟောဟန်ကား အာမန္တာ၊ တည်း။ ။စက္ခု၊ စက္ခု မည်၏။ စက္ခယတနံ၊ စက္ခယတန မည်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သော အမေးတော်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဟု ဆိုအပ်သော ဒုတိယဝိဇ္ဇာဉာဏ်သည်။ ပညာစက္ခု၊ ပညာစက္ခုဟု ဆိုအပ်သော တတိယဝိဇ္ဇာဉာဏ်သည်။ စက္ခု၊ စက္ခု မည်၏။ နစက္ခယတနံ၊ စက္ခယတနမမည်။ စက္ခယတနံ၊ စက္ခယတနသည်။ စက္ခုစေဝ၊ စက္ခုလည်း မည်၏။ စက္ခယတနာဉ္စ၊ စက္ခယတနလည်း မည်၏။ ဣတိဝိဿဇ္ဇနာ၊ ဤသို့ဖြေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စက္ခယတနံ၊ စက္ခယတန မည်၏။ စက္ခု၊ စက္ခု မည်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အာမန္တာ၊ စက္ခယတန မည်သော တရားသည် စက္ခု မည်၏။ ဣတိ ဝိဿဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စက္ခု စက္ခယတနံ၊ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုလောမပုစ္ဆာ၌ စက္ခု ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ဒိဗ္ဗစက္ခုဟု ဆိုအပ်သော ဒုတိယဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊ ပညာစက္ခုဟု ဆိုအပ်သော တတိယဝိဇ္ဇာဉာဏ် ရ၏။ စက္ခယတနလည်း ရ၏။ သံသယကား စက္ခယတနသာ ရ၏။ (ကောဋ္ဌာသတင်မြဲ)။ ။ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ စက္ခယတနံ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား စက္ခယတန ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။

စက္ခယတနယမကကို...၌ သောတာယတနယမကကို...၏။ ဟောဟန်ကား သောတံ သောတာယတနန္တိ။ ဒိဗ္ဗသောတံ တဏှာသောတံ သောတံ နသောတာယတနံ။ သောတာယတနံ သောတဉ္စေဝ သောတာယတနဉ္စ။ ။သောတာယတနံ သောတန္တိ။ အာမန္တာ။ တည်း။ ။သောတံ၊ ၏။ သောတာယတနံ၊ လော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဒိဗ္ဗသောတံ၊ ဒိဗ္ဗသောတဟု ဆိုအပ်သော အဘိညာဉ်သည်။ တဏှာသောတံ၊ တဏှာသောတဟု ဆိုအပ်သော လောဘ စေတသိက်သည်။ သောတံ၊ ၏။ပ။ ။အနုကား ဒိဗ္ဗသောတဟု

ဆိုအပ်သော အဘိညာဉ်၊ တဏှာသောတဟု ဆိုအပ်သော လောဘ စေတသိက် ရ၏။ သောတာယတနလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမလည်း ယခင်သံသယ ရ၏။ ။ဃာနံ ဃာနာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ဃာနာယတနံ ဃာနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ဃာနာယတန ရ၏။ သံသယ ၎င်း ရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်း ရ၏။

ဇိဝှိ ဇိဝှိယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ဇိဝှိယတနံ ဇိဝှိတိ။ အာမန္တာ။ ။ဇိဝှိယတန ရ၏။ ကာယော ကာယာယတနန္တိ။ ကာယာယတနံ ဌပေတွာ အဝသေသော ကာယော နကာယာယတနံ။ ကာယာယတနံ ကာယောစေ ကာယာယတနဉ္စ။ ကာယာယတနံ ကာယောတိ။ အာမန္တာ။ ။ကာယာယတနံ၊ ကိ။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဝသေသော၊ ကြွင်းသော။ ကာယော၊ ကာယသည်။ နကာယာ ယတနံ၊ ကာယာယတန မမည်။ တနည်းကား အဝသေသော၊ ကြွင်းသော တရားသည်။ ကာယော၊ မည်၏။ နကာယာယတနံ၊ မမည်။ (အကြွင်းလွယ်ပြီ)။ အနုကား စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက်ဒွေပညာသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ် သော နာမကာယ၊ ကာယာယတနမှ တပါး ရုပ်သတ္တဝီသဟု ဆိုအပ်သော ရူပကာယ၊ ဆင်အပေါင်း မြင်းအပေါင်း အစ၌သော ပညတ္တိကာယ ရ၏။ ကာယာယတနလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား ကာယာယတန ရ၏။

ရူပ ရူပါယတနန္တိ။ ရူပါယတနံ ဌပေတွာ အဝသေသံ ရူပံ နရူပါယတနံ။ ရူပါယတနံ ရူပဉ္စေ ရူပါယတနဉ္စ။ ။ရူပါယတနံ ရူပန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ရူပါ ယတနံ၊ ကိ။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ နရူပါယတနံ၊ မမည်။ တနည်းကား အဝသေသံ၊ ကြွင်းသောတရားသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ နရူပါယတနံ၊ မမည်။ ။အနုကား တဏှာ၏အာရုံ ဖြစ်ထိုက်သော ချစ်အပ် သာယာအပ် သောလောကီစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက်ဒွေပညာသ၊ ရူပါယတနမှတပါး ရုပ်သတ္တ ဝီသရ၏။ ရူပါယတနလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမ လည်း ယခင်သံသယ ရ၏။

သဒ္ဓေါ သဒ္ဓါယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။သဒ္ဓါယတနံ သဒ္ဓေါတိ။ အာမန္တာ။ သဒ္ဓါယတန ရ၏။ ။ဂန္ဓော ဂန္ဓာယတနန္တိ။ သီလဂန္ဓော သမာဓိဂန္ဓော ပညာ- ဂန္ဓော ဂန္ဓော န ဂန္ဓာယတနံ။ ဂန္ဓာယတနံ ဂန္ဓောစေ ဂန္ဓာယတနဉ္စ။ ။ဂန္ဓာ ယတနံ ဂန္ဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။ဂန္ဓော၊ ဂန္ဓသည်။ ဂန္ဓာယတနံ၊ လော။ သီလ ဂန္ဓော၊ သီလဂန္ဓသည်။ သမာဓိဂန္ဓော၊ သည်။ ပညာဂန္ဓော၊ သည်။ ဂန္ဓော၏။ နဂန္ဓာယတနံ၊ မမည်။ ။အနုကား ဘမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဒိဝဟု ဆိုအပ်သော သီလဂန္ဓ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော

သမာဓိဂန္ဓ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဟု ဆိုအပ်သော ပညာဂန္ဓ ရ၏။ ဂန္ဓာယတန လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမလည်း ယခင်သံသယ ရ၏။ ။ [သီလဂန္ဓောတိအာဒိနိ ဝါယနဋ္ဌေန သီလာဒိနံယေဝ နာမာနိ။ ။ အဋ္ဌကထာ]။

ရသော ရသာယတနန္တိ။ အတ္ထရသော ဓမ္မရသော ဝိမုတ္တိရသော ရသော နရသာယတနံ၊ ရသာယတနံ ရသောစေဝ ရသာယတနဉ္စ။ ။ ရသာယတနံ ရသောတိ။ အာမန္တာ။ ။ အနုကား ဖိုလ်လေးခု စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟု ဆိုအပ်သော အတ္ထ ရသ၊ မဂ်လေးခု စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မရသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိမုတ္တိ ရသ ရ၏။ ရသာယတနလည်း ရ၏။ ။ တနည်းကား ကုသိုလ် အကုသိုလ် အစရှိ သော ပရမတ္ထဟု ဆိုအပ်သော အတ္ထရသ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ အကုသလာ ဓမ္မာ အစရှိသော ဝစီဘေဒသဒ္ဒဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မရသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိမုတ္တိ ရသ ရ၏။ ရသာယတနလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမ လည်း ယခင်သံသယ ရ၏။ ။ [အတ္ထရသောတိအာဒိနိပိ သာဒုမဓရဋ္ဌေန အတ္တာ ဒိနံယေဝ နာမာနိ။ ။ အဋ္ဌကထာ]။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗော တိ။ အာမန္တာ။ ။ အနုကား ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိ လောမ ၎င်း ရ၏။ မနော မနာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ မနာယတနံ မနောတိ။ အာမန္တာ။ ။ မနာယတန ရ၏။ ။ ဓမ္မော ဓမ္မာယတနန္တိ။ ဓမ္မာယတနံ ဌပေတွာ အဝသေသော ဓမ္မော န ဓမ္မာယတနံ၊ ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မောစေဝ ဓမ္မာယတနဉ္စ။ ဓမ္မာ ယတနံ ဓမ္မောတိ။ အာမန္တာ။ ။ အနုကား ဓမ္မာယတနမှတစ်ပါး စိတ်တရုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သြဋ္ဌာရိကရုပ် ဒွါဒသဟု ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထဓမ္မ၊ အပေါင်းဖြစ်သော ပညတ္တိဓမ္မရ၏။ ဓမ္မာယတနလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိ လောမလည်း ယခင်သံသယ ရ၏။ ။ အနုလုံပြီး၏။

ပစ္စနိက်

အနုလုံကို....၌ ပစ္စနိက်ကို....၏။ ဟောဟန်ကား နစက္ခ၊ နစက္ခာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ န စက္ခာယတနံ န စက္ခုတိ။ ဒိဗ္ဗစက္ခ၊ ပညာစက္ခ၊ န စက္ခာယတနံ စက္ခ၊ စက္ခုဉ္စ စက္ခာယတနဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသံ နစေဝစက္ခ၊ နစ စက္ခာယတနံ။ ။ အနုကား စက္ခသုံးပါးမှတစ်ပါး အာယတန တဆဲ့တစ်ပါး၊ ပညတ်ရ၏။ သံသယ ၎င်း ရ၏။ ။ ပဋိကား ဒိဗ္ဗစက္ခဟု ဆိုအပ်သော ဒုတိယဝိဇ္ဇာညာဏ်၊ ပညာစက္ခဟု ဆိုအပ်သော တတိယဝိဇ္ဇာညာဏ်ရ၏။ စက္ခသုံးပါးမှတစ်ပါး အာယတနတဆဲ့တစ်ပါး၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။

နသောတံ နသောတာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။နသောတာယတနံ နသော
 တန္တိ။ ဒိဗ္ဗသောတံ တဏှာသောတံ နသောတာယတနံ သောတံ၊ သောတဉ္စ သော
 တာယတနဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသံ န စေသောတံ နစသောတာယတနံ။ ။
 ဒိဗ္ဗသောတံ၊ သည်။ တဏှာသောတံ၊ သည်။ နသောတာယတနံ၊ မမည်။ သောတံ၊
 သောတသော်ကားမည်၏။ ။အနုကား သောတသုံးပါးမှတစ်ပါး အာယတန
 တဆဲ့တစ်ပါး၊ ပညတ်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိကား ဒိဗ္ဗသောတဟု ဆိုအပ်
 သော အဘိညာဉ်၊ တဏှာသောတဟု ဆိုအပ်သော လောဘစေတသိက်ရ၏။
 သောတသုံးပါးမှတစ်ပါး အာယတန တဆဲ့တစ်ပါး၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား
 နောက်သာ ရ၏။ ။နဃာနံ နဃာနာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။နဃာနာယတနံ
 နဃာနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ဃာနာယတနမှတစ်ပါး အာယတန တဆဲ့
 တစ်ပါး၊ ပညတ်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။နဇိဝှိ နဇိဝှိ
 ယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။နဇိဝှိယတနံ နဇိဝှိတိ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ဇိဝှိယတန
 မှတစ်ပါး အာယတန တဆဲ့တစ်ပါး၊ ပညတ်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်း
 ရ၏။

နကာယော နကာယာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ နကာယာယတနံ နကာယောတိ။
 ကာယာယတနံ ဌပေတွာ အဝသေသော နကာယာယတနံ ကာယော၊ ကာယဉ္စ
 ကာယာယတနဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသံ နစေကောယော နစကာယာယတနံ။ ။
 အနုကား တွင်းလိုက်အစရှိသော အစိတ်အစိတ်သော ဧကဒေသပညတ် ရ၏။
 သံသယ ၎င်း ရ၏။ [ပဋိ၊ အနုလုံ အတိုင်းကောက်]။ ။နရူပံ နရူပါယတနန္တိ။
 အာမန္တာ။ နရူပါယတနံ နရူပန္တိ။ ရူပါယတနံ ဌပေတွာ အဝသေသံ နရူပါ
 ယတနံ ရူပံ၊ ရူပဉ္စ ရူပါယတနဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသံ နစေရူပံ နစရူပါယတနံ။ ။
 အနုကား လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ပညတ် ရ၏။
 သံသယ ၎င်း ရ၏။ (ပဋိလောမကောက်မြဲ)။ ။နသဒ္ဓေါ နသဒ္ဓါယတနန္တိ။
 အာမန္တာ။ ။နသဒ္ဓါယတနံ နသဒ္ဓါတိ။ အာမန္တာ။ ။အရကား သဒ္ဓါယတနမှ
 တစ်ပါး အာယတန တဆဲ့တစ်ပါး၊ ပညတ်ရ၏။

နဂန္ဓော နဂန္ဓာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။နဂန္ဓာယတနံ နဂန္ဓောတိ။
 သီလဂန္ဓော သမာဂေဂန္ဓော ပညာဂန္ဓော နဂန္ဓာယတနံ ဂန္ဓော၊ ဂန္ဓဉ္စ ဂန္ဓာယတနဉ္စ
 ဌပေတွာ အဝသေသံ နစေဂန္ဓော နစဂန္ဓာယတနံ။ ။အနုကား ဂန္ဓလေးပါးမှ
 တစ်ပါး အာယတနတဆဲ့တစ်ပါး၊ ပညတ်ရ၏။ ။သံသယ ၎င်း ရ၏။ (ပဋိလောမ
 ကောက်မြဲ) နရသော နရသာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ နရသာယတနံ နရသောတိ။
 အတ္တရသော ဓမ္မရသော ဝိမုတ္တိရသော နရသာယတနံ ရသော၊ ရသဉ္စ ရသာယ-
 တနဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသံ နစေ ရသော နစ ရသာယတနံ။ ။အနုကား
 ရသ လေးပါးမှတစ်ပါး အာယတန တဆဲ့တစ်ပါး၊ ပညတ် ရ၏။ သံသယ ၎င်း ရ၏။ ။

(ပဋိလောမကောက်မြဲ) နဖောဠဗ္ဗ၌ အာမန္တာ။ ။အရကား ဖောဠဗ္ဗာယတနမှ တပါး အာယတန တဆဲတပါး၊ ပညတ် ရ၏။ ။နမနာယတန၌လည်း။ အာမန္တာ။ အရကား မနာယတနမှတပါး အာယတနတဆဲတပါး၊ ပညတ် ရ၏။ ။န ဓမ္မ၌ တွင်းလိုက်အစရှိသော အစိတ်အစိတ်သော ကေဒေသပညတ်ရ၏။ ။[ပဋိလောမ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနုလုံအတိုင်း]။ ။ပစ္စနိက် ပြီး၏။ ။ပဒသောဓနဝါရ ပြီး၏။

၂-ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ

ပဒသောဓနဝါရ ကို...၌ ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ ကို...၏။ (စစ်မြဲ)။ ကား၊ စက္ခု စက္ခာယတနန္တိ။ ဒိဗ္ဗစက္ခု ပညာစက္ခု စက္ခု နစက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနံ စက္ခုစေတ စက္ခာယတနဉ္စ။ ။အာယတနာ သောတာယတနန္တိ။ သောတာယတနံ အာယတနဉ္စေတ သောတာယတနဉ္စ။ အဝသေသာ အာယတနာ နသောတာယတနံ။ (အနုလောမ ကောက်မြဲ)။ ။ပဋိကား သောတာယတနမှ တပါး အာယတန တဆဲတပါး ရ၏။ သောတာယတနလည်း ရ၏။ ။[ဤနည်းတူ မူတည်၍ အာယတန တဆဲတပါးစီသွတ်၍ ဟောလေ။ ယမကပေါင်းကို ဥဒ္ဒေသ ကဆိုခဲ့ပြီ]။ ။

ပစ္စနိက်၌။ ။နစက္ခု နစက္ခာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။နာယတနာ နသောတာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။(အနုလောမ ကောက်မြဲ)။ ။ပဋိကား ပညတ် ရ၏။ သံသယ ၎င်း ရ၏။ [ဤနည်းအတူ အာယတန တဆဲတပါးတွင် တဆဲတပါးစီ သွတ်၍ ဟောလေ။ အကောက်အတူတူ။ အာယတန မထိုက်သော တရားကား ပညတ်သာ]။ ။ပစ္စနိက် ပြီး၏။ ။ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ ပြီး၏။

၃-သုဒ္ဓါယတနဝါရ

ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရကို...၌ သုဒ္ဓါယတနဝါရကို...၏။ ကား။ စက္ခု အာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ အာယတနာ စက္ခာယတနန္တိ။ စက္ခာယတနံ အာယတနဉ္စေတ စက္ခာယတနဉ္စ။ အဝသေသာ အာယတနာ နစက္ခာယတနံ။ ။ အနုကား စက္ခုသုံးပါး ရ၏။ သံသယ ၎င်း ရ၏။ ပဋိကား စက္ခာယတနမှတပါး အာယတနတဆဲတပါး ရ၏။ စက္ခာယတနလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[ကောဠာသပြန်။ ဤနည်းအတူ အနုလောမ ဟူသမျှကို အာမန္တာဟု ပဋိဝစန ချည်းဟော။ ပဋိလောမ၌ သရူပဒဿန ချည်းဟော]။ သောတာယတန ယမက၌သောတသုံးပါး ရ၏။ ။သာနာယတန၌ သာနာယတန ရ၏။ ။ဇိဝှိယတန၌ ဇိဝှိယတနရ၏။ ။ကာယာယတန၌ အာယတနထိုက်သော စိတ်တခု

ယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော နာမကာယ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသဟု ဆိုအပ်သော ရူပကာယ ရ၏။ ။ရူပါယတန၌ တဏှာ၏ အာရုံ ဖြစ်ထိုက်သော ချစ်အပ် သာယာအပ်သော လောကီစိတ်ကောသိတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ ရ၏။ ။သဒ္ဓ၌ သဒ္ဓါယတန ရ၏။ ။ဂန္ဓ၌ ဂန္ဓလေးပါး ရ၏။ ။ရသ၌ ရသလေးပါး ရ၏။ ။ဓမ္မ၌ ပရမတ္ထဓမ္မ ရ၏။ ။အနုလုံ ပြီး၏။

ပစ္စနိက်

ပစ္စနိက်၌။ ။နစက္ခု နာယတနန္တိ။ စက္ခု ဌပေတွာ အဝသေသာ အာယတနာ နစက္ခု အာယတနာ၊ စက္ခု အာယတန၌ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစေဝ စက္ခု နစအာယတနာ။ ။နာယတနာ နစက္ခာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ စက္ခုကို။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော။ အာယတနာ၊ တို့သည်။ နစက္ခု၊ စက္ခုမမည်။ အာယတနာ၊ အာယတနသေဝ်ကားမည်ကုန်၏။ ။အနုကား စက္ခုသုံးပါးမှတစ်ပါး အာယတနတဆဲ့တစ်ပါးရ၏။ ပညတ်လည်း ရ၏။ ။န သောတ၌လည်း ဝိဘင်းအတူတူ။ သောတသုံးပါးမှတစ်ပါး အာယတနတဆဲ့တစ်ပါး ရ၏။ ပညတ်လည်းရ၏။ နသာနလည်း ဝိဘင်းတူ၏။ သာနာယတနမှတစ်ပါး အာယတန တဆဲ့တစ်ပါးရ၏။ ပညတ်လည်း ရ၏။ ။နဇိဝါလည်း နည်းတူ။

နကာယော နာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။နာယတနာ နကာယောတိ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ပညတ်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ နရူပံ နာယတနန္တိ။ ရူပံ ဌပေတွာ အဝသေသာ အာယတနာ နရူပံ အာယတနာ၊ ရူပ၌ အာယတန၌ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစေဝရူပံ နစအာယတနာ။ နာယတနာ နရူပါယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ပညတ်လည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိလောမလည်း ယခင်သံသယ ရ၏။ ။နသဒ္ဓေါ နာယတနန္တိ။ သဒ္ဓံ ဌပေတွာ။ ပ။ အာမန္တာ။ ။သဒ္ဓါယတနမှတစ်ပါး အာယတနတဆဲ့တစ်ပါးရ၏။ ပညတ်လည်းရ၏။

နဂန္ဓော နာယတနန္တိ။ ဂန္ဓံ ဌပေတွာ။ ပ။ အာမန္တာ။ ။ဂန္ဓလေးပါးမှတစ်ပါး အာယတနတဆဲ့တစ်ပါးရ၏။ ပညတ်လည်း ရ၏။ နရသော နာယတနန္တိ။ ရသံ ဌပေတွာ။ ပ။ အာမန္တာ။ ။ရသလေးပါးမှတစ်ပါး အာယတနတဆဲ့တစ်ပါးရ၏။ ပညတ်လည်းရ၏။ ။နဖောဌဗ္ဗော နာယတနန္တိ။ ဖောဌဗ္ဗံ ဌပေတွာ။ ပ။ အာမန္တာ။ ။ဖောဌဗ္ဗာယတနမှတစ်ပါး အာယတနတဆဲ့တစ်ပါးရ၏။ ပညတ်လည်း ရ၏။ ။န မနော နာယတနန္တိ။ မနံ ဌပေတွာ။ ပ။ အာမန္တာ။ မနာယတနမှ တစ်ပါး အာယတနတဆဲ့တစ်ပါးရ၏။ ပညတ်လည်း ရ၏။ ။နဓမ္မော နာယတနန္တိ။

အာမန္တာ။ ။နာယတနာ နမောယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ပညတ်
ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ပြီး၏။ ။သုဒ္ဓါယတန
ဝါရပြီး၏။

၄-သုဒ္ဓါယတန မူလစက္ကဝါရ

သုဒ္ဓါယတနမူလစက္ကဝါရ၌။ ။စက္ခု အာယတနန္တိ။ အာမန္တာ အာယတနာ
သောတာယတနန္တိ။ သောတာယတနံ အာယတနဉ္စေဝ သောတာယတနဉ္စ၊ အဝ
သေသာ အာယတနာ နသောတာယတနံ။ ။[ဤကဲ့သို့ အာယတန တဆဲ့နှစ်ပါးတွင်
တပါးစီ မူတည်၍ အကြွင်းတဆဲ့တပါး အသီးသီးထည့်၍ဟောလေ။ အကောက်
မှာ သုဒ္ဓါယတနဝါရနှင့်တူပြီ။ ။အနုလုံပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန်၌။ ။နစက္ခု နာယတနန္တိ။ စက္ခု ဌပေတွာ အဝသေသာ အာယတနာ
နစက္ခု အာယတနာ၊ စက္ခုဉ္စ အာယတနဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစေဝစက္ခု
နစ အာယတနာ။ ။နာယတနာ နသောတာယတနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။
[ဤကဲ့သို့ အာယတနတဆဲ့နှစ်ပါးတွင် တပါးစီ မူတည်၍ အကြွင်းတဆဲ့တပါး
အသီးအသီးထည့်၍ ဟောလေ။ ။သုဒ္ဓါယတန ပစ္စုပ္ပန်နှင့်အကောက်တူပြီ။ ။
သုဒ္ဓါယတနမူလစက္ကဝါရ ပြီး၏။

[သုဒ္ဓါယတန၌ ကာယနှင့်ဓမ္မအရကို ပရမတ္ထဓမ္မသက်သက်သာ ကာယာ
ဓမ္မ အရဖြစ်၏။ ပညတ်ကိုမရ။ ပဒသောဓန၌မူကား ဆင်အပေါင်း၊ မြင်း
အပေါင်းအစရှိသော ပညတ္တိကာယလည်း ကာယာဓမ္မအရလည်း ဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “အဝသေသော ကာယောတိ နာမကာယော
ရူပကာယော ဟတ္ထိကာယော အဿကာယောတိ ဝေမာဒိ”ဟု မိန့်
အပ်၏။ သုဒ္ဓါယတနဝါရ၌ကား အာယတနထိုက်သော ပရမတ္ထတရား
သက်သက်ကိုသာ ဟောသောကြောင့် ပညတ်ကို မရသတည်း။]။ ။

ပဏ္ဍိတဝါရပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ ဥပ္ပါဒ ပစ္စုပ္ပန် ဝါရ

စက္ခာယတနမူ

ပဏ္ဍိတဝါရကို....၌ ပဝတ္တိဝါရကို....၏။ ထို....လည်း ဥပ္ပါဒဝါရ၊ နိရောဓဝါရ၊
ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရအားဖြင့် သုံးပါး....၏။ ထို....တွင် ဥပ္ပါဒဝါရကို....၏။ ထို....လည်း
ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ၊ အတိတဝါရ၊ အနာဂတဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန်အတိတဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန်အနာဂတဝါရ၊
အတိတာနာဂတဝါရအားဖြင့်ခြောက်ပါး....၏။ ထို....တွင် ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို....၏။ ထို....
လည်း အနုလုံ ပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့်နှစ်ပါး....၏။ ထို....တွင် အနုလုံကို....၏။ ထို....လည်း

ပုဂ္ဂလဝါရ၊ ဩကာသဝါရ၊ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရအားဖြင့် သုံးပါး...၏။ ထို...တွင် ပုဂ္ဂလဝါရကို...၏။ ထို...လည်း စက္ခာယတနမူ၊ သောတာယတနမူ အစရှိသော အားဖြင့်ဆယ်ပါး...၏။ ထို...တွင် စက္ခာယတနမူကို...၏။ ထို...လည်း သောတာယတနမူလီအစရှိသော အားဖြင့်ဆယ်ပါး...၏။ ထို...တွင် သောတာယတနမူလီကို...၏။ [သဒ္ဓါယတနကို ပဋိသန္ဓေအခါမရ၍ မူဆယ်ပါး၊ မူလီဆယ်ပါးကိုသာ ရသတည်း]။ ထို... လည်း အနုလောမ ပဋိလောမအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် အနုလောမကို...၏။ ထို...လည်း ပုစ္ဆာ၊ ဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန်၊ သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို...၏။

ဟောဟန်ကား ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို...၏။ ဟောဟန်ကား တဿ သောတာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တည်း။ ပုစ္ဆာကို...၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို...၏။ ဟောဟန်ကား သစက္ခကာနံ အသောတကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နောစ တေသံ သောတာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သစက္ခကာနံ သသောတကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ စက္ခာယတနဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတာယတနဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တည်း။ အနုလောမကို...၌ ပဋိလောမကို...၏။ ထို...လည်း ပုစ္ဆာ၊ ဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန်၊ သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို...၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ဝါ ပန သောတာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို...၏။ ဟောဟန်ကား တဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တည်း။ ပုစ္ဆာကို...၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို...၏။ ဟောဟန်ကား သသောတကာနံ အစက္ခကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ သောတာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နောစ တေသံ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သသောတကာနံ သစက္ခကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ သောတာယတနဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခာယတနဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တည်း။ ။ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ တဿ၊ ထိုစက္ခာယတန ဖြစ်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်အား။ သောတာယတနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲလော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ သစက္ခကာနံ၊ ရထိုက်သောစက္ခာရီကုန်သော။ အသောတကာနံ၊ ရထိုက်သော သောတမရှိကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဋိသန္ဓေနေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ တေသံ၊ တို့အား။ သောတာယတနံ၊ သည်။ နောစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်။ သစက္ခကာနံ၊ ကုန်သော။ သသောတကာနံ၊ ရထိုက်သော သောတ ရှိကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား။ စက္ခာယတနဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဆဲ။ သောတာယတနဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဆဲ။ ဣတိဝိဿဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ။ယဿ ဝါ ပန၊ အား။ သောတာယတနံ၊ သည်။ပ။

သသောတကာနံ၊ ကုန်သော။ အစက္ခကကာနံ၊ ရထိုက်သော စက္ခမဂ္ဂိကုန်သော။
(ပေးမြဲ)။

အဓိပ္ပါယ်

[သစက္ခကကာနံ သသောတကာနံ၌ သ-သဒ္ဒါသည်ကား သလော
မကော၊ သပက္ခကော စသည်၌ကဲ့သို့ သံဝိဇ္ဇမာနအနက်ကို ဟော၏။
ထို့ကြောင့် ရထိုက်သော စက္ခမဂ္ဂိကုန်သော၊ ရထိုက်သော သောတဂ္ဂိကုန်
သောဟူ၍ ဆိုလိုသတည်း။ စက္ခနှင့်တက္ခဖြစ်ကုန်သော၊ သောတနှင့်
တက္ခဖြစ်ကုန်သောဟူ၍ (သဟတ္ထ) မလို။ အဘယ်ကြောင့် နည်းဟူ
မူကား သဝိတက္ကာ ဓမ္မာ အစရှိသော ဓမ္မချင်း၌သာ ကြိယာသမဝါယ
ရှိသည်။ ဤ၌တမူကား ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ဓမ္မသည် ကြိယာသမဝါယမရှိကောင်း
သောကြောင့်တည်း။ သစက္ခကကာနံကို (ပဋိလဒ္ဒစက္ခကကာနံ)ဟု ဖွင့်သော
ဋီကာပါဌ်ကို မြင်၍ ရထိုက်သော စက္ခမဂ္ဂိကုန်သောဟု ဆရာမြတ်တို့
အနက်ယောဇနာကုန်၏။

ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု ဒေဝေသု၊ ပေတေ နိဇ္ဈာမတဏှိကေ။
နိရယေသုစ သမ္ဘောတိ၊ ယောနေကောဝေါပပါတိကော။ ။
ဘုမ္မဒေဝမနုဿေသု၊ တိရစ္ဆာနေပရေ တထာ။
ပေတေသု စာဝသေသေသု၊ စတသောပိစ ယောနိယော။ ။

ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု၊ ဘုမ္မဇိုင်းနတ်သည် ကြည်အပ်ကုန်သော။ ဒေဝေသုစ၊
နတ်တို့၌၎င်း။ နိဇ္ဈာမတဏှိကေ၊ နိဇ္ဈာမတဏှိက ဖြစ်သော။ ပေတေစ၊
ပြိတ္တာ၌၎င်း။ နိရယေသုစ၊ ငရဲတို့၌၎င်း။ သြပပါတိကော၊ သြပပါတိက
ဖြစ်သော။ ကောဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ယောနိ၊ ယောနိသည်။
သမ္ဘောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘုမ္မဒေဝမနုဿေသု၊ ဘုမ္မဇိုင်းနတ်-လူတို့၌၎င်း။
တထာ၊ ထိုမှတပါး။ အပရေ၊ တပါးသော။ တိရစ္ဆာနေ၊ တိရစ္ဆာန်၌၎င်း။
အဝသေသေသု၊ နိဇ္ဈာမတဏှိက ပြိတ္တာမှ ကြွင်းကုန်သော။ ပေတေသုစ၊
ပြိတ္တာတို့၌၎င်း။ စတသော၊ လေးပါးကုန်သော။ ယောနိယော၊ ယောနိ
တို့သည်။ ဟောနိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ။ယောနိလေးပါး ဟူသည်ကား
သံသေဒဇ၊ သြပပါတိက၊ အဏ္ဏဇ၊ ဇလာဗုဇ ဤလေးပါးတည်း။ ဘုမ္မဇိုင်း
မှ တပါးနတ်၊ နိဇ္ဈာမ တဏှိက ပြိတ္တာ၊ ငရဲသူ၊ ဤသူတို့ကား ဥပပတ်သာ
တည်း။ ဘုမ္မဇိုင်းနတ်၊ လူ၊ တိရစ္ဆာန်၊ နိဇ္ဈာမတဏှိက ပြိတ္တာမှတပါး
သော ပြိတ္တာ၊ ဤသူတို့ကား ယောနိလေးပါးဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေကုန်၏။
သုဂတိဘုံ၌ ဥပပတ်တို့လည်း စက္ခ သောတ စသည် မချီကောင်း။
ထို့ကြောင့် ဋီကာကျော်၌ “တတ္ထ သုဂတိယံ မဟာနုဘာဝေန ကမ္မနာ

နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ ဩပပါတိကာနံ ဣန္ဒြိယဝေကလ္လာယောဂတော စက္ခု
သောတဃာနာလာဘော သံသေဒဇာနံ ဘာဝါလာဘော ပဋ္ဌမကပ္ပိက
ဩပပါတိကာနံ ဝသေနာပိ။ ဒုဂ္ဂတိယံ ပန စက္ခုသောတဘာဝါလာဘော
ဒိန္နံပိ ဝသေန၊ ဃာနာလာဘော သံသေဒဇာနမေဝ ဝသေန၊ နဩပပါတိ
ကာနံ ဝသေနာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗ”ဟု မိန့်အပ်၏။

ဃာနချိုသော ဥပပတ်လည်းမရှိ။ ။ အဃာနကော ဩပပါတိကော
နတ္ထိ။ ။ (အဋ္ဌကထာ)။ ဤအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာပါဌ်ကို နှုတ်ကျက်
ဆောင်လေ။ သို့မှ အကောက်၌ အဓိပ္ပါယ်သဘော ကျနိုင်မည်။

အနုကား စက္ခာယတနသာဖြစ်၍ သောတာယတန မဖြစ်ကောင်းသော
အပါယ်ဩပပါတိက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သံသေဒဇ၊
ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊
စက္ခာယတနသာဖြစ်၍ သောတာယတန မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက
ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ စက္ခာယတန၊
သောတာယတန နှစ်ပါးဖြစ်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေပန္နရသ၊
စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏
ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂဟုဆိုအပ်သော သစက္ခုက သသောတက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ
ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်လည်း ရ၏။
သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပဋိကား သောတာယတနသာ ဖြစ်၍ စက္ခာ
ယတန မဖြစ်ကောင်းသော အပါယ်ဩပပါတိက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သံသေဒဇ၊ ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိ
အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ သံသယကား
နောက်သာရ၏။

[ဂဗ္ဘသေယျကအား စက္ခုသောတနှစ်ပါးတွင် စက္ခုအလျင်ဖြစ်၏။
ထို့နောင် သတ္တာဟ လွန်၍ သောတဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အနုလောမကဲ့သို့
သုံးချက်မရ။ “သောတာယတနသာ ဖြစ်၍ စက္ခာယတန မဖြစ်မီ စုတေ
လတ္တံ့သော”ဟု မဆိုရ သတည်း။ ဂဗ္ဘသေယျကပုဂ္ဂိုလ်အား စက္ခု သောတ
စသည်တို့သည် သတ္တမ သတ္တာဟ၊ ကောဒသမသတ္တာဟ စသည်တို့၌
မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့သော ကြောင့်၎င်း၊ အာယတနတို့၏ အစွာသော

၁-ဤဝါကျကား ယမိုက်အဋ္ဌကထာမှယူ၍ ကိုးပြုသော ဋီကာကျော်ပါဠိ ဖြစ်၏။
ဤမျှသာဆိုလျှင် “ဥပပတ်မှန်သမျှ ဃာနမချို့စကောင်း”ဟု အတိဗျာပိတ
ဖြစ်ရာ၏။ ယမိုက်အဋ္ဌကထာ၌ကား ယင်းဝါကျရှေ့တွင် “ကာမခာတုယံ ပန”ဟု
အပြည့်အစုံ ပါရှိသည်။

ဥပါဒ်ကို ဇာတိဟူ၍ ဆိုအပ်သောကြောင့်၎င်း ဖြစ်ဆဲမည်ကုန်၏ ဟု
ဋီကာ၌ဆို၏။ ဋီကာကို ထောက်၍ ဂဗ္ဘသေယျကကို ဆရာမြတ်တို့
ကောက်တော် မူကုန်သည်။

သောတာယတန မူလီကို...၌ ဃာနာယတနမူလီ ကို...၏။ ဟောဟန်ကား
ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဃာနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ သစက္ခုကာနံ
အဃာနကာနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သစက္ခုကာနံ သဃာနကာနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ
တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ။ သဃာနကာနံ အစက္ခုကာနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။
အနုကား စက္ခာယတနသာဖြစ်၍ ဃာနာယတန မဖြစ်ကောင်းသော သံသေဒဇ၊
ဂဗ္ဘသေယျက ဥပ္ပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊
စက္ခာယတနသာ ဖြစ်၍ ဃာနာယတန မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက
ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရူပါဝစရ
ပဋိသန္ဓေငါးခု၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ်လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်
ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ။ စက္ခာယတန၊ ဃာနာယတန နှစ်ပါးဖြစ်
ကောင်းသော ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓေ တဆယ်၊ စေတသိက် တေတ္တိံ သ။ ကမ္မဇ
ကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သစက္ခုက-
သဃာနက ကာမာဝစရ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလ
ဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိကား
ဃာနာယတနသာ ဖြစ်၍ စက္ခာယတန မဖြစ်ကောင်းသော အပါယ်ဩပပါတိက
ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သံသေဒဇ၊ ဂဗ္ဘသေယျက
ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အနုလောမ
သံသယလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။

ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဇိဝှိယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ သစက္ခုကာနံ
အဇိဝှုကာနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သစက္ခုကာနံ သဇိဝှုကာနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ
တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ။ သဇိဝှုကာနံ အစက္ခုကာနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ
တေသံ။ ။ အနုကား စက္ခာယတနသာဖြစ်၍ ဇိဝှိယတနမဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့သော
ဂဗ္ဘသေယျက ဥပ္ပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊
ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေငါးခု၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ် လေးစည်းတို့၏
ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရဥပ္ပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်ရ၏။ ။ စက္ခာယတန၊ ဇိဝှိယတန နှစ်ပါး
ဖြစ်ကောင်းသော ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယ်၊ စေတသိက် တေတ္တိံ သ။ ကမ္မဇ
ကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သစက္ခုက-
သဇိဝှုက ကာမာဝစရ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်

နှစ်ယောက်လည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ [ကာမဘုံ၌ ဇိဝှိမချို
 ကောင်း။ မဖြစ်မီစုတေသောသူကို အဇိဝှကဉ်သွင်း၍ ကောက်တော်မူကုန်၏။ ။
 ပဋိကား ဇိဝှိယတနသာဖြစ်၍ စက္ခာယတန မဖြစ်ကောင်းသော အပါယ် ဩပ
 ပါတိကဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သံသေဒဇ၊ ဂဗ္ဘသေယျက
 ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ အနုလောမ
 သံသယလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။

ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ကာယာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ သစက္ခ
 ကာနံ အကာယကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သစက္ခကာနံ သကာယကာနံ ဥပ
 ပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ။ သကာယကာနံ အစက္ခကာနံ ဥပ
 ပဇ္ဇန္တာနံ။ တေသံ။ ။ အနုကား ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓေငါးခု၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။
 ကမ္မဇကလာပ် လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ ဥပ
 ပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ။
 စက္ခာယတန ဖြစ်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓေတဆယ်၊ စေတသိက်
 တေတ္တိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု
 ဆိုအပ်သော သစက္ခကာ သကာယက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်
 လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား
 နောက်သာ ရ၏။ ပဋိကား စက္ခာယတန မဖြစ်ကောင်းသော အပါယ်ဩပပါတိက
 ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သံသေဒဇ၊ ဂဗ္ဘသေယျက ဥပ
 ပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ စက္ခာယတန မဖြစ်မီ
 စုတေလတ္တံသော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိ
 အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ သံသယကား
 နောက်သာရ၏။ ။

စက္ခမူ ရူပမူလီ

ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ရူပါယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။
 ယဿ ဝါ ပန။ ။ သရူပကာနံ အစက္ခကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သစက္ခ
 ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ပဋိကား စက္ခာယတန မဖြစ်ကောင်းသော
 အပါယ်ဩပပါတိက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သံသေဒဇ၊
 ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊
 စက္ခာယတနမဖြစ်မီ စုတေလတ္တံသော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိ
 အဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အစောသော ဇီဝိတနဝကကလာပ်ရုပ်တို့
 ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိ
 အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ စက္ခာယတန ဖြစ်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရပဋိ
 သန္ဓေပန္နရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေး

စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒကမ္မဿမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထု
ဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား
နောက်သာ ရ၏။

[ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ရူပချို့သောသူမရှိသောကြောင့် ရူပါယတန ဖြစ်
ကောင်းသောဟု “ဝိသေသန” မလောင်းသတည်း။ စက္ခုဖြစ်ဆဲဖြစ်က
ရူပဖြစ်ဆဲကော်န်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌လည်း “သရူပကာနံ သစက္ခု
ကာနံ” ဟု မဟောမူ၍ “သစက္ခုကာနံ” ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤနည်းအတူ
အရာသင့်ရာ ကြံလေ။ ။ သဒ္ဓါယတန မူလီကို ပဋိသန္ဓေအခါ၌ မဖြစ်
ကောင်းသောကြောင့် ပုစ္ဆာ၌သာလျှင်ရအပ်၏။ ဤဝိသေသနာ ဝါရ၌ မရ
အပ်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “သဒ္ဓါယတနဿ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ
အနုပုတ္တိတော တေန သဒ္ဓိံ ယမကဿ ဝိသေသနမေဝ နတ္ထိ” ဟု မိန့်
အပ်ပြီ။ ။

ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဂန္ဓာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ သစက္ခုကာနံ
အဂန္ဓကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သစက္ခုကာနံ သဂန္ဓကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ။ သဂန္ဓကာနံ အစက္ခုကာနံ တေသံ။ ။ (ရသာ
ယတန)၌ သစက္ခုကာနံ အရသကာနံ တေသံ။ ။ သရသကာနံ အစက္ခုကာနံ၊
တေသံ။ ပ။ (ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန)၌ သစက္ခုကာနံ အဖောဋ္ဌဗ္ဗကာနံ တေသံ။ ပ။
သဖောဋ္ဌဗ္ဗကာနံ အစက္ခုကာနံ တေသံ။ ပ။ ဟု ဟောလေ။ ။ [ဤ ဂန္ဓ၊ ရသာ၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗ သုံးယမကသည် ကာယာယတန ယမကနှင့် အရကောက် အလုံးစုံတူပြီ
ကာယာယတနမူလီအတိုင်းကောက်]။ ။

ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ မနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ။
ယဿ ဝါ ပန။ ။ သစိတ္တကာနံ အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သစက္ခုကာနံ
ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ပဋိကား စက္ခာယတန မဖြစ်ကောင်းသော အပါယ်
ဩပပါတိက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သံသေဒဇ ဂဗ္ဘ
သေယျက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊
စက္ခာယတနမဖြစ်မီ စုတေလတ္တံသော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိ
အဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရူပ ပဋိသန္ဓေလေးခု စေတသိက်တိံ သ
တို့၏ ဥပ္ပါဒကမ္မဿမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ရ၏။ ။ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ ပ။
သစက္ခုက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်
ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။

ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဓမ္မာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ။
ယဿ ဝါ ပန။ ။ အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ

တေသံ။ ။ပဋိကား စက္ခာယတန မဖြစ်ကောင်းသော(သုံးချက်ကောက်မြဲ)။ ။
 အစစာသော။ပ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်
 ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရူပ ပဋိသန္ဓေလေးခု။ပ။ အရူပဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သောတိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။
 သစက္ခက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်လည်းရ၏။ ။စက္ခာယတနမူ ပြီး၏။ ။

စက္ခာယတနမူကို....၌ သောတာယတနမူကို....၏။ ထို....လည်း[သာယာယတန
 မူလီ အစရှိသော သဒ္ဓါယတန ကြဉ်အပ်သော ကိုးပါးတို့ကို စက္ခာယတနမူကဲ့သို့
 အသီးအသီးထည့်၍ ဟောလေ။ ဝိဘင်းထွက်အရကောက် မထူးပြီ။

သာယာယတနမူ

သာယာယတနမူ၌။ ။ယဿ သာယာယတနံ ဥပုဇ္ဇတိ၊ တဿ ဇိဝှိယတနံ
 ဥပုဇ္ဇတိတိ။ သသာနကာနံ အဇိဝှကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ပ။သသာနကာနံ
 သဇိဝှကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ။သဇိဝှကာနံ အသာနကာနံ
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား သာယာယတနသာ ဖြစ်၍ ဇိဝှိယတန မဖြစ်မီ
 စုတေလတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။သာယာယတန ဇိဝှိယတနနှစ်ပါးဖြစ်ကောင်းသော ကာမ
 ပဋိသန္ဓေတဆယ်၊ စေတသိက်တေတ္တိံ သ၊ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်းတို့၏
 ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော သသာနက သဇိဝှက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်
 သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်လည်းရ၏။ ။
 သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား ဇိဝှိယတနသာဖြစ်၍ သာယာ
 တန မဖြစ်ကောင်းသော သံသေဒဇ၊ ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ
 ရ၏။

ယဿ သာယာယတနံ ဥပုဇ္ဇတိ၊ တဿ ကာယာယတနံ ဥပုဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ။
 ယဿ ဝါ ပန။ ။သကာယကာနံ အသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။
 သသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိကား သာယာယတန မဖြစ်ကောင်း
 သော သံသေဒဇ၊ ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။
 သာယာယတနမဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော
 ဒု-သု-ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။သာယာယတန ဖြစ်ကောင်းသော ကာမပဋိသန္ဓေ
 တဆယ်၊ စေတသိက်တေတ္တိံ သ၊ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
 သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်

လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။[ကာမာဝစရ၌ ကာယချို့သသူမရှိဘဲလျက် “သကာယကာနံ” ဟု ဆိုသည်ကား ရူပ, အရူပကို စင်စေလို၍ ဆိုသည်]။

ယဿ ဗာနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ရူပါယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ။ သရူပကာနံ အဗာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သဗာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ပဋိကား ဗာနာယတန မဖြစ်ကောင်းသော သံသေဒဇ, ဂဗ္ဘသေယျက။ ပ။ ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓေငါးခု, စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ကမ္မဇကလာပ် လေးစည်း၊ အစတုသောဇီဝိတ နဝကကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ။ ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ ပ။ သဗာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ယဿ ဗာနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဂန္ဓာယတနံ၊ ရသာယတနံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ယတနံ။ ။ [ဤသုံးပါးကို ကာယအတိုင်း ကောက်လေ]။

ယဿ ဗာနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ မနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ။ သစိတ္တကာနံ အဗာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သဗာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ပဋိကား ဗာနာယတန မဖြစ် ကောင်းသော သံသေဒဇ, ဂဗ္ဘသေယျက။ ပ။ ဒု-သု-ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၊ မဟဂ္ဂုတ် ပဋိသန္ဓေ ကိုးခု, စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါ ဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ။ ဗာနာယတန ဖြစ်ကောင်းသော ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ ပ။ သဗာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက် လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ယဿ ဗာနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဓမ္မာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ။ အဗာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သဗာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ပဋိကား ဗာနာယတန မဖြစ်ကောင်းသော ။ ပ။ ဒု သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ မဟဂ္ဂုတ်ပဋိသန္ဓေကိုးခု, စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇ- ကလာပ် လေးစည်း၊ အစတုသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ကာမ ပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ ပ။ သဗာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်

ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
သာနမူ ပြီး၏။

ဇိဝှိယတနမူ

ယဿ ဇိဝှိယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ကာယာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ။
ယဿ ဝါ ပန။ ။ သကာယကာနံ အဇိဝှကာနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။
သဇိဝှကာနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ပဋိကား ဇိဝှိယတန မဖြစ်မီ စုတေ
လတ္တံသော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။
ဇိဝှိယတန ဖြစ်ကောင်းသော ကာမ ပဋိသန္ဓေ တဆယ်၊ စေတသိက် တေတ္ထိံသာ
ကမ္မဇ ကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂိဟု ဆိုအပ်
သော ကာမာဝစရ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ရူပါယတနမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌ သရူပကာနံ
အဇိဝှကာနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သဇိဝှကာနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။
ပဋိကား ဇိဝှိယတန မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံသော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ
ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓေငါးခု။ ပ။ ရူပါဝစရ
ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်
ရ၏။ ။ ကာမ ပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ ပ။ ကာမာဝစရ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော
ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။
သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ [ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဤသုံး ယမကကို ကာယ
အတိုင်းဟောလေ]။

မနာယတနမူလိ၌ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ သစိတ္တကာနံ အဇိဝှကာနံ
ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သဇိဝှကာနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ပဋိကား
ဇိဝှိယတန မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံသော။ ပ။ ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ မဟဂ္ဂုတ်
ပဋိသန္ဓေ ကိုးခု။ ပ။ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ။ ကာမ ပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ ပ။
ကာမာဝစရ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
ဓမ္မာယတနမူလိ၌ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ အဇိဝှကာနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။
သဇိဝှကာနံ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ပဋိကား မနာယတန အတိုင်းတွင်
အသညသတ်ကို တိုး၍ကောက်။ ။ ဇိဝှိမူ ပြီး၏။

ကာယာယတနမူ

ယဿ ကာယာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ရူပါယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ။
 ယဿ ဝါ ပန။ ။ သရူပကာနံ အကာယကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။
 သကာယကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ပဋိကား ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓေ ငါးခု၊
 စေတသိက် ပဉ္စတိသံ။ ကမ္မဇ ကလာယ် လေးစည်း၊ အစတုသော ဇီဝိတနဝက
 ကလာယ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော
 သု-တိ-ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ။ ကာမ ပဋိသန္ဓေ
 တဆယ်။ ပ။ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
 ဂန္ဓမူလိ၌ အာမန္တာ။ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗလည်း အတူတူ။ ။ အရကား ကာမ ပဋိသန္ဓေ
 တဆယ်။ ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက် ရ၏။ ။

မနမူလိ၌ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ သစိတ္တကာနံ အကာယကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
 တေသံ။ ။ သကာယကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ပဋိကား မဟဂ္ဂုတ်
 ပဋိသန္ဓေ ကိုးခု။ ပ။ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်ရ၏။ ။ ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ ပ။ ကာမာ
 ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်
 ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ဓမ္မမူလိ၌ အနုလောမ
 အာမန္တာ။ ပဋိလောမ၌ အကာယကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သကာယကာနံ
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ပ။ ။ ပဋိကား [မနာယတန အတိုင်းတွင် အသညသတ်
 တိုး၍ကောက်သည်သာထူးသည်]။ ။ ကာယမူပြီး၏။ ။

ရူပါယတနမူ

ယဿ ရူပါယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဂန္ဓာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ သရူပကာနံ
 အဂန္ဓကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သဂန္ဓကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ယဿ
 ဝါ ပန။ ပ။ အာမန္တာ။ ။ အနုကား ကာယမူအတိုင်း ရူပါဝစရကို ကောက်။
 (ရသ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ လည်းနည်းတူ)။ ။

ယဿ ရူပါယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ မနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ သရူပကာနံ
 အစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ သရူပကာနံ သစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ

တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ပ။ ။သစိတ္တကာနံ အရူပကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
 တေသံ။ [အနုလောမဗ္ဗိ အစိတ္တကာနံ၊ ပဋိလောမဗ္ဗိ အရူပကာနံလည်း ရှိ၏]။ ။
 အနုကား အစောသော။ပ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။ပဉ္စဝေါကာရ ဥပ
 ပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်
 လည်း ရ၏။ ။ပဋိကား အရူပ ပဋိသန္ဓေလေးခု စေတသိက်တိံသတို့၏
 ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရူပဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။

ယဿ ရူပါယတနံ ဥပုဇ္ဇတိ၊ တဿ ဓမ္မာယတနံ ဥပုဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ယဿ ဝါ
 ပန။ ။အရူပကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။သရူပကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။
 ပဋိကား အရူပ ပဋိသန္ဓေ လေးခု။ပ။တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 သုံးယောက် ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်
 လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား
 နောက်သာရ၏။

ဂန္ဓာယတနာဒိမ္မ

ယဿ ဂန္ဓာယတနံ ဥပုဇ္ဇတိ၊ တဿ ရသာယတနံ ဥပုဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။
 ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ ဥပုဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ရ၏။
 [အကျယ်ဆိုမြဲ၊ ကာယမူ အတိုင်း။ ကာယ။ ဂန္ဓ။ ရသ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ။ အတူတူချည်း။]

မနာယတနမ္မ

ယဿ မနာယတနံ ဥပုဇ္ဇတိ၊ တဿ ဓမ္မာယတနံ ဥပုဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။
 ယဿ ဝါ ပန။ ။အစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။သစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
 တေသံ။ ။ပဋိကား အစောသော။ပ။ သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်
 ရ၏။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။စတုဝေါကာရပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း
 ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။

၁-ယခုပါဠိတော်များ၌ အနုလောမ(အစိတ္တကာနံ)ပဋိလောမ(အရူပကာနံ)ဟုသာ
 ရှိကြသည်။ ရှိသည့်အတိုင်းလည်း လိုအပ်သောအဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံ၏။ သို့သော်လည်း
 ယခိုက်အဋ္ဌကထာ ၃၀၈-၌ (သရူပကာနံ အစိတ္တကာနံ) စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြလျက်
 ရှိသည်ကိုကြည့်၍ ဝိဘင်းထုတ်ကားဟန်ရှိသည်။ အရကောက် ရေးစဉ်ကလည်း
 ပါဠိတော်မှာပင် မူကွဲရှိနေဟန်တူလေသည်။ ။

ဩကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလဝါရကို...၌ ဩကာသဝါရကို...၏။ ဟောဟန်ကား ယတ္ထ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ သောတာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်း ရ၏။ ။

ယတ္ထ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ သာနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ ရူပါဝစရေ တတ္ထ။ ကာမာဝစရေ တတ္ထ။ ။ ယတ္ထ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုကား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံရ၏။ ကာမတဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ (ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ထည့်ရာ၌လည်း အတူတူ)။ ။ရူပမူလီ၌။ အနု အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ အသညသတ္တေ တတ္ထ၊ ပဉ္စဝေါကာရေ တတ္ထ။ ။ ပဋိကား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ ။မနမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ အရူပေ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရေ တတ္ထ။ ။ပဋိကား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ ။ဓမ္မမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ အသညသတ္တေ အရူပေ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရေ တတ္ထ။ ။ ပဋိကား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ ။[ဤနည်းအတူ ဩကာသ ဝါရကုန်အောင် ဟောလေ]။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သောတာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ [ပုဂ္ဂလဝါရနှင့် ပါဠိဝိဘင်းမထူးပြီ။ ယတ္ထ တတ္ထ ဟု ဆိုသည်သာ ထူးသည်]။ ။ အနုကား စက္ခာယတနာသာဖြစ်၍ သောတာယတန မဖြစ်ကောင်းသော အပါယ် သြပပါတိက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ (ပုဂ္ဂလဝါရ အတိုင်း သုံးချက်ဆို)။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ၊ မနုဿဘုံ၊ ဘုမ္မဿိတ ဝိနိပါတိက အသုရာ ဟု ဆိုအပ်သော စာတုမဟာရာဇ်အားဖြင့် ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။ သစက္ခက သသောတက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား သောတာယတနသာ ဖြစ်၍ စက္ခာယတန မဖြစ် ကောင်းသော။ပ။ ဒု-သု-ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ၊ မနုဿဘုံ၊ ဘုမ္မဿိတ ဝိနိပါတိက အသုရာ ဟု ဆိုအပ်သော စာတုမဟာရာဇ်အားဖြင့် ကာမာ ဝစရ ခြောက်ဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ဃာနမူလိ၌။ ။စက္ခာယတနသာ ဖြစ်၍ ဃာနာယတန မဖြစ်ကောင်းသော သံသေဒဇ,ဂဗ္ဘသေယျက။ပ။ ဒု-သု-ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့အား နိရယ ကြဉ်သော အပါယ်သုံးဘုံ၊ မနုဿဘုံ၊ ဘုမ္မဿိတ ဝိနိပါတိက အသုရာ ဟု ဆိုအပ် သော စာတုမဟာရာဇ်အားဖြင့် ကာမာဝစရငါးဘုံ၊ ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓေငါးခု။ပ။ ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အသညသတ် ကြဉ်သော ရူပါဝစရ တဆဲ့ငါးဘုံရ၏။ ။ စက္ခာယတန ဃာနာယတန နှစ်ပါးဖြစ်ကောင်းသော ကာမပဋိသန္ဓေ ။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက် တို့အား ကာမ တဆဲ့ တဘုံလည်း ရ၏။

[အဃာနက ဥပပဇ္ဇန္တ၌ အဘယံကြောင့် နိရယ ကို ကြဉ်သနည်း ဟူမူကား နိရယဘုံ၌ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေသာ ဖြစ်၏။ သံသေဒဇ စသည် တို့သည် မဖြစ်ကုန်။ ။ “အဃာနကော သြပပါတိကော နတ္ထိ” ဟု အဋ္ဌကထာ ဆိုသောကြောင့် ငရဲ၌ ဃာန မချိုကောင်းသည် ဖြစ်၍ ကြဉ်သည်။ အစက္ခက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်အံ့။ ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံကို ကောက်။ အဃာနက ဖြစ်အံ့။ နိရယကြဉ်သော ကာမာဝစရ ငါးဘုံကို ကောက်။ ဇိဝှိမဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက၌လည်း နိရယ ကြဉ်သော ကာမာဝစရ ငါးဘုံကိုကောက်။ အဇိဝှကမှာ ဂဗ္ဘသေယျက နိရယမှာ ဥပပတ်ဖြစ်၍ ကြဉ်သည်။ ဤနည်းကို နှလုံးသွင်း၍ ပုဂ္ဂလော ကာသဝါရကုန်အောင် ကောက်၍ ဘုံသတ်၍ဟောလေ။ ပုဂ္ဂလဝါရနှင့် အကောက်မထူးပြီ။

အနုလုံ ပြီး၏။

ပစ္စနိက်-ပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စနိက်၌။ ။ယဿ စက္ခာယတနံ နုပုဇ္ဇတိ၊ တဿ သောတာယတနံ နုပုဇ္ဇ တိတိ။ အစက္ခကာနံ သသောတကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခကာနံ အသောတကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အသောတကာနံ သစက္ခကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား (အစက္ခ ကကောက်မြဲ)။ စုတိစိတ် ကျေနဝိသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိ သ၊ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇိဝှိတနဝကကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂဟုဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်း သော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်၊ စက္ခာယတန-သောတာယတန နှစ်ပါး မဖြစ်ကောင်းသော အပါယ် သြပပါတိက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သံသေဒဇ, ဂဗ္ဘသေယျက

ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ စက္ခာယတန-သောတာယတန နှစ်ပါး မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အစစာသော။ပ။ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရူပ ပဋိသန္ဓေလေးခု။ပ။ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ပဋိလောမဉ္ဇ်လည်း (ကောက်မြဲ)။

ဃာနာယတနမူလိဉ္စိ (သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ ကောက်မြဲ)။ စက္ခာယတန ဃာနာယတန နှစ်ပါး မဖြစ်ကောင်းသော သံသေဒဇ၊ ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ စက္ခာယတန ဃာနာယတန နှစ်ပါး မဖြစ်မီ စုတေ လတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်လည်းရ၏။

ဇိဝှါမူလိဉ္စိ(သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ ကောက်မြဲ)။စက္ခာယတန ဇိဝှါယတန နှစ်ပါး မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ [အသညသတ်။အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တကောက်မြဲ။ ဇိဝှါသ္မိလိဂ်၍ ကောက်သောကြောင့် ဂဗ္ဘသေယျကကိုသာရသည်]။ ။ကောယမူလိဉ္စိ [သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခကောနံ အကာယကောနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ ထုတ်။သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ ကောက်မြဲ]။ အစက္ခက အကာယက အရကိုအသညသတ်၊ အရူပဥပပဇ္ဇန္တကိုကောက်။ ။ရူပမူလိဉ္စိသဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အရူပကောနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ ထုတ်။ အရူပကောနံ အရကို အရူပဥပပဇ္ဇန္တကို ကောက်။ ။မနမူလိဉ္စိ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အစိတ္တကောနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ ။ အစိတ္တကောနံ အရကို အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တကိုကောက်။ ။ဓမ္မမူလိဉ္စိ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ သာ။

ဃာနမူ ဇိဝှါမူလိဉ္စိ။ ။သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အဃာနကောနံ အဇိဝှကောနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ ထုတ်။ ဃာနာယတန ဇိဝှါယတန နှစ်ပါးမဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တကိုကောက်။ ။ကောယမူလိဉ္စိ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အကာယကောနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တကို ကောက်။ [ရူပမူစသည်တို့၌ စက္ခမူနှင့်တူပြီ။ ဤနည်းကို နှလုံးသွင်း၍ ကုန်အောင် ကောက်လေ]။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။

ဩကာသဝါရ

ဩကာသဝါရ၌။ ။ယတ္ထ စက္ခာယတနံ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ ဃာနာယတနံ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ အာမန္တာ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ ရူပါဝစရေ တတ္ထ။ အသညသတ္တေ

အရူပေ တတ္ထ။ ။ ပဋိကား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံရ၏။
အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံလည်းရ၏။ [ပါဠိရှိတိုင်း ကြည့်၍ကောက်။ ။
ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌အကောက် ပါဠိဝိဘင်းပုဂ္ဂလအတိုင်း မထူးပြီ။ ။ဘုံသတ်
မှလည်း အနုလုံ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရကို မှီ၍သတ်လေ]။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဝါရပြီး၏။

[ဤပစ္စုပ္ပန်ဝါရ၌ ယမကပေါင်းကား ပုဂ္ဂလဝါရ၌ခြောက်ဆဲခြောက်၊
ဩကာသဝါရ၌ ခြောက်ဆဲခြောက်၊ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ ခြောက်ဆဲ
ခြောက်ပါးစီ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုတွင် ဝိဿဇ္ဇနာ၌ သဒ္ဓါယတန အဖြေမရ။
ပုစ္ဆာ၌သာ ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “သဒ္ဓါယတနဿ ပဋိ
သန္ဓိက္ခဏေ အနုပုတ္တိတော တေန သဒ္ဓိံ ယမကဿ ဝိဿဇ္ဇနမေဝ နတ္ထိ”
ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုသို့ ခြောက်ဆဲခြောက်ပါးသော ယမကကို ရအပ်လျက်
ပါဠိတော်၌ စက္ခာယတနမှ၌ ငါးယမက၊ ဃာနာယတနမှ၌ သုံးယမက၊
ရူပမှ၌ နှစ်ယမက၊ မနမှ၌ တစ်ယမက၊ ဤတဆဲတစ် ယမကကိုသာ ထား
လေသည်ကား သဒ္ဓါဝိဿဇ္ဇနာ၊ တူသောအဖြေရှိသောကြောင့် တန္တိ
လဟု ဖြစ်စိမ့်သောငှါ ချဲ့၍ထားအပ်၏။ ထို့ကြောင့်တဆဲတစ်ယမကကို
သာ ထားသည်။ ဤသို့လျှင် စက္ခုနှင့်သောတ၊ စက္ခုနှင့် ဃာနာ၊
ဤနှစ်ယမကတို့သည် သဒ္ဓါဝိဿဇ္ဇနာ ဖြစ်ပါသည်တကား။ အဘယ်
ကြောင့် ထားပြန်လေသနည်းဟူမူကား “စက္ခုသောတာယတနာနံ
ပဝတ္တိဋ္ဌာနေ ပန ဃာနာယတနဿ န ဧကန္တေန ပဝတ္တိတော ကထံ န
ခေါ တေ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗန္တိ ဝိမတိနိဝါရဏတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇိတံ” ။ ။အဋ္ဌကထာ။ ။
စက္ခုသောတတို့၏ ဖြစ်ရာဌာန၌ စင်စစ်ဃာနာယတနမဖြစ်သောကြောင့်
အဘယ်သို့လျှင် ဖြေအပ်သနည်းဟု ယုံမှားသင်္ကာကို ပယ်ဖျောက်အံ့
သောငှါ ဟောတော်မူပြန်သည်။ ဤမျှတည်းဖြင့် မရောင့်ရဲသော သူတို့
သည် အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများကို မျှော်ရှုလေ]။ ။

အတိတဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို....၌ အတိတဝါရကို....၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ စက္ခာ
ယတနံ ဥပ္ပဇိတ္ထ၊ တဿ သောတာယတနံ ဥပ္ပဇိတ္ထာတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။
အာမန္တာ။ ။ အနုကား ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေး
ယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်ရ၏။ ။ [ဃာနာ၊ ဇိဝှိစသည်ထည့်ရာ၌လည်း ဤ
နည်းအတူ။ ဃာနာမှစသည်တို့၌လည်း မထူးပြီ။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။ (ဩကာသ
ဝါရ၌လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဝါရအတိုင်းပင်) ။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

စက္ခာယတနမ္ပ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ သောတာယတနံ ဥပ္ပဇိတ္ထာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။ အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေသော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲတဘုံ ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။ပစ္စနိက် အာမန္တာ။ ။အရကား သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒြေသော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အသညသတ်၊ အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေသော သုဂတိ အဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံ ရ၏။

ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ ဃာနာယတနံ ဥပ္ပဇိတ္ထာတိ။ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေသော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင် သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ ရ၏။ ။ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေသော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေသော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေသော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေသော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ (ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရဿ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဤအတူ) ။

ရူပမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေသော သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေသော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။ ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

မနမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေသော-

တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။
ပဉ္စဝေါကာရ။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား
သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက် သံသယကား
သုဒ္ဓါဝါသာန်၊ အသညသတ္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ။

ဓမ္မမူလိဉ္စိ။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ဉ္စိ အသညသတ္တာန်၊ အရူပါန်
တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရန် တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား အသညသတ်
ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊
အရူပ။ပ။ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား အရူပ လေးဘုံ
ရ၏။ ။(ပဉ္စဝေါကာရ ကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာန် တေသံ
တတ္ထ။ ။

သာနာယတနမူ

သာနမူ ဇိဝှိမူလိဉ္စိ အာမန္တာ။ ။အရကား ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား
ကာမတဆဲ့တဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိက် အာမန္တာ။ ။အရကား ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ
ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
လေးယောက်တို့အား ရူပတဆဲ့ခြောက်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။[ကာယ၊
ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဤလေးပါးလည်း အတူ]။ ။

ရူပမူလိဉ္စိ။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ဉ္စိ ရူပါဝစရန် တေသံ တတ္ထ။
ကာမာဝစရန် တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော
သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ
ကြဉ်သော ရူပတဆဲ့တဘုံ ရ၏။ ။(ကာမာဝစရ ကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိက်
အကြွင်းကား သုဒ္ဓါဝါသာန်၊ အရူပါန်။ (ကောက်မြဲ)။ ။

မနမူလိဉ္စိ။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ဉ္စိ ရူပါဝစရန် အရူပါဝစရန် တေသံ
တတ္ထ။ ကာမာဝစရန် တေသံ တတ္ထ။ ။[ပဋိဉ္စိ သုဒ္ဓါဝါသ၊ အသညသတ်
ကြဉ်သော ရူပဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံကို ကောက်]။ ။ပစ္စနိက်အကြွင်းကား
သုဒ္ဓါဝါသာန်၊ အသညသတ္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။

ဓမ္မမူလိဉ္စိ။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ဉ္စိ ရူပါဝစရန် အရူပါဝစရန် တေသံ
တတ္ထ။ ကာမာဝစရန် တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိ ဉ္စိ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော
ရူပတဆဲ့တဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံကိုကောက်။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာန်။
[ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလည်း သာနမူအတိုင်းပင်]။ ။

ရူပါယတနမူ

ရူပမူ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ရူပါယတနံ ဥပ္ပဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ မနာယတနံ ဥပ္ပဇိတ္ထာတိ။ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ တဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်တို့အား အရူပ လေးဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဓမ္မမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာနံ, အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ (ကောက်မြဲ။ သုဒ္ဓါဝါသ ကိုကြဉ်)။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

မနာယတနမူ

မနမူ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ မနာယတနံ ဥပ္ပဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ ဓမ္မာယတနံ ဥပ္ပဇိတ္ထာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်းရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အတိတဝါရ ပြီး၏။ ။

အနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

စက္ခာယတနမူ

အတိတဝါရကို....၌ အနာဂတဝါရကို....၏။ (ဝဝတ္ထာန်ဆိုမြဲ)။ ။ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇိဿတိ၊ တဿ သောတာယတနံ ဥပ္ပဇိဿတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အရကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော

သု-တိ-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပစ္စနိက် အာမန္တာ။ ။အရကား ပစ္စိမဘဝိက စတုဝေါ
 ကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ
 သုဘကိဏှ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့
 ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
 ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ အရူပဘုံချင်းချင်း
 ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။

သာနမူလိ၌။ ။ယေ ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတှာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ
 တေသံ။ ။အနုကား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်
 ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ ရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော
 ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 သုံးယောက် ရ၏။ ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 နှစ်ယောက်၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်
 ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊
 ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတှာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ။[စက္ခု သောတ ပစ္စနိက်
 အတိုင်းကောက်။ ။ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗလည်း တူပြီ။ ရူပမူလိ၌လည်း
 သောတာယတန အတိုင်းကောက်]။ ။မနမူလိ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌
 ယေ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတှာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။
 [ခန္ဓယမိုက် ရူပက္ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အတိုင်းကောက်]။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္စိမ
 ဘဝိကာနံ တေသံ။ ။(ဓမ္မမူလိလည်း တူပြီ)။

သာနာယတနမူ

ယဿ သာနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ ဇိဝှိယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။
 အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ကာမာဝစရဘုံ၌
 နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်
 လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်-
 အာမန္တာ။ ။အရကား ပစ္စိမဘဝိက စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော
 တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ
 ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်

ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်
ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ ရူပါဝစရဘုံချင်းချင်း ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော
ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
သုံးယောက်၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ
အောက်မက်ကို ရ၍ အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ
ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ အရူပဘုံချင်းချင်း ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပ
ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ရ၏။ ။[ကာယ၊ဂန္ဓ၊
ရသ၊ဖောဋ္ဌဗျာဏ္ဍိလေးပါးထည့်ရာ၌ ဤနည်းအတူ]။ ။

ရူပမူလီ၌။အနု။အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ ယေ ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ
ဒတသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိကား (စက္ခာယတနအတိုင်း ကောက်)။
ပစ္စနိက်လည်းအတူတူ။ ။မနမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ ယေ ရူပါဝစရံ
အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိကား
ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ
ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊
ရူပါဝစရဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒ ဖြစ်
သောတိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ
သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မက်ကိုရ၍ အရူပလေးဘုံသို့
ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ အရူပဘုံချင်းချင်း
ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ရ၏။ ။ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာ-
ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်
လည်းရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ တေသံ။ ။[ဓမ္မမူလီလည်း နည်း
တူ။ ။ဇိဝှါ၊ကာယမူလည်း သာနနှင့်မထူးပြီ။ ။ရူပမူလည်း စက္ခာယတနမူနှင့်
မထူးပြီ။ ။ဂန္ဓ၊ရသ၊ဖောဋ္ဌဗျာဏ္ဍိလည်းသာနမူနှင့် မထူးပြီ]။ ။

မနာယတနမူ

မနမူ ဓမ္မမူလီ၌။ အာမန္တာ။ ။အရကား ပစ္ဆိမဘဝိကမှတစ်ပါး ခပ်သိမ်း
သော ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံး
ယောက်ရ၏။ ။ပစ္စနိက် အာမန္တာ။ ။အရကား ပစ္ဆိမဘဝိကကိုကောက်။

[ခန္ဓယမိုက် ဝေဒနာက္ခန္ဓ မူလိအတိုင်းပင်။ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတန၊ ဤနှစ်ပါးတွင် မနာယတနထက် ဓမ္မာယတနသည် အရာကျယ်လျက် အဘယ်ကြောင့် တူလေသနည်းဟူမူကား အသညသတ်ဘုံ၌ ဘဝမဆုံး နိုင်သောကြောင့် ဤပုဂ္ဂလဝါရ၌ အနုလောမ ပဋိလောမ ဝိဿဇ္ဇနာ တူသတည်း]။

ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။

(ဩကာသဝါရလည်း ပစ္စုပ္ပန်ဝါရအတိုင်း)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

စက္ခာယတနမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ သောတာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ၊ အာမန္တာ။ ။အနုကား မိမိ ဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်စက္ခာယတန သောတာယတန နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။

[မိမိဖြစ်ခိုက်သော ကာမာဝစရာဘုံ၌ စက္ခုသောတချို့ လျက် နောင် ထပ်၍ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော်လည်း စက္ခု သောတ ဖြစ်လတ္တံ့ မဟုတ်၍ စက္ခာယတန သောတာယတန ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဟု ဝိသေသန (မ) သည်။ ဤကဲ့သို့အရာကို ဤနည်းတူမှတ်လေ]။

ပစ္စုပ္ပန် အာမန္တာ။ ။အရကား ပစ္စိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ စန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ ။

ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ သာနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿ တိတိ။ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ

ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တစန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံရ၏။မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်စက္ခာယတန သာနာယတန နှစ်ပါး ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ် ယောက်တို့အာ ကာမတဆဲတဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[စက္ခုနှင့် သောတ ပစ္စနိကအတိုင်းကောက်။ ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလည်း တူပြီ]။ ။

ရူပမူလိ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါ ကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်း သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။မိမိ။ပ။ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တ စန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့ အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ပစ္စိမဘဝိကပဉ္စဝေါကာရ။ပ။အပါယ်ကြဉ်သောပဉ္စ နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ (အစစ်)မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အကနိဋ္ဌကြဉ် သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။အသညသတ်ဘုံ။ (အတု)။ အရူပဥပပဇ္ဇန္တစန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ ။

မနုမူလိ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပဥပပဇ္ဇန္တစန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အရူပ လေးဘုံ ရ၏။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော။ပ။ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ- နှစ်ဆဲတဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပစ္စိမ ဘဝိကာနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပစ္စိမဘဝိက စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ စန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စတုဝေါကာရ- ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တစန္တဖြစ်သောပုထုဇဉ်လေးယောက်၊အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ၊အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

ဓမ္မမူလိ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။
 ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်
 သောတိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ
 ရ၏။ (ပဉ္စဝေါကာရကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ
 တတ္ထ။ [ပစ္စိမဘဝိကအစစ်ကောက်မြဲ။အတုမှာ အသညသတ်ကိုသွင်း၍ကောက်]။

စက္ခာယတနမူပြီး၏။

သာနာယတနမူ

သာနမူ ဇိဝှိမူလိ၌ အာမန္တာ။ ။အနုကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ
 ၎င်းရ၏။ ။ပစ္စနိက် အမန္တာ။ ။အရကား ပစ္စိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်
 သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်၊ စန္ဒဖြစ်သော
 အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ရူပအရူပဥပပဇ္ဇန္တ
 စန္ဒဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား ရူပတဆဲ
 ခြောက်ဘုံ၊အရူပလေးဘုံရ၏။ ။[ကာယ၊ဂန္ဓ၊ရသ၊ဖောဋ္ဌဗ္ဗလည်းဤနည်းအတူ]။

ရူပမူလိ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ပဋိ။၌ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ကာမာဝစရာနံ
 တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 စန္ဒ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်၊အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါ
 ဝါသကြဉ်သောရူပတဆဲတဘုံရ၏။ ။(ကာမာဝစရကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိက်ကား
 ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(စက္ခာယနှင့် ရူပအတိုင်း
 ကောက်)။ ။

မနမူလိ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ပဋိ။၌ ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။
 ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပ၊
 ဝစရ၊အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပ-
 လေးဘုံရ၏။ (ကာမာဝစရကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊
 အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

ဓမ္မမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။
ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား [မနာယတန မူလီအတိုင်းတွင်
အသညသတ်ဘုံကို သွင်း၍ကောက်]။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ
တတ္ထ။ ။သနာယတနမူ ပြီး၏။ ။[ဇိဝှိ။ကာယ၊ဂန္ဓ၊ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလည်း
ဤအတိုင်းပင်]။ ။

ရူပါယတနမူ

ယဿ ယတ္ထ ရူပါယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊တဿ တတ္ထ မနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။
အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန
ယတ္ထ။ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ခန္ဓယမိုက် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
အတိုင်းကောက်]။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[အစစ်၊
အတု၊အသညသတ် အတုလည်းဝင်သည်]။

ဓမ္မမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ပဉ္စဝေါကာရာနံ၊
အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံး
ယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ မိမိ။ပ။ သုဒ္ဓါဝါသကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ၊
အသညသတ်ဘုံလည်းရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
[အစစ်၊ အတု၊အသညသတ် အတုလည်းဝင်သည်]။ ။

မနာယတနမူ

မနမူ ဓမ္မမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။
စတုဝေါကာရာနံ၊ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား အသညသတ်ဘုံ၌
နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒြဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။မိမိ။ပ။ စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါ
ဝါသကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံလည်းရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ
တေသံ တတ္ထ။ (ကောက်မြဲ)။ ။အနုလုံပြီး၏။ ။[ပစ္စနိက်မှလည်းအကြွင်း
သံသယအရကိုဆိုခဲ့ပြီ။ အနုလုံ အနုလောမကို ပဋိလောမပြန်။ ပဋိလောမကို အနု
လောမပြန်၍သာ ဟောလေ။ မထူးပြီ]။ ။အနာဂတဝါရပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန်ဘိတဝါရ

စက္ခာယတနမူ

အနာဂတဝါရကို...၌ ပစ္စုပ္ပန်ဘိတဝါရကို...၏။ (ဝဝတ္ထာန်ဆိုမြဲ)။ ဟောဟန်
ကား ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိတိ၊တဿ သောဘာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာဘိ၊အာမန္တာ။

ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စန္ဒာနံ အစက္ခကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သစက္ခက
 ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိကား စုတိစိတ်ကျေနဝိသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော
 စန္ဒာဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်။ စက္ခာယ-
 တန မဖြစ်ကောင်းသော အပါယ် သြပပါတိက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ သံသေဒဇ, ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။
 စက္ခာယတနမဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့ သော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒု-သု-
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အစောသော။ပ။ အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရူပပဋိသန္ဓေ လေးခု။ပ။ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်
 ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ရ၏။ ။စက္ခာယတန ဖြစ်ကောင်း
 သော ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေပန္နရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံး
 စည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သစက္ခက
 ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်လည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။[ဃာနမူလီ။ပ။
 ဓမ္မမူလီအတုတုချည်းပင်။ အတိတ် ပုဂ္ဂလဝါရအလုံးစုံ အတုချည်း ဖြစ်သည်။ အား
 လုံးပစ္စနိက်ကြွင်းများမရှိ။ ဥပဇ္ဇိတ္တနှင့် နတ္ထိချည်းသာ]။•

ဃာနာယတနမူ

ဃာနမူ ဇိဝှိမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ သဗ္ဗေသံ စန္ဒာနံ အဃာန
 ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သဃာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိကား စုတိ
 စိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော စန္ဒာဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်။ ဃာနာယတန မဖြစ်ကောင်းသော သံသေဒဇ, ဂဗ္ဘ
 သေယျက။ပ။ ဃာနာယတနမဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့ သော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဟဂ္ဂုတ် ပဋိသန္ဓေကိုးခု၊ စေတသိက်ပဉ္စ
 တိံ သ၊ ကမ္မဇကလာပ်လေးစည်း၊ အစောသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏
 ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရအရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သု-တိ-
 ပုထုဇဉ်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ရ၏။ ။ဃာနာယတနဖြစ်ကောင်း
 သော ကာမပဋိသန္ဓေတဆယ့်၊ စေတသိက် တေတ္တိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း
 ခုနစ်စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော သဃာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။
 သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ဇိဝှိယတနမူ

ဇိဝှိမူ ကာယမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ သဗ္ဗေသံ စန္ဒာနံ
 အဇိဝှကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သဇိဝှကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။

ပဋိကား စုတိစိတ် ကျေနပ်သ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်၊ ဇိဝှိယတန မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့ သော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ မဟဂ္ဂုတ် ပဋိသန္ဓေကိုးခု။ပ။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ။ဇိဝှိယတန ဖြစ်ကောင်းသော ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ပ။ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။

ကာယာယတနမူ

ကာယမူ ရူပမူလိဉ္စိ။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ဤ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အကာယကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သကာယကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ပဋိကား ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ (ကောက်မြဲ)။ မဟဂ္ဂုတ် ပဋိသန္ဓေ ကိုးခု။ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ကမ္မဇကလာပ် လေးစည်း၊ အစတုာသော ဇိဝှိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ။ ကာမပဋိသန္ဓေတဆယ်။ပ။ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။

ရူပါယတနမူ

ရူပမူ ဂန္ဓမူလိဉ္စိ။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ဤ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အရူပကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သရူပကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ ပဋိကား ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်၊ အရူပ ပဋိသန္ဓေ လေးခု၊ စေတသိက်တိံသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရူပဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။ဂန္ဓမူဉ္စိလည်း သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အဂန္ဓကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ (ထုတ်)။ ရသမူဉ္စိလည်း သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အရသကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ (ထုတ်)။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူဉ္စိလည်း သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အဖောဋ္ဌဗ္ဗကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ (ထုတ်)။ ။[အကောက်မှာ ကာယမူ ရူပမူလိအတိုင်း]။

မနာယတနမူ

မနမူ ဓမ္မမူလိဉ္စိ။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ဤ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိကား

ခပ်သိမ်းသော စဝန္တံ။ပ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသလွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

စက္ခာယတနမ္ပ

ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ ဥပုဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သောတာယနနံ ဥပုဇ္ဇိတ္တာတိ။ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သစက္ခူ ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခူကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သစက္ခူကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေ တခု၊ စေတသိက်တိံသ၊ ကမ္မဇရုပ်လုပ် လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။ သစက္ခူက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား ပဉ္စဝေါကာရ စုတိပန္နရသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန် သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံ။ စက္ခာယတန မဖြစ်ကောင်းသော အပါယ် ဩပပါတိက။ပ။ သံသေဒဇ၊ ဂဗ္ဘသေယျက။ပ။ စက္ခာယတန မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံသော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ၊ မနုဿဘုံ၊ ဘုမ္မသိတဝိနိပါတိက အသုရာဟု ဆိုအပ်သော စာတုမဟာရာဇ်အားဖြင့် ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် စုတိတခု၊ စေတသိက်တိံသ။ အဆုံး စွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သုဒ္ဓါဝါသ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။ တနည်းကား ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် စုတိတခု၊ စေတသိက်တိံသ။ အဆုံး စွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သုဒ္ဓါဝါသ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော

ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန် စုတိတခု၊ စေတသိက် တိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သုဒ္ဓါဝါသ စန္ဒဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်အား သုဒ္ဓါသိတိုင် အောင်သော သုဒ္ဓါဝါသ လေးဘုံ။

[သုဒ္ဓါဝါသ ပရိနိဗ္ဗန္တကို နှစ်နည်းကောက်ရာ၌ ရှေးနည်းသည် ပရိနိဗ္ဗန္တကို အစစ်အတုပေါင်း၍ ကောက်သည်။ နောက်နည်းကား ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ် အတုခွဲ၍ ကောက်သည်။ နောက်ကိုလည်း သုဒ္ဓါဝါသ ပရိနိဗ္ဗန္တ တွေ့လျှင် တနည်းကားဆို၍ အစစ်အတုခွဲ၍ ကောက်လေ]။

အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။

ဃာနမူလိ၌။ ။ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သစက္ခကဏာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရာ စန္ဒာနံ၊ အစက္ခကဏာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓေ ငါးခု။ပ။ ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲ့ ငါးဘုံ ရ၏။ ။စက္ခာယတန ဖြစ်ကောင်းသော ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ပ။ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား ကာမစုတိတဆယ်၊ စေတသိက် တေတ္တိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ စန္ဒ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား ကာမ တဆဲ့တဘုံ၊ အစက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အပါယ်လေးဘုံ၊ မနုဿဘုံ၊ ဘုမ္မဿိတ ဝိနိပါတိက အသုရာဟု ဆိုအပ် သော စာတုမဟာရာဇ်အားဖြင့် ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ (အစက္ခက ဥပပဇ္ဇန္တမှာ အကျယ်ဆိုမြဲ)။ ။ပစ္စနိက်ကား ရူပါဝစရာ စန္ဒာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ရူပါဝစရ စုတိငါးခု။ပ။ ရူပါဝစရ စန္ဒ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အသညသတ် အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုံ။ ။[အကျယ်ဆိုမြဲ။ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလိလည်း ဤအတိုင်း]။ ။

ရူပမူလိ၌။ ။သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သစက္ခက- ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာ

စဝန္တာနံ, အစက္ခူကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ, အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[အနုလောမဗ္ဗိ သောတမူလီအတိုင်းကောက်။ ။ပဋိလောမဗ္ဗိလည်း ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ, အစက္ခူကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အရကိုလည်း သောတမူလီ ပဋိလောမဗ္ဗိ ကောက်သည့်အတိုင်း]။ ။အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ (ဤ၌ အသညသတ်ဆိုသည်သာ ထူးသည်)။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ, အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။

မနုမူလီဗ္ဗိလည်း။ အနုလောမအတူ။ ပဋိလောမဗ္ဗိ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ, အစက္ခူကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ, အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ သစက္ခူကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ဤ၌လည်း ရူပမူလီတွင် အသညသတ္တာနံ အရာတွင် အရူပါနံ ဆိုသည်သာ ထူးသည်]။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ, အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ။ဓမ္မမူလီဗ္ဗိလည်း အနုလောမအတူ။ ပဋိလောမဗ္ဗိ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ, အစက္ခူကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သစက္ခူကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ (အနုလောမကောက်မြဲ)။ ။ပဋိကား စုတိစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ။ အစက္ခူကာ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ။ (အကျယ်ဆိုမြဲ)။ ။အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အရူပ လေးဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။ စက္ခူမူပြီး၏။

သာနာယတနမူ

သာနမူ ဇိဝါမူလီဗ္ဗိ။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ, အသာနကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား ကာမစုတိ တဆယ်၊ စေတသိက် တေတ္တိံ သ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘက်က္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ သာနာယတန မဖြစ်ကောင်းသော သံသေဒဇ, ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ သာနာယတန မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ သော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နိရယကြဉ်သော အပါယ်သုံးဘုံ၊ မနုဿဘုံ၊ ဘုမ္မဿိတဝိနိပါတိက အသုရာ ဟုဆိုအပ်သော စာတု

မဟာရာဇ်အားဖြင့် ကာမာဝစရငါးဘုံ ရ၏။ သာနာယတန ဖြစ်ကောင်းသော ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယ်၊ စေတသိက် တေတ္တိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော သသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက် တို့အား ကာမ တဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစ ရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထု ဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား ရူပတဆဲ့ခြောက်ဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံ ရ၏။ ။[ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလီလည်း ဤဇိဝှါမူလီအတိုင်း]။

ရူပမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ ကာမာဝစရာ စန္ဒာနံ၊ အသာနက ကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ သသာနက ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား ကာမာဝစရ စန္ဒ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုံ။ အသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နိရယကြဉ်သော ကာမာဝစရ ငါးဘုံ။ (အကျဉ်းဆိုရိုး၊ အကျယ်ကောက်မြဲ) ။ ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ရူပါဝစရ တဆဲ့တဘုံ ရ၏။ သံသယ သသာနက ကာနံ (ကောက်မြဲ)။ ။ ပစ္စုပ္ပန်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။

မနမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ ကာမာဝစရာ စန္ဒာနံ၊ အသာနက ကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ သသာန ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား ကာမာဝစရာ စန္ဒာနံ၊ အသာန ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ (ကောက်မြဲ)။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား ဝေဟပွိုလ် တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံ ရ၏။ သံသယ သသာန ကာနံ။ (ကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ (ကောက်မြဲ)။

ဓမ္မမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ သဗ္ဗေသံ စန္ဒာနံ၊ အသာနက ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သသာနက ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား ခပ်သိမ်းသော စန္ဒပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုံ။ (ကောက်မြဲ)။ အသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ငါးဘုံ။ မဟာဂုတ် ပဋိသန္ဓေ ကိုးခု။ပ။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလ ဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ရူပတဆဲ့တဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ သသာနက။ပ။ ဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ။ ။ (ကောက်မြဲ)။

ဇိဝှိယတနမူ

ဇိဝှိယမူ ကာယမူလိ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ဤ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ၊ အဇိဝှိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သဇိဝှိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံ။ ဇိဝှိယတန မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နိရယကြဉ်သော ကာမာဝစရ ငါးဘုံ ရ၏။ ။သဇိဝှိကာ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ။ ။ [သာနမူအတိုင်း အဇိဝှိက၌ ဇိဝှိယတန မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက၊ ဤအဆုံးတချက်ကို ဆိုရသည်သာ ထူးသည်။]

ကာယာယတနမူ

ကာယမူ ရူပမူလိ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ဤ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက် တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံ၊ ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ရူပတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။ကာမာဝစရဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

မနမူလိ၌။ ပဋိလောမမှာ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ။ [သုဒ္ဓါဝါသကို ကြဉ်၍ကောက်။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ကောက်မြဲ]။ ။ဓမ္မမူလိ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ဤ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အကာယကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုံ။ (ကောက်မြဲ)။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ရူပတဆဲတဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံ ရ၏။ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

ရူပါယတနမူ

ရူပမူ ဂန္ဓမူလိ၌။ ။ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ

တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား ရူပတဆဲခြောက်ဘုံရ၏။ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။ပဋိကား ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ရူပါဝစရာ စဝန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။

မနမူလိဋ္ဌိ။ ။သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သရူပကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တာ စာန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ခန္ဓယခိုက် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အတိုင်းကောက်]။ ။ဓမ္မမူလိဋ္ဌိ။ ။သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သရူပကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အရူပကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(အနု-ကောက်မြဲ)။ ။ပဋိကား ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုံ။ (ကောက်မြဲ)။ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

မနာယတနမူ

မနမူ ဓမ္မမူလိဋ္ဌိ။ ။သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ (ကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလုံပြီး၏။ ။[ပစ္စနိက်ကိုလည်း အကြွင်းသံသယ က ဆိုခဲ့ပြီ။ အနုလုံကို ပြန်၍ကောက်လေ]။ ။ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ ပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ

စက္ခာယတနမူ

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရကို...၌ ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရကို...၏။ ။(ဝေတ္တာန်ဆိုမြဲ)။ ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ၊ တဿ သောတာယတနံ ဥပ္ပုဇ္ဇိဿတိတိ။ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သစက္ခာကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။

ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခူကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သစက္ခူကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကိုးခု၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်း တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မင်ကိုရ၍ အရူပ ဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေပန္နရသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်း တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော သစက္ခူကာ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ အစက္ခူကာ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။[ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန် ကောင်းသောဟူသော ဝိသေသနကို အဆုံးတိုင်အောင်လိုက်စေ]။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္စိမ ဘဝိကာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ် စုတိကိုးခု၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ အဆုံး စွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္စိမဘဝိက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက်မင်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စ ဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ အရူပ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။

သာနမူလိ၌။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သစက္ခူကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊

အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ပစ္စိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ သုဘကိဏှ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။သစက္ခုက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက် လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကေုနဝီသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်။ အစက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အနုလောမ သံသယ လည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္စိမ-ဘဝိကာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ် စုတိကိုးခု။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္စိမဘဝိက အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ ရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်-ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ အရူပ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ။[ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ထည့်လည်း အတူတူ။ ။ရူပမူလီလည်း သောတမူလီအတိုင်းပင်]။ ။

မနုမူလီ၌။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ယသ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊

အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ။ ပစ္ဆိမဘဝိကမှတစ်ပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။ သစက္ခုက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် လည်း ရ၏။ ။ပဋိကား ပရိနိဗ္ဗန္တမှတစ်ပါး စုတိစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ခပ်သိမ်းသော စန္ဒ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ အစက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-ပုထုဇဉ်၊ ပစ္ဆိမဘဝိကမှတစ်ပါး အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္ဆိမ ဘဝိကာနံ တေသံ။ ။ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပစ္ဆိမဘဝိက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ စန္ဒ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ (ဓမ္မမူလိ၌လည်း ဤအတိုင်းပင်) ။ ။စက္ခုမူပြီး၏။ ။[သောတမူလည်း စက္ခုမူနှင့် အလုံးတူပြီ]။

သာနာယတနမူ

သာနမူ ဇိဝါမူလိ၌။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စန္ဒာနံ၊ အသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ကာမတိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ လေးခု။ပ။ ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-နှစ်ယောက်၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-နှစ်ယောက် ရ၏။ ကာမာဝစရ ဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမ ပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ပ။ သသာနက ကာမာ ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ ။ ပဋိကား ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော စန္ဒ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်၊ အသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်၊ မဟဂ္ဂုတ် ပဋိသန္ဓေ ကိုးခု။ပ။ ရူပါဝစရ အရူပါ ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။[ရူပဘုံ အရူပဘုံက အရိယာတို့ သည် ကာမဘုံသို့ မပြန်ပြီ]။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ရူပါ ဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စန္ဒာနံ တေသံ။ ။ကာမ တိဟိတ် စုတိလေးခု။ပ။ ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္ဆိမဘဝိက ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-

သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမ သုဂတိခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ ရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်း ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ် ဘုံမှ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်၊ သုဘင်္ဂါတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မင်္ဂါ ရ၍ အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ၊ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်၊ အရူပဘုံချင်းချင်း ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။[ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ထည့်လည်း အတူတူပင်]။

ရူပမူလိ၌။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိ တွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သဃာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အဃာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-နှစ်ယောက်၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ အောက်မင်္ဂါရ၍ အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်- နှစ်ယောက် ရ၏။ ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သဃာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနှဝိသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်၊ အဃာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ် သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-အောက်- သုံးယောက် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္ဆိမဘဝိကရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမ သုဂတိခုနစ်ဘုံမှ အောက်မင်္ဂါရ၍ အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်။ သုဘင်္ဂါတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မင်္ဂါရ၍ အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော-တိ၊ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်သုံးယောက်။ အရူပဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက် ရ၏။

မနုမူလိဋ္ဌိ။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သဃာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အဃာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ- ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက် နှစ်ယောက် ရ၏။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကမှတစ်ပါး ကာမ ပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ပ။ သဃာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေး ယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ ။ပဋိကား ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်။ အောက်-သုံးယောက်။ အဃာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒု-သု ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္ဆိမဘဝိကမှတစ်ပါး ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ တေသံ။ ။ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်သုံး ယောက်၊ စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ [ဓမ္မမူလီလည်း တူပြီ]။ ။ဇိဝါ ကာယမူကား တူပြီ။ အဇိဝကအရကို မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့ သော ဂဗ္ဘသေယျက, ရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ၊ အကာယက ဥပပဇ္ဇန္တ အရကို ရူပ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ။ ဤမျှသာ ထူးသည်။]

ရူပါယတနမူ

[ရူပမူ ဂန္ဓမူလီကို စက္ခုနှင့် သာနမူလီကဲ့သို့ ဟောလေ။ ။ပဋိဋ္ဌိ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အရူပကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ထုတ်ရသည်သာ ထူးသည်။ ။ပစ္စနိက အကြွင်းလည်း နည်းတူ]။ ။

မနုမူလိဋ္ဌိ။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သရူပကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အရူပကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ပစ္ဆိမဘဝိကမှတစ်ပါး ပဉ္စ ဝေါကာရပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ, အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။ပဋိကား ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်။ ပစ္ဆိမဘဝိကမှတစ်ပါး အရူပဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ တေသံ။ (ကောက်မြဲ)။ ။[ခန္ဓယမိုက် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာအတိုင်းပင်။ ။ ဓမ္မမူလီလည်း ဤအတူ။ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဠဗ္ဗလည်း သာနမူနှင့် တူပြီ]။

မနာယတနမူ

မနမူ ဓမ္မမူလိ၌။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပစ္စုနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ။

[ခန္ဓယမိုက် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် သညာက္ခန္ဓာအတိုင်းကောက်။ ။ဤ ပုဂ္ဂလဝါရ၌ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ ဟု သဗ္ဗသဒ္ဓါနှင့် ဟောတော်မူသော် လည်း အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ကြည့်၍ကောက်။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကို မရ ဘဲလျက် သဗ္ဗသဒ္ဓါနှင့် အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူသနည်းဟူမူကား သဗ္ဗသဒ္ဓါသည် သပ္ပဒေသသဗ္ဗ၊ နိပ္ပဒေသသဗ္ဗဟူ၍နှစ်ပါးပြား၏။ ထို...တွင် နိပ္ပဒေသသဗ္ဗမဟုတ်။ သပ္ပဒေသသဗ္ဗဖြစ်၍ ဟောတော်မူသည်။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။ (ဩကာသဝါရလည်း တူပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

စက္ခာယတနမူ

ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သောတာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိယ တိတိ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သစက္ခကကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခကကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရတိဟိတ် ပဋိသန္ဓေကိုးခု၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံး စည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခန္ဓာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အပါယ်ကြည့် သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံး ယောက်တို့အား အကနိဋ္ဌကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေပန္နရသ။ပ။ သစက္ခက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြည့် သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်းရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ စုတိ ပန္နရသ။ပ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခန္ဓာသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ တဘုံ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စက္ခာယတန မဖြစ်ကောင်းသော အပါယ်

ဩပပါတိက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-ပုဂ္ဂိုလ်။ သံသေဒဇ, ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ စက္ခာယတန မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ သော ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ၊ မနုဿဘုံ၊ ဘုမ္မဿိတ ဝိနိပါတိက အသုရာဟု ဆိုအပ်သော စာတုမဟာရာဇ်အားဖြင့် ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။ [မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အစက္ခက ဤတွင် ကြွင်း၏]။ ။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ, အသညသတ္တာနံ, အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ်စုတိ ကိုးခု စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စ-ဝေါကာရ စုတိ ပနုရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ စန္ဒ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား အကနိဋ္ဌကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အစက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော တိ-ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား အရူပ လေးဘုံ ရ၏။

သနပုလိဒ္ဓိ။ ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ, ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သစက္ခကကောနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရာ စန္ဒာနံ, အစက္ခကကောနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုကား ကာမတိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ လေးခု၊ စေတသိက် တေတ္တိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်း သော ကာမပဋိသန္ဓေတဆယ်။ပ။ သစက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ ရူပ ပဋိသန္ဓေ ငါးခု၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်ကြည့်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ ရ၏။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ပ။ သစက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပဋိကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမစုတိတဆယ်။ပ။ ကာမာဝစရ စန္ဒ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ အစက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော

ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာ စဝန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ကာမ တိဟိတ် စုတိလေးခု၊ စေတသိက်တေတ္ထိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ သုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမစုတိ တဆယ် ။ပ။ ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အစက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ။ ။[အနုလုံ ပဋိလောမ အစက္ခုက အကြွင်းတည်း]။ ရူပါဝစရ စုတိငါးခု၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား အသညသတ် ကြည့်သော ရူပ တဆဲငါးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။[ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ထည့်လည်း အတူ]။

ရူပမူလိဋ္ဌိ။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခုကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[စက္ခုသောတအတိုင်း အနုလောမ အလုံးတူ။ ။ပဋိလောမဋ္ဌိ ကား အသညသတ္တာနံ ပါသညသံ ထူးသည်]။ ။အရကား အသညသတ် ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။(သည်သာ ထူးသည်)။ ။ ပစ္စုပ္ပန်ကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အသညသတ်သတ်ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ ။[ဤအသညသတ်အကြွင်းကို ပရိနိဗ္ဗန္တအရတွင် သွင်း၍ကောက်။ ။ဤမျှသာထူးသည်]။

မနမူလိဋ္ဌိ။ ။အနုလောမအတူ။ပဋိလောမဋ္ဌိ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခု- ကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[အနုလောမ ကောက်မြဲ။ ။ပဋိ။ ။ဋ္ဌိ သောတမူလိအတိုင်းတွင် အရူပါနံ အရ-သာ ထူးသည်]။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက် သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

[ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ်၊ အတုကောက်မြဲ။ အစက္ခက အတုကိုလည်း
ကောက်မြဲ]။ ။ပစ္ဆိမဘဝိက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်၊
စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရူပလေးဘုံ။ မိမိ။ပ။
မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်သုံးယောက်
တို့အား အရူပ လေးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်
တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။

ဓမ္မမူလိ၌။ ။အနုလောမအတူ။ ပဋိ။ ၌ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခကာနံ
ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သစက္ခကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
[ဓမ္မာယတနမှာ ဝိဘင်းသွား ပုဂ္ဂလဝါရအတိုင်း မထူး။ ဘုံနဲ့ သောကြောင့်
မထူးသည်]။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနပ်သ။ပ။
ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား
စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။
ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အစက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်
တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ်၊
အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊
အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ
ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ။ မဖြစ်ပြန်- အသညသတ်
ကိုပါ သွင်း၍ကောက်)။ ။စက္ခမူ ပြီး၏။ ။(သောတမူလည်း အတူတူပင်)။

သာနာယတနမူ

သာနမူ ဇိဝှါမူလိ၌။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ
တတ္ထ။ ဣတရေသံ သသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ
ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ၊ အသာနကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ကာမတိဟိတ် ပဋိသန္ဓေလေးခု။ပ။ ပစ္ဆိမဘဝိက
ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ
ခုနစ်ဘုံ။မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ပ။ ကာမာ-
ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ
တဆဲတဘုံ ရ၏။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ပ။
သသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-
နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ဖြစ်ပြန်
ကောင်းသော ကာမစုတိ တဆယ်။ပ။ ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-
လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံ။မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်
ကောင်းသော အသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား

ကာမာဝစရငါးဘုံ ရ၏။ ။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ ပစ္စုပ္ပန်ကား
 ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 ကာမတိဟိတ် စုတိလေးခု။ပ။ ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ
 ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော။ပ။
 ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား
 ကာမ တဆဲတဘုံ။မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသာနက ကာမာဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ငါးဘုံ။ ရူပါဝစရ အရူပါ-
 ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား
 ရူပ တဆဲခြောက်ဘုံ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ [ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ မူလီ
 လည်း အတူတူ]။ ။

ရူပမူလီ၌။ အနုလောမအတူ။ပဋိ။၌ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ၊ အသာနကာနံ
 ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ [ဇိဝှိမူလီတွင်
 ပဋိလောမ ရူပါဝစရာနံ ပင် ထူးသည်]။ ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ
 ကြဉ်သော ရူပတဆဲတဘုံ ရ၏။ (ဤသာထူးသည်)။ ။ ပစ္စုပ္ပန်ကား ကာမာဝစရေ
 ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 [ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ်၊ အတု၊ အသာနက အကြွင်းကောက်မြဲ]။ ။ ရူပါ
 ဝစရပစ္စိမဘဝိက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော
 အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ် ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ။
 မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-
 အောက်-သုံးယောက်တို့အား အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ။ အရူပ
 ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ
 ရ၏။

မနမူလီ၌လည်း။ အနုလောမအတူ။ ပဋိ။ ၌ [ရူပါဝစရာနံ အရာတွင် ရူပါဝစ
 ရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ ရှိသည်သာ ထူးသည်]။ ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား
 ဝေဟပွိုလ် တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ ပစ္စုပ္ပန်
 ကား ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊
 အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ [ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ်-အတု၊ အသာနက
 အကြွင်းကောက်မြဲ]။ ။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော
 တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 အသညသတ် ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်

ကောင်းသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒာ ဖြစ်သော တိ-အောက်-
သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်, အကနိဋ္ဌ ကြည့်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပ
လေးဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒာ ဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသည
သတ်ဘုံ ရ၏။

ဓမ္မမူလိ၌လည်း။ ။ အနုလောမအတူ။ ပဋိ။ ၌ သဗ္ဗေသံ စန္ဒာနံ, အသာနကနံ
ဥပပဇ္ဇန္တနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ [သဗ္ဗေသံ စန္ဒာနံ အရကို စက္ခုမူ အတိုင်းကောက်]။
မိမိ။ ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော
ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ငါးဘုံ။ မိမိ။ ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော မဟဂ္ဂုတ်
ပဋိသန္ဓေ ကိုးခု။ ပ။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-
သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ကြည့်သော ရူပတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။
ပစ္စနိကကား ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တနံ, ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကနံ
တေသံ တတ္ထ။ ။ [ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ်-အတု ကောက်မြဲ။ အသာနက
အကြွင်းကိုလည်း ကောက်မြဲ။ ပစ္စိမဘဝိက ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ အစစ်-အတု၊
အသညသတ် အတုကိုကောက်]။ ။ သာနမူပြီး၏။ ။ [ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊
ဖောဠဗ္ဗမူကိုလည်း နည်းတူဟောလေ]။

ရူပါယတနမူ

ရူပမူ ဂန္ဓမူလိ၌။ ။ ပစ္စိမဘဝိကနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ, ရူပါဝစရံ
ဥပပဇ္ဇန္တနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရေ စန္ဒာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ပစ္စနိကကား
ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တနံ, ရူပါဝစရေ စန္ဒာနံ, အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
[အကောက်ကို ရှေးနည်းမှီ၍ကောက်။ လွယ်ပြီ]။ ။ မနမူလိ၌ ပစ္စိမဘဝိကနံ
ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ, အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ
ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရေ
စန္ဒာနံ, အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တနံ,
အရူပေ ပစ္စိမဘဝိကနံ, အသညသတ္တာ စန္ဒာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ [ခန္ဓယဓိကံ
ရူပက္ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အတိုင်းကောက်]။ ။ ဓမ္မမူလိ၌။ ။ ပစ္စိမဘဝိကနံ
ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သရူပကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ
တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သဗ္ဗေသံ စန္ဒာနံ, အရူပကာနံ
ဥပပဇ္ဇန္တနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ [သန္တိဋ္ဌာနိ၌ ပစ္စိမဘဝိက၊ အတုမှာ အသညသတ်
အတုကို သွင်း၍ကောက်]။ ။ ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တနံ, အရူပေ
ပစ္စိမဘဝိကနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ [ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တမှာ အသညသတ်
စန္ဒာ အတုကို သွင်း၍ကောက်]။

မနာယတနမူ

မနမူ၌။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သမိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အမိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပစ္စနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ပရိနိဗ္ဗန္တ အတုမှာ အသညသတ် စဝန္တ အတုကို သွင်း၍ကောက်]။ ။ အနုလုံပြီး၏။ ။[ပစ္စနိက်အကြွင်း သံသယကို ဆိုခဲ့ပြီ။ အနုလုံက အနုလောမကို ပဋိလောမ ပြန်၍ဟော]။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ ပြီး၏။

အတိတာနာဂတဝါရ

စက္ခာယတနမူ

ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရကို...၌ အတိတာနာဂတဝါရကို...၏။ ။(ဝဝတ္ထာန် ဆိုမြဲ)။ ။ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ သောဘာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ပစ္ဆိမဘဝိက စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်။ အရူပဘုံချင်းချင်း ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုလေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်၊ အသညသတ်၊ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ [ပစ္စနိက်များ အားလုံးအကြွင်းမရှိ၊ နတ္ထိနှင့် ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ ချည်းသာ]။

သာနမူလိ၌။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ အနုကား [ပစ္ဆိမဘဝိက ကောက်မြဲ]။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ ရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်း ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့

ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
 ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်၊ အရူပဘုံချင်းချင်း ဖြစ်၍
 ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်
 ရ၏။ ။ကမာဝစရ ဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ
 ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
 [ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရဿ၊ ဖောဠဗ္ဗမူလီလည်း အတူ။ ရူပမူလီလည်း သောတမူလီ
 နှင့် တူပြီ]။

မနုမူလီ၌။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ
 ပန။ အာမန္တာ။ ။ပစ္ဆိမဘဝိက စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 ရ၏။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကမှတစ်ပါး ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေး
 ယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်လည်းရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
 [ဓမ္မမူလီလည်း ဤအတိုင်း။ သောတမူ၊ သာနမူ။ပ။ မနုမူ၊ ဤမူအားလုံးပင်
 စက္ခုမူအတိုင်း အတူတူချည်းပင်။ ။ပစ္စနိက် အကြွင်းလည်း မရှိ။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ
 ပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ
 စက္ခာယတနမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ ဥပုဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ
 သောတာယတနံ ဥပုဇ္ဇိဿတိတိ။ ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။
 ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။
 အာမန္တာ။ ။အနုကား ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-
 အောက်-သုံးယောက်၊ စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပွိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။
 မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊
 အောက်-သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံ ရ၏။ ။
 မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေး
 ယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံ
 လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊
 အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(အတိတဝါရ က အတိုင်း ကြွင်း
 သည်)။

သာနမူလိ၌။ ။ကမာဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ရူပါဝစရေနံ တေသံ တတ္ထ။
 ဣတရေသံ ကမာဝစရေနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။
 အာမန္တာ။ ။အနုကား ပစ္ဆိမဘဝိက ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-
 အောက်-နှစ်ယောက်၊ စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 ကမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား ကမတဆဲ
 တဘုံ။ ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိ-ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်
 တို့အား ဝေဟပိလ် တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက် အောက်-
 နှစ်ယောက်တို့အား ကမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ
 ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 [ဇိဝါ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလီ တုပြီ]။

ရူပမူလိ၌။ ။ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါ
 ကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အသညသတ္တာနံ တေသံ
 တတ္ထ။ ။(အနုလောမ၌ စက္ခုနှင့်သောတအတိုင်း ကောက်)။ ။ပဋိကား
 အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ
 ဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း
 ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အသညသတ်ဘုံ၌
 နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့အား။ [အသညသတ်ဘုံကြွင်းသည်။ သုဒ္ဓါဝါသ နောက်တွင် ကောက်]။ ။

မနုမူလိ၌။ အနုလောမအဘူ။ ပဋိ။ ၌ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာနံ
 တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ
 ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား
 သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အရူပေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 (အကောက်လွယ်ပြီ)။ ။

ဓမ္မမူလိ၌။ အနုလောမအဘူ။ ပဋိ။ ၌ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ
 တတ္ထ။ ။ပဋိကား အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ်
 ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိ-အောက်သုံးယောက်တို့အား
 အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အရူပေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ
 တေသံ တတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်
 အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ ပစ္ဆိမဘဝိကအရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်၊ စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်

တို့အား အရူပလေးဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပဥပပဇ္ဇန္တ
စက္ကန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ။ အသညသတ်
ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ကန္တဖြစ်သော
သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။စက္ခုမူပြီး၏။

သာနာယတနမူ

သာနမူ ဇိဝှါမူလီ၌။ ။ကာမာဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။
ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။
အနုကား ပစ္ဆိမဘဝိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-နှစ်ယောက်၊
စက္ကန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။
မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊
အောက်-သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်း
သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ကန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်
ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ရူပါဝစရာနံ၊
အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ကန္တဖြစ်သော
သု-တိ-ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ
ရ၏။ ။[ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလီလည်း ဤအတိုင်းပင်]။ ။

ရူပမူလီ၌။ ။ကာမာဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ
ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ရူပါဝစရာနံ တေသံ
တတ္ထ။ ။[အနုလောမမှာ ဇိဝှါမူလီနှင့်အတူ]။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်
ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ကန္တဖြစ်သော သု-တိ အောက်-သုံးယောက်
တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ရူပတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ရူပါဝစရေ
ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပစ္ဆိမဘဝိက ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ စက္ကန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ကန္တဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အကနိဋ္ဌ
ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ။ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ကန္တဖြစ်သော တိ-ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။

မနမူလီ၌။ အနုလောမအတူ။ ပဋိ။၌ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။
ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ
အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ကန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား ဝေဟပွိုလ်
တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်
ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ကန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်။ အောက်

နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာ အစစ်အတု အကုန်ကောက်။ အသညသတ် အကုန် ကောက်]။

ဓမ္မမူလိဋ္ဌိလည်း။ အနုလောမအတူ။ ပဋိဋ္ဌိ ရူပါဝစရေနံ အရူပါဝစရေနံ တွင် အသညသတ်အတုကို သွင်း၍ကောက်သည်သာထူးသည်။ ။ပစ္စနိက်မှာ ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အသညသတ် အတုသွင်း၍ ကောက်။ ။သာနမုပ္ပါဒ်။ ။[ဇိဝါ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလည်း ဤသာနမူ အတိုင်းပင်၊ မထူးပြီ]။ ။

ရူပါယတနမူ

ရူပမူ ဂန္ဓမူလိဋ္ဌိ။ ။ကာမာဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ရူပါဝစရေနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရေနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား (ကာမာဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ အစစ်အတုကောက်[မြဲ])။ ။ ရူပါဝစရေ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြဖြစ်သော သု-တိ-ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ရူပတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

မနမူလိဋ္ဌိ။ ။ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရေနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အရူပေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ခန္ဓယမိုက် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာအတိုင်းကောက်]။ ။

မနာယတနမူ

မနမူ ဓမ္မမူလိဋ္ဌိ။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရေနံ ပဉ္စဝေါကာရေနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ပစ္စိမဘဝိကာ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ စန္ဒြဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပျိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရေ ဆယ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စတုဝေါကာရပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြဖြစ်သော ပု-လေးယောက်။ အောက်-သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စတုဝေါကာရပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်- သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။ပဋိကား အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ်

ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေသော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေသော အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေသော သု-ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။အနုလုံပြီး၏။ ။

[ပစ္စနိကမှာလည်း အကြွင်းသံသယကိုဆုံးရှုံးပြီ။ အနုလောမကို ပဋိလောမ။ ပဋိ လောမကို အနုလောမပြန်၍ ဟောလေ။ အထူးမရှိပြီ။ ။အတိတာနာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။

ဥပ္ပါဒဝါရ ပြီး၏။

နိရောဓဝါရ-ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ

စက္ခာယတနမူ

ဥပ္ပါဒဝါရကို...၌ နိရောဓဝါရကို...၏။ (စစ်မြဲ) ။ဟောဟန်ကား ယဿ စက္ခာ- ယတနံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ သောတာယတနံ နိရုဇ္ဈတိတိ။ သစက္ခုကာနံ အသော တကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ သစက္ခုကာနံ သသောတကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ သသောဘကာနံ အစက္ခုကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား စက္ခာယတနသာ ချုပ်၍ သောတာယတန မချုပ်ကောင်းသော အပါယ်ဩပ ပါတိက စန္ဒြေသော ဒု-ပုဂ္ဂိုလ်။ သံသေဒဇ, ဂဗ္ဘသေယျက စန္ဒြေသော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ စက္ခာယတနသာချုပ်၍ သောတာယတနမချုပ်မီ စုတေလတ္တံ သော ဂဗ္ဘသေယျက စန္ဒြေသော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ (ဘုံသတ်သော်)။ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အပါယ်လေးဘုံ၊ မနုဿဘုံ၊ ဘုမ္မသိတဝိနိပါတိက အသုရာဟုဆိုအပ်သော စာတုမဟာရာဇ်အားဖြင့် ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံရ၏။ ။စက္ခာယတန သောတာယတနနှစ်ပါး ချုပ်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရစုတိပန္နရသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သစက္ခုကာ သသောတက ပဉ္စဝေါကာရ စန္ဒြေသော ပု-လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ ။ပဋိကား သောတာယတနသာချုပ်၍ စက္ခာယတန မချုပ်ကောင်းသော အပါယ်ဩပပါ တိက စန္ဒြေသော ဒု-ပုဂ္ဂိုလ်။ သံသေဒဇ, ဂဗ္ဘသေယျက စန္ဒြေသော ဒု-သု- ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရခြောက်ဘုံရ၏။ ။ပစ္စနိကကား သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ, အစက္ခုကာနံ အသောတကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်။ (ဘုံအကျယ်ကောက်မြဲ)။ စက္ခာယတန သောတာယတနနှစ်ပါး မချုပ်ကောင်းသော အပါယ်ဩပပါတိက စန္ဒြေ သော ဒု-ပုဂ္ဂိုလ်၊ သံသေဒဇ

ဂဗ္ဘသေယျက စဝန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ စက္ခာယတန-သောတာယတနနှစ်ပါး မချုပ်မီ စုတေလတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ။ အသညသတ်, အရူပ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံ ရ၏။ ။ဃာနမူလိ၌ စက္ခာယတနသာချုပ်၍ ဃာနာယတန မချုပ် ကောင်းသော သံသေဒဇ, ဂဗ္ဘသေယျက စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ စက္ခာ-ယတနသာချုပ်၍ ဃာနာယတန မချုပ်မီ စုတေလတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နိရယကြဉ်သောအပါယ်သုံးဘုံ၊ မနုဿဘုံ၊ ဘုမ္မဿိတဝိနိပါတိက အသုရာဟု ဆိုအပ်သော စာတုမဟာရာဇ် အားဖြင့် ကာမာဝစရငါးဘုံ၊ ရူပါဝစရ စုတိငါးခု။ပ။ ရူပါဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပ တဆဲ့ငါးဘုံ ရ၏။ ။[ဤနည်းကိုမှီ၍ ဥပ္ပါဒဝါရ၌ ဥပပဇ္ဇန္တအရာကို စဝန္တ၊ စဝန္တအရာကို ဥပပဇ္ဇန္တလည်း၍သာ ဟောလေ]။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ ပြီး၏။ ။[အတိတဝါရလည်း ဥပ္ပါဒအတိတဝါရနှင့် အားလုံးတူပြီ။ ဝေနေယျဇ္ဈာသယ၊ ဒေသနာဝိလာသ အားဖြင့် ဟောတော်မူသည်]။ ။

အနာဂတဝါရ-စက္ခာယတနမူ

အနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ စက္ခာယတနံ နိရုဇ္ဈိယတိ၊ တဿ သောတာယတနံ နိရုဇ္ဈိယတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါ ကာရဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန် အာမန္တာ။ ။အရကား ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္စိမဘဝိက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက် မင်္ဂကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်။ အရူပဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။

ဃာနမူလိ၌။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ, ယေစ ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ပစ္စိမဘဝိက ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်။

ရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်။ သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။ကမာဝစရဘုံ၌ နောင် ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်။ အောက်-နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ ၎င်းနောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စန္ဒာနံ တေသံ။ ။ [စက္ခုနှင့်သောတ အကြွင်းအတိုင်းကောက်။ ။ဇိဝါ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ လည်း ဤအတူ။ ရူပမူလီလည်း အောက်က မူလီအတိုင်း]။ ။

မနမူလီ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စန္ဒာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိကား ပစ္ဆိမဘဝိကာ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်၊ ကမာသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စ-ဝေါကာရ စန္ဒ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်။ အရူပဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်၊ ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ။တိဟိတ် စုတိတေရသ။ပ။ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ဓမ္မမူလီလည်း အတူတူပင်။ ။

သာနာယတနမူ

သာနမူ ဇိဝါမူလီ၌။ အာမန္တာ။ ။အရကား ကမာဝစရဘုံ၌ နောင် ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပစ္စနိက အာမန္တာ။ ။အရကား ကမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္ဆိမဘဝိကာ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ စန္ဒ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ကမာ

၁-ဤအရကောက်အတွက် ပါဠိဒိဘင်းသီးခြားမရှိ၊ ရသင့်၍ ကောက်ကြောင်းရှေ့ (ဥပ္ပါဒနိရောဓ, ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ)၌ မှာထားသည်။

သုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပ အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စက္ခု ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကို ရ၍ အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်၊ ရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ အရူပ ဘုံချင်းချင်း ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။
 [ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗထည့်လည်း တူပြီ။ ။ရူပမူလီလည်း စက္ခုနှင့် သာန အတိုင်းပင်]။

မနုမူလီ၌။ အနု။အာမန္တာ။ပဋိ။၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စက္ခုနံ တေသံ။ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိကား ပစ္ဆိမဘဝိက ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စက္ခု ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ ရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ အောက်မဂ်ကို ရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စက္ခု ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက်မဂ် ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်၊ အရူပ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်ရ၏။ ။ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင် ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ။တိဟိတ်စုတိ တေရသ။ပ။ စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။
 [ဇိဝှ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလည်း အဘူတူပင်။ ရူပမူလည်း စက္ခုအတိုင်း]။

မနာယတနမူ

မနုမူ ဓမ္မမူလီ၌။ ။အာမန္တာ။ ။သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တမှတပါး ခပ်သိမ်း သော ဥပပဇ္ဇန္တ စက္ခု ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။(ပစ္စနိက အကြွင်းကား ပရိနိဗ္ဗန္တ တည်း)။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

စက္ခာယတနမ

ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ သောတာယတနံ နိရုဇ္ဈိ
 သတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။ အနုကား မိမိ။ ပ။ ။
 ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊
 အောက်-သုံးယောက်တို့အား ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ သံသယ ၎င်း ရ၏။ ။
 ပစ္စနိက် အာမန္တာ။ ။ အရကား ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တ
 ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ ပ။ ။ မချုပ်ပြန်
 ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ စုတိပန္နရသ။ ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ စန္တဖြစ်သော ပု-လေး
 ယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား အကနိဋ္ဌကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။
 အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ အရူပ
 ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တဖြစ်သော တိ-ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ
 ရ၏။

သာနမူလိဋ္ဌိ။ ။ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 အနုကား မိမိ။ ပ။ ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တ ဖြစ်သော
 တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်ကြည့်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ ရ၏။ ။
 မိမိ။ ပ။ ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တ ဖြစ်သော ပု-လေး
 ယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ ။ ပစ္စနိက်
 ကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 [စက္ခုနှင့် သောတ အတိုင်းကောက်။ ။ ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗထည့်
 လည်း အတူတူပင်]။

ရူပမူလိဋ္ဌိ။ ။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ။ ၎် အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။
 ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ပဋိကား အသညသတ်ဘုံ၌ နောင် ချုပ်ပြန်
 ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တ ဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသည
 သတ်ဘုံရ၏။ ။ မိမိ။ ပ။ ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တ စန္တဖြစ်
 သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား ပဉ္စ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း
 ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပစ္စနိက်ကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိ-
 နိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ [ပဉ္စဝေါကာရပရိနိဗ္ဗန္တအတူဘွင် အသညသတ်
 အတူကိုသွင်း၍ကောက်]။ ။

မနုပူလိဋ္ဌိ။ ။ အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ။ ၎် အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရနံ
 တေသံ တတ္ထ။ ။ ပဋိကား။ မိမိ။ ပ။ ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စန္တ
 ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ ။ မိမိ။ ပ။ ။ ချုပ်ပြန်

ကောင်းသော။ပ။ပဉ္စ-နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံလည်းရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပရိနိဗ္ဗန္ဓာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။တိဟိတ်စုတိတေရသ။ပ။စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္ဓဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သောပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။မိမိ။ပ။မချုပ်ပြန်ကောင်းသောစုတိစိတ်ကောနဝိသ။ပ။စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အားစတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ် ဘုံ ရ၏။ ။မမ္မုလိဋ္ဌိ။အနု။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ဋ္ဌိ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။မနမ္မုလိတုင် အသညသတ်တိုးသည်သာထူးသည်။ (ကောက်မြဲ)။ ။[အကြွင်းမှလည်း ပရိနိဗ္ဗန္ဓာနံ။အကောက်မှာ အသညသတ် စဝန္တအတုကိုသွင်း၍ ကောက်ရသည်သာ ထူးသည်]။ ။

သာနာယတနမ္ပ

သာနမ္ပ ဇိဝါမ္ပလိဋ္ဌိ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။သံသယ၎င်းရ၏။ ။ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။ပစ္စနိက အာမန္တာ။ ။အရကား ကာမာဝစရပရိနိဗ္ဗန္ဓဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကာမစုတိတဆယ်။ပ။ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တဖြစ်သော သု-တိ-ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံရ၏။ ။[ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမ္ပလီလည်းအတူတူ]။ ။

ရူပမ္ပလိဋ္ဌိ။အနု။အာမန္တာ။ ပဋိ။ဋ္ဌိ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တဖြစ်သော သု-တိ-အောက် သုံးယောက်တို့အား ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ ရ၏။ (ကာမာဝစရကို ကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္ဓာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္ဓ ကောက်မြဲ။အတုမှာ အသညသတ် စဝန္တအတုကိုသွင်း။အရူပဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တပုဂ္ဂိုလ် ဘုံကောက်]။ ။မနမ္မုလိဋ္ဌိ။အနု။ အာမန္တာ။ပဋိ။ဋ္ဌိရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော။ပ။ အသညသတ်ကြည့်သော ရူပ တဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံရ၏။ (ကာမာဝစရကိုကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိကကား ပရိနိဗ္ဗန္ဓာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ပရိနိဗ္ဗန္ဓအစစ် အတုကောက်မြဲ) အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တပုဂ္ဂိုလ် ဘုံ ရ၏။

ဓမ္မမူလိ၌။ အနု။ အာမန္တာ။ပဋိ။၌ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။
 ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရာအရူပါ
 ဝစရာ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား ရူပ တဆဲ့
 ခြောက်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ (ကာမာဝစရာကိုကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိက်ကား
 ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[အစစ်အတု။အသညသတ်စန္ဒအတုကို သွင်း၍
 ကောက်။ ။ဇိဝှိ။ကာယ၊ဂန္ဓ၊ရသ၊ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလည်း သာနမူအတိုင်း]။

ရူပါယတနမူ

ရူပမူ ဂန္ဓမူလိ၌။ အနု။ ၌ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ကာမာဝစရာနံ တေသံ
 တတ္ထ။ ။အနုကား မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရာဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြဖြစ်
 သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား ရူပတဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ (ကာမာ-
 ဝစရာကို ကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိက်ကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပါနံ
 တေသံ တတ္ထ။ ။[ပဉ္စဝေါကာရပရိနိဗ္ဗန္တအစစ်။ အတု။ အသညသတ်စန္ဒအတုကို
 သွင်း]။ ။

မနမူလိ၌။ ။အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။[ခန္ဓယဉ်ရူပက္ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
 အတိုင်းကောက်]။ ။ပစ္စနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဓမ္မမူလိ၌။
 အနု။ အာမန္တာ။ပဋိ။၌ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ပဉ္စဝေါကာရာနံ၊ အသညသတ္တာနံ
 တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

မနာယတနမူ

မနမူ ဓမ္မမူလိ၌။အနု။အာမန္တာ။ပဋိ။၌ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။စတုဝေါ
 ကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ချုပ်
 ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြ ဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။(အကြွင်းကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ
 တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလုံပြီး၏။ ။[ပစ္စနိက်အကြွင်း သံသယကို ဆိုခဲ့ပြီ။
 အနုလောမ ပြန်၍သာ ဟောလေ]။ ။အနာဂတဝါရ ပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန္နာတိတပုဂ္ဂလဝါရ

စက္ခာယတနမူ

ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရ၌။ ။ယဿ စက္ခာယတနံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ သောကာယတနံ
 နိရုဇ္ဈိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အစက္ခ

ကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ သစက္ခုကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိကား ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနာသံ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်။ အစက္ခုက ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် အရူပ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် ရ၏။ ။စက္ခာယတန ချုပ်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ စုတိပန္နရသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သစက္ခုက ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်လည်း ရ၏။ ။[ဤနည်းကိုမှီး၍ ပုဂ္ဂလဝါရကို ဟောလေ။ အကြွင်းသိသာပြီ။ ။(ဩကာသဝါရလွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ တတ္ထ သောတာယတနံ နိရုဇ္ဈိတ္တာတိ။ သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သစက္ခုကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အစက္ခုကာနံ ကာမာဝစရ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် စုတိတခု၊ စေတသိက်တိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သုဒ္ဓါဝါသ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်၊အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရ စုတိပန္နရသ။ပ။ သစက္ခုက ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ တဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံ။ အစက္ခုက ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေတခု။ပ။ သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။[ဤနည်းကိုမှီး၍ ဥပ္ပါဒဝါရ ဥပပဇ္ဇန္တ အရာတွင် စဝန္တ၊ စဝန္တအရာတွင် ဥပပဇ္ဇန္တ လည်း၍ ဟောနိုင်သောကြောင့် မဆိုပြီ။ ။ပစ္စုပ္ပန်တိတဝါရ ပြီး၏။ ။

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

စက္ခာယတနမ္ပ

ပစ္စုပ္ပန်တိဘဝါရကိ...၌ ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရကိ...၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ စက္ခာယတနံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ သောတာယတနံ နိရုဇ္ဈိယတီတိ။ ပဉ္စ ဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သစက္ခုကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အစက္ခုကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ သစက္ခုကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ်စုတိကိးခု။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိးဘုံမှ အောက်မင်္ဂါရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိ နိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ စုတိပန္နရသ။ပ။ သစက္ခုက ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက် လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်။ အစက္ခုက ကာမာ ဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် အရူပ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ- ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား အရူပေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ။ ။ပစ္စိမဘဝိက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အောက်- သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရူပဘုံချင်းချင်း ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်- သုံးယောက် ရ၏။ ။

သာနမ္ပလိ၌။ ။ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သစက္ခု ကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အစက္ခုကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမ သုဂတိခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ ရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ စဝန္တဖြစ်သော တိ-အောက်- သုံးယောက်၊ ကာမ သုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိးဘုံမှ အောက်မင်္ဂါရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင် ချုပ်ပြန်

ကောင်းသော သစ္စက္ခက ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊
အောက်-နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား
ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင် ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနပ်သီ။ပ။
ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်၊
အစ္စက္ခက ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် အရူပစဝန္တ
ဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား
ပစ္စိမဘဝိကာနံ ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ။ ။
ပစ္စိမဘဝိက ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက် သုံးယောက်၊ သုဘကိဏ္ဍတိုင်
အောင်သော ရူပါဝစရကုံးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ ရူပါဝစရ
ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-
အောက်-သုံးယောက်၊ ပစ္စိမဘဝိက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်
သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရူပ ဘုံချင်းချင်း
ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်-
သုံးယောက် ရ၏။ ။[ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလီလည်း နည်းတူ။
ရူပမူလီလည်း သောတမူလီအတိုင်း]။

မနမူလိ၌။ ။ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သစ္စက္ခကာနံ
စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အစ္စက္ခကာနံ
စဝန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ်စုတိ ကုံးခူ။ပ။ ပဉ္စဝေါ
ကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပရိနိဗ္ဗန္တမှတပါး
သစ္စက္ခက ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်
လည်းရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေန
ဝီသီ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်၊
အစ္စက္ခက ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် အရူပ
စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း
ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား အရူပေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ။အရူပ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော
အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ဓမ္မမူလီလည်း တူပြီ။

သာနာယတနမူ

သာနမူ ဇိဝှါမူလိ၌။ ။ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါ
ဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သသာ
နကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အသာန
ကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တ

ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စာန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင် ချုပ်ပြန်ကောင်းသော သဿာနက ကာမာဝစရ စာန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင်ချုပ် ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်၊ အဿာနက ကာမာဝစရ စာန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ စာန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ။ ။ပစ္စိမဘဝိက ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ စာန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သုဘကိဏှ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဥပပဇ္ဇန္တ စာန္တဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဘုံမျှင်းမျှင်း ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စာန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။[ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗထည့်လည်း ဤအတူ]။

ရူပမူလီ၌။ ။ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိ- နိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စာန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သဿာနကာနံ စာန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အဿာနကာနံ စာန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု လတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စာန္တဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်ရ၏။ ။ပဉ္စဝေ- ကာရဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော သဿာနကကာမာဝစရ စာန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား ပဉ္စဝေကာရဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်း သော ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်။ အဿာနက ကာမာဝစရ စာန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ စာန္တဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ (အရူပဘုံ၌ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်သာ ရသည်)။ ။ပစ္စနိကကား ရူပါဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ။ ။ရူပါဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္စိမဘဝိက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်၊ စာန္တဖြစ် သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ

အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်။ အရူပဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။[ရူပဘုံက အရူပဘုံသို့တက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသသူကို ပါဠိတော်၌မရှိ။ ရသင့်၍ ကောက်သည်]။

မနုမ္မလိ၌။ ။ကမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သဃာန- ကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အဃာန- ကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ကမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရ- ဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ပရိနိဗ္ဗန္တမှတပါး သဃာနက ကမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်- သုံးယောက်။ အဃာနက ကမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ စဝန္တဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ။ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။[ဓမ္မမူလီလည်း ဤအတိုင်းပင်။ ဇိဝှ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလည်း ဤသနုမ္မအတိုင်းပင်]။

ရူပါယတနမူ

ရူပမူ ဂန္ဓမူလိ၌။ ။ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါ- ဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သရူပ- ကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ (စက္ခမူ သာနမူလိ၌ တူ၏)။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ။ ။(စက္ခန္တံ သာနအတိုင်း ကောက်)။

မနုမ္မလိ၌။ ။ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သရူပကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ [ခန္ဓယမိုက် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာအတိုင်းကောက်]။ ။ပစ္စနိက်ကား အရူပေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ။(ကောက်မြဲ။ ဓမ္မမူလီလည်း အတူတူ)။

မနာယတနမူ

မနုမူ ဓမ္မမူလိ၌။ ။ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သမိတ္တကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အမိတ္တကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ [ပစ္စနိက် အကြောင်း မရှိ။ ပါဠိ ဂတိ ဝိဿဇ္ဇနာ။ ခန္ဓယမိုက် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် သညာက္ခန္ဓာအတိုင်း]။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလိကဘာသာရေး

စက္ခာယတနမ္ပ

ပုဂ္ဂလိကဘာသာရေး။ ။ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ တတ္ထ
 သောတာယတနံ နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။
 ဣတရေသံ သစက္ခကောနံ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။
 ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အစက္ခကောနံ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 အနုကား ပဉ္စဝေါကာရတိဟိတံစုတိကိးခူ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော
 အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။
 မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ စုတိပန္နရသ။ပ။ သစက္ခက ပဉ္စ-
 ဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား အက-
 နိဋ္ဌကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ ငါးဘုံရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စ-
 ဝေါကာရ စုတိ ပန္နရသ။ပ။ သစက္ခက ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေး-
 ယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ တဘုံ
 လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ
 ပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-
 သုံးယောက်တို့အား ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော
 အစက္ခက ကာမာဝစရာ စဝန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရာ
 ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။[ဤ၌ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မချုပ်ပြန်ကောင်းသော
 အစက္ခကကြွင်းလေ၏]။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား
 အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ
 စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပ
 လေးဘုံ။ မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန်ကောင်းသော အစက္ခက ကာမာဝစရာ စဝန္တ
 ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရာ ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။[ပါဠိမရှိ၊
 ကြွင်းကောင်းသည်။ ဤကဲ့သို့ အကြွင်းအတုကို ပါဠိတော်၌အစဉ်မရှိ၊ မရှိသော်
 လည်း ရသင့်သော အရာတို့၌ သွင်း၍ကောက်လေ]။ ။

သာနမ္ပလိဋ္ဌိ။ ။ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာ စဝန္တာနံ တေသံ
 တတ္ထ။ ဣတရေသံ သစက္ခကောနံ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အစက္ခကောနံ ကာမာဝစရာ
 စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ကာမတိဟိတံ စုတိလေးခူ။ပ။ ကာမာ-
 ဝစရာ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။
 မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကာမစုတိတဆယ်။ပ။ သစက္ခက ကာမာဝစရာ
 စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲ့

တဘုံ။ ရူပစုတိ-ငါးခု။ပ။ ရူပါဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက် တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန် ကောင်းသော ကာမစုတိတဆယ်။ပ။ သစက္ခက ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား ကာမပဋိသန္ဓေတဆယ်။ပ။ ကာမာ-ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံ။ မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အစက္ခက ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓေ ငါးခု။ပ။ ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပါဝစရ တဆဲငါးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ။ မိမိ။ပ။ မချုပ် ပြန်ကောင်းသော အစက္ခက ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။[ဇိဝါ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗထည့်လည်း ဤအတူ]။ ။

ရူပမူလိ၌ [အနုလောမ စက္ခနှင့် သောတအတိုင်း] ပဋိ။ ၌ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အစက္ခကာနံ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[သောတမူလိအတိုင်းတွင် ပဋိလောမ၌ အသညသတ္တာနံ ဤမျှသာ ထူးသည်]။ ။အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ ပစ္စနိကကား အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ။ မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန်ကောင်း သော အစက္ခက ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် စဝန္တဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။

မနမူလိ၌လည်း [အနုလောမအတူ] ပဋိ။ ၌ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အစက္ခကာနံ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[သောတ-မူလိအတိုင်းတွင် ပဋိလောမ၌ အရူပါနံပင် ထူးတော့သည်]။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-

၁-နိရောဓဝါရ၌ ဥပပဇ္ဇန္တဟူသမျှ (ချုပ်လတ္တံ့ချည်းသာဖြစ်၍) “ချုပ်ပြန်ကောင်း၊ မချုပ်ပြန်ကောင်း” မရနိုင်။ စဝန္တ၌သာရသည်။ ဤနေရာ၌ “ချုပ်ပြန်ကောင်း သော” ဝိသေသနာသည် စဝန္တအတွက်ရည်သည်။ ယထာလာဘနည်းမှတ်။ ။

သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား အရူပပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[အရူပပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ်၊ အတု၊ အသညသတ် အလုံး။ အစက္ခက စဝန္တ အတုကိုကောက်]။ ။

ဓမ္မမူလီဉ်လည်း [အနုလောမ အတု] ပဋိ။ ဤ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အစက္ခက ကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သစက္ခကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ပဋိကား ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ ခြောက်ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အစက္ခက ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် အရူပ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား အရူပပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[အရူပ ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ် အတု၊ အသညသတ် စဝန္တတု။ အစက္ခကအတုကို ကောက်]။ ။

သဘာယတနမု

သဘာယ ဇိဝှိမူလီဉ်။ ။ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သဘာနကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသဘာနကာနံ ကာမာဝစရ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ကာမတိဟိတ်စုတိ လေးခု။ပ။ ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကာမစုတိ တဆယ်။ပ။ သဘာနက ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်- သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကာမစုတိ တဆယ်။ပ။ ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲ့ တဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ပ။ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ် ယောက်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံ။ မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသဘာနက ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရငါးဘုံ ရ၏။ ။ ပစ္စနိက်ကား ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုံ အကုန်ကောက်။ မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသဘာနက ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရငါးဘုံ ရ၏။ ။[ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗထည့်လည်း ဤအတု]။ ။

ရူပမူလီ [အနုလောမဉ် ဇိဝှိမူလီဉ်အတု] ပဋိ။ ဤ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသဘာနကာနံ ကာမာဝစရ စဝန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား (ရူပါဝစရာနံပင် ထူးတော့သည်)။ မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ

ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား ဝိရူပတဆဲ့ခြောက်
ဘုံရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား ရူပါဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
ရူပါဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်
ကြည့်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ။ မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ စဝန္တ
ဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အကနိဋ္ဌကြည့်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ။
အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော။ပ။ အရူပလေးဘုံ။ မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန်ကောင်း
သော အသာနက ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ
ငါးဘုံရ၏။

မနုမူလိ၌ [အနုလောမအတု] ပဋိ။ ၌ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ၊ အသာ
နကာနံ ကာမာဝစရာ စဝန္တနံ၊ ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
ပဋိကား မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ
ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။
(ဤသာထူးသည်)။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တနံ၊ အသည
သတ္တနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ် အတု၊ အသာ
နကအတု၊ အသညသတ် အလုံး]။

ဓမ္မမူလိ၌ [အနုလောမအတု] ပဋိ။ ၌ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ၊ အသာန
ကာနံ စဝန္တနံ တေသံ တတ္ထ။ သသာနကာနံ စဝန္တနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
ပဋိကား ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အကုန်။ မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော
အသာနက ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရငါးဘုံ။
မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-
အောက်-သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြည့်သော ရူပတဆဲ့တဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ
ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
[အစစ် အတု၊ အသညသတ် စဝန္တတု၊ အသာနက အတုကိုသွင်း၍ကောက်။ ဇိဝှိမူ
လည်း အတု။ အဇိဝှိကစဝန္တမှာ ဇိဝှိမဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့ သောသူဟု ဆိုရသည်သာ
ထူးသည်။ ကာယမူလည်း နည်းတူ]။

ရူပါယတနမူ

ရူပမူ ဂန္ဓမူလိ၌။ ။ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တနံ၊ ရူပါဝစရာ စဝန္တနံ တေသံ
တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာ စဝန္တနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန
ယတ္ထ။ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား ရူပါဝစရံ
ဥပပဇ္ဇန္တနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(အကောက် လွယ်ပြီ)။ ။

၁-ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်အံ့ ရူပ (၁၆) ဘုံ၊ စဝန္တ ဖြစ်အံ့ (သုဒ္ဓါဝါသကြည့်) ရူပ (၁၁) ဘုံ။
ယထာလာဘနည်း။ ။

မနုမူလိ၌။ ။ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တာ စန္ဒာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာ စန္ဒာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပစ္စနိက်ကား အရူပေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ခန္ဓယမိုက် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အတိုင်းကောက်]။

ဓမ္မမူလိ၌။ ။ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ သရူပ ကာနံ စန္ဒာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပကာနံ စန္ဒာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရစုတိ။ပ။ပဉ္စဝေါကာရ အသညသတ် စန္ဒာဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား အကနိဋ္ဌကြဉ် သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရစုတိပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ၊ အသညသတ် စန္ဒာဖြစ်သော ပု-လေး ယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။ပဋိကား ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ အကုန် ကောက်။မိမိ။ပ။ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အရူပစုတိလေးခု။ပ။ အရူပစန္ဒာ ဖြစ် သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား အရူပေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ (အစစ်အတု)။

မနာယတနမူ

မနုမူ ဓမ္မမူလိ၌။ ။ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ သစိတ္တကာနံ စန္ဒာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အစိတ္တကာနံ စန္ဒာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ် အတုကို ကောက်။ ။မိမိ။ပ။ချုပ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနပ်သ။ပ။ ပု-လေး ယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ- နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား ခပ်သိမ်း သော ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင် ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် စန္ဒာဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။ [ဤ၌ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် စန္ဒာ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံကြွင်း၏။ ။ပစ္စနိက် သံသယ ပါဠိအကြွင်းမရှိ။ပါဠိဂတိ ဝိဿဇ္ဇနာ။ ။

၁-အရကောက်ကျမ်းတို့၌ “ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စန္ဒာနံ” ဟုချည်းတွေ့ရသော်လည်း ပါဠိတော်တို့၌မူ “ဣတရေသံ သစိတ္တကာနံ စန္ဒာနံ” ဟုရှိနေသဖြင့် အဓိပ္ပာယ်တူသော်လည်း ပါဠိတော်မူအတိုင်း ပြင်လိုက်သည်။

အနုလုံပြီး၏။ ။ပစ္စနိက် သံသယအကြွင်းကိုဆိုခဲ့ပြီ။အနုလောမကို ပဋိလောမ၊
ပဋိလောမကို အနုလောမ ပြန်၍သာ ဟောလေ။ ။ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ
ပြီး၏။

အတိတာနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ

စက္ခာယတနမူ

အတိတာနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ စက္ခာယတနံ နိရုဇ္ဈိတ္ထံ၊ တဿ သောတာ-
ယတနံ နိရုဇ္ဈိယတီတိ။ ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊
ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ
တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ
ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္ဆိမဘဝိက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ-
ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်၊ စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမ
သုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍
အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော အောက်-
သုံးယောက်။ အရူပဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ
စဝန္တဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင် ချုပ်
ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊
အောက်-သုံးယောက်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သု-တိ-
ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။(ပစ္စနိက်များ အကြွင်းမရှိ။ နတ္ထိနှင့် နိရုဇ္ဈိတ္တချည်းသာ)။

ဃာနမူလီ၌။ ။ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ
ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ
စဝန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။အနုကား ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ
ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္ဆိမဘဝိက ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။
ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ
စဝန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်။ ရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်။
ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍။ ပ။ ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော အောက်
သုံးယောက်။ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍
အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍။ ပ။ ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်။ ဥပပဇ္ဇန္တ
စဝန္တဖြစ်သော အောက်သုံးယောက်။ အရူပဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့
သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်ရ၏။ ။ကာမာ
ဝစရဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော

ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်လည်းရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။[အကြောင်းမရှိ။ ။ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ဂန္ဓ၊ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗထည့်လည်း ဤအတူ။ ။ရူပမူလီလည်း သောတအတိုင်း]။

မနုမူလီ၌။ ။ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုကား တိဟိတ် စုတိ တေရသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စ-ဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ပရိနိဗ္ဗန္တမှတပါး ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက် လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။[အကြောင်းမရှိ။ သောတမူ ဃာနမူ အစရှိသည်တို့လည်း ဤအတိုင်း]။ ။ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။ (ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ
စက္ခာယတနမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ နိရုဇ္ဈိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ သောတာယတနံ နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ်စုတိကိုးခု။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန် ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရစုတိပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ တဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။[အတိတ်သန္နိဋ္ဌာန်ဖြစ်၍ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သည်]။ ။ပဋိကား ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေတခု။ပ။ သုဒ္ဓါဝါသဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန် စုတိတခု။ပ။ သုဒ္ဓါဝါသ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အသညသတ်၊ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သု-တိ-ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။

ဃာနမူလီ၌။ ။ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။

အနုကား ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကာမစုတိတဆယ်။ပ။ ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊အောက်-သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံ။ ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိ-ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သု-တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ အရူပ။ပ။ အရူပလေးဘုံရ၏။ ။[ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗထည့်လည်း အတူ]။ ။

ရူပမူလီ [အနုလောမဋ္ဌိ သောတာယတန မူလီအတိုင်း] ပဋိ။ဋ္ဌိ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[စက္ခန္ဒသောတအတိုင်းတွင် ပဋိလောမဋ္ဌိ အသညသတ္တာနံပင် ထူးတော့သည်]။ ။အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တဖြစ်သော သု-တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။(ဤမျှသာထူးသည်)။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ်စဝန္တဖြစ်သော သု-တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ ။[အကြွင်းကို သုဒ္ဓါဝါသပရိနိဗ္ဗန္တ နောင်ကောက်လေ]။ ။

မနမူလီဋ္ဌိလည်း [အနုလောမအတူ] ပဋိလောမဋ္ဌိ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ဤဋ္ဌိလည်း အရူပါနံပင် ထူးတော့သည်]။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ-ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ (ဤမျှသာ ထူးသည်)။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ [ပါဠိအတိုင်းကောက်]။ ။ဓမ္မမူလီဋ္ဌိလည်း [အနုလောမ မထူးပြီ] ပဋိ။ဋ္ဌိ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ဤဋ္ဌိလည်း မနာယတနမူလီတွင် အသညသတ္တာနံသာထူးသည်]။ ။အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော။ပ။ အရူပလေးဘုံရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် စဝန္တဖြစ်သော သု-တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ ။ (ဤအတုကိုသွင်း၍ သုဒ္ဓါဝါသနောင်ကောက်)။ ။

သာနာယတနမူ

သာနမူ ဇိဝှိမူလိ၌။ ။ကမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသ
 ကမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။
 အနုကား ကမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 ကမာသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကမာစုတိ တဆယ်။ပ။
 ကမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား
 ကမာတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကမာတဆဲ
 တဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ရူပါဝစရာနံ၊
 အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ပုဂ္ဂိုလ် ဘုံ အကုန်ကောက်။ ။ကာယ၊ ဂန္ဓ၊
 ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗထည်လျှင်လည်း အတူ]။

ရူပမူလိ [အနုလောမဋ္ဌိ ဇိဝှိမူလိ အတူ] ပဋိ။၌ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။
 ကမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ
 ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ကမာ တဆဲဘဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ရူပါဝစရေ
 ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ရူပါဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ် အတူ၊
 အသညသတ် စာန္တတူ။ အရူပအသုံး ပုဂ္ဂိုလ် ဘုံ ကိုကောက်]။ ။

မနမူလိ [အနုလောမအတူ] ပဋိ။၌ ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ တေသံ
 တတ္ထ။ ကမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ
 အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အသည-
 သတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ကမာတဆဲတဘုံ
 လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသည-
 သတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ် အတူ၊
 အသညသတ် အလုံးကိုကောက်]။ ။

ဓမ္မမူလိ၌ [အနုလောမအတူ] ပဋိ။၌ ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ တေသံ
 တတ္ထ။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော။ပ။ ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ
 ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 [ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ် အတူ၊ အသညသတ် အတူသွင်း၍
 ကောက်။ ။ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗလည်း ဤသာနမူအတိုင်းပင်]။ ။

ရူပါယတနမူ

ရူပမူ ဂန္ဓမူလိ၌။ ။ကမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
ဣတရေသံ ကမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။အာမန္တာ။ ။
[စက္ခုနှင့်ဃာနအတိုင်းတွင် အသညသတ်ကို သွင်း၍ကောက်]။ ။ပစ္စနိက်ကား
သုဒ္ဓါဝါသနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။မနမူလိ၌ ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊
အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
[ခန္ဓယမိုက် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာအတိုင်းကောက်]။ ။

ဓမ္မမူလိ၌။ ။ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါ
ကာရာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသံ
ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တ
ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပိုလ်
တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ
စုတိပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ၊ အသညသတ် စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊
အောက်-သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်
ဘုံ ရ၏။ ။(အကြွင်းကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊
အရူပေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

မနာယတနမူ

မနမူ ဓမ္မမူလိ၌။ ။ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ
ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊
အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[အနုကား ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ် အတု၊ သုဒ္ဓါ-
ဝါသကိုကြဉ်]။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
[မချုပ်ပြန် အသညသတ်ဘုံကို သွင်း၍ကောက်]။ ။အနုလုံပြီး၏။ ။ပစ္စနိက်
၌လည်း သံသယကို ဆိုခဲ့ပြီ။ ။အနုလုံအတိုင်း အနုလောမ ပဋိလောမ လည်း၍
ဟောလေ]။ ။အတိဘာနာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။

နိရောဓဝါရ ပြီး၏။

ဥပ္ပါဒနိရောဓ-ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ

နိရောဓဝါရကို....၌ ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရကို....၏။ (ဝဝတ္ထာန်ဆိုမြဲ)။ ။ယဿ
စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ သောတာယတနံ နိရုဇ္ဈတိတိ။ နော။ ။ယဿ ဝါ ပန။

နော။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။သစက္ခုက ပဉ္စ-
ဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စက္ခာယတနသော်ကား ဖြစ်ဆဲဟုတ်၏။ သောတာယတန
ချုပ်ဆဲ မဟုတ်သောကြောင့် “တဿ သောတာယတနံ နိရုဇ္ဈတိ” ဟူသော
သံသယပုဒ်၏အရမရှိ။ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်၏ အရမရှိ
သောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား စက္ခာယတနဖြစ်ဆဲ၊ ထိုစက္ခာယတနဖြစ်ဆဲ
ပုဂ္ဂိုလ်အား သောတာယတန ချုပ်ဆဲလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော
သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍
အမေးလေးပါးတို့တွင် မောသပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျှောက်ပတ်စွာ
စက္ခာယတနဖြစ်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်အား သောတာယတန ချုပ်ဆဲမဟုတ်သည်သာ
ဖြစ်သောကြောင့် သံသယပုဒ်၏အရကို မြစ်တော်မူသောအားဖြင့် အဖြေ ငါးပါး
တို့တွင် “နော”ဟု ပဋိသေခဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

ပဋိကား ပဉ္စဝေါကာရ စုတိပန္နရသ။ပ။ သသောတက ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ
ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်ရ၏။ ။[သံသယပုဒ်၏ အရ
မရှိ။ ။ဤနည်းအတူ အနုလောမ သန္နိဋ္ဌာန်ကို ဥပ္ပါဒအတိုင်း။ ။ပဋိလောမ
သန္နိဋ္ဌာန်ကို နိရောဓအတိုင်း ဟောလေ ကောက်လေ]။

ယဿ မနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဓမ္မာယတနံ နိရုဇ္ဈတိတိ။ နော။ ။
ယဿ ဝါ ပန။ နော။ ။အနုကား ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ စတုဝေါ
ကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်
ရ၏။ သံသယကား မရှိ။ ။ပဋိကား စုတိစိတ်ကျေနဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိ သ။
အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိဘနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု
ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
လေးယောက် ရ၏။ သံသယပုဒ်၏ အရကား မရှိ။ ။အနုလုံပြီး၏။

ပစ္စနိက်၌။ ။ယဿ စက္ခာယတနံ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ သောတာယတနံ န
နိရုဇ္ဈတိတိ။ သသောတကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ၊ အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
အသောတကာနံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
တေသံ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ စုတိပန္နရသ။ပ။ သသောတက ပဉ္စဝေါ
ကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် ရ၏။
စက္ခာယတန မဖြစ်ကောင်းသော အပါယ် သြပပါဘိက ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော
ဒု-ပုဂ္ဂိုလ်။ သံသေဒဇ၊ ဂဗ္ဘသေယျက ဥပပဇ္ဇန္တ။ပ။ စက္ခာယတန မဖြစ်မီ စုတေ

လတ္တံ့သော ဂဗ္ဘ။ပ။ ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ်, အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ သောတာယတန မချုပ်ကောင်းသော အပါယ် သြပပါတိက စဝန္တဖြစ်သော ဒု-ပုဂ္ဂိုလ်။ သံသေဒဇ, ဂဗ္ဘသေယျက စဝန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာယတန မချုပ်မီ စုတေလတ္တံ့သော ဂဗ္ဘသေယျက စဝန္တ ဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ်, အရူပ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်လည်း ရ၏။ ။[ဤနည်းကိုမှီ၍ အသာနက ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ အစ ရှိသည်တို့၌ ဥပ္ပါဒဝါရ၊ နိရောဓဝါရကို နှလုံးသွင်း၍ကောက်]။

ယဿ မနာယတနံ နုပုဇ္ဇတိ၊ တဿ ဓမ္မာယတနံ နနိရုဇ္ဈတိတိ။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ အစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။[ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရ၌လည်း ဤအတိုင်းတွင် ဘုံသတ်သည်သာ ထူးတော့သည်]။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ ပြီး၏။ ။အတိတဝါရလည်း မထူးပြီ။

အနာဂတဝါရ-စက္ခာယတနမူ

အနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပုဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ သောတာ ယတနံ နိရုဇ္ဈိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ, ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိကား ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါ ကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်၊ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား ပဉ္စဝေါ ကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ, အရူပေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ, ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာ ယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။[နိရောဓဝါရ ပစ္စုပ္ပန်အတိုင်းကောက်]။

သာနမူလီ၌။ ။ယေ ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ, ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ ရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော

တိ-အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။ကမာဝစရဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယ ကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား ပစ္ဆိမဘဝိက ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက် နှစ်ယောက်။ ကမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက် နှစ်ယောက်ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ကမာ ဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပ- ပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စန္ဒာနံ တေသံ။ ။ကမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ် သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္ဆိမဘဝိက ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ် သော တိ-အောက်-သုံးယောက်၊ စန္ဒ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ကမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကမာဝစရ စန္ဒဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်။ သုဘကိဏတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုး ဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်။ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော အောက်-သုံး ယောက်။ အရူပဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။[ဇိဝါ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗလည်း ဤအတူ။ ။ရူပမူလီလည်း သောတမူလီနှင့် အတူ]။ ။

မနမူလီ၌။ ။အနုလောမ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ ပဋိကား ပစ္ဆိမဘဝိက စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်- သုံးယောက်။ ကမသုဂတိခုနစ်ဘုံ သုဘကိဏတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်။ အရူပ ဘုံချင်းချင်း။ ပ။ အောက်-သုံးယောက်ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ် လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ။[ခန္ဓယမိုက် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာအတိုင်းပင်။ ။ဓမ္မမူလီလည်း ဤအတူ]။ ။

သာနာယယတမူ

ယဿ သာနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ ဇိဝါယတနံ နိရုဇ္ဈိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ကမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ

ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။
 ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိကား ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တုဖြစ်သော
 တိ-အောက်-နှစ်ယောက်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်
 ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တုဖြစ်သော တိ-အောက်-နှစ်ယောက်။ ကာမ-
 သုဂတိခုနစ်ဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော
 ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တုဖြစ်သော တိ-အောက်-နှစ်ယောက် ရ၏။ ။ကာမာဝစရ
 ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တု စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေး
 ယောက် အောက်-နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တု စဝန္တဖြစ်သော
 သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ ရူပါဝစရ
 အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာ-
 ယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။[နိရောဓဝါရက အကြွင်းအတိုင်းကောက်။ ။
 ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗထည်လည်း အတူ]။ ။

ရူပမူလိ၌။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ပဋိ။၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိကား ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ
 ဥပပဇ္ဇန္တုဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်။ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့
 ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရဥပပဇ္ဇန္တု စဝန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-
 သုံးယောက်။ ရူပါဝစရဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တု စဝန္တဖြစ်သော တိ-အောက်သုံးယောက်။ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ သုဘ
 ကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိ-
 နိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တုဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်
 ရ၏။ ။ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တု
 စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်။ အောက်-နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တု စဝန္တဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်လည်းရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရ
 ပရိနိဗ္ဗာန်၊ အရူပ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ
 တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။(နိရောဓဝါရ အတိုင်းကောက်)။

မနမူလိ၌။ ။အနုလောမ အာမန္တာ။ပဋိ။၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊
 ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ
 တေသံ။ ။ပဋိကား ပစ္ဆိမဘဝိက စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တုဖြစ်
 သော တိ-အောက်-သုံးယောက်။ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ ဖြစ်၍
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တု စဝန္တဖြစ်သော တိ-အောက် သုံး
 ယောက်။ရူပါဝစရဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တု
 စဝန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်။ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ သုဘကိဏှတိုင်

အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ။ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်။ အရူပဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော အောက်-သုံးယောက်ရ၏။ ။ကမာဝစရဘုံ၌ နောင်ဖြစ် ပြန်ကောင်းသော ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ် လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တ ဘုံ တေသံ။ ။ [ဓမ္မမူလိလည်း ဤအတူ။ ။ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလည်း ဤအတူ။ ။ ရူပမူလည်း စက္ခုမူအတိုင်း။]

မနာယတနမူ

မနမူ ဓမ္မမူလိ၌။ ။ အနုလောမ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ ပဋိကား ပစ္ဆိမဘဝိက စတု-ဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ ။ ပစ္ဆိမဘဝိကမှတစ်ပါး ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။ ပစ္စနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တ ဘုံ တေသံ။ ။ (ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သညာက္ခန္ဓာအတိုင်း)။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။ (ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

စက္ခာယတနမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ ဥပုဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ သောတာယတနံ နိရုဇ္ဈိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ပဉ္စ-ဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ပဋိကား ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ် သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား အကနိဋ္ဌကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံရ၏။ ။ မိမိ။ ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ ။ ပစ္စနိက်ကား ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဘုံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ (နိရောဓဝါရအတိုင်း)။

ဃာနမူလိ အနုလောမ၌။ ။ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ကမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ပဋိ။ ၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ကမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ [အနုလောမ၌ ဥပ္ပါဒအတိုင်းကောက်]။

ပဋိကား ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-နှစ်ယောက် တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲ တဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။ ပစ္စနိကကား ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ပါဠိရှိတိုင်း အစစ်အတုကောက်၊ အသညသတ် အရူပါကို အကုန်ကောက်။ ။ဇိဝါ၊ကာယ၊ပန္န၊ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗထည့်လည်း ဤအတူ]။

ရူပမူလိ၌။ အနုလောမ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။မိမိ။ပ။ မဖြစ် ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ။ပ။ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စနှစ်ဆဲငါးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင် ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။(ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ အရ ကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(နိရောဓဝါရအတိုင်း အကြွင်း အတုကောက်)။ ။

မနမူလိ၌။ အနုလောမ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား [ပဉ္စဝေါကာရ ပစ္ဆိမဘဝိက ဥပပဇ္ဇန္တ အစစ် အတု ကောက်မြဲ]။ မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။(နှစ်ဘက်ရကောက် မြဲ)။ ။ပစ္စနိကကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[နိရောဓ ဝါရအတိုင်းကောက်]။

ဓမ္မမူလိ၌။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ပဉ္စ-ဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိကကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(နိရောဓ အကြွင်းအတိုင်းကောက်)။

သာနာယတနမူ

ယဿ ယတ္ထ သာနာယတနံ ဥပ္ပဇိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ ဇိဝါယတနံ နိရုဇ္ဈိဿ-တီတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ

တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား ပစ္စိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမပဋိသန္ဓေ။ပ။ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲ တဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[နိရောဓဝါရ အကြွင်းအတိုင်းကောက်။ ။ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗလည်း အတူ]။ ။

ရူပမူလိဒ္ဓိလည်း။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ဒ္ဓိ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ဇိဝှိမူလိအတိုင်းတွင် ရူပါဝစရာနံပင်ထူးသည်]။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။(ဤမျှသာထူးသည်)။ ။ ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(နိရောဓ အတိုင်း ကြွင်းသည်)။ ။

မနမူလိဒ္ဓိ။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ဒ္ဓိ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ဤဒ္ဓိလည်း ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ ဤမျှသာ ထူးသည်]။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပ တဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(နိရောဓအတိုင်းကောက်)။ ။

ဓမ္မမူလိဒ္ဓိလည်း။ ပဋိ။ ဒ္ဓိ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ဤဒ္ဓိလည်း ရူပါဝစရာနံတွင် အသညသတ်ပါသည်သာ ထူးသည်။ ။ ပစ္စနိကကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အသညသတ်အတုကို သွင်း၍ ကောက်။ ။ဇိဝှိ။ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမူလည်း ဤသာနမူအတိုင်း]။ ။

ရူပါယတနမူ

ယဿ ယတ္ထ ရူပါယတနံ ဥပုဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ ဂန္ဓာယတနံ နိရုဇ္ဈိဿတီတိ။ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ

တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပစ္စနိက်ကား ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[စက္ခုနှင့် ဃာနကိမ္ပိရိကောကံ။ ရူပါဝစရာနံတွင် အသညသတ်ပါသည်သာထူးသည်]။ ။

မနုမ္မလိဉ္စိ။ အနုလောမ။ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ [ခန္ဓယမိုက် ရူပက္ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာအတိုင်း]။ ။ပစ္စနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(အစစ်-အတု)။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်း သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ (အတု)။ ။

ဓမ္မမ္မလိဉ္စိ။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား [ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ အစစ်အတု။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ အတုကိုသွင်း]။ ။ပစ္စနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

မနာယတနမ္မ

မနုမ္မ ဓမ္မမ္မလိဉ္စိ။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ၊ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား (ပစ္ဆိမဘဝိက အစစ် အတု)။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော ပုလေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ။ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ (ကောက်မြဲ)။ ။အနာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။[ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရသည် ဥပ္ပါဒဝါရ ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရနှင့် တူ၏]။ ။

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ

စက္ခာယတနမ္မ

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပုဇ္ဇတိ၊ တဿ သောတာယတနံ နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စန္ဒာနံ-

အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။
 (အနုလောမ၌ သစက္ခုကာ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တကိုကောက်မြဲ)။ ။ပဋိကား
 ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော
 ပု-လေးယောက်၊ အောက် သုံးယောက်။ အစက္ခုကာ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်
 သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။
 ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ
 အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။(နိရောဓဝါရ
 အကြွင်းအတိုင်းပင်)။ ။

သနမူလီ၌။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ
 သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊
 အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။
 အနုကား ပစ္ဆိမဘဝိက ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်။
 သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ အောက်မင်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်
 ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်။
 ရူပါဝစရဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော
 တိ-အောက်-သုံးယောက်ရ၏။ [အရူပဘုံသို့ တက်သည့်သူကို ပါဠိမရှိ။ ရသင့်၍
 ကောက်သည်]။ ။ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော သစက္ခုကာ
 ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်လည်း
 ရ၏။ ။ပဋိကား ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော
 စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်။ အစက္ခုကာ ကာမာဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော
 သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္ဆိမ-
 ဘဝိကာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ၊ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ
 စဝန္တာနံ တေသံ။ ။[နိရောဓပစ္စနိက အကြွင်းအတိုင်း။ ။ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊
 ဖောဠဗုထည့်လည်း ဤအတိုင်းပင်။ ။ရူပမူလီလည်း သောတမူနှင့်တူပြီ]။ ။

မနမူလီ၌။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခု-
 ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိကား
 ပရိနိဗ္ဗန္တမှတပါး ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်။ အောက်-
 သုံးယောက်။ အစက္ခုကာ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒု-သု။ အသညသတ်
 အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက် ရ၏။ သစက္ခုကာ ပဉ္စဝေါ-
 ကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်လည်းရ၏။ ။
 ပစ္စနိကကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ။ ။(ဓမ္မမူလီလည်း ဤအတူ)။ ။

သာနာယတနမူ

ယဿ သာနာယတနံ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ၊ တဿ ဇိဝှိယတနံ နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ အာမန္တာ။ ။
ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။
သသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိကား ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင်ချုပ်
ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-
နှစ်ယောက်။ အသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ၊
အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သု-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သသာနက ကာမာဝစရ
ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်။ အောက်-နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ ။
ပစ္စနိကား ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရေ၊ အရူပါဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိ-
ကာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ၊ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ
တေသံ။ ။[နိရောဓဝါရ က အနာဂတ် အကြွင်း အတိုင်းကောက်။ ။ကာယ၊ ဂန္ဓ၊
ရဿ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗထည့်လည်း ဤအတူ]။ ။

ရူပမူလိ၌လည်း။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အသာန-
ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိကား
ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော
ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်။ အသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်
သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-
သုံးယောက်ရ၏။ ။သသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကား
ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတော
ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။[နိရောဓဝါရ အနာဂတ အတိုင်း
ပင်]။ ။

မနမူလိ၌လည်း။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ လည်း ဝိဘင်းအတူ။
အကောက်မှာ ပရိနိဗ္ဗန္တမှတစ်ပါး ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊
အောက်-သုံးယောက်။ (အသာနက ကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ
တေသံ။ ။[ဓမ္မထည့်လည်း ဤအတူ။ ။ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရဿ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗလည်း
နည်းတူပြီ။ ရူပမူ မနမူလိလည်း ခန္ဓယမိုက်အတိုင်း]။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

စက္ခာယတနမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ
သောတာယတနံ နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါ

ကာရာ စဝန္တာနံ, အစက္ခူကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သစက္ခူ
 ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော
 ပဉ္စဝေါကာရ စုတိပန္နရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊
 အောက်-သုံးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ။ အစက္ခူက
 ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရခြောက်ဘုံရ၏။
 သစက္ခူက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊အောက်-သုံးယောက်
 တို့အား ပဉ္စ-နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိ
 နိဗ္ဗန္တာနံ, အသညသတ္တာနံ, အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(နိရောဓအနာဂတ် ပစ္စနိက
 အတိုင်းပင်)။ ။

သာနမူလိ၌။ ။ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သစက္ခူကာနံ ကာမာ
 ဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ,
 အစက္ခူကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(အနုလောမမှာ
 ပါဌိ အတိုင်းကောက်)။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ
 စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။
 အစက္ခူက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ
 ခြောက်ဘုံရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ, ရူပါဝစရာ စဝန္တာနံ,
 အသညသတ္တာနံ, အရူပါနံ တေသံတတ္ထ။ ။[အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ဇိဝှါ၊ ကာယ၊
 ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗထည့်လည်း ဤအတူ]။ ။

ရူပမူလိ၌။ ။အနုလောမ။ အာမန္တာ။ပဋိ။ ၌ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ,
 အစက္ခူကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ, အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။
 သစက္ခူကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[သောတမူလိတွင် ပဋိလောမ၌
 အသညသတ္တာနံပင် ထူးတော့သည်]။ ။အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ချုပ်ပြန်
 ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ အရူပါနံ
 တေသံ တတ္ထ။ ။(နိရောဓအနာဂတ်အတိုင်းကောက်)။ ။

မနမူလိ၌။ ။အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ, အစက္ခူ
 ကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ, အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ သစက္ခူကာနံ
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ဤ၌လည်း သောတမူလိတွင် အရူပါနံပင်
 ထူးတော့သည်]။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ
 ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား
 ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ, အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[နိရောဓအတိုင်း]။ ။

ဓမ္မမူလိ၌လည်း။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသောစဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ။ အစက္ခုက ကာမာဝစရဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒု-သုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝရ ခြောက်ဘုံ။ အသညသတ်၊ အရူပဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံရ၏။ သစက္ခုက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(နိရောဓအတိုင်းကောက်)။ ။

သာနာယတနမူ

ယဿ ယတ္ထ သာနာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ ဇိဝှိယတနံ နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ၊ အသ္မာနကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သသ္မာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံ။ အသ္မာနက ကာမာဝစရဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ငါးဘုံရ၏။ သသ္မာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား ကာမာဝစရပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[နိရောဓအနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်အတိုင်း။ ။ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ရသ၊ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ထည့်လည်း အတူ]။ ။

ရူပမူလိ၌။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ၊ အသ္မာနကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ သသ္မာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ဇိဝှိယတနံ ရူပါဝစရာနံပင် ထူးတော့သည်]။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား ရူပတဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(နိရောဓအနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်အတိုင်းကောက်)။ ။

မနမူလိ၌လည်း။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ၊ အသ္မာနကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ သသ္မာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ဤ၌လည်း ရူပါ-

ဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ ဤမျှသာထူးသည်။ ။မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော
ရူပါဝစရာ အရူပါဝစရာ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား
အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ သဃာနက။ပ။၏။ ။
ပစ္စနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ။

ဓမ္မမူလိ၌။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ သဗ္ဗေသံ စန္ဒာနံ၊ အဃာန-
ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သဃာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ
တတ္ထ။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော စန္ဒ
ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊
သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ၊ အဃာနက ကာမာဝစရာ
ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒု-သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရာ ငါးဘုံ၊ ရူပါဝစရာ၊ အရူပါ-
ဝစရာ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သု-တိ-အောက်-သုံးယောက်တို့အား ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၊
အရူပလေးဘုံ ရ၏။ သဃာနက ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား
ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ။[ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊
ဖောဠဗ္ဗလည်း အတူ]။ ။

ရူပါယတနမ

ရူပမူ ဂန္ဓမူလိ၌။ ။ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ကာမာဝစရံ
ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရာ စန္ဒာနံ
တေသံ တတ္ထ။ ။(အနု ကောက်မြဲ)။ ။ပဋိကား မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော
ကာမာဝစရာ စန္ဒ ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်-နှစ်ယောက်တို့အား
ကာမာဝစရာ တဆဲတဘုံ ရ၏။ ကာမာဝစရာ ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။
ပစ္စနိက်ကား ကာမာဝစရာ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာ စန္ဒာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ
တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ။

မနမူလိ၌။ ။အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရံ
ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာ စန္ဒာနံ၊
အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပစ္စနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တာ စန္ဒာနံ
တေသံ တတ္ထ။ ။[ခန္ဓယမိုက် ရူပက္ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာအတိုင်း]။ ။

ဓမ္မမူလိ၌။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။၌ သဗ္ဗေသံ စန္ဒာနံ၊ အရူပကာနံ
ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သရူပကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
ပဋိကား မိမိ။ပ။ ချုပ်ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော စန္ဒ ဖြစ်သော ပု-
လေးယောက်၊ အောက်-သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော

ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိ-အောက်-
သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ
ဖြစ်သော ပု-လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ပဉ္စဝေါကာရ
နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တာန်
တေသံ တတ္ထ။ ။

မနုယတနမူ

မနုမူ ဓမ္မမူလိ၌။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ပဋိ။ ၌ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အစိတ္တ-
ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
(ကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိက်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလုံပြီး၏။ ။
[ပစ္စနိက်လည်း သံသယ က ဆိုခဲ့ပြီ။ အနုလုံ အနုလောမ ပဋိလောမကို လည်း၍
ဟောလေ]။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။[အတိတာနာဂတဝါရလည်း
နိရောဓ အတိတာနာဂတဝါရနှင့် တူပြီ]။ ။ဥပ္ပါဒ်နိရောဓဝါရ ပြီး၏။ ။

ပဝတ္တိဝါရပြီး၏။

ပရိညာဝါရ

ပဝတ္တိဝါရကို...၌ ပရိညာဝါရကို...၏။ ဟောဟန်ကား ယော စက္ခာယတနံ
ပရိဇာနာတိ၊ သော သောတာယတနံ ပရိဇာနာတိတိ။ အာမန္တာ။ ။
ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။
[ခန္ဓယမိုက် ပရိညာဝါရနှင့် မထူးပြီ။ ခန္ဓယမိုက်အတိုင်း ဟောလေ]။ ။

အာယတနယမိုက် အရကောက် ပြီး၏။

၄-ဓာတုယမိုက်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏ္ဍိတိရ ဥဒ္ဓေသ

အာယတနယမိုက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဓာတုယမိုက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဓာတုယမိုက်သည်လည်း ပဏ္ဍိတိရ၊ ပဝတ္တိဝါရ၊ ပရိညာဝါရအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပဏ္ဍိတိရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏ ။ [ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိဝေဒနာကို အာယတနယမိုက်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းကိုမှီ၍ ဟောလေ]။

[ပုစ္ဆာအရေအတွက်သော်ကား ဓာတ်များသောကြောင့် အာယတနယမိုက်ထက်များ၏။ ထို့ကြောင့်ပုစ္ဆာသင်္ချာကို ဆိုပေအံ့။ ပဒသောဓနဝါရ အနုလုံ တဆဲ့ရှစ်ယမက၊ ပစ္စနိကံ တဆဲ့ရှစ်ယမကအားဖြင့် သုံးဆဲ့ခြောက်ယမကတို့ကို ပဒသောဓနဝါရ၌ ရအပ်၏။ ။ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ၌ကား တဆဲ့ရှစ်မူလ၌ တဆဲ့ခုနစ်ပါးစီဖြစ်ရကား အနုလုံ သုံးရာ့ခြောက်၊ ပစ္စနိကံ သုံးရာ့ခြောက်အားဖြင့် ခြောက်ရာ့တဆဲ့နှစ်ယမကကို ရအပ်၏။ သုဒ္ဓဓာတုဝါရ၌လည်း ပဒသောဓနကဲ့သို့သုံးဆဲ့ခြောက်ယမကကို ရအပ်၏။ ။ သုဒ္ဓဓာတု မူလစက္ကဝါရ၌ ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ၌ကဲ့သို့ ခြောက်ရာ့တဆဲ့ နှစ်ယမကကို ရအပ်၏။ ထို့ကြောင့် လေးပါးအပေါင်းဖြစ်သော ပဏ္ဍိတိရ၌ ယမက တထောင့် နှစ်ရာ့ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ထောင့်ငါးရာ့ ကိုးဆဲ့ နှစ်ပါး၊ အတ္ထ ငါးထောင့် တရာ့ ရှစ်ဆဲ့ လေးပါးကို ရအပ်၏။ ။

သဟဿာနံ ဒွယံ ပဉ္စ၊ သတာနိစ ဒွိနုဝုတိ။
ပုစ္ဆာ ဓာတုယမကဿ၊ ပဏ္ဍိတိရဇာ မတာ။ ။

ပဏ္ဍိတိရ နိဒ္ဓေသ

ဥဒ္ဓေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နိဒ္ဓေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုနိဒ္ဓေသသည်လည်း။ ။ [ဝေဒနာကို အာယတနယမိုက်ကိုမှီ၍ဆိုလေ။ ။ စိုးစဉ်းမျှ ပြလိုက်အံ့]။ ။ စက္ခ၊ စက္ခ၊ ဓာတုတိ။ ဒိဗ္ဗစက္ခ၊ ပညာစက္ခ၊ စက္ခ၊ နစက္ခ၊ ဓာတု၊ စက္ခ၊ ဓာတု၊ စက္ခ၊ စေဝ စက္ခ၊ ဓာတုစ။ ။ စက္ခ၊ ဓာတု၊ စက္ခ၊ တိ။ အာမန္တာ။ ။ (အာယတနကဲ့သို့ ကောက်)။ ။ [သောတဓာတ်စသည်တို့ကို အာယတနအတိုင်း

ဟော]။ ။စက္ခုဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုတိ။ အာမန္တာ။ ။စက္ခုဝိညာဏ
 ဓာတု စက္ခုဝိညာဏန္တိ။အာမန္တာ။ ။အနုကား စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ရ၏။ သံသယ
 ၎င်းရ၏။ ။[သောတဝိညာဏဓာတ် စသည် နည်းတူ]။ ။မနော မနောဓာတုတိ။
 မနောဓာတု ဌပေတွာ အဝသေသော မနော နမနောဓာတု၊ မနောဓာတု
 မနောစေ မနောဓာတုစ။ ။မနောဓာတု မနောတိ။ အာမန္တာ။ ။
 အနုကား မနောဓာတ်သုံးခုမှတပါး စိတ်ရှစ်ဆဲ့ခြောက်ခု ရ၏။ မနောဓာတ်သုံးခု
 လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား မနောဓာတ်သုံးခု
 ရ၏။ ။[ပစ္စုန်၌လည်း မနောဓာတ်တခုသာ ထူးသည်။]။ ။နမနော
 နမနောဓာတုတိ။ အာမန္တာ။ ။နမနောဓာတု နမနောတိ။ မနောဓာတု
 ဌပေတွာ အဝသေသော နမနောဓာတု မနော၊ မနုဉ္စ မနောဓာတုဉ္စ ဌပေတွာ
 အဝသေသော နစေမနော နစမနောဓာတု။ ။ပဋိကား မနောဓာတ် သုံးခုမှ
 တပါး စိတ်ရှစ်ဆဲ့ခြောက်ခုရ၏။ ။စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ။
 နိဗ္ဗာန် ပညတ်လည်း ရ၏။ ။[ဤနည်းကိုမှီ၍ ပဏ္ဏတ္တိဝါရကိုဟောလေ]။ ။

ပဝတ္တိဝါရ

[ပဝတ္တိဝါရ၌။ ။ယသ ဓက္ခုဓာတု ဥပုဇ္ဇတိ စသည်ဖြင့် အာယတနယဗျာဏ် နည်း
 တူဆိုလေ။ ယမကစသည်ကား စက္ခုဓာတုမူလက တဆဲ့ခုနစ်ယမက၊ သောတ
 ဓာတုမူလက တဆဲ့ခြောက်ယမက၊ ဃာနဓာတုမူလက တဆဲ့ငါးယမက၊ ဤသို့
 အစရှိသည်ကို ပေါင်းသော် ပုဂ္ဂလဝါရ၌ တရားငါးဆဲ့သုံးယမက ဖြစ်၏။ ဩကာသ
 ဝါရ၊ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရတို့၌လည်း ထို့အတူ ဖြစ်သောကြောင့် သုံးဝါရ
 ပေါင်းသော် အနုလုံ၌ လေးရားငါးဆဲ့ကိုးယမက ဖြစ်၏။ ပစ္စုန်၌ ၎င်းဖြစ်သော
 ကြောင့် ပစ္စုန်၌ ကိုးရားတဆဲ့ရှစ်ယမက ဖြစ်၏။ အတိတ် အစရှိသည်လည်း
 ဤအတူ၎င်းဖြစ်သောကြောင့် ဝါရခြောက်ပါး ပေါင်းသော် ဥပ္ပါဒဝါရ၌ ငါးထောင့်
 ငါးရားရှစ်ယမက ဖြစ်၏။ နိရောဓဝါရ၊ ဥပ္ပါဒ နိရောဓဝါရလည်း ထို့အတူဖြစ်သော
 ကြောင့် အလုံးစုံသော ပဝတ္တိဝါရ၌ ယမက တသောင်း ခြောက်ထောင့် ငါးရား
 နှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ ပုစ္ဆာ သုံးသောင်း သုံးထောင့် လေးဆဲ့ ရှစ်ပါး၊ အတ္တ
 ခြောက်သောင်း ခြောက်ထောင့် ကိုးဆဲ့ ခြောက်ပါးကို ရအပ်၏။ ။

တေတ္ထိံသေ သဟဿာနိ၊ အဋ္ဌ စတ္တာလီသာဓိကာ။
 နိတိ ပုစ္ဆာ ပဝတ္တိမိ၊ ဘဝန္တိ ဓာတုယမကေ။ ။

ဝိဿဇ္ဇနာကား အာယတန ယဗျာဏ်၌ ပဋိသန္ဓေအခါ မဖြစ်သောကြောင့်
 သဒ္ဓါယတန မူလမူလီရှိသော ဝိဿဇ္ဇနာကို မရအပ်သကဲ့သို့ ဤဓာတုယဗျာဏ်၌လည်း

သဒ္ဓဓာတ်၊ ဆဝိညာဏဓာတ်၊ ဤခုနစ်ပါးတို့သည် ပဋိသန္ဓေ စုတိ မဖြစ်ကုန်ရကား ထိုဓာတ်တို့ကို မူလမူလိပြုသော် ဝိဿဇ္ဇနာတို့ကို ရှုတ်၍ တွက်လေအပ်၏။ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့တွင် မနောဝိညာဏဓာတ် တခုကိုသာ ဝိဿဇ္ဇနာ၌ ရအပ်၏။ ထိုမနောဝိညာဏဓာတ်ကိုလည်း မနာယတနအတိုင်း ဟောလေ။ ။ဤပဝတ္တိဝါရမှာ အာယတနယဗိုက်နှင့် မထူးပြီ။ ။ပဝတ္တိဝါရ ပြီး၏။ ။

ပရိညာဝါရ

[ပဋိညာဝါရ၌။ ။ယော စက္ခုဓာတ်ပရိဇာနာတိ စသည်ဖြင့် ခန္ဓယဗိုက်နည်းတူဆို။ ယမက စသည်ကား စက္ခုဓာတ် မူလက တဆဲခုနစ်ယမက အစရှိသည်ကို ပေါင်းသော် အနုလုံတရားငါးဆဲသုံးယမကဖြစ်၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်၌လည်း ထို့အတူဖြစ်သောကြောင့် နှစ်ပါးကို ပေါင်းသော် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ သုံးရားခြောက်ဖြစ်၏။ အတိတ်အစရှိသည်၌လည်း ထို့အတူဖြစ်သောကြောင့် ခြောက်ပါးပေါင်းသော် ပရိညာဝါရ၌ ယမကတထောင့်ရှစ်ရား သုံးဆဲခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာ သုံးထောင့် ခြောက်ရား ခုနစ်ဆဲနှစ်ပါး၊ အတ္တ ခုနစ်ထောင့် သုံးရား လေးဆဲ လေးပါးကို ရအပ်၏။ ။

ဓာတုယဗိုက် အရကောက် ပြီး၏။

၅-သစ္စယာစိုက်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏ္ဍိတဝါရ ဥဒ္ဓေသ

ဓာတုယမိုက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သစ္စယမိုက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသစ္စယမိုက်သည်လည်း ပဏ္ဍိတဝါရ၊ ပဝတ္တိဝါရ၊ ပရိညာဝါရ အားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ပဏ္ဍိတဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ဥဒ္ဓေသ၊ နိဒ္ဓေသ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ဥဒ္ဓေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပရိစ္ဆေဒဝါရ၊ ပရိစ္ဆိန္နုဒ္ဓေသဝါရ၊ ဝိဘာဂဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ။တနည်းကား သစ္စုဒ္ဓေသ၊ နာမဝဝတ္ထာန်၊ နယဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သစ္စုဒ္ဓေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် နာမဝဝတ္ထာန်ကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ဒုက္ခသစ္စံ၊ သမုဒယသစ္စံ၊ နိရောဓသစ္စံ၊ မဂ္ဂသစ္စံဟူသည်တည်း။ ။စတ္တာရိ၊ လေးပါး ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ၎င်း။ သမုဒယ သစ္စံ၊ ၎င်း။ နိရောဓသစ္စံ၊ ၎င်း။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ၎င်း။ ဣတိဣမေ ဤသည်တို့တည်း။ ။ တနည်းကား ဒုက္ခသစ္စံ၊ ၎င်း။ပ။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

နာမဝဝတ္ထာန်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နယဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပဒသောဓနဝါရ၊ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ၊ သုဒ္ဓသစ္စ ဝါရ၊ သုဒ္ဓသစ္စမူလစက္ကဝါရ အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပဒသော ဓနဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း အနုလုံ၊ ပစ္စနိက အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း ဒုက္ခသစ္စယမက အစရှိသော အားဖြင့် လေးပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် ဒုက္ခသစ္စ ယမကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း အနုလောမပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမ ပုစ္ဆာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန်၊ သံသယ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ဒုက္ခံ၊ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဟူသည်တည်း။ ။ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်၏။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ မည်သလော၊ ဒုက္ခံကား

သန္နိဋ္ဌာန်။ ဒုက္ခသစ္စံကား သံသယ။ သန္နိဋ္ဌာန်၊ သံသယနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် အနုလောမပုစ္ဆာ ဖြစ်၏။

အနုလောမပုစ္ဆာကို...၌ ပဋိလောမပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း သန္နိဋ္ဌာန်၊ သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို...၏။ ဟောဟန်ကား ဒုက္ခသစ္စံ၊ တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ။ဒုက္ခသစ္စံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်သလော။ ဒုက္ခသစ္စံကား သန္နိဋ္ဌာန်။ ဒုက္ခံကား သံသယ။ သန္နိဋ္ဌာန်၊ သံသယ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဋိလောမပုစ္ဆာ ဖြစ်၏။ ။အနုလောမပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဒသောဓနဝါရ အနုလုံ၌ ရှေးဦးစွာသော ဒုက္ခသစ္စယမကသည်ဖြစ်၏။ (ဤနည်းတူ သစ္စာသုံးပါးတို့ကို ဆိုလေ)။ ဤသို့လျှင် ပဒသောဓနဝါရ အနုလုံ၌ ယမက လေးပါး၊ ပုစ္ဆာ ရှစ်ပါး၊ အတ္ထ တဆဲ့ခြောက်ပါး ဖြစ်သတည်း။

အနုလုံကို...၌ ပစ္စနိက်ကို...၏။ (ဤနည်းတူဆို)။ ဤသို့လျှင် ပဒသောဓနဝါရ ပစ္စနိက်၌ ယမက လေးပါး၊ ပုစ္ဆာ ရှစ်ပါး၊ အတ္ထ တဆဲ့ခြောက်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ။ အနုလုံ၊ ပစ္စနိက် နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ယမကရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ တဆဲ့ခြောက်ပါး၊ အတ္ထ သုံးဆဲ့နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

ပဒသောဓနဝါကို...၌ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရကို...၏။ ထို...လည်း အနုလုံ၊ ပစ္စနိက်အားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ။[ဤသို့အစရှိသော ပါဠိဝဝတ္ထာန်ကို ခန္ဓယမိုက်ကို မှီ၍ဆိုလေ]။ ဤပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ အနုလုံ၌ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသော မူလလေးပါးတွင် တပါးတပါး၌ သုံးယမကစီရသောကြောင့် ယမက တဆဲ့နှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ အတ္ထ လေးဆဲ့ရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ။(ပစ္စနိက်လည်း ဤအတူ ၎င်းတည်း)။ ။အနုလုံ၊ ပစ္စနိက်နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် မူလရှစ်ပါး၊ ယမက နှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ ပုစ္ဆာ လေးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ အတ္ထ ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ။သုဒ္ဓသစ္စဝါရ၌ ပဒသောဓနဝါရကဲ့သို့ ရှစ်ယမက။ သုဒ္ဓသစ္စမူလစက္ကဝါရ၌ ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရကဲ့သို့ နှစ်ဆဲ့လေးယမကဖြစ်၏။ ။ထို့ကြောင့် လေးပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌ ဝါရ လေးပါး၊ နယ ရှစ်ပါး၊ မူလ တဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ယမက ခြောက်ဆဲ့လေးပါး၊ ပုစ္ဆာ တရာ့နှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါး၊ အတ္ထ နှစ်ရာ့ငါးဆဲ့ခြောက်ပါး ဖြစ်သတည်း။

အဋ္ဌဝိသာဓိကံ သတံ၊ ပုစ္ဆာ ပဏ္ဏတ္တိဝါရကေ။
သမ္ဘဝန္တိ ဂဏနာယ၊ ပဉ္စမေ သစ္စယမကေ။ ။

ဥဒ္ဓသ ပြီး၏။

ပဏ္ဍိတိဝါရနိဒ္ဒေသ

၁-ပဒသောဓနဝါရ

အနုလုံ

ဥဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ နိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။
 ထို...လည်း ပဒသောဓနဝါရ၊ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ၊ သုဒ္ဒသစ္စဝါရ၊ သုဒ္ဒ-
 သစ္စမူလစက္ကဝါရအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ (ဆိုမြဲ)။ ။ဟောဟန်ကား
 ဒုက္ခံ ဒုက္ခသစ္စန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ဒုက္ခသစ္စံ ဒုက္ခန္တိ။ ကာယိကံ ဒုက္ခံ စေတသိကံ
 ဒုက္ခံ ဌပေတွာ အဝသေသံ ဒုက္ခသစ္စံ န ဒုက္ခံ၊ ကာယိကံ ဒုက္ခံ စေတသိကံ ဒုက္ခံ
 ဒုက္ခဉ္စေ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ။ ။ကာယိကံ၊ ကာယိကဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကို၎င်း။
 စေတသိကံ၊ စေတသိကဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ကို၎င်း။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဝ-
 သေသံ၊ ကြွင်းသောတရားသည်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ မည်၏။ န ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမမည်။
 ကာယိကံ၊ ကာယိကဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ စေတသိကံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ ၎င်း။
 ဒုက္ခဉ္စေ၊ လည်းမည်၏။ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ၊ လည်းမည်၏။ ။တနည်းကား အဝသေသံ၊
 ကြွင်းသော။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။ ။[ဤသို့ အဝသေသံပုဒ်ကို ဒုက္ခသစ္စံပုဒ်၌ ဝိသေ-
 သနုပုလေ]။ ။ဒုက္ခံ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်သော အနုလောမပုစ္ဆာ၌
 ဒုက္ခံဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်၌ရှိသော
 ဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော ကာယိကဒုက္ခ၊ ဒေါသမုဒ္ဒေး၌ရှိသော ဝေဒနာဟုဆိုအပ်
 သော စေတသိကဒုက္ခ ရ၏။ ။ဒုက္ခသစ္စံ ဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရလည်း
 ၎င်းရ၏။ ။ပဋိလောမ ပုစ္ဆာ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား လောကီစိတ် ကော-
 သိတိ။ တဏှာ၊ ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိကဒုက္ခမှတစ်ပါး စေတသိကံ ကေပညာသ။
 ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒရုပ် နှစ်ဆဲ့ရှစ်ခု ရ၏။ ကာယိကဒုက္ခ စေတသိကဒုက္ခလည်း ရ၏။ ။
 သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

သမုဒယော သမုဒယသစ္စန္တိ။ သမုဒယသစ္စံ ဌပေတွာ အဝသေသော
 သမုဒယော န သမုဒယသစ္စံ၊ သမုဒယသစ္စံ သမုဒယောစေ သမုဒယသစ္စဉ္စ။ ။
 သမုဒယသစ္စံ သမုဒယောတိ အာမန္တာ။ ။သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။
 အဝသေသော၊ ကြွင်းသောတရားသည်။ သမုဒယော၊ မည်၏။ န သမုဒယသစ္စံ၊
 မမည်။ တနည်းကား အဝသေသော၊ ကြွင်းသော။ သမုဒယော၊ သည်။
 န သမုဒယသစ္စံ၊ မမည်။ ။အနုလောမ၌ သမုဒယော ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏
 အရကား တဏှာမှ တစ်ပါးသော ကိလေသာကိုးပါး၊ ထိုကိလေသာကိုးပါးနှင့်
 တကွဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ထိုအကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အာရုံ
 ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟု ဆိုအပ်သော သမုဒယသာမည ရ၏။

တဏှာဟု ဆိုအပ်သော သမုဒယသစ္စာလည်း ရ၏။ ။သမုဒယသစ္စံ ဟူသော သံသယပုဒ်၏အရကား သမုဒယသစ္စာသာ ရ၏။ ။ပဋိကား သမုဒယသစ္စာ ရ၏။ ။

[သမုဒယသဒ္ဓါသည် အကြောင်းကိုဟော၏။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခ- သစ္စာ၏ အကြောင်းတရားကို ကောက်သည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “အဝသေသော သမုဒယောတိ သစ္စဝိဘဏံ နိဒ္ဒိဋ္ဌကာမာဝစရ ကုသလာဒိဘေဒေါ ဒုက္ခသစ္စာယ ပစ္စယော” ဟု မိန့်အပ်၏။ ။

နိရောဓော နိရောဓသစ္စန္တိ။ နိရောဓသစ္စံ ဌပေတွာ အဝသေသော နိရောဓော န နိရောဓသစ္စံ၊ နိရောဓသစ္စံ နိရောဓောစေ နိရောဓသစ္စဉ္စ။ ။ နိရောဓသစ္စံ နိရောဓောတိ။ အာမန္တာ။ ။(အနက်ကို ရှေးနည်းကိုမူ၍ ပေး)။ ။ အနုကား ကာမကုသိုလ်သည် ပယ်အပ်သော ကိလေသာ၏ အဘာဝဟု ဆိုအပ် သော တဒဂ်နိရောဓ၊ မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်သည် ပယ်အပ်သော နိဝရဏ၏အဘာဝ ဟုဆိုအပ်သော ဝိက္ခမ္ဘနနိရောဓ၊ မဂ်သည် ပယ်အပ်သော ကိလေသာ၏အဘာဝ ဟု ဆိုအပ်သော သမုစ္ဆေဒနိရောဓ၊ ဖိုလ်သည် ပယ်အပ်သော ကိလေသာ၏ အဘာဝဟု ဆိုအပ်သော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ နိရောဓ၊ စိတ်စေတသိက်တို့၏ဘင်ဟု ဆိုအပ် သော ခဏနိရောဓ အစရှိသော နိရောဓသာမည ရ၏။ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော နိရောဓသစ္စာလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

[နိရောဓသဒ္ဓါသည် ချုပ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ချုပ်ခြင်း သာမည၊ နိဗ္ဗာန်တရားကို ကောက်သည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌ ကထာ၌ “အဝသေသော နိရောဓောတိ တဒဂ် ဝိက္ခမ္ဘန သမုစ္ဆေဒ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ နိရောဓော စေ ခဏဘဂ်နိရောဓော စ” ဟု မိန့်အပ်၏။ ။

မဂ္ဂေါ မဂ္ဂသစ္စန္တိ။ မဂ္ဂသစ္စံ ဌပေတွာ အဝသေသော မဂ္ဂေါ နမဂ္ဂသစ္စံ၊ မဂ္ဂသစ္စံ မဂ္ဂေါစေ မဂ္ဂသစ္စဉ္စ။ ။မဂ္ဂသစ္စံ မဂ္ဂေါတိ။အာမန္တာ။ ။(အနက် နည်းတူပေး)။ ။ အနုကား သဟိတ်ကာမာဝစရ ဝိပါက် ကြိယာမဟဂ္ဂုတ် စိတ်၌ရှိသော ပဉ္စဂိုကမဂ်၊ မဟာကုသိုလ် စိတ်ရှစ်ခု၌ရှိသော အဋ္ဌဂိုကမဂ်၊ ဖိုလ်လေးခု၌ရှိသော အဋ္ဌဂိုကမဂ်၊ မိစ္ဆာမဂ်၊ ဇာန်မဂ်၊ သကဋမဂ် အစရှိသော မဂ္ဂသာမည ရ၏။ မဂ်စိတ်လေးခု၌ ရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟုဆိုအပ်သော မဂ္ဂသစ္စာလည်း ရ၏။ ။

[မဂ္ဂသဒ္ဓါလည်း မဂ္ဂသာမည။ ခြေကြောင်းခရီး-လှည်းကြောင်းခရီး အစရှိသော မဂ္ဂသာမည၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ဟောသည်ဖြစ်၍ မဂ္ဂသာမည၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ကောက်သည်။ ။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “အဝသေသော မဂ္ဂေါတိ တသ္မိံ ခေါ ပန သမယေ ပဉ္စဂိုကော မဂ္ဂေါ ဟောတိ အဋ္ဌဂိုကော မဂ္ဂေါ မိစ္ဆာမဂ္ဂေါ ဇာန်မဂ္ဂေါ သကဋမဂ္ဂေါတိ ဝေမာဒိကော” ဟု မိန့်အပ်၏။ ။

ပစ္စနိက်

အနုလုံကို...၌ ပစ္စနိက်ကို...၏။ ဟောဟန်ကား နဒုက္ခံ နဒုက္ခသစ္စန္တိ။ ကာယိ
 ကံ ဒုက္ခံ စေတသိကံ ဒုက္ခံ ဌပေတွာ အဝသေသံ ဒုက္ခသစ္စံ^၁ နဒုက္ခံ ဒုက္ခသစ္စံ။ ဒုက္ခဉ္စ
 ဒုက္ခသစ္စဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသံ နစေဒုက္ခံ နစဒုက္ခသစ္စံ။ ။နဒုက္ခသစ္စံ၊ နဒုက္ခန္တိ။
 အာမန္တာ။ ။အဝသေသံ၊ ကြွင်းသော။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။ နဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမမည်။
 ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာသော်ကား မည်၏။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ၊ ကို၎င်း။
 ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဝသေသံ၊ သည်။ နစေဒုက္ခံ၊ မမည်။ နစဒုက္ခသစ္စံ၊
 မမည်။ ။အနုကား တဏှာ၊ ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိကဒုက္ခမှ တပါး
 လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ စေတသိကဧကပညာသ။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ် နှစ်ဆဲ့ရှစ်ခု
 ရ၏။ ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိကဒုက္ခ၊ ဒုက္ခသစ္စာမှတပါး သစ္စာသုံးပါး၊ သစ္စဝိမုတ်
 ဖြစ်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ဆဲ့ကိုးခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် သုံးဆဲ့ခုနှစ်ခု၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ
 ဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်ကလာပ် နှစ်ခု၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား
 နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ ယခင်သံသယ ရ၏။

နသမုဒယော နသမုဒယသစ္စန္တိ။ အာမန္တာ။ ။နသမုဒယသစ္စံ နသမုဒယောတိ။
 သမုဒယသစ္စံ ဌပေတွာ အဝသေသော သမုဒယော^၂ နသမုဒယသစ္စံ သမုဒယော၊
 သမုဒယဉ္စ သမုဒယသစ္စဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသော နစေဝသမုဒယော နစသမု
 ဒယသစ္စံ^၃။ ။အဝသေသော၊ ကြွင်းသော။ သမုဒယော၊ သည်။ နသမုဒယသစ္စံ၊
 မမည်။ သမုဒယော၊ သမုဒယသော်ကား မည်၏။ ။အနုကား သမုဒယသာမည၊
 သမုဒယသစ္စာမှတပါး သစ္စာသုံးပါး၊ သစ္စဝိမုတ်ဖြစ်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ဆဲ့ကိုးခု၊
 ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် သုံးဆဲ့ခုနှစ်ခု၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်ကလာပ်နှစ်ခု၊
 ပညတ်ရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ။ပဋိကား တဏှာမှတပါးသော ကိလေသာ
 ကိုးပါး။ပ။ သမုဒယသာမည ရ၏။ သမုဒယသာမည၊ သမုဒယ သစ္စာမှတပါး
 သစ္စာသုံးပါး၊ သစ္စဝိမုတ်ဖြစ်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ဆဲ့ကိုးခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်
 သုံးဆဲ့ခုနှစ်ခု၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်ကလာပ် နှစ်ခု၊ ပညတ်လည်း ရ၏။
 သံသယကား နောက်သာရ၏။

နနိရောဓော နနိရောဓသစ္စန္တိ။ အာမန္တာ။ ။နနိရောဓသစ္စံ နနိရောဓောတိ။
 နိရောဓသစ္စံ ဌပေတွာ အဝသေသော နိရောဓော^၄ နနိရောဓသစ္စံ နိရောဓော၊
 နိရောဓဉ္စ နိရောဓသစ္စဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသော နစေဝ နိရောဓော နစနိရောဓ
 သစ္စံ^၅။ (အနက်နည်းတူ)။ ။အနုကား နိရောဓသာမည၊ နိရောဓသစ္စာမှတပါး

၁-“ဒုက္ခသစ္စံ” ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ ပါဠိတော်၌ မရှိ။
 ၂-၄-“သမုဒယော” “နိရောဓော” ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပါဠိတော်၌ မရှိ။
 ၃-၅-ရှေးပါဠိတော်၊ နိဿ၊ နှင့် အကောက်တို့၌ “နစေဝ သမုဒယသစ္စံ နစ
 သမုဒယော” “နစေဝ နိရောဓသစ္စံ နစ နိရောဓော” ဟုလည်း ရှိနေသည်။

သစ္စာသုံးပါး၊ သစ္စာမိုက်ဖြစ်သော မင်္ဂလိကာပျိုနှင့် နှစ်ဆဲကိုးခု၊ ဖိုလ်စိတ္တပျိုနှင့် သုံးဆဲ
ခုနှစ်ခု၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်ကလာပ် နှစ်ခု၊ ပညတ်ရ၏။ ။ပဋိကား
ကာမကုသိုလ်သည် ပယ်အပ်သော ကိလေသာ၏ အဘာဝဟုဆိုအပ်သော တဒဂ်
နိရောဓ။ပ။ နိရောဓသာမည ရ၏။ နိရောဓသာမည၊ နိရောဓသစ္စာမှတစ်ပါး သစ္စာ
သုံးပါး။ပ။ ပညတ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။

နမဂ္ဂေါ နမဂ္ဂသစ္စန္တိ။ အာမန္တာ။ ။နမဂ္ဂသစ္စံ နမဂ္ဂေါတိ။ မဂ္ဂသစ္စံ ဌပေတော
အဝသေသော မဂ္ဂေါ နမဂ္ဂသစ္စံ မဂ္ဂေါ။ မဂ္ဂဉ္စ မဂ္ဂသစ္စဉ္စ ဌပေတော အဝသေသော
နစေမဂ္ဂေါ နစမဂ္ဂသစ္စံ။ ။(နည်းတူ အနက်ယောဇနာ)။ ။အနုကား
မဂ္ဂသာမည၊ မဂ္ဂသစ္စာမှတစ်ပါး သစ္စာသုံးပါး၊ သစ္စာမိုက်ဖြစ်သော မင်္ဂလိကာပျိုနှင့်
နှစ်ဆဲကိုးခု၊ ဖိုလ်စိတ္တပျိုနှင့် နှစ်ဆဲကိုးခု၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်ကလာပ်
နှစ်ခု၊ ပညတ်ရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ။ပဋိကား သဟိတ် ကာမာဝစရ ဝိပါက်
ကြိယာ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်၌ရှိသော ပဉ္စဂီကမင်္ဂ၊ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု၌ရှိသော
အဋ္ဌဂီကမင်္ဂ၊ ဖိုလ်လေးခု၌ရှိသော အဋ္ဌဂီကမင်္ဂ၊ မိစ္ဆာမင်္ဂ၊ ဇဿမင်္ဂ၊ သကဋ္ဌမင်္ဂ
အစရှိသော မဂ္ဂသာမည ရ၏။ မဂ္ဂသာမည၊ မဂ္ဂသစ္စာမှတစ်ပါး သစ္စာသုံးပါး။ပ။
ပညတ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဒသောဓနဝါရ ပြီး၏။

၂-ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ
အနုလုံ

ပဒသောဓနဝါရကို...၌ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရကို...၏။ ဟောဟန်ကား
ဒုက္ခံ ဒုက္ခသစ္စန္တိ။ အာမန္တာ။ ။သစ္စာ သမုဒယသစ္စန္တိ။ သမုဒယသစ္စံ သစ္စဉ္စေ
သမုဒယသစ္စဉ္စေ အဝသေသာ သစ္စာ နသမုဒယသစ္စံ။ ။သစ္စာ၊ သစ္စာမည်ကုန်၏။
သမုဒယသစ္စံ၊ သမုဒယသစ္စာမည်သလော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။
သမုဒယသစ္စံ၊ သည်။ သစ္စဉ္စေ၊ သစ္စာလည်း မည်၏။ သမုဒယသစ္စဉ္စေ၊ လည်းမည်၏။
အဝသေသာ၊ သမုဒယသစ္စာမှ ကြွင်းကုန်သော။ သစ္စာ၊ တို့သည်။ နသမုဒယသစ္စံ၊
မမည်။ တနည်းကား အဝသေသာ၊ ကုန်သော တရားတို့သည်။ သစ္စာ၊ သစ္စာ
မည်ကုန်၏။ နသမုဒယသစ္စံ၊ မမည်။ ။[အနုလောမ၌ ပဒသောဓနက အတိုင်း
ကောက်]။ ။ပဋိကား သမုဒယသစ္စာမှတစ်ပါး သစ္စာသုံးပါး ရ၏။ သမုဒယ
သစ္စာလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။[ကြွင်းသော သစ္စာနှစ်ပါးကို
ဤနည်းအတူ ထည့်လေ။ ။သမုဒယသစ္စာမှ အစရှိသော သုံးပါးသော မူလ

၁-“မဂ္ဂေါ” ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ ပါဠိတော်၌ မရှိ။
၂-ရှေးပါဠိတော်၊ နိဿယနှင့် အကောက်တို့၌ “န စေဝ မဂ္ဂသစ္စံ နစမဂ္ဂေါ” ဟုလည်း
ရှိနေသည်။

တို့၌လည်း သုံးပါး သုံးပါးစီ ထည့်၍ အနုလောမမှာ ပဒသောဓနဝါရ အတိုင်း
ကောက်။ ပဋိလောမမှာ ဒုက္ခသစ္စမနှင့် နည်းတူကောက်။ ။အနုလုံ ပြီး၏။

ပစ္စနိက်

အနုလုံကို...၌ ပစ္စနိက်ကို...၏။ ဟောဟန်ကား နဒုက္ခံ နဒုက္ခသစ္စန္တိ။
ကာယိကံ ဒုက္ခံ စေတသိကံ ဒုက္ခံ ဌပေတွာ အဝသေသံ ဒုက္ခသစ္စံ နဒုက္ခံ ဒုက္ခသစ္စံ၊
ဒုက္ခဉ္စ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသံ နစေဒုက္ခံ နစဒုက္ခသစ္စံ။ ။နသစ္စာ
နသမုဒယသစ္စန္တိ။ အာမန္တာ။ ။[အနုလောမ၌ ပဒသောဓနဝါရ အတိုင်းကောက်
လေ။ လွယ်ပြီ။ ။ပဋိကား သစ္စဝိမုတ်ဖြစ်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ဆဲကိုးခု၊
ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် သုံးဆဲခုနှစ်ခု၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်ကလာပ် နှစ်ခု၊
ပညတ်ရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ။[ကြွင်းသော သစ္စာနှစ်ပါးထည့်လည်း
ဤအတူ။ နသမုဒယသစ္စမူ အစရှိသော သုံးပါးသော မူလတို့၌လည်း သုံးပါး
သုံးပါးစီထည့်၍ အနုလောမမှာ ပဒသောဓနဝါရ က အတိုင်းကောက်။ ပဋိ
လောမမှာ သစ္စဝိမုတ်ချည်းပင်။ အလုံးစုံ ပဋိဝစန ချည်းသာတည်း။ ။ပစ္စနိက်
ပြီး၏။ ။ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ ပြီး၏။

၃-သုဒ္ဓသစ္စဝါရ

အနုလုံ

သုဒ္ဓသစ္စဝါရ၌။ ။ဒုက္ခံ သစ္စန္တိ။ အာမန္တာ။ ။သစ္စာ ဒုက္ခသစ္စန္တိ။ ဒုက္ခ
သစ္စံ သစ္စဉ္စေ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ၊ အဝသေသာ သစ္စာ နဒုက္ခသစ္စံ။ ။အနုကား
ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိကဒုက္ခ ရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ။ပဋိကား ဒုက္ခသစ္စာမှ
တပါး သစ္စာသုံးပါး ရ၏။ ဒုက္ခသစ္စာလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။
သမုဒယော သစ္စန္တိ။ အာမန္တာ။ ။သစ္စာ သမုဒယသစ္စန္တိ။ သမုဒယသစ္စံ
သစ္စဉ္စေ သမုဒယသစ္စဉ္စ၊ အဝသေသာ သစ္စာ နသမုဒယသစ္စံ။ ။အနုကား
သမုဒယသာမည၊ သမုဒယသစ္စာ ရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ။ပဋိကား
သမုဒယသစ္စာမှတပါး သစ္စာသုံးပါး ရ၏။ သမုဒယသစ္စာလည်း ရ၏။
နိရောဓော သစ္စန္တိ။ အာမန္တာ။ ။သစ္စာ နိရောဓသစ္စန္တိ။ နိရောဓသစ္စံ သစ္စဉ္စေ
နိရောဓသစ္စဉ္စ၊ အဝသေသာ သစ္စာ နနိရောဓသစ္စံ။ ။အနုကား သစ္စာထိုက်သော
နိရောဓသာမည၊ နိရောဓသစ္စာ ရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ။(ပဋိလောမ၌
နည်းတူ)။ ။မဂ္ဂေါ သစ္စန္တိ။ အာမန္တာ။ ။သစ္စာ မဂ္ဂသစ္စန္တိ။ မဂ္ဂသစ္စံ
သစ္စဉ္စေ မဂ္ဂသစ္စဉ္စ၊ အဝသေသာ သစ္စာ နမဂ္ဂသစ္စံ။ ။အနုကား သစ္စာထိုက်သော
မဂ္ဂသာမည၊ မဂ္ဂသစ္စာရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ။(ပဋိလောမ၌ နည်းတူ
ကောက်)။ ။အနုလုံ ပြီး၏။

ပစ္စနိက်

အနုလုံကို...၌ ပစ္စနိက်ကို...၏။ ဟောဟန်ကား နဒုက္ခံ နသစ္စန္တိ။ ဒုက္ခံ ဌပေတွာ အဝသေသာ သစ္စာ နဒုက္ခံ သစ္စာ။ ဒုက္ခန္တေ သစ္စန္တေ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစေ ဒုက္ခံ နစသစ္စာ။ ။နသစ္စာ နဒုက္ခသစ္စန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ဒုက္ခံ၊ ကိ။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော။ သစ္စာ၊ သစ္စာတို့သည်။ နဒုက္ခံ၊ မမည်။ သစ္စာ၊ သစ္စာသော်ကား မည်ကုန်၏။ ။အနုကား ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိက ဒုက္ခမှတစ်ပါး သစ္စာလေးပါး ရ၏။ သစ္စဝိမုတ်ဖြစ်သော မဂ်စိတ္တပြုဒ် နှစ်ဆဲကိုးခု၊ ဖိုလ်စိတ္တပြုဒ် သုံးဆဲခုနှစ်ခု။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်ကလာပ် နှစ်ခု၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။[ပဋိလောမ၌ ယခင်သံသယ အရကိုကောက်]။

နသမုဒယော နသစ္စန္တိ။ သမုဒယံ ဌပေတွာ အဝသေသာ သစ္စာ နသမုဒယော သစ္စာ၊ သမုဒယဉ္စ သစ္စန္တေ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစေ သမုဒယော နစသစ္စာ၊ နသစ္စာ နသမုဒယသစ္စန္တိ၊ အာမန္တာ။ ။အနုကား သမုဒယသာမည၊ သမုဒယ သစ္စာမှတစ်ပါး သစ္စာသုံးပါး ရ၏။ သစ္စဝိမုတ်ဖြစ်သော မဂ်စိတ္တပြုဒ်နှစ်ဆဲကိုးခု၊ ဖိုလ်စိတ္တပြုဒ် သုံးဆဲခုနှစ်ခု၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ ဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်ကလာပ်နှစ်ခု၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ ယခင် သံသယ ရ၏။

နနိရောဓော နသစ္စန္တိ။ နိရောဓံ ဌပေတွာ အဝသေသာ သစ္စာ နနိရောဓော သစ္စာ၊ နိရောဓဉ္စ သစ္စန္တေ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစေ နိရောဓော နစသစ္စာ။ ။ နသစ္စာ နနိရောဓသစ္စန္တိ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား နိရောဓသာမည၊ နိရောဓ သစ္စာမှတစ်ပါး သစ္စာသုံးပါး ရ၏။ ။သစ္စဝိမုတ်ဖြစ်သော မဂ်စိတ္တပြုဒ် နှစ်ဆဲ ကိုးခု၊ ဖိုလ်စိတ္တပြုဒ် သုံးဆဲခုနှစ်ခု၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်ကလာပ် နှစ်ခု၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[ပဋိလောမ၌လည်း ယခင်သံသယကို ကောက်]။ ။

နမဂ္ဂေါ နသစ္စန္တိ။ မဂ္ဂံ ဌပေတွာ အဝသေသာ သစ္စာ နမဂ္ဂေါ သစ္စာ၊ မဂ္ဂဉ္စ သစ္စန္တေ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစေ မဂ္ဂေါ နစသစ္စာ။ ။နသစ္စာ နမဂ္ဂသစ္စန္တိ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား မဂ္ဂသာမည၊ မဂ္ဂသစ္စာမှတစ်ပါး သစ္စာသုံးပါး ရ၏။ သစ္စဝိမုတ် ဖြစ်သော မဂ်စိတ္တပြုဒ်နှစ်ဆဲကိုးခု၊ ဖိုလ်စိတ္တပြုဒ်သုံးဆဲခုနှစ်ခု၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ ဖြစ် သော ဥတုဇရုပ်ကလာပ်နှစ်ခု၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[ပဋိလောမ၌ သံသယအရကိုကောက်။ ဤသုဒ္ဓသစ္စဝါရ၌ သစ္စာ ထိုက်သော တရားကိုသာ ဟောသောကြောင့် မဂ္ဂသာမည၌ ဖိုလ်၌ ရှိသော

အဋ္ဌကိကမဂ်ကို မဟောရ။ ထိုသို့မဟောရသောကြောင့် ပစ္စုပ္ပန် ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် သုံးဆဲ့ခုနစ်ခု ကောက်သည်။ ။သုဒ္ဓသစ္စဝါရပြီး၏။ ။သုဒ္ဓသစ္စမူလစက္ကဝါရ ချိလည်း မထူးပြီ။ ။ပဏ္ဏတ္တိဝါရပြီး၏။ ။

၁ [ဌာနဟူသော်ကား ၁-ကာယိကံ ဒုက္ခံ စေတသိကံ ဒုက္ခံ ဌပေတွာ အဝသေသံလည်းတပါး၊ ၂-ကာယိကံ ဒုက္ခံ စေတသိကံ ဒုက္ခံ လည်းတပါး၊ ၃-ဒုက္ခဉ္စ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသံလည်းတပါး၊ ၄-ဒုက္ခသစ္စံလည်း တပါး၊ ၅-အဝသေသာလည်း တပါး၊ ၆-ဒုက္ခံ ဌပေတွာ အဝသေသာ သစ္စာလည်းတပါး၊ ၇-ဒုက္ခဉ္စ သစ္စဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာလည်းတပါး၊ ဤသို့ဒုက္ခသစ္စာ၌ ခုနစ်ပါး။ ။၁-သမုဒယသစ္စံ ဌပေတွာ အဝသေသော သမုဒယောလည်း တပါး၊ ၂-သမုဒယဉ္စ သမုဒယသစ္စဉ္စ ဌပေတွာ အဝ သေသာလည်း တပါး။ ၃-သမုဒယသစ္စံလည်း တပါး။ ၄-အဝသေသာ လည်း တပါး၊ ၅-သမုဒယံ ဌပေတွာ အဝသေသာ သစ္စာလည်း တပါး၊ ၆-သမုဒယဉ္စ သစ္စဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာလည်းတပါး ဤခြောက်ပါး တည်း။ နိရောဓသစ္စာ၌လည်း ဤအတူခြောက်ပါး၊ မဂ္ဂသစ္စာ၌လည်း ဤအတူခြောက်ပါး၊ ပေါင်းသော် နှစ်ဆဲ့ငါးပါးရ၏။ ။

ပဝတ္တိဝါရ ဥပ္ပါဒ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမူ

ပဏ္ဏတ္တိဝါရကို....၌ ပဝတ္တိဝါရကို....၏။ ထို....လည်း ဥပ္ပါဒဝါရ၊ နိရောဓဝါရ၊ ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရအားဖြင့်သုံးပါး....၏။ (ဝဝတ္ထာန်ဆိုမြဲ)။ ။ထိုပုဂ္ဂလဝါရ၌ တုံသည် လည်း ဒုက္ခသစ္စမူ၊ သမုဒယသစ္စမူအားဖြင့် နှစ်ပါး....၏။ ထို...တွင် ဒုက္ခသစ္စ မူကို....၏။ထို....လည်း သမုဒယသစ္စမူလီ၊ မဂ္ဂသစ္စမူလီအားဖြင့် နှစ်ပါး....၏။ ထို.... တွင် သမုဒယသစ္စမူလီကို....၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ တဏှာဝိပ္ပယုတ္တံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နောစ တေသံ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သမုဒယသစ္စဉ္စ

၁-အကောက်၌ ဒုက္ခသစ္စာမှာ ခြောက်ဌာန၊ ကြွင်းသမုဒယ၊ နိရောဓ၊ မဂ္ဂတို့မှာ ငါးဌာနဆို၏။ မူအစောင်စောင်မှာလည်း ဒုက္ခသစ္စာခြောက်ဌာနတွင် တပါးကျ၍ ငါးဌာနသာရှိ၏။ ကျန်သုံးပါးတွင် ငါးဌာနစီပြည့်ကြ၏။ သို့သော်လည်း ကြည့်ရှု စစ်ဆေးသည့်အခါ ခုနစ်ဌာန ခြောက်ဌာနတွေ့ရှိ၍ ခုနစ်ဌာန၊ ခြောက်ဌာန ရေတွက် ထည့်သွင်းသတည်း။ ။

ဥပုဇ္ဇတိ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဋိသန္ဓေနေဆဲ ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း။
 ပဝတ္ထေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ၊ တဏှာကင်းသောစိတ်၏။
 ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏ၌။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း။ပ။ တဏှာယ၊ တဏှာ
 ၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏ၌။ တေသံ၊ တို့အား။ ။ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပုဇ္ဇတိ။ပ။
 အနုလောမပုစ္ဆာ၌ “ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပုဇ္ဇတိ” ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား
 ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်
 စည်း၊ လေးစည်း၊ အစစသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
 သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိအခါ အရူပဝိပါက်
 လေးခုမှတစ်ပါး တဏှာကင်းသော စိတ်ခုနစ်ဆဲ့ခုနစ်ခု၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန
 ကြည်သော စေတသိက် ကျေနပညာသ၊စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
 သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်၊ စတုဝေါကာရ ပဝတ္တိအခါ
 မောဟမူဒ္ဒေး၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊ အရူပစိတ် တဆဲ့
 နှစ်ခု။ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ၊ ဝိရတီ၊
 အပ္ပမညာကြည်သော စေတသိက်အဋ္ဌတိံ သတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
 သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက် ရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌
 လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု၊စေတသိက်ဗာဝိသ။စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
 သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ စတုဝေါကာရဘုံ၌
 လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု၊ စေတသိက်ဗာဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
 တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား
 နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌လည်း ယခင်သံသယအရပင်။ ။ပစ္စနိက်သံသယ
 ကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ
 ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။စုတိစိတ် ကျေနဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ အဆုံးစွန်
 သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
 ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေး
 ယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော
 စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်
 ယောက်။ အရူပဘုံ၌ အထက်မဂ်သုံးခု၊ ဖိုလ်လေးခု၊ စေတသိက်ဆတ္တိံ သတို့၏
 ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 လေးယောက် ရ၏။

[အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်ဥပ္ပါဒက္ခဏ၌ ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့်
 ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ဆဲမရ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်ပင် ဒုက္ခသစ္စာ မဟုတ်

သော်လည်း မဂ်ဖိုလ်ပြုသော စိတ္တဇရုပ်သည် ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်သောကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍိ ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ဆဲရသည်။ ။

ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ မဂ္ဂဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍေ တေသံ။ ပဉ္စဝေါကာရေ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍေ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ အရူပေ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍေ တေသံ။ ။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော၊ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဋိသန္ဓေနေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ၎င်း။ ပဝတ္ထော၌။ မဂ္ဂဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ၊ မဂ်ကင်းသော စိတ်၏။ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍော၌။ ဝတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရေ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌။ မဂ္ဂဿ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍော၌။ ဝတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား။ ပ။ အရူပေ၊ အရူပဘုံ၌။ မဂ္ဂဿ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍော၌။ ဝတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား။ ။ အနုကာ ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနပ်သ။ ပ။ ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိအခါ အရူပဝိပါက် လေးခုမှတစ်ပါး မဂ်ကင်းသော စိတ်ရှစ်ဆဲတခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ။ စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်။ စတုဝေါကာရ ပဝတ္တိအခါ လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊ အရူပစိတ် တဆဲနှစ်ခု။ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယာ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိရတီ၊ အပ္ပမညာ ကြံ၍သော စေတသိက် တေစတ္တာလီသတို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍ သမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် ရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ မဂ်လေးခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ။ စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော မဂ္ဂဋ္ဌာန် လေးယောက်လည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိကား အရူပဘုံ၌ အထက်မဂ်သုံးခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသတို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။

ကြိုအရာ၌ အချို့သော ဆရာတို့သည် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၏ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍ သမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်ဆဲ ကောက်ကုန်၏။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ဆဲကိုးခု၊ စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍသမဂ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို မကောက်ကုန်။ ဤသို့ကောက်ခြင်းကို ဆရာမြတ်တို့ နှစ်သက် တော်မမူကုန်။ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမူကား မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၏ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍသမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်နှစ်ဆဲကိုးခု၊ စိတ္တဇ ရုပ်၏ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍသမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အထူးအခြား မပြားပြီ။ တဦး ထည်းပင် ဖြစ်သောကြောင့် မဂ်ခဏ၌ ကြွင်းသောစိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ဆဲကိုးခု၊ စိတ္တဇရုပ်၏ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍသမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်

ပင်ဖြစ်သည်ဟု အယူရှိ၍ ဆရာမြတ်တို့ ယခု ကောက်ရိုး အတိုင်းပင် ကောက်တော် မူကုန်သည်။ ကေစိဆရာ မြတ်တို့ ကောက်သည့် အတိုင်း ကောက်သော် အဘယ်အပြစ် ရောက်သနည်း ဟူမူကား “အရူပေ-မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ” အရ၌ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ် ကိုသာ ကောက်သည်ရှိသော် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှတစ်ပါး မင်္ဂစိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ဆဲ့ ကိုးခု၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလွတ် ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ ထိုသို့ လွတ်သည်ရှိသော် ပစ္စနိက်၌ “သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ အရူပေ ဖလဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ” ဟူ၍သာ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တာ၊ ခပ်သိမ်းသော ဘင်္ဂက္ခဏ၊ အရူပဘုံ၌ ဖိုလ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ဟောတော်မူသောကြောင့် အနုလုံ၌လည်း မဝင်၊ ပစ္စနိက်၌လည်း မဝင်သော အပြစ်သည် ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအယူကို ဆင်ခြင်အပ်၏။ ။

ပစ္စနိက်ကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ ဖလဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ စုတိစိတ် ကျေနဝိသ။ ပ။ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တာ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်။ ပဝတ္တိ အခါ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်။ အရူပဘုံ၌ ဖိုလ်လေးခု၊ စေတသိက်ဆတ္တိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက် ရ၏။ ။

[ဤသစ္စယမိုက်၏ ပဝတ္တိဝါရ၌ ဒုက္ခသစ္စမူ သုံးယမက၊ သမုဒယ သစ္စမူ နှစ်ယမက၊ နိရောဓသစ္စမူ တယမကအားဖြင့် ခြောက်ယမကရသင့် သော်လည်း နိရောဓသစ္စာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တရားသည်ကား ဥပါဒါ ဌိ၊ ဘင်္ဂ ခဏတ္တယမရှိရကား ဥပ္ပဇ္ဇတိဟူ၍၎င်း၊ နိရုဇ္ဈတိဟူ၍၎င်း မဟောအပ်။ ပဝတ္တိဝါရသည်လည်း ဥပ္ပါဒဝါရ၊ နိရောဓဝါရကို ဟောသည် ဖြစ်သောကြောင့် နိရောဓသစ္စာနှင့်စပ်သော ယမကကို မရကောင်း။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခသစ္စမူ၌ သမုဒယ၊ မဂ္ဂထည့်၍ နှစ်ယမက၊ သမုဒယမူ၌ မဂ္ဂထည့်၍ တယမက၊ ဤသို့ သုံးယမကသာလျှင် ပါဠိတော်၌ လာ၏။ ။

သမုဒယသစ္စမူ

ယဿ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ နော။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ နော။ ။ အနုကား လောဘမူစိတ် ရှစ်ခု၊ စေတသိက်ဗာဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သောပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။

ကောဠာသတင်ပုံ

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သမုဒယသစ္စာသော်ကား ဖြစ်ဆဲ ဟုတ်၏။ မဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်သောကြောင့် “တဿ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏အရမရှိ။ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်၏ အရမရှိသောကြောင့် အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်အား သမုဒယသစ္စာဖြစ်ဆဲ၊ ထိုသမုဒယသစ္စာဖြစ်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်အား မဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်ဆဲလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယ အားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် မောဃ ပစ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်အား မဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် သံသယပုဒ်၏အရကို မြစ်တော် မူသောအားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် “နော” ဟု ပဋိသေခဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော် မူ၏။ ။

ပဋိကား မဂ်စိတ်လေးခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ [ကောဠာသကို အနုလောမနှင့် နည်းတူဆိုလေ]။ ။ ပစ္စုပ္ပန်ကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ တဏှာဝိပ္ပယုတ္တ မဂ္ဂဝိပ္ပယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ။ ။ ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်း သော မဂ်ကင်းသော စိတ် ခုနစ်ဆဲခုနစ်ခု။ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန ကြည်သော စေတသိက်ဧကေနပညာသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။

ဩကာသဝါရ

ယတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အသညသတ္တေ တတ္ထ။ စတုဝေါကာရေ၊ ပဉ္စဝေါကာရေ တတ္ထ။ ။ ယတ္ထ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ အနုကား ရူပက္ခန္ဓာ၏သာ ဖြစ်ရာဖြစ်သော အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ခန္ဓာလေးပါး၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမ၌လည်း ယခင်သံသယ ရ၏။ ။ ပစ္စုပ္ပန်ကား နတ္ထိနှင့် ပါဠိဂတိ။ ။

ယတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အပါယေ၊ အသည- သတ္တေ တတ္ထ။ အဝသေသေ စတုဝေါကာရေ၊ ပဉ္စဝေါကာရေ တတ္ထ။ ။ ယတ္ထ ဝါ

ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုကား လောကီခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော အပါယ်လေးဘုံ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏သာ ဖြစ်ရာဖြစ်သော အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ လောကီ လောကုတ္တရာ ခန္ဓာလေးပါး၊ ငါးပါး၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ ယခင် သံသယ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား နတ္ထိနှင့် ပါဠိဂတိ။

ယတ္ထ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အပါယေ တတ္ထ။ အဝသေသေ စတုဝေါကာရေ၊ ပဉ္စဝေါကာရေ တတ္ထ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ အနုကား လောကီခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော အပါယ်လေးဘုံ ရ၏။ လောကီ လောကုတ္တရာ ခန္ဓာလေးပါး၊ ငါးပါး၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။ ပစ္စနိက်ကား အသညသတ္တေ တတ္ထ။ ။[[သြကာသဝါရ အနုလုံဟူသမျှကို ဤအတိုင်းချည်းသာ ဟောလေ]]။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ (ဝိဘင်း ပုဂ္ဂလဝါရနှင့် မထူးပြီ)။ ။အနုကား ပဋိ သန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေး ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ။ ပဉ္စဝေါကာရပဝတ္တိအခါ အရူပ ဝိပါက်လေးခုမှတစ်ပါး တဏှာကင်းသောစိတ် ခုနှစ်ဆဲ့ခုနှစ်ခု၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန ကြည့်သော စေတသိက် ကျေနပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ ခြောက်ဘုံ။ စတုဝေါကာရ ပဝတ္တိအခါ မောဟမုဒ္ဒေ၊ မနောဒွါရာငဇ္ဇန်း၊ မဟာ ကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊ အရူပစိတ် တဆဲ့နှစ်ခု။ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဒ၊ ဝိရတိ၊ အပ္ပမညာကြည့်သော စေတသိက် အဋ္ဌတိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ ရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု၊ စေတသိက် ဗာဝိသ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ၊ စတုဝေါကာရဘုံ၌ လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု၊ စေတသိက် ဗာဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊

အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ ယခင် သံသယအရ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။စုတိစိတ် ကေုန္တဝိသ၊ စေဘသိက်ပဉ္စတိံသ။ပ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ။ ပဝတ္ထိအခါ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ၊ အရူပဘုံ၌ အထက်မဂ်သုံးခု၊ ဖိုလ်လေးခု တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။

[ဤနည်းကိုမှီ၍ ပုဂ္ဂလဝါရအတိုင်းကောက်၍ ဘုံသတ်လေ။ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အပါယ်လေးဘုံကိုကြည့်၍ကောက်။ ။ပစ္စနိက်၌ သမုဒယနှင့် မဂ္ဂ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရမှာ နိရောဓသမာပတ်ကို ချန်၍ကောက်။ ပစ္စနိက် မှာ အနုလုံအတိုင်းတွင် အနုလောမ ပဋိလောမလည်း၍ဟောလေ]။ ။

ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ ပြီး၏။

အတီတပုဂ္ဂလဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ္ပ

ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို...၌ အတီတဝါရကို...၏။ (ဝဝတ္ထာန် ဆိုမြဲ)။ ။ယဿ ဒုက္ခ သစ္စံ ဥပ္ပဇိတ္ထ၊ တဿ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုကား ခပ်သိမ်းသော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား နတ္ထိချည်းသာ။ ။

ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇိတ္ထ၊ တဿ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇိတ္တာတိ။ အနဘိသမေတာဝိနံ တေသံ။ အဘိသမေတာဝိနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနဘိသမေတာဝိနံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို သိဘူးပြီးသော အဖြစ်သို့ မရောက် ကုန်သေးသော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အဘိသမေတာဝိနံ၊ သစ္စာ

လေးပါးတရားတို့ကို သိဘူးပြီးသောအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်ပြီးသော။ တေသံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ။

“အဘိသမေတာဝိနန္တိ အဘိသမိတသစ္စာနံ” ။ အဋ္ဌကထာပါဌ်။ ။
အဘိ, သံ ရှေးရှိသော ဣဓာတ်၊ တာဝိပစ္စည်း။ “ယေ ဂတပုတ္တာ တေ ဗုဒ္ဓပုတ္တာ” ဟူ၍ ဆိုသောကြောင့် ဣဓာတ်သည် သိခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ဤသို့ကြံသော် အဘိ, သံ ဥပသာရသည် ဓာတုတ္တာနုဝတ္တက၊ ပကတိ ဂတိအနက်ကို ဟောသော ဣဓာတ်ယူသော် ဓာတုတ္ထဝိသေသကဖြစ်၍ သိခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ဤသို့ နှစ်နည်းကြံသော် သင့်မည်ထင် သည်။ ။

အနုကား အစမထင်သံသရာမှစ၍ သောတာပတ္တိမဂ်တိုင်အောင် သစ္စာလေး ပါးတရားတို့ကို သိဘူးပြီးသော အဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်သေးသော ပုထုဇဉ်လေး ယောက်၊ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို သိဘူးပြီးသော အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်ပြီးသော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်လည်း ရ၏။ ။ [ပစ္စနိက် သံသယမရှိ။ အနုလောမ။ နတ္ထိ၊ ပဋိက္ခေပ။ ။ ပဋိလောမ။ ဥပဇ္ဇိတ္ထ။ ပါဠိဂတိ။ သမုဒယနှင့်မဂ္ဂ အတူပင်]။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။ (ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။ ။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ ယဿ ယတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ သမု ဒယသစ္စံ ဥပဇ္ဇိတ္တာတိ။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။ ဒုတိယေ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ စိတ္တေ၊ ပဋိသန္ဓေ နောင်ပဌမဘဝင်စိတ်သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း။ အသညသတ္တာနံ၊ အသညသတ် ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသဘုံ-အသညသတ် ဘုံ၌။ ဣတရေသံ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံဒုတိယစိတ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးကုန် သော။ စတုဝေါကာရာနံ၊ တို့အား၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရာနံ၊ တို့အား၎င်း။ ။ အနုကား သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ နောင်ပဌမဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် သမုဒယသစ္စာဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသော အဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟုဆိုအပ်သော ဘဝင်တဆဲ့ငါးချက်၊

မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဘဝနိကန္တိက ပဌမဇော၊ ဤတဆဲ ရှစ်ချက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောမှစ၍ စုတိ တိုင်အောင်။ ကြွင်းသောစတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ [ပဋိလောမ၌ ယခင် သံသယကိုကောက်]။ ။ ပစ္စနိကကား သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ရူပါဝစရ ပဉ္စမဗျာန် ပဋိသန္ဓေတခု၊ စေတသိက်တိသတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံရ၏။ ။

ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ၌။ ။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ အနာဘိသ မေတာဝီနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ အဘိသမေတာဝီနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။ (အနက်နည်းတူ)။ ။ အနုကား သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနှင့်ပဌမဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသောအဖြစ်ဖြင့် တူသော ကြောင့် တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ထိုဘဝ၌ အရဟတ္တမဂ်ကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ ဒုတိယဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ရသသူဖြစ်အံ့၊ ဒုတိယ ဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။

[ဒုတိယဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် စုတိတိုင်အောင်သော စိတ်တို့သည် မဂ္ဂသစ္စာ မဖြစ်ဘူးခြင်းတူသောကြောင့် သဒိသပစာရအား ဖြင့် ဒုတိယစိတ်မည်သတည်း။ ပဌမဘဝင်စိတ်ကား မုချအားဖြင့် ဒုတိယေ စိတ္တေ အရတည်း]။

ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ထိုဘဝ၌ မဂ်ကိုမရ သသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ သောတာပတ္တိမဂ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆို အပ်သောပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါ ကာရ လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲတဘုံ။ ။ [ဤကား အနာဘိသမေတာဝီအစစ်တည်း]။ ။ တပါးဘုံကပင် အောက်မဂ်ကို ရငြားသော် လည်း မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌မဂ်ကို မရဘူးသေးသောကြောင့် တတ္ထ အနာဘိသမေ

တာဝီမည် ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် တပါးဘုံက သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရ၍ မိမိ
 ဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ သကဒါဂါမိမဂ်ကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်
 အောင် ရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ သကဒါဂါမိမဂ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော
 စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမိ
 မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တပါးဘုံက သကဒါဂါမိမဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ အနာဂါမိ
 မဂ်ကိုမရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ
 စ၍ အနာဂါမိ မဂ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆို
 အပ်သော သကဒါဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တပါးဘုံက အနာဂါမိ
 မဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်ကို မရသသူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
 စုတိတိုင်အောင် ရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်
 သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တ
 မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊
 ဝေဟပ္ပိလ် တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ။ (ဤကား အတုတည်း)။
 အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 အသညသတ်ဘုံရ၏။

သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်
 သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။
 ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌
 ရှေးဘဝကမဂ်ကို ရဘူးသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဤဘဝတွင်မှ
 သာ ရသသူဖြစ်အံ့၊ ရစသော မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော
 စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်
 လေးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော
 ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။
 [ပဋိလောမ၌ ယခင် သံသယအရကို ကောက်]။ ။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသံ
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ဒုက္ခနှင့် သမုဒယ အတိုင်းပင် ကောက်မြဲ)။ ။

သမုဒယမူ မဂ္ဂသစ္စမူလီ၌။ ။သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ အကုသလေ စိတ္တေ
 ဝတ္တမာနေ အနာဘိသမေတာဝီနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အဘိသမေတာဝီနံ တေသံ
 တတ္ထ။ ။ဒုတိယေ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ အကုသလေ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။
 စိတ္တေ၊ စိတ်သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊
 တို့အား၎င်း။ (အကြွင်းပေးမြဲ)။ ။အနုကား သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံ၌ ဘဝနိကန္တိက
 ဒုတိယဇောဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယ အကုသိုလ်စိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် မဂ္ဂသစ္စာ
 ဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသော အဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့်

တံသဒိသ ဒုတိယ စိတ်ဟုဆိုအပ်သော ထိုဘဝ၌ အရဟတ္တမဂ်ကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ တတိယဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ရသသူဖြစ်အံ့၊ တတိယဇောမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂ်ဟုဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ထိုဘဝ၌ မဂ်ကိုမရသသူ ဖြစ်အံ့။ ။[အကြွင်းကို ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယအတိုင်း အလုံးတူပြီ။ ကောက်မြဲ]။

ပစ္စနိကကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်ဟုဆိုအပ်သော မုချ ဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသောအဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်တဆွဲငါးချက်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဘဝနိကန္တိက ပဌမဇော။ ဤတဆွဲကိန်းချက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သူ့တိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ အနုလုံပြီး၏။ ။[ပစ္စနိက သံသယကို ဆိုခဲ့ပြီ]။ အနုလုံအတိုင်းတွင် အနုလောမ ပဋိလောမလည်း၍ ဟောလေ]။ ။အတိတဝါရ ပြီး၏။ ။

အနာဂတဝါရ
ဒုက္ခသစ္စမု

အနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ တဿ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ်နံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ်နံ၊ အရဟတ္တမဂ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း။ ယဿ စိတ္တဿ၊ အကြင်ဝေါဒါန်စိတ်၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ အဂ္ဂမဂ္ဂံ၊ အရဟတ္တမဂ်ကို။ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ ရကုန်လတ္တံ့။ တေန၊ ထိုဝေါဒါန်စိတ်နှင့်။ သမဂ်နံ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း။ ။ အနုကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏

အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာ ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သကဒါဂါမ် ဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမ် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

[ဤ၌ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်ကား မှချ။ အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် သော စိတ်တို့သည်ကား ဝေါဒါန်နှင့် သမုဒယသစ္စာ မဖြစ်လတ္တံ့ချင်း တူသောကြောင့် သဒိဿပစာတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုစိတ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း ကောက်သတည်း။]

တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်။ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

[ဤ၌ ဖြစ်ထိုက်သော ခဏတ္တယသမင်္ဂီ ဆိုလျှင် နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ်ကြွင်းရာ၏။ ထို့ကြောင့် ခဏတ္တယ

သမင်္ဂီကို ချ၍သော်လည်း ဆိုရိုးပြုကုန်၏။ ။ပဋိလောမဋ္ဌံ ယခင် သံသယ ရ၏။

မဂ္ဂသစ္စမူလိ၌။ ။အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိ လဘိဿန္တိ တေသံ။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုကား အရဟတ္တ မဂ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါ နန္ဒရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံ တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိလောမဋ္ဌံ ယခင်သံသယ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ။ ။ (သမုဒယမူလီ၊ မဂ္ဂမူလီနှစ်ပါး သံသယကြွင်း) တိဟိတ်စုတိတေရသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

သမုဒယသစ္စမူ

ယဿ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇိဿတိ၊ တဿ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇိဿတိတိ။ ယေ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ န ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ယေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ။အညေ၊ ဝေါဒါန်စိတ်၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်မှတပါးကုန်သော။ ယေစ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။မဂ္ဂံ၊မဂ်ကို။ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ ရကုန်လတ္တံ့။ ။အနုကား မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက် သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ် အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှစ၍အဆုံး စွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ သောတာ ပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြား မှုကား အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊

အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။
သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ဒုက္ခနှင့် မုဒယဉ္ဇ သံသယပင်။

ပဋိကား အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကိုရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ခဏတ္တယသမဂီဟုဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံ တိုင်အောင်။ပ။ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ် မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အလယ် ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ သကဒါဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ တေသံ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရဉ္စ။ ။ယဿ ယတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ၊ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ ။ ။အနုကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟုဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟုဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်

ပုထုဇဉ်၊ အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ် မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အလယ် ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာ ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရ ဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ ပ။ သကဒါဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမ် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာမှ စ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ ပ။ အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေလော သည် လောဘဇောဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇောမှစ၍ စတုအနန္တရတိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ စတု၏ အနန္တရ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ် ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရ တိုင်အောင်။ ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား ပဋိ- သန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏အနန္တရတိုင်အောင်။ ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေလောသည် လောဘဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စတုတ္ထဇောတိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊

မဟာကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ် ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စဝေါ- ကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်းရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမ၌လည်း ယခင် သံသယပင်။

ပစ္စနိကကား ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ တတ္ထ။ ။တိဟိတ်စုတိတေရသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိသတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ နှစ်ဘုံ။ (ဤကား အစစ်တည်း)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်း သော စုတိစိတ်ကျေဝိသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိသတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စ ဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။(ဤကား အတုတည်း)။ ။

မဂ္ဂသစ္စမူလိဋ္ဌိ။ ။အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယေစ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ နုပဋိ- လဘိဿန္တိ၊ အာပါယိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။အနုကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်- ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါ

ကာရလေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ။ ။(ဤကား ယေ စ ပုထုဇ္ဇနာ အစစ်တည်း)။

မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မင်္ဂါရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက် မင်္ဂါရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်း သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သောမင်္ဂါရ၍ စုတိတိုင်အောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သောမင်္ဂါရ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂါဟု ဆိုအပ်သော အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝကသာ အောက်မင်္ဂါ ရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မင်္ဂါရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂါဟု ဆိုအပ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာကိဉ္ဇညာယတနတိုင်အောင်သော စတုဝေါ ကာရသုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ တပါးဘုံကသာ အောက်မင်္ဂါရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မင်္ဂါမရလတ္တံ့ သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂါဟု ဆိုအပ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာယတန တိုင်အောင် သော စတုဝေါကာရသုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ တိုင်အောင်သော သုဒ္ဓါဝါသ လေးဘုံ။ ။(ဤကား ယေ စ ပုထုဇ္ဇနာ အတုတည်း)။

မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရ တိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂါဟုဆိုအပ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇ္ဇာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်း သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇ္ဇာပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။အရဟတ္တမင်္ဂါ၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂါဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝ မင်္ဂါ မရမူ၍ နောင်ဘဝမှ ရလတ္တံ့ သောသူဖြစ်သော်၎င်း၊ ဤဘဝအောက်မင်္ဂါသာ ရ၍ နောင်ဘဝမှ အထက်မင်္ဂါ ရလတ္တံ့ သောသူဖြစ်သော်၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂါဟု ဆိုအပ်သော

တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ မင်္ဂကိုရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်သော်၎င်း၊ မဖြစ်ပြန် ကောင်း သောသူဖြစ်သော်၎င်း၊ မင်္ဂကိုရပြီးမှ တဏှာမဉ္ဇပါဒ်သသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံး ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ မင်္ဂရပြီးမှ တဏှာဉ္ဇပါဒ်သသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သောမင်္ဂ၏ ရှေးဂေါတြဘူ ဝေါဒါန် တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက် သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။

တနည်းကား မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ဤဘဝသာ မင်္ဂကိုရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်သော်၎င်း၊ မဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မင်္ဂရပြီးမှ တဏှာ ဉ္ဇပါဒ်သသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော မင်္ဂ၏ရှေး ဂေါတြဘူ ဝေါဒါန်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာယတန တိုင်အောင်သော စတုဝေါကာရ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံ။ မင်္ဂရပြီးမှ တဏှာမဉ္ဇပါဒ်သသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက် သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[ဤနှစ်နည်းတွင် နောက်နည်းကို ငါတို့ပုဂံအတွင်းဝန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ချရိုးပြုတော်မူသည်။] ။

ပဋိကား အရဟတ္တမင်္ဂ၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာမင်္ဂကို ရလတ္တံ့ ၊ ဤဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မင်္ဂရပြီးမှ တဏှာမဉ္ဇပါဒ်သသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အဆုံးစွန်ရသောမင်္ဂ၏ ရှေးဂေါတြဘူ ဝေါဒါန်၊ အရဟတ္တမင်္ဂ၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော

တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊
ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့
နှစ်ဘုံ ရ၏။ ။အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။

ပစ္စနိက်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၊
အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှ စ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏
ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်
ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇောသည်
လောဘဇော ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာ
ကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော
စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
အပါယ်လေးဘုံ။ ။(အာပါယ်ကာနံ၏ အကြွင်းတည်း)။

မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်
မဖြစ်ပြန်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇောသည် လောဘဇော ဖြစ်အံ့၊
ပဉ္စမဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊
အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ
သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊
တိဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊
ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ။မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ဤဘဝသာ
အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့၊ ဤဘုံ၌
နောင် မဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မဂ်ရပြီးမှ တဏှာမဥပါဒ်သသူ ဖြစ်အံ့၊
အဆုံးစွန်သော မဂ်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ဥပါဒ်သသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော
တဏှာမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု
ဆိုအပ်သော အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။
မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ရှေးဘဝကသာ အောက်မဂ်ကို ရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်
မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့၊ ဤဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်လတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊
အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊
ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာကိဉ္ဇညာယတန တိုင်အောင်သော စတုဝေါကာရ သုံးဘုံ၊
ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံ၊ တပါးဘုံ
ကသာ အောက်မဂ်ကို ရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့၊ ဤဘုံ၌ နောင်
မဖြစ်ပြန်လတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်
ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်

ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာယတန တိုင်အောင်သော စတုဝေါကာရ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ တိုင်အောင်သော သုဒ္ဓါဝါသလေးဘုံ။ ။(ယေ စ ပုထုဇ္ဇနာ က အစစ် အတုကြွင်း) ။

အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။အနုလုံပြီး၏။ ။ပစ္စနိကံသံသယကို ဆိုခဲ့ပြီ။ ။ [အနုလုံအတိုင်း အနုလောမ ပဋိလောမလည်း၍ ဟောလေ]။ ။အနာဂတဝါရ ပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတဝါရ၌။ ။ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘဂိက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ပဋိကား စုတိစိတ်ကျေနဝိသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သောကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝကကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘဂိက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စန္ဒြဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘဂိက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်။ အရူပဘုံ၌အထက်မဂ်သုံးခု၊ ဖိုလ် လေးခု၊ စေတသိက်ဆတ္တိံသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟုဆိုအပ်သော အထက် မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် ရ၏။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်း၊ အစစာသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါပဋိသန္ဓေ နောင်ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပ ဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်လည်းရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။(အကြွင်းမရှိ)။

မဂ္ဂသစ္စမုလိ၌။ ။အနဘိသမေတာဝီနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ အဘိသမေတာဝီနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ

ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အဘိသမေတာဝီနံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ အနုကား သစ္စာလေးပါးတရားကို သိဘူးပြီးသောအဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနပ်သောစေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်း၊ အစွာသော ဇီဝိတနဝကကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ပဝတ္တိအခါထိုဘဝ၌ မင်္ဂီဟုမရသည့်အဖြစ်အံ့ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ရသည့်အဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ နှောင်ပဌမဘဝင်မှစ၍ သောတာပတ္တိမင်္ဂီဟုတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိဘူးပြီးသောအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန် ပြီးသော တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေတေရသာ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ရှေးဘဝက မင်္ဂီဟုမရဘူးပြီးသည့်အဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ နှောင်ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဤဘဝတွင်မှသာ ရသည့်အဖြစ်အံ့၊ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပလေးဘုံ၌ မင်္ဂီဟုမရဘူးဖြစ်ထိုက် သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်လည်း ရ၏။ ။

ပဋိကား မင်္ဂီဟုမရဘူးပြီးသော တိဟိတ် စုတိတေရသာ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ရှေးဘဝက မင်္ဂီဟုမရဘူးပြီးသည့်အဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဤဘဝတွင်မှသာ ရသည့်အဖြစ်အံ့၊ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်။ အရူပဘုံ၌ အထက်မင်္ဂီဟုမရဘူး ဖိုလ်လေးခု၊ စေတသိက်ဆတ္တိံ သတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်ရ၏။ ။ အနုလောမ သံသယလည်းရ၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကား အဘိသမေတာဝီနံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ မင်္ဂီဟုမရဘူးသေးသော စုတိစိတ်ကျေနပ်သော စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ မင်္ဂီဟုမရသည့်အဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ရသည့်အဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ သောတာပတ္တိမင်္ဂီ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်

လေးယောက်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ (အနုလောမသန္နိဋ္ဌာန် အဘက်တည်း) ။ ။

သမုဒယသစ္စမ

ယဿ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အနဘိသမေ တာဝီနံ တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ အဘိသမေတာဝီနံ တဏှာယ ဥပ္ပါ ဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ အဘိသမေတာဝီနံ တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ တဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ တေသံ။ ။ အနုကား မင်္ဂကိုမရဘူးသေးသော တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်ရ၏။ ။ မင်္ဂကိုရဘူးပြီးသော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။ ပဋိကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမိတ်တိုင်အောင် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိဘူးပြီးသော အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်ပြီးသော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ အနုလောမ သံသယလည်းရ၏။

ပစ္စနိက်ကား အနဘိသမေတာဝီနံ တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ တဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။ အစမထင် သံသရာမှစ၍ သောတာပတ္တိ မင်္ဂတိုင်အောင် သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို သိဘူးပြီးသော အဖြစ်သို့ မရောက်ကုန် သေးသော တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။ (ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ) ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရဉ္စိ။ ။ ယဿ ယတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပတ္တိစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသည- သတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရံ၊ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပ- ပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ စတုဝေါကာရာ၊ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုကား သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ၊

ဘဝင်တဆဲခြောက်ချက်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဘဝနိကန္တိကပဌမဇော။ ဤတဆဲကိုး
 ချက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ အစစသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
 သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ သုဒ္ဓါဝါသမှ တပါး ပဋိသန္ဓေစိတ်
 ကျေနပ်သ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်း
 တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား
 စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သုဒ္ဓါဝါသ
 ဖြစ်အံ့၊ ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ
 ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင်ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌
 မင်္ဂုလ်မှတပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်
 လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံ
 လည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာရ၏။

ပဋိကား စုတိစိတ်ကျေနပ်သ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇ
 ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရစဝန္တ
 ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ သုဒ္ဓါဝါသ
 ဖြစ်အံ့၊ ဘဝနိကန္တိကဒုတိယဇောမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ကြွင်းသော
 စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်
 ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
 အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲခြောက်
 ဘုံ။ အရူပဘုံ၌ အထက်မင်္ဂုလ်၊ ဖိုလ်လေးခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသတို့၏ ဥပ္ပါ-
 ဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်
 တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပတ္တိစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာ
 စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ (အနုလောမသန္နိဋ္ဌာန် အဘက်)။

[ဥပပတ္တိစိတ္တဿ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏။ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဘင်ခဏ၌။ (အနက်
 ယောဇနာ)။ ။ သဒိသုပစာ၊ သမိပူပစာရ အားဖြင့် ဘဝင် တဆဲ
 ခြောက်ချက်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဘဝနိကန္တိကပဌမဇော၊ ဤစိတ္တက္ခဏ
 တို့ကိုလည်း ဥပပတ္တိစိတ္တဿတွင် သွင်း၍ကောက်]။

သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်တဆဲခြောက်ချက်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဘဝ
 နိကန္တိက ပဌမဇော၊ ဤတဆဲကိုးချက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်

သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ အဆုံးစွန်သော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အသညသတ်စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။

ယဿ ယတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ သုဒ္ဓါ ဝါသာနံ ဥပပတ္တိစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အနဘိသမေတာဝိနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ အဘိသမေတာ ဝိနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အဘိသမေတာဝိနံ စဝန္တာနံ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ထိုဘဝ၌ အရဟတ္တမဂ် ကိုမရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ မဂ်ကို မရဘူးသေးသော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနပ်သော စေတသိက်ပဉ္စတိသ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စတု ဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ထိုဘဝ၌မဂ်ကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ သောတာပတ္တိမဂ် တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံ။ တပါးဘုံကပင် အောက်မဂ်ကို ရငြားသော်လည်း မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ မဂ်ကို မရဘူးသေးသောကြောင့် တတ္ထ အနဘိသမေတာဝိ မည်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် တပါးဘုံက သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သကဒါ ဂါမိမဂ်ကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိ သန္ဓေမှစ၍ သကဒါဂါမိမဂ်တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တပါးဘုံက သကဒါဂါမိမဂ် ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ အနာ ဂါမိမဂ်ကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိ သန္ဓေမှစ၍ အနာဂါမိမဂ်တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော သကဒါဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ တပါးဘုံက အနာဂါမိမဂ် ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်ကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။

ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိလ် တိုင်အောင် ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ။ အစစသော။ ပ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။

မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ မဂ်ကို ရဘူးပြီးသော တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ တေရသာ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိလ် တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ် တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မိမိဖြစ် ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝက မဂ်ကို ရဘူးပြီးသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမ ဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဤဘဝတွင်မှသာ ရသသူဖြစ်အံ့၊ ရစသောမဂ္ဂါနန္ဒရ ဖိုလ်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ စတု-လေးဘုံ။ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ နှစ်ဘုံလည်းရ၏။

ပဋိကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကို ရဘူးပြီးသော တိဟိတ်စုဘိ တေရသာ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ အရဟတ္တ မဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ကြွင်းသော စတုဝေါ- ကာရ ပဉ္စဝေါကာရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝက မဂ်ကို ရဘူး ပြီးသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဤဘဝတွင်မှသာ ရသသူဖြစ်အံ့၊ ရစသော မဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက် သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အထက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ။ အပါယ် ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ အရူပဘုံ၌ ရစသော မဂ်ဖိုလ်၏ အထက်မဂ်၊ အထက်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော သကဒါဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အထက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အထက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ တနည်းကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောအရူပဘုံ၌ ဤဘဝ၌၎င်း၊ ရှေးဘဝ၌၎င်း၊ မဂ်ကိုရဘူး ပြီးသော အထက်မဂ်နှစ်ခု၊ အထက်ဖိုလ် သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်

သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အထက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။

ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပတ္တိစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အနဘိသမေတာဝိနံ စဝန္တောနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာ စဝန္တောနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ (အနုလုံ အနုလောမ သန္ဓိဋ္ဌာန်အဘက်)။ ။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဟူ၍ ထိုဘဝ အရဟတ္တမဂ်ကို မရသည့်ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသည့်ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ မဂ်ကိုမရဘူးသေးသော စုတိစိတ် ကျေနပ်သော စေတသိက် ပဉ္စတိသံ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော စတုဂေါကာရ ပဉ္စဂေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ မဂ်ကို မရသည့်ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင်၊ ရသည့်ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ သောတာပတ္တိမဂ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ။ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆုတဘုံ။ တပါးဘုံကပင် အောက်မဂ်ကို ရငြားသော်လည်း မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကို မရဘူးသေးသောကြောင့် တတ္ထ အနဘိသမေတာဝိမည်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် တပါးဘုံက သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သကဒါဂါမိမဂ်ကို မရသည့်ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသည့်ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ သကဒါဂါမိမဂ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တပါးဘုံက သကဒါဂါမိမဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ အနာဂါမိမဂ်ကို မရသည့်ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသည့်ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အနာဂါမိမဂ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော သကဒါဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ တပါးဘုံက အနာဂါမိမဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်ကို မရသည့် ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသည့်ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အရဟတ္တမဂ် တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဂစရဆယ်ဘုံ။ အရူပဘုံ၌ သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ ရစ၊ သောအောက်မဂ်၊ အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။

တနည်း အကျယ်ကား အရူပဘုံ၌ သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိမဂ် တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ တပါးဘုံက သကဒါဂါမိမဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ အနာဂါမိမဂ်ကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်။ ရသသူဖြစ်အံ့၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိမဂ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သကဒါဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ တပါးဘုံက အနာဂါမိမဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်ကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ အနာဂါမိဖိုလ်။ ရသသူဖြစ်အံ့၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရူပလေးဘုံ။ ။ တနည်းကား မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ ရစေသော အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ အဆုံးစွန်သော ဇီဝိတ။ ပ။ အသညသတ် စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။

[ဤသို့ အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ် ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောက်ရာ၌ ပစ္စုပ္ပန် ပါဠိတော်မှာ မရှိ၊ ရသင့်၍သာ ကောက်သည်။ ရသင့်လျက် အဘုံကြောင့် ပါဠိတော်မှာ မရှိသနည်းဟူမူကား အနုလုံ ပဋိလောမသန္နိဋ္ဌာန်၌ “အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ”ဟု ရှိလေပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အနုလုံ၌ ရှိပြီးသောပါဠိကို ပစ္စုပ္ပန်၌ ထပ်၍ မရှိသင့်ပြီဟု ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကုန်၏။ ဤကဲ့သို့ ကြင်းသော အရာတိုင်းကိုလည်း နည်းတူ ယူလေ]။ ။

ယဿ ယတ္ထ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အနဘိသမေတာဝီနံ တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ ကတ္ထ။ အဘိသမေတာဝီနံ တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အဘိသမေတာဝီနံ တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ တဏှာဝိပယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုကား မဂ်ကို မရဘူးသေးသော တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံ။ (အစစ်)။ တပါးဘုံကပင် အောက်မဂ်ကို ရငြားသော်လည်း မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကို မရဘူးသေးသောကြောင့်။ တတ္ထ အနဘိသမေတာဝီ မည်ကောင်းသော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပယုတ်တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံရ၏။ (အတု)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကို ရဘူးပြီးသော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပယုတ် တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်

ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပုဂ္ဂိုလ်တိုင် အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိကား သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝက မင်္ဂကိုရဘူးသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိ သန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ဤဘဝတွင်မှသာ ရသသူဖြစ်အံ့၊ ရစသော မဂ္ဂါ- နန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပုဂ္ဂိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ ရ၏။ ။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။

ပစ္စနိကကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ အနာဘိသမေတာဝီနံ တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်ဟုဆိုအပ်သော မုချ ဒုတိယ စိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသော အဖြစ် ဖြင့် တူသောကြောင့် တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ထိုဘဝ၌ အရဟတ္တမင်္ဂ ကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ၊ ဒုတိယဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ၊ ဒုတိယဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမင်္ဂတိုင်အောင် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ထိုဘဝ၌ မင်္ဂကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ သောတာပတ္တိမင်္ဂတိုင်အောင် တဏှာ၏ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြည့်သော ပဉ္စ- နှစ်ဆဲ့တဘုံ။ (အစစ်)။

တပါးဘုံကပင် အောက်မင်္ဂကို ရငြားသော်လည်း မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မင်္ဂကိုမရဘူးသေးသောကြောင့် တတ္ထ အနာဘိသမေတာဝီ မည်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် တပါးဘုံက သောတာပတ္တိမင်္ဂကို ရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သကဒါဂါမိမင်္ဂကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသသူ

ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ သကဒါဂါမိမဂ်တိုင်အောင် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တပါးဘုံက သကဒါဂါမိမဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ အနာဂါမိမဂ်ကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အနာဂါမိမဂ် တိုင်အောင် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ် ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သကဒါဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တပါးဘုံက အနာဂါမိမဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်ကို မရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ရသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု- လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ။ (အတု)။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

[အတိတ်သက်သက် ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ သန္နိဋ္ဌာန်ကိုမိ၍ကောက်။ တဏှာ၏ ဥပ္ပါ ဒက္ခဏကို နုတ်သည်သာထူးသည်။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကိုလည်း အနုလောမ ပဋိလောမ လည်း၍ ဟောလေ]။ ။ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ဣတရေသံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်မှတပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ မဂ်၏ရှေး ဝေါဒါန်စိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်

ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ သကဒါဂါမ်။ပ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော သကဒါဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အနာဂါမ်။ပ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်း၊ အစဉာသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရ တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ သောတာပတ္တိဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ သောပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ သကဒါဂါမ်။ပ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ အနာဂါမ်။ပ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ။ [ဤ ပစ္ဆိမဘဝိကလည်း ပစ္ဆိမဘဝိက ဘဝဆုံးကိုယူမှ သင့်မည်]။ ဘဝ မဆုံးသေးသသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမ ဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်းရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

[ဤ၌ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်ကိုသာ မယူမ၍ ပုထုဇဉ် လေးယောက်ယူ၍ ကောက်ရိုးပြုကုန်၏။ ရှေးအကောက်ဟောင်း၌လည်း ရေးကုန်၏။

ဤကဲ့သို့ ပုထုဇဉ် လေးယောက်ကိုယူသော် ပဝတ္တိအခါ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့ ဆိုသည့်စကားနှင့် ဆန့်ကျင်၏။ အဘယ်ကြောင့် နည်း ဟူမကား တိဟိတ်မှတပါး ပုထုဇဉ် သုံးယောက်တို့သည် ပဝတ္တိအခါ ထိုဘဝ၌ မဂ်ကိုမရနိုင်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ပစ္စိမဘဝိကကိုယူမှ သင့်မည်ထင်သည်။

ပဋိကား ပရိနိဗ္ဗန္တမှတပါး စုတိစိတ် ကေုနဝိသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ အဆုံး စွန့်သောကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ ပဝတ္တိအခါ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့ သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန့်သောတဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန့်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်။ သကဒါဂါမ်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ အနာဂါမ်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ဘဝမဆုံးသေးသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အရူပဘုံ၌ သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်လတ္တံ့သော အောက်မဂ်၊ အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အလယ် ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ [အနုလောမ၌ အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်ကိုကြည့်သည်ကား ရုပ်မရှိသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ဆဲမဖြစ်၍ ကြည့်သည်။]

ပစ္စုပ္ပန်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ အဂ္ဂမဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။

[ဤ၌ “အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ” ဟု အချို့သော စာကိုယ်၌ရှိ၏။ အနုလံ၌ “အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ”ဟု ရှိပြီးဖြစ်သော ကြောင့် ထပ်၍ ပါဠိမရှိသင့်။ “အဂ္ဂမဂ္ဂဿစ ဖလဿစ” ဟူ၍သာ ရှိသင့် သည်ဟု ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကုန်၏။]

အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂ်ီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန် စိတ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ကိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ သကဒါဂါမ်။ပ။ သကဒါဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်။ အနာဂါမ်။ပ။ အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ်ီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရူပဘုံ၌ သမုဒယသစ္စာ မဖြစ်လတ္တံ့သော အောက်မဂ်၊ အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ်ီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် ရ၏။

ဒုက္ခမ မဂ္ဂမလိ

ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ်ီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ်ီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်။ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနပ်သော စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ကမ္မဇကလာပံ သုံးစည်း၊ ခုနစည်း၊ လေးစည်း၊ အစဉ်သော ဇီဝိတနဝကကလာပံရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ်ီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။

ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေး ယောက် ရ၏။

အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဂ်ကိုရလတ္တံ့သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနပ်သ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်း၊ အစစသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ဤဘဝမဂ်ကိုမရမူ၍ နောက်ဘဝမှ ရလတ္တံ့သော သူ ဖြစ်သော်၎င်း၊ ဤဘဝ အောက်မဂ်ကိုသာရ၍ နောက်ဘဝမှ အထက်မဂ်ကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်သော်၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ဤဘဝသာ မဂ်ကိုရလတ္တံ့သော သူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံ တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။

ပဋိကား အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဂ်ကိုရလတ္တံ့သော စုတိစိတ် ကျေနပ်သ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ဤဘဝ မဂ်ကိုမရမူ၍ နောက်ဘဝမှ ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်သော်၎င်း၊ ဤဘဝ အောက်မဂ် ကိုသာရ၍ နောက်ဘဝမှ အထက်မဂ်ကို ရလတ္တံ့သော သူ ဖြစ်သော်၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ ဤဘဝသာ အရဟတ္တမဂ် ကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊

အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ အရူပဘုံ၌ အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက် ရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။

ပစ္စနိက်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ အဂ္ဂမဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တ မဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော စုတိစိတ် ကျေနဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက် သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်။ အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။

သမုဒယမ္မ မဂ္ဂမူလိ

ယဿ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇတိ၊ တဿ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇိဿတိတိ။ ယေ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ န ပဋိလဘိဿန္တိတေသံ တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ယေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ တဏှာဝိပယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ နိရောသေမာပန္နာနံ၊ အသည သတ္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သောမဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက် ရ၏။ မဂ်ကိုရလတ္တံ့ သော တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိကား အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်း သော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်

သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်။ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိ-
လဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ တဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ
တေသံ။ ။

[ဤ၌ “နိရောဓသမာပန္နာနံ အသညသတ္တာနံ” ပါဠိသည် အနုလုံက
ရိုးပြီး ဖြစ်သောကြောင့် မရှိသင့်ပြီ။ ကြွင်းသော နိရောဓသမာပတ်ဝင်စား
ခိုက်သော ရဟန္တာနှင့် မကျွတ်ထိုက်သော အသညသတ်ကိုသာ ကောက်
သင့်တော့သည် ဟု ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကုန်၏။]

အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။
အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။
မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်
သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်
လေးယောက်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။
အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော မကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်
ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ [နိရောဓသမာပတ်ကို အသီးမကောက်သော်လည်း အရဟန္တာနံ
၌ ဝင်၏။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။ (ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဒုက္ခသဗ္ဗေ

ပုဂ္ဂလောကာသ ဒုက္ခနှင့်သမုဒယ၌။ ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ
စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ
စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ
စတုဝေါကာရံပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ
တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ
စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။
အနုကား ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်
အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု

ဆိုအပ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ (ပုဂ္ဂလဝါရက အတိုင်းကောက်လေ)။ပ။ အနာဂါမိဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရ ဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ၊ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေလောသည် လောဘ လောဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမလောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ဒေါသမှု၊ မောဟမှု၊ မဟာကုသိုလ် လောဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှ တစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်- ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ တဏှာ မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင် မှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှ စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှ တစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ သကဒါဂါမိ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလ ဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်။ အနာဂါမိ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ (ဤကား ပစ္ဆိမ ဘဝိကတည်း)။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေ လောသည် လောဘလော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှ စ၍ စတုတ္ထလော တိုင်အောင်၊ ဒေါသမှု၊ မောဟမှု၊ မဟာကုသိုလ်လော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင်

ပဌမဘဝင်မှ စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမ ဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှ တစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ။ သုဒ္ဓါဝါသကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။

ပဋိကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနုဝိသ။ပ။ စတုဝေါ ကာရ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘဂ်ကွဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်။ သောတာ ပန်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တ ရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘဂ်ကွဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ သကဒါဂါမ်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အနာဂါမ်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား မရဏာသန္ဓေဇောသည် လောဘဇော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စတုတ္ထဇော တိုင်အောင်၊ ဒေါသမှ၊ မောဟမှ၊ မဟာကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘဂ်ကွဏ သမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်း သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘဂ်ကွဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော

အရူပဘုံ၌ သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်လတ္တံ့သော အောက်မင်၊ အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။

ပစ္စနိက်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာ စဝန္တာနံ၊ အရူပေ အဂ္ဂမဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ အရဟတ္တမင်္ဂ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ မင်္ဂ၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မင်္ဂလေးဘန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တ မင်္ဂ၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမင်္ဂ၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ သကဒါဂါမ်။ပ။ သကဒါဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အနာဂါမ်။ပ။ အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇောသည် လောဘဇောဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ အသညသတ် စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တမင်္ဂ၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ သမုဒယသစ္စာမဖြစ်ပြန် လတ္တံ့သော အောက်မင် အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။

ဒုက္ခမ မဂ္ဂမုလီ

ယဿ ယတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ မဂ္ဂသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။

[ဤ၌ “အာပါယိကာနံ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ” ရှိလိုသည်ဟု ဆရာမြတ်တို့မိန့်တော်မူကုန်၏။ အနာဂတ်သက်သက်ကို ထောက်သော် ရှိသင့်မည်ထင်၏။ စာကိုယ်ပါဠိ၌ မရှိ။ ။

ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ စန္ဒာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်

၁-အရကောက်ဆရာတော်သည် “အာပါယိကာနံ” ဝိဘင်းကို ပါဠိတော်၌ မတွေ့သဖြင့် “ရှိသင့်မည်ထင်၏”ဟုသာ မှာထားခဲ့၏။ ပါဠိဝိဘင်းမထုတ်ခဲ့ပေ။ အရကောက်ရာ၌လည်း “ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ”၌ သွင်း၍ကောက်ပြခဲ့သည်။

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပါဠိတော်၌မူ အရဟန္တာနံ၏နောက်တွင်ပါရှိနေသည်။ သို့အတွက် ခွဲခြား၍ အရကောက်လိုမူ ဤသို့ကောက်လေ။

“ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေစိတ်ဇာနု ဆန္ဒ-ဝိတိ-ဝိရိယကြဉ်သော အညသမာန်း စေတသိက်တဆယ်၊ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော အပါယ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပဝတ္ထိအခါ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ။ပ။ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ။ ။(အာပါယိကာနံ အရ)။

မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေကြဉ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်အဋ္ဌာရသ၊ပ။ စတု-ပဉ္စ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော မက္ခတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော သု-ဒ္ဓိ-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်။ ပဝတ္ထိအခါ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ပ။ မက္ခတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော သု-ဒ္ဓိ-တိ-ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုလေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပုဂ္ဂိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ။ ။(ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ အရ)။

“အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ” ဝိဘင်းကား ရှေးပါဠိနှင့် အရကောက်တို့၌ပင် နောက်ထပ် ထည့်နှင့်ပြီး ဖြစ်လေသည်။

တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မင်္ဂီကို မရလတ္တံ့သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနပ်သ။ပ။ စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက် ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ။ သုဒ္ဓါဝါသကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ။ (ဤကား အစစ်တည်း)။

မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မင်္ဂီရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက် မင်္ဂီရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်ရသော မင်္ဂီမှစ၍ စုတိ တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မင်္ဂီဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝကသာ အောက်မင်္ဂီရ၍ တပါးဘုံမှာ မှ အထက်မင်္ဂီ ရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာကိဉ္စညာယတန တိုင်အောင်သော စတု-သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ တပါးဘုံကသာ အောက်မင်္ဂီရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မင်္ဂီကို မရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္စညာယတန တိုင်အောင်သော စတု-သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ တိုင်အောင်သော သုဒ္ဓါဝါသလေးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

အရဟတ္တမင်္ဂီ၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မင်္ဂီရလတ္တံ့သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေကြည်သော ပဋိသန္ဓေစိတ် အဋ္ဌာရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိသ။ ကမ္မဇကလာပ်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝမင်္ဂီမရမူ၍ နောင်ဘဝမှ ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း၊ ဤဘဝအောက်မင်္ဂီသာရ၍ နောင်ဘဝမှ အထက်မင်္ဂီ ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍

စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါးဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ မဂ်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင်း ပဌမဘဝင်မှ စ၍ အဆုံးစွန်သောမဂ်၏ ရှေးဂေါတြဘူ၊ ဝေါဒါန်၊ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိကား အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကို ရလတ္တံ့သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် စုတိကြဉ်သော စုတိစိတ် အဋ္ဌာရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်-ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ပဝတ္ထိအခါ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝမဂ်ကိုမရမူ၍ နောင်ဘဝမှ ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း၊ ဤဘဝ အောက်မဂ်ကိုသာရ၍ နောင်ဘဝမှ အထက်မဂ်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်သော်၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ် တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ မဂ်ကိုရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သောမဂ်၏ ရှေးဂေါတြဘူ၊ ဝေါဒါန်၊ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်လတ္တံ့သော အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။

ပစ္စနိက်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊
ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊
အသညသတ္တာ စဝန္တာနံ၊ အရူပေ အဂ္ဂမဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ
တေသံ တတ္ထ။ ။

[ဤ၌ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ-ဟု စာကိုယ်၌ရှိ၏။ အနုလုံက ရှိ
ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စနိက်၌ ထပ်၍ မရှိသင့်။ ရသင့်သည်ကိုသာ
ကောက်သင့်တော့သည်ဟု ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကုန်၏။]

အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။
အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏
ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကို
မရလတ္တံ့သော စုတိစိတ် ဧကုနဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇ
ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ
ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ
ဟုဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်
တို့အား စတု-လေးဘုံ။ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ။ (ဤကား အစစ်
တည်း)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ
အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သောမဂ်မှစ၍ စုတိ
တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အောက်
မဂ္ဂဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဌာန်သုံးယောက်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေး
ဘဝကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့
သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ
သမဂီဟုဆိုအပ်သော အောက်ဖလဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
အာကိဉ္ဇညာယတနတိုင်အောင်သော စတု-သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏ္ဍ
တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ တပါးဘုံကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်
သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်
ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အောက်ဖလဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာယတနတိုင်အောင်သော စတု-သုံးဘုံ။ပ။

၁-အာပါယိကာနံ အရ ရှေးနည်းအတိုင်း “ယေ စ ပုထုဇ္ဇနာ”၌ သွင်းကောက်သည်။
ပါဠိဝိဘင်းမထည့်။ ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပါဠိတော်မူ၌ “ယေစ” ရှေ့တွင် ထည့်သွင်းပါရှိ
သည်။ သို့အတွက် ခွဲခြားကောက်လိုမှု ရှေးအနုလုံနည်းကိုမှီး၍ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
နေရာတွင် ဘင်္ဂက္ခဏ၊ ပဋိသန္ဓေနေရာတွင် စုတိဟု ပြောင်းလွှဲ ကောက်လေ။

သုဒဿီ တိုင်အောင်သော သုဒ္ဓါဝါသ-လေးဘုံ။ အသညသတ် စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ်ဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ မဂ္ဂသစ္စာ မဖြစ်လတ္တံ့သော အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ် မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အလယ် ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အာကိဉ္ဇညာယတနတိုင်အောင်သော စတုဝေါကာရသုံးဘုံ ရ၏။ ။ [ဤသံသယကား အနုလုံ အနုလောမသန္နိဋ္ဌာန် အဘက်တည်း။ စဝန္တနှင့်ပင် ဆိုသည်သာ ထူးသည်။] ။

သမုဒယမ္ပ မဂ္ဂမ္ပလိ

သမုဒယနှင့်မဂ္ဂ၌။ ။ အာပါယိကာနံ၊ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ န ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ယေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ ယေ စညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဘဂ်က္ခဏေ တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုကား တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမဂ်ဟုဆိုအပ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ် လေးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိ အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိလ် တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ်ဟုဆိုအပ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာယတနတိုင်အောင်သော စတု-သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံ၊ သုဒဿီ တိုင်အောင်သော သုဒ္ဓါဝါသလေးဘုံရ၏။ ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုရလတ္တံ့ သော တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ်ဟုဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိ အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်၊ ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိကား အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ခဏတ္တယသမဂ်ဟု ဆိုအပ် သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ နှစ်ဘုံ။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ဤဘဝမဂ်ကို မရမူ၍ နောင် ဘဝမှ ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း၊ ဤဘဝ အောက်မဂ်ကိုသာ ရ၍

နောင်ဘဝမှ အထက်မက်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် တဏှာ၏ဘင်္ဂဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ် တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ မက်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်ရသောမက်၏ ရှေးဂေါတြဘူ၊ ဝေါဒါန်၊ အရဟတ္တမက်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် တဏှာ၏ ဘင်္ဂဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။

ပစ္စနိကား အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ဝေစ ပုထုဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိ-
 လဘိဿန္တိ၊ တေသံ တဏှာယ ဘင်္ဂဏဏေ တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊
 အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အရဟတ္တမက်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု
 ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်
 တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ။
 အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ ။(ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် တဏှာ၏
 ဘင်္ဂဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု
 ဆိုအပ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ)။ မိမိဖြစ်ခိုက်
 သောဘုံ၌ မက်ကိုမရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်
 တဏှာ၏ ဘင်္ဂဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ
 သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊
 'တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်
 အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မက်ကို
 ရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မက်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံး
 စွန်ရသောမက်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် တဏှာ၏ ဘင်္ဂဏသမင်္ဂီ၊
 တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
 အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ မိမိဖြစ်ခိုက်
 သောဘုံ၌ ရှေးဘဝကသာ အောက်မက်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မက်ကိုရ၍
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဒိဋ္ဌိဂတ-

ဝိပ္ပယုတ်တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ စတုဒဝါကာရသုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘ- ကိဏှ။ပ။ ရူပါဝစရကိစ္ဆာဘုံ။ တပါးဘုံကသာ အောက်မင်္ဂီရရှိ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ မင်္ဂီမရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ် တဏှာ၏ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိစ္ဆာဘုံ၊ သုဒဿိ။ပ။ သုဒ္ဓါဝါသလေးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိဟ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။[ပစ္စနိကံသံသယကံ ဆိုခဲ့ပြီ။ အနုလုံ အနုလောမကို ပဋိလောမလည်း၍ ဟောလေ။]

ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ ပြီး၏။

အတိတာနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ

အတိတာနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိကိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ (အနာဂတ်သက်သက် ပါဠိအတိုင်း)။ ။အနုကား အရဟတ္တမင်္ဂီ၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ် တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ။[အကြွင်းကို အနာဂတ်သက်သက် အတိုင်း ကောက်လေ။ မထူးပြီ။ အနာဂတ်သက်သက်မှာ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင်၊ ဤဝါရမှာ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် ဆိုသည်သာ ထူးသည်။ ။ မဂ္ဂမုလိဉ္ဇလည်း အနာဂတ်သက်သက်အတိုင်း။ ပါဠိအကောက်မထူး။ ဤ၌ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် ဆိုသည်သာ ထူးသည်။ ။သမုဒယနှင့်မဂ္ဂလည်း ဒုက္ခနှင့် မဂ္ဂအတိုင်း မထူးပြီ။ ။ပစ္စနိကံသံသယ မရှိ။ အနုလောမ ပဋိက္ခေပ။ ပဋိ- လောမ ပါဠိဂတိ။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိကိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ

အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သုဒ္ဓါ ဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား အရဟတ္တမဂ်၏။ပ။ အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်။ပ။ အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင် အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ (အနာဂတ်အတိုင်း)။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါ ဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်။ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္နဇောသည် လောဘ ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာ ကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ် ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံး စွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ (ဆိုမြဲ)။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှင့် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံး စွန်သော တဏှာ၏အနန္တရတိုင်အောင်။ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါ ကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္န ဇောသည် လောဘဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စတုတ္ထဇောတိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေမှတပါးဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။မကျွတ်

ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ တဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။

ပဋိကား ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေတခု၊ စေတသိက် တိံသတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ ရ၏။ ။အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။[ပစ္စနိက် သံသယမရှိ။ ပါဠိဂတိ ဝိသုဇ္ဇနာ]။ ။

ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ၌။ ။အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိ လဘိဿန္တိ၊ အာပါယိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား အရဟတ္တ မဂ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကု မရလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်- ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိ အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်ရသော မဂ်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ် ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ကိုးဘုံ။ တပါးဘုံကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ-ပဉ္စ ဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ။ပ။လေးဘုံ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ခဏတ္တယ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌

ဤဘဝမက်ကိုမရမူ၍ နောင်ဘဝမှရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း၊ ဤဘဝ အောက်
 မက်ကိုသာရ၍ နောင်ဘဝမှ အထက်မက်ကိုရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း ပဋိသန္ဓေ
 မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်
 ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား
 စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်
 ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ မက်ကိုရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သုဒ္ဓါ
 ဝါသ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှင့် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏
 အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသောစတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ
 ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်ရသောမဂ်၏ ရှေးဂေါတြဘူဝေါဒါန်၊ အရဟတ္တ
 မဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော
 တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်
 တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။
 သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိကား မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ မက်ကိုရလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်
 ပဋိသန္ဓေတခု၊ စေတသိက်တိံ သတို့၏ ခဏတ္တယ သမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိ
 ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ ရ၏။ ။(ပစ္စနိကံ၌ ဝိဘင်းမရှိ။ ပါဠိ
 ဂတိ)။ ။အကြွင်းကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မက်ကိုမရလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ
 ပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေတခု၊ စေတသိက်တိံ သတို့၏ ခဏတ္တယ သမဂီဟု ဆိုအပ်သော
 အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသလေးဘုံ
 ရ၏။ ။[ဤပါဠိများကိုထောက်၍ ကြွင်းသော်လည်း အနုလုံ၌ ရှိလေပြီးသော
 ပါဠိကို ထပ်၍ ဟောတော်မမူကြောင်းကို သိရ၏]။ ။

သမုဒယနှင့်မဂ္ဂ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ သမုဒယသစ္စံ ဥပုဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ မဂ္ဂသစ္စံ
 ဥပုဇ္ဇိဿတိတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယေစ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ၊
 အာပါယိကာနံ တေသံ တတ္ထ။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊
 ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။
 သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား အရဟတ္တ
 မဂ်၏ ခဏတ္တယ။ပ။အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမ
 စိတ်တိုင်အောင်။ပ။အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်
 သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မက်ကိုမရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊
 ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊
 ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊
 ဝေဟပ္ပိုလ်။ပ။ ဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မက်ကို
 ရ၍။ပ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ရှေးဘဝကသာ အောက်မက်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာ

မှ။ပ။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ။ တပါးဘုံကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကို မရလတ္တံ့ သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယ ဇောမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ။ပ။ သုဒဿိတိုင်အောင်သော သုဒ္ဓါဝါသလေးဘုံ။ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ ရ၏။ ။[ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ အတိုင်းတွင် သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောမှစ၍ ယူရသည်။အသညသတ် မပါသည်သာ ထူးသည်။သံသယအရ၌ ထူးရာမျှကိုဆိုအံ့]။

မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ဤဘဝသာ မဂ်ကိုရလတ္တံ့ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သုဒ္ဓါဝါသ ဖြစ်အံ့၊ ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရ ဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်ရသောမဂ်၏ ရှေးဂေါတြဘူဝေါဒါန်၊ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ။ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။

ပဋိကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုရလတ္တံ့ သော သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသော အဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် တံသဒိသဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်တဆဲငါးချက်၊ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း၊ ဘဝနိကန္တိက ပဌမဇော။ဤတဆဲကိုးချက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီ ဟုဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်းရ၏။ ။ပစ္စနိကကား အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ သော သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်။ (ဆိုမြဲ)။ ဤတဆဲ ကိုးချက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီ ဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒဿိတိုင်အောင်သော သုဒ္ဓါဝါသ လေးဘုံရ၏။ ။[ဤသုဒ္ဓါဝါသ အကြွင်း၌ ပါဠိတော်မရှိ။ အနုလုံ၌ ရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထပ်၍ မရှိသင့်ပြီ။ အချို့ပါဠိ၌ အနုလုံ ပဋိလောမ၌ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံဟု ရှိ၏]။ ။အတိတာ နာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။ဥပ္ပါဒဝါရ ပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ နိရောဓပစ္စုပ္ပန်ဝါရ

ဥပ္ပါဒဝါရကို...၌ နိရောဓဝါရကို...၏။ ။[ဝဝတ္ထာန် ဥပ္ပါဒဝါရက အတိုင်းဆိုလေ]။ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ၌ ဥပ္ပါဒဝါရနှင့် ဝိဘင်းထွက်ကောက်ရိုး ဆိုရိုးအခြား မထူးပြီ။ ဥပပဇ္ဇန္တ အရာကို စဝန္တ၊ စဝန္တ အရာကို ဥပပဇ္ဇန္တ။ ဥပါဒ်အရာကိုဘင်၊ ဘင်အရာကို ဥပါဒ်ဆိုသည်သာ ထူးတော့သည်။ ဥပ္ပါဒ်ဝါရကို မှီ၍ ဟောလေ။ စာကိုယ် ကျယ်လွန်းအံ့စိုး၍ မရေးသည်။ အတိတဝါရလည်း ဥပ္ပါဒ်ဝါရနှင့် မထူးပြီ။

အနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ

အနာဂတဝါရ၌။ ။[ဒုက္ခနှင့်သမုဒယ ဝိဘင်းသည် ဥပ္ပါဒ်ဝိဘင်းနှင့် တူ၏]။ ။ အနုကား အရဟတ္တမဂ်၏။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှ စ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ။[ဥပါဒ်တိုင်အောင် ချုပ်လတ္တံ့ ရသည်။ ဤမျှသာထူးသည်]။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန် ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဘင်မှ စ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဘင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။[ဥပ္ပါဒ်အတိုင်းတွင် အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဘင်မှစ၍ ဆိုရသည်သာ ထူးသည်]။

တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပစ္စုန်ကား ပစ္စိမိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။တိဟိတ်စုတိ တေရဿ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ၌။ ။အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ။အနုကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အရဟတ္တ မဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန် စိတ်၏ ခဏတ္တယ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အစမထင်သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်။ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။[ပဋိလောမ၌ ယခင်သံသယပင်။ ။ပစ္စုန် သံသယလည်း ဒုက္ခနှင့်သမုဒယ အတိုင်း]။

သမုဒယသစ္စမူ

သမုဒယနှင့်မဂ္ဂ၌။ ။ယေ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ယေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ။အနုကား မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရသသူ ဖြစ်အံ့၊ အစမထင်သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်။ ။(တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဆိုရသည်သာ ထူးသည်။ ဥပ္ပါဒအတိုင်းပင်)။ ။သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမိ ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာရ၏။

ပဋိကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ မဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကိုရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဘင်္ဂမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံ တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊

အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်
 ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ ဘင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏
 ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
 ရ၏။ ။ယခင် သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ
 အရဟန္တာနံ တေသံ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊
 အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
 ရ၏။ ။ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။(ဩကောသဝါရလွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ [ဒုက္ခနှင့် သမုဒယ ဝိဘင်းထွက် ဥပါဒအတိုင်း]။ ။
 အနုကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယ။ပ။ ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍
 ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏
 ရှေးဝေါဒါန်။ပ။ အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို
 ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဘင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏
 ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သောတိဟိတ်
 ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ သောတာ
 ပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော
 တဏှာ၏ဘင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံ
 တိုင်အောင်။ပ။ အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊
 အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့အား မရဏာသန္ဓေဇာသည့် လောဘဇောဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်မှစ၍
 စုတိ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ အဆုံး
 စွန်သော တဏှာ၏ ဘင်မှစ၍ စုတိ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်
 ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်
 တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌
 နောင်ချုပ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိ
 အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံး
 စွန်သောတဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
 သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား ပဋိ
 သန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော

တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။
 မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇာသည့် လောဘ
 ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊
 မဟာကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်
 တိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံး
 ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ဗာကနိဋ္ဌ
 ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောဘူဖြစ်အံ့၊ ပဋိ
 သန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊အောက်
 မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊
 သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ
 ရ၏။

(ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂဝိဘင်းကား သန္ဓိဋ္ဌာန်မှာ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂိက္ခဏေ။ သံသယမှာ
 အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။ဤမျှသာ ဥပ္ပါဒနှင့်ထူးသည်)။ ။အနုကား အရဟတ္တ
 မဂ်၏ ဘင်္ဂိက္ခဏသမဂ်ဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါ
 နန္ဒရပိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၊
 ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်
 သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်း
 သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်
 အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ
 သမဂ်ဟုဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ဝေဟပွိုလ်။ပ။ဆယ်ဘုံ။ မိမိ
 ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကို
 ရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်ရသော မဂ်၏ဘင်္ဂိမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်း
 သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်ရသော မဂ်၏ဘင်္ဂိမှစ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။
 အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌
 ရှေးဘဝကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြု
 လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန် ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊
 ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
 စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့
 အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊သုဘင်္ဂိဇာ။ပ။ကိုးဘုံ။ တပါး
 ဘုံကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်

တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်
 အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်
 အောင်။ပ။အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊
 ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ။ပ။ လေးဘုံ။မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန် ကောင်း
 သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ် တိုင်အောင်။ပ။ ဒုဂတိအဟိတ်
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မျှော်ပြန်ကောင်း
 သော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့အား အသညသတ် ဘုံရ၏။

အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊
 အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 စတုလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝ
 မဂ်ကို မရမူ၍ နောင်ဘဝမှ ရလတ္တံ့ သော။ပ။ ဤဘဝ အောက်မဂ်ကိုသာ ရ၍
 နောင်ဘဝမှ အထက်မဂ်ကိုရလတ္တံ့ သော။ပ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။
 ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံး
 ယောက်၊အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုလေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ
 ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်။ပ။ ဆယ်ဘုံ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ မဂ်ကိုရလတ္တံ့
 သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်ရသော မဂ်၏ ဥပါဒ်၊ အရဟတ္တမဂ်၏
 ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံ တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော
 တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့
 အား စတုလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား
 နောက်သာရ၏။

ဒုက္ခ-သမုဒယနှင့် ဒုက္ခ-မဂ္ဂ

ပစ္စနိက်ကား ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။တိဟိတ်စုတိ
 တေရဿ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိသတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တ
 ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။
 မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော
 ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုလေးဘုံ၊
 အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မျှော်ပြန်ကောင်း
 သော အသညသတ် စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 အသညသတ်ဘုံရ၏။

သမုဒယသစ္စမူ

သမုဒယနှင့်မဂ္ဂ၌။ ။အနုလောမပါဠိ ဥပ္ပါဒ အတိုင်း။ ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂ
မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒကမ္မဏေ။ ။[ဤမျှသာ ထူးသည်]။ ။အနုကား မိမိ။ပ။ ဖြစ်
ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်
ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေလောသည် လောဘဇောဖြစ်အံ့၊
ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်
ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။
ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌
မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ
ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
မရဏာသန္ဓေလောသည် လောဘဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်
တိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော
သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမ
သုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ-ဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်
သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍
ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ
ဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန်သောမဂ်၏ဘင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မဂ်ရပြီးမှ တဏှာဥပါဒ်သသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သောမဂ်၏ဘင်မှ
စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊
အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝကသာ အောက်
မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ
တိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော
တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ အောက် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊
ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။
ကိုးဘုံ။ တပါးဘုံကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရ
လတ္တံ့ သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊
ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ
စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ။ပ။ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘ
ကိဏှ။ပ။ကိုးဘုံ။ သုဒဿိ။ပ။ သုဒ္ဓါဝါသလေးဘုံရ၏။

မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝမက်ကိုမရမူ၍ နောင်ဘဝမှ ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း၊ ဤဘဝ အောက်မက်ကိုသာရ၍ နောင်ဘဝမှ အထက်မက်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်သော်၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက် သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်။ပ။ဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာမက်ကို ရလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်သော်၎င်း၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မင်္ဂလပြီးမှ တဏှာဥပါဒ်သသူ ဖြစ်သော် ၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သောမင်္ဂ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးအောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာယတန တိုင်အောင်သော စတုဝေါကာရသုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင် အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ မင်္ဂကိုရပြီးမှ တဏှာမဥပါဒ်သသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ မှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယ ကား နောက်သာရ၏။

ပဋိကား အရဟတ္တမင်္ဂ၏ ဥပ္ပါဒ်ကွဏ။ပ။ အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တ မင်္ဂ၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ဤဘဝသာမက်ကိုရလတ္တံ့ ဤဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား မင်္ဂပြီးမှ တဏှာမဥပါဒ်သသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ ဘင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော မင်္ဂ၏ဥပါဒ်၊ အရဟတ္တမင်္ဂ၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံရ၏။ ။အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။

ပစ္စနိကကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂကွဏေ၊ အရဟန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အရဟတ္တမင်္ဂ၏ ဘင်္ဂကွဏသမင်္ဂဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာ သန္ဓေဇောသည် လောဘဇောဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ဘင်မှ စ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မင်္ဂကိုမရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်မဖြစ်

ပြန်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေသောသည် လောဘဇောဖြစ်အံ့၊
 ပဉ္စမဇော၏ဘင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်ဇော
 ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ဘင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-
 ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု
 လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပွိုလ်။ပ။ ဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော
 ဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်
 ပြုလတ္တံ့၊ ဤဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မဂ်ရပြီးမှ တဏှာ
 မဉ္စပါဒ်သသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သောမဂ်၏ဘင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ဥပါဒ်သသူ
 ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ဘင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်
 သုံးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝကသာ
 အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့၊ ဤဘုံ၌
 လည်း နောင်မဖြစ်ပြန် လတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ဘင်မှစ၍
 စုတိတိုင်အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာ-
 ကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ။ တပါးဘုံကသာ
 အောက်မဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့၊ ဤဘုံ၌လည်း နောင်
 မဖြစ်ပြန်လတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ဘင်မှစ၍ စုတိတိုင်
 အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊
 ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ။ သုဒဿိ။ပ။ လေးဘုံ။
 အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 အသညသတ်သုံ ရ၏။ ။[ပစ္စုပ္ပန်ကို လည်း၍ ဟောလေ]။ ။အနာဂတဝါရ
 ပြီး၏။

[ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရသည် ဥပါဒ်ဝါရနှင့် အများမထူးပြီ။ ဥပပဇ္ဇန္တအရာကို
 စဝန္တ၊ စဝန္တအရာကို ဥပပဇ္ဇန္တ၊ ဥပါဒ်အရာကိုဘင်၊ ဘင်အရာကိုဥပါဒ်။ ဤမျှသာ
 ထူးသည်။ ဥပါဒ်ဝါရကိုမှီ၍ ဟောလေ]။

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတ

ပုဂ္ဂလဝါရ ဒုက္ခသစ္စမ

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၌ ဒုက္ခနှင့်သမုဒယကို ဘင်္ဂက္ခဏရွတ်လေ။ ။အနုကား
 ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊
 အရဟတ္တမဂ်နန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်မှ
 တပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။

အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာ မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ဘင်္ဂက္ခဏာ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေး ဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက် သော။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။(ဥပ္ပါဒအတိုင်းတွင် ဘင်္ဂဆိုသည်သာ ထူးသည်)။

ပရိနိဗ္ဗန္တမှတစ်ပါး စုတိစိတ်ကျေနဝိသ။ပ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတ နှဝကကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ပဝတ္တိ အခါ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ။ ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပန်။ ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံး စွန်သောတဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ။(ဘဝဆုံးပစ္စိမဘဝိကကို ယူလေ)။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရ တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်လည်း ရ၏။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိကား ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော ဥပပဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ တဏှာ မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင် မှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်

ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဘဝမဆုံး
သေးသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်
သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော
ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။
အရူပဘုံ၌ သမုဒယသစ္စာ ချုပ်လတ္တံ့သော အောက်မင်္ဂါ၊ အောက်ဖိုလ်တို့၏
ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်
နှစ်ယောက်။ အလယ်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက် ရ၏။ ။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊
ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊
အရူပေ အဂ္ဂမဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ အရဟတ္တမင်္ဂါ၏ ဥပ္ပါ-
ဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်
တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမင်္ဂါ၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဥပ္ပါ-
ဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မင်္ဂ
လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာနေောင် တဒါရုံဘဝင်မှ
စ၍ အရဟတ္တမင်္ဂါ၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရ ဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်
ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော
တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
သုံးယောက်၊ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြား
မှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာနေောင် တဒါရုံ ဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမင်္ဂါ၏
ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏
ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရူပဘုံ၌
အရဟတ္တမင်္ဂါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တ
မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရူပဘုံ၌ သမုဒယသစ္စာ မချုပ်လတ္တံ့သော
အောက်မင်္ဂါ၊ အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိ
ဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ အလယ်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက် ရ၏။

ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂဋ္ဌာန်။ ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယေစ
ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ န ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ
တေသံ။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ
ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ
ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ
အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိ-
လဘိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ

ဖလဿစ ဘင်္ဂကုဏေ တေသံ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂကုဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂကုဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဂ်ကိုမရ လတ္တံ့သော စုတိစိတ် ကျေနပ်သံ။ပ။ အဆုံးစွန်သောကမ္မဇရုပ်၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂကုဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ဘင်္ဂကုဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက် ရ၏။

အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဘင်္ဂကုဏ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဂ်ကိုရလတ္တံ့သော စုတိစိတ် ကျေနပ်သံ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ဤဘဝမဂ်ကို မရမူ၍ နောင်ဘဝမှ ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း၊ ဤဘဝ အောက်မဂ် ကိုသာရ၍ နောင်ဘဝမှ အထက်မဂ်ကိုရလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂကုဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ဤဘဝသာ အရဟတ္တမဂ်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂကုဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒကုဏ။ပ။အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ မဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဥပ္ပါဒကုဏ။ပ။အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။မဂ်ကိုရလတ္တံ့ သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနပ်သံ။ပ။ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ဤဘဝမဂ်ကိုမရမူ၍ နောင်ဘဝမှ ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း။ ဤဘဝ အောက်မဂ်ကိုသာရ၍ နောင်ဘဝမှ အထက်မဂ်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း ပဋိသန္ဓေနှင့် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏ။ပ။ကျွတ်ထိုက်သော ပုထု ဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံး ယောက်။ ဤဘဝသာ အရဟတ္တမဂ်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှင့် ပဌမ ဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော

တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ အရူပဘုံ၌ အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် ရ၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကား အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယေစ ပုထုဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အရူပေ အဂ္ဂမဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမိတ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနှိပ်သ။ပ။မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင် အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

သမုဒယသစ္စမ္ပ

သမုဒယနှင့် မဂ္ဂ၌။ ။ယေ ပုထုဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ယေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တဏှာဝိပယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။အနုကား တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သောမဂ်ကို မရ လတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။မဂ်ကိုရလတ္တံ့သော တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီ။ပ။ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမိ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ပစ္စနိက်ကား အမဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂ
 နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တဏှာဝိပုယတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ
 တေသံ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ
 မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဂ်ကိုမရ
 လတ္တံ့သော တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်
 တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓသမာပတ်
 ဝင်စားခိုက်သော ရဟန္တာ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော မကျွတ်ထိုက်
 သော သု-ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။[ဤနိရောဓသမာပတ် အသညသတ်ကို အနုလုံ၌ပါဠိရှိပြီး
 ဖြစ်သောကြောင့် ထပ်၍မရှိသင့်ပြီဟူ၍ ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကုန်၏။ အချို့
 ဆရာတို့ကား ရှေ့နောက်ပါဠိကိုမရမ၍ ပါဠိရှိဟိုင်းသာ နှစ်သက်ကုန်၏။ ။
 ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ

ပုဂ္ဂလောကာသ၌ ဒုက္ခနှင့်သမုဒယ၌။ ။အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ
 စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ
 ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာ စန္ဒာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါ
 ကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စန္ဒာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။
 ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ
 စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။
 အနုကား ပဉ္စဝေါကာရာဘ၌ အရဟတ္တ မဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ်။ (ပုဂ္ဂလဝါရအတိုင်း ကောက်လေ)။ ။အနာဂါမိဖြစ်ပြီးမှ တဏှာ
 ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဘင်္ဂမှစ၍ အရဟတ္တ မဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏
 အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် အရူပဘ၌ ဖိုလ်မှတပါး ဖြစ်ထိုက်သော
 စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-
 လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေလောသည် လောဘလော ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမလော၏ ဘင်္ဂမှစ၍
 စုတိတိုင်အောင်၊ ဒေါသမှု၊ မောဟမှု၊ မဟာကုသိုလ်လော ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော
 တဏှာ၏ ဘင်္ဂမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတပါး ဖြစ်ထိုက်သော
 စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊
 အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-
 လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ အသညသတ် စန္ဒ ဖြစ်သော
 သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနပ်သ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ။ ပဝတ္တိ အခါ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ဘဂ်က္ခဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ် သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်။ပ။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား (ဆိုမြဲ၊ပုဂ္ဂလဝါရအတိုင်း)။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေလောသည် လောဘဇော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စတုတ္ထဇောတိုင်အောင်။ ဒေါသမူ၊မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရ တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ဘဂ်က္ခဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂ ဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌ ကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ဘဂ်က္ခဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂ ဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။

ပဋိကား ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနပ်သ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှ စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ သောတာ ပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှ စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက် သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေလောသည် လောဘ ဇော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမ ဘဝင်မှစ၍ ပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမ ဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပါဒ်ကွ-

ဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော
 ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင်
 ပဌမဘဝင်မှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။
 မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်။ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြည်သော ပဉ္စ-
 နှစ်ဆဲတဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ သမုဒယသစ္စာ ချုပ်လတ္တံ့သော
 အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်
 မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။

ပစ္စနိက်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊
 ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊
 အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပေ အဂ္ဂမဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ
 တတ္ထ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။အရဟတ္တ
 မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။
 အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အနာ
 ဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊
 အဆုံးစွန်သော တဏှာနှောင် တဒါရုံ ဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏
 အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။
 ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာ
 ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာနှောင် တဒါရုံဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏
 ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။
 မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေလောသည့် လောဘဇော
 ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇောနှောင် တဒါရုံဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊
 မဟာကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာနှောင် တဒါရုံဘဝင်မှစ၍ စုတိ
 တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်
 သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက် အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
 သုံးယောက်တို့အား စတုလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။
 အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သု-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ အရူပဘုံ၌
 အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တ
 ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ သမုဒယသစ္စာမချုပ်လတ္တံ့သော
 အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်

မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။

ဒုက္ခမု မဂ္ဂမုလိ

ဒုက္ခနှင့် မဂ္ဂ၌။ ။အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊^၁ အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ဤ၌ အာပါယိကာနံ ဟူ၍၎င်း၊ အပါယာ ဟူ၍၎င်း ပါဠိရှိ၏။ ။ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှ စ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော စုတိစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရစဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ နှစ်ဆဲ့တဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တစ်ပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်ရသောမဂ်၏ ဘင်္ဂမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အောက်မဂ်ဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝ ကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တစ်ပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ။ တစ်ပါးဘုံ ကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏

၁-“အာပါယိကာနံ”ဟု ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိတော်၌ ရှိသည့်အတိုင်း ခွဲခြား၍လည်း ကောက်နိုင်သည်။ ။

ဘက်ကွဏ။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ။ပ။ လေးဘုံ။ ။ [ဤတွင် ပါဠိရှိတိုင်း ကောက်သော် ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ အရကား သုဂတိအဟိတ် စုတိကို ကြည့်၍ ဤ၌ အပါယ်ကို စုတိပဝတ္တိ ကောက်လေ]။ ။အဆုံးစွန်သော ဇီဝိတ။ပ။ အသညသတ် စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇ္ဇ ဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဘက်ကွဏ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ မဂ်ကို ရလတ္တံ့သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် စုတိကြည့်သော စုတိစိတ် အဋ္ဌာရသ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇ္ဇ၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝမဂ်ကိုမရမူ၍ နောင်ဘဝမှ ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း၊ ဤဘဝ အောက်မဂ်ကိုသာရ၍ နောင် ဘဝမှ အထက်မဂ်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိ၏ အနန္တရ တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘက်ကွဏ။ပ။ သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇ္ဇ၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမ သုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိလ်။ပ။ ဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ဤဘဝသာ မဂ်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ အဆုံးစွန်ရသော မဂ်၏ ရှေး ဂေါတြတူ၊ ဝေါဒါန်၊ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင် အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘက်ကွဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇ္ဇ၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ နှစ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိဂ ဘး အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒကွဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဥပ္ပါဒကွဏ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကို ရလတ္တံ့ သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကြည့်သော ပဋိသန္ဓေစိတ် အဋ္ဌာရသ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇ္ဇ၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝမဂ်ကို မရမူ၍ နောင် ဘဝမှ ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း၊ ဤဘဝ အောက်မဂ်ကိုသာ ရ၍ နောင် ဘဝမှ အထက်မဂ်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း ပဋိသန္ဓေနှင့်ပင် ပဌမ ဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏ။ပ။

ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမ သုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်။ပ။ ဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ဤဘဝသာ မင်္ဂကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်ရသော မင်္ဂ၏ ဥပါဒ်၊ အရဟတ္တမင်္ဂ၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ မဂ္ဂသစ္စာ ချုပ်လတ္တံ့သော အောက်မင်္ဂ၊ အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကား အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊^၁ ယေစ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ နပဋိ လဘိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပေ အဂ္ဂမဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ [ဤတွင် အပါယ် အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ဟူ၍လည်း ပါဠိရှိ၏။ ။အရဟတ္တ မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မင်္ဂကိုမရလတ္တံ့သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမ ဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင် အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ တဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မင်္ဂကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မင်္ဂကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သောမင်္ဂ၏ အနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အောက် ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝကသာ အောက် မင်္ဂကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မင်္ဂကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ။ တပါးဘုံကသာ အောက်မင်္ဂကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်

၁-“အာပါယိကာနံ”ဟု ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိတော်၌ ရှိသည့်အတိုင်း ခွဲခြား၍လည်း ကောက်နိုင်သည်။

သောဘ၌ မက်ကို မရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာ။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှာ။ပ။ ကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ။ပ။ လေးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပဘ၌ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပ ဘ၌ မဂ္ဂသစ္စာ မချုပ်လတ္တံ့သောအောက်မဂ်၊ အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ။ပ။ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။

သမုဒယမူ မဂ္ဂမူလီ

သမုဒယနှင့်မဂ္ဂ၌။ ။အာပါယိကာနံ ယေစ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ယေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါပန ယတ္ထ။အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုကား တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ။ပ။ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယိ လေးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘ၌ မက်ကိုမရလတ္တံ့သော တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပျိုလ်။ပ။ဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ် ခိုက်သောဘ၌ မက်ကိုမရလတ္တံ့သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။သုံးဘုံ၊ ကာမ သုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှာ။ပ။ကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ။ပ။လေးဘုံ ရ၏။ ။မိမိဖြစ် ခိုက်သောဘ၌ မက်ကိုရလတ္တံ့သော တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယိကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တ မဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယ။ပ။ အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယိကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘ၌ (အကြွင်း ဥပ္ပါဒအတိုင်းကောက်)။တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာ သမဂ်၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂ်၊ အဆုံးစွန်သော မဂ်၏ ဥပါဒ်၊

အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ ။ (ဤမျှသာ ထူးသည်)။

ပစ္စနိက်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ^၁ ယေစ ပုထုဒ္ဓနာ မဂ္ဂ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ ပ။ အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ ပ။ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု လေးဘုံ။ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမဂ္ဂိ၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ။ ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက် တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သောမဂ်၏ ဘင်္ဂမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ ပ။ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော။ ပ။ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝ ကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် တဏှာ၏ ဥပ္ပါ ဒက္ခဏ။ ပ။ တဏှာကင်းသော။ ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ ပ။ ကိုးဘုံ။ တပါးဘုံကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမဂ္ဂိ၊ တဏှာကင်းသော။ ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ ပ။ ကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ ။ ပ။ လေးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ ပြီး၏။

အတိတနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ

အတိတနာဂတ ဝါရ၌။ ။ [အနာဂတ်သက်သက်အတိုင်း။ ပါဠိအတူတူပင်]။ ။ အနုကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမဂ္ဂိ ဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်

၁-“အာပါယိကာနံ”ဟု ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ ပါဠိတော်၌ရှိသည့်အတိုင်း ခွဲခြား၍လည်း ကောက်နိုင်သည်။

ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တ
 ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ။[အကြွင်းအနာဂတ်သက်သက် အတိုင်းကောက်။ မထူးပြီ။
 ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် ဆိုသည်သာထူးသည်။ ။ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ ဝိဘင်းလည်း
 အနာဂတ်အတိုင်း။ အကောက်လည်း အနာဂတ်အတိုင်း။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရ
 ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင်။ ဤမျှသာထူးသည်။ သမုဒယနှင့် မဂ္ဂလည်း
 ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ အတိုင်းပင်]။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ ဒုက္ခနှင့်သမုဒယ (ဝိဘင်း ဥပ္ပါဒအတိုင်း)။ ။အနုကား
 အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရ
 ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏
 ရှေးဝေါဒါန်၏။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို
 ရလတ္တံ့ (အနာဂတ်သက်သက်အတိုင်း)။ပ။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ ပ။
 အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမူကား။ပ။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊
 အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်
 တို့အား မရဏာသန္ဓေလောသည် လောဘဇောဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်မှစ၍
 စုတိတိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော
 တဏှာ၏ဘင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊
 အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတု-
 လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ
 ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့။ ။(အနာဂတ်
 အတိုင်းဆို)။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သုဒ္ဓါဝါသ
 ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်
 တိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍
 အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်
 ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။
 ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။
 မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေလောသည် လောဘဇော
 ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊
 မဟာကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်

တိုင်အောင် သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေမှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-
 ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည့်သော
 ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ
 တိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊
 အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတု-
 လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ဘဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား
 နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိကား ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေတခု။ပ။ အနာဂါမိ
 ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိကံသံသယ မရှိ။ ။

ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ၌။ ။အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ။ (အကြွင်းဝိဘင်း ဥပ္ပါဒအတိုင်း)။ ။
 အနုကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏေ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ
 မဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကို
 မရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-
 ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊
 ကာမသုဂတိ ခုနှစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်။ပ။ ဆယ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝ
 သာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော
 သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော မဂ်၏ဘင်္ဂမှစ၍စုတိတိုင်အောင်။ပ။ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံး
 ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ရှေးဘဝကသာ
 အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ
 ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ဤ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနှစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ။
 တပါးဘုံကသာအောက်မဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊
 ကြွင်းသောစတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ
 ခုနှစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ။ပ။ လေးဘုံ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ
 တိုင်အောင်။ပ။ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ။ အသညသတ်
 ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ
 ရ၏။ ။[သံသယ အရမှာ အနာဂတ် သက်သက်အတိုင်းတွင် ဥပ္ပါဒကဲ့သို့
 သုဒ္ဓါဝါသ ပဋိသန္ဓေကို နုတ်]။ ။

ပဋိကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုရလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်ပဋိ-
 သန္ဓေတခု။ပ။ သုဒ္ဓါဝါသဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား

သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံရ၏။ ။[ပစ္စုနိကံသံသယ ပါဠိမဂ္ဂိ]။ အကြွင်းကား မိမိဖြစ်ခိုက်
သောဘုံ၌မက်ကို မရလတ္တံ့သော။ပ။ သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တံ ဖြစ်သော အနာဂါမိ
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒဿီတိုင်အောင်သော သုဒ္ဓါဝါသလေးဘုံ ရ၏။ ။

သမုဒယသစ္စမူ

သမုဒယနှင့်မဂ္ဂ၌။ ။အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ။ ။[ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ ဝိဘင်းတွင်
အသညသတ္တာနံကိုချန်။ အကောက်မှာလည်း သုဒ္ဓါဝါသအရာတွင် ဘဝနိကန္တိက
ဒုတိယဇောမ္ပ စ၍ဆိုလေ။ ။ပဋိကား မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ မက်ကိုရလတ္တံ့
သောဟု ဆို၍ ဥပ္ပါဒအတိုင်း ကောက်လေ]။ ။ပစ္စုနိကကား အသညသတ္တာနံ
တေသံ တတ္ထ။ ။အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တံစန္ဒ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မက်ကိုမရလတ္တံ့
သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်ဟုဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်။ပ။
သုဒ္ဓါဝါသ လေးဘုံ ရ၏။ ။[ဥပ္ပါဒအကြွင်းအတိုင်းပင်]။ ။

နိရောဓဝါရပြီး။

ဥပ္ပါဒနိရောဓ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ

နိရောဓဝါရကို...၌ ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရကို...၏။ ။ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
တဿ သမုဒယသစ္စံ နိရုဇ္ဈတိတိ။ နော။ ။ယဿ ဝါ ပန။ နော။ ။(အနုလုံမှာ
ပဋိသေဓဝိဿဇ္ဇနာချည်း)။ ။ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ သမုဒယသစ္စံ န
နိရုဇ္ဈတိတိ။ တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ တဏှာ
ဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။
ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။
အနုကား လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု၊ စေတသိက်ဗာဝီသတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ ပုထုဇဉ်
လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ ။စုတိစိတ် ကျေနုဝီသ။ပ။
ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်။
ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် တဏှာကင်းသော စိတ်
ရှစ်ဆုံတခု။လောဘ၊ဒိဋ္ဌိ၊မာနကြည်သော စေတသိက်ကျေနုပညာသ။ စိတ္တဇရုပ်တို့၏
ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်။ အရူပဘုံ၌ အထက်မက်
သုံးခု။ ဖိုလ်လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်
လေးယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိကား ပဋိသန္ဓေ
စိတ်ကျေနုဝီသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တံဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍

စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါးဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာ။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်ရ၏။ ။ [ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂလည်း မထူးလွန်းပြီ။ မဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ဒုက္ခနှင့်သမုဒယကိုမှီ၍ ဟော။ မဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ လည်းသည်သာ ထူးသည်။]

သမုဒယနှင့်မဂ္ဂ၌။ ။ မဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ မဂ္ဂဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပနာနံ၊ အသည သတ္တာနံ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ အနုကား မဂ်စိတ်လေးခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ။ပ။ မဂ္ဂဋ္ဌာန်လေးယောက်ရ၏။ တဏှာကင်းသော စိတ်ရှစ်ဆဲ့တခု၊ စေတသိက်ကေနုပညာသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာ။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်။ မဂ်ကင်းသော စိတ်ရှစ်ဆဲ့ငါးခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ။ပ။ ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်။ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပဋိကား လောဘမူစိတ် ရှစ်ခု၊ စေတသိက် ဗာဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာ။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ [နိရောဓသမာပတ်ကိုချန်၍ဟောလေ။ ဘုံမှလည်း နည်းတူ သတ်လေ။ ။ အတိတဝါရလည်း အလုံးတူ။] ။ ။

အနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ္ပ

အနာဂတဝါရ၌ ဒုက္ခနှင့်သမုဒယ၌ (ဝိဘင်း ဥပ္ပါဒနှင့်တူ၏)။ ။ အနုကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယ။ပ။ အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာ မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ဘင်္ဂ မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ဘင်္ဂမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန် ၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှစ၍

အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်
 လေးယောက်၊ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာ
 ခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်
 အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော
 ပုထုဇဉ်လေးယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[ဤသံသယ
 ကား နိရောဓနှင့် အလုံးတူ။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ။ ဥပ္ပါဒအတိုင်း]။

ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ (ပါဠိဝိဘင်းကား နိရောဓဝါရနှင့် အလုံးတူ)။ ။အနုကား
 အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရ
 ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဂ်ကို
 မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါ-
 ဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏
 ခဏတ္တယ။ပ။ အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တ
 မဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော
 ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်လည်း
 ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။[ပစ္စနိက်ကား ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ
 တေသံ။ ။ဥပ္ပါဒအတိုင်း]။

သမုဒယနှင့်မဂ္ဂ [ဝိဘင်းလည်း နိရောဓအတိုင်း]။ ။အနုကား မဂ်ကိုမရလတ္တံ့
 သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို
 ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏
 အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါ-
 ဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊
 အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။
 (အနုလောမဥပ္ပါဒနှင့် အလုံးတူ)။ ။ပဋိကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။
 အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ (အကြွင်းဥပ္ပါဒ-အတိုင်းကောက်)။ ။ပစ္စနိက်ကား
 အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ တေသံ။ ။(နိရောဓဝါရ အတိုင်း)။ ။
 ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ ဒုက္ခနှင့်သမုဒယ [ဝိဘင်းကား ဥပ္ပါဒဝါရဝိဘင်းနှင့်
 တူ၏]။ ။အနုကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။
 အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တ

ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ။[နိရောဓဝါရမှာ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ ဤ၌ကား အနန္တရတိုင်အောင်။ ဤမျှသာ ထူးတော့သည်။ အကြွင်းဟူသမျှ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအရ အလုံးစုံကို နိရောဓဝါရအတိုင်းကောက်]။ ။ပစ္စုန်ကား ပစ္ဆိမ စိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ဥပ္ပါဒဝါရအကြွင်းအတိုင်း အတု အစစ် ကောက်]။

ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ [ဝိဘင်းကား နိရောဓဝါရဝိဘင်းနှင့်တူ၏]။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ဘက်က္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြပ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရ တိုင်အောင်။ပ။ မကျတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်။ပ။ ဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကို ရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်ရသောမဂ်၏ ဘင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်း သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်ရသောမဂ်၏ ဘင်မှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးစာဝကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရ တိုင်အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ။ တပါးဘုံ ကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ တိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရ တိုင်အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ ပ ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ ပ ။ ကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ။ပ။ လေးဘုံ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန် ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ [သံသယအရမှာ နိရောဓဝါရနှင့် အလုံးတူ။ နိရောဓဝါရအတိုင်း။ ။ပစ္စုန်ကား ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဥပ္ပါဒဝါရအတိုင်းကောက်]။ ။

သမုဒယမူ မဂ္ဂမူလီ

သမုဒယနှင့်မဂ္ဂ [ဝိဘင်းပါဠိကား နိရောဓနှင့်အလုံးတူ]။ ။အနုကား အာပါယိ
 ကာနံ ယေစ ပထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ။ ။[အစစ်ကို ဥပ္ပါဒ အတိုင်းကောက်]။
 အတု၌ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မက်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ
 အထက်မက်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်ရသောမက်၏ ဘင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် မဖြစ်
 ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မက်ရပြီးမှ တဏှာဥပါဒ်သသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်ရ
 သောမက်၏ဘင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ အောက်
 မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌
 ရှေးဘဝကသာ အောက်မက်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မက်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်
 ပြုလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊
 ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
 အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား (ဘုံသတ်မြဲ)။ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ၊ တပါးဘုံ
 ကသာ အောက်မက်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မက်ကိုမရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့တွင် ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ
 တိုင်အောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော
 တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား
 အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ။ပ။
 လေးဘုံရ၏။

မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝမက်ကိုမရမူ၍ နောင်ဘဝမှ ရလတ္တံ့သောသူ
 ဖြစ်သော်၎င်း၊ ဤဘဝအောက်မက်ကိုသာရ၍ နောင်ဘဝမှ အထက်မက်ကို ရလတ္တံ့
 သောသူ ဖြစ်သော်၎င်း ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော
 သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်။ပ။
 ဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာမက်ကို ရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်
 ဤဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်သော်၎င်း၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မက်ကိုရပြီးမှ တဏှာဥပါဒ်သသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်ရ
 သောမက်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်
 မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။မက်ရပြီးမှ တဏှာ မဥပါဒ်သသူ
 ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်
 ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံး

ယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ မဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယ။ပ။ အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ဤဘဝသာ မဂ်ကိုရလတ္တံ့၊ ဤဘုံ၌လည်း နောင် မဖြစ်ပြန်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မဂ်ရပြီးမှ တဏှာ မဥပါဒိသသ္မ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှ စ၍ အဆုံးစွန်ရသောမဂ်၏ ဥပါဒိ၊ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရ ဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ကျွတ်ထိုက်သောဘိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ ရ၏။ ။သံသယကား ယခင် သံသယ ရ၏။

ပစ္စနိကကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ ။[အာပါယိ ကာနံ ယေစ ပုထုဇနာ။ အကြွင်းကို ဥပ္ပါဒအတိုင်းကောက်]။ ။အတုကား မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့၊ ဤဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မဂ်ရပြီးမှ တဏှာ မဥပါဒိသသ္မဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်ရသောမဂ်၏ ဘင်္ဂမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ဥပါဒိသသ္မဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍စုတိတိုင်အောင်။ပ။အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝ ကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့၊ ဤဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်လတ္တံ့သော သူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာကိဉ္ဇ ညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘင်္ဂဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ၊ တပါးဘုံကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုရလတ္တံ့၊ ဤဘုံ၌လည်း နောင် မဖြစ်ပြန်လတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမ သုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘင်္ဂဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ။ပ။ လေးဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ [ဥပ္ပါဒဝါရနိရောဓနှင့် အမျှားလည်း မထူး။ စိုးစဉ်းသာတိမ်းသည်။ ဖြစ်လတ္တံ့၊ ချုပ်လတ္တံ့ကို နှလုံးသွင်း၍ ကောက်လေ]။ ။အနာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။[ပစ္စုပ္ပန္နာ တီတဝါရလည်း ဥပ္ပါဒပစ္စုပ္ပန္နာတီတဝါရနှင့် အလုံးတူပြီ]။

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမူ

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၌ (ဥပ္ပါဒအတိုင်း ဝိဘင်းရွတ်)။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါ
 ကာရဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ
 မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်မှတစ်ပါး
 ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ
 မဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ
 မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာ နောင် တဒါရုံ
 ဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရ ဖြစ်သော အနုလုံ
 တိုင်အောင်။ပ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂ
 ဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ သောတာပန်။ပ။
 သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမိဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော တဏှာ
 နောင် တဒါရုံ ဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော
 အနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

[ဥပ္ပါဒအတိုင်းတွင် အဆုံးစွန်သော တဏှာနောင် တဒါရုံ ဘဝင်မှစ၍
 ဆိုရသည်သာ ထူးသည်။ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍ ဆိုအပ်သော
 အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်သည် သမုဒယသစ္စာ ချုပ်လတ္တံ့ ရသော
 ကြောင့် တဒါရုံဘဝင်မှစ၍ ကောက်သည်။]

ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်
 လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ ပဝတ္တိအခါ တဏှာမခြားဘဲ
 မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံး
 စွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။
 ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမိ
 ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော
 တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်
 သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
 သုံးယောက်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍
 စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်
 ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

[ဥပ္ပါဒအတိုင်းတွင် အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဆိုသည်သာထူးသည်။ ။ပဋိလောမ၌ ဥပ္ပါဒဝါရအတိုင်းကောက်။ ။ ပစ္စုပ္ပန်သံသယ ဝိဘင်းအရကောက် ဥပ္ပါဒဝါရအတိုင်းပင် အထူးမရှိ။]

ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂဝိဘင်းကား။ ။အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂ မဂ္ဂံ။ပ။ (ဥပ္ပါဒအတိုင်း)။ ။အနုကား အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင် အောင် အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနပ်သ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဂ်ကိုရလတ္တံ့သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနပ်သ။ပ။ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ဤဘဝမဂ်ကိုမရမှစ၍။ပ။ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ဤဘဝသာ အရဟတ္တမဂ်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေး ဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိကား အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဘဂ်က္ခဏ။ (ဥပ္ပါဒဝါရအတိုင်း ကောက်)။ အရူပဘုံ၌အောက်ဖိုလ်သုံးခု၊ အထက်မဂ်သုံးခုတို့၏ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ ။(ဤမျှသာ ဥပ္ပါဒနှင့် ထူးသည်)။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘဂ်က္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဘဂ်က္ခဏေ၊ ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဘဂ်က္ခဏေ၊ အရူပေ အဂ္ဂဖလဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ဘဂ်က္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမ စိတ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘဂ်က္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်

ပုဂ္ဂိုလ်။ မင်္ဂလိမရလတ္တံ့သောစုတိစိတ် ဧကုနဝိသ။ပ။ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်
သောပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင်
ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။
အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

သမုဒယမ မဂ္ဂမလီ

သမုဒယနှင့်မဂ္ဂ ဝိဘင်းကား။ ။ယေ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ
တဏှာယ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ယေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ
ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ယဿ စိတ္တဿ
အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ
တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ တဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊
အသညသတ္တာနံ တေသံ။ [အနုလောမသန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပ္ပါဒအတိုင်းကောက်။
မထူးပြီ]။ ။ပဋိကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။
အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။
အစမထင် သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံ
တိုင်အောင် တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂ္ဂိ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏
ခဏတ္တယသမဂ္ဂိဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်
သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော
အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိ
အဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။

ပစ္စနိက်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ အရဟန္တာနံ ယေစ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ န
ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ တဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ
တေသံ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ
မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မင်္ဂလိ
မရလတ္တံ့သော တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂ္ဂိ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော
စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂ္ဂိဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေး
ယောက်၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ်
ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော မကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်
ရ၏။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဒုက္ခသစ္စမ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ဒုက္ခနှင့်သမုဒယ [ဝိဘင်းကား ဥပ္ပါဒဝါရနှင့်တူ
ပြီ]။ ။အနုကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တ

မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာနောင် တဒါရုံဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှု ကား အဆုံးစွန်သော တဏှာနောင် တဒါရုံ ဘဝင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေး ဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက် သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု- လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇောသည် လောဘဇောဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇောနောင်တဒါရုံ ဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ အဆုံး စွန်သော တဏှာနောင် တဒါရုံ ဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ် မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့ အား စတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။

ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ဥပါဒ်တိုင် အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင် အရူပ ဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ ။ [ဥပါဒ်နှင့် အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဆိုသည်သာ ထူးသည်။ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် သမုဒယသစ္စာ ချုပ်လတ္တံ့ရသည်]။ ။မိမိ။ပ။ မဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇောသည် လောဘဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိ သန္ဓေနောင် ပဌမ ဘဝင်မှစ၍ ပဉ္စမဇော၏ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊

မဟာကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒ်ကုဏ္ဍ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ မိမိ။ပ။ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒ်ကုဏ္ဍ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ။ သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

(ပဋိလောမ၌ ဥပ္ပါဒ်ဝါရအတိုင်း အတူတူပင်)။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပ ဘုံ၌ သမုဒယသစ္စာ ချုပ်လတ္တံ့သော အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါ-ဒ်ကုဏ္ဍ။ပ။ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရူပလေးဘုံ။ ။[ဤမျှသာထူးသည်။ ။ဥပ္ပါဒ်-ဝါရမှာ မဖြစ်လတ္တံ့ ဆိုရသည်။ ။ပစ္စနိကံသံသယ ဝိဘင်းလည်း ဥပ္ပါဒ်ဝါရနှင့် တူ၏။ အကောက်လည်း ဥပ္ပါဒ်ဝါရအတိုင်းကောက်]။ ။အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒ်ကုဏ္ဍ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ သမုဒယသစ္စာ မချုပ်လတ္တံ့သော အောက်မဂ်၊ အောက်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒ်ကုဏ္ဍ။ပ။ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။(မချုပ်လတ္တံ့ဆိုသည်သာ ထူးသည်)။ ။

ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ၌။ ။အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒ်ကုဏ္ဍေ၊ ယေစ ပုထုဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိ လဘိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒ်ကုဏ္ဍေ၊ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ (ဤ၌ အပါယံဟူ၍လည်း ပါဠိရှိ၏)။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒ်ကုဏ္ဍေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒ်ကုဏ္ဍေ၊ ယေစညေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒ်ကုဏ္ဍေ တေသံ တတ္ထ။ ။(ပဋိလောမဝိဘင်း ဥပ္ပါဒ်အတိုင်း)။ ။အနုကား အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်မှ တစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒ်ကုဏ္ဍ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဂ်ကို

၁-“အာပါယိကာနံ”ဟု ဆဋ္ဌသံဂီတိပါဠိတော်၌ ရှိသည့်အတိုင်း ခွဲခြား၍လည်း ကောက်နိုင်သည်။

မရလတ္တံ့သော ပဋိသန္ဓေစိတ်ကောနဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တိ ဖြစ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့အား စတုလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့တဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မင်္ဂါရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မင်္ဂါရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်ရသော မဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ ဖိုလ်မှတပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏ။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝကသာ အောက်မင်္ဂါရ၍ တပါးဘုံ မှာမှ အထက်မင်္ဂါရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ ဖိုလ်မှတပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏ။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ။ တပါးဘုံကသာ အောက်မင်္ဂါရ၍ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မင်္ဂါမရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ တိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ ဖိုလ်မှတပါး။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် တို့အား အာကိဉ္ဇညာ။ပ။ သုံးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ။ပ။ ကိုးဘုံ၊ သုဒဿိ။ပ။ လေးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။

ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရဟတ္တမင်္ဂါ၏ ဥပ္ပါဒကွဏ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမင်္ဂါ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဥပ္ပါဒကွဏ။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မင်္ဂါမရလတ္တံ့သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေကြဉ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်အဋ္ဌာရသ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝ မင်္ဂါမရမူ၍ နောင်ဘဝမှရလတ္တံ့သော သူဖြစ်သော်၎င်း၊ ဤဘဝ အောက် မင်္ဂါသာရ၍ နောင်ဘဝမှ အထက်မင်္ဂါမရလတ္တံ့သောသူဖြစ်သော်၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေ နှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မင်္ဂါဖိုလ်မှတပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ဥပ္ပါဒကွဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော သုဂတိအဟိတ်၊ဒွိဟိတ်၊တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်။ပ။ ဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ် ခိုက်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ မင်္ဂါမရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမ ဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်ရသော မင်္ဂါဥပါဒ၊အရဟတ္တမင်္ဂါ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရ ဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ မင်္ဂါဖိုလ်မှတပါး ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏

ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ နှစ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

[ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပ္ပါဒဝါရအတိုင်းကောက်]။ ။မိမိ ဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ မဂ္ဂသစ္စာချုပ်လတ္တံ့သော အောက်ဖိုလ်၊ အထက်မဂ်တို့၏ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ (ဤမျှသာ ထူးသည်)။ ။ပစ္စနိက်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယေစ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ အဂ္ဂဖလဿစ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အရကား (ဥပ္ပါဒအတိုင်းကောက်)။ ။အရူပဘုံ၌ အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ မဂ္ဂသစ္စာ မချုပ်လတ္တံ့သော အောက်ဖိုလ် သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရူပလေးဘုံ။ ။ [ဤမျှသာထူးသည်။ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်မဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ၌ ချုပ်လတ္တံ့ရသောကြောင့် မဟောရသည်]။

[သမုဒယနှင့်မဂ္ဂ ဝိဘင်းကား အနုလောမဥပ္ပါဒနှင့်တူ၏။ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။ ။ဤမျှသာ ဥပ္ပါဒနှင့်ထူးသည်။ ။အနုလောမ၌ ဥပ္ပါဒအတိုင်း ကောက်။ မထူးပြီ။ ။ပဋိလောမ၌ နိရောဓအကောက်အတိုင်းတွင် တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂ်၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယဟု ဆိုသည်သာ ထူးသည်]။

ပစ္စနိက်ကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ၊^၂ ယေစ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ န ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တဏှာယ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[နိရောဓဝါရ ပစ္စနိက်အတိုင်းကောက်။တဏှာ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂ်၊ တဏှာကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော ဆိုသည်သာ ထူးသည်။ ။ ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။အတိတာနာဂတဝါရလည်း နိရောဓဝါရ အတိတာ နာဂတဝါရနှင့် တူပြီ။ ။ပဝတ္တိဝါရ ပြီး၏။

၁-“အာပါယိကာနံ” ဟု ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိတော်၌ ရှိသည့်အတိုင်း ခွဲခြား၍လည်း ကောက်နိုင်သည်။
၂-“အာပါယိကာနံ” ဟု ဆဋ္ဌသံဂီတိပါဠိတော်၌ ရှိသည့်အတိုင်း ခွဲခြား၍လည်း ကောက်နိုင်သည်။

ပရိညာဝါရ

ပဝတ္တိဝါရကို...၌ ပရိညာဝါရကို...၏။ ထို...လည်း [ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ အစရှိသည်
 ကို ခန္ဓယမိုက်ကဲ့သို့ ဆိုမြဲ]။ ။ထိုပစ္စုပ္ပန်ဝါရ သည်လည်း အနုလုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့်
 နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို...၏။ ထို...လည်း အနုလောမ၊ ပဋိလောမ
 အားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် အနုလောမကို...၏။ ထို...လည်း ပုစ္ဆာ-
 ဝိဿဇ္ဇနာ အားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...လည်း
 သန္နိဋ္ဌာန်-သံသယ အားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို...၏။
 ဟောဟန်ကား ယော ဒုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနာတိ။ တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို...၏။
 ဟောဟန်ကား သော သမုဒယသစ္စံ ပဇဟတိ။ တည်း။ ပုစ္ဆာကို...၌ ဝိဿဇ္ဇနာ
 ကို...၏။ ဟောဟန်ကား အာမန္တာ၊ တည်း။ ။ပဇဟတိ၊ ပယ်ဆဲလော။ ။(အနက်
 ပေး)။ ။အနုလောမကို...၌ ပဋိလောမကို...၏။ (ဟောမြဲ)။ ။အနုကား
 အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌လည်း နည်းတူ။

[အတိတဝါရ၌ ပရိဇာနိတ္တံ။ ပဇဟိတ္တံ။ အနာဂတဝါရ၌ ပရိဇာ
 နိဿတိ။ ပဇဟိဿတိ။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောလေ။ ခန္ဓယမိုက်၌
 ဟောသည့်အတိုင်း ဟောလေ။ ။ဤသစ္စယမိုက်၌ ဒုက္ခသစ္စမူ သမုဒယသစ္စ
 မူလီ တယမကကိုသာ ရအပ်၏။ ခန္ဓယမိုက် အစရှိသည်၌ ရူပက္ခန္ဓမူ
 အစရှိသည်တို့ကို တည်၍ ခန္ဓာအစရှိသည်တို့ကို အကုန်ဟောသကဲ့သို့
 ဤသစ္စယမိုက်၌ ဒုက္ခသစ္စမူတည်၍ သစ္စာတို့ကို အကုန်မဟော။ သမုဒယ
 မူလီ တပါးကိုသာ အဘယ်ကြောင့် ဟောလေသနည်း ဟူမူကား
 နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ ဤနှစ်ပါးတို့သည် လောကုတ္တရာ တရားဖြစ်ကုန်
 ၏။ ထိုလောကုတ္တရာ တရားတို့၌ ပရိညာကို မရအပ်။ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယ
 သစ္စာ ဤနှစ်ပါးတို့သည် လောကီတရား ဖြစ်သောကြောင့် ပရိညာကိုစွ
 ရှိရကား ထိုသစ္စာနှစ်ပါးကိုသာလျှင် ဤဝါရ၌ ဟောတော်မူသောကြောင့်
 သမုဒယမူလီ တပါးကိုသာ ရအပ်၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ယသ္မာစ လောကုတ္တရာဓမ္မေသု ပရိညာ
 နာမ နတ္ထိ။ တသ္မာ ဣဓ ဒွေသစ္စာနိ ဂဟိတာနိ။ တတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနာ
 တိတိ ဉာတတိရဏပရိညာဝသေန ဝုတ္တံ။ သမုဒယသစ္စံ ပဇဟတိတိ ဉာတ
 ပဟာနပရိညာဝသေန။ ဣတိ ဣမာသံ ပရိညာနံ ဝသေန သဗ္ဗပဒေသု
 အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟု မိန့်အပ်၏။ ။ပရိညာဝါရ ပြီး၏။

သစ္စယမိုက် အရကောက် ပြီး၏။

၆-သင်္ခါရယမိုက်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏ္ဍိတိဝါရ ဥဒ္ဒေသ

သစ္စယမိုက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သင်္ခါရယမိုက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသင်္ခါရယမိုက်သည်လည်း ပဏ္ဍိတိဝါရ၊ ပဝတ္တိဝါရ၊ ပရိညာဝါရအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ပဏ္ဍိတိဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဏ္ဍိတိဝါရသည်လည်း ဥဒ္ဒေသ၊ နိဒ္ဒေသ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို... တွင် ဥဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပရိစ္ဆေဒဝါရ၊ ပရိစ္ဆိန္နုဒ္ဓေသဝါရ၊ ဝိဘာဂဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ။တနည်းကား သင်္ခါရုဒ္ဒေသ၊ နာမဝတ္ထာန်၊ သရူပက္ခယဝါရ၊ နယဝါရအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် သင်္ခါရုဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား တယော သင်္ခါရ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် နာမဝတ္ထာန်ကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကာယသင်္ခါရော၊ ဝစီသင်္ခါရော၊ စိတ္တသင်္ခါရော ဟူသည်တည်း။ ။တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ သင်္ခါရ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကာယသင်္ခါရော၊ ၎င်း။ ဝစီသင်္ခါရော၊ ၎င်း။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ ၎င်း။ ဣတိဣမေ၊ ဤသည်တို့တည်း။ ။တနည်းကား ကာယသင်္ခါရော၊ ၎င်း။ ဝစီသင်္ခါရော၊ ၎င်း။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ထို့နောင် သရူပက္ခယဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ကာယသင်္ခါရ၏ သရူပက္ခယဝါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၏ သရူပက္ခယဝါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရ၏ သရူပက္ခယဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ကာယသင်္ခါရ၏ သရူပက္ခယဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အဿာသပဿာသာ ကာယသင်္ခါရော ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် ဝစီသင်္ခါရ၏ သရူပက္ခယဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရော ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် စိတ္တသင်္ခါရ၏ သရူပက္ခယဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား သညာ စ ဝေဒနာ စ စိတ္တသင်္ခါရော ဌပေတွာ ဝိတက္ကဝိစာရေ သဗ္ဗေပိ စိတ္တသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ စိတ္တသင်္ခါရော ဟူသည်တည်း။ ။အဿာသပဿာသာ၊ ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရမည်၏။

[အဿာသပဿာသာ ကား ကာယသင်္ခါရော၌ သညိနာမိ ဖြစ်သော တုလျတ်။ ကာယသင်္ခါရော ကား သညာနာမဖြစ်သော လိဂံတ် စပ်။ ။ဤ၌ တုလျက် လိဂံတ် ဝုဉ်ပြားတည်း။ ။တနည်းကား

အဿာသပဿာသာ၊ တို့သည်။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါ
မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟောတိ၌ သညီ သညာစပ်။ နောက်ကတ္တာ
သာ ပဋ္ဌာနဖြစ်၍ ဟောတိ ကြိယာ ထားသည်။ ။

ဝိတက္ကဝိစာရာ၊ ဝိတက်ဝိစာရတို့သည်။ ဝစီသင်္ခါရော၊ မည်၏။ သညာစ၊
သညာသည်၎င်း။ ဝေဒနာစ၊ ဝေဒနာသည်၎င်း။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ မည်၏။
ဝိတက္ကဝိစာရေ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံ
ကုန်သော။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တကာ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာပိ၊ တရားတို့
သည်လည်း။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ စိတ္တသင်္ခါရ မည်၏။

အဓိပ္ပါယ်

ကာယသင်္ခါရ ဟူသည်ကား စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော ကရဇ
ကာယ၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော အဿာသ၊ ပဿာသဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တဇ
ဝါယောဓာတ်တည်း။ ။

[“သံကရိယတေတိ သင်္ခါရော” ။ ။ယော သဘာဝေါ၊ ကို။ ကာယေန၊
ကရဇကာယသည်။ သံကရိယတေ၊ ပြုပြင်အပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
သော သဘာဝေါ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ သင်္ခါရော၊ မည်၏။ ။ သင်္ခါ-
ရောကား ကမ္မသာဓနကိတ်ပုဒ်၊ သံကရိယတေကား ကမ္မသာဓနကိတ်
ဝိဂြိုဟ်၊ သံပုဗ္ဗ ကရဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း။ သံပုဗ္ဗကရဓာတ်၏အရ ကတုတ္ထ
ကြိယာကား စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းဖြစ်သော
ကရဇကာယ၏ ဥပါဒ်သည် မုချအားဖြင့် ရ၏။ ကမ္မတ္ထကြိယာကား
ကရဇကာယ၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော အဿာသ ပဿာသတို့၏ ဥပါဒ်
သည် ကာရဏပစာရတ္ထအားဖြင့် ရ၏။ ဣပစ္စည်း၏အရကား ထိုကာရဏ
ပစာရတ္ထအားဖြင့် မှတ်အပ်သော ဥပ္ပါဒဝန္တ ဖြစ်သော အဿာသ၊
ပဿာသ ဖြစ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ် ရ၏။ ။ “ကာယေန သင်္ခါရော
ကာယသင်္ခါရော” ။ ။ ကာယေန၊ ကရဇကာယသည်။ သင်္ခါရော၊ ပြုပြင်
အပ်သည်တည်း။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကရဇကာယသည် ပြုပြင်အပ်သည်။
ကာယသင်္ခါရောကား တတိယာတပျရိသ်သမာသ်ပုဒ်၊ ကာယေန သင်္ခါ-
ရောကား တတိယာတပျရိသ်သမာသ်ဝိဂြိုဟ်၊ ကာယပုဒ်၊ သင်္ခါရပုဒ်။
ကာယသင်္ခါရပုဒ်၏ အရကား ကရဇကာယ၏ အကျိုးဆက် ဖြစ်
သော အဿာသပဿာသဟုဆိုအပ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ် ရ၏။]

ထိုကာယသင်္ခါရသည်—

- (၁) ဘုံအားဖြင့် ရူပဘုံ အရူပဘုံ၌မဖြစ်။ ကာမတဆဲ့ဘဘုံ၌သာဖြစ်၏။
- (၂) ဈာန်အားဖြင့်ကား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၌ ဖြစ်၏။ စတုတ္ထဈာန်၌ မဖြစ်။
- (၃) စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့်ကား ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်၊ ပဋိသန္ဓေ၊ စုတိမှတပါး သော ကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခု၌သာ ဖြစ်၏။
- (၄) ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်ကား အမိဝမ်း၌ ကိန်းသောပုဂ္ဂိုလ်၊ သေသောပုဂ္ဂိုလ်၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်၊ စတုတ္ထဈာန် ဝင်စားခိုက် သော ကာမပုဂ္ဂိုလ်၊ ရူပပုဂ္ဂိုလ်၊ အရူပပုဂ္ဂိုလ်၊ ရေ၌ ကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ မုစ္ဆာကာလ၌ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့၌မဖြစ်။ ဗလပါရမ္မဏ ဖြစ်သော ကာမပုဂ္ဂိုလ်၌သာ ဖြစ်၏။ ။

[မုစ္ဆာကာလ ဟူသည်ကား ရေမွန်းစဉ်၊ သစ်ပင်ထက်မှကျစဉ်၊ မြှား ဆိပ် အစရှိသည်ဖြင့်ထိစဉ်ကို ဆိုသည်။ ထွက်သက်၏ အစကားချက်၊ အဆုံးကား နှားခေါင်းဖျား၊ နှုတ်သီးဖျားတည်း။ ။ဝင်သက်၏ အစ ကား နှားခေါင်းဖျား၊ နှုတ်သီးဖျားတည်း။ အဆုံးကား ချက်တည်း။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)။ ။တနာရီသော် ထွက်သက်သုံးရာ့ခြောက်ဆယ်၊ ဝင်သက် သုံးရာ့ခြောက်ဆယ် ဖြစ်၏။ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ပေါင်းသော် ခုနစ်ရာ့ နှစ်ဆယ်ဖြစ်၏။ တနေ့သော် ထွက်သက် ဝင်သက် လေးသောင်း သုံးထောင် နှစ်ရာ ဖြစ်၏။ ။

ဝစီသင်္ခါရဟူသည်ကား ဝစီ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝိတက် ဝိစာရတည်း။ ထိုဝစီသင်္ခါရသည်—

- (၁) ဘုံအားဖြင့် အသညသတ်ဘုံမှ တပါးသော အလုံးစုံသောဘုံ၌ ဖြစ်၏။
- (၂) ဈာန်အားဖြင့်ကား မူလဘူတဖြစ်သော ပဌမဈာန်၌သာ ဖြစ်၏။
- (၃) စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့်ကား ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်မှ တပါးသော ကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခု၌သာ ဖြစ်၏။
- (၄) ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်ကား အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စား ခိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သေသော ပုဂ္ဂိုလ်မှတပါး အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဖြစ်၏။

[“သံကရောတိတိ သင်္ခါရော” ။ ။ယော သဘာဝေါ၊ အကြင်သဘော တရားသည်။ ဝစီယာ၊ ဝစီဘေဒသဒ္ဒကို။ သံကရောတိ၊ ပြုပြင်တတ်၏။ ဣတိ

တသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။ သော သဘာဝေါ၊ သည်။ သင်္ခါရော၏။ ။သင်္ခါရော
 ကား ကတ္တုသာဓနကိတ်ပုဒ်၊ သံကရောတိကား ကတ္တုသာဓနကိတ်ဝိဂ္ဂိုဟ်။
 သံပုဗ္ဗ ကရဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း။ သံပုဗ္ဗ ကရဓာတ်၏အရကား ဝိတက်ဝိစာရ
 တို့၏ သဟဇာတစသော ပစ္စယသတ္တိ ရ၏။ ဣပစ္စည်း၏အရကား ထိုသတ္တိ
 ဖြင့်မှတ်အပ်သော သတ္တိမန္တဖြစ်သော ဝိတက်ဝိစာရ ရ၏။ “ဝစိယာ သင်္ခါ
 ရော ဝစိသင်္ခါရော” ။ ။ဝစိယာ၊ ဝစိဘေဒသဒ္ဒကို။ သင်္ခါရော၊ ပြုပြင်တတ်
 သည်တည်း။ ဝစိသင်္ခါရော၊ ဝစိဘေဒသဒ္ဒကို ပြုပြင်တတ်သည်။ ။
 ဝစိသင်္ခါရောကား ဒုတိယာတပျုရိသ် သမာသ်ပုဒ်၊ ဝစိယာ သင်္ခါရောကား
 ဒုတိယာတပျုရိသ်သမာသ်ဝိဂ္ဂိုဟ်။ ဝစိပုဒ်၊ သင်္ခါရပုဒ်၊ ဝစိသင်္ခါရော
 ဟူသောသမာသ်ပုဒ်၏အရကား ဝိတက်ဝိစာရ ရ၏။ ။

စိတ္တသင်္ခါရဟူသည်ကား ဝိတက်ဝိစာရမှတပါးသော စေတသိက် ငါးဆယ်
 တည်း။

[“သံကရိယတေတိ သင်္ခါရော” ။ ။ယော သဘာဝေါ၊ ကို။ စိတ္တေန၊
 သည်။ သံကရိယတေ၊ ပြုပြင်အပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော
 သဘာဝေါ၊ သည်။ သင်္ခါရော၊ မည်၏။ သင်္ခါရောကား ကမ္မသာဓနကိတ်ပုဒ်၊
 သံကရိယတေကား ကမ္မသာဓနကိတ်ဝိဂ္ဂိုဟ်။ သံပုဗ္ဗ ကရဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း။
 သံပုဗ္ဗ ကရဓာတ်၏အရ ကတ္တုတ္ထကြိယာကား အလုံးစုံသော စိတ်တို့၏
 ဥပါဒ်သည် မုချအားဖြင့် ရ၏။ ကမ္မတ္ထကြိယာကား ဝိတက်ဝိစာရမှ တပါး
 သော စေတသိက်ငါးဆယ်တို့၏ ဥပါဒ်သည် ကာရဏပစာရတ္ထအားဖြင့်
 ရ၏။ ဣပစ္စည်း၏ အရကား ထိုကာရဏပစာရတ္ထအားဖြင့် မှတ်အပ်သော
 ဥပါဒ်ဝန္တဖြစ်သော စေတသိက်ငါးဆယ် ရ၏။ ။ “စိတ္တေန သင်္ခါရော
 စိတ္တသင်္ခါရော” ။ ။စိတ္တေန၊ စိတ်သည်။ သင်္ခါရော၊ ပြုပြင်အပ်သည်တည်း။
 စိတ္တသင်္ခါရော၊ စိတ်သည် ပြုပြင်အပ်သည်။ ။စိတ္တသင်္ခါရောကား
 တတိယာတပျုရိသ်သမာသ်။ စိတ္တေန သင်္ခါရောကား တတိယာတပျု
 ရိသ်သမာသ်ဝိဂ္ဂိုဟ်။ စိတ္တပုဒ်၊ သင်္ခါရပုဒ်၊ စိတ္တသင်္ခါရော ဟူသော
 သမာသ်ပုဒ်၏ အရကား ဝိတက်ဝိစာရမှတပါး စေတသိက်ငါးဆယ် ရ၏။ ။

ထိုစိတ္တသင်္ခါရသည်—

- (၁) ဘုံအားဖြင့် အသညသတ်ဘုံမှတပါး အလုံးစုံသောဘုံ၌ ဖြစ်၏။
- (၂) ဈာန်အားဖြင့်ကား အလုံးစုံသောဈာန်၌ ဖြစ်၏။

- (၃) စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့်ကား အလုံးစုံသော ကာမစိတ် ငါးဆဲ့လေးခု၌ ဖြစ်၏။
- (၄) ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်ကား အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စား ခိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သေသောပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါး အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့၌ ဖြစ်၏။ ။

[တစ်ပါးသော ယခိုက်တို့၌ သရူပက္ခယဝါရကို မဆိုမူ၍ ဤသင်္ခါရ ယခိုက်၌သာလျှင် အဘယ်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း ဟူမူကား၊ ခန္ဓာအစရှိ သည်တို့ကိုကား ဝိဘင်းအစရှိသော ကျမ်းတို့၌ သရုပ်ထုတ်၍ ဟောခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် သရုပ်ကိုသိစေအပ်ပြီးဖြစ်သတည်း။ ဤကာယသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကိုကား ရှေး၌ သရုပ်ထုတ်၍မဟောအပ်သေးသောကြောင့် သရုပ်ကို မသိအပ်သည် ဖြစ်ဘိသော်။ ထို့ကြောင့် ဤသင်္ခါရယခိုက်၌ သာလျှင် သရူပက္ခယဝါရကို ဟောတော်မူသတည်း။ ။စိတ္တသင်္ခါရသည် ဝိတက် ဝိစာရမှတစ်ပါး စေတသိက်ငါးဆယ်တည်း။ ။ထိုသို့ ဖြစ်လျက် “စိတ္တသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ စိတ္တသင်္ခါရော” ဟု ဟောတော်မူလျှင် သညာ ဝေဒနာလည်း စိတ္တသမ္ပယုတ်တရားပင် ဖြစ်၍ပြီးကောင်းပြီ။ ထိုသို့ပြီး ကောင်းပြီဖြစ်လျက် သညာ ဝေဒနာကို အဘဲကြောင့် အထူးဟောတော် မူလေသနည်းဟူမူကား ဝေဒနာနှင့် သညာသည် ခန္ဓာအထူးဖြစ်၍ ဟော တော်မူသည်။ ။စိတ္တသင်္ခါရဟူသော အမည်သည် အလုံးစုံသောစိတ် ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော စေတသိက်တရားတို့၏ အမည်တည်း။ ။ထိုသို့ ဖြစ်လျက် “ဌပေတွာ ဝိတက္ကဝိစာရေ” ဟူ၍အဘယ်ကြောင့် ဟောတော် မူလေသနည်းဟူမူကား ဝိတက်ဝိစာရတို့ကို ဝစီသင်္ခါရအဖြစ်ဖြင့် အသီး ယူအပ်လေပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ဌပေတွာ ဝိတက္ကဝိစာရေ” ဟုဟောတော် မူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ဝိတက္ကဝိစာရနံ ပန ဝစီသင်္ခါရ ဘာဝေန ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ ဌပေတွာ ဝိတက္ကဝိစာရေတိဝုတ္တံ” ဟု မိန့်အပ်၏။ ။

သရူပက္ခယဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နယဝါရကို ဟောတော် မူ၏။ ထိုနယဝါရသည်လည်း ပဒသောဓနဝါရ၊ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ၊ သုဒ္ဓ သင်္ခါရအရာ၌ တည်သောကြောင့် သုဒ္ဓသင်္ခါရဝါရလည်း မည်ကောင်းပါသော သုဒ္ဓသင်္ခါရဝါရအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ပဒသောဓနဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း အနုလုံ ပစ္စနိကအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ။ (ဤသို့ အစ ရှိသည်ဖြင့် စစ်မြစ်၍ အောက်ယခိုက်တို့ကဲ့သို့ ဟောလေ)။ ။ဤသို့လျှင်

သင်္ခါရယမိုက်၏ ပဏ္ဍတိဝါရ ဥဒ္ဓေသ၌ ဝါရငယ်သုံးပါး၊ နယ ခြောက်ပါး၊ ယမက နှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ ပုစ္ဆာ လေးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ အတ္တကိုးဆဲ့ခြောက်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ။

အဋ္ဌစတ္တာလိသ ဟောန္တိ၊ ပုစ္ဆာ သင်္ခါရယမကေ။
ပဏ္ဍတိဝါရဥဒ္ဓေသေ၊ ဣတိဥေ ယျာ ဝိဘာဝိနာ။ ။

ပဏ္ဍတိဝါရနိဒ္ဓေသ
၁-ပဒသောနေဝါရ

ဥဒ္ဓေသဝါရကိုဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နိဒ္ဓေသဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုနိဒ္ဓေသဝါရသည်လည်း။ (ဝေတ္ထာန်ဆိုမြဲ) ။ ။ ကာယော ကာယသင်္ခါရေတိ။ နော။ ကာယသင်္ခါရေ ကာယောတိ။ နော။ ။ အနုလောမ၌ ကာယောဟု သော သန္နိဋ္ဌာန်ကား စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းဖြစ် သော ကရဇကာယ ရ၏။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုကရဇကာယသည် အကြောင်းဖြစ်သော ကာယသော်ကား မည်၏။ အကျိုး ဖြစ်သော ကာယသင်္ခါရ မမည်သောကြောင့် “ကာယသင်္ခါရေ” ဟူသောသံသယ ပုဒ်၏အရမရှိ။ ထိုသို့သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်၏အရမရှိသောကြောင့် ကာယမည်သော တရားသည် ကာယသင်္ခါရမည်သလော ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် မောဃပဉ္စာအားဖြင့် မေးတော်မူသည် အား လျောက်ပတ်စွာ ကာယမည်သောတရားသည် ကာယသင်္ခါရ မမည်သည် သာဖြစ်သောကြောင့် သံသယပုဒ်၏အရကို မြစ်တော် မှုသောအားဖြင့် အဖြေ ငါးပါးတို့တွင် “နော” ဟု ပဋိသေဓဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကရဇကာယ၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော အဿာသ, ပဿာသဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ် ရ၏။ (ကောဋ္ဌာသတင်မြဲ)။ ။

ဝစီ၊ ဝစီသင်္ခါရေတိ။ နော။ ဝစီသင်္ခါရေ ဝစီတိ။ နော။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အကျိုးဆက်ဖြစ်သော ဝစီဘေဒသဒ္ဓ ရ၏။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန် ကား ဝစီဘေဒသဒ္ဓ၏အကြောင်းဖြစ်သော ဝိတက်, ဝိစာရ ရ၏။

စိတ္တံ စိတ္တသင်္ခါရေတိ။ နော။ စိတ္တသင်္ခါရေ စိတ္တန္တိ။ နော။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အကြောင်းဖြစ်သော စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ် ရ၏။ ။ ပဋိလောမ၌

သန္နိဋ္ဌာန်ကား အကျိုးဖြစ်သော ဝိတက် ဝိစာရမှ တပါး စေတသိက်ငါးဆယ် ရ၏။ ။အနုလုံပြီး၏။ ။

ပစ္စနိက်

နကာယော နကာယသင်္ခါရောတိ။ ကာယသင်္ခါရော နကာယော ကာယ သင်္ခါရော၊ ကာယဉ္စ ကာယသင်္ခါရဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစေ ကာယော နစ ကာယသင်္ခါရော။ ။နကာယသင်္ခါရော နကာယောတိ။ ကာယော န ကာယသင်္ခါရော ကာယော၊ ကာယဉ္စ ကာယသင်္ခါရဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစေကာယော နစကာယသင်္ခါရော။ ။အနုလောမဉ္စ နကာယော ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ကရဇကာယ၏အကျိုးဆက်ဖြစ်သောအသာသ ပသာသဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်ရ၏။ ကာယ ကာယသင်္ခါရမှ တပါး စိတ်တရုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

[ကာယ၏ အရသည် စတုသမုဋ္ဌာန်ကရုပ်ဟုဆိုအပ်သော ကရဇကာ ယတည်း။ ။အဘယံကြောင့် ကရဇကာယမည်သနည်း ဟူမူကား “ကရောတိ နိပ္ပါဒေတိတိ ကရော။မာတာပိတုနံ သုက္ကသောဏိတံ” ။ ။ကရ ၏အရသည်ကား မိဘတို့၏ သုက်သွေးတည်း။ ။“ကရေန ဇာတော ကရဇော” ။ ။ကရေန၊ မိဘတို့၏သုက်သွေးကြောင့်။ ဇာတော၊ ဖြစ်သည် တည်း။ကရဇော၊ မိဘတို့၏သုက်သွေးကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ဝစနတ္ထ ကြောင့် ကရဇကာယမည်၏။ ဤသို့ ဝစနတ္ထနှင့်မညီသော ကရဇကာယ မဟုတ်သော ရုပ်သည်လည်း ရှိသင့်သောကြောင့် ရုပ်အဋ္ဌဝီသကို နကာယ နကာယသင်္ခါရဉ္စ ကောက်သည်။

တနည်းကား ဤဝစနတ္ထကို နိဒဿန ဥပလက္ခဏနည်းကို ယူ၍ ကာမ ဘုံ၌ ထွက်သက် ဝင်သက် ဖြစ်စေနိုင်သော အဇ္ဈတ္တစတုသမုဋ္ဌာန်ကရုပ် အပေါင်းသည် ကာယမည်၏။ ထိုရုပ်မှတပါး အသာသ ပသာသမရှိသော ရူပဘုံ၌ ဃာန၊ ဇိဝှ၊ ကာယ၊ ဣတ္ထိဘော၊ ပုမ္မော ကြည်သော တိသမုဋ္ဌာန် ရုပ်နှစ်ဆယ့်သုံးခု၊ ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော ဥတုဇကလာပ်ရုပ်ကို နကာယ နကာယ သင်္ခါရအရဉ္စ ကောက်သင့်၏။

တနည်းကား ဝစီဘေဒသဒ္ဒ၏ အကြောင်း မဟုတ်သော ဝိတက် ဝိစာ ရကို အရူပဘုံ၌ ပစီသင်္ခါရ အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ကာယ သင်္ခါရ၏ အကြောင်းမဟုတ်သော်လည်း အလုံးစုံသော ရုပ်အဋ္ဌဝီသကို

ကာယောဟူသော ပုဒ်၏အရ အနုလုံ၌ယူ၍ နကာယောဟူသော ပစ္စုပ္ပန်၌ မထည့်သွင်းဘဲ ကာယ ကာယသင်္ခါရမှတစ်ပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက်ဒွေပညာသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်ကိုသာ ကောက်ရလျှင် သင့်မည် ထင်သည်။ ကရဇကာယ မဟုတ်သော ရုပ်ကိုလည်း ကရဇကာယနှင့် ကာယ၏အဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် သဒ္ဓိသသ္မပစာအားဖြင့် ယူရမည်။ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ ဝစီဘေဒသဒ္ဓ၏ အကြောင်း ဖဟုတ်ဘဲလျက် ဝိတက်ဝိစာရကို ဝစီသင်္ခါရဟု အရူပဘုံ၌ ဟောတော် မူအပ်သကဲ့ သို့တည်း။]

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်း ဖြစ်သော ကရဇကာယ ရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။

နဝစီ နဝစီသင်္ခါရေတိ။ ဝစီသင်္ခါရေ နဝစီ ဝစီသင်္ခါရေ၊ ဝစိဉ္စ ဝစီသင်္ခါ ရဉ္စ ဌပေတော အဝသေသာ နစေဝ ဝစီ နစ ဝစီသင်္ခါရေ။ ။နဝစီသင်္ခါရေ နဝစီတိ။ ဝစီ နဝစီသင်္ခါရေ ဝစီ၊ ဝစိဉ္စ ဝစီသင်္ခါရဉ္စ ဌပေတော အဝသေသာ နစေဝ ဝစီ နစ ဝစီသင်္ခါရေ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဝိတက်ဝိစာရ ရ၏။ ။ ဝစီ၊ ဝစီသင်္ခါရမှတစ်ပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက်ပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကားနောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန် ကား ဝစီဘေဒသဒ္ဓ ရ၏။ (သံသယ ကောက်မြဲ) ။

နဝိတ္တံ နဝိတ္တသင်္ခါရေတိ။ စိတ္တသင်္ခါရေ နဝိတ္တံ စိတ္တသင်္ခါရေ၊ စိတ္တဉ္စ စိတ္တ သင်္ခါရဉ္စ ဌပေတော အဝသေသာ နစေဝ စိတ္တံ နစစိတ္တသင်္ခါရေ။ ။နစိတ္တသင်္ခါရေ နဝိတ္တန္တိ။ စိတ္တံ နစိတ္တသင်္ခါရေ စိတ္တံ၊ စိတ္တဉ္စ စိတ္တသင်္ခါရဉ္စ ဌပေတော အဝသေသာ နစေဝစိတ္တံ နစစိတ္တသင်္ခါရေ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဝိတက်ဝိစာရမှ တစ်ပါး စေတသိက် ပညာသ ရ၏။ ။စိတ္တ၊ စိတ္တသင်္ခါရမှတစ်ပါး ဝိတက် ဝိစာရ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ် ရ၏။ ။အနုလောမ သံသယ လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဒသောဓနဝါရ ပြီး၏။

၂-ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ

ပဒသောဓနဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ ကိုဟောတော်မူ၏။ ။(စစ်မြဲ)။ ။ကာယော ကာယသင်္ခါရေတိ။ နော။ သင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရေတိ။ ဝစီသင်္ခါရေ သင်္ခါရေစေဝ ဝစီသင်္ခါရေစ၊ အဝ

သေသာ သင်္ခါရ နဝစီသင်္ခါရော။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား စတုသမုဋ္ဌာနိက
 ရုပ်ဟုဆိုအပ်သော အကြောင်းဖြစ်သော ကရဇကာယ ရ၏။ ။သံသယ အရမရှိ။ ။
 ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာယသင်္ခါရ စိတ္တသင်္ခါရ ရ၏။ ။ဝစီသင်္ခါရလည်း
 ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ (ကောဋ္ဌာသပြန်။ စိတ္တသင်္ခါရထည့်၍
 ဤနည်းအတူဟောလေ)။ ။ဝစီ ဝစီသင်္ခါရောတိ။ နော။ ။သင်္ခါရ ကာယသင်္ခါ
 ရောတိ။ ကာယသင်္ခါရော သင်္ခါရောစေ ကာယသင်္ခါရောစ၊ အဝသေသာ
 သင်္ခါရ နကာယသင်္ခါရော။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပဒ်၏အရကား ဝစီဘေဒ
 သဒ္ဒ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ ဝစီသင်္ခါရ စိတ္တသင်္ခါရ ရ၏။ ကာယသင်္ခါရလည်း
 ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ။ (စိတ္တသင်္ခါရထည့်၍လည်း ဤအတူ)။ ။
 စိတ္တံ စိတ္တသင်္ခါရောတိ။ နော။ ။သင်္ခါရ ကာယသင်္ခါရောတိ။ (နည်းတူ)။ ။
 အနုလုံပြီးပြီ။

ပစ္စနိက်၌။ ။နကာယော နကာယသင်္ခါရောတိ။ ကာယသင်္ခါရော နကာ
 ယော ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယဉ္စ ကာယသင်္ခါရဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ
 နစေကောယော နစကာယသင်္ခါရော။ နသင်္ခါရ နဝစီသင်္ခါရောတိ။ အာမန္တာ။ ။
 (အနုလောမ၌ ပဒသောဓနအတိုင်း ကောက်)။ ။ပဋိလောမ၌ နသင်္ခါရ
 ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ကား သင်္ခါရမှတပါး စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊
 နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ် ရ၏။ ။သံသယ ၎င်း ရ၏။ ။[ဤနည်းအတူ ပဋိလောမ၌
 မထူးပြီ။ ကုန်အောင်ဟောလေ။ ။နသင်္ခါရ အရကိုသာ ကောက်လေ]။ ။
 စက်ပြီး၏။ ။

၃-သုဒ္ဒသင်္ခါရဝါရ

သုဒ္ဒသင်္ခါရဝါရ၌။ ။ကာယသင်္ခါရော ဝစီသင်္ခါရောတိ။ နော။ ။ဝစီသင်္ခါ
 ရော ကာယသင်္ခါရောတိ။ နော။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အသာသ
 ပဿာသဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ် ရ၏။ ။သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ
 လောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဝိတက်-ဝိစာရ ရ၏။ ။သံသယ အရမရှိ။ ။
 (ဤနည်းအတူကောက်လေ)။ ။အနုလုံပြီး၏။

ပစ္စနိက် ၌။ ။နကာယသင်္ခါရော နဝစီသင်္ခါရောတိ။ ဝစီသင်္ခါရော နကာယ
 သင်္ခါရော ဝစီသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရဉ္စ ဝစီသင်္ခါရဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ
 နစေ ကာယသင်္ခါရော နစဝစီသင်္ခါရော။ ။နဝစီသင်္ခါရော နကာယသင်္ခါရောတိ။
 ကာယသင်္ခါရော နဝစီသင်္ခါရော ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရဉ္စ ဝစီသင်္ခါ
 ရဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစေကောယသင်္ခါရော နစဝစီသင်္ခါရော။ ။အနု
 လောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဝိတက်ဝိစာရ ရ၏။ ကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရမှတပါး စိတ်

တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက်ပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ ။
 သံသယကား နောက်သာ။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အသာသပဿာသဟု
 ဆိုအပ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ် ရ၏။ ။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။
 နကာယသင်္ခါရော၊ နစိတ္တသင်္ခါရောဘိဟူသော အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဝိတက်
 ဝိစာရမှတစ်ပါး စေတသိက်ပညာသ ရ၏။ ။ ကာယသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရမှတစ်ပါး
 စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ ဝိတက်ဝိစာရ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ ။
 နဝစီသင်္ခါရော၊ နစိတ္တသင်္ခါရောတို့၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဝိတက် ဝိစာရမှတစ်ပါး စေ
 တသိက်ပညာသ ရ၏။ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရမှတစ်ပါး စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ ရုပ်
 အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ ။ (ပဋိလောမ၌ နည်းတူကောက်)။ ။
 သုဒ္ဓ-ပြီး၏။ ။

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ ဥပ္ပါဒပစ္စုပ္ပန်ဝါရ

ပုဂ္ဂလကာယသင်္ခါရမူ

ပဏ္ဏတ္တိဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဝတ္တိဝါရကို ဟောတော်မူ၏။
 (ဝဝတ္ထာန်ဆိုမြဲ)။ ပ။ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရသည်လည်း အနုလုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် နှစ်ပါး
 အပြားရှိ၏။ (ပုဂ္ဂလဝါရစသည်ဆိုမြဲ)။ ။ ကာယသင်္ခါရမူ၊ ဝစီသင်္ခါရမူအားဖြင့်
 နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တင်။ ပ။ ကာယသင်္ခါရမူသည်လည်း ဝစီသင်္ခါရမူလီ၊ စိတ္တ
 သင်္ခါရမူလီအားဖြင့်နှစ်ပါး...၏။ ထို...တင် ဝစီသင်္ခါရမူလီကို ရှေးဦးစွာဟောတော်
 မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဝစီသင်္ခါရော
 ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ ဝိနာ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ အသာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ
 ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နောစတေသံ ဝစီသင်္ခါရောဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပဌမဇ္ဈာနံ သမာ
 ပန္နာနံ ကာမာဝစရာနံ အသာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ ယဿ
 ဝါ ပန။ ဝိနာ အသာသပဿာသေဟိ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။
 ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ၊ ဝိတက်ဝိစာရတို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ။ တနည်းကား
 ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ၊ ဝိတက်ဝိစာရတို့ကို။ ဝိနာ။ ကြဉ်၍။ အသာသပဿာသာနံ၊
 အသာသပဿာသတို့၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏ၌။ ဝတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်
 သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ပ။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ပဌမဇ္ဈာန်ကို။ သမာပန္နာနံ၊
 ဝင်စားကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အသာသပဿာသာနံ၊ ထွက်သက် ဝင်သက်တို့
 ၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ၌၎င်း။ ကာမာဝစရာနံ၊ ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အသာသ
 ပဿာသာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ၌၎င်း။ ဝတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ။ အသာသပဿာသေဟိ၊ အသာသ

ပဿာသတို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ဌ။
ဝတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား။

အနုလောမ ပုစ္ဆာ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ဒုတိယ
ဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အဿာသ ပဿာသနှင့်
တကွ ပဌမဈာန်ဇောနှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်
ဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြည့်သော အဿာသ
ပဿာသနှင့်တကွ ကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား
နောက်သာ ရ၏။

[ဤ၌ ပဌမဈာန်ဇောနှစ်ဆယ် ဟူသော်ကား စတုက္ကနည်းအားဖြင့်
ပဉ္စကနည်း၌ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန် နှစ်ပါးကို တပေါင်းတည်းယူ၍
နှစ်ဆယ်ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ဆရာမြတ်တို့ ယူတော်မူကုန်၏။ တပါးသော
ဆရာတို့ကား ခိပ္ပါဘိညပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ပဌမဈာန်၌ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊
ဤအင်္ဂါနှစ်ပါးကိုလွန်၍ ပီတိ၊ သုခ၊ ကေဂုတာဟူသော ဈာန်အင်္ဂါသုံးပါး
နှင့်တကွ ပဌမဈာန်နောင်ရသော ပဉ္စကနည်း၌ရသော တတိယဈာန်ကို
ဒုတိယဈာန်ဟုယူ၍ ပဌမဈာန်ဇောတဆယ်သာ ဖြစ်၏ဟု မိန့်တော်
မူကုန်၏။ ဤနည်းနှစ်ပါးကို စုံစမ်းဆင်ခြင်၍ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ
ကောက်လေ။ ။ထိုဆရာမြတ်တို့ ကောက်တော်မူသည့် ရှေးနည်းပင်
ဖြစ်သည်။]

ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဿာသပဿာသကင်းသော ပဌမ
ဈာန်ဇောနှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော
ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပတ္တိမဂ်ကြည့်သော လောကုတ္တရာ
ပဌမဈာန်ဇော တဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား
သော အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြည့်သော အဿာသ ပဿာသ
ကင်းသော ကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုဉ်းဒွေး၊
သန္တီရဏသုံးခု၊ အဟိတ်ကြိယာသုံးခု၊ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု၊ မဟာကြိယာရှစ်ခု၊
ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန် ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္က သဝိစာရစိတ်
သုံးဆဲ့ခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော
ရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု၊
မဟာကြိယာရှစ်ခုဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္က သဝိစာရစိတ် နှစ်ဆဲ့ခုနစ်ခုတို့၏

ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။
အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။

ပစ္စုန်ကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဘင်္ဂက္ခဏ၌၎င်း။ အဿာသပဿာသေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အဝိတက္က အဝိစာရစိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ၎င်း။ ဝတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ၎င်း။ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်ဖြစ်ကုန်သော။ အသည သတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ၎င်း။ ။ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား- မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ အဿာသပဿာသကင်းသော ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပတ္တိ မဂ်ကြည့်သော လောကုတ္တရာ ဒုတိယဈာန်ဇောခုနစ်ခု၊ တတိယဈာန်ဇောခုနစ်ခု၊ စတုတ္ထဈာန်ဇောတဆဲငါးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား သော အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါပ။ ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေး၊ သောတဝိညာဉ်ဒွေး၊ တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန် ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန် ဝိပါက်၊ အရူပ ဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္က အဝိစာရစိတ် တဆဲတခုတို့၏ ဥပ္ပါပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါ ဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ကာယနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ဝိနာ အဿာသ ပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဿာသပဿာသ ကင်းသော ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်၊ ဒုတိယဈာန်ဇော တဆယ်၊ တတိယ ဈာန်ဇော တဆယ်၊ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာ ပတ္တိမဂ် ကြည့်သော လောကုတ္တရာ ပဌမဈာန်ဇော တဆဲလေးခု၊ ဒုတိယဈာန်ဇော ခုနစ်ခု၊ တတိယဈာန်ဇော ခုနစ်ခု၊ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲငါးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ အဿာသ ပဿာသ ကင်းသော ကာမစိတ် ငါးဆဲလေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ စက္ခု

ဝိညာဉ်ဒွေး၊ သောတဝိညာဉ်ဒွေး၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုင်းဒွေး၊ သန္တိရဏသုံးခု၊ အဟိတ်ကြိယာ သုံးခု၊ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု၊ မဟာကြိယာရှစ်ခု၊ ရူပဝိပါက်ငါးခုဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် လေးဆဲ့သုံးခု တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု၊ မဟာကြိယာရှစ်ခု၊ အရူပဝိပါက် လေးခုဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ၊ အဝိတက္က အဝိစာရစိတ် သုံးဆဲ့တခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ အဿာသ ပဿာသနှင့်တကွ ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်၊ ဒုတိယဈာန်ဇော တဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ် တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား သော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ် ကြည့်သော ကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခု တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

[ကာမ ရူပတို့၌ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲ့ရှစ်ခု ဟူသော်ကား စတုက္က နည်းအားဖြင့် ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်ဇောနှစ်ခု၊ လောကုတ္တရာ ဈာန်ဇော ရှစ်ခု၊ အရူပကုသိုလ် လေးခု၊ ကြိယာလေးခု၊ ဤသို့အားဖြင့် တဆဲ့ရှစ်ခု ဖြစ်သတည်း။ အရူပတို့၌ တဆဲ့ငါးခု ဟူသော်ကား သောတာပတ္တိမဂ် ကြည့်သော လောကုတ္တရာ စတုတ္ထဈာန် ခုနစ်ခု၊ အရူပကုသိုလ် လေးခု၊ ကြိယာ လေးခု၊ ဤသို့အားဖြင့် တဆဲ့ငါးခုတည်း]။

ဝစီသင်္ခါရမူ

ဝစီနှင့် စိတ္တ၌။ အနုလောမ။ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌ ဝိနာ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ဝိတက္ကဝိစာရေနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္တိဋ္ဌာန်ကား ဒုတိယ ဈာန်ဇော တဆယ်၊ တတိယ ဈာန်ဇော တဆယ်၊ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲ့ရှစ်ခု တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပတ္တိမဂ် ကြည့်သော လောကုတ္တရာ ဒုတိယဈာန်ဇော ခုနစ်ခု၊ တတိယဈာန်ဇော ခုနစ်ခု၊ စတုတ္ထဈာန် ဇော တဆဲ့ငါးခု တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေး၊ သောတ ဝိညာဉ်ဒွေး၊ တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပ ဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် တဆဲ့တခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်

ရ၏။ ။ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
 ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပတ္တိမဂ် ကြည့်သော
 လောကုတ္တရာ ပဌမဈာန်ဇော တဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
 ဈာန်ဝင်စားသော အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြည့်သော
 ကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခု တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စား
 သော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုင်းဒွေး၊ သန္တီရဏ
 သုံးခု၊ အဟိတ်ကြိယာ သုံးခု၊ မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခု၊ မဟာကြိယာ ရှစ်ခု၊ ပဌမဈာန်
 ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန် ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် သုံးဆဲ့
 ခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ
 ပုဂ္ဂိုလ်။ လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခု၊ မဟာကြိ
 ယာ ရှစ်ခုဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် နှစ်ဆဲ့ခုနစ်ခု တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
 သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။

ပစ္စနိကံသံသယကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘဂ်က္ခဏေ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊
 အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘဂ်က္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
 သော ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။
 နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ်
 ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။[ကာယနှင့်စိတ္တ၊
 ဝစီနှင့်စိတ္တ၊ ပစ္စနိကံသံသယ အရအတူတူပင်]။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။

ဩကာသဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

ဩကာသဝါရ၌။ ။ကာယနှင့် ဝစီ၌ ဒုတိယဈာန် နေ တတိယဈာန် နေ တတ္ထ။ ပဌ
 မဈာန် နေ ကာမာဝစရေ တတ္ထ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ တတ္ထ။ ။
 အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ်
 ဟု ဆိုအပ်သောဈာန်နောကာသ ရ၏။ ပဌမဈာန်ဇောနှစ်ဆယ်ဟုဆိုအပ်သော ဈာ
 နောကာသ။ ကာမတဆဲ့တဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ သံသယ
 ကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အသညသတ်ကြည့်သော
 ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ အနုလောမ
 သံသယလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

ကာယနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ စတုတ္ထဈာန် နေ၊ ရူပါ
 ဝစရေ အရူပါဝစရေ တတ္ထ။ ။ပဌမဈာန် နေ ဒုတိယဈာန် နေ တတိယဈာန် နေ၊
 ကာမာဝစရေ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား စတုတ္ထဈာန် ဇော တဆဲ့ရှစ်ခု
 ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ အသညသတ်ကြည့်သော ရူပါဝစရတဆဲ့ငါးဘုံ၊

အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။ပဌမဈာန်ဇောနှစ်ဆယ်၊ ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်းရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

ဝစီသင်္ခါရမူ

ဝစီနှင့် စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ဒုတိယဇ္ဈာနေ၊ တတိယဇ္ဈာနေ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ တတ္ထ။ ။ပဌမဇ္ဈာနေ၊ ကာမာဝစရေ၊ ရူပါဝစရေ၊ အရူပါဝစရေ တတ္ထ။ ။(အကောက်လွယ်ပြီ၊ ပါဠိရှိတိုင်းကောက်)။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ကာယနှင့်ဝစီ၌ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ၊ အသညသတ္တေ တတ္ထ။ ။ကာယနှင့် စိတ္တ၊ ဝစီနှင့် စိတ္တ၌ အသညသတ္တေ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ။ဩကာသဝါရ ပြီး၏။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ ကာယနှင့်ဝစီ၌ အနုလောမ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အသာသပဿာသနှင့်တကွ ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇော တဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ ရ၏။ ။အသာသပဿာသနှင့်တကွ ပဌမဈာန်ဇောနှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ အသာသပဿာသနှင့်တကွဖြစ်သော ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြည့်သော ကာမစိတ်လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အသာသပဿာသကင်းသော ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပတ္တိမဂ်ကြည့်သော လောကုတ္တရာပဌမဈာန်ဇောတဆဲလေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ အသာသပဿာသကင်းသော ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြည့်သော ကာမစိတ်လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ လောဘမူ၊ မောဟမူ။ပ။ သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် သုံးဆဲ့ခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြည့်သော ရူပတဆဲငါးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။

လောဘမူ၊ မောဟမူ။ပ။ သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် နှစ်ဆဲ့ခုနစ်ဆဲ့တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရူပလေး ဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။

ပစ္စနိက် သံသယကား ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော စျာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ပဌမစျာန်၊ ဒုတိယစျာန်၊ တတိယစျာန်၊ စတုတ္ထစျာန်ဟု ဆိုအပ် သော စျာနောကာသ။ ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ အသာသပဿာသ ကင်းသော ဒုတိယစျာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယစျာန်ဇောတဆယ်၊ စတုတ္ထစျာန်ဇောတဆဲ့ ရှစ်ဆဲ့တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါ ဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပတ္တိမဂ်ကြဉ်သော လောကုတ္တရာဒုတိယစျာန်ဇောခုနစ်ဆဲ့၊ တတိယစျာန်ဇောခုနစ်ဆဲ့၊ စတုတ္ထစျာန်ဇောတဆဲ့ငါးဆဲ့တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စားသော အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အားဒုတိယစျာန်၊ တတိယစျာန်၊ စတုတ္ထစျာန် ဟုဆိုအပ်သော စျာနောကာသ။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါ။ပ။ စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့ တဘုံ။ပ။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေး၊ သောတဝိညာဉ်ဒွေး၊ တတိယစျာန် ဝိပါက်၊ စတုတ္ထစျာန် ဝိပါက်၊ ပဉ္စမစျာန် ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် တဆဲ့တခုတို့၏ ဥပ္ပါ။ပ။ စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ် ကြဉ်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။

ကာယနှင့်စိတ္တ၌ ပဋိလောမ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အသာသပဿာသကင်း သော။ပ။ (ပုဂ္ဂလအတိုင်းဆို) ။ ပဌမစျာန်၊ ဒုတိယစျာန်၊ တတိယစျာန်၊ စတုတ္ထစျာန် ဟုဆိုအပ်သော စျာနောကာသ။ အသာသပဿာသကင်းသော ကာမစိတ်။ပ။ ကာမတဆဲ့တဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ လောဘမူ၊ မောဟမူ။ပ။ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ လောဘမူ၊ မောဟမူ။ပ။ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။ အသာသ ပဿာသနှင့်တကွ ပဌမစျာန်ဇောနှစ်ဆယ်၊ ဒုတိယစျာန်ဇော တဆယ်၊ တတိယ စျာန်ဇော တဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမစျာန်၊ ဒုတိယစျာန်၊ တတိယစျာန်ဟုဆိုအပ်သော စျာနောကာသ။ အသာသပဿာသနှင့်တကွ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်သော

ကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စား
သော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ
လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

ပစ္စုပ္ပန် သံသယကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ အသညသတ္တာနံ တေသံ
တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား၊
မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊
ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။
ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ အသညသတ် ကြည်သော ရူပါတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု
ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော
သုကတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော
ကာသ ရ၏။

ဝစီသင်္ခါရမူ

ဝစီနှင့် စိတ္တ၌ ပဋိလောမ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယ
ဈာန်ဇောတဆယ်၊ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲ့ရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပတ္တိမဂ်
ကြည်သော လောကုတ္တရာ ဒုတိယဈာန်ဇော ခုနစ်ခု၊ တတိယဈာန်ဇော ခုနစ်ခု၊
စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲ့ငါးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား
သော အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထ
ဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ
တဆဲ့တဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေး၊ သောတဝိညာဉ်ဒွေး၊
တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟု
ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် တဆဲ့တခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်
ကြည်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။
ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား
သော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၊ သောတာပတ္တိမဂ် ကြည်သော လောကုတ္တရာ
ပဌမဈာန်ဇော တဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား
သော အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနော
ကာသ။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြည်သော ကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခု တို့၏
ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
ကာမ တဆဲ့တဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ လောဘမူ၊ မောဟမူ။ပ။
သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် သုံးဆဲ့ခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော

ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ် ကြည့်သော ရူပတဆဲ့ ငါးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ လောဘမ၊ မောဟမ။ပ။ သဝိတက္က သဝိစာရစိတ် နှစ်ဆဲ့ခုနစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင် စားသော အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော ကာသလည်း ရ၏။ ။(ပစ္စနိက် သံသယကား နည်းတူ)။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ ပြီး၏။

အတိတပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကိုဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အတိတဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊တဿ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ခပ်သိမ်းသော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက် ရ၏။ ။သံသယ ၎င်းရ၏။ ။[ပဋိလောမ၌လည်း နည်းတူ။ ကာယနှင့် စိတ္တ၊ ဝစီနှင့် စိတ္တလည်း နည်းတူ]။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊တဿ တတ္ထ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ။ ဒုတိယဇ္ဈာန် တတိယဇ္ဈာန် သမာပန္နာန် တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဇ္ဈာန် သမာ ပန္နာန်၊ ကာမာဝစရာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ရူပါဝစရာန် အရူပါဝစရာန် တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဒုတိယဈာန်ဇော တဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင် စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ ရ၏။

[ဤ၌ ဘုမ္မောကာသမဟုတ်၊ ဈာနောကာသဖြစ်၍ ရူပ၊ အရူပဘု ဌ၌ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန် ခဏတ္တယသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်လည်း ကာမဘုံ၌ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ကို ဝင်စားစဉ် အဿာသပဿာသ ဖြစ်ဘူး သောကြောင့် ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန်ချင်းတူရကား “ဒုတိယဇ္ဈာန် တတိယဇ္ဈာန် သမာပန္နာန်” အရ ဖြစ်သတည်း]။

ပဌမဈာန်ဇောနှစ်ဆယ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား သော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ ကာမစိတ် ငါးဆဲ့လေးခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော

ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ဘဝနိကန္တိက ပဌမဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် လေးဆဲ့ခုနစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။[ရူပါဝစရဘုံ၌ဖြစ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် လေးဆဲ့သုံးခုတွင် အရူပဝိပါက်လေးခုထည့်]။

ကာယနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ စတုတ္ထဇ္ဈာန် သမာပန္နာန်၊ ရူပါဝစရာန် အရူပါဝစရာန် တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဇ္ဈာန် ဒုတိယဇ္ဈာန် တတိယဇ္ဈာန် သမာပန္နာန်၊ ကာမာဝစရာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား စတုတ္ထဈာန်ဇောတဆဲရှစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုတ္ထဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် လေးဆဲ့ခုနစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်၊ ဒုတိယဈာန်ဇော တဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ ကာမစိတ် ငါးဆဲ့လေးခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ဝစီသင်္ခါရမူ

ဝစီနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ဒုတိယဇ္ဈာန် တတိယဇ္ဈာန် စတုတ္ထဇ္ဈာန် သမာပန္နာန်၊ သုဒ္ဓါဝါသာန် ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဇ္ဈာန် သမာပန္နာန်၊ ကာမာဝစရာန်၊ ဣတရေသံ ရူပါဝစရာန်

အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဒုတိယဈာန်ဇော တဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲရှစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်ဟု ဆိုအပ် သော မုချဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် ဝစီသင်္ခါရ ဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ် ၌ မရကောင်းသောအဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ် သော ဘဝင် တဆဲငါးချက်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဤတဆဲခုနစ်ချက်သော စိတ် တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။ပဌမ ဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သောဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန် ကာသ။ ကာမစိတ်ငါးဆဲလေးခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန် မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ဘဝနိကန္တိကပဌမဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသောရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် လေးဆဲခုနစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။

ပစ္စနိက်

ကာယနှင့် ဝစီ ပစ္စနိက် သံသယကား စတုတ္ထဈာန် သမာပန္နာနံ၊ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။စတုတ္ထဈာန် ဇောတဆဲရှစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် ဝစီသင်္ခါရ ဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌မရကောင်း သောအဖြစ်ဖြင့်တူသောကြောင့် တံသဒိသဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်တဆဲငါးချက်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဤတဆဲရှစ်ချက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။

ကာယနှင့်စိတ္တ၊ ဝစီနှင့်စိတ္တ ပစ္စနိက် သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊
အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေတခု၊ စေတသိက်
တိံသတို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
သုဒ္ဓါဝါသင်းဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်
ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။
အတိတဝါရ ပြီး၏။ ။

အနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

အနာဂတဝါရ ကာယနှင့်ဝစီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌
ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ကာမာဝစရာနံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇိဿတိ၊ ရူပါဝစရေ
အရူပါဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာ-
ယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ ယဿ
စိတ္တဿ၊ ပစ္ဆိမစိတ်မှပြန်၍ရေသော် အဆုံးစွန်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွ
ဖြစ်သော အကြင်တေတ္တိံသမစိတ်၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ ကာမာဝစရာနံ၊
ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ပစ္ဆိမစိတ္တံ၊ ပစ္ဆိမစိတ်သည်။ ဥပ္ပဇိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ။
တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း။ (အကြွင်းလွယ်ပြီ)။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်
ကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွဖြစ်သော
တေတ္တိံသမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ကာမာဝစရပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမ
သုဂတိခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ
ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ဖြစ်သော
စိတ်၏အနန္တရတိုင်အောင် ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်
ကောင်းသသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။
သုဒ္ဓါဝါသမှတပါး ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္ဆိမစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် အဆုံးစွန်သော
အဿာသပဿာသနှင့်တကွဖြစ်သော တေတ္တိံသမစိတ်မှသည် ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရ
ဖြစ်သော ဒုတိယတဒါရုံ၊ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်တိုင်အောင် ဈာန်မဝင်
စားသော ကာမာဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယ
ဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော
သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ တတိယဈာန်
ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန် ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန် ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက် လေးခုဟု
ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊

ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓစတုတ္ထဇောတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အဿာသ ပဿာသနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်မှသည် စုတိတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌမှတပါး ရူပါဝစရ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ အနုလောမသံသယ အရလည်း ရ၏။

[ကာယနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌လည်း ဝိဘင်း ဝစီအတိုင်းပင်]။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္စိမစိတ်မှပြန်၍ရေသော် အဆုံးစွန်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွဖြစ်သော တေတ္ထိံသမစိတ်မှသည် ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရဖြစ်သော ဒုတိယတဒါရုံ၊ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော ဘဝင် တိုင်အောင် ကာမာဝစရပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စား မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ်မှသည် စုတိတိုင်အောင် ကာမာဝစရစဝန္တပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဘုံ ချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌမှတပါး ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ကာယနှင့် ဝစီသံသယလည်း ရ၏။

ဝစီသင်္ခါရမူ

ဝစီနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန် ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟုဆိုအပ်သော အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင်စုတိ ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ခဏတ္တယ သမဂီ၊ ဘဝင်နောင်စုတိ ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော ဘဝင်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ မဟာဝိပါက် ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု၊ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် တတိယဈာန် ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန် ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန် ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက် လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊

ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓေတုတ္ထဇောတိုင်အောင်၊ ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ဘဝမဆုံးသေးသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။

ပစ္စနိက် သံသယကား ကာယနှင့်ဝစိဋ္ဌိ။ ။ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တေသံ။ ။တိဟိတ် စုတိစိတ်တေရသ။ပ။ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပါဝစရ လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင် စုတိ ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်နောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။[ကာယနှင့်စိတ္တ၊ ဝစိဋ္ဌိနှင့်စိတ္တ၊ ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ]။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ
ကာယသင်္ခါရမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဋ္ဌိ။ ။ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝစိသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။ ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် သမာပန္နာန် တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဈာန် သမာပန္နာန်၊ ကာမာဝစရန် တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ကာမာဝစရန် ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ရူပါဝစရန် အရူပါဝစရန် တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမာဝစရဘုံ၌ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောဈာန်စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန့်အသာသ ပဿာသနှင့်တကွဖြစ်သော ဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန် ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ ရ၏။ ။ကာမာဝစရဘုံ၌ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန့် ဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန့် အသာသ ပဿာသနှင့် တကွ ဖြစ်သောဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။

[အရူပဘုံ၌ ပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန်သည်
လောကုတ္တရာဈာန်ဖြစ်၍ အရိယာသန္တာန်၌ ဖြစ်ရကား ကာမဘုံသို့
မပြန်ပြီဖြစ်သောကြောင့် အရူပပုဂ္ဂိုလ် မရသတည်း]။ ။

ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အဿာသ ပဿာသနှင့်တကွ ဖြစ်သော
တေတ္ထိံသမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပစ္စိမ
ဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။
မိမိဖြစ်ခဲ့သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ
တိုင်အောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်
အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ဖြစ်သောစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်
သော။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆုတဘုံဟု
ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္စိမစိတ်မှပြန်၍ရေသော် အဆုံးစွန် အဿာသ
ပဿာသနှင့်တကွ ဖြစ်သော တေတ္ထိံသမစိတ်မှသည် ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရဖြစ်
သော ဒုတိယတဒါရုံ၊ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်တိုင်အောင် ကာမာဝစရ
အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မော-
ကာသ။ မိမိဖြစ်ခဲ့သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံး
စွန်အဿာသပဿာသနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်မှသည် စုတိ၏ အနန္တရတိုင်
အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆုတဘုံဟု
ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ကာမာဝစရဘုံ၌ ပဌမဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့၊
ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဘုံ၌သာ ဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော
ဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ
အရူပါဝစရဘုံ၌လည်း မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် အဿာသ
ပဿာသနှင့် တကွဖြစ်သော ဈာန်မှသည် အဆုံးစွန်ဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင်
ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။

တနည်းကား ကာမာဝစရဘုံ၌ ပဌမဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့၊ ရူပါဝစရ
အရူပါဝစရဘုံ၌သာ ဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် အဿာသပဿာသ
နှင့်တကွဖြစ်သော ဈာန်မှသည် အဆုံးစွန်ဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော
ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ အစဉ် ဝင်စားသော ဈာန်မှသည် အဆုံးစွန်ဈာန်တိုင်အောင်
ဈာန်ဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံ၌လည်း
မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် အဿာသပဿာသနှင့် တကွဖြစ်သော

ဈာန်မှသည် အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ အစစွာဝင်စားသော ဈာန်မှသည် အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။

[ဤနှစ်နည်းတွင် ရှေ့နည်း၌ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရတို့၌ ပဌမဈာန် ကိုဝင်စားလတ္တံ့မှာ ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်မပါ၍၎င်း၊ အဆုံးစွန် အသာသ ပဿာသနှင့်တကွဖြစ်သော ဈာန်မှစ၍ကောက်ရာ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ကောက်သောကြောင့်၎င်း၊ သင့်သည်မထင်၍ တနည်း ကောက်လိုက်ပါသည်။ ဆင်ခြင်၍ယူကြပါ။ နောက်၌ ဤကဲ့သို့သော အရာကို အမှာမထားပါ။ နည်းတူပင် သိပါလေလော့။ အတုမှတပါး ရသင့်၍သာ ကောက်သည်။ ပါဠိမရှိ။ ။

ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္က သဝိစာရ စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင်၊ တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပ ဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓစတုတ္ထဇောတိုင်အောင် ဈာန်မဝင် စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ် ကြည့်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင်၊ တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထ ဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓ စတုတ္ထဇောတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြည့်သော ရူပတဆဲ့လေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ် သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါ ဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝေဟပ္ပိလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။

ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္က အဝိစာရံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာန် သမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။တိဟိတံစုတိစိတ် တေရသ။ပ။ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု

ဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြည်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနပ်သ။ပ။ ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်ကိုမဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံး ဈာန်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ တတိယဈာန် ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင်စုတိ ဖြစ်အံ့။ ပဉ္စမဇော၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်နောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၊ ဘဝင် တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန် အသညသတ်ကြည်သော ရူပတဆဲနှစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်း သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင်စုတိဖြစ်အံ့။ ပဉ္စမဇော၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်နောင်စုတိဖြစ်အံ့။ ပဉ္စမ ဇော၊ ဘဝင်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ရူပတဆဲ တဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ကာမာဝစရဘုံ၌ ဒုတိယ ဈာန်၊ တတိယဈာန်ကိုမဝင်စားလတ္တံ့။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံ၌သာ ဝင်စား လတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့။ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံ၌လည်း မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန့်သော အသာသပသာသနှင့်တကွဖြစ်သောဈာန်မှသည် အဆုံး ဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ။ တနည်းကား ကာမာဝစရဘုံ၌ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန့်သော အသာသပသာသနှင့်တကွဖြစ်သော ဈာန်မှသည် အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ အစောဝင်စား သော ဈာန်မှသည် အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါ ဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။

[ရှေးအကောက်သည် ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံ၌ ဈာန်ဝင်စားလတ္တံ့ မဝင်စားလတ္တံ့ဟု လိုရင်းမဟုတ်သည်များကို ထည့်၍ကောက်သော

ကြောင့်၎င်း၊ အဆုံးစွန်သော အဿာသပဿာသနှင့် တကွဖြစ်သော
ဈာန်မှသည် ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဆို၍ ကောက်သောကြောင့်
၎င်း ဥိနက၊ အဓိကအပြစ်တင်၍ တနည်း ကောက်လိုက်ပါသည်။။

စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲ့ရှစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်
စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုတ္ထဈာန်ဟု
ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိ
အဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ
ရ၏။

ကာယနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ယဿ စိတ္တဿ
အနန္တရာ ကာမာဝစရာနံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပဇ္ဇိဿတိ၊ စတုတ္ထဈာန် သမာပန္နာနံ၊ ရူပါ
ဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန်
သမာပန္နာနံ၊ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ၊ အဆုံးစွန်
အဿာသပဿာသနှင့်တကွဖြစ်သော တေတ္ထိံသမ မိတ်မှသည် ပစ္ဆိမစိတ်၏
အနန္တရဖြစ်သော ဒုတိယတဒါရုံ၊ မရဏာသန္နပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်တိုင်အောင်သော
စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်မှတပါးကုန်သော။ ကာမာဝစရာနံ၊ တို့အား။ ။
ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္ဆိမစိတ်မှပြန်၍ရေသော် အဆုံးစွန် အဿာသ
ပဿာသနှင့်တကွဖြစ်သော တေတ္ထိံသမ စိတ်မှသည် ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရဖြစ်
သော ဒုတိယတဒါရုံ၊ မရဏာသန္နပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်တိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စား
သော ကာမာဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံဟု
ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်း
သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ်မှသည်
စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
ကာမတဆဲ့တဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ကာမာဝစရ ဘုံ၌ ပဌမဈာန်၊
ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဘုံ၌သာ
ဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ရူပါ
ဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဘုံ၌လည်း မဝင်စားလတ္တံ့ သောသူ
ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်အဿာသပဿာသနှင့် တကွဖြစ်သော ဈာန်မှသည် အဆုံး
ဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါ
ဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်
သော ဈာန်နောကာသ။

တနည်းကား ကာမာဝစရ ဘုံ၌ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ကို
မဝင်စားလတ္တံ့၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ဘုံ၌သာ ဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့။

အဆုံးစွန် အသာသပဿာသနှင့် တကွဖြစ်သော စျာန်မှသည် အဆုံးစျာန်တိုင် အောင် စျာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ အစစွာ ဝင်စားသော စျာန်မှ သည် အဆုံးစျာန်တိုင်အောင် စျာန်ဝင်စားသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ဘုံ၌လည်း မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် အသာသပဿာသနှင့် တကွဖြစ်သော စျာန်မှသည် အဆုံးစျာန်၏ အနန္တရတိုင် အောင် စျာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ အစစွာ ဝင်စားသော စျာန်မှ သည် အဆုံးစျာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် စျာန်ဝင်စားသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော စျာနောကာသ။ ။[နောက်နည်းကား ဒိုင်းဝန်ဆရာတော်ဘုရားနည်း]။

စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံး စျာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစျာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် စျာန်ဝင်စား သော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ် သော စျာနောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ် ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်, အကနိဋ္ဌ ကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။

ကာမာဝစရဘုံ၌ ပဌမဈာန်, ဒုတိယဈာန်, တတိယဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစျာန်တိုင်အောင် စျာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် အသာသပဿာသနှင့် တကွ ဖြစ်သော စျာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် စျာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော စျာနောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန် အသာသပဿာသနှင့် တကွဖြစ်သော တေတ္ထိ သမ စိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အသာသပဿာသနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်, မိမိဖြစ်ခိုက် သောဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်

ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပစ္စုန်ကံ သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ တိဟိတ်စုတိ တေရသ။ပ။ ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါး ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနပ်သ။ပ။ ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူ ပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပ တဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယ ဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန် ၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တ စပဉ္စဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။

ဝစီသင်္ခါရမူ

ဝစီနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇိဿတိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာန်၊ တတိယဇ္ဈာန်၊ စတုတ္ထဇ္ဈာန် သမာပန္နာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဇ္ဈာန် သမာပန္နာနံ၊ ကာမာဝစရာနံ၊ ဣတရေသံ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ စိတ္တဿ၊ အကြင် မရဏာသန္ဓ ပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်စိတ်၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ အဝိတက္ကအဝိစာရံ၊ အဝိတက္က အဝိစာရဖြစ်သော။ ပစ္စိမစိတ္တံ၊ ပစ္စိမစိတ်သည်။ ဥပ္ပဇိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ။ တေန၊ ထို မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်စိတ်နှင့်။ သမင်္ဂီနံ၊ ပြည့်စုံကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း။ (အကြွင်းလွယ်ပြီ)။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထ ဈာန် ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိ စာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမ ဇော၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်နောင်စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်တို့၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲနှစ်ဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင်စုတိ ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်

နောင်စုတိဖြစ်အံ့။ ပဉ္စမဇော, ဘဝင်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်
 မဝင်စားသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်, အသညသတ်,
 အကနိဋ္ဌကြည့်သော ရူပတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။
 ဒုတိယဈာန်, တတိယဈာန်, စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ အဆုံး
 ဈာန်တိုင်အောင်, မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ အဆုံးဈာန်၏အနန္တရတိုင်အောင်
 ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊
 တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ ရ၏။ ။ ပဌမဈာန်ကို
 ဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ အဆုံးဈာန် တိုင်အောင်, မဝင်စားလတ္တံ့သော
 သူဖြစ်အံ့။ အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါ
 ဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။
 ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ
 ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။
 မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
 စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင်, ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ
 တိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ခဏတ္တယ။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာ
 ဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်
 ဝိပါက်, ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်
 ပြုလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏အနန္တရတိုင်အောင်, တတိယ
 ဈာန်ဝိပါက်, စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်, ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်, အရူပဝိပါက်လေးခုဟု ဆို
 အပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှ
 စ၍ မရဏာသန္ဓ စတုတ္ထဇော တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ,
 အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စား
 သော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြည့်သော
 ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော
 ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ပဌမဈာန်ဝိပါက်, ဒုတိယဈာန်
 ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။
 ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင်, တတိယဈာန်ဝိပါက်, စတုတ္ထဈာန်
 ဝိပါက်, ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်, အရူပဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္က
 အဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓ
 စတုတ္ထဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ, အဝိတက္ကအဝိစာရ
 စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 အသညသတ်, အကနိဋ္ဌကြည့်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော
 ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့။ ပဋိ-
 သန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ,

အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ [ဘုမ္မောကာသ ဖြစ်အံ့၊ ဈာန်မဝင်စားသော၊ ဈာန်နောက်ကာသ ဖြစ်အံ့၊ ဈာန်ဝင်စားသောဟု ဆိုလေ]။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ကာယနှင့်စိတ္တအတိုင်း။ အနာဂတဝါရ ပြီးပြီ။

ပစ္စုပ္ပန်ဘိဝါရ
ကာယသင်္ခါရမူ

ပစ္စုပ္ပန်ဘိဝါရ၌။ ။ယဿ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္တုဋ္ဌာန်ကား ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။

[အသညသတ်ကို ပဝတ္တိ၌လည်း ရကောင်းသောကြောင့် အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏ဟု ကောက်သင့်ကြောင်းကို အချို့သော ဆရာမြတ်တို့ ဆိုကုန်၏။ ထိုဆရာမြတ်တို့ စကားကို သစ္စယမိုက်၌ ဥပပဇ္ဇန္တ၊ စဝန္တ၊ ကိုသာ ဟောသောကြောင့် ကောက်တော်မမူကုန်]။ ။

အဿာသပဿာသနှင့်တကွပဌမဈာန်ဇောနှစ်ဆယ်၊ ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇော တဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြည့်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[ကာယနှင့်စိတ္တလည်း ဤနည်းတူ။ ။ပစ္စနိက်သံသယ မရှိ]။

ဝစီသင်္ခါရမူ

ယဿ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ စိတ္တသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိနာ ဝိတက္ကဝိစာ

ရေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ဝိတက္က
ဝိစာရာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ခပ်သိမ်းသော
စိတ်တို့၏ ဘက်ကွဏ။ပ။ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် ငါးဆဲ့ငါးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊
အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။
အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။
ပဌမဈာန်ဇောနှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စားသော
ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြည့်သော
ကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခု၊ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော
သဝိတက္က သဝိစာရစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စား
သော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား
နောက်သာ ရ၏။ ။(အကျယ်ကို ပစ္စုပ္ပန်ဝါရအတိုင်း ကောက်)။ ။ပစ္စုပ္ပန်
သံသယမရှိ။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ
ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် သမာပန္နာနံ အဿာသ
ပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဈာန် သမာပန္နာနံ၊ ကာမာ
ဝစရာနံ အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန
ယတ္ထ။ ပဌမဈာန် သမာပန္နာနံ ကာမာဝစရာနံ အဿာသပဿာသာနံ
ဘက်ကွဏေ၊ တေသံယေဝ ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊
ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ်
တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စားသော ကာမဝစရပုဂ္ဂိုလ်
တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော စျာနောကာသ ရ၏။ ။
အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု
ဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု
ဆိုအပ်သော စျာနောကာသ။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြည့်သော အဿာသ
ပဿာသနှင့်တကွ ကာမစိတ်လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
သော စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံဟု
ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်းရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်တို့၏ ဘက်ကွဏသမင်္ဂီ

အသာသပသာသကင်းသော ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောက်ကား။ ကာမစိတ်ငါးဆဲလေးခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အသာသပသာသကင်းသော ကာမစိတ် ငါးဆဲလေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ဘဝနိကန္တိက ပဌမဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္က သဝိစာရ၊ အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်လေးဆဲခုနှစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စား သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲ ငါးဘုံ။ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။အနုလောမသံသယ လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ဒုတိယဇ္ဈာန် တတိယဇ္ဈာန် သမာပန္နာန် အသာသ ပသာသာန် ဘင်္ဂက္ခဏ၊ တေသံယေဝ ဝိနာ အသာသပသာသေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာန် သမာပန္နာန်၊ သုဒ္ဓါဝါသာန် ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တ မာနေ၊ အသညသတ္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ဒုတိယဈာန်ဇော တဆယ်၊ တတိယ ဈာန်ဇောတဆယ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အသာသပသာသကင်းသော ဒုတိယ ဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇော တဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သောဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယ ဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောက်ကား။ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲရှစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာ- ဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောက်ကား။ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနှင့် ပဌမဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် ဝစီသင်္ခါရဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်း သောအဖြစ်ဖြင့်တူသောကြောင့် တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင် တဆဲငါးချက်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ဤတဆဲ ရှစ်ချက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ အသညသတ်။ပ။ အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။

ကာယနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏ၊ ဝိနာ အသာသပသာသေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏ တေသံ တတ္ထ။ အသာသပသာသာန် ဥပ္ပါဒက္ခဏ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား

သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ့နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ့မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အသာသပဿာသကင်းသော ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား မဝင် စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယ ဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ကာမတဆဲ တဘုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။အသာသပဿာသနှင့်တကွ ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်၊ ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇော တဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်။ပ။ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ အသာသပဿာသနှင့်တကွ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြဉ်သော ကာမစိတ်လေးဆဲလေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေ့။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။

ဝစီသင်္ခါရမူ

ဝစီနှင့် စိတ္တဉ္စ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမဉ္စ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိနာ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ့နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ့မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဖြစ်ထိုက်သော အဝိတက္က အဝိစာရ စိတ်ငါးဆဲငါးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင် စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ကာမတဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်

တဆယ်ကြဉ်သော ကာမစိတ်လေးဆဲ့လေးခု၊ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်
ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္က၊ သဝိစာရစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု
ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
ပစ္စုပ္ပန်ကား သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
ပစ္စုပ္ပန်တိတဝါရ ပြီးပြီ။

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၌။ ။ ယဿ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဝစီသင်္ခါရော
ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊
ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊
အသညသတ္တာနံ တေသံ။ အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။
ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါက် ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု၊ ပဌမဈာန်
ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန် ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္က၊ သဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ တတိ
ယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက် လေးခုဟု
ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊
ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓ စတုတ္ထဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏
ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါ
ဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စား မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါ
ဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ
မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသ-
ပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
ဈာန်မဝင်စား မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။
နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ်။ ပ။
သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ပဌမဈာန်
ဇောနှစ်ဆယ်၊ ဒုတိယဈာန်ဇော တဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇော တဆယ်တို့၏
ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ အဿာ-
သပဿာသနှင့်တကွ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်သော ကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခု
တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်

လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပစ္စိမိတ္တ သမင်္ဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္စိမိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ တေသံ။ ။[အနာဂတ် သက်သက် အကြွင်း အတိုင်းကောက်]။

ကာယနှင့်စိတ္တ ဝိဘင်းလည်း ကာယနှင့် ဝစီဝိဘင်းအတိုင်း။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာ ဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာ သပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော စျာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓသမာပတ်။ပ။အသညသတ်။ပ။ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ကာယနှင့် ဝစီသံသယလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပစ္စိမိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ။ ။[အနာဂတ်သက်သက် အတိုင်းကောက်]။

ဝစီသင်္ခါရမူ

ဝစီနှင့်စိတ္တဉ္စ။ ။သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္စိမိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ဣတရေသံ ဝိတက္ကဝိစာရနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိနာ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓ သမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။အနုဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါက် ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု၊ ပဌမစျာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယစျာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိ တက္ကသဝိစာရ ပစ္စိမိတ်ခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကာမာ ဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပစ္စိမိတ်မှတစ်ပါး သဝိတက္က သဝိစာရစိတ် ခြောက်ဆဲ့ခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်ဝင် စားမဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ ဖြစ်ထိုက်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် တို့၏ ဥပ္ပါ။ပ။ စျာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင် အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓ။ပ။ အသညသတ်။ပ။ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ယခင် သံသယလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်

သာ ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား သဝိတက္ကသဝိစာရ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿမင်္ဂီနံ တေသံ။ ။သဝိတက္ကသဝိစာရ ပစ္စိမစိတ် ၆-ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အဝိတက္ကအဝိစာရ ပစ္စိမစိတ် ၇-ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ။ပ။ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။(ဩကောသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကောသဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

၁[ပုဂ္ဂလောကောသဝါရ ကာယနှင့်ဝစီ၌ ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ ဒုတိယဇ္ဈာန် တတိယဇ္ဈာန် သမာပန္နာန် အဿာသပဿာသာန် ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဇ္ဈာန် သမာပန္နာန်၊ ကာမာဝစရာန် အဿာသပဿာသာန် ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ပဌမဇ္ဈာန် သမာပန္နာန်၊ ကာမာဝစရာန် အဿာသပဿာသာန် ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ တေသံယေဝ ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ရူပါဝစရာန် အရူပါဝစရာန် တေသံ တတ္ထ။ ။အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယ ဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ ပဌမဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဿာသပဿာသနှင့်တကွ အဆုံးဈာန်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ ရ၏။ ။ပဌမဈာန်ကို ဝင်စား လတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန် ဝင်စားသော ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာနော

၁-မူရင်း အရကောကံ၌ ကာယဝစီ၏ ဝိဘင်းပါဠိများနှင့် အနုလောမသန္နိဋ္ဌာန် သံသယအကောက်များကို မပြောတော့ပေ။ (ပစ္စုပ္ပန်နာဂတိဝါရ ဝိဘင်းအတိုင်း အရကောကံ၊ အနုလောမ၌လည်း နည်းတူ)....ဟုသာ မှာခဲ့သည်။ မှာထား သည့်အတိုင်းလည်း လုံးလုံး မတူကြသဖြင့် သောတုဇနတို့ ဣဏ်ရှုပ်ထွေး ရာသောကြောင့် [ ] ဤကဲ့သို့ အမှတ်အသားအတွင်း အရကောကံများကို ထည့်သွင်းလိုက်သည်။

ကာသ။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွ
ကာမစိတ် ၄၄-ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စား
သော ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော
ကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံး
ဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရတိုင်
အောင် ပဌမဈာန်စောနှစ်ဆယ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်း
သော ပဌမဈာန်စောနှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်
စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်
သော ဈာနောကာသ။ [ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်
သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော
စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ
ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ။
အစစ်ကောက်]။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊
ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော ကာမစိတ် ငါးဆဲ လေးခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ
သမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော ကာမစိတ် ငါးဆဲလေးခု
တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့
အား ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယ
ဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော
သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင်၊ တတိယဈာန်
ဝိပါက်။ပ။ အရူပဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရ စိတ်ဖြင့်
ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓ စတုတ္ထဇောတိုင်
အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊
အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊
အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်
ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန် ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်
သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍
စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်
ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟုဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေ
လတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓစတုတ္ထဇောတိုင်အောင် ဖြစ်
ထိုက်။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်
အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။

မိမိ။ပ။ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိ။ပ။ စုတိတိုင်အောင်။ပ။
ဝေဟပုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော
ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။[အနာဂတ်သက်သက် ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ
အတိုင်းပင်]။

ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား [ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္က
အဝိစာရံ ပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊ တတိယဇ္ဈာနံ သမာပန္နာနံ၊
အဿာသပဿာသာနံ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ တေသံယေဝ ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ
စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ]။
ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ။(အစစ်အတု)။ ။[ပဌမဇ္ဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊
အဆုံးဈာန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော အဆုံးဈာန်၏ ဥပ္ပါ-
ဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
ပဌမဇ္ဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ]။ ။ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ။ (အစစ်
အတု)။အနာဂတ်အတိုင်းကောက်။ ။ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇော
တဆယ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ဒုတိယ။ပ။
တတိယ။ပ။ ဥပ္ပါ။ပ။ ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါ-
ဝစရ။ပ။ ဈာန်နောကာသ။ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲ့ရှစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယ။ပ။
စတုတ္ထဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ အသညသတ်။ပ။ ဘုမ္မောကာသ
ရ၏။

ကာယနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ
ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။
အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
ပစ္စိမစိတ်သုံးပါးမှတစ်ပါး ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသ
ပဿာသကင်းသော ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
ဈာန်နောကာသ လေးပါး၊ ဘုမ္မောကာသ သုံးပါး ရ၏။ ။[သံသယကို ပစ္စုပ္ပန်-
ဝါရက အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။ အရအတိုင်းကောက်]။ ။ပစ္စုပ္ပန်
သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။တိဟိတ်
စုတိ တေရသ။ပ။ ပစ္စိမစိတ်။ပ။တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြည့်
သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ။ပ။သ။ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယ
ဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ခဏတ္တယ။ပ။
ဈာန်နောကာသ။ (အတုကောက်)။ အသညသတ်။ပ။ ဘုံ။ပ။ သ ရ၏။ ။
[အနာဂတ်သံသယပင် မထူးပြီ]။

၁ [တနည်းကား။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ပဌမ
 ဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊
 အသာသပဿာသနှင့်တကွ အဆုံးဈာန်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
 သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊
 တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ ရ၏။ ။ပဌမဈာန်၊
 ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံး
 ဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရ
 တိုင်အောင် အသာသပဿာသနှင့်တကွ ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်၊
 ဒုတိယဈာန်ဇော တဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇော တဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
 သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။
 ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြည့်သော အသာသပဿာသနှင့်တကွ ကာမ
 စိတ် လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်
 စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံဟု ဆိုအပ်သော
 ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
 [သန္နိဋ္ဌာန်အရကား သဘောရသင့်၍ ကောက်ပြသည်။ ပါဠိမရှိ။]

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယ
 ဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်
 တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရ
 တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော ဈာန်ဇောတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အသာသ
 ပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော ဈာန်ဇောတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ
 ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမ-ရူပ-အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 ဈာန်နောကာသ လေးပါး။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်
 အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အသာသပဿာသ
 ကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
 ဈာန်မဝင်စားသော ကာမ-ရူပ-အရူပ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ
 သုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြည့်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ
 ဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။

၁-ဤကာယမူ စိတ္တမူလိ၌ အရကောက်ဆရာတော်ကြီး၏ အမှာအထားနှင့် အရ
 ကောက်များတွင် မှာထားချက်သက်သက်ဖြင့် မပြည့်စုံခြင်း၊ ရှေ့ရောက်မှ နောက်သို့
 ပြန်မှာခြင်း၊ အရကောက်ရာတွင်လည်း “သိလောက်ပြီ” ဟု ယူဆသဖြင့် ချိုး
 ခြင်း၊ တရားကြွင်းကျန်ခြင်းတို့ကြောင့် “တနည်းကား” အကောက်ကို [ ]
 ဤကဲ့သို့ အမှတ်အသားအတွင်း ဖြည့်စွက်ထည့်သွင်းလိုက်ပါသည်။

မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ အသညသတ် အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပစ္စုပ္ပန် သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။တိဟိတံ စုတိ တေရသ။ပ။ ပစ္စိမစိတ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ် ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ အသညသတ် အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော အဆုံးဈာန်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စျာနောကာသ လေးပါး။ ။ အသညသတ်။ပ။ ဘုမ္မောကာသ ရ၏။

ဝစီသင်္ခါရမူ

ဝစီနှင့်စိတ္တ၌။ ။သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိနာ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါက်ညာဏ

သမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန် ဝိပါက်ဟုဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ ပစ္စိမစိတ် ၆-ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၊ အာဘဿရတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ၆-ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သဝိတက္ကသဝိစာရ စုတိ ၁၂-ခု၊ စေတသိက်ပဉ္စတိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ အာဘဿရ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ၆-ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ ရ၏။ ။ပစ္စိမစိတ် သုံးပါးမှ တပါး သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ခြောက်ဆဲခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ ကာမတဆဲတဘုံ၊ အသညသတ် ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

၁ [တနည်းကား။ ။ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ပဌမဈာန်စော နှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမ, ရူပ, အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် လေးဆဲခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမ, ရူပ, အရူပ ပစ္စိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ် ကြဉ်သော ရူပ တဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် လေးဆဲခြောက်ခု တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမ, ရူပ, အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား

၁-ဤနောက်နည်းကို နိရောဓ ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၌ အရကောက် ဆရာတော် ဘုရား မှာထားသည့်အတိုင်း [ ] ဤကဲ့သို့ အမှတ်အသားအတွင်း အကျယ် ထည့်သွင်း ကောက်ပြုလိုက်ပါသည်။

ကာမတဆဲတဘုံ၊ အသညသတ် အကနိဋ္ဌကြည်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် လေးဆဲခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမ, ရူပ, အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဋိသန္ဓေစိတ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဖြစ်ထိုက်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဈာန်နောကာသ လေးပါး။ ဘုမ္မောကာသ သုံးပါး။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်, ပဌမဈာန်, ဒုတိယဈာန်, တတိယဈာန်, စတုတ္ထဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဖြစ်ထိုက်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဈာန်နောကာသ လေးပါး။ ကာမတဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်, အကနိဋ္ဌကြည်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်, ပဌမဈာန်။ပ။ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဖြစ်ထိုက်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဈာန်နောကာသလေးပါး။ ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။

[တနည်းအကျဉ်းကား ပစ္ဆိမစိတ်သုံးပါးမှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဖြစ်ထိုက်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဈာန်နောကာသ လေးပါး။ ဘုမ္မောကာသ သုံးပါး ရ၏။ ။ဤသို့ လည်း ကောက်ရိုးပြုကုန်၏။ ။ပစ္ဆိမစိတ် သုံးပါးမှတစ်ပါး သဝိတက္က။ပ။ ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

၁[တနည်းကား။ ။ပဋိ။ ။ ဤ သဒ္ဓိဋ္ဌာန်ကား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန် တိုင်အောင် မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရတိုင် အောင် ခပ်သိမ်းသော ဈာန်ဇောတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဇောတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဈာနောကာသ လေးပါး။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက် သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဖြစ်ထိုက်သော အဝိတက္ကအဝိစာရ စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ပစ္စိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ အသည သတ် ကြဉ်သော ရူပ တဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော ကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော ဇိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဖြစ်ထိုက်သော အဝိတက္ကအဝိစာရ စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ကာမ တဆဲ့တဘုံ၊ အသညသတ် အကနိဋ္ဌ ကြဉ်သော ရူပ တဆဲ့ လေးဘုံ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင် အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဖြစ်ထိုက်သော အဝိတက္က အဝိစာရ စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန် မဝင်စားသော ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ တဆဲ့တဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ် သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။]

ပစ္စနိကံသံသယကား သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အဝိတက္က၊ အဝိစာရပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။သဝိတက္ကသဝိ စာရ ပစ္စိမစိတ်ခြောက်ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စား သော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ အာဘဿရတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ခြောက်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော

၁-ဤ နောက်ဆုံးနည်းကား နိရောဓပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၌ အရကောက် ဆရာတော် ဘုရား မှာထားသည့်အတိုင်း [ ]ဤလက္ခဏာအတွင်း ထားလျက် အကျယ် ကောက်ပြသော နည်းဖြစ်ပါသည်။

ကာသ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သဝိတက္ကသဝိစာရ စုတိတဆဲနှစ်ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ အာဘဿရတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရခြောက်ဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမစျာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ အဆုံးစျာန်၏ ဘင်္ဂက္ခယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမစျာန်ဟု ဆိုအပ်သော စျာနောကာသ။ တတိယစျာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထစျာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမစျာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရပစ္စိမိတံ ခုနစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမစျာန်၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲနှစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အဝိတက္ကအဝိစာရ စုတိစိတ်ခုနစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမစျာန်၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ဒုတိယစျာန်၊ တတိယစျာန်၊ စတုတ္ထစျာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့။ အဆုံးစျာန်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယစျာန်၊ တတိယစျာန်၊ စတုတ္ထစျာန်ဟု ဆိုအပ်သော စျာနောကာသ။ အသညသတ်။ပ။ အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ ပြီးပြီ။ ။

အတိတာနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ
 ကာယသင်္ခါရမူ

အတိတာနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ ဝစီ သင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ ပစ္စိမိတ္တယသမင်္ဂီနံ၊ ယဿ ဇိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္က အဝိစာရံ ပစ္စိမိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမဉ္ဇိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်စုတိစိတ် တေရသ။ပ။ ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ တတိယစျာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထစျာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမစျာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟုဆိုအပ်သော အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင် စုတိဖြစ်အံ့။ ပဉ္စမဇော၏ခဏတ္တယသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်နောင် စုတိဖြစ်အံ့။ ပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တ

ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။မဟာဝိပါက် ဣဏသမ္ပယုတ်လေးခု၊ ပဌမဈာန် ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် တတိယ ဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်။ပ။ အဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု လတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓေ စတုတ္ထဇောတိုင်အောင် ဈာန် ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

ကာယနှင့်စိတ္တ၌အနုလောမ၌ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ။ဣတရေသံ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ် စုတိစိတ် တေရသ။ပ။ ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိ သန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[ဝစီနှင့် စိတ္တလည်းနည်းတူပင်။ ။ဤသုံးယမက၌ ပစ္စနိက် သံသယမရှိ။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရလွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကသဝါရ
ကာယသင်္ခါရမူ

ပုဂ္ဂလောကသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော ဥပုဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ ဝစီသင်္ခါရော ဥပုဇ္ဇိဿတိတိ။ ကာမာဝစရေ ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် သမာပန္နာနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဈာန် သမာပန္နာနံ၊ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမတိဟိတ် စုတိလေးခု၊ စေတသိက်တေတ္တိ သတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မော ကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမစုတိ တဆယ်။ပ။ ကာမာဝစရ စန္ဒပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆုံတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏

ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ ရ၏။ ။ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆု တဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက် လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓ စတုတ္ထဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆုငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ် ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ မှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမ ဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓ စတုတ္ထဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆုလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊

အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။အနုလောမသံသယ လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

ပစ္စနိက်သံသယကား ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ စတုတ္ထဇ္ဈာန် သမာပနာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။မဟဂ္ဂုတ်စုတိကိုးခု၊ စေတသိက် ပဉ္စတိသတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြည့်သော ရူပ တဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော မဟဂ္ဂုတ်စုတိကိုးခု၊ စေတသိက် ပဉ္စတိသ တို့၏။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ စာန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသ ညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြည့်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်နောင်စုတိ ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ် ကြည့်သော ရူပတဆဲနှစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမ ဇော၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်နောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်တို့၏ခဏတ္တယ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြည့်သော ရူပတဆဲဘဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲရှစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ အသညသတ်။ပ။ အသညသတ် ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။

ကာယမူ စိတ္တမူလီ

ကာယနှင့် စိတ္တ၌ အနုလောမကား ကာမာဝစရေ ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဇ္ဈာန် ဒုတိယဇ္ဈာန် တတိယဇ္ဈာန် သမာပနာနံ၊ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ 'စတုတ္ထဇ္ဈာန် သမာပနာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ၊ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမတိဟိတ် စုတိလေးခု။ပ။ ကာမာဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်

ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်
 ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမစုတိတဆယ်။ပ။ ကာမာ
 ၀စရ စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။
 ပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့ သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံး
 ဈာန်၏ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊
 အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော
 ဈာန်နောကာသ ရ၏။ ။ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့
 သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် မဝင်စားလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊
 အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊
 အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟုဆိုအပ်သော
 ဈာန်နောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်
 စားသော ကာမာဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံဟု
 ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် နောင်
 ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။
 ဈာန် မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံဟု
 ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ
 ရ၏။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့
 အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရ
 တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏
 အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ
 ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပ
 လေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။
 ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌ
 ကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။
 မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
 စုတိတိုင်အောင်။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော
 ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်
 သာ ရ၏။

ပစ္စုပ္ပန် သံသယကား ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္စိမိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ အသည-
 သတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။မဟဂ္ဂုတ် စုတိကိုးခု။ပ။ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ
 အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြည့်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊
 အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်
 မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော မဟဂ္ဂုတ်စုတိကိုးခု။ပ။ ခဏတ္တယ။ပ။ အသညသတ်၊
 အကနိဋ္ဌကြည့်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော-
 ကာသ။ စတုတ္ထဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ခဏတ္တယ
 သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ အသညသတ်။ပ။
 အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။

ဝစိမ္မ စိတ္တမ္မလီ

ဝစိန္တံ စိတ္တံ။ ။သဝိတက္ကသဝိစာရဘူမိယံ ပစ္စိမိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ
 တတ္ထ။ ဣတရေသံ သဝိတက္ကသဝိစာရဘူမိယံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယသ
 ဝါ ပန ယတ္ထ။ အဝိတက္ကအဝိစာရဘူမိယံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု-
 လောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်စုတိ တေရသ။ပ။ ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊
 အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်
 ကြည့်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။
 မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ကျေနပ်သ။ပ။
 ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊
 အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြည့်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော
 ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့ သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်
 ၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊
 အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ ရ၏။ ။
 ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စား
 လတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော
 ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော
 ဈာန်နောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။
 ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပစ္စိမိတ်က ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ
 ခုနစ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော
 ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။

သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ဘဝနိကန္တိက ပဌမဇောမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊
 ကြွင်းသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရ
 တိုင်အောင် စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။
 ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု
 ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ဘဝနိကန္တိက ပဌမဇောမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရ
 တိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏
 အနန္တရတိုင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်
 တို့အား အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု
 ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန် ကောင်းသော
 သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်။ပ။ စျာန်မဝင်စားသော
 ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝေဟပုဂ္ဂိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ
 ဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယ
 ကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို
 ဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ
 ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် စျာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊
 ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု
 ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်တဆဲခြောက်ချက်၊
 မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဤတဆဲရှစ်ချက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
 သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော
 ကာသ ရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ
 ရ၏။

ပစ္စနိက် သံသယကား အဝိတက္ကအဝိစာရဘူမိယံ ပစ္ဆိမတ္တသမင်္ဂီနံ၊ အသည
 သတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို မဝင်စား
 လတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်
 ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊
 တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ အသညသတ်။ပ။
 အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။အတိတာနာဂတဝါရ
 ပြီး၏။

ဥပ္ပါဒဝါရ ပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ နိဓရောပပစ္စုပ္ပန်ဝါရ

[နိဓရောဝါရ၌ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရသည် ဥပ္ပါဒပစ္စုပ္ပန်ဝါရနှင့်တူပြီ။ ဥပ္ပါဒဝါရ ၌ ဥပ္ပါဒက္ခဏကို နိဓရောဝါရ၌ ဘင်္ဂက္ခဏဆိုသည်သာ ထူးသည်။ အတိတ ဝါရလည်း အလုံးတူပြီ။]

အနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

အနာဂတဝါရ၌ ကာယနှင့်ဝစီ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါပန။ ကာမာဝစရာနံ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာကာမာဝစရာနံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမတိဟိတ် စုတိလေးခု၊ စေတသိက် တေတ္တိံ သတ္တိ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာ ဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္ဆိမစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် အဆုံးစွန် အဿာသ ပဿာသနှင့်တကွချုပ်သော စိတ်မှသည် ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရဖြစ်သော ဒုတိယ တဒါရုံ၊ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်တိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာ ဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ် သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စား-မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမ သုဂတိခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အဿာသပဿာသနှင့် တကွချုပ်သော စိတ်မှသည် စုတိတိုင်အောင် ကာမာဝစရ စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်း ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌ ကြည်သော ရူပ၊ အရူပ ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။[ဥပ္ပါဒ၌လည်း အသညသတ် အကနိဋ္ဌ ကြည်လို့၏။]

ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ချုပ်သောစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စား-မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမ သုဂတိခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ချုပ်သော စိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စား မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။

ကာမာဝစရဘိဉ္ဇ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိ တိုင်အောင် ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်၊ သုဒ္ဓါဝါသမှ တပါး ရူပ, အရူပပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပစ္စနိက် သံသယကား သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ, အဝိတက္က အဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿမင်္ဂီနံ, ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္စိမ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဇိဿတိ တေသံ။ ။မဟာဝိပါက်ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခု၊ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ ပစ္စိမစိတ်ခြောက်ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ တတိယဈာန်ဝိပါက်။ပ။ အဝိတက္ကအဝိစာရ ပစ္စိမစိတ်ခုနစ်ခု တို့၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အဝိတက္ကအဝိစာရ စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ, ဘဝင်နောင်စုတိ ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်္ဂ, ဘဝင်၏ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

[ကာယနှင့်စိတ္တလည်း ကာယနှင့်ဝစီအတိုင်း တူပြီ]။ ။ပဋိလောမ သန္နိဋ္ဌာန် ကား ကာမာဝစရာနံ (အစရှိသည်၏ အရကို ကောက်မြဲ)။ ။ရူပါဝစရေ အရူပါ ဝစရေ အရကား ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စား မဝင်စားသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ [ဤမျှသာယူသည်။ အကြောင်းကို ကာယနှင့်ဝစီအတိုင်း ကောက်လေ]။

ဝစီမူ စိတ္တမူလီ

ဝစီနှင့်စိတ္တံ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အဝိတက္က အဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပါဒ်က္ခဏေ, ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္စိမစိတ္တံ ဥပုဇ္ဇိဿတိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန် ကား တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက် လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရပစ္စိမစိတ်ခုနစ်ခု တို့၏ ဥပါဒ်က္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အဝိတက္ကအဝိစာရ စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ, ဘဝင်နောင်စုတိ ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်္ဂ, ဘဝင်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။မဟာဝိပါက်ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခု၊ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်, တတိယ

ဈာန်ဝိပါက်။ပ။ အဝိတက္ကအဝိစာရ စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊
 ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။
 ဈာန်ဝင်စား-မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိက
 ပုဂ္ဂိုလ်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင်
 ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ဈာန်ဝင်စား-မဝင်စားသော အကနိဋ္ဌ ကြည်သော ကာမာ
 ဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။
 (ဈာန်ဝင်စား မဝင်စား မဆိုသော်လည်း သင့်၏)။

ပစ္စနိက် သံသယကား ကာယနှင့်စိတ္တ၊ ဝစီနှင့်စိတ္တ ဤနှစ်ယမက၌ ပစ္ဆိမ
 စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။တိဟိတ်စုတိ တေရသ။ပ။ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီဟု
 ဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 ရ၏။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ
 ကာယသင်္ခါရမူ

ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိယတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝစီသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိ-
 ယတိတိ။ ဒုတိယဇ္ဈာန် တတိယဇ္ဈာန် သမာပန္နာန် တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဇ္ဈာန်
 သမာပန္နာန်၊ ကာမာဝစရန် တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။
 ကာမာဝစရန် ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဥပါဒ်က္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ကာမာ-
 ဝစရန် ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပုဇ္ဇိယတိ၊ ရူပါဝစရန်၊ အရူပါဝစရန် တေသံ တတ္ထ။ ။
 [အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယကို ဥပါဒ်ဝါရ အနာဂတ်အတိုင်းတွင် အဆုံးစွန်
 အသာသပသာသနှင့် တကွ ချုပ်သောဈာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊ စိတ်၏ဥပါဒ်
 တိုင်အောင် ဆို၍ကောက် မထူးပြီ]။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမတိဟိတ်
 စုတိလေးခု၊ စေတသိက်တေတ္တိ သတို့၏ ဥပါဒ်က္ခဏသမဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်
 မဝင်စားသောကာမာဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ
 ဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်း
 သော ကာမစုတိတဆယ်တို့၏ ဥပါဒ်က္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စား
 သော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။
 ပစ္ဆိမစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် အဆုံးစွန် အသာသပသာသနှင့်တကွ ချုပ်သော
 စိတ်မှသည် ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရဖြစ်သော ဒုတိယတဒါရုံ၊ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော
 ဘဝင်တိုင်အောင် ကာမာဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ
 ခုနစ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် အသာသပသာသနှင့်တကွချုပ်သော စိတ်မှ
 သည် စုတိ၏ အနန္တရဖြစ်သော ဒုတိယတဒါရုံ၊ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော ဘဝင်

တိုင်အောင် စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ကာမာဝစရဘုံ၌ ပဌမဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့ ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံ၌သာ ဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ အဆုံးစျာန် တိုင်အောင် စျာန်ဝင်စားသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ဘုံ၌လည်း မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန့် အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ဖြစ်သော စျာန်မှသည် အဆုံးစျာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် စျာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ် သော စျာနောကာသ။ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်, တတိယဈာန်ဝိပါက်။ပ။ အဝိတက္ကအဝိစာရ စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်, စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခဲ့သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သော သူ ဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်, အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ ပဋိ သန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ စျာန်မဝင်စား သော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်, အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခဲ့သော ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ် တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။[သံသယကို ဥပ္ပါဒ်အတိုင်းကောက်]။

ပစ္စုနိကံသံသယကား သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ, အဝိတက္က အဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿမင်္ဂီနံ, ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္စိမ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ, စတုတ္ထဇ္ဈာန် သမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ မဟာဝိပါက် ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု၊ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ ပစ္စိမစိတ်ခြောက်ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ သုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အာဘဿရတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရခြောက်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခဲ့သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမစုတိ တဆယ်။ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္က သဝိစာရ စုတိစိတ်တဆဲ့နှစ်ခု၊ စေတသိက်ပဉ္စတိသတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု

ဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားကာမ တဆွဲတဘုံ၊ အာဘဿရ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရခြောက်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန် ကို မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမ ဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရ ပစ္ဆိမ စိတ်ခုနစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆွဲ နှစ်ဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခဲ့သောဘ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အဝိတက္ကအဝိစာရ စုတိစိတ် ခုနစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆွဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်နောင်စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်္ဂ၊ ဘဝင်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန် အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆွဲနှစ်ဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခဲ့သောဘ၌ နောင်မဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ဇောနောင်စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်နောင် စုတိ ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ဘင်္ဂ၊ ဘဝင်၏ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆွဲ တဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ကာမာဝစရဘ၌ ဒုတိယ ဈာန်၊ တတိယဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘ၌သာဝင်စားလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါ ဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘ၌လည်း မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ချုပ်သောဈာန်မှသည် အဆုံးဈာန်တိုင် အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။

တနည်းကား ကာမာဝစရဘ၌ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ချုပ်သောဈာန်မှသည် အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ အစစဘဝင်စား သော ဈာန်မှသည် အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါ ဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။

[ရှေးအကောက်သည် ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံ၌ ဈာန်ဝင်စားလတ္တံ့၊ မဝင်စားလတ္တံ့ ဟုလိုရင်းမဟုတ်သည်ကိုထည့်၍ကောက်သောကြောင့်၎င်း၊ အဆုံးစွန် အသာသပဿာသနှင့်တကွဖြစ်သော ဈာန်မှသည်ဟု ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဆို၍ ကောက်သောကြောင့်၎င်း ဥိနက၊ အဓိက အပြစ်တင်၍ တနည်းကောက်လိုက်သည်။]

စတုတ္ထဈာန်ဇောတဆဲရှစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား သော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ် သော ဈာနောကာသ။ အသညသတ်။ပ။ အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။

ကာယမူ စိတ္တမူလီ

ကာယနှင့်စိတ္တ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ကာမာဝစရနံ ပစ္ဆိမ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ကာမာဝစရနံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇိဿတိ၊ စတုတ္ထဈာန် သမာပန္နာနံ၊ ရူပါဝစရနံ အရူပါဝစရနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် သမာပန္နာနံ၊ ဣတရေသံ ကာမာဝစရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား [ကာမာဝစရနံ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေအရ ကာမတိဟိတ်စုတိလေးခု (အစစ် အတု ကောက်မြဲ)။ ။ယဿ စိတ္တဿ။ပ။ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇိဿတိ-အရ ပစ္ဆိမစိတ်မှပြန်၍ရေသော်။ပ။ အစစ် အတု ကောက်မြဲ]။ ။ ကာမာဝစရဘုံ၌ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့၊ ရူပါ ဝစရ၊ အရူပါဝစရဘုံ၌သာ ဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဘုံ၌လည်း မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် အသာသပဿာသနှင့်တကွ ချုပ်သောဈာန်မှသည် အဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယ ဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။

တနည်းကား ကာမာဝစရဘုံ၌ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံ၌သာ ဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် အသာသပဿာသနှင့်တကွ ချုပ်သောဈာန်မှသည် အဆုံးဈာန်တိုင် အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ အစောဝင်စားသော ဈာန်မှသည် အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံ၌လည်း မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် အသာသ ပဿာသနှင့်တကွ ချုပ်သောဈာန်မှသည် အဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဈာန်

ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ အစွာဝင်စားသော ဈာန်မှသည် အဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ [ဤနှစ်နည်းတွင် နောက်နည်းကို ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တော်မူသော ဒိုင်းဝန် ဆရာတော်ဘုရား ချမ်းမြောက်စွာပြောတော်မူသည်]။ ။စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် မဝင်စားလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမိတိ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမိတိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။

ကာမာဝစရဘုံ၌ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ မဝင်စားလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန့် အသာသပသာသနှင့် တကွဖြစ်သော ဈာန်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန့် အသာသပသာသနှင့်တကွ ဖြစ်သော တေတ္ထိ သမိတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပစ္စိမိတိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန့် အသာသပသာသနှင့်တကွ ဖြစ်သောစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပစ္စနိကံသံသယကား ပစ္စိမိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။တိဟိတံစုတိ တေရသ။ပ။ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ၊

ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြည်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ်ကေုနုဝိသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိသတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပစဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ရူပတဆဲ့လေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ အသညသတ်။ပ။ အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။

ဝစီမု စိတ္တမုလိ

ဝစီနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အဝိတက္ကအဝိစာရ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇိဿတိ၊ ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် စတုတ္ထဈာန် သမာပန္နာန် တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဈာန် သမာပန္နာန်၊ ကာမာဝစရန်၊ ဣတရေသံ ရူပါဝစရန် အရူပါဝစရန် တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဝိတက္ကအဝိစာရ ပစ္စိမစိတ်ခုနစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ် ကြည်သော ရူပတဆဲ့နှစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အဝိတက္ကအဝိစာရ စုတိစိတ်ခုနစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ရူပတဆဲ့တဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ [တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင်စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ ဘဝင်နောင်စုတိဖြစ်အံ့။ ပဉ္စမဇော၏ဘင်္ဂ၊ ဘဝင်၏ခဏတ္တယ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်ကြည်သော ရူပတဆဲ့နှစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မချုပ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင်စုတိဖြစ်အံ့။ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊

ဘဝင်နောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ဘင်၊ ဘဝင်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ]။ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့ သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော စျာနောကာသ ရ၏။

ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော စျာနောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ကာမာဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် တတိယဈာန်ဝိပါက်။ပ။ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊ တတိယဈာန်ဝိပါက်။ပ။ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု

ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်းရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန် သံသယကား။ [ကာယနှင့် စိတ္တအတိုင်းပင်]။ ။ အနာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။ [ပစ္စုပ္ပန်တိတဝါရကို ဥပ္ပါဒဝါရ ပစ္စုပ္ပန်တိတဝါရအတိုင်းတွင် ဥပ္ပါဒက္ခဏကို ဘင်္ဂက္ခဏ၊ ဘင်္ဂက္ခဏကို ဥပ္ပါဒက္ခဏလည်း၍ ကောက်လေ]။ ။

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ကာယသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ ဝစီသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ နိရောဓေမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။အဿာသပဿာသာနံ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါက်ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခု၊ ပဌမဈာန် ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ဥပါဒတိုင်အောင်၊ တတိယ ဈာန်ဝိပါက်။ပ။ အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား-မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိ သန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသ ကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓေမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ပဌမဈာန်ဇောနှစ်ဆယ်၊ ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြည့်သော အဿာသပဿာသနှင့် တကွ ကာမစိတ်လေးဆယ့်လေးခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန် မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား။ ။ [ဤ နိရောဓအနာဂတ် သက်သက်အတိုင်း မထူးပြီ]။ ။

ကာယမူ စိတ္တမူလီ

ကာယနှင့်စိတ္တ၌လည်း ကာယ ဝစီ ဝိဘင်းနှင့် တူပြီ။ ။ပဋိလောမ၌ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပါဒတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ

သမင်္ဂီ၊ အသာသပသာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စား-မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင် အောင်ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အသာသပသာသ ကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စား၊ မဝင်စား သော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓ။ပ။ အသညသတ် ။ပ။၏။ [အသာသပသာသာနံ အရကို ကောက်မြဲ]။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ။ ။(အကောက်လွယ်ပြီ)။

ဝစိမ္မ စိတ္တမလိ

ဝစိနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမကား သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ဣတရေသံ ဝိတက္ကဝိစာရနံ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ဝိနာ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ နိရောဓ သမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ဝိတက္ကဝိစာရနံ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါက် ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု၊ ပဌမစျာန် ဝိပါက်၊ ဒုတိယစျာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္က သဝိစာရပစ္စိမစိတ် ခြောက် ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပစ္စိမစိတ်မှတစ်ပါး သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ခြောက်ဆဲ့ ခြောက်ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စား မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါ ဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒ် တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စား မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရ စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စား-မဝင်စားသော ကာမာ ဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓသမာပတ်။ပ။ အသညသတ်။ပ။ ရ၏။အနုလောမ သံသယအရလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပစ္စနိက် သံသယကား အဝိတက္ကအဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။အဝိတက္က အဝိစာရ ပစ္စိမစိတ် ခုနစ်ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသ ဝါရ လွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝစီသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ ဒုတိယဇ္ဈာနံ တတိယဇ္ဈာနံ သမာပန္နာနံ အဿာသ ပဿာသာနံ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပန္နာနံ၊ ကာမာ ဝစရာနံ အဿာသပဿာသာနံ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပန္နာနံ ကာမာဝစရာနံ အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ တေသံယေဝ ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ် တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ [ပဌမဈာန်ကို မဝင်စား လတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဿာသပဿာသနှင့်တကွ အဆုံးဈာန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ] ရ၏။ ။ [ပဌမဈာန်ကို ငင်စားလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံး ဈာန်၏ အနန္တရ တိုင်အောင်] အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ် ကြည့်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ တဆဲ့တဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ် တိုင်အောင် ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသ ကင်းသော ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန် ဝင်စားသောကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ် သောဈာန်နောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသ ကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော ကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘ၌ နောင်ဖြစ်ပြန် ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိ

သန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ မဖြစ်ပြန် ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အသာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆွဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ တတိယဈာန်ဝိပါက်။ပ။ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆွဲငါးဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သဝိတက္ကသဝိစာရ စိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် တတိယဈာန် ဝိပါက်။ပ။ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆွဲလေးဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝေဟပွိုလ်တိုင်အောင် သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပစ္စနိကံသံသယကား သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် သမာပန္နာနံ အသာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ တေသံယေဝ ဝိနာ အသာသပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ စတုတ္ထဈာန် သမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။မဟာဝိပါက် ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခု၊ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္ဆိမစိတ် ခြောက်ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ အာဘဿရတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရခြောက်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမစုတိတဆယ်၊ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟုဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ စုတိစိတ် တဆွဲနှစ်ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆွဲတဘုံ၊ အာဘဿရတိုင်

အောင်သော ရူပါဝစရခြောက်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဿာသပဿာသကင်းသော အဆုံးဈာန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ တတိယဈာန် ဝိပါက်။ပ။ အဝိတက္ကအဝိစာရ ပစ္ဆိမစိတ်ခုနစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်ကြည့်သော ရူပတဆဲနှစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန် ကောင်းသော အဝိတက္က အဝိစာရ စုတိစိတ် ခုနစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန် အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြည့်သော ရူပတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ [တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟုဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင်စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်နောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ဘင်္ဂ၊ ဘဝင်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်ကြည့်သော ရူပတဆဲနှစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မချုပ်ပြန်ကောင်းသော အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင်စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်နောင် စုတိ ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ဘင်္ဂ၊ ဘဝင်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြည့်သော ရူပတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သောဘုမ္မောကာသ]။ ။ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသ ကင်းသော ဒုတိယဈာန်ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇော တဆယ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲရှစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုတ္ထဈာန်ဟုဆိုအပ်သောဈာန်နောကာသ။ အသညသတ်။ပ။ အသညသတ်ဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။

ကာယမူ စိတ္တမူလီ

ကာယနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဝိနာ အဿာသ ပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။

အဿာသပဿာသာနံ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ [အနုဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဌမ
 စျာန်၊ ဒုတိယစျာန်၊ တတိယစျာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဿာသ
 ပဿာသနှင့်တကွ အဆုံးစျာန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်ဝင် စား
 သော ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမစျာန်၊ ဒုတိယစျာန်၊ တတိယစျာန်ဟုဆိုအပ်သော
 စျာန်နောက်သရ၏။ ပဋိလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ
 ရ၏။]

ပဋိလောမဋ္ဌိသန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဌမစျာန်၊ ဒုတိယစျာန်၊ တတိယစျာန်၊ စတုတ္ထစျာန်
 ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစျာန် တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သော
 သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစျာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ပဌမစျာန်ဇောနှစ်ဆယ်။ ပ။ စတုတ္ထ
 စျာန်ဇောတဆဲရှစ်ခုတို့၏ ဥပါဒ်ကုဏသမင်္ဂီ အဿာသပဿာသကင်းသော ပဌမ
 စျာန်ဇောနှစ်ဆယ်။ ဒုတိယ။ ပ။ စတုတ္ထစျာန်ဇောတဆဲရှစ်ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ
 ဟုဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့
 အား ပဌမစျာန်။ ပ။ စတုတ္ထစျာန်ဟု ဆိုအပ်သော စျာန်နောက်သ။ ပဋိသန္ဓေမှ
 စ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပါဒ်ကုဏသမင်္ဂီ၊
 အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆို
 အပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိက
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊
 အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်
 ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်
 သောစိတ်တို့၏ ဥပါဒ်ကုဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော
 စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါ
 ဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်
 သောရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်
 သော ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်
 ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပါဒ်ကုဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်
 ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ကာမာ
 ဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်
 အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။

ပဌမစျာန်၊ ဒုတိယစျာန်၊ တတိယစျာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံး
 စျာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစျာန်၏အနန္တရတိုင်အောင်

အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ပဌမဈာန်စောနှစ်ဆယ်၊ ဒုတိယဈာန်စောတဆယ်၊ တတိယဈာန်စော တဆယ်တို့၏ ဘင်္ဂါပ။ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်စောကောသ။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြည့်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ကာမစိတ်လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဘင်္ဂါကမ္မဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန် သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂါကမ္မဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံတတ္ထ။ ။တိဟိတ်စုတိစိတ်တေရသ။ ဘင်္ဂါပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြည့်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ်ကျေနဝိသ။ ဘင်္ဂါပ။ (အတုကောက်) ။ပဌမဈာန်။ပ။ စတုတ္ထဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဿာသပဿာသကင်းသော အဆုံးဈာန်၏ဘင်္ဂါကမ္မဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သောဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်။ပ။ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်စောကောသ။ အသညသတ်။ပ။ အသညသတ်ဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။

[ဥပ္ပါဒဝါရ၌လည်း ဤကဲ့သို့ အနုလုံအရ ဈာန်ကို အသီးအခြားကောက်လေ။ ။ပစ္စိမစိတ်သုံးပါးမှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကမ္မဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂါကမ္မဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား- မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဈာန်စောကောသလေးပါး၊ ဘုမ္မောကာသသုံးပါး ရ၏-ဟူ၍ အကျဉ်းတနည်းကောက်]။ ။

ဝစီမု စိတ္တမုလိ

ဝစီနှင့်စိတ္တ၌ ။ ။သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂါကမ္မဏေ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ဝိတက္ကဝိစာရနံ ဘင်္ဂါကမ္မဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သဗ္ဗေသံစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒကမ္မဏေ ဝိနာ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တဿ ဘင်္ဂါကမ္မဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါင်္ဂါဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု၊ ပဌမဈာန်ဝိပါင်္ဂါ၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါင်္ဂါဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္စိမစိတ်ခြောက်ခုတို့၏ ဘင်္ဂါကမ္မဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ရူပါဝစရအရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အာဘဿရတိုင်အောင် ရူပါဝစရခြောက်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမစုတိ တဆယ်၊ ပဌမဈာန်ဝိပါင်္ဂါ၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါင်္ဂါဟုဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစုတိစိတ်တဆဲ့နှစ်ခုတို့၏ ဘင်္ဂါကမ္မဏသမင်္ဂီ

ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ
 တဆဲတဘုံ၊ အာဘဿရတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရခြောက်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော
 ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏
 ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊
 အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ ရ၏။ ။
 ပစ္ဆိမစိတ် သုံးပါးမှတစ်ပါး သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ခြောက်ဆဲ့ခြောက်ခုတို့၏
 ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား-မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါ
 ဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။
 ကာမတဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်ကြည့်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု
 ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

၁ [တနည်းကား ပဌမဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံး
 ဈာန်တိုင်အောင် မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ အနန္တရ
 တိုင်အောင် ပဌမဈာန်ဇောနှစ်ဆယ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
 ဈာန်ဝင်စားသော ကာမ, ရူပ, အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်
 သော ဈာနောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်
 ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
 သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမ, ရူပ, အရူပ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၊ အသညသတ်ကြည့်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပ
 လေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်
 မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင်
 ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
 သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမ, ရူပ, အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ
 တဘုံ၊ အသညသတ်, အကနိဋ္ဌကြည့်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ
 ဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိခိုက်ဖြစ်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော
 သဝိတက္ကသဝိစာရ စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်
 စားသော ကာမ, ရူပ, အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပျိုလ်
 တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော
 ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။]

၁ - ဝစီစိတ္တ အနုလောမ နှစ်ဘက်ရ အရကောက်မှာ အရကောက် ဆရာတော်သည်
 “သိသာဗြီ”ဟု သဘောရသဖြင့် အကျဉ်းမျှကောက်ပြသည်ကို ပို၍ ရှင်းလင်းစေ
 ရန် အကျယ်ကောက် (တနည်းကား)ကို [ဤကဲ့သို့ လက္ခဏာအတွင်း]
 ထည့်သွင်းလိုက်သည်။ ။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ပဌမဈာန်လောနစ်ဆယ်၊ ဒုတိယဈာန်လောတဆယ်၊ တတိယဈာန်လောတဆယ်၊ စတုတ္ထဈာန်လောတဆဲရှစ်ခုတို့၏ ဥပါဒ်ကွဏသမင်္ဂီ၊ ဒုတိယဈာန်လောတဆယ်၊ တတိယဈာန်လောတဆယ်၊ စတုတ္ထဈာန်လောတဆဲရှစ်ခုတို့၏ ဘင်္ဂကွဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပါဒ်ကွဏသမင်္ဂီ၊ ဖြစ်ထိုက်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂကွဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပဘဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပါဒ်ကွဏ။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[ဥပါဒ်ဝါရ၌လည်း ဤကဲ့သို့ ဈာန်ကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဈာနောကာသကို အသီးကောက်လေ။ ။အကျဉ်းတနည်းလည်း ပစ္စိမစိတ်သုံးပါးမှတစ်ပါး ဆို၍ ကောက်လေ]။

ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား အဝိတက္ကအဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂကွဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အဝိတက္ကအဝိစာရ ပစ္စိမစိတ် ခုနစ်ခုတို့၏ ဘင်္ဂကွဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲနှစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အဝိတက္ကအဝိစာရ စုတိစိတ် ခုနစ်ခုတို့၏ ဘင်္ဂကွဏ။ပ။ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဘင်္ဂကွဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်

သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမ, ရူပ, အရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယ ဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နာကာသ။ အသညသတ်။ပ။ အသ-
ညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ ပြီးပြီ။

အတိတနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

အတိတနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ကာယသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိတ္ထ၊တဿ ဝစီသင်္ခါ
ရော နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အဝိတက္က-
အဝိစာရပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္စိမ
စိတ္တံ ဥပ္ပုဋ္ဌိယတိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။
[အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်အရကို နိရောဓ အနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ ကာယမူ ဝစီမူလီ
ပစ္စုပ္ပန်အတိုင်းကောက်။ ဣတရေသံ အရကို နိရောဓ အနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ
ကာယမူ ဝစီမူလီ အနုလုံ ပဋိလောမတဘက်ရအတိုင်းကောက်။ မထူးပြီ။]

စိတ္တသင်္ခါရမူလီ၌။ ။ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ဣတရေသံ
တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။[အနုလောမ၌ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ
အရကို နိရောဓ အနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ ကာယမူ စိတ္တမူလီ ပစ္စုပ္ပန်အတိုင်းကောက်။
ဣတရေသံအရကို နိရောဓ အနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ ကာယမူ စိတ္တမူလီ အနုလုံ ပဋိ
လောမ တဘက်ရအတိုင်းကောက်။ ။ဝစီနှင့်စိတ္တ လည်း ကာယနှင့်စိတ္တ
အတိုင်း။ ။ပစ္စုပ္ပန်များ အကြွင်းမရှိ။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။ ။(ဩကာသဝါရ
လွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ ကာယနှင့်ဝစီ၌အနုလောမကား။ ။ကာမာဝစရေ ပစ္စိမ
စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် သမာပန္နာနံ တေသံ တတ္ထ။
ပဌမဈာန် သမာပန္နာနံ၊ ဣတရေသံ ကာမာဝစရေနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန
ယတ္ထ။ ရူပါဝစရေနံ အရူပါဝစရေနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
ကာမတိဟိတ် စုတိလေးခု။ပ။ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော
ကာမာဝစရအရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခနစ်ဘုံဟုဆိုအပ်သော
ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ချိန်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမစုတိ
တဆယ်၊ စေတသိက် တေတ္ထိ သတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်
စားသော ကာမာဝစရ စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော
ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏

ဘင်္ဂကုဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ဒုတိယ ဈာန်ဇော တဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇော တဆယ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ ရ၏။ ။ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပစ္စိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက် သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ တဆဲ့တဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက် သာ ရ၏။

ပဋိလောမ၌ သန္တိဋ္ဌာန်ကား ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် တတိယဈာန်ဝိပါက်။ပ။ အရူပ ဝိပါက် လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရ စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ မရဏာသန္ဓ ပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသည သတ် ကြ၍သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ပဌမဈာန်။ပ။ သဝိတက္ကသဝိစာရ စိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊ တတိယဈာန်ဝိပါက်။ပ။ အဝိတက္ကအဝိစာရ စိတ်ဖြင့် စုတေ လတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ မရဏာသန္ဓပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌ ကြ၍သော ရူပတဆဲ့လေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။သံသယ ကား နောက်သာ ရ၏။

ပစ္စနိက် သံသယကား ရူပါဝစရေ၊ အရူပါဝစရေ သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္စိမ
 စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရပစ္စိမစိတ္တဿမဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ
 အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္စိမစိတ္တံ ဥပုဇ္ဈိဿတိ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပနာနံ၊
 အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု
 ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ ပစ္စိမစိတ်နှစ်ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်
 သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 အာဘဿရ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ခြောက်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော
 ကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊
 ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ စုတိစိတ် နှစ်ခုတို့၏
 ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 အာဘဿရ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ခြောက်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော
 ကာသ။ တတိယဈာန်ဝိပါက်။ပ။ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟု
 ဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရ ပစ္စိမစိတ် ခုနစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု
 ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ် ကြည့်သော ရူပတဆဲ့နှစ်ဘုံ၊ အရူပ
 လေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော အဝိတက္ကအဝိစာရ စုတိစိတ် ခုနစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု
 ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌ ကြည့်သော ရူပတဆဲ့တဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု
 ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ အဝိတက္ကအဝိစာရ စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့
 သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင် စုတိ ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊
 ဘဝင်နောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ဘင်္ဂ၊ ဘဝင်၏ခဏတ္တယသမဂီဟုဆိုအပ်သော
 ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်
 အသညသတ်ကြည့်သော ရူပတဆဲ့နှစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော
 ကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်
 အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင် စုတိ
 ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊ ဘဝင်နောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ဘင်္ဂ၊
 ဘဝင်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါ
 ဝစရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌ ကြည့်သော ရူပတဆဲ့တဘုံ၊
 အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲ့ရှစ်ခုတို့၏
 ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါ
 ဝစရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုတ္ထဈာန်ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ အသညသတ်။ပ။
 အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။

ကာယမူ စိတ္တမူလိ

ကာယနှင့်စိတ္တ [အနုလောမ၌ ဥပ္ပါဒအတိုင်းတွင် ဘင်္ဂက္ခဏကောက်။သံသယ အရမှာလည်း ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒါအဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ကောက်။ ။ ပဋိလောမ၌လည်း ပစ္စိမစိတ်၏ဥပါဒါ အဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ကောက်]။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ, အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။

ဝစီမူ စိတ္တမူလိ

ဝစီနှင့်စိတ္တ အနုလောမ၌ သဝိတက္ကသဝိစာရဘူမိယံ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သဝိတက္ကသဝိစာရဘူမိယံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အဝိတက္ကအဝိစာရဘူမိယံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သနိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်စုတိ တေရသ။ပ။ ပစ္စိမစိတ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ,ရူပါဝစရ,အရူပါဝစရ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲ ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ်ကေုနဝိသတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ် သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ,ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်, အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ ရ၏။ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန် တိုင်အောင်, မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမ ဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ဥပါဒ် တိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ဥပါဒ်တိုင် အောင်, ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ် ထိုက်သော။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ တဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ သဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ဘဝနိကန္တိကပဌမဇောမှ စ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ကြွင်းသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ဈာန်မဝင်စား

သော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ, ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြည့်သော
 ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော
 ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံတွင် သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ဘဝနိကန္တိက
 ပဌမဇောမုစ၍ စုတိ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ,
 ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ဈာန်မဝင်
 စားသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ, ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်, အကနိဋ္ဌကြည့်သော
 ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်
 သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်
 ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ, ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝေဟပျိုလ်
 တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော
 ကာသလည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်တဆဲခြောက်
 ချက်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ဤတဆဲရှစ်ချက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု
 ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံဟု ဆိုအပ်
 သော ဘုမ္မောကာသ။ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စား
 လတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊
 အဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ,
 အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်တို့ ဆိုအပ်
 သော ဈာန်နောကာသ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ သံသယကား
 နောက်သာ ရ၏။ ။ ပစ္စုနိကံသံသယကား အဝိတက္ကအဝိစာရဘူမိယံ ပစ္စိမ
 စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယ
 ဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ
 သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော
 ဈာန်နောကာသ။ အသညသတ်။ပ။ အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော
 ကာသ ရ၏။ ။ အတိတာနာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။ နိရောဓဝါရ ပြီး၏။ ။

ဥပ္ပါဒ် နိရောဓ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ
 ပုဂ္ဂလဝါရ

ဥပ္ပါဒ် နိရောဓဝါရ၌။ ။ ယဿ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဝစီသင်္ခါရော
 နိရုဇ္ဈတိတိ။ နော။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ နော။ ။ အလုံးစုံ ပဋိသေခေချည်း။ ။
 ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။ (ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝစီသင်္ခါရော န နိရုဇ္ဈတီတိ။ ဝိတက္က ဝိစာရာနံ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ဝိနာ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ။ပ။ ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြည့်သော ကာမစိတ်လေးဆဲ့လေးခု။ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ အသညသတ်ကြည့်သော ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား-မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဈာနောကာသလေးပါး၊ ဘုမ္မောကာသသုံးပါး။ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် ငါးဆဲ့ငါးခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားမဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ၊ ဘုမ္မောကာသ သုံးပါး။ အသညသတ်။ပ။ အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ပဌမဈာန်ဇောနှစ်ဆယ်၊ ဒုတိယဈာန် ဇောတဆယ်၊ တတိယဈာန်ဇောတဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြည့်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

ကာယမူ စိတ္တမူလိ

ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ စိတ္တသင်္ခါရော န နိရုဇ္ဈတီတိ။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ဝိနာ အဿာသပဿာ

သေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္ဇ ဝိသန္ဓိဋ္ဌာန်ကား ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန် ဝင်စား-မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဈာနောကာသလေးပါး။ ဘုမ္မောကာသ သုံးပါး ရ၏။ အဿာသပဿာသ ကင်းသော ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သောဈာန်ဝင်စား မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဈာနောကာသ လေးပါး၊ ဘုမ္မောကာသသုံးပါး၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ။ပ။ အသည သတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ (ပဋိလောမဉ္ဇလည်း ကောက်မြဲ)။

ဝစီမူ စိတ္တမူလီ

ယဿ ယတ္ထ ဝစီသင်္ခါရော နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ စိတ္တသင်္ခါရော နနိရုဇ္ဈတိတိ။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ဝိနာ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ဝိတက္ကဝိစာရနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။(သန္ဓိဋ္ဌာန် ကောက်မြဲ)။ ။သံသယ ကား အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် ငါးဆဲ့ငါးဆဲ့တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော ဈာန်ဝင်စား-မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနော ကာသ၊ ဘုမ္မောကာသသုံးပါး။ အသညသတ်။ပ။ အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ် သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။[ပုဂ္ဂလဝါရ၌ နိရောဓေမာပတ်ကိုကောက်။ ဤမျှသာထူးသည်]။ ။ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ ပြီး၏။ ။(အတိတဝါရ အလုံးတူပြီ)။

**အနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ
ကာယသင်္ခါရမူ**

အနာဂတဝါရ၌ ယဿ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ တဿ ဝစီသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ပ။ စိတ္တသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ ။[ဤကာယသင်္ခါရမူ၊ ဝစီ သင်္ခါရမူလီ၊ စိတ္တသင်္ခါရမူလီ နှစ်ယမကသည် နိရောဓဝါရနှင့် ဝိဘင်းအရကောက် အလုံးတူ၏]။

ဝစီမူ စိတ္တမူလီ

ယဿ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ တဿ စိတ္တသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိယတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ

အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇိဿတိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။
ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်စုတိ တေရသ။ပ။ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ်။ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
ဇောနောင်စုတိ ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်နောင် စုတိ ဖြစ်အံ့၊
ပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ
အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ [သံသယပုဒ်၏အရကို ဥပ္ပါဒဝါရ ဝစီသင်္ခါရ
ဖြစ်လတ္တံ့ အရအတိုင်းကောက်]။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။ (ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ [ကာယနှင့် ဝစီ၊ ကာယနှင့် ဝိတ္တ၊ ဤနှစ်ယမကကို
နိရောဓဝါရအတိုင်းကောက်လေ မထူးပြီ]။

ဝစီမူ ဝိတ္တမူလီ

ဝစီနှင့်ဝိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမဉ္စ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါ-
ဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇိဿတိ၊
ဒုတိယဇ္ဈာန် တတိယဇ္ဈာန် စတုတ္ထဇ္ဈာန် သမာပနာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ ပဌမဇ္ဈာန်
သမာပနာန် ကာမာဝစရ၊ ဣတရေသံ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ တေသံ
တတ္ထ။ ။ ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်စုတိ တေရသ။ပ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ
အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြည့်သော
ရူပတဆဲ့ငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခဲ့သော
ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ်ကေုာန်ဝိသ။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော
ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ အသညသတ်၊
အကနိဋ္ဌကြည့်သော ရူပတဆဲ့လေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော
ကာသ။ ပဌမဈာန်ကို မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ အဝိတက္ကအဝိစာရ
စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော
၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ၊ ဘဝင်နောင်စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်တို့၏ ခဏတ္တယ
သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ အရဟတ္တ
ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်ကြည့်သော ရူပတဆဲ့နှစ်ဘုံ၊
အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခဲ့သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်

ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင် စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ၊ ဘဝင် နောင်စုတိဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၊ ဘဝင်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန် မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မော- ကာသ။ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကိုဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် မဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ် တိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနော- ကာသ ရ၏။ ။[သံသယပုဒ်၏အရကို ဥပါဒ်ဝါရ ဝစီသင်္ခါရ ဖြစ်လတ္တံ့ အတိုင်း ကောက်လေ မထူးပြီ]။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[ပစ္စိမစိတ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ အစစ်-အတု-အဆုံး ဈာန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏတူ၏။ အသညသတ်အလုံး နိရောဓဝါရပစ္စုပ္ပန်အတိုင်း]။ ။ အနာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။[ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတဝါရ၌ ဥပါဒ်အတိုင်း]။

—————

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတပုဂ္ဂလဝါရ
ကာယသင်္ခါရမူ

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဝစီသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိယတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဥပါဒ်က္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသည သတ္တာနံ တေသံ။ အဿာသပဿာသာနံ ဥပါဒ်က္ခဏေ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္တိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါက်ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခု၊ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယ ဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ပ။ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္တပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသ ကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပါဒ်က္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား-မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသ ကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပါဒ်က္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင် စား-မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓသမာပတ်

ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ [အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ အရကို ဥပ္ပါဒအတိုင်းကောက်]။ ။ ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား သဝိတက္က သဝိစာရပစ္စိမိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရပစ္စိမိတ္တဿမဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္စိမိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တေသံ။ ။ [အရကား နိရောဓဝါရ အနာဂတ် ဝစီသင်္ခါရ မချုပ်လတ္တံ့၊ ပစ္စုပ္ပန်သံသယအတိုင်း ကောက်]။ ။

ကာယမု စိတ္တမုလီ

ကာယနှင့်စိတ္တ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓ သမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမိတ်၏ ဥပါဒ် တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊ အဿာသပဿာသ ကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန် ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊ အဿာသပဿာသ ကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာ ဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ [အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေအရကို ကောက်မြဲ။ ။ ပစ္စုပ္ပန်သံသယလည်း ပစ္စိမိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ကောက်မြဲ]။ ။

ဝစီမု စိတ္တမုလီ

ယဿ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ စိတ္တသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိနာ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ဝိတက္က ဝိစာရနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ [အနုလောမ၌ ဝစီသင်္ခါရဖြစ်ဆဲအတိုင်း ကောက်]။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမိတ်၏ ဥပါဒ် တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရ စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား၊ မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊

အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စား-
 မဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓသမာပတ်
 ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒ
 ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ [ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၏
 အရကို ဥပ္ပါဒ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ အတိုင်းကောက်။ ။ ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပစ္စိမ
 စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ နိရောဓ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်အတိုင်း]။ ။
 ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။ (ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ကာယသင်္ခါရမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ
 ဝစီသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိယတီတိ။ [ဥပ္ပါဒဝါရ ပစ္စုပ္ပန်အနာဂတ် ဝိဘင်းအတိုင်း။
 အနုလောမ၌ ဥပ္ပါဒအတိုင်းကောက်]။ ပဋိလောမ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဌမဈာန်ကို
 ဝင်စားလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင်၊ မဝင်စားလတ္တံ့သောသူ
 ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးဈာန်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ပဌမဈာန်ဇောနှစ်ဆယ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ
 သမင်္ဂီ၊ အသာသပဿာသကင်းသော ပဌမဈာန်ဇောနှစ်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
 သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော စျာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်
 တို့အား ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော စျာနောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏
 ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အသာသပဿာသ
 ကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်
 စားသော ကာမာဝစရ ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံဟုဆိုအပ်
 သောဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊
 ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ
 မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အသာသ
 ပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
 စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော
 ဘုမ္မောကာသ။ ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္က
 သဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏
 ဥပါဒ်တိုင်အောင် တတိယဈာန်ဝိပါက်။ ပ။ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိဗ္ဗာန်
 ပြုလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓ ပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်
 အောင် ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ, အဝိတက္ကအဝိစာရ စိတ်တို့၏
 ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ
 ပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပ

လေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ပဌမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်
 သောသဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သော။ပ။ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ဥပါဒ်
 တိုင်အောင် တတိယဈာန်ဝိပါက်။ပ။ အဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့
 သောသူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓေ ပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်
 ထိုက်သော။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်
 သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ
 ဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ဈာန်မဝင်စားသော
 ရူပါဝစရ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝေဟပုဂ္ဂိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ
 ဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။အနုလောမ
 သံသယလည်း ရ၏။

ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္စိမိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အဝိတက္က
 သဝိစာရပစ္စိမိတ္တဿမင်္ဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကသဝိစာရံ ပစ္စိမိတ္တံ
 ဥပ္ပုဋ္ဌိဿတိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာန် တတိယဇ္ဈာန် သမာပန္နာနံ အဿာသပဿာသာနံ
 ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံယေဝ ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊
 စတုတ္ထဇ္ဈာန် သမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။[နိရောဓဝါရ
 ပစ္စုပ္ပန် အနာဂတ် အတိုင်းကောက်။ ။ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန်မှာ ဘင်္ဂက္ခဏ၊
 အဿာသပဿာသကင်းသော ဥပ္ပါဒက္ခဏကို ကောက်။ ဤမျှသာ ထူးသည်။ ။

ကာယမူ စိတ္တမူလိ

[ကာယနှင့်စိတ္တ ဝိဘင်းပါဠိ ဥပ္ပါဒအတိုင်း]။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
 ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့ သောသူ
 ဖြစ်အံ့။ အဆုံးဈာန်တိုင်အောင် မဝင်စားလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့။ အဆုံးဈာန်၏
 ဥပါဒ်တိုင်အောင် ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်။ပ။ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲရှစ်ခုတို့၏
 ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်။ပ။
 စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆဲရှစ်ခုတို့၏ ဥပါဒ်က္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား
 သော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဈာန်။ပ။ စတုတ္ထ
 ဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်နောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်
 အောင်ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော
 ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပါဒ်က္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော
 ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပစ္စိမိဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ
 ခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော
 ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့။

ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပါဒ်က္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ ။ [သံသယကို ဥပါဒ်ဝါရအတိုင်းကောက်]။ ။ ပစ္စုန်ကံသံသယကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံတတ္ထ။ ။ (နိရောဓဝါရ အတိုင်းကောက်)။ ။

ဝစီမူ စိတ္တမူလိ

ယဿ ယတ္ထ ဝစီသင်္ခါရော ဥပုဇ္ဇဘိ၊ တဿ တတ္ထ စိတ္တသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိယတီတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိနာဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တဿ ဥပါဒ်က္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဥပါဒ်က္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဌမစျာန်၊ ဒုတိယစျာန်၊ တတိယစျာန်၊ စတုတ္ထစျာန်ကို ဝင်စားလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစျာန်တိုင်အောင် မဝင်စားလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစျာန်၏ဥပါဒ်တိုင်အောင် ပဌမစျာန်လောနုစိဆယ်၊ ဒုတိယစျာန်လောတဆယ်၊ တတိယစျာန်လော တဆယ်၊ စတုတ္ထစျာန်လော တဆဲရှစ်ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဒုတိယစျာန်လောတဆယ်၊ တတိယစျာန်လော တဆယ်၊ စတုတ္ထစျာန်လော တဆဲရှစ်ခုတို့၏ ဥပါဒ်က္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမစျာန်၊ ဒုတိယစျာန်၊ တတိယစျာန်၊ စတုတ္ထစျာန်ဟုဆိုအပ်သော စျာနောကာသ။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်တို့၏ ဥပါဒ်က္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ စျာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ စျာန်မဝင်စားသော ကာမာ

ဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင် အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မေကာသ ရ၏။ [ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၏ အရကို ဥပ္ပါဒ ဝစီသင်္ခါရဖြစ်ဆဲအတိုင်း ကောက် လေ]။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ (နိရောဓအတိုင်းကောက်)။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ ပြီးပြီ။ ။[အတိတာ နာဂတဝါရသည် နိရောဓဝါရ အတိတာနာဂတဝါရနှင့် အလုံးတူပြီ]။ ။ပဝတ္တိဝါရ ပြီးပြီ။ ။

ပရိညာဝါရ

ပဝတ္တိဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပရိညာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ။ပ။ အတိတာနာဂတဝါရအားဖြင့် ခြောက်ပါး အပြားရှိ၏။ (ခန္ဓယမိုက်နှင့်အတူ ဝဝတ္ထာန်ကိုဆို)။ ။ယော ကာယသင်္ခါရံ ပရိဇာနာတိ၊ သော ဝစီသင်္ခါရံ ပရိဇာနာတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။သံသယလည်း ၎င်းရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ ၎င်းပင်တည်း။ ။န ပရိဇာနာတိ၌ လည်း အာမန္တာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကြည်သော အရိယာ ခုနစ်ယောက် ရ၏။ ။ယော ကာယသင်္ခါရံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော ဝစီသင်္ခါရံ ပရိ ဇာနိတ္ထာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန် ကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ (ပဋိလောမလည်း နည်းတူ)။ ။နပရိဇာနိတ္ထ၌လည်း ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည်သော အရိယာ ခုနစ်ယောက်ရ၏။ ။ယော ကာယသင်္ခါရံ ပရိဇာနိဿတိ၊ သော ဝစီသင်္ခါရံ ပရိဇာနိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ။နပရိဇာနိဿတိ အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။[ဤပရိညာဝါရ ကား ခန္ဓအစရှိသော ယမိုက်ပရိညာဝါရတို့နှင့် မထူးပြီ။ ကြွင်းသောဝါရကိုလည်း နည်းတူ ဟောလေ]။ ။

ထန်းတပင်အရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော နန္ဒမေဓာအမည်ရှိသော မထေရ်သည် အဆက်ဆက်သော ဆရာတို့၏ အထံမှ ဆောင်အပ်ဆုံးဖြတ် အပ်သော အဆုံးအဖြတ်ကိုသိသော တောင်ဘီလူးဆရာတော် အနန္တဇ မဟာရာဇဂုရု အထံ တော်မှ ရအပ်သော သင်္ခါရယမိုက် အနက် အဓိပ္ပါယ် အရကောက်ကို စီရင်၍ ပြီးပြီ။ ။

သင်္ခါရယမိုက် အရကောက် ပြီး၏။

၇-အနုသယ ယမိုက်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရ

သင်္ခါရယမိုက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အနုသယယမိုက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုသယ ယမိုက်သည်လည်း ပရိစ္ဆေဒဝါရ၊ ပရိစ္ဆိန္နုဒ္ဓေသဝါရ၊ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရ၊ မဟာဝါရအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ။တနည်းကား အနုသယုဒ္ဓေသ၊ နာမဝဝတ္ထာန်၊ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရ၊ မဟာဝါရအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် အနုသယုဒ္ဓေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား သတ္တာနုသယာ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် နာမဝဝတ္ထာန်ကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကာမရာဂါနုသယော၊ ပဋိဿာနုသယော၊ မာနာနုသယော၊ ဒိဋ္ဌာနုသယော၊ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော၊ ဘဝရာဂါနုသယော၊ အဝိဇ္ဇာနုသယော ဟူသည်တည်း။ ။ကာမရာဂါနုသယောစ၊ ၎င်း။ပ။ အဝိဇ္ဇာနုသယောစ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တနည်းကား သတ္တ၊ ကုန်သော။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကာမရာဂါနုသယောစ၊ ၎င်း။ပ။ အဝိဇ္ဇာနုသယောစ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ ဤသည်တို့တည်း။

နာမဝဝတ္ထာန်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရသည်လည်း ကာမရာဂါနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရ၊ ပဋိဿာနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရ၊ မာနာနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရ၊ ဒိဋ္ဌာနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရ၊ ဘဝရာဂါနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရအားဖြင့် ခုနစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုခုနစ်ပါးတို့တွင် ကာမရာဂါနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ။ ကာမဓာတုယာ၊ ဒွိသုဝေဒနာသု ဧတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ ဟူသည်တည်း။ ။ကတ္ထ၊ အဘယ်ဌာနဘို့၌။ ကာမရာဂါနုသယော၊ ကာမရာဂါနုသယသည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်းသနည်း။ တနည်းကား အနုသေတိ အနုရူပံ ကာရဏံ လဘိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လျောက်ပတ်သော အကြောင်းကို ရ၍ ဖြစ်လေပြီးဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သော အမေးသည်။ သတိ၊ သော်။ ကာမဓာတုယာ၊ ကာမဘုံကောဒသဟု ဆိုအပ်သော ကာမဓာတ်၌၎င်း။ ဒွိသု၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဝေဒနာသု၊ ကာမသုခဝေဒနာတဆဲကိုးခု၊ ကာမဥပေက္ခာဝေဒနာ သုံးဆဲနှစ်ခုတို့၌၎င်း။ ဧတ္ထ၊

ဤကာမဓာတ်၊ ဝေဒနာနှစ်ပါး၌။ ကာမရာဂါနုသယော၊ ကာမရာဂါနုသယသည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်း၏။ တနည်းကား အနုသေတိ အနုရူပံ ကာရဏံ လဘိတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လျောက်ပတ်သော အကြောင်းကိုရ၍ ဖြစ်လေပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိဝိဿဇ္ဇနာ၊ ဤသို့ဖြေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

ကာမရာဂါနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိဿာနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကတ္ထ ပဋိဿာနုသယော အနုသေတိ။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဧတ္ထ ပဋိဿာနုသယော အနုသေတိ ဟူသည်တည်း။ ။ကတ္ထ၊ အဘယ်ဋ္ဌာနတံ၌။ ပဋိဿာနုသယော၊ သည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်းသနည်း။ တနည်းကား အနုသေတိ အနုရူပံ ကာရဏံ လဘိတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လျောက်ပတ်သော အကြောင်းကိုရ၍ ဖြစ်လေပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာသုံးပါး၌။ ဧတ္ထ၊ ဤဝေဒနာသုံးပါး၌။ ပဋိဿာနုသယော၊ သည်။ အနုသေတိ၊ ၏။ တနည်းကား အနုသေတိ အနုရူပံ ကာရဏံ လဘိတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လျောက်ပတ်သော အကြောင်းကိုရ၍ ဖြစ်လေပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိဝိဿဇ္ဇနာ၊ ဤသို့ ဖြေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

ပဋိဿာနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ မာနာနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကတ္ထ မာနာနုသယော အနုသေတိ။ ကာမဓာတုယာ၊ ဒွိသု ဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ဧတ္ထ မာနာနုသယော အနုသေတိ။ ။ကာမဓာတုယာ၊ ကာမဘုံကောဒသ ဟု ဆိုအပ်သော ကာမဓာတ်၌၎င်း။ ဒွိသု၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဝေဒနာသု၊ ကာမသုဝေဒနာတဆဲကိုးခု၊ ကာမဥပေက္ခာဓာနာ သုံးဆဲနှစ်ခုတို့၌၎င်း။ ရူပဓာတုယာ၊ ရူပတဆဲခြောက်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ရူပဓာတ်၌၎င်း။ အရူပဓာတုယာ၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော အရူပဓာတ်၌၎င်း။ ဧတ္ထ၊ ဤကာမဓာတ်၊ ဝေဒနာ နှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်၌။ မာနာနုသယော၊ သည်။ အနုသေတိ၊ ၏။ ဣတိဝိဿဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ထို့နောင် ဒိဋ္ဌာနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကတ္ထ ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိ။ သဗ္ဗသက္ကာယပရိယာပဇ္ဇေသု ဓမ္မေသု ဧတ္ထ ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိ ဟူသည်တည်း။ ။သဗ္ဗသက္ကာယပရိယာပဇ္ဇေသု၊ အလုံးစုံသောသက္ကာယ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ လောကီတရားတို့၌။ ဧတ္ထ၊ ဤဓာတ်သုံးပါး၊ ဝေဒနာသုံးပါး၌။ ဒိဋ္ဌာနုသယော၊ သည်။ အနုသေတိ၊ ၏။ ။ထို့နောင် ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ (ဒိဋ္ဌာနုသယနှင့်အတူ)။ ။ထို့နောင် ဘဝရာဂါနုသယ၏ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကတ္ထ ဘဝရာဂါနုသယော အနုသေတိ။ ရူပ-

ဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ဧတ္ထ ဘဝရာဂါနုသယော အနုသေတိ။ ။ ထို့နောင် အဝိဇ္ဇာနုသယ၏ ဥပတ္တိဋ္ဌာနဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ။ (ဒိဋ္ဌာနုသယနှင့်တူပြီ)။

[“အနုသေတိ” ၌ ကိန်း၏ဟူသည်ကား မဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေးသည်ကို ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် မဂ်ဖြင့်မပယ်သေးသော ကာလပတ်လုံး ဖြစ်လေ ပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ဟု ကာလသုံးပါးဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ဤသို့ယူသော် အနုသေတိ၌ တိဝိဘတ်သည်အတိတ်၊ အနာဂတ် အနက်၌လည်း ဖြစ်၍ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္န သုတ်၌ ဝတ္တမာနာ ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် သက်လေ]။ ။

အဓိပ္ပါယ်

“ကတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ” ဟူသောပါဌ်၌ အဓိပ္ပါယ် ကား ကာမဘုံကို တပ်တတ်သော လောဘစေတသိက်ဟု ဆိုအပ်သော ကာမရာဂါနုသယသည် (၁) ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၌ ဖြစ်၏။ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ၌မဖြစ်။ (၂) ပယ်မပယ်အား ဖြင့်ကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်၌ ဖြစ်၏။ အနာဂါမ် မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၌ မဖြစ်။ (၃) ဌာနဟူသော ဘုံအားဖြင့်ကား ကာမတဆဲတဘုံဟု ဆိုအပ်သော ကာမဓာတ်၌သာ အာရုံပြုသောအား ဖြင့် ဖြစ်၏။ (၄) ဝေဒနာအားဖြင့်ကား ကာမသုခဝေဒနာ တဆဲကိုးခု၊ ကာမဥပေက္ခာဝေဒနာ သုံးဆဲနှစ်ခု၌ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်လည်း လောဘမှု သောမနဿလေးခု၊ ဥပေက္ခာလေးခုတို့၌ အာရုံပြုသော အားဖြင့်၎င်း၊ သဟဇာတ်အားဖြင့်၎င်း ဖြစ်၏။ ကြွင်းသော ဝေဒနာ လေးဆဲသုံးခု၌ကား အာရုံပြုသောအားဖြင့်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သော် လည်း ဝေဒနာချည်းသာ မဖြစ်ကောင်း။ သဟဇာတ်တရားတို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ကာမသုခသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ သဘာဝ ဝိပရိတ ဣဋ္ဌ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈိတ္တ ဖြစ်သော ရုပ်တို့ ၌လည်း အာရုံပြုသောအားဖြင့်၎င်း၊ သဟဇာတ်အားဖြင့်၎င်း ဖြစ်၏။ (၅) “အနုသေတိ။ပ။ ဥပုဇ္ဇတိ” ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား အနုသယသည် ပစ္စုပ္ပန် ဥပါဒ်၊ ဌာဘင်အားဖြင့် ဖြစ်သည်ရှိစေ မဖြစ်သည်ရှိစေ၊ အကြင်မျှလောက် သော ကာလပတ်လုံး မဂ်ဖြင့်မပယ်ရသေး၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလ ပတ်လုံး မပယ်ရသေးသဖြင့် ဖြစ်လေပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ဟု ကာလ သုံးပါးဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သုံးသပ်တော်မမူဦးဘဲ ဌာန ဟူသော ဘုံကိုသာ သုံးသပ်တော်မူသောအားဖြင့် “ကတ္ထ ကာမရာဂါ နုသယော အနုသေတိ” ဟု မေးတော်မူဦး၍ ကာမဘုံ ကောဒသဟု

ဆိုအပ်သော ကာမဓာတ်၊ ကာမသုခဝေဒနာ၊ ကာမဥပေက္ခာဝေဒနာ တို့ကိုသာ ပဋ္ဌာနပြုသောအားဖြင့် “ကာမဓာတ်ယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု ဧတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ” ဟု ဖြေတော်မူ၏။

“ကတ္ထ ပဋိဿာနုသယော အနုသေတိ” ဟူသော ပါဠိ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ပဋိဿဒွေး၌ရှိသော ဒေါသစေတသိက်ဟု ဆိုအပ်သော ပဋိဿာနုသယသည် (၁) ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၌ ဖြစ်၏။ အနာဂါမ် ရဟန္တာ၌ မဖြစ်။ (၂) ဝေဒနာအားဖြင့်ကား ဒေါမနဿ ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ဒုက္ခဝေဒနာတပါး။ ဤဝေဒနာသုံးပါး၌ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော် ဒေါမနဿဝေဒနာနှစ်ပါး၌ အာရုံပြုသောအားဖြင့်၎င်း၊ သဟဇာတ်အားဖြင့်၎င်း ဖြစ်၏။ ဒုက္ခဝေဒနာတပါး၌ကား အာရုံပြုသော အားဖြင့်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သော်လည်း ဝေဒနာချည်းသာ မဖြစ် ကောင်း။ သဟဇာတ်တရားတို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ဒေါသမူဒွေးစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယ ဝိညာဏ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ သဘာဝ ဝိပရိတ အနိဋ္ဌဖြစ်သောရုပ်တို့၌လည်း အာရုံပြုသောအားဖြင့်၎င်း၊ သဟ ဇာတ်အားဖြင့်၎င်း ဖြစ်၏။ (၃) “အနုသေတိ” အဓိပ္ပါယ်ကား ဆိုမြဲပင်။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သုံးသပ်တော်မူမညီဘဲ ဌာနဟူသော ဘုံကိုသာ သုံးသပ်တော်မူသောအားဖြင့် “ကတ္ထ ပဋိဿာနုသယော အနုသေတိ” ဟု မေးတော်မူဦး၍ ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါးကိုသာ ပဋ္ဌာန ပြုတော်မူသောအား ဖြင့် “ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဧတ္ထ ပဋိဿာနုသယော အနုသေတိ” ဟု ဖြေတော်မူ၏။

“ကတ္ထ မာနာနုသယော အနုသေတိ” ဟူသော ပါဠိ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် လေးခု၌သာ ယှဉ်သော မာနစေတသိက် ဟု ဆိုအပ် သော မာနာနုသယသည် (၁) ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၌ဖြစ်၏။ ရဟန္တာ၌ မဖြစ်။ (၂) ပယ်မပယ်သော အားဖြင့်ကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမ် မဂ္ဂဋ္ဌာန်၌သာ ဖြစ်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၌ မဖြစ်။ (၃) ဘုံအားဖြင့်ကား ကာမဘုံကောဒသဟု ဆိုအပ်သော ကာမဓာတ်၊ ရူပဘုံသောဋ္ဌသဟု ဆိုအပ်သော ရူပဓာတ်၊ အရူပလေးဘုံဟု ဆိုအပ်သော အရူပဓာတ်၊ ဤ ဓာတ်သုံးပါး၌ အာရုံပြုသော အားဖြင့် ဖြစ်၏။ (၄) ဝေဒနာအားဖြင့် ကား ကာမသုခဝေဒနာ တဆဲကိုးခု၊ ကာမ ဥပေက္ခာဝေဒနာ သုံးဆဲနှင့်ခု တို့၌ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်လည်း လောဘမူ သောမနဿ နှစ်ခု၊

ဥပေက္ခာနှစ်ခုတို့၌ အာရုံပြုသော အားဖြင့်၎င်း၊ သဟဇာတ်အားဖြင့်၎င်း ဖြစ်၏။ ကြွင်းသော ဝေဒနာလေးဆုံနှစ်ခုတို့၌ကား အာရုံပြုသော အားဖြင့်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်လည်း ဝေဒနာချည်းသာ မဖြစ်ကောင်း။ သဟဇာတ် တရားတို့နှင့်လည်းတကွ ဖြစ်ကောင်းသော ကြောင့် ကာမသုခသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ သဘာဝဝိပရိတ ဣဋ္ဌ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တ ဖြစ်သော ရုပ်တို့၌လည်း အာရုံပြုသော အားဖြင့်၎င်း သဟဇာတ်အားဖြင့်၎င်း ဖြစ်၏။ (၅) “အနုသေတိ” အဓိပ္ပါယ်ကား ဆိုမြဲ။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သုံးသပ်တော်မူဦးဘဲ ဌာန ဟူသော ဘုံကိုသာ သုံးသပ်တော်မူသောအားဖြင့် “ကတ္ထ မာနာနုသယော အနုသေတိ” ဟု မေးတော်မူဦး၍ ဓာတ်သုံးပါး၊ ဝေဒနာ နှစ်ပါးကိုသာ ပဋ္ဌာန ပြုတော်မူသောအားဖြင့် “ကာမဓာတုယာ။ပ။ အနုသေတိ” ဟု ဖြေတော်မူ၏။

“ကတ္ထ ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိ” ဟူသော ပါဠိ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု၌သာ ယှဉ်သော ဒိဋ္ဌိစေတသိက် ဟု ဆိုအပ်သော ဒိဋ္ဌာနုသယသည် (၁) ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ပုထုဇဉ်၌ ဖြစ်၏။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ၌ မဖြစ်။ (၂) ဌာနဟူသော ဘုံအား ဖြင့်ကား ဓာတ်သုံးပါး၌သာ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်၏။ (၃) ဝေဒနာ အားဖြင့်ကား သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဟူသော ဝေဒနာသုံးပါး၌ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်လည်း လောဘမူ သောမနဿ နှစ်ခု၊ ဥပေက္ခာ နှစ်ခု၌သာ အာရုံပြုသော အားဖြင့်၎င်း သဟဇာတ်အားဖြင့်၎င်း ဖြစ်၏။ ကြွင်းသော ဝေဒနာ ငါးဆယ်တို့၌ကား အာရုံပြုသောအားဖြင့်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သော်လည်း ဝေဒနာချည်း သာ မဖြစ်ကောင်း။ သဟဇာတ် တရားတို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကောင်းသော ကြောင့် သုခသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ဒုက္ခသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ဥပေက္ခာသဟ ဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ သဘာဝဝိပရိတ ဣဋ္ဌ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တ ဖြစ်သော ရုပ်တို့၌လည်း အာရုံပြုသော အားဖြင့်၎င်း၊ သဟဇာတ်အားဖြင့်၎င်း ဖြစ်၏။ (၄) “အနု သေတိ” အဓိပ္ပါယ်ကား ဆိုမြဲ။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သုံးသပ်တော် မူ ဦးဘဲ ဌာနဟူသော ဘုံကိုသာ သုံးသပ်တော်မူသောအားဖြင့် “ကတ္ထ ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိ” ဟု မေးတော်မူဦး၍ ဓာတ်သုံးပါး၊ ဝေဒနာ သုံးပါးကို အကျဉ်းပြုတော်မူသောအားဖြင့် “သဗ္ဗ။ပ။ အနုသေတိ” ဟု ဖြေတော်မူ၏။ ။ (ဝိစိကိစ္ဆာနုသယသည် ဒိဋ္ဌာနုသယနှင့် တူပြီ။ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ် ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ အာရုံပြုသောအားဖြင့်၎င်း၊ သဟဇာတ် အားဖြင့်၎င်း ဖြစ်၏။ ဤမျှသာလည်း၍ ဆိုလေ) ။

“ကတ္တ ဘဝရာဂါနုသယော အနုသေတိ” ဟူသောပါဠိ၌ အဓိပ္ပါယ် ကား ရူပဘုံ၊ အရူပဘုံ၌ တပ်တတ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ် လေးခု၌သာ ယှဉ်သော လောဘစေတသိက်ဟု ဆိုအပ်သော ဘဝရာဂါနုသယသည် (၁) ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၌ ဖြစ်၏။ ရဟန္တာ၌ မဖြစ်။ (၂) ပယ်မပယ်အားဖြင့်ကား သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမ် မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်၌ ဖြစ်၏။ အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန်၌ မဖြစ်။ (၃) ဌာနဟူသော ဘုံအားဖြင့်ကား ရူပဓာတ်၊ အရူပ ဓာတ်၌ အာရုံပြုသောအားဖြင့်သာ ဖြစ်၏။ပ။ ဓာတ်နှစ်ပါးကို သရုပ် အကျဉ်း ပြတော်မူသောအားဖြင့် “ရူပဓာတုယာ။ပ။ အနုသေတိ”ဟု ဖြေတော်မူ၏။

“ကတ္တ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတိ” ဟူသောပါဠိ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား အကုသိုလ် ဒွါဒသ၌ ယှဉ်သော မောဟဟု ဆိုအပ်သော အဝိဇ္ဇာနုသယ သည်...[ပုဂ္ဂိုလ်ကို မာနာနုသယ အတိုင်းဆို၊ ဘုံစသည်ကို ဒိဋ္ဌာနုသယ အတိုင်းဆို။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ဝေဒနာသုံးပါး၌ အာရုံပြုသော အားဖြင့် ၎င်း၊ သဟဇာတ်အားဖြင့်၎င်း ဖြစ်၏။ ဤမျှသာ ထူးသည်။ ဒိဋ္ဌာနုသယ နှင့် နည်းတူဆိုလေ]။

“ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု”၌ အဋ္ဌကထာနည်း အားဖြင့် ကာမဓာတ်ကို အသီးဌာနမယူ။ ။ကာမဓာတုယာ၊ ကာမဓာတ်၌။ ဒွိသု ဝေဒနာသု၊ နှစ်ပါးသောဝေဒနာ တို့၌။ ဤသို့ ယောဇနာ၍ ကာမရာဂါ နုသယဌာနကို ဝေဒနာနှစ်ပါးကို ယူ၏။ ။ဋီကာနည်း အားဖြင့်ကား ယခင်ယောဇနာခဲ့သည့်အတိုင်း ကာမဘုံ ကောဒသနှင့် ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ဤသုံးဌာနကို ယူကုန်၏။ ဤနည်းအတူ မာနာနုသယ စသည်၌လည်း ယူလေ။ ။ကာမရာဂါနုသယသည် ကာမဓာတ်ဝေဒနာနှစ်ပါး၌ ကိန်း၏ ဟုဟောတော်မူခြင်းသည်ကား ဩဠာရိကအားဖြင့် သိလွယ် စိမ့်သောငှါ ပဋ္ဌာနနည်းအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ဝေဒနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရား ဣဋ္ဌာရုံတို့၌လည်း ကိန်း၏ဟု ယူလေ။ ။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌ ကထာ၌—

“ဩဠာရိကဝသေန ဟိ ဗောဓနေယျေ သုခံ ဗောဓေတုန္တိ။ နနု စေသ အာရမ္မဏဝသေန အနုသယမာနော။ န ကေဝလံ ဣမာသု ဒွိသု ဝေဒနာသု စေဝ။ ဝေဒနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မေသု စ အနုသေတိ။ ဣဋ္ဌေသု ပန ရူပါဒိသုပိ အနုသေတိ ယေဝ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ။ပဋိဿာနုသယ၌လည်း ထိုအတူ။ “အနိဋ္ဌေသုပန ရူပါဒိသုပိ အနုသေတိယေဝ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ။“ပဋိဿာ နုသယော ဟိ အနိဋ္ဌာရမ္မဏေ ပဋိဟညနဝသေန ဥပ္ပန္နော ထာမဂတော

ကိလေသော။ တသ္မာ ဧတ္ထ ဒေါမနုဿေန သဒ္ဓိံ ပဋိဃော ဥပ္ပန္နောပိ အတ္တ-
နော ပဋိဃကိစ္စံ အကရဏဘာဝေန ဧဝ ပဋိဃာနုသယော န ဟောတိ
အဗ္ဗောဟာရိကတ္တံ ဂစ္ဆတိ” အစရှိသဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ လာသောကြောင့်
ဣဋ္ဌာရုံ၌ ဒေါမနုဿသည် ပဋိဃာနုသယမဖြစ်။ အနိဋ္ဌာရုံ၌သာ ထာမဂတ
ကိလေသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အနိဋ္ဌာရုံသာ ပဋိဃာနုသယ ဖြစ်၏ဟု
ယူလေ]။

ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရ ပြီးပြီ။

မဟာဝါရ အနုသယဝါရ

အနုလောမ ပုဂ္ဂလ ကာမရာဂါနုသယမူ

ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ မဟာဝါရကို ဟောတော်
မူ၏။ ထိုမဟာဝါရသည်လည်း အနုသယဝါရ၊ သာနုသယဝါရ၊ ပဇဟနဝါရ၊ ပရိ
ညာဝါရ၊ ပဟိနဝါရ၊ ဥပ္ပဇနဝါရ၊ ဓါတုဝါရအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင်
အနုသယဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုသယဝါရသည်လည်း အနုလုံ
ပစ္စနိကအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်
မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပုဂ္ဂလဝါရ၊ ဩကာသဝါရ၊ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရအားဖြင့်
သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပုဂ္ဂလဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်
လည်းကေမူ၊ ဒိမူ၊ တိမူ၊ စတမူ၊ ပဉ္စမူ၊ ဆမူ အားဖြင့် ခြောက်ပါး အပြားရှိ၏။
ထို...တွင် ကေမူကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုကေမူသည်လည်း ကာမရာဂါ
နုသယမူ၊ ပဋိဃာနုသယမူ၊ မာနာနုသယမူ၊ ဒိဋ္ဌာနုသယမူ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူ၊
ဘဝရာဂါနုသယမူအားဖြင့် ခြောက်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုခြောက်ပါးတို့တွင် ကာမ
ရာဂါနုသယမူကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုကာမရာဂါနုသယ မူသည်လည်း
ပဋိဃာနုသယမူလီ အစရှိသောအားဖြင့် ခြောက်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင်
ပဋိဃာနုသယမူလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း အနုလောမ
ပဋိလောမအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလောမကို ရှေးဦးစွာ
ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပုစ္ဆာဝိဿဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။
ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ
အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား ယဿ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ ဟူသည်တည်း။
ထို့နောင်သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား တဿ ပဋိဃာနုသယော
အနုသေတိ ဟူသည်တည်း။ ။ပုစ္ဆာကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဝိဿဇနာကို
ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အာမန္တာဟူသည်တည်း။ အနုလောမကို ဟော

တော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန်သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကိုရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ဝါ ပန ပဋိဿာနုသယော အနုသေတိ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကိုဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား တဿ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိဟူသည်တည်း။ ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အာမန္တာ ဟူသည် တည်း။ ။ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကာမရာဂါနုသယော၊ ကာမရာဂါနုသယ သည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်း၏။ တနည်းကား အနုသေတိ အနုရူပံ ကာရဏံ လဘိတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လျှောက်ပတ်သော အကြောင်းကိုရ၍ ဖြစ်လေပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ တဿ၊ ထိုကာမရာဂါနုသယကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပဋိဿာ နုသယော၊ ပဋိဿာနုသယသည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်းသလော။ တနည်းကား အနုသေတိ အနုရူပံ ကာရဏံ လဘိတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့ သောအမေးသည်။ သတိ၊ သော်။ အာမန္တာ။ ကာမရာဂါနုသယ ကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပဋိဿာနုသယ ကိန်း၏။ ဣတိဝိဿဇ္ဇနာ၊ ဤသို့ဖြေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။(ယဿ ဝါ ပန နည်းတူပေး)။

အနုလောမပုစ္ဆာ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါ ဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ၎င်းရ၏။ ။ပဋိလောမ နည်းတူ။ (ပဋိဝစန)။ ။ပဋိဿာ နုသယမူလီကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌မာနာနုသယမူလီကို ဟောတော် မူ၏။ (စစ်မြဲ)။ ။ဟောဟန်ကား ယဿ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ၊ တဿ မာနာနုသယော အနုသေတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန မာနာနုသယော အနုသေတိ၊ တဿ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိတိ။ အနာဂါမိဿ မာနာနု သယော အနုသေတိ၊ နော စ တဿ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ။ တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ မာနာနုသယော စ အနုသေတိ၊ ကာမရာဂါနုသယော စ အနု သေတိ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ (သရူပဒဿန)။ ။ထို့နောင် ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီကို ဟောတော် မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ၊ တဿ ဒိဋ္ဌာနုသ ယော အနုသေတိတိ။ ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ။ပ။ ပုထုဇဉ်နဿ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိလောမ၌လည်း ယခင် သံသယ အရပင်။ ။[ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလီလည်း ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီအတိုင်းပင်။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလီ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယမူလီလည်း မာနာနုသယ မူလီအတိုင်းပင်]။ ။ကာမရာဂါနုသယမူ ပြီး၏။

ပဋိသန္ဓေသယာဒိမ္မ

ကာမရာဂါနုသယမူကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိသန္ဓေသယမူကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...၌ မာနာနုသယမူလီအစရှိသော အားဖြင့် ငါးပါး (ကာမရာဂါ နုသယမူအတိုင်းပင်)။ ။ ပဋိသန္ဓေသယမူကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ မာနာနုသယမူကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုမာနာနုသယမူသည်လည်း ဒိဋ္ဌာနုသယမူ လီအစရှိသော အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ မာနာနုသယော အနု- သေတိ၊ တဿ ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိတိ။ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ မာနာနုသယော အနုသေတိ၊ နော စ တေသံ ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိ။ ပုထုဇ္ဇနဿ။ ပ။ ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ပုထုဇ္ဇာပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမ၌လည်း ယခင်သံသယပင်။ ။ (ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလီလည်း နည်းတူ)။ ။ ဘဝရာဂါနုသယ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယလည်း အာမန္တာ။ ။ ပုထုဇ္ဇာ၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ မာနာနုသယမူကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒိဋ္ဌာနုသယမူကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ- မူလီအစရှိသော အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ဒိဋ္ဌာ။ ပ။ တဿ ဝိစိကိစ္ဆာ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇ္ဇာ ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ ထို့နောင် ဘဝရာဂါနုသယမူလီကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန် ကား ယဿ ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိ တဿ ဘဝရာဂါနုသယော အနုသေတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ။ ပ။ ပုထုဇ္ဇနဿ။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ပုထုဇ္ဇာ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ [အဝိဇ္ဇာနုသယလည်း ဤနည်းအတူ။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလည်း ဒိဋ္ဌာနုသယမူအတိုင်း]။ ။ ထို့နောင် ဘဝရာဂါနုသယမူကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဘဝရာဂါနုသယမူ၌လည်း အဝိဇ္ဇာနုသယ မူလီအားဖြင့် တပါးသာတည်း။ အနုလောမ ပဋိလောမအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလောမကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ဘဝရာဂါနုသယော အနုသေတိ၊ တဿ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇ္ဇာ၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ ကေမုပ္ပါဒ်။

ဒိမ္မ

ကေမုကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒိမ္မကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒိမ္မသည် လည်း မာနာနုသယမူလီအစရှိသော အားဖြင့် ငါးပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင်

မာနာနုသယမူလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ။ဟောဟန်ကား။[ကေမူအတိုင်း မထူးပြီ။ မူလီငါးပါးကုန်အောင် ဟောလေ]။ ။ဒို့မူပြီး၏။

တိမူ

ဒို့မူကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ တိမူကိုဟောတော်မူ၏။ ထိုတိမူသည် လည်း ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ အစရှိသော အားဖြင့် လေးပါး အပြား ရှိ ၏။ ထို... တွင် ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော် မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ကာမရာဂါနုသယော စ ပဋိဗ္ဗာနုသယော စ မာနာနုသယော စ အနု- သေန္တိ။တဿ ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိတိ။ဒို့န္တံ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဗ္ဗာနုသယောစ မာနာနုသယောစ အနုသေန္တိ။ နောစ တေသံ ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိ။ ပုထုဇ္ဇနဿ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဗ္ဗာနုသယောစ မာနာနုသ- ယောစ အနုသေန္တိ။ ဒိဋ္ဌာနုသယောစ အနုသေတိ။ ။ယဿ ဝါ ပန။အာမန္တာ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပန်, သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်းရ၏။သံသယကား။နောက်သာ ရ၏။ ။(ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလီလည်း နည်းတူ)။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အနာဂါမိဿ ဘဝရာဂါနုသယောစ မာနာနုသယောစ အနုသေန္တိ။ နောစ တဿ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဗ္ဗာနုသယောစ အနုသေန္တိ။ တိဏှံ ပုဂ္ဂလာနံ ဘဝရာဂါ နုသယောစ အနုသေတိ ကာမ။ပ။သေန္တိ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ဘဝရာဂါနုသယောစ မာနာနုသယောစ အနုသေန္တိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ်တစိတ်၏ အရကား အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ပုထုဇဉ်, သောတာပန်, သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့ရသောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဘဝရာဂါနုသယ ကိန်း၏။ ထို ဘဝရာဂါနုသယကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမရာဂါနုသယ, ပဋိဗ္ဗာနုသယ, မာနာနုသယကိန်းသလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသောသံသယသည် မရှိ ငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါး တို့တွင် ပုရေပဉ္စာ, ပစ္ဆာပဉ္စာနှစ်ပါး၏ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာအား ဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစိတ်၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမဖြစ်သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို “အနာဂါမိဿ ဘဝရာဂါနုသယောစ မာနာနုသယောစ အနုသေန္တိ။ နောစ တဿ ကာမရာဂါ နုသယောစ ပဋိဗ္ဗာနုသယောစ အနုသေန္တိ”ဟု ပုရိမကောဋ္ဌာသတင်တော်မူ၍ သံသယပုဒ်တစိတ်၏ အရကိုပဋိသိမ်မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယနှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရ

ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို “တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ဘဝရာဂါနုသယောစ အနုသေတိ။ ကာမရာဂါ။ပ။ သေန္တိ” ဟု ပစ္စိမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ်မမြစ်မူ၍ အဖြေငါးပါးတို့တွင် ပုရိမကောဋ္ဌာသ၊ ပစ္စိမကောဋ္ဌာသ နှစ်ပါး၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူသောအားဖြင့် သရူပဒဿန ဝိသုဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။ ။(အဝိဇ္ဇာနုသယမူလီလည်း ဤအတူ)။ ။တိမူ ပြီး၏။

စတုမူ

တိမူကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ စတုမူကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည် လည်း ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလီအစရှိသောအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား။ပ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ပဋိလောမ၎င်း ရ၏။ ။(ဒိဋ္ဌာနုသယသို့ လိုက်၍ ပုထုဇဉ်သာရသည်)။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌ အနာဂါမိဿ ဘဝရာဂါနုသယောစ မာနာနုသယောစ အနုသေန္တိ၊ နောစ တဿ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဃာနုသယောစ ဒိဋ္ဌာနုသယောစ အနုသေန္တိ။ ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ဘဝရာဂါနုသယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဃာ နုသယောစ မာနာနုသယောစ အနုသေန္တိ၊ နောစ တေသံ ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိ။ ပုထုဇ္ဇနဿ ဘဝရာဂါနုသယောစ အနုသေတိ၊ ကာမ။ပ။ သေန္တိ။ ။ ပဋိလောမ၌ ဘဝရာဂါနုသယောစ မာနာနုသယောစ အနုသေန္တိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ်တစ်စိတ်၏ အရကား အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ရ၏။ ဘဝရာဂါနုသယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဃာနုသယောစ မာနာနုသယောစ အနုသေန္တိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ်စိတ်၏ အရကား သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[ကောဋ္ဌာသတင်မြှဲ။ ပဌမ ဒုတိယ တတိယ ဆိုမြဲ။ ။အဝိဇ္ဇာထည့်လည်း ဤအတူ]။ စတုမူပြီး၏။ ။ စတုမူကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဉ္စမူကို ဟောတော်မူ၏။ ။(စတုမူ အတိုင်း ပဉ္စမူ ဆမူလည်း အတူတူပင်)။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။

ဩကာသဝါရ

ကေမူ

ပုဂ္ဂလဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဩကာသဝါရကို ဟော တော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ကေမူ၊ ဒိမူ။ပ။ ဆမူအားဖြင့် ခြောက်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် ကေမူကိုရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ။(ပုဂ္ဂလဝါရအတိုင်း

ဝဝတ္ထာန်ကိုဆိုလေ)။ ။ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ၊ တတ္ထ ပဋိဿာ
နုသယော အနုသေတိတိ။ နော။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ နော။ ။အနုလောမ၌
သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါးသည် ကာမရာဂါနုသယ၏ ကိန်းရာ ဌာန
သော်ကား ဟုတ်၏။ပဋိဿာနုသယ၏ ကိန်းရာဌာန မဟုတ်သောကြောင့် “တတ္ထ
ပဋိဿာနုသယော အနုသေတိ” ဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရမရှိ။ ။(ကောဋ္ဌာသကို
အောက်ကဲ့သို့ဆိုလေ)။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန ပဋိဿာနုသယော အနုသေတိ ဟူသော
ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲ)။ ။
မာနာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ရူပဓာတုယာ
အရူပဓာတုယာ ဧတ္ထ မာနာနုသယော အနုသေတိ။ပ။ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု
ဝေဒနာသု ဧတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ကာမဓာတ် ဝေဒနာ
နှစ်ပါးလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ၌
အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ, ရူပဓာတုယာ အရူပ
ဓာတုယာ ဧတ္ထ။ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု ဧတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌
သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဒုက္ခဝေဒနာ, ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။ကာမဓာတ် ဝေဒနာ
နှစ်ပါးလည်း ရ၏။ ။[ဘဝရာဂါနုသယမူလီ၌ အနုလောမ ပဋိလောမပင်
ပဋိသေဓ။ ။အဝိဇ္ဇာနုသယမူလီလည်း ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီနှင့် တူပြီ]။ ။ကာမ
ရာဂါနုသယမူ ပြီးပြီ။ ။

ပဋိဿာနုသယမူ၌။ ။ယတ္ထ ပဋိဿာနုသယော အနုသေတိ။ တတ္ထ မာနာ-
နုသယော အနုသေတိတိ။နော။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။နော။ ။အနုလောမ၌ ဒုက္ခ
ဝေဒနာ ရ၏။ ပဋိလောမ၌ ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး, ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်
ရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ကာမဓာတုယာ
ဒွိသု ဝေဒနာသု, ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ဧတ္ထ။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ
ဧတ္ထ။ ။[ပါဠိရှိတိုင်းကောက်လေ။ ။ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလီလည်း နည်းတူ။ ။
ဘဝရာဂါနုသယမူလီ၌ ပဋိသေဓ။ ။အဝိဇ္ဇာနုသယမူလီလည်း ဒိဋ္ဌာနုသယ
မူလီအတိုင်း]။ ။ပဋိဿာနုသယမူ ပြီး၏။ ။

မာနာနုသယမူ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌
ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဧတ္ထ။ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု, ရူပဓာတုယာ
အရူပဓာတုယာ ဧတ္ထ။ ။(ဝိစိကိစ္ဆာလည်း နည်းတူ)။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလီ၌
ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု ဧတ္ထ။ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ

ထွေ။ ။ (အဝိဇ္ဇာနုသယမူလီလည်း ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီအတိုင်း)။ ။ မာနာနုသယမူ
 ပြီး၏။ ။ ဒိဋ္ဌာနုသယမူ ဝိစိကိစ္ဆာမူလီ၌ အာမန္တာ။ ။ ဓာတ်သုံးပါး ဝေဒနာ
 သုံးပါး ရ၏။ ။ ဘဝရာဂါနုသယမူလီ၌ ကာမဓာတုယာ တီသု ဝေဒနာသု
 ထွေ။ ။ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ထွေ။ ။ အဝိဇ္ဇာနုသယမူလီ၌
 အာမန္တာ။ ။ ဒိဋ္ဌာနုသယမူ ပြီး၏။ ။ [ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလည်း နည်းတူ]။
 ဘဝရာဂါနုသယမူ အဝိဇ္ဇာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌
 ကာမဓာတုယာ တီသု ဝေဒနာသု ထွေ။ ။ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ထွေ။ ။
 ကေမူ ပြီး၏။

ဒိမ္မ

ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဿာနုသယောစ အနုသေန္တိ၊ တတ္ထ မာနာ
 နုသယော အနုသေတိတိ။ နတ္ထိ။ ။ ယတ္ထ ဝါ ပန မာနာနုသယော အနုသေတိ။
 ပ။ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ထွေ။ ။ ကာမဓာတုယာ ဒီသု ဝေဒနာသု
 ထွေ မာနာနုသယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ အနုသေန္တိ၊ နောစ တတ္ထ ပဋိဿာ
 နုသယော အနုသေတိ။ ။ ပဋိလောမ၌ မာနာနုသယော အနုသေတိ ဟူသော
 သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။ မာနာနုသယောစ ကာမ
 ရာဂါနုသယောစ အနုသေန္တိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ် တစိတ်၏ အရကား
 ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။ ။ (သံသယပုဒ်လုံး၏အရမရှိ)။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ်တစိတ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမရှိ
 သောကြောင့် အကြင်ဌာန၌ မာနာနုသယကိန်း၏။ ထိုမာနာနုသယကိန်းရာ
 ဌာန၌ ကာမရာဂါနုသယ ပဋိဿာနုသယကိန်းသလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံ
 တခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယ အားဖြင့် မေး
 တော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် မောဃပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား
 လျောက်ပတ်စွာ မာနာနုသယကိန်းရာဌာန၌ ကာမရာဂါနုသယ၊ ပဋိဿာနုသယ
 နှစ်ပါးမကိန်းသည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် “နော”ဟု ပဋိသေဓဝိသဇ္ဇနာဖြင့်
 ဖြေတော်မူ၏။ တနည်းကား အမေးလေးပါးတို့တွင် ပုရေပဉ္စာ၊ ပစ္ဆာပဉ္စာနှစ်ပါး
 ၏ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အားလျောက်
 ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်၏အရ မဖြစ်ကောင်းသော
 ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်ကို “ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ထွေ မာနာနုသယော
 အနုသေတိ၊ နောစ တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဿာနုသယောစ အနုသေန္တိ”
 ဟု ပုရိမကောဋ္ဌာသတင်တော်မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ်မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ

ပုဒ်တစိတ်၏အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်လုံး၏အရ မဖြစ်ကောင်းသော ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါးကို “ကာမဓာတုယာ ဒိဋ္ဌိယု ဝေဒနာယု ဧတ္ထ မာနာနုသယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ အနုသေန္တိ၊ နောစ တတ္ထ ပဋိဿာနုသယော အနုသေတိ” ဟု ပစ္စိမကောဋ္ဌာသတင်တော်မူ၍ သံသယပုဒ်တစိတ်၏အရကို ပဋိသိမ်မြစ်၍ အဖြေ ငါးပါးတို့တွင် ပုရိမကောဋ္ဌာသ ပစ္စိမကောဋ္ဌာသ နှစ်ပါး၏ သရုပ်ကိုပြတော် မူသောအားဖြင့် သရူပဒဿနဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိဋ္ဌိ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ ရူပဓာတုယာ အရူပ ဓာတုယာ ဧတ္ထ ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိ၊ နောစ တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဿာနုသယောစ အနုသေန္တိ၊ ကာမဓာတုယာ ဒိဋ္ဌိယု ဝေဒနာယု ဧတ္ထ ဒိဋ္ဌာနုသ ယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ အနုသေန္တိ၊ နောစ တတ္ထ ပဋိဿာနုသယော အနုသေတိ။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဧတ္ထ ဒိဋ္ဌာနုသယောစ ပဋိဿာနုသယောစ အနုသေန္တိ၊ နောစ တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ဒိဋ္ဌာ နုသယော အနုသေတိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား ရူပဓာတ်, အရူပဓာတ် ရ၏။ ဒိဋ္ဌာနုသယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ အနုသေန္တိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ ပုဒ်တစိတ်၏ အရကား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါး ရ၏။ ဒိဋ္ဌာနုသ ယောစ ပဋိဿာနုသယောစ အနုသေန္တိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ ပုဒ်တစိတ်၏ အရကား ဒုက္ခဝေဒနာ ရ၏။ ။[သံသယပုဒ်လုံး အရမရှိ။ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ ပုဒ်တစိတ် အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရ မရှိသောကြောင့်။ ဆိုမြဲ]။ ။ ဝိစိကိစ္ဆာ နည်းတူ။ ။[ဘဝရာဂါနုသယမူလိဋ္ဌိ အနုလောမ။ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ နော။ ။အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိလည်း ဒိဋ္ဌာနုသယနှင့် တူပြီ။ ။ဒိမူပြီး၏။

တိမူ

တိမူ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိဋ္ဌိ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ ဒိမူအတိုင်း သုံးချက် ထုတ်။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလိဋ္ဌိ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ မာနာနုသ ယော အနုသေတိ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ရူပဓာတ်, အရူပဓာတ် ရ၏။ မာနာနုသယော အနုသေတိ ဟူသော သံသယပုဒ်တစိတ်၏ အရလည်း ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်၎င်းရ၏။ ။[သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမရှိ။ ။ပဋိသေဓ။ တနည်း ပဋိဝစန။ အဝိဇ္ဇာမူလိလည်း ပဋိလောမသုံးချက် ထွက်သည်။ ။တိမူပြီး၏။

စတုမူ-ပဉ္စမ

စတုမူ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလိဋ္ဌိ သုံးချက် ထွက်သည်။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလိ ပဋိလောမ၌ မာနာနုသယောစ ဒိဋ္ဌာနုသယောစ အနုသေန္တိ။ ။(တိမူအတိုင်း)။

အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌လည်း ပဋိလောမ သုံးချက်။ ။စတုမူ ပြီး၏။ ။ပဉ္စမူလည်း စတုမူအတိုင်း။

ဆမူ

ဆမူ အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ဧတ္ထ အဝိဇ္ဇာနုသယောစ မာနာနုသယောစ ဒိဋ္ဌာနုသယောစ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယောစ ဘဝရာဂါနုသယောစ အနုသေန္တိ၊ နောစ တတ္ထ ကာမရာဂါ နုသယောစ ပဋိသာနုသယောစ အနုသေန္တိ။ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု ဧတ္ထ။ ။ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဧတ္ထ။ ။(အောက်ကနည်းကို မှီ၍ကောက်)။ ။
ဩကာသဝါရ ပြီး၏။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ကေမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌[ပုဂ္ဂလဝါရအတိုင်း မူလမူလီကို စစ်လေ]။ ။ယဿ ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ၊ တဿ တတ္ထ ပဋိသာနုသယော အနုသေတိတိ။ နော။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ နော။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါး ရ၏။ (သံသယပုဒ်၏ အရကား မရှိ)။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာ သုံးပါး ရ၏။ ။(သံသယပုဒ်၏ အရမရှိ)။ ။

ကာမမူ မာနမူလီ

ယဿ ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ၊ တဿ တတ္ထ မာနာနုသယော အနုသေတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ။အနာဂါမိဿ ကာမဓာတု ယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ မာနာနုသယော အနုသေတိ၊ နောစ တဿ တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ။ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်။ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ထိုပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါးလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ကောဠာသတင်ပုံ

ထိုသို့ ရသောကြောင့်။ပ။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာ ဖြစ်၍ သံသယပုဒ်၏ အရ မဖြစ်ကောင်းသော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်ကို “အနာဂါမ်ဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ပ။” ပဌမ ကောဠာသတင်တော်မူ၍ သံသယပုဒ်၏ အရကို ပဋိသိမ်မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်၏ အရ မဖြစ်ကောင်းသော ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်ကို “တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ပ။ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ” ဟု ဒုတိယ ကောဠာသတင်တော် မူ၍ သံသယကို ပဋိသိမ်မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရဖြစ်သော ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါးကို “တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ပ။ ဓေန္တိ” ဟု တတိယ ကောဠာသတင်တော်မူ၍ အဖြေငါးပါး တို့တွင် ပဌမကောဠာသ၊ ဒုတိယကောဠာသ၊ တတိယကောဠာသ၏ သရုပ်ကို ပြတော် မူသောအားဖြင့် သရူပဒဿနဝိသုဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။ ။

ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ အနုလောမ၌ ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ ပုထုဇ္ဇနဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တဿ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပုထုဇ္ဇနဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ပ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တဿ တတ္ထ။ ။ [ဝိစိကိစ္ဆာလည်း နည်းတူ။ အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ ဘရာဟ္မဇနုသယမူလီ၌ ပဋိသေဓ။ ။ အဝိဇ္ဇာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌ အနာဂါမ်ဿ ကာမဓာတုယာ တီသု ဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ၊ တဿ တတ္ထ။ တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ၊ ရူပဓာတုယာ၊ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ ။ (မာနာနုသယကိုမူ၍ အရကောက် ကောဠာသကို ဆိုလေ)။ ။ ကာမရာဂါနုသယမူ ပြီးပြီ။ ။

ပဋိသနုသယမူ မာနာနုသယမူလီ၌ ပဋိသေဓသာ။ ။ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလ အနုလောမ၌ ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယဝေဒနာယ တေသံ တတ္ထ။ ပုထုဇ္ဇနဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တဿ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပုထုဇ္ဇနဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တဿ တတ္ထ။ ။ [ပါဠိရှိတိုင်းကောက်။ ဝိစိကိစ္ဆာတူပြီ။ ။

ဘဝရာဂါနုသယမူလိ၌ ပဋိသေဓ။ ။အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အနာဂါမိဿ ကာမဓာတုယာ တီသု ဝေဒနာသု၊ ရူပ ဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဂံ၏အရ ကား အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး ဝေဒနာသုံးပါး။ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ် ရ၏။ ထိုပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာ သုံးပါး လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိသုဒ္ဓါနုသယမူ ပြီး၏။ ။

မာနာနုသယမူ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ၌ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ ပုထုဇဉ်နဿ ကာမ ဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပုထုဇဉ်နဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ ။ အနုကား သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိ၊ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်လည်း ရ၏။ ။(ပဋိလောမလွယ်ပြီ)။ ။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယလည်းနည်းတူ။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလိ အနုလောမ၌ စတုနံ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိ၊ အနာဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။ ။ထိုပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမိ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်လည်း ရ၏။ သံသယ ကား နောက်သာရ၏။ ။အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌ စတုနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ ။(ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား လွယ်ပြီ)။ ။မာနာနုသယမူ ပြီးပြီ။ ။

ဒိဋ္ဌာနုသယမူ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလိ၌ အာမန္တာ။ ။ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ် သုံးပါး၊ ဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလိ၌ ပုထုဇဉ်နဿ ကာမ ဓာတုယာ တီသု ဝေဒနာသု တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ ပုထုဇဉ်နဿ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ ။[အကောက်လွယ်ပြီ]။ ။အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ

အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ တီသု ဝေဒနာသု၊
 ရူပဓာတုယာ၊ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ ပုထုဇနဿ ကာမဓာတုယာ
 တီသု ဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ ။[အကောက်
 လွယ်ပြီ]။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူ ပြီးပြီ။ ။(ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလည်းနည်းတူ)။ ။
 ဘဝရာဂါနုသယမူ အဝိဇ္ဇာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌
 စတုနံ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ တီသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ
 ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ ။(လွယ်ပြီ)။ ။
 ကေမူ ပြီးပြီ။ ။

ဒိမ္မ

ကေမုကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒိမ္မကို ဟောတော်မူ၏။
 ယဿ ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဗ္ဗာနုသယောစ အနုသေန္တိ၊ တဿ တတ္ထ
 မာနာနုသယော အနုသေတိတိ။ နတ္ထိ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ မာနာနုသယော
 အနုသေတိ၊ တဿ တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဗ္ဗာနုသယောစ အနုသေန္တိတိ။
 အနာဂါမိဿ ကာမဓာတုယာ ဒိသု ဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ
 တဿ တတ္ထ။ ။တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။
 တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒိသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ မာနာ
 နုသယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ အနုသေန္တိ၊ နောစ တေသံ တတ္ထ ပဋိဗ္ဗာ
 နုသယော အနုသေတိ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အား
 ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်။ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊
 သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။မာနာနုသယောစ
 ကာမရာဂါနုသယောစ အနုသေန္တိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ်စုံ၏
 အရကား ထိုပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ်
 ဝေဒနာနှစ်ပါးရ၏။ (သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမရှိ)။ ။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ်တစ်စုံ၏ အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမရှိ
 သောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အကြင်ဌာန၌ မာနာနုသယကိန်း၏။ ထိုမာနာ
 နုသယကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မာနာနုသယကိန်းရာဌာန၌ ကာမရာဂါနုသယ
 ပဋိဗ္ဗာနုသယကိန်းသလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည်
 မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူပြီး၍ အမေး
 လေးပါးတို့တွင် ပုရေပဉ္စာ ပစ္စာပဉ္စာနှစ်ပါး၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော
 ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာအားဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏
 အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်၏အရ မဖြစ်ကောင်းသော အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အား
 ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ်ကို “အနာဂါမိဿ ကာမ

ဓာတုယာ ဒွိသုဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ပ။
 သေန္တိ”ဟု ပဌမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယပုဒ်၏အရကို ပဋိသိမ်မြစ်၍
 သံသယပုဒ်၏အရ မဖြစ်ကောင်းသော ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်ကို “တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပ
 ဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ပ။ အနုသေန္တိ”ဟု ဒုတိယကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍
 သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ်၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်လုံး၏အရ မဖြစ်
 ကောင်းသော ထိုပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ
 ဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါးကို “တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု
 ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ပ။ ပဋိသာနုသယော အနုသေတိ”ဟု တတိယ
 ကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ အဖြေငါးပါးတို့တွင် ပဌမကောဋ္ဌာသ၊ ဒုတိယ
 ကောဋ္ဌာသ၊ တတိယကောဋ္ဌာသ သုံးပါး၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူသောအားဖြင့်
 သရူပဒဿနဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

တနည်းကား ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊
 သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ်
 အရူပဓာတ်ရ၏။ (သံသယပုဒ်လုံး၏ အရကား မရှိ)။ ။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမရှိသောကြောင့်
 အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အကြင်ဌာန၌ မာနာနုသယကိန်း၏။ ထိုမာနာနုသယကိန်း
 သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မာနာနုသယ ကိန်းရာဌာန၌ ကာမရာဂါနုသယ ပဋိသာ
 နုသယ နှစ်ပါး ကိန်းသလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည်
 မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါး
 တို့တွင် မောဿပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ မာနာနုသယ
 ကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မာနာနုသယကိန်းရာဌာန၌ ကာမရာဂါနုသယ ပဋိသာ
 နုသယနှစ်ပါး မကိန်းသည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် သံသယပုဒ်တစ်၏အရကို
 မြစ်တော်မူသော အားဖြင့် “နော”ဟု ပဋိသေဓဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ ပုထုဇ္ဇနဿ ရူပ
 ဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ကာမဓာတုယာ
 ဒွိသု ဝေဒနာသု တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ
 တဿ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပဓာတ် အရူပ
 ဓာတ် ရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ အနုသေန္တိ ဟူသော
 သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ်၏အရကား ထိုပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ်

ဝေဒနာနှစ်ပါးရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယောစ ပဋိဿာနုသယောစ အနုသေန္တိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ်၏အရကား ထိုပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ။(သံသယပုဒ်လုံး၏အရမရှိ)။ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ်၏အရသာ ရှိ၍ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမရှိသောကြောင့် (မာနာနုသယအတိုင်း သရူပဒဿန၊ ပဋိသေခ နှစ်နည်းဆိုလေ။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလီလည်း နည်းတူ)။

ဘဝရာဂါနုသယမူလီ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ နော။ ။အဝိဇ္ဇာ နုသယမူလီ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ အနာဂါမိဿ ကာမဓာတုယာ တီသု ဝေဒနာသု ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ ။တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမ ဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ ။တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး၊ ဝေဒနာသုံးပါး ပုထုဇဉ်၊ သောဘာပန်၊ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။အဝိဇ္ဇာနုသယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ အနုသေန္တိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ်၏အရကား ထိုပုထုဇဉ်၊ သောဘာ ပန်၊ သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။ ။အဝိဇ္ဇာ နုသယောစ ပဋိဿာနုသယောစ အနုသေန္တိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ် တစ်၏အရကား ထိုပုထုဇဉ်၊ သောဘာပန်၊ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခ ဝေဒနာလုံးပါးရ၏။ [သံသယပုဒ်လုံး၏အရမရှိ]။ ကောဋ္ဌာသကို မာနာနုသယ မူလီအတိုင်း ဆိုလေ။ ။ဒွိမူပိုင်း၏။ ။

တိမ္မ

တိမ္မ၌ ယဿ ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယောစ- ပဋိဿာနုသယောစ မာနာနုသ ယောစ အနုသေန္တိ၊ တဿ တတ္ထ ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတီတိ။ နတ္ထိ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပုထုဇနဿ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တဿ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ ဒိဋ္ဌာနုသယောစ မာနာ နုသယောစ အနုသေန္တိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ်၏အရကား ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယောစ ကာမရာဂါ နုသယောစ မာနာနုသယောစ အနုသေန္တိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ် ၏အရကား ထိုပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါးရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာ နုသယောစ ပဋိဿာနုသယောစ အနုသေန္တိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ် ၏အရကား ထိုပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခဝေဒနာ သုံးပါးရ၏။ ။(သံသယပုဒ် လုံး၏ အရမရှိ။ ကောဋ္ဌာသကို ရှေးနည်းကိုမှီ၍ဆိုလေ)။ ။ဘဝရာဂါနုသယ

မူလိ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ စတုနံ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ ဘဝရာဂါနုသယောစ မာနာ နုသယောစ အနုသေန္တိ။ ။ပဋိလောမ၌ ဘဝရာဂါနုသယောစ မာနာနုသယောစ အနုသေန္တိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ်၏အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်ရ၏။ ။ (သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမရှိ)။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ်တစ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယ ပုဒ်လုံး၏ အရမရှိ သောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အကြင်ဌာန၌ ဘဝရာဂါနုသယ ကိန်း၏။ ထိုဘဝရာဂါနုသယကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဘဝရာဂါနုသယကိန်းရာဌာန၌ ကာမရာဂါနုသယ၊ ပဋိဃာနုသယ၊ မာနာနုသယကိန်းသလောဟု မြတ်စွာ ဘုရား၌ တစုံတခုသောသံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယ အားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် ပစ္စိမကောဋ္ဌာသ၏ အရနှင့် တူသော ပစ္စာပဉ္စာဖြင့်မေးတော်မူသည်အား လျှောက်ပတ်စွာ ဘဝရာဂါနုသယ ကိန်းသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဘဝရာဂါရာနုသယကိန်းရာဌာန၌ မာနာနုသယကိန်းသည် သာဖြစ်သောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကို ဝန်ခံတော်မူသောအားဖြင့် “မာနာ နုသယော အနုသေတိ” ဟု ပဋိဝေဒနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

တနည်းကား ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်ရ၏။ ။(သံသယ ပုဒ်လုံး၏ အရမရှိ)။ ။ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ။ ထိုသို့။ပ။ ကာမရာဂါနုသယ၊ ပဋိ ဃာနုသယ၊ မာနာနုသယသုံးပါးမကိန်းသည်သာဖြစ်သောကြောင့် သံသယပုဒ် လုံး၏အရကို မြစ်တော်မူသောအားဖြင့် “မာနာနုသယော အနုသေတိ”ဟု ပဋိဝေဒနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ အနာဂါမိဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခဝေဒနာ သုံးပါးရ၏။ ။ထိုအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်။ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဓာတ်

သုံးပါး ဝေဒနာသုံးပါးလည်း ရ၏။ ။မာနာနုသယော အနုသေတိဟူသော သံသယပုဒ်တစ်၏အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ်ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။ကာမ ရာဂါနုသယော အနုသေတိ ဟူသော သံသယပုဒ်တစ်၏အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။ ။ပဋိ ဃာနုသယော အနုသေတိ ဟူသော သံသယပုဒ်တစ်၏အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ။(သံသယ ပုဒ်လုံး၏ အရမရှိကြကား တနည်းကောက်ရိုး ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိကဲ့သို့ရော၍ ရသင့် သော အလျောက်သော်လည်း ကောက်)။ ။တိမ္မ ပြီး၏။

စတုမ္မ

စတုမ္မ၌ ယဿ ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယောစ။ပ။ ဒိဋ္ဌာနုသယောစ အနု- သေန္တိ၊ တဿ တတ္ထ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော အနုသေတိတိ။ နတ္ထိ။ ။(ပဋိလောမ ၌ တိမ္မ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိအတိုင်း သုံးချက်)။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလိ၌ အနု လောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ ဘဝရာဂါနုသယောစ မာနာနုသယောစ အနုသေန္တိ။ပ။ ပုထုဇ္ဇနဿ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ ဘဝရာဂါနုသယောစ မာနာနုသယောစ အနုသေန္တိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ ပုဒ်တစ်၏အရကား သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်လည်း ရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိဟူသော သံသယပုဒ်တစ်၏အရကား ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်သာ ရ၏။ ။(သရူပဒဿန)။

အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ၌ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ အနာဂါမိဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ကာမဓာတုယာ ဒိဋ္ဌသု ဝေဒနာသု ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ (ဒိဋ္ဌံ ပုဂ္ဂလာနံ သုံးချက်။ ပုထုဇ္ဇနဿ သုံးချက်)။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ။ထိုအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ်ဝေဒနာ နှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်။ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ဓာတ်သုံးပါး ဝေဒနာသုံးပါးလည်း ရ၏။ ။မာနာနုသယော အနု သေတိဟူသော သံသယပုဒ်တစ်၏အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သက- ဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပ ဓာတ် ရ၏။ ။ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိဟူသော သံသယပုဒ်တစ်၏ အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ်

ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။ ။ပဋိဿာနုသယော အနုသေတိ ဟူသော သံသယပုဒ် တစိတ်၏အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခ ဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိ ဟူသော သံသယပုဒ် တစိတ်၏အရကား ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး ဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ။ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမရှိ)။ ။ကောဋ္ဌာသတင်မြဲ။ ။စတုမူ ပြီး၏။ ။ပဉ္စ မူလည်း စတုမူအတိုင်းပင်။

ဆမ္မ

ဆမ္မုဉ် ယဿ ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယောစ။ပ။ ဘဝရာဂါနုသယောစ အနုသေန္တိ၊ တဿ တတ္ထ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတိတိ၊ နတ္ထိ။ ။ယဿ ဝါပန ယတ္ထ။ပ။ သေန္တိတိ။ အနာဂါမိဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တဿ တတ္ထ အဝိဇ္ဇာ နုသယော အနုသေတိ၊ နောစ တဿ တတ္ထ။ပ။ ဘဝရာဂါနုသယောစ အနု သေန္တိ။ပ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။

[ဤအရာတွင် စာကိုယ်တို့၌ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်။ ထို့နောင် ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု။ ထို့နောင် ဒုက္ခဝေဒနာ ရှိသည်။ ဆရာမြတ်တို့ကား ဒုက္ခဝေဒနာကစ၍ ထုတ်မှ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရသာ ဖြစ်၍ သဘောသင့်သည်ဟူ၍ ထုတ်တော်မူကုန်သည်။]

ဒွိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ တေသ ညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ တေသ ညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တေသံ တတ္ထ။ ။(ပုထုဇဉ်နဿ သုံးချက် ထုတ်။ပေါင်းကိုးချက်)။ ။ပဋိလောမဉ် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ။ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်။ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဓာတ်သုံးပါး ဝေဒနာသုံးပါးလည်း ရ၏။

မာနာနုသယော အနုသေတိ ဟူသော သံသယပုဒ်တစိတ်၏အရကား ပုထု ဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။တဿ တတ္ထ ဘဝရာဂါနုသယော အနုသေတိဟူသော သံသယပုဒ်တစိတ်၏အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။ကာမရာဂါ နုသယော အနုသေတိ ဟူသော သံသယပုဒ်တစိတ်၏အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ်ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။ ။ ပဋိဿာနုသယော အနုသေတိ ဟူသော သံသယပုဒ်တစိတ်၏အရကား ပုထုဇဉ်၊

သောတာပန်, သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ဒိဋ္ဌာ, နုသယောစ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယောစ အနုသေန္တိဟူသော သံသယပုဒ်တစ်စုံ၏ အရကား ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး ဝေဒနာသုံးပါးရ၏။ ။ (သံသယ ပုဒ်လုံး၏ အရမရှိ) ။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ်တစ်စုံ၏အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်။ပ။ အရမရှိ သောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အကြင်ဌာန၌ အဝိဇ္ဇာနုသယကိန်း၏။ ထို အဝိဇ္ဇာနုသယကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား အဝိဇ္ဇာနုသယ ကိန်းရာဌာန၌ ကာမရာဂါ နုသယ။ပ။ ဘာရာဂါနုသယ ကိန်းသလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် ပုရေပဉ္စာ ပစ္စာပဉ္စာနှစ်ပါး၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာ အားဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်၏ အရမဖြစ်ကောင်းသော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါးကို “အနာဂါမိဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တဿ တတ္ထ အဝိဇ္ဇာ နုသယော အနုသေတိ။ နောစ။ပ။ သေန္တိ”ဟု ပဌမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယပုဒ်အရကို ပဋိသိမ်မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ် တစ်စုံ၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရ မဖြစ်ကောင်းသော ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါး၌ အဝိဇ္ဇာနုသယ မာနာနုသယကိန်းသော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို “တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ကာမဓာတုယာ ဒိဋ္ဌသု ဝေဒနာသု။ပ။ သေန္တိ”ဟု ဒုတိယကောဋ္ဌာသ တင်တော် မူ၍ သံသယ ပုဒ်တစ်စုံ၏အရကို ပဋိသိမ်မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ်စုံ၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမဖြစ်ကောင်းသော ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်၌ အဝိဇ္ဇာနုသယ, မာနာနုသယ, ဘဝရာဂါနုသယကိန်းသော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို “တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ အဝိဇ္ဇာနုသ ယောစ မာနာနုသယောစ ဘဝရာဂါနုသယောစ အနုသေန္တိ။ နောစ။ပ။ သေန္တိ”ဟု တတိယကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယ ပုဒ်တစ်စုံ၏ အရကို ပဋိသိမ်မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ် တစ်စုံ၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမဖြစ်ကောင်းသော ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်၌ အဝိဇ္ဇာနုသယ, မာနာနုသယ, ဘဝရာဂါနုသယ ကိန်းသော သောတာပန်, သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို “ဒိန္နံ ပုဂ္ဂ လာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ။ပ။ သေန္တိ”ဟု စတုတ္ထကောဋ္ဌာသ တင်တော် မူ၍ သံသယပုဒ် တစ်စုံ၏အရကို ပဋိသိမ်မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ် တစ်စုံ၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရ မဖြစ်ကောင်းသော ကာမဓာတ် ဝေဒနာ

၁-ကောဋ္ဌာသတင်၍ ပြတော်မူသော နည်းအတိုင်း အကျယ်ကောက်နိုင် ပါသည်။

နှစ်ပါး၌ အဝိဇ္ဇာနုသယ ကာမရာဂါနုသယကိန်းသော သောတာပန်, သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို “တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု။ပ။ သေန္တိ” ဟု ပဉ္စမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယပုဒ်တစ်စိတ်။ပ။ မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ ပုဒ်တစ်စိတ်၏ အရသာ ဖြစ်၍ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရ မဖြစ် ကောင်းသော ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး၌ အဝိဇ္ဇာနုသယ ပဋိဘာနုသယကိန်းသော သောတာပန်, သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို “တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တေသံ တတ္ထ။ပ။ သေန္တိ” ဟု ဆဋ္ဌမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယ ပုဒ်တစ်စိတ်၏အရကို ပဋိသိမ်မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ်တစ်စိတ်၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမဖြစ်ကောင်းသော ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်၌ အဝိဇ္ဇာနုသယ, မာနာနုသယ, ဒိဋ္ဌာနုသယ, ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ, ဘဝရာဂါနုသယကိန်းသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ပုထုဇနဿ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ပ။ သေန္တိ” ဟု သတ္တမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယပုဒ်တစ်စိတ်။ပ။ မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ် တစ်စိတ်၏အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမဖြစ်ကောင်း သော ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါး၌ အဝိဇ္ဇာနုသယ, ကာမရာဂါနုသယ, မာနာ နုသယ, ဒိဋ္ဌာနုသယ, ဝိစိကိစ္ဆာနုသယကိန်းသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို “တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တဿ တတ္ထ။ပ။ သေန္တိ” ဟု အဋ္ဌမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယပုဒ်၏ အရကို။ပ။ မြစ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ ပုဒ်တစ်စိတ်၏ အရသာ ဖြစ်၍ သံသယ ပုဒ်လုံး၏ အရ မဖြစ် ကောင်းသော ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး၌ ပဋိဘာနုသယ, ဒိဋ္ဌာနုသယ, ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ ကိန်းသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို “တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တဿ တတ္ထ။ပ။ သေန္တိ” ဟု နဝမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သံသယ ပုဒ်တစ်စိတ်၏ အရကို ပဋိသိမ်မြစ်၍ အဖြေငါးပါး တို့တွင် ပဋ္ဌမ ကောဋ္ဌာသ။ပ။ နဝမကော ဋ္ဌာသ၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူသောအားဖြင့် သရူပဒဿနဝိသ ဇနာဖြင့် ဖြေတော် မူ၏။

တနည်းကား ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်, သောတာပန်, သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဓာတ်သုံးပါး, ဝေဒနာသုံးပါးရ၏။ (သံသယပုဒ်လုံး၏ အရကားမရှိ) ။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်လုံး၏အရမရှိသောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အကြင်ဌာန၌ အဝိဇ္ဇာနုသယကိန်း၏။ ထိုအဝိဇ္ဇာနုသယကိန်း သော ပုဂ္ဂိုလ်အား အဝိဇ္ဇာနုသယ ကိန်းရာဌာန၌ ကာမရာဂါနုသယ။ပ။ ဘဝရာဂါနုသယ ကိန်းသလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည်

မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေး လေးပါး တို့တွင် မောသပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူ သည်အား လျောက်ပတ်စွာ အဝိဇ္ဇာနုသယ ကိန်းသောပုဂ္ဂိုလ်အား အဝိဇ္ဇာနုသယ ကိန်းရာ ဌာန၌ ကာမရာဂါနုသယ။ပ။ ဘဝရာဂါနုသယကိန်းသည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် သံသယပုဒ်၏အရကို အသီး အသီးမြစ်တော်မူသောအားဖြင့် “နော”ဟု ပဋိသေဓဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော် မူ၏။ ။အနုလုံပြီး၏။

[ဤအနုလုံ ပုဂ္ဂလဝါရ၌ ကေမု၌ နှစ်ဆဲတယမက၊ ဒွိမူလကာဒိ၌ တဆဲငါးယမက။ဤနှစ်ပါးကို ပေါင်းသော် ယမကသုံးဆဲခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာ ခုနှစ်ဆဲနှစ်ပါး၊ အတ္ထ တရားလေးဆဲလေးပါးဖြစ်သတည်း။ ။ဩကာသ ဝါရ၊ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌လည်း ထို့အတူဖြစ်သတည်း။ ။ဤသို့လျှင် အနုလုံ၌ ဝါရသုံးပါး၊ မူလ တဆဲရှစ်ပါး၊ ယမကတရားရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာနှစ်ရား တဆဲခြောက်ပါး၊ အတ္ထ လေးရားသုံးဆဲနှစ်ပါးဖြစ်သတည်း။]

မဟာဝါရ အနုသယဝါရ ပစ္စနိက်

ပုဂ္ဂလဝါရ ကေမု

အနုလုံကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ပစ္စနိက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ပစ္စနိက်သည်လည်း ပုဂ္ဂလဝါရ၊ ဩကာသဝါရ၊ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရအားဖြင့် သုံး ပါးအပြားရှိ၏။ထို...တွင် ပုဂ္ဂလဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ။(အနုလုံကဲ့သို့ မူလမူလီကို စစ်လေ)။ ။ယဿ ကာမရာဂါနုသယော နာနုသေတိ။ တဿ ပဋိ- ဃာနုသယော နာနုသေတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။သန္နိ ဌာန်ကား အနာဂါမ်, ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ ၎င်းရ၏။ ။ယဿ ကာမရာဂါနုသယော။ပ။ တဿ မာနာ။ပ။ အနာဂါမိဿ ကာမရာဂါနုသယော နာနုသေတိ။ပ။အရဟတော။ ။ယဿ ဝါ ပန။အာမန္တာ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဌာန်ကား အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အရဟတ္တဖလဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ဒိဌာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ဒွိန္နံ။ပ။ ဒွိန္နံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဌာန်ကား သောတာ ပန်, သကဒါဂါမ် ရ၏။ ။အနာဂါမ်, ရဟန္တာလည်း ရ၏။ ။[ဝိစိကိစ္ဆာနုသယလည်း နည်းတူ။ ။ဘဝရာဂ အဝိဇ္ဇာလည်း မာနာနုသယနှင့်တူပြီ။ ။ပဋိဃာနုသယ မူလည်း တူပြီ။]

မာနာနုသယမူ ဒိဌာနုသယမူလီ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ။ပ။ အရဟတော။ ။ပဋိလောမ၌

သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ရဟန္တာလည်း ရ၏။ ။ဘဝရာဂ, အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ အာမန္တာ။ ။ရဟန္တာ ရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ မူလိ၌ အာမန္တာ။ ။ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက် ရ၏။ ။ဘဝရာဂါ နုသယမူလိ အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ အနုလောမ၌ တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ။ ။ပ။ အရဟတော။ ။ ပဋိလောမ၌ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပန်, သက ဒါဂါမ်, အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ရဟန္တာလည်း ရ၏။ ။သံသယ, ပဋိလောမ နောက်သာ ရ၏။ ။ဘဝရာဂမူ အဝိဇ္ဇာမူလိ၌ အာမန္တာ။ ။ရဟန္တာရ၏။ ။ ကေမူ ပြီး၏။ ။[ဒိမူလည်း ကာမရာဂမူ အတိုင်း]။

တိမူ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ။ပ။ အနာဂါမ်ဿ။ ။ပ။ အရဟတော။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပန်, သကဒါဂါမ် ရ၏။ ။ကာမရာဂါနုသယော စ ပဋိဃာနုသယော စ နာနုသေန္တိဟူ သော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ်တစိတ်၏အရကား အနာဂါမ်ရ၏။ ။ကာမရာဂါနု သယောစ ပဋိဃာနုသယောစ မာနာနုသယောစ နာနုသေန္တိဟူသောသံသယ ပုဒ်လုံး၏အရကား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သာ ရ၏။ ။[သရူပဒဿန။ ဝိစိကိစ္ဆာလည်း နည်းတူပြီ]။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလိ အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ အာမန္တာ။ ။ရဟန္တာ ရ၏။ ။တိမူ ပြီး၏။

တေမူ ဝိစိကိစ္ဆာမူလိ၌ ပဋိလောမသုံးချက်။ ။ဘဝရာဂမူလိ အဝိဇ္ဇာမူလိ ၌ အာမန္တာ။ ။ပဉ္စမ၊ ဆမ၊ အတူတူ။ ပဋိဝစန သာ။ ။ရဟန္တာ ရ၏။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။

ဩကာသဝါရ

ကေမူ

ဩကာသဝါရ၌ ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော နာနုသေတိ၊ တတ္ထ ပဋိဃာ- နုသယော နာနုသေတိတိ။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တေထ္ထ။ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ အပရိယာပန္နေ တေထ္ထ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တေထ္ထ။ ။အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဒုက္ခဝေဒနာ သုံးပါး ရ၏။ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်, အပရိယာပန္န တရားလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက် သာရ၏။ ။(အပရိယာပန္နဟူသည် လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးတည်း)။ ။ ပဋိလောမ၌ ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါးရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။မာနာနုသယမူလိ၌ ရူပဓာတုယာ အရူပ- ဓာတုယာ တေထ္ထ။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ, အပရိယာပန္န တေထ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ။ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ၌ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ, ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ, အပရိယာ

ပန္နေ တွေ။ ။ဝိစိကိစ္ဆာနုသယနည်းတူ။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလိ၌ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တွေ။ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ,အပရိယာပန္နေ တွေ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ ကာမဓာတုယာ ဒိဋ္ဌိသု ဝေဒနာသု တွေ။ ။အဝိဇ္ဇာနုသယနည်းတူ။ ။ကာမရာဂါနုသယမူ ပြီး၏။

ပဋိဿာနုသယမူ မာနာနုသယမူလိ၌ ကာမဓာတုယာ ဒိဋ္ဌိသု ဝေဒနာသု,ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တွေ။ ။အပရိယာပန္နေ တွေ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တွေ။ ။(ပါဠိရှိတိုင်းကောက်)။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ၌ ကာမဓာတုယာ ဒိဋ္ဌိသု ဝေဒနာသု, ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တွေ။ ။အပရိယာပန္နေ တွေ။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလိ၌ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တွေ။ ။ကာမဓာတုယာ ဒိဋ္ဌိသု ဝေဒနာသု, အပရိယာပန္နေ တွေ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တွေ။ ။[အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ အတိုင်း]။ ။ပဋိဿာနုသယမူ ပြီး၏။

မာနာနုသယမူ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ၌ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တွေ။ ။အပရိယာပန္နေ တွေ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။(ဝိစိကိစ္ဆာနုသယလည်းနည်းတူ)။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ကာမဓာတုယာ ဒိဋ္ဌိသု ဝေဒနာသု တွေ။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ, အပရိယာပန္နေ တွေ။ ။[အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိအတိုင်းပင်]။ ။မာနာနုသယမူ ပြီး၏။

ဒိဋ္ဌာနုသယမူ ဝိစိကိစ္ဆာမူလိ၌ အာမန္တာ။ ။အပရိယာပန္နတရား ရ၏။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ကာမဓာတုယာ တီသု ဝေဒနာသု တွေ။ ။အပရိယာပန္နေ တွေ။ ။အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ အာမန္တာ။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူပြီး၏။ ။[ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလည်း နည်းတူ]။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူ အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ အနုလောမ၌ ကာမဓာတုယာ တီသု ဝေဒနာသု တွေ။ ။အပရိယာပန္နေ တွေ။ ။ပဋိလောမ၌ အာမန္တာ။ ။ကေမူ ပြီး၏။

ဒိမ္မ

ကာမရာဂါနုသယ ပဋိဿာနုသယမူ မာနာနုသယမူလိ၌ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တွေ။အပရိယာပန္နေ တွေ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တွေ။ ။အပရိယာပန္နေ တွေ။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ၌ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တွေ။ ။အပရိယာပန္နေ တွေ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ဘဝရာဂါ-

နုသယမူလိ၌ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ဧတ္ထ။ အပရိယာပန္နေ
ဧတ္ထ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဧတ္ထ။ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု
ဝေဒနာသု ဧတ္ထ။ အပရိယာပန္နေ ဧတ္ထ။ ။(အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ ဒိဋ္ဌာ-
နုသယမူလိနှင့် တူပြီ)။ ။ဒိမ္မုပ္ပါဒါ။

တိမ္မ

ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ အနုလောမ ပဋိလောမ၌ အာမန္တာ။ ။အပရိယာ-
ပန္နတရား ရ၏။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလိ၌လည်း အနုလောမ အာမန္တာ။ ။
ပဋိလောမ၌ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဧတ္ထ။ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု
ဧတ္ထ။ အပရိယာပန္နေ ဧတ္ထ။ ။အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ အာမန္တာ။ ။
တိမ္မုပ္ပါဒါ။ ။[စတုမ္မ။ ပဉ္စမ္မ။ ဘဝရာဂနှင့် ပဋိလောမသုံးချက်ထွက်မြဲ]။ ။
ဆမ္မ အဝိဇ္ဇာမူလိ၌ အာမန္တာ။ ။အပရိယာပန္နတရား ရ၏။ ။ဩကာသ-
ဝါရိပ္ပါဒါ။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ကေမု

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော နာနုသေတိ၊
တဿ တတ္ထ ပဋိဃာနုသယော နာနုသေတိတိ။ တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ
ဝေဒနာယ တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပ-
ဓာတုယာ၊ အပရိယာပန္နေ တေသံ တတ္ထ။ ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သဗ္ဗတ္ထ။ ။
ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု
တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ၊
အပရိယာပန္နေ တေသံ တတ္ထ။ ။ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သဗ္ဗတ္ထ။ ။အနုလောမ၌
သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာ
သုံးပါးရ၏။ ။ထိုပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ်
အရူပဓာတ် အပရိယာပန္နတရား။ အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဓာတ်
သုံးပါး၊ ဝေဒနာသုံးပါး။ အပရိယာပန္န တရားလည်းရ၏။ သံသယကား
နောက်သာရ၏။ ။မာနာနုသယမူလိ၌ တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပ-
ဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ ။တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ
အပရိယာပန္နေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနာဂါမ်ဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု
ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလာဿ
ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ အပရိယာပန္နေ တဿ တတ္ထ။ အရဟတော သဗ္ဗတ္ထ။ ။
ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်၊

သောတာပန်, သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်
 အား ကာမဓာတ်ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်ရ၏။ ။ထိုပုထုဇဉ်၊
 သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး၊ အပရိယာ
 ပန္နတရား။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး, ဝေဒနာသုံးပါး, အပရိယာပန္နတရား
 လည်း ရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိဋ္ဌိ ပုထုဇနဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ, ရူပဓာတု
 ယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလာယ အပရိယာပန္နေ တဿ
 တတ္ထ။ ။ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သဗ္ဗတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတု
 ယာ ဒိဋ္ဌိသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာ
 ယ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ အပရိယာပန္နေ တေသံ တတ္ထ။ ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ
 သဗ္ဗတ္ထ။ ။[ဤကဲ့သို့ထုတ်၍ ဟောလေ]။ ။အနုလောမဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရ
 ကား ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး, ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်ရ၏။ ထိုပုထု
 ဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်အား အပရိယာပန္နတရား။ အနာဂါမ်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 ဓာတ်သုံးပါး, ဝေဒနာသုံးပါး, အပရိယာပန္နတရားလည်း ရ၏။ ။ပဋိလောမဋ္ဌိ
 သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပန်, သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ
 နှစ်ပါး ရ၏။ ထိုသောတာပန်, သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာ သုံးပါး၊
 ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်၊ အပရိယာပန္နတရား။ အနာဂါမ်, ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 ဓာတ်သုံးပါး, ဝေဒနာ သုံးပါး, အပရိယာပန္နတရားလည်း ရ၏။

[ထိုပုထုဇဉ်၏ သြကာသဋ္ဌိ အဘယံကြောင့် လောကုတ္တရာ တရားကို
 ယူသနည်း။ သောတာပတ္တိမဂ်၏ ရှေးဂေါတြဘူစိတ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို
 အာရုံပြု၍ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအခိုက် ပုထုဇဉ်၏ အာရမ္မဏအားဖြင့်
 သြကာသ အဖြစ်ကြောင့် ယူသတည်း]။

ဘဝရာဂါနုသယမူလဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်, သောတာပန်, သကဒါဂါမ်,
 အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။ထိုပုထုဇဉ်, သောတာ
 ပန်, သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာ သုံးပါး, အပရိယာပန္နတရား၊
 အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ သုံးပါး၊ အပရိယာပန္နတရား၊ ရဟန္တာ
 ပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး, ဝေဒနာ သုံးပါး, အပရိယာပန္နတရားလည်း ရ၏။ ။
 သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[ပဋိလောမဋ္ဌိ နည်းတူကောက်]။ ။အဝိဇ္ဇာ
 နုသယမူလိဋ္ဌိ ပုထုဇဉ်, သောတာပန်, သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာ
 သုံးပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး, ဝေဒနာ
 သုံးပါး ရ၏။ ။ထိုပုထုဇဉ်, သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့အား အပရိယာပန္နတရား၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး, ဝေဒနာ သုံးပါး,
 အပရိယာပန္နတရားလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ [ဤနည်းကိုမှီ၍ ကေမူ

ကုန်အောင် ကောက်လေ။ ဒို့မ မာနာနုသယမူလိ အစရှိသည်၌ အများ
မထူးပြီ။ ။ကေမူနှင့် နည်းတူကောက်။

တိမ္မ

တိမ္မ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ဒိန္နံ ပုဂ္ဂ
လာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတု
ယာ ဒို့သု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ
အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ အပရိယာပန္နေ တေသံ
တတ္ထ။ အနာဂါမိဿ ကာမဓာတုယာ ဒို့သု ဝေဒနာသု ရူပဓာတုယာ အရူပ
ဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ အပရိယာ
ပန္နေ တဿ တတ္ထ။ အရဟတော သဗ္ဗတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပရိယာပန္နတရား။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်
အား ဒုက္ခဝေဒနာ သုံးပါး၊ အပရိယာပန္နတရား။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး၊
ဝေဒနာသုံးပါး၊ အပရိယာပန္နတရား ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ ဒိဋ္ဌာနုသယောစ
ကာမရာဂါနုသယောစ မာနာနုသယောစ နာနုသေန္တိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ
ပုဒ်တစ်စုံ၏ အရကား သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာ
သုံးပါး ရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယောစ ပဋိဿာနုသယောစ နာနုသေန္တိ ဟူသော
သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ ပုဒ်တစ်စုံ၏ အရကား ထိုသောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်
တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယောစ ကာမရာဂါနုသ
ယောစ ပဋိဿာနုသယောစ နာနုသေန္တိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ်
တစ်စုံ၏ အရကား ထိုသောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ်
အရူပဓာတ် ရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဿာနုသယောစ
နာနုသေန္တိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ် တစ်စုံ၏ အရကား အနာဂါမ်
ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။သန္နိဋ္ဌာန်
သံသယပုဒ်လုံး၏ အရကား သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပရိယာ
ပန္နတရား။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခဝေဒနာ သုံးပါး၊ အပရိယာပန္နတရား။
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး၊ ဝေဒနာ သုံးပါး၊ အပရိယာပန္နတရား ရ၏။
သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။[ဘဝရာဂါနုသယမူလိ ပဋိလောမ၌ခြောက်ချက်။
ဤနည်းကို မှီ၍ကောက်။

စတုမ္မ

စတုမ္မ ဘဝရာဂါနုသယမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ [ပုထုဇ္ဇ
နုဿ သုံးချက်။ ဒိန္နံ သုံးချက်။ အနာဂါမိဿ နှစ်ချက်။ အရဟတော တချက်။
ပေါင်း ကိုးချက်]။ ။ပဋိလောမ၌ ဘဝရာဂါနုသယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ

မာနာနုသယောစ နာနုသေန္တိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ် တစ်စိတ်၏ အရကား ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခဝေဒနာ သုံးပါး ရ၏။ ဘဝရာဂါနုသယောစ ပဋိဿာနုသယောစ နာနုသေန္တိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ် တစ်စိတ်၏ အရကား ထိုပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါး ရ၏။ ဘဝရာဂါ နုသယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ မာနာနုသယောစ ဒိဋ္ဌာနုသယောစ နာနုသေန္တိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ် တစ်စိတ်၏ အရကား သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ။ဘဝရာဂါနုသယောစ ပဋိဿာနုသယောစ ဒိဋ္ဌာနုသယောစ နာနုသေန္တိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ် တစ်စိတ်၏ အရကား ထိုသောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။ ။ဘဝရာဂါနုသယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဿာ နုသယောစ ဒိဋ္ဌာနုသယောစ နာနုသေန္တိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ် တစ်စိတ်၏ အရကား အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။ ။ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်လုံး၏အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အပရိယာပနုတရား။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး၊ အပရိယာပနုတရား။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး၊ ဝေဒနာသုံးပါး၊ အပရိယာပနု တရား ရ၏။ ။(ကောဋ္ဌာသကို အနုလုံကို မှီ၍တင်လေ)။ ။အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိဉ္စ အနာဂါမိဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တဿ တတ္ထ။တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ အပရိယာပနု တဿ တတ္ထ။ အရဟတော သဗ္ဗတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။ အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ထိုအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား အပရိယာပနုတရား၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး၊ ဝေဒနာသုံးပါး၊ အပရိယာပနုတရားလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[ပဉ္စမူ ဘဝရာဂါနုသယမူလီ ပဋိလောမဉ္စ ကိုးချက် စတုမူအတိုင်း။ ။ အဝိဇ္ဇာမူလိလည်း စတုမူအတိုင်း။ ဆမူလည်း နည်းတူ]။ ။ပစ္စနိက်။ ။ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ ပြီးပြီ။ ။

ဤသို့လျှင် ပစ္စနိက်၌လည်း ဝါရသုံးပါး၊ မူလတဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ယမကတရဒုရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာနှစ်ရဒုတဆဲ့ခြောက်ပါး၊ အတ္ထလေးရဒုသုံးဆဲ့နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ အနုလုံ ပစ္စနိက်နှစ်ပါးကိုပေါင်းသည်ရှိသော် အနုသယဝါရ၌ နယနှစ်ပါး၊ ဝါရခြောက်ပါး၊ မူလသုံးဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ယမကနှစ်ရဒုတဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာလေးရဒုသုံးဆဲ့နှစ်ပါး၊ အတ္ထရှစ်ရဒုခြောက်ဆဲ့လေးပါးဖြစ်သတည်း။

ပုစ္ဆာနိ စတုသတာနိ၊ ဒုတ္တိံ သ အဓိကာနိစ။
 အနုသယဝါရေ ဟောန္တိ၊တထာ သာနုသယာဗိသု။ ။

အနုသယဝါရ ပြီး၏။

သာနုသယဝါရ

အနုသယဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သာနုသယဝါရကို ဟော
 တော်မူ၏။ ထိုသာနုသယဝါရသည်လည်း (၀၀တ္ထာန်ကို အနုသယဝါရအတိုင်းဆို
 လေ)။ ။ယော ကာမရာဂါနုသယေန သာနုသယော၊ သော ပဋိဿာနုသယေန
 သာနုသယောတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ယော ပုဂ္ဂလော၊
 အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမရာဂါနုသယေန၊ ကာမရာဂါနုသယအားဖြင့်။
 သာနုသယော၊ အနုသယရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပဋိဿာ
 နုသယေန၊ ပဋိဿာနုသယအားဖြင့်။ သာနုသယော၊ အနုသယရှိသည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အာမန္တာ၊ ကာမရာဂါ
 နုသယအားဖြင့် အနုသယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဋိဿာနုသယအားဖြင့် အနုသယ
 ရှိ၏။ ဣတိဝိဿဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ။

[ဤသာနုသယဝါရကား အနုသယဝါရနှင့် ဝိဘင်းအရကောက်အလုံး
 တူ၏။ ။တရက်ခြားဖျားခြင်း အစရှိသော အနာဖြင့် နှိပ်စက်သော
 သူအား အကြင်မျှလောက် ထိုအနာသည် အစဉ်မလွတ်သေး။ ထိုမျှ
 လောက် အနာမပေါ်ခိုက်သော်လည်း အကြောင်းရှိလျှင် ပေါ်လတ္တံ့
 သည်ဖြစ်သောကြောင့် အနာရှိ၏ဟူ၍ ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ပုထုဇဉ်၊ သောတာ
 ပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမရာဂါနုသယကိုမဂ်ဖြင့် မပယ်သေး
 သောကြောင့် လောဘစိတ်သည် ဥပါဒ်ခိုက် မဟုတ်သော်လည်း ကာမ
 ရာဂါနုသယရှိ၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ပဋိဿာနုသယ အစရှိသည်တို့၌လည်း ဤ
 အတူတည်း။ ဤသာနုသယဝါရ၌လည်း အနုလုံ၌ ပုထုဇဉ်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်ကိုသာယူ၍ ဟောတော်မူ၏။ ပစ္စနိက်၌လည်း
 ပုထုဇဉ်နှင့် ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်ကိုသာယူ၍ ဟောတော်မူ၏။ မဂ္ဂဋ္ဌာန်
 ကိုကား ဟောတော်မူ။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား အနုသယတို့ကို
 ပယ်ဆဲဖြစ်သော စိတ္တက္ခဏတချက်စီသာရှိသောကြောင့်တည်း။ ။

ဩကာသဝါရ၌ကား။ ။ယတော၊ အကြင်ဩကာသမှ။ ဥပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်သော။
 ကာမရာဂါနုသယေန၊ ကာမရာဂါနုသယအားဖြင့်။ သာနုသယော၊ အနုသယ
 ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တတော၊ ထိုဩကာသမှ။ ဥပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်သော။ ပဋိဿာ
 နုသယေန၊ ပဋိဿာနုသယအားဖြင့်။ သာနုသယော၊ အနုသယရှိသည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်သလော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ နော၊ မဖြစ်။ ဣတိဝိဿဇ္ဇနာ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ။ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယော ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယတော၊ အကြင်ဩကာသမှ။ ဥပ္ပန္နေန၊ သော။ ကာမရာဂါ

နုသယေန၊ အားဖြင့်။ သာနုသယော၊ အနုသယရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ယောဇနာ။ ။ အနုသယဝါရနှင့် မထူးပြီ။ ။ သာနုသယဝါရ ပြီးပြီ။ ။

ပဇဟနဝါရ အနုလောမ ပုဂ္ဂလဝါရ

ကေမု

သာနုသယဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဇဟနဝါရကို ဟော တော်မူ၏။ ။ (ဝဝတ္ထာန်ဆုံမြဲ)။ ။

[ဤပဇဟနဝါရ၌ကား မဂ္ဂဋ္ဌာန်လေးယောက်ကိုသာယူ၍ ဟောတော် မူ၏။ ထိုမဂ္ဂဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့တွင်လည်း သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်သည် ကား ဒိဋ္ဌာနုသယ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယနှစ်ပါးကို အစဉ်စွန့်၍ ထိုမှတစ်ပါး သော ကိလေသာတို့ကိုကား အပါယ်လားစေတတ်သော အစွမ်းကို မြစ်သောအားဖြင့် တစ်စိတ်မျှသာစွန့်၏။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်သည်ကား ကာမရာဂါနုသယ၊ ပဋိဿာနုသယကို ခေါင်းပါးစေ၏။ အစဉ်စွန့်။ အနာ- ဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်သည်ကား ကာမရာဂါနုသယ၊ ပဋိဿာနုသယကို အစဉ်စွန့်၏။ ကြွင်းသော ကိလေသာတို့ကိုလည်း အားနည်းစေ၏။ ။ အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မာနာနုသယ၊ ဘဝရာဂါနုသယ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယ ကို အစဉ်စွန့်၏။ ထိုမှတစ်ပါးသော ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်၏။]

ယော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော ပဋိဿာနုသယံ ပဇဟတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမရာဂါနုသယံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်ဆဲ၊ (ပယ်ဆဲလည်းဟူ)။ သော၊ သည်။ ပဋိဿာနုသယံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်ဆဲလော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အာမန္တာ၊ ကာမရာဂါနုသယကိုစွန့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဋိဿာနုသယကို စွန့်ဆဲ။ ဣတိဝိဿဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ။ (ပဋိလောမဋ္ဌိလည်း နည်းတူပေး)။ ။ အနုလောမဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ (ပဋိလောမဋ္ဌိလည်း နည်းတူ)။

ကာမမု မာနမုလိ

ယော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော မာနာနုသယံ ပဇဟတိတိ။ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။ ။ ယော ဝါ ပန။ နော။ ။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမရာဂါနုသယံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်ဆဲ။ သော၊ သည်။ မာနာနုသယံ၊ မာနာ နုသယကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်ဆဲလော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။

တဒေကဋ္ဌံ၊ ထိုကာမရာဂါနုသယနှင့် ပယ်ဘက်အဖြစ်အားဖြင့် တူသော ဌာနရှိ
သော မာနာနုသယကို။ ပဇာတိ-ပဇာနမတ္တိကရောတိ၊ စွန့်ကာမျှကိုသော်ကား
ပြု၏။ နနိရဝသေသံ ပဇာတိ၊ အကြွင်းမဲ့သော်ကား မစွန့်။ ဣတိဝိဿဇ္ဇနာ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်
ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ရ၏။
သံသယ အရမရှိ။ အနုလောမဉ္စိ ပဋိဝစန။ ပဋိလောမဉ္စိ ပဋိသေဓ။

[တဒေကဋ္ဌံ ပဇာတိဉ္စိ ဝစနတ္ထကား တေန ကေဋ္ဌံ ယဿာတိ တဒေ
ကဋ္ဌော။ ။ယဿ၊ အကြွင်းမာနာနုသယအား။ တေန၊ ထိုကာမရာဂါ
နုသယနှင့်။ ပဟာနဝသေနစ၊ ပယ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ သဟ-
ဇာတဝသေနစ၊ သဟဇာတ၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ကေဋ္ဌံ၊ တူသော
ဌာနသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော မာနာနုသယော၊
သည်။ တဒေကဋ္ဌော၊ မည်၏။ ။ပဟာနဝသေန သဟဇာတဝသေန
ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် ဓာတုဒေသနာဝသေန ဟူသော ဝိသေသနကို
စင်စေ၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဘုံ၌ တပ်တတ်
သော ကာမရာဂါနုသယဟု ဆိုအပ်သော လောဘတစိတ်ကို ပယ်၏။
ထိုလောဘတစိတ်သည်လည်း ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်လေးခု၌ ယှဉ်သော
လောဘတည်း။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်နှင့်ယှဉ်သော လောဘမဟုတ်။
သမ္ပယုတ်လောဘကို သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ကတည်း
ကပင် အကြွင်းမဲ့ပယ်လေပြီးသောကြောင့်တည်း။ ။ထို့ကြောင့် ဓမ္မ
သင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌ “ကိလေသေ ပန အညေ အညော ပဇာတိ” အစရှိ
သည်ကို မိန့်အပ်၏။ ထိုအနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား ကာမဘုံ၌
တပ်တတ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်လောဘဟု ဆိုအပ်သော ကာမရာဂါ
နုသယကိုပယ်သောအခါ ထိုဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်၌ ယှဉ်သော မာနာနုသယ
တစိတ်ကိုပယ်၏။ အကြွင်းမဲ့မပယ်။ အဘယ်မာနကြွင်းသနည်းဟူမူကား
ရူပ အရူပဘုံ၌ တပ်တတ်သော ရူပရာဂ အရူပရာဂဟု ဆိုအပ်သော
ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်၌ယှဉ်သော လောဘနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော မာနာ
နုသယ တစိတ်ကြွင်း၏။ ထိုမာနကို အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပယ်၏။ ဤသို့
တဒေကဋ္ဌအရကို ယူလေ။]

ကာမမူ ဒိဋ္ဌိမူလီ

ယော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇာတိ၊ သော ဒိဋ္ဌာနုသယံ ပဇာတိတိ။ နော။ ။
ယော ဝါ ပန။ တဒေကဋ္ဌံ ပဇာတိ။ ။တဒေကဋ္ဌံ၊ ထိုဒိဋ္ဌာနုသယနှင့်ပယ်ဘက်

အဖြစ်အားဖြင့်တူသော ဌာနရှိသော ကာမရာဂါနုသယကို။ ပဇဟတိ-ပဇဟန မတ္တံ ကရောတိ၊ ပယ်ကာမျှကိုပြု၏။ နနိရဝသေသံ ပဇဟတိ၊ အကြွင်းမဲ့သော် ကား မပယ်။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ရ၏။ ။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိဝစနဝိဿဇ္ဇနာတည်း။

[အဓိပ္ပါယ်ကား သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒိဋ္ဌာနုသယကို ပယ်သော အခါ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်ဖြစ်သော လောဘဟု ဆိုအပ်သော ကာမရာဂါ နုသယကို၎င်း၊ အပါယဂမနိယဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ်ကို ပယ်သော အခါ ထိုဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ်၌ယှဉ်သော ကာမရာဂါနုသယဟု ဆိုအပ်သော လောဘတစ်စိတ်ကို၎င်း ပယ်၏။ အကြွင်းမဲ့မပယ်။ အဘယ်ကာမရာဂါ နုသယကြွင်းသနည်း ဟူမူကား အပါယဂမနိယမဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပွယုတ်လောဘဟု ဆိုအပ်သော ကာမရာဂါနုသယ ကြွင်းသည်။ ထို ကာမရာဂါနုသယကို အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပယ်၏။]

ကာမမူ ဘဝမူလီ

ယော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော ဘဝရာဂါနုသယံ ပဇဟတီတိ။ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။တဒေကဋ္ဌံ၊ ထိုကာမ ရာဂါနုသယနှင့် ပယ်ဘက် အဖြစ်အားဖြင့် တူသော ဌာနရှိသော ဘဝရာဂါနုသယ ကို။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိဝစန။

[အဓိပ္ပါယ်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ်နှင့် ယှဉ်သော ကာမရာဂါနုသယကို အကြွင်းမဲ့ပယ်၏။ ထိုသို့ပယ်သောအခါ စိတ္တက္ခဏပြားဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ်နှင့်ယှဉ်သော ဘဝရာဂါနုသယကို အားနည်းစေ၏။ အကုန်မပယ်။ ။အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကုန်ပယ် သတည်း။] ။

ကာမမူ အဝိဇ္ဇာမူလီ

ယော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော အဝိဇ္ဇာနုသယံ ပဇဟတီတိ။ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။

[အဓိပ္ပါယ်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမရာဂဟု ဆိုအပ် သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ် လောဘကိုပယ်သောအခါ ထိုဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော မောဟဟု ဆိုအပ်သော အဝိဇ္ဇာနုသယ၊ အပါယ

ဂမနိယမဖြစ်သော ဒေါသမူနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော မောဟဟု ဆိုအပ်
သော အဝိဇ္ဇာနုသယတို့ကိုပယ်၏။ အကြွင်းမဲ့မပယ်။ ။အဘယ်အဝိဇ္ဇာ
နုသယကြွင်းသနည်းဟူမူကား ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်မောဟ၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ
နှင့်ယှဉ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် မောဟဟု ဆိုအပ်သော အဝိဇ္ဇာနုသယတို့
ကြွင်းကုန်၏။ ။ထိုအဝိဇ္ဇာနုသယတို့ကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ပယ်၏။ ။

ပဋိဿမူ မာနမူလိ

ယော ပဋိဿာနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော မာနာနုသယံ ပဇဟတိတိ။ တဒေကဋ္ဌံ
ပဇဟတိ။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနုလောမဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာ
ဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိလောမဋ္ဌိ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။

[ဤ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဋိဿာနုသယကို
ပယ်သောအခါ ထိုပဋိဿာနုသယနှင့် ပဟာနေကဋ္ဌဖြစ်သော ကာမ
ရာဂါနုသယနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော မာနာနုသယကို ပယ်၏။ အကြွင်းမဲ့
မပယ်။ ။အကြွင်းဆုံးမြဲ။ ။

ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ။ နော။ ။ပဋိလောမဋ္ဌိ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။

[အဓိပ္ပါယ်ကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒိဋ္ဌာနုသယကို
ပယ်သောအခါ အပါယဂမနိယဖြစ်သော ဒေါသမူဒွေးနှင့် ယှဉ်သော
ပဋိဿာနုသယကိုပယ်၏။ အကြွင်းမဲ့မပယ်။ အဘယ်ပဋိဿာနုသယ ကြွင်း
သနည်း။ အပါယဂမနိယမဟုတ်သော ဒေါသမူနှင့်ယှဉ်သော ပဋိဿာ
နုသယ ကြွင်းသေး၏။ ထိုပဋိဿာနုသယကို အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်၏။ ။

ယော ပဋိဿာနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော ဘဝရာဂါနုသယံ ပဇဟတိတိ။
တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။

[ဤ၌လည်း အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်သည် ပဋိဿာနုသယကို ပယ်သော
အခါ ဘဝရာဂါနုသယကို အားနည်းစေ၏။ ။အဝိဇ္ဇာနုသယ၌လည်း
ပဋိဿာနုသယကို ပယ်သောအခါ ပဋိဿာနုသယနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော
မောဟ၊ ကာမရာဂါနုသယနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော မောဟတို့ကို
ပယ်၏။ ။အကြွင်းဆုံးမြဲ။ ။

မာနမူ ဒိဋ္ဌိမူလိ

မာနာနုသယမူ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ နော။ ။ပဋိလောမဋ္ဌိ
တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။

[အဓိပ္ပါယ်ကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒိဋ္ဌာနုသယကို ပယ်သောအခါ အပါယဂမနိယဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ် ကိုလည်း ပယ်သောကြောင့် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော မာနာနုသယကိုလည်း ပယ်၏။ အကြွင်းမဲ့ မပယ်။ ။အပါယဂမနိယ မဟုတ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်နှင့်ယှဉ်သော မာနကြွင်း၏။ ။ထိုမာနကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ပယ်၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူလ်လည်း နည်းတူ။ ။ဒိမ္မ ကေမူနှင့် တူပြီ။ ။

တိမ္မ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလ်၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။ ။(အဓိပ္ပါယ်နည်းတူဆို)။ ။ဘဝရာဂမူလိ အဝိဇ္ဇာနုသယမူလ်၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ မာနာနုသယံ ပဇဟတိ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစိတ်၏အရကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ (သံသယ ပုဒ်လုံး၏ အရမရှိ)။ ။စတုမ္မ ပဉ္စမ္မ ဆမ္မ တို့၌လည်း အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလ်၌ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။ ။ဘဝရာဂ အဝိဇ္ဇာမူလ်၌ မာနာနုသယဉ္စ ဘဝရာဂါနုသယဉ္စ ပဇဟတိ။ ။(အရအဓိပ္ပါယ် နည်းတူပြီ)။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ကေမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယော ယတော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော တတော ပဋိဿာနုသယံ ပဇဟတိတိ။ နော။ ။ယော ဝါ ပန ယတော။ နော။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမ ဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါးရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခ ဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ။မာနာနုသယမူလ်၌ အနုလောမ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။ ပဋိလောမ၌ နော။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူလ်၌ အနုလောမ နော။ ။ပဋိလောမ၌ အဋ္ဌမကော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ရူပ ဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ သော တတော။ သေဝပုဂ္ဂလော ကာမဓာတုယာ ဒိဋ္ဌိ သု ဝေဒနာသု သော တတော ဒိဋ္ဌာနုသယံ ပဇဟတိ။ ကာမရာဂါနုသယံ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။ ။(အဋ္ဌမကော၊ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်)။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ရူပဓာတ် အရူပ ဓာတ် ရ၏။ ထိုသောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး လည်း ရ၏။

[အဋ္ဌမကော ဟူသည်ကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကို ဆိုသတည်း။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှစ၍ ပြန်သောအားဖြင့် ရေတွက်လတ်သော် သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်သည် ရှစ်ယောက်မြောက် မည်သတည်း။ အလှူခံ၏ အရေအတွက်အားဖြင့် ရဟန္တာသည် မြတ်သောအလှူခံ၏အဖြစ်ကြောင့် ပဌမမည်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်သည် ဒုတိယမည်၏။ပ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်သည် အဋ္ဌမ မည်၏။ ထိုသောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကို ဤပါဠိတော်၌ အဋ္ဌမကဟူ၍ ဟောတော်မူသတည်း။]

ဘဝရာဂမူလီ၌ အနုလောမ ပဋိလောမ၌ပင် နော။ ပဋိသေဓတည်း။ ။ အဝိဇ္ဇာမူလီ၌ အနုလောမ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။ ။ပဋိလောမ၌ နော။ ။ ပဋိသန္ဓာနုသယမူ မာနာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ, ပဋိလောမ ပဋိသေဓသတည်း။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ နော။ ပဋိလောမ၌ အဋ္ဌမကော ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု, ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သော တတော။ ။ဘဝရာဂမူလီ၌ ပဋိသေဓ။ ။အဝိဇ္ဇာမူလီ၌ အနုလောမ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။ ။ပဋိလောမ၌ နော။

မာနာနုသယမူ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ နော။ ။ပဋိလောမ၌ အဋ္ဌမကော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု, ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ သော တတော။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလီ၌ အနုလောမ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ သော တတော။ ။အဝိဇ္ဇာမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ သော တတော။

ဒိဋ္ဌာနုသယမူ ဘဝရာဂမူလီ အနုလောမ၌ အဋ္ဌမကော ကာမဓာတုယာ တီသု ဝေဒနာသု သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ သော တတော။ ။ပဋိလောမ၌ နော။ ။အဝိဇ္ဇာမူလီ၌ အနုလောမ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။ ပဋိလောမ၌ နော။ ။ဘဝရာဂမူ အဝိဇ္ဇာမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ ကာမဓာတုယာ တီသု ဝေဒနာသု သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ သော တတော။ ကေမုပ္ပါဒ်။

ဒိမ္မ

ဒိမ္မ မာနာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ နော။ ။ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ အဋ္ဌမကော ရူပဓာတုယာ

အရူပဓာတုယာ သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု
သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သော တတော။ ။ဘဝရာဂ
မူလိ အဝိဇ္ဇာမူလိ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ နော။

တိမ္မ

ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ အဋ္ဌမကော ရူပဓာတု
ယာ အရူပဓာတုယာ သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒ
နာသု သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သော တတော။ ။
ဘဝရာဂါနုသယမူလိ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ မာနာနုသယံ
ပဇဟတိ။ ။အဝိဇ္ဇာမူလိ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ
ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒ
နာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ သော တတော အဝိဇ္ဇာနုသယဉ္စ မာနာ
နုသယဉ္စ ပဇဟတိ။ နောစ။ပ။ တိ။ ။စတုမ္မ ပဉ္စမ္မများ တိမ္မနှင့် တုပြီ။

ဆမ္မ

အဝိဇ္ဇာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ
ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ကာမဓာတုယာ ဒွိသု
ဝေဒနာသု သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ
သော တတော။

[ဤတွင် စာကိုယ်၌ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်။ ။ထို့နောင် ကာမ
ဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု။ ထို့နောင် ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဟူရှိ၏။ ။
ဤစာကိုယ် အတိုင်းဖြစ်လျှင် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသည် နောက်၌နေ
သောကြောင့် ဆရာမြတ်တို့ ဒုက္ခဝေဒနာကစ၍ ထုတ်တော်မူကြကုန်၏။]

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခ
ဝေဒနာ ရ၏။ ထိုအရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ်ဝေဒနာ နှစ်ပါး၊
ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်လည်း ရ၏။ ။မာနာနုသယံ ပဇဟတိဟူသော သံသယ
ပုဒ်တစ်စိတ်၏ အရကား ထိုအရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ
နှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။ဘဝရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ ဟူသော
သံသယပုဒ်တစ်စိတ်၏ အရကား ထိုအရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပဓာတ်
အရူပဓာတ် ရ၏။ ။သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမရှိ။ ။(ကောဋ္ဌာသ ဆိုမြဲ)။ ။
ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ ပြီးပြီ။ ။အနုလုံပြီး၏။

ပဇာနာဝါရ ပစ္စနိက ပုဂ္ဂလဝါရ

ကာမရာဂါနုသယမူ

ယော ကာမရာဂါနုသယံ န ပဇာတိ၊ သော ပဋိဿာနုသယံ န ပဇာတိတိ။
 အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။အာမန္တာ။ ။အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်၊
 အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ကြဉ်သော အရိယာခုနစ်ယောက် ရ၏။ သံသယ ၎င်း ရ၏။
 ပဋိလောမ၎င်း ရ၏။ ။မာနာနုသယမူလိဉ္စိ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီ ကာမရာဂါနုသယံ န
 ပဇာတိ။ နော စ သော မာနာ။ပ။ ဒိန္နံ မဂ္ဂသမဂီနံ ဌပေတွာ အဝသေသာ
 ပုဂ္ဂလာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အနာဂါမိမဂ္ဂသမဂီ။ပ။ ဒိန္နံ မဂ္ဂသမဂီနံ ဌပေတွာ
 အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။အနုဉ္စိသန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။
 ပုထုဇဉ်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကြဉ်သော အရိယာခြောက်ယောက်
 လည်း ရ၏။ ပဋိလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ဒိဋ္ဌာ
 နုသယမူလိဉ္စိ အဋ္ဌမကော။ အနာဂါမိမဂ္ဂသမဂီဉ္စိ အဋ္ဌမကဉ္စိ ဌပေတွာ အဝ
 သေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အနာဂါမိမဂ္ဂသမဂီ။ (ဘဝရာဂမူလိ အဝိဇ္ဇာ
 မူလိလည်း မာနာနုသယမူလိအတိုင်း။ ။ပဋိဿာနုသယမူလည်း နည်းတူ)။ ။
 မာနာနုသယမူ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိဉ္စိ အဋ္ဌမကော။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီဉ္စိ အဋ္ဌမကဉ္စိ
 ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီ။ ။အနု
 လောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ပုထုဇဉ်၊ သောတာ
 ပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကြဉ်သော အရိယာခြောက်ယောက်လည်း ရ၏။ ။
 ပဋိလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ရ၏။ ။(ကေမူ လွယ်ပြီ။
 ဒိမူလည်း ကေမူအတိုင်း)။ ။

တိမူ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ အနုလောမဉ္စိ အဋ္ဌမကော။ ဒိန္နံ မဂ္ဂသမဂီနဉ္စိ အဋ္ဌမ
 ကဉ္စိ ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အနာဂါမိမဂ္ဂသမဂီ။ အဂ္ဂ
 မဂ္ဂသမဂီ။ ။အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။
 ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကြဉ်သော
 အရိယာ ငါးယောက်လည်း ရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စိ ဒိဋ္ဌာနုသယမူ မာနာနုသယမူ
 နပဇာတိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ်စုံ၏ အရကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူ ကာမရာဂါနုသယမူ ပဋိဿာနုသယမူ နပဇာတိ
 ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်သံသယပုဒ်တစ်စုံ၏အရကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။
 အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။(အကြွင်း
 လွယ်ပြီ။)

စတုမူ ဘဝရာဂါနုသယမူလိဉ္စိ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမဉ္စိ
 အဋ္ဌမကော။ အနာဂါမိမဂ္ဂသမဂီ။ ဒိန္နံ မဂ္ဂသမဂီနဉ္စိ အဋ္ဌမကဉ္စိ ဌပေတွာ

အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။အကြွင်းလွယ်ပြီ။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသ ဝါရကို အနုသယဝါရအတိုင်း ဟောလေ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ကာမရာဂမူ ပဋိသမ္ပလီ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ ယော ယတော ကာမရာဂါနုသယံ နပဇဟတိ၊ သော တတော ပဋိသန္ဓာနုသယံ နပဇဟတိတိ။ အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂိ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သော တတော ကာမရာဂါနုသယံ နပဇဟတိ။ပ။ သွေဝပုဂ္ဂလော ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ အပရိယာပန္နော သော တတော။ အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂိ ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ သဗ္ဗတ္ထ ကာမရာဂါနုသယဉ္စ နပဇဟန္တိ။ပ။ ယော ဝါ ပန ယတော။ အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂိ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု။ ။အနုဋ္ဌာ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ။ ထိုအနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပဓာတ်, အရူပဓာတ်, အပရိယာပန္နတရား။ ပုထုဇဉ်, အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကြည်သော အရိယာခုနစ်ယောက်တို့အား ဓာတ်သုံးပါး, ဝေဒနာသုံးပါး, အပရိယာပန္နတရားလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ (ပဋိလောမနည်းတူ။ ပါဠိအတိုင်းကောက်ပါ)။

ကာမရာဂမူ မာနမ္ပလီ

ယော ယတော ကာမရာဂါနုသယံ နပဇဟတိ၊ သော တတော မာနာနုသယံ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂိ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု, ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ အပရိယာပန္နော သော တတော။ ဒွိန္ဒ မဂ္ဂသမင်္ဂိနံ ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ သဗ္ဗတ္ထ။ ။ ယော ဝါ ပန ယတော။ အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂိ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ရူပဓာတုယာ အရူပ ဓာတုယာ အပရိယာပန္နော သော တတော။ ။ဒွိန္ဒ မဂ္ဂသမင်္ဂိနံ ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ သဗ္ဗတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး, ရူပဓာတ်, အရူပဓာတ် ရ၏။ ။ ထိုအရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခဝေဒနာ, အပရိယာပန္နတရား၊ ပုထုဇဉ်, အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်မှတစ်ပါး အရိယာခြောက်ယောက်တို့အား ဓာတ်သုံးပါး, ဝေဒနာသုံးပါး, အပရိယာပန္နတရားလည်း ရ၏။ ။(ပဋိလောမ၌ ပါဠိအတိုင်းကောက်ပါ။ ။ဤနည်းတူ ကေမု၌ ပါဠိအတိုင်းကောက်လေ)။ ။

ဒွိမ္ပ မာနာနုသယမ္ပလီ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂိ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု, ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော။ [ကေမု

အတိုင်းပင် ပဋိလောမ၌ လေးချက်။ ဒုက္ခာယ ကစ၍ ထုတ်]။ ။တိမ္မ ဒိဋ္ဌာ
 နုသယမူလိ အနုလောမ၌ အဋ္ဌမကော ကာမဓာတုယာ တိသု ဝေဒနာသု၊
 ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော အပရိယာပန္နေ
 သော တတော။ ဒိန္နံ မဂ္ဂသမင်္ဂီနန္တု အဋ္ဌမကန္တု ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ
 သဗ္ဗတ္ထ။ ။[ပဋိလောမ၌ အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂီသုံးချက်၊ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနှစ်ချက်၊
 သဗ္ဗတ္ထတချက်၊ ပေါင်းခြောက်ချက်။ ။ဘဝရာဂါနုသယမူလိ၌ အနုလောမ
 အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ၎င်းခြောက်ချက်]။ ။အဝိဇ္ဇာမူလိ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ
 ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သော တတော။ သွေဝပုဂ္ဂလော အပရိယာပန္နေ သော
 တတော။ ဒိန္နံ မဂ္ဂသမင်္ဂီနန္တု ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ သဗ္ဗတ္ထ။ ။[ပဋိလောမ၌
 အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂီသုံးချက်။ သဗ္ဗတ္ထတချက်]။

စတုမ္မ ဘဝရာဂမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။[ပဋိလောမ၌ အဋ္ဌမကော နှစ်
 ချက်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂီ သုံးချက်၊ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ နှစ်ချက်၊ သဗ္ဗတ္ထ တချက်၊
 ပေါင်း ရှစ်ချက်။ ။အဝိဇ္ဇာမူလိ၌ အနုလောမသုံးချက်၊ ပဋိလောမ ငါးချက်။ ။ပဉ္စမူ
 လည်း စတုမ္မနှင့်တူပြီ။ ဆမူ အဝိဇ္ဇာမူလိ၌ အနုလောမ၌ သုံးချက်၊ ပဋိလောမ၌
 အဋ္ဌမကော နှစ်ချက်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂီသုံးချက်၊ သဗ္ဗတ္ထတချက်။ ပေါင်းခြောက်
 ချက်]။ ။(ရှေးနည်းကို မှီ၍ ကောက်)။ ။ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ ပြီးပြီ။ ။
 ပဇဟနဝါရပြီးပြီ။

ပရိညာဝါရ

ပဇဟနဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပရိညာဝါရကို ဟောတော်
 မူ၏။ ။(ပဇဟနဝါရအတိုင်းဟောလေ၊ မထူးပြီ)။

ပဟိနဝါရ အနုလောမ ပုဂ္ဂလဝါရ
 ကာမရာဂါနုသယမူ

ပရိညာဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ပဟိနဝါရကို ဟောတော်မူ
 ၏။ ။(ဝဝတ္ထာန် ရှေးနည်း အတိုင်း ဆိုလေ)။ ။ယဿ ကာမရာဂါနုသယော
 ပဟိနော၊ တဿ ပဋိဗ္ဗာနုသယော ပဟိနောတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။
 အာမန္တာ။ ။ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမရာဂါနုသယော၊ ကို။ ပဟိနော၊ ပယ်
 အပ်ပြီ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိဗ္ဗာနုသယော၊ ကို။ ပဟိနော၊ ပယ်အပ်ပြီလော။
 ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အာမန္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ။(ယဿကို သမ္ပဒါန်လည်း ပေးကုန်၏)။ ။အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
 အနာဂါမိ ရဟန္တာ ရ၏။ ။သံသယ ၎င်းရ၏။ ။မာနာနုသယမူလိ၌ အနာ-

ဂါမိဿ။ အရဟတော။ ။ယဿ ဝါ ပန။အာမန္တာ။ ။(ပါဠိအတိုင်းကောက်)။ ။
 ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ။
 ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပန် သကဒါဂါမ် ရ၏။
 အနာဂါမ် ရဟန္တာလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။[ဘဝရာဂ
 မူလ၊အဝိဇ္ဇာမူလ မာနာနုသယအတိုင်းပင်။ ဤနည်းကို မှီ၍ ပုဂ္ဂလဝါရကို အကုန်
 ဟောလေ။ ။ဤပဟိနဝါရ ပုဂ္ဂလအနုလံ အနုသယဝါရ ပုဂ္ဂလပစ္စနိက် ဤနှစ်
 ဝိဘင်း အရကောက် အတူတူ။ မထူးပြီ။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။

ဩကာသဝါရ

ဩကာသဝါရ၌ ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော ပဟိနော၊ တတ္ထ ပဋိဃာ-
 နုသယော ပဟိနောတိ။ န ဝတ္ထဗ္ဗော ပဟိနောတိ ဝါ အပ္ပဟိနောတိ ဝါ။ ။
 ယတ္ထ ဝါ ပန။ (နည်းတူ)။ ။ပဟိနောတိ ဝါ၊ ပယ်အပ်ပြီးဟူ၍၎င်း။အပ္ပဟိနောတိ
 ဝါ၊ မပယ်အပ်သေးဟူ၍၎င်း။န ဝတ္ထဗ္ဗော၊ မဆိုအပ်။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်
 ကား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါး ရ၏။ သံသယပုဒ် အရမရှိ။ပဋိသေဓ။

[အနုသယအစရှိသော ဝါရကိုကဲ့သို့ “နော”ဟု ဝိဿဇ္ဇနာ မပြုမူ၍ “န
 ဝတ္ထဗ္ဗော”ဟု အဘယ်ကြောင့် ဝိဿဇ္ဇနာကို ပြုတော်မူသနည်း ဟူမူကား
 ဖြစ်ရာအရပ်၌ မဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဝိဿဇ္ဇနာကိုပြုတော်မူသ
 တည်း။ ကာမရာဂါနုသယ၏ ဖြစ်ရာ အရပ်လည်းတပါး၊ ပဋိဃာနုသယ၏
 ဖြစ်ရာအရပ်လည်းတပါး၊ မဂ်ကို စီးဖြန်းသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမ
 ဓာတ် သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတည်းဟူသော ဩကာသ၌ ကာမ-
 ရာဂါနုသယသည် ဖြစ်၏။ ထိုဩကာသ၌ပင်လျှင် ထိုကာမရာဂါနုသယကို
 ပယ်အပ်သည်ဖြစ်၏။ ထိုကာမရာဂါနုသယ၏ ဖြစ်ရာအရပ်၌လည်း ပဋိ-
 ဃာနုသယသည် မဖြစ်။ ပဋိဃာနုသယ၏ဖြစ်ရာ အရပ်၌လည်း ကာမ-
 ရာဂါနုသယသည် မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ထိုပဋိဃာနုသယကို ထိုကာမရာဂါ
 နုသယ၏ ဖြစ်ရာအရပ်၌ ပယ်အပ်ပြီးလော့ဟု မေးသော် ပယ်အပ်ပြီ ဟူ၍
 ၎င်း၊ မပယ်အပ်သေးဟူ၍၎င်း မဆိုအပ်ဟုဖြေတော်မူ၏။

အဓိပ္ပါယ် အကျဉ်းကား ဖြစ်သည်လော၊ ကိန်းသည်လော၊ ရှိသည်
 လောဟု မေးတော်မူ။ ပယ်အပ်ပြီးလော့ဟု မေးတော် မူသောကြောင့်
 ထိုဋ္ဌာန၌ပင်လျှင် ရှိရင်း မရှိဖြစ်သောကြောင့် မပယ်အပ် သေးဟု ဖြေ
 တော်မူဘဲ “န ဝတ္ထဗ္ဗော” စသော ပါဠိဖြင့် ဝိဿဇ္ဇနာပြုတော်မူသည်။ ဥပ
 မာသော်ကား ကျောင်းနှစ်ကျောင်းတွင် တောင်ကျောင်း၌ သရက်ပင်
 သာ ရှိ၏။ ပိန်းနဲ့ပင်မရှိ။ မြောက်ကျောင်း၌ ပိန်းနဲ့ပင်သာရှိ၏။ သရက်
 ပင်မရှိ။ ထိုကျောင်းနှစ်ကျောင်းတွင် အသီးအသီး သရက်ပင် ပိန်းနဲ့ပင်ကို

ခုတ်ပယ်ကြ၍ တဦးသောသူသည် အကြင်တောင်ကျောင်း၌ သရက်ပင်
ကိုခုတ်ပယ်ပြီ။ ထိုကျောင်း၌ ပိန်းနဲပင်ကို ခုတ်ပယ်ပြီးလောဟုမေးသော်
ထိုကျောင်း၌ ပိန်းနဲပင် ရှိရင်းမဟုတ်သောကြောင့် ပယ်ပြီးဟူ၍၎င်း၊
မပယ်သေးဟူ၍၎င်း မဆိုအပ်သကဲ့သို့တည်း။ အနုသယဝါရ၌ “နော” ဟု
သော ပဋိသေဓအရာ၌ “န ဝတ္တဗ္ဗော” ဟု ဆိုသည်သာထူးသည်။ ။
ဩကာသဝါရ ပြီးပြီ။

ပုဂ္ဂလောကသဝါရ

ကေမု

ယဿ ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော ပဟိနော၊ တဿ တတ္ထ ပဋိသနုသယော
ပဟိနောတိ။ န ဝတ္တဗ္ဗော ပဟိနောတိ ဝါ အပ္ပဟိနောတိ ဝါ။ ။ယဿ ဝါ ပန
ယတ္ထ။ (နည်းတူ)။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့
အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာ နှစ်ပါး ရ၏။ ။သံသယအရကား မရှိ။ ။ပဋိ
လောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး
ရ၏။ ။မာနာနုသယမူလီ၌ အနာဂါမ်ဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တဿ
တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော ပဟိနော၊ နောစ တဿ တတ္ထ မာနာ။ပ။ အရဟတော
ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အရဟတော ရူပဓာတု
ယာ အရူပဓာတုယာ။ပ။ ကာမရာဂါနုသယော န ဝတ္တဗ္ဗော ပဟိနောတိဝါ အပ္ပဟိ
နောတိဝါ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တဿ တတ္ထ။ ။
အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး
ရ၏။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါးလည်း ရ၏။ သံသယကား
နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပဓာတ်
အရူပဓာတ်ရ၏။ ။အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်
သာရ၏။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ ဝိစိကိစ္ဆာမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။
ပဋိလောမ၌ ဒွိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ
တေသံ တတ္ထ။ပ။ နဝတ္တဗ္ဗော။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု
ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ပ။ နောစ တေသံ တတ္ထ။ ဒွိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ
ဝေဒနာယ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ
ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
သောတာပန် သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဓာတ်သုံးပါး ဝေဒနာသုံးပါး။ အနာဂါမ်
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်ရ၏။ ထိုအနာဂါမ်
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါးလည်း ရ၏။ သံသယကား
နောက်သာရ၏။ ။[ဘဝရာဂမူလီ နဝတ္တဗ္ဗောချည်း။ ။အဝိဇ္ဇာမူလီ၌ အနုလောမ

ပဋိလောမ နှစ်ချက်စီထုတ်။ ။ပဋိဿာနုသယမူ မာနာနုသယမူလိ၌ နဝတ္တဗ္ဗော
ချည်း။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌လေးချက်
ထုတ်။ ။ဘဝရာဂမူလိ၌ နဝတ္တဗ္ဗောချည်း။ ။အဝိဇ္ဇာမူလိ၌ အနုလောမ ပဋိ
လောမနှစ်ချက်စီချည်း။ ။ ။

မာနမူ ဒိဋ္ဌိမူလိ

မာနာနုသယမူ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌
တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တေသံ တတ္ထ။ပ။ နဝတ္တဗ္ဗော။ တေသညေဝ
ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ
တတ္ထ။ပ။ နောစ။ အရဟတော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တဿ တတ္ထ။ပ။
နဝတ္တဗ္ဗော။ပ။ တဿေဝပုဂ္ဂလဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု၊ ရူပဓာတုယာ
အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ ။[ဘဝရာဂမူလိ အနုလောမနှစ်ချက်။ ပဋိ
လောမ၌ အာမန္တာ။ အဝိဇ္ဇာမူလိ အနုလောမ၌ အာမန္တာ။ပဋိလောမ၌ နှစ်ချက်
ထုတ်။ ဒိဋ္ဌာနုသယမူ ဘဝရာဂါနုသယမူလိ အနုလောမ၌ တိဏ္ဍံ နှစ်ချက်။ အရ
ဟတော နှစ်ချက်။ အဝိဇ္ဇာမူလိ အနုလောမ၌ တိဏ္ဍံတချက်၊ အရဟတောတချက်။
ပဋိလောမ၌ အာမန္တာ။ ဘဝရာဂမူ အဝိဇ္ဇာမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ပဋိ
လောမ၌ နှစ်ချက်]။ ။ကေမူ ပြီး၏။ ။

ဒိမူ

ဒိမူ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဋိဿာနုသယောစ ပဟိနော၊
တဿ တတ္ထ မာနာနုသယော ပဟိနောတိ။ နတ္ထိ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။
အရဟတောနှစ်ချက်။ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလိ အနုလောမ၌ နတ္ထိ။ ပဋိလောမ၌ ဒိန္နံ
ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ
ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ
ဝေဒနာယ တေသံ တတ္ထ။ ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ၌ သုံးချက်။ ပေါင်းခြောက်ချက်။ ။
ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဓာတ်သုံး
ပါး ဝေဒနာသုံးပါး။ အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်ရ၏။
ထိုအနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာသုံးပါးလည်းရ၏။ ။
ဒိဋ္ဌာနုသယောစ ကာမရာဂါနုသယောစ ပဟိနောတိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ
ပုဒ်တစ်စုံ၏ အရကား အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ်ဝေဒနာ
နှစ်ပါးရ၏။ ဒိဋ္ဌာနုသယောစ ပဋိဿာ။ပ။ တိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုဒ်
တစ်စုံ၏ အရကား ထိုအနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါးရ၏။
သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမရှိ။ ဘဝရာဂမူလိ၌ နဝတ္တဗ္ဗော။ အဝိဇ္ဇာမူလိ ပဋိလောမ၌
အရဟတော သုံးချက်။ ဒိမူမှစ၍ ဆမ္မတိုင်အောင် အနုလောမ၌ နတ္ထိ။ ။

တိမ္မ

တိမ္မံ။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ ပဋိလောမဋ္ဌိ ဒိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပ
ဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒိဋ္ဌိသု
ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တေသံ
တတ္ထ။ အနာဂါမိဿ သုံးချက်။ အရဟတောသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဋိ
လောမဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန် ပုဒ်၏အရကား သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
ဓာတ်သုံးပါး၊ ဝေဒနာသုံးပါး။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်။
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ်
ဝေဒနာသုံးပါး။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး၊ ဝေဒနာနှစ်ပါးလည်း ရ၏။
ကာမရာဂါနုသယော ပဟိနောဟူသော သံသယပုဒ်တစ်စိတ်၏အရကား အနာဂါမ်
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။ ပဋိဿာနုသယော
ပဟိနောဟူသော သံသယပုဒ်တစ်စိတ်၏ အရကား အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့
အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ မာနာနုသယော ပဟိနောဟူသော သံသယပုဒ်
တစ်စိတ်၏ အရကား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး၊ ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။ ။
[ဘဝရာဂမူလီ ပဋိလောမဋ္ဌိ မာနာနုသယော ပဟိနော။ အကြွင်း နဝတ္ထဗျော။
အဝိဇ္ဇာမူလီ ပဋိလောမ သုံးချက်ထုတ်။ အကောက်လွယ်ပြီ။ ။စတုမူ ဝိစိ
ကိစ္ဆာမူလီ။ ပဋိလောမ ကိုးချက်။ ဘဝရာဂမူလီ အဝိဇ္ဇာမူလီတို့၌ တိမ္မအတိုင်း။
ပဉ္စမူ ဆမ္မတို့၌လည်း နည်းတူ]။ ။အနုလုံပြီး၏။ ။

ပဟိနဝါရ ပစ္စနိကံ
ပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စနိကံ။ ။ယဿ ကာမရာဂါနုသယော အပ္ပဟိနော၊ တဿ ပဋိဿာ
နုသယော အပ္ပဟိနောတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။
သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ။
ပဋိလောမ ၎င်း ရ၏။ ။ယဿ ကာမရာဂါနုသယော အပ္ပဟိနော၊ တဿ
မာနာ။ပ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အနာဂါမိဿ။ပ။ တိဏ္ဏံ။ ။ပဋိလောမဋ္ဌိ
သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်
လည်း ရ၏။ ။(အနုသယဝါရ အနုလုံအတိုင်းဟော)။

ဩကာသဝါရ

ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အပ္ပဟိနော၊ တတ္ထ ပဋိဿာနုသယော အပ္ပဟိ
နောတိ။နဝတ္ထဗျော ပဟိနောတိဝါ အပ္ပဟိနောတိဝါ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။နည်းတူ။ ။
အနုလောမဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။ (အနုလုံ အတိုင်း၊
ပစ္စနိကံဟူ၍ အထူးမရှိပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ယဿ ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အပ္ပဟိနော၊တဿ တတ္ထ ပဋိဿာနုသယော အပ္ပဟိနောတိ။ နဝတ္တဗ္ဗော။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ နဝတ္တဗ္ဗော။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာ သုံးပါး ရ၏။ ။ မာနာနုသယ မူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အနာဂါမိဿ ရူပ ဓာတုယာ အရူပဓာယာ တဿ တတ္ထ။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ကာမဓာတုယာ ဒွိသု ဝေဒနာသု တဿ တတ္ထ။ တိဏ္ဍိနုသယံ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ်ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်။ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ထိုပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါးလည်း ရ၏။ ။ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ အနုလောမ၌ ဒိန္နံ တချက်။ ပုထုဇဉ်နုသယ တချက်။ ပဋိလောမ၌။ ပုထုဇဉ်နုသယနှစ်ချက်။ ။ဘဝရာဂမူလီ၌။ နဝတ္တဗ္ဗော။ ။အဝိဇ္ဇာမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ပဋိလောမ၌ အနာဂါမိဿနှစ်ချက်။ တိဏ္ဍိနုသယံ။ ။ပဋိဿာ နုသယမူ မာနာနုသယမူလီ၌ နဝတ္တဗ္ဗော သာ။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ အနုလောမ၌ ဒိန္နံတချက်။ ပုထုဇဉ်နုသယတချက်။ ပဋိလောမ၌ ပုထုဇဉ်နုသယနှစ်ချက်။ ။ဘဝရာဂ မူလီ၌ နဝတ္တဗ္ဗောသာ။ ။အဝိဇ္ဇာမူလီ ပဋိလောမ၌ အနာဂါမိဿ နှစ်ချက်၊ တိဏ္ဍိနုသယံ။ ။မာနာနုသယမူ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမူလီ အနု လောမ၌ တိဏ္ဍိတချက်။ ပုထုဇဉ်နုသယတချက်။ ။ပဋိလောမ၌ ပုထုဇဉ်နုသယ နှစ်ချက်။ ။ဘဝရာဂမူလီ၌ စတုန့်ပုဂ္ဂလာနံ နှစ်ချက်။ ။အဝိဇ္ဇာမူလီ ပဋိလောမ၌။ စတုန့်နှစ်ချက်။ ။ဒိဋ္ဌာနုသယမူ ဘဝရာဂမူလီ အနုလောမ၌ ပုထုဇဉ်နုသယ နှစ် ချက်။ ပဋိလောမ၌ တိဏ္ဍိတချက်။ ပုထုဇဉ်နုသယတချက်။ ။အဝိဇ္ဇာမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ တိဏ္ဍိတချက်။ ပုထုဇဉ်နုသယတချက်။ ။ ဘဝရာဂမူ အဝိဇ္ဇာမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ စတုန့်နှစ်ချက်။ ။ ကေမုပြီး၏။ ။

ဒိမ္မ

ဒိမ္မ။ မာနာနုသယမူလီ အနုလောမ၌ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ၌လေးချက်။ ။ ကေမုအတိုင်း။ ။တိမ္မ ဒိဋ္ဌာနုသယမူလီ၌ အနုလောမ နတ္ထိ။ ။ပဋိလောမ သုံးချက်။ ။ဘဝရာဂမူလီ အနုလောမ နတ္ထိ။ အနုလောမ ဟူသမျှ နတ္ထိချည်း။ ။ပဋိလောမ၌ မာနာနုသယော အပ္ပဟိနော။ အကြွင်း နဝတ္တဗ္ဗော။ ။

အဝိဇ္ဇာမူလီ ပဋိလောမ၌ အနာဂါမိဿ သုံးချက်။ တိဏ္ဍံသုံးချက်။ ။စတုမူ
 ဘဝရာဂမူလီ ပဋိလောမ၌ တိဏ္ဍံတချက်။ ပုထုဇ္ဇနဿတချက်။ ။အဝိဇ္ဇာမူလီ
 ပဋိလောမ၌ အနာဂါမိဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တဿ တတ္ထ။ ကာမဓာတုယာ
 ဒွိသု ဝေဒနာသု တဿ တတ္ထ။ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ။ ။
 ဒွိန္ဒူ ပုဂ္ဂလာနံ သုံးချက်။ ပုထုဇ္ဇနဿ သုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဉ္စမူ။ ဆမူ
 သုံးချက်ပင်။ အဝိဇ္ဇာမူလီ၌ ကိုးချက်ထွက်သည်။ ။ပဋိလောမ၌ အဝိဇ္ဇာနုသယော
 အပ္ပဟီနော ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခ
 ဝေဒနာ သုံးပါးရ၏။ ထိုအနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ရူပ
 ဓာတ် အရူပဓာတ်။ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဓာတ်သုံး
 ပါး၊ ဝေဒနာသုံးပါးလည်း ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။မာနာနုသယော အပ္ပဟီနော
 ဟူသော သံသယပုဒ်တစ်စိတ်၏အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိ
 အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်
 ရ၏။ ။ကာမရာဂါနုသယော အပ္ပဟီနောဟူသော သံသယပုဒ်တစ်စိတ်၏အရကား
 ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမဓာတ် ဝေဒနာနှစ်ပါး
 ရ၏။ ။ပဋိဿာနုသယော အပ္ပဟီနောဟူသော သံသယပုဒ်တစ်စိတ်၏အရကား
 ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုက္ခဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ။
 ဒိဋ္ဌာနုသယောစ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယောစ အပ္ပဟီနော ဟူသော သံသယပုဒ်တစ်စိတ်၏
 အရကား ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဓာတ်သုံးပါး၊ ဝေဒနာသုံးပါး ရ၏။ ။ဘဝရာဂါ
 နုသယော အပ္ပဟီနော ဟူသော သံသယ ပုဒ်တစ်စိတ်၏ အရကား ပုထုဇဉ်၊ သော
 တာပန်၊ သကဒါဂါမိ၊ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် ရ၏။ ။
 [သံသယပုဒ်လုံး၏ အရမရှိ။ ။ကောဋ္ဌာသကို အနုသယဝါရ အတိုင်းဆိုလေ]။ ။
 ပဟိနဝါရ ပြီးပြီ။

ဥပ္ပဇ္ဇနဝါရ

[ဥပ္ပဇ္ဇနဝါရကို အနုသယဝါရအတိုင်း ဟောလေ။ ဥပ္ပဇ္ဇနကြိယာသာ
 ထူးသည်။ ။ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌ ဥပါဒ်စဉ်ခဏကိုသာ မယူမူ၍ အကြင်မျှလောက်
 မဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေး။ ထိုမျှလောက် ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ကာလ
 သုံးပါး၌ ယူလေ]။

ဓာတုဝါရ

ဥပ္ပဇ္ဇနဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဓာတုဝါရကို ဟောတော်မူ၏။
 ထိုဓာတုဝါရသည်လည်း ပုစ္ဆာဝါရ ဝိဿဇ္ဇနာဝါရ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။

ထို...တွင် ပုစ္ဆာဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပုစ္ဆာဝါရ သည်လည်း ကာမဓာတုမူ၊ ရူပဓာတုမူ၊ အရူပဓာတုမူ၊ နကာမဓာတုမူ၊ နရူပဓာတုမူ၊ နအရူပဓာတုမူ၊ နကာမ နအရူပ ဓာတုမူ၊ နရူပ နအရူပဓာတုမူ၊ နကာမနရူပဓာတုမူ အားဖြင့် ကိုးပါး အပြား ရှိ၏။ ထိုကိုးပါးတို့တွင် ကာမဓာတုမူကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော် မူ၏။ ထိုကာမဓာတုမူ သည်လည်း ကာမဓာတုမူလိ အစရှိသော အားဖြင့် ကိုးပါး အပြား ရှိ၏။ ထိုကိုးပါးတို့တွင် ကာမဓာတုမူလိကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကာမဓာတုယာ စုတဿ ကာမဓာတုံ ဥပပဇ္ဇန္တဿ ကတိ အနုသယာ အနုသေန္တိ၊ ကတိအနုသယာ နာနုသေန္တိ၊ ကတိအနုသယာ ဘင်္ဂါ။ ။ ကာမဓာတုယာ၊ ကာမတဆဲတဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ ကာမဓာတုံ၊ ကာမတဆဲတဘုံ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တဿ၊ ပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကတိ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ အနုသေန္တိ- သန္တာန် အနုဂတာ ဟုတွာ သယန္တိ၊ သန္တာန်သို့အစဉ်လိုက်၍ ကိန်းကုန်သနည်း။ ကတိ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ အနုသယာ၊ တို့သည်။ နာနုသေန္တိ-သန္တာန် နာနုဂတာ ဟုတွာ သယန္တိ၊ သန္တာန်သို့အစဉ်လိုက်၍ မကိန်းကုန်သနည်း။ ကတိ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ အနုသယာ၊ တို့ကို။ ဘင်္ဂါ-ဘဉ္စိတဗျာ၊ ဤမျှသော အနုသယကား ဖြစ်၏။ ဤမျှသော အနုသယကား မဖြစ်ဟူ၍ ဝေဘန်ခွဲခြမ်းအပ်ကုန် သနည်း။ ။ [ရူပဓာတုမူလိ အစရှိသည်တို့ကို အစဉ်အတိုင်းထည့်၍ ဟောလေ]။

‘[ဤကဲ့သို့ တမူတမူတွင် ကိုးချက်စီထည့်၍ ကိုးချက်ကိုးလီဖြစ်ရကား “နဝနဝါ ကောအဿ” ရှစ်ဆဲတပုစ္ဆာ ဖြစ်သတည်း]။

ပုစ္ဆာဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိဿဇ္ဇနာဝါရကို ဟောတော် မူ၏။ ။(ဝဝတ္ထာန်ဆိုမြဲ)။ ။ ကာမဓာတုယာ စုတဿ ကာမဓာတုံ ဥပပဇ္ဇန္တဿ ကဿစိ သတ္တ အနုသယာ အနုသေန္တိ၊ ကဿစိ ပဉ္စအနုသယာ အနုသေန္တိ၊ အနုသယာ ဘင်္ဂါ နတ္ထိ။ ။ ကာမဓာတုယာ၊ ကာမတဆဲတဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေ သော။ ကာမဓာတုံ၊ ကာမတဆဲတဘုံ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တဿ၊ ပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကဿစိ၊ အချိုသောပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန် သော။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ အနုသေန္တိ-သန္တာန် အနုဂတာ ဟုတွာ သယန္တိ၊ သန္တာန်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ကိန်းကုန်၏။ ကဿစိ၊ အချိုသော သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ အနုသယာ၊ တို့သည်။ အနု သေန္တိ-သန္တာန် အနုဂတာ ဟုတွာ သယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘင်္ဂါ-ဘဉ္စိတဗျာ၊ ဤမျှသော အနုသယကား ဖြစ်၏ ဤမျှသော အနုသယကား မဖြစ်ဟူ၍ ဝေဘန်ခွဲခြမ်းအပ် ကုန်သော။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။

ကာမဓာတုယာ စုတဿ၏ အရကား ကာမစုတိတဿ၊ စေတသိက် တေတ္ထိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂိက္ခဿမဂီဟု ဆိုအပ်သော

ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။ကာမဓာတုံ ဥပပဇ္ဇန္တဿ၏ အရကား ကာမပဋိသန္ဓေတဆယ်၊ စေတ သိက်တေတ္တိံသ၊ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။ကဿစိ သတ္တ အနုသယာ အနုသေန္တိ၏ အရကား ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား အနုသယခုနစ်ပါး ရ၏။ ကဿစိ ပဉ္စ အနုသယာ အနုသေန္တိ အရကား သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒိဋ္ဌာနုသယ ဝိစိကိစ္ဆာ နုသယမှ တပါး အနုသယငါးပါး ရ၏။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့ရသောကြောင့် ကာမတဆဲတဘုံမှ စုတေ၍ ကာမတဆဲတဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား အဘယ်မျှသော အနုသယတို့သည် ကိန်းကုန် သနည်း။ အဘယ်မျှသော အနုသယတို့သည် မကိန်းကုန်သနည်းဟု မေးတော်မူဦး၍ အချို့ သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အနုသယခုနစ်ပါး၊ အချို့သော သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အနုသယငါးပါး ကိန်းသော အဖြစ်ကို “ကဿစိ သတ္တ အနုသယာ အနုသေန္တိ၊ ကဿစိ ပဉ္စ အနုသယာ အနုသေန္တိ၊ အနုသယာ ဘင်္ဂါ နတ္ထိ” ဟု ဖြေတော်မူ၏။

[အနုသယာ ဘင်္ဂါ နတ္ထိ အဓိပ္ပါယ်ကား ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား အနု သယခုနစ်ပါးကိန်း၏။ ထိုခုနစ်ပါးတို့တွင် ဤမည်သောအနုသယကိန်း၏။ ဤမည်သောအနုသယ မကိန်းဟူ၍၎င်း၊ ဤမည်သော အနုသယသည် ရံခါကိန်း၏။ ဤမည်သော အနုသယကား ရံခါမကိန်းဟူ၍၎င်း မဝေ ဘန်အပ်။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်အားလည်း ထို့အတူ မဝေဘန်အပ် ဟူလိုသည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “အနုသယာ ဘင်္ဂါ နတ္ထိတိ ယဿ ဟိ ယော အနုသေတိ။ သော အနုသေတိယေဝ။ ယော နာနု သေတိ။ သော နာနုသေတိယေဝ။ အယံ အနုသေတိစ နာနုသေတိစ။ အယံ သိယာ အနုသေတိ သိယာ နာနုသေတိတိ။ ဧဝံ ဝိဘဇိတဗျော အနု သယောနာမ နတ္ထိ” ဟု မိန့်အပ်၏။]

ကာမဓာတုယာ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ ရူပဓာတုံ၊ ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တဿ၊ ပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကဿစိ။ အချို့သောပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ အနုသယာ၊ တို့သည်။ အနုသေန္တိ၊ ကုန်၏။ ကဿစိ၊ အချို့သော သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ အနုသယာ၊ တို့သည်။ အနုသေန္တိ၊ ကုန်၏။ ကဿစိ၊

အချို့သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တယော၊ ကုန်သော။ အနုသယာ၊ တို့သည်။ အနုသေန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ကမာဓာတုယာ စုတဿ၏အရကား ကမတိဟိတ်စုတိ လေးခု၊ စေတသိက် တေတ္ထိံသ။ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် တို့အား ကမသုဂတိခုနစ်ဘုံ ရ၏။ ။ရူပဓာတုံ ဥပပဇ္ဇန္တဿ၏ အရကား ရူပပဋိ သန္ဓေငါးခု၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပ်လေးစည်း၊ အစစွာသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။ကဿစိ သတ္တ အနုသယာ အနုသေန္တိ၏ အရကား သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အနုသယခုနစ်ပါး ရ၏။ ။ကဿစိ ပဉ္စအနုသယာ အနုသေန္တိ၏ အရကား သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော အနုသယငါးပါး ရ၏။ ။ကဿစိ တယော အနုသယာ အနုသေန္တိ၏ အရကား အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား မာနာနုသယ၊ ဘဝရာဂါနုသယ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယ တည်းဟူသော သုံးပါးသော အနုသယ ရ၏။

[ရူပဘုံ၌ ပဋိဿာနုသယမရှိ။ အသညသတ်ဘုံ၌လည်း အနုသယ ခုနစ်ပါးမရှိ။ ထိုသို့ မရှိဘဲလျက် ကဿစိ သတ္တ အနုသယာ အနုသေန္တိ အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူအပ်လေသနည်းဟူမကား ဘုံအားဖြင့်ပင် မရှိသော်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ မဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေးသော ကြောင့် ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သော်လည်း ဖြစ်ပြီးဖြစ်လတ္တံ့ဖြစ်၍ ဟောတော် မူသတည်း]။

ကမာဓာတုယာ၊ ကမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ အရူပဓာတုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။[ဝိဿဇ္ဇနာအတူတူသုံးချက်။ ။အရကို နည်းတူကောက်။ အရူပ ပဋိသန္ဓေ လေးခုဆိုလေ]။ ။ကမာဓာတုယာ၊ ကမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ။ စုတဿ။ သော။ န ကမာဓာတုံ။ ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။ (အတူဆို)။ ။ကမာဓာတုယာ၊ ကမ တဆဲတဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န ရူပ ဓာတုံ၊ ကမတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။ကမာဓာတုယာ၊ ကမတဆဲ တဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န အရူပဓာတုံ၊ ကမတဆဲတဘုံ၊ ရူပတဆဲခြောက် ဘုံ၌။ ။ကမာဓာတုယာ၊ ကမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ န ကမာဓာတုံ န အရူပဓာတုံ၊ ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၌။ ။ကမာဓာတုယာ၊ ကမ တဆဲတဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ န ရူပဓာတုံ န အရူပဓာတုံ၊ ကမတဆဲ တဘုံ၌။ ။ကမာဓာတုယာ၊ ကမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ နကမာဓာတုံ နရူပဓာတုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။ကမာဓာတုမူ ပြီး၏။

ရူပစာတုမူ

ရူပစာတုယာ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ ရူပစာတုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၌။ ။ ရူပစာတုယာ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ရူပတဆဲတဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ ကာမစာတုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တဿ၊ ပဋိသန္ဓေနေသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ သတ္တေဝ၊ ခုနစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ အနုသေန္တိ၊ ၎င်း။

[ရူပဘုံမှ စုတေသော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ကာမဘုံ၌ ဒွိဟိတ် တိဟိတ်ပုထုဇဉ်သာတည်း။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရူပဘုံမှ ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေမနေ။ သတ္တေဝ အနုသယာ အနုသေန္တိ ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။]

ရူပစာတုယာ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ အရူပစာတုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။ရူပစာတုယာ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န ကာမစာတုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။ရူပစာတုယာ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ရူပတဆဲတဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န ရူပစာတုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။ရူပစာတုယာ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န အရူပစာတုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၌။ ။ရူပစာတုယာ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န ကာမစာတုံ န အရူပစာတုံ၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၌။ ။ရူပစာတုယာ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ရူပတဆဲတဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န ရူပစာတုံ နအရူပစာတုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၌။ ။ရူပစာတုယာ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န ကာမစာတုံ နရူပစာတုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။ရူပစာတုမူ ပြီး၏။

အရူပစာတုမူ

အရူပစာတုယာ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ အရူပစာတုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။အရူပစာတုယာ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ ကာမစာတုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တဿ၊ ပဋိသန္ဓေနေသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ သတ္တေဝ၊ ကုန်သော။ အနုသယာ၊ တို့သည်။ အနုသေန္တိ၊ ၎င်း။

[ဤ၌လည်း သတ္တေဝ ကိုသာထောက်၍ ပုထုဇဉ်သာတည်း။ ။ ဤ၌လည်း သတ္တေဝ ကိုထောက်၍ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်သာ။ အရိယာကား အောက်သို့ မဆင်းပြီ။]

အရူပဓာတုယာ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဘုံ၌။ ဥပပတ္တိနာမ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဥပပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ကာမဓာတုယေဝ၊ ကာမဘုံ၌သာလျှင်။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ သတ္တေဝ၊ ကုန်သော။ အနုသယာ၊ တို့သည်။ အနုသေန္တိ၊ ကုန်၏။ ။အရူပဓာတုယာ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န ကာမဓာတု၊ အရူပလေးဘုံ၌။

[န ကာမဓာတုပင်ဆိုင်သော်လည်း အရူပလေးဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံ၌ မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် အရူပချင်းချင်းကိုသာယူလေ။ အဘယ်ကြောင့် အရူပဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံ၌ မဖြစ်သနည်းဟူမူကား ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါဝစရ ကုသိုလ်ဈာန်သည် အရူပဘုံ၌ မရှိသောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ရူပဓာတုယာ ဥပပတ္တိနတ္ထိတိ။ ကဿ နတ္ထိ၊ ဥပပတ္တိနိပ္ပါဒကဿ ရူပါဝစရဇ္ဈာနဿ အဘာဝါ။ သော ဟိ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ တံ ဓာတု ဥပပဇ္ဇောတိ နာဿ တတ္ထ ရူပါဝစရဇ္ဈာနံ အတ္ထိ။ တဒဘာဝါ ရူပဓာတုယံ ဥပပတ္တိနတ္ထိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ဟု မိန့်အပ်၏။]

အရူပဓာတုယာ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ နရူပဓာတု၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ အရူပဓာတုယာ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န အရူပဓာတု၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၌။ အရူပဓာတုယာ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န ကာမဓာတုယာ န အရူပဓာတုယာ၊ ရူပဘုံ၌။ ဥပပတ္တိနာမ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အရူပဓာတုယာ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န ရူပဓာတု န အရူပဓာတု၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၌။ အရူပဓာတုယာ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န ကာမဓာတု န ရူပဓာတု၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။အရူပဓာတုမူ ပြီး၏။

နကာမဓာတုမူ

န ကာမဓာတုယာ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ရူပတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ ကာမဓာတု၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၌။ န ကာမဓာတုယာ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ ရူပဓာတု၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၌။ န ကာမဓာတုယာ၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ အရူပဓာတု၊ အရူပလေးဘုံ၌။ န ကာမဓာတုယာ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆဲလေးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န ကာမဓာတု၊ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။န ကာမဓာတုယာ၊

သုဒ္ဓါဝါသကြည်သော ရူပတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။
 န ရူပဓာတု၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ န ကာမဓာတုယာ၊ အကနိဋ္ဌ
 ကြည်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ န အရူပ
 ဓာတု၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်ကြည်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၌။ ။
 န ကာမဓာတုယာ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ရူပတဆဲလေးဘုံမှ။
 စုတဿ၊ သော။ န ကာမဓာတု န အရူပဓာတု၊ အသညသတ်ကြည်သော ရူပ
 တဆဲငါးဘုံ၌။ ။န ကာမဓာတုယာ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြည်သော ရူပတဆဲတဘုံ၊ အရူပ
 လေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ န ရူပဓာတု န အရူပဓာတု၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၌။ ။
 န ကာမဓာတုယာ၊ ဝေဟပ္ပိလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ
 မှ။ စုတဿ၊ သော။ န ကာမဓာတု န ရူပဓာတု၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။န ကာမ
 ဓာတုမူ ပြီး၏။

နရူပဓာတုမူ

န ရူပဓာတုယာ၊ ကာမတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။
 ကာမဓာတု၊ ကာမတဆဲတဘုံ၌။ နရူပဓာတုယာ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ။
 စုတဿ၊ သော။ ရူပဓာတု၊ ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၌။ နရူပဓာတုယာ၊ ကာမသုဂတိ
 ခုနစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ အရူပဓာတု၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။
 နရူပဓာတုယာ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။
 နကာမဓာတု၊ ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။နရူပဓာတုယာ၊ ကာမ
 တဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ နရူပဓာတု၊ ကာမတဆဲတဘုံ၊
 အရူပလေးဘုံ၌။ ။နရူပဓာတုယာ၊ ကာမတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊
 သော။ နအရူပဓာတု၊ ကာမတဆဲတဘုံ၊ ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၌။ ။နရူပဓာတုယာ၊
 ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ နကာမဓာတု နအရူပဓာတု၊ ရူပတဆဲ
 ခြောက်ဘုံ၌။ နရူပဓာတုယာ၊ ကာမတဆဲတဘုံ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊
 သော။ နရူပဓာတု နအရူပဓာတု၊ ကာမတဆဲတဘုံ၌။ ။နရူပဓာတုယာ၊
 ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ နကာမဓာတု
 နရူပဓာတု၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။နရူပဓာတုမူ ပြီး၏။

နအရူပဓာတုမူ

နအရူပဓာတုယာ၊ ကာမတဆဲတဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြည်သော ရူပတဆဲတဘုံမှ။
 စုတဿ၊ သော။ ကာမဓာတု၊ ကာမတဆဲတဘုံ၌။ နအရူပဓာတုယာ၊ ကာမ
 သုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌ ကြည်သော ရူပတဆဲလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊
 သော။ ရူပဓာတု၊ ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၌။ ။နအရူပဓာတုယာ၊ ကာမသုဂတိ
 ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိလ်တိုင်အောင်သာ ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ အရူပ

ဓာတ်၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။နအရူပဓာတ်ယာ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်၊
 အကနိဋ္ဌ ကြည်သော ရူပတဆဲလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ နကာမဓာတ်၊ ရူပတဆဲ
 ခြောက်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။နအရူပဓာတ်ယာ၊ ကာမတဆဲတဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ
 ကြည်သော ရူပတဆဲတဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ နရူပဓာတ်၊ ကာမတဆဲတဘုံ၊
 အရူပလေးဘုံ၌။ ။နအရူပဓာတ်ယာ၊ ကာမတဆဲတဘုံ၊ အကနိဋ္ဌ ကြည်သော
 ရူပတဆဲငါးဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ နအရူပဓာတ်၊ ကာမတဆဲတဘုံ၊ ရူပတဆဲ
 ခြောက်ဘုံ၌။ ။နအရူပဓာတ်ယာ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ အသညသတ်၊ အကနိဋ္ဌ
 ကြည်သော ရူပတဆဲလေးဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ နကာမဓာတ်၊ နအရူပ
 ဓာတ်၊ ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၌။ ။နအရူပဓာတ်ယာ၊ ကာမတဆဲတဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ
 ကြည်သော ရူပတဆဲတဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ နရူပဓာတ်၊ နအရူပဓာတ်။
 ကာမတဆဲတဘုံ၌။ ။နအရူပဓာတ်ယာ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပိလ်
 တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံမှ။ စုတဿ၊ စုတေသော။ နကာမဓာတ်၊
 နရူပဓာတ်၊ အရူပလေးဘုံ၌။ ။နအရူပဓာတ်မှ ပြီး၏။ ။(ဤနည်းကိုမှီ၍ အကုန်
 ဟောလေ)။

နိဂုံး

ထန်းတပင်အရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော နန္ဒမေဓာ အမည်ရှိသော
 မထေရ်သည် အဆက်ဆက်သောဆရာတို့၏ အထံမှဆောင်အပ် ဆုံးဖြတ်
 အပ်သော အဆုံးအဖြတ်ကိုသိသော တောင်ဘီလူးဆရာတော် အနန္တဓဇ
 မဟာရာဇဂူရု အထံတော်မှ ရအပ်သော အနုသယယမိုက် အနက်အဓိပ္ပါယ်
 အရကောက်ကို စီရင်ရေးသားအပ်သည် ပြီးပြည့်စုံပြီ။

တေဘုမ္မိကေ၊ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပတည်းဟူသော ဘုံသုံးပါး၌ အကျုံး
 ဝင်ကုန်သော။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ နိဗဒ္ဓံ၊ အခါမလပ် အမြဲ မြှေးရှက်
 တတ်သော။ (ဤကား ပါဌသေသထည့်)။ ကာမရာဂါဒိကံ၊ ကာမရာဂ
 အစရှိသော။ ဝါ၊ ကာမရာဂ၊ ပဋိဿ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဘဝရာဂ၊
 အဝိဇ္ဇာ တည်းဟူသော။ သတ္တာနုသယံ၊ ခုနစ်ပါးသော အနုသယကို။
 အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာကို လျင်စွာမလိမ်း၊ ငြိမ်း
 စေတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ (ဤလည်း ပါဌသေသထည့်သည်)။
 ပဇဟန္တေန၊ ကြွင်းကျန်မရှိ ပကတိအားဖြင့် စွန့်ပယ်တော်မူတတ်သော။
 ဗုဒ္ဓေန၊ ဒုက္ခသမုဒယ စသည့်သစ္စာ ပေါင်းများစွာကို ဆရာမရှိ ကိုယ်တိုင်
 သိတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝိဝိဓာ-ဝိဝိဓနယာ၊ အထူးထူး
 အပြားပြား များသောနည်းနာနယ ရှိကုန်သော။ စိတ္တာ၊ ဆန်းကြယ်
 ကုန်သော။ ယေ ယမကာ၊ အကြင်ယမကတို့ကို။ ဝါ၊ ယေစ ယမကာ

ယမကပ္ပကရဏာစ၊ မူလ၊ ခန္ဓ စသော အကြင် ယမိုက်ဆယ်ကျမ်းတို့ကို။
ဒေသိတာ၊ ရွှေ့နှုတ်မြှောက်ဖော် ဟောတော်မူအပ် ကုန်ပြီ။

ပရိယတ္တဒိဏ္ဍိန္ဒြိယ၊ သင်ခြင်း နာခြင်း အစရှိသည်ကို အလိုရှိကုန်
သော။ ကုလပုတ္တာ၊ အမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ ဣမံ နိဿယံ၊ ဤ
ယမိုက်ကျမ်း၏ အမှီဖြစ်သော နိဿယကို။ ယထာသုခံ၊ အလိုအတိုင်း။
ပဿန္တုစ၊ ပညာမျက်စိဖြင့် ရှုလည်း ရှုစေကုန်သတည်း။ ဝါ၊ ပကတိ
သောပသာဒစက္ခုဖြင့် တစိန်းစိန်းကြည့်လည်း ကြည့်စေ ကုန်သတည်း။
သိက္ခန္တုစ၊ သင်လည်း သင်စေကုန်သတည်း။ ဓာရယန္တုစ၊ ကြည့်ရှုသင်
ကြား မှတ်သားသောအားဖြင့် ဆောင်လည်း ဆောင်စေ ကုန်သတည်း။

ဤတွင် အနုသယယမိုက် ပြီးပြည့်စုံပြီ။

၈-စိတ္တယမိုက်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဥဒ္ဓေသဝါရ

အနုသယ ယမိုက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ စိတ္တယမိုက် ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုစိတ္တယမိုက်သည်လည်း ဥဒ္ဓေသ နိဒ္ဓေသအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ဥဒ္ဓေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဥဒ္ဓေသ သည်လည်း သုဒ္ဓစိတ္တသာမည၊ သုတ္တန္တ စိတ္တမိဿကဝိသေသ၊ အဘိဓမ္မစိတ္တမိဿက ဝိသေသ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သုဒ္ဓစိတ္တသာမညကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပုဂ္ဂလဝါရ၊ ဓမ္မဝါရ၊ ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပုဂ္ဂလဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရ၊ ဥပ္ပါဒပုပ္ဖဝါရ၊ နိရောဓပုပ္ဖဝါရ၊ ဥပ္ပါဒဝါရ၊ နိရောဓဝါရ၊ ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရ၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာန၊ နနိရောဓဝါရ၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနပုပ္ဖဝါရ၊ နိရုဇ္ဈမာနပုပ္ဖဝါရ၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပါဒဝါရ၊ အတိတာနာဂတဝါရ၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပဇ္ဇမာနဝါရ၊ နိရုဒ္ဓနိရုဇ္ဈမာနဝါရ၊ အတိက္ကန္တကာလဝါရအားဖြင့် တဆယ့်လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရသည်လည်း အနုလုံပစ္စုန် အားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား တဿ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိ နဥပ္ပဇ္ဇိယတိဟူသည်တည်း။ ။ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ ကား သန္နိဋ္ဌာန်။ တဿ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိ နဥပ္ပဇ္ဇိယတိကား သံသယ။ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် အနုလောမ ပုစ္ဆာ ဖြစ်၏။ ။အနုလောမပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမ ပုစ္ဆာကို...၏။ ထို...သည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ဝါ ပန စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိ နဥပ္ပဇ္ဇိယတိဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား တဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိဟူသည်တည်း။ ။ယဿ ဝါ ပန စိတ္တံ။ပ။ သတိကား သန္နိဋ္ဌာန်။ တဿ စိတ္တံ။ပ။ တိကား သံသယ။သန္နိဋ္ဌာန်

သံသယနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဋိလောမ ပုစ္ဆာဖြစ်၏။ အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ဥပ္ပါဒနိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒဝါရ အနုလုံ၌ တယမကဖြစ်သတည်း။ ။

အနုလုံကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ပစ္စနိက်ကိုဟောတော်မူ၏။ ထို... သည်လည်း အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာ အားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလောမပုစ္ဆာ သည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန်သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန် ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ စိတ္တံ နုဥပ္ပဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား တဿ စိတ္တံ န နိရုဇ္ဈိယတိ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိဟူသည်တည်း။ ။(အနုလုံအတိုင်းဆို)။ ။ အနုလောမပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမ ပုစ္ဆာကို ဟော တော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ဝါ ပန စိတ္တံ နနိရုဇ္ဈိယတိ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ။ တဿ စိတ္တံ နုဥပ္ပဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ ဟူသည်တည်း။ ။အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမ ပုစ္ဆာ နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရ ပစ္စနိက် ၌ တယမကဖြစ်သတည်း။ အနုလုံပစ္စနိက်နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ဥပ္ပါဒ နိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒဝါရ၌ ယမကနှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာလေးပါး၊ အတ္ထရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ။

[အဘယ့်ကြောင့် ဥပ္ပါဒနိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒဝါရမည်သနည်း ဟူမူ ကား ဥပါဒ်နှင့်ဘင်ကို၎င်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှင့် အနာဂတ်ကာလကို၎င်း ရော၍ ဟောအပ်သောကြောင့် ဥပ္ပါဒနိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒဝါရ မည် ၏။ ။ဤနည်းအတူ အတိက္ကန္တကာလဝါရတိုင်အောင် ဟောလေ]။ ။

ဤသို့လျှင် ပုဂ္ဂလဝါရ၌ ဝါရငယ် တဆဲ့လေးပါး၊ ယမက လေးဆဲ့နှစ် ပါး၊ ပုစ္ဆာ ရှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ အတ္ထ တရာ့ခြောက်ဆဲ့ ရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ထို့နောင်ဓမ္မဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဓမ္မဝါရသည်လည်း (ပုဂ္ဂလဝါရအတိုင်း ဆိုလေ)။ ။ဤသို့လျှင် ဓမ္မဝါရ၌ ဝါရငယ်တဆဲ့လေးပါး၊ ယမက လေးဆဲ့နှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာရှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ အတ္ထတရာ့ခြောက်ဆဲ့ရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ။(ပုဂ္ဂလဓမ္မ ဝါရ၌လည်း ဤနည်းအတူ ဖြစ်သတည်း)။ ။ဤသို့လျှင် သုဒ္ဓစိတ္တသာမည၌ ဝါရကြီးသုံးပါး၊ ဝါရငယ်လေးဆဲ့နှစ်ပါး၊ ယမက တရာ့နှစ်ဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာ နှစ်ရာ့ငါးဆဲ့နှစ်ပါး၊ အတ္ထ ငါးရာ့လေးပါး ဖြစ်သတည်း။ ။

ဒွေပညာသ အတိတာနိ၊ ဒုဝေ ပုစ္ဆာ သတာနိ စ။
သုဒ္ဓိကေ စိတ္တယမကေ၊ဝါရေ ဘဝန္တိ သင်္ချေတော။ ။
သုဒ္ဓစိတ္တသာမည ပြီး၏။

သုတ္တန္တစိတ္တ မိဿကဝိသေသ

သုဒ္ဓစိတ္တ သာမညကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သုတ္တန္တစိတ္တမိဿက ဝိသေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း သရာဂပဒမိဿက၊ ဝိတရာဂ ပဒမိဿက၊ သဒေါသ ပဒမိဿက၊ ဝိတဒေါသ ပဒမိဿက၊ သမောဟပဒမိဿက၊ ဝိတမောဟ ပဒမိဿက၊ သံခိုတ္တပဒမိဿက၊ ဝိက္ခိတ္တပဒမိဿက၊ မဟဂ္ဂတပဒ မိဿက၊ အမဟဂ္ဂတပဒမိဿက၊ ဥတ္တရပဒမိဿက၊ အနုတ္တရပဒမိဿက၊ သမာဟိတ ပဒမိဿက၊ အသမာဟိတပဒမိဿက၊ ဝိမုတ္တပဒမိဿက၊ အဝိမုတ္တပဒမိဿကအား ဖြင့် တဆဲ့ခြောက်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သရာဂ ပဒမိဿကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပုဂ္ဂလဝါရ၊ ဓမ္မဝါရ၊ ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပုဂ္ဂလဝါရကိုရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည် လည်း ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရ အစရှိသော အားဖြင့် တဆဲ့လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော် မူ၏။ ထို...သည်လည်း အနုလုံပစ္စနိကအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ သရာဂစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ သရာဂစိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိ နဥပ္ပဇ္ဇိယတိ။ ယဿ ဝါ ပန သရာဂ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိ န ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ တဿ သရာဂစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န နိရုဇ္ဈတိ ဟူသည် တည်း။ ။ အနုလုံကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ပစ္စနိကကိုဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ သရာဂစိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ သရာဂစိတ္တံ န နိရုဇ္ဈိယတိ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ။ ယဿ ဝါ ပန သရာဂစိတ္တံ န နိရုဇ္ဈိယတိ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ တဿ သရာဂစိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ ဟူသည်တည်း။ ။ ဤသို့လျှင် ဥပ္ပါဒ နိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒဝါရ၌ ယမက နှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာလေးပါး၊ အတ္တ ရှစ်ပါးဖြစ် သတည်း။ ။ [ဤနည်းတူ ဥပ္ပါဒပုပ္ဖန္ဒဝါရအစရှိသော တဆဲ့သုံးပါးသော ဝါရတို့ကို ဟောလေ]။ ။ ဤသို့လျှင် ပုဂ္ဂလဝါရ၌ ဝါရငယ်တဆဲ့လေးပါး၊ ယမက လေးဆဲ့ နှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာရှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ အတ္တ တရာ့ခြောက်ဆဲ့ရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ။ [ဓမ္မဝါရ၌လည်းထို့ အတူ၊ ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရ၌လည်းထို့ အတူဖြစ်၏]။ ။ ဤသို့လျှင် သရာဂပဒမိဿက၌ ဝါရကြီးသုံးပါး၊ ဝါရငယ် လေးဆဲ့နှစ်ပါး၊ ယမက တရာ့နှစ်ဆဲ့ ခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာနှစ်ရာငါးဆဲ့နှစ်ပါး၊ အတ္တငါးရာလေးပါးဖြစ်သတည်း။ ဤအတူ ဝိတရာဂပဒမိဿက အစရှိသည်တို့၌လည်း အသီးအသီး ဖြစ်ကုန်၏။ ။ ဤသို့လျှင် သုတ္တန္တစိတ္တမိဿက ဝိသေသ၌ ပဒတဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ဝါရကြီးလေးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ဝါရ ငယ် ခြောက်ရာ့ခုနှစ်ဆဲ့နှစ်ပါး၊ ယမက နှစ်ထောင် တဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာလေး ထောင်သုံးဆဲ့နှစ်ပါး၊ အတ္တ ရှစ်ထောင်ခြောက်ဆဲ့လေးပါး ဖြစ်သတည်း။ ။

ဒုတ္တိံ သ ပုစ္ဆာဓိကာနိ၊ စတ္တာရိ သဟဿာနိစ။
 သရာဂါဒိမိဿကမ္ပိ၊ ဝါရေ ဘဝန္တိ သင်္ချံတော။ ။

[လောဘမူစိတ္တပြုဒ်သည် သရာဂမည်၏။ လောဘမူစိတ္တပြုဒ်မှတပါး ရှစ်ဆဲတပါးသော စိတ္တပြုဒ်သည် ဝီတရာဂမည်၏။ ဒေါသမူစိတ္တပြုဒ်သည် သဒေါသမည်၏။ ဒေါသမူ စိတ္တပြုဒ်မှတပါး ရှစ်ဆဲခုနစ်ခုသော စိတ္တပြုဒ်သည် ဝီဘဒေါသမည်၏။ မောဟမူ စိတ္တပြုဒ်သည် သမောဟမည်၏။ မောဟမူ စိတ္တပြုဒ်မှတပါး ရှစ်ဆဲခုနစ်ပါးသော စိတ္တပြုဒ်သည် ဝီတမောဟမည်၏။ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်စိတ္တပြုဒ်သည် သံခိုတ္တမည်၏။ ထိုမှကြွင်းသော ရှစ်ဆဲရှစ်ခုသော စိတ္တပြုဒ်သည် ဝိက္ခိတ္တမည်၏။ မဟဂ္ဂုတ်စိတ် သတ္တဝီသသည်မဟဂ္ဂုတ်မည်၏။ ထိုမှကြွင်းသော စိတ်ခြောက်ဆဲနှစ်ခုသည် အမဟဂ္ဂုတ် မည်၏။ လောကီစိတ် ရှစ်ဆဲတခုသည် သဥတ္တရ မည်၏။ လောကုတ္တရာ စိတ်ရှစ်ခုသည် အနုတ္တရမည်၏။ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာ စိတ်သည် သမာဟိတမည်၏။ ကာမစိတ်သည် အသမာဟိတ မည်၏။ လောကုတ္တရာ စိတ်သည် ဝိမုတ္တ မည်၏။ လောကီ စိတ်သည် အဝိမုတ္တ မည်၏။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် အဋ္ဌကထာ, ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းတို့မှ ထိုစိတ်၏ သရုပ်သင်္ချာကို ယူအပ်၏။]

သုတ္တန္တစိတ္တမိဿက ဝိသေသပြီး၏။ ။

အဘိဓမ္မစိတ္တမိဿက ဝိသေသ

သုတ္တန္တစိတ္တမိဿကဝိသေသကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ အဘိဓမ္မစိတ္တ မိဿကဝိသေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း တိကမာတိကာဥဒ္ဓေသ၊ ဒုကမာတိကာဥဒ္ဓေသ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် တိကမာတိကာ ဥဒ္ဓေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ကုသလတိက်, ဝေဒနာ တိက် အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲနှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ကုသလတိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ကုသလပဒ၊ အကုသလပဒ၊ အဗျာကဘပဒ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပုဂ္ဂလဝါရ၊ ဓမ္မဝါရ၊ ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပုဂ္ဂလဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ဥပ္ပါဒနိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒဝါရ အစရှိသောအားဖြင့် တဆဲ လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း အနုလုံ ပစ္စနိက်အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိ န ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ။

ယဿ ဝါ ပန ကုသလံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိ န ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န နိရုဇ္ဈတိ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် ပစ္စနိက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ န နိရုဇ္ဈိယတိ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ။ ယဿ ဝါ ပန ကုသလံ စိတ္တံ န နိရုဇ္ဈိယတိ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ။ ဟူသည်တည်း။ ။ ဤသို့လျှင် ဥပ္ပါဒ်နိရောဓကာလသမ္ဘောဝါရ၌ ယမကနှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာလေးပါး၊ အတ္တရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ။ [ဤအတူ ဥပ္ပါဒ်ပုစ္ဆာဝါရအစရှိသော တဆဲ့သုံးပါး သောဝါရတို့ကိုဟောလေ]။ ။ ဤသို့လျှင် ပုဂ္ဂလဝါရ၌ ဝါရငယ်တဆဲ့လေးပါး၊ ယမကလေးဆဲ့နှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာရှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ အတ္တ တရာ့ခြောက်ဆဲ့ရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ [ဓမ္မဝါရ၌လည်း ထိုအတူ၊ ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရ၌လည်း ထိုအတူ ဖြစ်၏]။ ။ ဤသို့လျှင် ကုသလပဒ၌ ဝါရကြီးသုံးပါး၊ ဝါရငယ်လေးဆဲ့နှစ်ပါး၊ ယမကတရာ့နှစ်ဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာနှစ်ရာ့ငါးဆဲ့နှစ်ပါး၊ အတ္တငါးရာ့လေးပါး ဖြစ်သတည်း။ ။ [ထိုအတူ အကုသလ ပဒ၊ အဗျာကတပဒတို့၌လည်း အသီးအသီး ဖြစ်ကုန်၏]။ ။ ဤသို့လျှင် ကုသလတိက်၌ ပဒသုံးပါး၊ ဝါရကြီးကိုးပါး၊ ဝါရငယ်တရာ့နှစ်ဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ယမကသုံးရာ့ခုနစ်ဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာခုနစ်ရာ့ငါးဆဲ့ ခြောက်ပါး၊ အတ္တတထောင်ငါးရာ့တဆဲ့နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ။ ကုသလတိက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝေဒနာတိက်ကို ဟောတော်မူ၏။ [ကုသလတိက် အတိုင်း တိက်ကုန်အောင်ဟော]။ ။ ဤသို့လျှင် တိကမာတိကာဥဒ္ဒေသ၌ ပဒ ခြောက်ဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ဝါရကြီးတရာ့ကိုးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ဝါရငယ်နှစ်ထောင်ခုနစ်ရာ့ ခုနစ်ဆဲ့နှစ်ပါး၊ ယမကရှစ်ထောင်သုံးရာ့တဆဲ့ခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာတသောင်း ခြောက်ထောင် ခြောက်ရာ သုံးဆဲ့ နှစ်ပါး၊ အတ္တ သုံးသောင်း သုံးထောင် နှစ်ရာ့ ခြောက်ဆဲ့ လေးပါး ဖြစ်သတည်း။ ။ တိကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသ ပြီး၏။ ။

တိကမာတိကာဥဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒုကမာတိကာ ဥဒ္ဒေသသည်လည်း ဟေတုဂေါစ္ဆက အစရှိသောအားဖြင့် တဆဲ့သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တိုင် ဟေတုဂေါစ္ဆကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ဟေတုဒုက်အစရှိသော အားဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားရှိကုန်၏။ ထို...တိုင် ဟေတုဒုက်ကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ပ။ [ဤသို့အစရှိသောနည်းဖြင့် သရဏဒုက်တိုင်အောင် ဟောလေ]။ ။ ဤသို့လျှင် ဒုက မာတိကာဥဒ္ဒေသ၌ ပဒနှစ်ရာ၊ ဝါရကြီးခြောက်ရာ၊ ဝါရငယ်ရှစ်ထောင်လေးရာ၊ ယမကတသောင်းနှစ်ထောင်ခြောက်ရာ၊ ပုစ္ဆာနှစ်သောင်း ငါးထောင် နှစ်ရာ၊ အတ္တငါးသောင်းလေးရာဖြစ်သတည်း။ ။ ဤသို့လျှင် စိတ္တယမိုက်၏ မာတိကာနယ တို့၌ ယမကသုံးသောင်း ငါးထောင်ခြောက်ရာငါးဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာခုနစ်သောင်း

တထောင့်သုံးရာတဆဲ့ခြောက်ပါး၊ အတ္တ တသိန်းလေးသောင်းနှစ်ထောင့်ခြောက်
ရာသုံးဆဲ့နှစ်ပါးဖြစ်သတည်း။ ။

ကေသတ္တတိသဟဿံ၊ တိသတသောဠသုတ္တရံ။
သဗ္ဗေသံ စိတ္တယမကေ၊ ပုစ္ဆာနံ သင်္ချေမုဒ္ဓိသေ။ ။

ရုပ်သာရ၍ စိတ်စေတသိက် မရသောပုဒ်တို့ကို မောဃပုစ္ဆာအားဖြင့်
ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ယာနိပနေတ္ထ သနိဒဿနာ
ဒီနိ ပဒါနိ စိတ္တေန သဒ္ဓိံ နနိရုဇ္ဈန္တိ။ တာနိ မောဃပုစ္ဆာဝသေန ဌပိတာနိ”
ဟု မိန့်အပ်၏။

နိဒ္ဒေသပုဂ္ဂလဝါရ

ဥဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။
ထိုနိဒ္ဒေသသည်လည်း သုဒ္ဓစိတ္တသာမည၊ သုတ္တန္တစိတ္တမိဿကဝိသေသ၊ အဘိဓမ္မ
စိတ္တ မိဿကဝိသေသအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သုဒ္ဓစိတ္တသာမညကို
ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပုဂ္ဂလဝါရ၊ ဓမ္မဝါရ၊ ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရ
အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပုဂ္ဂလဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။
ထိုပုဂ္ဂလဝါရသည်လည်း ဥပ္ပါဒ နိရောဓ ကာလ သမ္ဘေဒဝါရ အစရှိသော အားဖြင့်
တဆဲ့လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရကို ရှေးဦးစွာ
ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း အနုလုံ ပစ္စနိကအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။
ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလုံသည်လည်း အနု
လောမ ပဋိလောမအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလောမကို ရှေးဦး
စွာဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား
ရှိ၏။ ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန်
သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါး...၏။ ထို... တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကိုရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။
ဟောဟန်ကား ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယ
ကိုဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား တဿ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိ နဥပ္ပဇ္ဇိယတိဟူသည်
တည်း။ ပုစ္ဆာကိုဟောတော်မူ၏ အခြားမဲ့၌ ဝိဿဇ္ဇနာကိုဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်
ကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ နိရုဇ္ဈိယတိ
နဥပ္ပဇ္ဇိယတိ။ ဣတရေသံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ
နိရုဇ္ဈိယတိစေ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိစ ဟူသတည်း။ အနုလောမကို ဟောတော်မူသည်၏
အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာ
အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို...

သည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ဝါ ပန စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိ နဥပ္ပဇ္ဇိယတိ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင်သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန် ကား တဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န နိရုဇ္ဈတိ ဟူသည်တည်း။ ပုစ္ဆာကိုဟောတော်မူသည် ၏ အခြားမဲ့၌ ဝိဿဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အာမန္တာ ဟူသည် တည်း။ ။ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ နနိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်ဆဲမဟုတ်။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ နိရုဇ္ဈိယတိ၊ ချုပ်လတ္တံ့ ။ နဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့လော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သော အမေးသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ပစ္စိမစိတ္တဿ၊ ပစ္စိမစိတ်၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏော ဌံ။ ဝတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန် သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ နနိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်ဆဲမဟုတ်။ နိရုဇ္ဈိယတိ၊ ချုပ်လတ္တံ့။ နဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတရေသံ၊ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏော ဌံ။ပ။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ နနိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်ဆဲမဟုတ်။ နိရုဇ္ဈိယတိ၊ ချုပ်လည်း ချုပ်လတ္တံ့။ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်လတ္တံ့။ ။(ပဋိလောမ၌ အနက်လွယ်ပြီ)။

အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှတစ်ပါး ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက် ရ၏။ ။တိဟိတ်စုတိ တေရသ ဟုဆိုအပ်သော ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ထိုသို့ရသောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား စိတ်ဖြစ်ဆဲ၊ ချုပ်ဆဲမဟုတ်။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်အားစိတ်ချုပ်လတ္တံ့ ။ မဖြစ်လတ္တံ့လောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် ပုရေပဉ္စာ ပစ္ဆာပဉ္စာနှစ်ပါး၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာအားဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျှောက်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်၏ အရမဖြစ်ကောင်းသော ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါးသော ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်ကို ပုရိမကောဋ္ဌာသတင်တော်မူ၍ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏အရဖြစ်သော ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပစ္စိမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍

ဖြေတော် မူအပ်လျက် မဖြေမူ၍ “ဣတရေသံ” ဟူသော ပါဠိဖြင့် အကြောင်းကို သိလွယ်စိမ့်သောငှါ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရဖြစ်သော ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န နိရုဇ္ဈတိ၊ နိရုဇ္ဈိဿတိ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ” ဟု ပုရိမ ကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ ‘အရသာဖြစ်၍ သံသယပုဒ်၏အရ မဖြစ်ကောင်းသော ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါး ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဣတရေသံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န နိရုဇ္ဈတိ၊ နိရုဇ္ဈိဿတိ စေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိစ” ဟုပစ္စိမကောဋ္ဌာသ တင်တော်မူ၍ အဖြေငါးပါးတို့တွင် ပုရိမကောဋ္ဌာသ ပစ္စိမကောဋ္ဌာသနှစ်ပါး၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူသောအားဖြင့် သရူပဒဿနဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ် စုတိတေရသဟုဆိုအပ်သော ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ။ [ပဋိဝစန]။

အနုလုံကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပစ္စိမစိတ်ကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ စိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ စိတ္တံ န နိရုဇ္ဈိဿတိ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။ နော။ ။ယဿ ဝါပန။ နတ္ထိ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်ရ၏။ ။သံသယ ပုဒ်၏အရမရှိ။ [ပဋိသေဓ]။ ။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ပဋိလောမ၌ စိတ်မချုပ်လတ္တံ့ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ။ ထို့ကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရမရှိ။ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရမရှိလျှင် သံသယပုဒ်၏ အရလည်း မရှိ။ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရမရှိသောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား စိတ်မချုပ်လတ္တံ့ ဖြစ်လတ္တံ့ ၊ ထိုစိတ်မချုပ်လတ္တံ့ ဖြစ်လတ္တံ့ သော ပုဂ္ဂိုလ်အား စိတ်ဖြစ်ဆဲမဟုတ် ချုပ်ဆဲလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခု သော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူ ဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် မောဃပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျှောက်ပတ် စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကို ပယ်တော်မူသောအားဖြင့် အဖြေ ငါးပါးတို့တွင် “နတ္ထိ” ဟု ပဋိက္ခေပဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

ဥပ္ပါဒနိရောဓကောလသမ္ဘေဒဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဥပ္ပါဒ ပုပ္ဖန္ဒဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဥပ္ပါဒပုပ္ဖန္ဒဝါရသည်လည်း အနုလုံ ပစ္စိမစိတ်အား ဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်

ကား ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ တဿ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။
 စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ နော စ တေသံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ စိတ္တဿ
 ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နဉ္စေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စ။ ။ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။
 စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ခဏတ္တယသို့
 ရောက်ဆဲလော။ ။ဤသို့ ယောဇနာ။ ။ (တနည်းလည်း) ဥပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်လော။ ။
 အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
 သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ပဋိ-
 လောမဉ္စိ ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေး
 ယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ပစ္စုပ္ပန်
 အနုလောမဉ္စိ။ ။စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသည-
 သတ္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
 ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေး ယောက်၊
 အရိယာ ရှစ်ယောက် ရ၏။ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်ရဟန္တာ
 ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

နိရောဓပုန္နဝါရဉ္စိ။ ။ယဿ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ အာမန္တာ။ ။
 ယဿ ဝါ ပန။ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။
 (ဥပ္ပါဒပုန္နဝါရနှင့်လည်း၍ ကောက်)။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယလည်း နိရောဓသမာ
 ပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။ဥပ္ပါဒဝါရဉ္စိ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာ-
 နာဂတဝါရ၊ အတိတာနာဂတဝါရအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပစ္စုပ္ပန္နာ
 တိတဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 တဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊
 နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။
 ပဋိလောမဉ္စိ ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်
 လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်၊ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်သော အနာ
 ဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါ-
 ဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်လည်း
 ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်၌ အနုလောမ ပါဠိဂတိ။ ပဋိ-
 လောမဉ္စိ နုတ္တိ။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရဉ္စိ။ ။ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ စိတ္တံ
 ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ဣတရေသံ စိတ္တဿ
 ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊
 အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်စုတိ
 တေရသဟုဆိုအပ်သော ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဖြစ်သော အရဟတ္တ-
 ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ပစ္စိမစိတ်မှတစ်ပါး ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ

ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌
 ပစ္ဆိမစိတ်မှ တပါး ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂံ။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
 အရိယာရှစ်ယောက်၊ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊
 အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပစ္စနိက် အနုလောမ၌ စိတ္တဿ ဘင်္ဂံက္ခဏေ၊
 နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂံက္ခဏေ
 တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။(ကောက်မြဲ)။

အတိတာနာဂတဝါရ၌ ယဿ စိတ္တံဥပုဇ္ဈိတ္တံ၊ တဿ စိတ္တံဥပုဇ္ဈိဿတိတံ။ ပစ္ဆိမ
 စိတ္တဿမဂီနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။
 အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်စုတိတေရသ။ပ။ ခဏတ္တယသမဂီဖြစ်သော
 အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ပစ္ဆိမစိတ်မှတပါး ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ
 သမဂီဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်၊ နိရောဓ သမာပတ်
 ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်းရ၏။ ။
 သံသယကား နောက်သာ။ ။ပဋိလောမ၌ ယခင်သံသယ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်
 အနုလောမ၌ နတ္ထိ။ ပဋိလောမ၌ ပါဠိဂတိ။ ။ဥပ္ပါဒဝါရပြီးပြီ။ ။

နိရောဓဝါရ၌ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရ ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ၊ အတိတာနာဂတဝါရ
 အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို့...တွင် ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟော
 တော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိတ္တတံ။
 အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသည
 သတ္တာနံ တေသံ။ စိတ္တဿ ဘင်္ဂံက္ခဏေ တေသံ။ ။(ဥပ္ပါဒနှင့်လည်း၍ကောက်)။ ။
 ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ၌ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂံက္ခဏေ တေသံ။ ဣတရေသံ စိတ္တဿ
 ဘင်္ဂံက္ခဏေ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊
 အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။ဥပ္ပါဒက္ခဏကို အကုန်ကောက်။ ပစ္စနိက်သံသယ မရှိ။ ။
 အတိတာနာဂတဝါရ အနုလောမ၌ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂံက္ခဏေ တေသံ။
 ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ အာမန္တာ။ ။ဤ၌လည်း ပစ္စနိက်သံသယ
 မရှိ။ ။နိရောဓဝါရပြီးပြီ။ ။

ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရ၌ ဥပ္ပါဒဝါရအတိုင်း။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာ
 နာဂတဝါရ အနုလောမ၌ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ စိတ္တဿ ဘင်္ဂံက္ခဏေ၊ နိရောဓ
 သမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ပဋိ
 လောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္ဆိမစိတ်မှတပါး ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂံက္ခဏ
 သမဂီဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်၊ နိရောဓသမာပတ်
 ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ပစ္စနိက်

သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။အတိတာနာဂတဝါရ နိဗ္ဗေသ
အတိုင်း။ ။ဥပ္ပါဒနိဗ္ဗေသဝါရပြီးပြီ။

ဥပ္ပဇ္ဇမာန၊ နနိဗ္ဗေသဝါရ၌ ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ စိတ္တံ နနိရုဇ္ဈတိတိ။
အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ နိဗ္ဗေသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။
စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ပစ္စနိက် ယဿ စိတ္တံ နဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ စိတ္တံ
နိရုဇ္ဈတိတိ။ နိဗ္ဗေသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ စိတ္တဿ
ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ပါဠိဂ္ဂိတိုင်းကောက်။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနပုပ္ဖဝါရ၌ ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ တဿ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ အာမန္တာ။ ။
ယဿ ဝါ ပန။ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။
ပစ္စနိက်သံသယကား နိဗ္ဗေသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။နိရုဇ္ဈမာ
နပုပ္ဖဝါရ၌ ယဿ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈမာနံ၊ တဿ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ
ပန။စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ပစ္စနိက်သံသယ
ကား နိဗ္ဗေသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။

ဥပ္ပန္နုပ္ပါဒဝါရ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတ၌ ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။
အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ နိဗ္ဗေသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ စိတ္တ
သမင်္ဂိနံ တေသံ။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ၌ ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တဿ စိတ္တံ
ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂိနံ တေသံ။ ဣတရေသံ စိတ္တသမင်္ဂိနံ တေသံ။ ။
ယဿ ဝါ ပန။ နိဗ္ဗေသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။ပစ္စနိက်များ။
ယဿ စိတ္တံ နဥပ္ပန္နံ တဿ စိတ္တံ နဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တံ။ ယဿ ဝါ ပန။ နတ္ထိ။ ။
(အနာဂတ်မှာ ပါဠိဂတိ)။ ။

အတိတာနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တံ၊ နော စ တဿ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊
တဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။
တဿ၊ထိပ္ပဂ္ဂိုလ်အား။စိတ္တံ၊သည်။နော စ ဥပ္ပန္နံ၊ခဏတ္တယသ္မိရောက်ဆဲမဟုတ်။ ။
အနုလောမ၌ နိဗ္ဗေသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၊
အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ပဋိလောမလည်း နည်းတူ။ ပစ္စနိက် အနုလောမ၊ နတ္ထိ။
ပဋိလောမ၌ ပါဠိဂတိ။ အရကား ပစ္စိမစိတ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂိဖြစ်သော အရ-
ဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။အတိတာနာဂတဝါရပြီးပြီ။

ဥပ္ပန္နုပ္ပဇ္ဇမာနဝါရ၌။ ။ဥပ္ပန္နံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနန္တိ။ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ၊ နော စ ဥပ္ပဇ္ဇ-
မာနံ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဥပ္ပန္နဉ္စေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဉ္စ။ ။ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ အာမန္တာ။ ။
အနုလောမ၌ ဘင်္ဂက္ခဏစိတ် ရ၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ်လည်း ရ၏။ သံသယ
ကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌လည်း ယခင်သံသယ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်၌
န ဥပ္ပန္နံ၊ န ဥပ္ပဇ္ဇမာနန္တိ။ အာမန္တာ။ န ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ န ဥပ္ပန္နန္တိ။ ဘင်္ဂက္ခဏေ န

ဥပဇ္ဇမာနံ နော စ န ဥပဇ္ဇံ။ အတိတာနာဂတံ စိတ္တံ နစေ ဥပဇ္ဇမာနံ နစ ဥပဇ္ဇံ။ ပါဠိအတိုင်းကောက်။ ။နိရုဒ္ဓနိရုဇ္ဈမာနဝါရဉ္စ။ ။နိရုဒ္ဓံ နိရုဇ္ဈမာနန္တိ။ နော။ နိရုဇ္ဈမာနံ နိရုဒ္ဓန္တိ။ နော။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အတိတ်စိတ် ရ၏။ (သံသယအရမရှိ)။ ။ပဋိလောမဉ္စ ဘင်္ဂက္ခဏစိတ် ရ၏။ (သံသယ အရမရှိ)။ ။ ပစ္စနိက်ဉ္စ န နိရုဒ္ဓံ န နိရုဇ္ဈမာနန္တိ။ ဘင်္ဂက္ခဏေ န နိရုဒ္ဓံ နော စ န နိရုဇ္ဈမာနံ။ ဥပပါဒက္ခဏေ အနာဂတဉ္စ စိတ္တံ။ ။န နိရုဇ္ဈမာနံ နနိရုဒ္ဓန္တိ။ အတိတ် စိတ္တံ။ ။ အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဘင်္ဂက္ခဏစိတ်ရ၏။ ဥပပါဒက္ခဏစိတ် အနာဂတ်စိတ် လည်း ရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စ အတိတ်စိတ်ရ၏။ ။တနည်းကား ဤနှစ်ဝါရသည် စိတ္တပဋ္ဌာနဒေသနာဖြစ်၍ စိတ္တသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဥပဇ္ဇဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား စိတ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ စိတ်၏ ဥပပါဒက္ခဏသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ ။ နိရုဒ္ဓဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား အတိတ်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စ နိရုဇ္ဈမာနဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား ဘင်္ဂက္ခဏ စိတ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ဉ္စလည်း ဤနည်းအတူ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောက်လေ။

အတိက္ကန္တကာလဝါရဉ္စ ယဿ စိတ္တံ ဥပဇ္ဇမာနံ ခဏံ ခဏံ ဝိတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တ ကာလံ။ နိရုဇ္ဈမာနံ ခဏံ ခဏံ ဝိတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တကာလံ တဿ စိတ္တန္တိ။ ဘင်္ဂက္ခဏေ စိတ္တံ ဥပပါဒက္ခဏံ ဝိတိက္ကန္တံ ဘင်္ဂက္ခဏံ အဝိတိက္ကန္တံ။ အတိတ် စိတ္တံ ဥပပါဒက္ခဏဉ္စ ဝိတိက္ကန္တံ ဘင်္ဂက္ခဏဉ္စ ဝိတိက္ကန္တံ။ ယဿ ဝါ ပန။ အတိတ် စိတ္တံ။ ။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်ဆဲသော။ ခဏံ၊ ဥပပါဒက္ခဏကို။ ခဏံ၊ မမြင့်မီ။ တနည်းကား။ ခဏံ၊ မကြာမီ။ တနည်းကား။ ခဏံ၊ ဖြုတ်ခြည်းရုတ်ခြည်း။ ဝိတိက္ကန္တံ၊ လွန်သည်ဖြစ်၍။ အတိက္ကန္တကာလံ၊ လွန်သော ကာလရှိသည်။ ဟောတိ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ နိရုဇ္ဈမာနံ၊ ချုပ်ဆဲသော။ ခဏံ၊ ဘင်္ဂက္ခဏကို။ ခဏံ၊ မမြင့်မီ။ ခဏံ၊ မကြာမီ။ ခဏံ၊ ဖြုတ်ခြည်းရုတ်ခြည်း။ ဝိတိက္ကန္တံ၊ လွန်သည်ဖြစ်၍။ အတိက္ကန္တကာလံ၊ လွန်သော ကာလရှိသလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဘင်္ဂက္ခဏဉ္စ။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပပါဒက္ခဏံ၊ ဥပပါဒက္ခဏကို။ ဝိတိက္ကန္တံ၊ လွန်၍။ ဘင်္ဂက္ခဏံ။ ဘင်္ဂက္ခဏကို။ အဝိတိက္ကန္တံ၊ မလွန်။ အတိတ် စိတ္တံ၊ အတိတ် စိတ်သည်။ ဥပပါဒက္ခဏဉ္စ၊ လည်း။ ဝိတိက္ကန္တံ၊ လွန်၏။ ဘင်္ဂက္ခဏဉ္စ။ လည်း။ ဝိတိက္ကန္တံ၊ လွန်၏။ ။ပဋိလောမဉ္စလည်း နည်းတူပေး။ ။ အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဘင်္ဂက္ခဏစိတ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ အတိတ်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်လည်းရ၏။ (သရူပဒဿန)။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အတိတ်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ (ပဋိဝစန)။ ။

[ပဋိဝစန ဖြစ်တပြီးကား အာမန္တာဟူ၍ ရှိတံ့အံ့၊ အဘယံ့ကြောင့် “အတိတ် စိတ္တံ” ဟူ၍သနည်း ဟူမူကား ဤသို့ ခဏနှစ်ပါးကို လွန်ပြီ ဟူသော အရကား အတိတ်ဖြစ်သော စိတ်သာတည်း။ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော စိတ်သည် မဟုတ်။ ဤသို့အထူးကို ပြခြင်းငှါ ထားသတည်း။]

ပစ္စုပ္ပန်၌ ယဿ စိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ခဏံ ခဏံ ဝိတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တကာလံ၊ န နိရုဇ္ဈမာနံ ခဏံ ခဏံ ဝိတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တကာလံ တဿ စိတ္တန္တိ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ အနာဂတံ စိတ္တံ။ ။ယဿ ဝါ ပန စိတ္တံ န နိရုဇ္ဈမာနံ ခဏံ ခဏံ ဝိတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တကာလံ၊ န ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ခဏံ ခဏံ ဝိတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တကာလံ တဿ စိတ္တန္တိ။ ဘင်္ဂက္ခဏေ စိတ္တံ ဘင်္ဂက္ခဏံ အဝိတိက္ကန္တံ၊ နော စ ဥပ္ပါဒက္ခဏံ အဝိတိက္ကန္တံ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ အနာဂတဉ္စ စိတ္တံ ဘင်္ဂက္ခဏဉ္စ အဝိတိက္ကန္တံ ဥပ္ပါဒက္ခဏဉ္စ အဝိတိက္ကန္တံ။ ။ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်ဆဲသော။ ခဏံ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏကို။ ခဏံ၊ မမြင့်မီ။ န ဝိတိက္ကန္တံ၊ မလွန် သည်ဖြစ်၍။ န အတိက္ကန္တကာလံ။ လွန်သောကာလမရှိ။ပ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဌ။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်၎င်း။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်၎င်း။ ဥပ္ပါဒက္ခဏဉ္စ၊ လည်း။ အဝိတိက္ကန္တံ၊ မလွန်။ ဘင်္ဂက္ခဏဉ္စ၊ လည်း။ အဝိတိက္ကန္တံ၊ မလွန်။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ် အနာဂတ်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။

ဓမ္မဝါရ

ပုဂ္ဂလဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဓမ္မဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ (ဝဝတ္ထာန်ကို ပုဂ္ဂလဝါရအတိုင်းဆို)။ ။ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ပေဒဝါရ၌။ ။ ယံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ၊ တံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိ နဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ အာမန္တာ။ ယံ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ် ရ၏။ သံသယ ၎င်း။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။

[အဓိပ္ပါယ်ကား ဥပ္ပါဒက္ခဏဖြစ်သော အကြင်စိတ်သည် ဖြစ်ဆဲ၊ ချုပ်ဆဲမဟုတ်။ ထိုဥပ္ပါဒက္ခဏဖြစ်သောစိတ်သည် ချုပ်လတ္တံ့သည် စင်စစ် ဖြစ်သောကြောင့် နိရုဇ္ဈိယတိအရလည်း ဖြစ်၏။ ထိုဥပ္ပါဒက္ခဏဖြစ်သော စိတ်သည် ချုပ်ပြီးသည်နောက်၌ မဖြစ်ပြန်ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် နဥပ္ပဇ္ဇိယတိဟူ၍ဆိုရာ၏။ ဤသို့ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ အရတူသတည်း။]

ပစ္စုပ္ပန်၌။ ။ယံ စိတ္တံ နဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ၊ တံ စိတ္တံ နနိရုဇ္ဈိယတိ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ နော။ ယံ ဝါ ပန။ နတ္ထိ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဘင်္ဂက္ခဏစိတ် ရ၏။ ။ သံသယ အရမရှိ။

ကောဠာသတင်ပုံ

ပဋိလောမဋ္ဌိ မချုပ်လတ္တံ့၊ ဖြစ်လတ္တံ့ သောစိတ်မည်သည် မရှိသောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရမရှိ။ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရမရှိလျှင် သံသယပုဒ်၏အရလည်း မရှိ။ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရမရှိသောကြောင့် အကြင်စိတ်သည် မချုပ်လတ္တံ့၊ ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုစိတ်သည် ဖြစ်ဆဲမဟုတ်၊ ချုပ်ဆဲလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် မောသပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျှောက်ပတ်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကို ပယ်တော်မူသော အားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် “နတ္ထိ” ဟု ပဋိက္ခေပဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

ဥပ္ပါဒပုဒ္ဓါဝါရဋ္ဌိ။ ။ယံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ ယံ ဝါ ပန။ ဘင်္ဂက္ခဏေ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ နောစ တံစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နဉ္စေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ပဋိလောမဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဘင်္ဂက္ခဏစိတ် ရ၏။ ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ ။ပစ္စနိက်၌ ယံ စိတ္တံ နုဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံစိတ္တံ နုဥပ္ပန္နန္တိ။ ဘင်္ဂက္ခဏေ စိတ္တံ။ အတိဟာနာဂတံ စိတ္တံ။ ။ ယံ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဘင်္ဂက္ခဏစိတ် ရ၏။ အတိတ်စိတ် အနာဂတ်စိတ်လည်း ရ၏။

နိရောဓပုဒ္ဓါဝါရဋ္ဌိ။ ။ယံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တံစိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ ယံ ဝါ ပန။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ စိတ္တံ။ ဘင်္ဂက္ခဏေ စိတ္တံ။ ။ပစ္စနိက်၌ ယံ စိတ္တံ နုနိရုဇ္ဈတိ၊ တံ စိတ္တံ နုဥပ္ပန္နန္တိ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ စိတ္တံ။ အတိတာနာဂတံ စိတ္တံ။ ။ ယံ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။

ဥပ္ပါဒပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရဋ္ဌိ။ ။ယံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ၊ နော။ ယံ ဝါ ပန။ နော။ ။အနုလောမဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ပဋိလောမဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အတိတ်စိတ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ ပစ္စနိက်သံသယကား ဘင်္ဂက္ခဏေ အနာဂတဉ္စ စိတ္တံ။ ။ဘင်္ဂက္ခဏစိတ် အနာဂတ် စိတ် ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်အနာဂတ်လည်း “နော” ပင်။ ပဋိလောမဋ္ဌိ အနာဂတ်စိတ် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဘင်္ဂက္ခဏေ အတိတာဉ္စ စိတ္တံ။ ။အတိတာနာဂတ ဝါရဋ္ဌိလည်း။ နော။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္စုပ္ပန် စိတ္တံ။ ။ပစ္စုပ္ပန်စိတ် ရ၏။

နိရောဓပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရဋ္ဌိ။ ။ယံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တံစိတ္တံ နိရုဇ္ဈိတ္တာတိ။ နော။ ။ယံ ဝါ ပန။ နော။ ။အနုလောမဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဘင်္ဂက္ခဏစိတ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိလောမဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အတိတ်စိတ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဥပ္ပါဒက္ခဏေ အနာဂတဉ္စ စိတ္တံ။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာ နာဂတဝါရဋ္ဌိ ယံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိဿတိတိ။ နော။ ။ယံ ဝါ ပန။

နော။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ်၊ အနာဂတ်စိတ် ရ၏။
ပစ္စနိက်သံသယကား အတိတ် စိတ္တံ။ ။အတိတာနာဂတဝါရ၌ ယံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိတ္တ၊
တံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိတိ။နော။ ။ယံ ဝါ ပန။နော။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ်၊ အနာဂတ်စိတ် ရ၏။ ပစ္စနိက်သံသယကား ဘင်္ဂက္ခဏစိတ္တံ။ ။

ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရ၌ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရသည် ဥပ္ပါဒဝါရနှင့် တူပြီ။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာ
နာဂတဝါရ၌။ ။ယံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊တံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိတိ။အာမန္တာ။ ။ယံ ဝါ ပန၊
အနာဂတံ စိတ္တံ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ္တံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
အနာဂတ်စိတ် ရ၏။ ။ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား
ဘင်္ဂက္ခဏ အတိတဉ္စ စိတ္တံ။ ။အတိတာနာဂတဝါရသည် နိရောဓဝါရနှင့်တူပြီ။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနနိရောဓဝါရ၌ ယံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊တံစိတ္တံ နနိရုဇ္ဈတိတိ။အာမန္တာ။ ။
ယံ ဝါ ပန။ အတိတာနာဂတံ စိတ္တံ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ္တံ နနိရုဇ္ဈတိ စေဝ
ဥပ္ပဇ္ဇတိစ။ ။ပစ္စနိက်ကား ယံ စိတ္တံ နဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတိတိ။ အတိတာ
နာဂတံ စိတ္တံ။ ဘင်္ဂက္ခဏစိတ္တံ။ ။ယံ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌
အတိတ်စိတ်၊ အနာဂတ်စိတ် ရ၏။ ။ဘင်္ဂက္ခဏ စိတ်လည်း ရ၏။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနုပ္ပန္နဝါရ၌။ ။ယံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ တံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ။အာမန္တာ။ ။ယံ ဝါ
ပန။ ဘင်္ဂက္ခဏစိတ္တံ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ္တံ။ ။ပစ္စနိက်ကား ယံ စိတ္တံ နဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊
တံ စိတ္တံ နဥပ္ပန္နန္တိ။ ဘင်္ဂက္ခဏစိတ္တံ။ အတိတာနာဂတံ စိတ္တံ။

နိရုဇ္ဈမာနုပ္ပန္နဝါရ၌ ယံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈမာနံ၊တံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ။အာမန္တာ။ ။ယံ ဝါ
ပန။ ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ္တံ။ ဘင်္ဂက္ခဏစိတ္တံ။ ။ပစ္စနိက် သံသယကား အတိ
တာနာဂတံ စိတ္တံ။

ဥပ္ပန္နုပ္ပါဒ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရ၌။ ။ယံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တတိ။
နော။ ။ယံ ဝါ ပန။ နော။ ။အနုလောမ၌ ပစ္စုပ္ပန်စိတ် ရ၏။ ပဋိလောမ၌
အတိတ်စိတ် ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ၌။ ။ယံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိယ
တိတိ။ နော။ ။ယံ ဝါ ပန။ နော။ ။ပဋိလောမ၌ အနာဂတ်စိတ် ရ၏။ ။
ပစ္စနိက် သံသယကား ပဌမ ယမက၌ အနာဂတံ စိတ္တံ။ ။ဒုတိယ ယမက၌
အတိတ် စိတ္တံ။

အတိတာနာဂတဝါရ၌။ ။ယံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တ၊ နောစ တံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တံ စိတ္တံ
ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ နော။ ။ယံ ဝါ ပန။ နော။ ။အနုလောမ၌ အတိတ်စိတ် ရ၏။ ။
ပဋိလောမ အနာဂတ်စိတ် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်၌ ပစ္စုပ္ပန်စိတ် ရ၏။

ဥပ္ပန္နုပ္ပဇ္ဇမာနဝါရ၌။ ။ဥပ္ပန္နံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနန္တိ။ ဘင်္ဂက္ခဏ ဥပ္ပန္နံ နောစ ဥပ္ပဇ္ဇ
မာနံ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏ ဥပ္ပန္နဉ္စေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဉ္စ။ ။ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ အာမန္တာ။ ။

ပစ္စနိက် နဥပုန္ဒ နဥပုဇ္ဇမာနန္တိ။ အာမန္တာ။ ။နဥပုဇ္ဇမာနံ နဥပုန္ဒန္တိ။
 ဘင်္ဂကုဏေ။ အတိတာနာဂတံ စိတ္တံ။ ။နိရုဒ္ဓနိရုဇ္ဈမာနဝါရဉ္စ နိရုဒ္ဓံ နိရုဇ္ဈမာ
 နန္တိ။ နော။ နိရုဇ္ဈမာနံ နိရုဒ္ဓန္တိ။ နော။ ။အနုလောမဉ္စ အတိတ်စိတ် ရ၏။ ။
 ပဋိလောမဉ္စ ဘင်္ဂကုဏစိတ် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ဉ္စ နနိရုဒ္ဓံ နနိရုဇ္ဈမာနန္တိ။ ဘင်္ဂကုဏေ။
 ဥပ္ပါဒကုဏေ အနာဂတာဉ္စ စိတ္တံ။

အတိက္ကန္တကာလဝါရဉ္စ။ ။ယံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဇမာနံ ခဏံ ခဏံ ဝိတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တ
 ကာလံ၊ နိရုဇ္ဈမာနံ ခဏံ ခဏံ ဝိတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တကာလံ တံ စိတ္တန္တိ။ ဘင်္ဂကုဏေ
 စိတ္တံ ဥပ္ပါဒကုဏံ ဝိတိက္ကန္တံ ဘင်္ဂကုဏံ အဝိတိက္ကန္တံ။ အတိတ်ံ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒကုဏာဉ္စ
 ဝိတိက္ကန္တံ ဘင်္ဂကုဏာဉ္စ ဝိတိက္ကန္တံ။ ။ယံ ဝါ ပန။ အတိတ်ံ စိတ္တံ။ ။အနုလောမဉ္စ
 ဘင်္ဂကုဏစိတ် ရ၏။ အတိတ်ံစိတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။
 ပဋိလောမဉ္စ အတိတ်ံစိတ် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ဉ္စ ယံ စိတ္တံ နဥပုဇ္ဇမာနံ ခဏံ ခဏံ
 ဝိတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တကာလံ၊ နနိရုဇ္ဈမာနံ ခဏံ ခဏံ ဝိတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တကာလံ
 တံစိတ္တန္တိ။ ဥပ္ပါဒကုဏေ အနာဂတံ စိတ္တံ။ ။ယံ ဝါ ပန စိတ္တံ နနိရုဇ္ဈမာနံ ခဏံ
 ခဏံ ဝိတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တကာလံ၊ နဥပုဇ္ဇမာနံ ခဏံ ခဏံ ဝိတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တ
 ကာလံ တံစိတ္တန္တိ။ ဘင်္ဂကုဏေ စိတ္တံ ဘင်္ဂကုဏံ အဝိတိက္ကန္တံ၊ နောစ ဥပ္ပါဒကုဏံ
 အဝိတိက္ကန္တံ။ ဥပ္ပါဒကုဏေ အနာဂတာဉ္စ စိတ္တံ ဘင်္ဂကုဏာဉ္စ အဝိတိက္ကန္တံ ဥပ္ပါ
 ဒကုဏာဉ္စ အဝိတိက္ကန္တံ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပ္ပါဒကုဏစိတ်၊ အနာ
 ဂတံစိတ် ရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဘင်္ဂကုဏစိတ် ရ၏။ ။ဥပ္ပါဒကုဏ
 စိတ်၊ အနာဂတံစိတ်လည်း ရ၏။ ။ဤနောက် သုံးဝါရသည် ပုဂ္ဂလဝါရ ဝိဘင်း
 အတူတူ။ ။ဓမ္မဝါရ ပြီးပြီ။

ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရ

ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရဉ္စ ယဿ ယံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ တံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈ
 သတိ နဥပုဇ္ဇသတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယံ စိတ္တံ။ အာမန္တာ။ ။
 အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပ္ပါဒကုဏစိတ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဥပ္ပါ
 ဒကုဏစိတ် ရ၏။ ။သံသယ၎င်း ရ၏။ ။ပဋိလောမ၎င်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ဉ္စ
 အနုလောမ နော၊ ပဋိလောမဉ္စ နတ္ထိ။ ။အနုလောမ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဘင်္ဂကု
 ဏစိတ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဘင်္ဂကုဏစိတ် ရ၏။ ။(ဤနည်းတူ
 ကောက်လေ)။

ဤပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရကား ဓမ္မဝါရနှင့် အလားတူ၏။ ထို့ကြောင့် အဆုံး
 ၎င်း “ယဿ စိတ္တကေ သကဘာဝေန နိဒ္ဒိဋ္ဌေ။ ယံ စိတ္တကေစ ယဿ ယံ
 စိတ္တကေစ ကေတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌေ” ဟု ပါဠိရှိသတည်း။ ။အနက် ယောဇနာ

သော်ကား ယဿ စိတ္တကေ ယဿ စိတ္တကော၊ ယဿ စိတ္တကဟု ဆိုအပ်သော ပုဂ္ဂလဝါရကို။ သကဘာဝေန၊ မိမိသဘောအားဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ယံ စိတ္တကေ ယံ စိတ္တကော၊ ယံ စိတ္တကဟု ဆိုအပ်သော ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရ ကို၎င်း။ ယဿ ယံ စိတ္တကေ-ယဿ ယံ စိတ္တကော၊ ယဿ ယံ စိတ္တကဟု ဆိုအပ်သော-ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရ ကို၎င်း။ ကေတ္တေန၊ တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ။ယဿ စိတ္တကေ အစရှိသည်၌ ပဌမန္တ ချည်းတည်း။ ။ပဌမာ ဝိဘာတ်သိကို “သခတော ဂဿေ ဝါ” သတ်၌ ဝါသဒ္ဓါဖြင့် ပြေ၍ ဝနပုဂ္ဂမ္ဗေ အစရှိသည်ကဲ့သို့ ရှိလေသည်။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား ပုဂ္ဂလဝါရ ကိုကား မိမိသဘောအားဖြင့် ပြုအပ်၏။ ဓမ္မဝါရကို၎င်း၊ ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရကို၎င်း တူသော အဖြစ်ဖြင့်ပြုအပ်၏ ဟူသည်တည်း။ ။သုဒ္ဓစိတ္တသာမညပြီး၏။

သုတ္တန္တစိတ္တမိဿက

သုဒ္ဓစိတ္တသာမညကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သုတ္တန္တစိတ္တမိဿက ဝိသေသကို ဟောတော်မူ၏။ ။(ဝဝတ္တာန်ဆိုမြဲ)။ ။ယဿ သရာဂစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နနိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ သရာဂစိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိ၊ န ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ။ သရာဂပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ သရာဂစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ နိရုဇ္ဈိယတိ နဥပ္ပဇ္ဇိယတိ။ ဣတရေသံ သရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ သရာဂစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ နိရုဇ္ဈိယတိစေ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိစ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ယဿ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သရာဂံ၊ ရာဂရှိသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ။သရာဂပစ္စိမစိတ္တဿ၊ သရာဂပစ္စိမစိတ်၏။ ။ဣတရေသံ၊ သရာဂပစ္စိမစိတ် ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သရာဂပစ္စိမစိတ်မှတပါး သရာဂစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သရာဂပစ္စိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။(ကောဠာသပြန်ဆိုမြဲ)။ ။ပဋိလောမ၌ ယခင်သံသယ ရ၏။ (ပဋိဝစန)။ ။

[သရာဂပစ္စိမစိတ် ဟူသော်ကား တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာနှင့်ယှဉ်သော သတ္တမဇော၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားသည်၊ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားသည်၊ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားသည်ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော တဏှာနှင့်ယှဉ်သော သတ္တမဇော၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဖြစ်သော သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဆုံးစွန်သော လောဘဇောတည်း။ ။ အနုလံ။ ။

ပစ္စနိက်ကား ယဿ သရာဂံ စိတ္တံ နုညပုဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ သရာဂံ စိတ္တံ နုညပုဇ္ဈိယတိ၊ ဥပုဇ္ဈိယတိတိ။ နော။ ။ယဿ ဝါ ပန။ နတ္ထိ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သရာဂစိတ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယအရမရှိ။ ပဋိလောမဉ္စ ရာဂစိတ်မချုပ်လတ္တံ့ သောသမည်သည်မရှိ။ ဖြစ်လတ္တံ့၊ ချုပ်လတ္တံ့၊ မဖြစ်လတ္တံ့ သောသုသာ ရှိသောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရမရှိ။ မောဿပညာဖြင့် ပဋိက္ခေပဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေ၏။ ။ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ပေဒဝါရ ပြီးပြီ။

ဥပ္ပါဒပုဉ္ဇဝါရဉ္စိ။ ။ယဿ သရာဂံစိတ္တံ ဥပုဇ္ဈတိ၊ တဿ သရာဂံစိတ္တံ ဥပုဉ္ဇန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သရာဂစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ သရာဂံစိတ္တံ ဥပုဉ္ဇန္တိ၊ နောစ တေသံ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈတိ။ သရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သရာဂစိတ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သရာဂစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်၌ ယဿ သရာဂံစိတ္တံ နုညပုဇ္ဈတိ၊ တဿ သရာဂံ စိတ္တံ နုညပုဉ္ဇန္တိ။ သရာဂစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ သရာဂံစိတ္တံ နုညပုဇ္ဈတိ၊ နောစ တေသံ သရာဂံစိတ္တံ နုညပုဉ္ဇန္တိ။ ဝိတရာဂစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သရာဂစိတ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ။ဝိတရာဂစိတ် ရှစ်ဆဲတခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာ၊ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။နိရောဓပုဉ္ဇဝါရလည်း နည်းတူ။ ။

ဥပ္ပါဒပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရဉ္စိ။ ။ယဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈတိ၊ တဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိတရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ သရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဝိတရာဂစိတ် ရှစ်ဆဲတခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သရာဂစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက် ယဿ သရာဂံ စိတ္တံ နုညပုဇ္ဈတိ၊ တဿ သရာဂံ စိတ္တံ နုညပုဇ္ဈိတ္တာတိ။ ဥပုဇ္ဈိတ္တ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ နတ္ထိ။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရဉ္စိ။ ယဿ သရာဂံစိတ္တံ ဥပုဇ္ဈတိ၊ တဿ သရာဂံစိတ္တံ ဥပုဇ္ဈိယတိတိ။ သရာဂပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ဣတရေသံ သရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိတရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊

အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သရာဂပစ္စိမ
စိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂိဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
သုံးယောက် ရ၏။ သရာဂပစ္စိမစိတ်မှတစ်ပါး သရာဂစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂိ
ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သရာဂပစ္စိမစိတ်မှတစ်ပါး
သရာဂစိတ်ဖြစ်လတ္တံ့သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂိ၊ ဝိတရာဂစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါ
ဒက္ခဏသမင်္ဂိဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊
အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်
ပုဂ္ဂိုလ် အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။[အကျယ်ကောက်သော်ကား သစ္စယမိုက် သမု-
ဒယသစ္စာဖြစ်လတ္တံ့သောနည်းကိုမိ၍ ကောက်လေ]။ ။ကောက်ဟန်ကား တဏှာ
မခြားဘဲမဂ်လေးတန်ကိုရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အစမထင်သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်
သောတဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂိ၊
ဝိတရာဂစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂိဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ သောတာ
ပန်။ ပ။ သကဒါဂါမ်။ ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားမှုကား အစမထင်သံသရာမှ
စ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏
ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂိ၊ ဝိတရာဂစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂိဖြစ်သော ကျွတ်ထိုက်သော
ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ မဂ်
ကိုမရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂိ၊ ဝိတရာဂ
စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂိဖြစ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ သရာဂ
စိတ်ဖြစ်လတ္တံ့သော နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်
အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂိနံ၊ အရဟန္တာနံ၊
ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ။ ။[သမုဒယသစ္စာ မဖြစ်လတ္တံ့
အတိုင်းကောက်။ ။အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ ဘင်္ဂမှစ၍ ဆိုသည်သာထူးသည်]။ ။

အတိတာနာဂတဝါရဋ္ဌံ ယဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ သရာဂံ စိတ္တံ
ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂိနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ
ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။
[သစ္စယမိုက်ဒုက္ခနှင့် သမုဒယကဲ့သို့ကောက်။ ပစ္စနိက်သံသယမရှိ။ ။နိရောဓဝါရ
ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရတို့ကိုလည်း ဥပ္ပါဒဝါရကိုနည်းမိ၍ ဟောအပ်၏]။ ။ဥပ္ပဇ္ဇမာန၊
နနိရောဓဝါရဋ္ဌံ။ ။ယဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ သရာဂံ စိတ္တံ နနိရုဇ္ဈတိတိ။
အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ဝိတရာဂစိတ္တသမင်္ဂိနံ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊
အသညသတ္တာနံ တေသံ။ သရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ပစ္စနိက်
သံသယကား သရာဂစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဟု လည်း၍ ထုတ်။ ။ဥပ္ပဇ္ဇမာနုပ္ပန္နဝါရ
သည် ဥပ္ပါဒုပ္ပန္နဝါရနှင့် တူ၏။ ။နိရုဇ္ဈမာနုပ္ပန္နဝါရသည် နိရောဓုပ္ပန္နဝါရနှင့်
တူ၏။ ။

ဥပုဇ္ဈာပုပ္ဖာနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈာ၊ တဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈာတိ။အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ဝိတရာဂစိတ္တသမဂ္ဂိနံ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ သရာဂစိတ္တသမဂ္ဂိနံ တေသံ။ ။ပုပ္ဖာပုပ္ဖာနာဂတဝါရ၌ ယဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈာ။ တဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈာယတိ။ သရာဂပစ္စိမစိတ္တသမဂ္ဂိနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သရာဂစိတ္တသမဂ္ဂိနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ဝိတရာဂစိတ္တသမဂ္ဂိနံ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။[ဥပုဇ္ဈာပုပ္ဖာနာဂတဝါရ၌ ကောက်လေ]။ ။ပစ္စိမစိတ္တသမဂ္ဂိနံ၊ ယဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈာ၊ တဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈာတိ။ ဥပုဇ္ဈာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။နတ္ထိ။ ယဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈာ၊ တဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈာယတိ။ ဝိတရာဂစိတ္တသမဂ္ဂိနံ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ သရာဂစိတ္တံ ဥပုဇ္ဈာ။ပ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂိနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သရာဂပစ္စိမစိတ္တသမဂ္ဂိနံ တေသံ။ ။[ပုပ္ဖာပုပ္ဖာနာဂတဝါရ၌ ကောက်လေ]။ ။အတိတာနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈာ၊ နောစ တဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈာ၊ တဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈာယတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂိနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။[ပစ္စိမစိတ္တသမဂ္ဂိနံ အနုလောမ နတ္ထိ။ ပဋိလောမ၌ ပါဠိဂတိ၊ အကြွင်း သုံးဝါရမှာ ဝိဘင်းထူးသင့်သည် မထင်ပြီ။ ။ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။ ။ဓမ္မဝါရ၊ ပုဂ္ဂလ ဓမ္မဝါရတို့၌ ဤနည်းကို မှီ၍ ဝိဘင်း အရကောက် တို့ကို ဟောလေ။ ။ဝိတရာဂ ပဒမိဿက တို့၌လည်း သရာဂပဒကိုမှီ၍ကြံလေ]။ ။သုတ္တန္တပဒမိဿကဝိသေသ ပြီး၏။ ။

အဘိဓမ္မပဒမိဿက

သုတ္တန္တပဒမိဿက ဝိသေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အဘိဓမ္မပဒမိဿက ဝိသေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအဘိဓမ္မပဒမိဿက ဝိသေသသည်လည်း တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသ ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် တိကမာတိကာ နိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ကုသလတိက်၊ ဝေဒနာတိက် အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ကုသလတိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုကုသလတိက်သည်လည်း ကုသလပဒ၊ အကုသလပဒ၊ အဗျာကတပဒ အားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုကုသလပဒသည်လည်း ပုဂ္ဂလဝါရ၊ ဓမ္မဝါရ၊ ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရအားဖြင့် သုံးပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် ပုဂ္ဂလဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ဥပုဇ္ဈာ နိရောဓကောလသမ္ဘေဒဝါရ အစရှိသော အားဖြင့် တဆဲ့လေးပါး အပြားရှိ၏။

ထို...တွင် ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ပေဒဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။
 ထို...သည်လည်း အနုလုံပစ္စနိက် အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံ
 ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 နနိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိယတိ နဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ ပစ္စိမကုသလ
 စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နနိရုဇ္ဈတိ၊ နိရုဇ္ဈိယတိ၊
 နဥပ္ပဇ္ဇိယတိ။ ဣတရေသံ ကုသလစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ ကုသလံ စိတ္တံ
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ နိရုဇ္ဈိယတိစေ ပဥပ္ပဇ္ဇိယတိစ။ ။ယဿ ဝါ ပန။အာမန္တာ။ ။
 အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီ ဖြစ်သော
 အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါး ကုသိုလ်ဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်
 သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီ ဖြစ်သော အရဟတ္တ
 မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ (ကောဋ္ဌာသပြန် ဆိုမြဲ)။
 ပဋိလောမဉ္စိ ယခင်သံသယပင်။ ။[ပစ္စိမကုသိုလ်စိတ် ဟူသည် အရဟတ္တမဂ်တည်း။
 အရဟတ္တမဂ်နောင် ကုသိုလ် မဥပါဒ်ပြီ]။

ပစ္စနိက်၌ ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ နဥပ္ပဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ
 နနိရုဇ္ဈိယတိ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ နော။ ။ယဿ ဝါ ပန။ နတ္ထိ။ ။အနုကား ကုသိုလ်
 ကေဝိသတို့၏ ဘဂ်က္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ မဂ္ဂဋ္ဌာန်
 လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ သံသယ မရှိ။ ပဋိလောမဉ္စိ
 မရှိ။ ။ဥပ္ပါဒုပ္ပန္နဝါရ၌ ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ
 ဥပ္ပန္နန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ကုသလစိတ္တဿ ဘဂ်က္ခဏေ တေသံ။
 ကုသလစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ပဋိလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကုသိုလ်ကေ
 ဝိသတို့၏ ဘဂ်က္ခဏသမဂီဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ မဂ္ဂဋ္ဌာန်လေးယောက်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ကုသိုလ်ကေဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
 သမဂီဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ မဂ္ဂဋ္ဌာန် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။နိရောဓုပ္ပန္နဝါရ၌ ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ
 ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ကုသလစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ
 တေသံ။ ကုသလစိတ္တဿ ဘဂ်က္ခဏေ တေသံ။ ။နှစ်ဝါရ၌ ပစ္စနိက်ကား
 အကုသလစိတ္တအဗျာကတစိတ္တသမဂီနံ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ။

ဥပ္ပါဒပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရ၌။ ။ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ကုသလံ
 စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ စိတ္တဿ ဘဂ်က္ခဏေ၊ ကုသလ
 ဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။
 ကုသလစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ [စိတ်အကုန် ပုဂ္ဂိုလ်အကုန် ကောက်။ ။
 ပစ္စနိက် သံသယမရှိ။ အနုလောမဉ္စိ ပါဠိဂတိ။ ပဋိလောမဉ္စိ ပဋိက္ခေပ]။ ။

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတီတိ။ ပစ္စိမကုသလစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ဣတ ရေသံ ကုသလစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ ကုသလဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အရဟတ္တမဂ်မှတစ်ပါး ကုသိုလ်ဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန် ကား အစမထင် သံသရာမှ စ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ အကုသိုလ် အဗျာကတ စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ သော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ အကုသိုလ် အဗျာကတ စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ တေသံ။ ။(ဓမ္မယမိုက်ကုသိုလ်မဖြစ်လတ္တံ့ကို မှီ၍ ကောက်)။

အတိတာနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတီတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမဂီဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရပိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်တိုင်အောင် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂ ဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ သော မကျွတ် ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပစ္စုပ္ပန်သံသယမရှိ။ ။ဥပ္ပါဒဝါရ ပြီးပြီ။

နိရောဓဝါရ ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရတို့ကို ဥပ္ပါဒဝါရကိုမှီ၍ ဟောလေ။ ။ဥပ္ပဇ္ဇမာန၊ နနိရောဓဝါရ၌။ ။ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ နနိရုဇ္ဈ တီတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အကုသလာဗျာကတစိတ္တသမဂီနံ၊ နိရောဓသမာပန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ ကုသလံ စိတ္တံ နနိရုဇ္ဈတိ၊ နောစ တေသံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကုသလစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ ကုသလံ စိတ္တံ နနိရုဇ္ဈတိစေ ဥပ္ပဇ္ဇတိစ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အကုသိုလ်

အဗျာကတစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂိဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ကုသိုလ် ကေဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂိ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ မဂ္ဂဋ္ဌာန်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ ပစ္စနိက်မှာ လည်း၍ ဟော။ ။[ဥပ္ပဇ္ဇမာနုပ္ပန္နဝါရ၊ နိရုဇ္ဈမာနုပ္ပန္နဝါရ။ ဤဝါရတို့ကား ဥပ္ပါဒုပ္ပန္နဝါရ နိရောဓုပ္ပန္နဝါရနှင့် တူပြီ။

ဥပ္ပန္နုပ္ပါဒ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရ၌။ ။ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အကုသလာဗျာကတစိတ္တ သမင်္ဂိနံ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ကုသလစိတ္တ သမင်္ဂိနံ တေသံ။ (သန္နိဋ္ဌာန်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်အကုန်ကောက်)။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ၌ ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ ပစ္စိမကုသလ စိတ္တသမင်္ဂိနံ တေသံ။ ဣတရေသံ ကုသလစိတ္တသမင်္ဂိနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အကုသလာဗျာကတစိတ္တသမင်္ဂိနံ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသည သတ္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဆုံးစွန်သော ကုသိုလ်၏ ရှေးအကုသိုလ် အဗျာကတစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂိဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေး ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက် သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အရဟတ္တမဂ်မှတစ်ပါး ကုသိုလ် ဝိသတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂိဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ပစ္စနိက်သံသယကား အရဟန္တာနံ တေသံ။

အတိတာနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ နောစ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ အရဟန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ အကုသလာဗျာကတစိတ္တသမင်္ဂိနံ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသည သတ္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်နန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သောကုသိုလ်၏ ရှေးအကုသိုလ် အဗျာကတစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂိဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စား ခိုက်သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမသံသယလည်း ၎င်းပင်။ ။ပစ္စနိက် အနုလောမ၌ နတ္ထိ။ ပဋိလောမ၌ ပါဠိဂတိ။ အကြွင်းသုံးပါး အရလွယ်ပြီ။ ။[ဓမ္မဝါရ ပုဂ္ဂလ

ဓမ္မဝါရတို့ကိုလည်း ရှေးနည်းကိုမှီ၍ဟောလေ။ ။အကြွင်းပဒတိက်ပုဒ်တို့ကိုလည်း ကုသလပဒကိုမှီ၍ ကြံလေ။

[ဤသုတ္တန္တမိဿက အဘိဓမ္မမိဿကကို ပါဠိတော်၌ ပဒဘာဇနီဝိဘင်း ပါဠိမရှိ။ မာတိကာ ပုစ္ဆာ ဥဒ္ဓေသစာကိုယ်၌ ရှိသည်။ ရှိသင့်သော အလျောက် ဆရာကြီးတို့ နည်းကိုမှီ၍ ထုတ်သည်။ ထိုသို့သောနည်း ဥပဒေသကို နှလုံးသွင်း၍ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့သည် ကြံစည် ထောက်ထား၍ စင်ကြယ်စွာ ကောက်အပ်၏။ ဤအကောက်သည် တစိုး တစိယုတ်သော်လည်း ရှိရာ၏။ လွန်သော်လည်း ရှိရာ၏။ သဗ္ဗညုတဘုရား ၏ အရာဖြစ်သောကြောင့် နှလုံးမပြုမိသော အရာရှိသော် သဘောကို ထောက်၍ ဖြည့်ကောင်းသည်ကိုဖြည့်၍ ချန်ကောင်းသည်ကိုချန်၍ မှန် ကန်စွာ ကောက်အပ်၏။ ဣဿာ၊ မစ္ဆေရ၊ မက္ခ၊ ပလာသ၊ ဂရဟဝါဒတို့ကို မပြုမူ၍ အရိုအသေကောင်းစွာကြံ၍ ကောက်အပ်၏။ အချို့သော ဆရာ မြတ်တို့ကား အဘိဓမ္မမိဿကကို နိဒ္ဓေသ၌မဟောရာ။ အဘဲကြောင့် နည်းဟူမကား ဓမ္မယမိုက်၏ မာတိကာဖြစ်ကြောင်းကို များစွာဆို၏။ ဆိုသင့်မည်မထင်။ အဘဲကြောင့်နည်း ဤစိတ္တယမိုက် ဥဒ္ဓေသ၌ပင် “ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ” အစရှိသော ပါဠိပင် ရှိသော ကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် နိဒ္ဓေသ၌လည်း ဟောသင့်မည် ထင်၍ ထုတ်ပေသည်။

စိတ္တယမိုက် အရကောက် ပြီးပြီ။

၉-ဓမ္မယမိုက်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏ္ဍိတိဝါရ ဥဒ္ဓေသ

စိတ္တယမိုက်ကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဓမ္မယမိုက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဓမ္မယမိုက်သည်လည်း တိက ဒုကအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် တိကကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုတိကသည်လည်း ကုသလတိက်၊ ဝေဒနာတိက် အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးတို့တွင် ကုသလတိက်ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုကုသလတိက်သည်လည်း ပဏ္ဍိတိဝါရ၊ ပဝတ္တိဝါရ၊ ဘာဝနာဝါရအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ။

[ဤ၌ “ယော ကုသလံ ဓမ္မံ ဘာဝေတိ” ဟူ၍ လာသောကြောင့် ပရိညာဝါရကိုပင် ဘာဝနာဝါရဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ယော ကုသလံ ဓမ္မံ ဘာဝေတိ သော အကုသလံ ဓမ္မံ ပဇဟတီတိ အာဂတတ္တာ ပနေတ္ထ ပရိညာဝါရောဝ ဘာဝနာဝါရော နာမာတိ ဝေဒိတဗျော” ဟု မိန့်အပ်၏။ ။

ထိုသုံးပါးတို့တွင် ပဏ္ဍိတိဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုပဏ္ဍိတိဝါရသည်လည်း ဥဒ္ဓေသ နိဒ္ဓေသအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဥဒ္ဓေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဥဒ္ဓေသသည်လည်း ပဒသောဓနဝါရ၊ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ၊ သုဒ္ဓဓမ္မဝါရ၊ သုဒ္ဓဓမ္မမူလစက္ကဝါရ အားဖြင့် လေးပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် ပဒသောဓနဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဒသောဓနဝါရသည်လည်း အနုလုံပစ္စနိကအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ကုသလဓမ္မယမက၊ အကုသလဓမ္မယမက၊ အဗျာကတ ဓမ္မယမကအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ကုသလဓမ္မယမကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလာဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလာဓမ္မာ ဟူသည်တည်း။ ။ ကုသလာကား သန္နိဋ္ဌာန်၊ ကုသလာဓမ္မာကား သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် အနုလောမ ပုစ္ဆာဖြစ်၏။ ။

အနုလောမ ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမ ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလာဓမ္မာ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန် ကား ကုသလာဟူသည်တည်း။ ကုသလာဓမ္မာကား သန္နိဋ္ဌာန်၊ ကုသလာကား သံသယ၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဋိလောမပုစ္ဆာဖြစ်၏။ အနုလောမပုစ္ဆာ ပဋိလောမပုစ္ဆာနှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဒသောဓနဝါရ အနုလုံ၌ ရှေးဦးစွာသော ကုသလဓမ္မယမကသည် ဖြစ်၏။ ကုသလဓမ္မယမကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အကုသလဓမ္မယမကကို ဟောတော်မူ၏။ပ။ အကုသလဓမ္မယမကကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အဗျာကတဓမ္မယမကကို ဟောတော်မူ၏။ပ။ ဤသို့လျှင် ပဒသောဓနဝါရ အနုလုံ၌ ယမကသုံးပါး၊ ပုစ္ဆာ ခြောက်ပါး၊ အတ္တတဆဲ့နှစ်ပါးဖြစ်သတည်း။ ။အနုလုံကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပစ္စနိက်ကို ဟောတော်မူ၏။ (ပစ္စနိက်၌လည်း နည်းတူ)။ ။ ဤသို့လျှင် ပဒသောဓနဝါရ၌ အနုလုံ ပစ္စနိက်နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် နယ နှစ်ပါး၊ ယမက ခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာတဆဲ့နှစ်ပါး၊ အတ္တ နှစ်ဆဲ့လေးပါး ဖြစ်သတည်း။

ပဒသောဓနဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ ကို ဟောတော်မူ၏။ ။ထို...သည်လည်း အနုလုံပစ္စနိက် အားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ကုသလဓမ္မ၊ အကုသလဓမ္မ၊ အဗျာကတဓမ္မအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ကုသလဓမ္မကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုကုသလဓမ္မသည် လည်း အကုသလဓမ္မလီ၊ အဗျာကတဓမ္မလီအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အကုသလဓမ္မလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလာ ကုသလာဓမ္မာ။ ဓမ္မာ အကုသလာဓမ္မာ ဟူသည်တည်း။ ထို့နောင် အဗျာကတဓမ္မလီကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလာ ကုသလာဓမ္မာ။ ဓမ္မာ အဗျာကတဓမ္မာ ဟူသည်တည်း။ ဤသို့လျှင် ကုသလဓမ္မ၌ ယမကနှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာလေးပါး၊ အတ္တရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ။[အကုသလဓမ္မ၌ နည်းတူ အဗျာကတဓမ္မ၌လည်း နည်းတူပြီ]။ ။ဤသို့လျှင် ပဒသောဓနမူလ စက္ကဝါရ အနုလုံ၌မူလသုံးပါး၊ ယမကခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာတဆဲ့နှစ်ပါး၊ အတ္တနှစ်ဆဲ့ လေးပါးဖြစ်သတည်း။ ထို့နောင်ပစ္စနိက်ကို ဟောတော်မူ၏။ (ပစ္စနိက်၌လည်းနည်း တူ)။ ဤသို့လျှင် အနုလုံပစ္စနိက်နှစ်ပါးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ပဒသောဓနမူလ စက္ကဝါရ၌ နယနှစ်ပါး၊ မူလခြောက်ပါး၊ ယမကတဆဲ့နှစ်ပါး၊ ပုစ္ဆာနှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ အတ္တလေးဆဲ့ရှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။ ။ပဒသောဓနမူလ စက္ကဝါရကို ဟောတော်မူ သည်၏အခြားမဲ့၌ သုဒ္ဓဓမ္မဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသုဒ္ဓဓမ္မဝါရ သည်လည်း

အနုလုံပစ္စနိက်အားဖြင့်နှစ်ပါး။ပ။ [ပဒသောဓနအတိုင်းသင်္ချာဆိုလေ။ ။သုဒ္ဓဓမ္မ
မူလစက္ကဝါရကိုလည်း ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရအတိုင်းဆိုလေ။ နည်းတူ]။ ။ဤသို့
လျှင်ပဒသောဓနဝါရ၊ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ၊ သုဒ္ဓဓမ္မဝါရ၊ သုဒ္ဓဓမ္မမူလစက္ကဝါရ
ကိုပေါင်းသည်ရှိသော် ယမကသုံးဆုံခြောက်ပါး၊ ပုစ္ဆာခုနှစ်ဆုံနှစ်ပါး၊ အတ္ထ တရား
လေးဆုံလေးပါးဖြစ်သတည်း။ ။ဥဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ
၁-ပဒသောဓနဝါရ

ဥဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ နိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။
ထိုနိဒ္ဒေသသည်လည်း ပဒသောဓနဝါရ၊ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ၊ သုဒ္ဓဓမ္မဝါရ၊
သုဒ္ဓဓမ္မမူလစက္ကဝါရအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ပဒသော
ဓနဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း အနုလုံ ပစ္စနိက်အား
ဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...
သည်လည်း ကုသလဓမ္မယမက၊ အကုသလဓမ္မယမက၊ အဗျာကတဓမ္မယမက
အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ကုသလဓမ္မယမကကို ရှေးဦးစွာဟော
တော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း အနုလောမ ပဋိလောမအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ
၏။ ထို...တွင် အနုလောမကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပုစ္ဆာ
ဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ
၏။ ထို...သည်လည်း သန္နိဋ္ဌာန် သံသယအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင်
သန္နိဋ္ဌာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသလာဟူသည်
တည်း။ ထို့နောင် သံသယကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ကုသ
လာဓမ္မာ ဟူသည်တည်း။ ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိဿဇ္ဇနာ
ကိုဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား အာမန္တာဟူသည်တည်း။ ။အနုလောမကို
ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိလောမကိုဟောတော်မူ၏။ (အနုလောမ
အတိုင်းစစ်)။ ဟောဟန်ကား ကုသလာဓမ္မာ ကုသလာတိ။ အာမန္တာ
ဟူသည်တည်း။ ။ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ ကုသလာဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်
ဓမ္မမည်ကုန်သလော၊ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အာမန္တာ၊
ကုသိုလ်မည်ကုန်သော တရားတို့သည် ကုသိုလ်ဓမ္မမည်ကုန်၏။ ဣတိဝိဿဇ္ဇနာ၊
ဤသို့ ဖြေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (ပဋိလောမနည်းတူ)။ ။အနုလောမ၌
သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကုသိုလ်ဧကဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိသရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။
(ပဋိလောမလည်း နည်းတူ)။ ။အကုသလာ အကုသလာဓမ္မာတိ။ အာမန္တာ။
အကုသလာဓမ္မာ အကုသလာတိ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား

အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ စေတသိက်သတ္တဝီသရ၏။ သံသယ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ လည်း
 ၎င်းပင်။ ။အဗျာကတာ အဗျာကတာဓမ္မာတိ၊ အာမန္တာ။ အဗျာကတာဓမ္မာ
 အဗျာကတာတိ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဝိပါက်ဆတ္တိံသ၊
 ကြိယာဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ သံသယ၎င်းရ၏။
 ပဋိလောမ၎င်းရ၏။ နကုသလာ နကုသလာဓမ္မာတိ။ အာမန္တာ။ နကုသလာဓမ္မာ
 နကုသလာတိ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အကုသိုလ်ဓမ္မ၊ အဗျာ
 ကတာဓမ္မ၊ ပညတ်ရ၏။ သံသယ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ၎င်းရ၏။ ။နအကုသလာ
 နအကုသလာဓမ္မာတိ။ အာမန္တာ။ နအကုသလာဓမ္မာ နအကုသလာတိ။အာမန္တာ။
 အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မ၊ အဗျာကတာဓမ္မ၊ ပညတ်ရ၏။ သံသယ
 ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။နအဗျာကတာ နအဗျာကတာဓမ္မာတိ။
 အာမန္တာ။ နအဗျာကတာဓမ္မာ နအဗျာကတာတိ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌
 သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မ၊ အကုသိုလ်ဓမ္မ၊ ပညတ်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။
 ပဋိလောမ ၎င်းရ၏။ ။ပဒသောဓနဝါရုပ္ပိပိ။ ။

၂-ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ

ပဒသောဓနဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ
 ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း အနုလုံပစ္စနိက်အားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။
 ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း (ဥဒ္ဒေသအတိုင်း
 ဆိုလေ)။ ။ဟောဟန်ကား ကုသလာ ကုသလာဓမ္မာတိ။ အာမန္တာ။ ဓမ္မာ
 အကုသလာဓမ္မာတိ။ အကုသလာဓမ္မာ ဓမ္မာ စေဝ အကုသလာဓမ္မာ စ၊ အဝ-
 သေသာ ဓမ္မာ န အကုသလာဓမ္မာ။ ။ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ ဓမ္မာ ဟူသော
 သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ကုသိုလ်ဓမ္မ၊ အဗျာကတာဓမ္မ၊ အပေါင်းဖြစ်သော ပညတ္တိ
 ဓမ္မရ၏။ အကုသိုလ်ဓမ္မလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ကုသလာ
 ကုသလာဓမ္မာတိ။ အာမန္တာ။ ဓမ္မာ အဗျာကတာဓမ္မာတိ။ အဗျာကတာဓမ္မာ
 ဓမ္မာစေဝ အဗျာကတာဓမ္မာ စ၊ အဝသေသာ ဓမ္မာ န အဗျာကတာဓမ္မာ။ ။ပဋိ-
 လောမပုစ္ဆာ၌ ဓမ္မာဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား ကုသိုလ်ဓမ္မ၊ အကုသိုလ်
 ဓမ္မ၊ အပေါင်းဖြစ်သော ပညတ္တိဓမ္မ ရ၏။ အဗျာကတာဓမ္မလည်း ရ၏။ သံသယကား
 နောက်သာရ၏။ [အကုသလဓမ္မမူ အဗျာကတာဓမ္မမူတို့၌လည်း ဤနည်းအတူ နှစ်
 ယမကစီဖြစ်ကုန်၏။ ပေါင်း အနုလုံခြောက်ယမက]။ ။ပစ္စနိက်၌ န ကုသလာ
 န ကုသလာဓမ္မာတိ။ အာမန္တာ။ န ဓမ္မာ န အကုသလာဓမ္မာတိ။ အာမန္တာ။ ။
 အနုလောမ၌ န ကုသလာဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား အကုသိုလ်ဓမ္မ၊ အဗျာ
 ကတာဓမ္မ၊ ပညတ်ရ၏။ သံသယ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ၌ န ဓမ္မာဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်
 ပုဒ်၏အရကား တွင်း လိုက်အစရှိသော အစိတ်အစိတ်သော ကေဒေသပညတ်

ရ၏။ သံသယ၎င်းရ၏။ ။[ပဋိလောမဟူသမျှ ဤပဋိလောမနှင့် အတူတူချည်း ပင်။န အကုသလဓမ္မမှ န အဗျာကတဓမ္မတို့၌လည်း ဤနည်းအတူ။ ပစ္စနိက်၌ ခြောက်ယမက]။ ။ပဒသောဓနမူလ စက္ကဝါရပြီးပြီ။

၃-သုဒ္ဓဓမ္မဝါရ

သုဒ္ဓဓမ္မဝါရ၌။ ။ကုသလာ ဓမ္မာတိ။ အာမန္တာ။ ဓမ္မာ ကုသလာဓမ္မာတိ။ ကုသလာဓမ္မာ ဓမ္မာစေ ကုသလာဓမ္မာ စ၊ အဝသေသာ ဓမ္မာ န ကုသလာ ဓမ္မာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကုသိုလ်ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ ရ၏။ ။သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အကုသိုလ်ဓမ္မ၊ အဗျာ ကတဓမ္မရ၏။ ကုသိုလ်ဓမ္မလည်း ရ၏။သံသယကား နောက်သာ။ ။(သုဒ္ဓဗြစ် သောကြောင့် ပညတ်ကိုမကောက်သည်)။ ။အကုသလလာ ဓမ္မာတိ။အာမန္တာ။ ဓမ္မာ အကုသလာဓမ္မာတိ။ အကုသလာဓမ္မာ ဓမ္မာစေ အကုသလာဓမ္မာ စ၊ အဝသေသာ ဓမ္မာ န အကုသလာဓမ္မာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အကုသိုလ်ဓမ္မရ၏။ သံသယ၎င်းရ၏။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မ၊ အဗျာကတဓမ္မရ၏။ အကုသိုလ်ဓမ္မလည်း ရ၏။အဗျာကတ ဓမ္မာတိ။အာမန္တာ။ ဓမ္မာ အဗျာကတာဓမ္မာတိ။ အဗျာကတာဓမ္မာ ဓမ္မာ စေ အဗျာကတာ ဓမ္မာ စ၊ အဝသေသာ ဓမ္မာ န အဗျာကတာဓမ္မာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန် ကား အဗျာကတဓမ္မ ရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မ၊ အကုသိုလ်ဓမ္မ ရ၏။ အဗျာကတဓမ္မလည်း ရ၏။ ။အနုလုံ ပြီး၏။

ပစ္စနိက်၌ န ကုသလာ န ဓမ္မာတိ။ ကုသလံ ဌပေတွာ အဝသေသာ ဓမ္မာ န ကုသလာဓမ္မာ။ ကုသလဉ္စ ဓမ္မေ စ ဌပေတွာ အဝသေသာ န စေ ကုသလာ န စ ဓမ္မာ။ န ဓမ္မာ န ကုသလာ ဓမ္မာတိ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန် ကား အကုသိုလ်ဓမ္မ၊ အဗျာကတဓမ္မရ၏။ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပညတ်ရ၏။ ။ န အကုသလာ န ဓမ္မာတိ။ အကုသလံ ဌပေတွာ အဝသေသာ ဓမ္မာ န အကုသလာဓမ္မာ။ အကု သလဉ္စ ဓမ္မေ စ ဌပေတွာ အဝသေသာ န စေ အကုသလာ န စ ဓမ္မာ။ န ဓမ္မာ န အကုသလာဓမ္မာတိ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကုသိုလ် ဓမ္မ၊ အဗျာကတဓမ္မရ၏။ ပညတ်လည်း ရ၏။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပညတ် ရ၏။ ။ န အဗျာကတာ န ဓမ္မာတိ။ အဗျာကတံ ဌပေတွာ အဝသေသာ ဓမ္မာ န အဗျာကတာ ဓမ္မာ။ အဗျာကတဉ္စ ဓမ္မေ စ ဌပေတွာ အဝသေသာ န စေ အဗျာကတာ န စ ဓမ္မာ။ န ဓမ္မာ န အဗျာကတာဓမ္မာတိ။ အာမန္တာ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကုသိုလ်ဓမ္မ၊ အကုသိုလ်ဓမ္မ ရ၏။ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။သုဒ္ဓဗြစ်ပြီး၏။

၄-သုဒ္ဓဓမ္မမုလစက္ကဝါရ

သုဒ္ဓဓမ္မမုလစက္ကဝါရ၌ ကုသလာ ဓမ္မာတိ။ အာမန္တာ။ ။ဓမ္မာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ အကုသလာဓမ္မာ ဓမ္မာစေဝ အကုသလာဓမ္မာစ၊ အဝသေသာ ဓမ္မာ န အကုသလာဓမ္မာ၊ (သုဒ္ဓနှင့် နည်းတူ)။ ။ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ ဥပ္ပါဒ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ

ပဏ္ဏတ္တိဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဝတ္တိဝါရကို ဟောတော် မူ၏။ ထိုပဝတ္တိဝါရ သည်လည်း ဥပ္ပါဒဝါရ၊ နိရောဓဝါရ၊ ဥပ္ပါဒနိရောဓ ဝါရအားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ဥပ္ပါဒဝါရကို ရှေးဦးစွာဟော တော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ၊ အတိတဝါရ၊ အနာဂတဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန်တိတဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၊ အတိတာနာဂတဝါရအားဖြင့် ခြောက် ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည် လည်း အနုလုံ ပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပုဂ္ဂလဝါရ၊ သြကာသဝါရ၊ ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပုဂ္ဂလဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော် မူ၏။ ထို...သည်လည်း ကုသလဓမ္မမူ၊ အကုသလဓမ္မမူအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ကုသလဓမ္မမူကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယဿ ကုသလာဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တဿ အကုသလာဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ။ နော။ ။ယဿ ဝါ ပန။ နော။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကုသိုလ်ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ သတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ကြဉ်သော အရိယာခုနစ်ယောက် ရ၏။ (သံသယ အရမရှိ)။ ။ ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံး ယောက်ရ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အကုသိုလ်ဖြစ်ဆဲသော်ကား ဟုတ်၏။ ကုသိုလ် ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သောကြောင့် သံသယပုဒ်၏ အရမရှိ၍ မောဃပဉ္စာဖြင့်။ပ။ (ပဋိ သေဓဝိဿဇနာ)။ ။

အဗျာကတမူလိ

ယဿ ကုသလာဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တဿ အဗျာကတာဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ။ အရူပေ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ပဉ္စဝေါကာရေ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ ကုသလဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။

[ဤ ပဋိလောမဝိဘင်း၌ အဗျာကတသည် ဒုက္ခသစ္စာနှင့် အလားတူ သောကြောင့် သစ္စယမိုက်ကို ထောက်သော် နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသည သတ္တာနံ မ၍သင့်ပြီဟု ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကြကုန်၏။]

အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရူပဘုံ၌ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု၊ အရူပကုသိုလ် လေးခု၊ အထက်မဂ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂီဟုဆိုအပ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ရ၏။ ပဉ္စဝေါ ကာရာဘုံ၌ ကုသိုလ်ကေဝီသ၊ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမဂ္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည့်သော အရိယာခုနစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ ပုစ္ဆာ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဋိသန္ဓေစိတ်ကေုနဝီသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ။ ကမ္မဇကလာပံ သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်း၊ အစစသော ဇီဝိတနဝက ကလာပံရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂီဟုဆိုအပ်သော ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ အရူပဘုံ၌ အကုသိုလ်မှတစ်ပါး အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာဝီသ၊ စေတသိက် ဒေုပညာသ၊ စိတ္တဇ ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက် ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။

အကုသလမူ

ယဿ အကုသလာဓမ္မာ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ တဿ အဗျာကတာဓမ္မာ ဥပပဇ္ဇန္တိတိ။ အရူပေ အကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ပဉ္စဝေါကာရေ အကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ အကုသလဝိပူယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ပဉ္စဝေါကာရေ အကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရူပဘုံ၌ လောဘမူရှစ်ခု၊ မောဟမူဒွေး၊ စေတသိက် တေဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂီဟုဆိုအပ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရာဘုံ၌ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်လည်းရ၏။ ။ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဋိသန္ဓေစိတ် ကေုနဝီသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ၊ ကမ္မဇကလာပံ။ ပ။ ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အရူပ ဘုံ၌ ကုသိုလ်မှတစ်ပါး ကုသိုလ်ကေဝီသ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊

အရိယာရှစ်ယောက် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။

ဩကာသဝါရ

ဩကာသဝါရ၌။ ။ယတ္ထ ကုသလာဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တတ္ထ အကုသလာဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယတ္ထ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန် ကား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ (ပဋိလောမလည်းနည်းတူ)။ ။ပစ္စနိက်၌ အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။ အဗျာကတမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ပဋိလောမ၌ အသညသတ္တေ တတ္ထ။ စတုဝေါကာရေ ပဉ္စဝေါကာရေ တတ္ထ။ ။(အကုသလမူလည်း နည်းတူ)။ ။ (ပုဂ္ဂလောကာသဝါရလည်း ပုဂ္ဂလဝါရ အတိုင်းကောက်၍ ဘုံသတ်သည်သာထူ တော့သည်)။ ။ပစ္စနိက်များ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် ပစ္စနိက်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ကုသလဝိပုယတ္ထ အကုသလဝိပုယတ္ထစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်၊ နိရောဓသမာ ပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ကုသိုလ် အဗျာကတ ပစ္စနိက်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စက္ကာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရူပေ အကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။စုတိစိတ် ကေုန ဝိသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော စက္ကဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ခပ်သိမ်း သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်။ အရူပဘုံ၌ လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု၊ မောဟမူဒွေး၊ စေတသိက် တေဝိသ တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ။အကုသိုလ်နှင့် အဗျာကတ ပစ္စနိက်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စက္ကာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ အရူပေ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။(နည်းတူကောက်။ ။ပုဂ္ဂလောကာသလည်း နည်းတူပြီ)။ ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ ပြီးပြီ။ ။

အတိတဝါရ

ပစ္စုပ္ပန္နဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အတိတဝါရကို ဟောတော် မူ၏။ ။ယဿ ကုသလာဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ အကုသလာဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား

ဆ်သိမ်းသော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက် ရ၏။ ။(ပုဂ္ဂလဝါရ အလုံးစုံအတူတူ။ ။ဩကာသဝါရလွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကသဝါရ

ယဿ ယတ္ထ ကုသလာဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ အကုသလာဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ အကုသလေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယအကုသိုလ်စိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် ကုသိုလ် ဖြစ် ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌မရကောင်းသော အဖြစ်ဖြင့်တူသောကြောင့် တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော တတိယဇောမှစ၍ ရှေးဦးစွာသော မဟာကုသိုလ် ပဌမဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသဝါးဘုံရ၏။ သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ရှေးဦး စွာသော မဟာကုသိုလ် ဒုတိယဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါ ကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ် တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက် တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယ ကား နောက်သာ ရ၏။

ပစ္စနိက်သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသည သတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်ဟု ဆိုအပ် သော မုချဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် အကုသိုလ်ဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌မရ ကောင်းသော အဖြစ်ဖြင့်တူသောကြောင့် တံသဒိသဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်တဆဲ့ငါးချက်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဘဝနိကန္တိက ပဌမဇော၊ ဤတဆဲ့ကိုးချက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသဝါးဘုံ။ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသည သတ်ဘုံရ၏။

အပျာကတမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါ ကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သုဒ္ဓါ ဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် ကုသိုလ်ဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသောအဖြစ်ဖြင့် တူသော ကြောင့် တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟုဆိုအပ်သော ဒုတိယဘဝင်မှစ၍ ရှေးဦးစွာသော

မဟာကုသိုလ် ပဌမဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ရှေးဦးစွာသော မဟာ ကုသိုလ် ဒုတိယဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စ ဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက် တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေစိတ်တခု၊ စေတသိက်တိသတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ ရ၏။

အကုသိုလ်နှင့် အပျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ သုဒ္ဓါဝါ သာန် ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသညသတ္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရန် ပဉ္စဝေါကာရန် တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် အကုသိုလ်ဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသောအဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဘဝင်တဆဲ့ငါးချက်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဘဝနိကန္တိက ပဌမဇော၊ ဤတဆဲ့ရှစ်ချက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသောစတုဝေါကာရ ပဉ္စ ဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက် တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယ ကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက် သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ ကောက်မြဲ။ ။အတိတဝါရ ပြီး၏။

အနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ

အနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပုဇ္ဇိဿန္တိ၊ တဿ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပုဇ္ဇိဿန္တိတိ။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား

အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကိုရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟုဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟုဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကသံသယကား အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ တေသံ။ ။ အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ ကုသိုလ်နှင့် အဗျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အစမထင် သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကသံသယကား ပစ္စိမစိတ္တသမဂီနံ တေသံ။ ။ တိဟိတ်စုတိ တေရသ။ပ။ ပစ္စိမစိတ်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

အကုသိုလ်နှင့် အဗျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမဂီ ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမ

စိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန် ၏ ခဏတ္တယသမဂ်ဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှ စ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှ စ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံ တိုင်အောင်။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့။ အစမထင် သံသရာမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အစမထင် သံသရာ မှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။(ဒုက္ခနှင့် သမုဒယမူလီ အလားတူ)။ ။ပစ္စုန်ကံသံသယကား ပစ္စိမိတ္တသမဂ်နံ တေသံ။ ။ (ကောက်မြဲ)။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် အနုလောမ၌ ယထာစိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလကိဿန္တိ ကေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယသမဂ် ဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှ စ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှ စ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံ တိုင်အောင် အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္နဇောသည် ကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်ဇောမှ စ၍ စတုတ္ထဇော တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ

လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲငါးဘုံ ရ၏။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မင်္ဂလေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေလောသည် ကုသိုလ်လော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင်၊ အကုသိုလ်လော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော ကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌ ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေလောသည် အကုသိုလ်လော ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော ကုသိုလ်လောမှစ၍ စတုတ္ထလောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။ ။[သန္နိဋ္ဌာန်အရမှာ ပါဠိမရှိ။ ရသင့်၍ ကောက်သည်]။

ကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ

ကုသိုလ်နှင့် အပျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂ သမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမင်္ဂါ၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်း

သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေလောသည် ကုသိုလ်လောဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမလောမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ အကုသိုလ်လောဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော ကုသိုလ်လောမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေလောသည် ကုသိုလ်လောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စတုတ္ထလောတိုင်အောင်၊ အကုသိုလ်လောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော ကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။

အကုသိုလ်နှင့်အဗျာကတ

အကုသိုလ်နှင့် အဗျာကတ အနုလောမ၌ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှစ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလံတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်

ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှစ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံတိုင်အောင်။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေသည့် အကုသိုလ်လောဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမလောမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင်၊ ကုသိုလ်လောဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်လောမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ် သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမိ။ပ။ အနာဂါမိဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေသည့် အကုသိုလ်လောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စတုတ္ထလောတိုင်အောင်၊ ကုသိုလ်လောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပစ္စနိက်သံသယ ကုသိုလ် အကုသိုလ်၌ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမလောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။

မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်
ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စ
ဝေါကာရနှစ်ဆဲငါးဘုံ။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

ကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ၌ ပစ္စနိကံသံသယကား ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ
တတ္ထ။ ။တိဟိတ် စုတိတေရသ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု
ဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲနှင့်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်
သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ် ဧကုနဝီသ။ပ။ ပုထုဇဉ်
လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊
အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲငါးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်
ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်
ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ (အကုသိုလ်နှင့်အပျာကတလည်း ပစ္စနိကံ
သံသယတူပြီ)။ ။အနာဂတဝါရ ပြီးပြီ။

ပစ္စုပ္ပန်တိတပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်တိတဝါရ၌။ ။ယဿ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တဿ အကုသလာ
ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊
ကုသလဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ
တေသံ။ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ၊
ကြိယာဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်အော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိ-
ယာရှစ်ယောက်။ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊
အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသတို့၏ ဥပ္ပါ-
ဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည်
သော အရိယာခုနစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
ပစ္စနိကံသံသယမရှိ။ ။အပျာကတမူလီလည်း နည်းတူ။

အကုသိုလ်မူ အပျာကတမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌
သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အကုသလဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊
နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ အကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ
တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ
သမင်္ဂီ၊ ကုသိုလ်ဧကဝီသ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု

ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်။ နိရောဓသမာပတ်
ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အကုသိုလ်
ဒွါဒသ၊ စေတသိက်သတ္တဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်
လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား
နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယ မရှိ။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။
(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ကုသလမူအကုသလမူလီ၌ အနုလောမအာမန္တာ။ ။
ပဋိလောမ၌ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘဂ္ဂိက္ခဏေ၊ ကုသလဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
ဏေ တေသံ တတ္ထ။ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌
သန္နိဋ္ဌာန်ကား သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ဘဝနိက္ခန္တိက ဒုတိယဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊
ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်
ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘဂ္ဂိက္ခဏသမဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံ သ၊
ကြိယာဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊
အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ
ရ၏။ ကုသိုလ်ကေဝီသ၊ စေတသိက်အဋ္ဌတိံ သတို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏသမဂီဟု ဆိုအပ်
သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည့်သော အရိယာခုနစ်ယောက်
တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။
သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ
စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ (အတိတ် သက်သက်အတိုင်း
ကောက်)။ ။ကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌
သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘဂ္ဂိက္ခဏေ၊ ကုသလဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသည-
သတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌
သန္နိဋ္ဌာန်ကား သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှင့် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊
ကြွင်းသောစတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်
ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘဂ္ဂိက္ခဏသမဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံ သ၊
ကြိယာဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ၊
အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ကုသိုလ် ကေဝီသ။ပ။
(ကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ ။[အတိတ်
ကအတိုင်းကောက်။ အကုသိုလ်နှင့်အပျာကတလည်း နည်းတူ]။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဘိဝါ
ဝါရ ပြီးပြီ။ ။

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တဿ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိယန္တိတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိယန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ဣတရေသံ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ကုသလဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ရှေးဝေါဒါန်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကိုရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်နောင်ဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ၊ အောက်မဂ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်နောင် ဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ၊ သကဒါဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ် မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ သကဒါဂါမိဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်နောင် ဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ၊ အနာဂါမိမဂ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော သကဒါဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အနာဂါမိဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်နောင် ဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ် သတ္တရသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အကုသိုလ် မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကိုရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ရှေးဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ် သတ္တရသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ရှေးဖြစ်ထိုက်သော လောကီသိုလ်သတ္တရသ၊ သောတာပတ္တိမဂ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သောကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ သကဒါဂါမိဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ရှေးဖြစ်ထိုက်သောလောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ အနာဂါမိဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ရှေးဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ၊ အောက်မဂ် သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်

သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ မင်္ဂလိမရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ဖြစ်ထိုက်သော လောကီ ကုသိုလ်သတ္တရသတ္တိ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အကုသိုလ်မခြားဘဲ မင်္ဂလေတန်ကိုရလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင် အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံ သတ္တိ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံ သ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံ သ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမ်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံ သ၊ အောက်ဖိုလ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ မင်္ဂလိမရလတ္တံ့သော သူ ဖြစ်အံ့၊ ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံ သ တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။

ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ အရဟန္တာနံ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ၊ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ အရဟတ္တ မင်္ဂ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါ နန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ မင်္ဂ၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။

အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကိုရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှစ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂကုဏသမဂ်၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ အောက်ဖိုလ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှ စ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂကုဏသမဂ်၊ အကုသိုလ်၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံသ၊ အောက်ဖိုလ်သုံးခု တို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အလယ်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ် ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှစ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂကုဏသမဂ်၊ အကုသိုလ်၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီ ဝိပါက်ဗာတ္တိံသ၊ သကဒါဂါမ်ဖိုလ်၊ အနာဂါမ်ဖိုလ် တို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော သကဒါဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ် ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှ စ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂကုဏသမဂ်၊ အကုသိုလ်၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံသ၊ အနာဂါမ်ဖိုလ် တို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ

ကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂကုဏေ၊ ကုသလဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒကုဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒကုဏေ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂကုဏသမဂ်၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်၊ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂကုဏသမဂ်၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ အောက်ဖိုလ် သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကုဏသမဂ်ဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက် - ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ကုသိုလ် ဧကဝိသ၊စေတသိက်

အဋ္ဌတိံသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ကြည်သော အရိယာခုနစ်ယောက်လည်း ရ၏။ ပစ္စုပ္ပန် သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ။ ။(အနာဂတ်အတိုင်း ကောက်)။

အကုသိုလ်နှင့်အဗျာကတ

အကုသိုလ်နှင့်အဗျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အကုသလဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓ သမာပန္နာနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ အကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ပစ္စိမစိတ်၏အနန္တရတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ကုသိုလ်ကေဝိသ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာဝိသတို့၏ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သောတိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်။ဘဝမဆုံးသေးသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အရဟတ္တမဂ်ကြည်သော ကုသိုလ်ဝိသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံ သ၊ အောက်ဖိုလ်သုံးခုတို့၏ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊စေတသိက် သတ္တဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။ ။(ဩကာသဝါရလွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ ကုသလမူ အကုသလမူလိ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါပန ယတ္ထ။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ကုသလဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။[စာကိုယ်၌ စတုဝေါကာရေ ပဉ္စဝေါကာရေရှိ၏။အောက်ယမိုက်နှင့်မညီ]။အနုလောမ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမ်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။အကုသိုလ်မခြားဘဲမဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်နောင် ဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ အောက်မဂ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်

ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား [ပုဂ္ဂလဝါရ အတိုင်းဆို] ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆုံနှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇောသည် ကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်နောင်ဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ၊ အောက်မဂ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက် သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံး ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆုံ ငါးဘုံရ၏။ အကုသိုလ် မခြားဘဲမဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ မှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ရှေးဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်။ သော တာပန်ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ရှေးဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ၊ သောတာပတ္တိမဂ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ် ခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ရှေးဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ၊ အောက်မဂ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ် သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ် သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆုံနှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇောသည် ကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ရှေးဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ်သတ္တ ရသ၊ အောက်မဂ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်- ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ မရဏာသန္ဓေဇောသည် အကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် သော အကုသိုလ်၏ရှေး ဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌ ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆုံငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ရှေး ဖြစ်ထိုက်သော လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ အောက်မဂ် သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်- ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆုံတဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

[မရဏာသန္ဓေအကုသိုလ်ဇောကို ပုထုဇဉ်၌သာ ရအပ်၏။ အရိယာတို့၌ မရအပ်။ ပုထုဇဉ်၌လည်း ဒုဂ္ဂတိ၌ဖြစ်လတ္တံ့သောသု၌သာ ရအပ်၏။]

ပဋိလောမ၌ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသုဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံသ တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်။ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံသ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံသ၊ အောက်ဖိုလ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇောသည် အကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓေစတုတ္ထဇောတိုင်အောင်၊ ကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံသ၊ အောက်ဖိုလ် သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက် - ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌ ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံသ၊ အောက်ဖိုလ် သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့တဘုံ ရ၏။ အနုလောမ သံသယ အရလည်း ရ၏။

ပစ္စနိက်သံသယကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ

တေသံ တတ္ထ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တ
မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်မှ စ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။
အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီဟု
ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို
ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှ စ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံ
တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊
အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ အောက်ဖိုလ် သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
သမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်
သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။
အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှ စ၍
ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊
အကုသိုလ်၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံသ၊ အနာဂါမိဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါ
ဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။မိမိဖြစ်ခိုက်
သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇာသည်
အကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊
အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်ဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏
ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံသ၊
အောက်ဖိုလ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်
ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်
တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ၊
အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

ကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ

ကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ သဗ္ဗေသံ
စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ကုသလဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ
တေသံ တတ္ထ။ ။ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌
သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော
စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာဘိသ
တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ
ဝေါကာရနှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏

ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံသ၊
 အောက်ဖိုလ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်
 ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်
 တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲငါးဘုံ။
 မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
 စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊
 အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံသ၊ အောက်ဖိုလ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
 သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
 အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ
 လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲတဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌
 နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။
 ကုသိုလ်ကေဝီသ၊ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
 ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြဉ်သော အရိယာခုနစ်ယောက်
 တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ ။
 ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(အနာဂတ်အတိုင်း
 ကောက်လေ)။

အကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ

အကုသိုလ်နှင့် အပျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌
 သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အကုသလဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသည
 သတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။
 ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်
 ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ကုသိုလ်ကေဝီသ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ၊
 ကြိယာဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်
 ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော
 ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏
 ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝီသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီ
 ဝိပါက်ဗာတ္တိံသ၊ အောက်ဖိုလ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
 မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော
 ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ

သမင်္ဂီ၊ အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝီသ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ အောက်ဖိုလ်သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျတ် ထိုက်-ကျတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စ ဝေါကာရနှစ်ဆဲ့တဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။အကုသိုလ်ဒွါဒသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အတူတူ။ ။ ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ ပြီးပြီ။

အတီတာနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

အတီတာနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ အကု သလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိယန္တိတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ် တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ [အကြွင်းကို အနာဂတ်သက်သက် ကုသိုလ်နှင့် အပျာကတ အတိုင်းကောက်လေ။ ။ပစ္စနိက်သံသယမရှိ။ ။ အပျာကတမူလီ၌ ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်စုတိ တေရသ၊ ပစ္ဆိမ စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အစမထင် သံသရာမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ကျတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်၊ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော မကျတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။(အကုသိုလ် အပျာကတလည်း ဤအတိုင်း)။ ။ပုဂ္ဂလ ဝါရ ပြီးပြီ။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ ယဿ ယတ္ထ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိယန္တိတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရနံ ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ

စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာ
ရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယ
သမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍
ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်
၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အကုသိုလ် မခြား
ဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှစ၍
ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ။ပ။
ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
သုံးယောက်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်။ပ။ အနာဂါမိ
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ
နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
မရဏာသန္ဓေဇောသည် အကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊
ကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်ဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်
ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်
ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်
တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ
ရ၏။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကိုရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
အဆုံးစွန်သောအကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်
ခြားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ရှေးဦးစွာသော မဟာကုသိုလ် ဒုတိယ
ဇောမှစ၍အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါ
ကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရ
တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်
သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံး
ယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါ
ကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့တွင် သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ရှေးဦးစွာသော မဟာကုသိုလ် ဒုတိယဇောမှစ၍
အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ
ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇောသည် အကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိ
သန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓေစတုတ္ထဇောတိုင်အောင်၊ ကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ
စ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်။ပ။
မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်
သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊
အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်

ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သောပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆုံတဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနောင်ပဌမဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့်ကုသိုလ်ဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌မရကောင်းသောအဖြစ်ဖြင့်တူသောကြောင့် တံသဒိသဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ပဋိသန္ဓေ၊ ဒုတိယဘဝင်မှစ၍ ရှေးဦးစွာသော မဟာကုသိုလ်ပဌမဇော တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ပစ္စနိက်သံသယကား အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။

ကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ

ကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ အနုလောမ၌ ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရနံ ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပနယတ္ထ။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်စုတိတေရသ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆုံနှင့်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ်ကေနုဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အားစတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆုံငါးဘုံရ၏။ သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ရှေးဦးစွာသော မဟာကုသိုလ် ဒုတိယဇောမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သောတိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆုံနှင့်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ရှေးဦးစွာသောမဟာကုသိုလ် ဒုတိယဇောမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသောစတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆုံငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ ပ ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊

သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲတဘုံလည်းရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စ(သုဒ္ဓါ-
ဝါသာနံ အရကို အကုသိုလ်မူလီအတိုင်းကောက်)။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်
ပြန်ကောင်းသော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ဘို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။
ပစ္စနိက်သံသယအကြွင်းပါဌ်မရှိ။ ပါဠိဂတိ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်
ကောင်းသော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။
(အကြွင်းအကုသိုလ်နှင့် အပျာကတလည်း ဤနည်းအတူ။ ။သုဒ္ဓါဝါသမှာ ဘဝ
နိကန္တိက ဒုတိယဇောမှစ၍ ဆိုရသည်သာ ထူးသည်။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ
အရကိုလည်း အတိတဝါရအတိုင်း ကောက်)။ ။ဥပ္ပါဒဝါရ ပြီးပြီ။ ။

နိရောဓဝါရ

နိရောဓဝါရ၌ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို (ဥပ္ပါဒပစ္စုပ္ပန်ဝါရအတိုင်းတွင် ဥပါဒ်ဘင်ကို
လည်း၍ ဆိုလေ။ ။အတိတဝါရလည်း တူပြီ)။ ။အနာဂတဝါရ၌ ယဿ
ကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈိယန္တိ၊ တဿ အကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈိယန္တိတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ
ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ
တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်
၏ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏
ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။
အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော
အကုသိုလ်၏ ဘင်မှစ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။
ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်
ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်။ပ။ အနာ
ဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့ သော
သူဖြစ်အံ့၊ အစထင်သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ဥပါဒ်တိုင်အောင်
ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။
အနာဂါမ်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်
ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်
လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက် သံသယကား
အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ တေသံ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ
သမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍
ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ

ကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ အနုလောမဉ္စ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမဉ္စ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ
ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏

ဘင်္ဂကုဏ္ဍသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ မဂ္ဂါနန္ဒရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ဥပါဒ်တိုင်အောင် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည့်သော အရိယာခုနစ်ယောက်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပစ္စနိကံသံသယကား ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂကုဏ္ဍေ။ ။တိဟိတ်စုတိ တေရသ။ပ။ ဘင်္ဂကုဏ္ဍသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

အကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ

အကုသိုလ်နှင့် အပျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂ မဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တ မဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်စိတ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန် သော အကုသိုလ်၏ ဘင်္ဂမှစ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလ ဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်။ပ။ အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ဥပါဒ်တိုင် အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန် သော အကုသိုလ်၏ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်။ အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပစ္စနိကံသံသယကား ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂကုဏ္ဍေ တေသံ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။ကုသိုလ်နှင့်အကုသိုလ် အနုလောမ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။

ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမဗ္ဗိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒကုဏ သမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ဘင်မှစ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ သောတာ ပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေ ဇောသည် ကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်ဇော၏ဘင်မှစ၍ပဉ္စမ ဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထု ဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ငါးဘုံရ၏။

အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကိုရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတု ဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက် သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇောသည် ကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ဥပါဒ်တိုင် အောင် အကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော ကုသိုလ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ၊ မိမိဖြစ် ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင် အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိလောမဗ္ဗိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်း သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇောသည် အကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်

သော ကုသိုလ်၏ ဘင်မှစ၍ ပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်တို့အား ကာမ တဆုတဘုံ ရ၏။ ။(ပါဠိမရှိ၊ ရသင့်၍ ကောက်သည်။ ။ပါဠိမရှိကြောင်းကို သစ္စယမိုက်၌ ဆိုခဲ့ပြီ)။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ၊ အသည သတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂ်ီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ် ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန် ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက် သော။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌ ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ၊ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

ကုသိုလ်နှင့်အပျာကတ

ကုသိုလ်နှင့် အပျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂ မဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ စတုဝေါကာရနံ ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂ်ီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလ ဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေဇာသည် ကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ ဘင်မှ စ၍ စုတိ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ အကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော ကုသိုလ်၏ ဘင်မှစ၍ စုတိ၏ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌ ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင် ချုပ်ပြန်ကောင်းသော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ကျွတ်ထိုက် သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ကြည်သော အရိယာ ခုနစ်ယောက် တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေ ဇာသည် ကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်၊

အကုသိုလ်လော ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော ကုသိုလ်၏ ဥပါဒ်တိုင် အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌ ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲငါးဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက် သော။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ် သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။

ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။တိဟိတ်စုတိ တေရသ။ပ။ ပစ္စိမစိတ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲနှစ် ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ်ကေုာန်ဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလ ဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သောပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။

အကုသိုလ်နှင့် အဗျာကတ

အကုသိုလ်နှင့်အဗျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂ သမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ အသည သတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရနံ ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ် တိုင်အောင်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန် စိတ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ဘင်္ဂမှစ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်။ပ။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ နှစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရ ဏာသန္နဇောသည် အကုသိုလ်လောဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော၏ဘင်္ဂမှစ၍ စုတိ၏ဥပါဒ်တိုင် အောင်၊ ကုသိုလ်လော ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ဘင်္ဂမှစ၍ စုတိ၏ဥပါဒ်

တိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံး
ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊
အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ချုပ်
ပြန်ကောင်းသော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
အဆုံးစွန်သောအကုသိုလ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ကျွတ်ထိုက်
သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်။ပ။
အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်
ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်
တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။
မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္ဓေ
ဇောသည် အကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်
ကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်ဇော၏ ဥပါဒ်
တိုင်အောင် မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊
အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော
ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော
သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော
ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား
စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲတဘုံလည်း
ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား ကုသလမူနှင့်
နည်းတူ။ ။အနာဂတဝါရ ပြီး၏။ ။(ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရကား ဥပ္ပါဒနှင့်
နည်းတူ။ ဥပါဒ်နှင့်ဘင် လည်း၍ ဆိုလေ)။

ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ

ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ၌ ယဿ ကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တဿ အကုသလာ
ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈိယန္တိတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ
ပဋိလဘိယန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ဣတရေသံ ကုသလာနံ
ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ကုသလ
ဝိပုယတ္တစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။
အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား (ဥပ္ပါဒအတိုင်းတွင် ဘင်္ဂက္ခဏ ဆိုသည်သာထူး
သည်)။ ။ပဋိလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို
ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏

ဥပါဒ်တိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒ်က္ခဏသမင်္ဂီ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊
 အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္ထိ သတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
 ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်။ သောတာပန်။ပ။ သကဒါဂါမ်။ပ။ အနာဂါမ်။ပ။
 (ဥပ္ပါဒ်နှင့် နည်းတူ။ အကုသိုလ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဆိုသည်သာထူးသည်)။ ။
 ပစ္စနိက်သံသယကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒ်က္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ
 အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒ်က္ခဏေ တေသံ။ ။
 အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒ်က္ခဏ။ပ။ (ဥပ္ပါဒ်ကိုမှီ၍ ကောက်။ အဆုံးစွန်သော
 အကုသိုလ်၏ဘင်မှစ၍ဆို။ ။ကုသိုလ်နှင့် အဗျာကတ။ ။အကုသိုလ်အဗျာကတ
 လည်း လွယ်ပြီ။ ။ပဋိလောမ၌ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဆိုသည်သာထူး
 သည်။ ဥပ္ပါဒ်နှင့်နည်းတူဆို)။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ
 တေသံ။ (ဩကာသဝါရလွယ်ပြီ။ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ ကုသိုလ်နှင့်အကုသိုလ်ဥပ္ပါဒ်
 ဝါရနှင့်နည်းတူ။ဥပါဒ်ကို ဘင်လည်း၍ဆိုသည်သာထူးသည်)။ ။ပစ္စနိက်သံသယ
 ကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒ်က္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ
 ပဋိလဘိဿန္တိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒ်က္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 (ကုသိုလ်နှင့်အဗျာကတ၊ အကုသိုလ်နှင့်အဗျာကတ။ဥပ္ပါဒ်နှင့်နည်းတူ။ ပစ္စိမစိတ်
 ၏ ဥပါဒ်။ အတုမှာ စုတိ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်ဆို)။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား
 ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ အစစ်အတုကောက်မြဲ။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာ
 နာဂတဝါရ ပြီးပြီ။ ။

အတိတာနာဂတဝါရ

အတိတာနာဂတဝါရ၌ ယဿ ကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈိတ္ထ၊ တဿ အကုသလာ
 ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈိယန္တိတိ၊ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ
 အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်
 ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊
 အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။
 (အကြွင်းအနာဂတ်အကုသိုလ်အဗျာကတ ပဋိလောမ အတိုင်းကောက်) ပစ္စနိက်
 မရှိ။ ကုသိုလ်နှင့်အဗျာကတ အနုလောမ၌ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။
 ဣတရေသံ တေသံ။ ။တိဟိတ်စုတိ တေရသ။ပ။ ပစ္စိမစိတ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ
 ဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏
 ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ပစ္စိမဘဝိကဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
 အရိယာရှစ်ယောက်။ ဘဝမဆုံးသေးသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ
 ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။အကုသိုလ်နှင့် အဗျာကတသည်လည်း ဤအတူ။ ။
 ပစ္စနိက်သံသယမရှိ။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။ (ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ ယဿ ယတ္ထ ကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈိတ္တံ၊ တဿ တတ္ထ အကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈိယန္တိတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ တေသံ တတ္ထ။ ။အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ် တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကိုရလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ဘင်မှစ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံ တိုင်အောင်။ (အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ဘင်မှစ၍ ဆိုသည်သာ ထူးသည်။ ဥပ္ပါဒဝါရအတိုင်းကောက်လေ။ ။သံသယ အရလည်း အဆုံးစွန်သောအကုသိုလ် ၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ကောက်လေ။ ။ပဋိလောမဋ္ဌ်လည်း ဥပ္ပါဒဝါရ အတိုင်း ပင်)။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ကုသိုလ်နှင့် အဗျာကတ အနုလောမဋ္ဌ် ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ [ဥပ္ပါဒနှင့်နည်းတူ။ ပစ္စိမစိတ်၏ဘင်ကို ကောက်သည်။ သံသယမှာ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ကောက်သည်။ ။အကုသိုလ်နှင့်အဗျာကတလည်း နည်းတူ။]။ နိရောဓဝါရ ပြီးပြီ။ ။

ဥပ္ပါဒနိရောဓ ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ

ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရ၌။ ။ပစ္စုပ္ပန္နဝါရအနုလုံ ပဋိသေခချည်းတည်း။ ပစ္စနိဂံ၌ ယဿ ကုသလာ ဓမ္မာ နုပုဇ္ဇန္တိ၊ တဿ အကုသလာ ဓမ္မာ န နိရုဇ္ဈိန္တိတိ။ အကုသလာ နံ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ကုသလဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အကုသလ ဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။အနုလောမဋ္ဌ် သန္နိဋ္ဌာန်ကား အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ စေတသိက် သတ္တဝီသတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။ ။အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ကုသိုလ်ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာဝီသတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမိ ရဟန္တာ

ပုဂ္ဂိုလ် အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိ
လောမ ကောက်မြဲ။

ကုသိုလ်နှင့်အဗျာကတ အနုလောမ၌ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ
ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ ကုသလဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ
ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အရူပေ ကုသလာကုသလာနံ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါပန။
ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ခပ်သိမ်းသော
စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်၊ ပဝတ္တိအခါ
ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် အရူပဘုံ၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ်မှတစ်ပါး
ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
အရိယာရှစ်ယောက် ရ၏။ (နိရောဓနှင့်အသညသတ်ကို ဤအရာ၌ မရသင့်ဟူ၍
ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကုန်၏)။ ။ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်
လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမ
ဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာဝိသတို့၏
ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်၊
အရူပဘုံ၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော တိဟိတ်
ပုထုဇဉ်၊ အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်း ရ၏။
သံသယကား နောက်သာရ၏။ (ပဋိလောမ ကောက်မြဲ။ အကုသိုလ်နှင့်အဗျာကတ
၌လည်း နည်းတူ။ ။ဩကာသဝါရလွယ်ပြီ။ ။ပုဂ္ဂလောကာသဝါရလည်း နည်းတူ။
နိရောဓသမာပတ် ကျန်သည်သာ ထူးသည်။ ။အတိတဝါရလည်း နည်းတူ။
ပြီး၏။

အနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ

အနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇိဿန္တိ၊ တဿ အကုသလာ
ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈိဿန္တိတိ။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ။ပ။ (ဥပ္ပါဒပါဠိအတိုင်း)။ ။
အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု
ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို
ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ဘင်္ဂမှစ၍ ဝေါဒါန်၏
ရှေးအနုလုံတိုင်အောင်။ (အကြွင်းနိရောဓဝါရနှင့်တူပြီ)။ ။ကောက်မြဲ။ ပစ္စနိက်
သံသယကား အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ တေသံ။ ။ဥပ္ပါဒဝါရအတိုင်း
ကောက်။ ။ကုသိုလ်နှင့်အဗျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌
အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ဥပ္ပါဒပါဠိအတိုင်း။ ။
အရဟတ္တမဂ်၏ခဏတ္တယ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှ စ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်

အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ (အကြွင်းကို ဥပ္ပါဒ အတိုင်းကောက်)။ ။
ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။ (အကုသိုလ်နှင့်အဗျာ
ကတ၌ ဥပ္ပါဒပါဠိအတိုင်း။ အကောက်မှာလည်း ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်ဆို။
အကြွင်း ဥပ္ပါဒအတိုင်း)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ (ကုသိုလ်နှင့်အကုသိုလ် အနုလောမ၌ ဥပ္ပါဒပါဠိ
အတိုင်း)။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တ
ယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အကုသိုလ်မခြားဘဲ
မဂ်လေးတန်ကိုရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ဘင်္ဂမှ စ၍
ဝေါဒါန်၏ရှေး အနုလုံတိုင်အောင်။ ။ (ဥပ္ပါဒအတိုင်းကောက်။ အဆုံးစွန်သော
အကုသိုလ်၏ဘင်္ဂမှစ၍ ဆိုသည်သာထူးသည်။ ။ သံသယအရကို နိရောဓအတိုင်း
ကောက် ။ ပစ္စနိက်သံသယကား အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီနံ၊ အရဟန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ
တေသံ တတ္ထ။ ။ အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တ
မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တ
ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ
နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
မရဏာသန္နဇောသည် ကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့။ ပဉ္စမဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊
အကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ဘင်္ဂမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်
ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌ ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ
နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ၊ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ ကုသိုလ်နှင့်
အဗျာကတ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီနံ၊
အရဟန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ
ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ်၏
ခဏတ္တယသမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ
ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။
ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့
နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
မရဏာသန္နဇောသည် ကုသိုလ်ဇော ဖြစ်အံ့။ ပဉ္စမဇောမှစ၍ စုတိ၏ ဥပါဒ်
တိုင်အောင်၊ အကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန်သော ကုသိုလ်မှစ၍ စုတိ၏ဥပါဒ်
တိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလ
ဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြည်သော ပဉ္စဝေါ

ကာရ နှစ်ဆဲးငါးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင် ချုပ်ပြန်ကောင်းသော သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။(သံသယအရကို ဥပ္ပါဒ ဝါရ အတိုင်းကောက်)။ ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။(နိရောဓအတိုင်းကောက်)။ ။အကုသိုလ်နှင့် အဗျာကတ၌ အနု လောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ပါဠိဥပ္ပါဒအတိုင်း။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန် ကား အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယ။ပ။ အရဟတ္တမဂ်နန္ဒရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယ။ ။(အကြွင်းဥပ္ပါဒဝါရနှင့်တူပြီ)။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။(နိရောဓအတိုင်းကောက်)။ ။အနာဂတဝါရ ပြီးပြီ။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရ၌ ဥပ္ပါဒဝါရနှင့်တူပြီ။

ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ

ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ၌ ယဿ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပုဇ္ဇန္တိ၊ တဿ အကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈိယန္တိတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿဥပ္ပါဒက္ခဏေ။ပ။ ဥပ္ပါဒပါဠိအတိုင်း။ ။(အနု လောမ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ ဥပ္ပါဒဝါရနှင့် တူပြီ)။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အစမထင်သံသရာမှ စ၍ အဆုံးစွန်သောအကုသိုလ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်။ပ။ (အကြွင်းဥပ္ပါဒ ဝါရနှင့်နည်းတူပြီ။ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ဤမျှသာ ဥပ္ပါဒနှင့် ထူးသည်)။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိယန္တိ၊ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။(အကောက် ဥပ္ပါဒ အတိုင်းတွင် အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ဘင်္ဂမှစ၍ ဝေါဒါန်၏ ရှေးအနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့ ၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂ်၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံသ၊ အောက်ဖိုလ် သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ် အစရှိသည်ကိုဆို။ ဤမျှသာ ထူးသည်။ ။ကုသိုလ် နှင့်အဗျာကတ။ အကုသိုလ်နှင့် အဗျာကတ ဤနှစ်ယမကပါဠိအရကောက် ဥပ္ပါဒ ဝါရနှင့်တူ၏။ ပဋိလောမ၌ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ကောက်ရသည်သာ ထူးသည်)။ ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။နိရောဓ အတိုင်းကောက်။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

(ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ ကုသိုလ်နှင့်အကုသိုလ်၌ အနုလောမ ဥပ္ပါဒဝါရ အတိုင်းကောက်။ ပဋိလောမ၌လည်း အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ ဥပါဒ်

တိုင်အောင်။ အတုမှာလည်း ပဉ္စမဇော၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်ဆို။ ဤမျှသာ ဥပါဒ်
 ဝါရနှင့်ထူးသည်။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အရဟန္တာနံ၊
 ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊
 အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ဘင်္ဂ၊ ပဉ္စမ
 ဇော၏ဘင်္ဂမှစ၍ဆိုသည်သာ ဥပါဒ်ဝါရနှင့်ထူးသည်။ ။ချုပ်လတ္တံ့ ဖြစ်လတ္တံ့ကို
 နှလုံးသွင်း၍ကောက်လေ။ ဥပါဒ်တိုင်အောင် ချုပ်လတ္တံ့ ရသည်။ မချုပ်လတ္တံ့
 ဖြစ်အံ့၊ ဘင်္ဂမှစ၍ကောက်။ ။ကုသိုလ်နှင့်အဗျာကတ၊ အကုသိုလ်နှင့်အဗျာကတ
 ဤနှစ်ယမကတို့သည် ဥပါဒ်နှင့်တူပြီ။ ပဋိလောမဗ္ဗံ ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်
 ကောက်။ အတုမှာလည်း စုတိဥပါဒ်တိုင်အောင်ကောက်။ ဤမျှသာ ဥပါဒ်ဝါရနှင့်
 ထူးသည်။ ။ပစ္စနိက်သံသယ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ပစ္စုပ္ပန္နာ
 နာဂတဝါရပြီးပြီ။ ။အတိတာနာဂတဝါရကား နိရောဓဝါရနှင့် တူပြီ။ ။ဥပါဒ်
 နိရောဓဝါရ ပြီးပြီ။

ဘာဝနာ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ

ပဝတ္တိဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဘာဝနာဝါရကို...၏။ ထို
 ဘာဝနာဝါရသည်လည်း (ပစ္စုပ္ပန်ဝါရအစရှိသည်ကို စစ်မြဲ)။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို
 ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဝါရသည်လည်း အနုလုံပစ္စနိက်အားဖြင့်
 နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုအနုလုံ
 သည်လည်း ကုသလဓမ္မမှ အကုသလဓမ္မသို့အားဖြင့် တပါးသာတည်း။ အနု
 လောမ ပဋိလောမအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလောမကို ရှေးဦး
 စွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား ယော ကုသလံ ဓမ္မံ ဘာဝေတိ၊ သော
 အကုသလံ ဓမ္မံ ပဇဟတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနု
 လောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။
 ပစ္စနိက်၌လည်း အာမန္တာ။ ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည့်သော အရိယာ
 ခုနစ်ယောက် ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ ပြီးပြီ။

အတိတာဝါရ

အတိတာဝါရ၌။ ။ယော ကုသလံ ဓမ္မံ ဘာဝိတ္ထ၊ သော အကုသလံ ဓမ္မံ
 ပဇဟိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်၌လည်း
 အာမန္တာ။ ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည့်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက်
 ရ၏။ ။အတိတာဝါရ ပြီး၏။

အနာဂတဝါရ

အနာဂတဝါရ၌။ ။ယော ကုသလံ ဓမ္မံ ဘာဝိဿတိ၊ သော အကုသလံ ဓမ္မံ ပဇဟိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။ ။ပစ္စနိက် အာမန္တာ။ ။ မကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ အနာဂတဝါရ ပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရ

ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရ၌။ ။ယော ကုသလံ ဓမ္မံ ဘာဝေတိ၊ သော အကုသလံ ဓမ္မံ ပဇဟိတ္ထာတိ၊ နော။ ယော ဝါ ပန။ နော။ ယော ကုသလံ ဓမ္မံ နဘာဝေတိ၊ သော အကုသလံ ဓမ္မံ နပဇဟိတ္ထာတိ။ အရဟာ ကုသလံ ဓမ္မံ နဘာဝေတိ၊ နော။ အကုသလံ ဓမ္မံ နပဇဟိတ္ထ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂိဉ္စ အရဟန္တဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ ကုသလဉ္စ ဓမ္မံ နဘာဝေန္တိ အကုသလဉ္စ ဓမ္မံ နပဇဟိတ္ထ။ ။ ယော ဝါ ပန။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂိ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်း ရ၏။။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရ ပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ

ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ၌။ ။ယော ကုသလံ ဓမ္မံ နဘာဝေတိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် ကား ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ ။မကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။မကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ ပြီး၏။

အတိတာနာဂတဝါရ

အတိတာနာဂတဝါရ၌။ ။ယော ကုသလံ ဓမ္မံ နဘာဝိတ္ထဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် ကား ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ ။အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်

လည်း ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။
အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဧ၏။

[အဗျာကတသည် ဘာဝေတဗ္ဗလည်းမဟုတ်။ ပဟာတဗ္ဗလည်းမဟုတ်။
ထို့ကြောင့် ဤဝါရ၌ မဟောရသတည်း။ ။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌
“တတ္ထ ယသ္မာ အဗျာကတော ဓမ္မော နေဝ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ န ပဟာ
တဗ္ဗော။ တသ္မာ တံ ပဒယေဝ နဉဒ္ဒဋ္ဌံ” ဟု မိန့်အပ်၏။]

ထန်းတပင်အရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော နန္ဒမေဓာ အမည်ရှိသော
မထေရ်သည် အဆက်ဆက်သော ဆရာတို့၏အထံမှ ဆောင်အပ် ဆုံးဖြတ်
အပ်သော အဆုံးအဖြတ်ကိုသိသော တောင်ဘီလူးဆရာတော် “အနန္တဓဇ
မဟာရာဇဂုရု” အထံတော်မှ ရအပ်သော ဓမ္မယမိုက် အဓိပ္ပါယ် အရ
ကောက်ကို စီရင်ရေးသားအပ်သည် ပြီးပြည့်စုံပြီ။ ။

ဓမ္မယမိုက် အရကောက် ပြီးပြီ။

၁၀-ဣန္ဒြိယယမိုက်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဥဒ္ဓေသ

ဓမ္မယမိုက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဣန္ဒြိယယမိုက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ဣန္ဒြိယယမိုက်သည်လည်း ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၊ ပဝတ္တိဝါရ၊ ပရိညာဝါရအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ပဏ္ဏတ္တိဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဏ္ဏတ္တိဝါရသည်လည်း ဥဒ္ဓေသ၊ နိဒ္ဓေသအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို... တွင် ဥဒ္ဓေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုဥဒ္ဓေသသည်လည်း ပရိစ္ဆေဒဝါရ၊ ပရိစ္ဆိန္နုဒ္ဓေသဝါရ၊ ဝိဘာဂဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြား ရှိ၏။ (တနည်းကား) ဣန္ဒြိယုဒ္ဓေသ၊ နာမဝဝတ္ထာန်၊ နယဝါရ အားဖြင့် သုံးပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် ဣန္ဒြိယုဒ္ဓေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော် မူ၏။ ဟောဟန်ကား ဗာဝိသတိန္ဒြိယာနိ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် နာမဝဝတ္ထာန်ကို ဟောတော် မူ၏။ ဟောဟန်ကား စက္ခုန္ဒြိယံ၊ သောတိန္ဒြိယံ၊ ဃာနိန္ဒြိယံ၊ ဇိဝိန္ဒြိယံ၊ ကာယိန္ဒြိယံ၊ မနိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ သုခိန္ဒြိယံ၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ သောမနသိန္ဒြိယံ၊ ဒေါမနသိန္ဒြိယံ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြိယံ၊ အနညာ တညဿာမိတိန္ဒြိယံ၊ အညိန္ဒြိယံ၊ အညာတာဝိန္ဒြိယံ ဟူသည်တည်း။ (ယောဇနာ မြဲ ။ နာမဝဝတ္ထာန်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နယဝါရကို ဟောတော် မူ၏။ ထိုနယဝါရသည်လည်း ပဒသောဓနဝါရ၊ ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ၊ သုဒ္ဓိန္ဒြိယဝါရ၊ သုဒ္ဓိန္ဒြိယမူလစက္ကဝါရ အားဖြင့် လေးပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုလေးပါး တို့တွင် ပဒသောဓနဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း အနုလုံ၊ ပစ္စနိက် အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း စက္ခုန္ဒြိယ ယမကအစရှိသော အားဖြင့် နှစ်ဆဲ့နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် စက္ခုန္ဒြိယ ယမကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော် မူ၏။ ထိုစက္ခုန္ဒြိယ ယမကသည်လည်း အနုလောမပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမ ပုစ္ဆာ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလောမပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟော တော်မူ၏။ (အာယတနယမိုက်ကို နည်းမှီ၍ ဥဒ္ဓေသကိုဟောလေ။ ယမကပေါင်း ကိုလည်း အာယတန ယမိုက်ကိုမှီ၍ ပေါင်းလေ)။ ။ဥဒ္ဓေသ ပြီး၏။

နိဒ္ဓေသဝါရ ၁-ပဒသောဓနဝါရ

ဥဒ္ဓေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နိဒ္ဓေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုနိဒ္ဓေသသည်လည်း ပဒသောဓနဝါရ။ပ။ သုဒ္ဓိန္ဒြိယမူလစက္ကဝါရ အားဖြင့်

လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပဒသောဓနဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။
 ဟောဟန်ကား စက္ခု စက္ခုန္ဒြိယန္တိ။ ဒိဗ္ဗစက္ခု ပညာစက္ခု စက္ခု၊ နစက္ခုန္ဒြိယံ၊
 စက္ခုန္ဒြိယံ စက္ခုစေ စက္ခုန္ဒြိယဉ္စ။ ။စက္ခုန္ဒြိယံ စက္ခုတိ၊ အာမန္တာ။ (သော
 တိန္ဒြိယ၊ သာနိန္ဒြိယ၊ ဇိဝိန္ဒြိယ၊ ကာယိန္ဒြိယ၊ မနိန္ဒြိယ၊ ဤယမကတိုက် အာယတန
 အတိုင်း ဟောလေ)။ ။ဣတ္ထိ ဣတ္ထိန္ဒြိယန္တိ။ နော။ ။ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဣတ္ထိတိ။
 နော။ ။အနုလောမပုစ္ဆာ၌ ဣတ္ထိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား ဣတ္ထိ
 ဘောကိုမှီ၍ ဣတ္ထိဟုခေါ်ဝေါ်အပ်သော အဝိဇ္ဇမာနပညတ် ရ၏။ (သံသယပုဒ်၏
 အရမရှိ)။ ။ကောဋ္ဌာသတင်မြဲ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဣတ္ထိန္ဒြေရ၏။ ။
 (သံသယပုဒ်၏ အရမရှိ)။ ။ပုရိသော ပုရိသိန္ဒြိယန္တိ။ နော။ ။ပုရိသိန္ဒြိယံ
 ပုရိသောတိ။ နော။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုရိသဘောကိုမှီ၍ ပုရိသဟု
 ခေါ်ဝေါ်အပ်သော အဝိဇ္ဇမာနပညတ် ရ၏။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
 ပုရိသိန္ဒြေ ရ၏။ ။ဇိဝိတံ၏အရကား ရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေ၊ နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြေရ၏။ ။(ပဋိ
 လောမ၌လည်း နည်းတူ)။

သုခံ၏အရသုခိန္ဒြေ ရ၏။ ဒုက္ခံ၏အရ ဒုက္ခိန္ဒြေ ရ၏။ ။သောမနဿံ၏ အရ
 သောမနဿိန္ဒြေ ရ၏။ ဒေါမနဿံ၏အရ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ရ၏။ ။ဥပေက္ခာ
 ဥပေက္ခိန္ဒြိယန္တိ။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ဌပေတာ အဝသေသာ ဥပေက္ခာ န ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။
 ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ဥပေက္ခာစေ ဥပေက္ခိန္ဒြိယဉ္စ။ ။ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ဥပေက္ခာတိ။
 အာမန္တာ။ ။ဥပေက္ခာဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဆဋ္ဌဂံပေက္ခာ၊ ဗြဟ္မဝိဟာ
 ရုပေက္ခာ၊ ဗောဇ္ဈဂံပေက္ခာ၊ ဝိရိယုပေက္ခာ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ ဝိပဿနုပေက္ခာ၊
 တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ၊ ဈာနုပေက္ခာ။ ပါရိသုဒ္ဓါပေက္ခာဟု ဆိုအပ်သော ဥပေက္ခာ
 ကိုးပါး ရ၏။ ဝေဒနုပေက္ခာလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

(ဆ၊ ဗြ၊ ဗော၊ ဝိ၊ ဝေ၊ သ၊ ဝိ၊ တ၊ ဈာ၊ ပါ၊ ဤကား အကျဉ်း)။ ။

သဒ္ဓိန္ဒြေအစရှိသည်တို့၌ အနုလောမပဋိလောမ အာမန္တာချည်း။ သမာဓိန္ဒြိယံ
 ၌ ဝိရိယမဖြစ်သော စိတ်တဆဲ့ခြောက်ခု၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ကြည်သော စိတ်
 ခုနစ်ဆဲ့နှစ်ခုရှိသောကေဂုတာဟုဆိုအပ်သော သမာဓိန္ဒြေ ရ၏။ ။ပညိန္ဒြေအရ
 ကား လောကီတိဟိတ်စိတ် သုံးဆဲ့ကိုးခုရှိသော ပညာ ရ၏။ ။အနုညာတ-
 ညဿာမိတိန္ဒြိယံ၏ အရကား သောတာပတ္တိမဂ်၌ရှိသော ပညာ ရ၏။ ။
 အညိန္ဒြိယံ၏အရကား အလယ် လောကုတ္တရာပညာခြောက်ပါး ရ၏။ အညာ-
 တာဝိန္ဒြိယံ၏အရကား အရဟတ္တဖိုလ်၌ရှိသော ပညာရ၏။ ။အနုလုံ ပြီး၏။

ပစ္စနိကံ၌ န စက္ခု နစက္ခုန္ဒြိယံ အစရှိသည်ကား အာယတနယမိုက်နှင့်တူ၏။ န
 ဣတ္ထိ န ဣတ္ထိန္ဒြိယန္တိ။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ န ဣတ္ထိ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ။ ဣတ္ထိဉ္စ ဣတ္ထိန္ဒြိယဉ္စ ဌပေတာ
 အဝသေသာ န စေ ဣတ္ထိ န စ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ။ န ဣတ္ထိန္ဒြိယံ န ဣတ္ထိတိ။ ဣတ္ထိ

န ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဣတ္ထိ။ ဣတ္ထိဉ္စ။ အနုလောမဗ္ဗိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဣတ္ထိန္ဒြေရ ဧ။ ဣတ္ထိ၊
 ဣတ္ထိန္ဒြေမှတပါးသော စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ်
 သတ္တဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
 ပဋိလောမဗ္ဗိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဣတ္ထိဘောကိုမှီ၍ ဣတ္ထိဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော
 အဝိဒ္ဓမာနပညတ် ရ၏။ ယခင်သံသယလည်းရ၏။ ။ (န ပုရိသော န ပုရိ
 သိန္ဒြိယံလည်း နည်းတူ)။ ။ နဇီဝိတံ န ဇီဝိတိန္ဒြိယံဗ္ဗိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဇီဝိတ
 မှတပါး စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။ စေတသိက်ကေပညာသ၊ ရုပ် သတ္တဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်
 ပညတ်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။န ဥပေက္ခာ န ဥပေက္ခိန္ဒြိယန္တိ။ အာမန္တာ။ ။
 န ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ န ဥပေက္ခာတိ။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ဌပေတွာ အဝသေသာ ဥပေက္ခာ
 န ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ဥပေက္ခာ။ ဥပေက္ခဉ္စ ဥပေက္ခိန္ဒြိယဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ န
 စေ ဥပေက္ခာ၊ န စ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ ။ပဋိလောမဗ္ဗိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပေက္ခန္ဒြေမှ
 တပါး ဥပေက္ခာကိုးပါး ရ၏။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေမှတပါး စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊
 စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ ။ (ဤနည်း
 အတူ အကြွင်းကို ဆင်ခြင်၍ကောက်)။ ။ပဒသောဓနဝါရ ပြီးပြီ။ ။

၂-ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ

ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရဗ္ဗိ။ ။စက္ခ၊ စက္ခိန္ဒြိယန္တိ။ ဒိဗ္ဗစက္ခ၊ ပညာစက္ခ၊
 စက္ခ၊ န စက္ခိန္ဒြိယံ။ စက္ခိန္ဒြိယံ စက္ခစေ စက္ခိန္ဒြိယဉ္စ။ ။ဣန္ဒြိယာ သော-
 တိန္ဒြိယန္တိ။ သောတိန္ဒြိယံ ဣန္ဒြိယဉ္စေ သောတိန္ဒြိယဉ္စ၊ အဝသေသာ ဣန္ဒြိယာ န
 သောတိန္ဒြိယံ။ ။ပဋိလောမဗ္ဗိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတိန္ဒြေမှ တပါး ဣန္ဒြေ
 ကေဝီသ ရ၏။ သောတိန္ဒြေလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ (ဤ
 နည်းကိုမှီ၍ အနုလုံကို ကုန်အောင် ဟောလေ)။ ပစ္စနိကံဗ္ဗိ န စက္ခ၊ န စက္ခိန္ဒြိ
 ယန္တိ။ အာမန္တာ။ ။န ဣန္ဒြိယာ န သောတိန္ဒြိယန္တိ။ အာမန္တာ။ ။န စက္ခ၊
 ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ကား စက္ခသုံးပါးမှတပါး စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက်
 ဒွေပညာသ၊ ရုပ်သတ္တဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်ရ၏။ (ပညာတရားကိုယ် မကုန်
 သောကြောင့် စေတသိက် ဒွေပညာသ ရ၏။ တရားကိုယ်မကုန်သမျှ ဤနည်းအတူ
 ကောက်)။ ။ပဋိလောမဗ္ဗိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဇီဝိတ၊ ဝေဒနာ၊ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊
 ကေဂ္ဂတာ၊ ပညာမှတပါး စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ၊ ဣန္ဒြိယရုပ်ရှစ်ခုမှတပါး
 အနိန္ဒြိယရုပ်နှစ်ဆယ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ (ကေဂ္ဂတာ
 တရားကိုယ် ဣန္ဒြေ၌ မကုန်သောကြောင့် မလျော့။ ဤနည်းအတူ စပ်လျဉ်း၍
 ဟောလေ)။

၃-သုဒ္ဓိန္ဒြိယဝါရ

သုဒ္ဓိန္ဒြိယဝါရဗ္ဗိ စက္ခ၊ ဣန္ဒြိယန္တိ။ အာမန္တာ။ ။ဣန္ဒြိယာ စက္ခိန္ဒြိယန္တိ။
 စက္ခိန္ဒြိယံ ဣန္ဒြိယဉ္စေ စက္ခိန္ဒြိယဉ္စ၊ အဝသေသာ ဣန္ဒြိယာ န စက္ခိန္ဒြိယံ။

(အာယတနအတိုင်းကောက်)။ သောတံ ဣန္ဒြိယန္တိ။ ယံ သောတံ ဣန္ဒြိယံ၊ တံ သောတဉ္စေ ဣန္ဒြိယဉ္စ၊ အဝသေသံ သောတံ န ဣန္ဒြိယံ။ ဣန္ဒြိယာ သောတိန္ဒြိယန္တိ။ သောတိန္ဒြိယံ ဣန္ဒြိယဉ္စေ သောတိန္ဒြိယဉ္စ၊ အဝသေသာ ဣန္ဒြိယာ န သောတိန္ဒြိယ။ ။ ယံ သောတံ၊ အကြင်သောတသည်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြေမည်၏။ တံ၊ ထိုသောတိန္ဒြေမည်သော တရားသည်။ သောတဉ္စေ၊ သောတလည်းမည်၏။ ဣန္ဒြိယဉ္စ၊ ဣန္ဒြေလည်းမည်၏။ ။ အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တဏှာသောတ ရ၏။ ဒိဗ္ဗသောတဟုဆိုအပ်သော အဘိညာဉ်၊ သောတိန္ဒြေလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ကောဋ္ဌာသပြန်။ ။ ကာယော၊ ဣန္ဒြိယန္တိ။ ယော ကာယော ဣန္ဒြိယံ၊ သော ကာယောစေ ဣန္ဒြိယဉ္စ၊ အဝသေသော ကာယော န ဣန္ဒြိယံ။ ။ ဣန္ဒြိယာ၊ ကာယိန္ဒြိယန္တိ။ ပ။ ယော ကာယော၊ သည်။ ဣန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ သော ကာယော၊ သည်။ ကာယောစေ၊ မည်၏။ ဣန္ဒြိယဉ္စ၊ ဣန္ဒြေလည်း မည်၏။ အနုလောမဉ္စ ကာယောဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဇီဝိတာ၊ ဝေဒနာ၊ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ ပညာမှတစ်ပါး စေတသိက်ဆစတာလီသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ် သော နာမကာယ၊ ဣန္ဒြိယရုပ်ရှစ်ခုမှတစ်ပါးသော ရုပ်နှစ်ဆယ်ဟုဆိုအပ်သော ရူပ ကာယ။ ဆင်အပေါင်း မြင်းအပေါင်းအစရှိသော ပညတ္တိကာယရ၏။ ဣန္ဒြေဗာဝိသ လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ဣတ္ထိ ဣန္ဒြိယန္တိ။ နော။ ဣန္ဒြိယာ ဣတ္ထိန္ဒြိယန္တိ။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဣန္ဒြိယဉ္စေ ဣတ္ထိန္ဒြိယဉ္စ။ အဝသေသာ ဣန္ဒြိယာ န ဣတ္ထိန္ဒြိယံ။ ။ (သောတ၊ ကာယ ဤနှစ်ပါးကား။ အနုလောမ အာမန္တာ ဟုပါဌ ရှိ၏။ ဆရာမြတ်တို့ဝိဘင်းထုတ်၍ ဟောရိုး သင်ရိုးပြုတော်မူကုန်၏)။ ။ ဥပေက္ခာ ဣန္ဒြိယန္တိ။ ယာ ဥပေက္ခာ ဣန္ဒြိယာ၊ သာ ဥပေက္ခာစေ ဣန္ဒြိယဉ္စ။ အဝ သေသာ ဥပေက္ခာ န ဣန္ဒြိယံ။ ။ ဣန္ဒြိယာ ဥပေက္ခိန္ဒြိယန္တိ။ ထုတ်မြဲ။ ။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ ဣန္ဒြိယာ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုဣန္ဒြေမည်သော ဥပေက္ခာသည်။ ဥပေက္ခာစေ၊ ဥပေက္ခာလည်း မည်၏။ ဣန္ဒြိယဉ္စ၊ ဣန္ဒြေလည်း မည်၏။ ။ အနုလောမပုစ္ဆာဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရပေက္ခာ၊ ဗောဇ္ဈဂုံပေက္ခာ၊ တတြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာ၊ စျာနုပေက္ခာ၊ ပါရိသုဒ္ဓါပေက္ခာရ၏။ (တရားကိုယ် တတြမဇ္ဈတ္တတာတည်း)။ ဝီရိယုပေက္ခာ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ ဝေဒနုပေက္ခာ၊ ဝိပဿနုပေက္ခာလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။

[သင်္ခါရုပေက္ခာ ဝိပဿနုပေက္ခာ ဤနှစ်ပါးကား ပညာတည်း။ ဝီရိယုပေက္ခာကား ဝီရိယတည်း။ ဝေဒနုပေက္ခာကား ဝေဒနာတည်း။ ဤသို့ တရားကိုယ်ကို မှတ်လေ။ ။ ကောဋ္ဌာသပြန်။ အကြွင်းဟူသမျှအနု လောမ အာမန္တာချည်း ပဋိလောမဉ္စ နည်းတူ။]

အနုလုံပြီး၏။ ။

အနုလုံကိုဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပစ္စုပ္ပန်ကို ဟောတော်မူ၏။ ။
 ဟောဟန်ကား နစက္ခု နဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ စက္ခု ဌပေတွာ အဝသေသာ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ
 နစက္ခု ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ စက္ခုဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစက္ခု စက္ခု
 နစ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား စက္ခုသုံးပါးမှ
 တပါး ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိကေဝီသ ရ၏။ စက္ခုသုံးပါး၊ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိတပါး စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ၊
 အနိဗ္ဗိယရုပ်နှစ်ဆယ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ
 ရ၏။ ။န သောတံ နဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ သောတံ ဌပေတွာ အဝသေသာ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ
 နသောတံ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ သောတံ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစက္ခု
 သောတံ နစ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ ။နဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ နသောတံ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ အာမန္တာ။ ။အနု
 လောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကား သောတံသုံးပါးမှတပါး ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိကေဝီသ ရ၏။
 သောတံသုံးပါး၊ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိတပါး စေတသိက်ပစ္စုပ္ပန်စတ္တာလီသ၊ အနိဗ္ဗိယရုပ်နှစ်ဆယ်၊
 နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။(သာန၊ ဇိဝှိ
 နည်းတူ)။ ။နကာယော နဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ အာမန္တာ။ နဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ နကာယိဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။
 အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်အရကား တွင်းလိက် အစရှိသော အစိတ်
 အစိတ်သော ဧကဒေသပညတ် ရ၏။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်အရကား ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ
 တပါး စေတသိက်ဆစတ္တာလီသ၊ အနိဗ္ဗိယရုပ်နှစ်ဆယ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်
 လည်းရ၏။ ။ နဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ နဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ ဌပေတွာ အဝသေသာ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ နဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ
 ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ ဌပေတွာ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစက္ခု နစ
 ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ န ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ နဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိ
 ဋ္ဌာန်ကား ဌပေတွာဆယ်ပါးမှတပါး ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ ကေဝီသ ရ၏။ ဌပေတွာဆယ်ပါး၊
 ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိတပါး စေတသိက်ဆစတ္တာလီသ၊ အနိဗ္ဗိယရုပ်နှစ်ဆယ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်
 လည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။န အနုညာတညဿာမိတိ
 န ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ အနုညာတညဿာမိတိ ဌပေတွာ အဝသေသာ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ နအနု
 ညာတညဿာမိတိ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ အနုညာတညဿာမိတိ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ ဌပေတွာ
 အဝသေသာ နစက္ခု အနုညာတညဿာမိတိ နစဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ ။နဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ နအနု
 ညာတညဿာမိတိ ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမပုစ္ဆာ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
 အနုညာတညဿာမိတိဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိတပါး ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိကေဝီသ ရ၏။ အနုညာတညဿာမိတိ
 နှင့် ဗ္ဗင်္ဂဗျာဓိတပါးသော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ၊ အနိဗ္ဗိယရုပ် နှစ်ဆယ်၊
 နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်လည်းရ၏။ (အကြောင်းနည်းတူ)။ ။သုဒ္ဓိဗ္ဗိယမူလစက္ကဝါရ၌လည်း
 နည်းတူပြီ။ ။ပဏ္ဍိတိဝါရ ပြီးပြီ။ ။

ပဝတ္တိဝါရ ဥပ္ပါဒ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ စက္ခုမူ

ပဏ္ဍိတိဝါရကိုဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဝတ္တိဝါရကို ဟောတော်မူ၏။
 ထိုပဝတ္တိဝါရသည်လည်း ဥပ္ပါဒဝါရ၊ နိရောဓဝါရ၊ ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရ အားဖြင့်

သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ဥပ္ပါဒဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုဥပ္ပါဒဝါရသည်လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ။ ပြောက်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း အနုလုံပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် အနုလုံကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း ပုဂ္ဂလဝါရ၊ ဩကာသဝါရ၊ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပုဂ္ဂလဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို...သည်လည်း စက္ခုန္ဒြိယမူအစရှိသောအားဖြင့် တဆဲငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် စက္ခုန္ဒြိယမူကိုရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုစက္ခုန္ဒြိယမူသည်လည်း သောတိန္ဒြိယမူလီ အစရှိသောအားဖြင့် တဆဲငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထို...တွင် သောတိန္ဒြိယမူလီကိုရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား (သောတ၊ သာန၊ ဇိဝှ၊ ကာယမူလီတို့ကို အာယတန ယမိုက် အတိုင်း ဟောလေ။ ။ဤပစ္စုပ္ပန်ဝါရ၌ ပုဂ္ဂလဝါရ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ နှစ်ပါးကို ပေါင်း၍ကောက်အံ့)။ ။ ဣတ္ထိန္ဒြိယမူလီ၌ သစ္စက္ခကောနံ နဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သစ္စက္ခကောနံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တာသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ဣတ္ထိနံ အစ္စက္ခကောနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တာသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယံ၊ စေတသိက် တေတ္ထိံ သ၊ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော သစ္စက္ခကောနံပုံပုရိသကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓေငါးခု၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ၊ ကမ္မဇကလာပ်လေးစည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံရ၏။ ကာမပဋိသန္ဓေတဆယံ၊ စေတသိက် တေတ္ထိံ သ၊ ကမ္မဇကလာပ်သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သစ္စက္ခကောနံ ဣတ္ထိကောမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အစ္စက္ခကောနံ ဣတ္ထိကောမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရခြောက်ဘုံ ရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။

ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား သဗ္ဗေသံစန္ဒာနံ၊ အစ္စက္ခကောနံ နဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။စုတိစိတ် ကျေနဝိသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော စန္ဒာဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ

၁-အရကောက်ဆရာတော်ကြီးသည် ဩကာသဝါရအတွက် သီးခြား ဝိဘင်း ထုတ်ပြမှု ကောက်ပြမှု မရှိသော်လည်း ပုဂ္ဂလောကာသ၌ ပြဆိုအပ်သည်ကို နည်းမှီ၍ ဝိဘင်းထုတ်အပ် ကောက်အပ်၏။

နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ။ အစက္ခုက နပုရိသကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ၊ အသညသတ်၊ အရူပဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဌာန်သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံရ၏။

ပုရိသိန္ဒြေမူလိ၌ သစက္ခုကာနံ နပုရိသာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သ စက္ခုကာနံ ပုရိသာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပုရိသာနံ အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမ ပဋိသန္ဓေ တဆယ်။ပ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော သစက္ခုကနပုရိသကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေး ယောက်၊ အောက်ဖလဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံ။ ရူပါဝစရ ပဋိ သန္ဓေငါးခု၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ပ။ ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထု ဇဉ်၊ အောက်ဖလဌာန်သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲ့ငါး ဘုံရ၏။ ။ကာမပဋိသန္ဓေတဆယ်။ပ။ သစက္ခုကပုရိသကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌သန္နိဋ္ဌာန် ကား အစက္ခုက ပုရိသကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရခြောက်ဘုံ ရ၏။

ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ အစက္ခုကာနံ နပုရိသာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ အစက္ခုက နပုရိသကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစ ရ ခြောက်ဘုံ။ အသညသတ်၊ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံရ၏။ ။ဇိဝိတိန္ဒြေမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အ စက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။

[စက္ခာယတန၊ ဓမ္မာယတနအတိုင်းကောက်။ ။သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ ဒေါမနသိန္ဒြေ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ။ အညာတာဝိန္ဒြေ။ ဤခြောက်ပါးတို့ကို မူလမူလိအဖြစ်ဖြင့် မဟောအပ်ကုန်။ အဘဲ့ကြောင့် နည်းဟူမူကား ဤခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည် ပဝတ္တိ၌သာ ဖြစ်သော ကြောင့်တည်း]။

သောမနသိန္ဒြေမူလိ၌သစက္ခုကာနံ ဝိနာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သစက္ခုကာနံ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဉ္စဝေါကာရဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေ ခုနစ်ခု၊ စေတသိက် ဗာတ္တိံ သ။ ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်း

ပဋိသန္ဓေ တေရသ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန် ကား အရူပဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် တို့အား အရူပလေးဘုံ ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယ ကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာန် အစက္ခကကန် ဝိနာ သဒ္ဓါယ ၁ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ၊ အစက္ခက ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ ရ၏။ ။

ဝိရိယိန္ဒြေမူလိ၌ သစက္ခကကန် ဝိနာ ဝိရိယေန ၂ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ သတိန္ဒြေမူလိ၌ သစက္ခကကန် ဝိနာ သတိယာ ၃ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ သမာဓိန္ဒြေမူလိ၌ သစက္ခကကန် ဝိနာ သမာဓိနာ ၄ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ (သဒ္ဓိန္ဒြေအတိုင်းကောက်)။ ။ပညိန္ဒြေမူလိ၌ သစက္ခကကန် ဝိနာ ဉာဏေန ၅ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ သစက္ခကကန် ဉာဏေန ၆ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အစက္ခကကန် ဝိနာ ဉာဏေန ၇ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခု၊ မဟာဝိပါက် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေလေးခု။ စေတသိက်ဗာတ္ထိ ၁။ပ။ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိ အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရ တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေကိုးခု။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံလည်း ရ၏။ ပဋိလောမ၌ အရူပဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ ပစ္စနိက်ကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာန် အစက္ခ ကကန် ဝိနာ ဉာဏေန ၈ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ အစက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရခြောက်ဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။စက္ခမူပီး၏။ ။ သောတမူလည်း စက္ခမူနှင့် တူပြီ။

သာနမူ

သာနမူ ဣတ္ထိန္ဒြေမူလိ၌ သသာနကကန် နဣတ္ထိန် ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ သသာနကကန် ဣတ္ထိန် ဥပပဇ္ဇန္တိန် တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ဣတ္ထိန်

၁-အစက္ခကကန် အဟေတုကကန်၊ ၆-သစက္ခကကန် ဉာဏသမ္ပယုတ္တာန်၊
၂-၃-၄-သစက္ခကကန် အဟေတုကကန်၊ ၇-ဉာဏသမ္ပယုတ္တာန် အစက္ခကကန်၊
၅-သစက္ခကကန် ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာန်၊ ၈-အစက္ခကကန် ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာန်၊ (ပါဠိတော်)

အသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ။ ဣတ္ထိနံ သသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမပဋိသန္ဓေတဆယ်။ပ။ သသာနက နပုံပုရိသကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမာဝစရ တဆဲတဘုံရ၏။ ကာမပဋိသန္ဓေတဆယ်။ပ။သသာနက ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အသာနကဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နိရယကြည့်သော ကာမာဝစရ ငါးဘုံရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ ပစ္စနိက်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အသာနကာနံ နဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသောစဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ အသာနက နပုံပုရိသကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နိရယကြည့်သော ကာမာဝစရငါးဘုံ။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။(ပုရိသိန္ဒြေမူလီကိုလည်း နည်းတူလည်း၍ ဆိုလေ။ ။ဇီဝိတိန္ဒြေမူလီ ဓမ္မာယတန အတိုင်း ဟောလေ)။ ။

သောမနဿိန္ဒြေမူလီ အနုလောမဉ္စ သသာနကာနံ ဝိနာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သသာနကာနံ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သောမနဿေန အသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမဥပေက္ခာ ပဋိသန္ဓေခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော သသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။ကာမသောမနဿ ပဋိသန္ဓေလေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ (သောမနဿပဋိသန္ဓေမှာ အသာနက အလျဉ်းမရှိသောကြောင့် သသာနက မဆိုသတည်း)။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ရူပါဝစရ သောမနဿပဋိသန္ဓေလေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံရ၏။ သံသယကား ယခင်သံသယ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အသာနကာနံ ဝိနာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ အသာနကကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နိရယကြည့်သော ကာမာဝစရငါးဘုံ။ မဟဂ္ဂုတ်

ဥပေက္ခာ ပဋိသန္ဓေငါးခု၊ စေတသိက်တိံသ၊ ကမ္မဇကလာပ်လေးစည်း၊ အစစွာသော
ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ၊ အရူပါ
ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
သုံးယောက်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်၊ အသညသတ်၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ
ရ၏။ ။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိဉ္စ သဃာနကာနံ ဝိနာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။
သဃာနကာနံ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန
ယတ္ထ။ ဥပေက္ခာယ အဃာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုလောမဉ္စ
သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမသောမနဿ ပဋိသန္ဓေလေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု
ဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား
ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ ရ၏။ ။ ကာမဥပေက္ခာ ပဋိသန္ဓေခြောက်ခု၊ စေတသိက်
ဗာတ္တိံသ။ပ။ သဃာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆုတဘုံလည်း ရ၏။
သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပဋိလောမဉ္စ အဃာနက ကာမာဝစရ
ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နိရယ
ကြဉ်သော ကာမာဝစရငါးဘုံ။ မဟဂ္ဂုတ် ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေငါးခု။ စေတသိက်
တိံသ။ပ။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်
ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အရူပ
လေးဘုံ ရ၏။ အနုလောမသံသယ လည်း ရ၏။ ။ ပစ္စနိက်သံသယကား သဗ္ဗေသံ
စန္ဒာနံ၊ အဃာနကာနံ ဝိနာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
ခပ်သိမ်းသော စန္ဒပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ ရူပါဝစရ သောမနဿ ပဋိသန္ဓေလေးခု။ပ။
ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်
တို့အား သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ
ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။

သဒ္ဓိန္ဒြေမူလိဉ္စ သဃာနကာနံ ဝိနာ သဒ္ဓါယ^၁ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ
တတ္ထ။ သဃာနကာနံ သဒ္ဓါယ^၂ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန
ယတ္ထ။ အဃာနကာနံ သဒ္ဓါယ^၃ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုလောမဉ္စ သန္နိ
ဋ္ဌာန်ကား အဟိတ် ပဋိသန္ဓေနှစ်ခု။ပ။ သဃာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ

၁-သဃာနကာနံ အဟေတုကာနံ၊   ၂-သဃာနကာနံ သဟေတုကာနံ၊
၃-သဟေတုကာနံ အဃာနကာနံ (ပါဠိတော်)

ခြောက်ဘုံရ၏။ ။မဟာဝိပါက်ပဋိသန္ဓေရှစ်ခု၊ စေတသိက် တေတ္ထိံသ။ပ။
 ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား
 နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟဂ္ဂုတ် ပဋိသန္ဓေကိုးခု။ပ။
 ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။
 ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာန်၊ အသာန-
 ကာနံ ဝိနာ သဒ္ဓါယ ဝိ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။
 အသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နိရယကြဉ်သော ကာမာဝစရငါးဘုံ။အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။
 (ဝိရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ အတူတူ)။

ပညိန္ဒြေမူလီ၌ သသာနကာနံ ဝိနာ ဉာဏေန ၂ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။
 သသာနကာနံ ဉာဏေန ၃ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။
 အသာနကာနံ ဉာဏေန ၄ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်
 ကား အဟိတ် ပဋိသန္ဓေရှစ်ခု၊ မဟာဝိပါက် ဉာဏဝိပုယုတ် ပဋိသန္ဓေလေးခု၊
 စေတသိက်ဗာတ္ထိံသ။ပ။ သသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိ
 အဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။
 မဟာဝိပါက်ဉာဏသမ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေလေးခု၊စေတသိက်တေတ္ထိံသ။ပ။ကာမာဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ
 သုဂတိခုနစ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌
 သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟဂ္ဂုတ် ပဋိသန္ဓေကိုးခု။ပ။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား အသညသတ်
 ကြဉ်သော ရူပတဆဲငါးဘုံ၊ အရူပ လေးဘုံ ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း
 ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာန်၊ အသာနကာနံ ဝိနာ ဉာဏေန ၅
 ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ အသာနက
 ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့အား နိရယကြဉ်သော ကာမာဝစရငါးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော
 သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။သာနမူပြီး၏။

၁-အသာနကာနံ အဟေတုကာနံ၊ ၂-သသာနကာနံ ဉာဏဝိပုယုတ္တာနံ၊
 ၃-သသာနကာနံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာနံ၊ ၄-ဉာဏသမ္ပယုတ္တာနံ အသာနကာနံ၊
 ၅-အသာနကာနံ ဉာဏဝိပုယုတ္တာနံ....(ပါဠိတော်)

ဣတ္ထိမ

ယဿ ယတ္ထ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ နော။ ။
 ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ နော။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမပဋိသန္ဓေ
 တဆယ်။ပ။ ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။ (သံသယပုဒ်၏
 အရမရှိ။ ပဋိလောမနည်းတူ ပုရိသဆို)။ ။ ပစ္စနိကံသံသယကား သဗ္ဗေသံ
 စဝန္တာနံ၊ နဣတ္ထိနံ နပုရိသာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ
 ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ နပုံ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်
 တို့အား ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။

ဇီဝိတိန္ဒြေမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌ နဣတ္ထိနံ ဥပ
 ပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ။ ။ ပဋိလောမ၌
 သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမပဋိသန္ဓေတဆယ်။ပ။ နပုံပုရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့အား
 ကာမတဆဲတဘုံ။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊
 တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ရူပတဆဲခြောက်ဘုံ၊ အရူပ
 လေးဘုံ ရ၏။ ။ ကာမပဋိသန္ဓေတဆယ်။ပ။ ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ
 တဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပစ္စနိကံ၌ကား
 သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ (ကောက်မြဲ)။

သောမနဿိန္ဒြေမူလီ၌ ဣတ္ထိနံ ဝိနာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ
 တတ္ထ။ ။ ဣတ္ထိနံ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။
 သောမနဿေန နဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်
 ကား ကာမဥပေက္ခာ ပဋိသန္ဓေခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
 ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။ ကာမသောမနဿ ပဋိသန္ဓေ
 လေးခု။ပ။ ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။
 သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောမနဿ
 ပဋိသန္ဓေရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုရိသ ကာမာဝစရ

ဥပပဇ္ဇန္တ၊ ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခနစ်ဘုံ။ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာန် နက္ခတ္တိန် ဝိနာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ ဥပေက္ခာ ပဋိသန္ဓေတဆဲတခု။ပ။ နပုံပုရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်၊ အသညသတ် သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိဉ္စ ဣတ္တိန် ဝိနာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တိန် တာသံ တတ္ထ။ ဣတ္တိန် ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တိန် တာသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ဥပေက္ခာယ နက္ခတ္တိန် ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမ သောမ နဿပဋိသန္ဓေလေးခု။ ဣတ္တိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထု ဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခနစ်ဘုံ ရ၏။ ။ ကာမဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေ ခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဣတ္တိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်နှစ် ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေ တဆဲတခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော နပုံပုရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ယခင် သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာန်၊ နက္ခတ္တိန် ဝိနာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ သောမနဿ ပဋိသန္ဓေရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုရိသ ကာမာ ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ၊ ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင် အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

သဒ္ဓိန္ဒြေမူလိဉ္စ ဣတ္တိန် အဟေတုကာန် ဥပပဇ္ဇန္တိန် တာသံ တတ္ထ။ ဣတ္တိန် သဟေတုကာန် ဥပပဇ္ဇန္တိန် တာသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ နက္ခတ္တိန် သဟေတုကာန် ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ်ပဋိသန္ဓေရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဣတ္တိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ ရ၏။ မဟာဝိပါက် ပဋိသန္ဓေရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု

ဆိုအပ်သော ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒွိဟိတ်, တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယ ကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုရိသကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ, ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒွိဟိတ်, တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စ ဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ ရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ, နုဣတ္ထိနံ အဟေတုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော နပုပုရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်, သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရခြောက်ဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ (ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိလည်းအတူ)။ ။

ပညိန္ဒြေမူလိဉ္စ ဣတ္ထိနံ ဉာဏဝိပုယုတ္တာနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ။ ။ ဣတ္ထိနံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ။ ။ယသ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ဉာဏ သမ္ပယုတ္တာနံ နုဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခု၊ မဟာဝိပါက်ဉာဏဝိပုယုတ် ပဋိသန္ဓေလေးခုတို့၏ ဥပ္ပါ ဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ်, သုဂတိအဟိတ်, ဒွိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံရ၏။ ။ ကာမတိဟိတ်ပဋိသန္ဓေလေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဣတ္ထိ ကာမာ ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက် တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ တေရသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော ပုရိသကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ, ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံရ၏။ ။ယခင်သံသယ လည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ, နုဣတ္ထိနံ ဉာဏဝိပု ယုတ္တာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေနှစ်ခု၊ မဟာဝိပါက် ဉာဏဝိပုယုတ် ပဋိသန္ဓေလေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော နပုပုရိသကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်, သုဂတိ အဟိတ်, ဒွိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။ ဣတ္ထိန္ဒြေမူ ပြီး၏။ ။(ပုရိသိန္ဒြေမူလည်း နည်းတူလည်း၍ ဆိုလေ)။

[ဤသို့ ပုရိသိန္ဒြေမူ တိုင်အောင် စုတိပဋိသန္ဓေကို ဟောသည်။ ဇီဝိတိန္ဒြေမူမှ စ၍ ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိ စုတိကို ဟောသည်။]

ဇီဝိတမူ

ယဿ ယတ္ထ ဇီဝိတိန္ဒြေယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သောမနဿိန္ဒြေယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။
ဝိနာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ
ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။

[စာကိုယ်၌ နိရောဓသမာပန္နာနံ အသညသတ္တာနံဟု ရှိ၏။ ဆရာမြတ်တို့ သင်ရိုးပြုတော်မမူကုန်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား သစ္စယမိုက်ဒုက္ခ သစ္စယမက၌ ဟောတော်မမူ။ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ဒုက္ခသစ္စာနှင့် အလားတူ သောကြောင့်တည်း။]

သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ သောမနဿသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါ ဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္တိဋ္ဌာန်ကား ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေ တဆဲ့တခု၊ စေတသိက်ဗာတ္တိံသ၊ ကမ္မဇကလာပ သုံးစည်း၊ ခုနစ်စည်း၊ လေးစည်း၊ အစွာသော ဇီဝိတနဝက ကလာပရုပ် တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ ဝေဟပျိုလ်၊ အသ ညသတ်၊ သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ၊ ပဝတ္တိအခါ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက် တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။သောမ နဿပဋိသန္ဓေရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထု ဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏ္ဍ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သောမနဿသဟဂုတ် ခြောက်ဆဲ့ နှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စုနိကံသံသယကား သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဘဂ်က္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘဂ်က္ခဏသမဂီဟု ဆိုအပ်

သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။

ဥပေက္ခာန္တရမုလီ၌ ဝိနာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ ဥပေက္ခာဝိပ္ပယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောမနဿ ပဋိသန္ဓေ ရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခနစ်ဘုံ၊ သုဘင်္ဂါ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ ပဝတ္တိအခါ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ သဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေ တဆဲ့တခု တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ ဝေဟပျိုလ်ဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ငါးဆဲ့ငါးခု တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပစ္စုပ္ပန် သံသယ အတူတူ။

သဒ္ဓိန္တရမုလီ၌ အဟေတုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သဒ္ဓါဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ သဟေတုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သဒ္ဓါသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား အသညသတ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ အသောဘဏစိတ် ၃၀-တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမဂ္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက် တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသ တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ နှစ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သောဘဏစိတ် တခုယုတ်ခြောက်ဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမဂ္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတု- လေးဘုံ၊ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပစ္စုပ္ပန်အတူ။

ဝီရိယိန္ဒြေ မူလိဉ္စိ အဟေတုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ ဝီရိယဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ သဟေတုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ ဝီရိယ သမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရခြောက်ဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါဝီရိယ မဖြစ်သောစိတ် ၁၆-ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံရ၏။ ။သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသ။ပ။ စတု-လေးဘုံ၊ အပါယ် ကြဉ်သော ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ ဝီရိယ ဖြစ်သော စိတ်ခုနှစ်ဆဲ့သုံးခု တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့ အား စတု-လေးဘုံ၊ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်အတူ။ ။

သမာဓိန္ဒြေ မူလိဉ္စိ အဟေတုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ သမာဓိဝိပ္ပယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ သဟေတုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ သမာဓိသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန် ကား အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခု။ပ။ ဒုဂ္ဂတိ၊ သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရခြောက်ဘုံ၊ အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သမာဓိန္ဒြေ မဖြစ်သော စိတ်တဆဲ့ခုနှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်တို့အား စတု-လေးဘုံ၊ ပဉ္စ-နှစ်ဆဲ့ခြောက် ဘုံရ၏။ (သမာဓိန္ဒြေမဖြစ်သောစိတ် ၁၇-ခုဟူသောကား ဝီရိယမဖြစ်သောစိတ် တဆဲ့ခြောက်ခု ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ကို ဆိုသည်)။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။ပ။ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သမာဓိန္ဒြေ ဖြစ်သော စိတ်ခုနှစ်ဆဲ့နှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေး ယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ ခြောက်ဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပစ္စနိက်အတူ။ ။

ပညိန္ဒြေ မူလိဉ္စိ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ ဉာဏ သမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခု၊ မဟာဝိပါက် ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ပဋိသန္ဓေလေးခု၊ စေတသိက် ဗာတ္တိ သ။ပ။ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာ ဝစရတဆဲ့တဘုံ။ အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ၊

ဥာဏဝိပုယုတ်ကမာဝစရသောဘဏ္ဍိတ်တဆဲနှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေတေရသ၊ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သ။ပ။ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ပဝတ္တိအခါ ဤဏသမ္ပယုတ် ကမာဝစရသောဘဏ္ဍိတ် တဆဲနှစ်ခု၊ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာစိတ်သုံးဆဲငါးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယနည်းတူ။ ။

မနိန္ဒြေမူလိ၌ အစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ သစိတ္တကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒကွဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ်ကျေနဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သောပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပစ္စုပ္ပန်အတူတူ။ ။(ဤမနိန္ဒြေမူလိ၌ စာကိုယ်မှာ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံဟု ပါဠိရှိ၏။ ဆရာမြတ်တို့ချရိုးမှာ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တကံသာ ထုတ်တော်မူကုန်သည်)။ ။ဇိဝိတိန္ဒြေမူ ပြီးပြီ။ ။

သောမနဿမူ

သောမနဿိန္ဒြေမူ ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိ၌ အနုလောမ ပဋိလောမပင် ပဋိသေဓ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောမနဿပဋိသန္ဓေ ရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏ။ပ။ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနှစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်။ပ။ ကိုးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သောမနဿသဟဂုတ် ခြောက်ဆဲနှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံ ရ၏။ (သံသယပုဒ်အရမရှိ)။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေ တဆဲတခု။ပ။ ပဝတ္တိအခါ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးဆဲငါးခု။ပ။ ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စေန္တာနံ၊

ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တ ဥပေက္ခာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

[ပုဂ္ဂလဝါရဖြစ်အံ့၊ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တ ဥပေက္ခာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ ဟု ထုတ်တော်မူကုန်၏။ နောက်ထုတ်သောပါဌ် သစ္စယမိုက်နှင့် ညီသည်။ ပုဂ္ဂလောကာသဉ္စ နိရောဓသမာပန္နာနံကို မထည့်ရ။] ။

အပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့ အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။ သောမနဿိန္ဒြေမူ သဒ္ဓိန္ဒြေမူလိဉ္စ—

[သောမနဿေန ဝိနာ သဒ္ဓါယ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ သောမနဿ သမ္ပယုတ္တ သဒ္ဓါဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေဟု ပါဠိရှိ၏။ ဤပါဠိနှင့် အညီ ပဋိသန္ဓေစိတ် တခုယုတ်နှစ်ဆယ်တွင် သဒ္ဓါနှင့်မယှဉ်သော သောမနဿ ပဋိသန္ဓေမည်သည် မရှိ။ သောမနဿ ပဋိသန္ဓေဟူက သောဘဏသာတည်း။ ထို့ကြောင့် မထုတ်သင့်။ ပဝတ္တိဉ္စသာ ရှိသင့် သည်ဟု မိန့်တော်မူကုန်၏။ ဤသို့ ပါဠိဝိဘင်းကို ထုတ်တော်မူကုန်၏။]

ပဝတ္တေ သောမနဿသမ္ပယုတ္တ သဒ္ဓါဝိပ္ပယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သောမနဿသမ္ပယုတ္တ သဒ္ဓါသမ္ပယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သဟေတုကာနံ ဝိနာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သဒ္ဓါသမ္ပယုတ္တ သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ်လေးခု၊ သောမနဿသန္တိရဏ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံရ၏။ သောမနဿ ပဋိသန္ဓေရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနှစ်ဘုံ၊ သုဘင်္ဂိဏှ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ ကာမာဝစရ သောဘဏ သောမနဿသဟဂုတ် တဆယ်နှစ်ခု၊ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာ သောမနဿ သဟဂုတ် ၄၄-ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆယ် ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ ။ ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သဟိတ်ဥပေက္ခာ ပဋိသန္ဓေကိုးခု။ ပ။ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်

ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သဟိတ်ဥပေက္ခာ သုံးဆယ့်ငါးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံရ၏။ ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တ သဒ္ဓါဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အကုသိုလ်ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်ခြောက်ခု၊ ဒေါသမုဒ္ဒေး အဟိတ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ် တဆဲ့လေးခု၊ ကာယဝိညာဉ်ဒွေးတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ အရိယာရှစ်ယောက် တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ။ ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ။ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။ (သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ အစရှိသည်ဖြင့် စာကိုယ်၌ရှိ၏) ။ ။

ဝီရိယံန္ဒြေမူလီ၌ ပဝတ္တေ သောမနဿသမ္ပယုတ္တ ဝီရိယဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ပ။ အကြွင်းပါဠိလွယ်ပြီ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောမနဿသန္နိရုဏ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံရ၏။ သောမနဿ ပဋိသန္ဓေရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘင်္ဂိဏ္ဍ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါလောဘမူ သောမနဿသဟဂုတ် လေးခု။ ဟသိတုပ္ပါဒါ၊ ကာမာဝစရ သောဘဏ သောမနဿ သဟဂုတ်တဆဲ့နှစ်ခု၊ မဟဂ္ဂုတ်၊ လောကုတ္တရာ သောမနဿသဟဂုတ် လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါ ကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သဟိတ်ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေကိုးခု၊ စေတသိက် ဗာတ္ထိံသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တုဖြစ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ အကုသိုလ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ခြောက်ခု၊ ဒေါသမုဒ္ဒေး၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ကာမာဝစရသောဘဏ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် တဆဲ့နှစ်ခု၊ ပဉ္စမဈာန်တေဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက် တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန် သံသယကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တဝီရိယ- ဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော

စိတ်တို့၏ ဘက်ကွဏသမဂီ၊ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်၊ ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပုဋ္ဌိစွိုင်း
 ဒွေး၊ ဥပေက္ခာသန္တီရဏ နှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်
 လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ
 နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ သမာဓိမြေ့-
 မူလိ၌ ပဝတ္တေ သောမနဿသမ္ပယုတ္တ သမာဓိဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒကွဏေ။
 (အနုလောမ၌ ဝိရိယိမြေ့နှင့်အတူကောက်။ ။ပဋိလောမ၌ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်
 ကိုကြည့်သည်သာထူးသည်။ ။ပစ္စနိက်မှာ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ကိုကောက်)။ ။

ပညိမြေ့မူလိ၌ သောမနဿေန ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ
 သောမနဿသမ္ပယုတ္တဉာဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒကွဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။
 သောမနဿေန ဉာဏသမ္ပယုတ္တာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သောမနဿ
 သမ္ပယုတ္တဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒကွဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ
 ပန ယတ္ထ။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာနံ ဝိနာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ
 ဉာဏသမ္ပယုတ္တ သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒကွဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။
 အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါက်ဉာဏဝိပ္ပယုတ် သောမနဿ ပဋိသန္ဓေ
 နှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ အကုသိုလ် သောမနဿသဟဂုတ် လေးခု၊
 သောမနဿသန္တီရဏ၊ ဟသိတုပ္ပါဒါ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ကာမာဝစရ သောဘဏ
 သောမနဿသဟဂုတ်ခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်
 လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊
 ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံရ၏။ ။တိဟိတ်သောမနဿ ပဋိသန္ဓေခြောက်ခု
 တို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော
 ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ ဉာဏသမ္ပယုတ်ကာမာဝစရ သောဘဏ သောမနဿ
 သဟဂုတ်ခြောက်ခု၊ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာ သောမနဿသဟဂုတ် လေးဆဲ့
 လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ
 ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း
 ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်
 ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေ ခုနစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါ။ပ။ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပျိုလ်၊
 သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါဉာဏသမ္ပယုတ် ကာမာဝစရသောဘဏ ဥပေက္ခာ
 သဟဂုတ်ခြောက်ခု၊ ပဉ္စမဈာန်တေဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော
 ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊
 ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်

သံသယကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တ ဉာဏ
ဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်း
သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အကုသိုလ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ခြောက်ခု၊
ဒေါသမူဒွေး၊ အဟိတ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ် တဆဲ့လေးခု၊ ကာယဝိညာဉ်ဒွေး၊
ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ကာမာစရ သောဘဏ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ခြောက်ခုတို့၏
ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်
တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ။ အသညသတ်
ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။

မနိန္ဒြေမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ သစိတ္တကာနံ ဝိနာ
သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ
တေသံ တတ္ထ။ ။သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သောမနဿသမ္ပယုတ္တ-
စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပေက္ခာသဟ
ဂုတ်ပဋိသန္ဓေတဆဲ့တခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေး
ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ကာမ
တဆဲ့တဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊
ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်
ဘုံရ၏။ ။သောမနဿ ပဋိသန္ဓေရှစ်ခု။ပ။ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်
ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော
ရူပဝါစရကိုးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သောမနဿသဟဂုတ် ခြောက်ဆဲ့နှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတု
ဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်
သာရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသည
သတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော
ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စ
ဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ။ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။
သောမနဿိန္ဒြေမူ ပြီး၏။ ။

ဥပေက္ခာမူ

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူ သဒ္ဓိန္ဒြေမူလ၌ ဥပေက္ခာယ အဟေတုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ
ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တ သဒ္ဓါဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ဥပေက္ခာ
ယ သဒ္ဓါယံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တသဒ္ဓါသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါ

၁-ဥပေက္ခာယ အဟေတုကာနံ (ပါဠိတော်)

ဒက္ခဏေ ဘေသံ ကတ္ထံ။ ။ယဿ ဝါပန ယတ္ထ။ သဟေတုကာနံ ဝိနာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ သဒ္ဓါသမ္ပယုတ္တ ဥပေက္ခာဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ။ ပဝတ္ထိအခါ အကုသိုလ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ခြောက်ခု၊ အဟိတ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ် တဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံရ၏။ သဟိတ်ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေကိုးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမ သုဂတိ ခုနစ်ဘုံ ဝေဟပ္ဖိုလ်၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ ပဝတ္ထိအခါ ကာမာဝစရသောဘဏဥပေက္ခာသဟဂုတ် တဆဲ့နှစ်ခု။ ပဉ္စမဈာန်တေဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောမနဿ ပဋိသန္ဓေ ရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘင်္ဂါတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ ပဝတ္ထိအခါ ကာမာဝစရသောဘဏသောမနဿ သဟဂုတ်တဆဲ့နှစ်ခု၊ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာ သောမနဿသဟဂုတ် လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပစ္စနိက်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂိက္ခဏေ၊ ဥပေက္ခာဝိပုယုတ္တ သဒ္ဓါဝိပုယုတ္တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂိက္ခဏသမင်္ဂီ၊ လောဘမူ သောမနဿသဟဂုတ်လေးခု၊ ဒေါသမူဒွေး၊ ကာယဝိညာဉ်ဒွေး၊ သောမနဿသန္တိရဏ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ။ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။

ဝိရိယိန္ဒြေမူလိဉ္စိ ဥပေက္ခာယ အဟေတုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ပ။ ဝိဘင်းနည်းတူ။ ။အနုလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရခြောက်ဘုံ။ ပဝတ္ထိအခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းကြည့်သော အဟိတ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ် တဆဲ့သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံရ၏။

သဟိတ် ဥပေက္ခာ ပဋိသန္ဓေကိုးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ဖိလ်၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါအကုသိုလ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ခြောက်ခု၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ကာမာဝစရ သောဘဏ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် တဆဲ့နှစ်ခု၊ ပဉ္စမဗျာန်တေဝိသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောမနဿ ပဋိသန္ဓေရှစ်ခု။ပ။ တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘင်္ဂိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ လောဘမူသောမနဿ သဟဂုတ်လေးခု၊ ဒေါသမူဒွေး၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်၊ ကာမာဝစရ သောဘဏ သောမနဿသဟဂုတ် တဆဲ့နှစ်ခု၊ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာ သောမနဿ သဟဂုတ် လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေး ယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ ခြောက်ဘုံရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂိက္ခဏေ၊ ဥပေက္ခာဝိပ္ပယုတ္တ ဝိရိယဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂိက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ကာယဝိညာဉ်ဒွေး၊ သောမနဿသန္နိရဏတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စ ဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ။ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။(သတိန္ဒြေလည်း သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့်နည်းတူ။ သမာဓိန္ဒြေမူလီလည်း ဝိရိယိန္ဒြေ မူလီနှင့်နည်းတူ။ ။ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ကို သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရ၌ သွင်း၍ကောက် သည်သာထူးသည်)။ ။

ပညိန္ဒြေမူလီ၌ ဥပေက္ခာယ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ ဥပေက္ခာ သမ္ပယုတ္တဉာဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ (ဝိဘင်းနည်းတူ)။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခု၊ မဟာဝိပါက်ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေနှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ အကုသိုလ်ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်ခြောက်ခု၊ အဟိတ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တဆဲ့လေးခု၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ကာမာဝစရသောဘဏ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါ ဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံရ၏။ တိဟိတ်ဥပေက္ခာပဋိ သန္ဓေခုနစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သောတိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ဖိလ်၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ ။ပဝတ္တိအခါဉာဏသမ္ပယုတ်ကာမာဝစရသောဘဏ

ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ခြောက်ခု၊ ပဉ္စမဈာန်တေဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်
 သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊
 ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်းရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ။ ။ပဋိ
 လောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်သောမနဿ ပဋိသန္ဓေခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါ
 ဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့
 အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ၊ပဝတ္တိ
 အခါ ဉာဏသမ္ပယုတ်ကာမာဝစရ သောဘဏ သောမနဿ သဟဂုတ်ခြောက်ခု၊
 မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာ သောမနဿသဟဂုတ် လေးဆဲ့လေးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
 သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါ
 ကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံရ၏။ ယခင်သံသယလည်းရ၏။ ။
 ပစ္စနိက်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဥပေက္ခာဝိပ္ပယုတ္တဉာဏ
 ဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ခပ်သိမ်းသော
 စိတ်တို့၏ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ လောဘမူသောမနဿ သဟဂုတ်လေးခု၊ ဒေါသမူဒွေး၊
 ကာယဝိညာဉ်ဒွေး၊ သောမနဿသန္တိရဏ၊ ဟသိတုပ္ပါဒါ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ကာမာ
 ဝစရ သောဘဏ သောမနဿသဟဂုတ်ခြောက်ခုတို့၏ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
 သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေး
 ဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ၊အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယဖြစ်သော သုဂတိ
 အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။

မနိန္ဒြေမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ သစိတ္တကာနံ
 ဝိနာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ ဥပေက္ခာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ
 တေသံ တတ္ထ။ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ
 ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောမနဿ
 ပဋိသန္ဓေ ရှစ်ခု။ပ။ တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်
 သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ၊ ပဝတ္တိအခါသုခ၊ ဒုက္ခ၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ သဟဂုတ်
 တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်
 တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ဥပေက္ခာ
 ပဋိသန္ဓေ တဆဲ့တခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမတဆဲ့တဘုံ၊
 ဝေဟပ္ပိလ်၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ငါးဆဲ့ငါးခုတို့၏
 ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်
 တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ ။
 သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်မှာ သောမနဿိန္ဒြေ မူအတိုင်း။ ။
 ဥပေက္ခိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

သဒ္ဓါမူ

သဒ္ဓါမူ ဝိရိယိန္ဒြေမူလိဉ္စ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမဉ္စ ပဝတ္တေ ဝိရိယသမ္ပယုတ္တ သဒ္ဓါဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ သဒ္ဓါယ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သဒ္ဓါသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အကုသိုလ်ဒွါဒဿ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဟသိတုပ္ပါဒ် စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သောဘဏစိတ်တခု ယုတ်ခြောက်ဆယ်၊ ဝါ၊ ကိုးဆဲ့တခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက် သံသယကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဝိရိယဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(အကောက်လွယ်ပြီ။ သမာဓိန္ဒြေမူလိလည်း တပြီ။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ကို ပဋိလောမဉ္စနုတ်။ ပစ္စနိက်ဉ္စသွင်း။ ဤမျှသာ ဝိရိယိန္ဒြေ နှင့် ထူးသည်)။ ။

ပညိန္ဒြေမူလိဉ္စ သဟေတုကာနံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သဒ္ဓါသမ္ပယုတ္တ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ သဟေတုကာနံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သဒ္ဓါသမ္ပယုတ္တ ဉာဏ သမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါကဉာဏဝိပ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေလေးခု။ပ။ ဒွိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနှစ်ဘုံ၊ ပဝတ္တိအခါ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ကာမာဝစရ သောဘဏစိတ် တဆဲ့နှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ တေရသ။ပ။ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ တိဟိတ်စိတ် လေးဆဲ့ခုနှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ သဒ္ဓါဝိပ္ပယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ။

၁-သဟေတုကာနံ (ပါဠိတော်)။

မနိန္ဒြေမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ သမိတ္တကာနံ အဟေတု-
 ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သဒ္ဓါဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ
 တတ္ထ။ သဟေတုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သဒ္ဓါသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ
 ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ
 နှစ်ခု။ပ။ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ
 ခြောက်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ အသောဘဏစိတ်သုံးဆယ်။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
 ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့
 ခြောက်ဘုံ ရ၏။ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေသတ္တရသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်
 သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတု
 ဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ
 ဇောဘဏစိတ်တခုယုတ် ခြောက်ဆယ်။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ
 ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း
 ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ။ [ပစ္စနိက် တူပြီ]။ ။သဒ္ဓိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

ဝီရိယမူ

ဝီရိယိန္ဒြေမူ သမာဓိန္ဒြေမူလိ အနုလောမ၌ ပဝတ္တေ ဝီရိယသမ္ပယုတ္တ
 သမာဓိဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ သမာဓိနာ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊
 ပဝတ္တေ သမာဓိသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန
 ယတ္ထ။အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
 သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊
 ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ ဝေဟပုဂ္ဂိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံ ရ၏။ ။သဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသ တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလ
 ဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည့်သော ပဉ္စဝေါကာရ
 နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သမာဓိန္ဒြေဖြစ်သော စိတ်ခုနှစ်ဆဲ့နှစ်ခုတို့၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏ
 သမင်္ဂီ။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ
 လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ
 ရ၏။ ။(ပစ္စနိက်မှာ ဝီရိယဝိပုယုတ္တ ဆိုလေ)။

ပညိန္ဒြေမူလိ၌ ဝီရိယေန ဝိနာ ဉာဏေန ၂ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ [ဝိဘင်းနည်းတူ
 ထုတ်]။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါက် ဉာဏဝိပုယုတ် ပဋိသန္ဓေ
 လေးခု။ပ။ ဒွိဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနှစ်ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ
 အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်၊ ဉာဏဝိပုယုတ် ကာမာဝစရ

၁-သဟေတုကာနံ၊ ၂-သဒ္ဓါဟေတုကာနံ ဉာဏဝိပုယုတ္တာနံ၊ (ပါဠိတော်)။

သောဘဏစိတ်တဆဲနှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏ။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်
လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံ ရ၏။
သံသယပုဒ်၏ အရကို ကောက်မြဲ။ ။ပစ္စုပ္ပန်လည်း တူပြီ။

မနိန္ဒြေမူလိဉ္စ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမဉ္စ သစိတ္တကာနံ ဝိနာ
ဝီရိယေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ ဝီရိယဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒကွဏေ တေသံ
တတ္ထ။ ဝီရိယေန ၊ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္ထေ ဝီရိယသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒကွဏေ
တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နှစ်ခု။ပ။ ကာမာ
ဝစရခြောက်ဘုံ။ ပဝတ္ထိအခါ ဝီရိယမဖြစ်သောစိတ် တဆဲခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒ။ပ။
ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်တို့အား ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲခြောက်
ဘုံ ရ၏။ ။သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသ။ပ။ စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်
ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ ပဝတ္ထိအခါ ဝီရိယဖြစ်သော စိတ် ခုနှစ်ဆဲ
သုံးခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ
ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံလည်း
ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန် နည်းတူ။ ။ဝီရိယိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

သမာဓိမူ

သမာဓိန္ဒြေမူလည်း ဝီရိယိန္ဒြေမူနည်းတူ။ ။အနုလောမဉ္စ ဝိစိကိစ္ဆာသဟ
ဂုတ်ကို ကြဉ်သည်သာ ထူးသည်။

ပညာမူ

ပညိန္ဒြေမူ မနိန္ဒြေမူလိဉ္စ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမဉ္စ သစိတ္တ
ကာနံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒကွ
ဏေ တေသံ တတ္ထ။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္ထေ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ
စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒကွဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အဟိတ်ပဋိ
သန္ဓေ နှစ်ခု၊ မဟာဝိပါက် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေ လေးခုတို့၏။ပ။ ဒုဂ္ဂတိ
အဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ပဝတ္ထိ
အခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ကာမာဝစရ
သောဘဏစိတ် တဆဲနှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေး
ယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ
နှစ်ဆဲခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ တေရသ။ပ။ ကောက်မြဲ။ ပစ္စုပ္ပန်
လည်း နည်းတူ။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ ပြီးပြီ။

၁--အဟေတုကာနံ။ ၂--သဟေတုကာနံ။ (ပါဠိတော်)

အတီတဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အတီတဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ဝဝတ္ထာန် ဆိုမြဲ။ ။ယဿ စက္ခုန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇိတ္ထ၊ တဿ သာနိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ခပ်သိမ်းသော ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက် ရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ။ပဋိလောမလည်း အတူ။ (ပုရိသိန္ဒြေမူ တိုင်အောင် ဤအတူ-ပဋိဝစနချည်း။ အကောက်လည်း မထူးပြီ)။ ။ယဿ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇိတ္ထ၊ တဿ သောမနသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန အာမန္တာ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ခပ်သိမ်းသော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက် ရ၏။ သံသယ၎င်း ရ၏။ ။ပဋိလောမလည်း အတူ။ ။ပညိန္ဒြေမူ တိုင်အောင်အတူ၊ ပဋိဝစန ချည်းတည်း။ ။ပုဂ္ဂလဝါရပြီးပြီ။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရစက္ခုမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ ယဿ ယတ္ထ စက္ခုန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇိတ္တာတိ။ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ရူပါဝစရ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက် တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံရ၏။ ။ကာမာဝစရ ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် တို့အား ကာမတဆုံတဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန် သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသဥပ္ပပဇ္ဇန္တစဝန္တဖြစ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပဥပ္ပပဇ္ဇန္တစဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံရ၏။ ။(ပုရိသိန္ဒြေထည့်လည်း အတူတူပင်)။

ဇီဝိတိန္ဒြေမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အသညသတ် ဥပ္ပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။ အရူပဥပ္ပပဇ္ဇန္တစဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ ။ပဉ္စဝေါကာရဥပ္ပပဇ္ဇန္တစဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြည့်

သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲတဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ ။ ပစ္စနိကံ သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ တေသံ တတ္ထ။

သောမနဿိန္ဒြေမူလိ၌ ယဿ ယတ္ထ စက္ခုန္ဒြေိယံ ဥပ္ပဇိတ္တာ၊ တဿ တတ္ထ သောမနဿိန္ဒြေိယံ ဥပ္ပဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တုဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲတဘုံရ၏။ သံသယ၎င်း။ (ပါဠိရီတိုင်း) ။ ။ သဘောအလျောက် ကောက် သော်ကား အပါယ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တုဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တုဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တုဖြစ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက် သာရ၏။ ။ ပစ္စနိကံ အာမန္တာ အရကို သုဒ္ဓါဝါသ၊ အသညသတ်၊ အရူပကိုကောက်။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပါဠိရီတိုင်း သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်၍ ကောက်မြဲ။ ။ သဘောအလျောက် ကောက်သော်ကား ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တု ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက် တို့အား သုဘကိဏှ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ ရ၏။ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တုဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စန္တုဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ ယခင်သံသယလည်းရ၏။ ။ ပစ္စနိကံ သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။

သဒ္ဓိန္ဒြေမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အပါယ်ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တု ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အပါယ်လေးဘုံရ၏။ ပဉ္စဝေါ- ကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္တုဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါ ဝစရဆယ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိလောမမှာ

အရူပကိုကောက်။ ပစ္စနိက်သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ။ ။ပညိန္ဒြေတိုင်အောင် နည်းတူ)

သာနမူ

ယဿ ယတ္ထ သာနိန္ဒြိယံ ဥပဇ္ဇိတ္ထ၊ ဟဿ တတ္ထ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပဇ္ဇိတ္ထာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ အနုဉ္စ အရကား ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်အာမန္တာ အရကား ရူပါဝစရ အရူပါဝစရကို ကောက်။ ။ဇိဝိတိန္ဒြေမူလိဉ္စ ဓမ္မာယဘနအတိုင်း။ ။သောမနဿိန္ဒြေမူလိဉ္စ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမဉ္စ ရူပါဝစရနံ တေသံ တတ္ထ။ ကာမာဝစရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနုဉ္စသန္ဓိဋ္ဌာန်ကား အပါယ်ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံရ၏။ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား။ နောက်သာရ၏။ ။ ပဋိလောမဉ္စ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဝေဟပျိုလ် သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ် ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား ဝေဟပျိုလ် သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။ အသညသတ် အရူပ။ပ။ အသညသတ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိဉ္စ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမဉ္စ ရူပါဝစရနံ အရူပါဝစရနံ တေသံ တတ္ထ။ ကာမာဝစရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒြေဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်တို့အား ဝေဟပျိုလ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက် သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား သုဘ ကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ၊ အသညသတ်။ပ။ အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။(သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင် သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှာ ပါဠိမရှိ။ ရသင့်၍ ကောက်သည်။ ။သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီ စသည်တို့၌ အပါယ်ကို သန္ဓိဋ္ဌာန်ထား၍ ကောက်လေ။ မနိန္ဒြေမှာ မနာယတနနှင့် တူပြီ။ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေမူတိုင်အောင် သာနိန္ဒြေမူနှင့် တူပြီ။ ။ဤကား စုတိ ပဋိသန္ဓေကို ဟောသည်။ ဇိဝိတိန္ဒြေမူမှစ၍ ပညိန္ဒြေမူတိုင်အောင် ပဋိသန္ဓေ စုတိ ပဝတ္တိသုံးပါးကို ဟောသည်။)

ဇိဝိတမူ

ဇိဝိတိန္ဒြေမူ သောမနဿိန္ဒြေမူလိ၌ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင်ဟုဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်။ ထိုစိတ်နှင့် သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌မရကောင်းသော အဖြစ်ဖြင့်တူသောကြောင့် တံသဒိ သ ဒုတိယစိတ်ဟုဆိုအပ်သော ဒုတိယဘဝင်မှစ၍ ရှေးဦးစွာသော သောမနဿ သဟဂုတ် ပဌမဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏။ ပ။ အနာဂါမိဖလ ဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသာနံ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ် ဘုံရ၏။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဖြစ်အံ့၊ ရှေးဦးစွာသော သောမနဿ သဟဂုတ် ဒုတိယဇော မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိ သန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ် ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပစ္စနိက်သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပတ္တိစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ ။ ။ ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေ တခု စေတသိက် တံ သ တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အနာဂါမိ ဖလ ဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသာနံ ရ၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိ၌ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စ ဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယသ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။ အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန် ကား အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ ပ။ ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ ။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပစ္စနိက်သံသယ ကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပတ္တိစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ကောက်မြဲ။ (မနိန္ဒြေမူလိတိုင်အောင် ဤအတူပင်)။

သောမနဿိန္ဒြေမူ ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ ပဋိလောမ၌ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါ ကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ (ဇိဝိတိန္ဒြေမူအတိုင်းကောက်။ အသညသတ် မပါသည်သာ ထူးသည်။ ။ မနိန္ဒြေမူလိ တိုင်အောင် နည်းတူ)။ ။

---

၁ - အရကောက်ပါဠိမှာ “သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ” ဟုရှိနေသည်။ မူလ-အနုဂ္ဂိကာ တို့၌ ဥပပတ္တိစိတ္တဿ ဟု ဟောရကြောင်းကိုလည်း ရှုလေ။

ပစ္စနိက်သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထံ။ ။
ဥပေက္ခိန္ဒြေ မုမ္မုစရံ ပညိန္ဒြေမုတိုင်အောင် အာမန္တာချည်း။ သုဒ္ဓါဝါသ ပဋိသန္ဓေ
ကို ချန်၍ကောက်)။ ။အတိတဝါရ ပြီး၏။

အနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ စက္ခုမူ

အနာဂတဝါရ၌ စက္ခုမူ၊ သောတာ၊ သာန၊ ဇိဝှ၊ ကာယမူလီတို့ကို အာယ
တနအတိုင်း ဟောလေ။ ။ယဿ စက္ခုန္ဒြိယံ ဥပုဇ္ဇိဿတိ။ တဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ
ဥပုဇ္ဇိဿတိတိ။ ယေ ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ယေစ ပုရိသာ ဧတေ
နေဝ ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။
ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ (ဒဿေတွာ ဟု စာကိုယ်
၌ရှိ၏။ ဒယေတွာ ဟု ဆရာမြတ်တို့ သင်ရိုးပြုတော်မူကုန်၏)။ ယေစ ပုရိသာ၊
အကြင်ပုရိသတို့သည်။ ဧတေနော ဘာဝေန၊ ထိုပုရိသဘောဖြင့် သာလျှင်။ ကတိစိ
ဘဝေ၊ အမှတ်မရှိသော ဘာ၌။ ဒဿေတွာ၊ ပြုကုန်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ လတ္တံ့။
အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ယေရူပါဝစရံ ကို အာယတနအတိုင်းကောက်။ ပုရိသ
ဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သော ကာမာ
ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်
ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်
ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ စက္ခုန္ဒြေ ဣတ္ထိန္ဒြေနှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစ
ရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်
ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယ
ကား ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။
(အာယတနအတိုင်း ကောက်မြဲ။ ။ပုရိသိန္ဒြေလည်း နည်းတူ။ ဇီဝိတိန္ဒြေလည်း
ဓမ္မာယတနအတိုင်း)။ ။

သောမနသိန္ဒြေမူလီ၌ ယေ သစက္ခုကာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာ
ယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။
အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါက်တတိယဒွေး၊ ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်
ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေး
ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိ
ယဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ စက္ခုန္ဒြေ သောမနသိန္ဒြေ
နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေး
ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိ

ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဣတ္ထိန္ဒြေမူလီအတိုင်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီ၌ ယေ သစ္စက္ခါကာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာ ယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ယေ အရူပံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါက်ပဌမဒွေး၊ ရူပါဝစရဝိပါက်သောမနဿ သဟဂုတ်လေးခုဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ စန္ဒြေဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ စန္ဒြေဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ စက္ခုန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေ နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ စန္ဒြေဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ စန္ဒြေဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိလောမ ကောက်မြဲ။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ။ (သဒ္ဓိန္ဒြေမှစ၍ မနိန္ဒြေ မူလီတိုင်အောင် မနာယတနအတိုင်း ဟောလေ)။ ။စက္ခုန္ဒြေမူ ပြီးပြီ။

သာနမ္ပ

သာနိန္ဒြေမူ ဣတ္ထိန္ဒြေမူလီ၌ ယေ ပုရိသာ ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုရိသဘောဖြင့်တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရဥပပဇ္ဇန္တိ စန္ဒြေဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ စန္ဒြေ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သာနိန္ဒြေ ဣတ္ထိန္ဒြေ နှစ်ပါး ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ စန္ဒြေဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ စန္ဒြေဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ။ကောက်မြဲ။ ။[ပုရိသိန္ဒြေမူလီ၌လည်း နည်းတူလည်း၍ ဆိုသည်သာ ထူးသည်။ ဇီဝိတိန္ဒြေလည်း ဓမ္မာယတနအတိုင်း]။

သောမနဿိန္ဒြေမူလီ၌ ယေ သဿာနကာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ယေ ရူပါဝစရံ။ပ။ အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါက် တတိယဒွေးဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ စန္ဒြေဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ စန္ဒြေဖြစ်သော

သုဂတိအဟိတ်, တိဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ဘာနိဇြေ သောမနသိဇြေနှစ်ပါး ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်, တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ဝေဟပျိုလ်ဘုံမှသည် သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ဝေဟပျိုလ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ သုဘကိဏှတိုင် အောင်သာ ရူပါဝစရကိုးဘုံချင်းချင်း ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ သံသယကား ယခင်သံသယပင်။ ။ပစ္စုနိကကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ, ယေစ အရူပံ။ပ။ နန္တိ တေသံ။ ။ပစ္စိမဘဝိက။ပ။ ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံမှ ဝေဟပျိုလ် သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေကာရ ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ဝေဟပျိုလ်, သုဒ္ဓါဝါသဘုံချင်း- ချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ဝေဟပျိုလ် သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တစန္ဒဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ။(အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သည်မှာ ကောက်မြဲ)။ ။

ဥပေက္ခိဇြေမူလီ၌ ယေ သဃာနကာ သောမနသောန ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာ ယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ယေ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟာ ဝိပါက် ပဌမဒွေးဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်, တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ဘာနိဇြေ ဥပေက္ခိဇြေ နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်, တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံမှ ဝေဟပျိုလ်, သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ဝေဟပျိုလ်, သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ဝေဟပျိုလ်, သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တ

စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ (အရူပဘုံ သို့မှာ ဆိုမြဲ)။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ။ ။ပစ္စိမ ဘဝိက။ပ။ ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ဝေဟပျိုလ်ဘုံမှ သုဘကိဏှ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ဝေဟပျိုလ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်။ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါ ဝစရကိုးဘုံ ချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ ။(သဒ္ဓိန္ဒြေမှ စ၍ မနိန္ဒြေမှလီတိုင်အောင် မနာယဘနက္ခသို့ ဟောလေ)။ ။ဃာနိန္ဒြေမှလီ ပြီးပြီ။ ။

ဣတ္ထိမူ

ဣတ္ထိန္ဒြေမူ ပုရိသိန္ဒြေမူလီ၌ ယာ ဣတ္ထိယော ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ ယေ ပုရိသာ ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။အနု ဌ၌ သန္နိဋ္ဌာနကား ဣတ္ထိဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ယစင်သံသယလည်း ရ၏။ ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ (ဃာနိန္ဒြေပစ္စနိက် အတိုင်းကောက်)။

ဣတ္ထိန္ဒြေမူ ဇိဝိတိန္ဒြေမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ယေ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ယေစ ပုရိသာ ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိ ဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ။(ယေ ရူပါဝစရံ

အစရှိသည်ကို ကောက်မြဲ။ ယေစ ပုရိသာ စသည်ကိုလည်း ကောက်မြဲ။ ။
ပစ္စနိကံသံသယကား ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ တေသံ တည်း။

သောမနဿိန္ဒြေမူလီ၌ ယာ ဣတ္ထိယော ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ယေ ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ယေစ ပုရိသာ ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ။အနု ဌ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဣတ္ထိဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝအစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေးဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ဣတ္ထိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေနှစ်ပါး ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ် သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါ ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမဋ္ဌိ (ယေ ရူပါဝစရံ ကိ သာန အတိုင်းကောက်)။ ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ မဟာဝိပါက် ပဌမဒွေးဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ အရူပံ။ပ။ န္တိ။ ယေစ ပုရိသာ ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ။(ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ။ ယေစ အရူပံကို သာနအတိုင်းကောက်)။ ။ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝအစရှိသည် ဖြင့် ဖြစ်၍ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေးဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာ ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီ၌ ယာ ဣတ္ထိယော ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ယေ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာ- ယိဿန္တိ၊ ယေစ ပုရိသာ ဧတေနော ဘာဝေန။ပ။ သန္တိ တေသံ။ ။အနု ဌ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဣတ္ထိဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ မဟာဝိပါက်

ပဌမဒွေးဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်
 သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။
 ဣတ္ထိန္ဒြေ ဥပေက္ခန္ဒြေ နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ
 ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ
 အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်
 လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
 (ယေ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ အရကို သာနအတိုင်းကောက်)။ ။ပုရိသဘောဖြင့်
 တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေးဖြင့်ဖြစ်၍
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေး
 ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ
 ဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။
 ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ပုရိသာ ဧလောနေဝ ဘာဝေန။ပ။
 သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ။(ပစ္စိမဘဝိကာနံ။
 ကောက်မူ) ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝအစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ မဟာဝိပါက်
 ပဌမဒွေးဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်
 သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။
 (သဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသည်ကား ဇီဝိတိန္ဒြေမူလီနှင့်တူပြီ။ ပုရိသိန္ဒြေမူလည်း ဣတ္ထိန္ဒြေနှင့်
 တူပြီ။ ယေ ပုရိသာဟု လည်း၍ ဆိုသည်သာထူးသည်)။

ဇီဝိတမူ

ဇီဝိတိန္ဒြေမူ၌ ယဿ ဇီဝိတိန္ဒြေယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ သောမနဿိန္ဒြေယံ
 ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ
 တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုလောမဉ္စ
 သန္နိဋ္ဌာန်ကား မဟာဝိပါက် တတိယဒွေး၊ မဟဂ္ဂုတ် ဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်
 ငါးခုဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော သောမနဿ
 သဟဂုတ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏။ပ။
 ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်ရ၏။ ။သောမနဿ
 သဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှစ၍ ပစ္စိမ
 စိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ
 ဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော သောမနဿသဟဂုတ်၏
 အနန္တရတိုင်အောင် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်။ မဂ်ကို
 မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား

နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ။ ။တိဟိတ် စုတိစိတ် တေရသ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီ၌ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ ယဿ စိတ္တဿ၊အကြင် အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်၏။ အနန္တရာ၊ ။ အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်မှ စ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင် အောင်။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အစမထင်သံသရာမှ စ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင် အောင်၊ သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော မကျွတ် ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက် သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ။

[အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်မှ စ၍ ကောက်ရာ၌ ရဟန္တာ သာ ရသင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား ဝိထိဟူသမျှသည် အာ ဝဇ္ဇန်းနှင့် ကင်း၍ မဖြစ်ကောင်းသော ကြောင့်တည်း။ ထိုစကားသည် မှန်၏။ မရဏာသန္နဝိထိ၌ ဇော တဒါရုံတို့သည် သောမနဿသဟဂုတ်ပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဖြစ်သော ကြောင့် အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဖြစ်သည်။ ဇော တဒါရုံတို့ သည် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဖြစ်အံ့၊ ပဉ္စမဇော ဒုတိယတဒါရုံတို့သည် အဆုံး စွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရဟန္တာသာတည်း။ သောမနဿိန္ဒြေမူလီ၌ အဆုံးစွန်သော သောမနဿသဟဂုတ်မှ စ၍ ကောက်ရာမှာ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက် ရသည်။ ဤ၌ကား အဘယ်ကြောင့် တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက် ရလေ သနည်း။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီးကာလ၌ သောမနဿသဟဂုတ် ဇော တဒါရုံတို့သည် မဖြစ်မှ၍ အဆုံးစွန်သော မဂ္ဂဝိထိ၊ ဖလဝိထိ၊ မရဏာသန္နဝိထိ အစရှိသည် တို့သည် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ချည်းသလည်း ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဤသို့ ရသင့် မရသင့်ကို ဆင်ခြင်ထောက်ထား၍ နှလုံးသွင်းလေ]။

သဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသောမူလီတို့၌ အာမန္တာချည်း။ပစ္စိမစိတ်မှ တပါး ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက် ရ၏။

(တနည်းကား) အစမထင်သံသရာမှ စ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော မကျွတ် ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ (တနည်းကား) အစမထင် သံသရာမှ စ၍ ပစ္စိမ စိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပစ္စနိက် အာမန္တာ။ အရကား တိဟိတ် စုတိစိတ် တေရသ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။

သောမနဿမူ

သောမနဿိန္ဒြေမူ ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိဉ္စ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ သောမနဿ သမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇိဿတိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇိဿတိ တေသံ။ ။ယဿ စိတ္တဿ၊ အကြင် အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ် စိတ်၏။ပ။ ပဋိလောမဉ္စ ယဿစိတ္တဿ၊ အကြင် အဆုံးစွန်သော သောမနဿသဟဂုတ် စိတ်၏။ ။အနု လောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှ စ၍ အဆုံးစွန်သော သောမနဿသဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင် အောင် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ ။ ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော သောမနဿမှ စ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်ရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တသမဂီနံ တေသံ။ (သောမနဿိန္ဒြေနှင့် သဒ္ဓိန္ဒြေအစရှိသည် တို့သည်၎င်း၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေနှင့် သဒ္ဓိန္ဒြေအစရှိသည် တို့သည်၎င်း ဇီဝိကိန္ဒြေမူနှင့် တူပြီ။ ။သဒ္ဓိန္ဒြေမူ အစရှိသည်တို့လည်း ဇီဝိတိန္ဒြေမူနှင့် တူပြီ)။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရဉ္စ စက္ခုန္ဒြေမူ ဣတ္ထိန္ဒြေမူလိဉ္စ ရူပါစရရာနံ၊ ယေစ ပုရိသာ ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။

အာမန္တာ။ ။အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သောတိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ဝေဟပျိုလ် တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ၁၀-ဘုံ။
 မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊
 ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်
 ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ စက္ခုမြေ့သောဖြစ်၍ ဣတ္ထိမြေ့ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်
 ယောက်တို့အား ကာမတဆွဲတဘုံရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ စက္ခုမြေ့ ဣတ္ထိမြေ့
 နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေး
 ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆွဲ တဘုံလည်း ရ၏။
 သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပစ္စနိက်သံသယကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္ဆိမဘဝိ
 ကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(အာယတနအတိုင်း
 ကောက်။ ပုရိသိမြေ့မူလီလည်း နည်းတူလည်း၍ဆို။ ဇီဝိတိမြေ့မူလီလည်း ဓမ္မာ
 ယတနနှင့်တူပြီ)။ ။

သောမနဿိမြေ့မူလီ၌ ယေ သစက္ခုကာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာ
 ယိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။အနု ဌ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌
 မဟာဝိပါက်တတိယဒွေး၊ ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့
 သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်
 ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပျိုလ်
 ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ စက္ခုမြေ့သောဖြစ်၍ သောမနဿိမြေ့ မဖြစ်ပြန်ကောင်း
 သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆွဲတဘုံ၊ ဝေဟပျိုလ်ဘုံရ၏။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်
 သောဘုံ၌ စက္ခုမြေ့ သောမနဿိမြေ့နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ
 ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလ
 ဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါ
 ဝစရကိုးဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမ၌ ယခင်
 သံသယအရပင်။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊
 အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ။

ဥပေက္ခိမြေ့မူလီ၌ ယေ သစက္ခုကာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာ
 ယိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ
 ဝါ ပန ယတ္ထ။ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု ဌ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်

သောဘုံ၌ မဟာဝိပါက်ပဌမဒွေး၊ ရူပါဝစရသောမနဿသဟဂုတ်လေးခုဖြင့်ဖြစ်၍
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊
 ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်
 ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ စက္ခုမြွေ
 သာဖြစ်၍ ဥပေက္ခိန္ဒြေမဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်
 သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့
 အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံရ၏။
 မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ
 ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမ
 တဆဲ့တဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
 ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော
 အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်
 တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား
 ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။
 ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု။၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌
 နောင်ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော အပါယ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ ရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်
 ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊
 တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား အပါယ်၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်
 သော ပဉ္စဝေါကာရ တဆဲ့ခုနစ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

(သဘောရသင့်၍ ကောက်သည်၊ ပါဠိမရှိ။ အပါယ်ပဋိသန္ဓေ၌ သဒ္ဓါမယှဉ်
 သောကြောင့် ခွဲ၍ ကောက်သည်။ ပဋိလောမမှာကောက်မြဲ။ ဝီရိယိန္ဒြေ သမာ
 ဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေမူလီ၌လည်း ဤနည်းအတူ။ ။မနိန္ဒြေမူလိ မနာယတနအတိုင်း။)

သာနမူ

သာနိန္ဒြေမူ ဣတ္ထိန္ဒြေမူလီ၌ ယေ ပုရိသာ။ပ။ သန္တိ တေသံ တတ္ထ။
 ဣတရေသံ ကာမာဝစရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။
 အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိ။ပ။၌။ ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစ
 ရှိသည်ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော
 သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား
 ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သာနိန္ဒြေသာဖြစ်၍ ဣတ္ထိန္ဒြေ မဖြစ်
 ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊

အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ မိမိ။ပ။ ၌
 ဃာနိန္ဒြေ ဣတ္ထိန္ဒြေနှစ်ပါး ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေ
 ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ
 တဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား
 ကာမာဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
 ပုရိသိန္ဒြေမူလီလည်း နည်းတူ။ ။ဇီဝိတိန္ဒြေမူလီ ဓမ္မာယတနနှင့် တူပြီ။

သောမနဿိန္ဒြေမူလီ၌ ယေ သဃာနကာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိ-
 ယန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ
 ဝါ ပန ယတ္ထ။ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိ
 ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေးဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော
 ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော
 ဘုံ၌ ဃာနိန္ဒြေသာဖြစ်၍ သောမနဿိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်
 တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဃာနိန္ဒြေ သောမ
 နဿိန္ဒြေနှစ်ပါး ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော
 သုဂတိ အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား
 ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌
 သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား
 သုဘကံဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံ ရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။
 ပစ္စနိကံသံသယကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ
 တေသံ တတ္ထ။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီ၌ ယေ သဃာနကာ သောမနဿေ န ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာ-
 ယိယန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ
 ဝါ ပန ယတ္ထ။ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု ၌ သန္နိဋ္ဌာန်
 ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဟာဝိပါက် ပဌမဒွေးဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့
 သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်
 ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဃာနိန္ဒြေသာဖြစ်၍
 ဥပေက္ခိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော သုဂတိ
 အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ
 သုဂတိခုနစ်ဘုံ ရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာ

ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက် တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်း သော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံ၊ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ ။ယခင် သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကကား ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ပစ္စိမဘဝိက အစစ်အတု)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။(သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီမှစ၍ ပညိန္ဒြေမူလီတိုင်အောင် အပါယ်ကို ခွဲ၍ ကောက်မြဲ။ ။မနိန္ဒြေမူလီလည်း မနာယတန အတိုင်းပင်)။

ဣတ္ထိမူ

ဣတ္ထိန္ဒြေမူ ပုရိသိန္ဒြေမူလီ၌ ယာ ဣတ္ထိယော ဇေတေနဝ ဘာဝေန။ပ။ သန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ယေ ပုရိသာ။ပ။ သန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ် ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေသာဖြစ်၍ ပုရိသိန္ဒြေမဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာ ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နှစ်ပါးဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။(ပဋိလောမ၌လည်း နည်းတူကောက်)။ ပစ္စနိက၌ ကာမာ ဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဇိဝိ တိန္ဒြေမူလီ အနုလောမ၌ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ ရူပါဝစရာနံ အရူပါ ဝစရာနံ၊ ယေစ ပုရိသာ။ပ။ သန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(အကောက်လွယ်ပြီ။ နောက်နည်းကိုမူ)။

သောမနဿိန္ဒြေမူလီ၌ ယာ ဣတ္ထိယော ဇေတေနဝ။ပ။ ဥပေက္ခာယ ဥပ- ပဋိတော ပရိနိဗ္ဗာယိသန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ

တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ရူပါဝစရာနံ၊ ယေစ ပုရိသာ။ပ။ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု ဌိ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား မိမိ။ပ။ ဘုံ၌ ဣတ္ထိဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့်ဖြစ်၍ မဟာဝိပါက် တတိယ ဒွေးဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေသာဖြစ်၍ သောမနဿိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆွဲတဘုံ ရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက် တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိလောမဋ္ဌိ (ရူပါဝစရာနံကို ဃာနအဘိုင်းကောက်)။ ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝအစရှိသည်ဖြင့်ဖြစ်၍ မဟာဝိပါက် ပဌမဒွေးဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက် သောဘုံ၌ သောမနဿိန္ဒြေသာဖြစ်၍ ဣတ္ထိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာ ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ ရ၏။ ယခင်သံသယ လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ အသည သတ္တာနံ၊ အရူပါနံ၊ ယေစ ပုရိသာ ဧတေနော။ပ။ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ။(အကောက်လွယ်ပြီ။ ဃာနကိုမှီ၍ကောက်)။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမုလိဋ္ဌိ ယာဣတ္ထိယော ဧတေနော ဘာဝေန။ပ။ သောမနဿေန။ ပ။ နန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ၊ ယေစ ပုရိသာ။ပ။ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု ဌိ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့်ဖြစ်၍ မဟာ ဝိပါက် ပဌမဒွေးဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက် တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေသာဖြစ်၍ ဥပေက္ခိန္ဒြေမဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ သုဂတိခုနစ်ဘုံ ရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေနှစ်ပါး ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။

အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆွဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား
နောက်သာ ရ၏။ ။(ပဋိလောမ၌ ဘာနမ္မအတိုင်း။ ရူပါဝစရာနံ အရူပါ
ဝစရာနံကိုကောက်။ ။ယေစပုရိသာကိုလည်းကောက်မြဲ)။ ။ပစ္စနိကံသံသယ
ကား ပစ္စိမာဝိကာနံ၊ ယေစ ပုရိသာ။ပ။ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတော ပရိ
နိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ။ကောက်မြဲ။ ။(သဒ္ဓိန္ဒြေမှစ၍ မနိန္ဒြေတိုင်အောင်
အတူတူချည်း။ ။ပုရိသိန္ဒြေမူကိုလည်း ဣတ္ထိန္ဒြေနှင့်နည်းတူ ဆိုလေ)။

ဇီဝိတမူ

ဇီဝိတိန္ဒြေမူ သောမနဿိန္ဒြေမူလိ၌ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ဥပေက္ခာ သမ္ပ-
ယုတ္တပစ္စိမိတ္တံ ဥပုဇ္ဇိဿတိ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတု
ဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။
အနု။ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊
အဆုံးစွန်သော သောမနဿသဟဂုတ်မှစ၍ ပစ္စိမိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်
ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်
တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပျိုလ်၊ သုဒ္ဓါဝါသ
ငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်
ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော သောမနဿ
သဟဂုတ်မှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-
ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်
ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ကာမတဆွဲတဘုံ၊ ဝေဟပျိုလ်
သုဒ္ဓါဝါသတိုင်အောင်သော သုဒ္ဓါဝါသလေးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်
ကောင်းသော။ပ။ အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမိတ်၏အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဥပေက္ခာ
သဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော
သောမနဿသဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ကျွတ်ထိုက်
သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊
အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်
ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောသူ
ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် စုတေ
လတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော သောမနဿ သဟဂုတ်၏
အနန္တရတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊
အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာ
ရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌

နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်
 သောစိတ်။ပ။မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော
 ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
 ပစ္စနိက်သံသယကား ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အရကား ပစ္ဆိမစိတ်
 ၏ ခဏဟူသမင်္ဂီ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊
 အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ (အတုကောက်မြဲ)။ အသညသတ်
 ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော။ပ။ အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ ။

ဥပေက္ခာန္တေမုလီ၌ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္ဆိမ
 စိတ္တံ ဥပ္ပဇိဿတိ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ဣတရေသံ စတုဝေါကာရနံ
 ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။အာမန္တာ။ ။အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်
 ကား သောမနဿ သဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်
 သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ အရဟတ္တ
 ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါ
 ဝစရကိုးဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်
 သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာ
 သဟဂုတ်မှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရ တိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော
 ပုထုဇဉ်၊အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ကာမ
 သုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင် သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ၌
 နောင်မဖြစ်ပြန် ကောင်းသော အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။
 ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်
 ၏အနန္တရတိုင်အောင် သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊
 ပဋိသန္ဓေမှစ၍အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်
 ထိုက်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတု
 ဝေါကာရ လေးဘုံ၊အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။မိမိဖြစ်ခိုက်သော
 ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် စုတေ
 လတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ သောမနဿ
 သဟဂုတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာ
 သဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊
 အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ
 လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌
 နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။
 မကျွတ်ထိုက် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်

ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြည်သော ပဉ္စဝေါ
ကာရနှစ်ဆုံတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်
နည်းတူ။ ။

သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီ အစရှိသည်တို့၌ အနုလောမ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။
စတုဝေါကာရနံ ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော။ပ။ အသညသတ်ဘုံ ရ၏။
ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်
ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော
ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆုံနှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်
ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်
တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌ ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆုံငါးဘုံ။
မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
စုတိတိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်
သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊
သုဒ္ဓါဝါသ ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆုံတဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက် နည်းတူ။

သောမနဿမူ

သောမနဿိန္ဒြေမူ ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီ၌ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ သောမနဿ
သမ္ပယုတ္တပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇိဿတိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရနံ
ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ
ဥပေက္ခာ။ပ။ သတိ တေသံ တတ္ထ။ ။(အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကောက်မြဲ)။ ။
သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍
အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့်
ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော သောမနဿ
သဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်
ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆုံ
နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်
သောမနဿ သဟဂုတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ အဆုံးစွန်
သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် စုတေ
လတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော သောမနဿသဟဂုတ်၏
အနန္တရတိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်
သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌ

ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-
 ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ
 နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမကောက်မြဲ။ ။
 (သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီ အစရှိသည်တို့၌လည်း ဇီဝိတိန္ဒြေမူအတိုင်း အသညသတ် မပါသည်
 သာ ထူးသည်။ ။ဥပေက္ခိန္ဒြေမူ၌လည်း ဇီဝိတိန္ဒြေမူအတိုင်း အသညသတ် မပါ
 သည်သာ ထူးသည်။ ။သဒ္ဓိန္ဒြေမူ အစရှိသည်တို့၌လည်း ပဋိဝစနချည်း။ ။
 အသညသတ် အလုံးကြည်)။ ။အနာဂတဝါရ ပြီးပြီ။

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတပုဂ္ဂလဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတဝါရ၌ ယဿ စက္ခုန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။
 အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
 တေသံ။ သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။(မနိန္ဒြေမူလီတိုင်အောင် ဤနည်း
 အတူ။ အာယတနအတိုင်း ကောက်လေ)။ ။ဣတ္ထိန္ဒြေမူ ပုရိသိန္ဒြေမူလီ၌ အနု
 လောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ နဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
 တေသံ။ ။(မနိန္ဒြေမူလီတိုင်အောင် ဤနည်းအတူချည်း ကောက်လေ။ ။
 ပုရိသိန္ဒြေမူလည်း နည်းတူ)။ ။ဇီဝိတိန္ဒြေမူ၌ ယဿ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 တဿ သောမနဿိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ
 စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘဂ်က္ခဏေ တေသံ။ သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ
 စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။(ပါဠိရှိတိုင်း အကုန်ကောက်။ ပစ္စုပ္ပန်မရှိ)။ ။

သောမနဿိန္ဒြေမူ ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီ၌ အနုလောမ အာမန္တာ။ ။ပဋိလောမ၌
 သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘဂ်က္ခဏေ၊ သောမနဿိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရော
 သမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ
 သောမနဿသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။(အကြောင်းနည်းတူ။ ။
 ဥပေက္ခိန္ဒြေမူ အစရှိသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ အတိတဝါရကို နှလုံး
 သွင်း၍ ကောက်လေ။ လွယ်ပြီ)။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

(ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရ၌ စက္ခုန္ဒြေမူ ဇီဝိတိန္ဒြေမူလီ တိုင်အောင် အာယတန
 အတိုင်းကောက်လေ)။ ။သောမနဿိန္ဒြေမူလီ၌ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ

တတ္ထ။ ဣတရေသံ သစ္စက္ခကောနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ အစ္စက္ခကောနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနုလောမဉ္စိ သဒ္ဓိဋ္ဌာန်ကား ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေ တခု။ ပ။ သုဒ္ဓါဝါသဥပပဇ္ဇန္တ၊ ဝေဟပ္ပိလံ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ဝေဟပ္ပိလံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။ အပါယ် သစ္စက္ခက ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်လေးဘုံ ရ၏။ (ဝေဟပ္ပိလံနှင့် အပါယ်ကိုပါဠိမရှိ။ သဘောကို ထောက်၍ ကောက်သည်။) ။ သစ္စက္ခကပဉ္စဝေါကာရာ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘ ကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ ပဋိလောမဉ္စိ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှ တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ၊ အစ္စက္ခကကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မနုဿဘုံ၊ စာတုမဟာရာဇ်ဘုံရ၏။ ။ ပစ္စုပ္ပန်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီ အနုလောမဉ္စိ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သစ္စက္ခကောနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ အစ္စက္ခကောနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ အနုဉ္စိ ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသငါး ဘုံရ၏။ သစ္စက္ခကပဉ္စဝေါကာရာ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိလံဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပဋိလောမဉ္စိ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တဖြစ်သော ပုထု ဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိလံဘုံ။ အစ္စက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထု ဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ။ အရူပဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ ။ ပစ္စုပ္ပန်ကား သုဒ္ဓါဝါသေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ရူပါဝစရ စဝန္တ။ ပ။ တို့အား သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ အသည သတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံရ၏။ ။ (သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီအစ ပညိန္ဒြေမူလီ အဆုံးတိုင်အောင် အနု

၁-အစစ်အဘုပေါင်း၍ ကောက်ပြတော်မူ၏။ သောမနဿိန္ဒြေမူလီကဲ့သို့ ခွဲခြား၍ လည်း ကောက်နိုင်သည်။

လောမသန္နိဋ္ဌာန် အရကို အပါယ်ကို သွင်း၍ကောက်။ ။ဃာနိန္ဒြေမူ အစရှိသည် တို့၌ ဤနည်းကိုမိ၍ ဟောလေ)။ ။

ဇီဝိတမူ

ဇီဝိတိန္ဒြေမူ သောမနဿိန္ဒြေမူလိ၌ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပတ္တိစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ။ ။အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ရှေးဦးစွာ သော သောမနဿသဟဂုတ် ပဌမဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံရ၏။ ပဋိသန္ဓေစိတ် ကေုနဝိသ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့တဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သုဒ္ဓါဝါသ ဖြစ်အံ့၊ ရှေးဦးစွာသော သော မနဿသဟဂုတ် ဒုတိယဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက် သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့ အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသ ယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ (စဝန္တကို စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံကောက်။ ။ပဝတ္တိအခါ ကောက်မြဲ။ ဘင်္ဂကိုဆို သည်သာ ထူးသည်)။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပတ္တိစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ ရှေးဦးစွာသော သောမနဿသဟဂုတ် ပဌမဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။ အသညသတ် စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိ၌ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ။ပ။ နည်းတူ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေတခု၊ စေတသိက် တိ သတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ အစွာသော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ

သမင်္ဂီ။ပ။ အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။ပဋိသန္ဓေ ကျေနပ်သ။ပ။ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့တဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သုဒ္ဓါဝါသ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်။ (ဤမျှသာ သောမနဿိန္ဒြေနှင့် ထူးသည်။ ။သုဒ္ဓါဝါသ၌ ပဌမဘဝင်မှစ၍ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်ဘူးသည်ကိုထောက်၍ ကောက်လေ။ပဋိလောမကောက်မြဲ)။ ပစ္စနိက်သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာန် ဥပပတ္တိစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာ စဝန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။(ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဘင်္ဂကိုကောက်။ ။သဒ္ဓိန္ဒြေ မူလီ အစရှိသည်လည်း ဤအတူ)။ ။

သောမနဿိန္ဒြေပူ ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီ အစရှိသည်တို့၌ အနုလောမ အာမန္တာ ချည်း။ ။ပဋိလောမ၌(စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တာန်၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ) ၁။ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာန်၊ ပဝတ္တေ သောမနဿသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ သုဒ္ဓါဝါသ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသောစတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော။ပ။ ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။(သံသယကို ပစ္စုပ္ပန်က အတိုင်းကောက်)။ပစ္စနိက်ကား သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာန် အသညသတ္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေစိတ်တခု၊ စေတသိက်တိ သတ္တိ၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ၊ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူ သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီ အစရှိသည်တို့၌ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တာန်၊ ပဝတ္တေ။ပ။

၁-“သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ’ ဟု အရကောက်ဆရာတော်မှာထားသည့်အတိုင်း ယခုပါဠိတော်များ၌ ရှိနေသည်။ ဤဝိဘင်းအရ ကောက်လျှင်—
 “သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံရ၏”ဟု ကောက်လေ။

ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ
 ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဥပေက္ခာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။(သော
 မနဿိန္ဒြေမ္မစ၍ အလုံးစုံသောမူတို့၌ ပဋိလောမမှာ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ
 သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။ အစရှိသည်ဖြင့် သင်ရိုး ဟောရိုး ဆရာ
 မြတ်တို့ပြုတော်မူကုန်၏) လွယ်ပြီ။ ။သဒ္ဓိန္ဒြေမ္မ အစရှိသည်တို့၌ သုဒ္ဓါဝါသံ
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံချည်း။ အနုကိုထုတ်လေ။ ပဋိ၌သင့်ရာ။ သဒ္ဓါဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါ
 ဒက္ခဏေ အစရှိသည်ကိုထုတ်၍ဟော။ ။ပစ္စနိကံသံသယမှာ သုဒ္ဓါဝါသာနံ
 ဥပပတ္တိစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ ချည်း ထုတ်။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာတိတ
 ဝါရ ပြီးပြီ။ ။

ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ စက္ခုမူ

စက္ခုနှင့်သောတ အစရှိသည်တို့ကို အာယတန အတိုင်း ဟောလေ။ ။
 ဣတ္ထိန္ဒြေမ္မလီ၌ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါ
 ဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ယေစ ပုရိသာ တေတေနဝ ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ
 ဒဿေတာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သစက္ခု
 ကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခုကာနံ
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုလောမ၌
 သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္စိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ဖြစ်၍
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု
 လတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 သုံးယောက်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုး
 ဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ
 ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ပုရိ
 သဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော
 သစက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလ
 ဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်ရ၏။ ဣတ္ထိန္ဒြေဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သစက္ခုက ပဉ္စဝေါကာရ
 ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်လည်းရ၏။
 သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဣတ္ထိန္ဒြေဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ အစက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊
 သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိ

အဟိတ်, တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗာန်, အရူပေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ, ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ, ယေစ ပုရိသာ တေတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။(ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗာန် အစရှိ သည်တို့ကို အာယတနအတိုင်းကောက်) ။ ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝအစရှိ သည်ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ အစက္ခကကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်, သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ်, အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်, တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် ရ၏။ ။(ပုရိသိန္ဒြေလည်းနည်းတူ။ ဣတ္ထိပုရိသလည်း၍ ဆိုသည်သာ ထူးသည်)။

သောမနသိန္ဒြေမူလိ၌ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ, ယေစ သ စက္ခကော ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သစက္ခကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိလောမနည်းတူ။ ။အနု။ ၌ သန္တိဋ္ဌာန်ကား ပစ္စိမဘဝိကပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ။ပ။ မဟာဝိပါက်တတိယ ဒွေး၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးခုဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သစက္ခက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။ ။သောမနသိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သစက္ခက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံး ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ ။ပဋိလောမ၌ သောမနသိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ။ပ။ အစက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်, သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ်, အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်, တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ယခင်သံသယ လည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗာန်, အရူပေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ, ယေစ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ (ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗာန် အရူပပစ္စိမဘဝိကကို ကောက်မြဲ)။ ။မဟာ ဝိပါက် တတိယဒွေး၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးခုဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရစဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလ ဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ အစက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ်, သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အသညသတ်, အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ် သော သုဂတိအဟိတ်, တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိ၌။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ, ယေစ သစက္ခကော သောမနသေန ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ

တေသံ။ ဣတရေသံ သစ္စက္ခကောနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိလောမနည်း
 တူ။ ။အနု ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်
 သော။ပ။ မဟာဝိပါက် ပဌမဒွေး၊ ရူပါဝစရဝိပါက် သောမနဿဟဂုတ်လေးခု
 ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သော သစ္စက္ခက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော
 ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော သစ္စက္ခက။ပ။၏။ ။သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိ
 လောမဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော
 စဝန္တ။ပ။ အစ္စက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ၊ အသညသတ်၊ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်
 သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်ရ၏။ ။
 ယခင်သံသယလည်းရ၏။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗာန်၊
 အရူပ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ
 တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။(ပဉ္စဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ အရူပ ပစ္ဆိမဘဝိက ကို
 ကောက်မြဲ) မဟာဝိပါက် ပဌမဒွေး၊ ရူပါဝစရဝိပါက် သောမနဿဟဂုတ် လေး
 ခုဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေး
 ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ အစ္စက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ
 ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ်၊ အရူပ ဥပ
 ပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။(သဒ္ဓိန္ဒြေ
 မူလိမှစ၍ မနိန္ဒြေမူလိတိုင်အောင် မနာယတန အတိုင်း ဟောလေ)။ ။စက္ခိန္ဒြေ
 မူ ပြီး၏။

သာနမူ

သာနိန္ဒြေမူ ဣတ္ထိန္ဒြေမူလိဌိ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ
 ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ယေစပုရိသာ ဧတေနဝ
 ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။
 ဣတရေသံ သဿာနကောနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ
 စဝန္တာနံ၊ အဿာနကောနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနုဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္ဆိမ
 ဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 နှစ်ယောက်။ (ကာမမူ ရူပ အရူပသို့တက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အာယတန အတိုင်း
 ကောက်) ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝအစရှိသည်ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့
 သော သဿာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်ရ၏။ ဣတ္ထိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သဿာနက ကာမာဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်
 လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမဌိ ဣတ္ထိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်

ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလ
ဌာန်နှစ်ယောက်။ အသာနက ကာမာဝစရဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိ
အဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊
တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ယခင်သံသယလည်းရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား
ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ
ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ယေစ ပုရိသာ တေတေနဝ
ဘာဝေန။ပ။ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ (ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ စသည်ကို
ကောက်မြဲ)။ ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝအစရှိသည်ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်
ဖလဌာန် နှစ်ယောက်၊ အသာနကကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိ
အဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ
ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်
ရ၏။ ။(ပုရိသိန္ဒြေလည်းနည်းတူ။ ။ဇီဝိတိန္ဒြေ ဓမ္မာယတနအတိုင်း)။

သောမနဿိန္ဒြေမူလိ၌ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ
သသာနကာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
တေသံ။ ဣတရေသံ သသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိလောမ၌
နည်းတူ။ ။အနု။၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္စိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ။ပ။
မဟာဝိပါက်တတိယဒွေး၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ငါးခုဖြင့်ဖြစ်၍
ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေး
ယောက်၊ အောက်ဖလဌာန်နှစ်ယောက် ရ၏။ ။သောမနဿိန္ဒြေဖြစ်ပြန်ကောင်း
သော သသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်
ဖလဌာန်နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောမ
နဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေး
ယောက်၊ အောက်ဖလဌာန် သုံးယောက်။ အသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါ
ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အောက်ဖလ
ဌာန်သုံးယောက်ရ၏။ ယခင်သံသယလည်းရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ကာမာ
ဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ဥပေက္ခာယ
ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ။(ကာမာဝစရပရိနိဗ္ဗန္တ
စသည်ကို ကောက်မြဲ)။ ။မဟာဝိပါက်တတိယဒွေး၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက်ဥပေက္ခာ
သဟဂုတ်ငါးခုဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော
ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဌာန်သုံးယောက်။ အသာနက ကာမာဝစရ
ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါ

ဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်ရ၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိဉ္စိ။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ သဿာ နကာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ သဿာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။ပဋိလောမနည်းတူ။ ။အနု။ ဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္စိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ။ ပ။ မဟာဝိပါက် ပဌမဒွေး၊ ရူပါဝစရဝိပါက် သောမနဿသဟဂုတ်လေးခုဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သဿာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလ ဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်ရ၏။ ဥပေက္ခိန္ဒြေဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သဿာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပေက္ခိန္ဒြေဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော စန္ဒြိယဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေး ယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ အဿာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံး ယောက်ရ၏။ ။ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ သဿာနက ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စန္ဒြိယနံ တေသံ။ (ကာမာဝစရပရိနိဗ္ဗန္တ စသည်ကို ကောက်မိ)။ မဟာဝိပါက် ပဌမဒွေး၊ ရူပါဝစရ ဝိပါက်သောမနဿ သဟဂုတ်လေးခုဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စန္ဒြိယဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ အဿာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ရ၏။ ။ သာနိန္ဒြေမူ ပြီးပြီ။

ဣတ္ထိမူ

ဣတ္ထိန္ဒြေမူ ပုရိသိန္ဒြေမူလိဉ္စိ။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ၊ ယာစ ဣတ္ထိယော ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ယာစ ဣတ္ထိယော ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တာသံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ။ ဣတရေသံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စန္ဒြိယနံ၊ နဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနု။ ဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္စိမဘဝိက ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံသို့

ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။

[မိန်းမတို့သည် အရိယာဖြစ်စေ၊ အရိယာမဟုတ်သည်ဖြစ်စေ သမာပတ်ရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော်လည်း ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာတုံသဖြစ်၍ အထက် ဗြဟ္မာတုံသဖြစ်နိုင်။ တဖန် ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာတုံမှ ဆင့်၍ တက်သည့်သူကို ရည်၍ “ယာစ ဣတ္ထိယော ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ” အစရှိသည်ကိုဟောတော် မူသတည်း။]

ဣတ္ထိဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် ရ၏။ ပုရိသိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုရိသိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန် ကောင်းကော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ နပုပုရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ ရူပါဝစရ အရူပါ ဝစရ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယာစ ဣတ္ထိယော ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ယာစ ဣတ္ထိယော ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တာသံ စဝန္တိနံ တာသံ။ ။ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္စိမဘဝိက ပုရိသ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ။(ရသင့်၍ကောက်သည်။ ဝိဘင်းမရှိ)။ ပစ္စိမ ဘဝိက ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ စဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ဣတ္ထိကာမာ ဝစရ စဝန္တ၊ ပုရိသကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်

၁-ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ။ပ။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ။ ဟု ပါဠိတော်များ၌ရှိ၏။ ။အရကောက်၌မူကား အနုလုံ အနုလောမ တဘက်ရနှင့် ညီစေရန် ပြင်ဆင်၍ ထားတော်မူသည်။ သောမနသိန္ဒြိယ ဥပေက္ခိန္ဒြိယ မူလိတို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင်။

ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ဣတ္ထိဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ဣတ္ထိကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ နပုံပုရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်, တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ရ၏။

[အရိယာဖြစ်သော ပုရိသသည် ဣတ္ထိမဖြစ်ရာပြီ။ ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ် လေးယောက်သာ ကောက်သင့်တော့သည်။ အရိယာဖြစ်သော မိန်းမ တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီး၌ ပုရိသလိင်ပြန်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုကုန်၏ဟူ၍ ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကုန်၏။ ။ဇိဝိတိန္ဒြေမူလီ လွယ်ပြီ။]

သောမနဿိန္ဒြေမူလီ၌။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ, ယာစ ဣတ္ထိ ယော ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တာသံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ။ ။ ဣတရာသံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ, နဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ ။အနု ဌံ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္ဆိမဘဝိက ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေး၊ မဟာဂုတ်ဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးခုဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိ နိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သောပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက် ရ၏။ ။သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန် ကား သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ နပုံပုရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ရူပါ ဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်, တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။ သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္ထိ။ပ။ ။၏။ ပစ္စနိက်သံသယကား ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ,ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမ ဘဝိကာနံ, ယာစ ဣတ္ထိယောဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တာသံ စဝန္တိနံ တာသံ။ (ဧတေနော ဘာဝေန အစရှိသည်ကို မလိုပြီ။ ဣတ္ထိန္ဒြေကား အနာဂတ်မဟုတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း)။ ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္ဆိမဘဝိကပုရိသ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ပစ္ဆိမဘဝိက ရူပါဝစရ အရူပါ ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ စဝန္တ

ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေး၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ငါးခုဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ စဝန္တ၊ နပုံပုရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိဉ္စ။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ၊ ယာစ ဣတ္ထိယော သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တာသံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ။ ဣတရာသံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ။ ။ယဿ ဝါပန နည်းတူ။ ။အနုဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန် ကား ပစ္စိမဘဝိက ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ မဟာဝိပါက် ပဌမဒွေး၊ ရူပါဝစရဝိပါက် သောမ နဿသဟဂုတ်လေးခုဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် ရ၏။ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက် သာရ၏။ ။(ပဋိလောမဉ္စ ကောက်မြဲ။ ။ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဆို၍ကောက်လေ)။ ပစ္စိမဘဝိကသံသယကား ကာမာဝစရပရိနိဗ္ဗာန်၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယာစ ဣတ္ထိယော သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တာသံ စဝန္တိနံ တာသံ။ ။(သောမနဿကို မှီ၍ကောက်)။

သဒ္ဓိန္ဒြေမူလိ အစရှိသည်တို့၌ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ။ ဣတရာသံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ။ ။ယဿ ဝါပန။ (နည်းတူ)။ ။အနုဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္စိမဘဝိက ဣတ္ထိ။ပ။ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် ရ၏။ ပစ္စိမဘဝိကမှ တပါး ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပရိနိဗ္ဗာန်မှ တပါး ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ နပုံပုရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ ပစ္စိမဘဝိကသံသယကား ကာမာဝစရပရိနိဗ္ဗာန်၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပစ္စိမ ဘဝိကာနံ တေသံ။ ။ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗာန် ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္စိမဘဝိက ပုရိသ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ပစ္စိမဘဝိက ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်

ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ စဝန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ဣတ္ထိန္ဒြေမူ ပြီး၏။ ။ပုရိသိန္ဒြေမူလည်း နည်းတူ။

ဇိဝိတမူ

ဇိဝိတိန္ဒြေမူ သောမနဿိန္ဒြေမူလီ၌ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇိဿတိ၊ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ဣတရေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘဂ်က္ခဏေ တေသံ။ ။အနု ဌ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ် စုတိစိတ် တေရသ။ပ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော သောမနဿသမ္ပယုတ္တမှ စ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက် ရ၏။ ။ ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေဝီသ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေး ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ သောမနဿသမ္ပယုတ္တဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင်မှ စ၍ ပစ္ဆိမစိတ် ၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင်မှ စ၍ အဆုံးစွန်သော သောမနဿ သမ္ပယုတ္တ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်။ (ပစ္ဆိမ ဘဝိကကို ယူလေ)။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင် မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံး ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပရိနိဗ္ဗန္တမှတပါး စုတိစိတ် ကျေဝီ သ။ပ။ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ သောမနဿသမ္ပယုတ္တဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော သောမနဿ သမ္ပယုတ္တ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘဂ်က္ခဏ။ပ။ ကျွတ် ထိုက်သောတိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်။ ဘဝမဆုံးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘဂ်က္ခဏ သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်

သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။
ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပစ္စိမိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ
ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တပစ္စိမိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ။ ။
တိဟိတံ စုတိတေရသ။ပ။ ပစ္စိမိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ
ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော သောမနဿသဟဂုတ်မှစ၍ ပစ္စိမိတ်၏ အနန္တရတိုင်
အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်
သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက် ရ၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိဋ္ဌိ။ ။ပစ္စိမိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ
သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္စိမိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ
တေသံ။ ဣတရေသံ နည်းတူ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ
စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။အနု ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်စုတိ။ပ။
အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော
သူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်မှစ၍ ပစ္စိမိတ်၏ အနန္တရတိုင်
အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တ
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ။ပ။ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံး
ယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊
ပဋိသန္ဓေ့နောင် ပဌမဘဝင်မှ စ၍ ပစ္စိမိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ သောမနဿ
သဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ့နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍
အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏
ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်။ ဘဝ
မဆုံးသေးသောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ့နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ဖြစ်
ထိုက်သော။ပ။ မကျွတ်ထိုက် - ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံး
ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ ။
ပဋိလောမ၌ လွယ်ပြီ။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပစ္စိမိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယဿ
စိတ္တဿ အနန္တရာ သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္စိမိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တဿ စိတ္တဿ
ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။(အနုလုံ အနုလောမသန္နိဋ္ဌာန် အတိုင်းဘင်္ဂက္ခဏဆို)။

သဒ္ဓိန္ဒြေမူလိစသည်တို့၌ ပစ္စိမိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။ပ။ ဣတရေသံ။
နည်းတူ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ
တေသံ။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ် စုတိတေရသ။ပ။ ပစ္စိမိ-
စိတ်၏။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ။ပ။
အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပဋိသန္ဓေ့နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ ပစ္စိမိ
စိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်

သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊
 ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏
 ဥပ္ပါဒက္ခဏာ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်
 သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်
 သာရ၏။ (ပဋိလောမ၌ နည်းတူကောက်။ စဝန္တ ဘင်္ဂက္ခဏသာ ထူးသည်။) ။ ။
 ပစ္စနိကံသံသယကား ပစ္စိမ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။(ကောက်မြဲ)။ ။
 ဇီဝိတိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

သောမနဿမူ

သောမနဿိန္ဒြေမူ ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိ၌ သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တဿ
 ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တံ
 ဥပ္ပဇိဿတိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ဣတရေသံ သောမနဿေန
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သောမနဿသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။
 ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ သောမနဿဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ
 ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။(ဤ၌ သဗ္ဗေသံ
 စဝန္တာနံဟု ပါဠိရှိ၏)။ အနုလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောမနဿ သမ္ပယုတ်
 ပစ္စိမစိတ် ခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ်။ သောမနဿ သဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်
 သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်နေောင် ဖြစ်ထိုက်သော သောမနဿ သဟဂုတ်၏
 ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သောမနဿ
 ပဋိသန္ဓေရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်
 ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်မှ စ၍ အဆုံးစွန်သော
 သောမနဿသဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော သောမနဿ
 သဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီ၊ သောမနဿ သဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့
 သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာ
 သဟဂုတ်၏ ရှေးဖြစ်ထိုက်သော သောမနဿသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု
 ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်။ ဘဝမဆုံး
 သေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ နေောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်
 ထိုက်သော သောမနဿသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော
 မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်။ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမ၌
 သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊

ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်တို့၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန် သံသယကား သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဥပေက္ခာ သမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တ သမင်္ဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ သောမနဿသမ္ပယုတ္တ ပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။သောမနဿသမ္ပယုတ်ပစ္စိမစိတ် ခြောက်ခုတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ် ပစ္စိမစိတ် ခုနစ်ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ သောမနဿ သဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်မှ စ၍ ပစ္စိမစိတ်၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ (ဒေါမနဿ မရကောင်းပြီ)။ ။

သဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသောမူလီတို့၌။ ။သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါ ဒက္ခဏေ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။နည်းတူ။ ။ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောမနဿသမ္ပယုတ် ပစ္စိမစိတ်ခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။သောမနဿ ပဋိသန္ဓေရှစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ ပဝတ္ထိအခါ ပစ္စိမ စိတ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော သောမနဿသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်။ မင်္ဂါမရလတ္တံ့သော သူဖြစ်အံ့။ ဖြစ်ထိုက်သော သောမနဿသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်လည်း ရ၏။ ။ပဋိ သောမဉ္ဇိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏာသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်

ပုထုဇဉ် အရိယာရှစ်ယောက်။ ဘဝမဆုံးသေးသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု သုခဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်- ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ (ဤ၌ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်ကောက်ရာ၌ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက် သာမညယူ၍ နောက်၌ မကျွတ် ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ယူ၍ တနည်းကောက်)။ ။ ပစ္စုနိက်သံသယကား သောမနဿ သမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ။ (ကောက်မြဲ)။ ။ သောမနဿိန္ဒြေမူ ပြီး၏။ ။

ဥပေက္ခာဒိမ္မ

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူ သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီ အစရှိသော မူလီတို့၌။ ။ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ဣတရေသံ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ ။ (ဣတရေသံ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဟု ဆရာတို့ သင်ရိုး ဟောရိုး ပြုကုန် ၏)။ ။ ယဿ ဝါ ပန။ သဗ္ဗေသံစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဥပေက္ခာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။ (ဤ၌ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံဟု ပါဠိရှိ၏)။ ။ အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ် ပစ္စိမစိတ်ခုနစ်ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။ ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေ တဆယ့်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ ပ။ ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပစ္စိမစိတ်မှတစ်ပါး ဖြစ်ထိုက်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာရှစ်ယောက်။ မင်္ဂါမရလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ဖြစ်ထိုက်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ (သောမနဿိန္ဒြေ မူကဲ့သို့လည်းကောက်)။ ပဋိလောမလွယ်ပြီ။ ။ ပစ္စုနိက်သံသယကား ဥပေက္ခာ သမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ။ ။ (ကောက်မြဲ။ လွယ်ပြီ)။

သဒ္ဓိန္ဒြေမူ ဝီရိယိန္ဒြေမူလီ အစရှိသည်၌ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ သဒ္ဓါယ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ သဒ္ဓါသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။ ပ။ (ဣတရေ

၁-ဣတရေသံ သဟေတုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ သဒ္ဓါသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။ (ပါဠိတော်)

သဒ္ဓါသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဟူ၍လည်း ထုတ်ကုန်၏။ ။ပဋိလောမ၌ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ သဒ္ဓါဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ ။အနု။၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား တိဟိတ်စုတိ။ပ။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသ။ပ။ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ ပဝတ္တိအခါ ပစ္စိမစိတ်မှတစ်ပါး သောဘဏစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါ။ပ။ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အရိယာရစ်ယောက်။ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ဖြစ်ထိုက်သော သောဘဏစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပဋိလောမ၌ နည်းတူ ကောက်လေ။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ။ ။

ဝီရိယိန္ဒြေမ္မ အစရှိသည်တို့၌လည်း ပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဟုအနုလောမ၌ ထုတ်မြဲ။ ။ပဋိလောမ၌လည်း။ ဝီရိယဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။ အစရှိသည် ထုတ်မြဲပင်။ ။(အကောက်မှလည်း ဣန္ဒြေအားလျော်စွာ ဝိပ္ပယုတ်ကိုထုတ်၍ ဟောလေ)။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။ ။(ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ
စက္ခုမ္မ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ စက္ခုန္ဒြေမ္မ ဣတ္ထိန္ဒြေမ္မလိ၌။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ ပုရိသာ ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သစက္ခုကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခုကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု။၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား (ပစ္စိမဘဝိကာ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ အစရှိသည်ကို အာယတန-စက္ခုနှင့် ဃာနအတိုင်းကောက်)ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သစက္ခုကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သစက္ခုကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သစက္ခုကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေဖြစ်ပြန်ကောင်းသော

ကာမာဝစရစဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အစက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံရ၏။ ယခင်သံသယလည်းရ၏။ ။ ဖစ္စနိက်သံသယကား ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာ စဝန္တာနံ၊ အသည သတ္တာနံ၊ အရူပါနံ၊ ယေစ ပုရိသာ ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရစဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ ရူပါဝစရစုတိငါးခု။ ပ။ ရူပါဝစရစဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ အသညသတ်၊ အရူပပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက် တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်း သော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေ မဖြစ် ပြန်ကောင်းသော အစက္ခုကကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရခြောက်ဘုံ ရ၏။ ။ ပုရိသိန္ဒြေ မူလိနည်းတူ။ ။ (ဇီဝိတိန္ဒြေမူလိလည်း ဓမ္မာယတနအတိုင်း)။ ။

သောမနဿိန္ဒြေမူလိ၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ သစက္ခုကာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခုကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား (ပစ္ဆိမဘဝိကပဉ္စဝေါကာရ- ဥပပဇ္ဇန္တ အစစ်အတုကောက်မြဲ)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဟာဝိပါက်တတိယဒွေး၊ ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်ဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သစက္ခုက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပွိုလ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သောမနဿိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သစက္ခုက- ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပွိုလ်ဘုံရ၏။ ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သောမနဿိန္ဒြေဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သစက္ခုက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား

ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိလောမ၌သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အစက္ခကကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မနုဿဘုံ၊ စာတု မဟာရာဇဘုံရ၏။ ယခင်သံသယလည်းရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ပဉ္စဝေါ- ကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာန်၊ အသညသတ္တာန်၊ အရူပါနံ၊ ယေစ သစက္ခက ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာန် တေသံ တတ္ထ။ ။(ပဉ္စဝေါကာရ- ပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ်အတုကောက်)။ အသညသတ် အရူပပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေး၊ ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် ဝိပါက်ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပွိုလ်ဘုံ။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သောမနဿိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမ တဆဲ့တဘုံ၊ ဝေဟပွိုလ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သောမနဿိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန် ကောင်းသော အစက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရခြောက်ဘုံရ၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိ၌ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ သစက္ခက သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သစက္ခကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တာနံ၊ အစက္ခကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား (ပစ္စိမဘဝိက ပဉ္စဝေါ ကာရ အစစ်အတု ဘုံကောက်မြဲ)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဟာဝိပါက်ပဌမဒွေး၊ ရူပါဝစရဝိပါက် သောမနဿသဟဂုတ်လေးခုဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက် သောဘုံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သစက္ခက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင် သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ ရ၏။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော သစက္ခက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေး

ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပွိုလ်
 တံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
 မိမိဖြစ်ခိုက်သော တံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ
 စက္ခုဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့
 အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပွိုလ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောတံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေ
 ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အစက္ခက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိ
 အဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ။
 မိမိဖြစ်ခိုက်သောတံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တစက္ခု
 ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား အရူပ
 လေးဘုံရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကံ သံသယကား ပဉ္စဝေါ
 ကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ ယေစ သစက္ခက
 သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စက္ခုနံ တေသံ တတ္ထ။ (ပဉ္စ
 ဝေါကာရ ပရိနိဗ္ဗန္တအစစ် အတု ဘုံကောက်မြဲ။ အရူပပစ္ဆိမဘဝိကအစစ်အတုဘုံ
 ကောက်မြဲ) ။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ မဟာဝိပါက်ပဌမဒွေး၊ ရူပါဝစရဝိပါက်
 သောမနဿ သဟဂုတ်လေးခုဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ
 စက္ခုဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံး
 ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ
 ကိုးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောတံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေမဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ
 စက္ခုဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံး
 ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ
 ကိုးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောတံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေမဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အစက္ခက ကာမာ
 ဝစရဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 ကာမာဝစရခြောက်ဘုံရ၏။ ။

သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီ၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။
 ဣတရေသံ သစက္ခကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿဝါ ပန ယတ္ထ။
 ပဉ္စဝေါကာရ စက္ခုနံ၊ အစက္ခကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ အရူပါနံ
 တေသံ တတ္ထ။ ။အနု၌သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္ဆိမဘဝိကပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်
 ဘုံ။ (အတုလည်းကောက်) ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော တံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 သစက္ခက အပါယ်ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သောဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပါယ်
 လေးဘုံရ၏။ (ရသင့်၍ကောက်သည်၊ ဝိဘင်းမရှိ) ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောတံ၌ သဒ္ဓိန္ဒြေဖြစ်
 ပြန်ကောင်းသော သစက္ခကပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊
 ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ
 ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပွိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား

နောက်သာ။ ။ပဋိ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သဒ္ဓိန္ဒြေဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်
 ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိလ်။ပ။
 ဆယ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သဒ္ဓိန္ဒြေဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အစက္ခက ကာမာ
 ဝစရဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်တို့အား ကာမာဝစရနှစ်ဘုံ။မိမိဖြစ်
 ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော။ပ။ အရူပလေးဘုံရ၏။ ။ပစ္စနိက်
 သံသယကား ပဉ္စဝေါကာရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ အရူပေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ အသည
 သတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ (ပဉ္စဝေါကာရပရိနိဗ္ဗန္တ အစစ်အတု ဘုံကောက်မြဲ)။ မိမိ
 ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သဒ္ဓိန္ဒြေမဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အစက္ခက ကာမာဝစရ ဥပ
 ပဇ္ဇန္တဖြစ်သောဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ
 ခြောက်ဘုံ။ (အရူပပစ္ဆိမဘဝိက အစစ်အတုဘုံ။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံကောက်
 မြဲ)။ ။ပညိန္ဒြေတိုင်အောင်မထူးပြီ။ ။မနိန္ဒြေမူလိ မနာယတနနှင့်မထူးပြီ။ ။
 စက္ခုန္ဒြေမူ ပြီး၏။ ။

သာနမူ

သာနိန္ဒြေမူ ဣတ္ထိန္ဒြေမူလီ၌။ ။ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊
 ယေစပုရိသာ ဧတေနောဘာဝေန။ပ။ သန္နိတေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သဿာနကာ
 နံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယ သ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရစဝန္တာနံ၊ အဿာ
 နကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု၌သန္နိဋ္ဌာန်ကား (ပစ္ဆိမဘဝိ
 က ကာမာဝစရ အစစ်အတု ကောက်မြဲ)။ ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိ
 သည်ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သဿာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်
 သောသုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့
 အား ကာမာသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေမဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 သဿာနကကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံရ၏။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌
 ဣတ္ထိန္ဒြေဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သဿာနက ကာမာဝစရဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်
 လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်းရ၏။ ။
 သံသယကားနောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌
 ဣတ္ထိန္ဒြေဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌
 ဣတ္ထိန္ဒြေဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အဿာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိ
 အဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရငါးဘုံ ရ၏။ ။
 ပစ္စနိက်သံသယကား ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ၊
 ယေစပုရိသာ ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိသန္နိ တေ-

သံ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ (ကာမာဝစရပရိနိဗ္ဗန္တ စသည်ကိုကောက်မြဲ)။ ပုရိသ
 ဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာ
 ဝစရ စဝန္တ၊ အသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊
 တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခနစ်ဘုံ။
 မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ စဝန္တ
 အသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆုတဘုံ ရ၏။

သာနမူ သောမနဿိန္ဒြမူလီ၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊
 ယေစ သသာနကာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သသာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ
 တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ၊ အသာနကာနံ
 ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု ဌံ သန္နိဋ္ဌာန်
 ကား (ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ အစစ်အတိုကို ကောက်မြဲ)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော
 ဘုံ၌ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေးဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သသာနက
 ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌
 သောမနဿိန္ဒြ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သောပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆု
 တဘုံ ရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သောမနဿိန္ဒြ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 သသာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်
 ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခနစ်ဘုံလည်း ရ၏။
 သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိ ဌံ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌
 သောမနဿိန္ဒြ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိ
 အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ
 သုဂတိခနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သောမနဿိန္ဒြ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 အသာနက။ပ။ သုဂတိအဟိတ်။ပ။ ကာမာဝစရနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌
 နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ
 ကိုးဘုံရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား ကာမာဝစရ
 ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ၊ ယေစ
 သသာနကာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ
 တတ္ထ။ ။(ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ စသည်ကိုကောက်မြဲ)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌
 နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်

ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံ။ (ရသင့်၍
ကောက်သည်။ ဝိဘင်းမရှိ)။ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေးဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်
ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်
သောဘုံ၌ သောမနဿိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော
ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။
မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သောမနဿိန္ဒြေမဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အဿာနကကာမာ
ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
နိရယကြဉ်သော ကာမာဝစရငါးဘုံ ရ၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလ၌ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ယေစ
သဿာနကာ သောမနဿေန။ပ။ တေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရ စဝန္တာနံ၊ အဿာနကာနံ ကာမာဝစရံ
ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ရူပါဝစရနံ အရူပါဝစရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု ဌံ သန္နိဋ္ဌာန်
ကား (ပစ္စိမဘဝိက ကာမာဝစရ အစစ်အတုကောက်မြဲ)။ မိမိ။ပ။ ၌ မဟာ
ဝိပါက် ပဌမဒွေးဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော သဿာနက ကာမာဝစရ
ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေ မဖြစ်
ပြန်ကောင်းသော သဿာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊
ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်
ဘုံ ရ၏။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သဿာနက
ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ
ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်
ကောင်းသော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလ
ဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေ
ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အဿာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊
သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌
နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော
တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံ၊ အရူပ
လေးဘုံ ရ၏။ ယခင်သံသယလည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ကာမာ
ဝစရ ပရိနိဗ္ဗာန်နံ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အသည
သတ္တာနံ၊ ယေစသဿာနကာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ
စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ ရူပါဝစရ စသည်ကို ကောက်

မြဲ)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား သုဘ ကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံ။ (ရသင့်၍ကောက်သည်။ ဝိဘင်းမရှိ)။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ မဟာဝိပါက် ပဌမဒွေးဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အဃာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား ကာမာဝစရ ငါးဘုံရ၏။ ။ (သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီ အစရှိသည်တို့၌ လွယ်ပြီ။ ။ စက္ခုန္ဒြေမူကို မှီ၍ ကောက်လေ)။

ဣတ္ထိမ

ဣတ္ထိန္ဒြေမူ ပုရိသိန္ဒြေမူလ၌။ ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ၊ ယာစ ဣတ္ထိယော ဧတေနော ဘာဝေန။ပ။ တာသံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ။ ဣတရာသံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာဝစရာ စဝန္တာနံ၊ နဣတ္ထိနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ အနု ဌ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္စိမဘဝိက ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံ။ ဣတ္ထိဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ပုရိသိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံ ရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ပုရိသိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ပုရိသိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်း သော ကာမာဝစရ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ပုရိသိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်

ကောင်းသော နပုပ္ပရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံ ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသ
 ယကား ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ၊ ယာစ ဣတ္ထိယော
 ဧတေနော ဘာဝေန။ပ။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တာသံ စန္ဒိနံ တာသံ တတ္ထ။ ။
 ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္စိမဘဝိက ပုရိသ ဥပပဇ္ဇန္တ
 ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
 ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 ကာမာဝစရ စန္ဒ၊ နပုပ္ပရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သောပုထုဇဉ် လေး
 ယောက်၊အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ ရူပါဝစရ အရူပါ
 ဝစရပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ။ ဣတ္ထိဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်
 ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ စန္ဒ၊ နပုပ္ပရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော
 သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား
 ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ ပုရိသိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 ကာမာဝစရ စန္ဒ၊ နပုပ္ပရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေး
 ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ တဆဲတဘုံ ရ၏။

ဇီဝိတိန္ဒြေမလိဉ္စ။ ။ပစ္စိမဘဝိကာနံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ။
 ဣတရာသံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာ
 ဝစရာ စန္ဒာနံ၊ နဣတ္ထိနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ
 တေသံ တတ္ထ။ ။အနု။ ။ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္စိမဘဝိက ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ
 ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား
 ကာမာသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ ရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်
 ကောင်းသော ဣတ္ထိ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ ။(ပဋိ
 လောမဉ္စ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဆို၍ ကောက်။
 လွယ်ပြီ)။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါဝစရေ အရူပါ
 ဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ကာမာဝစရပရိနိဗ္ဗန္တ ဖြစ်သော အရဟတ္တ
 ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။ ပစ္စိမဘဝိကပုရိသ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်။
 အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်
 ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ စန္ဒ၊ နပုပ္ပရိသ
 ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
 နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ။ (အကြောင်းကောက်မြဲ)။

သောမနဿိန္ဒြေမူလီ၌ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ဣတ္တိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ၊ ယာစဣတ္တိယော၊ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တာသံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ။ ဣတရာသံ ဣတ္တိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ကာမာ ဝစရာ စဝန္တနံ၊ နဣတ္တိနံ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇန္တနံ၊ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ အနုဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား (ပစ္ဆိမဘဝိက ဣတ္တိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ အစစ်အတု ကောက်မြဲ)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘ၌ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေးဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ဣတ္တိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘ၌ သောမနဿိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္တိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံရ၏။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘ၌ သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်း သော ဣတ္တိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘ၌ သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ သုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘ၌ သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော နပုပုရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ် ခိုက်သောဘ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင် သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံရ၏။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား ကာမာဝစရေ ပရိနိဗ္ဗန္တာနံ၊ ရူပါ ဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ၊ ယာစဣတ္တိယော ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တာသံ စဝန္တိနံ တာသံ တတ္ထ။ ။(ကာမာဝစရ ပရိနိဗ္ဗန္တ စသည်ကိုကောက်မြဲ)။ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေးဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ဣတ္တိကာမာဝစရ စဝန္တ၊ နပုပုရိသကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ် သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘ၌ သောမနဿိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ဣတ္တိကာမာဝစရ စဝန္တ၊ နပုပုရိသ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တ ဖြစ် သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲ တဘုံရ၏။ ။(ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီ၌လည်း သောမနဿိန္ဒြေ မူလီကိုမှီ၍ကောက်လေ။ မထူးလွန်းပြီ။ သောမနဿ ဥပေက္ခာသာလည်း၍ဟောလေ။ သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီ အစရှိ သည်တို့၌ ရှေးနည်းကိုမှီ၍ အပါယ်ကို သန္နိဋ္ဌာန်ထား၍ကောက်လေ။ ပုရိသိန္ဒြေမူ လည်း နည်းတူပြီ)။ ။ ။

ဇိဝိတမ္ပ

ဇိဝိတိန္ဒြေမ္ပ သောမနဿိန္ဒြေမ္ပလိဉ္စိ။ ။ပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပါဒဿာတိ တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု။ဉ္စိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား (ပစ္စိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ အစစ်အတုကောက်မြဲ)။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန်သော သောမနဿ သဟဂုတ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏အနန္တရ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပိယုလ်၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်း သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့။ အဆုံး စွန်သော သောမနဿသဟဂုတ်မှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပိယုလ်၊ သုဒ္ဓဿိတိုင်အောင်သော သုဒ္ဓါဝါသလေးဘုံ၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ ရ၏။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ်ကောနဝိသ။ပ။ဘုံ။ ပဝတ္တိအခါ သောမနဿ သဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေနောင်ပဌမဘဝင်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော သောမနဿ သဟဂုတ်၏အနန္တရ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက် တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲနှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သောမနဿ သဟဂုတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့။ ပဋိ သန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော သောမနဿသဟဂုတ်၏ အနန္တ ရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက် သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့ အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲငါးဘုံ၊ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့။ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော မကျွတ် ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်။

အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား၊ စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်
 သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲတဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။
 ပဋိပညာ သန္တုဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော စုတိစိတ်
 ကျေနပ်သ။ ။ ပ။ ဘုံ (ပဝတ္တိအခါဆိုမြဲ။ ဘင်္ဂက္ခဏဆိုသည်သာ ထူးသည်)။ ။ ပစ္စနိက်
 သံသယကား ပစ္စိမိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တ
 ပစ္စိမိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အညသတ္တာ စဝန္တာနံ တေသံ
 တတ္ထ။ (ပစ္စိမိတ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏ အစစ်အတုကောက်မြဲ) ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိ
 နိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော သောမနဿ သဟဂုတ်မှစ၍
 ပစ္စိမိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုသည်သာထူးသည်။) အနုလုံ
 အနုလောမအတိုင်းဆိုလေ။ ။ ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီလည်း သောမနဿိန္ဒြေကိုမှီ၍ ဆို
 လေ။ မထူးလွန်းပြီ။ ။ သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီ စသည်တို့၌လည်း ပစ္စိမိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊
 အညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ
 ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။
 စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။
 (ပစ္စိမိတ် ဥပ္ပါဒက္ခဏ အစစ်အတုကောက်မြဲ။ လွယ်ပြီ)။ ။ ပစ္စနိက်သံသယ။ ပစ္စိမ
 စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ အညသတ္တာ စဝန္တာနံ တေသံ တတ္ထ (အကောက်လွယ်ပြီ)။

သောမနဿမူ

သောမနဿိန္ဒြေမူ ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီ၌။ ။ သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္စိမိတ္တဿ
 ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္စိမိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ
 တဿ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
 ပဝတ္တေ သောမနဿသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ ယဿ ဝါ ပန
 ယတ္ထ။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ သောမနဿဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊
 တေသံ တတ္ထ။ ။ (စတုဝေါကာရာ ပဉ္စဝေါကာရာ စဝန္တာနံ ဟု ပါဠိရှိ၏)။ ။
 အနုဋ္ဌာန်ကား သောမနဿသမ္ပယုတ် ပစ္စိမိတ် ခြောက်ခုတို့၏ ဥပ္ပါ
 ဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ
 ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘင်္ဂါတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌
 နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သောမနဿ စုတိရှစ်ခုတို့၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု
 ဆိုအပ်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား
 ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘင်္ဂါတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ သော
 မနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာ
 သဟဂုတ်နောင်ဖြစ်ထိုက်သော သောမနဿသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု
 ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘင်္ဂါ
 တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်း

သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့ သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်နောင် ဖြစ်ထိုက်သော သောမနဿသဟဂုတ် တို့၏ ဥပ္ပါဒကမ္မဿမဂီဟုဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံရ၏။ ။သောမနဿ ပဋိသန္ဓေရှစ်ခု။ပ။ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံ။ ပဝတ္ထိအခါ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သော သူဖြစ်အံ့၊ ဖြစ်ထိုက်သော သောမနဿသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကမ္မဿမဂီ၊ သောမနဿ သဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်တို့၏ ရှေးဖြစ်ထိုက်သော သောမနဿသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကမ္မဿမဂီ ဟုဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။မိမိ။ပ။ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ ဖြစ်ထိုက်သော သောမနဿ သဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကမ္မဿမဂီ၊ သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့ သောသူဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်တို့၏ ရှေးဖြစ်ထိုက်သော သောမနဿ သဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကမ္မဿမဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ မိမိ။ပ။ ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ဖြစ်ထိုက်သော သောမနဿ သဟဂုတ်တို့၏။ပ။ မကျွတ်ထိုက်။ပ။ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိုလ် တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံလည်း ရ၏။ ။သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။(ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပုဂ္ဂလဝါရအတိုင်း ဘုံသတ်၍ အစစ် အတုကောက်)။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တဿမဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇိဿတိ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(သောမနဿသမ္ပယုတ် ပစ္စိမစိတ် ခြောက်ခု တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ အစရှိသည်ကို အစစ်အတု ကောက်မြဲ)။ သောမနဿ သဟ ဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့၊ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟ ဂုတ်မှစ၍ ပစ္စိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမဂီ၊ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒကမ္မဿမဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင် သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် စုတေလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့။ အဆုံး

စွန့်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်မှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သော ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခန့်စံဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံ။ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံရ၏။ ။ (သဒ္ဓိန္ဒြေမုလိအစရှိသည်တို့၌ ပုဂ္ဂလဝါရကိုမိ၍ အစစ် အတုဘုံသတ်၍ ကောက်လေ။ လွယ်ပြီ)။ ။

ဥပေက္ခာမူ

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူ သဒ္ဓိန္ဒြေမုလိ၌။ ။ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ဣဘရေသံ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဝတ္တေ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဥပေက္ခာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေတေသံ တတ္ထ။။ အနု၌ သန္တိဋ္ဌာန်ကား ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ် ပစ္စိမစိတ် ခန့်စံတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမသုဂတိခန့်စံဘုံ၊ ဝေဟပိူလ်၊ သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဥပေက္ခာသဟဂုတ် စုတိစိတ် တဆဲ့တခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ ဝေဟပိူလ်ဘုံ၊ သုဒဿီတိုင်အောင်သော သုဒ္ဓါဝါသ လေးဘုံရ၏။ ။ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေ တဆဲ့ တခု။ပ။ စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ကာမတဆဲ့တဘုံ၊ ဝေဟပိူလ်ဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ။ ပာတ္တိအခါ ပစ္စိမစိတ်မှတပါး ဖြစ်ထိုက်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ် ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ငါးဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမ ဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ။ပ။ မကျွတ်ထိုက်-ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ပဉ္စဝေါ ကာရ နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ (ပဋိလောမ

လွယ်ပြီ။ ပုဂ္ဂလဝါရကို မှီ၍ကောက်။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဥပေက္ခာ သမ္ပယုတ္တပစ္စိမတိတ္တဿ ဘဂ်က္ခဏေ၊ သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္စိမတိတ္တသမဂ်နံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ (ပုဂ္ဂလအတိုင်းတွင် ဘုံသတ်၍အတူကောက်။ ။ ကြွင်းသော မလမူလီတို့မှာ သိသာပြီ၊ ပုဂ္ဂလဝါရကိုမှီ၍ ဟောလေ)။ ။ပစ္စုပ္ပန္နာ နာဂတဝါရ ပြီးပြီ။ ။

အတိတာနာဂတပုဂ္ဂလဝါရ

အတိတာနာဂတဝါရ၌။ ။ယဿ စက္ခုန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇိတ္ထ၊ တဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇိဿတိတိ။ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ယေစ ပုရိသာ ဧတေနော ဘာဝေန။ပ။ သန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ယဿ ဝါပန။ အာမန္တာ။ ။(ပဋိလောမဟူသမျှ အာမန္တာ ချည်းသာ)။ ။ အနု ခွံ သန္တိဋ္ဌာန်ကား (ပစ္စိမဘဝိက စသည်ကို ကောက် မြဲ)။ ပုရိသဘောဖြင့် တဘာ နှစ်ဘဝ။ပ။ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယံသော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယံ သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယံသော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယံ သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပစ္စနိက်များ နတ္ထိ ဥပ္ပဇိတ္ထ ချည်းသာ။ ။ ပုရိသိန္ဒြေမူလီလည်းနည်းတူ။ ။ဇီဝိတိန္ဒြေမူလီ၌ ပစ္စိမဘဝိကာနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ဓမ္မာယတန အတိုင်းကောက်။ ။သောမနဿိန္ဒြေမူလီ၌ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။အနု ခွံ သန္တိဋ္ဌာန်ကား (ပစ္စိမ ဘဝိကကို ကောက်မြဲ) မဟာဝိပါက် တတိယဒွေး၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ငါးခုဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယံသော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ အသညသတ် အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယံ သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။ သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယံ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်။ အသညသတ်၊ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြိယံသော သုဂတိအဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီ၌ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ သောမနဿေန။ပ။ သန္တိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ (သောမနဿိန္ဒြေကို မှီ၍ကောက်။ နည်းတူ။ ။

သဒ္ဓါန္ဒြေ အစရှိသောမူလီတို့၌ ဇီဝိတိန္ဒြေ အတိုင်း။ ပုရိသိန္ဒြေ မူတိုင်အောင် ဤအတူ)။

ဇီဝိတိန္ဒြေမူ သောမနသိန္ဒြေမူလီ၌။ ။ပစ္ဆိမစိတ္တသမဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပုဇ္ဇိဿတိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ခဏတ္တယသမဂီဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့။ အဆုံးစွန်သော သောမနဿသဟဂုတ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်ရ၏။ ။(သံသယကို အနာဂတ် အတိုင်းကောက်လေ)။ ။ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီ၌ ပစ္ဆိမစိတ္တသမဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပုဇ္ဇိဿတိ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။(နည်းတူကောက်လေ)။ ။သဒ္ဓါန္ဒြေမူလီ စသည်တို့၌။ ။ပစ္ဆိမစိတ္တသမဂီနံ တေသံ။ ဣတရေသံ တေသံ။ ။(အနာဂတ် ကိုမျှ၍ ကောက်)။ ။ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။ (ဩကာသဝါရ လွယ်ပြီ)။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ စက္ခုမူ

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ။စက္ခုန္ဒြေမူ ဣတ္ထိန္ဒြေမူလီ၌။ ။ကာမာဝစရေ ပစ္ဆိမ ဘဝိကာနံ၊ ရူပါဝစရာနံ၊ ယေစ ပုရိသာ ဧတေနော။ပ။ သန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။ အနု။၌ သန္တိဋ္ဌာန်ကား (ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ အစစ်အတုကောက်မြဲ)။ ရူပါ ဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်တို့အား ဝေဟပ္ပိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဆယ်ဘုံ။ မိမိ။ပံ။ ဘုံ၌ ပုရိသဘောဖြင့် တဘဝ နှစ်ဘဝ။ပ။ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် တို့အား ကာမတဆဲတဘုံရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေဖြစ်ပြန်ကောင်း သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စန္ဒြေဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက် သာရ၏။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ကောက်မြဲ။ ပုရိသိန္ဒြေမူလီလည်း နည်းတူ။ ။ဇီဝိတိန္ဒြေ မူလီ ဓမ္မာယတန အတိုင်း)။

သောမနသိန္ဒြေမူလီ၌။ ။ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ သစက္ခုကာ ဥပေက္ခာယ။ပ။ သန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အာမန္တာ။ ။ အနု ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား (ပဉ္စဝေါကာရ ပစ္စိမ ဘဝိက အစစ် အတု သုဒ္ဓါဝါသ ကြဉ်၍ကောက်မြဲ)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ မဟာ ဝိပါက် တတိယဒွေး၊ ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန် ဝိပါက်ဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိလ် ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သောမနဿိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တစဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိလ်ဘုံ ရ၏။ ။မိမိ။ပ။ ဘုံ၌ သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရကိုးဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပစ္စုနိကံ သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိ၌။ ။ပဉ္စဝေါကာရ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ သစက္ခုကာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါ ကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား (ပဉ္စဝေါကာရပစ္စိမဘဝိက အစစ် အတု သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်)။ မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ မဟာဝိပါက်ပဌမဒွေး၊ ရူပါဝစရဝိပါက်သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ဖြစ်၍။ပ။ ဆိုမြဲ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၊ သုဘကိဏှတိုင်အောင် သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံရ၏။ ။မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံ၊ ဝေဟပ္ပိလ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား အရူပလေးဘုံရ၏။ ပစ္စုနိကံ သံသယကား သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊ အရူပေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ (သဒ္ဓိန္ဒြေမူလိအစရှိသည်တို့၌ မနာယတနအတိုင်း ဟောလေ။ အပါယ်ကို သန္နိဋ္ဌာန်သို့သွင်း၍ ကောက်။ ဤမျှသာထူးသည်။)။

သာနမူ

သာနိန္ဒြေမူ ဣတ္ထိန္ဒြေမူလိ၌ ကာမာဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ ပုရိသာ ဧတေနော ဘာဝေန။ပ။ သန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ

တတ္ထ။ ။(လွယ်ပြီ) ။ ပစ္စနိက်သံသယကား ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။သောမနဿိန္ဒြေမူလိဉ္စ။ ။ကာမာဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ သဃာနုကာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ အနုဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား (ပစ္စိမဘဝိကာကာမာဝစရ အစစ် အတု ကောက်မြဲ)။ မိမိ။ပ။ ဘုံဉ္စ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေးဖြင့်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံဉ္စ သောမနဿိန္ဒြေမဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံရ၏။ ။မိမိ ဖြစ်ခိုက်သော ဘုံဉ္စ သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက် တို့အား ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံဉ္စ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား သုဘကိဏှတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ကိုးဘုံရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ရူပါဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ၊ အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလိဉ္စ ကာမာဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ ယေစ သဃာနုကာ သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု ဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား (ကာမာဝစရ ပစ္စိမဘဝိကာကို ကောက်မြဲ)။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံဉ္စ မဟာဝိပါက် ပဌမဒွေးဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ။ မိမိဖြစ် ခိုက်သော ဘုံဉ္စ ဥပေက္ခိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက် တို့အား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ ရ၏။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံဉ္စ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန် ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမတဆဲတဘုံလည်းရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမဉ္စ။ပ။ မိမိ။ပ။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်တို့အား ဝေဟပွိုလ် ဘုံ အရူပလေးဘုံရ၏။ ။ပစ္စနိက် သံသယကား ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။(ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ

ပစ္ဆိမဘဝိက အစစ်အတုကောက်မြဲ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်
ကောင်းသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊
အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား သုဘကိဏ္ဍတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ
ကိုးဘုံ။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ ရ၏။ ။(သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီစသည်တို့၌ လွယ်ပြီ။
ဣတ္ထိန္ဒြေမူလီစသည်တို့၌လည်း ဃာနိန္ဒြေမူနှင့် တူပြီ)။

ဇီဝိတမူ

ဇီဝိတိန္ဒြေမူ သောမနဿိန္ဒြေမူလီ၌။ ။ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ
အနန္တရာ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ
တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။
ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု၌ သန္နိဋ္ဌာန်
ကား (တိဟိတ် စုတိတေရသ။ပ။ အစစ်အတု ကောက်မြဲ။ အကြွင်း အနာဂတ်
အတိုင်း)။ ဣတရေသံ အရမှာ သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့
သောသူ ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဥပေက္ခာသဟ
ဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ့နောင်
ပဋမဘဝင်မှစ၍ အဆုံးစွန်သော သောမနဿသဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊
ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော
သောမနဿသဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်။ပ။ စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊
အပါယ်ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ မိမိ။ပ။ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်း
သော။ပ။ ဘုံ။ အတု။ (ပစ္စနိက်သံသယမရှိ။ ပါဠိဂတိသာ။ ။ဥပေက္ခိန္ဒြေ
မူလီ၌လည်း အနာဂတ်ကိုမှီ၍ နည်းတူကောက်)။ သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီစသည်တို့၌
ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ
ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
တေသံ တတ္ထ။ ။ပစ္စနိက်သံသယ မရှိ။ ပါဠိဂတိသာ။

သောမနဿမူ

သောမနဿိန္ဒြေမူ ဥပေက္ခိန္ဒြေမူလီ၌။ ။ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ
အနန္တရာ သောမနဿသမ္ပယုတ္တပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ
စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ။ သုဒ္ဓါ
ဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ တေသံ တတ္ထ။ ။အနု။ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
ကောက်မြဲ။ ။ဣတရေသံ အရမှာ သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့
သောသူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်၏ အနန္တရ
တိုင်အောင်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်
သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့၊ ရှေးဦးစွာသော သောမနဿ သဟဂုတ် ဒုတိယဇောမှစ၍ ပစ္ဆိမ

စိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသောစတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊
 ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ ကျွတ်ထိုက်သော
 တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အရိယာရှစ်ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ အပါယ်
 ကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့နှစ်ဘုံ။ (အတုကိုနည်းတူ ကောက်)။ မိမိ။ပ။ ဘုံ၌
 နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ။ပ။ စုတိတိုင်အောင်ကောက်လေ။
 ပဋိလောမ ကောက်မြဲ။ ပစ္စနိက်သံသယကား အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။

ဥပေက္ခာမူ

ဥပေက္ခိန္ဒြေမူ သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီ စသည်တို့၌။ ။ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ တတ္ထ။
 ဣတရေသံ စတုဝေါကာရနံ ပဉ္စဝေါကာရနံ တေသံ တတ္ထ။ ။ယဿ ဝါ ပန
 ယတ္ထ။ သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။ ။သံသယမှာ သုဒ္ဓါဝါသ
 ဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေ့နောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်
 ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏
 အနန္တရတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော။ ပ။ဘုံ။ (အတုမှာလည်း ဤကဲ့သို့ဆို)။ ။
 မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
 စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်။ပ။ စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသကြည်သော
 ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့တဘုံလည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား အသညသတ္တာနံ
 တေသံ တတ္ထ။ ။

(သဒ္ဓိန္ဒြေမူ အစရှိသည်တို့၌လည်း ဤအတူ အထူးမရှိပြီ)။ ။အတိတာ
 နာဂတဝါရ ပြီးပြီ။ ။ဥပ္ပါဒဝါရ ပြီးပြီ။

နိရောဓဝါရ

နိရောဓဝါရ၊ ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရ တို့သည် ပါဠိ၌မရှိကုန်။ ဥပ္ပါဒ၌ဆိုအပ်ပြီးသော
 နည်း၊ အောက်ယမိုက်၌ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့် သိနိုင် ဟောစွမ်း
 နိုင်ရာသောကြောင့် ပါဠိ၌တင်၍မထားလေသည်။ ပါဠိ၌မရှိသော်လည်း အောက်က
 ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကိုမှီးသဖြင့် ဟောရိုးသင်ရိုး ပြုကုန်ရာ၏။ ။ကျမ်းကြီးအံ့
 စိုးသောကြောင့် မရေးသည်။ ။ပဝတ္တိဝါရ ပြီးပြီ။

ပရိညာ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ

ပဝတ္တိဝါရကိုဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ပရိညာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။
 ထိုပရိညာဝါရသည်လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ၊ အတိတဝါရ၊ အနာဂတဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန်
 တိတဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၊ အတိတာနာဂတဝါရအားဖြင့် ခြောက်ပါး
 အပြားရှိ၏။ ထို...တွင် ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ယော စက္ခုန္ဒြိယံ

ပရိဇာနာတိ၊ သော သောတိန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနု။ ဌံ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ (သောတ။ သာန။ ဇိဝှါ။ ကာယ။ ဣတ္ထိန္ဒြေ။ ပုရိသိန္ဒြေ။ ဇီဝိတိန္ဒြေ။ သုခ။ ဒုက္ခ။ သောမနဿ။ ဥပေက္ခာ။ သဒ္ဓါ။ ဝီရိယ။ သတိ။ သမာဓိ။ ပညာ။ မန။ ဤဣန္ဒြေ တို့သည် အတူတူချည်း အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်သာ)။ ။ပစ္စနိက်အာမန္တာ။ အရကား ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ကြဉ်သော အရိယာခုနစ်ယောက် ရ၏။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ ပဇဟတိတိ။ နော။ ယော ဝါ ပန။ နော။ ။ပဋိလောမဋ္ဌိ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ ပဇဟတိဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် ကား အနာဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ဒွေမဂ္ဂသမဂီနော ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။ပုထုဇဉ်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ကြဉ်သော အရိယာ ခြောက်ယောက် ရ၏။ ။ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော အနုညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိတိ။ နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။ပဋိ ဌံ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ဒွေမဂ္ဂသမဂီ နော ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ကြဉ်သော အရိယာ ခြောက်ယောက် ရ၏။ ။ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာ နာတိ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ရ၏။

[ပါဠိဋ္ဌိ ဒွေမဂ္ဂသမဂီနော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီဟု ရှိ၏။ ဒွေအရကား သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်တည်း၊ ဆရာ မြတ်တို့ကား ပရိညာဟူက အထွတ်အမြတ်ကို ဟောသောကြောင့် အရ ဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်သာ လိုသည်ဟူ၍ ပဋိလောမဋ္ဌိ အာမန္တာဟု ပဋိဝစနဖြင့် ဟောရိုးပြုတော် မူကုန်၏။]

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ။ပ။ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရောတိတိ။ နော။ ယော ဝါ ပန။ နော။ ။ပဋိ ဌံ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံ သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှ တပါး အရိယာ ခုနစ်ယောက် ရ၏။ ။ယော ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ ပဇဟတိ၊ သော အနုညာတည ဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိတိ။ နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု ဌံ သန္နိဋ္ဌာန် ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ရ၏။ ။ပဋိ ဌံ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ကြဉ်သော အရိယာ ခြောက်ယောက် ရ၏။

[ပါဠိဋ္ဌိ ဒွေမဂ္ဂသမဂီနော ဌပေတွာ အဝသေသာ အစရှိသည် ရှိ၏။ ဆရာမြတ်တို့ကား သတ္တပုဂ္ဂလာ၊ အဋ္ဌပုဂ္ဂလာ အစရှိသည်ဖြင့် ပါဠိကို သင်ရိုးပြုကုန်၏။ ။အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှာ နှစ်ယောက် ယူရသောကြောင့်

အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂိဉ္စ အရဟန္တဉ္စ ဌပေတွာဆိုသော် အဝသေသာအရမှာ
ရဟန္တာမဝင်ရာပြီ။ သင်္ချာဆိုသော်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်နှင့်
ပြည့်စုံသော ရဟန္တာမှတပါး ဝင်သောကြောင့် သင်္ချာကို နှစ်သက်တော်
မူကုန်၏။ ။အကြောင်းသိသာပြီ။ ။ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ ပြီးပြီ။

အတိတဝါရ

အတိတဝါရ၌။ ။ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ
ပဇဟိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဒွေပုဂ္ဂလာ။ပ။ အရဟာ။ပ။ ။
ပဋိ။ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အရ
ဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ဆပုဂ္ဂလာ။ ။ပုထုဇဉ်၊
အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ
ဘာဝိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဆပုဂ္ဂလာ။ပ။ အရဟာ။ ။
ပဋိ။ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ကြည့်သော
အရိယာ ခြောက်ယောက် ရ၏။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်
ကား ဒွေပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။
ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတ္တာတိ၊ အာမန္တာ။ ။ယော
ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကား အာမန္တာ။
ပုထုဇဉ်-အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှ တပါး အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ယောက် ရ၏။ ။ယော
စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရိတ္တာတိ။ယော အဂ္ဂဖလံ
သစ္စိကရောတိ။ သော စက္ခုန္ဒြိယံ။ပ။ ယော အဂ္ဂဖလံ သစ္စာကာသိ။ ။ယော ဝါ
ပန။ အာမန္တာ။ ။ယော၊ သည်။ အဂ္ဂဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သစ္စိကရောတိ၊
မျက်မှောက်ပြုဆဲ။ပ။ သစ္စာကာသိ၊ မျက်မှောက်ပြုပြီ။ ။အနု။ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်
ကား အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။
အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှ တပါး အရဟတ္တ
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား အဋ္ဌပုဂ္ဂလာ။ ပုထုဇဉ်၊ အရ
ဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှ တပါး အရိယာ ခုနစ်ယောက် ရ၏။

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟိတ္ထ၊ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ
ဘာဝိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ။ တယော
ပုဂ္ဂလာ။ ။အနု။ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊
အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပတ္တိ
ဖလဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် သကဒါဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ရ၏။
ပစ္စုပ္ပန်ကား ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။
ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟိတ္ထ၊ သော အညိန္ဒြိယံ။ပ။ ။ဒွေပုဂ္ဂလာ။ အရ

ဟာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အရကား စက္ခုန္ဒြေအတိုင်း။ ။ယော ဒေါ
 မနဿိန္ဒြေယံ ပဇဟိတ္ထ။ သော အညာတာဝိန္ဒြေယံ သစ္စိကရိတ္တာတိ။ တယောပုဂ္ဂလာ။
 ယော အဂ္ဂဖလံ သစ္စာကာသိ။ (အရဟာပါဠိရို၏)။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။
 အနုဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရ
 ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသောအရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံ
 သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှ တပါး ရဟန္တာလည်းရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ဆပုဂ္ဂလာ။
 ယော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေယံ ဘာဝိတ္ထ။ သော အညိန္ဒြေယံ ဘာဝိတ္တာတိ။ ဆ
 ပုဂ္ဂလာ။ အရဟာ။ ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သော
 တာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည့်သော အရိယာ ခြောက်ယောက်ရ၏။
 အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်းရ၏။ ပစ္စနိက်။ ဒေပုဂ္ဂလာ။ ။ပုထုဇဉ်၊ သောတာ
 ပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ယော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေယံ ဘာဝိတ္ထ။ သော
 အညာတာဝိန္ဒြေယံ သစ္စိကရိတ္တာတိ။ သတ္တပုဂ္ဂလာ။ အရဟာ။ ။(ယော အဂ္ဂဖလံ
 သစ္စာကာသိ အရဟာပါဠိရို၏)။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်
 မှ တပါး အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါ
 နန္ဒရ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရ
 ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှတပါး အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း
 ရ၏။ ။ပစ္စနိက် ဒေပုဂ္ဂလာ။ ။ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။
 အညိန္ဒြေမူလည်း စက္ခုန္ဒြေမူအတိုင်း။ ။အဝီတဝါရ ပြီးပြီ။

အနာဂတဝါရ

အနာဂတဝါရ၌။ ။ယော စက္ခုန္ဒြေယံ ပရိဇာနိဿတိ။ သော ဒေါမနဿိန္ဒြေယံ
 ပဇဟိဿတိတိ။ ဒေပုဂ္ဂလာ။ ပဉ္စပုဂ္ဂလာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။
 အနုဉ္စ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။
 ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်
 ယောက်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား တယောပုဂ္ဂလာ။ ။မကျွတ်ထိုက်
 သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ယော
 စက္ခုန္ဒြေယံ။ ပ။ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေယံ ဘာဝိဿတိတိ။ ဆပုဂ္ဂလာ။
 ယေပုထုဇနာ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနုဉ္စ
 သန္နိဋ္ဌာန်ကား အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။
 ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား တယောပုဂ္ဂလာ။ ။
 မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ရ၏။ [အညိန္ဒြေ
 အတုတ]။ ။ယော စက္ခုန္ဒြေယံ ပရိဇာနိဿတိ။ သော အညာတာဝိန္ဒြေယံ သစ္စိကရိဿ
 တိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂိ။ သတ္တပုဂ္ဂလာ။ ပစ္စနိက်။

ဒေပုဂ္ဂလာ။ ။ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟိဿတိ၊ သော အနညာတညဿာမိ
 တိန္ဒြိယံ ဘာဝိဿတိတိ။ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ။ ယေ ပုထုဇနာ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ။
 ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနု။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်
 ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်ရ၏။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း
 ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ပဉ္စပုဂ္ဂလာ။ ။မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အထက်
 မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အထက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်ရ၏။ ။[အညိန္ဒြေ စက္ခုန္ဒြေ
 အတိုင်း]။ ။ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟိဿတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ
 သစ္စိကရိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ တယော ပုဂ္ဂလာ။ ပဉ္စပုဂ္ဂလာ။ ။
 ပဋိဋ္ဌာန် သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ဒေပုဂ္ဂလာ။ ။မကျွတ်
 ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ယော အနညာတ
 ညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝေဿတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ။ ပ။ အာမန္တာ။ ။
 ယော ဝါ ပန။ သတ္တ ပုဂ္ဂလာ။ ယေ ပုထုဇနာ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ။ ။ပဋိ။ ဤ
 သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည်သော အရိယာ ခုနစ်ယောက် ရ၏။ ကျွတ်
 ထိုက်သော ပုထုဇဉ်လည်း ရ၏။ ။ပစ္စနိက်ကား ဒေ ပုဂ္ဂလာ။ မကျွတ်ထိုက်သော
 ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ [အညိန္ဒြေမူ စက္ခုန္ဒြေမူအတိုင်းပင်]။ ။
 အနာဂတဝါရ ပြီးပြီ။

ပစ္စုပ္ပန်တိတဝါရ

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။
 ယော ဝါ ပန။ ဒေပုဂ္ဂလာ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂိ။ ။ပဋိ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိ
 ဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ရ၏။ ။အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။
 ပစ္စနိက်သံသယကား ဆပုဂ္ဂလာ။ ။ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊
 အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် ရ၏။ ။ယော စက္ခုန္ဒြိယံ။ ပ။ သော အနညာ
 တညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဆပုဂ္ဂလာ။ အဂ္ဂ
 မဂ္ဂသမဂ္ဂိ။ ။ပဋိ။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်
 ကြည်သော အရိယာ ခြောက်ယောက် ရ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။
 သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။(ပစ္စနိက် သံသယကား ဒေပုဂ္ဂလာ။
 ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ရ၏။ ။ကြွင်းသောဝါရတို့၌ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ၊
 အတိတဝါရ၊ အနာဂတဝါရတို့ကိုမှီ၍ ရသင့်သော အလျောက်ဟောလေ)။ ။
 ပရိညာဝါရ ပြီးပြီ။ ။ဣန္ဒြိယယမိုက် အရကောက် ပြီး၏။
 ဤတွင် ယမိုက် ဆယ်ကျမ်းအရကောက် ပြီးပြီ။

နိဂုံးဂါထာများ

နစ္စယ ဧကတာလေန၊ ဧကတာလောတိ နာမကေ။
အဒ္ဓကုလသမာကိဏ္ဍေ၊ ဂါမေ ဝိသေသ ရာမကေ။ ။

(ပထျာဝတ္ထ)

ပုပ္ဖ ဖလိက သမ္ပန္န၊ နာနာရက္ခ သမာကိဏ္ဍေ။
ဂမနာဂမနေသန္ဓေ၊ ဌာနေ ရမ္မဏိယေ တိဏ္ဍေ။ ။

(ဝတ္ထ)

နန္ဒသီဟကျော်ထင် ဝုယေန၊ မဟာမစ္စေန ကာရိတေ။
နာနာထမ္ဘဟိ ဝါ စိတ္တေ၊ အန္တော ဗဟိစ လိမ္ပိတေ။ ။

(ပဌမ တ, ကာရဝိပုလာပထျာဝတ္ထ)

သုဝဏ္ဏဟိ မနောရမ္မေ၊ နာနာဘုမ္မိက စိတ္တိကေ။
ဝိဘူသိတေ ဆကေတူဟိ၊ ဝိဟာရေ ဗောဓိနာမကေ။ ။

(ပထျာဝတ္ထ)

ဓမ္မရာဇနရိန္ဒေန၊ ပါတေတွာ ဥဒကံ ဒိန္ဒေ။
ဝိသေသာတုလပုညမိ၊ ကမ္မဗန္ဓေန တေနာပိ။ ။

(ဝတ္ထ)

ဝသန္တေနဝ ထေရေန၊ ဣမံ ယမကနိဿယံ။
သာသနံ စိရဋ္ဌိတတ္ထံ၊ သယံ လေခေန ကာရိတံ။ ။

(ပထျာဝတ္ထ)။

တံ သိက္ခန္တု သောတုဇနာ၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန တုဋ္ဌိနာ။
သောမနဿသမ္ပယုတ္တေန၊ စိရံ တိဋ္ဌတု သာသနေ။ ။

(ပဌမ ဘ, ကာရ ဝိပုလာပထျာဝတ္ထ)

အဟာပေတွာန သဗ္ဗေန၊ သာဝကာနဉ္စ ဝါစနံ။
သာသနဒ္ဓရကာမာနံ၊ အန္တရာ အန္တရက္ခဏေ။ ။

(ပထျာဝတ္ထ)

ကေဝိသဉ္စ မဓိကေ၊ သဟဿသတပူရဏေ။
 သက္ကရာဇေ ကတံ သမ္မာ၊ စတုမာသေဟိ နိဠိတံ။ ။
 (ပဌမ နှ, ကာရ ဝိပုလာပထျာဝတ္တ)

ယထာ အနန္တရာယေန၊ ဣမံ ယမကနိဿယံ။
 ပရိပုဏ္ဏံ တထာ သန္တာ၊ ဣမံ သိက္ခန္တု သဗ္ဗသော။ ။
 (ပထျာဝတ္တ)

နန္ဒာယ ကေတာလေန၊ အရိပ်မထွက်သော တပင်သောထန်းကြောင့်။
 ကေတာလောတိနာမကေ၊ ထန်းတပင်ဟု အမည်ရှိထသော။ အဒ္ဓကုလသမာ
 ကိဏ္ဏေ၊ ကြွယ်ဝကုံလုံ ပြည့်စုံသောဥစ္စာ ရတနာရှိသော အမျိုးတို့ဖြင့် ပြွမ်းထ
 သော။ ဝိသေသရာမကေ၊ ရွာတကာတို့ထက်ထူးသော နှလုံးမွေ့လျော်ပျော်ဘွယ်
 သာယာစွာထသော။ ဂါမေ ရှာဉ္စ။ ပုပ္ဖ ဖလိက သမ္ပန္န နာနာရုက္ခသမာကိဏ္ဏေ၊
 အပွင့် အသီးနှင့် ပြည့်စုံသော အထူးထူးသော မြတ်လေး၊ စကား၊ ချယား၊ သရဖီ၊
 ဇလပ်၊ မဉ္ဇူ၊ ဆတ်သွား အစရှိသော ပန်းပင်မျိုး၊ ပိန်းနဲ့ သရက်၊ ငှက်ပျော၊
 မာလကာ၊ သမ္ပရာ၊ အုန်း၊ ထန်း၊ ညွန့်လန်းလုံညှီး အံ့မပြီးသည့် အသီးပင်မျိုးတို့ဖြင့်
 ပြွမ်းထသော။ အတ္ထိကာနံ၊ ရတနာသုံးပါးကို ဖူးမြင်လိုသောသူ-တရားနာလိုကုန်
 သော သူတို့၏။ ဂမနာဂမနေ၊ အလားအလာ ရောက်ပေါက်လွယ်ထသော။
 ရမ္မဏိယေ၊ နှလုံးမွေ့လျော်ပျော်ဘွယ်ရာ ရှိထသော။ တိဏ္ဏေ၊ နိဗ္ဗာန်ကူးဆိပ်လည်း
 ဖြစ်ထသော။ သေန္နေ ဌာနေ၊ အရှေ့မြောက်ထောင့် အရပ်၌။ နန္ဒသီဟကျော်ထင်
 ဝှယေန၊ နန္ဒသီဟကျော်ထင် အမည်ရှိသော။ မဟာမစ္စေန၊ အမတ်ကြီးသည်။
 ကာရိတေ၊ ဆောက်အပ် စီရင်အပ်ထသော။ နာနာထမ္ဘေဟိဝါ၊ အထူးထူးသော
 သည်တိုင်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ နာနာတုလာသဗ္ဗာတေဟိ ဝါ အထူးထူးသော
 ထုပ်လျောက်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ နာနာကုဋေဟိဝါ၊ အထူးထူးသော အထွဋ်
 တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ စိတ္တေ၊ ဆန်းကြယ်စွာထသော။ အန္တောစ၊ အတွင်း၌
 လည်းကောင်း။ ဗဟိစ၊ အပ၌ လည်းကောင်း။ သုဝဏ္ဏေဟိ၊ ရွှေတို့ဖြင့်။ လိမ္မိတေ၊
 လိမ်းကျပျမ်းမံထသော။ စိတ္တလေခေဟိ၊ ပန်းချီ အရေးအသားတို့ဖြင့်။ မနော
 ရမ္မေ၊ နှလုံးမွေ့လျော်ပျော်ဘွယ်ရာ ရှိထသော။ နာနာဘုမ္မိကစိတ္တိကေ၊ အထူးထူး
 သော ဘုံဆင့်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာထသော။ ဆ၊ ကေတုဟိ၊ မှန်ကင်းခြောက်ဆူ
 တို့ဖြင့်။ ဝိဘူသိတေ၊ တင့်တယ်စွာ စိုက်အပ်ထသော။ ဓမ္မရာဇနရိန္ဒေန၊ လူတို့၏
 အရှင်ဖြစ်သော အလောင်းမင်းမြတ်သည်။ တေနာပိ၊ ထိုနန္ဒသီဟ အမည်ရှိ
 သော အမတ်ကြီးနှင့်လည်း။ သဟ၊ တက္ခ။ ကမ္မဗန္ဓေန၊ ကံစပ်သဖြင့်။ ဥဒကံ၊
 ရေစက်ကို။ ပါတေတွာ၊ သွန်းချ၍။ ဒိန္နေ၊ လှူအပ်သော။ ဝိသေသာ
 တုလပုညမိ၊ တပါးသောကျောင်းတို့ထက် ထူးသော အတုမရှိသော ကောင်းမှု
 တော်လည်းဖြစ်ထသော။ ဗောဓိနာမကေ၊ ဗောဓိအမည်ရှိသော။ ပိဟာရေ၊

ကျောင်း၌။ ဝသန္တေန၊ သီတင်းသုံးနေသော။ ထေရေနေဝ၊ နန္ဒမေဓာ အမည်ရှိ
 သော မထေရ်သည်လျှင်။ သာသနံ-သာသနဿ၊ သာသနာတော်၏။ စိရဋ္ဌိတတ္ထံ၊
 မြင့်ရှည်စွာ တည်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣမံ ယမကနိဿယံ၊ ဤယမိုက် နိဿယကို။
 ပေါတ္ထကော၊ ပေ၌။ အယသုစိဟံ၊ သံကညစ်တို့ဖြင့်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ လေခေန၊
 ရေးသဖြင့်။ ကာရိတံ၊ စီရင်ပြုစုအပ်ပြီ။ ။တံ ယမကနိဿယံ၊ ထိုယမိုက်နိဿယ
 ကို။ သောတုဇနာ၊ စာသင်သားတို့သည်။ သောမနဿ သမ္ပယုတ္တေန၊ သောမနဿ
 နှင့် အမြဲယှဉ်သော။ တုဋ္ဌိနာ၊ နှစ်သက်သော။ သုဒ္ဓစိတ္တေန၊ ဖြူစင်သန့်ရှင်း စင်
 ကြယ်စွာသောစိတ်ဖြင့်။ သိက္ခန္တု၊ သင်ကြားစေကုန်သတည်း။ ။သာသနေ၊
 သာသနာတော်၌။ စိရံ-စိရကာလံ၊ မြင့်ရှည်စွာသောကာလပတ်လုံး။ တိဋ္ဌတု၊
 တည်စေသတည်း။ သာသနဒ္ဓရကာမာနံ၊ သာသနာတော်ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းငှါ
 အလိုရှိကုန်သော။ သာဝကာနံ၊ တပည့်သားတို့အား။ ဝါစနဉ္စ၊ သင်ကြားခြင်းကို
 လည်း။ သဗ္ဗေန-သဗ္ဗံ၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ အဟာပေတွာန၊ မယုတ်စေမူ၍၊ အန္တရာ
 အန္တရက္ခဏေ၊ ကြိုးကြားကြိုးကြား အားလပ်သောခဏ၌။ ဧကဝိသဉ္စမဓိကေ၊
 နှစ်ဆဲ့တခုအလွန်ရှိသော။ သဟဿသတေ၊ တထောင့်တရာသော။ သက္ကရာဇေ၊
 သက္ကရာဇ်သည်။ ပူရဏေ၊ ပြည့်သည်ရှိသော်။ ယံ ယမကနိဿယံ။ အကြင်ယမိုက်
 နိဿယကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ကတံ၊ စီရင်အပ်၏။ တံ ယမကနိဿယံ၊ ထိုယမိုက်
 နိဿယသည်။ စတုမာသေဟိ၊ လေးလတို့ဖြင့်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။ ။ (စတုမာသေဟိ၌
 စတုနောင်ဟိကြေသည်။ သမာသ်မဟုတ် ဝါကျတည်း။ ဒိဂုဿေကတ္တံ ဟူသော
 ကြောင့်တည်း)။ ။ဣမံ ယမကနိဿယံ၊ သည်။ အနန္တရာယေန၊ အန္တရာယ်မရှိ
 သောအားဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏံယထာ၊ ပြီးပြည့်စုံသကဲ့သို့။ တတာ၊ ထို့အတူ။ သန္တာ၊
 သူတော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော။ သောတုဇနာ၊ စာသင်သားတို့သည်။ သဗ္ဗသော၊
 အချင်းခပ်သိမ်း။ အနန္တရာယေန၊ အန္တရာယ်မရှိသဖြင့်။ ဣမံ၊ ဤယမိုက်နိဿယ
 ကို။ သိက္ခန္တု၊ သင်ကြားနိုင်စေကုန်သတည်း။ ။

ဆုတောင်းဂါထာများ

ဣမိနာ ပုညကမ္မေန၊ အညေန ကုသလေနစ။
 ဣတော စုတဟံ ဒုတိယေ၊ အတ္တဘာဝမိ အာဂတေ။ ။
 (ပထျာဝတ္ထ) °

ဒေဝလောကေ ဝသိတွာန၊ ဗုဒ္ဓသာသနမာမကော။
 အတိပုညော နရိန္ဒောဝ၊ ပုညဇေယျော ပရာသဟော။ ။
 (ပထျာ)

၁-တတိယ-ဘ, ကာရိပုလားဖြစ်နေသည်။

ယာဝ တိဋ္ဌတိ သာသနံ၊ သာသနန္တရဓာနေစ။
ဥပရူပရိ ယာနတော၊ ဒေဝလောကေ ဝသိတွာန။ ။

(ဝိပရိတပထျာ)

မေတ္တေယျ ဇိနစက္ကမိ၊ သတ္တဒ္ဓနာဒိပူရဏော။
မဟေသက္ခော နရိန္ဒောဝ၊ ပုညပုညော ဘဝါမဟံ။ ။

(ပထျာ)

သာသနံ ပဂ္ဂဟေတွာန၊ အဋ္ဌင်္ဂသမနာဂတော။
လဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဗျာကရဏံ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝါမဟံ။ ။

(တတိယ ဘ, ကာရ ဝိပုလာ)

ဗုဒ္ဓကုရု ပုရာ ဓမ္မေ၊ စာဂေဝါ တိံ သပါရမီ။
ပူရေတွာ ဗောဓိသေဋ္ဌဝ၊ ဓုဝံ လဘာမိ နာဂတေ။ ။

(ပထျာ)

မဂ္ဂင်္ဂနာဝမာရုယျ၊ သန္တာရေသံ သဒေဝကံ။
ဗုဒ္ဓေါ ပညာဓိကော ဟုတွာ၊ သံသာရ ဩဃ သောတတော။ ။

(ပထျာ)

ဣမိနာ ပုညကမ္မေန၊ ဤယမိက်နိဿယံ ပြုရသော ကောင်းမှုကြောင့်၎င်း။
အညေန၊ တပါးသော။ ကုသလေနစ၊ ကုသိုလ်ကြောင့်၎င်း။ အဟံ၊ သည်။
ဣတော၊ ဤကိုယ်အဖြစ်မှ။ စုတော၊ စုတေသည်ရှိသော်။ ဒုတိယေ၊ နှစ်ခုမြောက်
သော။ အတ္တဘာဝမိ၊ ကိုယ်၏အဖြစ်သည်။ အာဂတေ၊ ရောက်သည်ရှိသော်။
ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်၌။ ဝသိတွာန-ဝသာမိ၊ ပျော်စံ နေရပါလိမ့်။ ဝသိ
တွာန၊ ပျော်စံနေပြီး၍။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ သာသနံ၊ သာသနာသည်။
တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဘာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ဗုဒ္ဓသာသနမာမကော၊ မြတ်စွာဘုရား
သာသနာတော်၌ မြတ်နိုးသည်ဖြစ်၍။ အတိပုညော၊ အလွန်သော ဘုန်းပညာ
လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော။ ပုညဇေယျော၊ သူခပ်သိမ်းတို့ကို မသတ်မညှဉ်းဆဲဘဲ
ဘုန်းဖြင့်သာ အောင်နိုင်သော။ ပရာသဟော၊ တပါးသော ရန်သူတို့သည် မပြုဝံ
နိုင်သော။ နရိန္ဒောဝ၊ လူတကာတို့ကိုအစိုးရသော မင်းမြတ်အဆက်ဆက်သည်
လျှင်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလိမ့်။ သာသနန္တရဓာနေစ၊ သာသနာတော်ကွယ်သော
အခါ၌လည်း။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်၌။ ဥပရူပရိယာနတော၊ အထက်အထက်
နတ်ပြည်သို့လားရသောအားဖြင့်။ ဝသိတွာန-ဝသာမိ၊ ပျော်စံနေရပါလိမ့်။
ဝသိတွာန၊ ပျော်စံနေပြီး၍။ မေတ္တေယျဇိနစက္ကမိ၊ အရိမေတ္တေယျ မြတ်စွာဘုရား
သာသနာတော်၌။ သတ္တဒ္ဓနာဒိပူရဏော၊ သူတော်ဥစ္စာခုနစ်ပါး အစရှိသော

ကျေးဇူးတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ မဟေသက္ခော၊ တန်ခိုးကြီးသော။
 ပုညပုညော၊ ဘုန်းရှိသောသူတို့ထက် အထူးသဖြင့်ဘုန်းရှိသော။ နရိန္ဒော၊
 မင်းမြတ်သည်လျှင်။ အဟံ၊ သည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရပါလိမ့်။ ။သာသနံ၊
 သာသနာတော်ကို။ ပဂ္ဂဟေတွာန၊ ပစ္စည်းလေးပါး အစရှိသည်တို့ဖြင့် ချီးမြှောက်
 ရ၍။ အဋ္ဌင်္ဂသမနာဂတော၊ မနုဿတ္တစသည်အပြား အင်ရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်
 ဖြစ်၍။ ဇိနဿ၊ အရိမေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရား၏။ ဗျာကရဏံ၊ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့
 သော ဗျာဒိတ်စကားတော်ကို။ လဒ္ဓေါ၊ ရသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဓုဝံ၊ မချွတ်။
 ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရပါလိမ့်။ ပုရာ-ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ ဗုဒ္ဓကုရာ၊
 ဘုရားအလောင်း သူတော်ကောင်းတို့သည်။ စာဂေ၊ စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါးဟု
 ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဝါ၊ တရားတို့ကိုလည်းကောင်း။ တိံသပါရမိယောဝါ၊
 သုံးဆယ်သော ပါရမီတို့ကိုလည်းကောင်း။ ပူရေတွာ၊ ဖြည့်၍။ သေဋ္ဌံ၊ မြတ်သော၊
 ဗောဓိံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုလက်သို့ သုဏ္ဏဝါရကုန်သကဲ့သို့။ အဟမ္ပိ၊ ငါသည်လည်း။
 အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌။ စာဂေ၊ စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။
 ဓမ္မေဝါ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ တိံသပါရမိ၊ သုံးဆယ်သော ပါရမီတို့ကိုလည်း
 ကောင်း။ ပူရေတွာ၊ ဖြည့်၍။ ဗောဓိသေဋ္ဌံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်မြတ်ကိုလျှင်။
 ဓုဝံ၊ မချွတ်။ လဘာမိ၊ ရပါလိမ့်။ ။မဂ္ဂင်္ဂနာဝံ၊ မဂ္ဂင်တည်းဟူသော သဘော
 လှေထက်သို့။ အာရုယျ၊ တက်စီး၍။ လောကေ၊ လောက၌။ ပညာမိကော၊
 ပညာမိကဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ သံသာရ ဩဃသော-
 တတော၊ သံသရာတည်းဟူသော ရေအယဉ်မှ။ သဒေဝကံ၊ နတ်နှင့်တကွသော
 လူကို၊ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ပြည်ကျော်၊ ညာကျန်းမော်သို့။ သန္တာရေဿံ၊ ကယ်တင်
 ရပါလိမ့်။ ။

ယမိုက်အရကောက် နိဂုံးနှင့် ဆုတောင်း ဤတွင်ရွှေ ပြီး၏။

အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု ကျေးဇူးတော်ရှင်

မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရေးသားတော်မူအပ်သော

ဣန္ဒြိယယမိုက်

ပရိညာဝါရအရကောဏိသစ်

ပရိညာ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ

စက္ခုန္ဒြိယ

ပဝတ္တိဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပရိညာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။
ထိုပရိညာဝါရသည်လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ၊ အတိတဝါရ၊ အနာဂတဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန်တိတ
ဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ၊ အတိတာနာဂတဝါရ အားဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။
ထို...တွင် ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ပ။ ဟောဟန်ကား ယော
စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော သောတိန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိတိ။ အာမန္တာ။ ။
ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနု။ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိ။ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ၎င်းပင်ရ၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်။ အာမန္တာ။
အရကား ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကြည်သော အရိယာ ခုနစ်ယောက် ရ၏။

(ဤသို့စသည်ဖြင့် ဒေါမနသိန္ဒြိယကြည်သော လောကီဣန္ဒြိယ ၁၇-ပါး
တို့ကို ခန္ဓယမိုက်ပရိညာဝါရနှင့် အတူဟောလေ)။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟတိတိ။နော။ ။
ယော ဝါ ပန။နော။ ။အနု။ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ရ၏။ သံသယ
အရ မရှိ။ ။ပဋိ။ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။
ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ဒွေ မဂ္ဂသမဂ္ဂိနော ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။
အရကား ပုထုဇဉ်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကြည်သော အရိယာ
ခြောက်ယောက် ရ၏။ ။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ
တိ။နော။ ။ယော ဝါ ပန။နော။ ။အနု။ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တ
မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာ
ပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စုပ္ပန်သံသယကား ဒွေ မဂ္ဂ
သမဂ္ဂိနော ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာ
ပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကြည်သော အရိယာခြောက်ယောက် ရ၏။ ။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိတိ။ အာမန္တာ။
 ယော ဝါ ပန။ ဒွေ မဂ္ဂသမဂီနော။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီ။ ။အနု။ ဣ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား
 အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိ။ ဣ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား
 သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
 လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား တယော
 မဂ္ဂသမဂီနော ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာ
 ပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် ရ၏။ ။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရောတိတိ။
 နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဣ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဣ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ
 ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။
 ပစ္စနိကံသံသယကား အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီဉ္စ အရဟန္တဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။
 အရကား ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော
 အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှတစ်ပါး အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက် ရ၏။ ။စက္ခုန္ဒြေမူပြီး၏။

ဒေါမနသိန္ဒြေမူ

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟတိ၊ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝေ
 တိတိ။ နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဣ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိ
 မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဣ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား သောတာ
 ပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား ဒွေ မဂ္ဂ
 သမဂီနော ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာ
 ပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကြဉ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ခြောက်ယောက် ရ၏။

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟတိ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိတိ။ အာမန္တာ။
 ယော ဝါ ပန။ ဒွေပုဂ္ဂလာ။ အနာဂါမိမဂ္ဂသမဂီ။ ။အနု။ ဣ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား
 အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိ။ ဣ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား
 သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
 လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား တယော
 မဂ္ဂသမဂီနော ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာ
 ပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် ရ၏။ ။

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရောတိတိ။
 နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဣ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
 ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဣ သန္ဓိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်နှင့်
 ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စနိကံ

သံသယကား အနာဂါမိမဂ္ဂသမဂ္ဂိဉ္စ အရဟန္တဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။
အရကား ပုထုဇဉ်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော
အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှတပါး အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ယောက် ရ၏။

ဒေါမနသိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမူ

ယော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေယံ ဘာဝေတိ၊ သော အညိန္ဒြေယံ ဘာဝေတိတိ။
နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သောတာပတ္တိ
မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အထက်
မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား စတ္တာရော
မဂ္ဂသမဂ္ဂိနော ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ ဖလဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် ရ၏။ ။

ယော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေယံ ဘာဝေတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြေယံ
သစ္စိကရေတိတိ။ နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ
အရမရှိ။ ပစ္စနိကံသံသယကား အဋ္ဌမကဉ္စ အရဟန္တဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ
ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ
ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက်
ရ၏။ ။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

အညိန္ဒြေမူ

ယော အညိန္ဒြေယံ ဘာဝေတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြေယံ သစ္စိကရေတိတိ။
နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တ
မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။
ပစ္စနိကံသံသယကား တယော မဂ္ဂသမဂ္ဂိနောစ အရဟန္တဉ္စ ဌပေတွာ အဝ
သေသာ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အရဟတ္တ
မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
ငါးယောက် ရ၏။

ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ ပြီးပြီ။

အတိတဝါရ စက္ခုန္ဒြေမူ

အတိတဝါရ၌။ ။ယော စက္ခုန္ဒြေယံ ပရိဇာနိတ္ထ။ သော ဒေါမနသိန္ဒြေယံ
ပဇဟိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ အရဟာ။ ။
အနု။၌ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။
ပဋိ။၌ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ အရ
ဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်
သံသယကား ဆ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊
အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက် ရ၏။ ။

ယော စက္ခုန္ဒြေယံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေယံ ဘာဝိတ္တာ
တိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဆ ပုဂ္ဂလာ။ အရဟာ။ ။အနု။၌ သန္ဒိဋ္ဌာန်
ကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိ။၌ သန္ဒိဋ္ဌာန်
ကား အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။
အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပစ္စနိက်
သံသယကား ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
ရ၏။ ။

ယော စက္ခုန္ဒြေယံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော အညိန္ဒြေယံ ဘာဝိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။
ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနု။၌ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။
သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိလောမလည်း ၎င်းပင်ရ၏။ ။ပစ္စနိက် အာမန္တာ။ ။
အရကား ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြဉ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက်
ရ၏။ ။

ယော စက္ခုန္ဒြေယံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြေယံ သစ္စိကရိတ္တာတိ။
ယော အဂ္ဂဖလံ သစ္စိကရေတိ၊ သော စက္ခုန္ဒြေယံ ပရိဇာနိတ္ထ။ နော စ အညာတာ
ဝိန္ဒြေယံ သစ္စိကရိတ္ထ။ ယော အဂ္ဂဖလံ သစ္စာကာသိ၊ သော စက္ခုန္ဒြေယဉ္စ ပရိဇာနိတ္ထ
အညာတာဝိန္ဒြေယဉ္စ သစ္စိကရိတ္ထ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။ယော၊
သည်။ အဂ္ဂဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သစ္စိကရေတိ၊ မျက်မှောက်ပြုဆဲ။ပ။ သစ္စာ
ကာသိ၊ မျက်မှောက်ပြုပြီ။ ။အနု။၌ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရ ဖိုလ်နှင့်
ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရ ဖိုလ်နှင့် ပြည့်
စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှတစ်ပါး အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။
သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမလည်း ၎င်းနောက်သာ ရ၏။ ။
ပစ္စနိက်သံသယကား အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်
ကြဉ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက် ရ၏။ ။

စက္ခုန္ဒြေမူ ပြီး၏။

ဒေါမနသိန္ဒြေမူ

ယော ဒေါမနသိန္ဒြေယံ ပဇဟိတ္ထံ၊ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေယံ ဘာဝိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ။ တယော ပုဂ္ဂလာ။ ။ပဋိ။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက် ရ၏။ ။အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။အနု။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယအရလည်း ၎င်းသံသယ အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ယော ဒေါမနသိန္ဒြေယံ ပဇဟိတ္ထံ၊ သော အညိန္ဒြေယံ ဘာဝိတ္တာတိ။ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ အရဟာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနု။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိ။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယအရလည်း ၎င်းသံသယ အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဆ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက် ရ၏။

ယော ဒေါမနသိန္ဒြေယံ ပဇဟိတ္ထံ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြေယံ သစ္စိကရိတ္တာတိ။ တယော ပုဂ္ဂလာ။ပ။ ယော အဂ္ဂဖလံ သစ္စာကာသိ။ ။(အရဟာ-ဟု ပါဠိဉ္စ ရှိ၏)။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနု။ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှ တပါး ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ လည်း ၎င်းနောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဆ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရ ကား ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက် ရ၏။ ။ဒေါမနသိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမူ

ယော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေယံ ဘာဝိတ္ထံ၊ သော အညိန္ဒြေယံ ဘာဝိတ္တာတိ။ ဆ ပုဂ္ဂလာ။ အရဟာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနု။ဤ သန္နိဋ္ဌာန် ကား အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမ လည်း ၎င်းနောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ကား မကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနိဿတိ၊ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝေဿတိတိ။ ဆ ပုဂ္ဂလာ။ ယေ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေ စက္ခုန္ဒြိယဉ္စ ပရိဇာနိဿန္တိ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယဉ္စ ဘာဝေဿန္တိ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။ ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမလည်း ၎င်းနောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား တယော ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနိဿတိ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။ သံသယ ၎င်းရ၏။ ။ပဋိလောမလည်း ၎င်းပင် ရ၏။ ။ ပစ္စနိက်။ အာမန္တာ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနိဿတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရိဿတိ တိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ။ သတ္တ ပုဂ္ဂလာ။ ။ ပဋိ။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယ ကား နောက်သာ ရ၏။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ အရလည်း ၎င်းသံသယ အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်။ ဒွေပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။စက္ခုန္ဒြေမူပြီး၏။

ဒေါမနသိန္ဒြေမူ

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟိဿတိ၊ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝေဿတိတိ။ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ။ ယေ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေ။ ။ယော ဝါ ပန။ အာမန္တာ။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် ရ၏။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိလောမလည်း ၎င်း နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ပဉ္စ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား မကျွတ်

ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အထက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက် ရ၏။

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟိဿတိ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ပဉ္စ ပုဂ္ဂလာ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန် ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ အရလည်း ၎င်း သံသယ အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား တယော ပုဂ္ဂလာ။ ။မကျွတ် ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟိဿတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရိဿ တိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ တယော ပုဂ္ဂလာ။ ပဉ္စ ပုဂ္ဂလာ။ ။ ပဋိ။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ အရလည်း ၎င်းသံသယ အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ဒေါမနသိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမူ

ယော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝေဿတိ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေ ဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဆ ပုဂ္ဂလာ။ ယေ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ အရလည်း ၎င်း သံသယ အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား တယော ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ယော အနညာထညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝေဿတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရိဿတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ သတ္တ ပုဂ္ဂလာ။ ယေ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ကြဉ်သော အရိယာ ခုနစ်ယောက် ရ၏။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ အရလည်း ၎င်းသံသယ အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား

မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။အနညာတည
သာမိတိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

အညိန္ဒြေမူ

ယော အညိန္ဒြေယံ ဘာဝေသတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြေယံ သစ္စိကရိဿတိတိ။
အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီ။ သတ္တ ပုဂ္ဂလာ။ ။ပဋိ။ ဌ
သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊
အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသ
ယကား နောက်သာ ရ၏။ ။အနု။ ဌ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ အရလည်း ၎င်းသံသယ
အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်
သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

အနာဂတဝါရ ပြီးပြီ။

ပစ္စုပ္ပန္နာတိတဝါရ

စက္ခုန္ဒြေမူ

ယော စက္ခုန္ဒြေယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော ဒေ၊မနသိန္ဒြေယံ ပဇဟိတ္တာတိ။
အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီ။ ။ပဋိ။ ဌ
သန္နိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂ
ဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။အနု။ ဌ သန္နိဋ္ဌာန်
သံသယ အရလည်း ၎င်းသံသယ အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဆ
ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
နှစ်ယောက် ရ၏။

ယော စက္ခုန္ဒြေယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော အနညာတညသာမိတိန္ဒြေယံ ဘာဝိတ္တာ
တိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဆ ပုဂ္ဂလာ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီ။ ။ပဋိ။ ဌ
သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ကြည့်သော အရိယာ
ပုဂ္ဂိုလ် ခြောက်ယောက် ရ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်းရ၏။ သံသယကား
နောက်သာ ရ၏။ ။အနု။ ဌ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ အရလည်း ၎င်းသံသယ အရ
ပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာ
ပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ရ၏။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတ္တာတိ။ နော။ ။
 ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဌိ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 ရ၏။ သံသယအရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သတ္တ ပုဂ္ဂလာ။ ။
 အရကား ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်
 ရ၏။ ။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရိတ္တာတိ။
 နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဌိ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂ
 ဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂ
 နန္ဒရ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှတစ်ပါး အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
 ရ၏။ သံသယအရမရှိ။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား
 ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အရဟတ္တ
 မဂ္ဂါနန္ဒရ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ။စက္ခုန္ဒြေမုပ္ပါဒ်။

ဒေါမနသိန္ဒြေမု

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟတိ၊ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ
 ဘာဝိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဆ ပုဂ္ဂလာ။ အနာဂါမိမဂ္ဂ
 သမဂီ။ ။ ပဋိ။ ဌိ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂ
 ဋ္ဌာန်ကြဉ်သော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်ခြောက်ယောက် ရ၏။ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်
 ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။အနု။ ဌိ သန္ဒိဋ္ဌာန်
 သံသယ အရလည်း ၎င်းသံသယ အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား
 ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟတိ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတ္တာတိ။
 နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဌိ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂ-
 ဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယအရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တဖလ
 ဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယအရ မရှိ။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား သတ္တ ပုဂ္ဂလာ။ ။
 အရကား ပုထုဇဉ်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှတစ်ပါး အရိယာ
 ပုဂ္ဂိုလ် ခြောက်ယောက် ရ၏။ ။

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရိတ္တာတိ။
 နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဌိ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကား အနာဂါမိမဂ္ဂ
 ဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယအရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္ဒိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တ
 မဂ္ဂါနန္ဒရ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှတစ်ပါး အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်

ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယအရမရှိ။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ။ ။
အရကား ပုထုဇဉ်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံ
သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ကြည်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ယောက် ရ၏။ ။ဒေါ
မနသိန္ဒြေမူပြီး၏။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမူ

ယော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေယံ ဘာဝေတိ၊ သော အညိန္ဒြေယံ
ဘာဝိတ္တာတိ။ နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား သော
တာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယအရမရှိ။ ။ပဋိ။ဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တ
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယအရ မရှိ။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား သတ္တ
ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ကြည်
သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ခြောက်ယောက် ရ၏။ ။

ယော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေယံ ဘာဝေတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြေယံ
သစ္စိကရိတ္တာတိ။ နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယအရမရှိ။ ။ပဋိ။ဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှတစ်ပါး အရဟတ္တ
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယအရမရှိ။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား အဋ္ဌပုဂ္ဂလာ။ ။
အရကား ပုထုဇဉ်၊ အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊
အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္ဒရဖိုလ် နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ [သတ္တ
ပုဂ္ဂလာ ဟု ပါဠိရှိ၏။ အတိတဝါရနှင့် မညီသောကြောင့် ဆင်ခြင်]။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

အညိန္ဒြေမူ

ယော အညိန္ဒြေယံ ဘာဝေတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြေယံ သစ္စိကရိတ္တာတိ။
နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်
သုံးယောက်ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂါ
နန္ဒရ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှတစ်ပါး အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
ရ၏။ သံသယအရမရှိ။ ။ပစ္စနိကံသံသယကား ဆ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား
ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါ
နန္ဒရ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

[ပဉ္စပုဂ္ဂလာဟုပါဠိရှိ၏။ အတိတဝါရနှင့် မညီသောကြောင့် ဆင်ခြင်]

ပစ္စုပ္ပန်တိတဝါရ ပြီးပြီ။

ပဗ္ဗပုဏ္ဏာနာဂတဝါရ

စက္ခုန္ဒြေမူ

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟိဿတိတိ။
 နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တ
 မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်
 သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်ရ၏။
 သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စနိကသံသယကား စတ္တာဓော ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား
 မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အနာဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တ
 ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာ
 ဝေဿတိတိ။ နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရ
 ဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်
 ထိုက်သော ပုထုဇဉ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စနိကသံသယကား အဋ္ဌ
 ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ကြဉ်
 သော အရိယာ ခုနှစ်ယောက် ရ၏။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေဿတိတိ။ နော။ ။
 ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊
 အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ သံသယ အရ
 မရှိ။ ။ပစ္စနိကသံသယကား ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော
 ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရိဿတိတိ။
 အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ သတ္တ ပုဂ္ဂလာ။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂီ။ ။ပဋိ။၌ သန္နိဋ္ဌာန်
 ကား ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ အောက်
 ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား
 နောက်သာ ရ၏။ ။အနု။၌ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ အရလည်း ၎င်း သံသယ
 အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိကသံသယကား ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော
 ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။စက္ခုန္ဒြေမူ ပြီး၏။

ဒေါမနသိန္ဒြေမူ

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟတိ၊ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာ
 ဝေဿတိတိ။ နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား

အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ကြဉ် သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ယောက်ရ၏။

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟတိ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေထတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဆ ပုဂ္ဂလာ။ အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂီ။ ။ပဋိ။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။အနု။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ အရလည်း ၎င်း သံသယ အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား တယော ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား မကျွတ် ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရိထတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ သတ္တ ပုဂ္ဂလာ။ အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂီ။ ။ပဋိ။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ကြဉ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ခြောက်ယောက် ရ၏။ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။အနု။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ အရလည်း ၎င်း သံသယ အရပင် ရ၏။ ပစ္စနိက်သံသယကား ဒေ ပုဂ္ဂလာ။ ။ အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်။ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။ ဒေါမနသိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမူ

ယော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေထ တိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဆ ပုဂ္ဂလာ။ အဋ္ဌမကော။ ။ပဋိ။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အလယ် မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက် ရ၏။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။အနု။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ အရလည်း ၎င်း သံသယ အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား တယော ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ယော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရိထတိတိ။ အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ သတ္တ ပုဂ္ဂလာ။ အဋ္ဌမ ကော။ ။ပဋိ။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်

သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။အနု။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ
အရလည်း ၎င်းသံသယ အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။
အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

အညိန္ဒြေမူ

ယော အညိန္ဒြေယံ ဘာဝေတိ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြေယံ သစ္စိကရိဿတိတိ။
အာမန္တာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ပဉ္စ ပုဂ္ဂလာ။ တယော မဂ္ဂသမဂ္ဂိနော။ ။
ပဋိ။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊
အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။ အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်လည်း ရ၏။
သံသယကား နောက်သာရ၏။ ။အနု။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ အရလည်း
၎င်းသံသယ အရပင် ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။
အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ ပြီးပြီ။

အတိတာနာဂတဝါရ

စက္ခုန္ဒြေမူ

ယော စက္ခုန္ဒြေယံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော ဒေါမနသိန္ဒြေယံ ပဇဟိဿတိတိ။
နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တ
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်
သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်ရ၏။
သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား
မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တ
မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။

ယော စက္ခုန္ဒြေယံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေယံ
ဘာဝေဿတိတိ။ နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စနိက်

သံသယကား အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊
အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ကြဉ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက် ရ၏။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေဿတီတိ။
နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တ
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်
သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက် ရ၏။
သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား
မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရိဿတီတိ။
နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တ
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်
သော ပုထုဇဉ်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ကြဉ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက် ရ၏။
သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ယေ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ
တေ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

စက္ခုန္ဒြေမူ ပြီး၏။

ဒေါမနသိန္ဒြေမူ

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟိတ္ထ၊ သော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ
ဘာဝေဿတီတိ။ နော။ ။ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား
အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ
အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။
သံသယ အရမရှိ။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ဆ ပုဂ္ဂလာ။ ။အရကား
မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
နှစ်ယောက် ရ၏။

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟိတ္ထ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေဿတီတိ။ ဒွေ
ပုဂ္ဂလာ။ အနာဂါမိ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဆ ပုဂ္ဂလာ။ အနာဂါမိ။ ။အနု။ ဌိ
သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အနာဂါမိ
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်
ကား ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
နှစ်ယောက် ရ၏။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်

သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ယေ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေ။ ။
အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇ္ဇင်္ဂပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။

ယော ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပဇဟိတ္ထ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိကရိဿ
တိတိ။ အရဟာ။ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဆ ပုဂ္ဂလာ။ ဒွေပုဂ္ဂလာ။ ။
အနု။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်၊
အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိ။ ဤ
သန္နိဋ္ဌာန်ကားကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇ္ဇင်္ဂ၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်
ဖလဋ္ဌာန်နှစ်ယောက် ရ၏။ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း
ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပစ္စနိက်သံသယကား ယေ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ
နပဋိလဘိဿန္တိ တေ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇ္ဇင်္ဂပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။

ဒေါမနသိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမူ

ယော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝိတ္ထ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေဿ
တိတိ။ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ပဉ္စ ပုဂ္ဂလာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ပဉ္စ ပုဂ္ဂလာ။ ။
အနု။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။
အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန် နှစ်ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။
သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိ။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်သော
ပုထုဇ္ဇင်္ဂ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အလယ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှစ်ယောက်၊ အောက်
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ။
ပစ္စနိက်သံသယကား ယေ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေ။ ။အရကား
မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇ္ဇင်္ဂပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။

ယော အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဘာဝိတ္ထ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္စိ
ကရိဿတိတိ။ အရဟာ။ ဆ ပုဂ္ဂလာ။ ။ယော ဝါ ပန။ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ။ ဆ
ပုဂ္ဂလာ။ ။အနု။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အထက်
မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယ
ကား နောက်သာ ရ၏။ ။ပဋိ။ ဤ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇ္ဇင်္ဂ၊
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်
ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပစ္စနိက်သံသယ
ကား ယေ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေ။ ။အရကား မကျွတ်ထိုက်သော
ပုထုဇ္ဇင်္ဂ ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမူ ပြီး၏။

အညိန္ဒြေ

ယော အညိန္ဒြေယံ ဘာဝိတ္ထ၊ အညာတာဝိန္ဒြေယံ သစ္စိကရိဿတီတိ။ နော။ ။
 ယော ဝါ ပန။ နော။ ။အနု။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်
 ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။ပဋိ။ ဌိ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ်၊
 အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှတစ်ပါး အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ယောက် ရ၏။ သံသယ အရမရှိ။ ။
 ပစ္စနိက် သံသယကား ယေ ပုထုဇဉ်နာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ တေ။ ။အရကား
 မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။

အတိတာနာဂတဝါရ ပြီးပြီ။

“အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု” မစိုးရိမ်ဆရာတော် ဘုရားကြီးရေးသားတော် မူသော
 ဣန္ဒြိယယမိုက် ပရိညာဝါရ အရကောက်သစ် ဤတွင်ပြီးပြီ။ ။

ယမိုက်ဂဏ္ဍိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

မူလယမိုက်ဂဏ္ဍိ

ဥဒ္ဓေသဝါရ

ဂန္ထိဿံ ယမကေ ဂန္ထေ၊ ကိဉ္စိ နိယာမ ပဗ္ဗကံ။
ဉာဏဝစာယ သောတူနံ၊ နတော ဇိနံ ဘဝန္တဂုံ။ ။

ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ယမိုက်ကျမ်းကိုဟော
တော်မူ၏။ ထိုယမိုက်ကျမ်း၌ တုံသည်လည်း မူလယမိုက်၊ ခန္ဓယမိုက်။ ပ။ ဣန္ဒြိယ
ယမိုက်အားဖြင့် ဆယ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုဆယ်ပါးတို့တွင် မူလယမိုက်ကိုရှေးဦးစွာ
ဟောတော်မူ၏။ ။ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို မဟော
မူ၍ ယမိုက်ကျမ်းကို အဘဲကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်း။ ။ မြတ်စွာဘုရား
သည်ယမိုက်ကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်ကား သန္နိဋ္ဌာန်သံသယဖြင့် အထူးထူး
သော နည်းနာနယတို့၌ လိမ်မာစေခြင်းငှါ ဟောတော်မူသည်။ အထူးထူးသော
နည်းနာနယတို့၌ လိမ်မာခြင်းသည်လည်း ကုသိုလ်စသော ဓမ္မတို့၌ ဖောက်ပြန်
ချွတ်ယွင်းသော အယူရှိသော သူအားမဖြစ်။ ကုသိုလ်စသော ဓမ္မတို့၌ ဖောက်ပြန်
ချွတ်ယွင်းသော အကုသိုလ်ကိုလည်း ကထာဝတ္ထုကျမ်းဖြင့် ပယ်ဖျောက်မြစ်
တားတော်မူရသည်။ ဤသို့ အကြောင်းအကျိုးစပ်သော အားဖြင့် ကထာဝတ္ထု
ကျမ်း၏အခြားမဲ့၌ ယမိုက်ကျမ်းကို ဟောတော်မူလေသည်ဟူလို။ ။ ယင်းသို့
ဆိုအပ်သည်အဖြစ်ကိုကား-

“ကထာဝတ္ထုပကရဏေန သခေပေနေဝ ဒေသိတေန ဓမ္မေသု ဝိပရိတဂ္ဂဟဏံ
နိဝါရေတွာ တေသေဝ ဓမ္မေသု ဓမ္မသင်္ဂဟာဒိသု ပကာသိတေသု ဓမ္မပုဂ္ဂလော
ကာသာဒိနိဿယာနံ သန္နိဋ္ဌာနသံသယာနံ ဝသေန နာနပ္ပကာရကောသလ္လတ္ထံ ယမ
ကပ္ပကရဏံ အာရဒ္ဓံ” ဟူသော (ဋီကာပါဌ်)။

“အဝိပရိတတော ဂဟိတေသု ဓမ္မေသု မူလယမကာဒိဝသေန ပဝတ္တိယမာနာ
ဒေသနာ ဝေနေယျာနံ နာနပ္ပကာရကောသလ္လဝဟာ ပရိညာကိစ္စသာဓနိစ
ဟောတိ နဝိပရိတတောတိအာဟ ဝိပရိတဂ္ဂဟဏံ။ ပ။ အာရဒ္ဓန္တိ။ တေေန ကထာ
ဝတ္ထုပကရဏဒေသနာနန္တရံ ယမကပကရဏဒေသနာယ ကာရဏမာဟ” ဟူ
သော (စာနုဋီကာပါဌ်) ဖြင့် သိအပ်၏။

ယမကဟူသည်ကား။ အစုံဆိုလိုသည်။ အဘယ်သို့စုံသနည်း။ ။ မူလယမက၌ အနုလောမပုစ္ဆာ သန္နိဋ္ဌာန်အရဖြစ်သော ကုသိုလ်ဟူသော အနက်။ ပဋိလောမပုစ္ဆာ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရဖြစ်သော ကုသိုလ်မူလဟူသောအနက်။ ဤသို့အနက်နှစ်ပါးစုံသတည်း။ (တနည်းကား)။ အနုလောမပုစ္ဆာ သံသယပုဒ်၏ အရဖြစ်သော ကုသိုလ်မူလဟူသောအနက်။ ပဋိလောမပုစ္ဆာသံသယပုဒ်၏ အရဖြစ်သော ကုသိုလ်ဟူသောအနက်။ ။ ဤသို့ အနက်နှစ်ပါးစုံသတည်း။ ။ (တနည်းကား)။ အနုလောမပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာ၊ ဤသို့နှစ်ပါးစုံသတည်း။ ။ (တနည်းကား)။ အနုလောမပုစ္ဆာပါဠိဓမ္မ။ ပဋိလောမပုစ္ဆာပါဠိဓမ္မ။ ဤသို့ ဓမ္မနှစ်ပါးစုံသတည်း။ ။ ကေမူလယမကတို့၌လည်း ဤနည်းတူခဲ့လေ။ ကြံလေ။ ။ ယင်းသို့ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုကား-

“ကုသလာကုသလမူလသင်္ခါတာနံ ဒိန္နံ အတ္တာနံ ဝသေန အတ္တယမကန္တိဝါ တေသညေဝ အတ္တာနံ ဝသေန အနုလောမပဋိလောမတော ပဝတ္တပါဠိဓမ္မဝသေန ဓမ္မယမကန္တိဝါ အနုလောမပဋိလောမတော ပဝတ္တပုစ္ဆာဝသေန ပုစ္ဆာယမကန္တိဝါ တိဓာ ယမကဘာဝေါ ဝေဒိတဗျော။ သေသေသုပိ ဒေသေ နယော” ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိဖြင့် သိအပ်၏။

ယင်းသို့သော် မူလယမိုက် ခန္ဓယမိုက်စသည်တို့သည် ယမက မမည်ခဲ့ရာ။ မူလယမက စသည်သည်တို့သာလျှင် ယမကမည်ခဲ့ရာ၏ဟူမူ-

“ယုဂဋ္ဌသင်္ခါတာနံ ယမကနံ ဝသေန ဒေသိတတ္တာ ဣမေသု ဒသသု ဧကေကံ ယမကံနာမ” (အဋ္ဌကထာ)။

အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်းကား။ သမံ၊ မျှသော။ စုဏ္ဏံ၊ အမှန်။ ဟူသောပြုယုဂ်၌ ငရုတ်တမတ်။ ပိတ်ချင်းတမတ်။ ဤနှစ်ပါးကိုအမျှစု၍ အမှန်ပြုပြီးသော် ထိုအမှန်ကို အစိတ်၏အမည်ဖြစ်သောသမံဟူသောဝေါဟာရဖြင့်ခေါ်ဝေါ်သကဲ့သို့ မူလယမက ကေမူလယမကစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောအပ်သောကြောင့် မူလယမိုက် ခန္ဓယမိုက် စသည်တို့ကိုလည်း အဝယဝူပစာအားဖြင့် ယမကဟုခေါ်ဝေါ်သည်ဟူလို။ ။ ဤအဝယဝူပစာကား ဥပစာဆယ်ပါးမှ အလွတ်တည်း။ ထိုသို့လွတ်သော်လည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၊ နေတ္တိဋီကာ၊ အနုဋီကာကျမ်းတို့၌ ဆိုသောကြောင့် သာရအားဖြင့် မှတ်အပ်၏။ သဒ္ဓသာရတ္ထဇာလိနိဋ္ဌိလည်း-

အဝယဝေ ပဝတ္တော သော၊ ဝေါဟာရော သမူဟေ ကတော။
 တံ ယထာ စေ သမံ စုဏ္ဏံ၊ သမန္နေတ္ထဝယဝံ မတံ။ ။

ဟု မိန့်အပ်၏။ ။ အချို့သောဆရာတို့ကား ဥပစာ ၁၀-ပါးတွင် ကေဒေသုပစာ၌ သွင်းကုန်၏။ ထိုသို့သွင်းခြင်းသည် သဒ္ဓသာရတ္ထဇာလိနိဋ္ဌိ ဥပစာ

၁၀-ပါးကို ဆိုပြီးမှ အသီးထုတ်၍ ဆိုသောကြောင့် မသင့်။ ထို့ကြောင့် အသီး ယူခြင်းသာ သင့်မြတ်သတည်း။ ။

မူလယမိုက် ခန္ဓယမိုက်စသည်တို့၏ အပေါင်းဖြစ်သော ယမိုက်ကျမ်းကား အဘယ့်ကြောင့် ယမိုက်မည်သနည်း။

“ဣမေသံ ပန ယမကာနံ သမ္မဟဘာဝတော သဗ္ဗမ္ပေတံ ပကရဏံ ယမကန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ” (အဋ္ဌကထာ)။

အဓိပ္ပါယ်ကား ယခင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်းယူလေ။ ။ယမိုက်ဆယ်ကျမ်း တို့တွင် မူလယမိုက်ကိုအဘယ့်ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူလေသနည်း။ ။ မူလယမိုက်၌ ဟောတော်မူအပ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ တရား တို့ကိုပင် ခန္ဓာအားဖြင့်ဖွဲ့၍ ခန္ဓယမိုက်ကို ဟောတော်မူရသည်။ လို့ကြောင့် မူလ ယမိုက်ကျမ်းကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသည် ဟူလို။ ။ယခင်အနက်ကိုကား

“ဣဒါနိ မူလယမကေ ဒေသိတေယေဝ ကုသလာဒိဓမ္မေ ခန္ဓဝသေန သင်္ဂဏိတော မူလယမကာနန္တရံ ဒေသိတဿ ခန္ဓယမကဿ ဝဏ္ဏနာ ဟောတိ” ဟူသော ခန္ဓယမိုက်အဋ္ဌကထာပါဠိ၏ သာမုတ္တအားဖြင့် သိအပ်၏။

ထို မူလယမိုက် ကျမ်း၌ ဥဒ္ဓေသ နိဒ္ဓေသ နှစ်ပါးတို့တွင် ဥဒ္ဓေသကို အဘယ့်ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူလေသနည်း။

“တေသု ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနုက္ကမေန နိဒ္ဓိသိတဗ္ဗတ္တာ ဥဒ္ဓေသဝါရော ပဌမော” (အဋ္ဌ ကထာပါဠိ)။

ဥဒ္ဓေသသည်လည်း တိကမာတိကာ ဒုကမာတိကာ နှစ်ပါးတို့တွင် တိက မာတိကာကို အဘယ့်ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူလေသနည်း။ ။ ဓမ္မသင်္ဂဏီ မာတိကာ၌ တိကမာတိကာကို ရှေးဦးစွာ ဟောစဉ်ရှိသောကြောင့် ဟောတော်မူလေသည် ဟူလို။ ။ဓမ္မသင်္ဂဏီ မာတိကာ၌ကား တိကမာတိကာ ကိုအဘယ့်ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူလေသနည်း။

“သုခဂ္ဂဟဏတော အပ္ပဘေဒတောစ တိကာဓေ ပဌမံ ဝုတ္တာ” (ဒွါရအနု ဋီကာ)။

ထိုတိကတို့တွင်လည်း ကုသလတိကကို အဘယ့်ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဟော တော်မူလေသနည်း။

“တေသု ပန သဗ္ဗသင်္ဂဟ အသင်္ဂရ အာဒိကလျာဏဘာဝေန ပဌမံ ကုသလတ္တိကံ ဝုတ္တံ” (၎င်းဒွါရအနုဋီကာ)။

ကုသလတိက၌လည်း ကုသလပဒကို အဘယ့်ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဟော တော်မူလေသနည်း။

“ကုသလတ္တိကေပိစ ပဓာန၊ ပါသံသ၊ ဉာယ၊ ဟိတဘာဝတော ကုသလာ ဓမ္မာ ပဌမံ ဝုတ္တာ” (၎င်းဒွါရအနုဒ္ဓိကာ)။

ကုသလပဒ၏အခြားမဲ့၌ အဗျာကတပဒကို မဟောမူ၍ အကုသလပဒကို အဘယ့်ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်း။

“တပုဋိပက္ခတ္တာ တဒနန္တရမကုသလာ။ တဒုဘယဝိပရိတသဘာဝါ တဒနန္တရ မဗျာကတာ ဝုတ္တာ” (၎င်းဒွါရအနုဒ္ဓိကာ)။

အာရောဂျေ ကုသလံ ဣဋ္ဌ၊ ဝိပါကေ ကုသလော တထာ။
အနဝဇ္ဇမိံ ဆေကေစ၊ ကထိတော ဝါစ္စလိဂိကော။ ။

ဟု မိန့်အပ်သော ကုသလသဒ္ဓါ၏ အနက်လေးနက်တို့တွင် ကုသလာ ဓမ္မာ ဟူသောပုဒ်၌ ကုသလသဒ္ဓါသည် အဘယ်အနက်၌ဖြစ်သနည်း။

“သွာယမိဓ အာရောဂျေပိ အနဝဇ္ဇေပိ သုခဝိပါကေပိ ဝနုတိ” ဟူသော အဋ္ဌသာလိနိ အလိုသော် အာရောဂျ၊ အနဝဇ္ဇ၊ ဣဋ္ဌဝိပါက ဟူသော သုံးနက်၌ ဖြစ်သင့်၏။

“ကုသလာဓမ္မာတိ ကုသလတ္တိကဿ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တလက္ခဏာ အနဝဇ္ဇသုခ ဝိပါကာ ကုသလသဘာဝါ” ဟူသော ယမိုက်အဋ္ဌကထာ အလိုသော် အနဝဇ္ဇ၊ ဣဋ္ဌဝိပါက ဟူသော နှစ်ပါးသောအနက်၌ ဖြစ်သင့်၏။

ဤယမိုက်အဋ္ဌကထာ၌ ကုသလာ ဟူသော ပုဒ်ကို အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာဟု ဖွင့်သတည်း။ ဓမ္မာဟူသောပုဒ်ကို သဘာဝါဟု ဖွင့်သတည်း။ ထိုသဘာဝသည် ကား ကုသလသဘာဝ အကုသလသဘာဝ စသောအားဖြင့် သာမန်လျဉ်းခွဲ ရကား ကုသလာ ဟူသောပုဒ်ကိုထည့်သတည်း။ ယင်းသို့အဓိပ္ပါယ်ယူ။ ကုသလာ ဟူသောပုဒ်ကိုပင် ကုသလသဘာဝါဟု ဖွင့်သည်မယူနှင့်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ကုသလသဒ္ဓါ၏ အနက်ကိုဖွင့်ပြီး သောကြောင့်၎င်း၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗကို ကုသလာတိ ဟူ၍သာ မတည်မူ၍ ကုသလာ ဓမ္မာတိဟူ၍ တည်သောကြောင့်၎င်းတည်း။

တခုသောသဒ္ဓါသည် တခုသောအနက်ကိုသာဟောသင့်သည်မဟုတ်တုံလော။ အဘယ်ကြောင့် ယမိုက်အဋ္ဌကထာ၌ အနဝဇ္ဇ၊ သုခဝိပါကဟု နှစ်နက် ဖွင့်လေ သနည်း။ သဒ္ဓပဝတ္တနိမိတ်ကို မငဲ့မူ၍ သာမညနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ဖွင့်လေ သတည်း။ ။ (တနည်းကား) “ကုသလာစ ကုသလာစ ကုသလာ” ဟု ဧကသိသ် ပြု၍ ရှေ့ကုသလ သဒ္ဓါသည် အနဝဇ္ဇ၊ နောက်ကုသလ သဒ္ဓါသည် သုခဝိပါက အနက်ကိုဟောသည်ကို ရည်၍ ဧကသေသနည်းအားဖြင့် ဖွင့်လေသည်။ ဤကား ဋီကာဒွါရအလိုတည်း။ ။ ကာရကဉာသ်။ သမာသ်ဉာသ်အလိုသော်ကား

“သေတော ဓာဝတိ” ကဲ့သို့ တန္တနည်းလည်း ဆိုသင့်၏။ “အကာသိ အတ္တနော အတ္တံ၊ ပရတ္ထမိစ သော ဇိနော” ကဲ့သို့ ဒီပကနည်းလည်း ဆိုသင့်၏။

ဓမ္မော သဘာဝေ ပရိယတ္တိပညာ၊
ဉာယေသု သစ္စပ္ပကတီသု ပုညေ။
ဥေယျေ ဂုဏာစာရ သမာဓိသုပိ၊
နိဿတ္တတာပတ္တိသု ကာရဏာဒေါ။ ။

ဟု မိန့်အပ်သော ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ အနက်များတွင် ဤဓမ္မသဒ္ဓါသည် အဘယ် အနက်ကို ဟောသနည်း။ “သွာယမိမ နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝတာယမေဝ ဝနူတိ” ဟူသော အဋ္ဌသာလိနီ အလိုသော် နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝအနက်၌ ဖြစ်သင့်၏။ ။ ယခင် ယမိုက်အဋ္ဌကထာ အလိုသော် သဘာဝအနက်၌ ဖြစ်သင့်၏။ ။

ပဋိသေဓေ ဝုဒ္ဓိတဗ္ဗာဝေ၊ အညတ္ထေ သဒိသေပိစ။
ဝိရုဒ္ဓေ ဂရဟေ သုညေ၊ အကာရော ဝိရဟပ္ပကေ။ ။

ဟု မိန့်အပ်သော အ-သဒ္ဓါ၏ အနက်တို့တွင် အကုသလ၌ အ-သဒ္ဓါသည် ဝိရုဒ္ဓအနက်ကို ဟော၏။ အဗျာကတ၌ အ-သဒ္ဓါသည် အညအနက်ကို ဟော၏။ ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီမာတိကာ၌ ကုသလတိက်ဝယ် သုံးပဒသာဟောသကဲ့သို့ မဟော မှု၍ နာမပဒကို အဘွဲကြောင့် ဟောတော်မူသနည်း ဟူမူ—

“သဗ္ဗကုသလာဒိသင်္ဂဏ္ဍမေဝစ နာမပဒဿ ဝုတ္တတ္တာ” (ဋီကာ) သုံးပဒ အရကို ပေါင်း၍ ပြခြင်းငှါ နာမပဒကို ဟောတော်မူပြန်သည် ဟူလို။ ။

မူလံ ဟေတု နိဒါနဉ္စ၊ သမ္ဘဝေါ ပဘဝေနစ။
သမုဋ္ဌာနာဟာရာရမ္မဏံ၊ ပစ္စယော သမုဒယေနစ။ ။
ဤဂါထာကို နှုတ်ကျက်ဆောင်။

နိဒ္ဒေသဝါရ

ဥဒ္ဒေသံ မူလယမကေ၊ ဝုတ္တံ နိယာမပဗ္ဗကံ။
နိဒ္ဒေသံ ဒါနိ ဝက္ခာမိ၊ တံ နိသာမေန္တု သောတုနော။ ။

တိဏေဝ ကုသလမူလာနိ ဟူသော် ဒွိဟိတ်၌ရှိသော နှစ်ပါးသော မူလသည် မလွတ်ခဲ့ပြီလော ဟူမူ။ သမုဒါယဝါကျနိဗ္ဗတ္တိ၊ အဝယဝဝါကျနိဗ္ဗတ္တိ နှစ်ပါးတွင် အဝယဝဝါကျနိဗ္ဗတ္တိ ဖြစ်၍ အပေါင်း၌ ဆိုသဖြင့် အစိတ်၌ ရပြီးရကား မလွတ်ဟူလေ။

“အဝသောသာ ကုသလာ ဓမ္မာ န ကုသလမူလာတိ အဝသောသာ ဖဿာ ဒယော ကုသလာ ဓမ္မာ ကုသလမူလာနိနာမ၊ နဟောန္တိ။ အထဝါ အဝသောသာ ဖဿာဒယော ကုသလာ ဓမ္မာယေဝ နာမ န ကုသလမူလာနိတိပိ အတ္ထော” (အဋ္ဌကထာ)။

အဝသောသာတွေတိုင်း ယင်းကဲ့သို့နှစ်နည်း ယောဇနာလေ။ ဤနှစ်နည်းတွင် နောက်နည်း၌ ကြွင်းသောတရားတို့သည် ကုသိုလ်မည်၏ ဆိုသော် အကုသိုလ် အဗျာကတတို့သည် ကုသလမူသုံးခုမှ ကြွင်းသောတရားပင်ဖြစ်၍ ကုသိုလ်မည်၏ ဟူသော အနက်သည် မရောက်ခဲ့ပြီလော ဟူမူ။ “ထေရော အဘိဓမ္မံ ဘာသတု” မထေရ်သည် အဘိဓမ္မာကို ရှုတ်စေဟူ၍ ဆိုရာ၌ ထေရဟု သာမန်ပင် ဆိုသော် လည်း အဘိဓမ္မာကို မရှုတ်နိုင်သော တောထွက်မထေရ်ကို မယူရ။ အဘိဓမ္မာကို ရှုတ်စွမ်းနိုင်သော ပညာရှိကဝိကိုသာ ယူရသကဲ့သို့ ကြွင်းသော တရားဟု သာမန်ပင် ဆိုသော်လည်း အကုသိုလ်အဗျာကတကို မယူရ။ ကုသိုလ်မည် ထိုက်သောတရားကိုသာ ယူရသည် ဟူလို။ ။

ကေမုလပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ ကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်သတ္တရသ ရ၏ဟု ကောက်သည်။ သင်္ဂြိုဟ်၌ စိတ္တဇရုပ်ကို ပန္နရသဟူ၍သာ ဆိုသည် မဟုတ်လောဟူမူ။ ။ ဥပစယ သန္တတိကိုထည့်၍ သတ္တရသဟုဆိုသည် ယူလေ။ ယင်းသို့သော်—

ဇာယမာနာဒိရူပါနံ၊ သဘာဝတ္တာဟိ ကေဝလံ။
လက္ခဏာနိ နဇာယန္တိ၊ ကေဟိစိတိ ပကာသိတံ။ ။

ဟူသော သင်္ဂြိုဟ်ဆရာ အမိန့်သည် အမှားမဖြစ်ခဲ့ပြီလောဟူမူ- “ယေ ပန ကမ္မာဒိဟိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ တေသံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဘာဝတော ဇာတိယာ တပုစ္စယဘာဝ ဝေါဟာရော အနုမတော။ န ပန ပရမတ္ထတော ဇာတိ ဇာယတိ” (အဋ္ဌသာလိနိ) ယင်းပါဠိ၌ ဇာတိယာဟူသော ပုဒ်ကို တန္တနည်း ကြံလေ။

ယင်းသို့သော် ဇရတာ အနိစ္စတာကိုလည်း လက္ခဏာရုပ်ချင်း အတူတူဖြစ်၍ သွင်းကောင်းပါသည် မဟုတ်လောဟူမူ- “တတ္ထ သိယာ ယထေဝ ဇာတိ ယေသံ ဓမ္မာနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိတပုစ္စယဘာဝဝေါဟာရံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရဉ္စ လဘတိ။ တထာ ပါကဘေဒါပိ တေသံ ဓမ္မာနံ ပါကဘေဒါ တပုစ္စယဘာဝဝေါဟာရံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရဉ္စ လဘန္တိ။ ဣဒမ္ပိဒယံ ကမ္မာဒိသမုဋ္ဌာနမေဝါတိ ဝတ္တဗ္ဗိ ဘဝိဿတိတိ။ န ပါကဘေဒါ တံ ဝေါဟာရံ လဘန္တိ။ ကသ္မာ ဇနကပစ္စယာနု ဘာဝက္ခဏေ အဘာဝတော။ ဇနကပစ္စယာနုဉ္စ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗဓမ္မဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ယေဝ အာနုဘာဝေါ န တတော ဥတ္တရိ” (၎င်းအဋ္ဌသာလိနိ)။

ယင်းသို့သော် ဥပစယနှင့်သန္တတိကိုကား အဘယ့်ကြောင့် ထည့်ပြန်သနည်း ဟူမူ “တေဟိ စ အဘိနိဗ္ဗတ္တိတဓမ္မက္ခန္ဓာသို့ ဇာတိ ပညာယမာနာ တပ္ပစ္စယ ဘာဝဝေါဟာရံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရဉ္စ လဘတိ။ တသ္မိံ ခဏေ သဗ္ဗာဝတော။ န ဣတရဒ္ဒယံ။ တသ္မိံ ခဏေ အဘာဝတောတိ နေဝေတံ ဇာယတိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ” (အဋ္ဌသာလိနီ)။

ယင်းသို့သော် သုတ္တန်ပိဋကတ်၌ ဇရာမရဏကို ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နအကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော တရားဟု ဟောတော်မူခြင်းသည် အမှားမဖြစ်ခဲ့ပြီလော ဟူမူ- “ဇရာ မရဏံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိ အာဂတတ္တာ ဣဒမ္ပိဒ္ဒယံ ဇာယတိတိ စေ။ န ပရိယာယဒေသိတတ္တာ။ တတ္ထ ဟိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာနံ ဓမ္မာနံ ဇရာမရဏတ္တာ ပရိယာယေန တံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိ ဝုတ္တံ” (၎င်းအဋ္ဌသာလိနီ)။

ယင်းသို့ ဇရာမရဏသည် အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်ဟူသော် ယုန်ချိုကဲ့သို့ မရှိသောတရားသော်လည်း ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ နိစ္စတရားသော်လည်း ဖြစ်ခဲ့ ရာ၏ ဟူမူ- “ယဒိ ဧဝံ တယမေတံ အဇာတတ္တာ သသဝိသာဏံဝိယ နတ္ထိ။ နိဗ္ဗာနံ ဝိယ ဝါ နိစ္စမိတိ စေ။ န နိဿယပုဋ္ဌိဗဒ္ဓဝုတ္တိတော။ ပထဝီအာဒိနံဟိ နိဿယာနံ ဘာဝေ ဇာတိအာဒိတ္တယံ ပညာယတိ တသ္မာ န နတ္ထိ။ တေသဉ္စ အဘာဝေန ပညာယတိ တသ္မာ န နိစ္စံ” (၎င်းအဋ္ဌသာလိနီ)။

ယင်းသို့ ဇရာမရဏသည် တစုံတရာသော အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်သော် သုတ္တန်ပိဋကတ်၌ “ဇရာမရဏံ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ပန္နံ”ဟူ၍ အဘယ့်ကြောင့် ပရိယာယ် အားဖြင့် ဟောပြန်သနည်း။ အလျင်းမဟောဘဲ နေကောင်းသည် မဟုတ်လော ဟူမူ- “တေမ္ပိစ အဘိနိဝေသံ ပဋိသေဓေတုမေဝ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဇရာမရဏံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိ” (၎င်းအဋ္ဌသာလိနီ)။

ကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်သော ဟူသည် အဘယ်သို့ ယထာရဟ ပြုသနည်း ဟူမူ- သက်သက်သောအခါ၌ သုဒ္ဓအဋ္ဌကကလာပ်ကို ဖြစ်စေ၏။ ကိုယ်အင်္ဂါကို လှုပ်သောအခါ၌ ကာယဝိညတ္တိနဝက ကလာပ်ကို ဖြစ်စေ၏။ နှုတ်အင်္ဂါကိုလှုပ်သောအခါ၌ ဝစီဝိညတ္တိဒသက ကလာပ်ကို ဖြစ်စေ၏။ ဓာတ်ညီညွတ်သောအခါ၌ လဟုတာဒေကာဒသက ကလာပ်ကို ဖြစ်စေ၏။ ဤသို့ ယထာရဟ ပြုသည်ဟူလို။

ယထာရဟ မဆိုချေသော် စိတ်ဖြစ်တိုင်း စိတ္တဇရုပ်သတ္တရသလုံး ဖြစ်၏ဟူ သော အနက်သည် ရောက်ခဲ့၏။ စိတ္တဇရုပ် ဟူသည် စိတ်ကြောင့်သာ ဖြစ်သ လော။ စေတသိက်ကြောင့် မဖြစ်သလော ဟူမူ—

“သဗ္ဗေပိဟိ စိတ္တစေတသိကာ ဧကတောဝ ဟုတ္တာ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေန္တိ” (ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ)။

ယင်းသို့သော် စိတ္တစေတသိကဇရုပ် ဟူ၍ ဆိုပါတော့လော။ အဘယ်ကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ဟု ဆိုလေသနည်း ဟူမူ- “လောကီယဓမ္မဒေသနာယံ ပန စိတ္တဿ အဓိကဘာဝတော တထာဝိဓံ ရူပံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနန္တိ ဝုစ္စတိ” (၎င်းပဋ္ဌာန်း အဋ္ဌကထာ)။

ကုသိုလ်နှင့်တူသော မူလရို၏ ဟူသည် အတူတကွ ဖြစ်ခါမျှကိုတည်း တူသော မူလရို၏ ဟူ၍ ဆိုသလော။ အကျိုးအဖြစ်ဖြင့်စပ်၍ ဖြစ်သည်ကိုတည်း တူသော မူလရို၏ဟူ၍ ဆိုသလော။ ။အတူတကွ ဖြစ်ခါမျှကို တူသော မူလရို၏ဟူ၍ ဆိုခြားအံ့။ ကုသိုလ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဥတုဇရုပ် အာဟာရဇရုပ်တို့သည်လည်း ရခဲ၏။ အကျိုးအကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် စပ်၍ဖြစ်သည်ကို တူသောမူလရိုသည် ဟူ၍ ဆိုခြားအံ့။ အဘယ်သို့သော အကျိုးအကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် စပ်သနည်း ဟူခဲ့ရာ ၎င်း၏။ ။အကျိုးအကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် စပ်၍ ဖြစ်သည်ကို ဧကမူလဆိုလိုသည်။

အဘယ်သို့ အကျိုးအကြောင်း အဖြစ်ဖြင့် စပ်သနည်း ဟူမူ- “ယထေဝ ဟိ ဖဿဒီနံ အလောဘာဒယော ဟေတုပစ္စယတ္တာ မူလံ တထာ တံသမုဋ္ဌာနရူပ သာပိ” (ယမိုက် အဋ္ဌကထာ) ဟေတုပစ္စယပုန် ဟေတုပစ္စယသတ္တိ တည်းဟူ သော အကျိုးအကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် စပ်သည်ဟူလို။

ဟေတုပစ္စယသတ္တိဟူသည် အဘယ်နည်း ဟူမူ- “ဟေတုဘာဝေါပန နေသံ သမ္ပယုတ္တာနံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ ဘာဝသာဓန သခါတော မူလဘာဝေါ” (ဋီကာကျော်)။ နေသံ၊ ထို အလောဘစသော တရားတို့၏။ ဟေတုဘာဝေါပန၊ ဟေတုသတ္တိ ဟူ သည်ကား။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာဓန သခါတော၊ ခိုင်ခံ့စွာတည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ မူလ ဘာဝေါ၊ အကြောင်းရင်းအဖြစ်တည်း။ ။ယင်းပါဌ၌ သမ္ပယုတ္တာနံဟူသည်ကား ဥပလက္ခဏနည်းတည်း။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တို့၏လည်း သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝကို ပြီးစေသည်ပင်တည်း။ ။

“အညမညယမကေ ယေကေစိ ကုသလာတိ အပုစ္ဆိတွာ ယေကေစိ ကုသလ မူလေန ဧကမူလာတိ ပုစ္ဆာ ကတာ။ ကဿာ။ ဣမိနာပိ ဗျဉ္ဇနေန တဿေဝတ္ထဿ သမ္ဘဝတော” (အဋ္ဌကထာ) အညမညယမကေ၌။ ယေကေစိကုသလာတိ၊ ၍။ အပုစ္ဆိတွာ၊ မမေးမူ၍။ ယေကေစိကုသလမူလေန ဧကမူလာတိ၊ ၍။ ပုစ္ဆာကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်၏။ ကဿာ၊ ကြောင့်။ ကတာ၊ ပြုတော်မူလေသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ပုစ္ဆေယျ၊ အံ့။ ဣမိနာပိ ဗျဉ္ဇနေန၊ ဤကုသလာဟူသော သဒ္ဓါဖြင့်လည်း။ တဿေဝ အတ္ထဿ၊ ထိုကုသလမူလေန ဧကမူလာဟူသော သဒ္ဓါဖြင့်မိန့်အပ်သော အနက်၏သာလျှင်။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ ကတာ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဿဇေတဗျော၊ ၎င်း၏။ ကုသလာဟူသောပုဒ်၏ အနက်သည် ကုသလမူလေန

ကေမူလာဟူသောပုဒ်၏ အနက်၌ ဝင်လေပြီဖြစ်သောကြောင့် ကုသလမူလေနေ ကေမူလာဟု ပုစ္ဆာကို ပြုတော်မူလေသည်ဟူလို။

ယင်း အဋ္ဌကထာပါဠိကိုမသင့်ဟု ဋီကာဆရာ အပြစ်တင်လေသည်ကား ဣမိနာပိ ဗျဉ္ဇနေန ဟူသောပါဠိဖြင့် ကုသလမူလေနေ ကေမူလာဟူသော ပုဒ်ကို စွဲသော်သာမသင့်ဟုသတည်း။ ကုသလာဟူသောပုဒ်ကို စွဲမူကား အသင့်တည်း။ (အနု၊မဓကိုရှုလေ)။

ယင်းပုစ္ဆာ၏ ဝိဿဇ္ဇနာ၌ မူလာနိ ယာနိဟု ဟောတော်မူပြီးလျက် ကုသလ မူလာနိဟု အဘယ်ကြောင့်ထပ်၍ ဟောပြန်သနည်းဟူမူ- “ကုသလမူလာနိတိ ဣဒံ ပုရိမဿ ဝိသေသနံ၊ မူလာနိ ယာနိ ဧကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ဟိ ဝုတ္တံ၊ တာနိ ပန ကုသလမူလာနိပိ ဟောန္တိ အကုသလအဗျာကတမူလာနိပိ။ ဣဓ ကုသလမူလာ နိတိ ဝိသေသဒဿနတ္ထမိဒံ ဝုတ္တံ” (၎င်းအဋ္ဌကထာ)။

ယင်းအဖြေကိုကား ဉာဏ်ရှိသောသူဖြစ်လျှင် အဋ္ဌကထာပါဠိကိုပင် မမြင် သော်လည်း တတ်နိုင်ရာ၏။ ယင်းသို့သော်လည်း ထိုပါဠိ၏အထွက်ကို သိစေ ခြင်းငှါ ရေးလိုက်သည်။

“တဿေဝ ပဋိလောမပုစ္ဆာယ သဗ္ဗေတေ ဓမ္မာ ကုသလမူလေနေ ကေမူလာတိ အဝတော သဗ္ဗေတေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ ဝုတ္တံ၊ ကသ္မာ။ အတ္ထဝိသေသာဘာဝတော။ ကုသလမူလေနေ ကေမူလာတိဟိ ပုစ္ဆာယ ကတာယ မူလာနိ ယာနိ ဧကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိဿဇ္ဇနံ ကာတဗ္ဗံ ဘဝေယျ။ ဧဝံသတိ အတ္ထ ဝိသေသာဘာဝေါ ဟောတိ” (၎င်းအဋ္ဌကထာ)။

ဤ၌အာမန္တာဟူ၍ ဖြေရမည်ကို မူလာနိ ယာနိ ဧကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စသည်ဖြင့် အနုလောမအတိုင်း ဝိဘင်းထွက်၍ ဖြေရာ၏ဟု အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်ခြင်းသည် မသင့်ဟု ဋီကာအရှင်အပြစ်တင်၏။ ဋီကာအရှင်သာမသင့်ဟု ထင်သည်မဟုတ်။ ပညာနုသောငါတို့သူငါ၏ဉာဏ်၌ပင်သော်လည်း မသင့်သကဲ့သို့ ထင်၏။

ဋီကာအရှင်ကား “အညမညမူလတ္တေ ပန ဝိနိစ္ဆိတေ ကေမူလတ္တသံသယာ ဘာဝတော သဗ္ဗေတေ ဓမ္မာ ကုသလမူလေနေ ကေမူလာတိ ပုစ္ဆာ နကတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ” ဟုမိန့်၏။ ။ယင်းသို့သော် မူလယမက ကေမူလယမကတို့၌ အနုလောမ သန္နိဋ္ဌာန် ကိုပင်ပြန်၍ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာ ဟု အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်း ဟူမူ- “ကုသလမူလဝစနံ ကေမူလဝစနဉ္စ ကုသလ ဘာဝဒီပကံ နဟောတိတိ ကုသလာဘာဝေ သံသယသဗ္ဗာဝါ ပဌမဒုတိယ ယမကေသု သဗ္ဗေတေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ ပဋိလောမပုစ္ဆာ ကတာ” (ဋီကာ)။

ကုသလမူလေနေ၊ ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သောမူလအားဖြင့်။ အညမညမူလာ၊ တပါးသည်တပါး၏ မူလရှိကုန်သလော။ဝါ။ တပါးသည်တပါး၏ မူလမည်ကုန်

သလော ဟူ၍ အနက်သမ္ပန်ကြသည်။ အဘယ် အနက်သင့်သနည်းဟူမူ “အညမညဿ မူလံ ဧတေသန္တိတိ အညမညမူလာ” ဟု ဋီကာအရှင်မိန့်သော ကြောင့်ရှေးအနက်သာ သင့်သတည်း အညမညမူလတ္ထေ ပန စသော စကားနှင့် လည်းညီသည်။ ။

မူလမူလနယကို မူလနယနှင့် အနက်အထူးမရှိဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူပြန်လေသနည်းဟူမူ “မူလနယေ ဝုတ္တေဝေ အတ္ထေ ကုသလမူလ ဘာဝေန မူလမူလဿ ဝိသေသနေန သမာနေန မူလေန အညမညဿ စ မူလေန မူလယောဂဒီပနေန စာတိ ဣမိနာ ပရိယာယန္တရေန ပကာသေတုံ မူလမူလ နယော ဝုတ္တော” (၎င်းဋီကာ) ။

ယင်းဋီကာပါဌ်ကား အနက်ယောဇနာလည်း ခဲခက်၏။ အဓိပ္ပါယ်လည်းခဲ ခက်၏။ ယင်းဋီကာပါဌ်၌ အနက်ယောဇနာနည်းကို အနုဋီကာဆရာသည် “ကုသလမူလဘာဝေန မူလဿ ဝိသေသနေန မူလယောဂဒီပနေနစ ပကာသေတုံ ကုသလမူလမူလာတိ ကုသလမူလဘူတာ မူလာ ကုသလမူလမူလာတိ သမာသ ယောဇနာ။ မူလဝစနံ ဟိ နိဝတ္တေတဗ္ဗဂဟေတဗ္ဗသာဓာရဏံ အကုသလအဗျာ ကတာပိ မူလဓမ္မာ အတ္ထိတိ ကုသလမူလဘာဝေန မူလဓမ္မာ ဝိသေသိတာ။ မူလဂ္ဂဟ ဇာနစ မူလဝန္တာနံ မူလယောဂေါ ဒီပိတော ဟောတိ သမာနေန မူလေန မူလဿ ဝိသေသနေန မူလယောဂဒီပနေန စ ပကာသေတုံ ဧကမူလမူလာတိ အညမညဿ မူလေန မူလဘာဝေန မူလဿ ဝိသေသနေန မူလယောဂဒီပနေန စ ပကာသေတုံ အညမညမူလမူလာတိ မူလမူလနယော ဝုတ္တော” ဟု မိန့်၏။

မဇ္ဈိမသုတ္တန်ဒီပနီ ဆရာကား “ကုသလမူလဘာဝေနာတိ ဧတံ မူလဿ ဝိသေသ နေနာတိ ဧတဿ ဝိသေသနံ။ မူလဿ ဝိသေသနေန သဟ ပဝတ္တေန ကုသလမူလ သဒ္ဓေန သမာနေန မူလေန တဗ္ဗိသေသနဘူတေန မူလဿ ဝိသေသနေန စ မူလ ယောဂဒီပနေန စ ဧကမူလမူလသဒ္ဓေန။ အညမညဿ မူလေန တဗ္ဗိသေသန ဘူတေန မူလဿ ဝိသေသနေန စ မူလယောဂဒီပနေန စ။ အညမညမူလသဒ္ဓေနာ တိယောဇနာ။ အယံ ပန ယောဇနာ အနုဋီကာယ အသမာနာပိ ဂဟေတဗ္ဗာဝ” ဟု အထူးမိန့်ပြန်၏။ ဂဏ္ဍိ၌လည်း ကျယ်ဝန်းစွာ ဆိုလေ၏ ယူလေ။ ။ ယခင် အနု၊ မဇ္ဈိမသုတ္တန် တို့ကိုလည်း နှုတ်ကျက်ဆောင်၍ စေ့စေ့ကြံလေ။

အဗျာကတပဒ ဧကမူလယမက အနုလောမ ပုစ္ဆာ၌ အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ။ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်းစေတသိက် ဒွါဒသ။ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နှစ်ခု။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ် ကြည်သော အဟိတ်ဝိပါက် အဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့ သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။ ဗာဟိရ၊ အာဟာရဇ၊ ဥတုဇ၊ အသညသတ်ကမ္မဇ၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် နိဗ္ဗာန်

ရ၏။ သဟိတ်ဝိပါက် ကေဝိသ။ သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ။ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ။ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ တေရသ။ အရူပဝိပါက် လေးခု။ ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ် ကြည့်သော သဟိတ်ဝိပါက် ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ တို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်လည်း ရ၏ဟု ကောက်သည်။

ယင်းအကောက်၌ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နှစ်ခုကို အဘယ့်ကြောင့် ကြည့်သနည်း။ သင်္ဂြိုဟ်ဆရာသည် “အရူပဝိပါက ဒွိပဉ္စဝိညာဏဝဠိတံ” သာ ဆိုသည်မဟုတ်လော ဟူမူ- “ပဋိသန္ဓေစိတ္တံ ပန စုတိစိတ္တဉ္စ ကျေနဝိသတိဘဝဂံဿေဝ အန္တောဂဓတ္တာ စိတ္တန္တရံ နဟောတီတိ၊ နတဿ ဝဇ္ဇနံ ကတံ” (ဋီကာကျော်)။ ။ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ရဟန္တာတို့ စုတိစိတ်ကို ကြည့်ရာ၌လည်း ဤအတူပင်။

ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သော စိတ်အပေါင်း ဘယ်မျှနည်း ဟူမူ- “သဗ္ဗသတ္တာနဉ္စ ပဋိသန္ဓေစိတ္တံ ခိဏာသဝဿ စုတိစိတ္တံ ဒွေပဉ္စဝိညာဏာနိ စတ္တာရိ အရူပဝိပါကာ နီတိ သောဠသ စိတ္တာနိ ရူပံ နသမုဠာပေန္တိ” (သမ္မောဟဝိနောဒနီ)။

မူလဋီကာဆရာကား ခပ်သိမ်းသော သူတို့၏ စုတိစိတ်ပင် ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင် ဟူ၏။

အနုဋီကာဆရာကား စုတိစိတ်၏ ရှေးသတ္တရသမစိတ်မှ စ၍ ရုပ်ကိုမဖြစ်စေ နိုင်ဟူ၏။

အဘယ့်ကြောင့် ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သနည်း ဟူမူကား- “တတ္ထ ပဋိသန္ဓေစိတ္တံ တာဝ ဝတ္ထုနော ဒုဗ္ဗလတာယ အပ္ပတိဋ္ဌိတတာယ ပစ္စယဝေ ကလ္လတာယ အာဂန္တုကတာယ စ ရူပံ နသမုဠာပေတိ” (သမ္မောဟဝိနောဒနီပါဌ်)။

ပဋိသန္ဓေအဋ္ဌကထာပါဌ်၌ကား “ကသ္မာ ပန ပဋိသန္ဓေက္ခန္ဓာ စိတ္တံ စိတ္တဇရူပံ ဇနေတုံ နသက္ခောတီတိ။ ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တတာယ စေဝ အပ္ပတိဋ္ဌိတဝတ္ထုတာယ စ ဒုဗ္ဗလတာ” ဟု အထူးမိန့်ပြန်၏။

ရဟန္တာတို့ စုတိစိတ်ကား အဘယ့်ကြောင့် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သနည်း ဟူမူ- “ခိဏာသဝဿ ပန စုတိစိတ္တံ ဝဇ္ဇမူလဿ ဝူပသန္တတ္တာ ရူပံ န သမုဠာပေတိ” (သမ္မောဟဝိနောဒနီ)။

ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကား အဘယ့်ကြောင့် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သနည်းဟူမူ- “ဒွိပဉ္စဝိညာဏေသု ပန ဈာနဂံ နတ္ထိ မဂ္ဂဂံ နတ္ထိ ဟေတု နတ္ထိတိ စိတ္တဂံ ဒုဗ္ဗလံ ဟော တီတိ စိတ္တဂံဒုဗ္ဗလတာယ တာနိ ရူပံ နသမုဠာပေန္တိ” (၎င်းသမ္မောဟဝိနောဒနီ)။

အရူပဝိပါက် လေးခုကား အဘယ့်ကြောင့် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သနည်း ဟူမူ- “စတ္တာရိ အရူပဝိပါကာနိ တသ္မိံ ဘဝေ ရူပဿ နတ္ထိတာယ ရူပံ န သမုဠာပေန္တိ” (၎င်းသမ္မောဟဝိနောဒနီ)။

ဗာဟိရရုပ်သည် ဥတုဇရုပ် ဖြစ်၍ ဥတုဇရုပ် မည်ကောင်းပြီးလျက် အဘယ့်ကြောင့် အသီးကောက်သနည်း ဟူမူ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ “ဗာဟိရံ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ” ဟု အသီးခွဲ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် အသီးကောက်သည်။

ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ကား အဘယ့်ကြောင့် အသီးခွဲ၍ ဟောတော် မူလေသနည်း ဟူမူ၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်အဖြစ်ကို ခွဲ၍ ဟောတော်မူလို၍ အသီးဟောတော်မူလေသည် ဟူလို။

သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်ကိုသာ အဗျာကတမူလေန ကေမူလာဟု အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသနည်း။ သဟိတ်ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်ကိုကား အဘယ့်ကြောင့် မဆိုသနည်း ဟူမူ- “ကဿာ ပနာယံ ဟေတု ပဋိသန္ဓိယမေဝ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ ဟေတုပစ္စယော ဟောတိ။ န ပဝတ္တေတိ ပဋိသန္ဓိယံ ကမ္မဇရူပါနံ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓဝတ္တိတာယ။ ပ။ ပဝတ္တိယမ္ပန တေသံ စိတ္တေ ဝိဇ္ဇမာနေပိ ကမ္မပုဋိဗဒ္ဓါဝ ပဝတ္တိ နစိတ္တပုဋိဗဒ္ဓါ။ အဝိဇ္ဇမာနေစာပိ စိတ္တေ နိရောဓသမာပန္နာနံ ဥပ္ပဇန္တိယေဝ” (ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ)

အဘယ့်ကြောင့် ပဋိသန္ဓေအခါ၌သာ စိတ်နှင့်စပ်၍ ပဝတ္တိအခါ၌ စိတ်နှင့်မစပ်လေသနည်း ဟူမူ- “သန္တေပိ ခေတ္တေ အာပေစ ပဌမပ္ပတ္တိယံ ဗီဇာနုဘာဝေန ရုက္ခပ္ပတ္တိ ဝိယ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ စိတ္တာနုဘာဝေန ရူပကာယဿ ဥပ္ပတ္တိ ဗီဇေပန ဝိဂတေပိ ပထဝီအာပါနုဘာဝေန ရုက္ခဿ ဥပရူပရိ ပဝတ္တိဝိယ ဝိနာ စိတ္တေန ကမ္မတောဝ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ ပဝတ္တိ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗျာ။ ဂုတ္တမ္ပိစေတံ၊ ကမ္မခေတ္တံ ဝိညာဏံ ဗီဇံ တဏှာ သွေဟောတိ” (၎င်းပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ)။

စိတ် စေတသိက် နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အဘယ့်ကြောင့် နာမ်ဟုဆိုလေသနည်း၊ ရုပ်ကိုကား အဘယ့်ကြောင့် နာမ်ဟု မဆိုရသနည်းဟူမူ- “နာမယတိ ဝိနာ နာမေန ပါကဋ္ဌံ။ နဟောတိတိ နာမံ။ ရူပယတိ ဝိနာ နာမေန ပါကဋ္ဌံ ဟောတိတိ ရူပံ” ဟူသော နိက္ခေပကဏ္ဍအဖွင့် မူလဋီကာအရှင်အမိန့်နှင့်အညီ၊ သဋ္ဌ၊ ပဋ္ဌစသည်တို့၌ တည်သောရုပ်သည် အမည်နှင့်ကင်း၍ ထင်ရှားသောကြောင့် နာမ်ဟု မဆိုရဟူလေ။ ။

ကေမူလယမက အနုလောမ၌ “အဟေတုကံ နာမံ နာမမူလေန နကေမူလံ” ဟု နာမသဒ္ဓါနှင့်တကွ ရှိလိုသလော။ “အဟေတုကံ နာမမူလေန နကေမူလံ” ဟု နာမသဒ္ဓါနှင့်ကင်း၍ ရှိလိုသလောဟူမူ- “ယဿံပါဠိယံ အဟေတုကံ နာမမူလေန နကေမူလံ သဟေတုကံ နာမမူလေန ကေမူလန္တိ ပါဠော အာဂတော။ တတ္ထ ယေကေစ နာမာ ဓမ္မာတိ နာမာနံ နိဒ္ဓါရိတတ္တာ အဟေတုကံ သဟေတုကန္တိစ ဝုတ္တေ နာမန္တိ စ ဣဒံ ဝိညာယမာနမေဝါတိ န ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ယတ္ထ ပန

အဟေတုကံ နာမံ သဟေတုကံ နာမန္တိစ ပါဠော။ တတ္ထ သုပါကဋ္ဌဘာဝတ္ထံ နာမန္တိ ဝုတ္တံ” (ဋီကာ)။

နာမသဒ္ဓါနှင့်ကင်း၍ ရှိရာ၌ နာမသဒ္ဓါကိုအဘယ်ကြောင့် မဟောလေသနည်း စုဒ်ထုတ်။ ။ဝိဿဇ္ဇနာကား ယင်းဋီကာပါဠိ၌ပါပြီ။ ။နာမသဒ္ဓါရှိရာ၌ နာမသဒ္ဓါကို အဘယ်ကြောင့် ဟောလေသနည်း စုဒ်ထုတ်။ ။ဝိဿဇ္ဇနာကား ယခင်ဋီကာပါဠိ၌ပါပြီ။ ။မူလယမိုက်၌ စိုးစဉ်းမှတ်ဘွယ်ပြီး ပြည့်စုံ၏။ ။

ခန္ဓယမိုက်ဂဠာ

ပဏ္ဍိတ ဥဒ္ဒေသဝါရ

ပဏ္ဍိတ မူလယမကော၊ ကိဉ္စိ နိယာမ ပဗ္ဗကံ။

ခန္ဓေဒါနိ ပဝက္ခာမိ၊ တမ္ပိ သုဏန္တု သောတုနော။ ။

မူလယမိုက်၏ အခြားမဲ့၌ အာယတနယမိုက်စသည်ကို မဟောမူ၍။ ခန္ဓယမိုက်ကို အဘယ့်ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်းဟူမူ- “အပ္ပဘေဒတ္တာ” (ဝိဘင်းဋီကာ)။

ယင်းသို့သော် သင်္ခါရ ယမိုက်ကို ဟောသင့်သည် မဟုတ်လောဟူမူ- “နိဗ္ဗာနဝဇ္ဇာနံ သဗ္ဗဓမ္မာနံ သင်္ဂဟိတတ္တာစ” (၎င်းဝိဘင်းဋီကာ)။

အဘယ့်ကြောင့် ခန္ဓာကို ငါးပါးသာ ဟောတော်မူလေသနည်း။ လေးပါးခြောက်ပါးစသည်ဖြင့် မဟောလေသနည်း ဟူမူ- “ကသ္မာ ပန ဘဂဝတာ ပဉ္စေ ခန္ဓာ ဝုတ္တာ အနုနာ အနဓိကာတိ။ သဗ္ဗသင်္ဂဟသဘာဂေကသင်္ဂဟတော အတ္တတ္တနိယဂ္ဂါဟဝတ္ထုဿ တေပုရမတော အညေသဉ္စ တဒဝဇ္ဇောဇော” (သမ္မောဟဝိနောဒနိ)။

အဘယ့်ကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူလေသနည်း။ ရူပက္ခန္ဓာ စသည်တို့၏ နောက်၌လည်း သညာက္ခန္ဓာစသည်ကို မဟောမူ၍ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်ကို အဘယ့်ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်း ဟူမူ- “သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ စက္ခူအာဒိနံ ဝိသယဘူတံ သြဠာရိကံ ပဌမံ ရူပက္ခန္ဓံ ဒဿေတိ။ တတော ဣဠာနိဠ ရူပသံဝေဒိတံ ဝေဒနံ။ ယံ ဝေဒယတိ တံ သဉ္ဇာနာတိတိ ဝေ ဝေဒနာဝိသယဿ အာကာရဂ္ဂါဟိကံ သညံ။ သညာဝသေန အဘိသင်္ခါရကေ သင်္ခါရေ။ တေသံ ဝေဒနာဒိနံ နိဿယံ အဓိပတိဘူတဉ္စ ဝိညာဏံ” (သမ္မောဟဝိနောဒနိ)။

ခန္ဓသဒ္ဓါသည် အဘယ်မျှသောအနက်ကို ဟောလေသနည်း ဟူမူ- “ခန္ဓော ဂုဏေစ ရာသိမိ။ ပဏ္ဍိတိယဉ္စ ရူဠိယံ” ပြယုဂ်ကား “သီလက္ခန္ဓော သမာဂ္ဂေက္ခန္ဓော။ ။ အသင်္ချေယျော အပ္ပမေယျော မဟာဥဒကက္ခန္ဓောတေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ။ အဒ္ဓသခေါ ဘဂဝါ ရုက္ခက္ခန္ဓံ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ သောတေန ဝုယုမာနံ။ ။ ဝိညာဏံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော” အစဉ်အတိုင်းဟပ်။ ။

ဤ၌ ခန္ဓသဒ္ဓါကား အဘယ်အနက်ကို ဟောသနည်းဟူမူ- “သွာယမိဓ ရာသိတော အဓိပေတော” (သမ္မောဟဝိနောဒနိ)။

ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် စသည်ကို ပေါင်းသောကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာဟု ဆိုသလော။ အဘယ်သို့သော တရားကိုပေါင်းသောကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာဟု ဆိုလေ သနည်းဟူမူ—

အတိတာနာဂတံ ရူပံ၊ ပစ္စုပ္ပန္နမထာပရံ။
အဗ္ဗတ္တံဝါ ဗဟိဒ္ဓံဝါ၊ သုခုမောဠာရိကံ တထာ။ ။
ဟိနံ ပဏီတံ ယံဒူရေ၊ သန္တိကေ ဝါ တထေကတော။
သဗ္ဗံ ရူပံ သမောဓာယ၊ ရူပက္ခန္ဓောတိ ဝုစ္စတိ။ ။

(နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ)

ဝေဒနာက္ခန္ဓာစသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။

“အဘိညေယျကထာဟိ အဘိဓမ္မာဒေသနာ” ဟူသော ဣန္ဒြိယ ဝိဘင်း ဋီကာပါဠိနှင့်အညီ အဘိဓမ္မာဒေသနာသည် အဘိညေယျကထာ ဖြစ်သော ကြောင့် ပရိညာဝါရကိုသာ ဟောသင့်သည်။ ထိုသို့လျက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရကို အဘယ် ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်း ဟူမူ- “ပရိညာသု စ န ဝိနာ တီရဏပရိညာယ ပဟာနပရိညာ။ တီရဏဉ္စ သမ္ပုဏ္ဏပရာနုဂ္ဂဟဿ အဓိပေတတ္တာ။ ကာလပုဂ္ဂ လောကာသဝိဘာဂမုခေန ခန္ဓာနံ ဝိသုံ သဟစ ဥပ္ပါဒနိရောဓလက္ခဏပရိဂ္ဂဟ ဝသေန သာတိသယံ သမ္ဘဝတိ နအညထာ” (ယမိုက် အနုဋီကာ)။

ယင်းသို့သော် ပဝတ္တိဝါရကို ဟောတန်စေ။ ပဏ္ဏတ္တိဝါရကို အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်း။ အကယ်၍တည်း ဟောတော်မူချေသော် အဘိဓမ္မာ ဒေသနာသည် အဘိညေယျကထာ မဟုတ်ဟူသော အနက်သည် မရောက်ခဲ့ပြီ လော ဟူမူ- “ယထာ နတီရဏံ ပရိညာယ ဝိနာ ပဟာနပရိညာ။ ဧဝံ တီရဏံ ပရိညာယ ဝိနာ ဉာတပရိညာယ။ သာ စ သုတမယဉာဏမူလိကာတိ ဒေသနာ ကုသလော သတ္တာ အနုယတော ဗျတိရေကတော စ သမုဒါယာဝယဝပဒတ္တာဒိ ဝိဘာဂဒဿနမုခေန ခန္ဓေသု ပရိညာပဘေဒံ ပကာသေတုကာမော ပဉ္စက္ခန္ဓာတိအာဒိနာ ဒေသနံ အာရဘိတိ” (၎င်း ယမိုက် အနုဋီကာ)။ ခဲ၏။ ။ ကြံလေ။

ပရိညာသုံးပါးသည် မဂ်ခဏ၌ တပြိုင်နက် ဖြစ်၏။ ရှေးအဘို့ဟု ဆိုအပ်သော ပုဗ္ဗဘာဂ၌ကား အသီးသီးဖြစ်၏။ ဤယမိုက် အနုဋီကာပါဠိ၌ကား ပုဗ္ဗဘာဂကို ရည်သတည်း။ ။ ပုဗ္ဗဘာဂ၌ အဘယ်အခါမှစ၍ ဖြစ်သနည်း ဟူမူ- “ရူပုန လက္ခဏံ ရူပံ ဖုသနလက္ခဏော ဖဿောတိအာဒိနာ သာမညဝိသေသ လက္ခဏပရိဂ္ဂဟိကာ ဒိဋ္ဌိကခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိယော ဉာတပရိညာ၊ တတော ပရံ

ယာဝါနုလောမာ တီရဏပရိညာ။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝမဂ္ဂါ ပဟာနပရိညာ” (ဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်းဒ္ဓိကာ)။

ယင်းပါဠိ၌ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ ဟူသည်ကား- “သမ္မသနညာဏံ၊ ဥဒယဗ္ဗယညာဏံ၊ဘင်္ဂညာဏံ၊ဘယညာဏံ၊အာဒိနဝညာဏံ နိဗ္ဗိဒါညာဏံ၊ မုစ္စိတုကမ္ပတာညာဏံ၊ ပဋိသင်္ခါညာဏံ၊ သင်္ခါမုပေက္ခာညာဏံ၊ အနုလောမညာဏဂ္ဗေတံ ဒသ ဝိပဿနာညာဏာနိ”ဟု သင်္ဂြိုဟ်ဆရာသည် မိန့်အပ်သော ဝိပဿနာညာဏ်တည်း။

စကားရင်းဖော်ဦးအံ့။ အဘိဓမ္မာဒေသနာသည် အဘိညေယျကထာဟူသော် မူလယမိုက်ဝယ် အဘယ်သို့ အဘိညေယျကထာ ဖြစ်သနည်း ဟူမူ- “ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပရိယောသာနာ ဉာတပရိညာတံ ပစ္စယဒီပကေန မူလယမကေန ဉာတပရိညံ။ပ။ ဝိဘာဝေတွာ” (အနုသယ ယမိုက်ဒ္ဓိကာ)။

ပရိစ္ဆေဒဝါရဟူသည် ပိုင်းခြားတတ်သော ဝါရကို ဆိုလိုသည်။ အဘယ်သို့ ပိုင်းခြားသနည်း ဟူမူ။ ။ငါးပါးသောခန္ဓာတို့သည်ရှိ၏။ ငါးပါးအောက်အယုတ်၊ ငါးပါးထက်အလွန် မရှိ။ ဤသို့ အယုတ်အလွန်ကို ကန့်သောအားဖြင့် ပိုင်းခြားသတည်း။

ပရိစ္ဆိန္နုဒ္ဓေသဝါရ ဟူသည်ကား ပိုင်းခြားအပ်သော ဓမ္မတို့ကို အကျဉ်းပြသော ဝါရဟု ဆိုလိုသည်။

ပဒသောဓနမူလ စက္ကဝါရ၌ စက္ကဟူသည် ဝန်းသောကြောင့် ဆိုလိုသလော။ အဘယ်ကြောင့် စက္ကဆိုသနည်း ဟူမူ- “ရူပံ ရူပက္ခန္ဓောတံ ဝေမာဒိကံ မူလပဒိနာဘိံ ကတွာ ခန္ဓာတံ ဣဒံ နေမိံ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတံအာဒိံ အရေ ကတွာ စက္ကဘာဝေါ ဝုတ္တော။ နမဏ္ဍလဘာဝေန သမ္ပဇ္ဈနတော။ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလကာဒီသုပိ ဟိ ဟေဋ္ဌိမံ သောဓေတွာဝ ပါဋ္ဌော ဂတော နမဏ္ဍလသမ္ပန္ဓေန” (ခန္ဓယမိုက်ဒ္ဓိကာ) လှည်းဘီးစက်နှင့် တူသောကြောင့် စက်ဆိုသည်။ ဝန်းသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ် ဟူလို။

သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ ပဋိလောမ ပုစ္ဆာ၌ အနက် ယောဇနာ နည်းကား ဤသို့တည်း။ “ခန္ဓာ ရူပန္တိအာဒိသု ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတံ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ ကသ္မာ နိဒ္ဓေသဝါရေ ဝေံ ဝိဘဇိတတ္တာ” (ဤခန္ဓယမိုက် အဋ္ဌကထာ)။

ရူပံ ဟူ၍သာ သဒ္ဓါရှိသည်ကို သဒ္ဓါကိုလွန်၍ ရူပက္ခန္ဓာ မည်သလောဟု အဘယ်ကြောင့် အနက်သမ္ပန်သနည်း။ အကယ်၍တည်း သမ္ပန်လိုသော် ပါဠိတော်၌ ရူပံမရှိ၊ ရူပက္ခန္ဓောရှိ၏ ဟူသော အနက်သည် မရောက်ခဲ့ပြီလော ဟူမူ- “ဝစနသောဓနေဝိယ ဟိ ဧတ္ထ ဝစနံ န ပမာဏံ။ ယထာယထာ ပန သုဒ္ဓခန္ဓာလဗ္ဘန္တိ။ တထာ တထာ အတ္ထောဝ ပမာဏံ” (၎င်းခန္ဓယမိုက် အဋ္ဌကထာ)။

ပါဠိတော်၌ ရှုပ်ဟူ၍ ရှိငြားသော်လည်း သဒ္ဓါကိုပမာဏမပြု၊ အနက်ကို ပမာဏပြု၍ ရှုပ်ကွနွာမည်သလောဟု အနက်သမ္မန်သည်၊ ရှုပ်ကွနွာဟု ပါဠိရှိ သောကြောင့် သမ္မန်သည်မဟုတ် ဟူလို။ ။ဥဒ္ဒေသ၌ မှတ်ဘွယ် အမြက်ပြီး၏။

ပဏ္ဍိတိနိဒ္ဒေသဝါရ

ပိယရုပ် သာတရုပ်၌ ရုပ်အဋ္ဌဝိသသည်ပင်လျက် န ရှုပ်ကွနွာဟုအဘယ် ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်းဟူမူ- “ပိယရုပ်ံ သာတရူပန္တိ။ပ။တဏှာဝတ္ထု ဘူတံ တေဘူမကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တသ္မာ ယံ ပဉ္စကွနွာသမုဒါယဘူတံ ပိယရုပ်ံ သာတရူပံ တံဧကဒေသေန ရှုပ်ကွနွာ ဟောတိတိ အာဟ ပိယရုပ်ံ သာတ ရူပံ ရူပံ န ရှုပ်ကွနွာတိ” (ဋီကာ)။

“ဧကဒေသေန ရှုပ်ကွနွာ န သမုဒါယဝသေန။ ဣမသ္မိံ ဝိကပ္ပေ ပိယသ ဘာပံ ဘူတုပါဒါယရူပံဝ ရှုပ်ကွနွာ န သကလံ ခန္ဓပဉ္စကန္တိ။ န ရှုပ်ကွနွာတိ ဝုတ္တန္တိ အဓိပ္ပါယော” (မဓုသာရတ္ထဒီပနီ)။

တနည်းကား ဤသို့တည်း။ “ပိယသဘာဝတာယဝါ ရှုပ်ကွနွာ ပိယ ရူပေ ပဝိသတိ။ န ရူပုနသဘာဝေနာတိ ပိယရူပံ သာတရူပံ ရူပံ နရှုပ်ကွနွာတိ ဝုတ္တံ” (ဋီကာ)။

“ရူပုနဋ္ဌေန ရှုပ်ကွနွာပရိယာပန္နမ္ပိ စက္ခာဒိပိယသဘာဝမတ္တဝစနိစ္ဆာဝသေသ ပိယရူပမေဝ အနုပဝိသတိ နရှုပ်ကွနွန္တိ အာဟ ပိယသဘာဝ။ပ။ နရှုပ်ကွနွာတိ ဝုတ္တန္တိ” (အနုဋီကာ)။

တဏှာအာရုံပြုသောအခါ၌သာ ပိယရုပ်မည်သလော။ မပြုသောအခါ၌ မမည်သလောဟူမူ၊ မပြုသောအခါလည်းမည်၏။ယင်းသို့သော် အာရုံမပြုသော အခါ၌ မချစ်အပ်သည် မဟုတ်လောဟူမူ။ ။မစားအပ်သော အခါ၌လည်း စားခြင်းငှါထိုက်သောကြောင့် ဘောဇဉ်မည်သကဲ့သို့ အာရုံမပြုသောအခါ၌ မချစ်အပ်သော်လည်း ပြုသောအခါ ချစ်ခြင်းငှါ ထိုက်သောကြောင့် ပိယရုပ် မည်၏။ ။ဥပရိက္ခယာဟူလို။ (သဒ္ဓတ္ထဘေဒစိန္တာဋီကာကိရူ)။

ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ ပဋိလောမ၌ “နခန္ဓာ နဝေဒနာကွနွာတိ အာမန္တာ” ဟူရာဝယ် အဘယ်ကိုကောက်လိုသနည်းဟူမူ- န ခန္ဓာ နဝေ ဒနာကွနွာတိ ဧတ္ထ ပညတ္တိနိဗ္ဗာနသင်္ခါတာ ဓမ္မာ ခန္ဓာ နဟောန္တိ။ တေ ယသ္မာ ဝေဒနာကွနွာတိပံ နဟောန္တိ။ တသ္မာ အာမန္တာတိ အာဟ” (အဋ္ဌကထာ)။

“နခန္ဓာ နဝေဒနာက္ခန္ဓာတိ အာမန္တာတိတ္ထေ ဧဝံ ခန္ဓသဒ္ဓပဝတ္တိယာ အဘာဝေ ဝေဒနာက္ခန္ဓသဒ္ဓပဝတ္တိယာ စ အဘာဝေါတိ ပဏ္ဏတ္တိသောဓနမတ္တမေဝ ကရောတီတိဒဠဗ္ဗံ နအညဓမ္မသဗ္ဗာဝေါ ဧဝေတ္ထ ပမာဏံ” (ဋီကာ)။

“သဒ္ဓဂ္ဂဟဏဂ္ဂေတ္ထ သဒ္ဓနိဗန္ဓနတ္တာ ပညတ္တိယာ။ သဒ္ဓသဘာဂတံ ဝါ သန္ဓာယ ကတံ။ ပဏ္ဏတ္တိသောဓနံ ဟေတံ။ တေနာဟ ပဏ္ဏတ္တိသောဓနမတ္တမေဝ ကရော တီတိ။ တေန နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗဿ ဓမ္မန္တရဿ အဘာဝံ ဒဿေတိ” (အနုဋီကာ)။

သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ ရူပံ ခန္ဓောဉ္စ ပိယရူပံ သာတရူပံကိုကောက်မည်လော။ ရူပံ အဋ္ဌဝိသကို ကောက်မည်လော ဟူမူ- “ယသ္မာ ပိယရူပသာတရူပသင်္ခါတံ ဝါ ရူပံ ဟောတု ဘူတုပါဒါရူပံ ဝါ။ သဗ္ဗံ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတေဝ။ တသ္မာ အာမန္တာတိ ပဋိဇာနာတိ” (အဋ္ဌကထာ) နှစ်နည်းပင်ကောက်သင့်၏ ဟူလို။ ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌ မှတ်ဘွယ်အမြက်ပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ

ပဝတ္တိဝါရ၌ ဖြစ်မှသာ ချုပ်ရကား။ ဥပ္ပါဒဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောသော်။ ။ ထိုဥပ္ပါဒဝါရ၌ ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ်တို့တွင် ပစ္စုပ္ပန်တရားသည် ခံစားဆဲ ဖြစ်၍ သိလွယ်ရကား ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောလေသည်။ ထို့နောင် အတိတ် အနာဂတ်နှစ်ပါးတို့တွင် အတိတ်တရားသည်ခံစားဘူးသော တရားဖြစ်၍ အနာဂတ်ထက်သိလွယ်ရကား အတိတ်ကိုဟောလေသည်။ ထို့နောင်မှ သုဒ္ဓ သက်သက်ကိုပြလို၍ မိဿက မဟောမီ အနာဂတ်ကို ဟောလေသည်။ ။ မိဿက၌ ဟောစဉ်ကို သုဒ္ဓကို မှီသဖြင့်သိအပ်၏။ ။အဘယ်ကြောင့် ကာလ အပြားကို ခြောက်ပါး ဟောတော်မူလေသနည်း။ အတိတ်ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်အတိတ်ဝါရ။ ဤသုံးပါးကိုထည့်၍ ကိုးပါးဟောသင့်သည် မဟုတ်လောဟူမူ-

“ကာလဘေဒါ ပနေတ္ထ ဆ ဧဝ ဝုတ္တာ အတီတေန ပစ္စုပ္ပန္နော။ အနာဂတေန ပစ္စုပ္ပန္နော အနာဂတေန အတီတောတိ ဧတေ ပန တယော ယထာ ဒဿိတာ မိဿကကာလဘေဒါ ဧဝ တယော န ဝိသု ဝိဇ္ဇန္တိတိ နဂဟိတာ။ တတ္ထ တတ္ထ ဟိ ပဋိလောမပုစ္ဆာဟိ အတီတေန ပစ္စုပ္ပန္နာဒယော ကာလဘေဒါ ဒဿိတာ” (ဋီကာ)။

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလံ ရူပက္ခန္ဓမူလီ ထည့်သကဲ့သို့ ပဝတ္တိဝါရ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလံ။ ရူပက္ခန္ဓမူလီမထည့်မူ၍ သုံးယမက အဘယ်ကြောင့်ဟော တော် မူလေသနည်း ဟူမူ- “ပဝတ္တိဝါရေ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒိ မူလကာနိ ပစ္ဆိမေနေဝ

သဟ ယောဇေတော တီဏိ ဒွေ ကေဉ္စ ယမကာနိ ဝုတ္တာနိ နပုရိမေန။ ကသ္မာ အမိဿကကာလဘေဒေသု ဝါရေသု အတ္ထဝိသေသာဘာဂတော” (၄င်းဋီကာ)

ယင်းသို့သော် သုဒ္ဓကာလ၌ အနက်ထူးမရှိသောကြောင့် မဟောနေတန်စေ။ မိဿကကာလ၌ အနက်အထူးရှိသောကြောင့် ဟောသင့်သည် မဟုတ်လော ဟူမူ- “ပစ္ဆိန္နတ္တာ” သုဒ္ဓကာလပင် ဟောစဉ် ပြတ်လေပြီး ဖြစ်သောကြောင့် မိဿကကာလ၌ မဟောသည်ဟူလို။ ။ဤကား အဋ္ဌသာလိနိဝယ် ဝိတက္က နိဒ္ဒေသ၌ တဇ္ဇသဒ္ဓါကို မဟောကြောင်းကိုဆိုသော စကားကို နည်းယူ၍ ဆိုသည်။

ပဝတ္တိကာလ၌လည်း ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းသည် ရှိလျက် အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ စသည်ဖြင့် ဥပ္ပါဒဝါရ၌ အသညသတ္တာ စဝန္တာနံ စသည်ဖြင့် နိရောဓဝါရ၌ ပဋိသန္ဓေစုတိတို့ကိုသာ အဘယ်ကြောင့် ဟောတော် မူလေသနည်းဟူမူ- “သကလေပိ ဟိ ဣမသ္မိံ ခန္ဓယမကေ တတ္ထ တတ္ထ ဥပ္ပန္နာနံ ပဝတ္တေ ယာဝမရဏာ ခန္ဓာနံ အပရိယန္ဓေသု ဥပ္ပါဒနိရောဓေသု ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ လဟုပရိဝတ္တာနံ ဓမ္မာနံ ဝိနိဗ္ဗာဂံ ကတော ဥပ္ပါဒနိရောဓေ ဒဿေတုံ နသုကရန္တိ ပဝတ္တိယံ ဥပ္ပါဒနိရောဓေ အနာမသိတော အဘိနဝံ ဝိပါကဝဋ္ဌံ နိပ္ပါဒယမာနေန နာနာကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တာနံ ပဋိသန္ဓိခန္ဓာနံ ဥပ္ပါဒံ ဒဿေတုံ သုခန္တိ ပဋိသန္ဓိဥပ္ပါဒ ဝသေနေဝ ဥပ္ပါဒဝါရေ ကထိတော။ ဥပ္ပန္နဿ ပန ဝိပါကဝဋ္ဌဿ ပရိယောသာ နေန နိရောဓံ ဒဿေတုံ သုခန္တိ မရဏကာလေ နိရောဓဝသေန နိရောဓဝါရေ ကထိတော” (အဋ္ဌကထာ)။

ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌ ဥပ္ပဇ္ဇတိကို ယမိုက်အဋ္ဌကထာ၌ အထူးမဖွင့်။ ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၌ကား- “ဥပ္ပဇ္ဇတိတံ ဥပ္ပါဒတော ယာဝ နိရောဓမနာ ဥဒ္ဓံ ပဇ္ဇတိ နိဗ္ဗတ္တတိတံ အတ္ထော အတ္တာနံ လဗ္ဘတိ။ ဥပ္ပါဒါဒယော တယောပိ ခဏေ ပါပုဏာတိတံ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဟု ဖွင့်၏။

ထိုသို့ ဖွင့်သောကြောင့် အစွာသော ဇီဝိတဆက္က၊ ဇီဝိတနဝကတို့၏ ခဏတ္တယသမဂီဟု ကောက်သင့်သည် မဟုတ်လော။ အဘွဲကြောင့် ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမဂီဟု ကောက်သနည်းဟူမူ- “ယာဝ နိရောဓမနာ ဥဒ္ဓံ ပဇ္ဇတိတံစ ဥပ္ပါဒါဒယော။ပ။ ပါပုဏာတိတံစ ဝစနေဟိ ခဏတ္တယသမဂီ အာပဇ္ဇကိတိ အနုညာတံဝိယ ဟောတိ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီယေဝ ပန ဧဝံ ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော” (ပဋ္ဌာန်းဋီကာ)။

ယင်းသို့သော် အဋ္ဌကထာရှင်သည် ဥပ္ပါဒက္ခဏံ ပါပုဏာတိ-သာ ဆိုသင့်သည် မဟုတ်လောဟူမူ- “အနုတိတံ နအနာဂတံ ခဏေကဒေသံ ခဏတ္တယန္တိ ဝုတ္တံ” (ဋီကာဒ္ဓါရ)။

ဇီဝိတဆက္က ဟူသည်ကား မူလဒွိကာဆရာ အလိုအားဖြင့် ဂန္ဓ၊ ရသ၊
 သြဇာကိုပယ်၍ ဆက္ကယူသည်။ ။ကမ္မဇကလာပ် လေးစည်းဟူရာ၌လည်း
 မူလဒွိကာဆရာ အလိုအားဖြင့် စက္ခုသတ္တက၊ သောတသတ္တက၊ ဝတ္ထုသတ္တက၊
 ဇီဝိတဆက္ကဟု လေးပါး။ အဋ္ဌကထာဆရာ အလိုအားဖြင့်။ စက္ခုဒသက။ပ။
 ဇီဝိတနပကဟု လေးပါး။ အတိတ်စသော တဆဲတပါးသော ရုပ်ကိုပေါင်း၍
 ရူပက္ခန္ဓာဟု ဆိုသည်။ ။ဤ၌ ဇီဝိတနဝကသည် ပစ္စုပ္ပန်သက်သက်သာ
 ဖြစ်ခဲ့၏။ အတိတ်အနာဂတ်မဟုတ်ခဲ့။ အဘယ်ကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာမည်ခဲ့ရာသနည်း
 ဟူမူ။

ဝေဒနာဒိသုပေကသ္မိံ၊ ခန္ဓသဒ္ဓေါတု ရူဠိယာ။
 သမုဒ္ဓါဒေကဒေသေတု၊ သမုဒ္ဓါဒိရဝေါ ယထာ။ ။

(သစ္စသံခိပံ)

ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇတိ ဟူသောသန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား အရူပဘုံရ၏။ ။
 ထိုအရူပဘုံသည် ရူပက္ခန္ဓာ၏ ဖြစ်ရာသော်ကားမဟုတ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏ဖြစ်ရာ
 ဖြစ်သောကြောင့် တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပုဇ္ဇတိဟူသော သံသယပုဒ်၏အရမရှိ။
 ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ် အရမရှိသောကြောင့် အကြင်ဘုံ၌
 ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်ဆဲမဟုတ်၊ ထိုဘုံ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်လောဟု မြတ်စွာ
 ဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိသော်လည်း ဝေဒနယုဇ္ဈာသယအားဖြင့်
 မေးတော်မူခဲ့၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် ပုရိမကောဋ္ဌာသ၏ အရနှင့်တူသော
 ပုရေပဉ္စောဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ ရူပက္ခန္ဓာ၏ဖြစ်ရာ
 မဟုတ်သောဘုံ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဖြစ်ရာဖြစ်သောကြောင့် နုပုဇ္ဇတိဟူသောပုစ္ဆာ
 ပါဠိ၌ နအက္ခရာကိုပယ်၍ ပါဠိတော်အားလျော်စွာ အဖြေငါးပါးတို့တွင် ဥပုဇ္ဇတိ
 ဟု ပါဠိဂတိဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

ပုရိမကောဋ္ဌာသ အရနှင့်တူသောဟူရာ၌ အဘယ်၏ ပုရိမကောဋ္ဌာသနည်း
 ဟူမူ။ သရူပဒဿနဝိဿဇ္ဇနာ၏ ပုရိမကောဋ္ဌာသတည်း။ (တနည်းတုံ)
 ပရိပုဏ္ဏပဉ္စော၏ ပုရိမကောဋ္ဌာသတည်း။ “တံ ဝိဿဇ္ဇနဿ ပန ပုရိမကောဋ္ဌာသေန
 သဒိသတ္ထတာယ ပုရေပဉ္စော ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသသဒိသတ္ထတာယ ပစ္ဆာပဉ္စောတံ
 စ နာမံ ဝုတ္တံ” (ဒွိကာ) “တံသရူပဒဿနေန ဝိဿဇ္ဇနံ တံဝိဿဇ္ဇနံ။ တံ ဝါ
 ယထာဝုတ္တံ ဝိဿဇ္ဇနံ တေဿာတံ တံဝိဿဇ္ဇနော” (အနုဒ္ဓိကာ)

ပုရိမကောဋ္ဌာသဟူသည် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကိုဆိုသလော။ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်ကို
 ပင်ဆိုသလောဟူမူ “ပုရိမကောဋ္ဌာသေနာတံ ပုရိမေန ဥဒ္ဓေသပဒေန”
 (အနုဒ္ဓိကာ) ပုရိမကောဋ္ဌာသနှင့် အရတူသောဟူသည် အဘယ်သို့တူသနည်း။
 သရုပ်တရားကိုယ်ပင် တူသလောဟူမူ- “သဒိသတ္ထတာစ သန္နိဋ္ဌာနသံသယပဒ

ဝိသေသံ အဝိစာရေတွာ ဧကေန ပဒေန သင်္ဂဟိတဿ ခန္ဓဿ ဥပ္ပါဒနိရောဓ
လာဘသာမညမတ္တေန ပုရေပဉ္စာ ဒဠဗ္ဗာ” (ဋီကာ)

“ယဿ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇိတ္တံ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇိတ္တံ” ဟူ၍ဟော
တော်မူအပ်သော အနုလောမပုစ္ဆာ၌ ဘဝများစွာသံသရာ၌ ရူပက္ခန္ဓာမဖြစ်ဘူး
သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်မရှိ။ ဖြစ်ဘူးသောပုဂ္ဂိုလ်သာရှိသောကြောင့် ယဿ
ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇိတ္တံဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရမရှိ။ ထိုသို့သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရ
မရှိလျှင် တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇိတ္တံဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရလည်းမရှိ။
ထိုသို့သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ အရမရှိသောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား
ရူပက္ခန္ဓာမဖြစ်ဘူးလေ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာက္ခန္ဓာမဖြစ်ဘူးလောဟု မြတ်စွာ
ဘုရား၌။ပ။၍။ အမေးလေးပါးတို့တွင် မောဃပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အား
လျောက်ပတ်စွာ ဘဝများစွာ သံသရာ၌ ရူပက္ခန္ဓာမဖြစ်ဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်
မရှိ။ ဖြစ်ဘူးသောပုဂ္ဂိုလ်သာရှိသောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏အရကို ပယ်တော်
မူသောအားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် နတ္ထိဟု ပဋိက္ခေပဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်
မူ၏။

ဤယမိုက်ကျမ်း၌ တုစ္ဆပဉ္စာ မည်သည်ရှိ၏။ ထိုတုစ္ဆပဉ္စာမည်သည် အဘယ်
နည်းဟူမူ ယခင် မောဃပဉ္စာပင်။ “တုစ္ဆပဉ္စောတိပိ ဝုစ္စတိ” (အဋ္ဌကထာ)။

ယဿ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇတိ ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကား။ပ။ အစစွာ
သော ဇီဝိတဆက္က။ပ။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်ဆဲ
သော်ကားဟုတ်၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာချုပ်ဆဲ မဟုတ်သောကြောင့် တဿ ဝေဒနာ
က္ခန္ဓော နိရုဇ္ဈတိ ဟူသော သံသယပုဒ်၏ အရမရှိ။ ထိုသို့သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာ
ရှိ၍ သံသယပုဒ်၏အရမရှိသောကြောင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။ဖြစ်ဆဲ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
အား။ပ။ချုပ်ဆဲလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌။ပ။အမေးလေးပါးတို့တွင် မောဃပဉ္စာ
ဖြင့် မေးတော်မူသည်အားလျောက်ပတ်စွာ ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်ဆဲသော ပုဂ္ဂိုလ်အား
ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ချုပ်ဆဲမဟုတ်သည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် သံသယပုဒ်၏ အရကို
မြစ်တော်မူသောအားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် နော ဟု ပဋိသေခဝိဿဇ္ဇနာဖြင့်
ဖြေတော်မူ၏။ ။

ပဋိက္ခေပဝိဿဇ္ဇနာနှင့် ပဋိသေခဝိဿဇ္ဇနာသည် အဘယ်သို့ ထူးသနည်းဟူမူ-
“သန္နိဋ္ဌာနတ္ထဿေဝ ပဋိက္ခိပနံ ပဋိက္ခေပေါ။ သံသယတ္ထနိဝါရဏံ ပဋိသေခေတိ
အယံ ပဋိက္ခေပပဋိသေခာနံ ဝိသေသော” (ဋီကာ)။

ပါဠိဂတိဝိဿဇ္ဇနာ၌လည်း သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်၏ အရ
မရှိ။ ပဋိသေခဝိဿဇ္ဇနာ၌လည်း သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်၏ အရ
မရှိ။ ယင်းသို့သော် အတူတူဖြစ်ခဲ့၏တကားဟူမူ- “ဥပ္ပတ္တိနိရောဓပဋိသေဓဿ

ပဋိသေဓနတ္ထံ ပါဠိဂတိယာ ဝိဿဇ္ဇနံ။ ဥပ္ပတ္တိနိရောဓာနမေဝ ပဋိသေဓနတ္ထံ ပဋိသေဓေန ဝိဿဇ္ဇနံ ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ” (၎င်းဋီကာ)။

ပုရေပဉ္စာ ပစ္ဆာပဉ္စာ နှစ်ပါး၏ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာဖြင့် မေးတော်မူသည်အားလျောက်ပတ်စွာဟူရ၍။ အဘယ်ကဲ့သို့ ပုရေပဉ္စာ၊ ပစ္ဆာပဉ္စာ နှစ်ပါး၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသနည်းဟူမူ။ ပုရိမကောဋ္ဌာသနှင့် အရတုခြင်းသည်လျှင် ပုရေပဉ္စာ၏ လက္ခဏာ။ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသနှင့် အရတုခြင်းသည်လျှင် ပစ္ဆာပဉ္စာ၏ လက္ခဏာ။ ။

ပဝတ္တိဝါရပြီး၏။

ပရိညာဝါရ

ပရိညာဝါရ၌ ဩကာသဝါရ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရတို့ကို အဘွဲကြောင့်ဟောတော်မူသနည်းဟူမူ- “ပုဂ္ဂလဝါရော ဩကာသဝါရော ပုဂ္ဂလောကာသဝါရောတိ ဣမေသုပန တိသု ပုဂ္ဂလဝါရောဝ လဗ္ဘတိ။ နဣတရာ ဒေ။ ကိံ ကာရဏာ။ သဒိသ ဝိဿဇ္ဇနတာယ” (အဋ္ဌကထာ)။

ဤပရိညာဝါရ၌ ပဝတ္တိဝါရကဲ့သို့ စုတိပဋိသန္ဓေကို မဟောမူ၍ ပဝတ္တိကာလကိုသာ အဘွဲကြောင့်ဟောတော်မူလေသနည်းဟူမူ- “စုတိ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ပရိညာကိစ္စဿ အဘာဝါ” ဋီကာ၌ကား ပဋ္ဌာနနည်းအားဖြင့် “ရူပက္ခန္ဓပရိဇာနနဿ အဘာဝါ”ဟု မိန့်၏။

သစ္စယမိုက်၌ အဘိသမေတာဝီ၏ အရသည် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မှစ၍ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သိဆဲဖြစ်၏။ ထိုသို့လျက် ယော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ၌ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မကောက်မူ၍ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ အဘယ်ကြောင့် ကောက်လေသနည်းဟူမူ- “ပရိဇာနာတိတံ ပဉ္စေသု အနုလောမနယေ ပရိညာကိစ္စဿ မတ္တကပ္ပတ္တံ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂိံ သန္ဓာယ အာမန္တာတိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ” (အဋ္ဌကထာ)။

ဤပါဠိ၌ မတ္တကပ္ပတ္တံ ဟူသော ဝိသေသနကို ဟေတုမန္တဝိသေသန ကြံ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား “ဓာတုနံ ကထာ ဓာတုကထာ”ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ခန္ဓာစသော သဘောတရားဟု ဆိုအပ်သော ဓာတ်တို့ကိုဆိုရာဖြစ်သောကြောင့် ဓာတုကထာမည်၏ဆိုသော်။ ဓမ္မသင်္ဂဏီစသည်တို့၌ ခန္ဓာစသော သဘောတရားတို့ကို ဟောသောကြောင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီစသော ကျမ်းတို့သည်လည်း ဓာတုကထာ မည်ကောင်းသည်မဟုတ်လောဟူမူ။ ဓမ္မသင်္ဂဏီစသည်တို့၌ ဟောငြားသော်လည်း သာတိသယအားဖြင့် မဟော။ ဓာတုကထာ ကျမ်း၌သာလျှင် သာတိသယ

အားဖြင့် ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ဓာတုကထာကျမ်း တခုသည်သာလျှင် ဓာတု
ကထာ မည်သကဲ့သို့ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သိငြားသော်လည်း
ပရိညာကိစ္စအပြီးသို့ မရောက်သေးသောကြောင့် သာတိသယအားဖြင့်မသိ။ အရ
ဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ ပရိညာကိစ္စအပြီးသို့ရောက်သောကြောင့် သာတိ
သယအားဖြင့် သိ၏။ ထို့ကြောင့် အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ သိဆဲဟုဆိုအပ်
၏ ဟူလို။

“ယေစ ပုထုဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ” ။ ။ အလျဉ်း မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ သည်ကိုမရ
လတ္တံ့ ဆိုသလော။ နှစ်ဘဝ သုံးဘဝ၌သာ မရလတ္တံ့ သည်ကို မရလတ္တံ့ ဆိုသလော
ဟူမူ “ဝဋ္ဋခါဏုနာမေသော သတ္တော ပထဝီဂေါပကော ယေဘုယျေန ဝေရူပဿ
ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နတ္ထိ” (သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ) ။

“ဝဋ္ဋခါဏုနာမေသောတိ ဣဒံဝစနံ နေယျတ္ထံ။ နနိတတ္ထံ။ တထာဟိ ပပဉ္စ
သုဒနိယံ တံပနေသ ဧကသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ နိယတော။ ဥဒါဟု အညသ္မိန္တိ
ဧကသ္မိံ ယေဝ နိယတော။ အာသေဝနဝသေန ပန ဒေဝသိကံ ဒိဋ္ဌိံ ရောစေတိ
ဝေါတိဝုတ္တံ။ အကုသလံ ဟိ နာမေတံ အဗလံ ဒုဗ္ဗလံ၊ နကုသလံဝိယ မဟာဗလံ။
တသ္မာ ဧကသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ နိယတောတိ ဝုတ္တံ။ အညထာ သမ္မတ္တနိယာ
မေနဝိယ မိစ္ဆတ္တနိယာမောပိ အစွန္တိကော သိယာ။ နစ အစွန္တိကော သိယာယဒိဇံ
ဝဋ္ဋခါဏုစောဒနာ ကတန္တိ အာဟ အာသေဝနဝသေနာတိ။ တထာဟိ ယထာ
သကိံ နိမုဂ္ဂေါ နိမုဂ္ဂေါ ဒေဗာလောတိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဝဋ္ဋခါဏုစောဒနာယ ဒီပေတိ။
ပစ္စယေ ပဋိစ္စ အယံ တံ တံ ဒဿနံ ဩက္ခန္ဓောပန ကဒါစိ တပုဋိပက္ခေ ပစ္စယေ
ပဋိစ္စ တတောပိ သိသုက္ခိပနမဿ ဟောတိတိ နဝတ္တဗ္ဗံ။ တသ္မာ ဝေရူပဿဟိ
ယေဘုယျေန ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ” (သီလက္ခန်ဋီကာ) ။

ပရိညာဝါရ၌ မှတ်ဘွယ် အမြွက်ပြီး၏။

အဘွဲကြောင့် ခန္ဓာမည်သနည်းဟူမူ။ အဋ္ဌကထာဋီကာ အနု မဇုတိ၌ အထူး
မဆို။ ။ “ဇာတိဇရာမရဏာဒိဟိ သံသာရဒုက္ခေဟိ ခါဒိတဗ္ဗောတိ ခန္ဓော”
(ဥဏာဒိ) ။ ။ “ခ-အတ္တနိစ္စာဒိသည် ဓာရေန္တိတိခန္ဓာ” ။ ။ (ဧကက္ခရကောသ
ဋီကာ) ။ ။ ယင်းဝစနတ္ထနှင့် ပုဒ်ပြီးအနက်ဖြစ်သော ရာသတ္တသည် အကျိုး
အကြောင်း မစပ်ခွဲတကားဟူမူ- “ယထာ ကထ၌ဟိ ဗျုပ္ပတ္တိ ဟောတိ။ သညာ
တု လောကတောယေဝ ဂန္တဗ္ဗာ” (အဘိဓာန်ဋီကာ) ။

ခန္ဓယမိုက်၌ စိုးစဉ်းမှတ်ဘွယ် အမြွက်ဖြစ်သော
ကိစ္ဆိနိယာမ ပဗ္ဗကား ပြီး၏။

အာယတနယမိက်ဂဠိ

ပဏ္ဍိတိဝါရ

“စက္ခာဒယောပိ ဟိ ဓမ္မာ ဝေ။ ဝေသတိ ဓမ္မာယတနမိစ္စေ အဝတှာ ကဿ ဒွါဒသာယတနာနိ ဝုတ္တာနိတိစေ။ ဆဝိညာဏာ ကာယုပ္ပတ္တိဒွါရာရမ္မဏ ဝဝတ္တာနတော” (သမ္မောဟဝိနောဒနိ)။

ဒွါရမုဒါရုံတို့ကို အဘွဲကြောင့် အသီးပိုင်းခြားသနည်း။ လုံး၍ပင် ဟော တော်မူပါလောဟူမူ- “ဒွါရာရမ္မဏဝိဘာဂဒဿနတ္တာဟိ အာယတနဒေသနာ” (အာယတနဝိဘင်းအနုဋီကာ)။

အဘွဲကြောင့် အာယတနမည်သနည်းဟူမူ။ “စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အာယ တန္တိ ဝါယမန္တိ ဧတ္ထ စက္ခုရူပါဒိသုတိ အာယတနာနိ” လုံ့လပြုသောဟူ သည် အဘယ်နည်းဟူမူ- “ဝါယမန္တိတိ အတ္တနော ကိစ္စံ ကရောန္တိစ္စေ အတ္ထော” (အာယတနဝိဘင်းဋီကာ)။

(တနည်းတုံ) “တေဝါ အာယဘူတေ ဓမ္မေ တနောန္တိ ဝိတ္တာရေန္တိတိ အာယတနာနိ” ။ (တနည်းတုံ) “အာယတံဝါ သံသာရဒုက္ခံ နယန္တိ ပဝတ္တယန္တိတိ အာယတနာနိ” ။ (တနည်းတုံ)

သဉ္ဇာတိဒေသေ ဟေတုမှိ၊ ဝါသဋ္ဌာနာကရေသုစ။
သမောသရဏဋ္ဌာနေစာ၊ ယတနံ ပဒပူရဏေ။

ဟု အဘိဓာန်၌ ဟောအပ်သော ခြောက်နက်တို့တွင် ပဒပူရဏမှ တပါး ငါးပါးသောအနက်ကြောင့်လည်း အာယတနမည်၏။

အဘွဲကြောင့် သဉ္ဇာတိဒေသဖြစ်သနည်းဟူမူ- “တန္တိဿယာရမ္မဏဘာဝေန တတ္ထေဝ ဥပ္ပတ္တိတော” အဘွဲကြောင့် ဟေတုဖြစ်သနည်း “တေသံ အဘာဝေ အဘာဝတော” ။ ။ အဘယ်ကြောင့် ဝါသဋ္ဌာနဖြစ်သနည်း။ ။ “တဒါယတ္တ ဝုတ္တိတာယ” ။ ။ အဘယ်ကြောင့် အာကရဖြစ်သနည်း “တန္တိဿိတတ္တာ တဒါ ရမ္မဏတ္တာစ” ။ ။ အဘယ်ကြောင့် သမောသရဏဋ္ဌာနဖြစ်သနည်း “တတ္ထ တတ္ထ ဝတ္ထုဒွါရာရမ္မဏဝသေန သမောသရဏတော” (ယင်းဟိတ်ငါးချက်ကား သမ္မောဟဝိနောဒနိ)။

အာယတန တဆဲ့နှစ်ပါးတို့တွင် စက္ခာယတနစသော ခြောက်ပါးသော အာယတနတို့ကို အဘယ်ကြောင့် ရှေးဦးစွာဟောတော်မူလေသနည်းဟူမူ-

“အဇ္ဈတ္တိကာဘာဝေနောစ ဝိသယိဘာဝေနစ အဇ္ဈတ္တိကာနံ ပဌမံ ဒသေတဗ္ဗတံ ဒသေတံ” (အာယတန ဝိဘင်းဒ္ဓိကာ)။

အဇ္ဈတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးတို့တွင် စက္ခာယတနကို အဘယံကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူလေ သနည်းဟူမူ “အဇ္ဈတ္တိကာယတနသု သနိ ဒဿနသပ္ပဋိဗာလမ္မဏတ္တာ စက္ခာယတနံ ဝိဘူတန္တိ တံ ပဌမံ ဝုတ္တံ။ တဒနန္တရံ အနိဒဿနသပ္ပဋိဗာရမ္မဏာနိ ဣတရောနိ” (ဒ္ဓိကာကျော်)။ “တတ္ထာပိ အသမ္ပတ္တဂါဟကသာမညေန စက္ခာယတနာနန္တရံ သောတာယတနံ ဝုတ္တံ” (၎င်းဒ္ဓိကာကျော်)။ “ဣတရေသု သီဃတရံ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏသမတ္တတ္တာ ဃာနာယတနံ ပဌမံ ဝုတ္တံ။ ပုရတော ဌပိတမတ္တဿဟိ ဘောဇနာဒိကဿ ဂန္ဓော ဝါတာနုသာရေန ဃာနေ ပဋိဟညတိ” (၎င်း ဒ္ဓိကာကျော်)။ “တဒ နန္တရံ ပန ပဒေသဝုတ္တိသာမညေန ဇိဝှိယတနံ ဝုတ္တံ။ တတော သဗ္ဗဋ္ဌာနိကံ ကာယာယတနံ။ တတော ပဉ္စန္ဒမိ ဂေါစရဂ္ဂဟဏသမတ္တံ မနာယတနံ” (၎င်း ဒ္ဓိကာကျော်)။ ။ဗဟိရာယတနတို့ကိုကား အဇ္ဈတ္တိကာယတနအား လျော်စွာ ဟောတော်မူလေသည်။

ဗုဒ္ဓစက္ခု၊ သမန္တစက္ခု၊ ဓမ္မစက္ခုဟု စက္ခုသုံးပါးရှိလျက် ထိုသုံးပါးတို့ကို မဟောမူ၍ ဒိဗ္ဗစက္ခု ပညာစက္ခုဟု နှစ်ပါးကိုသာ သရုပ်ထုတ်၍ အဘယံကြောင့် ဟောတော်မူလေ သနည်းဟူမူ “ဣတရေသံ ဧတ္ထ သုဝိဒ္ဓရဘာဝတော” ဤကား “တတ္ထ တံ ဝုစ္စတေ အတ္တဒယမေဝ ဝတှာ ပါရိသေသေနာတိ။ ဣတရေသံ ဧတ္ထ သုဝိဒ္ဓရဘာဝတော” ဟူသော ကုသလတိုက်အားဖြင့် အနုဒ္ဓိကာပါဠိကို နည်းမှီ၍ ထည့်သောဟိတ်တည်း။

တဏှာကို သောတဟူ၍ဆိုသည်။ သဒ္ဓါရုံကို ကြားနာတတ်သလောဟူမူ။ ကြားနာတတ်သောကြောင့် သောတဆိုသည်မဟုတ်။ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဘဝင်တိုင်အောင် စီးတတ်သည်ဖြစ်၍ အယဉ်နှင့်တူသောကြောင့် သောတဆို သည်ဟူလေ။

သမ္မာဝါစာ စသော ဝိရတိသုံးခုတို့ကို ပါဏာတိပါတစသည်မှ ကြဉ်တတ် သောကြောင့် သီလက္ခန္ဓဟုဆိုအပ်၏။ “သမ္မာဝါစာဒယော တယော သီလ မေဝ။ တဿှာ တေ သဇာတိတော သီလက္ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတာ” (သမ္မောဟ ဝိနောဒနီ)။

သမာဓိက္ခန္ဓ၌ သမ္မာသမာဓိကို သမာဓိပင်ဖြစ်၍ သမာဓိက္ခန္ဓဟုဆိုတန်စေ။ သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသတိတို့ကို သမာဓိက္ခန္ဓဟုဆိုခြင်းသည် အသို့သင့်အံ့နည်း ဟူမူ- “သမ္မာဝါယာမာဒိသု ပန တီသု သမာဓိ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အာရမ္မဏေ ကေဂ္ဂဘာဝေန အပေတံ နသက္ကာတိ။ ဝီရိယေန ပဂ္ဂဟနကိစ္စံ

သာဓေန္တေန။ သတိယာစ အပိလာပနကိစ္စံ သာဓေန္တိယာ လဒ္ဓုပကာရော ဟုတ္တာ သက္ကောတိ။ တသ္မာ သမာဓိယေဝေတ္ထ သဇာတိတော သမာဓိက္ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတော။ ဝါယာမသတိယော ပန ကြိယတော သင်္ဂဟိတာ ဟောန္တိ” (၎င်း သမ္မောဟဝိနောဒနီ)။

ပညာက္ခန္ဓာလည်း သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပညာပင်ဖြစ်၍ ပညာက္ခန္ဓာဟုဆိုတန်စေ။ သမ္မာသင်္ဂဟိတံ ပညာက္ခန္ဓာဟုဆိုခြင်းသည် အသ္မိသင်္ဂဟိတံဟူမူ “သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ဂဟိတံ ပညာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ အာရမ္မဏံ နိစ္စေတံ နသက္ကောတိ။ ဝိတက္ကေပန အာကောဋေတော အာကောဋေတော ဒေန္တေ သက္ကောတိ။ပ။ တသ္မာ ဣဓ သမ္မာဒိဋ္ဌိယေဝ သဇာတိတော ပညာက္ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတာ။ သမ္မာသင်္ဂဟိတံ ပန ကြိယတော သင်္ဂဟိတော ဟောတိ” (၎င်း သမ္မောဟဝိနောဒနီ)။

သီလစသည်ကို အဘယံကြောင့် ဂန္ဓဟုဆိုသနည်း။ အနံ မဟုတ်ခဲ့တကားဟူမူ “သီလဂန္ဓောတိ အာဒိနိ ဝါယနဋ္ဌေန သီလာဒိနံယေဝ နာမာနိ” (အဋ္ဌကထာ) “ဝါယနဋ္ဌေနာတိ ပသာရဏဋ္ဌေန ပါကဋ္ဌဘာဝဋ္ဌေန ဝါ” (ဋီကာ)။ “ဝါယနံ သဝိသယေ ဗျာပေတော ပဝတ္တနံ။ပ။ ယသ္မာ ပန သဝိသယဗျာပနံ၊ တတ္ထ ပသဋ္ဌဘာဝေါ ပါကဋ္ဌဘာဝေါ ဝါ ဟောတိ။ တသ္မာ ပသာရဏဋ္ဌေန ပါကဋ္ဌဘာဝဋ္ဌေနဝါတိ ဝတ္တံ။ အတ္တနော ဝတ္ထုဿ သူစနံ ဝါ ဝါယနံ” (အနုဋီကာ) “ဂန္ဓောတိ အတ္တနော ဝတ္ထု သူစေတိတိ ဂန္ဓော” (ဝိဂြိုဟ်)။

အတ္တ ရသစသည်တို့၏ သရုပ်ကို တိကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာကို ကြည့်၍ယူ။ ယင်း အတ္တ စသည်တို့ကို စားအပ်သော အရသာမဟုတ်ဘဲလျက် အဘယံကြောင့် ရသဟုဆိုလေသနည်းဟူမူ- “အတ္တရသောတိ အာဒိနိပိ သာဒု မရရဋ္ဌေန အတ္တာဒိနညေဝ နာမာနိ” (အဋ္ဌကထာ)။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ စားအပ်သော အရသာကိုသာ ရသဟုဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ “ရသန္တိ အသာဒေန္တိ တံ တံ သတ္တာတိ ရသော” ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ။ သာယာ အပ်သော တရားသည် ရသ မည်၏။ အတ္တ စသည်တို့သည်လည်း သာယာအပ်သော တရားပင်ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ရသဟု ဆိုအပ်၏ ဟူလို။ ။ပဏ္ဏတ္တိ ဝါရ၌ မှတ်ဘွယ်အမြွက် ပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ

စက္ခာယတနမုဉ် သဒ္ဓါယတနမုလီကို သွတ်သွင်း၍ ဟောသင့်အံ့လော။မဟောသင့်အံ့လောဟူမူ။ မဟောသင့်။ ။ယင်းသို့သော် “စက္ခာယတနမုလကာနိ ကောဒသ” ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိကို အသ္မိယူမည်နည်းဟူမူ- “ပဝတ္တိ

ဝါရေ စက္ခာယတနမူလကာနိ ကောဒသာတိ ပဋိသန္ဓိစုတိဝသေန ဥပါဒိန္န ပဝတ္တဿ ဥပါဒနိရောဓဝစနေ တေသ္မိ အလဗ္ဘမာနဝိဿဇ္ဇနမ္ပိ သဒ္ဓါယတနေန သဒ္ဓိံ ယမကံ ပုစ္ဆာမတ္တလာဘေန သင်္ကဏိတော ဝဒတိတိ ဒဠဗ္ဗံ” (ဋီကာ)။ အဘွဲကြောင့် သဒ္ဓါယတနဝိဿဇ္ဇနာကို မဟောရသနည်း ဟူမူ။ ။ယခင်ဋီကာ ပါဠိ၌ မဟောရကြောင်းကို ပါလေပြီ။

စက္ခာယတနသာဖြစ်၍ သောတာယတန မဖြစ်ကောင်းသော သြပပါတိက၌ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ကိုသာ ကောက်၍ သုဂတိအဟိတ်ကို အဘွဲကြောင့် မကောက်လေ သနည်းဟူမူ- “သုဂတိယံ မဟာနုဘာဝေန ကမ္မုနာ နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ သြပပါတိ ကာနံ ဣန္ဒြိယဝေကလ္လာယောဂတော စက္ခုသောတဃာနာလာဘော သံသေ ဒဇာနံ ဘာဝါလာဘော ပဌမကပ္ပိကသြပပါတိကာနံ ဝသေနပိ” (ဋီကာ ကျော်) ဤ၌ နိဗ္ဗတ္တမာနာနံပုဒ်ကို ဟေတုမန္တ ဝိသေသနကြံ၍ နိဗ္ဗတ္တမာ နတ္တာဟု ဟိတ်ခတ်။

အဘွဲကြောင့် သြပပါတိက မည်သနည်း ဟူမူ- “ဥပပါတော နေသံ အတ္ထိတိ သြပပါတိကာ” (၎င်းဋီကာကျော်) ဖြစ်ခြင်း ရှိသောကြောင့် သြပပါတိက မည်၏ဟူလို။ ။ယင်းသို့သော် သံသေဒဇ ဂဗ္ဘသေယျက ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်လည်း ဖြစ်ခြင်းရှိသည် မဟုတ်လော ဟူမူ- “ဥက္ကံသပရိစ္ဆေဒဝသေန စေတ္ထ ဝိသိဠဥပပါတော ဂဟိတော။ ယထာ အဘိရူပဿ ကညာ ဒါတဗ္ဗာတိ”။ (၎င်းဋီကာကျော်)။ ။အဘွဲကြောင့် သံသေဒဇ မည်သနည်း “ကမလ ကုဟရဂဗ္ဘမလာဒိသံသေဒဠာနေသု ဇာတာ သံသေဒဇာ” (၎င်းဋီကာ ကျော်) ။ ဂဗ္ဘသေယျကကိုကား အဘွဲကြောင့် ကောက်သနည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ပဋိသန္ဓေခဏ၌ စက္ခာယတန သည် မရှိခွဲတကား ဟူမူ- “အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နန္ဓော ဂဓတ္တာ” ။ ။အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ဟူသည် အဘယ်နည်းဟူမူ။

ပစ္စုပ္ပန္နံ တိဓာ ဝုတ္တံ၊ ခဏသန္တတိ အဒ္ဓတော။
တတ္တဟိ ခဏသမ္ပတ္တိ၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ ခဏာဒိကံ။ ။
ကေဒေ သန္တတိဝါရ၊ ပရိယာပန္နမ္ပိ တမ္ပန။
သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ၊ အာဟု သန္တတိကောဝိဒါ။
ကောဘဝပရိစ္ဆိန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ ပစ္ဆိမံ။ ။

(အဘိဓမ္မာဝတာရ)

စက္ခာယတနသာဖြစ်၍ သောတာယတန မဖြစ်မီစုတေလတ္တံ့ သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ မနေ၊အဟိတ် ပဋိသန္ဓေသာ နေကြောင်းကို အဘယ် ကိုထောက်၍ သိအပ်သနည်း ဟူမူ- “ဂဗ္ဘသေယျကာနဉ္စ အနုပ္ပန္နေသု စက္ခာ

ဒီသု စဝန္တာနံ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကတာ သဟေတုကပဋိသန္ဓိကာနံ ကာမာ
ဝစရာနံ နိယမတော သစက္ခကဒိဘာဝဒဿနေန ဒဿိတာ ဟောတိ”
(ဣန္ဒြိယယမိုက်ဂဏ္ဍိကာ)။

သောတာယတန မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဘုံကြောင့်
သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ မနေကုန်သနည်းဟူမူ- “အဋ္ဌဟိ သဟေတုကမဟာဝိပါကေ
ဟိ ကာမာဝစရဒေဝေသုစေဝ မနုဿေသုစ ပုညဝန္တာနံ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ”
ဟူသော သမ္မောဟဝိနောဓနိ အမိန့်နှင့်အညီ ပုညဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသာ သ
ဟိတ် ပဋိသန္ဓေသည်ဖြစ်၏။ ပုညဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ကောင်းမှုကြီးပွားသသူ
ဖြစ်၍ သောတာယတန မဖြစ်မီ စုတေခြင်း မည်သည်မရှိ။ ထို့ကြောင့် သော
တာယတန မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ မနေ
ကုန်ဟူလေ။

သောတချိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကုသိုလ်ကံ တားမြစ်၍တည်း သောတ
ချိုသလော။ ပဋိသန္ဓေကို ပေးရင်းကံသည်ပင် အားနည်းသည်ဖြစ်၍ သောတ
ကို မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့်တည်း သောတချိုသလောဟူမူ- “စက္ခုပုတ္တိ
ဝိဗန္ဓကကမ္မပုဋိဗဟိတသာမတ္ထိယေန ဒိန္နပဋိသန္ဓိနာ ဣတရေနာပိဝါ ကမ္မေန
အနုပ္ပါဒေတဗ္ဗစက္ခုကော သတ္တော ဇစ္စန္ဓောနာမ” (ဋီကာကျော်) ။

ဂဗ္ဘသေယျက ကို ကောက်ခြင်းသည်ကား ဋီကာဆရာ အယူသို့ လိုက်၍
အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် အားဖြင့် ကောက်သတည်း။ အဋ္ဌကထာဆရာကား ခဏ
ပစ္စုပ္ပန်ယူ၍ “သစက္ခကဒိဘာဝဒဿနေန အပါယေ ဇာတိဗခိရဩပ
ပါတိကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ”ဟု မိန့်၏။ ဤအဋ္ဌကထာပါဌ်၌ သံသေဒဇပုဂ္ဂိုလ်ကို
ဩပပါတိကံ၌ သွင်းသတည်း။ ။ (တနည်းကား) ပဋ္ဌာနမဟုတ်သောကြောင့်
မကောက်လေသတည်း။ ယင်းသို့ မကောက်အပ်သော အဖြစ်ကိုကား။ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒဝိဘင်း အနုဋီကာကို ရှုသဖြင့် သိအပ်၏။ ။

သာနာယတနမူလီ အနုလောမ သန္နိဋ္ဌာန်၌ ဩပပါတိကပုဂ္ဂိုလ်ကို အဘယ်
ကြောင့်မကောက်သနည်းဟူမူ- “ကာမဓာတုယမ္ပန အသာနကော ဩပပါတိ
ကော နတ္ထိ” (ယမိုက်အဋ္ဌကထာ) “ဒုဂ္ဂတိယမ္ပန စက္ခုသောတဘာဝါလာဘော
ဒိန္နမ္ပိ ဝသေန သာနာလာဘော သံသေဒဇာနမေဝ ဝသေန နဩပပါတိကဝသေ
နာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ” (ဋီကာကျော်) သင်္ဂြိုဟ်ဆရာသည် သံသေဒဇဩပပါတိကပုဂ္ဂိုလ်
တို့အား ဩမကအားဖြင့် စက္ခု သောတ သာန ဘာဝတို့ကို မရအပ်ဟု သာမည
ဆိုသည်ကို သာနကို မရခြင်းသည် သံသေဒဇပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသာ ဟု အဘယ်
ကြောင့်ခွဲခြမ်း၍ ယူရသနည်းဟူမူ- “ကေယောဂနိဒ္ဓဿာပိ ကေဒေသော သမ္ပန္နံ
လာဘိ” (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်းအနုဋီကာ) သစက္ခကဒိဘာဝဒဿနေန အသာနကောနံ အရကို

ရူပပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ကောက်သည်။ ထိုရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နှာခေါင်းမရှိသလော ဟူမူ- “ဆာနံ အတ္ထိ ဆာနပသာဒေါစ ဘာနဝိညာဏန္တ နတ္ထိ။ တသ္မာ ဂန္ဓံ နဇာ နန္တိ” (ဇိနာလင်္ကာရဒ္ဒီကာ) နှာခေါင်းရှိလျက် ဆာနပသာဒသည် အဘယ့်ကြောင့် မဖြစ်သနည်းဟူမူ- “ဆာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ ဗြဟ္မာနံ ကာမဝိရာဂဘာဝနာ ဝသေန ဂန္ဓ ရသ ဖောဠဗ္ဗေသုပိ ဝိရတ္တတာယ တဗ္ဗိသယပသာဒေသုပိ ဝိရာဂဘာဝတော” (ဒ္ဒီကာကျော်)။

ဂန္ဓာယတနမူလိ၌ အာမန္တာထွက်မည်လော။ ဝိဘင်းထွက်မည်လော ဟူမူ- “အဂန္ဓကာနံ အရသကာနံ အဖောဠဗ္ဗကာနန္တိ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ” (ဤအာယတနယမိုက်အဋ္ဌကထာ) ယင်းသို့သော် ရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဂန္ဓ မရှိသလောဟူမူ- “ဂန္ဓာဒီနိ စေတ္ထ အာယတနဘူတာနေဝ အဓိပေတနိ။ တသ္မာ သရူပကာနံ သဂန္ဓာယတနန္တိ အာယတနဝသေနေတ္ထ အတ္ထော ဒဠဗ္ဗော” (၎င်း) ဤအာယတန ယမိုက် အဋ္ဌကထာ၌ ဂန္ဓရှိ၏။ ဂန္ဓာယတနသာ မဖွဲ့ရသည် ဟူလို။ အဘယ့်ကြောင့် ဂန္ဓသည် ရှိလျက် ဂန္ဓာယတန မဖွဲ့ရသနည်း ဟူမူ- “ယသ္မာပန ရူပဓာတုပရိယာပန္နာနံ သတ္တာနံ ဘာနာယတနာဒိနမဘာဝေန ဂန္ဓာယတနာ ဒီနိ အာယတနာဒိကိစ္စံ နကရောန္တိ။ တသ္မာ ရူပဓာတုယာ ဆအာယတနာ နဝ ဓာတုယောတိအာဒိဝုတ္တံ” (သမ္မောဟဝိနောဒနိ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်းအဖွင့်) ယင်းသို့သော် ရူပဘုံ၌ရှိသော ဂန္ဓ ရသ ဖောဠဗ္ဗတို့ကိုအဘယ်အာယတန ဖွဲ့မည်နည်း။ ဓမ္မာယတနဖွဲ့အပ်၏။ အဘယ့်ကြောင့် ဓမ္မာယတန ဖွဲ့အပ်သနည်း ဟူမူ- “ဓမ္မသဘာဝါ နာတိဝတ္တနတော မနောဝိညာဏဿစ ဝိသယဘာဝုပဂမနတော ဓမ္မာယတနန္တောဂဓေ ကတွာ ပဉ္စာယတနာနိတိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ” (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ဝိဘင်းအနုဒ္ဒီကာ)။ ။

ဆာနာယတနမူ ဇိဝါယတနမူလိ၌ အာမန္တာထွက်မည်လော။ ဝိဘင်း ထွက်မည်လော ဟူမူ- “တေသု ဟိ ဇိဝါကာယာယတနယမကေသု တိဏ္ဏပုစ္ဆာနံ အာမန္တာတိ ဝိဿဇ္ဇနေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ပစ္စိမပုစ္ဆာယ သကာယကာနံ အဆာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနန္တိ အာဒိနာ” (အာယတန ယမိုက်ဒ္ဒီကာ) ရသင့်လျက်အဘယ့်ကြောင့် ဝိဘင်းမထွက်လေသနည်း ဟူမူ- “ယထာ စက္ခုသောတာနိ ရူပဘဝေ ဆာန ဇိဝါဟိ ဝိနာ ပဝတ္တန္တိ။ နဇေံ ဘာနဇိဝါ အညမညံ ဝိနာ ပဝတ္တန္တိ ဒိန္နမိ ရူပဘဝေ အနုပုဇ္ဇနတောတိ ဧဝံ ဝိသုဝိသု ကာမဘဝေ အပ္ပဝတ္တိဝသေန တေသံ သဟစရိ တာ ဝုတ္တာ” (ဒ္ဒီကာကျော်) အာယတနယမိုက်၌ မှတ်ဘွယ် အမြက်ပြီး၏။ ။

ဓာတုယဇ်နိဂဏ္ဌိ

အဘယံကြောင့် ဓာတ်မည်သနည်း ဟူမူ-
ဝိဒဟတံ ဝိဓာနဉ္စ၊ ဓိယတေစ ဝိဓိယတေ။
တောယ ဓိယတေ ဧတ္ထ၊ ဣတိဝါ ဓာတုသမ္ပတာ။
သရိရသေလာဝယဝ၊ ဓာတုယောဝိယ ဓာတုယော။ ။

(ဋီကာကျော် ဆောင်ပါ၍)

ဓာတုသဒ္ဒါ၏ အနက်ကား အဘယ်နည်း ဟူမူ- “ဓာတုတ္ထောနာမ သဘာဝတ္ထော။ သဘာဝတ္ထောနာမ သုညတတ္ထော။ သုညတတ္ထောနာမ နိဿတ္တတ္ထော” (သမ္မောဟဝိနောဒနိ)။ ။

ထိုသို့သော် သုတ်အဘိဓမ္မာတို့၌ ဟောအပ်သော အာရဗ္ဗဓာတ် သုတဓာတ် အစရှိသော များစွာသော ဓာတ်တို့သည် ရှိကုန်လျက် အဋ္ဌာရသဟူ၍သာ အဘယံကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်း ဟူမူ- “သဘာဝတော ဝိဇ္ဇမာနာနံ သဗ္ဗဓာတုနံ တဒန္တောဂဓတ္တာ” (၎င်းသမ္မောဟဝိနောဒနိ)။

စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့ကို ရူပဝိညာဏဓာတ် သဒ္ဓဝိညာဏဓာတ် စသည်ဖြင့် အာရုံအားဖြင့် အမည်ကိုမထုတ်မူ၍ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် သောတဝိညာဏဓာတ် စသည်ဖြင့် ဝတ္ထုအားဖြင့် အဘယံကြောင့် အမည်ကို ထုတ်လေသနည်း ဟူမူ- “ရူပါဒီနံ ပစ္စယာနံ အညဝိညာဏသာဓာရဏတ္တာ အသာဓာရဏေန ဝတ္ထုနာ စက္ခုဝိညာဏံ သောတဝိညာဏန္တိ နာမံ ဥဒ္ဓဋ္ဌံ” (ဓမ္မသင်္ဂဏီဋီကာ အဗျာကတပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်) အသာဓာရဏနည်း ဟူလို။ ထို့ကြောင့် အနုဋီကာရှင်သည် “အသာဓာရဏေန နာမံ ဥဒ္ဓဋ္ဌံ ဘေရိသဒ္ဓေါ ယဝကုရောတိ ယထာ” ဟု မိန့်လေသတည်း။

စက္ခုပုဒ်နှင့်ဝိညာဏပုဒ်ကို အသို့ဝါကျလှစ်မည်နည်း ဟူမူ စက္ခုဿ ဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏံဟု လှစ်။ ။ စက္ခုဿကား အဘယ်သမ္ပန်နည်း။ ဝိညာဏံကား အဘယ်သမ္ပန်နည်း ဟူမူ။ ကာရဏသမ္ပန် ဖလသမ္ပန်ဟူပေ။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသလိနိ၌ “စက္ခုဝိညာဏန္တိ ကာရဏဘူတဿ စက္ခုဿ” ဟု မိန့်၏။ ။ (တနည်းတုံ) “စက္ခုတောဝါ ပဝတ္တံ စက္ခုသ္မိဝါ နိဿိတံ ဝိညာဏန္တိ စက္ခုဝိညာဏံ” (၎င်းအဋ္ဌသလိနိ) “မနောဝေ ဓာတု မနောဓာတု” (၎င်း) “အညေသံ စိတ္တာနံ သဘာဝသုညတသဗ္ဗာဝါ မနောဓာတုဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိတိစေ။ နဝိသေသသဗ္ဗာဝါ” (ပူလဋီကာ)။

အဘယ်သို့ ထူးသောသဘောရှိသနည်း ဟူမူ- “စက္ခုဝိညာဏာဒီနဉ္စိ စက္ခာဒိ နိဿိတတာ စက္ခာဒိနံ သဝိသယေသု ဒဿနာဒိပဝတ္တိဘာဝတာစ ဝိသေသော။ မနောဝိညာဏဿ ပန အနညနိဿယမနောပုဗ္ဗင်္ဂမတာယ အညနိဿယဝိညာဏဿ အနန္တရပစ္စယတ္တာဘာဝေန မနောဒွါရနိဂ္ဂမနမုခဘာဝါဘာဝတောစ သာတိဿယ ဝိဇာနနကိစ္စတာ ဝိသေသော” (မုလဋီကာ)။

ဝိသေသန သဘောရှိသော ဓာတ်ကို မနောဓာတ် ဟု မဆိုအပ်ဟူသော် အဘယ်သို့ လက္ခဏာရှိသော ဓာတ်ကို မနောဓာတ်ဟု ဆိုအပ်သနည်း ဟူမူ- “တဗ္ဗိသေသဝိရဟိတာ မနောမတ္တံ ဓာတု မနောဓာတုတိ တိဝိဓာ မနောဓာတုဇေ ဝုစ္စတိ န ဝိသေသမနော” (၄၄း)။

အဘယ်ကြောင့်ကား အတိဿယ ဝိဇာနန ကိစ္စမှကင်းသနည်းဟူမူ “မနော ဒွါရ နိဂ္ဂမနပဝေသနမုခဘာဝတော ပန မနောဓာတုယာ ဝိဇာနနဝိသေသဝိရ ဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော” (၄၄း)။

ဤမနောဓာတ် သုံးပါးကို အဘယ်ကြောင့်ကား မနောဝိညာဏဓာတ်ဟု မဆိုသနည်းဟူမူ- “တတောဇေ မနောဝိညာဏန္တိပိ န ဝုစ္စတိ။ နဟိတံ ဝိညာဏံ မနတော ပဝတ္တိ မနသော ပစ္စယော။ နာပိမနသော ပစ္စယဘူတံ မနတော ပဝတ္တိ ဒဿနာဒိနံပန ပစ္စယော” (၄၄း)။

မနောဝိညာဏဓာတ်ဟု မဆိုရသော် သင်္ဂြိုဟ်စီထိပိုင်း၌ “ဆဝိညာဏာနိ” ဟူရာ ဝယ် မနောဝိညာဉ်မှ မလွတ်ခွဲမြဲလော့ဟူမူ- “ယဒိမနောဓာတု မနောဝိညာဏန္တိ န ဝုစ္စတိ။ ဆဝိညာဏကာယာဒိကထံ မနောဓာတုယာ တတ္ထ သင်္ဂဟောတိ သင်္ဂဟောဇေ ပရိယာယ ဒေသနတ္တာ။ အတ္ထိဟိ ဇေ ပရိယာယော။ မနနမတ္တံ ဝိညာဏံ မနောဝိညာဏန္တိ” (ဓမ္မသင်္ဂဏီအနုဋီကာ)။ မုချဖြစ်သော မနောဝိညာဉ်ကိုကား “မနောယေဝ ပိသိဋ္ဌဝိဇာနနကိစ္စယောဂတော ဝိညာဏံ မနောဝိညာဏံ။ မနသော ဝါ ဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဏံ” ဟူပြု။ (ဋီကာကျော်)။ မနောဓာတ် သုံးခုကိုသာ မနောဟုဆိုအပ်၏။ ကြွင်းသောမနောကို မနောဓာတ် ဟု ဆိုအပ်သည်ရှိသော် မနောဇေဓာတု မနောဓာတုဟူသော အဋ္ဌကထာကို သင့်အောင် အသို့အနက်ယောဇနာ မည်နည်းဟူမူ- “မနောဇေ ဓာတု မနောဓာတုတိ ဇေသဒ္ဓေါ မတ္တသဒ္ဓတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော ဝိသေသနနိဝတ္တနတ္ထော ဟိ သော တဝိညာဏဿ” (ဓမ္မသင်္ဂဏီဋီကာ)။

ပဝတ္တိဝါရ၌ သဒ္ဓဓာတ်၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်စသော ခြောက်ပါးသောဓာတ် တို့ကို စုတိပဋိသန္ဓေ အခါမရသောကြောင့် မဟောရ။ ။ခန္ဓာငါးပါးဟူသည်

လည်း ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ တရားသုံးပါးပင်။ အာယတန တဆဲ့
 နှစ်ပါး၊ ဓာတ်တဆဲ့ရှစ်ပါး ဟူသည်လည်း ထိုတရားသုံးပါးပင်။ ထိုသို့ တရား
 ကိုယ် အတူတူဖြစ်လျက် ခန္ဓယမိုက်စသော ယမိုက်သုံးကျမ်းတွင် တကျမ်း
 တကျမ်းကိုသာ မဟောမူ၍ သုံးကျမ်းလုံးကို အဘယ့်ကြောင့် ဟောလေသနည်း
 ဟူမူ- “တိဝိဓသတ္တာနုဂ္ဂဟဿ အဓိပေတတ္တာ။ နာမရူပတဒုဘယသမုဋ္ဌာနာနံ
 ဝသေန ဟိ တိက္ခနာတိတိက္ခမုဒိန္ဒြိယဝသေန သဒ္ဓိတ္တ မဇ္ဈိမ ဝိတ္တာရ ရုစိဝသေနစ
 တိဝိဓာ သတ္တာ” (ဋီကာကျော်)။

ဓာတုယမိုက် ပြီး၏။

သစ္စယာမိုက်ဂဠု

ပဏ္ဍိတဝါရ

သစ္စာဟူသည် မဖောက်မပြန်မှန်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ။အဘယ်သို့မှန်သနည်းဟူမူ—

နာဗာဓကံ ယတော ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခာ အညံ နဗာဓကံ။
ဗာဓကတ္တနိယာမေန၊ တတော သစ္စမိဒံ မတံ။ ။
တံဝိနာ နာညတော ဒုက္ခံ၊ နဟောတိ နစ တံ တတော။
ဒုက္ခဟေတုနိယာမေန၊ ဣတိ သစ္စံ ဝိသတ္တိကာ။ ။
နာညာ နိဗ္ဗာနတော သန္တိ၊ သန္တိ နစ နတံ ယတော။
သန္တဘာဝနိယာမေန၊ တတော သစ္စမိဒံ မတံ။ ။
မဂ္ဂါ အညံ နနိယျာနံ၊ အနိယျာနော နစာပိသော။
တစ္ဆနိယျာနဘာဝတ္တာ၊ ဣတိ သော သစ္စသမ္ပတော။ ။

အဘယ်ကြောင့် သစ္စာကို လေးပါးသာ ဟောတော်မူလေသနည်း ဟူမူ။
“ကဿာပန စတ္တာရေဝ အရိယသစ္စာနိ ဝုတ္တာနိ အနုနာနိ အနဓိကာနိတိစေ။
အညဿာသမ္ဘဝတော အညတရဿစ အပနေယျာဘာဝတော။ ။အပိစ
ပဝတ္တိမာစိက္ခန္ဓော ဘဂဝါ သဟေတုကံ အာစိက္ခံ။ နိဝတ္တိဉ္စ သဉ္စပါယံ။ ဣတိ
ပဝတ္တိ နိဝတ္တိ တဒုဘယဟေတုနံ တေပုရမတော စတ္တာရေဝ ဝုတ္တာနိ” (ဤသုံးရပ်
ကာ : သမ္မောဟဝိနောဒနိ) “ကဿာပန အညေသုပိ ဒုက္ခဟေတုသု သန္ဓေသု
တဏှာယေဝ သမုဒယောတိ ဝုတ္တာတိ။ ပဋ္ဌာနကာရဏတ္တာ” (ဋီကာကျော်)။
အဘယ်ကြောင့် အကြောင်းဖြစ်သနည်းဟူမူ- “ကမ္မဝိစိတ္တတာ ဟေတု
ဘာဝေနဟိ ကမ္မဿ သဟာယဘာဝပဂမနေန စ ဝိစိတ္တတာ ကာရဏတ္တာ တဏှာ
ဒုက္ခဿ ဝိသေသကာရဏန္တိ” (၎င်းဋီကာကျော်)။

သစ္စာအနက် တဆဲ့ခြောက်ချက်ဟူသည် အဘယ်နည်း ဟူမူ- “ဒုက္ခဿ
ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ သင်္ခတဋ္ဌော၊ သန္တာပဋ္ဌော၊ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ဣမေ စတ္တာရော ဒုက္ခဿ
ဒုက္ခဋ္ဌာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ။ သမုဒယဿ အာယူဟနဋ္ဌော၊ နိဒါနဋ္ဌော၊
သံယောဂဋ္ဌော၊ ပလိဗောဓဋ္ဌော။ပ။ နိရောဓဿ နိဿရဏဋ္ဌော၊ ဝိဝေကဋ္ဌော၊
အသင်္ခတဋ္ဌော၊ အမတဋ္ဌော။ပ။ မဂ္ဂဿ နိယျာနဋ္ဌော၊ ဟေတုဋ္ဌော၊ ဒဿနဋ္ဌော၊
အဓိပတေယျဋ္ဌော၊ ဣမေ စတ္တာရော မဂ္ဂဿ မဂ္ဂဋ္ဌာ တထာ အဝိတထာ
အနညထာ” (သမ္မောဟဝိနောဒနိ ဆောင်ပါဌ်)။

သစ္စာလေးပါးတို့တွင် ဒုက္ခသစ္စာကို အဘယ်ကြောင့် ရှေးဦးစွာဟောတော် မူလေသနည်း။ “ဩဠာရိကတ္တာ သဗ္ဗသတ္တသာဓာရဏတ္တာစ သုဝိညေယျန္တိ ဒုက္ခသစ္စံ ပဌမံ ဝုတ္တံ။ တဿေဝ ဟေတုဒဿနတ္ထံ တဒနန္တရံ သမုဒယသစ္စံ။ ဟေတုနိရောဓာ ဖလနိရောဓောတိ ဣပနတ္ထံ တတော နိရောဓသစ္စံ။ တဒဓိဂ မူပါယဒဿနတ္ထံ အန္တေ မဂ္ဂသစ္စံ” (၎င်းသမ္မောဟဝိနောဒနီ)။ ။ဒုက္ခဉ္စ တံ သစ္စဉ္စာတိ ဒုက္ခသစ္စံ ဟူသော ဝစနတ္ထအားဖြင့် ကာယိကဒုက္ခ စေတသိကဒုက္ခ တဏှာမှ တပါးသော တေဘူမကဓမ္မသည် ဝါကျအခိုက်ဝယ်၊ ဒုက္ခမည်လျက်ကို အဝသေသံ ဒုက္ခသစ္စံ န ဒုက္ခံ ဟု အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်း ဟူမူ- “တ္ထေ ကိဉ္စာပိ ဒုက္ခဒုက္ခံ သင်္ခါရဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဒုက္ခန္တိ တီသုပိ ဒုက္ခသဒ္ဓေါ ပဝတ္တတိ။ ဇာတိပိ ဒုက္ခာတိအာဒိနာ ဇာတိအာဒိသု စ။ သော ပန ဒုက္ခဒုက္ခတော အညတ္ထ ပဝတ္တမာနော အညနိရပေက္ခော န ပဝတ္တတိတိ။ သုဒ္ဓဉ္စေတ္ထ ဒုက္ခပဒံ အညနိရပေက္ခံ ဂဟေတွာ ပဏ္ဏတ္တိသောဓနံ ကရေတိ။ တေန နိပ္ပရိယာယတော ဒုက္ခသဘာဝတ္တာ ဝေ ယံ ဒုက္ခဒုက္ခံ တသ္မိံ ဒုက္ခဒုက္ခေ သေ ဒုက္ခသဒ္ဓေါ” (သစ္စယမိုက်ဂဏ္ဍီကာ)။

ဤ၌ အဝသေသံ ဒုက္ခသစ္စံ၏ အရကို တောင်ဘီလာနိသျှ စသည်တို့၌ လောကီစိတ် စေတသိက် ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်ကိုသာ ကောက်၍ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်ကို ပစ္စနိက်၌သွင်းကုန်၏။ ထိုသို့သွင်းရာ၌ “ဣတရံ ပန အရိယသစ္စဒယံ သိယာ ဒုက္ခံ အနိစ္စတော။ န ပန ယဿ ပရိညာယ ဘဂဝတိ ပြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ တထဋ္ဌေန။ သဗ္ဗာကာရေန ပန ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ ဒုက္ခဉ္စေဝ အရိယသစ္စဉ္စ အညတြိ တဏှာယ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ သာမညဖလာနိစ ယဿ ပရိညတ္တံ ဘဂဝတိ ပြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ၊ တထဋ္ဌေန နေဝဒုက္ခံ န အရိယသစ္စံ” (ဟူသော သမ္မောဟဝိနောဒနီ)။ ။စတုက္ကဝိနိစ္ဆယ အဆုံးအဖြတ်ပါဌ်ကို နှလုံးသွင်း၍ ဆင်ခြင်။ ဋီကာအနုတို့၌ အထူးမဘွင့်။ ။ဤပါဌ်နှင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံကို ထောက်သော် ကောက်သင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ စသောပါဌ်ကို ထောက်မူ မကောက်သင့်။ ဤယမိုက်ဂဏ္ဍီကထာ၌လည်း “အဝသေသံ ဒုက္ခ သစ္စန္တိ ဒုက္ခဝေဒနာယစေတ တဏှာယစ ဝိနိမ္ပတ္တာ တေဘူမကဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ဟူ၍သာ လာ၏။ ထိုသို့ကောက်ရာ၌ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ် အဋ္ဌဝီသဟုဆိုခြင်းသည် အယုတ္တတည်း။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ၌ ဥတုဇ အဋ္ဌကလာပ်ရုပ် သဒ္ဓနဝက ကလာပ်ကိုသာ ရသောကြောင့်တည်း။

မဂ္ဂသာမည၌ ဖလဂီကမဂ်ကို ကောက်သင့်မည်လော။ မကောက်သင့် မည် လောဟူမူ- “မဂ္ဂသဒ္ဓေါစ ဖလဂေသု မဂ္ဂဖလတ္တာ ပဝတ္တတိ။ နမဂ္ဂကိစ္စသဗ္ဗာဝါ။ ပရိနိဋ္ဌိတနိယျာနကိစ္စာနိဟိ တာနိ။ နိယျာနဝါစကော စေတ္ထ မဂ္ဂသဒ္ဓေါ နနိယျာ နဖလဝါစကော” (သစ္စယမိုက်ဂဏ္ဍီကာ သုဒ္ဓသစ္စဝါရအဘွင့်)။

သုဒ္ဓသစ္စဝါရ ဝယ် “သမုဒယော သစ္စန္တိ အာမန္တာ” ၌ သမုဒယသာမည၊ သမုဒယသစ္စာ နှစ်ပါးလုံးကိုပင် ကောက်မည်လော။ သမုဒယသစ္စာကို ကောက် မည်လောဟူမူ “သုဒ္ဓသစ္စဝါရေ သစ္စဝိဘဂေ ဝုတ္တေသု သမုဒယေသု ကောစိ ဖလဓမ္မေသု နတ္ထိ။ န စ ဖလဓမ္မေသု ကောစိ နိရောဓောတိ ဝုစ္စမာနော အတ္ထိ။ မဂ္ဂသဒ္ဓေါစ ဖလဂေသု မဂ္ဂဖလတ္တာ ပဝတ္တတိ။ နမဂ္ဂကိစ္စသဗ္ဗာဝါ။ ပရိနိဋ္ဌိတ နိယျာနကိစ္စာနိ ဟိ တာနိ။ နိယျာနဝါစကော စေတ္ထ မဂ္ဂသဒ္ဓေါ နနိယျာနဖလ ဝါစကော။ တသ္မာ သမုဒယော သစ္စံ နိရောဓော သစ္စံ မဂ္ဂေါ သစ္စန္တိ ဧတေသုပိ အာမန္တာဣစ္စေ ဝိဿဇ္ဇနံ ကတံ။ အထ ဝါပဒသောဓနေန ပဒေသု သောဓိတေ သု သစ္စဝိသေသနဘူတာ ဧဝ ဒုက္ခာဒိသဒ္ဓါ ဣဓ ဂဟိတာတိ ဝိညာယန္တိ။ တေသံ ပန ဧကန္တေန သစ္စဝိသေသနဘာဝံ သစ္စာနဉ္စ တဗ္ဗိသေသနယောဂဝိသေသံ ဒီပေ တံ သုဒ္ဓသစ္စဝါရော ဝုတ္တောတိ သစ္စဝိသေသနာနံ ဒုက္ခာဒိနံ ဧကန္တသစ္စတ္တာ ဒုက္ခံသစ္စံ နိရောဓော သစ္စံ မဂ္ဂေါ သစ္စန္တိ အာမန္တာတိ ဝုတ္တံ။ ။ယထာ စေတ္ထ ဧဝ ခန္ဓယမကာဒိသုပိ သုဒ္ဓခန္ဓာဒိဝါရေသု ခန္ဓာဒိဝိသေသနဘူတာနမေဝ ရူပါဒိနံ ဂဟဏံ ဝုတ္တံ” (သစ္စာယမိုက်ဂဏ္ဍိ) ။ ။ပဏ္ဍိတဝါရပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ

ပဝတ္တိဝါရ၌ နိရောဓသစ္စာကို အဘဲကြောင့် မဟောရသနည်းဟူမူ “နိရောဓဿ နေဝ ဥပ္ပါဒေါ နနိရောဓော ယုဇ္ဇတိ” (အဋ္ဌကထာ) ။ ။ဒုက္ခသစ္စမူ သမုဒယသစ္စမူလိ၌ တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ၏အရကို စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာ ရ နှစ်ပါးလုံးပင်ယူမည်လော။ ပဉ္စဝေါကာရ၌သာ ယူမည်လောဟူမူ “တဏှာ ဝိပုယုတ္တစိတ္တဿာတိ ဣဒံ ဒုက္ခသစ္စသမုဒယသစ္စေသု ဧကကောဋ္ဌာသဿ ဥပ္ပတ္တိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ပဉ္စဝေါကာရဝသေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ” (သစ္စာယမိုက် အဋ္ဌကထာ) ။ “တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တဿာတိ ဣဒံ ပဉ္စဝေါကာရဝသေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။ ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဧတေန ပန သန္နိဋ္ဌာနေန သဗ္ဗေ ဥပပဇ္ဇန္တာ ပဝတ္တိယံ စတုဝေါကာရေ မဂ္ဂဖလတော အညစိတ္တာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမဂီနော ပဉ္စဝေါကာရေစ သဗ္ဗစိတ္တာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီနော သဂီဟိတာတိ တေသေဝ သန္နိဋ္ဌာနေန နိစ္ဆိတေသု ကေစိပဝတ္တေ တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါ ဒက္ခဏတိ ဧတေန ဒုက္ခသမုဒယေသု ဧကကောဋ္ဌာသပဝတ္တိသမဂီနော ဒဿိယန္တိ သန္နိဋ္ဌာနေန ဂဟိတဿေဝ ဝိဘာဂဒဿနတော။ တေန စတုဝေါကာရနမိ ဂဟဏံ ဥပပန္နမေဝ။ နဟိ တေသု မဂ္ဂဖလပ္ပိဒသမဂီသု ပသဂီတာ အတ္ထိ။ တံသမဂီနံ တေသံ သန္နိဋ္ဌာနေန အဂဟိတတ္တာ” (၎င်းသစ္စာယမိုက်ဂဏ္ဍိ) ။

တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏ၌ ပဝတ္တိဇီဝိတဆက္က ပဝတ္တိဇီဝိတနဝက တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကော်သင့်မည်လော။

မကောက်သင့်မည်လောဟူမူ- “တေသံ ပန ပဝတ္တိယံ ဒုက္ခသစ္စဿ ဥပ္ပါဒေါ သဗ္ဗတ္ထ နဂဟိတော၊ တထာ နိရောဓောစ” (၎င်းသစ္စယမိုက်ဋီကာ)။ ။ ၎င်းတဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ၏ အရသို့သွင်း၍ ကောက်မည်လော။ ပဝတ္တေ ဆိုသောကြောင့် မသွင်းဘဲ ကောက်မည်လောဟူမူ- “ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေတိ အာဂတဋ္ဌာနေ ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿပိ ဘင်္ဂက္ခဏဿ ဂဟဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တထာ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေတိ အာဂတဋ္ဌာနေ စုတိစိတ္တဿပိ ဥပ္ပါဒက္ခဏဿ” (၎င်း သစ္စယမိုက်ဋီကာ)။ ။ မဂ္ဂဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဟူရာ၌လည်း ဤနည်းကို ယူလေ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌ အဘယ်သို့ ဘုံသတ်မည်နည်းဟူမူ- “သဗ္ဗေသံ ဥပ ပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ တဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထာတိ တေသံ တသ္မိံ ဥပပတ္တိက္ခဏေစ တဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တပုတ္တိက္ခဏေစာတိ ဝေမေတ္တ ခဏဝသေန ဩကာသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အညေသုပိ ဝေရူပေသု ဒေသေဝ နယော” (အဋ္ဌကထာ)။ ။ “တေသံ တသ္မိံ ဥပပတ္တိက္ခဏေစ တဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တပုတ္တိက္ခဏေစာတိ ဝေမေတ္တ ခဏဝသေန ဩကာသော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ။ ဝေဉ္ဇေသတိ ယဿ ယတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ တေဿ ဝိဿဇ္ဇေန ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသေ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ တတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ ဣဒံ နယုဇ္ဇေယျ။ နဟိ ဥပပတ္တိက္ခဏေ စိတ္တပုတ္တိက္ခဏေစ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ တသ္မာ ဥပပတ္တိက္ခဏတဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တပုတ္တိက္ခဏသမင်္ဂီနံ ပုဂ္ဂလာနံ ယသ္မိံ ကာမာဝစရာဒိဩကာသေ သာ ဥပပတ္တိ စိတ္တပဝတ္တိစ ပဝတ္တမာနာ။ တတ္ထ တေသန္တိ ဩကာသဝသေနဝေတ္ထ တတ္ထ သဒ္ဓဿ အတ္ထောယုဇ္ဇတိ။ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရော ဟေသ” (ဋီကာ)။

ပစ္စုဒ္ဓိကံ၌ ပဝတ္တိအခါဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ၌ ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ဆဲရလျက် ဒုက္ခသစ္စံ နှုပ္ပဇ္ဇတိဟု အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်းဟူမူ- “သဗ္ဗေသံ ဝစန္တာနံ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ အရူပေ မဂ္ဂဿ စ ဖလဿ စ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ သမုဒယသစ္စံ နှုပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခသစ္စံ နှုပ္ပဇ္ဇတိတိ ဧတ္ထ ပန ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဒုက္ခသစ္စံ နှုပ္ပဇ္ဇတိတိ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓဝတ္တိတာ စိတ္တဇရူပမေဝ ဣဓာမိပ္ပေတံ။ နကမ္မဇာဒိရူပံ။ စိတ္တံ အနပေက္ခိတာဝ ဥပ္ပဇ္ဇနတောတိကေစိဝဒန္တိ။ ယဿ ဝါပန သမုဒယသစ္စံ နှုပ္ပဇ္ဇတိတိ ဧတေန ပန သန္ဓိဋ္ဌာနေန ဂဟိတော ပုဂ္ဂလော န စိတ္တံ အပေက္ခိတာဝ ဂဟိတော။ အထ ခေါ ယော ကောစိ ဧဝံ ပကာရော။ တသ္မာ တဿ ဒုက္ခသစ္စံ နှုပ္ပဇ္ဇတိတိ ဧတေန စ နစိတ္တာပေက္ခမေဝ ဒုက္ခသစ္စံ ဝုတ္တံ။ အထ ခေါ ယံကိဉ္စိတိ စိတ္တဿ

ဘင်္ဂကွဏေ ယံကိဉ္စိ ဒုက္ခသစ္စံ နုပုဇ္ဇတိတိ အယမတ္ထော ဝိညာယတိတိ။ န ဟိ ယမကေ ဝိဘဇိတဗ္ဗေ အဝိဘတ္တာ ပုစ္ဆာနာမ အတ္ထိ” (သစ္စာယမိုက်ဂဏ်)

အနုဋီကာဆရာကား ကေစိဆရာအယူကို မသင့်ဟုမိန့်၏။ ယင်းသို့သော် ဘင်္ဂကွဏေ ဖြစ်သော တိဇရုပ်တို့သည် မလွတ်ခွဲပြီလောဟုမူ၊ ဘင်္ဂကွဏေ ဖြစ်သော တိဇရုပ်တို့ကို အနုလုံ၌ သွင်း၍ကောက်အပ်၏ဟု မိန့်၏။ ။တနည်းကား။ အလွတ်ပင်ဖြစ်သင့်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ “သော ဟိ ယမကဿ ပကတိ။ ယဒိဒံ ယထာလာဘဝသေန ယောဇနာ” ဟုမိန့်၏။ ။ခန္ဓဝိဘင်း အနုဋီကာ၌လည်း “ယဿ ဝါ ပန သမုဒယသစ္စံ နိရုဇ္ဈတိ တဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပုဇ္ဇတိတိ နော” ဟုဟောတော်မူရာ၌။ “အရူပလောကံဟိ သန္ဓာယ စိတ္တ သမုဋ္ဌာနရူပံ ဝါ နောတိ သက္ကာ ဝတ္ထု။ အယဉ္စိ ယမကဒေသနာ ပကတိ ယဒိဒံ ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ။ တေန စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပမေဝါတိ အာဒိဝစနံ ပဋိကိတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အထဝါ ပစ္စာသတ္တိဉာယေန ယံ သမုဒယသစ္စံ နိရုဇ္ဈတိ။ တေန ယံ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပုဇ္ဈာဒေတဗ္ဗံ။ စိတ္တစေတသိကတပုဋိဗဒ္ဓရူပသင်္ခါတံ တဿ တဒါ ဥပုတ္တိ နတ္တိတိ နောတိ ဝိဿဇေန” ဟု မိန့်၏။

အတိတဝါရပုဂ္ဂလောကာသ၌ ဒုတိယေ စိတ္တေအရကို အဘယ်စိတ်ကို ယူမည် နည်းဟူမူ- “သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေတိ ဣဒံ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ယဿ ယတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပုဇ္ဈတိ။ နော စ သမုဒယသစ္စံ၊ တံ ဒဿနဝသေန ဝုတ္တံ။ တသ္မိံ ပန ဒဿိတေ တေန သမာနဂတိကတ္တာ ဒုတိယာ ကုသလစိတ္တတော ပုရိမသဗ္ဗစိတ္တသမဂါနော တေနော ဒဿိတာ ဟောန္တိ” (သစ္စာယမိုက်ဂဏ်)။ “ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေတိ ပဋိသန္တိတော ဒုတိယေ ဘဝဂံစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ သဟ ဝါ ပဋိသန္တိယာ ဘဝဂံ ဝိပါကဝသေန ကေမေဝ ကတွာ ဘဝနိကန္တိယာ အာဝဇ္ဇနစိတ္တေ။ တဉ္စိ ကြိယစိတ္တတ္တာ အဗျာကတဇာတိယံ ဝိပါကတော ဒုတိယံ နာမ ဟောတိ” (ဓမ္မယမိုက်အဋ္ဌကထာ)။

မဂ္ဂသစ္စမူလီ၌ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ ဟုအဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်း။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ သစ္စာလေးပါးကို မသိဘူးသည် ဖြစ်၍ အနာဘိသမေတာဝိနံ ဟူသော ပါဠိဖြင့် ပြီးကောင်းပြီ မဟုတ်လောဟုမူ- “အနာဘိသမေတာဝိနန္တိ ဂဟိတာ ယေ သဗ္ဗတ္ထ တတ္ထစ အနာဘိသမေတာဝိနော။ တေသု သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဂဟဏကာလဝိသေသနတ္ထံ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေတိ ပုတ္တံ” (သစ္စာယမိုက်ဂဏ်)။

ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိပါဠိဖြင့် ဝေါဒါနံ စိတ်၏ ခဏတ္တယသမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ မကောက်မူ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ သတ္တမဇော

တိုင်အောင်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အဘယ်ကြောင့်
 ကောက်သနည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်သည် အရဟတ္တမဂ်၏ အနန္တရမဟုတ်ခဲ့
 တကားဟူမူ- “ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိတိ ဧတေန
 ဝေါဒါနစိတ္တသမင်္ဂီနာ သမာနဂတိကာ။ တတော ပုရိမတရစိတ္တသမင်္ဂီနောပိ
 ယာဝသဗ္ဗန္တိမတဏှာသမ္ပယုတ္တာ စိတ္တသမင်္ဂီ။ တာဝ ဒဿိတာတိ ဝေဒိတဗျာ။
 သေ နယော အညေသု ဝေရူပေသု” (၎င်းသစ္စယမိုက်ဋီကာ)။ ။ဤပါဠိ၌
 သမာနဂတိကာ ဟူသောပါဠိကို ဟေတုမန္တဝိသေသန ကြံ၍ သမာနဂတိကတ္တာ
 ဟု ဟိတ်ခတ်။ “ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ န နိရုဇ္ဈတိ တဿ သမုဒယသစ္စံ န နိရုဇ္ဈိယတိတိ
 ဧတဿ ဝိဿဇ္ဇနေ ဒိသုပိ ကောဠာသေသု အရူပေ မဂ္ဂဿ စ ဖလဿ စ
 ဘင်္ဂက္ခဏေ ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။ နဝိသေသိတံ။ ကသ္မာ ကေဿာပိ မဂ္ဂဿ စ ဖလဿစ
 ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီနော ဥဘယကောဠာသဘဇနတော။ ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ နနိရုဇ္ဈတိတိ
 ဧတေန သန္တိဋ္ဌာနေန ဂဟိတေသု ဟိ အရူပေ မဂ္ဂဖလဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီသု ကေသဉ္စိ
 တိဏ္ဍံ ဖလာနံ ဒိန္နဉ္စ မဂ္ဂါနံ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီနံ နိရန္တရံ အနုပ္ပါဒေတွာ
 အနန္တရန္တရာ ဝိပဿနာနိကန္တိ ဘဝနိကန္တိဉ္စ ဥပ္ပါဒေတွာ ယေ ဥပရိမဂ္ဂေ
 ဥပ္ပါဒေဿန္တိ။ တေသံ သမုဒယသစ္စံ နိရုဇ္ဈိယတိ။ တေသံယေဝ ပန ကေသဉ္စိ
 အန္တရာ တဏှံ အနုပ္ပါဒေတွာ ဥပရိမဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေန္တာနံ မဂ္ဂဖလဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီနံ
 သမုဒယသစ္စံ နနိရုဇ္ဈိယတိတိ သာမညဝစနာပိ စ ပုရိမကောဠာသေ ဝုစ္စမာနေန
 ပစ္ဆိမကောဠာသေ ဝက္ခမာနေ ဝဇ္ဇေတွာဝ ဂဟဏံ ဟောတိတိ ဒဿိတောယံ
 နယောတိ” (၎င်းသစ္စယမိုက်ဋီကာ)။ ။ပဝတ္တိဝါရပြီး၏။

ပရိညာဝါရ

အဘယ်ကြောင့် ပရိညာဝါရ၌ နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို မဟောရသ
 နည်းဟူမူ- “ယသ္မာ စ လောကုတ္တရဓမ္မေသု ပရိညာနာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဣဓ
 ဒေသစ္စာနိ ဂဟိတာနိ” (အဋ္ဌကထာ)။

ဒုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနာတိဟူရာ၌ ပရိညာသုံးပါးတွင် အဘယ်ပရိညာနည်းဟူမူ-
 “ဒုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနာတိတိ ဉာတ တီရဏပရိညာဝသေန ဝုတ္တံ” (၎င်းအဋ္ဌ
 ကထာ)။

သမုဒယသစ္စံ ပဇဟတိ ဟူရာ၌လည်း ပရိညာသုံးပါးတွင် အဘယ်ပရိညာ
 နည်းဟူမူ- “သမုဒယသစ္စံ ပဇဟတိတိ ဉာတ ပဟာန ပရိညာဝသေန” (၎င်း
 အဋ္ဌကထာ)။

အဘယ်ကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ၌ ပဟာနပရိညာကို မရသနည်း။ သမုဒယသစ္စာ၌
 လည်းတီရဏပရိညာကို မရသနည်းဟူမူ- “ဒုက္ခဿ ပရိညေယျုတ္တံ သမုဒယဿ စ

ပဟာနတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီတိ ပရိညာပဟာနံ သစ္စေသု ဒဿေတံ
ဒုက္ခေ တိရဏပရိညာဝ ဝုတ္တာ၊ နပဟာနပရိညာ။ သမုဒယေစ ပဟာနပရိညာ၊
နတိရဏ ပရိညာ”။

ဥတပရိညာကိုကား သစ္စာနှစ်ပါးလုံး၌ အဘယ်ကြောင့် ရသနည်းဟူမူ
“မဂ္ဂဉာဏ၌ ဒုက္ခသမုဒယာနိ ဝိဘာဝေတီတိ ဥတပရိညာစ ဟောတိ”
(ဤပါဌ်နှစ်ချက်ကား ဋီကာ)။

သစ္စာမိုက်၌ မှတ်ဘွယ်ပြီး၏။

သင်္ခါရယမိုက်ဂဠိ

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ

သင်္ခါရယမိုက်၌ အောက်ယမိုက်တို့ကဲ့သို့ ပဒသောဓနဝါရစသည်ကိုမဟော မူ၍။ ။အဿာသပဿာသာ ကာယသင်္ခါရော။ စသော သရူပဝိဘာဂဝါရကို အဘယံကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်းဟူမူ- “ခန္ဓာဒယော ဝိယ ပုဗ္ဗေ အဝိ ဘတ္တာ ကာယသင်္ခါရဒယောတိ တေသံ အဝိညာတတ္တာ အဿာသပဿာ သာ ကာယသင်္ခါရောတိ အာဒိနာ တယော သင်္ခါရေ ဝိဘဇန္တိ” (ဤသင်္ခါရ ယမိုက်၌ကော)။

အဘယံကြောင့် ကာယသင်္ခါရမည်သနည်းဟူမူ- “သင်္ခရိယတီတိ သင်္ခါရော။ ကာယဿ သင်္ခါရော ကာယသင်္ခါရော” (အဋ္ဌကထာ)။

အဘယံကြောင့် ဝစီသင်္ခါရမည်သနည်းဟူမူ- “သင်္ခရောတီတိ သင်္ခါရော။ ဝစီယာ သင်္ခါရော ဝစီသင်္ခါရော” (၎င်း အဋ္ဌကထာ)။

အဘယံကြောင့် စိတ္တသင်္ခါရ မည်သနည်းဟူမူ- “သင်္ခရိယတီတိ သင်္ခါရော။ စိတ္တဿ သင်္ခါရော စိတ္တသင်္ခါရော” (၎င်းအဋ္ဌကထာ)။ ။စိတ္တဿ၊ စိတ်သည်။ သင်္ခါရော၊ ပြုပြင်အပ်သည်တည်း။ ဤသို့အနက်သမ္ပန်။

ယင်းသို့သော် “ကရုဏတ္ထေ သာမိဝစနံ ကတွာ စိတ္တဿ သင်္ခါရော စိတ္တ သင်္ခါရော”ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့် မဆန့်ခွဲပြီလောဟူမူ- “စိတ္တဿ သင်္ခါရော တိစ ကတ္တုအတ္ထေယေဝ၊ သော ပန ကရုဏဝစနဿ အတ္ထောတိ ကတွာ ကရုဏတ္ထေ သာမိဝစနံ ကတွာတိ ဝုတ္တံ” (၎င်းကော)။

ကရုဏကာယဟူသည် အသို့ဆိုလိုသနည်းဟူမူ- “ကေ သရီရေ ရဇောတိ ကရ ဇော။ ကိန္တံ။ သုက္ကသောဏိတံ။ ကရဇေ ပဝတ္ထော ကာယော ကရုဏကာယော” (ဧကက္ခရကောသဋ္ဌိကော) “ကရောတိ ပုတ္တေ နိဗ္ဗတ္တေတီတိ ကရော။ သုက္ကသော ဏိတံ။ ကရေန ဇာတော ကရဇော။ ကရဇော စ သော ကာယောစာတိ ကရုဏ ကာယော” (မဏိဒီပ)။

ထွက်သက်ကို အဿာသ၊ ဝင်သက်ကို ပဿာသဆိုမည်လော။ ဝင်သက်ကို အဿာသ၊ ထွက်သက်ကို ပဿာသဆိုမည်လောဟူမူ- “အဿာသောတိ ဗဟိ နိက္ခမနဝါတော။ ပဿာသောတိ အန္တောပဝိသနဝါတော” (ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌ ကထာ)။ “အဿာသောတိ အန္တောပဝိသနာသိကဝါတော။ ပဿာသောတိ

ဗဟိနိက္ခမနနာသိကဝါတော” (သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ။ သမ္မောဟ ဝိနောဒနီ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)။

ယင်းသို့သော် အဋ္ဌကထာ အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ခဲ့၏။ အဘယ်အယူသို့ လိုက် ရမည်နည်းဟူမူ- “သုတ္တန္တနယော ဝေ စေတ္ထ အဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ သတိယာ အနုဂစ္ဆတော အဇ္ဈတ္တဝိက္ခေပဂတေန စိတ္တေန ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ သာရဒ္ဓါစ ဟောန္တိ ဣဉ္ဇိတာစ ဖန္ဒိတာစ။ ပဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ သတိယာ အနုဂစ္ဆတော ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခေပဂတေန စိတ္တေန ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ သာရဒ္ဓါစ ဟောန္တိ ဣဉ္ဇိတာစ ဖန္ဒိတာစာတိ ဣမာယ ပါဠိယာ သမေတိတိ ဂဟေတဗ္ဗံ”။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ။ သာရတ္ထဒီပနီလည်း နည်းတူ)။

ယင်းသို့သော် ဝိနည်းအဋ္ဌကထာအလို၌ အဿာသပဿာသတို့ကို အသို့ ဝိဂြိုဟ်ပြုမည်နည်း။ သုတ္တန်အဋ္ဌကထာ အလို၌ကား အသို့ ဝိဂြိုဟ်ပြုမည်နည်း။ “အာပဌမံ ဗဟိမုခံ သသနံ အဿာသော။ တတော အန္တောမုခံ ပဋိသသနံ ပဿာသောတိ အာဟ အဿာသောတိ ဗဟိနိက္ခမနဝါတောတိ အာဒိ။ သုတ္တန္တအဋ္ဌကထာသု ပန အာကဗုနဝသေန အန္တော သသနံ အဿာသော။ ဗဟိပဋိသသနံ ပဿာသောတိ ကတာ ဥပတ္တိပါဠိယံ ဝုတ္တံ” (ဝိမတိဝိနောဒနီ) သသ-ဇီဝနေ။ ။(သဒ္ဓနိတိ)။

ယင်း အဿာသ ပဿာသသည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား မဖြစ်သနည်းဟူမူ- “ဣမေ အန္တော မာတုကုစ္ဆိယံ နတ္ထိ။ ဥဒကေ နိမုဂ္ဂါနံ နတ္ထိ။ တထာ အသညိ ဘူတာနံ မတာနံ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပန္နာနံ ရူပါရူပဘဝသမဂီနံ နိရောဓသမာ ပန္နာနန္တိ” (ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ, ဝိသုဒ္ဓိမဂ်လည်း ယင်းနည်းပင်)။

အဘယ်ကြောင့်ကား ပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက်တို့အား အဿာသပဿာသတို့သည် မဖြစ်လေသနည်းဟူမူ- “ယထာ ဥဒကေ နိမုဂ္ဂဿ နိရောဓောကာသတာယ အဿာသပဿာသာ န ပဝတ္တန္တိ။ ဧဝံ အန္တောမာတုကုစ္ဆိယံ။ ယထာ မတာနံ သမုဋ္ဌာပကစိတ္တာဘာဝတော။ ဧဝံ အသညိဘူတာနံ။ တထာ နိရောဓသမာပန္နာ နန္တိ အာစရိယဓမ္မပါလတ္ထေရေန ဝုတ္တံ။ မဟာဂဏ္ဍိပဒေပန မုစ္ဆာပရေတာနံ စိတ္တပဝတ္တိယာ ဒုဗ္ဗလဘာဝတောတိ ဝုတ္တံ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပန္နာနံ ဓမ္မတာ ဝသေနဝ နေသံ အနုပုဇ္ဇနံ။ တထာ ရူပဘဝသမဂီနံ။ ကေစိ ပန အနုပုဗ္ဗတော သုခမဘာဝပုတ္တိယာ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပန္နဿ ရူပဘဝေန ရူပါနံ တဂ္ဂဟဏဿစ သုခမဘာဝတော ရူပဘဝသမဂီနံ နတ္ထိတိ ကာရဏံ ဝဒန္တိ” (သာရတ္ထဒီပနီ)။

အမိဝမ်းမှ ဘွားသောသူငယ်အား ထွက်သက်တည်း ရှေးဦးစွာဖြစ်သလော။ ဝင်သက်တည်း ရှေးဦးစွာဖြစ်သလောဟူမူ- “သဗ္ဗေသမ္ပိ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမနကာလေ ပဌမံ အဗ္ဘန္တရဝါတော ဗဟိ နိက္ခမတိ။ ပစ္ဆာ

ဗဟိရဝါတော သုခုမရဇံ ဂဟေတွာ အဗ္ဘန္တရံ ပဝိသန္ဓော တာလုံ အာဟစ္စ နိဗ္ဗာယတိ” (ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ)။ “တာလုံ အာဟစ္စ နိဗ္ဗာယတိတိ တာလုံ အာဟစ္စ နိရုဇ္ဈတိ။ တေန ကိရ သမ္ပတိဇာတော ဗာလကော ခိပိတံ ကရောတိ” (သာရတ္ထဒီပနီ)။

ဤထွက်သက် ဝင်သက်တို့၏ အစ အလယ် အဆုံးကား အဘယ်နည်းဟူမူ- “ဗဟိနိက္ခမနဝါတဿဟိ နာဘိ အာဒိ၊ ဟဒယံ မဇ္ဈံ၊ နာသိကဂ္ဂံ ပရိယောသာနံ။ အဗ္ဘန္တရံ ပဝိသနဝါတဿ နာသိကဂ္ဂံ အာဒိ၊ ဟဒယံ မဇ္ဈံ၊ နာဘိ ပရိယောသာနံ” (ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ)။

ပြင်းစွာရှုသောသူအား ထွက်သက်သည် ဗဟိဒ္ဓသို့ရောက်သည်မဟုတ်လော။ အဘယ်ကြောင့် နာသိကဂ္ဂံ ပရိယောသာနံ ဟုဆိုလေသနည်းဟူမူ၊ ဗဟိဒ္ဓသို့ ထွက်သည်ကား ဥတုဇပရမ္ပရတည်း။ စိတ္တဇဟူသမျှသည် ဗဟိဒ္ဓသို့မထွက်။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌- “တထာ ဟေတေ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဝုတ္တာ။ န ဗဟိဒ္ဓါ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ သမ္ဘဝေါ အတ္ထိ” ဟုမိန့်အပ်သတည်း။

ချက်မှဖြစ်သော ထွက်သက်သည် နှာခေါင်းတိုင်အောင် သွားသလောဟူမူ- “ယတ္ထ ယတ္ထ ဥပုဇန္တိ။ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇန္တိ။ ဓမ္မာနံ သမီရဏာဘာဝတော။ တထာပစ္စယံ ပန ဒေသန္တရူပုတ္တံယံ ဂတိသမညာ” (၎င်းသာရတ္ထဒီပနီ)။

အဿာသပဿာသသည် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သောကြောင့် စိတ္တသင်္ခါရဟု ဟောသင့်သည် မဟုတ်လော။ အဘယ်ကြောင့် ကာယသင်္ခါရဟု ဟောတော် မူလေသနည်းဟူမူ- “အဿာသပဿာသာ ကာယိကာ ဧတေ ဓမ္မာ ကာယပုဋ္ဌိ ဗဒ္ဓါ” (သုတ္တန်ပါဠိတော်)။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ ကမ္မဇရုပ်သည် စိတ်နှင့်စပ်သကဲ့ သို့ ဟူလို။

အဘယ်ကြောင့် ဝိတက်ဝိစာရကို ဝစီသင်္ခါရဟု ဆိုလေသနည်းဟူမူ- “ပုဗ္ဗေ ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ ဝိတက္ကေတွာ ဝိစာရေတွာ ပစ္ဆာ ဝါစံ ဘိန္ဒတိ။ တဿှာ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရော” (သုတ္တန်ပါဠိတော်)။

ဝိတက်ဝိစာရတို့သည်လည်း စိတ်သည်ပြုပြင်အပ်သောတရားဖြစ်လျက် စိတ္တ သင်္ခါရဟု အဘယ်ကြောင့် မဆိုရလေသနည်းဟူမူ- “ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ပန ဝစီသင်္ခါရဘာဝေန ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ ဌပေတွာ ဝိတက္ကဝိစာရေတိ ဝုတ္တံ” (ဤယမိုက်အဋ္ဌကထာ)။ ။ သာရတ္ထဒီပနီ၊ ဝိမတိဝိနောဒနိဉ္စိကား ဤကဲ့သို့သော အရာ။ “ဂေါဗလိဗဒ္ဓ ပုညဉာဏသမ္ဘာရာဒယောဝိယ ဒဠဗ္ဗာ” ဟုမိန့်၏။

သညာနှင့်ဝေဒနာကိုကား အဘယ်ကြောင့်အသီး သရုပ်ထုတ်၍ ဟောတော် မူလေသနည်း ဟူမူ- “တတ္ထ တတ္ထ ခန္ဓာဒီသု ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ ပါကဋ္ဌတ္တာ စ”

ဤသင်္ခါရယမိုက် အဋ္ဌကထာ။ ။အဘယံကြောင့်ကား ခန္ဓာစသည်တို့၌ အသီး
ဟောတော်မူသနည်း ဟူမူ—

ဝဋ္ဋမေဃသု အဿာဒံ၊ တဒဿာဒေါပသေဝနံ။
ဝိနိဘူဇ္ဇ နိဒဿေတုံ၊ ခန္ဓဒယမုဒါဟဋ္ဌံ။ ။
ဝိဝါဒမူလသံသာရ၊ ကာမဟေတုနိဒဿနံ။
သန္ဓာယ ဝေဒနာ သညာ၊ ကတာ နာနာတိ ကေစန။

(နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ)

“သုဒ္ဓသင်္ခါရဝါရေ ပန ယထာ သုဒ္ဓခန္ဓဝါရာဒိသု ရူပံ ခန္ဓော၊ ခန္ဓာ ရူပံ၊ စက္ခု
အာယတနံ၊ အာယတနာ စက္ခုတိ အာဒိနာ နယေန ယမကာနိ ဝုတ္တာနိ။ ဧဝံ
ကာယော သင်္ခါရော။ သင်္ခါရာ ကာယောတိ အဝတ္တံ ကာယသင်္ခါရော ဝစီသင်္ခါ
ရော၊ ဝစီသင်္ခါရော ကာယသင်္ခါရောတိ အာဒိနာ နယေန ကာယသင်္ခါရမူလကာနိ
ဒွေ ဝစီသင်္ခါရမူလကံ ဧကန္တိ အနုလောမေ တီဏိ၊ ပဋိလောမေ တီဏိတိ သဗ္ဗာနိပိ
သုဒ္ဓိကဝါရေ ဆယမကာနိ ဝုတ္တာနိ။ ကိံ ကာရဏာ။ သုဒ္ဓိကဧကေကပဒဝသေန
အတ္တာဘာဝတော” (၎င်းသင်္ခါရယမိုက်အဋ္ဌကထာ)။

သုဒ္ဓသင်္ခါရမူလစက္ခုဝါရကို အဘယံကြောင့် ဤသင်္ခါရယမိုက်၌ မဟော
လေသနည်း ဟူမူ- “ဣမ ပန သင်္ခါရယမကေ ကာယာဒိပဒါနံ သင်္ခါရပဒဿ
အသမာနာဓိကရဏတ္တာ ကာယော သင်္ခါရော။ သင်္ခါရာ ကာယောတိ အာဒိမ္ပိ
ဝုစ္စမာနေ အဓိပေတတ္ထပရိစ္စာဂေါ အနဓိပေတတ္ထပရိဂ္ဂဟောစ ကတော သိယာတိ
သုဒ္ဓသင်္ခါရတံ မူလစက္ခုဝါရာ နုဝုတ္တာ” (ဤသင်္ခါရယမိုက်ဋီကာ)။

ယင်းသို့သော် အဋ္ဌကထာ၌ သုဒ္ဓသင်္ခါရဝါရေ ဟုဆိုသည် မဟုတ်လောဟူမူ-
“အဋ္ဌကထာယံ ပန သုဒ္ဓသင်္ခါရဝါရဋ္ဌာနေ ဝုတ္တတ္တာအယံ နယော သုဒ္ဓသင်္ခါရ
ဝါရောတိ ဝုတ္တာ” (၎င်းသင်္ခါရယမိုက်ဋီကာ)။ ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ

ပဝတ္တိဝါရ ကာယသင်္ခါရမူ ဝစီသင်္ခါရမူလီ ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ ပဌမဈာန်ကို
ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် အဿာသပဿာသ ကင်း၍လည်း ဝင်စား
ကောင်း၏ဟု သန္နိဋ္ဌာန်၌ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်ကို
လည်းဟု တောင်ဘီလင်နိသျှ စသည်တို့၌ကောက်ကုန်၏။ ထိုသို့ကောက်ခြင်း
သည်လည်း “ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေတိ

တေနေ ပန ဒဿိတာ ပုဂ္ဂလာ ပဌမဇ္ဈာနောကာသာ ကာမာဝစရာဒိဩကာသာစ
 အဿာသပဿာသဝိရဟဝိသိဋ္ဌာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ” ဟု ဋီကာဆရာသည် ပဌမဇ္ဈာနော
 ကာသဉ္စလည်း အဿာသပဿာသ ကင်းခြင်းဖြင့် အထူးပြုသောကြောင့်
 ကောက်လေသည်။ ထိုသို့ယူခြင်းမသင့်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူ အဿာသ
 ပဿာသ ကင်းခြင်းဖြင့် အထူးပြုခြင်းသည်ကား ကာမဘုံ၌ အဿာသပဿာသ
 ကင်းသော ပဌမဇ္ဈာနောကာသ ရှိသောကြောင့် အထူးပြုသည်မဟုတ်။ ရူပါဝစရ၊
 အရူပါဝစရဘုံ၌ ပဌမဇ္ဈာနောကာသကို ယူစေလို၍ အထူးပြုသတည်း။
 ထို့ကြောင့် အနုဋီကာဆရာသည် “ပဌမဇ္ဈေတ္ထ ပဌမဇ္ဈာနသမဂီနံ ရူပါရူပါဝစ
 ရာနံ ဂဟဏံ” ဟုမိန့်လေသည်။ ။ယင်းသာလည်း မဟုတ်သေး၊ အနုဋီကာ၌-
 “ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပန္နာနန္တိ ဈာနောကာသဝသေန ပုဂ္ဂလံ ဒဿေတိ၊ ကာမာဝစရာ
 နန္တိဘုမ္မေကာသဝသေန။ ဒိပုကာရာနမ္ပိ ပန တေသံ ဝိသေသနတ္ထမာဟ အဿာသ
 ပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေတိ။ တေန ရူပါရူပါဝစရေသု ပဌမဇ္ဈာနသမာပန္န
 ကေ ကာမာဝစရေ ဂဗ္ဘဂတာဒိကေစ နိဝတ္တေတိ” ဟု ရူပါဝစရအရူပါဝစရကို
 သာ ဋီကာဆရာတို့ဆိုသဖြင့် ကာမဘုံ၌ ပဌမဇ္ဈာန် ဒုတိယဇ္ဈာန် တတိယ
 ဇ္ဈာန်ကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား အဿာသပဿာသကင်းခြင်းမည်သည် မရှိ-
 ဟု ကော်မုတ်အပ်၏။

ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပန္နာနံ ၏ အရကို အဘယ်ဇ္ဈာန်ကို ယူမည်နည်းဟူမူ
 “အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တံ ဒုတိယဇ္ဈာနံ ဝိစာရဝသေန ပဌမဇ္ဈာနေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိတံ
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ မုချဘူတံ ဒုတိယဇ္ဈာနံ ဂဟေတွာ ဣတရံ အသင်္ဂဟိတန္တိဝါ” (၎င်းဋီကာ)

အဘဲကြောင့် ဇ္ဈာန်ကို ဩကာသဟု ဆိုအပ်သနည်း။ ထို ဇ္ဈာန်သည်
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ တည်ရာမဟုတ်ခဲ့တကား ဟူမူ- “သင်္ခါရာနံ ပုဂ္ဂလာနဉ္စ ဩကာ
 သတ္တာ ဇ္ဈာနံ ဘူမိစ ဝိသု ဩကာသဘာဝေန ဂဟိတာ” (၎င်းဋီကာ)။
 ပုဂ္ဂိုလ်၏တည်ရာ မဟုတ်သော်လည်း သင်္ခါရတို့၏တည်ရာ ဖြစ်၍ ဩကာသ ဟု
 ဆိုအပ်၏ ဟူလို။

အတိတ်ပစ္စုန် ဝစီသင်္ခါရ မူလီ၌ ပဋိသန္ဓေစိတ်ကပင် ဝစီသင်္ခါရ မဖြစ်ဘူး
 ရသောကြောင့် သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ဟု ဟောသင့်သည် မဟုတ်လော။
 အဘယ်ကြောင့် သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေဟု ဟောတော်မူလေ
 သနည်းဟူမူ- “ကာမဇ္ဈေတံ ပဋိသန္ဓေစိတ္တေပိ ဝတ္တမာနေ တေသံ တတ္ထ နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထေဝ။
 ယာဝ ပန အဗ္ဗောကိဏ္ဏေ ဝိပါကစိတ္တံ ဝတ္တတိ။ တာဝ နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထေဝ နာမာတံ ဒဿ
 နတ္ထမေတံ ဝုတ္တံ” (ယမိုက်အဋ္ဌကထာ)။

ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ကာမာဝစရံ ပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ၌ ရဟန္တာတို့
 စုတိစိတ်ကိုသာတည်း ပစ္စိမစိတ်ဟုဆိုမည်လော။ ကာမဘုံမှသည် ရူပ အရူပဘုံ

သို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စုတိစိတ်နှင့်တကွ ရဟန္တာတို့ စုတိ စိတ်ကိုတည်း ပစ္စိမစိတ္တံ ဆိုမည်လော ဟူမူ- “ခိဏာသဝါနံ စုတိစိတ္တန္တိ ဝိသေ သေဘော ဝုတ္တံ။ ကာမာဝစရာနံ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တ ရာ ကာမာဝစရာနံ ပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္စိမ ဘဝိကာနံ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ ဝစီသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိဿတိ နောစ တေသံ ကာယသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိ ဿတီတိ ပန ဝစနတော၊ အညေသမ္ပိ စုတိစိတ္တံ ရူပံ နသမုဋ္ဌာပေတီတိ ဝိညာယတိ၊ နဟိ ရူပသမုဋ္ဌာပကဿ ဂဗ္ဘဂမနာဒိဝိနိဗဒ္ဓါဘာဝေန ကာယသင်္ခါရသမုဋ္ဌာပကံ အတ္တိ။ နစယုတ္တံစုတောစ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စယ ပဝတ္တတီတိ။ နာပိ စုတိစိတ္တံ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေတီတိ ပါဠိအတ္တိ” (ဓမ္မသင်္ဂဏီဒီကာ၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍအပွင့်)။

“ပစ္စိမစိတ္တန္တိ အဝိသေသေန စုတိစိတ္တံ ဝုတ္တန္တိ အခိပ္ပါယေန အညေသမ္ပိ စုတိစိတ္တံ။ပ။ ဝိညာယတီတိ ဝုတ္တံ။ ။အထာ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ ဝစီသင်္ခါရောနိရုဇ္ဈိဿ တိ နောစ တေသံ ကာယသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိဿတီတိ ရူပါရူပဘဝူပပဇ္ဇနကာနံ ကာမာဝစရ စုတိစိတ္တဿာပိ ကာယသင်္ခါရသမုဋ္ဌာပနဝစနေန ခိဏာသဝေဟိ အညေသမ္ပိ။ပ။ ဝိညာယတီတိ ဝုတ္တံ” (ဓမ္မသင်္ဂဏီ အနုဒ္ဓိကာ)။

“ယသ္မာစ ယဿ ကာယသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈတိ။ တဿ ဝစီသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိဿ တီတိ အာမန္တာတိ။ ယဿ ကာယသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈတိ။ တဿ စိတ္တသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိဿတီတိ အာမန္တာတိစ။ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ ကာယသင်္ခါ ရောစ နနိရုဇ္ဈတိ စိတ္တသင်္ခါရောစ နနိရုဇ္ဈိဿတီတိအာဒိဝစနတောစ ပစ္စိမ စိတ္တဿ ပုရတော သောဠသမေန စိတ္တေန တတော ဩဒိမေန ဝါ သဒ္ဓိံ အဿာသ ပဿာသာ နဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိသိဒ္ဓိံ။ ယဒိဥပ္ပဇ္ဇေယျံ။ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ ကာယသင်္ခါရော နနိရုဇ္ဈတီတိ နဝဒေယျ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ။တသ္မာ ဟေဠိမကောဠိယာ စုတိတော ပုရိမေန သတ္တရသမေန ဥပ္ပန္နာ အဿာသပဿာသာ စုတိယာ ဟေဠာ ဒုတိယေန စိတ္တေန သဒ္ဓိံ နိရုဇ္ဈန္တိတိ။ တေန ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ကာမာဝစရာနံ ပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ စုတိစိတ္တဿ အနန္တရပစ္စယဘူတဿာပိ စိတ္တဿ ကာယသင်္ခါရသမုဋ္ဌာပနတာ ဝုတ္တာ” (၎င်းဓမ္မသင်္ဂဏီ အနုဒ္ဓိကာ)။

“အထာ ယဿ စိတ္တဿာပိ ယေန စိတ္တေန သဗ္ဗပစ္စိမော ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ စိတ္တံ ဝုတ္တန္တိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ နပစ္စိမစိတ္တဿ အနန္တရပစ္စယဘူတံ အနန္တရာတိဟိ ကာယသင်္ခါရုပ္ပါဒနံ အန္တရံ ဝိနာ။ ယတော ပစ္စာ ကာယသင်္ခါ ရုပ္ပါဒနေန အနန္တရိတံ ဟုတော ပစ္စိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ အတ္တော။ ကသ္မာ ဣတ ရေသံ ဝစီသင်္ခါရောစ နိရုဇ္ဈိဿတိ ကာယသင်္ခါရောစ နိရုဇ္ဈိဿတီတိ ဝုတ္တတာ

အညထာ ပစ္ဆိမစိတ္တတော ပုရိမတတိယစိတ္တသမင်္ဂီနံ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ အာပဇ္ဇတိတိ” (၎င်းဓမ္မသင်္ဂဏီ အနုဒ္ဓိကာ)။

အနုဒ္ဓိကာရှင် မိန့်အပ်သော ရှေးနည်းအတိုင်း ကောက်ချေသော် ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ၏ အရသည် အထူးမရှိပြီ။ ထိုသို့ အထူးမရှိသောကြောင့် မဟောနေသင့်သည် မဟုတ်လော ဟူမူ- “ဓမ္မနာနတ္တာဘာဝေပိဟိ ပဒတ္တနာ နတ္ထေန ဒုကန္တရံ ဝုစ္စတိ။ နဟိ ဓမ္မာနံ အဝုတ္တတာပေက္ခံ ဒုကန္တရဝစနန္တိ နတ္ထိ ဒေါသော” ဟူသော ဒုကာဒ္ဓါရ ပါဠိကိုနည်းမှီ၍ သိအပ်၏။

ဝစီသင်္ခါရမှ၌ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိ သတိ။ တေသံ ၏ အရကို ဇောနောင် တဒါရုံနောင် စုတိကျသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောက်မည်လော။ ဘဝင်နောင် စုတိကျသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောက်မည်လော ဟူမူ။ ဇောနောင် ဘဝင်နောင် စုတိကျသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောက်အပ်၏။ တဒါရုံ နောင်စုတိကျသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမကောက်အပ်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူ။ အဝိတက္က အဝိစာရ ပစ္ဆိမစိတ် ဟူသည် ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက် အရူပဝိပါက် ကိုဆိုသည်။ ထိုစိတ်တို့သည်လည်း ရူပ, အရူပဘုံ၌သာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ရူပ, အရူပ ဘုံ၌ တဒါရုံမဖြစ်သင့်။ ထို့ကြောင့် မကောက်အပ် ဟူလေ။ အနာဂတ် ပုဂ္ဂလော ကာသ၌ ပဌမဈာန် သမာပနာနံ ၏ အရကို ပဌမဈာန်ဇော နှစ်ဆယ်လုံးပင် ယူမည်လော ဟူမူ။ ယူမည်ဆိုအပ်၏။ ယင်းသို့သော် “မဂ္ဂါဘိညာ သကိမတာ” ဟူသည်နှင့်အညီ မဂ်ပဌမဈာန် လေးခုသည် တကြိမ်သာဖြစ်သည် မဟုတ်လော ဟူမူ- တကြိမ်သာ ဖြစ်ငြားသော်လည်း အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်ပဌမဈာန်နှင့် သဟစရဏအားဖြင့် အခြားမဲ့၌ဖြစ်၍ ဖိုလ်ပဌမဈာန်၌ ဖြစ်လတ္တံ့ဆိုသည် ဟူပေ။ ထို့ကြောင့် ပစ္စနိက်၌ ပဌမ, ဒုတိယ, တတိယ မဂ္ဂဈာန်သမင်္ဂီနံ ဟု ဝိဘင်းထုတ် ၍ ဟောတော်မူလေ သတည်း။ ။ဤမျှသာ မူအစောင်စောင် ရှိသည်။ ။

ရေမြေသခင် ဘုရင်အလောင်းမင်းတရား ဆရာတော်၊ တောင်တွင်း ဆရာ တော် ဦးပျော် စီရင်အပ်သည့် ညဝါဂဏ္ဍိ ပြီး၏ ။

ယမိုက်ခြောက်ကျမ်းဂဏ္ဍိ ပြီးပြီ။

ယမိုက်ချိုး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ရတနတ္ထယံ အဟံ ဝန္တာမိ။

ဝိဘင်းခြောက်ပါး ယမိုက်ချိုး

သန္နိဋ္ဌာန်-သံသယ။ လုံးတူမျှ သည် ပုစ္ဆာ။ အာမန္တာဝိဘင်းနှင့်။ မယွင်းကြရာ။
သန္နိဋ္ဌာန်များ ကျယ်သာလျှင်။ သာသည်ကိုရှေ့ထုတ်။ နှစ်ပုဒ်ရ တူလုံးစုံကို။
မြဲကြည်ယုံ နောက်ဝိဘင်းထုတ်။ ။

နှစ်ပုဒ်အရ အဖြာဖြာတွင်။ သံသယာဓိပ္ပါယ်များ၍။ မှတ်သားဘွယ်ထွေလာ။
ယဉ်ဆန်းတဲမှုရာကို။ အာမန္တာ ဖြေလိုက်သင့်လေး။ ။

ယမိုက်တော် ရွှေကျမ်းမှာ။ နည်းဆန်းတဲမှတ်စရာ။ သန္နိဋ္ဌာန် မရသာလျှင်။
နတ္တိမှာမယွင်း။ သံသယာဓိပ္ပါယ်ကင်း၍။ အလျင်းပင် မပါ။ နှစ်မြစ်လို့မေးလာလျှင်။
နုကိုသာ ပယ်လိုက်တော့မင်း။ ။

သံသယအလျင်း။ နုမသွင်း မေးပုစ္ဆာ။ ရွှေညာဏ်တော် မတွေးတောနှင့်။
နော၊ ဖြေသင့်ပါ။ စာသင်ပျို့နု မှတ်စရာကို။ ဝိဘင်းခြောက်ဖြာ ညွှန်းသကို
ရှင့်လေး။ ။

ပုစ္ဆာ ဝိသုဇ္ဇနာ ယမိုက်ချိုး

သန္နိဋ္ဌာန်သာ ပုဒ်အရနှင့်။ နောက်သံသယမရှိချေ။ ပုရေပဉ္စာ မေးပါဘိရော့။
ပါဠိဂတိအဖြေကျ။ ကောဋ္ဌာသက ပုရိမေ။ အနုလုံပုစ္ဆာတွင်း။ သွင်းကောက်
ကြလေ။ ။

သန္နိဋ္ဌာန်ပါသံသယနှင့်။ နှစ်ပုဒ်အရ ဘူပြန်မေ။ ပဋိဝစနသု အနေ။ ပစ္စာပဉ္စာ
မေးလေမြဲပ။ ကောဋ္ဌာသက ပစ္စိမာ။ အာမန္တာ ထုတ်တော့မလဲ့။ ။

သန္နိဋ္ဌာန်မှာ အရကဲ၍။ သံသယပုဒ် သူကနဲလျှင်။ ထုတ်မြဲဝိဘင်းနှစ်ပါးပင်။
ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာတင်၍။ ဖြေသောအခါလျှင် သရူပ။ သန္နိဋ္ဌာန်မျှ မရှိက။ ပဋိက္ခေပ
ပယ်၍ဖြေ။ နတ္တိအနေ ဝိဘင်းထုတ်။ ရှေ့ပုဒ်နောက်ပုဒ် မတူရှိလျှင်။ ပဋိသေဓ-
နောဟုလာ။ မောဃပဉ္စာမေးလေမြဲပ။ အလို့ရှိက ဤလင်္ကာ။ နှုတ်မှာအာဂုံ
ဆောင်ကြမလဲ့။ ရွှေကျမ်းယမိုက် ဆယ်စောင်တွင်။ ကြီးဘိဂုဏ်အင် ထွန်းလိမ့်ရဲရဲ။ ။

အာယတနဆောင်ပုဒ်

ဘုမ္မဇိုဝ်းပယ်၊ ကြွင်းဝယ်များစွာ၊ နတ်တကာနှင့် နိဇ္ဈာမတဏှိက၊ နိရယတို့၊
နေကြလေရာ၊ ယောနိမှာ၊ တခုသာမှတ်၊ ဥပပတ်။ ။

ဘုမ္မဇိုဝ်းလူ၊ ထို့တူတိရစ္ဆာန်၊ နိဇ္ဈာမပယ်လျှင်း၊ ကြွင်းသည့်ပြိတ္တာ၊ ယောနိမှာ၊
လေးပါးသာမှတ်။ ။

ဒုနှင့်သူမှာ၊ သံသေဒါ၊ ငါးဖြာဒသက၊ ချိုကောင်းလှ။ ။
ဒုဂ္ဂတိမှာ၊ သြပပါ၊ ဃာနာမချိုရ။ ။
ကြွင်းလေးပါးမှာ၊ သြပပါ၊ ဒုမှာချိုသင့်စွ။ ။
ကြွင်းသြပပါ၊ သုဉ်မှာ၊ ငါးဖြာဒသက၊ မချိုရ။ ။
ကမ္ဘာဦးသာ၊ သြပပါ၊ ဘာဝါချိုကောင်းစွ။ ။

ယောနိလေးထွေ၊ ခွဲစိတ်ဝေပိမ့်၊ သံသေ-သြပ၊ အဏ္ဏ-ဇလာ၊ ဤလေးဖြာတို့၊
ဘုမ္မာဒေဝ၊ မနုဿ၊ တိရစ္ဆာန်၊ နိဇ္ဈာမယှဉ်၊ ထို့ပြင်ပြိတ္တာ၊ လေးယောက်မှာလျှင်၊
ရလေချင်၏၊ ဘုမ္မဇညတြ၊ နတ်တို့မှလျှင်၊ နိဇ္ဈာမငရဲသူ၊ သုံးယောက်မှုကား၊
ရူပဥပပတ်၊ တခုသာမှတ်၊ ကာမဘုံသတ်၊ ဥပပတ်မှု၊ ချိုလတ်ဣန္ဒြေ၊ မရှိချေ
တည့်၊ ကပ္ပေအစ၊ မနုဿမှု၊ ဘာဝချိုလေ၊ သံသေဒဇာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မှာကား၊
စက္ခု-သောတ၊ ဃာနချိုဘိ၊ ဒုဂ္ဂတိ ဥပပတ်မှာ၊ ယင်းဉ်သာလျှင်၊ ဃာနာနုတ်လျှင်း၊
ဘာဝသွင်း၍၊ ယင်းဒုဘုံနေ၊ သံသေခေါ်မှု၊ ပုဂ္ဂိုလ်စုမှာ၊ စက္ခုသောတ၊ ဃာန
ဘာဝါ၊ ချိုအပ်စွာသည်၊ ကျမ်းလာမှုနှင့် မမှားတည်း။ ။

နတ်ဘုံမှာ ပယ်ရှင်းလို့၊ ကြွင်းသမျှဒေဝါ။ ။ ငရဲအောက်ရွာနှင့်၊ နိဇ္ဈာမာ
ပြိတ္တာစု၊ သွင်းမှုမှန်စွာ။ ။ သန္ဓေမှာ၊ ဥပပတ်သာ အမြဲ။ ။ ကြွင်းပြိတ္တာ ဘုမ္မာ
နတ်ကယ်နှင့်၊ တိရစ္ဆာန် လူတရပ်ကယ်တို့၊ လေးပါးစုံ သန္ဓေကပ်သတဲ၊ ထုံး
မှတ်လို့စွဲ။ ။

ဘုံကာမမှာလ၊ ဃာနနှင့်ဇိဝှါ။ ။ ကျမ်းထွက်မှန် ကေန်မြဲ။ စွဲမှတ်ကြပါ။ ။
အောက်ငရဲမှာတဲ၊ မြဲချေ၏ဃာနာ၊ ကောက်ပါလေမမှား။ ။ စက္ခုသောတာတို့၊
ဘုံကာမာ ကဒါစိ၊ တွေးသိညာဏ်သွား။ ။

ဘုံ ကာမမှာလ၊ သဒ္ဒကို ပယ်ရှင်းလို့၊ ကြွင်းသမျှ ကောက်ပါလေ။ ။
ဆဲငါးဖြာဘုံရူပမှာလ။ မနုဓမ္မာနှင့်၊ ရူပါရုံ စက္ခု သော၊ ဟောတော့မသွေ။ ။

နာမ်မယှဉ် သညသတ်မှာလ၊ ရူပနှင့်ဓမ္မေ၊ အရူပေမနော။ ။ ဓမ္မ ပေါင်းမြှောင်
လို့၊ ကျမ်းဆယ်စောင် ဤယမိုက်ကို၊ နားစိုက်လို့ဟော။ ။

ဣန္ဒြိယ ဆောင်ပုဒ်

သုခ ဒုက္ခနှင့်၊ ဒေါမနဿ ဝေဒနာ။ ။လောကုတ်ကယ် ပညိန်နှင့်၊ ဣန္ဒြေ
ဤခြောက်ပါး၊ ထားခဲ့သေချာ။ ။ကြွင်းသေသာ၊ ဟောပါလေအများ။ ။
ပသာဒငယ်နှင့်၊ မနဘာဝါတို့၊ ဤရှစ်ဖြာသန္ဓေတွင်း၊ သွင်းတော့မများ။ ။

ဇီဝိတငယ်နှင့်၊ သောမနဿ ဥပေက္ခာ။ ။သဒ္ဓါ ဝီရိနှင့်၊ သတိပါ သမာဓိ၊
သွင်းဘိသေချာ။ ။လောကီမှာ၊ ပညာလေတဝ။ ။ပဝတ္တိငယ်နှင့်၊ စုတိ သန္ဓေပါ
ဣန္ဒြေ ဤအရကို၊ ဟောတော့မှန်စွ။ ။

ပသာဒ ငယ်နှင့်၊ မနကိုတဲ ရှေးနည်းတူ။ ။ဘုံပုဂ္ဂိုလ် တူသဘော၊ ဟော
တော့ လွယ်ကူ။ ။ဣတ္ထိယ ငယ်နှင့်၊ ပုံဘာဝ နှစ်မျှ၊ ယူပါလေ ကာမ။ ။
ဇီဝိတငယ်နှင့်၊ မန တူစေလို့၊ ဣန္ဒြေ ဗိုလ်ပဉ္စကိုတဲ၊ နာမ်ရှိရာ ဘုံဌာနမှာ၊ ဟော
တော့မှန်လှ။ ။

သန္ဓေခါအပါယနှင့်၊ အရူပ ဝေဟပ္ပိုလ်။ ။သုဒ္ဓါဝါ ဘုံတရပ်ကယ်နှင့်၊ နာမ်
မယှဉ် သညသတ်ကို၊ ထူးမှတ်လို့ဆို။ ။ဘုံတခို ဉာဏ်ပျိုတဲ့စိတ်ကူး။ ။
သောမနကိုတဲ၊ မရ ပယ်ခွါလို့၊ သညာသန် ထိုကိုသွင်းကာနှင့်၊ ဥပေက္ခာ သန္ဓေ
တွင်း၊ သွင်းတော့အထူး။ ။

သုဂတိ၊ ဘုမ္မိတဲ ကာမာ။ ။သောမနသ်ငယ်နှင့်၊ မှတ်ယူလေ သန္ဓေတွင်း၊
သွင်းဥပေက္ခာ။ ။နှစ်ပါးသာ ဖြစ်ရာဌာန။ ။ဝေဟပ္ပိုလ်ထိုဘုံအောက်ကိုလ၊
ရူပမှာ ဘုံတလျှောက်ကိုမှ၊ ကောက်ပါလေ သန္ဓေနှောပါဘူး၊ သောမနဿ။ ။

မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရေး
ယမိုက် ကဗျာ

သန္နိဌာန၊ သံသယတို့၊ အရတူရာ၊ ရှေ့နည်းရာလည်း၊ ပစ္စာမည်ရှိ၊ ပဉ္စာ
သိလော့၊ ပဋိဝစနာ၊ အာမန္တာဖြေ၊ ရှေ့မှာများဘိ၊ ပရိပုဏ္ဏ၊ သရူပဟု၊ ဒဿနဖြေ၊
ရှေ့မဲ့လေက၊ ပဋိက္ခေပ၊ မောသနတ္ထိ၊ နောက်မရှိလည်း၊ ပဋိသိမ်နော၊ မေး မော
သောပင်၊ ထိုဘောတူညီ၊ ပစ္စနိမ္မ၊ ပုရေဟူ၏။ ဖြေမှုပါဠိ၊ ဂတိမည်ပေး၊ အမေး
လေးထွေ၊ အဖြေငါးပါး၊ စပ်၍ထားသည်။ ခြောက်ပါးဝိဘင်း ကဗျာတည်း။ ။

၁-သန္နိဌာန်, သံသယ, အရတူလျှင်၊ ပစ္စာပဉ္စာ ပဋိဝစနာ-အာမန္တာဖြေ။ ။

၂-သန္နိဌာန်နည်းလျှင်လည်း နည်းတူ။ ။

၃-သန္နိဋ္ဌာန်များလျှင်၊ ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာ၊ သရူပဒဿန၊ ဖြေ။ ။

၄-သန္နိဋ္ဌာန်အရ မရှိလျှင်၊ မောဃပဉ္စာ၊ နတ္ထိ၊ ဖြေ-ပဋိက္ခေပဝိဘင်း။ ။

၅-သံသယ အရမရှိလျှင်လည်း၊ မောဃပဉ္စာ၊ အနုလုံမှာနော၊ ဖြေ-ပဋိသေဓဝိဘင်း။ ။

၆-ပစ္စနိက်၌ဖြစ်မှုကား၊ ပုရေပဉ္စာ ပါဠိဂတိ၊ ဖြေ။ ။

ယမိုက်ဆယ်ကျမ်း၌ အမေးလေးထွေအဖြေငါးပါးကိုစပ်၍ ဝိဘင်း ခြောက်ပါး ထုတ်ပုံ အမှာနှင့်တကွ ကဗျာပြီး၏။ ။

ယမိုက်ချိုးပြီး၏။

ယမိုက်အနုဂဏ္ဍိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။
သဿံဇင်္ဂေဟိ သော ဘန္ဓော၊ တာရေတံ မုနိနာဝိကော။
ဘာသတောဘိဓမ္မဏ္ဍဝံ၊ ယမကဿာနုဂဏ္ဍိယံ။ ။

မူလယမိုက်

ယမိုက်ဂဏ္ဍိ၌တိမ်မြုပ်ကွယ်ဝှက်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်တို့ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေလျက် ကိုးကားသော သာဓကပါဠိတို့ကိုလည်း အနက်မြန်မာပြန်ဆို၍ စာသင်ငယ်တို့နှင့်လျော်ရုံ တိုတိုကျဉ်းကျဉ်း လိုရင်းမျှ ဖြစ်သော အမေးအဖြေ တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ကာ ရန်ကုန်မြို့ သုဓမ္မဝတီပိဋကတ် ပုံနှိပ်တိုက်ပါဠိဆရာ ပဌမကျော်ဦးကြီးဖေသည် “ယမိုက်အနုဂဏ္ဍိ” ကို ရေးသားစီရင် အပ်သတည်း။

[အထူးမှာထားရန်မှာ ကျမ်းကြီးမည် စိုး၍ မာတိကာအနုဂဏ္ဍိ၊ ဓာတုကထာအနုဂဏ္ဍိတို့၌ကဲ့သို့ အမေး၊ အဖြေများစွာ မထည့်သွင်းတော့ဘဲ ထူးနိုးရာ အမေး၊ အဖြေ လောက်ကိုသာ ထည့်သွင်းပါမည်]။

ဥဒ္ဓေသဝါရ

ဂဏ္ဍိစကား ရှင်းလင်းချက်

မေး။ ။ကထာ ဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို ဟောတော်မူဘဲ အဘယ့်ကြောင့် ယမိုက်ကျမ်းကို ဟောတော်မူသနည်း။

ဖြေ။ ။ကထာဝတ္ထုကျမ်းဝယ် အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့၌ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အထူးထူးသော နည်းတို့၌ လိမ္မာစေခြင်းငှါ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို ဟောတော်မူဘဲ ယမိုက်ကျမ်းကို ဟောတော်မူပါသည်။

[မှတ်ချက်။ ။အထူးထူးသော နည်းတို့၌ လိမ္မာခြင်းသည် ကုသိုလ်စသော တရားတို့၌ ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်းသော အယူကို ယူသောသူမဖြစ်နိုင်။ ထိုကုသိုလ်စသော တရားတို့၌ ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်းသော အယူကိုလည်း ကထာဝတ္ထု ကျမ်းဖြင့်ပင် ပယ်ဖျောက်တော်မူသည်။ ဤသို့ အကြောင်းအကျိုး စပ်သောကြောင့် ဟောတော်မူသည် ဟူလိမ့်]။

ကထာဝတ္ထုပကရဏေန သင်္ခေပေနော ဒေသိတေန ဓမ္မေသု ဝိပရိတဂ္ဂဟဏံ နိဝါရေတွာ တေသ္မော ဓမ္မေသု ဓမ္မသင်္ဂဟာဒိသု ပကာသိ

တေသု ဓမ္မပုဂ္ဂလောကာသာဒိနိဿယာနံ သန္နိဋ္ဌာနသံသယာနံ ဝသေန
နာနပ္ပကာရကောသလ္လတ္တံ ယမကပ္ပကရဏံ အာရဒ္ဓံ။ ။

ယမိုက်မူလဒ္ဓိကာ

သင်္ခေပေနော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဒေသိတေန၊ ဟောတော်မူအပ်
သော။ ကထာဝတ္ထုပကရဏေန၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်းဖြင့်။ ဓမ္မေသု၊ ခန္ဓာစသော
ကုသိုလ်စသော တရားတို့၌။ ဝိပရိတဂ္ဂဟဏံ၊ မှားယွင်းဖောက်ပြန်သော အယူကို။
နိဝါရေတွာ၊ တားမြစ်၍။ ဓမ္မသင်္ဂဟာဒိသု၊ ဓမ္မသင်္ဂဟီစသော ကျမ်းတို့၌။
ပကာသိတေသု၊ ပြအပ်ပြီးကုန်သော။ တေသ္မေဝ ဓမ္မေသု၊ ထိုခန္ဓာစသော
ကုသိုလ်စသော တရားတို့၌သာလျှင်။ ဓမ္မပုဂ္ဂလောကာသာဒိနိဿယာနံ၊ တရား
ပုဂ္ဂိုလ် ဘုံစသည်လျှင် မှီရာရှိကုန်သော။ ဝါ၊ တရားပုဂ္ဂိုလ် ဘုံစသည်တို့ကိုမှီ၍
ဖြစ်ကုန်သော။ သန္နိဋ္ဌာနသံသယာနံ၊ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်း
အားဖြင့်။ နာနပ္ပကာရကောသလ္လတ္တံ၊ အထူးထူး အပြားပြားသော သဘောတို့
၌ လိမ္မာစေခြင်းငှါ။ ယမကပ္ပကရဏံ၊ ယမိုက်ကျမ်းကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်တော်
မူအပ်၏။

အဝိပရိတတော ဂဟိတေသု ဓမ္မေသု မူလယမကာဒိဝသေန ပဝတ္တိယ
မာနာ ဒေသနာ ဝေနေယျာနံ နာနပ္ပကာရကောသလ္လာဝဟာ ပရိညာ
ကိစ္စသာဓနီစ ဟောတိ နဝိပရိတတောတိ အာဟ ဝိပရိတဂ္ဂဟဏံ။ပ။
အာရဒ္ဓန္တိ၊ ဧတေန ကထာဝတ္ထုပကရဏဒေသနာနန္တရံ ယမကပ္ပကရဏ
ဒေသနာယ ကာရဏမာဟ။

ယမိုက်အနုဒ္ဓိကာ

အဝိပရိတတော၊ မဖေါက်ပြန်သောအားဖြင့်။ ဂဟိတေသု၊ ယူအပ်ကုန်သော။
ဓမ္မေသု၊ ခန္ဓာစသောတရား ကုသိုလ်စသော တရားတို့၌။ မူလယမကာဒိဝသေန၊
မူလယမိုက်စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိယမာနာ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။
ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်သည်။ ဝေနေယျာနံ၊ ဝေနေယျတို့အား။ နာနပ္ပ
ကာရကောသလ္လာဝဟာ စ၊ အထူးထူးအပြားပြားသော နည်းတို့၌ လိမ္မာခြင်းကို
ဆောင်သည်၎င်း။ ပရိညာကိစ္စသာဓနီစ၊ ပရိညာကိစ္စကို ပြီးစေခြင်းသည်၎င်း။
ဟောတိ၊ ၏။ ဝိပရိတတော၊ ဖေါက်ပြန်သောအားဖြင့်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။
ဣတိ၊ ဤသို့သောအနက်ကို။ မနသိကတွာ၊ နှလုံးပြု၍။ ဝိပရိတဂ္ဂဟဏံ။ပ။
အာရဒ္ဓန္တိ၊ ဝိပရိတဂ္ဂဟဏံ။ပ။ အာရဒ္ဓံဟူသောစကားကို။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူ၏။
ဧတေန၊ ထိုဝိပရိတဂ္ဂဟဏံ။ပ။ အာရဒ္ဓံဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကထာဝတ္ထုပကရဏဒေ
သနာနန္တရံ၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌။ ယမကပ္ပ

ကရုဏဒေသနာယ။ ယမိုက်ကျမ်းကိုဟောတော်မူခြင်း၏။ ကာရဏ၊ အကြောင်းကို။ အာဟ၊ ။

မေး။ ။ အဘယ်ကြောင့် ယမိုက်ကျမ်းမည်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ အနက်အတ္ထအားဖြင့်၎င်း၊ ပါဠိဓမ္မအားဖြင့်၎င်း၊ အစုံအစုံပြု၍ဟောသော ကျမ်းဖြစ်သောကြောင့် ယမိုက်ကျမ်းမည်ပါသည်။

မေး။ ။ အဘယ်သို့အစုံအစုံဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ မူလယမကဋ္ဌိအနုလောမ ပုစ္ဆာသန္နိဋ္ဌာန်အရ ကုသိုလ်အနက်၊ ပဋိလောမ ပုစ္ဆာသန္နိဋ္ဌာန်အရ ကုသိုလ်မူလအနက်၊ တစုံ(တနည်း)၎င်းတို့၏ ကုသလပါဠိဓမ္မ၊ ကုသလမူလပါဠိဓမ္မ၊ တစုံ(တနည်း)အနုလောမပုစ္ဆာ သံသယအရ ကုသိုလ်မူလအနက်၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာသံသယအရ ကုသိုလ်အနက်၊ တစုံ(တနည်း)၎င်းတို့၏ ကုသလမူလပါဠိဓမ္မ၊ ကုသလပါဠိဓမ္မ၊ တစုံ(တနည်း)အနုလောမပုစ္ဆာအနက်၊ ပဋိလောမပုစ္ဆာအနက်၊ တစုံ(တနည်း)၎င်းတို့၏ ပါဠိဓမ္မတစုံအားဖြင့် အစုံအစုံဖြစ်ပါသည်။

[မှတ်ချက်။ ။ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယအားဖြင့်၎င်း၊ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာအားဖြင့်၎င်း၊ အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်၎င်း အစုံအစုံဖြစ်သင့်သေးသည်။ ။ ဧကမူလယမကဏသည် ခန္ဓယမိုက်စသည်တို့၌ ဤနည်းအတူ အစုံအစုံဖြစ်ပုံယူပုံကိုသိအပ်ကုန်ရာသည်။]

ကုသလကုသလမူလသင်္ခါတာနံ ဒွိန္ဒု အတ္တာနံ ဝသေန အတ္ထယမကန္တိဝါ တေသညေဝ အတ္တာနံ ဝသေန အနုလောမ ပဋိလောမတော ပဝတ္တပါဠိဓမ္မဝသေန ဓမ္မယမကန္တိဝါ အနုလောမ ပဋိလောမတော ပဝတ္တပုစ္ဆာ ဝသေန ပုစ္ဆာ ယမကန္တိဝါ တိဝိဓာယ ယမကဘာဝေါ ဝေဒိတဗျော။ သေသေသုပိ ဒေသေဝနယော။ ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ကုသလကုသလမူလသင်္ခါတာနံ၊ ကုသိုလ် ကုသိုလ်မူလဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဒွိန္ဒုအတ္တာနံ၊ နှစ်ပါးသောအနက်တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ အတ္ထယမကန္တိဝါ၊ အတ္ထယမကဟူ၍၎င်း။ တေသညေဝအတ္တာနံ၊ ထိုကုသိုလ် ကုသိုလ်မူလဟု ဆိုအပ်ကုန်သော နှစ်ပါးသော အနက်တို့၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ အနုလောမ ပဋိလောမတော၊ အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်။ ပဝတ္တပါဠိဓမ္မဝသေန၊ ဖြစ်သောပါဠိဓမ္မ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဓမ္မယမကန္တိဝါ၊ ဓမ္မယမကဟူ၍၎င်း။ အနုလောမပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်၊ ပဝတ္တပုစ္ဆာဝသေန၊ ဖြစ်သောပုစ္ဆာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။

ပုစ္ဆာယမကန္တိဝါ၊ ပုစ္ဆာယမကဟူ၍၎င်း။ တိဝိဓာယ၊ သုံးပါးအပြားဖြင့်။ ယမက
ဘာဝေါ၊ ယမက၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ သိအပ်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော
ယမကတို့၌လည်း။ ဒေဝဝနယော၊ ဤနည်းသာလျှင် နည်းရှိ၏။

မေး။ ။ ထိုသို့မူလယမကကေမူလယမကစသော အစိတ်အစိတ်ဖြစ်သော ယမကသာ
ယမိုက်ကျမ်းမည်ခွဲသော် အပေါင်းဖြစ်သော မူလခန္ဓစသော ကျမ်း၊ ယမိုက်
ဆယ်ကျမ်းလုံးတို့ကား အဘယ်သို့ ယမိုက်မည်သနည်း။

ဖြေ။ ။ အနက်အားဖြင့်၎င်းပါဠိ ဓမ္မအားဖြင့်၎င်း အစုံအစုံဖြစ်သော ယမကတို့ဖြင့်
ဟောအပ်သောကြောင့် မူလယမက ကေမူလယမက စသော အစိတ်
အစိတ်ဖြစ်သော ယမကတို့၏ ယမိုက်ဟူသော အမည်ကို အပေါင်းဖြစ်သော
မူလ၊ ခန္ဓစသော ကျမ်း၊ ယမိုက်ဆယ်ကျမ်းလုံးတို့၌ တင်စား၍ (အဝယ
ဝူပစာ) အားဖြင့် ယမိုက်မည်ပါသည်။ ။

[မှတ်ချက်။ ။ အဝယဝူပစာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ရေးသား
အပ်သော မာတိကာအနုဂဏ္ဍိ ဝေဒနာတိက်မှာ ယူပါကုန်]။ ။
ယုဂဠသင်္ခါတာနံ ယမကာနံ ဝသေန ဒေသိတတ္တာ ဣမေသု ဒသသု
ဧကေကံ ယမကံနာမ။ ။ ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ယုဂဠသင်္ခါတာနံ၊ အစုံအစုံဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ယမကာနံ၊ ယမကတို့၏။
ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒေသိတတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဒသသု၊ ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေသု၊ ဤမူလခန္ဓစသော ယမိုက်ကျမ်းတို့တွင်။
ဧကေကံ၊ တခုတခုသော ကျမ်းသည်။ ယမကံနာမ၊ ယမိုက်မည်၏။ ။

အဝယဝေ ပဝတ္ထောသော၊ ဝေါဟာရော သမူဟေ ကတော။
တံယထာ စေ သမံစုဏ္ဍံ၊ သမန္တေတ္ထဝယံ မတံ။ ။

[၎င်းဂါထာ၏အနက်လည်း မာတိကာ အနုဂဏ္ဍိတွင် ရေးခဲ့ပြီ။ အလိုရှိသူတို့
၎င်းမှ ယူပါကုန်]။ ။

ဣမေသမ္ပန ယမကာနံ သမူဟဘာဝတော သဗ္ဗမ္ပေတံ ပကရဏံ ယမကန္တိ
ပဝုစ္စတိ။ ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဣမေသံ ယမကာနံ၊ ဤမူလယမိုက်စသော ကျမ်းတို့၏။
သမူဟဘာဝတော၊ အပေါင်းဖြစ်သောကြောင့်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။
ဧတံ ပကရဏံ။ ဤအပေါင်းဖြစ်သော ကျမ်းကို။ ဝါ၊ ဆယ်ကျမ်းလုံးကို။
ယမကန္တိ၊ ယမိုက်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။

မေး။ ။ယမိုက်ဆယ်ကျမ်းရှိပါလျက် ခန္ဓစသော ယမိုက်ကို ရှေးဦးစွာမဟောဘဲ အဘဲကြောင့် မူလယမိုက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသနည်း။

ဖြေ။ ။မူလယမိုက်၌ ဟောအပ်သော ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကိုသာလျှင် ခန္ဓာစသည်ဖွဲ့၍ ခန္ဓယမိုက်စသည်ကို ဟောရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓယမိုက်စသည်ကို ရှေးဦးစွာမဟောဘဲ မူလယမိုက်ကိုသာ ရှေးဦးစွာ ဟောရပါသည်။ ။

ဣဒါနိ မူလယမကေ ဒေသိတေယေဝ ကုသလာဒိဓမ္မေ ခန္ဓဝသေန သင်္ဂဏ္ဍိတော မူလယမကာနန္တရံ ဒေသိတဿ ခန္ဓယမကဿ ဝဏ္ဏနာ ဟောတိ။ ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ မူလယမကေ၊ မူလယမိုက်၌။ ဒေသိတေယေဝ၊ ဟောတော် မူအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာဒိဓမ္မေ၊ ကုသိုလ် စသော တရားတို့ကို။ ခန္ဓဝသေန၊ ခန္ဓာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သင်္ဂဏ္ဍိတော၊ တပေါင်းတည်းယူ၍။ မူလယမကာနန္တရံ၊ မူလယမိုက်၏အခြားမဲ့၌။ ဒေသိတဿ၊ သော။ ခန္ဓယမကဿ၊ ခန္ဓယမိုက်၏။ ဝဏ္ဏနာ၊ အဖွင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ။

မေး။ ။မူလယမိုက်၌ ဥဒ္ဓေသဝါရ နိဒ္ဓေသဝါရ အားဖြင့် နှစ်ပါးရှိရာ၊ နိဒ္ဓေသ ဝါရကို ရှေးဦးစွာ မဟောဘဲ အဘဲကြောင့် ဥဒ္ဓေသဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောသနည်း။

ဖြေ။ ။အကျဉ်းပြုအပ်သော ဥဒ္ဓေသ အစဉ်ဖြင့် အကျယ် ပြုအပ်သောကြောင့် နိဒ္ဓေသဝါရကို ရှေးဦးစွာ မဟောဘဲ၊ ဥဒ္ဓေသဝါရကိုသာ ရှေးဦးစွာ ဟောပါသည်။ ။

တေသု ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနုက္ကမေန နိဒ္ဓိသိတဗ္ဗတ္တာ ဥဒ္ဓေသဝါရော ပဌမော။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးသောဝါရတို့တွင်။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနုက္ကမေန၊ အကျဉ်းပြုအပ် ပြီးသော ဥဒ္ဓေသအစဉ်ဖြင့်။ နိဒ္ဓိသိတဗ္ဗတ္တာ၊ အကျယ်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဥဒ္ဓေသဝါရော၊ ဥဒ္ဓေသဝါရသည်။ ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ။

[မှတ်ချက်။ ။တိကမာတိကာကို ရှေးဦးစွာ ဟောခြင်း။ ကုသလတိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောခြင်း။ ကုသလပဒ, အကုသလပဒ, အဗျာကတပဒတို့ကို

ဟောခြင်း။ ဝေဒနာတိက်ကို ဟောခြင်းတို့ကို အမေးအဖြေနှင့်တကွ သာဓက အနက်ပါ မာတိကာအနုဂဏ္ဍိ၌ ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ၎င်းမှယူပါကုန်။ ။

အာရောဂျေ ကုသလံ ဣဋ္ဌ၊ ဝိပါကေ ကုသလော တထာ။
အနုဝဇ္ဇေမိ ဆေကေစ၊ ကထိတော ဝါစ္စလိဂံကော။ ။

အဘိဓာနပုဒ်ပိကာ။

ကုသလံ၊ နပုလ္လိင်ကုသလသဒ္ဓါသည်။ အာရောဂျေ၊ အနာမရှိခြင်းအနက်၌။ ဝတ္တတံ၊ ဖြစ်၏။ တထာ။ ထိုမှတပါး။ ကုသလော၊ ပုလ္လိင်ကုသလသဒ္ဓါသည်။ ဣဋ္ဌဝိပါကေ၊ ကောင်းကျိုးအနက်၌။ ဝတ္တတံ၊ ၎င်း။ ဝါစ္စလိဂံကော၊ ဝါစ္စသို့ လိုက်သော လိင်ရှိသော ကုသလသဒ္ဓါကို။ အနုဝဇ္ဇေမိစ၊ အပြစ်မရှိခြင်းအနက်၌၎င်း။ ဆေကေစ၊ လိမ္မာခြင်း အနက်၌၎င်း။ ကထိတော၊ ဆိုအပ်၏။ ။

မေး။ ။အာရောဂျေစသော ကုသလသဒ္ဓါ၏ အနက်လေးပါးရှိရာ။ ကုသလာဓမ္မာ ဟူသောပုဒ်၌ ကုသလသဒ္ဓါသည် အဘယ်အနက်၌ ဖြစ်သနည်း။

ဖြေ။ ။အာရောဂျေ၊ ဣဋ္ဌဝိပါကေ၊ အနုဝဇ္ဇေ ဤသုံးနက် ဖြစ်ပါသည်။

[မှတ်ချက်။ ။ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာအလို အာရောဂျေ၊ ဣဋ္ဌဝိပါကေ၊ အနုဝဇ္ဇေ ဤသုံးနက်၌ ဖြစ်သည်။ ယမိုက် အဋ္ဌကထာအလို ဣဋ္ဌဝိပါကေ၊ အနုဝဇ္ဇေ ဤနှစ်နက်၌သာဖြစ်သည်။ ။သတိပြုပါ။ ။

သွာယ မိမ အာရောဂျေပိ အနုဝဇ္ဇေပိ သုခဝိပါကေပိ ဝနုတိ။ ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ ။

ကုသလာဓမ္မာတိ ကုသလတိကဿ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တလက္ခဏာ အနုဝဇ္ဇေ သုခဝိပါကာ ကုသလသဘာဝါ။ ။ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

သွာယံ-သောအယံ ကုသလသဒ္ဓေါ၊ ထိုကုသလသဒ္ဓါသည်။ ဣမ၊ ဤကုသလာဓမ္မာဟူသောပုဒ်၌။ အာရောဂျေပိ၊ အနာကင်းခြင်းအနက်၌၎င်း။ အနုဝဇ္ဇေပိ၊ အပြစ်မရှိခြင်းအနက်၌၎င်း။ သုခဝိပါကေပိ၊ ကောင်းကျိုးအနက်၌၎င်း။ ဝနုတိ၊ သင့်၏။ ။

ကုသလာဓမ္မာတိ၊ ကား။ ကုသလတိကဿ၊ ကုသလတိက်၏။ ပဒဘာဇနေ၊ ပဒဘာဇနီ၌။ ဝုတ္တလက္ခဏာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိကုန်သော။ အနုဝဇ္ဇေ-သုခဝိပါကာ၊ အပြစ်မရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်

ကုန်သော။ ကုသလသဘာဝါ။ ကုသိုလ်သဘောရှိကုန်သော တရားတို့သည်။
(ဟောန္တိ ကိံ)။ ။

ဓမ္မော သဘာဝေ ပရိယတ္တိပညာ၊
ဉာဏေသု သစ္စပ္ပကတီသု ပုညေ၊
ဥပေယျ ဂုဏာစာရသမာဓိသုပိ၊
နိဿတ္တတာပတ္တိသု ကာရဏာဒေါ။ ။

အဘိဓာနပုဒ်ပိကာ။

ဓမ္မော၊ ဓမ္မသဒ္ဓါသည်။ သဘာဝေ၊ သဘောအနက်၌၎င်း။ ပရိယတ္တိ
ပညာဉာဏေသု၊ ပရိယတ္တိအနက်၊ ပညာအနက်၊ အသင့် အနက်တို့၌၎င်း။
သစ္စပ္ပကတီသု၊ သစ္စာအနက်၊ ပကတိအနက်တို့၌၎င်း။ ပုညေ၊ ကောင်းမှု
အနက်၌၎င်း။ ဂုဏာစာရသမာဓိသု၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးအနက်၊ အကျင့်အနက်၊
သမာဓိအနက်တို့၌၎င်း။ နိဿတ္တတာပတ္တိသု၊ နိဿတ္တအနက်၊ အာပတ်အနက်တို့၌
၎င်း။ ကာရဏာဒေါ၊ အကြောင်းစသော အနက်၌၎င်း။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ။

မေး။ ။ သဘာဝစသော ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ အနက် ဆွဲသုံးပါး ရှိရာ။ ကုသလာဓမ္မာ ဟူသော
ပုဒ်၌ ဓမ္မသဒ္ဓါသည် အဘယ်အနက်၌ ဖြစ်သနည်း။

ဖြေ။ ။ ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာအလို နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝအနက်။ ယမိုက် အဋ္ဌကထာ
အလို သဘာဝအနက်၌ ဖြစ်ပါသည်။

သွာယမိဓ နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝတာယဒမေ ဝနုတိ။ ။ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ။

သွာယံ-သောအယံ ဓမ္မသဒ္ဓေါ၊ ထိုဓမ္မသဒ္ဓါသည်။ ဣဓာပိ၊ ဤကုသလာ
ဓမ္မာ ဟူသော ပုဒ်၌လည်း။ နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝတာယဒမေ၊ သတ္တဇီဝမှဆိတ်သော
အနက်၌သာလျှင်။ ဝနုတိ၊ သင့်၏။ ။

ပဋိသေဓေ ဝုဒ္ဓိတဗ္ဘာဝေ၊ အညတ္ထေ သဒိသေပိစ။
ဝိရုဒ္ဓေ ဂရဟေ သုညေ၊ အကာရော ဝိရဟပ္ပကေ။ ။

ကေက္ခရကောသ။

အကာရော၊ အ-အက္ခရာသည်။ ပဋိသေဓေ၊ တားမြစ်ခြင်းအနက်၌၎င်း။ ဝုဒ္ဓိ-
တဗ္ဘာဝေ၊ ကြီးပွားခြင်းအနက်၊ တဗ္ဘာအနက်(ပကတိ)အနက်၌၎င်း။ အညတ္ထေ၊
တပါးအနက်၌၎င်း။ သဒိသေ၊ အတူအနက်၌၎င်း။ ဝိရုဒ္ဓေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်
အနက်၌၎င်း။ ဂရဟေ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်၌၎င်း။ သုညေ၊ ဆိတ်ခြင်းအနက်၌၎င်း။

ဝိရဟေ၊ ကင်းခြင်းအနက်၌၎င်း။ အပ္ပကေ။ အနည်းငယ်အနက်၌၎င်း။ ပဝတ္တတိ၊
ဖြစ်၏။ ။

မေး။ ။ပဋိသေစေသော အ-၏ အနက် ဆယ်ပါးရှိရာ အကုသလာ၌ အ,သဒ္ဓါ
အဗျာကတာ၌ အ,သဒ္ဓါတို့ကား အဘယ်အနက်၌ဖြစ်ကြသနည်း။

ဖြေ။ ။အကုသလာ၌ အ,သဒ္ဓါကား ဝိရုဒ္ဓအနက်။ အဗျာကတာ၌ အ,သဒ္ဓါကား
အညအနက်၌ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ။ကုသလာတိုက် မိမိသင်္ဂဏီ ကျမ်း၌ သုံးပဒသာ ဟောပါလျက် ယမိုက်
ကျမ်း၌ နာမပဒကိုထည့်၍ အဘယ်ကြောင့် လေးပဒဟောပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ယမိုက်ကျမ်း၌ သုံးပဒကိုပေါင်း၍ ပြခြင်းငှါ နာမပဒကိုထည့်၍ လေးပဒ
ဟောပါသည်။

ကုသလာဒိသင်္ဂဏ္ဍိမေဝစ နာမပဒဿ ဝုတ္တတ္တာ။ ။

ယမိုက်မူလဒီကာ။

နာမပဒဿ၊ နာမပဒ၏။ ကုသလာဒိသင်္ဂဏ္ဍိမေဝ၊ ကုသိုလ်အစရှိသော
တရားတို့ကို ပေါင်းခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ (စတုသု ပဒေသု ဝုတ္တိ)။ ။

မူလံ ဟေတု နိဒါနဉ္စ၊ သမ္ဘဝေါ ပဘဝေနစ။
သမုဋ္ဌာနာဟာရာရမ္မဏံ၊ ပစ္စယော သမုဒယေန စ။ ။

မူလံ၊ မူလဝါရ၎င်း။ ဟေတု၊ ဟေတုဝါရ၎င်း။ နိဒါနဉ္စ၊ နိဒါနဝါရ၎င်း။ သမ္ဘဝေါ၊
သမ္ဘဝဝါရ၎င်း။ ပဘဝေနစ၊ ပဘဝဝါရ၎င်း။ သမုဋ္ဌာနံ၊ သမုဋ္ဌာနဝါရ၎င်း။ အာဟာ
ရော၊ အာဟာရဝါရ၎င်း။ အာရမ္မဏံ၊ အာရမ္မဏဝါရ၎င်း။ ပစ္စယော၊ ပစ္စယဝါရ၎င်း။
သမုဒယေနစ၊ သမုဒယဝါရ၎င်း။ ဣတိ၊ ဣသ္မိ။ ဒဿ၊ ဆယ်ပါးတို့တည်း။ ။
(ဤ၌ ဝိဘတ်ကိုမငဲ့ဘဲ သရုပ်ရရှိသာ အနက်ပေးသည်)။ ။

ဥဒ္ဓေသဝါရ ပြီး၏။

နိဒ္ဓေသဝါရ

ဂဏ္ဍိစကား ရှင်းလင်းချက်

မေး။ ။တိဏော ကုသလာမူလာနိ ဟု ဟောတော်မူခဲ့သော် ခွိဟိတ်၌ရှိသော မူလ
နှစ်ပါးသည် အဘယ်သို့ ပါဝင်နိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။တိဟိတ်၌ရှိသော မူလသုံးပါးဟူသော အပေါင်းကိုဆိုသဖြင့် ဒွိဟိတ်၌ ရှိသော မူလ နှစ်ပါးဟူသော အစိတ်ကိုလည်း ရသောကြောင့် ဒွိဟိတ်၌ ရှိသော ဟိတ်နှစ်ပါးလည်း ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

မေး။ ။အဝသေသာ စသော ပါဠိဖြင့် အကုသိုလ် အဗျာကတတို့မှာ ကုသလမူ သုံးခုမှကြွင်းသောတရားများဖြစ်၍ ကုသိုလ်မည်ရာသည်မဟုတ်တုံလော။ ရှင်းလင်း၍ ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ။အကုသိုလ် အဗျာကတတို့မှာ ကုသလမူ သုံးခုမှကြွင်းသော တရား ဖြစ်သော်လည်း ကုသိုလ် မမည်နိုင်ရာ၊ ဖဿစသော ကုသိုလ် မည်ထိုက် သောတရားတို့သာ ကုသိုလ်မည်ပါသည်။

[မှတ်ချက်။ ။ထေရော အဘိဓမ္မံ ဘာသတု ဆိုရာဝယ်။ ထေရော အရမထေရ်အများနှင့် ဆက်ဆံသော်လည်း အဘိဓမ္မာကို မရွတ်ဆိုနိုင် သော တောထွက် မထေရ်ကိုမယူရ။အဘိဓမ္မာကို ရွတ်ဆိုနိုင်သော ပညာရှိ ကဝိမထေရ်ကိုသာ ယူရသကဲ့သို့ မှတ်အပ်၏။ ။

အဝသေသာ ကုသလာဓမ္မာ နကုသလမူလာတိ အဝသေသာ ဖဿာ ဒယော ကုသလာဓမ္မာ ကုသလမူလာနိနာမ န ဟောန္တိ။အထဝါ အဝသေ သာ ဖဿာဒယော ကုသလာဓမ္မာယေဝ နာမ။ နကုသလမူလာနိတိပိ အတ္ထော။ ။ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

အဝသေသာ။ပ။ မူလာတိ၊ ကား။ အဝသေသာ၊ ကုသလမူ သုံးခုမှကြွင်းကုန် သော။ ဖဿာဒယော၊ ဖဿ အစရှိကုန်သော။ ကုသလာဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန် သော တရားတို့သည်။ ကုသလမူလာနိနာမ၊ကုသိုလ်မူလမည်ကုန်သည်။နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ အထဝါ၊ တနည်းကား။ အဝသေသာ၊ ကုန်သော။ ဖဿာဒယော၊ ကုန်သောတရားတို့သည်။ ကုသလာဓမ္မာယေဝနာမ၊ ကုသိုလ်တရား မည်ကုန် သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကုသလမူလာနိ၊ ကုသိုလ်မူလ မည်ကုန်သည်။ နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိပိ အတ္ထော၊ ဤသို့သောအနက်ကိုလည်း။ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ ။

မေး။ ။သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းဝယ် စိတ္တဇရုပ် (ပန္နရသ)ဟု ဆိုပါလျက် ဧကမူလ ပဋိလောမပုစ္ဆာ ကုသိုလ်စိတ္တဇရုပ်ကို ကောက်ရာ၌ အဘယ်ကြောင့် (သတ္တရသ)ဟုကောက်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းဝယ် ဥပစယ-သန္တတိမပါ၍ (ပန္နရသ)သာ ဖြစ်သည်။ ဤ၌ကား ဥပစယ-သန္တတိထည့်၍ သတ္တရသဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ။ဥပစယ-သန္တတိထည့်၍ သတ္တရသဖြစ်ခဲ့သော်။ (ဇာယမာနာဒိရူပါနံ။ပ။ ကေဟိစိတိ ပကာသိတံ) ဟူသော သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းဝယ် လက္ခဏာရုပ်တို့ကား နကုတောစိသမုဋ္ဌာန် ဆိုသောစကားနှင့် ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်သည်။ မဟုတ်ပါလော။ ရှင်းလင်း၍ ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ။မဆန့်ကျင်ပါ။ ဥပစယ-သန္တတိတို့ကား စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်တို့၏ ဖြစ်စ ဖြစ်စဉ်ကိုခွဲ၍ ဖြစ်သဖြင့် ပရိယာယ်အားဖြင့် စတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်သို့ သွင်း၍ သတ္တရသ ဖြစ်ပါသည်။ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၌ကား မုချအားဖြင့်ဆို သောကြောင့်ပန္နရသသာ ဖြစ်ပါသည်။

ယေပနကမ္မာဒိဟိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ တေသံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဘာဝတော ဇာတိ ယာ တပုစ္စယဘာဝဝေါဟာရော အနုမတော။ နပန ပရမတ္ထတော ဇာတိ ဇာယတိ။ ။ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ။

ယေဓမ္မာ၊ အကြင်ရုပ်တရားတို့သည်။ ကမ္မာဒိဟိ၊ ကံစသောအကြောင်းတို့ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဘာဝတော၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်စ ဖြစ်စဉ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိရုပ်၏။ ဝါ၊ ဥပစယ- သန္တတိရုပ်၏။ တပုစ္စယဘာဝဝေါဟာရော၊ ထိုရုပ်တရားတို့၏ အကြောင်းရှိသည် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သောဝေါဟာရကို။ ဝါ၊ စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်တို့၏အကြောင်းဖြစ်၍ စတုသမုဋ္ဌာနိကဟူသော အမည်ကို။ အနုမတော၊ ဝန်ခံအပ်၏။ ပန၊ အနွယ်မှတစ်ပါး ဗျတိရိုက်ကိုဆိုဦးအံ့။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ ဝါ၊ မုချအားဖြင့်။ ဇာတိ၊ ဇာတိရုပ်သည်။ ဝါ၊ ဥပစယ-သန္တတိ ရုပ်သည်။ နဇာယတိ၊ မဖြစ်။ ။

မေး။ ။ဥပစယ-သန္တတိကို စတုသမုဋ္ဌာနိကကောက်ယူခဲ့သော် လက္ခဏာရုပ်ချင်း တူသောဇရတာနှင့် အနိစ္စတာကိုလည်း စတုသမုဋ္ဌာနိက ကောက်ယူ သင့်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဖြေရှင်း၍ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ။မကောက်ယူသင့်ပါ။ဥပစယ-သန္တတိကားစတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်တို့၏ ဖြစ်စ ဖြစ်စဉ်ဖြစ်၍ ဇနကသတ္တိရှိစဉ်အခိုက်၌ ဖြစ်ရကား စတုသမုဋ္ဌာနိက အမည်ကို ရသော်လည်း ဇရတာ အနိစ္စတာကား သမုဋ္ဌာနိက ရုပ်တို့၏ ရင့်စဉ်ပျက်စဉ်၌ ဖြစ်ရကား ဇနက သတ္တိငြိမ်းစဲမှဖြစ်သောကြောင့် စတု သမုဋ္ဌာနိကဟူသောအမည်ကိုမရနိုင်သည့်အတွက်မကောက်ယူသင့်ပါ။ ။

[မှတ်ချက်။ ။ကျွန်ုပ်တို့သဘောမှာ ကောက်ယူခြင်းကို သဘောကျသည်။ စတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်တို့၏ ဖြစ်စ ဖြစ်စဉ် ရင့်စဉ်ပျက်စဉ်ဖြစ်၍၎င်း၊ ရုပ်တို့၏ ဗျာပါရ မငြိမ်းစဲမီ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ လက္ခဏာရုပ်ချင်းတူသောကြောင့်၎င်း ကောက် ယူသင့်သည်ဟု ထင်ပေသည်။ ။

တတ္ထ သိယာ ယထေဝ ဇာတိ ယေသံ ဓမ္မာနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိတပုစ္စယ
 ဘာဝဝေါဟာရံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရဉ္စ လဘတိ။ တထာ ပါကဘေဒါပိ
 ကေသံဓမ္မာနံ ပါကဘေဒါ တပုစ္စယဘာဝဝေါဟာရံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာ
 ရဉ္စ လဘန္တု ဣဒမ္ပိဒယံ ကမ္မာဒိသမုဋ္ဌာနမေဝါတိ ဝတ္တဗ္ဗံ ဘဝိဿတိတိ။
 နပါကဘေဒါ တံ ဝေါဟာရံ လဘန္တိ။ ကသ္မာ ဇနကပစ္စယာနုဘာဝက္ခဏေ
 အဘာဝတော။ ဇနကပစ္စယာနုဉ္စ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗဓမ္မဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေယေဝံ
 အာနုဘာဝေါ။ န တတော ဥတ္တရိ။ ။ တေဟိစ အဘိနိဗ္ဗတ္တိတဓမ္မက္ခဏသ္မိံ
 ဇာတိ ပညာယမာနာ တပုစ္စယဘာဝဝေါဟာရံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရဉ္စ
 လဘတိ။ တသ္မိံ ခဏေ သဗ္ဘာဝတော။ န ဣတရဒ္ဓယံ။ တသ္မိံ ခဏေ
 အဘာဝတောတိ နေဝေတံ ဇာယတိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ။

တတ္ထ၊ ထိုအရာ၌။ ဇာတိ၊ သည်။ ယေသံဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ တပုစ္စယဘာဝဝေါဟာရဉ္စ၊ ထိုတရားတို့၏ အကြောင်းရှိသည်၏
 အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သော ဝေါဟာရကို၎င်း။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရဉ္စ၊ အသစ် စက်စက်
 လက်ဦးစွာဖြစ်သော ဝေါဟာရကို၎င်း။ လဘတိယထေဝ၊ ရသကဲ့သို့သာလျှင်။
 တထာ၊ ထိုအတူ။ ပါကဘေဒါပိ၊ ရင့်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့သည်လည်း။ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊
 တို့၏။ ပါကဘေဒါ၊ ရင့်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့သည်။ ဟုတုာ၊ဖြစ်၍။ တပုစ္စယဘာဝ
 ဝေါဟာရဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရဉ္စ၊ ကို၎င်း။ လဘန္တု၊ ရစေကုန်။ ဧဝံ
 သန္တေ၊ ဤသို့ရကုန်သည်ရှိသော်။ ဣဒံ ဒုယမ္ပိ၊ ဤဇရတာ အနိစ္စတာရုပ် နှစ်ခု
 အပေါင်းသည်လည်း။ ကမ္မာဒိသမုဋ္ဌာနမေဝ၊ ကံစသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်
 သော ရုပ်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ဤသို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်
 လတ္တံ့။ ဣတိစောဒနာ၊ ဤသို့စောဒနာခြင်းသည်။ သိယာ၊ဖြစ်ရာ၏။ ပါကဘေဒါ၊
 တို့သည်။ တံဝေါဟာရံ၊ ကို။ နလဘန္တိ၊ မရကုန်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဇနကပစ္စယာ
 နုဘာဝက္ခဏေ၊ ဇနက ပစ္စည်း၏ အာနုဘော်ရှိစဉ်ခဏ၌။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်း
 ကြောင့်။ နလဘန္တိ၊ကုန်။ဟိသစ္စံ၊မှန်၏။ဇနကပစ္စယာနံ၊ ဇနက ပစ္စည်းတို့၏။ ဥပ္ပါ
 ဒေတဗ္ဗဓမ္မဿ၊ ဖြစ်စေအပ်သောတရား၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေယေဝ၊ ဖြစ်စဖြစ်စဉ်ခဏ၌
 သာလျှင်။ အာနုဘာဝေါ၊အာနုဘော်သည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။တတော၊မှ။ဥတ္တရိ၊ နောက်
 ၌။ အာနုဘာဝေါ၊သည်။နဟောတိ၊မဖြစ်။ ။စ၊ ဆက်ဦးအံ့။တေဟိ၊ထိုကံစသော
 ဇနကပစ္စည်းတို့သည်။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိတဓမ္မက္ခဏသ္မိံ ၊ ဖြစ်စေအပ်သောတရားတို့၏
 ဖြစ်ဆဲခဏ၌။ဇာတိ၊ သည်။ ပညာယမာနာ၊ ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍။ တပုစ္စယဘာဝ
 ဝေါဟာရဉ္စ၊ကို၎င်း။အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရဉ္စ၊ကို၎င်း။လဘတိ၊ ရ၏။ တသ္မိံ ခဏေ၊၌။
 သဗ္ဘာဝတော၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လဘတိ၊၏။ ဣတရဒ္ဓယံ၊ ဇာတိမှ
 တပါးသော။ ဝါ၊ ဥပစယ-သန္တတိမှ တပါးသော ဇရတာ အနိစ္စတာရုပ်နှစ်ခု

အပေါင်းသည်။ တသ္မိံ ခဏော ဌိ။ အဘာဝတော၊ကြောင့်။ (တပုစ္စယဘာဝ
ဝေါဟာရဉ္စ၊ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရဉ္စ) နလဘတိ၊မရ။ ဣတိတသ္မာ၊ထို့ ကြောင့်။
တေံရူပဒယံ၊ ဤဇရတာအနိစ္စတာရုပ်နှစ်ခုအပေါင်းသည်။ ဇာယတိ။ဖြစ်၏။ ဣတိ၊
ဤသို့။နေဝဝတ္တဗ္ဗံ၊မဆိုသင့်ပြီ။ ။

မေး။ ။ဇရတာ အနိစ္စတာတို့ကို စတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်မယူခဲ့သော်။ (ဇရာမရဏံ
ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ)စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော
သုတ္တန်ပါဠိနှင့် ဆန့်ကျင်သည် မဟုတ်လော။ ရှင်းလင်း၍ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ။မဆန့်ကျင်ပါ။ သုတ္တန်ပါဠိ၌ သင်္ခတပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဖြစ်ကြောင်း လာသည်
ကား မှန်၏။ ထိုသို့ လာသည်မှာ ၎င်းဇရတာ အနိစ္စတာ တို့ကို စတု
သမုဋ္ဌာနိက ရုပ်တို့၏ ရင့်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၊ အခိုက်အတန့်ဖြစ်၍
ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ မုချအားဖြင့် ဟောတော်မူ။
သို့အတွက် မဆန့်ကျင်ပါ။ ။

ဇရာမရဏံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ အာဂတတ္တာ
ဣဒမ္ပိဒယံ ဇာယတိတိစေ။ န ပရိယာယဒေသိတတ္တာ။ တတ္ထဟိ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပန္နာနံ ဓမ္မာနံ ဇရာမရဏတ္တာ ပရိယာယေန တံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ
ဝုတ္တံ။ ။ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ။

(ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။ ဝါ၊ ကို။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။
သင်္ခတံ၊ အကြောင်းတရား လေးပါးတို့သည် ပြုပြင်အပ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊
အကြောင်းတရားကို စွဲ၍ဖြစ်၏)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဂတတ္တာ၊ လာသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒမ္ပိဒယံ၊ ဤဇရတာ အနိစ္စတာရုပ် နှစ်ခုအပေါင်းသည်လည်း။
ဇာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စေ၊ အကယ်၍ စောဒနာဌားအံ့။ ဣဒံဒယံ၊ သည်။
နဇာယတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပရိယာယ ဒေသိတတ္တာ၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်
ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နဇာယတိ၊ မဖြစ်။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။
တတ္ထ၊ ထို ဇရာမရဏံစသော ပါဌ၌။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာနံ၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်
ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ။ တို့၏။ ဇရာမရဏတ္တာ၊ ဇရာမရဏ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊
ရင့်စဉ် ပျက်စဉ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ တံရူပဒယံ၊ ကို။
ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။

မေး။ ။ဥပစယ သန္တတိ ဇရတာ အနိစ္စတာတို့သည် မုချအားဖြင့်။ (နကုတောစိ
သမုဋ္ဌာနံ) အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်ခဲ့သော် ယုန်ချိုကဲ့သို့ မရှိသော
တရားသည်၎င်း နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ နိစ္စတရားသည်၎င်း ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်
လော။ ရှင်းလင်း၍ ပြခဲ့ပါ။ ။

ဖြေ။ ။မဖြစ်နိုင်ရာ။ ဖြစ်ဆဲ၊ ရင့်ဆဲ၊ ပျက်ဆဲဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်တို့ကို မှီ၍ ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းတို့ ထင်ရှားဖြစ်လတ်သော် လက္ခဏာရုပ် တို့လည်း ထင်ရှားဖြစ်သောကြောင့် ယုန်ချိုကဲ့သို့ မရှိသောတရား၊ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ နိစ္စတရားမျိုး မဖြစ်နိုင်ပါ။

ယဒိ ဧဝံ တယမ္ပေတံ အဇာတတ္တာ သသဝိသာဏံဝိယ နတ္ထိ နိဗ္ဗာနံဝိယ နိစ္စမိတိစေ။ န နိဿယပဋိဗဒ္ဓဝတ္ထိတော။ ပထဝီအာဒိနံ ဟိ နိဿယာနံ ဘာဝေ ဇာတိအာဒိတ္တယံ ပညာယတိ။ တသ္မာ န နတ္ထိ။ တေသဉ္စ အဘာဝေ န ပညာယတိ။ တသ္မာ န နိစ္စံ။ ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ။

ယဒိ၊ အကယ်၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဟု ဟောအပ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဟောအပ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဧတံ-တယမ္ပိ၊ ဤဇာတိ ဇရတာ အနိစ္စတာ ရုပ်သုံးခုအပေါင်းသည်လည်း။ အဇာတတ္တာ၊ မဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ သသဝိသာဏံဝိယ၊ ယုန်ချိုကဲ့သို့။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ နိဗ္ဗာနံဝိယ၊ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့။ နိစ္စံ၊ မြဲ၏။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ စေမညော၊ အကယ်၍ အောက်မေ့ငြားအံ့။ နိဿယပဋိဗဒ္ဓဝတ္ထိတော၊ မှီရာဖြစ်သော ပထဝီစသော ရုပ်တို့နှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န၊ ယုန်ချိုကဲ့သို့ မရှိသည်၊ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ မြဲသည်မဟုတ်။ ။ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ နိဿယာနံ၊ မှီရာဖြစ်ကုန်သော။ ပထဝီအာဒိနံ၊ ပထဝီစသောရုပ်တို့၏။ ဘာဝေ၊ ထင်ရှားရှိလတ်သော်။ ဇာတိ အာဒိတ္တယံ၊ ဇာတိစသော ရုပ်သုံးခုတို့၏ အပေါင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိသည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ တေသံ၊ ထိုပထဝီ စသော မှီရာရုပ်တို့၏။ အဘာဝေ၊ ထင်ရှားမရှိလတ်သော်။ နပညာယတိ၊ မထင်ရှား။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိစ္စံ၊ မြဲသည်။ န၊ မဟုတ်။

မေး။ ။ဇရတာ အနိစ္စတာတို့သည် တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်ဘဲ လျက် သုတ္တန်ပါဠိဝယ် (ဇရာမရဏံ ဘိက္ခဝေ) စသော စကားကို အဘဲကြောင့် ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောပြန်သနည်း။ မဟောဘဲနေလျှင် ကောင်းမည် မဟုတ်ပါလော။ ။

ဖြေ။ ။မဟောဘဲမနေရာ။ မဟောခဲ့သော် ဝေနေယျတို့မှာ ၎င်းတရားတို့ကား (နတ္ထိဘာဝ-နိစ္စဘာဝ)အဖြစ်ဖြင့် မှားသော နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ဖြစ်ရာ ၏။ ထိုမှားသော နှလုံးသွင်းခြင်းကို တားမြစ်အံ့သောငှါ ဟောတော် မူပါသည်။

တေမိစ အဘိနိဝေသံ ပဋိသေဓေတုမေဝ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဇရာမရဏံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ။

၈။ အကျိုးကိုဆိုဦးအံ့။ တေမိ အဘိနိဝေသံ၊ ဤဇရာတာ အနိစ္စတာ တို့ကား နတ္တိ၊ နိစ္စဟူသော မှားသော နှလုံးသွင်းခြင်းကိုလည်း။ ပဋိသေဓေတုမေဝ၊ တား မြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ သာလျှင်။ ဇရာမရဏံ။ ပ။ ဣဒံဝစနံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။

မေး။ ။ ကုသလပဒ ကေမုလယမက ကောဏ်ရာဝယ် ကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သောဆိုရာ။ ယထာရဟ ပြုပုံကို ထင်ရှားအောင် ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ။ စိတ်ဖြစ်သောအခါ ရုပ်ဖြစ်၏ဆိုသော်လည်း စိတ္တဇရုပ်သတ္တရသ လုံး မဖြစ်နိုင်ချေ။ သက်သက်သောအခါ သုဒ္ဓဋ္ဌကကလာပ်ကို။ ကိုယ်အင်္ဂါ လှုပ်ရှားသောအခါ ကာယဝိညတ္တိနဝကကလာပ်ကို။ နှုတ် အင်္ဂါ လှုပ်ရှားသောအခါ ဝစီဝိညတ္တိဒသက ကလာပ်ကို။ ဓာတ် ညီညွတ် သောအခါ လဟုတာဒေကာဒသက ကလာပ်ကို ဖြစ်စေ၏။ ဤသို့ ထိုက်သင့်သလိုဖြစ်သည်ကို ရည်၍ ယထာရဟ ပြုအပ်သောဟု ဆို ပါသည်။

မေး။ ။ စိတ္တဇရုပ်တို့သည် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သလော။ (သို့မဟုတ်) စေတသိက် ကြောင့် ဖြစ်သလော။ မဖြစ်သလော။ ရှင်းလင်း၍ ပြပါ။

ဖြေ။ ။ စိတ္တဇရုပ်တို့သည် စိတ်ကြောင့်သာဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်၊ စေတသိက် ကြောင့်သာ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်။ စေတသိက်ကြောင့် မဖြစ်သည် လည်း မဟုတ်၊ စင်စစ်ကား စိတ်၊ စေတသိက် တို့သည် တပေါင်းတည်း တဥပါဒ်တည်း ဖြစ်လျက် ရုပ်ကို ဖြစ်စေသောကြောင့် စိတ်၊ စေတသိက် နှစ်ပါးစုံကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ရပါသည်။

သဗ္ဗေပိဟိ စိတ္တစေတသိကာ ဧကတောဝ ဟုတွာ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေန္တိ။ ။

ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ။

ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ် စေတသိက်တို့သည်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဟုတွာဝ၊ ဖြစ်ကုန်၍သာ လျှင်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။

မေး။ ။ စိတ်၊ စေတသိက် နှစ်ပါးစုံကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ဖြစ်လျက်၊ စိတ္တစေတသိ ကဇရုပ် မခေါ်ဝေါ်ဘဲ အဘွဲကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ စိတ် စေတသိက် နှစ်ပါးစုံကြောင့် ဖြစ်သည်ကား မှန်၏။ သို့သော် လည်း၊ လောကီဒေသနာကို ဟောရာဝယ် စိတ်သာ အဓိကပြဋ္ဌာန်း

သောကြောင့် စိတ္တ စေတသိကဇရုပ် မခေါ်ဘဲ စိတ္တဇရုပ်ဟူသာ ခေါ်ပါသည်။

လောကိယဓမ္မဒေသနာယံ ပန စိတ္တဿ အဓိကဘာဝတော တထာဝိဓံ ရူပံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ ။ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ။

ပန၊ ထိုသို့ပင်တပေါင်းတည်း ဖြစ်စေအပ်သော်လည်း။ လောကိယဓမ္မဒေသနာယံ၊ လောကီတရားတော်ကို ဟောရာ၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ အဓိကဘာဝတော၊ လွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တထာဝိဓံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဝါ၊ စိတ်၊ စေတသိကတို့သည် ဖြစ်စေအပ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနန္တိ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဟူ၍။ ဝါ- စိတ္တဇရုပ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။

မေး။ ။ကေမူလယမကဋ္ဌံ ကုသိုလ်နှင့်တူသော မူလရှိ၏ဟုဆိုရာဝယ် အတူတကွ ဖြစ်ခါမျှကို တူသောမူလရှိ၏ဟု ဆိုသလော။ (သို့မဟုတ်) အကြောင်းအကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်စပ်၍ ဖြစ်သည်ကို တူသောမူလရှိ၏ဟု ဆိုသလော။ အတူတကွ ဖြစ်ခါမျှကို တူသောမူလရှိ၏ဟုဆိုခဲ့သော် အတူပုဒ်သော ဥတုဇရုပ် အာဟာရဇရုပ်ကိုလည်း ရခဲ့ရာ၏။ ရှင်းလင်း၍ ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ။အတူတကွဖြစ်ကာမျှကို တူသောမူလရှိ၏မဆိုလိုပါ။ သို့အတိုက် အတူပုဒ်သော ဥတုဇရုပ် အာဟာရဇရုပ်တို့ကို မရနိုင်ပါ။ အကြောင်းအကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်စပ်၍ ဖြစ်သည်ကိုသာ တူသောမူလရှိ၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ။အဘယ်သို့ အကြောင်းအကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် စပ်၍ဖြစ်သနည်း။ရှင်းလင်း၍ ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ။ဟိတ်ခြောက်ပါး တရားကား ဟေတုပစ္စည်း အကြောင်းတရား။ စိတ္တဇရုပ်တို့ကား ဟေတုပစ္စယပ္ပန်အကျိုးတရား။ ဤသို့ အကြောင်း အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် စပ်၍ဖြစ်ပါသည်။

ယထောဟိ ဖဿာဒိနံ အလောဘာဒယော ဟေတုပစ္စယတ္တာ မူလံ၊ တထာ တံသမုဋ္ဌာနရူပဿာပိ။ ။ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ဟိ၊ ထိုစကားကိုထင်ရှားစွာပြဦးအံ့၊ အလောဘာဒယော၊ အလောဘ အစရှိသော တရားတို့သည်။ ဖဿာဒိနံ၊ ဖဿအစရှိကုန်သော တရားတို့၏။ ဟေတုပစ္စယတ္တာ၊ ဟေတုပစ္စည်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မူလံ၊ မူလသည်။ ဟောန္တိ ယထေဝ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့လျှင်။ တထာ၊ တူ။ တံသမုဋ္ဌာနရူပဿာပိ၊ ထိုဖဿစသော တရားလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော စိတ္တဇရုပ်၏လည်း။ (ဟေတုပစ္စယတ္တာ မူလံ ဟောန္တိ) ။

ဟေတုဘာဝေါ ပန နေသံ သမ္ပယုတ္တာနံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာဓန
သင်္ခါတော မူလဘာဝေါ။ ။အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနိဋ္ဌိကာ။

နေသံ၊ ထိုလောဘစသော တရားတို့၏။ ဟေတုဘာဝေါပန၊ ဟေတုပစ္စည်း
အဖြစ်ဟူသည်ကား။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝ
သာဓနသင်္ခါတော၊ ခိုင်မြဲစွာတည်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြီးစေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။
မူလ ဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်း။

မေး။ ။အညမညမူလယမကဋ္ဌိ ယေကေစိ ကုသလာဟု မေးတော်မမူဘဲ အဘယ်
ကြောင့် ယေကေစိ ကုသလမူလေန ကေမူလာဟု မေးတော်မူသနည်း။

ဖြေ။ ။ကုသလ သဒ္ဓါ၏အနက်သည်၊ ကုသလမူလေန ကေမူလသဒ္ဓါ၏ အနက်၌
ဝင်လေပြီးဖြစ်သောကြောင့် ယေကေစိ ကုသလာဟု မေးတော်မမူဘဲ
ယေကေစိကုသလမူလေန ကေမူလာဟု မေးတော်မူပါသည်။

အညမညယမကေ ယေကေစိ ကုသလာတိ အပုစ္ဆိတွာ ယေကေစိ
ကုသလမူလေန ကေမူလာတိပုစ္ဆာ ကတာ။ ကဿာ။ ဣမိနာပိ ဗျဉ္ဇနေန
တဿေဝတ္ထဿ သမ္ဘဝတော။ ။ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

အညမညယမကေ၌။ယေကေစိ ကုသလာတိ၊ဟူ၍။ အပုစ္ဆိတွာ၊ မမေးမူ၍။
ယေကေစိကုသလမူလေန ကေမူလာတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆာ၊ အမေးကို။ ကတာ၊ ပြု
တော်မူအပ်၏။ ကဿာ၊ ဟူမူကား။ ဣမိနာပိ ဗျဉ္ဇနေန၊ ဤယေကေစိကုသလ
မူလေန ကေမူလသဒ္ဓါဖြင့်လည်း။ တဿေဝတ္ထဿ၊ ထိုယေကေစိကုသလာ ဟူသော
သဒ္ဓါ၏ အနက်၏သာလျှင်။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ (ကတာ)။

[မှတ်ချက်။ ။ ဣမိနာပိဗျဉ္ဇနေန ပါဠိဖြင့်၊ နိဿယဆရာတော်ကား နှစ်နည်း
စွဲသည်။ ကုသလပုဒ်ကိုစွဲမှသင့်မည်။ မူလဋီကာ၌လည်း ပယ်၍ထားသည်။ ကုသလ
မူလေန ကေမူလာပါဠိ၏ အနက်သို့ ကုသလာပါဠိ၏ အနက်မဝင်နိုင်။ ကုသ
လာပါဠိ အနက်သို့သာ ကုသလမူလေန ကေမူလာပါဠိ အနက်ဝင်နိုင်သည်။
သတိပြုပါ။]

မေး။ ။အညမညမူလယမက အနုလောမ ဝိဿဇ္ဇနာဝယ် မူလာနိယာနိဟု ဟော
တော်မူပြီးဖြစ်လျက် အဘယ်အကျိုးငှါ ကုသလမူလာနိဟု ထပ်၍ ဟော
ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။မူလာနိယာနိဟူသောစကားမှာ သာမညဖြစ်၍ ကုသိုလ်မူလ အကုသိုလ်
မူလ အဗျာကတမူလများနှင့် ဆက်ဆံ၍နေသည်။ ဤနေရာ၌ ကုသလ
မူလသာ ယူရမည်ဟု အနက်ထူးကိုပြခြင်းငှါ ကုသလမူလာနိဟု ထပ်၍
ဟောပါသည်။

ကုသလမူလာနီတိဣဒံ ပုရိမဿ ဝိသေသနံ။ မူလာနိယာနိ ဧကတော ဥပုဇ္ဇန္တိတိ ဟိ ဝုတ္တံ။ တာနိပန ကုသလမူလာနိပိ ဟောန္တိ အကုသလ အဗျာကဘမူလာနိပိ။ ဣဓ ကုသလမူလာနီတိ ဝိသေသဒဿနတ္ထမိဒံ ဝုတ္တံ။
ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ကုသလမူလာနီတိဣဒံ၊ သည်။ ပုရိမဿ။ ရှေးဖြစ်သော မူလာနိယာနိ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဝိသေသနံ၊ ဝိသေသနတည်း။ ဟိ၊ ထိုစကားကို ထင်ရှားစွာ ပြဦးအံ့။ မူလာနိယာနိဧကတော ဥပုဇ္ဇန္တိတိ၊ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဟောတော် မူအပ်သော်လည်း။ တာနိ၊ ထိုမူလတို့သည်။ ကုသလမူလာနိပိ မည်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အကုသလအဗျာကဘမူလာနိပိ မည် ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဓ၊ ဤ။ ကုသလမူလာနိ၊ ကုသိုလ်မူလ တို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသဒဿနတ္ထံ၊ အထူးကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣဒံ၊ ဤကုသလမူလာနိ ဟူသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ၊ ၏။

မေး။ ။အညမညယမက ပဋိလောမပုစ္ဆာဝယ်၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလေန ဧကမူလာဟု ဟောတော်မမူဘဲ။ အဘယ့်ကြောင့် သဗ္ဗေတေ ဓမ္မာ ကုသလာဟု ဟောတော်မူအပ်သနည်း။

ဖြေ။ ။သဗ္ဗေတေ ကုသလမူလေန ဧကမူလာဟု ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူငြားအံ့။ (အောက်အနုလောမ၌ ဆိုအပ်သော မူလာနိယာနိ။ပ။ ဟူသော မူလ အဖြေသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့မူလ အဖြေဖြစ်ခဲ့သော် အနက်အထူးမရှိရာ။ ထိုသို့ အနက်အထူး မရှိသောကြောင့်) ထိုပုစ္ဆာကို ဟောတော်မမူဘဲ သဗ္ဗေတေဓမ္မာ ကုသလာဟု ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူပါသည်။ (အဋ္ဌကထာ အလို) ။

တနည်း...သန္နိဋ္ဌာန်ဝယ် အညမညမူလ အဖြစ်ကို ဆုံးဖြတ်ပြီးသော တရား၌ ဧက မူလအဖြစ် သံသယမရှိသောကြောင့် သဗ္ဗေတေ ကုသလမူလေန ဧကမူ လာဟု ပုစ္ဆာပြုတော်မမူဘဲ သဗ္ဗေတေဓမ္မာ ကုသလာဟု ပြုတော်မူသည်။ (မူလဋီကာ အလို) ။

[မှတ်ချက်။ ။ဤနည်းကို အမှီပြု၍ မူလမူလနယ အညမညယမက စသည်တို့၌ ပုစ္ဆာအထူးကို သိအပ်ရာသည်]။

တဿေဝ ပဋိလောမပုစ္ဆာယ သဗ္ဗေတေဓမ္မာ ကုသလမူလေန ဧကမူ လာတိ အဝဘ္ဘာ သဗ္ဗေတေဓမ္မာ ကုသလာတိ ဝုတ္တံ။ ကဿာ အတ္ထဝိသေ သဘာဝတော။ ကုသလမူလေန ဧကမူလာတိ ဟိ ပုစ္ဆာယ ကတာယ

မူလာနိယာနိ ဧကတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနော ဝိဿဇ္ဇနံ
ကာတဗ္ဗံ ဘဝေယျ။ ဝေဉ္ဇသတိ အတ္ထဝိသေသာဘာဝေါ ဟောတိ။ ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

အညမညမူလတ္ထေ ပန နိစ္စိတေ ဧကမူလတ္တသံသယာဘာဝတော။
သဗ္ဗေတေ ဓမ္မာ ကုသလမူလေန ဧကမူလာတိ ပုစ္ဆာ နကတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ယမိုက်မူလဋီကာ။

တဿေဝ၊ ထိုအညမညမူလယမက၏ သာလျှင်။ ပဋိလောမပုစ္ဆာယ၊ ဤ။ သဗ္ဗေ
တေဓမ္မာ ကုသလမူလေန ဧကမူလာတိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ မဟောမူ၍။ သဗ္ဗေတေ
ဓမ္မာ ကုသလာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အတ္ထဝိသေသာဘာဝတော၊
အနက်အထူး၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ဟိ၊ ထိုစကားကို ထင်စွာပြဦးအံ့။
ကုသလမူလေန ဧကမူလာတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆာယ၊ အမေးကို။ ကတာယ၊ ပြုအပ်သည်
ရှိသော်။ မူလာနိယာနိ ဧကတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ စသည်ဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်
သော အနုလောမပုစ္ဆာ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ အဖြေကို။
ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ စ၊ ဆက်။ ဝေ၊ ဤသို့မူလာနိယာနိ
ဧကတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စသည်ဖြင့် အဖြေကို ပြုခဲ့သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ အတ္ထဝိသေ
သာဘာဝေါ၊ အနက်ထူး၏ မရှိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎်။

ပန၊ အဘိတပါးကို ဆိုဦးအံ့။ အညမညမူလတ္ထေ၊ တပါးသည် တပါး၏ မူလရှိ
သည်၏ အဖြစ်ကို။ နိစ္စိတေ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သည် ရှိသော်။ ဧကမူလတ္တသံသယာ
ဘာဝတော၊ တူသော မူလရှိသည်၏ အဖြစ်၌ တွေးတောယုံမှားခြင်း မရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗေတေဓမ္မာ ကုသလမူလေန ဧကမူလာတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆာ၊ ကို။
နကတာ၊ ပြုတော်မမူအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။

[မှတ်ချက်။ ။ သဗ္ဗေတေဓမ္မာ ကုသလမူလေန ဧကမူလာဟု ပုစ္ဆာ
ပြုခဲ့သော် မူလာနိယာနိ စသော သန္နိဋ္ဌာန်အဖြေနှင့် အတူထွက်နေ၍
အနက်ထူးမရှိဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာပြတော် မူ၏။ ၎င်းစကားမှာ သဗ္ဗေ
တေဓမ္မာ ကုသလမူလေန ဧကမူလာဟု ပုစ္ဆာပြုသော်၎င်း၊ သဗ္ဗေတေ
ဓမ္မာ ကုသလာဟု ပုစ္ဆာပြုသော်၎င်း အဋ္ဌကထာ ပြသကဲ့သို့ မူလာနိ
ယာနိ စသော အဖြေမထွက်နိုင်။ အာမန္တာသာ ထွက်နိုင်ရကား မသင့်ဟု
မူလဋီကာ ပယ်ထားကြောင်း။ မိမိတို့လည်း မူလဋီကာ အတိုင်းပင်
သဘောကျကြောင်း ဂဏ္ဍိဆရာ မှာတော် မူ၏။ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍
သင့်နိုးရာကို ယူကြပါကုန်။]

ကုသလမူလဝစနံ ဧကမူလဝစနဉ္စ ကုသလဘာဝဒီပကံ နဟောတီတိ
ကုသလဘာဝေ သံသယသဗ္ဗာဝါ ပဌမ ဒုတိယ ယမကေသု သဗ္ဗေတေ
ဓမ္မာ ကုသလာတိ ပဋိလောမပုစ္ဆာ ကတာ။

ယမိုက်မူလဋီကာ။

ကုသလမူလဝစနဉ္စ၊ ကုသလမူလသဒ္ဓါသည်၎င်း။ ဧကမူလဝစနဉ္စ၊ သည်၎င်း။
ကုသလဘာဝဒီပကံ၊ ကုသိုလ်၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင် ပြတတ်သည်။ နဟောတိ၊
မဖြစ်။ ဣတိတဿှာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာဘာဝေ၊ ဌ။ သံသယသဗ္ဗာဝါ၊ ယုံမှား
တွေးတောခြင်း၏ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်။ ပဌမ ဒုတိယ ယမကေသု။ ပဌမ ဒုတိယ
ယမကတို့၌။ ဝါ၊ မူလယမက ဧကမူလယမက တို့၌။ သဗ္ဗေတေဓမ္မာ ကုသလာတိ၊
ဟူ၍။ ပဋိလောမပုစ္ဆာ၊ ကို။ ကတာ၊ အပ်၏။

မေး။ ။မူလနယနှင့် မူလမူလနယတို့မှာ အနက်ထူး မရှိဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့်
မူလနယကိုသာ မဟောဘဲ၊ မူလမူလနယကို ထပ်၍ဟောပြန် သနည်း။

ဖြေ။ ။ရှေးဖြစ်သော မူလသဒ္ဓါ ဧကမူလသဒ္ဓါ အညမညမူလသဒ္ဓါ တို့ဖြင့်
နောက်ဖြစ်သော မူလသဒ္ဓါကို အထူးပြုခြင်း ဟူသော ဒေသနာ
တပါးဖြင့် ထင်ရှားစေခြင်းငှါ မူလမူလနယကို ထပ်၍ ဟောပြန်ပါသည်။

မူလနယေ ဝုတ္တေဝေ အတ္ထေ ကုသလမူလဘာဝေန မူလမူလဿ
ဝိသေသနေန၊ သမာနေန မူလေန အညမညဿ စ မူလေန မူလယောဂ
ဒီပနေနစာတိ ဣမိနာ ပရိယာယန္တရေန ပကာသေတံ မူလမူလနယော
ဝုတ္တော။ ။ယမိုက်မူလဋီကာ။

မူလနယေ၊ မူလနယ၌။ ဝုတ္တေ ဝေ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်
သော။ အတ္ထေ၊ အနက်တို့ကို။ မူလဿ၊ ၏။ ဝိသေသနေန၊ ဝိသေသန ဖြစ်သော။
မူလယောဂဒီပနေန၊ မူလနှင့်ယှဉ်ခြင်းကို ပြတတ်သော။ ကုသလမူလဘာဝေန စ၊
ကုသိုလ်မူလ၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ မူလဿ၊ ၏။ ဝိသေသနေန၊ သော။ မူလယောဂ
ဒီပနေန၊ သော။ သမာနေန၊ တူသော။ မူလေနစ၊ မူလဖြင့်၎င်း။ မူလဿ၊ ၏။
ဝိသေသနေန၊ သော။ မူလယောဂဒီပနေန၊ သော။ အညမညဿ၊ ၏။ မူလေနစ၊
မူလဖြင့်၎င်း။ ပကာသေတံ၊ ထင်ရှားပြခြင်းငှါ။ မူလမူလနယော၊ မူလမူလနယကို။
ဝုတ္တော၊ ၏။

ကုသလမူလဘာဝေန မူလဿ ဝိသေသနေန မူလယောဂဒီပနေနစ
ပကာသေတံ ကုသလမူလမူလာတိ၊ ကုသလမူလဘူတာ မူလာ ကုသလ
မူလမူလာတိ သမာသယောဇနာ။ မူလဝစနဉ္စ နိဝတ္တေတဗ္ဗ ဂဟေတ

သာဓာရဏံ၊ အကုသလာဗျာကတာပိ မူလဓမ္မာ အတ္ထိတိ ကုသလမူလ
 ဘာဝေန မူလဓမ္မာ ဝိသေသိတာ။ မူလဂ္ဂဟဏေန စ မူလဝန္တာနံ မူလ
 ယောဂေါ ဒီပိတော ဟောတိ။ သမာနေန မူလေန မူလဿ ဝိသေသနေန
 မူလယောဂဒီပနေန စ ပကာသေတုံ ဧကမူလမူလာတိ။ အညမညဿ
 မူလေန မူလဘာဝေန မူလဿ ဝိသေသနေန မူလယောဂဒီပနေန စ
 ပကာသေတုံ အညမညမူလမူလာတိ မူလမူလနယော ဝုတ္တောတိ
 ယောဇနာ။ ။ယမိုက်အနုဂဏ္ဍိက။

မူလဿ၊ မူလ၏။ ဝိသေသနေန၊ ဝိသေသနဖြစ်သော။ မူလယောဂဒီပနေန၊
 မူလနှင့်ယှဉ်ခြင်းကိုပြတတ်သော။ ကုသလမူလဘာဝေန စ၊ ကုသိုလ် မူလ၏
 အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ပကာသေတုံ၊ ထင်ရှားပြခြင်းငှါ။ ကုသလမူလမူလာတိ၊ ကုသလ
 မူလမူလာဟူ၍။ မူလမူလနယော၊ မူလမူလနယကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ကုသလမူလ
 ဘာဝာ၊ ကုသိုလ် မူလဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ မူလာ၊ မူလတို့တည်း။ ကုသလမူလ
 မူလာ၊ ကုသိုလ်မူလဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော မူလတို့။ ဣတိ၊ ကား။ သမာသယော
 ဇနာ၊ သမာသ်နှင့်ယှဉ်ခြင်းတည်း။ ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ မူလဝစနံ၊ မူလသဒ္ဓါသည်။
 နိဝတ္တေတဗ္ဗ ဂဟေတဗ္ဗ သာဓာရဏံ၊ နိဝတ္တေတဗ္ဗ ဂဟေတဗ္ဗနှင့် ဆက်ဆံသော
 သဒ္ဓါတည်း။ အကုသလာဗျာကတာ၊ အကုသိုလ် အဗျာကတ ဖြစ်ကုန်သော။
 မူလဓမ္မာပိ၊ မူလတရားတို့သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။
 ကုသလမူလဘာဝေန၊ ကုသိုလ်မူလ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ မူလဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝိသေသိတာ၊
 အထူးပြုအပ်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ မူလဂ္ဂဟဏေန၊ မူလသဒ္ဓါဖြင့်။ မူလ
 ဝန္တာနံ၊ မူလရှိကုန်သော တရားတို့၏။ မူလယောဂေါ၊ မူလနှင့်ယှဉ်ခြင်းကို။
 ဒီပိတော၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မူလဿ၊ ၏။ ဝိသေသနေန၊ သော။ မူလ
 ယောဂဒီပနေန၊ သော။ သမာနေန၊ တူသော။ မူလေန မူလဘာဝေနစ၊ မူလ၏
 အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ပကာသေတုံ၊ ငှါ။ ဧကမူလမူလာတိ၊ ဟူ၍။ (မူလမူလနယော၊
 ဝုတ္တော)။ ။မူလဿ၊ ၏။ ဝိသေသနေန၊ သော။ မူလယောဂဒီပနေန၊ သော။
 အညမညဿ၊ တပါးသည် တပါး၏။ မူလေန မူလဘာဝေနစ၊ မူလ၏ အဖြစ်ဖြင့်
 ၎င်း။ ပကာသေတုံ၊ ငှါ။ အညမညမူလာတိ၊ ဟူ၍။ မူလမူလနယော၊ ကို။
 ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ ယောဇနာ၊ တည်း။

ကုသလမူလဘာဝေနာတိ ဧတံ မူလဿ ဝိသေသနေနာတိ ဧတဿ
 ဝိသေသနံ၊ မူလဿ ဝိသေသနေန သဟပဝတ္တေန ကုသလမူလသဒ္ဓေန
 သမာနေန မူလေန တဗ္ဗိသေသနဘူတေန မူလဿ ဝိသေသနေနစ မူလ
 ယောဂဒီပနေန စ ဧကမူလမူလသဒ္ဓေန အညမညဿ မူလေန တဗ္ဗိ
 သေသနဘူတေန မူလဿ ဝိသေသနေနစ မူလယောဂဒီပနေန စ

အညမညမူလသဒ္ဓေနာတိ ယောဇနာ။ အယံ ပန ယောဇနာ အနု
ဋီကာယ အသမာနာပိ ဂဟေတဗ္ဗာဝ။

မဓုသာရတ္ထဒီပနီ။

ကုသလမူလဘာဝေနာတိ တေ၊ ကုသလမူလဘာဝေန ဟူသော ဤပုဒ်သည်။
မူလဿ ဝိသေသနေနာတိ တေဿ၊ မူလဿ ဝိသေသနေန ဟူသော ဤပုဒ်၏။
ဝိသေသနံ၊ ဝိသေသနဘည်း။ မူလဿ၊ ၏။ ဝိသေသနေန၊ သော။ သဟပဝတ္တေန
ကုသလမူလသဒ္ဓေန၊ တက္ခ ဖြစ်သော ကုသလမူလသဒ္ဓါဖြင့်။ သမာနေန၊ သော။
မူလေန၊ ဖြင့်။ တဗ္ဗိသေသနဘူတေန၊ ထိုမူလသဒ္ဓါ၏ ဝိသေသနဖြစ်၍ ဖြစ်သော။
မူလဿ၊ ၏။ ဝိသေသနေန စ၊ လည်းဖြစ်သော။ မူလယောဂဒီပနေန စ၊ မူလနှင့်
ယှဉ်ခြင်းကို ပြသည်လည်းဖြစ်သော။ ဧကမူလမူလသဒ္ဓေန၊ ဧကမူလမူလသဒ္ဓါဖြင့်။
အညမညဿ၊ ၏။ မူလေန၊ သော။ တဗ္ဗိသေသနဘူတေန၊ သော။ မူလဿ၊ ၏။
ဝိသေသနေနစ၊ လည်းဖြစ်သော။ မူလယောဂဒီပနေနစ၊ လည်းဖြစ်သော။
အညမညမူလသဒ္ဓေန၊ အညမညမူလသဒ္ဓါဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ ယောဇနာ၊ တည်း။
ပန၊ အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ အယံ ယောဇနာ၊ ကို။ အနုဋီကာယ၊ နှင့်။ အသမာနာပိ၊
မတူသော်လည်း။ ဂဟေတဗ္ဗာဝ၊ ယူအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ။

[မှတ်ချက်။ ။ ဂဏ္ဍိ၌ကား ရှေးဂဏ္ဍိဟောင်း တွင် ကျယ်ဝန်းစွာဆို
၏။ ၎င်းမှာရှုလေဟူ၍၎င်း၊ ယခင်အနုမဓုပါဌ်တို့ကို နှုတ်တက်ဆောင်၍
စေ့စေ့ငုငုကြံလေဟူ၍၎င်း မှာတော်မူ၏။]

မေး။ ။ အဗျာကတ ဧကမူလယမက အနုလောမသန္နိဋ္ဌာန် အရကောက်ရာဝယ်
ပဋိသန္ဓေစိတ် စုတိစိတ်တို့ကို ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သည့်အတွက် ကြည်၍
ကောက်သင့်သည် မဟုတ်ပါလော။ အဘယ်ကြောင့်ကြည်၍ မကောက်
သနည်း။

ဖြေ။ ။ ပဋိသန္ဓေစိတ် စုတိစိတ်တို့ကား ဘဝင်စိတ်နှင့် ထူးခြားခြင်းမရှိ။ ၎င်း
တို့မှာ ပဋိသန္ဓေကိုစွ စုတိကိုစွတပ်သော အခါ ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်
သော်လည်း ဘဝင်ကိုစွတပ်သောအခါ ရုပ်ကိုဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့်
ကြည်၍ မကောက်သင့်ပါ။

[မှတ်ချက်။ ။ ဤ၌ ဂဏ္ဍိ မေးခွန်းနှင့်အကောက်ကား၊ ထန်းတပင်
ကောက်နှင့် မညီသဖြင့် မေးခွန်းသီးခြားပြုကာ ဖြေဆိုလိုက်သည်။
ကျွန်ုပ်တို့ကား ထန်းတပင်ကောက်ကိုသဘောကျသည်။ သတိပြုပါ။]

ပဋိသန္ဓေစိတ် ပန စုတိစိတ္တဉ္စ ဧကေနဝိသတိဘဝင်ဿဝ အန္ဓောဂဟော ဝိတ္တန္တရံ
နဟောတိတိ န တဿ ဝဇ္ဇနံ ကတံ။ ။

အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာ။

ပန၊ အဘို့တပါးကိုဆိုဦးအံ့။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တဉ္စ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်၎င်း။ စုတိ
စိတ္တဉ္စ၊ စုတိစိတ်သည်၎င်း။ ဧကေနဝိသတိဘဝဂံသေဝ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော
ဘဝင်စိတ်၏ သာလျှင်။ အန္တောဂဓတ္တာ၊ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
စိတ္တန္တရံ၊ စိတ်အထူးသည်။ ဝါ၊ စိတ်တမျိုးသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိတဿ၊
ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုပဋိသန္ဓေစိတ် စုတိစိတ်ကို။ ဝဇ္ဇနံ၊ ကြည့်ခြင်းကို။ နကတံ၊
မပြုအပ်။

မေး။ ။ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သောစိတ်ပေါင်း အဘယ်မျှရှိသနည်း။

ဖြေ။ ။ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ ပဋိသန္ဓေစိတ်၊ ရဟန္တာတို့၏စုတိစိတ်၊ ဒွေး
ပဉ္စဝိညာဏ် တဆယ်၊ အရူပဝိပါက် လေးခု ဤတဆဲ့ခြောက်ခုသော
စိတ်တို့ကား ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ပါ။

[မှတ်ချက်။ ။မူလဋီကာဆရာကား။ ရဟန္တာတို့ စုတိစိတ်သာ
မဟုတ်၊ ခပ်သိမ်းသောသူတို့၏ စုတိစိတ်။ အနုဋီကာဆရာကား ခပ်သိမ်း
သောသူတို့၏ စုတိစိတ်သာမဟုတ်၊ စုတိစိတ်မှရှေး သတ္တရသမစိတ်မှ
စ၍စုတိစိတ်တိုင်အောင် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ဟု ဆို၏။]

သဗ္ဗသတ္တာနဉ္စ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ခိဏာသဝဿ စုတိစိတ္တံ ဒွေပဉ္စဝိညာ
ဏာနိ စတ္တာရိ အရူပဝိပါကာနိတိ သောဠသစိတ္တာနိ ရူပံ န သမုဠာ
ပေန္တိ။

ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

ဟိသစ္စံ၏။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့၏။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ ပဋိသန္ဓေ
စိတ်၎င်း။ ခိဏာသဝဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ စုတိစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်၎င်း။ ဒွေပဉ္စ
ဝိညာဏာနိ၊ ဒွေးပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်တို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရူပဝိပါကာနိ၊
အရူပဝိပါက်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သောဠသစိတ္တာနိ၊ တဆဲ့ခြောက်ပါးသော
စိတ်တို့သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ နသမုဠာပေန္တိ၊ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။

မေး။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်အဘယ်ကြောင့် ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သနည်း။

ဖြေ။ ။မှီရာ ဝတ္ထုရုပ်အားနည်းသောကြောင့်၎င်း၊ ထောက်တည်ရာ မရသော
ကြောင့်၎င်း၊ ပစ္စာဇာတပစ္စည်းချို့တဲ့သောကြောင့်၎င်း၊ ဖြစ်သစ်စည့်
သည်အာဂန္တုဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ပါ။ (ဝိဘင်းအဋ္ဌ
ကထာအလို)။

တနည်း...ကံအဟုန်ပစ်ချလိုက်သဖြင့်၎င်း၊ ထောက်တည်ရာဝတ္ထုရုပ်မရှိသဖြင့်၎င်း
အားနည်းသောကြောင့် ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ပါ။

(ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာအလို)

တတ္ထ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ တာဝ ဝတ္ထုနော ဒုဗ္ဗလတာယ အပ္ပတိဋ္ဌိတတာယ
ပစ္စယဝေကလ္လတာယ အာဂန္တုကတာယ စ ရူပံ နသမုဋ္ဌာပေတိ။ ။

ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

တတ္ထ၊ ထိုတဆဲခြောက်ပါးသော စိတ်တို့တွင်။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ သည်။ ဝတ္ထု
နော၊ မှီရာဝတ္ထုရုပ်၏။ ဒုဗ္ဗလတာယစ၊ အားနည်းသောကြောင့်၎င်း။ အပ္ပ
တိဋ္ဌိတတာယစ၊ ထောက်တည်ရာ မရှိသောကြောင့်၎င်း။ ပစ္စယဝေကလ္လတာ
ယစ၊ အကြောင်းချိတ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း ချိတ်ခြင်း
ကြောင့်၎င်း။ အာဂန္တုကတာယစ၊ ဖြစ်သစ်စ ညွှန်သည် အာဂန္တု ဖြစ်သော
ကြောင့်၎င်း။ ရူပံ၊ ကို။ နသမုဋ္ဌာပေတိ၊ မဖြစ်စေနိုင်။ ။

ကသ္မာ ပန ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ စိတ္တံ စိတ္တဇရူပံ ဇနေတုံ န သက္ကောတိတိ။
ကမ္မဝေကက္ခိတ္တတာယစေဝ အပ္ပတိဋ္ဌိတဝတ္ထုတာယစ ဒုဗ္ဗလတ္တာ။ ။

ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ။

ပန၊ အမေးအဖြေကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေ
ခဏ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ စိတ္တဇရူပံ၊ စိတ္တဇရုပ်ကို။ ဇနေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ နသက္ကော
တိ၊ မစွမ်းနိုင်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ ကမ္မဝေကက္ခိတ္တတာယစေဝ၊
ကံသည် ပစ်ချလိုက်သဖြင့်၎င်း။ အပ္ပတိဋ္ဌိတဝတ္ထုတာယစ၊ ထောက်တည်ရာ မှီရာ
ဝတ္ထုရုပ် မရှိသဖြင့်၎င်း။ ဒုဗ္ဗလတ္တာစ၊ အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
(နသက္ကောတိ) ။

[မှတ်ချက်။ ။ ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်၊ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်၊ အရူပ
ဝိပါက် လေးခုတို့ ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ခြင်း အကြောင်း အမေးအဖြေကို
သာဓကပါဌ် အနက်ဖြင့် သိကြပါကုန်]။

ခိဏာသဝဿ ပန စုတိစိတ္တံ ဝဋ္ဋမူလဿ ဝူပသန္တတ္တာ ရူပံ နသမုဋ္ဌာ
ပေတိ။ ။ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

ခိဏာသဝဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ စုတိစိတ္တံ၊ သည်။ ဝဋ္ဋမူလဿ၊ ဝဋ္ဋမြစ်၏။
ဝူပသန္တတ္တာ၊ ပြတ်ငြိမ်းပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပံ၊ ကို။ နသမုဋ္ဌာပေတိ၊
မဖြစ်စေနိုင်။

ဒွိပဉ္စဝိညာဏေသု စျာနဂံ နတ္ထိ မဂ္ဂဂံ နတ္ထိ ဟေတု နတ္ထိတိ စိတ္တဂံ
ဒုဗ္ဗလံ ဟောတိတိ စိတ္တဂံဒုဗ္ဗလတာယ တာနိ ရူပံ န သမုဋ္ဌာပေန္တိ။ ။
ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

ပန၊ အဘိတပါးကို ဆိုဦးအံ့။ ဒွိပဉ္စဝိညာဏေသု တိဉ္စိ။ ဈာနဂံ၊ ဈာနင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ မဂ္ဂဂံ၊ မဂ္ဂင်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟေတု၊ ဟိတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စိတ္တဂံ၊ စိတ်အင်္ဂါသည်။ ဒုဗ္ဗလံ၊ အားနည်းသည်။ ဟောတိ ဧ။ ဣတိတသ္မာ စိတ္တဂံဒုဗ္ဗလတာယ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထိုဒွေးပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ် တို့သည်။ ရူပံ၊ ကို။ နသမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ ကုန်။

စတ္တာရိ အရူပဝိပါကာနိ တသ္မိဘဝေ ရူပဿ နတ္ထိတာယ ရူပံ န သမုဋ္ဌာပေန္တိ။ ။ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရူပဝိပါကာနိ၊ အရူပဝိပါကစိတ် တို့သည်။ တသ္မိဘဝေ၊ ထိုအရူပဘုံ၌။ ရူပဿ၊ ဧ။ နတ္ထိတာယ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပံ၊ ကို။ နသမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ ကုန်။

မေး။ ။အဗျာကတမူလေန ကေမူလာ၌ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်ကိုသာ ကောက်၍ အဘယ်ကြောင့် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်ကို မကောက်သနည်း။

ဖြေ။ ။ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်ကိုကား စိတ်နှင့်စပ်၍ ဖြစ်သောကြောင့် ကောက်ရ သည်။ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်ကိုကား စိတ်ရှိသော်လည်း စိတ်နှင့်စပ်၍ မဖြစ် သောကြောင့် မကောက်ရပါ။

ကသ္မာပနာယံ ဟေတု ပဋိသန္ဓိယမေဝ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ ဟေတု ပစ္စယော ဟောတိ။ နပဝတ္တေတိ။ ပဋိသန္ဓိယံ ကမ္မဇရူပါနံ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိ တာယ။ပ။ ပဝတ္တိယံ ပန ဘေသံ စိတ္တေ ဝိဇ္ဇမာနေပိ ကမ္မပဋိဗဒ္ဓါဝ ပဝတ္တတိ နစိတ္တပဋိဗဒ္ဓါ။ အဝိဇ္ဇမာနေစာပံ စိတ္တေ နိရောဓသမာပန္နာနံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိယေဝ။ ။ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ။

ပန၊အမေးအဖြေကိုဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ အယံဟေတု၊ ဤ ဟိတ်ခြောက်ပါးသည်။ ပဋိသန္ဓိယမေဝ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌သာလျှင်။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ၊ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်တို့အား။ ဝါ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့အား။ ဟေတုပစ္စယော၊ ဟေတုပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ပဝတ္တေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ဟေတုပစ္စယော၊ သည်။ နဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ ။ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ ကမ္မဇရူပါနံ၊ ကမ္မဇရုပ် တို့၏။ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိတာယ၊ စိတ်နှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟောတိနဟောတိ) ပန၊ အဘိတပါးကို ဆိုဦးအံ့။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ဘေသံ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်တို့၏။ စိတ္တေ၊ စိတ်သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ ထင်ရှားရှိသော်လည်း။ ကမ္မပဋိဗဒ္ဓါဝ၊ သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓါ၊ စိတ်နှင့်စပ်သည် ဖြစ်၍။ နပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ စ၊ ဆက်။ စိတ္တေ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ ထင်ရှားမရှိသော် လည်း။ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိယေဝ၊ ဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။

မေး။ ။ကမ္မဇရုပ်တို့သည်အဘယ်ကြောင့်ပဋိသန္ဓေအခါသာစိတ်နှင့်စပ်၍ ပဝတ္တိ အခါ စိတ်နှင့်မစပ်သနည်း။

ဖြေ။ ။ရှေးဦးစွာ သစ်ပင်ပေါက်ရာဝယ်၊ လယ်မြေ ရေရှိသော်လည်း မျိုးစေ့ကြောင့် ပေါက်သကဲ့သို့၎င်း၊ နောက်ထပ်ကြီးပွားရာဝယ် မျိုးစေ့မရှိသော်လည်း မြေ၏အာနုဘော်ဖြင့် ကြီးပွားသကဲ့သို့၎င်း၊ ထို့အတူ ပဋိသန္ဓေအခါ ကမ္မဇရုပ်တို့သည် ကံ တဏှာရှိသော်လည်း၊ စိတ်နှင့်စပ်၍ ဖြစ်ကြသည်။ ပဝတ္တိအခါစိတ်ရှိသော်လည်း ကံနှင့်သာစပ်၍ ဖြစ်ကြသည်။

သန္ဓေပိ ခေတ္တေ အာပေစ ပဌမုပ္ပတ္တိယံ ဗီဇာနုဘာဝေန ရုက္ခပုပ္ပတ္တိဝိယ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ စိတ္တာနုဘာဝေန ရူပကာယဿ ဥပ္ပတ္တိ။ ဗီဇေပန ဝိဂတေပိ ပထဝီအာပါနုဘာဝေန ရုက္ခဿ ဥပရူပရိ ပဝတ္တိဝိယ ဝိနာ စိတ္တေန ကမ္မတောဝ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ ပဝတ္တိ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗျာ ဝုတ္တမ္ပိစေတံ ကမ္မံ ခေတ္တံ ဝိညာဏံ ဗီဇံ တဏှာ သေဟောတိ။
ပဌာန်းအဋ္ဌကထာ။

ခေတ္တေစ၊ လယ်မြေသည်၎င်း။ အာပေစ၊ ရေသည်၎င်း။ သန္ဓေပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ပဌမုပ္ပတ္တိယံ၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း၌။ ဗီဇာနုဘာဝေန၊ မျိုးစေ့၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ ရုက္ခပုပ္ပတ္တိ၊ သစ်ပင်ပေါက်ခြင်းသည်။ ဟောတိဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ စိတ္တာနုဘာဝေန၊ စိတ်၏အာနုဘော်ကြောင့်။ ရူပကာယဿ၊ ရူပကာယ၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ။ ပန၊ အဘို့တပါးကိုဆိုဦးအံ့။ ဗီဇေ၊ မျိုးစေ့သည်။ ဝိဂတေပိ၊ ကင်းသော်လည်း။ ပထဝီ-အာပါနုဘာဝေန၊ လယ်မြေရေ၏အာနုဘော်ကြောင့်။ ရုက္ခဿ၊ သစ်ပင်၏။ ဥပရူပရိ၊ အဆင့်ဆင့်။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိဝိယ၊ သကဲ့သို့။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ကမ္မတောဝ၊ ကံကြောင့်သာလျှင်။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ အပ်၏။ စသစ္စံ၊ မှန်၏။ ကမ္မံ၊ ပ။ သေဟောတိ၊ ဟူ၍။ တေမ္ပိဝစနံ၊ ဤစကားကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ခေတ္တံ၊ လယ်မြေတည်း။ ဝိညာဏံ၊ စိတ်ဝိညာဏ်သည်။ ဗီဇံ၊ မျိုးစေ့တည်း။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ သေဟော၊ အစေးတည်း။

မေး။ ။စိတ်၊ စေတသိက်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သာ နာမ်မည်၍၊ ရုပ်ကား အဘယ်ကြောင့် နာမ်မမည်သနည်း။

ဖြေ။ ။စိတ်၊ စေတသိက်၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကား အမည်နှင့်ကင်း၍ မထင်ရှားသောကြောင့် နာမ်မည်ကြသည်။ ရုပ်ကား အမည်နှင့်ကင်း၍ ထင်ရှားသောကြောင့် နာမ်မမည်ပါ။

နာမယတိ ဝိနာ နာမေန ပါကဋ္ဌံ နဟောတိတိနာမံ။ ရူပယတိ ဝိနာ
နာမေန ပါကဋ္ဌံ ဟောတိတိ ရူပံ။ ။ယမိုက်မူလဋီကာ။

နာမေန၊ အမည်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍၊ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်။ နာမယတိ
နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာမံ၊ နာမ်မည်၏။ ။နာမေန၊ နှင့်။
ဝိနာ၊ ၍။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ရူပယတိ ဟောတိ၊ ၎်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊
ရုပ်မည်၏။

မေး။ ။နာမပဒကေမူလယမကဝိသုဇ္ဇနာဝယ် (အဟေတုကံ နာမံ နာမမူလေန
ကေမူလံ) ဟူ၍၎င်း၊ အဟေတုကံ နာမမူလေန ကေမူလံ ဟူ၍၎င်း
ပါဌ်နှစ်ထွေရှိရာ အဘယ်ပါဌ်မှန်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ပါဌ်နှစ်ထွေလုံးပင်မှန်ပါသည်။ နာမံပါသောပါဌ်ကို အလွန်ထင်ရှား
စေလိုသည့်အတွက် ထည့်၍ ဟောပါသည်။ နာမံမပါသောပါဌ်ကို
ယေကေစိ နာမာ ဓမ္မာ ဟူသောပါဌ် ထုတ်နုတ်ပြီးဖြစ်၍ သိလောက်
သဖြင့် မထည့်ဘဲ ဟောပါသည်။

[မှတ်ချက်။ ။ဂဏ္ဍိ၌အမေးတွေ့ရုပ်၍နေသော်လည်း လိုရင်းသာကောက်၍
ပြလိုက်သည်။ မူလဋီကာ၌ နှစ်ထွေလုံးသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်တော်မူ၏။]

ယသံ ပါဠိယံ အဟေတုကံ နာမံ နာမမူလေန ကေမူလံ အဟေတုကံ
နာမမူလေန ကေမူလန္တိပါဌော အာဂတော။တတ္ထ ယေကေစိ နာမာဓမ္မာ
တိ နာမာနံ ဥဒ္ဓရိတတ္တာ အဟေတုကံ သဟေတုကန္တိစ ဝုတ္တေ နာမန္တိစ
ဣဒံ ဝိညာယမာနမေဝါတိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ယတ္ထ ပန အဟေတုကံ နာမံ
သဟေတုကံ နာမန္တိစ ပါဌော။တတ္ထ သုပါကဋ္ဌဘာဝတ္ထံ နာမန္တိ ဝုတ္တန္တိ။ ။
ယမိုက်မူလဋီကာ။

ယသံ ပါဠိယံ၊ အကြင်ပါဠိတော်၌၊ အဟေတုကံ။ပ။ ကေမူလန္တိ၊ ဟူ၍။
ပါဌော၊ သည်။ အာဂတော၊ လာ၏။ တတ္ထ၊ ၌။ ယေကေစိနာမာဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။
နာမာနံ၊ နာမ်တို့ကို။ ဥဒ္ဓရိတတ္တာ၊ ထုတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဟေ-
တုကံ သဟေတုကန္တိစ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တေ၊ ဟောအပ်သည်ရှိသော်။ နာမန္တိစ
ဣဒံ၊ နာမံဟူသောဤစကားသည်။ ဝိညာယမာနမေဝ၊ သိသာထင်ရှားသည်
သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ဣတိ၊ သို့။
ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎်။ ပန၊ အဘို့တပါးကိုဆိုဦးအံ့။ယတ္ထ၊ အကြင်ပါဠိ၌။အဟေတုကံ နာမံ
သဟေတုကံ နာမန္တိစ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဌော၊ သည်။ အာဂတော၊၏။ တတ္ထ၊ ၌။
သုပါကဋ္ဌဘာဝတ္ထံ၊ အလွန်ထင်ရှားစွာဖြစ်စေခြင်းငှါ။ နာမန္တိ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။
ဣတိ၊ သို့။ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ဤကားအပြီးတည်း။ ။

မူလယမိုက် ပြီး၏။

ခန္ဓာယမိုက်

ပဏ္ဍိတိဝါရ

ဂဏ္ဍိစကား ရှင်းလင်းချက်

မေး။ ။မူလယမိုက် အခြားမဲ့၌ အာယတနယမိုက် စသည်ကို မဟောဘဲအဘယ်ကြောင့် ခန္ဓာယမိုက်ကို ဟောတော်မူပါသနည်း။

ဖြေ။ ။အာယတန တဆဲ့နှစ်ပါး၊ ဓာတ်တဆဲ့ရှစ်ပါး ရှိသဖြင့် အပြားများရကား ဟောတော်မူပါ။ခန္ဓာကား ငါးပါးသာရှိ၍ အပြားနည်းသောကြောင့် ခန္ဓာယမိုက်ကို ဟောတော်မူပါသည်။ ။

မေး။ ။အပြားနည်းသောကြောင့် ဟောတော်မူခဲ့လျှင် သင်္ခါရယမိုက်ကို ဟောသင့်သည် မဟုတ်ပါလော။ ။

ဖြေ။ ။မဟောသင့်ပါ။ ခန္ဓာယမိုက်ကား နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိမ်းကျုံးမိသောကြောင့် ခန္ဓာယမိုက်ကိုသာ ဟောသင့်ပါသည်။ အပ္ပဘောဒတ္တာ။ ။နိဗ္ဗာနဝဇ္ဇာနံ သဗ္ဗဓမ္မာနံ သင်္ဂဟိတတ္တာ။ ။

ယမိုက်မူလဋီကာ။

အပ္ပဘောဒတ္တာ၊ အပြားနည်းသောကြောင့်။ ။နိဗ္ဗာနဝဇ္ဇာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ကြည်အပ်ကုန်သော။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို။ သင်္ဂဟိတတ္တာ။ သိမ်းကျုံးမိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဂုတ္တံ)။ ။

မေး။ ။ခန္ဓာကိုလေးပါး ခြောက်ပါး စသည်ဖြင့် အယုတ် အလွန်ဟောတော်မူဘဲ၊အဘယ်ကြောင့် ငါးပါးသာ ဟောတော်မူပါသနည်း။

ဖြေ။ ။အလုံးစုံသောသင်္ခါတ တရားတို့ကို တုရုပေါင်း၍ ယူခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်းသည် ခန္ဓာငါးပါးသာလျှင် အတိုင်းအရှည် ရှိသော ကြောင့်၎င်း၊ တပါးသောတရားတို့၏ ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ သက်ဝင်ခြင်း ကြောင့်၎င်း၊ လေးပါး ခြောက်ပါး စသည်ဖြင့် အယုတ် အလွန်မဟောဘဲ ငါးပါးသာ ဟောတော်မူပါသည်။ ။

ကသ္မာ ပန ဘဂဝတာ ပဉ္စေခန္ဓာ ဝုတ္တာ အနုနာ အနုမိကာတိ။ သဗ္ဗသင်္ခါတသဘာဂေကသင်္ဂဟတော အတ္တတ္တနိယဂါဟဝတ္ထုဿ တေပုရမတော အညေသဉ္စ တဒဝရောဓတော။ ။

ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

ကသွာ၊ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊သည်။ အနုနာ၊မယုတ်ကုန်သော။ အနမိကာ၊ မလွန်ကုန်သော။ ပဉ္စေ၊ငါးပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ခန္ဓာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ နည်း။ သဗ္ဗသင်္ခတသဘာဂေကသင်္ဂဟတောစ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့ကို တူသောအဘို့ဖြင့် ပေါင်း၍ယူခြင်းကြောင့်၎င်း။ အတ္တတ္တနိယဂါဟဝတ္ထုဿ၊ ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်းအကြောင်း၏။ တေပုရမတောစ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးလျှင် အတိုင်းအရှည်ရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အညေသံ၊ တပါးသောတရားတို့၏။ တဒဝရော ဓတောစ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့၌သာလျှင် ဝင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ (ပဉ္စေ ခန္ဓာ ဝုတ္တာ)။ ။

မေး။ ။ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်ကို ရှေးဦးစွာ မဟောဘဲ အဘယ်ကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသနည်း။

ဖြေ။ ။ယူလွယ်စေခြင်းငှါ စက္ခုဝိညာဏ်စသည်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော ရုန့်ရင်း ကြမ်းထမ်းသော ရူပက္ခန္ဓာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူပါသည်။

[မှတ်ချက်။ ။ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်တို့၌ ရှေ့နောက်ဟောခြင်းအကြောင်း တို့ကို သာဓကပါဌ်အနက်ဖြင့် သိကြပါကုန်]။ ။

သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ စက္ခုအာဒိနံ ဝိသယဘူတံ သြဠာရိကံ ပဌမံ ရူပက္ခန္ဓံ ဒဿေတိ။ တတော ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌရူပသံဝေဒိတံ ဝေဒနံ၊ ယံ ဝေဒယတိ တံ သဉ္ဇာနာတိတိ ဝေ ဝေဒနာဝိသယဿ အာကာရဂ္ဂါဟိကံ သညံ၊ သညာ ဝသေန အဘိသင်္ခါရကေ သင်္ခါရေ တေသံ ဝေဒနာဒိနံ နိဿယံ အဓိ ပတိဘူတဉ္စ ဝိညာဏံ။ ။

ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ၊ ယူလွယ်စေခြင်းငှါ။ စက္ခုအာဒိနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် စသည်တို့၏။ ဝိသယဘူတံ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သြဠာရိကံ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းထမ်းသော။ ရူပက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ တတော၊ မှ။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌရူပ သံဝေဒိတံ၊ ဣဋ္ဌာရုံအနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားတတ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ (ဒဿေတိ) ယံ၊ အကြင်ဣဋ္ဌာရုံအနိဋ္ဌာရုံကို။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားတတ်၏။ တံ၊ ကို။ သဉ္ဇာနာတိ၊ အမှတ်ပြု၍ သိ၏။ ဣတိဝေပံ၊ သို့။ ဝေဒနာဝိသယဿ၊ ခံစားအပ်သော အာရုံ၏။ အာကာရဂ္ဂါဟိကံ၊ အခြင်းအရာကို ယူတတ်သော။ သညံ၊ ကို။ (ဒဿေတိ) သညာ ဝသေန၊ အမှတ်ပြုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဘိသင်္ခါရကေ၊ ပြုပြင်စီရင်တတ်ကုန် သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ (ဒဿေတိ) တေသံ ဝေဒနာဒိနံ၊ တို့၏။ နိဿယဉ္စ၊ မှီရာလည်း ဖြစ်သော။ အဓိပတိဘူတဉ္စ၊ အကြီးအမှူးဖြစ်၍လည်း ဖြစ်သော။ ဝိညာ ဏံ၊ ကို။ (ဒဿေတိ) ။

မေး။ ။ရူပက္ခန္ဓော၌ ခန္ဓသဒ္ဓါသည် အဘယ်မျှသော အနက်၌ ဖြစ်သနည်း။

ဖြေ။ ။ဂုဏ်ကျေးဇူးအနက်၊ အပေါင်းအစုအနက်၊ အမည်သညာအနက်၊ တင်စားခြင်းအနက်။ ဤလေးပါးသော အနက်တို့၌ ဖြစ်ပါသည်။
ခန္ဓော ဂုဏောစရာသိမ္မိ၊ ပဏ္ဏတ္တိယဉ္စ ရုဠိယံ။

အဘိဓာနပုဒ်ပိကာ။

ခန္ဓော၊ ခန္ဓသဒ္ဓါသည်။ ဂုဏော စ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးအနက်၌၎င်း။ ရာသိမ္မိ၊ အပေါင်းအစုအနက်၌၎င်း။ ပဏ္ဏတ္တိယဉ္စ၊ အမည်ပညတ်အနက်၌၎င်း။ ရုဠိယံ၊ တင်စားခြင်းအနက်၌၎င်း။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

သီလက္ခန္ဓော သမာဓိက္ခန္ဓော။ ။သီလက္ခန္ဓော၊ သီလတည်းဟူသော ဂုဏ်ကျေးဇူး။ သမာဓိက္ခန္ဓော။ သမာဓိတည်းဟူသော ဂုဏ်ကျေးဇူး။ (ဂုဏ်အနက်)။ ။ အသင်္ချေယျော အပ္ပမေယျော မဟာဥဒကက္ခန္ဓောတောဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ။အသင်္ချေယျော၊ မရေတွက်အပ်။ အပ္ပမေယျော၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်။ မဟာဥဒကက္ခန္ဓောတောဝ၊ များစွာသော ရေအစုဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ချံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ ။(ရာသိအနက်)။ ။ အဒ္ဓသ ခေါ် ဘဂဝါ ဒါရုက္ခန္ဓံ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ သောတေန ဝုယုမာနံ။ ။ဘဂဝါသည်။ ဂင်္ဂါယ၊ သော။ နဒိယာ၊ ၌။ သောတေန၊ ရေအယဉ်ဖြင့်။ ဝုယုမာနံ၊ မျောသော။ ဒါရုက္ခန္ဓံ၊ သစ်သားအစုကို။ အဒ္ဓသ၊ မြင်ပြီ။ ။(ပဏ္ဏတ္တိအနက်)။ ။ ဝိညာဏံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော။ ။ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်သလော။ ။(ရုဠိအနက်)။

မေး။ ။ရူပက္ခန္ဓော၌ ခန္ဓသဒ္ဓါသည် အဘယ်အနက်၌ ဖြစ်သနည်း။

ဖြေ။ ။ရာသိအနက်၌ ဖြစ်ပါသည်။

သ္မာယမိမ ရာသိတော အဓိပ္ပေတော။ ။ဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ။

ဣ၊ ဤအရာ၌။ သ္မာယံ သောအယံ ခန္ဓသဒ္ဓါ၊ ထိုခန္ဓသဒ္ဓါကို။ ရာသိတော၊ အပေါင်းအစုအနက် အားဖြင့်။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိမ္မိအပ်၏။

မေး။ ။အဘယ်ကြောင့် ခန္ဓာမည်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။တရားတို့ကို ပေါင်းစု၍ ထားသောကြောင့် ခန္ဓာမည်ပါသည်။

မေး။ ။အဘယ်တရားတို့ကို ပေါင်းစု၍ ထားပါသနည်း။

ဖြေ။ ။အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ၊ သုခုမ၊ သြဋ္ဌာရိက၊ ဟိန၊ ပဏီတ၊ ဒုရ၊ သန္တိကဖြစ်သော တရားတို့ကို ပေါင်းစု၍ ထားပါသည်။

အတိတာနာဂတံ ရူပံ၊ ပစ္စုပ္ပန္နမထာပရံ။
 အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ သုခုမောဋ္ဌာရိကံ တထာ။ ။
 ဟိနံ ပဏီတံ ယံ ဒုရော၊ သန္တိကေ ဝါ တထေကတော။
 သဗ္ဗံ ရူပံ သမောဓာယ၊ ရူပက္ခန္ဓောတိ ဝုစ္စတိ။။ ။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒ။

အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ယံရူပံဝါ၊ အကြင်ရုပ်သည်၎င်း။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ယံရူပံဝါ၊ သည်၎င်း။ အထာပရံ၊ ပါး။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ ယံရူပံဝါ၊ သည်၎င်း။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော။ ယံရူပံဝါ၊ သည်၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓါဖြစ်သော။ ယံရူပံဝါ၊ သည်၎င်း။ သုခုမံ၊ သုခုမဖြစ်သော။ ယံရူပံဝါ၊ သည်၎င်း။ တထာ၊ ပါး။ ဩဋ္ဌာရိကံ၊ ဩဋ္ဌာရိကဖြစ်သော။ ယံရူပံဝါ၊ သည်၎င်း။ ဟိနံ၊ သော။ ယံရူပံဝါ၊ သည်၎င်း။ ပဏီတံ၊ သော။ ယံရူပံဝါ၊ သည်၎င်း။ ဒုရော၊ သော။ ယံရူပံဝါ၊ သည်၎င်း။ သန္တိကေ၊ သန္တိကဖြစ်သော။ ယံရူပံဝါ၊ သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ သမောဓာယ၊ ပေါင်းစု၍။ ရူပက္ခန္ဓောတိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။ (ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်တို့၌လည်း နည်းတူ)။

ပရိညာသုစ န ဝိနာ တိရဏပရိညာယ ပဟာနပရိညာ။ တိရဏဉ္စ သမ္ပုဏ္ဏပရာနုဂ္ဂဟဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကောလပုဂ္ဂလောကသဝိဘာဂမုခေန ခန္ဓာနံ ဝိသုဝိသု သဟစ ဥပ္ပါဒနိရောဓလက္ခဏပရိဂ္ဂဟဝသေန သာတိသယံ သမ္ဘဝတိ။ ။ န အညထာတိ ဣမမတ္တံ ဒဿေန္တော ဆသု ကာလဘေဒေ သု။ ပ။ ပရိညာစ ဝတ္တဗ္ဗာတိ ပဋ္ဌာနံ ဝတ္တဗ္ဗံ ဥဒ္ဓရတိ။ ။ ယမိုက်အနုဒ္ဓိကာ။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ပရိညာသု၊ သုံးပါးသော ပရိညာတို့တွင်။ တိရဏပရိညာ ယ၊ တိရဏ ပရိညာနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပဟာနပရိညာ၊ ပဟာန ပရိညာသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်၊ စသစွံ၊ မှန်၏။ တိရဏံ၊ တိရဏပရိညာကို။ သမ္ပုဏ္ဏပရာနုဂ္ဂဟဿ၊ ပြည့်စုံစွာသုတပါးတို့အား ချီးမြှောက်ခြင်း၏။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ။ ကောလပုဂ္ဂလောကသဝိဘာဂမုခေန။ ကောလ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုံတို့ကိုဝေဘန်ခြင်းကိုအမှူးပြုသဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဝိသုစ၊ အသီးအသီး၎င်း။ သဟစ၊ တကွ၎င်း။ ဥပ္ပါဒနိရောဓလက္ခဏပရိဂ္ဂဟဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း- ချုပ်ခြင်း၏ လက္ခဏာကိုသိမ်းဆည်းသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ နသမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤသို့သော အနက်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလို၍။ ဆသု၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ကာလဘေဒေသု၊ ကာလအပြားတို့၌။ ပ။ ပရိညာစ၊ ပရိညာတို့ကိုလည်း။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋ္ဌာနံ၊ ပြဋ္ဌာန်းသော။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သောစကားကို။ ဥဒ္ဓရတိ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူ၏။

ယထာ န တိရဏပရိညာယ ဝိနာ ပဟာနပရိညာ။ ဧဝံ တိရဏပရိညာ
ဝိနာ ဉာတပရိညာယ။ သာစ သုတမယဉာဏမူလိကာတိ ဒေသနာ ကုသ
လော သတ္တာ အန္ဓယတော ဗျတိရေကတောစ သမုဒါယာဝယဝပဒတ္တာဒိ
ဝိဘာဂဒဿနမုခေန ခန္ဓေသု ပရိညာပဘေဒံ ပကာသေတုကာမော
ပဉ္စက္ခန္ဓာတိအာဒိနာ ဒေသနံ အာရဘိတံ။ ။

ယမိုက်အနုဒ္ဓိကာ။

တိရဏပရိညာယ၊ တိရဏပရိညာနှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ၊ ပဟာနပရိညာ၊ ပဟာန
ပရိညာသည်။ နဟောတိယထာ၊ သို့။ ဧဝံတထာ၊ တူ။ ဉာတပရိညာယ၊ ဉာတပရိညာ
နှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ တိရဏပရိညာ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ သာ၊
ထိုဉာတပရိညာသည်။ သုတမယဉာဏမူလိကာ၊ သုတမယဉာဏ်လျှင်အရင်းရှိ၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဒေသနာကုသလော၊ ဒေသနာတော်၌ လိမ္မာတော်မူသော။ သတ္တာ၊
သည်။ အန္ဓယတောစ၊ အန္ဓယအားဖြင့်၎င်း။ ဗျတိရေကတောစ၊ ဗျတိရေကအား
ဖြင့်၎င်း။ သမုဒါယာဝယဝပဒတ္တာဒိဝိဘာဂဒဿနမုခေန၊ အပေါင်းအစိတ်ဖြစ်
သော ပုဒ်အနက်စသည်ကို ဝေဘန်၍ပြခြင်းကို အမှူးပြုသဖြင့်။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။
ပရိညာပဘေဒံ၊ ပရိညာအပြားကို။ ပကာသေတုကာမော၊ ထင်ရှားပြလိုသည်ဖြစ်၍။
ပဉ္စက္ခန္ဓာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဒေသနံ၊ ဒေသနာတော်ကို။ အာရဘိ၊ အားထုတ်တော်
မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ) ။ ။

မေး။ ။ ပရိညာသုံးပါး အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပို့ကို သေချာစွာပြပါ။

ဖြေ။ ။ ရုပ်သည် ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဖဿသည် တွေ့ထိခြင်းလက္ခဏာ
ရှိ၏။ အစရှိသဖြင့် သာမညဝိသေသလက္ခဏာတို့ကို သိမ်းဆည်းသော
ဉာဏ် ဟူသောကမ်၊ ဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိသည်ဉာတပရိညာ။ ထိုနောက်
သစ္စာ နုလောမ ဉာဏ်တိုင်အောင်သော ဉာဏ်သည် တိရဏပရိညာ။
ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာမှစ၍ မဂ်တိုင်အောင်သော ဉာဏ်သည် ပဟာန
ပရိညာ ဖြစ်ပါသည်။ ။

ရူပနလက္ခဏံ ရူပံ ဖုသနလက္ခဏော ဖဿောတိ အာဒိနာ သာမည
ဝိသေသလက္ခဏပရိဂ္ဂဟိကာ ဒိဋ္ဌိ ကမ်၊ ဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိယော ဉာတ
ပရိညာ။ တတောပရံ ယာဝါနုလောမာ တိရဏပရိညာ။ ဥဒယဗ္ဗယာ
နုပဿနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝမဂ္ဂါ ပဟာနပရိညာ။ ။

ဝိဘင်းမူလဒ္ဓိကာ။

ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပနလက္ခဏံ။ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဖဿော၊ သည်။
ဖုသနလက္ခဏော၊ တွေ့ထိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သာမည

ဝိသေသလက္ခဏပရိဂ္ဂါဟိကာ၊ သာမညလက္ခဏာ ဝိသေသလက္ခဏာကို သိမ်းဆည်းတတ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဉာဏ်အမြင်ဟု ဆိုအပ်သော။ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိယော၊ တို့သည်။ ဉာတပရိညာ၊ မည်၏။ တတော၊ မှ။ ပရံ၊ ဌ်။ ယာဝါနုလောမာ၊ သစ္စာနုလောမညာဏ်တိုင်အောင်။ တိရဏပရိညာ၊ မည်၏။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနတော၊ ဥဒယဗ္ဗယအနုပဿနာမှ၊ ပဋ္ဌာယာ၊ ရှိ။ ယာဝမဂ္ဂါ၊ မဂ်တိုင်အောင်။ ပဟာနပရိညာ၊ မည်၏။ ။

မေး။ ။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဟူသည် အဘယ်တရားကို ဆိုသနည်း။

ဖြေ။ ။ ဆယ်ပါးသော ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကို ဆိုပါသည်။ ။

[မှတ်ချက်။ ။ ဉာဏ်ဆယ်ပါး ပါဠိအနက်လွယ်ပြီ။ ။

မေး။ ။ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာသည် အဘိညေယျကထာ ဖြစ်ခဲ့လျှင် မူလယမိုက်ဝယ် အဘယ်သို့ အဘိညေယျကထာ ဖြစ်သနည်း။

ဖြေ။ ။ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်းအဆုံးရှိသော ဉာဏ်သည် ဉာတပရိညာ မည်ရကား အကြောင်းကို ပြုတတ်သော မူလယမိုက်ဝယ် ဉာတပရိညာ ဖြစ်ပါသည်။ ။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပရိယောသာနာ ဉာတပရိညာတိ ပစ္စယဒီပကေန မူလယမကေန ဉာတပရိညံ။ ။ ယမိုက်မူလဋီကာ။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပရိယောသာနာ၊ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်း အဆုံးရှိသော ဉာဏ်သည်။ ဉာတပရိညာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယဒီပကေန၊ အကြောင်းကို ပြုတတ်သော။ မူလယမကေန၊ မူလယမိုက်ဖြင့်၊ ဉာတပရိညံ၊ ကို။ (ဝိဘာဝေတွာ ဝိဘာဝေတုံ။ အာရဒ္ဓံ)။

[မှတ်ချက်။ ။ ပရိစ္ဆေဒဝါရစသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ ထင်ရှားပြီဖြစ်၍ အမေးအဖြေ မထည့်သွင်းပါ။]

မေး။ ။ စက်ဆိုသည်မှာ ဝန်းဝိုင်းသောကြောင့် ဆိုပါသလော။

ဖြေ။ ။ ဝန်းဝိုင်းသောကြောင့် စက်ဆိုသည် မဟုတ်ပါ။ လှည်းဘီးစက်နှင့် တူသောကြောင့် စက်ဆိုပါသည်။

ရူပံ ရူပက္ခန္ဓောတိ ဝေမာဒိကံ မူလပဒံ နာဘိကတွာ ခန္ဓာတိ ဣဒံ နေမိံ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ အာဒိနိ အရေ ကတွာ စက္ကဘာဝေါ ငုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န မဏ္ဍလဘာဝေန သမ္ပဇ္ဈနတော။ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလာဒိ သုပိ ဟိ ဟေဋ္ဌိမံ သောဓေတွာဝ ပါဋ္ဌော အာဂတော နမဏ္ဍလဗ္ဗန္ဓေနာတိ။ ။ ယမိုက်မူလဋီကာ။

ရူပံ ရူပက္ခန္ဓာတိ ဝေမာဒိကံ၊ သော။ မူလပဒံ၊ အရင်းဖြစ်သောပုဒ်ကို။ နာဘိံ၊ ချက်ကို။ ဝါ၊ ပုံတောင်းကို။ ကတုာ၊ ချီ။ ခန္ဓာတိဣဒံ၊ ကို။ နေမိံ၊ အကွပ်ကို။ ကတုာ၊ ချီ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာတိအာဒိနိံ၊ တို့ကို။ အရေ၊ အကန့်တို့ကို။ ကတုာ၊ ချီ။ စက္ကဘာဝေါ၊ စက်၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ စက်နှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ။ မဏ္ဍလဘာဝေန၊ ဝန်းဝိုင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမ္ပဇ္ဈနတော၊ ။ စပ်ခြင်းကြောင့်၊ နဝုတ္တော၊ အပ်။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလာဒိသုပိတို့၌လည်း။ ဟေဋ္ဌိမံ၊ အောက် အောက်၌ဖြစ်သောပုဒ်ကို။ သောဓေတောဝါ၊ သုမ်သင်၍သာလျှင်။ ပါဠော၊ သည်။ အာဂတော၊ ။ မဏ္ဍလသမ္ပန္နေန၊ အဝန်းအဝိုင်းကိုစပ်ခြင်းဖြင့်။ နအာဂတော၊ မလာ။ (ဣတိ ဝေဒိတဗျော)။

မေး။ ။ သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ ပဋိလောမ၌ ခန္ဓာ ရူပံဟု သာမညသာရှိလျက် အဘယ်ကြောင့် ရူပံကို ရူပက္ခန္ဓာဟု ဝိသေသယောဇနာသနည်း။

ဖြေ။ ။ ရူပံဟု သာမညရှိသည်ကား မှန်၏။ နိဒ္ဒေသဝါရ၌ ရူပက္ခန္ဓာစသည်ဖြင့် ဝိသေသဝေဘန်သောကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာဟု ဝိသေသယောဇနာပါသည်။
ခန္ဓာ ရူပန္တိ အာဒိသု ခန္ဓာရူပက္ခန္ဓော ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာတိအတ္ထော ဂဟေတဗျော။ ကသ္မာ နိဒ္ဒေသဝါရေ ဧပံ ဝိဘဇိတတ္တာ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ခန္ဓာရူပန္တိအာဒိသုတို့၌။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာမည်ကုန်၏။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာမည် သလော။ ခန္ဓာ၊ ကုန်၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သလော။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤသို့သော အနက်ကို။ ဂဟေတဗျော၊ ယူအပ်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ နိဒ္ဒေသဝါရေ၊ နိဒ္ဒေသဝါရ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓောဟူသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဝိဘဇိတတ္တာ၊ ဝေဘန်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

မေး။ ။ သဒ္ဓါရှိတိုင်း မယောဇနာဘဲ သဒ္ဓါကိုလှူ၍ ယောဇနာခြင်းကား ပါဠိတော်ဝယ် ရူပံ မရှိ၊ ရူပက္ခန္ဓာသာရှိ၏ ဟူသော အနက်သည်ရောက်သည် မဟုတ်ပါလော။

ဖြေ။ ။ ပါဠိတော်၌ ရူပံသာ ရှိသော်လည်း သဒ္ဓါကိုပမာဏမပြု၊ အနက်သာ ပမာဏပြု၍ ယောဇနာသည်။ ပါဠိတော်၌ ရူပက္ခန္ဓောရှိ၍ ယောဇနာသည်မဟုတ်ပါ။

ဝစနသောဓနေ ဝိယ ဟိ ဧတ္ထ ဝစနံ န ပမာဏံ။ ယထာယထာ ပန သုဒ္ဓခန္ဓာ လဗ္ဘန္တိ။ တထာတထာ အတ္ထောဝ ပမာဏံ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ဟိသစ္စံ၏။ ဝစနသောဓနေ၊ သဒ္ဓါကိုသုတ်သင်ရာ၌။ ဝစနံ၊ သဒ္ဓါသည်။
ပမာဏံ၊ ပမာဏသည်။ ဟောတိဝိယသ္မိ။ ဧတ္ထ၊ ဤသုဒ္ဓါခန္ဓဝါရ၌။ ဝစနံ၊ သဒ္ဓါ
သည်။ ပမာဏံ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ယထာယထာ၊
အကြင်အကြင်သို့သောအခြင်းအရာဖြင့်။ သုဒ္ဓါခန္ဓာ၊ တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။
တထာ တထာ၊ ဖြင့်။ အတ္ထောဝ၊ အနက်သာလျှင်။ ပမာဏံ၊ တည်း။

မေး။ ။ ပိယရုပ် သာတရုပ်၌ ရုပ်အဋ္ဌဝီသပင်ဖြစ်လျက် န ရူပက္ခန္ဓော ဟု အဘယ့်
ကြောင့် ဟောတော်မူသနည်း။

ဖြေ။ ။ ရုပ်အဋ္ဌဝီသပင် ဖြစ်သော်လည်း ပိယရုပ် သာတရုပ် မည်သော ရုပ်အဋ္ဌ
ဝီသကား ချစ်အပ် သာယာအပ်သော အပေါင်းရုပ်ဖြစ်၍ ရူပ
အမည်သာ ရသည်။ ရူပနုသဘောမရှိ၍ ရူပက္ခန္ဓာအမည်မရ။ ထို့ကြောင့်
နရူပက္ခန္ဓောဟု ဟောတော်မူပါသည်။

တနည်း...ချစ်အပ် သာယာအပ်သော ရုပ်အဋ္ဌဝီသသည် ပိယရုပ်သို့ ဝင်သည်။
ရူပနုသဘော ရှိသော ရုပ်အဋ္ဌဝီသ သို့ မဝင်။ ထို့ကြောင့် နရူပက္ခန္ဓောဟု
ဟောတော်မူပါသည်။

ပိယရူပံ သာတရူပန္တိ။ ပ။ တဏှာဝတ္ထုဘူတံ တေဘူမကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
တသ္မာ ယံ ပဉ္စက္ခန္ဓသမုဒါယဘူတံ ပိယရူပံ သာတရူပံ။ တံ ဧကဒေသေန
ရူပက္ခန္ဓော ဟောတိတိ အာဟ ပိယရူပံ သာတရူပံ နရူပက္ခန္ဓောတိ။ ။
ယမိုက်မူလဋီကာ။

ပိယရူပံ သာတရူပန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပ။ တဏှာဝတ္ထုဘူတံ၊ တဏှာ၏ အာရုံ
အဖြစ်ဖြင့် တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တေဘူမကံ၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော တရားကို။
ဝေဒိတဗ္ဗံ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စက္ခန္ဓသမုဒါယဘူတံ၊ ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းဖြစ်
၍ဖြစ်သော ။ ပိယရူပံ၊ ပိယရုပ်သည်။ သာတရူပံ၊ သာတရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
တံ၊ ထို ပိယရုပ် သာတရုပ်သည်။ ဧကဒေသေန၊ တစိတ်တဒေသ အားဖြင့်။
ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပိယရူပံ သာတရူပံ န
ရူပက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း၏။

ဧကဒေသေန ရူပက္ခန္ဓော နသမုဒါယဝသေန။ ဣမသ္မိံ ဝိကပ္ပေ ပိယ
သာဘာဝံ ဘူတုပါဒါယရူပဉ္စ ရူပက္ခန္ဓေန သကလံ ခန္ဓပဉ္စကန္တိ ရူပက္ခန္ဓောတိ
ဝုတ္တန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ။ မဓုဋီကာ။

ဧကဒေသေန၊ တစိတ် တဒေသ အားဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။
သမုဒါယဝသေန၊ အပေါင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နရူပက္ခန္ဓော၊ မမည်။ ဣမသ္မိံ

ဝိကပေ၊ ဌံ။ ပိယသဘာဝံ၊ ချစ်အပ်သော သဘောရှိသော။ ဘူတုပါဒါယရူပဉ္စ၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်သည်၎င်း။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ နှင့်တကွ။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ ခန္ဓပဉ္စကဉ္စ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်၎င်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိသ္မိံ၊ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိအယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

ပိယသဘာဝတာယ ဝါ ရူပက္ခန္ဓော ပိယရူပေ ပဝိသတိ။ န ရူပနသဘာဝေနာတိ ပိယရူပံ သာတရူပံ ရူပံ နရူပက္ခန္ဓောတိ ဝုတ္တံ။

ယမိုက်မူလဒ္ဓိကာ။

ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ပိယသဘာဝတာယဝါ၊ ချစ်အပ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပိယရူပေ ဌံ။ ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ ရူပနသဘာဝေန၊ ရူပန သဘောအားဖြင့်။ နပဝိသတိ၊ မဝင်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပိယ။ ပ။ ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

ရူပနဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓပရိယာပန္နမ္ပိ စက္ခာဒိပိယသဘာဝမတ္တဝစနိစ္ဆာဝသေသရူပမေဝ အနုပ္ပဝိသတိ နရူပက္ခန္ဓန္တိ အာဟ ပိယသဘာဝ။ ပ။ နရူပက္ခန္ဓောတိ ဝုတ္တန္တိ။ ။ယမိုက်အနုဂဏ္ဍိကာ။

ရူပနဋ္ဌေန၊ ဖောက်ပြန်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ရူပက္ခန္ဓပရိယာပန္နမ္ပိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌ အကျိုးဝင်သည်လည်းဖြစ်သော။ စက္ခာဒိပိယသဘာဝမတ္တဝစနိစ္ဆာဝသေသရူပမေဝ၊ စက္ခာစသည်တို့သည် ချစ်အပ်သော သဘောမျှကို ဆိုလိုသော ကြွင်းသောရုပ်သို့သာလျှင်။ အနုပ္ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ ရူပက္ခန္ဓန္တိ၊ သို့။ နအနုပ္ပဝိသတိ၊ မဝင်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပိယသဘာဝ။ ပ။ နရူပက္ခန္ဓောတိ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

[မှတ်ချက်။ ။ပိယရုပ် သာတရုပ် ကောက်ရာဝယ် ရုပ်အဋ္ဌဝိသ ပါသင့် မပါသင့်။ ဝါဒအမျိုးမျိုး ထွက်လျက်ရှိသည်။ ဤ၌ အကျဉ်းမျှ ဖြစ်သောကြောင့် မရေးနိုင်]။

မေး။ ။ပိယရုပ် သာတရုပ်ဟူရာဝယ် တဏှာအာရုံပြုသော အခါသာလျှင် မည်သလော။ သို့တည်းမဟုတ် မပြုသော အခါ၌လည်း မည်သလော။

ဖြေ။ ။မစားသောအခါ၌လည်း စားခြင်းငှါ ထိုက်သောကြောင့် ဘောဇဉ် ဟူသော အမည်ကိုရသကဲ့သို့ တဏှာအာရုံမပြုသောအခါ၌လည်း ပြုခြင်းငှါထိုက်သောကြောင့် ပိယရုပ် သာတရုပ်ပင် မည်ပါသည်။

နခန္ဓာ နဝေဒနာက္ခန္ဓောတိတ္ထေ ပညတ္တိနိဗ္ဗာနသင်္ခါတာ ဓမ္မာ ခန္ဓာ နဟောန္တိ။ တေ ယသ္မာ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိပိ နဟောန္တိ။ တသ္မာ အာမန္တာတိ အာဟ။ ။ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

နခန္ဓာ နဝေဒနာက္ခန္ဓောတိတ္ထေ၊ ဌ။ ပညတ္တိနိဗ္ဗာနသင်္ခါတာ၊ ပညတ်နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်။ တေ၊ ထိုပညတ်နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိပိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဟူ၍လည်း။ နဟောန္တိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ နိ။

နခန္ဓာ နဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ အာမန္တာတိ ဝေ ခန္ဓသဒ္ဓပဝတ္တိယာ အဘာဝေ ဝေဒနာက္ခန္ဓသဒ္ဓပဝတ္တိယာ စ အဘာဝေါတိ ပဏ္ဏတ္တိသောဓန မတ္တမေဝ ကရောတိတိ ဒဠဗ္ဗံနအညဓမ္မသဗ္ဗာဝေါ ဇေဝတ္ထ ပမာဏံ။ ။
ယမိုက်မူလဋီကာ။

နခန္ဓာ နဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ အာမန္တာတိပေ၊ ဟူသောအခြင်းအရာဖြင့်။ ခန္ဓသဒ္ဓ ပဝတ္တိယာ၊ ခန္ဓသဒ္ဓါ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ အဘာဝေ၊ မရှိလတ်သော်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓ သဒ္ဓပဝတ္တိယာစ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓသဒ္ဓါ၏ဖြစ်ခြင်း၏လည်း။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နိ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဏ္ဏတ္တိသောဓနမတ္တမေဝ၊ အမည်ပညတ်ကို သုခိသင်ခြင်း မျှကိုသာလျှင်။ ကရောတိ၊ နိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ နိ။ အညဓမ္မသဗ္ဗာဝေါဝေ။ ခန္ဓာမည်သော တရားမှတစ်ပါးသော တရား၏ ထင်ရှားရှိခြင်းသည်သာလျှင်။ တေ၊ ဌ။ ပမာဏံ၊ တည်း။

သဒ္ဓဂ္ဂဟဏဉ္ဇေတ္ထ သဒ္ဓနိဗ္ဗနတ္တာ ပညတ္တိယာ သဒ္ဓသဘာဂတံ ဝါ သန္ဓာယ ကတံ။ ပဏ္ဏတ္တိသောဓနံဟေတံ။ တေနာဟပဏ္ဏတ္တိ သောဓနမတ္တ မေဝ ကရောတိတိ။ တေန နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗဿ ဓမ္မန္တရဿ အဘာဝံ ဒဿေ တိ။ ။ယမိုက် အနုဋီကာ။

စ၊ ဆက်။ တေ၊ ဤ နခန္ဓာ နဝေဒနာက္ခန္ဓောဟူသော ဝါကျ၌။ သဒ္ဓဂ္ဂဟဏံ၊ ခန္ဓသဒ္ဓါကို ယူခြင်းကို။ သဒ္ဓနိဗ္ဗနတ္တာ၊ သဒ္ဓါသို့အစဉ်လိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပညတ္တိယာ၊ အမည်ပညတ်၏။ သဒ္ဓသဘာဂတံဝါ၊ သဒ္ဓါနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကို လည်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကတံ၊ နိ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဇေ၊ သည်။ ပဏ္ဏတ္တိသောဓနံ၊ အမည်ပညတ်ကို သုခိသင်ခြင်းမျှတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ပဏ္ဏတ္တိသောဓနမတ္တ မေဝ ကရောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ နိ။ တေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗဿ၊ ထုတ်ဆောင် အပ်သော။ ဓမ္မန္တရဿ၊ တရားအထူး၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

ယသ္မာ ပိယရူပသာတရူပသင်္ခါတံ ဝါ ရူပံ ဟောတု ဘူတုပါဒါရူပံ ဝါ သဗ္ဗံ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတေဝ။ တသ္မာ အာမန္တာတိ ပဋိဇာနာ တိ။ ။ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပိယရူပသာတရူပသင်္ခါတံ၊ သော။ ရူပံဝါ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဘူတုပါဒါရူပံဝါ၊ သည်လည်း။ ဟောတု၊ စေ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ

သော ရုပ်သည်။ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့၌။ သင်္ကဟံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတေဝ၊
ရောက်သည်သာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဇာနာတိ၊
ဝန်ခံတော်မူ၏။

ပဏ္ဍိတိဝါရ ပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ

ဂဏ္ဍိစကား ရှင်းလင်းချက်

- မေး။ ။ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို အဘယ်ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသနည်း။
- ဖြေ။ ။ ပစ္စုပ္ပန်တရားကား ခံစားဆဲဖြစ်၍ သိလွယ်သောကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ဝါရကို
ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူပါသည်။
- မေး။ ။ ထိုနောက် အတိတဝါရကို အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူပါသနည်း။
- ဖြေ။ ။ အတိတ်တရားကား ခံစားဘူးသော တရားဖြစ်၍ အနာဂတ် တရားထက်
သိလွယ်သောကြောင့် အတိတဝါရကို ဟောတော်မူပါသည်။
- မေး။ ။ ထိုနောက် အနာဂတဝါရကို အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူပါသနည်း။
- ဖြေ။ ။ သုဒ္ဓဝါရသက်သက်ကို ပြုလိုသောကြောင့် အနာဂတဝါရကို ဟောတော်မူ
ပါသည်။ ။ (မိဿကဝါရတို့၌လည်း။ နည်းတူမှတ်လေ)။
- မေး။ ။ ပဝတ္တိဝါရ၌ ကာလအပြားကို အဘယ်ကြောင့် ခြောက်ပါးသာ ဟော
တော်မူသနည်း။ အတိတပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတအတိတ
သုံးပါးကို ထည့်၍ ကိုးပါးဟောသင့်သည် မဟုတ်ပါလော။
- ဖြေ။ ။ ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ၊ အနာဂတ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ၊ အတိတ၊
နာဂတ၊ ကာလခြောက်ပါးတို့ကိုသာ ဟောသင့်ပါသည်။ အတိတ-
ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတအတိတသုံးပါးကို ဆိုအပ်ပြီးသော
မိဿက ကာလပဋိလောမနှင့် တူနေသောကြောင့် ထည့်၍ ကိုးပါး
မဟောသင့်ပါ။

ကာလဘေဒါ ပနေတ္ထ ဆ ဝေ ဝုတ္တာ၊ အတိတေန ပစ္စုပ္ပန္နော အနာ
ဂတေန ပစ္စုပ္ပန္နော အနာဂတေန အတိတောတိ ဧတေ ပန တယော
ယထာ ဒဿိတာ၊ မိဿကကာလဘေဒါဝေ တယော န ဝိသု ဝိဇ္ဇန္တိတိ န
ဂဟိတာ။ တတ္ထ တတ္ထ ဟိ ပဋိလောမပုစ္ဆာဟိ အတိတေန ပစ္စုပ္ပန္နာဒယော
ကာလဘေဒါ ဒဿိတာ။

ပန၊ အဘိတပါးကို ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပဝတ္တိဝါရ၌။ ကာလဘေဒါ၊ ကာလ
 အပြားတို့ကို။ ဆဝေ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ကုန်၏။ အတိတေန ပစ္စုပ္ပန္နော၊
 ၎င်း။ အနာဂတေနပစ္စုပ္ပန္နော၊ ၎င်း။ အနာဂတေနအတိတော၊ ၎င်း။ ဣတိဧတေ
 တယော၊ ဤသုံးပါးသောကာလတို့ကို။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ကုန်၏။
 တထာ၊ ဖြင့်။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ကုန်သော ကာလတို့သည်။ တယော၊ ကုန်သော။
 မိဿကကာလဘေဒါဝေ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတ၊ အတိတာနာဂတ ကာလ
 အပြားတို့သာတည်း။ ဝိသံ၊ အသီးအခြား။ နဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။
 နဂဟိတာ၊ မယူအပ်ကုန်။ ဟိ၊ ထင်စွာပြဦးအံ့။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သော ယမက၌။
 ပဋိလောမပုစ္ဆာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အတိတေန ပစ္စုပ္ပန္နာဒယော၊ ကုန်သော။ ကာလဘေဒါ၊
 တို့ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ကုန်၏။ ။

မေး။ ။ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာမူလသည်ဝယ်။ ရှေးရှေးသော ရူပက္ခန္ဓာ စသည်
 ကို မူလီသုတ်၍ ဟောသကဲ့သို့ ပဝတ္တိဝါရ၌ အဘယ်ကြောင့် ရှေးရှေး
 သောခန္ဓာကို မူလီသုတ်၍ မဟောသနည်း။

ဖြေ။ ။ မရောသော ကာလအထူးရှိသော ဝါရတို့၌ အနက်ထူးမရှိသောကြောင့်
 ရှေးရှေးသောခန္ဓာကို မူလီသုတ်၍ မဟောပါ။

ပဝတ္တိဝါရေ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒိမူလကာနိ ပစ္စိမေနေဝ သဟ ယော
 ဇေတွာ တီဏိ ဒွေ ကေဉ္စ ယမကာနိ ဝုတ္တာနိ၊ နပုရိမေန။ ကသ္မာ အမိဿ
 က ကာလဘေဒေသု ဝါရေသု အတ္ထဝိသေသာဘာဝတော။ ။ ယမိုက်
 မူလအနုဋီကာ။

ပဝတ္တိဝါရေ ၌။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒိမူလကာနိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာမူ စသည်တို့ကို။
 ပစ္စိမေနေဝ၊ နောက်နောက်ဖြစ်သော ခန္ဓာနှင့်သာလျှင်။ သဟ၊ တကွ။ ယောဇေ
 တွာ။ ယှဉ်၍။ ယမကာနိ၊ တို့ကို။ တီဏိစ၊ တို့ကို၎င်း။ ဒွေစ၊ တို့ကို၎င်း။ ကေဉ္စ၊ ကို၎င်း။
 ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ပုရိမေန၊ ရှေးရှေးဖြစ်သောခန္ဓာနှင့်။ သဟ၊ ကွ။ နဝုတ္တာနိ၊ ကုန်။
 ကသ္မာ၊ ကား။ အမိဿက ကာလဘေဒေသု၊ မရောနှောသောကာလအထူးရှိကုန်
 သော။ ဝါရေသု၊ ဝါရတို့၌။ အတ္ထဝိသေသာဘာဝတော။ အနက်အထူးမရှိခြင်း
 ကြောင့်။ (နဝုတ္တာနိ)။ ။

မေး။ ။ ဥပ္ပါဒဝါရ၊ နိရောဓဝါရတို့၌ ပဝတ္တိအခါ နာမ်ရုပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း ဥပါဒ်၊
 ချုပ်ခြင်း ဘင်ရှိပါလျက် ဥပ္ပါဒ်နိရောဓ အဖြစ်ကို ဟောတော်မမူဘဲ
 အဘယ်ကြောင့် ပဋိသန္ဓေအခါ နာမ်ရုပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း ဥပါဒ်နှင့်
 စုတိအခါ နာမ်ရုပ်တို့၏ ချုပ်ခြင်း ဘင်ကိုသာ ဟောတော်မူသနည်း။

ဖြေ။ ။ ပဝတ္တိအခါ နာမ်ရုပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း ဥပါဒ်၊ ချုပ်ခြင်းဘင်ရှိသော်လည်း
 မျက်စိတမှတ်၌ ကုဋေတသိန်းခန့်ဖြစ်ပျက်ရကား၊ အလွန်လျင်မြန်သဖြင့်

ဝေဘန်၍ ပြခြင်းငှါ မလွယ်။ သို့အတွက် ဥပ္ပါဒနိရောဓ အဖြစ်ကို ဟော
တော်မမူပါ။ ပဋိသန္ဓေအခါ အသစ်ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း
ဥပါဒ, စုတိအခါ ဖြစ်သောနာမ်ရုပ်တို့၏ ပျက်ခြင်းဘင်ကိုသာ ပြခြင်းငှါ
လွယ်ကူသဖြင့် ၎င်းတို့ကိုသာ ဥပ္ပါဒနိရောဓ အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူပါ
သည်။

သကလေပိ ဟိ ဣမသ္မိံ ခန္ဓာယမကေ တတ္ထတတ္ထ ဥပ္ပန္နာနံ ပဝတ္ထေ
ယာဝမရဏာ ခန္ဓာနံ အပရိယန္တေသု ဥပ္ပါဒနိရောဓေသု ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ
လဟုပရိဝတ္တာနံ ဓမ္မာနံ ဝိနိဗ္ဗောဂံ ကတာ ဥပ္ပါဒနိရောဓေ ဒဿေတံ နသု
ကရန္တိ ပဝတ္ထိယံ ဥပ္ပါဒနိရောဓေ အနာမသိတာ အဘိနပံ ဝိပါက ဝဋ္ဋံ
နိပ္ပာဒယမာနေန နာနာကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တာနံ ပဋိသန္ဓိခန္ဓာနံ ဥပ္ပါဒံ ဒဿေတံ
သုခန္တိ ပဋိသန္ဓိဥပ္ပါဒဝသေနေဝ ဥပ္ပါဒဝါရော ကထိတော။ ဥပ္ပန္နဿ ပန
ဝိပါကဝဋ္ဋဿ ပရိယောသာနေန နိရောဓံ ဒဿေတံ သုခန္တိ မရဏကာ
လေ နိရောဓဝသေန နိရောဓဝါရော ကထိတော။ ။ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ဟိ၊ခွဲဦးအံ။ သကလေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဣမသ္မိံ ခန္ဓာယမကေ၌။
တတ္ထတတ္ထ၌။ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဝတ္ထေ၊ပဝတ္ထိအခါ၌။
ယာဝမရဏာ၊ စုတိတိုင်အောင်။ ခန္ဓာနံ၊တို့၏။ အပရိယန္တေသု၊အပိုင်းအခြားမရှိ
ကုန်သော။ဥပ္ပါဒနိရောဓေသု၊ဖြစ်ခြင်းချုပ်ခြင်းတို့သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၊ ထင်ရှား
ရှိကုန်သော်လည်း။လဟုပရိဝတ္တာနံ၊ လျင်သော အပြန်ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊
ရုပ်နာမ်တရားတို့၏။ ဝိနိဗ္ဗောဂံ၊ ခွဲခြားဝေဘန်ခြင်းကို။ကတာ၊ပြု၍။ ဥပ္ပါဒနိရော
ဓေတို့ကို။ ဒဿေတံ၊ငှါ။ နသုကရံ၊ မလွယ်။ဣတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ ပဝတ္ထိယံ၊၌။
ဥပ္ပါဒနိရောဓေတို့ကို။ အနာမသိတာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ အဘိနပံ၊ အသစ်ဖြစ်သော။
ဝိပါကဝဋ္ဋံ၊ ဝိပါကဝဋ္ဋကို။ နိပ္ပာဒယမာနေန၊ ပြီးစေတတ်သော။ နာနာကမ္မေန၊
ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဋိသန္ဓိခန္ဓာနံ၊ ပဋိသန္ဓေခန္ဓာတို့၏။ ဥပ္ပါဒံ၊
ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ သုခံ၊ လွယ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိသန္ဓိဥပ္ပါဒ
ဝသေနေဝ၊ပဋိသန္ဓေ၊ဥပါဒ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ဥပ္ပါဒဝါရော၊ဥပ္ပါဒဝါရကို။ကထိ
တော၊ ဟောအပ်၏။ ပန၊ ဥပ္ပါဒဝါရမှ တပါး၊ နိရောဓဝါရကို ဆိုဦးအံ။ ဥပ္ပန္နဿ၊
ဖြစ်ပြီးသော။ ဝိပါကဝဋ္ဋဿ၊၏။ ပရိယောသာနေန။ အဆုံးဖြစ်သော စုတိဖြင့်။
နိရောဓံ၊ ချုပ်ခြင်းကို။ ဒဿေတံ၊ငှါ။ သုခံ၊ လွယ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ မရဏ
ကာလေ၊ စုတိအခါ၌။ နိရောဓဝသေန၊ ချုပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ နိရောဓဝါရော၊
ကို။ ကထိတော၊၏။

မေး။ ။ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌ ဥပ္ပါဒတော ယာဝ နိရောဓမနာ စသည်ဖြင့် ပဋ္ဌာန်း
အဋ္ဌကထာဖွင့်သောကြောင့် ခဏတ္တယသမင်္ဂီကို ကောက်သင့်လျက်
အဘယ်ကြောင့် ဥပ္ပါဒကွဏကိုသာ ကောက်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့် ခဏတ္တယသမင်္ဂီကို ကောက်သင့်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော်လည်း မကောက်ရပါ။ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍကိုသာကောက်ရပါသည်။ ၎င်းကိုသာရည်၍ ဖွင့်ပါသည်။

ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဥပ္ပါဒတော ယာဝနိရောဓမနာ ဥဒ္ဓံ ပဇ္ဇတိ နိဗ္ဗတ္တတိတိ အတ္ထော။ အတ္တာနံ လဗ္ဘတိ။ ဥပ္ပါဒါဒယော တယောပိ ခဏော ပါပုဏာ တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ။

ဥပ္ပဇ္ဇတိတိကား။ ဥပ္ပါဒတော၊ ဥပါဒ်မှ။ ယာဝနိရောဓမနာ၊ ဘင်ရောက်သည်တိုင်အောင်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ပဇ္ဇတိ၊ ရောက်တတ်၏။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ (အတ္တာနံ၊ တို့ကို၊ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏)။ ဥပ္ပါဒါဒယော၊ ကုန်သော။ တယောပိ ခဏော သုံးပါးသော ခဏတို့သို့လည်း။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ယာဝနိရောဓမနာ ဥဒ္ဓံ ပဇ္ဇတိတိစ ဥပ္ပါဒါဒယော။ပ။ ပါပုဏာတိတိစ ဝစနေဟိ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ အာပဇ္ဇတိတိ အနုညာတံ ဝိယ ဟောတိ။ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍသမင်္ဂီယေဝ ပန ဝေ ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ပဋ္ဌာန်းမူလဋီကာ။

ယာဝ ။ပ။ ပဇ္ဇတိတိစ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပါဒါဒယော ။ပ။ ပါပုဏာတိတိစ၊ ၎င်း။ ဝစနေဟိ၊ စကားတို့ဖြင့်။ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ ။ ခဏတ္တယသမင်္ဂီသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အနုညာတံဝိယ၊ ခွင့်ပြုအပ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ အံ့။ ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍသမင်္ဂီယေဝ၊ လျှင်တည်း။ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။

မေး။ ။ဥပါဒ်ခဏသာ ယူရမည် ဖြစ်လျှင် ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍံ ပါပုဏာတိ မဆိုဘဲ တယောပိခဏာ ဟု ဆိုခြင်းသည် အဘယ်သို့ သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။အတိတ်လည်းမဟုတ်၊ အနာဂတ်လည်း မဟုတ်သော ခဏတစ်စိတ်ကို ခဏတ္တယ ဆိုသဖြင့် အသင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အနုတိတံ န အနာဂတံ ခဏောကဒေသံ ခဏတ္တယန္တိ ဝုတ္တံ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီ မူလဋီကာ။

အနုတိတံ၊ အတိတ်လည်းမဟုတ်သော။ န အနာဂတံ၊ အနာဂတ်လည်း မဟုတ်သော။ ခဏောကဒေသံ၊ ခဏတစ်စိတ်ကို၊ ခဏတ္တယန္တိ။ ခဏတ္တယဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

- မေး။ ။ ဇီဝိတဆက္ကဆိုသည်ကား အဘယ်တရားများကို ဆိုသနည်း။
- ဖြေ။ ။ မူလဋီကာ အလိုအားဖြင့် ဇီဝိတနဝက ကလာပ်တွင် ဂန္ဓ ရသ သြဇာကို ကြည့်၍ ဇီဝိတဆက္ကဟု ဆိုပါသည်။
- မေး။ ။ ကမ္မဇကလာပ် လေးစည်းဟူရာ၌ အဘယ်ကလာပ်များကိုဆိုပါသနည်း။
- ဖြေ။ ။ မူလဋီကာအလိုအားဖြင့် စက္ခုသတ္တက၊ သောတသတ္တက၊ ဝတ္ထုသတ္တက၊ ဇီဝိတဆက္ကလေးပါးကို၊ အဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် စက္ခုဒသက၊ သောတဒသက၊ ဝတ္ထုဒသက၊ ဇီဝိတနဝက လေးပါးကို ဆိုပါသည်။
- မေး။ ။ အတိတ်စသော တဆဲတပါးသော ရုပ်တို့ကို ပေါင်း၍ ရူပက္ခန္ဓာဟုဆိုခဲ့သော် ဇီဝိတနဝကသည် ပစ္စုပ္ပန်သာဖြစ်ခဲ့၏။ အတိတ်စသည် မဖြစ်ခဲ့။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာမည်သနည်း။
- ဖြေ။ ။ သမုဒ္ဒါသဒ္ဓါသည် တစိတ်တဒေသသော သမုဒ္ဒါရာ၌ ဖြစ်သကဲ့သို့ ခန္ဓာသဒ္ဓါသည် တခုခုသောခန္ဓာ၌ ရုဋ္ဌိအားဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာမည်ပါသည်။

ဝေဒနာဒိသုပေကေကသ္မိံ ၊ ခန္ဓသဒ္ဓေါတု ရုဋ္ဌိယာ။
 သမုဒ္ဒါဒေကဒေသေတု၊ သမုဒ္ဒါဒိရဝေါ ယထာ။

သစ္စသံခေပ အဋ္ဌကထာ။

သမုဒ္ဒါဒိရဝေါ၊ သမုဒ္ဒါစသောသဒ္ဓါသည်။ သမုဒ္ဒါဒေကဒေသေတု၊ သမုဒ္ဒါရာစသောတစိတ်တဒေသ၌။ ရုဋ္ဌိယာ၊ ရုဋ္ဌိအားဖြင့်။ ဝတ္ထုတိယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ခန္ဓသဒ္ဓေါ၊ ခန္ဓာသဒ္ဓါသည်။ ဝေဒနာဒိသုပိ၊ ဝေဒနာစသော ခန္ဓာတို့တွင်လည်း။ ဧကေကသ္မိံ၊ တခုခုသော ခန္ဓာ၌။ ရုဋ္ဌိယာ၊ ရုဋ္ဌိအားဖြင့်။ ဝတ္ထုတိ၊ ၎်။

မေး။ ။ (ပုရိမကောဋ္ဌာသနှင့် အရတူသော)ဟု ကောက်ရာဝယ်။ အဘယ်၏ ပုရိမကောဋ္ဌာသ ဖြစ်သနည်း။

ဖြေ။ ။ သရူပဒဿန ဝိဿဇ္ဇနာ၏ ပုရိမကောဋ္ဌာသ ဖြစ်ပါသည်။ (တနည်း) ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာ၏ ပုရိမကောဋ္ဌာသ ဖြစ်ပါသည်။

တံဝိဿဇ္ဇနဿ ပန ပုရိမကောဋ္ဌာသေန သဒိသတ္ထတာယ ပုရေ ပဉ္စော ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသသဒိသတ္ထတာယ ပစ္ဆောပဉ္စောတိ စ နာမံ ဝုတ္တံ။

ယမိုက်မူလဋီကာ။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ တံဝိဿဇ္ဇနဿ၊ ထိုသရူပဒဿနဝိဿဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေခြင်း ရှိသော ပဉ္စာ၏။ ပုရိမကောဋ္ဌာသေန၊ ပုရိမကောဋ္ဌာသနှင့်။ သဒိသတ္ထတာယ၊

တူသောအနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုရေပဉ္စောတိ စ၊ ပုရေပဉ္စောဟူ၍၎င်း။
ပစ္ဆိမကောဠာသသဒိသတ္တတာယ၊ ပစ္ဆိမကောဠာသနှင့် တူသော အနက်
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္ဆာပဉ္စောတိ စ၊ ပစ္ဆာပဉ္စောဟူ၍၎င်း။ နာမံ၊ ကို။
ဝုတ္တံ၊ ၏။

တံသရူပဒဿနေန ဝိဿဇ္ဇနံ တံဝိဿဇ္ဇနံ။ တံ ဝါ ယထာ ဝုတ္တံ
ဝိဿဇ္ဇနံ တေဿာတိ တံဝိဿဇ္ဇနော။ ။ယမိုက်အနုဂဏ္ဍိကော။

တံသရူပဒဿနေန၊ ထိုသရုပ်ကို ပြခြင်းဖြင့်။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ဖြေဆိုခြင်းတည်း။
တံဝိဿဇ္ဇနံ၊ ထိုသရုပ်ကိုပြ၍ ဖြေဆိုခြင်း။ ဝါ၊ ကား။ တေဿ၊ ထိုပဉ္စောအား။
ယထာ ဝုတ္တံ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော။ တံသရူပဒဿနံ၊ ထိုသရူပဒဿန
ဟုဆိုအပ်သော။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ဝိဿဇ္ဇနာသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
သော၊ ထိုပဉ္စောသည်။ တံဝိဿဇ္ဇနော၊ မည်၏။

မေး။ ။ပုရိမကောဠာသဟူသည် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရကိုဆိုသလော၊ သို့မဟုတ်
သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်ကိုပင် ဆိုသလော။

ဖြေ။ ။ဝိဿဇ္ဇနာပုဒ်ကို မဆိုလို၊ သန္နိဋ္ဌာန် ဥဒ္ဓေသပုဒ်ကို ဆိုပါသည်။
ပုရိမကောဠာသေနာတိ ပုရိမေန ဥဒ္ဓေသပဒေန။

ယမိုက်အနုဂဏ္ဍိကော။

ပုရိမကောဠာသေနာတိ၊ ကား။ ပုရိမေန၊ ရှေ့ဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓေသပဒေန၊
ဥဒ္ဓေသပုဒ်ဖြင့်။

သဒိသတ္တတာ စ သန္နိဋ္ဌာနသံသယပဒဝိသေသံ အဝိစာရေတွာ
ဧကေန ပဒေန သင်္ဂဟိတဿ ခန္ဓဿ ဥပ္ပါဒနိရောဓလာဘသာမည
မတ္တေန ပုရေပဉ္စာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ။ယမိုက်မူလဂဏ္ဍိကော။

စ၊ ဆက်။ သဒိသတ္တတာ၊ ပုရိမကောဠာသနှင့်တူသော အနက်ရှိသည်၏
အဖြစ်ကို။ သန္နိဋ္ဌာန သံသယ ပဒဝိသေသံ၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယဟူသောပုဒ် အထူး
ကို၊ အဝိစာရေတွာ၊ မစိစစ်မှု၍။ ဧကေန၊ သော။ ပဒေန၊ ပြဇာန်းမပြဇာန်း
သောယမကပုဒ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတဿ၊ ပေါင်း၍ ယူအပ်သော။ ခန္ဓဿ၊ ခန္ဓာ၏။
ဥပ္ပါဒ နိရောဓ လာဘသာမညမတ္တေန၊ ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကို ရခြင်းဖြင့် တူသည်၏
အဖြစ်မျှဖြင့်။ ပုရေပဉ္စာ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

မေး။ ။တုစ္ဆပဉ္စာ ဟူသည် အဘယ်ပဉ္စာကို ဆိုသနည်း။

ဖြေ။ ။(တုစ္ဆ ပဉ္စောတိပိ ဝုစ္စတိ)ဟု အဋ္ဌကထာ လာရကား မောဃပဉ္စာကိုပင်
ဆိုပါသည်။

မေး။ ။ပဋိက္ခေပဝိဿဇ္ဇနာနှင့် ပဋိသေဝဝိဿဇ္ဇနာတို့ အဘယ်သို့ ထူးခြားသနည်း။

ဖြေ။ ။သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အနက်ကို ပယ်သည်ကား ပဋိက္ခေပဝိဿဇ္ဇနာ။ သံသယပုဒ်၏ အနက်ကို ပယ်သည်ကား ပဋိသေဝဝိဿဇ္ဇနာ။ ဤသို့ထူးပါသည်။

သန္နိဋ္ဌာနတ္ထဿေဝ ပဋိက္ခိပနံ ပဋိက္ခေပေါ။ သံသယတ္ထနိဝါရဏံ ပဋိသေဝေတိ အယံ ပဋိက္ခေပပဋိသေဝေနံ ဝိသေသော။

ယမိုက်မူလဋီကာ။

သန္နိဋ္ဌာနတ္ထဿေဝ၊ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အနက်ကိုသာလျှင်။ ပဋိက္ခိပနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ပဋိက္ခေပမည်၏။ သံသယတ္ထနိဝါရဏံ၊ သံသယပုဒ်၏ အနက်ကို တားမြစ်ခြင်းသည်။ ပဋိသေဝေ၊ ပဋိသေဝမည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပဋိက္ခေပပဋိသေဝေနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။

မေး။ ။ပါဠိဂတိဝိဿဇ္ဇနာ၊ ပဋိသေဝဝိဿဇ္ဇနာတို့ကား သန္နိဋ္ဌာန်အရသာရှိ၍ သံသယအရမရှိကုန်ရကားအတူတူပင် ဖြစ်သည်မဟုတ်ပါလော။

ဖြေ။ ။မတူပါ။ ခန္ဓာတို့၏ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကို မြစ်ခြင်းကိုတားမြစ်၍ ဖြေသည်ကား (ဝါ) ပဋိသေဝ နှင့် အက္ခရာကိုပယ်၍ ဖြေသည်ကား ပါဠိဂတိဝိဿဇ္ဇနာ။ ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကိုမြစ်၍ ဖြေသည်ကား (ဝါ) ပဋိသေဝနော ဟု ဖြေသည်ကား ပဋိသေဝ ဝိဿဇ္ဇနာတို့ဖြစ်၍ ထူးခြားပါသည်။

ဥပ္ပတ္တိနိရောဓပဋိသေဝဿ ပဋိသေဝေနတ္ထံ ပါဠိဂတိယာ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ဥပ္ပတ္တိနိရောဓာနမေဝ ပဋိသေဝေနတ္ထံ ပဋိသေဝေန ဝိဿဇ္ဇနံ ကတန္တိ ဝေဒိတဗျံ။ ။ယမိုက်မူလဋီကာ။

ဥပ္ပတ္တိနိရောဓပဋိသေဝဿ၊ ခန္ဓာတို့၏ဖြစ်ခြင်းချုပ်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းကို။ ပဋိသေဝေနတ္ထံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှ။ ပါဠိဂတိယာ၊ ပါဠိဂတိဖြင့်။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ဖြေဆိုခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဥပ္ပတ္တိနိရောဓာနမေဝ၊ ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ပဋိသေဝေနတ္ထံ၊ ငှ။ ပဋိသေဝေန၊ ပဋိသေဝအားဖြင့်။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျံ၊ ၏။

ပဝတ္တိဝါရ ပြီး၏။

ပရိညာဝါရ

ဂဏ္ဍီစကားရှင်းလင်းချက်

မေး။ ။ပဝတ္တိဝါရ၌ ပုဂ္ဂလ၊ ဩကာသ၊ ပုဂ္ဂလောကာသဟု သုံးဝါရကို ဟောတော်မူပါလျက် ပရိညာဝါရ၌ အဘယ့်ကြောင့် ပုဂ္ဂလဝါရကိုသာ ဟောတော် မှုသနည်း။

ဖြေ။ ။အဖြေတူသောကြောင့် သုံးဝါရကို မဟောဘဲ ပုဂ္ဂလဝါရကိုသာ ဟောတော်မူပါသည်။

တနည်း...ပရိညာကိစ္စဟူသည် ပုဂ္ဂိုလ်အားသာလျှင်ဖြစ်သည်။ ဩကာသ၌မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလဝါရကိုသာ ဟောပါသည်။

ပုဂ္ဂလဝါရော ဩကာသဝါရော ပုဂ္ဂလောကာသဝါရောတိ ဣမေသု ပန တီသု ပုဂ္ဂလဝါရောဝ လဗ္ဘတိ။ နဣတရေ ဒွေ။ ကိံ ကာရဏာ သဒိသ ဝိဿဇ္ဇနတာယ။ ။ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ပုဂ္ဂလဝါရော၊ ၎င်း။ ဩကာသဝါရော၊ ၎င်း။ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရော၊ ၎င်း။ ဣတိဣမေသုတီသု၊ ဤသုံးပါးသောဝါရတို့တွင်။ ပုဂ္ဂလဝါရောဝ၊ ပုဂ္ဂလဝါရကိုသာလျှင်။ လဗ္ဘတိ၊ ၎င်း။ ဣတရေ၊ ကုန်သော။ ဒွေ၊ တို့ကို။ နလဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်။ ကိံ ကာရဏာ၊ ကား။ သဒိသဝိဿဇ္ဇနတာယ၊ တူသော အဖြေရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (နလဗ္ဘန္တိ)။

မေး။ ။ပရိညာဝါရ၌ ပဝတ္တိဝါရကဲ့သို့ စုတိ ပဋိသန္ဓေကို မဟောမူ၍ အဘယ့်ကြောင့်ပဝတ္တိကိုသာ ဟောသနည်း။

ဖြေ။ ။စုတိပဋိသန္ဓေအခါ၌ ပရိညာကိစ္စ မရှိသောကြောင့်။ ဝါ၊ မဖြစ်သောကြောင့်မဟောပါ။ ပဝတ္တိအခါကိုသာ ဟောတော်မူပါသည်။ ။ စုတိပဋိသန္ဓေကဏ္ဍ ပရိညာကိစ္စသာ အဘာဝါ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ရူပက္ခန္ဓပရိဇာနနဿ အဘာဝါ။ ။ယမိုက်အနုဋီကာ။
စုတိပဋိသန္ဓေကဏ္ဍ၊ စုတိပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ပရိညာကိစ္စဿ၊ ပရိညာကိစ္စ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။

ရူပက္ခန္ဓပရိဇာနနဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာကိုသိခြင်း၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ (အာမန္တာတိစ ကတံ)။

မေး။ ။ယော ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိဝယ် အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် တို့လည်း ရူပက္ခန္ဓာကို သိဆဲ ဖြစ်လျက်၊ ၎င်းတို့ကို မကောက်မူ၍ အဘယ့်ကြောင့် အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကိုသာ ကောက်သနည်း။

ဖြေ။ ။အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန်တို့လည်း ရူပက္ခန္ဓာကို သိဆဲဖြစ်သည်ကား မှန်၏။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့ကား ပရိညာကိစ္စ အပြီးသို့မရောက်ကုန်။ ဤ၌ ပရိညာကိစ္စ အပြီးသို့ ရောက်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကိုသာ ရည်၍ ဟောတော်မူသော ကြောင့် ၎င်းကိုသာ သာတိသယနည်းအားဖြင့် ကောက်ရပါသည်။

[မှတ်ချက်။ ။သာတိသယနည်း အဓိပ္ပါယ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ရေးသားအပ်သော ဓာတုကထာ အနုဂဏ္ဍိမှ ယူပါကုန်]။

ပရိဇာနာတိတိ ပဉ္စေသု အနုလောမနယေ ပရိညာကိစ္စဿ မတ္တကပ္ပတ္တံ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂိံ သန္ဓာယ အာမန္တာတိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပရိဇာနာတိတိပဉ္စေသုတို့၌။ အနုလောမနယေ၊ အနုလောမနယ၌။ ပရိညာ ကိစ္စဿ၊ ပရိညာကိစ္စ၏။ မတ္တကပ္ပတ္တံ၊ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော။ ဝါ၊ အပြီး အဆုံးသို့ရောက်သော။ အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂိံ ၊ အရဟတ္တမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ အာမန္တာတိ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၍။

မေး။ ။ယေစ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ နပဋိလဘိဿန္တိ၌ အလျင်းပင် မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ သည်ကို မရလတ္တံ့ဟု ဆိုသလော။ သို့မဟုတ် တဘဝ နှစ်ဘဝ စသည်၌ မရလတ္တံ့ သည်ကို မရလတ္တံ့ဟု ဆိုသလော။ ရှင်းလင်း၍ပြပါ။ ။

ဖြေ။ ။တဘဝ နှစ်ဘဝစသည်၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သည်ကို မဆိုလို။ များသော အားဖြင့် မဂ်ကိုဘယ်အခါမျှ မရလတ္တံ့သော သံသရာ သစ်ငုတ် မြေစောင့် သတ္တဝါ များကိုသာ ဆိုပါသည်။ ။

ဝဋ္ဋခါဏု နာမေသော သတ္တော ပထဝီဂေါပကော ယေဘုယျေန ဝေ ရူပဿ ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နတ္ထိ။ ။

သုတ်သီလက္ခန္ဓာ အဋ္ဌကထာ။

ဝဋ္ဋခါဏုနာမ၊ သံသရာသစ်ငုတ် မည်သော။ သော သတ္တော၊ ဤသတ္တဝါ သည်။ ပထဝီဂေါပကော၊ မြေစောင့်တည်း။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဝေရူပဿ၊ ဤသို့သဘောရှိသောသူအား။ ဘဝတော၊ ဘဝမှ။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထခြင်း သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ။

ဝဋ္ဋခါဏုနာမေသောတိ ဣဒံစနံ နေယျတ္ထံ၊ နနိတတ္ထံ။ တထာ ဟိ ပပဉ္စ သူဒနိယံ တံပနေသ ကေသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ နိယတော။ ဥဒါဟု အညသိန္တိ၊ ကေသ္မိံ ယေဝ နိယတော။ အာသေဝနဝသေန ပန ဒေဝ သိကံ ဒိဋ္ဌိံ ရောစေတိ ဝေါတိဝုတ္တံ၊ အကုသလံ ဟိ နာမေတံ အဗလံ ဒုဗ္ဗလံ။ နကုသလံဝိယ မဟာဗလံ။ တသ္မာ ကေသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ နိယတောတိ

ဝုတ္တံ။ အညထာ သမ္မတ္တနိယာမောဝိယ မိစ္ဆတ္တနိယာမောပိ အစ္စန္ဒိကော၊
 သိယာ။ နစအစ္စန္ဒိကော၊ သိယာ ယဒိ ဧဝံ ဝဋ္ဋခါဏု စောဒနာ ကထန္တိ
 အာဟ အာသေဝနဝသေနာတိ။ တထာ ဟိ ယထာ သကိံ နိမုဂ္ဂေါ နိမုဂ္ဂေါ
 သေ ဗာလောတိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဝဋ္ဋခါဏုစောဒနာယ ဒီပေတိ။ ပစ္စယေ ပဋိစ္စ
 အယံ တံ တံ ဒဿနံ ဩက္ခန္ဓောပန ကဒါစိ တပုဋ္ဌိပက္ခေ ပစ္စယေ ပဋိစ္စ
 တတောပိ သိသုက္ခိပနမဿ ဟောတိတိ နဝတ္တဗ္ဗံ။ တသ္မာ ဝေရူပဿဟိ
 ယေဘုယျေန ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံနာမ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ။ ။

သုတ်သီလက္ခန္ဓိကော။

ဝဋ္ဋခါဏုနာမေသောတိ ဣဒံဝစနံ၊ ဝဋ္ဋခါဏုနာမေသော ဟူသော ဤစကား
 သည်။ နေယျတ္ထံ၊ ဆောင်၍သိအပ်သော အနက်ရှိသောစကားတည်း။ နနိတတ္ထံ၊
 တိုက်ရိုက် သိအပ်သော အနက်ရှိသောစကားမဟုတ်။ တထာဟိ တတောဝေ၊
 ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ပပဉ္စသုဒနိယံ၊ ပပဉ္စသုဒနိ မည်သော မဇ္ဈိမနိကာယ် အဋ္ဌ
 ကထာ၌။ တံပနေသ။ပ။ ရောစေတိ ဝေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုဝဋ္ဋခါဏု
 နာမေသဟူသော စကားကို။ သေ သော၊ ဤသို့သည်။ ဧကသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ၊
 တခုသော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌သာလျှင်။ နိယတော၊ မြဲသလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။
 အညသ္မိံ၊ တပါးသောကိုယ်၏ အဖြစ်၌။ နိယတော၊ မြဲသလော။ ဣတိ၊ ဤကား
 အမေးတည်း။ ဧကသ္မိံ ယေဝ၊ တခုသောကိုယ်၏ အဖြစ်၌သာလျှင်။ နိယတော၊ မြဲ၏။
 ပန သစ္စံ၊ မှန်၏။ အာသေဝနဝသေန၊ အဖန်တလဲလဲ ထုံအပ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ဒေဝသိကံ၊ နေ့တိုင်း။ ဒိဋ္ဌိံ၊ အယူကို။ ရောစေတိဝေ၊ နှစ်သက်သည်သာတည်း။
 ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ဧတံ အကုသလံနာမ၊ ထိုအကုသိုလ်မည်သည်။ အဗလံ၊ အားမရှိ။
 ဒုဗ္ဗလံ၊ နည်းသောအားရှိ၏။ ကုသလံ ဝိယ၊ ကုသိုလ်ကဲ့သို့။ နမဟာဗလံ။ များ
 သော ကြီးသော အားမရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ နိယ
 တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ အညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာဖြင့်။ (အတ္ထေ
 ဂယုမာနေ) သမ္မတ္တနိယာမောဝိယ၊ သမ္မတ္တနိယာမတရားကဲ့သို့။ မိစ္ဆတ္တနိယာမော
 ပိ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမ တရားသည်လည်း။ အစ္စန္ဒိကော၊ ဧကန္တိကသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ
 သလော။ အစ္စန္ဒိကော၊ ဧကန္တိကသည်။ နစသိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ယဒိ နသိယာ၊
 အကယ်၍ဧကန္တိကမဖြစ်ငြားအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဧကန္တိကမဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။
 ဝဋ္ဋခါဏုစောဒနာ၊ ဝဋ္ဋခါဏုစောဒနာသည်။ ကထံ၊ အသို့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သော
 အမေးကိုနှလုံးသွင်း၍။ အာသေဝနဝသေနာတိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ တထာတံဝစနံ၊
 ထိုစကားသည်။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ သေဗာလော၊ ဤသို့မိုက်သည်။ သကိံ၊ တကြိမ်။
 နိမုဂ္ဂေါ၊ နှစ်မြုပ်သည်ရှိသော်။ နိမုဂ္ဂေါ၊ နှစ်မြုပ်သည်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ယထာ၊
 ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံတထာ၊ တူ။ ဝဋ္ဋခါဏုစောဒနာယ၊ ဖြင့်။ ဒီပေတိ၊ ပြတော်
 မူ၏။ အယံ၊ ဤသို့မိုက်သည်။ ပစ္စယေ၊ အယူကိုဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်း

တရားတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ အစွဲပြု၍။ တံတံဒဿနံ။ ထိုထိုအယူသို့။ သြက္ကန္တော၊ သက်ဝင်
ယုံကြည်၏။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ။ တပုဋ္ဌိပက္ခေ၊ ထို၏ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကုန်သော။
ပစ္စယေ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ တံတံဒဿနံ၊ သို့။ သြက္ကန္တော၊ ၍။ တတောပိ၊ ထိုအခါ
မှစ၍လည်း။ အဿ၊ ထိုသူမိုက်အား။ သီသုက္ခိပနံ၊ ဦးခေါင်းပေါ်ခြင်းသည်။
ဟောတိ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ နဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေရူပဿ၊ ဤသို့
သဘောရှိသော သူမိုက်အား။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဘဝတော၊
ဘဝသံသရာမှ။ ဝုဠာနံနာမ၊ ထခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၍။

ခန္ဓယမိုက် ပြီး၏။

အာယတနယမိုက်

ပဏ္ဍိတဝါရ

ဂဏ္ဍိစကား ရှင်းလင်းချက်

မေး။ ။ စက္ခာယတနသည်လည်း ဓမ္မပင်မည်ခဲ့၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ဓမ္မာယတန
တခုတည်းကိုသာ ဟောတော်မူဘဲ၊ အဘယ်ကြောင့် အာယတနတဆဲ့
နှစ်ပါး ဟောတော်မူသနည်း။

ဖြေ။ ။ ခြောက်ပါးသော ဝိညာဏ်အပေါင်းတို့ဖြစ်ရာ ဒွါရအာရုံတို့ကို ပိုင်းခြား
မှတ်သားစေခြင်းငှါ အာယတန တဆဲ့နှစ်ပါး ဟောတော်မူပါသည်။
စက္ခာဒယောပိ ဟိ ဓမ္မာဝေ။ ဧဝံ သတိ ဓမ္မာယတနမိစ္စေ အဝတ္တာ
ကသ္မာ ဒွါဒသာယတနာနိ ဝုတ္တာနိတိစေ။ ဆဝိညာဏ ကာယပ္ပတ္တိဒွါရ
ရမ္မဏဝဝတ္တာနတော။ ။ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ စက္ခာဒယောပိ၊ စက္ခုအစရှိသည်တို့သည်လည်း။ ဓမ္မာဝေ၊
ဓမ္မတို့သည်သာလျှင်တည်း။ ဧဝံသတိ၊ သော်။ ဓမ္မာယတနမိစ္စေ၊ ဓမ္မာယတနကို
သာလျှင်။ ဝါ၊ ဓမ္မာယတနတခုတည်းကိုသာလျှင်။ အဝတ္တာ၊ မဟောမူ၍။ ကသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဒွါဒသာယတနာနိ၊ တဆဲ့နှစ်ပါးသော အာယတနတို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊
သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ၊ အကယ်၍ စောဒနာငြားအံ့။ ဆဝိညာဏကာယပ္ပတ္တိ
ဒွါရရမ္မဏဝဝတ္တာနတော၊ ခြောက်ပါးသော ဝိညာဏ်အပေါင်းတို့၏ ဖြစ်ရာဒွါရ
အာရုံကို ပိုင်းခြား မှတ်သားသောကြောင့်။ (ဝုတ္တာနိ)။

မေး။ ။ ဒွါရအာရုံတို့ကို တပေါင်းတည်း ဟောတော်မူဘဲ အဘယ်ကြောင့်
အသီး ပိုင်းခြား၍ ဟောတော်မူသနည်း။

ဖြေ။ ။အာယတနကို ဟောတော်မူခြင်းမှာ ဒွါရအာရုံတို့ကို ဝေဘန်၍ ပြခြင်းငှါ ဟောတော် မူရကား ဒွါရအာရုံတို့ကို အသီးပိုင်းခြား၍ ဟောတော်မူပါ သည်။

ဒွါရာလမ္ဗဏဝိဘာဂဒဿနတ္ထာ ဟိ အာယတနဒေသနာ။

ဝိဘင်း အနုဒ္ဓိကာ။

ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုဦးအံ့။ အာယတနဒေသနာ၊ အာယတနကို ဟောတော်မူ ခြင်းသည်။ ဒွါရာလမ္ဗဏဝိဘာဂဒဿနတ္ထာ၊ ဒွါရအာရုံကို ဝေဘန်၍ ပြခြင်းအကျိုး ရှိ၏။

မေး။ ။အဘယ့်ကြောင့် အာယတနမည်သနည်း။

ဖြေ။ ။စိတ်စေတသိက်တို့ လုံ့လပြုရာ (ဝါ) မိမိတို့၏ ကိစ္စကို ပြုရာဖြစ်သော ကြောင့် အာယတန မည်ပါသည်။

တနည်း...ဒွါရအာရုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော စိတ်စေတသိက်တို့ကို ချဲ့တတ်သောကြောင့် အာယတန မည်ပါသည်။

တနည်း...ရှည်စွာသော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲကို ဆောင်တတ် ဖြစ်စေတတ်သော ကြောင့် အာယတန မည်ပါသည်။

စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အာယတန္တိ ဝါယမန္တိ ဧတ္ထ စက္ခုရူပါဒီသုတိ အာယတနာနိ။ ။တေ ဝါ အာယဘူတေ ဓမ္မေ တနောန္တိ ဝိတ္တာရေန္တိတိ အာယတနာနိ။ ။အာယတံ ဝါ သံသာရဒုက္ခံ နယန္တိ ပဝတ္တယန္တိတိ အာယတနာနိ။

ဧတ္ထ စက္ခုရူပါဒီသုတ္တိစက္ခုဒွါရရူပါရုံစသည်တို့၌။ စိတ္တစေတသိကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ အာယတန္တိ၊ ဝါယမန္တိ၊ လုံ့လပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာယတနာနိ၊ အာယတနမည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ အာယဘူတေ၊ ထိုဒွါရအာရုံတို့၌ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ တေဓမ္မေ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့ကို။ တာနိ၊ ထိုစက္ခုဒွါရ ရူပါရုံစသည်တို့ကို။ တနောန္တိ ဝိတ္တာရေန္တိ၊ ချဲ့တတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာယတနာနိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ အာယတံ၊ ရှည်စွာ သော။ သံသာရဒုက္ခံ၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲကို။ နယန္တိပဝတ္တယန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ် ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာယတနာနိ၊ ကုန်၏။

ဝါယမန္တိတိ အတ္တနော ကိစ္စံ ကရောန္တိဓ္စေဝ အတ္ထော။

ဝိဘင်းမူလဒ္ဓိကာ။

ဝါယမန္တိတိ၊ ကား။ အတ္တနေော၊ မိမိ၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စကို။ ကရောန္တိဝေ၊ ပြုကုန်သည် သာတည်း။ ဣတိအယ၊ ကား။ အဿ၊ ထိုဝါယမန္တိဟူသောပုဒ်၏။ အတ္ထော၊ တည်း။

တနည်း...စိတ်စေတသိက်တို့၏ နေရာဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ တည်ရာဖြစ်သော ကြောင့်၎င်း။ စုဝေးရာ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ အကြောင်းဖြစ်သော ကြောင့်၎င်း။ အာယတနမည်ပါသည်။

သဉ္ဇာတိဒေသေ ဟေတုမှိ၊ ဝါသဋ္ဌာနာကရေသုစ။
သမောသရဏဋ္ဌာနေစာ၊ ယတနံ ပဒပူရဏေ။ ။

အဘိဓာနပုဒ်ပိကာ။

အာယတနံ၊ အာယတနသဒ္ဒါသည်။ သဉ္ဇာတိဒေသေ၊ ဖြစ်ရာအနက်၌၎င်း။ ဟေတုမှိ၊ အကြောင်းအနက်၎င်း။ ဝါသဋ္ဌာနာကရေသုစ၊ နေရာအနက်၊ တည်ရာ အနက်တို့၌၎င်း။ သမောသရဏဋ္ဌာနေစာ၊ စုဝေးရာအနက်၌၎င်း။ ပဒပူရဏေ၊ ပုဒ်ပြည့် ခြင်းအနက်၌၎င်း။ သိယာ၊ ၎င်း။

[မှတ်ချက်။ ။ ၎င်းခြောက်ပါးသောအနက်တို့တွင် ပဒပူရဏအနက်၌ မဖြစ်။ ကြွင်းသောအနက်ငါးပါးတို့၌သာ ဖြစ်သည်ဟုမှတ်]။ ။

တန္နိဿယာရမ္မဏဘာဝေန တတ္ထေဝ ဥပ္ပတ္တိတော။ ။ (သဉ္ဇာတိ ဒေသ)။ ။ တေသံ အဘာဝေ အဘာဝတော။ ။ (ဟေတု)။ ။ တဒါယတ္တဝုတ္တိတယ။ ။ (ဝါသဋ္ဌာန)။ ။ တန္နိဿိတတ္တာ တဒါ ရမ္မဏတ္တာစ။ ။ (အာကရ)။ ။ တတ္ထ တတ္ထ ဝတ္ထုဒ္ဓါရာရမ္မဏဝသေန သမောသရဏတော။ ။ (သမောသရဏဋ္ဌာန)။ ။

ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

တန္နိဿယာရမ္မဏဘာဝေန၊ ထိုစက္ခုပသာဒစသည်လျှင် မှီရာအာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုစက္ခုပသာဒစသည်တို့၌သာလျှင်။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်။ ။ တေသံ၊ ထိုစက္ခုအစရှိသည်တို့၏။ အဘာဝေ၊ မဖြစ်သည်ရှိသော်။ တေသံ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တို့၏။ အဘာဝတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ။ တဒါယတ္တ ဝုတ္တိတယ၊ ထိုစက္ခုပသာဒစသည်တို့နှင့်စပ်၍ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ။ တန္နိဿိတတ္တာစ၊ ထိုစက္ခုပသာဒစသည်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ တဒါ ရမ္မဏတ္တာစ၊ ထိုစက္ခုပသာဒစသည်ကိုအာရုံပြုသောကြောင့်၎င်း။ ။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သော စက္ခုပသာဒစသည်၌။ ဝတ္ထုဒ္ဓါရာရမ္မဏဝသေန၊ မှီရာဒွါရအာရုံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သမောသရဏတော၊ စုဝေးသောကြောင့်။ ။

မေး။ ။အာယတနတဆဲ့နှစ်ပါးတို့တွင် စက္ခုစသောခြောက်ပါးကို အဘယ်ကြောင့်ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသနည်း။

ဖြေ။ ။အဇ္ဈတ္တိက၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ ဝိသယီ၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့ကိုသာလျှင် ရှေးဦးစွာပြသင့်သောကြောင့် ဟောတော်မူပါသည်။ အဇ္ဈတ္တိကဘာဝေနေဝစ ဝိသယီဘာဝေနစ အဇ္ဈတ္တိကာနံ ပဌမံ ဒဿေတဗ္ဗတံ ဒဿေတိ။ ။ဝိဘင်းမူလဋီကာ။

အဇ္ဈတ္တိကဘာဝေနေဝစ၊ အဇ္ဈတ္တိက၏အဖြစ်ဖြင့် သာလျှင်၎င်း။ ဝိသယီဘာဝေနစ၊ ဝိသယီ၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ အဇ္ဈတ္တိကာနံ၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့၏။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဒဿေတဗ္ဗတံ၊ ပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

မေး။ ။အဇ္ဈတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးတို့တွင် အဘယ်ကြောင့် စက္ခာယတနကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူပါသနည်း။

ဖြေ။ ။သနိဒဿနသပုဋိဃရုပ်ကိုအာရုံပြုသဖြင့် ထင်ရှားသောကြောင့် စက္ခာယတနကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူပါသည်။

[မှတ်ချက်။ ။သောတာယတနစသည်၊ ဗာဟိရာယတန စသည်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း ဟောခြင်းအကြောင်းတို့ကို အမေးအဖြေနှင့်တကွ သာဓကပါဌ်အနက်ကို ထောက်၍သိကြပါကုန်]။

အဇ္ဈတ္တိကာယတနေသု သနိဒဿနသပုဋိဃာရမ္မဏတ္တာ စက္ခာယတနံ ဝိဘူတန္တိ တံ ပဌမံ ဝုတ္တံ။ တဒနန္တရံ အနိဒဿနသပုဋိဃာရမ္မဏာနိ ဣတရာနိ။ တတ္တာပိ အသမ္ပတ္တဂ္ဂါဟကသာမညေန စက္ခာယတနာနန္တရံ သောတာယတနံဝုတ္တံ။ ဣတရေသု သီဃတရံ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏသမတ္တတ္တာ ဃာနာယတနံ ပဌမံ ဝုတ္တံ၊ ပုရတော ဌပိတမတ္တဿ ဟိ ဘောဇနာဒိကဿ ဂန္ဓော ဝါတနုသာရေန ဃာနေ ပဋိဟညတိ။ တဒနန္တရံ ပန ပဒေသဝုတ္တိ သာမညေန ဇိဝှိယတနံ ဝုတ္တံ။ တတော သဗ္ဗဋ္ဌာနိကံ ကာယာယတနံ၊ တတော ပဉ္စန္ဒမ္ပိ ဂေါစရဂ္ဂဟဏသမတ္တံ မနာယတနံ။ ။အဘိဓမ္မတ္တ ဝိဘာဝနီဋီကာ။

အဇ္ဈတ္တိကာယတနေသု၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတနခြောက်ပါးတို့တွင်။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ သနိဒဿနသပုဋိဃာရမ္မဏတ္တာ၊ သနိဒဿနသပုဋိဃရုပ်လျှင် အာရုံရှိသောကြောင့်။ ဝိဘူတံ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ။တဒနန္တရံ၊ ထိုစက္ခာယတန၏ အခြားမဲ့၌။ အနိဒဿနသပုဋိဃာရမ္မဏာနိ၊ အနိဒဿနသပုဋိဃလျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ ဣတရာနိ၊ ဤမှတစ်ပါးသော အာယတနတို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ တတ္တာပိ၊ တွင်လည်း။ အသမ္ပတ္တဂ္ဂါဟက

သာမညေန၊ အသမ္ပတ္တဂ္ဂါဟကချင်း တူသဖြင့်။ စက္ခာယတနာနန္တရံ၊ ဌ။ သောတာ
 ယတနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။ ဣတရေသု၊ တို့တွင်။ သီသတရံ၊ လျင်မြန်စွာ။
 အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏသမတ္တတ္တာ၊ အာရုံကို ယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 သာနာယတနံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ပုရတော၊ ရှေ့မှ။
 ဌပိတမတ္တဿ၊ ထားကာမျှဖြစ်သော။ ဘောဇနာဒိကဿ၊ ဘောဇဉ်အစရှိသည်
 ၏။ ဂန္ဓော၊ အနံ့သည်။ ဝါတာနုသာရေန၊ လေသို့အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ သာနေ၊
 သာနပသာဒဌံ။ ပဋိဟညတိ၊ ထိခိုက်၏။ ပန၊ ကား။ တဒနန္တရံ၊ ထိုသာနာယတန
 ၏ အခြားမဲ့၌။ ။ ပဒေသဝုတ္တိသာမညေန၊ ကိုယ်၏တစိတ်တဒေသဖြစ်ချင်း
 တူသဖြင့်။ ဇိဝါယတနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။ တတော၊ မှ။ သဗ္ဗဋ္ဌာနိကံ၊ အလုံးစုံ
 သောကိုယ်၌ပြန်နဲ့ တတ်သော။ ကာယာယတနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။ တတော၊ မှ။
 ပဉ္စန္ဒမ္ပိ၊ ငါးပါးသော ပသာဒရုပ်တို့၏ လည်း။ ဂေါစရဂ္ဂဟဏသမတ္တံ၊ အာရုံကို
 ယူခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သော။ မနာယတနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

မေး။ ။ ဒိဗ္ဗစက္ခ၊ ပညာစက္ခ၊ ဗုဒ္ဓစက္ခ၊ သမန္တစက္ခ၊ မေဗ္ဗစက္ခဟု စက္ခငါးပါးရှိရာ
 ဒိဗ္ဗစက္ခနှင့် ပညာစက္ခနှစ်ပါးကိုသာ အဘယ်ကြောင့် သရုပ်ထုတ်၍
 ဟောတော်မူပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ ဒိဗ္ဗစက္ခ၊ ပညာစက္ခ နှစ်ပါးသာ နီးစပ်၍ ဟောတော်မူပါသည်။
 ကြွင်းသုံးပါးတို့ကား အလွန်ဝေးသောကြောင့် ဟောတော်မမူပါ။

ဣတရေသံ ဧတ္ထ သုဝိဒုရဘာဝတော။ ။ တတ္ထ တံ ဝုစ္စတေ အတ္ထဒ္ဓယ
 မေဝ ဝတော ပါရိသေသေနာတိ။ ဣတရေသံ ဧတ္ထ သုဝိဒုရဘာဝတော။ ။

ယမိုက်အနုဋီကာ။

ဧတ္ထ၊ ဤငါးပါးသောစက္ခတို့တွင်။ ဣတရေသံ၊ ဤဒိဗ္ဗစက္ခ၊ ပညာစက္ခမှတစ်ပါး
 ကုန်သော စက္ခတို့၏။ သုဝိဒုရဘာဝတော၊ အလွန်ဝေးသောကြောင့်တည်း။
 တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော စက္ခတို့တွင်။ ပါရိသေသေန၊ ပါရိသေသနည်းအား
 ဖြင့်။ ဝတော၊ ဟောတော်မူ၍။ တံအတ္ထဒ္ဓယမေဝ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခ၊ ပညာစက္ခဟူသော
 အနက်နှစ်ပါးကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။

မေး။ ။ သမ္မာဝါစာစသောဝိရတိသုံးခုတို့ကိုအဘယ်ကြောင့်သီလက္ခန္ဓဆိုသနည်း။

ဖြေ။ ။ သမ္မာဝါစာစသော ဝိရတိသုံးခုတို့ကား။ ဝိရတိသီလ အဖြစ်ဖြင့် ဇာတ်
 တူရကား သီလက္ခန္ဓာဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သောကြောင့် သီလက္ခန္ဓာဆိုပါသည်။

သမ္မာဝါစာဒယော တယော သီလမေဝ။ တသ္မာ တေ၊ သဇာတိတော
 သီလက္ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတာ။ ။ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

သမ္မာဝါစာဒယော၊ သမ္မာဝါစာအစရှိကုန်သော။ တယော၊ သုံးပါးတို့သည်။ သီလမေဝ၊ သီလသာလျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တေ၊ ထိုသမ္မာဝါစာ အစရှိသည်တို့ကို။ သဇာတိတော၊ ဇာတ်တူသောအားဖြင့်။ သီလက္ခန္ဓေန၊ သီလက္ခန္ဓာဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ သင်္ဂြိုဟ်ရေတွက်အပ်ကုန်၏။

မေး။ ။သမ္မာသမာဓိမှာ သမာဓိဖြစ်၍ သမာဓိက္ခန္ဓာဆိုတန်စေ။ သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသတိတို့ကို သမာဓိက္ခန္ဓာဆိုခြင်းမှာ အသို့သင့်နိုင်အံ့နည်း။

ဖြေ။ ။သင့်ပါသည်။ သမာဓိသည် မိမိသဘောအားဖြင့် အာရုံသို့မတက်ရောက် နိုင်။ ဝီရိယဖြင့် အားထုတ်ခြင်း၊ သတိဖြင့် မမေ့လျော့ခြင်း အကူ အညီရမှသာ တက်ရောက်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် သမာဓိကို သဘော အားဖြင့် သမာဓိက္ခန္ဓာ၊ ဝီရိယ သတိ တို့ကို သမာဓိအားလျှောက်ပတ် သော ကြိယာအားဖြင့် (ဝါ) သမာဓိ၏ အကူအညီဖြင့် သမာဓိက္ခန္ဓာဆို ပါသည်။

သမ္မာဝါယာမာဒိသု ပန တီသု သမာဓိ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အာရမ္မဏေ ဧကဂ္ဂဘာဝေန အပေတုံ နသက္ကောတိ။ ဝီရိယေန ပဂ္ဂဟဏကိစ္စံ သာဓေဇ္ဇေန သတိယာစ အပိလာပနကိစ္စံ သာဓေဇ္ဇိယာ လဒ္ဓုပကာရော ဟုတုာ သက္ကောတိ။ပ။တသ္မာ သမာဓိယေဝေတ္ထ သဇာ တိတော သမာဓိက္ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတော၊ ဝါယာမသတိယော ပန ကြိယ တော သင်္ဂဟိတာ ဟောန္တိ။

ဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ။

ပန၊ အဘို့တပါးကို ဆိုဦးအံ့။ သမ္မာဝါယာမာဒိသု၊ သမ္မာဝါယာမ အစရှိကုန် သော။ တီသု၊ သုံးပါးတို့၌။ သမာဓိ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘော အားဖြင့်။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဧကဂ္ဂဘာဝေန၊ တည်ကြည်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အပေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ နသက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဝီရိယေန၊ သည်။ ပဂ္ဂဟဏကိစ္စံ၊ အားထုတ်ခြင်းကိစ္စကို။ သာဓေဇ္ဇေန၊ ပြီးစေသဖြင့်၎င်း။ သတိယာ၊ သတိသည်။ အပိလာပနကိစ္စံ၊ မမေ့လျော့ခြင်းကိစ္စကို။ သာဓေဇ္ဇိယာစ၊ ပြီးစေသဖြင့်၎င်း။ လဒ္ဓုပကာရော၊ ရအပ်သော အထောက်အပံ့ရှိသည်။ ဟုတုာ၊ ၍။ သက္ကောတိ၊ ၏။ပ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသုံးပါးသော တရားတို့တွင်။ သမာဓိယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သဇာတိတော၊ မိမိသဘောအားဖြင့်။ သမာဓိက္ခန္ဓေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ဝါယာမသတိယောပန၊ ဝါယာမ သတိတို့ကိုကား။ ကြိယတော၊ သမာဓိအား လျှောက်ပတ်သော ကြိယာအားဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

မေး။ ။ပညာက္ခန္ဓ၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပညာပင်ဖြစ်၍ ပညာက္ခန္ဓဟု ဆိုတန်စေ။
သမ္မာ သင်္ကပ္ပကို ပညာက္ခန္ဓဟု ဆိုခြင်းကား အသို့သင်္ခိုင် အံ့နည်း။

ဖြေ။ ။သင့်ပါသည်။ ပညာသည်သဘောအားဖြင့် အနိစ္စသော အာရုံကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်။ ဝိတက်သည် ပြန်လှန်၍ ပေးမှသာလျှင် တတ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိကို သဘောအားဖြင့် ပညာက္ခန္ဓ၊ သမ္မာ သင်္ကပ္ပကို ပညာနှင့်တူသော ကိစ္စအားဖြင့် ပညာက္ခန္ဓ ဆိုပါသည်။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပသုပိ ပညာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ အာရမ္မဏံ နိစ္ဆေတံ နသက္ကောတိ။ ဝိတက္ကေန ပန အာကော ဣတော အာကောဣတော ဒေန္တေ သက္ကောတိ။ပ။ တသ္မာ ဣဓ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ယေဝ သဇာတိတော ပညာက္ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတော။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပန ကြိယတော သင်္ဂဟိတော ဟောတိ။

ဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပသုပိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပတို့တွင်လည်း။ ပညာ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ နိစ္ဆေတံ၊ ငှါ။ နသက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဝိတက္ကေန ပန၊ သည်ကား။ အာကောဣတော၊ အာကောဣတော၊ ပြောင်းပြန်၍ ပြောင်းပြန်၍။ ဒေန္တေ၊ ပေးအပ်သည်ရှိသော်။ သက္ကောတိ၊ ၎င်း။ပ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ၌။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သဇာတိတော၊ မိမိသဘောအားဖြင့်။ ပညာက္ခန္ဓေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၎င်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါပန၊ ကိုကား။ ကြိယတော၊ ပညာနှင့်တူသော ကိစ္စအားဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

မေး။ ။အနံ မဟုတ်ဘဲလျက် သီလစသည်ကို အဘယ်ကြောင့် ဂန္ဓ ဆိုသနည်း။

ဖြေ။ ။အနံ မဟုတ်သော်လည်း ပြန့်နှံ့ ထင်ရှားသော အနက်ကြောင့် ဂန္ဓ ဆိုပါသည်။

သီလဂန္ဓောတိအာဒိနိ ဝါယနဋ္ဌေန သီလာဒိနံ ယေဝ နာမာနိ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

သီလဂန္ဓောတိအာဒိနိ၊ သီလဂန္ဓောအစရှိသည်တို့သည်။ ဝါယနဋ္ဌေန၊ ပြန့်နှံ့ ထင်ရှားတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ သီလာဒိနံယေဝ၊ သီလအစရှိသည် တို့၏လျှင်။ နာမာနိ၊ အမည်တို့တည်း။

ဝါယနဋ္ဌေနာတိ ပသာရဏဋ္ဌေန ပါကဋ္ဌဘာဝဋ္ဌေနဝါ။

ယမိုက်မူလဋီကာ။

ဝါယနဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ပသာရဏဋ္ဌေန ပါကဋ္ဌဘာဝဋ္ဌေန ဝါ၊ ပြန့်နှံ့၍ဖြစ်
သော အနက်သဘောကြောင့်။

ဝါယနံ သဝိသယေ ဗျာပေတွာ ပဝတ္တနံ။ပ။ ယသ္မာ ပန သဝိသယဗျာ
ပနံ တတ္ထ ပသဋ္ဌဘာဝေါ ပါကဋ္ဌဘာဝေါ ဝါ ဟောတိ။ တသ္မာ ပသာရဏ
ဋ္ဌေန ပါကဋ္ဌဘာဝဋ္ဌေန ဝါတိ ဝုတ္တံ။အတ္တနော ဝတ္ထုဿ သူစနံဝါ ဝါယနံ။
ယမိုက်အနုဋီကာ။

သဝိသယေ၊ မိမိအာရုံ၌။ ဗျာပေတွာ၊ ပြန့်နှံ့စေ၍။ ဝါယနံ ပဝတ္တနံ၊ ဖြစ်ခြင်း
တည်း။ပ။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဝိသယဗျာပနံ၊ မိမိတို့
အာရုံ၌ ပြန့်နှံ့ခြင်းသည်။တတ္ထ၊ ထိုအာရုံ၌။ ပသဋ္ဌဘာဝေါ ဝါ၊ပြန့်နှံ့သောအဖြစ်
သည်၎င်း။ ပါကဋ္ဌဘာဝေါဝါ၊ ထင်ရှားသောအဖြစ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပသာရဏဋ္ဌေန ပါကဋ္ဌဘာဝဋ္ဌေန ဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဝါ
ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝတ္ထုဿ၊ဝတ္ထုကို။ သူစနံ၊ ပြခြင်းသည်။ ဝါယနံ၊ ဝါယန
မည်၏။

ဂန္ဓေတိ အတ္တနော ဝတ္ထု သူစေတိတိ ဂန္ဓော။ ။အတ္တနော၊ ၎င်း။
ဝတ္ထု၊ မှီရာဝတ္ထုကို။ ဂန္ဓေတိ သူစေတိ၊ ပြတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဂန္ဓော၊ ၎င်း။

မေး။ ။အရသာမဟုတ်ဘဲလျက် အတ္တ စသည်ကို အဘယ်ကြောင့် ရသဆိုပါသ
နည်း။

ဖြေ။ ။အရသာ မဟုတ်သော်လည်း ချိုမြိန်သာယာအပ်သော အနက်သဘော
ကြောင့် အတ္တ စသည်ကို ရသ ဆိုပါသည်။

အတ္တရသောတိ အာဒိနိပိ သာဒုမဓုရဋ္ဌေန အတ္တာဒိနံ ယေဝ နာမာနိ။
ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

အတ္တရသောတိအာဒိနိပိ၊ တို့သည်လည်း။ သာဒုမဓုရဋ္ဌေန၊ ချိုမြိန်သာယာ
အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ အတ္တာဒိနံယေဝ၊ အတ္တ အစရှိသည်
တို့၏သာလျှင်။ နာမာနိ၊ အမည်တို့တည်း။

ရသန္တိ အဿာဒေန္တိ တံတံ သတ္တာတိ ရသော။ ။သတ္တာ၊ တို့သည်။ တံတံ၊
ထိုထိုတရားကို။ ရသန္တိအဿာဒေန္တိ၊ သာယာတတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။
ရသော၊ မည်၏။

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ

ဂဏ္ဍိစကား မှင်းလင်းချက်

မေး။ ။စက္ခာယတနမူ၌ သဒ္ဓါယတနမူလီသ္မတ်၍ ဟောသင့်သလော၊ မဟော သင့်သလော။မဟောသင့်က စက္ခာယတနမူလကာနိ ကောဒသ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို အဘယ်သို့ ယူရအံ့နည်း။

ဖြေ။ ။မဟောသင့်ပါ။ သို့သော်လည်း စုတိပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့် ဥပါဒိန္န ဖြစ်သော ဝဋ်တရား၏ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကို ဟောရာဖြစ်သော ပဝတ္တိ ဝါရ၌ သဒ္ဓါယတနအတွက် ဝိဿဇ္ဇနာ မရသော်လည်း ပုစ္ဆာမှ ရသည်ကို သင်္ဂြိုဟ်၍ ဟောတော်မူသည်ဟု ယူရပါသည်။

ပဝတ္တိဝါရေ စက္ခာယတနမူလာနိ ကောဒသာတိ ပဋိသန္ဓိ စုတိဝသေန ဥပါဒိန္နပဝတ္တဿ ဥပါဒိန္နရောဓဝစနေ တေသ္မိံ အလဗ္ဘမာနဝိဿဇ္ဇနမ္ပိ သဒ္ဓါယတနေန သဒ္ဓိံ ယမကံ ပုစ္ဆာမတ္တလာဘေန သင်္ဂဏ္ဍိတော ဝဒတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။ယမိုက်မူလဒ္ဓိကာ။

ပဝတ္တိဝါရေ၊ ။ စက္ခာယတနမူလာနိ ကောဒသာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ပဋိသန္ဓိစုတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥပါဒိန္နပဝတ္တဿ၊ ဥပါဒိန္နဖြစ်သော ဝဋ်တရား၏။ ဥပါဒိန္နရောဓဝစနေ၊ ဖြစ်ခြင်းချုပ်ခြင်းကို ဟောရာဖြစ်သော။ တေသ္မိံ၊ ထိုပဝတ္တိ ဝါရ၌။ အလဗ္ဘမာနဝိဿဇ္ဇနမ္ပိ၊ မရအပ်သော အဖြေရှိသော်လည်း။ သဒ္ဓါယတ နေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ ယမကံ၊ ကို။ ပုစ္ဆာမတ္တလာဘေန၊ ပုစ္ဆာမျှကိုရခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဏ္ဍိတော၊ ။ ဝဒတိ၊ ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ။

မေး။ ။အဘယ်ကြောင့် သဒ္ဓါယတန၏ ဝိဿဇ္ဇနာကို မဟောသနည်း။

ဖြေ။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ မရကောင်းသောကြောင့် မဟောပါသည်။

မေး။ ။စက္ခာယတနသာဖြစ်၍ သောတာယတန မဖြစ်ကောင်းသော ဩပ ပါတိက၌ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ကိုသာ ကောက်၍ အဘယ်ကြောင့် သုဂတိ အဟိတ်ကို မကောက်သနည်း။

ဖြေ။ ။သုဂတိဘုံ၌ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသောကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ဩပပါတိကတို့အား စက္ခု သောတ စသောဣန္ဒြေချိတ်ခြင်း မရှိသော ကြောင့် သုဂတိအဟိတ်ကို မကောက်ရပါ။

သုဂတိယံ မဟာနုဘာဝေန ကမ္မုနာ နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ ဩပပါတိကာနံ ဣန္ဒြိယဝေကလ္လာယောဂတော စက္ခုသောတဃာနာလာဘော သံသေဒ ဇာနံ၊ ဘာဝါလာဘော ပဌမကပ္ပိကဩပပါတိကာနံ ဝသေနပိ။ ။အဘိ ဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနိဒ္ဓိကာ။

သုဂတိယံ၊ သုဂတိဘုံ၌။ မဟာနုဘာဝေန၊ ကြီးသောအာနုဘော် ရှိသော။
 ကမ္မုနာ၊ ကံကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သြပပါတိကာနံ၊ တို့၏။
 ဣန္ဒြိယဝေကလ္လာယောဂတော၊ ဣန္ဒြေချိတ်ခြင်းနှင့် မယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ စက္ခု
 သောတဃာနာလာဘော၊ စက္ခု သောတ, ဃာနကို မရခြင်းသည်။ သံသေဒဇာနံ၊
 တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘာဝါလာဘော၊ ဘာဝကိုမရခြင်းသည်။
 ပဌမကပ္ပိကသြပပါတိကာနံ၊ ကမ္ဘာဦး၌ဖြစ်သော ဥပပါတ်တို့၏။ ဝသေနပိ
 လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။

[မှတ်ချက်။ ။ သြပပါတိက, သံသေဒဇ, ဂဗ္ဘသေယျက မည်ကြောင်းကို
 ဝစနတ္ထဖြင့်၎င်း၊ သာဓကဖြင့်၎င်း သိကြပါကုန်]။ ။

ဥပပါတော နေသံ အတ္တိတိ သြပပါတိကာ။ (ဝစနတ္ထ)။ ။

နေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဥပပါတော၊ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္တိ
 ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သြပပါတိကာ၊ မည်ကုန်၏။ ။

ဥက္ကံသပရိစ္ဆေဒဝသေန စေတ္ထ ဝိသိဋ္ဌသြပပါတိကော ဂဟိတော။
 ယထာ အဘိရူပဿ ကညာ ဒါတဗ္ဗာတိ။ ။

အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဒ္ဓိကာ။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဥက္ကံသပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ လွန်သော အပိုင်း
 အခြားအားဖြင့်။ ဝိသိဋ္ဌသြပပါတိကော၊ ထူးသောဥပပါတ်ကို။ ဂဟိတော၊
 ယူအပ်၏။ ယထာ၊ ကား။ အဘိရူပဿ ကညာ ဒါတဗ္ဗာတိ၊ အစရှိသည်တည်း။ အဘိ
 ရူပဿ၊ အလွန်အဆင်းလှသော။ ဝါ၊ အမျိုးစည်းစိမ် ဂုဏ်သိမ်အားဖြင့် ထူးသော
 သတို့သားအား။ ကညာ၊ အလွန်အဆင်းလှသော။ ဝါ၊ အမျိုးစည်းစိမ် ဂုဏ်သိမ်
 အားဖြင့်ထူးသော သတို့သမီးကို၊ ဒါတဗ္ဗာ၊ ပေးအပ်၏။ ။

ကမလကုဟရဂဗ္ဘမလာဒိသံသေဒဋ္ဌာနေသု ဇာတာ သံသေ ဒဇာ။ ။
 အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဒ္ဓိကာ။

ကမလကုဟရဂဗ္ဘမလာဒိသံသေဒဋ္ဌာနေသု၊ ကြာတိုက် ဝမ်း အညစ်အကြေး
 အစရှိသော အညှိအရပ်တို့၌။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်တို့တည်း။ သံသေဒဇာတို့။ ။

မေး။ ။ ယဿ စက္ခာယတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိစသည်၌။ ဂဗ္ဘသေယျကကို ကောက်ရာ
 ၎င်း ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ စက္ခာယတန မရှိခဲ့သည်မဟုတ်
 ပါလော။ အသို့သင့်ပါအံ့နည်း။

ဖြေ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ မရှိသည်ကား မှန်၏။ သို့သော်လည်း ပစ္စုပ္ပန် သုံးပါးတို့
 တွင် ခဏပစ္စုပ္ပန်, သန္တတိပစ္စုပ္ပန်တို့ကို မယူဘဲ, အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ကို ယူရသော
 ကြောင့် သင့်ပါသည်။

အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်နောဂတတ္တာ။
 ပစ္စုပ္ပန် တိဓာ ဝုတ္တံ၊ ခဏသန္တတိအဒ္ဓတော။
 တတ္ထ ဟိ ခဏသမ္ပတ္တိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခဏာဒိကံ။ ။
 ဧကဒ္ဓေသန္တတိဝါရာ၊ ပရိယာပန္နမ္ပိ တံ ပန။
 သန္တတိပစ္စုပ္ပန်နိ၊ အာဟု သန္တတိကောဝိဒါ။
 ဧကဘဝပရိစ္ဆိန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်နိ ပစ္စိမံ။ ။

အဘိဓမ္မာဝတာရ။

အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်နောဂတတ္တာ၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်၌ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။

ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကို။ ခဏသန္တတိအဒ္ဓတော၊ ခဏပစ္စုပ္ပန်၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်၊ အဒ္ဓါ ပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့်။ တိဓာ၊ သုံးပါးအပြားရှိ၏ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း၏။ ဟိ၊ အကျယ်ကိုဆို ဦးအံ့။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ခဏသမ္ပတ္တိ၊ ခဏနှင့်ပြည့်စုံသောပစ္စုပ္ပန်ကို။ ပစ္စုပ္ပန်ခဏာ ဒိကံ၊ ခဏပစ္စုပ္ပန်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း၏။ ဧကဒ္ဓေသန္တတိဝါရာပရိယာပန္နံ၊ တခုနှစ်ခုသော စိတ်အစဉ်ဝါရ၌အကျုံးဝင်သော။ တံ ပန၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ကိုကား။ သန္တတိကောဝိဒါ၊ သန္တတိ၌ လိမ္မာသောပညာရှိတို့သည်။ သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန်နိ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ဟူ၍။ အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။ ဧကဘဝပရိစ္ဆိန္နံ၊ တဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကို။ ပစ္စုပ္ပန်ပစ္စိမံ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ဟူ၍။ အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။ ။

မေး။ ။ စက္ခာယတနသာဖြစ်၍ သောတာယတန မဖြစ်မီ စုတိလတ္တံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေမနေဘဲ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေကြောင်း ကို အဘယ်ကိုထောက်၍ သိရပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ ဣန္ဒြိယ ယမိုက် မူလဒ္ဓိကာ၊ သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာတို့ကို ထောက်၍ သိရပါသည်။

ဂဗ္ဘသေယျကာနဉ္စ အနုပ္ပန္နေသု စက္ခာဒီသု စဝန္တာနံ အဟေတုက ပဋိသန္ဓိကတာ၊ သဟေတုကပဋိသန္ဓိကာနံ ကာမာဝစရာနံ နိယမတော သစက္ခုကာဒိဘာဝဒဿနေန ဒဿိတော ဟောတိ။ ။

ယမိုက်မူလဒ္ဓိကာ။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ စက္ခာဒီသု၊ စက္ခုမြေ့အစရှိသည်တို့သည်။ အနုပ္ပန္နေသု၊ မဖြစ်ကုန်မီ။ စဝန္တာနံ၊ စုတေကုန်သော။ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊ ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တ ဝါတို့၏။ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကတာ၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿိ တာ၊ ၎င်း၏။ သဟေတုကပဋိသန္ဓိကာနံ၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ရှိကုန်သော။ ကာမာ ဝစရာနံ၊ တို့၏။ နိယမတော၊ မြဲသောအားဖြင့်။ သစက္ခုကာဒိဘာဝဒဿနေန၊

စက္ခုမြေနှင့် တကွဖြစ်ခြင်းစသည်၏ အဖြစ်ကိုပြသဖြင့်။ ဒသိတောသည်။
ဟောတိ၏။ ။

အဋ္ဌဟိ သဟေတုကမဟာဝိပါကေဟိ ကာမာဝစရဒေဝေသု စေဝ
မနုဿေသု စ ပုညဝန္တာနံ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ။ ။

ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ သဟေတုကမဟာဝိပါကေဟိ၊ သဟိတ်မဟာဝိပါကံတို့
ဖြင့်။ ကာမာဝစရဒေဝေသုစေဝ၊ တို့၌၎င်း။ မနုဿေသုစ၊ တို့၌၎င်း။ ပုညဝန္တာနံ၊
ကောင်းမှုရှိသော သူတို့၏။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ဟောတိ၏။ ။

စက္ခုပုတ္တိဝိဗန္ဓကကမ္မပဋိဗာဟိတသာမတ္ထိယေန ဒိန္နပဋိသန္ဓိနာ ဣတ-
ရေနာပိ ဝါ ကမ္မေန အနုပ္ပါဒေတဗ္ဗစက္ခုကော ဇစ္စန္ဓော နာမ။ ။

အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဒီကာ။

စက္ခုပုတ္တိဝိဗန္ဓကကမ္မပဋိဗာဟိတသာမတ္ထိယေန၊ စက္ခုဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်
တတ်သော ကံသည် တားမြစ်အပ်သောအစွမ်းရှိသော။ ဒိန္နပဋိသန္ဓိနာပိဝါ၊ ပေး
အပ်သော ပဋိသန္ဓေကြောင့်၎င်း။ ဣတရေန၊ သော။ ကမ္မေနပိဝါ၊ ကံကြောင့်၎င်း။
အနုပ္ပါဒေတဗ္ဗစက္ခုကော၊ မဖြစ်စေအပ်သော စက္ခုရှိသောသူသည်။ ဇစ္စန္ဓောနာမ၊
ဇစ္စန္ဓမည်၏။ ။

သစက္ခုကာနံ အသောတကာနန္တိ အပါယေ ဇာတိဗဓိရဩပပါတိကံ
သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ။ ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

သစက္ခုကာနံ အသောတကာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အပါယေ၊ အပါယ်ဘုံ၌။
ဇာတိဗဓိရဩပပါတိကံ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် နားပင်းသော ဩပပါတိကကို။
သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၏။ ။

မေး။ ။ ဘာသာယတနမူလီ အနုလောမ သန္ဓိဋ္ဌာန်၌ ဩပပါတိက ပုဂ္ဂိုလ်ကို
အဘယ်ကြောင့် မကောက်သနည်း။

ဖြေ။ ။ ကာမဘုံ၌ ဘာနချို့ သော ဩပပါတိက ပုဂ္ဂိုလ် မရှိကောင်းသောကြောင့်
မကောက်ပါသည်။

ကာမဓာတုယံပန အဃာနကော ဩပပါတိကော နတ္ထိ။ ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ပန၊ အဘို့တပါးကိုဆိုဦးအံ့။ ကာမဓာတုယံ၊ ကာမဓာတ်၌။ အဃာနကော၊
ဃာနချို့ သော။ ဩပပါတိကောသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ။

ဒုဂ္ဂတိယံ ပန စက္ခုသောတဘာဝါလာဘော ဒွိန္ဒမ္ပိ ဝသေန၊ ဃာနာ
လာဘော သံသေဒဇာနမေဝ ဝသေန၊ နဩပပါတိကာနံ ဝသေနာတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဒ္ဓိကာ။

ပန၊ အဘိတပါးကိုဆိုပြီးအံ့။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌။ စက္ခုသောတဘာဝါလာ
ဘော။ စက္ခုသောတဘာဝကို မရခြင်းသည်။ဒွိန္ဒမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော သံသေဒဇ
ဩပပါတိကတို့၏လည်း။ ဝသေန အစွမ်းအားဖြင့်။ဟောတိ၊၏။ဃာနာလာဘော၊
ဃာန ကိုမရခြင်းသည်။ သံသေဒဇာနမေဝ၊ သံသေဒဇတို့၏သာလျှင်။ ဝသေန၊
ဖြင့်။ဟောတိ၊၏။ဩပပါတိကာနံ၊တို့၏။ဝသေန၊ဖြင့်။နဟောတိ၊မဖြစ်။ဣတိ၊သို့။
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊၏။ ။

မေး။ ။သင်္ဂြိုဟ် ဆရာသည် သံသေဒဇဩပပါတိကတို့အား ဩမကအားဖြင့်
စက္ခုသောတဃာန ဘာဝတို့ကိုမရအပ်ဟုသာမညအားဖြင့် ဆိုပါလျက်၊
ဃာနမရခြင်းသည် သံသေဒဇအားသာဟု အဘယ်ကြောင့် ခွဲခြမ်း၍
ယူသနည်း။

ဖြေ။ ။တပေါင်းတည်း ညွှန်ပြအပ်သော အရာပင်ဖြစ်သော်လည်း တစိတ်တ
ဒေသအားဖြင့် စပ်သင့်သောကြောင့် သံသေဒဇအား ခွဲခြမ်း၍ ယူရပါ
သည်။ ။(ယထာလာဘနည်းဟူလို)။ ။

ကေယောဂနိဒ္ဓိဋ္ဌဿပိ ကေဒေသော သမ္ပန္နံ လဘတိ။ ။

ယမိုက်အနုဒ္ဓိကာ။

ကေယောဂနိဒ္ဓိဋ္ဌဿပိ၊ တပေါင်းတည်းညွှန်ပြအပ်သော အရာဌာန၏လည်း။
ကေဒေသော၊ တစိတ်တဒေသသည်။ သမ္ပန္နံ၊ စပ်ခြင်းကို။ လဘတိ၊၏။ ။

မေး။ ။သစက္ခုက အဃာနက ကောက်ရာ၌ ရူပပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောက်ခြင်းသည်
နှာခေါင်းမရှိ၍ပင် ကောက်သလော။

ဖြေ။ ။အသွင်သဏ္ဍာန် ဖြစ်သော နှာခေါင်းကားရှိ၏။ ဃာနပသာဒဃာန
ဝိညာဏ်မရှိ။အနံ့ ကိုမသိ။ သို့အတွက်ကောက်ပါသည်။ ။

ဃာနံ အတ္ထိ၊ဃာနပသာဒေါစ ဃာနဝိညာဏဉ္စ နတ္ထိ။တသ္မာ ဂန္ဓံ နဇာနန္တိ။ ။

ဇိနာလင်္ကာရဒ္ဓိကာ။

ဃာနံ၊ နှာခေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏။ ဃာနပသာဒေါစ၊သည်၎င်း။ ဃာန
ဝိညာဏဉ္စ၊ သည်၎င်း။ နတ္ထိ၊မရှိ။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ ဂန္ဓံ၊အနံ့ကို။ နဇာနန္တိ၊
မသိကုန်၏။

မေး။ ။နှာခေါင်းရှိလျက် အဘယ်ကြောင့် ဃာနပသာဒ မဖြစ်သနည်း။

ဖြေ။ ။ ဗြဟ္မာတို့မှာ နှာခေါင်းရှိသော်လည်း ကာမရာဂ၌တပ်ခြင်း ကင်းသော
ဘာဝနာဖြင့် ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့၌ တပ်ခြင်းမရှိရကား ၎င်းတို့မိရာ
ပသာဒတို့၌လည်း တပ်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ဃာနပသာဒ မဖြစ်ပါ။

ဃာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ ဗြဟ္မာနံ ကာမဝိရာဂဘာဝနာဝသေန ဂန္ဓရသ
ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသုပိ ဝိရတ္တတာယ တဗ္ဗိသယပသာဒေသုပိ ပိရာဂဘာဝတော။ ။

အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဒ္ဓိကာ။

ဗြဟ္မာနံ၊ တို့အား။ ကာမဝိရာဂဘာဝနာဝသေန၊ ကာမဂုဏ်၌တပ်ခြင်း
ကင်းသောဘာဝနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသုပိ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့၌လည်း။ ဝိရတ္တတာယ၊ တပ်ခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဗ္ဗိ
သယပသာဒေသုပိ၊ ထိုဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့၏ မိရာဖြစ်သော ပသာဒတို့၌လည်း။
ပိရာဂဘာဝတော၊ တပ်ခြင်းမရှိသောကြောင့်။ (ဃာနာဒိတ္တယံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ)။

အဂန္ဓကာနံ အရသကာနံ အဖောဋ္ဌဗ္ဗကာနန္တိ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

အဂန္ဓကာနံ။ ပါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ယောဇနာ၊ ယောဇနာခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
သိအပ်၏။

မေး။ ။ ဂန္ဓာယတန မူလီ၌ အဂန္ဓကာနံစသည်ဖြင့် ဝိဘင်းထွက်ခဲ့လျှင်
ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဂန္ဓမရှိသလော။

ဖြေ။ ။ ရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဂန္ဓရှိ၏။ သို့သော်လည်း ဃာနာယတနမရှိ၍ အာ
ယတနကိစ္စမပြီးသောကြောင့် ဂန္ဓရှိသည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။

ဂန္ဓာဒီနိ စေတ္ထ အာယတနဘူတာနေဝ အဓိပ္ပေတာနိ။ တသ္မာ သရူပ
ကာနံ သဂန္ဓကာနန္တိ အာယတနဝသေနေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဂန္ဓာယတနယမကအစရှိသည်တို့၌၊ ဂန္ဓာဒီနိ၊
ဂန္ဓအစရှိသည်တို့ကို။ အာယတနဘူတာနေဝ၊ အာယတနဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်တို့ကို
သာလျှင်။ အဓိပ္ပေတာနိ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သရူပကာနံ၊
ရူပါယတနနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ သဂန္ဓကာနံ၊ ဂန္ဓာယတနနှင့် တကွဖြစ်ကုန်
သော။ ဣတိ၊ သို့။ အာယတနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ တို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။

ယသ္မာ ပန ရူပဓာတုပရိယာပန္နာနံ သတ္တာနံ ဃာနာယတနာဒီန
မဘာဝေန ဂန္ဓာယတနာဒီနိ အာယတနာဒိကိစ္စံ နကရောန္တိ။ တသ္မာ
ရူပဓာတုယာ ဆ အာယတနာ နဝ ဓာတုယောတိ အာဒိ ဝုတ္တံ။

ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ယသ္မာ၊ကြောင့်။ ရူပဓာတုပရိယာပန္နာနံ၊ ရူပဓာတ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ဃာနာယတနာဒိနံ၊ ဃာနာယတနစ သည်တို့၏။ အဘာဝေန၊ မရှိသဖြင့်။ ဂန္ဓာယတနာဒိနံ၊ ဂန္ဓာယတနအစရှိသည်တို့ သည်။ အာယတနာဒိကိစ္စံ၊ အာယတနစသော ကိစ္စကို။ နကရောန္တိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပဓာတုယာ ဆ အာယတနာ နဝဓာတုယောတိအာဒိ၊ ကို၊ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

မေး။ ။ရူပဘုံ၌ရှိသော ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့ကို ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနမဖွဲ့ဘဲ၊ အဘယ်ကြောင့် ဓမ္မာယတနဖွဲ့သနည်း။

ဖြေ။ ။ဓမ္မသဘာဝကိုမလွန်သောကြောင့်၎င်း၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၏ အာရုံ ၎င်း၏အဖြစ်သို့ ရောက်သောကြောင့်၎င်း၊ ဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင်သည်ကို ပြု၍ ဓမ္မာယတန ဖွဲ့ရပါသည်။ (ဓာတ်၌လည်းနည်းတူ)။

ဓမ္မသဘာဝါ နာတိဝတ္တနတော မနောဝိညာဏဿ စ ဝိသယဘာဝ ပဂမနတော ဓမ္မာယတနန္တောဂဓေ ကတွာ ပဉ္စာယတနာနိတိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။ ။ဝိဘင်းအနုဋီကာ။

ဓမ္မသဘာဝါနာတိဝတ္တနတောစ၊ တရားသဘောကိုမလွန်နိုင်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ မနောဝိညာဏဿ၊ မနောဝိညာဏ်၏။ ဝိသယဘာဝပဂမနတောစ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သို့ ရောက်သောကြောင့်၎င်း။ ဓမ္မာယတနန္တောဂဓေ၊ ဓမ္မာယ တန၌ အကျုံးဝင်သည်တို့ကို။ ကဟ္မာ၊ ပြု၍။ ပဉ္စာယတနာနိတိ၊ ဟူ၍။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

တေသု ဟိ ဇိဝှိကာယာယတနယမကေသု တိဏှံ ပုစ္ဆာနံ အာမန္တာတိ ဝိသယဇ္ဇနေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ပစ္ဆိမပုစ္ဆာယ သကာယကာနံ အဿာနကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနန္တိ အာဒိနာတိ။ ။ယမိုက်မူလဋီကာ။

ဟိ၊ ထိုစကားကို ထင်ရှားစွာပြုဦးအံ့။ တေသု၊ ထိုဃာနာယတနမူလက တို့၌။ ဇိဝှိကာယာယတနယမကေသု၊ တို့၌။ တိဏှံ၊ ကုန်သော။ ပုစ္ဆာနံ၊ တို့၏။ အာ မန္တာတိဝိသယဇ္ဇနေန၊ အာမန္တာဟူသော အဖြေသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပစ္ဆိမ ပုစ္ဆာယ၊ အဆုံးဖြစ်သော ပုစ္ဆာ၏။ သကာယကာနံ၊ ပ။ အာဒိနာ၊ သော။ ဝိသယဇ္ဇနေန၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။

ယထာ စက္ခုသောတာနိ ရူပဘဝေ ဃာနဇိဝှိဟိ ဝိနာ ပဝတ္တန္တိ။ န ဧဝံ ဃာနဇိဝှိ အညမညံ ဝိနာ ပဝတ္တန္တိ။ ဒိန္နမိ ရူပဘဝေ အနုပုဇ္ဇနတောတိ ဧဝံ ဝိသု ဝိသု ကာမဘဝေ အပွဝတ္တိဝသေန တေသံ သဟစရိတာ ဝုတ္တာ။ ။

အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာ။

စက္ခုသောတာနိ၊ စက္ခုသောတတို့သည်။ ရူပဘဝေ၊ ရူပဘုံ၌။ ဃာနဇိဝှိဟိ၊
 ဃာနဇိဝှိတို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပဝတ္တန္တိယထာ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဃာန
 ဇိဝှိ၊ တို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ နပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။
 ကသ္မာ၊ ကား။ ဒွိန္ဒမိ၊ နှစ်ပါးသောဃာနဇိဝှိတို့၏လည်း။ ရူပဘဝေ၊ ၌။ အနုပုဇ္ဇန
 တော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (နပဝတ္တန္တိ) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိသံ၊ ဝိသံ၊ အသီးအသီး။
 ကာမဘဝေ၊ ၌။ အပုဝတ္တိဝသေန၊ ကင်း၍ မဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တေသံ၊ ထို
 ဃာနဇိဝှိတို့၏။ သဟစရိတာ၊ တကွဖြစ်သည်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

အာယတနယမိုက် ပြီး၏။

ဓာတုယမိုက်

ဂဏ္ဍိစကားရှင်းလင်းချက်

မေး။ ။အဘွဲကြောင့် ဓာတ်မည်သနည်း။

ဖြေ။ ။သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်၎င်း၊ သံသရာ ဝဋ်ဆင်း
 ရဲကို ပြီးစေကာမျှဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း၊ သတ္တဝါတို့ကို ဆောင်အပ်
 သောကြောင့် ၎င်း၊ သတ္တဝါ တို့သည် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲကို ပြီးစေအပ်
 သောကြောင့် ၎င်း၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲကို ထားရာဖြစ်သောကြောင့်
 ၎င်း၊ ကိုယ်အစိတ်ဖြစ်သော ဓာတ်တို့ကဲ့သို့။ ဝါ၊ ကျောက်အစိတ်
 ဓာတ်တို့ကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း ဓာတ်မည်ပါသည်။

ဝိဒဟတိ ဝိဓာနဉ္စ၊ ဓိယတေ စ ဝိဓိယတေ။
 ဧတေ ဓိယတေ ဣတိ ဝါ ဓာတုသမ္ပတာ။
 သရီရသေလာဝယဝါ၊ ဓာတုယောဝိယ ဓာတုယော။

အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဒီကာ။

သံသာရဒုက္ခံ၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲကို။ ဝိဒဟတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ
 ဝါ၊ ကြောင့် ၎င်း။ သံသာရဒုက္ခံ၊ ကို။ ဝိဓာနဉ္စ၊ ပြီးစေကာမျှသည်လည်း။
 ဧတေ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာဝါ၊ ကြောင့် ၎င်း။ သတ္တေဟိ၊ တို့သည်။ ဓိယတေ၊
 ဆောင်အပ်၏။ ဣတိတသ္မာဝါ၊ ကြောင့် ၎င်း။ ဧတေ ဓမ္မဇာတိယာ၊ ဖြင့်။
 သတ္တေဟိ၊ တို့သည်။ သံသာရဒုက္ခံ၊ ကို။ ဝိဓိယတေ၊ ပြီးစေအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ
 ဝါ၊ ကြောင့် ၎င်း။ ဣတိ၊ ၌။ သံသာရဒုက္ခံ၊ ကို။ ဓိယတေ။ ထားအပ်၏။ ဣတိ
 တသ္မာဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဓာတုသမ္ပတာ၊ ဓာတ်ဟုသမုတ်အပ်၏။ သရီရသေလာ
 ဝယဝါ၊ ကိုယ်၏ ကျောက်၏အစိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတုယောဝိယ၊ ဓာတ်တို့ကဲ့
 သို့။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့မည်ကုန်၏။

ဓာတုတ္တော နာမ သဘာဝတ္တော၊ သဘာဝတ္တော နာမ သုညတတ္တော၊ သုည
တတ္တောနာမ နိဿတ္တတ္တော။ ။ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

ဓာတုတ္တောနာမ၊ ဓာတ်၏အနက်မည်သည်ကား။ သဘာဝတ္တော၊ သဘော
ဖြစ်သောအနက်တည်း။ သဘာဝတ္တောနာမ၊ သည်ကား။ သုညတတ္တော၊ သတ္တဇီဝ
မှဆိတ်သောအနက်တည်း။ သုညတတ္တောနာမ၊ သည်ကား။ နိဿတ္တတ္တော၊ သတ္တ
ဇီဝ မဟုတ်သော အနက်တည်း။

မေး။ ။သုတ္တန်အဘိဓမ္မာဝယ် ဟောအပ်သော အာရဗ္ဗဓာတ် သုတဓာတ် စ
သော များစွာသော ဓာတ်တို့ရှိပါလျက် အဘွဲ့ကြောင့် တဆဲ့ရှစ်ပါး
သာ ဟောတော်မူသနည်း။

ဖြေ။ ။ပြဆိုအပ်သော ဓာတ်တဆဲ့ရှစ်ပါးတွင် အကျုံးဝင်သည့်အတွက် ၎င်းတို့
ကို သီးခြားမဟောဘဲ တဆဲ့ရှစ်ပါးသာ ဟောတော်မူပါသည်။

သဘာဝတော ဝိဇ္ဇမာနာနံ သဗ္ဗဓာတုနံ တဒန္တောဂဓတ္တာ။
ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

သဘာဝတော၊ သဘောအားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနာနံ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သော။ သဗ္ဗ
ဓာတုနံ၊ ခပ်သိမ်းသောဓာတ်တို့၏။ တဒန္တောဂဓတ္တာ၊ ထိုဓာတ်တို့၌ အတုင်းဝင်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

မေး။ ။စက္ခုဝိညာဏဓာတ်စသည်၌ အာရုံ၏အမည်ကိုယူ၍ ရူပဝိညာဏစသည်
မခေါ်မူ၍ အဘယ်ကြောင့် ဝတ္ထု၏အမည်ကို ယူ၍ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်
စသည်ခေါ်သနည်း။

ဖြေ။ ။ရူပါရုံစသည်ကား အခြားဝိညာဏ်များနှင့်ဆက်ဆံသောကြောင့် အာရုံ
ဖြင့် ရူပဝိညာဏဓာတ် စသည်မခေါ်နိုင်ပါ။ စက္ခုဝတ္ထု စသည်မှာ
အခြားဝိညာဏ်တို့နှင့် မဆက်ဆံ။ ထိုမဆက်ဆံသော ဝတ္ထုဖြင့်သာ
စက္ခုဝိညာဏ် စသည်ခေါ်နိုင်ပါသည်။

ရူပါဒီနံ ပစ္စယာနံ အညဝိညာဏသာဓာရဏတ္တာ အသာဓာရဏေန
ဝတ္ထုနာ စက္ခုဝိညာဏံ သောတဝိညာဏန္တိနာမံ ဥဒ္ဓန္ဓိ။ ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီမူလဒ္ဓိကာ။

ရူပါဒီနံ၊ ရူပါရုံအစရှိကုန်သော။ ပစ္စယာနံ၊ အကြောင်းတို့၏။ အညဝိညာဏ-
သာဓာရဏတ္တာ၊ တပါးသောဝိညာဏ်နှင့်ဆက်ဆံသောကြောင့်။ အသာဓာရ-
ဏေန၊ တပါးသော ဝိညာဏ်နှင့်မဆက်ဆံသော။ ဝတ္ထုနာ၊ ဝတ္ထုဖြင့်။ စက္ခု

ဝိညာဏံ သောတဝိညာဏန္တိ၊ စက္ခုဝိညာဏံ သောတဝိညာဏံဟူ၍။ နာမံ၊ အမည်ကို။ ဥဒ္ဓဋ္ဌံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်၏။

အသာဓာရဏေန နာမံ ဥဒ္ဓဋ္ဌံ ဘေရိသဒ္ဓေါ ယဝကံရောတိ ယထာ။ ။
ဓမ္မသင်္ဂဏီအနုဋ္ဌိကာ။

အသာဓာရဏေန၊ မဆက်ဆံသောဝတ္ထုဖြင့်။ နာမံ၊ အမည်ကို။ ဥဒ္ဓဋ္ဌံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်၏။ ဘေရိသဒ္ဓေါ ယဝကံရောတိယထာ၊ ဘေရိသဒ္ဓေါ ယဝကံရော အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့တည်း။ ဘေရိသဒ္ဓေါ၊ စည်ကြီးသံ။ ယဝကံရော၊ မုယောညွန့်။

စက္ခုဝိညာဏန္တိ ကာရဏဘူတဿ စက္ခုဿ ဝိညာဏံ စက္ခုတော ဝါ ပဝတ္တံ စက္ခုသ္မိံ ဝါ နိဿိတံ ဝိညာဏန္တိ စက္ခုဝိညာဏံ။ ။ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ။

စက္ခုဝိညာဏန္တိ၊ ကား။ ကာရဏဘူတဿ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ စက္ခုဿ၊ စက္ခုပသာဒ၏။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ စက္ခုတော၊ မှ။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ စက္ခုသ္မိံ၊ ဌ။ နိဿိတံ၊ မှီသော။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်မည်၏။

မေး။ ။အဘယ်ကြောင့် မနောဓာတ်မည်သနည်း။

ဖြေ။ ။အလွန်အကဲနှင့်တကွ သိခြင်းကိစ္စ အထူးမထင်ဘဲလျက် သိကာမျှ ဖြစ်သောကြောင့် မနောဓာတ် မည်ပါသည်။

မနောယေဝ ဓာတု မနောဓာတု။ ။ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ။

မနောယေဝ၊ သိကာမျှဖြစ်သော။ ဓာတု၊ ဓာတ်တည်း။ မနောဓာတု၊ သိကာမျှဖြစ်သောဓာတ်။

အညေသံ စိတ္တာနံ သဘာဝသုညတသဗ္ဗာဝါ မနောဓာတုဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိတိစေ။န။ ဝိသေသသဗ္ဗာဝါ။

စက္ခုဝိညာဏာဒီနဉ္စိ စက္ခာဒီနိဿယတာ စက္ခာဒီနံ သဝိသယေသု ဒဿာနာဒိပဝတ္တိဘာဝတာ စ ဝိသေသော၊ မနောဝိညာဏဿ ပန အနညနိဿယမနောပုဗ္ဗင်္ဂမတာယ အညနိဿယဝိညာဏဿ အနန္တရပစ္စယတ္တာဘာဝေန မနောဒွါရနိဂ္ဂမနမုခဘာဝါဘာဝတော စ သာတိသယဝိဇာနနကိစ္စတာ ဝိသေသော။

ဓာဗ္ဗိသေသာဝိရဟိတာ မနောမတ္တာ ဓာတု မနောဓာတုတိ တိဝိဓာမနောဓာတု ဧဝ ဝုစ္စတိ။ န ဝိသေသမနော။

ဓမ္မသင်္ဂဏီမူလဋ္ဌိကာ။

အညေသံ၊ မနောဓာတ်မှ တပါးကုန်သော။ စိတ္တာနံ၊ တို့၏။ သဘာဝသညတ သဗ္ဗာဝါ၊ သဘော၏အဖြစ် ကာရက၊ ဝေဒက စသည်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်၏ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်။ မနောဓာတုဘာဝေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇဟံ၊ ရောက်ခဲ့ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စေ၊ အကယ်၍မေးငြားအံ့။ န အာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ ဝိသေသသဗ္ဗာဝါ၊ အထူး၏ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ စက္ခာဒိနိဿယတာစ၊ စက္ခုဝတ္ထု စသည်လျှင် မှီရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခုဝတ္ထု စသည်တို့၏။ သဝိသယေသ၊ မိမိအာရုံတို့၌။ ဒဿနာဒိပဝတ္တိဘာဝတာစ၊ မြင်ခြင်းစသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝိသေသော၊ ထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ ပန၊ အဘို့တပါးကိုဆိုဦးအံ့။ မနောဝိညာဏဿ၊ ၏။ အနညနိဿယမနောပုဗ္ဗင်္ဂမတာယ၊ တပါးသော မှီရာရှိသောစိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိသည်မဟုတ်သော ကြောင့်၎င်း။ အညနိဿယဝိညာဏဿ၊ တပါးသောမှီရာရှိသောဝိညာဏ်၏။ အနန္တရပစ္စယတ္တာ၊ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပနောဒ္ဓါရနိဂ္ဂမနမုခဘာဝါဘာဝတောစ၊ မနောဒ္ဓါရ၏ ကင်းခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ် မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ သာတိသယဝိဇာနနကိစ္စတာ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ သိခြင်းကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝိသေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တဗ္ဗိသေသဝိရဟိတာ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အထူးမှကင်းခြင်းကြောင့်။ မနော မတ္တာ၊ သိခြင်းမျှဖြစ်သော။ ဓာတု၊ တည်း။ မနောဓာတု၊ ဓာတ်။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော။ မနောဓာတုဇေ၊ ကိုသာလျှင်။ ငုစ္စတိ၊ ၏။ ဝိသေ သမနော၊ ထူးသောစိတ်ကို။ နဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ်။

မနောဒ္ဓါရနိဂ္ဂမနပဝေသနမုခဘာဝတော ပန မနောဓာတုယာ ဝိဇာ နနဝိသေသဝိရဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။ဓမ္မသင်္ဂဏီမူလဒ္ဓိကာ။

ပန၊ အဘို့တပါးကို ဆိုဦးအံ့။ မနောဒ္ဓါရ နိဂ္ဂမန ပဝေသန မုခဘာဝတော၊ မနောဒ္ဓါရ၏ ကင်းခြင်း ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မနောဓာတု ယာ၊ ၏။ ဝိဇာနန ဝိသေသ ဝိရဟော၊ သိခြင်းအထူးမှ ကင်းခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

တတောဇေ မနောဝိညာဏန္တိပိ နဝုစ္စတိ။ နဟိ တံ ဝိညာဏံ မနတော ပဝတ္တံ မနသော ပစ္စယော။ နာပိ မနသော ပစ္စယဘူတံ မနတော ပဝတ္တံ ဒဿနာဒီနံ ပန ပစ္စယော။ တေဟိစ ပဝတ္တံ တေသံ ပုရေစရံ အနုစမုဉ္ဇာ တိ။ ။ဓမ္မသင်္ဂဏီမူလဒ္ဓိကာ။

တတောဇေ၊ ထိုသိခြင်းအထူးမှ ကင်းခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ မနောဝိညာ ဏန္တိပိ၊ မနောဝိညာဏ် ဟူ၍လည်း။ နဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ်။ ဟိယသ္မာ၊ အကြံ့ ကြောင့်။ တံဝိညာဏံ၊ ထိုမနောဓာတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိညာဏ်သည်။ မနတော၊

စိတ်မှ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ မနုသော၊ စိတ်၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ မနုသော၊ ၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်း ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ မနုတော၊ မှ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ နာပိဟောတိ၊ ဖြစ်လည်းမဖြစ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဒဿနာဒိနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် စသည်တို့၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းဖြစ်၍၎င်း။ တေဟိ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ် စသည်တို့ကြောင့်။ ပဝတ္တု၊ ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၎င်း။ တေသံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ် စသည်တို့၏။ ပုရေစရံ၊ ရှေ့သွားသည်၎င်း။ အနုစရဉ္စ၊ နောက်လိုက်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ (မနောဝိညာဏန္တိပိ နဝုစ္စတိ)။

ယဒိ မနောဓာတု မနောဝိညာဏန္တိ န ဝုစ္စတိ။ ဆ ဝိညာဏ ကာ ယာတိ ကထံ မနောဓာတုယာ တတ္ထ သင်္ဂဟောတိ။ သင်္ဂဟောဓေ ပရိယာ ယဒေသနတ္တာ။ အတ္ထိ ဟံ သေ ပရိယာယော၊ မနုမတ္တံ ဝိညာဏံ မနော ဝိညာဏန္တိ။ ။ ဓမ္မသင်္ဂဏီအနုဋီကာ။

မနောဓာတု၊ မနောဓာတ်သည်။ မနောဝိညာဏန္တိ၊ မနောဝိညာဏ်ဟူ၍။ ယဒိနဝုစ္စတိ၊ အကယ်၍ မဆိုအပ်သည် ဖြစ်အံ့။ ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ မဆိုအပ်သည် ရှိသော်။ ဝိညာဏကာယာ၊ ဝိညာဏကာယ တို့သည်။ ဆ၊ ခြောက်ပါးတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ မနောဓာတုယာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝိညာဏ ကာယ၌။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။ သင်္ဂဟောဓေ၊ ရေတွက်အပ်သည်သာတည်း။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပရိယာယဒေသနတ္တာ၊ ပရိယာယ်ဒေသနာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဟိသစ္စံ၊ ၏။ သေ ဧသော၊ ဤသို့ ရေတွက်ခြင်းသည်။ ပရိယာယော၊ ပရိယာယ်တည်း။ မနုမတ္တံ၊ သိခြင်းမျှဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ မနောဝိညာဏံ၊ ညာဏံ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။

မနောယေဝ ဝိသိဋ္ဌ ဝိဇာနန ကိစ္စယောဂတော ဝိညာဏံ မနောဝိညာ ဏံ၊ မနုသော ဝါ ဝိညာဏံ မနောဝိညာဏံ။

အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာ။

မနောယေဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ ဝိသိဋ္ဌ ဝိဇာနန ကိစ္စယောဂတော၊ အထူး သဖြင့် သိခြင်းကိစ္စနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ မနောဝိညာဏံ၊ ညာဏံ။ ဝါ၊ ကား။ မနုသော၊ ၏။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ မနောဝိညာဏံ၊ ညာဏံ။

မနောဓေ ဓာတု မနောဓာတုတိ ဝေသဒ္ဓေါ မတ္တသဒ္ဓတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝိသေသနိဝတ္တနတ္ထော ဟိ သော ဝိညာဏဿာတိ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီမူလဋီကာ။

မနောဝေဓာတု မနောဓာတုတိ၊ ဌံ။ ဝေသဒ္ဓေါ၊ ကိ။ မတ္တသဒ္ဓတ္ထော။ မတ္တ
သဒ္ဓါအနက်ရှိ၏ဟု။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ။ သော၊ ထိုမတ္တသဒ္ဓါသည်။
ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝိသေသနိဝတ္တနတ္ထော၊ အထူးကိုနှစ်စေခြင်း အနက်ရှိ၏။ ဣတိ၊
ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

[မှတ်ချက်။ ။ဤ၌ အမေးအဖြေကို အကျယ်မပြုခြင်းကား၊ စာသင်သား
တို့ လွန်စွာ ကျေးဇူးမများသောကြောင့်၎င်း၊ ကျမ်းလေးအံ့ စိုးသောကြောင့်၎င်း
မပြုပါသည်။]

မေး။ ။ပဝတ္တိဝါရ၌ သဒ္ဓဓာတ်၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စသော ခြောက်ပါးသော
ဓာတ်တို့ကို အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မမူသနည်း။

ဖြေ။ ။သဒ္ဓဓာတ် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စသောဓာတ်ခြောက်ပါးတို့မှာ ပဋိသန္ဓေ
အခါ စုတိအခါ၌ မရကောင်းသောကြောင့် မဟောပါသည်။

တိဝိဓသတ္တာနုဂဟဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ နာမ ရူပ တဒုဘယ သံမုဋ္ဌ
ဝသေန ဟိ တိက္ခ နာတိတိက္ခ မုဒိန္ဒြိယဝသေန သံခိတ္တ မဇ္ဈိမ ဝိတ္တာရ
ရုစိဝသေန စ တိဝိဓာ သတ္တာ။

အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဒ္ဓိကာ။

တိဝိဓသတ္တာနုဂဟဿ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်း၏။
အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ အကျယ်ကိုဆို
ဦးအံ့။ နာမ ရူပ တဒုဘယ သံမုဋ္ဌဝသေန စ၊ နာမ်၌ တေဝေသော ပုဂ္ဂိုလ်၊
ရုပ်၌ တေဝေသောပုဂ္ဂိုလ်၊ နာမ်၊ ရုပ်နှစ်ပါး၌ တေဝေသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်း
အားဖြင့်၎င်း။ တိက္ခ နာတိတိက္ခ မုဒိန္ဒြိယ ဝသေန စ၊ ထက်သောဣန္ဒြေရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်၊ မထက်လွန်းသော ဣန္ဒြေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ နှသောဣန္ဒြေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့
၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ သံခိတ္တ မဇ္ဈိမ ဝိတ္တာရ ရုစိဝသေနစ၊ အကျဉ်းကို အလို
ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ အလယ်အလတ်ကို အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ အကျယ်ကို အလိုရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ သုံးပါးအပြားရှိကုန်သော။
သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဓာတုယမိုက်ပြီး၏။

သစ္စာမိုက်

ဂဏ္ဍိစကား ရှင်းလင်းချက်

မေး။ ။အဘယ်ကြောင့် သစ္စာ မည်သနည်း။

ဖြေ။ ။မဖောက်မပြန် မှန်သောကြောင့် သစ္စာမည်ပါသည်။

[မှတ်ချက်။ ။ မှန်ပုံမှာ ဒုက္ခသစ္စာသည် သတ္တဝါတို့ကို နှိပ်စက်တတ်သော အဖြစ် မြဲသောအားဖြင့် မှန်သည်။ သမုဒယသစ္စာသည် ဒုက္ခသစ္စာ၏ အကြောင်း ၏အဖြစ် မြဲသောအားဖြင့် မှန်သည်။ နိရောဓသစ္စာသည် သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းအေး ရာ၏အဖြစ် မြဲသောအားဖြင့် မှန်သည်။ မဂ္ဂသစ္စာသည် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက် တတ်သည်၏ အဖြစ်မြဲသောအားဖြင့် မှန်ပါသည်။]

နာဗာဓကံ ယတော ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခာ အညံ န ဗာဓကံ။
ဗာဓကတ္တနိယာမေန၊ တတော သစ္စမိဒံ မတံ။ ။
တံ ဝိနာ နာညတော ဒုက္ခံ၊ န ဟောတိ န စ တံ တတော။
ဒုက္ခဟေတုနိယာမေန၊ ဣတိ သစ္စံ ဝိသတ္တိကာ။ ။
နာညာ နိဗ္ဗာနတော သန္တိ၊ သန္တံ န စ န တံ ယတော။
သန္တဘာဝနိယာမေန၊ တတော သစ္စမိဒံ မတံ။ ။
မဂ္ဂါ အညံ န နိယျာနံ၊ အနိယျာနော န စာပိ သော။
တစ္ဆနိယျာနဘာဝတ္တာ၊ ဣတိ သော သစ္စသမ္ပတော။

ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အဗာဓကံ၊ သတ္တဝါတို့ကို မနှိပ်စက် တတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဒုက္ခာ၊ မှ။ အညံ၊ သော။ ဗာဓကံ၊ နှိပ်စက် တတ်သော တရားသည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ တတော၊ ထိုကြောင့်။ ဗာဓကတ္တနိယာ မေန၊ နှိပ်စက်တတ်သောအဖြစ် မြဲသောအားဖြင့်။ ဣဒံ ဤဒုက္ခကို။ သစ္စံ၊ သစ္စာဟူ၍။ မတံ၊ သိအပ်၏။ ။ တံ၊ ထိုတဏှာကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ အညတော၊ တပါးသောအကြောင်းကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတော၊ ထိုတဏှာကြောင့်။ တံ၊ ထိုဒုက္ခသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်ကား။ န စ၊ မဟုတ်။ ဣတိ တဏှာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဟေတုနိယာမေန၊ ဒုက္ခ၏အကြောင်း မြဲသောအား ဖြင့်။ ဝိသတ္တိကာ၊ တဏှာကို။ သစ္စံ၊ ၍။ မတံ၊ ၏။ ။ နိဗ္ဗာနတော၊ နိဗ္ဗာန်မှ။ အညာ၊ သော။ သန္တိ၊ သင်္ခါရတရားတို့၏ ငြိမ်းရာသည်။ ယတော၊ ကြောင့်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည်။ သန္တံ၊ သင်္ခါရတရားတို့၏ ငြိမ်းရာသည်။ န၊ မဟုတ်သည်ကား။ န စ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ 'တတော၊ ကြောင့်။ သန္တဘာဝ နိယာမေန၊ သင်္ခါရတရားတို့၏ ငြိမ်းအေးရာ၏အဖြစ် မြဲသောအားဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စံ၊ ၍။ မတံ၊ ၏။ ။ မဂ္ဂါ၊ အရိယာမဂ်မှ။ အညံ၊ သော။ နိယျာနံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်တတ်သောတရားသည်။ ယတော၊ ကြောင့်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ သော၊ ထိုအရိယာမဂ်သည်။ အနိယျာနော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စေ ဟတ်သော တရားသည်။ နစာပိ၊ မဖြစ်။ ဣတိတဏှာ၊ ကြောင့်။ ဖာစ္ဆနိယျာန

ဘာဝတ္ထာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စေခြင်းမြဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သော၊ ထိုအရိယာမဂ်ကို။ သစ္စာသမ္ဘဝေါ၊ သစ္စာဟု သမုတ်အပ်၏။ ။

မေး။ ။ သစ္စာကို အယုတ်အလွန်အားဖြင့် ဟောတော်မူဘဲ အဘယ်ကြောင့် လေးပါးသာ ဟောတော်မူသနည်း။ ။

ဖြေ။ ။ လေးပါးမှတစ်ပါးသော သစ္စာမရှိသောကြောင့်၎င်း၊ လေးပါးတို့တွင်လည်း နှုတ်ပယ်အပ်သော တရားမရှိသောကြောင့်၎င်း သစ္စာကို အယုတ်အလွန် မဟောဘဲ လေးပါးသာ ဟောတော်မူပါသည်။

တနည်း။ ။ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ၏ဖြစ်ခြင်းပဝတ္တိ၊ ၎င်း၏ဖြစ်ကြောင်းပဝတ္တကာ၊ ၎င်း၏ဆုတ်နစ်ခြင်းနိဝတ္တိ။ ၎င်း၏ဆုတ်နစ်ကြောင်း နိဝတ္တကာတို့ကို အကျိုးအကြောင်းအားဖြင့် ဆက်စပ်ပြလို၍ သစ္စာလေးပါးကို ဟောတော်မူပါသည်။

ကသ္မာ ပန စတ္တာရေဝ အရိယသစ္စာနိ ဝုတ္တာနိ အနုနာနိ အနုဓိကာ နီတိ စေ။ အညဿာသမ္ဘဝတော။ အညတရဿစ အပနေယျာဘာဝတော။ ။ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ အနုနာနိ၊ မယုတ်ကုန်သော။ အနုဓိကာနိ၊ မလွန်ကုန်သော။ စတ္တာရေဝ၊ လေးပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ သနည်း။ ဣတိစေ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ ဧဝံသတိ၊ သော်။ အညဿ၊ လေးပါးမှတစ်ပါးသောသစ္စာ၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်၎င်း။ အညတရဿ၊ တစ်ပါးပါးသောသစ္စာ၏။ အပနေယျာဘာဝတော၊ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း (စတ္တာရေဝ ဝုတ္တာနိ)။ ။

အပိစ ပဝတ္တိမာစိက္ခန္ဓော ဘဂဝါ သဟေတုကံ အာစိက္ခိ။ နိဝတ္တိဉ္စ သဉ္စပါယံ။ ဣတိပဝတ္တိနိဝတ္တိတဒုဘယဟေတုနံ တပုရမတော စတ္တာရေဝ ဝုတ္တာနိ။ ။ ဝိဘင်းမူလဋ္ဌကထာ။

အပိစ၊ တနည်းကား။ ပဝတ္တိ၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ဖြစ်ခြင်းကို။ အာစိက္ခန္ဓော၊ ကြားတော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သဟေတုကံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ။ အာစိက္ခိ၊ ကြားတော်မူ၏။ နိဝတ္တိဉ္စ၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ဆုတ်နစ်ရာကိုလည်း။ အာစိက္ခန္ဓော၊ သော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သဉ္စပါယံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ။ အာစိက္ခိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တိနိဝတ္တိတဒုဘယဟေတုနံ၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ၌ဖြစ်ခြင်း၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှဆုတ်နစ်ခြင်း၊ ထိုနှစ်ပါးတို့၏အကြောင်းတို့၏။ တပုရမတော၊ ထိုသို့သော အတိုင်းအရှည်သာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

မေး။ ။ဒုက္ခ၏ အကြောင်းများစွာရှိလျက် အဘယ်ကြောင့် သမုဒယသာ အကြောင်းဟု ဟောပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ပြဋ္ဌာန်းသောထူးသော အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် သမုဒယကိုသာ အကြောင်းဟု ဟောပါသည်။

ကဿာ ပန အညေသုပိ ဒုက္ခဟေတုသု သန္တေသု တဏှာယေဝ ဒုက္ခသမု ဒယောတိ ဝုတ္တောတိ ပဋ္ဌာနကာရဏတ္တာ။ ကမ္မဝိစိတ္တတာဟေတုဘာဝေန ဟိ ကမ္မဿ သဟာယဘာဝုပဂမနေနစ ဝိစိတ္တတာ ကာရဏတ္တာ တဏှာ ဒုက္ခဿ ဝိသေသကာရဏန္တိ။ ။

အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာ။

ပန၊ဆိုဦးအံ။ ကဿာ၊ကြောင့်၊အညေသုပိ၊ ကုန်သော။ဒုက္ခဟေတုသု၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းတို့သည်။ သန္တေသု၊ ရှိကုန်ပါလျက်။ တဏှာယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ဒုက္ခ သမုဒယောတိ၊ ဒုက္ခ၏အကြောင်းဟူ၍။ ဝုတ္တော၊နည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေး တည်း။ပဋ္ဌာနကာရဏတ္တာ၊ပြဋ္ဌာန်းသောအကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ကမ္မဝိစိတ္တတာဟေတုဘာဝေန စ၊ ကံဆန်းကြယ်သည်၏ အ ဖြစ်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ကမ္မဿ၊၏။ သဟာယဘာဝုပဂမနေနစ၊ အပေါင်းအဘော်၏အဖြစ်သို့ကပ်ရောက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဝိစိတ္တတာ ကာ ရဏတ္တာ၊ ဆန်းကြယ်သောအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဏှာ၊သည်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဝိသေသကာရဏံ၊ ထူးသောအကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေ တည်း။ ။

သစ္စာအနက် တဆဲ့ခြောက်ချက်

ဒုက္ခဿ ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ သင်္ခတဋ္ဌော၊ သန္တာပဋ္ဌော၊ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော။ ဣဇမ စတ္တာရော ဒုက္ခဿ ဒုက္ခဋ္ဌာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ။ ။သမု- ဒယဿ အာယုဟနဋ္ဌော၊နိဒါနဋ္ဌော၊ သံယောဂဋ္ဌော၊ ပလိဗောဓဋ္ဌော။ ပ။ နိရောဓဿ နိဿရဏဋ္ဌော၊ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ အမတ- ဋ္ဌော။ပ။ မဂ္ဂဿ နိယျာနဋ္ဌော၊ ဟေတုဋ္ဌော၊ ဒဿနဋ္ဌော၊ အဓိပတေ- ယျဋ္ဌော။ ဣဇမ စတ္တာရော မဂ္ဂဿ မဂ္ဂဋ္ဌာ တထာ အဝိတထာ အန- ညထာ။ ။ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ နှိုက်စက်ခြင်းအနက်။ သင်္ခတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရားတို့သည်ပြုပြင်အပ်သောအနက်။ သန္တာပဋ္ဌော၊ ပူပန်စေတတ် သောအနက်။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ဖောက်ပြန်သောအနက်။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊

ကုန်သော။ ဒုက္ခဿ။ ၎။ ဒုက္ခဋ္ဌာ၊ ဒုက္ခ၏ အနက်တို့သည်။ တထာ၊ မှန်ကုန်၏။ အဝိတထာ၊ မချွတ်ယွင်းကုန်။ အနညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်မဖြစ် ကုန်။ ။သမုဒယဿ၊ သမုဒယသစ္စာ၏။ အာယုဟနဋ္ဌော၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ဖြစ်စေခြင်းအနက်။ နိဒါနဋ္ဌော၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သောအနက်။ သံယောဂဋ္ဌော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲနှင့်ယှဉ်စေခြင်းအနက်။ ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြစ်တတ်သောအနက်။ပ။ နိရောဓဿ၊ နိရောဓသစ္စာ၏။ နိဿရဏဋ္ဌော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်ရာ ဖြစ်သောအနက်။ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ သင်္ခါရတရားတို့၏ ဆိတ်ရာဖြစ်သောအနက်။ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင် အပ်သောအနက်။ အမတဋ္ဌော၊ စုတေခြင်းမရှိသောအနက်။ပ။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ္ဂ သစ္စာ၏။နိယျာနဋ္ဌော၊သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်ခြင်းအနက်။ဟေတုဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောအနက်။ ဒဿနဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ခြင်း အနက်။ အဓိပတေယျဋ္ဌော၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အစိုးရခြင်းအနက်။ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂဿ၊ ၎။ မဂ္ဂဋ္ဌာ၊ တို့သည်။ တထာ၊ ကုန်၏။ အဝိ- တထာ၊ ကုန်။ အနညထာ၊ ကုန်။

ဩဠာရိကတ္တာ သဗ္ဗသာဓာရဏတ္တာစ သုဝိညေယျန္တိ ဒုက္ခသစ္စံ ပဌမံ ဝုတ္တံ၊တဿေဝ ဟေတုဒဿနတ္ထံ တဒနန္တရံ သမုဒယသစ္စံ၊ ဟေတုနိရောဓာ ဖလနိရောဓောတိ ဉာပနတ္ထံ တတော နိရောဓသစ္စံ၊ တဒဓိဂမ္ပပါယဒဿ နတ္ထံ အန္တေ မဂ္ဂသစ္စံ။ ။ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။

ဩဠာရိကတ္တာစ၊ ရုန့်ရင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သဗ္ဗသာဓာရဏတ္တာစ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့အား ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သုဝိညေယျံ၊ သိလ္လယ်၏။ ဣတိတဿ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ ပဌမံ စွာ။ ဝုတ္တံ၊ ၎။ တဿေဝ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏သာလျှင်။ ဟေတုဒဿနတ္ထံ၊ အကြောင်းကိုပြခြင်းငှါ။ တဒနန္တရံ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏အခြားမဲ့၌။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎။ ဟေတု နိရောဓာ၊ အကြောင်း၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဖလနိရောဓော၊ အကျိုး၏ချုပ် ခြင်းသည်။ ဟောတိ ၎။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာပနတ္ထံ၊ ငှါ။ တတော၊ မှ။ နိရောဓ သစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎။ တဒဓိဂမ္ပပါယဒဿနတ္ထံ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာကိုသိရခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြခြင်းငှါ။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎။

ဧတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဒုက္ခဒုက္ခံ သင်္ခါရဒုက္ခံ ဝိပရိကာမဒုက္ခန္တိ တီသုပိ ဒုက္ခ သဒ္ဓေါ ပဝတ္တတိ။ သောပန ဒုက္ခဒုက္ခတော အညတ္ထ ပဝတ္တမာနော အည နိရောပေက္ခော န ပဝတ္တတိတိ။ သုဒ္ဓုဇ္ဇတ္ထ ဒုက္ခပဒံ အညနိရပေက္ခံ ဂဟေတွာ ပဏ္ဏတ္တိသောဓနံ ကရောတိ။ တေန နိပ္ပရိယာယတော ဒုက္ခ သဘာဝတ္တာ ဝေ ယံ ဒုက္ခဒုက္ခံ တသ္မိံ ဒုက္ခဒုက္ခေ သေ ဒုက္ခသဒ္ဓေါ။ ။

ဝိဘင်းမူလဋီကာ။

အဝသေသံ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဒုက္ခဝေဒနာယ စေဝ တဏှာယ စ ဝိနိမုတ္တာ
တေဘူမကဓမ္မာ ဝေဒိတဗျာ။ ။ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

အဝသေသံ ဒုက္ခသစ္စန္တိ၊ ကား။ ဒုက္ခဝေဒနာယစေဝ၊ ဒုက္ခဝေဒနာမှ၎င်း။
တဏှာယစ၊ တဏှာမှ၎င်း။ ဝိနိမုတ္တာ၊ လွတ်ကုန်သော။ တေဘူမကဓမ္မာ၊ ဘုံသုံး
ပါး၌ဖြစ်သော တရားတို့ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။ ။

မဂ္ဂသဒ္ဓေါစ ဖလဂေသု မဂ္ဂဖလတ္တာ ပဝတ္တတိ။ နမဂ္ဂကိစ္စသဗ္ဗာဝါ။
ပရိနိဋ္ဌိတနိယျာနကိစ္စာနိ ဟိ တာနိ။ နိယျာနဝါစကော စေတ္ထ မဂ္ဂသဒ္ဓေါ
နနိယျာနဖလဝါစကော။ ။ယမိုက်မူလဋီကာ။

မဂ္ဂသဒ္ဓေါစ၊ မဂ္ဂသဒ္ဓါသည်လည်း။ ဖလဂေသု၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိစသော သာမည
ဖလအင်္ဂါတို့၌။ မဂ္ဂဖလတ္တာ၊ မဂ်၏အကျိုးဖြစ်သောကြောင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။
မဂ္ဂကိစ္စသဗ္ဗာဝါ၊ မဂ်၏ကိစ္စထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်။ နပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။
ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ တာနိ၊ ထိုသာမညဖလအင်္ဂါတို့သည်။ ပရိနိဋ္ဌိတနိယျာနကိစ္စာနိ၊
ပြီးပြီးသော သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ခြင်းကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စယမိုက်၌။ မဂ္ဂသဒ္ဓေါ၊ သည်။ နိယျာနဝါစကော၊
သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်တတ်သော အနက်ကိုဟောသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
နိယျာနဖလဝါစကော၊ သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်တတ်သောတရား၏ အကျိုး
ဟူသော အနက်ကိုဟောသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။

သုဒ္ဓသစ္စဝါရေ သစ္စဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တေသု သမုဒယေသု ကောစိ ဖလဓမ္မေသု
နတ္ထိ။ နစဖလဓမ္မေသု ကောစိ နိရောဓောတိ ဝုစ္စမာနော အတ္ထိ။ မဂ္ဂ
သဒ္ဓေါစ ဖလဂေသု မဂ္ဂဖလတ္တာ ပဝတ္တတိ။ နမဂ္ဂကိစ္စသဗ္ဗာဝါ။ ပရိနိဋ္ဌိ
တနိယျာနကိစ္စာနိ ဟိ တာနိ နိယျာနဝါစကော စေတ္ထ မဂ္ဂသဒ္ဓေါ
နနိယျာနဖလဝါစကော။ တသ္မာ သမုဒယောသစ္စံ နိရောဓောသဇ္ဇံ မဂ္ဂေါ
သစ္စန္တိ ဧတေသုပိ အာမန္တာ ဣစ္စေဝ ဝိဿဇ္ဇနံ ကတံ။ အထဝါ ပဒသော
ဓနေန ပဒေသု သောဓိတေသု သစ္စဝိသေသနဘူတာဝေ ဒုက္ခာဒိသဒ္ဓါ
ဣဓ ဂဟိတာတိ ဝိညာယန္တိ။ တေသံ ပန ဧကန္တေန သစ္စဝိသေသန
ဘာဝံ သစ္စာနဉ္စ တဗ္ဗိသေသနယောဂဝိသေသံ ဒီပေတံ သုဒ္ဓသစ္စဝါရေ
ဝုတ္တောတိ သစ္စဝိသေသနာနံ ဒုက္ခာဒိနံ ဧကန္တသစ္စတ္တာ ဒုက္ခသစ္စံ နိရော
ဓောသစ္စံ မဂ္ဂေါ သစ္စန္တိ အာမန္တာတိ ဝုတ္တံ။ ။ယထာ စေတ္ထ ဧဝံ ခန္ဓ
ယမကာဒိသုပိ သုဒ္ဓခန္ဓာဒိဝါရေသု ခန္ဓာဒိဝိသေသနဘူတာနမေဝ ရူပါဒိနံ
ဂဟဏံ ယုတ္တံ။ ။ယမိုက်မူလဋီကာ။

သုဒ္ဓသစ္စဝါရော ဌံ။ သစ္စဝိဘင်္ဂေ ဌံ။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ သမုဒယေသု၊
 သမုဒယ မည်သော တရားတို့တွင်။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော တရားသည်။
 ဖလဓမ္မေသု၊ ဖိုလ်သဘောရှိသော တရားတို့၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဖလဓမ္မေသု၊
 တို့၌။ နိရောဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စမာနော၊ ဟောအပ်ကောင်းသော။ ကောစိ၊
 သည်။ နစ အတ္ထိ၊ မရှိ။ မဂ္ဂသဒ္ဓေါစ၊ မဂ္ဂသဒ္ဓါသည်လည်း။ ဖလင်္ဂေသု သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 စသော သာမညဖလအင်္ဂါတို့၌။ မဂ္ဂဖလတ္တာ၊ မဂ်၏အကျိုးဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ မဂ္ဂကိစ္စသဗ္ဗာဝါ၊ မဂ်ကိစ္စထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်။
 နပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဟိသစ္စံ၊ ၏။ တာနိ၊ ထိုသာမညဖလအင်္ဂါတို့သည်။
 ပရိနိဋ္ဌိတနိယျာနကိစ္စာနိ၊ ပြီးပြီးသော သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ခြင်းကိစ္စရှိကုန်
 သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စယမိုက်၌။ မဂ္ဂသဒ္ဓေါ၊
 သည်။ နိယျာနဝါစကော၊ သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်တတ်သော တရားဟူသော
 အနက်ကိုဟော၏။ နနိယျာနဖလဝါစကော၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်
 တတ်သော တရား၏အကျိုးဟူသော အနက်ကို ဟောသည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ သမုဒယော သစ္စံ။ပ။ မဂ္ဂေါ သစ္စန္တိ၊ ကုန်သော။ ဧတေသုပိ၊ ဤပုစ္ဆာတို့
 ၌လည်း။ အာမန္တာဣစ္စေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ အထဝါ၊
 ကား။ ပဒသောဓနေန၊ ဖြင့်။ ပဒေသု၊ ဒုက္ခအစရှိသောပုဒ်တို့ကို။ သောဓိတေသု၊
 သုတ်သင်အပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော်။ သစ္စဝိသေသနဘူတာဝေ၊ သစ္စာ၏ဝိသေသန
 ဖြစ်၍သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒုက္ခာပိသဒ္ဓါ၊ တို့ကို။ ဣမ၊ ဤသုဒ္ဓသစ္စဝါရံ၌။
 ဂဟိတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝိညာယန္တိ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့သိအပ်ကုန်သော်လည်း။
 တေသံ၊ ထိုဒုက္ခစသော သဒ္ဓါတို့၏။ ဧကန္တေန၊ ဖြင့်။ သစ္စဝိသေသနဘူတာ
 သစ္စာ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ သစ္စာနံ၊ တို့၏။ တဗ္ဗိသေသနယောဂဝိသေ
 သဉ္စ၊ ထိုဒုက္ခစသော ဝိသေသနှင့်ယှဉ်ခြင်းဖြင့် ထူးသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒီပေတံ၊
 ငှါ။ သုဒ္ဓသစ္စဝါရော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သစ္စဝိသေသနာနံ၊
 ကုန်သော။ ဒုက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ ဧကန္တသစ္စတ္တာ၊ စင်စစ်သစ္စာ မည်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဒုက္ခသစ္စံ။ပ။ မဂ္ဂေါ သစ္စန္တိအာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။ စ၊
 ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ၌။ သစ္စဝိသေသနဘူတာ၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခာဒယော၊
 တို့ကို။ ဂဟိတာယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ခန္ဓယမကာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သုဒ္ဓခန္ဓာ
 ဒီဝါရေသု၊ တို့၌။ ခန္ဓာဒီဝိသေသနဘူတာနမေဝ၊ ကုန်သော။ ရူပါဒီနံ၊ ရုပ်အစရှိ
 သည်တို့ကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ယုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပဏ္ဍတိဝါရ ပြီး၏။

ပဝတ္တိဝါရ

ဂဏ္ဍိစကား ရှင်းလင်းချက်

မေး။ ။ပဏ္ဍိတိဝါရ၌ နိရောဓသစ္စာကို အဘယ့်ကြောင့် မဟောသနည်း။

ဖြေ။ ။နိရောဓသစ္စာကားဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းမရှိသောကြောင့် မဟောပါသည်။
နိရောဓဿ နေဝ ဥပ္ပါဒေါ န နိရောဓော ယုဇ္ဇတိ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

နိရောဓဿ၊ နိရောဓသစ္စာ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နေဝယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။
နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ နယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။

တဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿာတိ ဣဒံ ဒုက္ခသစ္စသမုဒယသစ္စေသု ဧက
ကောဋ္ဌာသဿ ဥပ္ပတ္တိဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ပဉ္စဝေါကာရဝသေနေဝ
ဂဟေတဗ္ဗံ။ ။ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

တဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿာတိ ဣဒံ၊ ကို။ ဒုက္ခသစ္စသမုဒယသစ္စေသု၊ တို့တွင်။
ဧကကောဋ္ဌာသဿ၊ တပါးသောအဘို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်း
အကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စဝေါကာရဝသေနေဝ၊ ပဉ္စဝေါကာရ
ဘုံ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

တဏှာဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿာတိဣဒံ ပဉ္စဝေါကာရဝသေနေဝ ဂဟေ
တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။ ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဧတေန ပန သန္နိဋ္ဌာနေန သဗ္ဗေ
ဥပပဇ္ဇန္တာ ပဝတ္တိယံ စတုဝေါကာရေ မဂ္ဂဖလတော အညစိတ္တာနံ ဥပ္ပါ
ဒက္ခဏသမဂီနော ပဉ္စဝေါကာရေစ သဗ္ဗစိတ္တာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂီနော
သင်္ဂဟိတာတိ တေသ္မေဝ သန္နိဋ္ဌာနေန နိစ္ဆိတေသု ဧကမိ ပဝတ္တေ တဏှာ
ဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏတိ ဧတေန ဒုက္ခသမုဒယေသု ဧကကောဋ္ဌာ
သပ္ပဝတ္တိသမဂီနော ဒဿိယန္တိ သန္နိဋ္ဌာနေန ဂဟိတဿေဝ ဝိဘာဂဒဿ
နတော။ တေန စတုဝေါကာရေနမိ ဂဟဏံ ဥပပန္နမေဝ။ န ဟိ တေသု
မဂ္ဂဖလပ္ပါဒသမဂီသု ပသင်္ဂတာ အတ္ထိ။ တံသမဂီနံ တေသံ သန္နိဋ္ဌာနေန
အဂ္ဂဟိတတ္တာတိ။ ။ယမိုက်မူလဒ္ဓိကာ။

တဏှာဝိပ္ပယုတ္တ။ ပ။ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ပန၊
ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်သော်လည်း။ ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ဟူသော။ ဧတေန
သန္နိဋ္ဌာနေန၊ ဤသန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်ဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇန္တာ၊ ပဋိသန္ဓေ

နေဆဲဖြစ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၎င်း။ ပဝတ္တိယံ၊ ဌံ။ စတုဝေါကာရေ၊ ဌံ။ မဂ္ဂုဖလတော၊ မဂ်စိတ်ဖိုလ်စိတ်မှ။ အညစိတ္တာနံ၊ တပါးသော စိတ်တို့၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂိနော၊ ဥပါဒ်ဏေနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရေစ၊ ဌံ၎င်း။ သဗ္ဗစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂိနော၊ တို့ကို၎င်း။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္နိဋ္ဌာနေန၊ ဖြင့်။ နိစ္ဆိတေသု၊ ဆုံးဖြတ်အပ်ကုန်သော။ တေသော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သာလျှင်။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ဒုက္ခသမုဒယေသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာတို့တွင်။ ဧကကောဋ္ဌာသပ္ပဝတ္တိသမဂ္ဂိနော၊ ဒုက္ခသစ္စာဟူသော တခုသောအဘို့၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပဝတ္တေ။ပ။ ဧတေန၊ ဖြင့်။ ဒဿိယန္တိ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သန္နိဋ္ဌာနေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတသေဝ၊ ယူအပ်သောအနက်၏ သာလျှင်။ ဝိဘာဂဒဿနတော၊ ဝေဘန်ခြင်းကို ပြုခြင်းကြောင့်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ စတုဝေါကာရေနမ္ပိ၊ စတုဝေါကာရပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဥပပန္နမေဝ၊ သင့်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ။ ဟိသစ္စံ၊ ။ တေသု၊ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ မဂ္ဂုဖလပ္ပါဒသမဂ္ဂိသု၊ မဂ်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂိနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ပသင်္ဂတာ၊ လျဉ်းပါးသည်၏အဖြစ်သည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ ကသ္မာ၊ ကား။ တံသမဂ္ဂိနံ၊ ထိုမဂ်ဖိုလ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဂ္ဂိနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ သန္နိဋ္ဌာနေန၊ ဖြင့်။ အဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ မယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ။

တေသံ ပန ပဝတ္တိယံ ဒုက္ခသစ္စဿ ဥပ္ပါဒေါ သဗ္ဗတ္ထ န ဂဟိတော၊
တထာ နိရောဓေစ။ ။ယမိုက်မူလဒ္ဓိကာ။

ပန၊ အဘို့တပါးကိုဆိုဦးအံ့။ တေသံ၊ ထိုအသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဝတ္တိယံ၊ ဌံ။ ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော ပုရိမကောဋ္ဌာသ၊ ပစ္စိမကောဋ္ဌာသတို့၌။ နဂဟိတော၊ ယူတော်မမူအပ်။ တထာ၊ တူ။ နိရောဓေစ၊ ကိုလည်း။ နဂဟိတော၊ အပ်။ ။

ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေတိ အာဂတဋ္ဌာနေ ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿပိ
ဘင်္ဂက္ခဏဿ ဂဟဏံ ဒဠဗ္ဗံ။ တထာ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေတိ
အာဂတဋ္ဌာနေ စုတိစိတ္တဿပိ ဥပ္ပါဒက္ခဏဿ။ ။
ယမိုက်မူလဒ္ဓိကာ။

ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေတိ၊ ဟူ၍။ အာဂတဋ္ဌာနေ၊ လာသော အရာ၌။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿပိ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏လည်း။ ဘင်္ဂက္ခဏဿ၊ ဘင်္ဂဏကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ။ တထာ၊ တူ။ ပဝတ္တေ။ပ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေတိ၊ ဟူ၍။

အာဂတဋ္ဌာနေစ၊ ခွဲလည်း။ စုတိစိတ္တဿပိ၊ နါလည်း။ ဥပ္ပါဒက္ခဏဿ၊ ကိ။
ဂဟဏံ၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ နါ။ (မဂ္ဂဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ခွဲလည်းနည်းတူ)။ ။

သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ
တေသံ တထာတိ တေသံ တသ္မိံ ဥပပတ္တိက္ခဏေစ တဏှာဝိပုယုတ္တ
စိတ္တုပ္ပတ္တိက္ခဏေစာတိ ဝေမေတ္ထ ခဏဝသေန ဩကာသော ဝေဒိတဗ္ဗော။
အညေသုပိ ဝေရူပေသု ဒေသဝနယော။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

သဗ္ဗေသံ။ ပ။ တထာတိ၊ ဟူသောစကား၌။ တေသံ၊ ထိုအလုံးစုံပဋိသန္ဓေနေဆဲ
ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပဝတ္တိ အခါ တဏှာကင်းသော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏနှင့် ပြည့်စုံ
သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ တသ္မိံ ဥပပတ္တိက္ခဏေစ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ နေဆဲ ခဏ၌၎င်း။
တသ္မိံ တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တုပ္ပတ္တိက္ခဏေစ၊ ထိုတဏှာကင်းသော စိတ်တို့၏ ဥပါဒ်ဆဲ
ခဏ၌၎င်း။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဂ္ဂလောကာသဝါရ၌။ ခဏဝသေန၊ ဖြင့်။
ဩကာသော၊ ကိ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နါ။ အညေသု၊ ကုန်သော။ ဝေရူပေသု၊ ဤသို့
သဘောရှိသောအရာတို့၌။ ဒေသဝနယော၊ ဤနည်းလျှင် နည်းရှိ၏။ ။

တေသံ တသ္မိံ ဥပပတ္တိက္ခဏေစ တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တုပ္ပတ္တိက္ခဏေ စာတိ
ဝေမေတ္ထ ခဏဝသေန ဩကာသော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ။ ဝေဉ္ဇေသတိယဿ
ယတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ တေဿ
ဝိဿဇ္ဇေန၊ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသေ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရံ ပဉ္စဝေါကာရံ
ဥပပဇ္ဇန္တာနံ ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေတေသံ တတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
သမုဒယသစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ ဣဒံ နယုဇ္ဇေယျ။ န ဟိ ဥပပတ္တိက္ခဏေ
စိတ္တုပ္ပတ္တိက္ခဏေစ သမုဒယသစ္စံ န ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ။ တသ္မာ ဥပပတ္တိက္ခဏ
တဏှာဝိပုယုတ္တစိတ္တုပ္ပတ္တိက္ခဏသမဂ္ဂိနံ ပုဂ္ဂလာနံ ယသ္မိံ ကာမာဝစရာဒိ
ဩကာသေ သာ ဥပပတ္တိစိတ္တပဝတ္တိစ ပဝတ္တမာနာ တတ္ထ တေသန္တိ ဩကာ
သဝသေန ဝေတ္ထ တတ္ထသဒ္ဓဿ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရေ
ဟေသ။ ။ ယမိုက်မူလဋီကာ။ ။

တေသံ။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ နါ။ စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ ဝေံ
သတိ၊ သော်။ ယဿ ယတ္ထ။ ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ၊ ဟူသော။ တေဿ၊ ဤပုစ္ဆာ၏။
ဝိဿဇ္ဇေန၊ သော။ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသေ၊ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသ၌။ ဣတရေသံ။ ပ။
ဥပ္ပဇ္ဇိယတိတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤဝိဿဇ္ဇေနာ စကားသည်။ နယုဇ္ဇေယျ၊ မသင့်
ရာ။ ဟိ၊ ထင်စွာပြဦးအံ့။ ဥပပတ္တိက္ခဏေစ၊ ပဋိသန္ဓေနေဆဲ ခဏ၌၎င်း။ စိတ္တုပ္ပတ္တိက္ခ
ဏေစ၊ စိတ်ဖြစ်ဆဲခဏ၌၎င်း။ သမုဒယသစ္စံ၊ သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ မဟုတ်။
ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤအဖြေစကားသည်။ နယုဇ္ဇေယျ၊ ရာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။

ဥပပတ္တိကုဏတဏှာဝိပုယတ္တစိတ္တပုတ္တိကုဏသမင်္ဂီနံ၊ ပဋိသန္ဓေနေဆဲခဏ၊ တဏှာ
 ကင်းသောစိတ်တို့၏ ဖြစ်ဆဲခဏနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ပုဂ္ဂလာနံ၊တို့၏။ယသ္မိံ ကာမာ
 ဝစရာဒိဩကာသေ၊ အကြင်ကာမာဝစရ စသောဘုံ၌။ သာဥပပတ္တိစ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ
 နေခြင်းသည်၎င်း။ သာ စိတ္တပဝတ္တိစ၊ ထိုစိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ပဝတ္တမာနာ၊
 ဖြစ်ဆဲသည်။ ဟောတိ၊၏။ တတ္ထ၊ ထိုကာမာဝစရ စသောဘုံ၌။ တေသံ၊ တို့အား။
 ဣတိ၊သို့။ဩကာသဝသေနေဝ၊ ထို ကာမာဝစရစသောဘုံ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။
 တေတိ၊ ဤ တေသံတတ္ထဟူသောပါဌ်၌။ တတ္ထသဒ္ဓဿ၊၏။ အတ္ထော၊သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊
 သင့်၏။ ဟိ၊မှန်၏။ ယေ ဝါရော၊ ဤဝါရသည်။ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရော၊တည်း။

သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂိကုဏေ အရူပေ မဂ္ဂဿ စ
 ဖလဿစ ဥပ္ပါဒကုဏေ တေသံ သမုဒယသစ္စာ နုပုဇ္ဇတိ ဒုက္ခသစ္စာ နုပုဇ္ဇ-
 တီတိတ္ထေ ပန ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂိကုဏေ ဒုက္ခသစ္စာ နုပုဇ္ဇတိတိ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓ
 ဝတ္တိတာ စိတ္တဇရူပမေဝ ဣဓာမိပေတံ။ နကမ္မဇာဒိရူပံ။ စိတ္တံ အနပေက္ခိ
 တ္တာဝ ဥပုဇ္ဇနတောတိ ကေစိ ဝဒန္တိ။ယဿ ဝါ ပန သမုဒယသစ္စာ နုပုဇ္ဇတိတိ
 ဧတေန ပန သန္နိဋ္ဌာနေန ဂဟိတော ပုဂ္ဂလော နစိတ္တံ အပေက္ခိတ္တာဝ
 ဂဟိတော။ အထခေါ ယော ကောစိ ဧဝံ ပကာရော။ တသ္မာ တဿ ဒုက္ခ
 သစ္စာ နုပုဇ္ဇတိတိဧတေန စ န စိတ္တာပေက္ခမေဝ ဒုက္ခသစ္စာ ဝတ္တံ။ အထခေါ
 ယံကိဉ္စိတိ စိတ္တဿ ဘင်္ဂိကုဏေ ယံကိဉ္စိ ဒုက္ခသစ္စာ နုပုဇ္ဇတိတိ အယမတ္ထော
 ဝိညာယတိတိ။ န ဟိ ယမကေ ဝိဘဇိတဗ္ဗေ အဝိဘတ္တာ ပုစ္ဆာနာမ
 အတ္ထိ။ ။

ယမိုက်မူလဋီကာ။

သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ။လ။နုပုဇ္ဇတိတိတ္ထော၌။ပဝတ္ထေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂိကုဏေ ဒုက္ခသစ္စာ
 နုပုဇ္ဇတိတိ၊ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓဝတ္တိတာ၊ စိတ်နှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တဇရူပမေဝ၊ကိုသာလျှင်။ဣဓ၊ ဤယမိုက်ကျမ်း၌။ အမိပေတံ၊
 အလိုရှိအပ်၏။ ကမ္မဇာဒိရူပံ၊ကို။နအမိပေတံ၊အပ်။ကသ္မာ၊ကား။ တဿ၊ ထိုကမ္မဇ
 ရုပ်စသည်၏။စိတ္တံ၊ကို။အနပေက္ခိတ္တာဝ၊မငဲ့မူ၍သာလျှင်။ဥပုဇ္ဇနတော၊တည်း။ဣတိ
 သို့။ကေစိ၊အချို့သော ဓမ္မသိရိမထေရ်တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။
 ယဿ ဝါ ပန သမုဒယသစ္စာ နုပုဇ္ဇတိတိ၊သော။ဧတေန သန္နိဋ္ဌာနေန၊ဖြင့်။ဂဟိတော၊
 သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ခပ်သိမ်းသော ဥပပုဇ္ဇနပုဂ္ဂိုလ်၊ ပဝတ္တိအခါ တဏှာကင်းသော
 စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂိကုဏသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။စိတ္တံ၊ကို။ အပေက္ခိတ္တာဝ၊ ငဲ့၍သာလျှင်။
 ဂဟိတော၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။အထခေါ၊စင်စစ်သော်ကား။ ယောကောစိ
 အမှတ်မရှိသော။ ဧဝံ ပကာရော၊ဤသို့သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သော သဘော
 ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဂဟိတော၊သည်။ဟောတိ၊၏။တသ္မာ၊ကြောင့်။တဿ ဒုက္ခ

သစ္စံ နုပုဇွတ်တိ ဧတေန စ၊ ဖြင့်လည်း။ စိတ္တာပေက္ခမေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ နုပုဇွတ်အပ်။ ဒေသခေါ၊ ကား။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော ဒုက္ခသစ္စာကို။ ဝတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ဤ။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော ဒုက္ခသစ္စာသည်။ နုပုဇွတ်၊ မဟုတ်။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယမကေ၊ ဤ။ ဝိဘဇိတဗျေ၊ ဝေဘန်အပ်သော အရာ၌။ အဝိဘတ္တာ၊ မဝေဘန်အပ်သော။ ပုစ္ဆာနာမ၊ ပုစ္ဆာမည်သည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။ ။

သော ဟိ ယမကဿ ပကတိ ယဒိဒံ ယထာလာဘဝသေန ယောဇနာ။

ယမိုက်အနုဂဏ္ဍိကော။

ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ယထာလာဘဝသေန၊ ယထာလာဘနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ယဒိဒံ ယာ သော ယောဇနာ၊ အကြင်ယောဇနာခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော ယောဇနာ၊ သည်။ ယမကဿ၊ ၎င်း။ ပကတိ၊ သဘောတည်း။ ။

အရူပလောကံဟိ သန္ဓာယ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပံ ဝါ နောတိ သက္ကာ ဝတ္တံ။ အယဉ္စိ ယမကဒေသနာယ ပကတိ ယဒိဒံ ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ၊ ဧတေန စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပမေဝါတိ အာဒိဝစနံ ပဋိက္ခိတ္တံ ဒဠဗ္ဗံ။ အထဝါ ပစ္စာသတ္တိ ဉာယေန ယံ သမုဒယသစ္စံ နိရုဇ္ဈတိ။ တေန ယံ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ စိတ္တစေတသိကတပုဋ္ဌိဗဒ္ဓရူပသင်္ခါတံ တဿ တဒါ ဥပ္ပတ္တိ နတ္တိတိ နောတိ ဝိဿဇ္ဇနံ။ ။ ဝိဘင်းအနုဂဏ္ဍိကော။

ဟိ၊ အဘို့တပါးကို ဆိုဦးအံ့။ အရူပလောကံ၊ အရူပဘုံကို။ ဝါ၊ ကား။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ စိတ္တဇရုပ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ နောတိ၊ နောဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဟိသစ္စံ၊ ၎င်း။ ယဒိဒံ ယာ သော ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ၊ အကြင်ဖြစ်သင့်သည် အားလျော်စွာ ယောဇနာခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ အယံ၊ ဤဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ ယောဇနာခြင်းသည်။ ယမကဒေသနာယ၊ ယမိုက်ဒေသနာ၏။ ပကတိ၊ သဘောတည်း။ ဧတေန၊ ဤအရူပလောကံဟိ၊ စသောစကားဖြင့်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပမေဝါတိ အာဒိဝစနံ၊ ကို။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်အပ်၏ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ အထဝါ၊ ကား။ ပစ္စာသတ္တိ ဉာယေန၊ ပစ္စာသတ္တိနည်းဖြင့်။ ယံ သမုဒယသစ္စံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ စိတ္တစေတသိကတပုဋ္ဌိဗဒ္ဓရူပသင်္ခါတံ၊ စိတ်စေတသိက်၊ ထိုစိတ်စေတသိက်နှင့် စပ်၍ဖြစ်သော ရုပ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ တဿ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏။ တဒါ၊ ထိုသမုဒယသစ္စာမျှ

ဆဲခဏ၌။ ဥပုတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ နောတိ၊
နောဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူသော။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ဖြေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[မှတ်ချက်။ ။ဒုက္ခမူ မဂ္ဂမူလီ၊ သမုဒယမူ မဂ္ဂမူလီတို့၌ ဒုတိယစိတ်မှာ
အကောက်၌ ထင်ရှားပြီ။ အမေးအဖြေထုတ်ရန် မလို။]

သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေတိ ဣဒံ သဗ္ဗန္ဓိမေန
ပရိစ္ဆေဒေန ယဿ ယတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ဥပုဇ္ဇိတ္ထ နော စ သမုဒယသစ္စံ။ တံ
ဒဿနဝသေန ဝုတ္တံ။ တသ္မိံ ပန ဒဿိတေ တေန သမာနဂတိကတ္တာ
ဒုတိယာကုသလစိတ္တတော ပုရိမသဗ္ဗစိတ္တသမဂ္ဂိနော တေနောဝ ဒဿိတာ
ဟောန္တိ။ ။ယမိုက်မူလဋီကာ။

သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေတိ ဣဒံ၊ ကိ။ သဗ္ဗန္ဓိမေန၊ အလုံးစုံ
အောက်ယုတ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေန၊ အပိုင်းအခြားဖြင့်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်
အား။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဘ၌။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။ ဥပုဇ္ဇိတ္ထ၊ ပြီ။ သမုဒယသစ္စံ၊
သည်။ နော စ ဥပုဇ္ဇိတ္ထ၊ ဖြစ်ဘူးပြီးမဟုတ်။ တံဒဿနဝသေန၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ
ဖြစ်ဘူး၍ သမုဒယသစ္စာ မဖြစ်ဘူးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊
၏။ ပန၊ ထိုသို့ဟောတော်မူအပ်သော်လည်း။ တသ္မိံ၊ ထိုဒုတိယစိတ်ကို။
ဒဿိတေ၊ ပြအပ်သည်ရှိသော်။ တေန၊ နှင့်။ သမာနဂတိကတ္တာ၊ တူသော
အလားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုတိယာကုသလစိတ္တတော၊ ဘဝနိကန္တိက
ဒုတိယဇောဟုဆိုအပ်သော အကုသိုလ်စိတ်မှ။ ပုရိမသဗ္ဗစိတ္တသမဂ္ဂိနော၊ ရှေးဖြစ်
သော အလုံးစုံ စိတ်နှင့်ပြည့်စုံသော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တေနောဝ၊
ထိုဒုတိယေ စိတ္တေ ဟူသော ပါဠိဖြင့်ပင်လျှင်။ ဒဿိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။

ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေတိ ပဋိသန္ဓိတော ဒုတိယေ ဘဝဂ်စိတ္တေ
ဝတ္တမာနေ၊ သဟဝါ ပဋိသန္ဓိယာ ဘဝဂ် ဝိပါကဝသေန ဧကမေဝ ကတ္တာ
ဘဝနိကန္တိယာ အာဝဇ္ဇနစိတ္တေ။ တဋ္ဌိ ကြိယစိတ္တတ္တာ အဗျာကတ
ဇာတိယံ ဝိပါကတော ဒုတိယံ နာမ ဟောတိ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိတော၊ မှ။ ဒုတိယေ ဘဝဂ်
စိတ္တေ၊ နှစ်ခုမြောက်သော ဘဝင်စိတ်သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊
ကား။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဘဝဂ် ၊ ကိ။ ဝိပါကဝသေန၊ ဝိပါက်၏
အစွမ်းဖြင့်။ ဧကမေဝ၊ တခုတည်းကိုသာလျှင်။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဘဝနိကန္တိယာ၊
ဘဝနိကန္တိဇော၏။ အာဝဇ္ဇနစိတ္တေ၊ အာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ သော်။

ဟိ၊ ထိုစကားကိုထင်စွာပြုအံ့။ တံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်။ ကြိယစိတ္တတ္တာ၊
ကြိယာစိတ်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဗျာကတဇာတိယံ၊ ဌ။ ဝိပါကတော၊
မှ။ ဒုတိယံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

အနာဘိသမေတာဝီနန္တိ ဂဟိတာ ယေ သဗ္ဗတ္ထ၊ တတ္ထ စ အနာဘိသမေ
တာဝီနော။ တေသု သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဂဟဏကာလဝိသေသနတ္ထံ သုဒ္ဓါ
ဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေတိ ဝုတ္တံ။

ယမိုက်မူလဋီကာ။

အနာဘိသမေတာဝီနန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်သော။ သဗ္ဗတ္ထ၊
ခပ်သိမ်းသောဘုံ၌။ တတ္ထ စ၊ ထိုမိမိဖြစ်ခဲ့သော သုဒ္ဓါဝါသာဘုံ၌ ၎င်း
အနာဘိသမေတာဝီနော၊ သစ္စာလေးပါးကိုထိုးတွင်း၍ သိပြီးမဟုတ် ကုန်သော။
ယေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ တို့တွင်။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ၊
သုဒ္ဓါဝါသပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဂဟဏကာလဝိသေသနတ္ထံ၊ ယူအပ်သောကာလကို အထူး
ပြုခြင်းငှါ။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေတိ၊ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိတိ ဧတေန ဝေါဒါန
စိတ္တသမဂ္ဂီနာ သမာနဂတိကာ တတော ပုရိမတရစိတ္တသမဂ္ဂီနောပိ
ယာဝ သဗ္ဗန္တိမတဏှာသမ္ပယုတ္တစိတ္တသမဂ္ဂီတာဝ ဒဿိတာတိ ဝေဒိတဗျာ။
သေနယော အညေသု ဝေရူပေသု။

ယမိုက်မူလဋီကာ။

ယဿ။ပ။တိ။ ဟူသည်ကား။ ဝေါဒါနစိတ္တသမဂ္ဂီနာ၊ အရဟတ္တဇင်၏ ရှေး
ဝေါဒါနစိတ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်။ သမာနဂတိကာ၊ တူသောအလားရှိကုန်
သည်ဖြစ်၍။ တတော၊ ထိုဝေါဒါနစိတ်မှ။ ပုရိမတရစိတ္တသမဂ္ဂီနောပိ၊ ရှေး၌
ဖြစ်သောစိတ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။ ယာဝ၊ လောက်။ သဗ္ဗန္တိမ
တဏှာသမ္ပယုတ္တစိတ္တသမဂ္ဂီ၊ အလုံးစုံ၏အဆုံးဖြစ်သော တဏှာနှင့် ယှဉ်သော
စိတ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ တာဝ၊ လောက်။ ဒဿိတာ၊ ကုန်
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၎င်း။ ဝေရူပေသု၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ အညေသု၊
တပါးသော မူလီတို့၌။ သေနယော၊ ဤနည်းလျှင် နည်းရှိ၏။

ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ နနိရုဇ္ဈတိ တဿ သမုဒယသစ္စံ နနိရုဇ္ဈိယတိတိ
တေဿ ဝိဿဇ္ဇနေ ဒွိသုပိ ကောဋ္ဌာသေသု အရူပေ မဂ္ဂဿစ ဖလဿစ
ဘင်္ဂက္ခဏေ ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။ န ဝိသေသိတံ။ ကဿာ ကေဿာပိ မဂ္ဂဿစ
ဖလဿစ ဘင်္ဂက္ခဏသမဂ္ဂီနော ဥဘယကောဋ္ဌာသဘဇနတော။ ယဿ
ဒုက္ခသစ္စံ နနိရုဇ္ဈတိတိ ဧတေန သန္တိဋ္ဌာနေန ဂဟိတေသုဟိ အရူပေ မဂ္ဂ
ဖလဘင်္ဂက္ခဏသမဂ္ဂီသု ကေသဉ္စိ တိဏ္ဏံ ဖလာနံ ဒွိန္ဒူ မဂ္ဂါနိ ဘင်္ဂက္ခဏ

သမင်္ဂီနံ နိရန္တရံ အနုပျါဒေတွာ အန္တရန္တရာ ဝိပဿနာနိကန္တိ ဘဝနိ
 ကန္တိဉ္စ ဥပျါဒေတွာ ယေ ဥပရိမဂ္ဂေ ဥပျါဒေဿန္တိ။ တေသံ သမုဒယသစ္စံ
 နိရုဇ္ဈိယတိ။ တေသံယေဝ ပန ကေသဉ္စိ အန္တရာ တဏှံ အနုပျါဒေတွာ
 ဥပရိမဂ္ဂံ ဥပျါဒေန္တာနံ မဂ္ဂဖလဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီနံ သမုဒယသစ္စံ နိရုဇ္ဈိယ
 တိတိ သာမညဝစနေနာပိစ ပုရိမကောဋ္ဌာသေ ဝုစ္စမာနေန ပစ္ဆိမကော
 ဋ္ဌာသေ ဝက္ခမာနေ ဝေဇ္ဇေတွာဝ ဂဟဏံ ဟောတိတိ ဒဿိတောယန္တိ။ ။

ယမိုက်မုလဋီကာ။

ယဿ။ပ။ နနိရုဇ္ဈိယတိတိ၊ ဟူသော။တေဿ၊ထိုပုစ္ဆာစကား၏။ဝိဿဇ္ဇနေ၊
 အဖြေ၌။ဒိသုပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေသု၊ ကောဋ္ဌာသတို့၌။
 အရူပေ။ပ။ ဣစ္စေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ဝုတ္တံ၊ ။၏။ နဝိသေသိတိ၊ အထူးပြုတော်
 မမူအပ်။ကသ္မာ၊ကား။ ကေဿာပိ၊ တခုလည်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂဿစ၊ ။၏၎င်း။
 ဖလဿစ၊ ။၏၎င်း။ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီနေ၊ ဘင်္ဂဏနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဥဘယကောဋ္ဌာသဘဇနတော၊ နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသသို့ သက်ဝင်သော
 ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ထင်စွာပြဦးအံ့။ ယဿ ဒုက္ခသစ္စံ နနိရုဇ္ဈိယတိတိ၊ ဟူသော။
 ဧတေန သန္တိဋ္ဌာနေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတေသု၊ ယူအပ်ကုန်သော။ အရူပေ၊ ။၌။ မဂ္ဂ
 ဖလဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီသု၊မဂ်ဖိုလ်တို့၏ ဘင်္ဂဏနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။
 ကေသဉ္စိ၊အချို့ကုန်သော။ တိဏှံ၊ ကုန်သော။ ဖလာနံ၊သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သ
 ကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်တို့၏၎င်း။ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါနဉ္စ၊ သကဒါဂါမိ
 မဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်တို့၏၎င်း။ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီနံ၊ တို့တွင်။ နိရန္တရံ၊ မပြတ်။အနုပျါ
 ဒေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြား၌။ ဝိပဿနာနိကန္တိဉ္စ၊
 ဝိပဿနာ၌ ဖြစ်သော တပ်ခြင်းကို၎င်း။ ဘဝနိကန္တိဉ္စ၊ ဘဝ၌ဖြစ်သောတပ်ခြင်း
 ကို၎င်း။ ဥပျါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ယေ၊ အကြင်အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဥပရိ
 မဂ္ဂေ၊ အထက်မဂ်တို့ကို။ ဥပျါဒေဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ တေသံ၊ တို့အား။ သမုဒယ
 သစ္စံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈိယတိ၊ ချုပ်လတ္တံ့။ ပန၊ ပါး။ တေသံယေဝ၊ တို့တွင်ပင်လျှင်။
 ကေသဉ္စိ၊ အချို့ကုန်သော။ အန္တရာ၊မဂ်၏ အကြား၌။ တဏှံ၊ကို။ အနုပျါ
 ဒေတွာ၊မူ၍။ ဥပရိမဂ္ဂံ၊အထက်မဂ်ကို။ ဥပျါဒေန္တာနံ၊ကုန်သော။မဂ္ဂဖလဘင်္ဂက္ခဏ
 သမင်္ဂီနဉ္စ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့အား။ သမုဒယသစ္စံ၊ သည်။
 နနိရုဇ္ဈိယတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ ပုရိမကောဋ္ဌာသေ၊ ။၌။ ဝုစ္စမာ
 နေန၊ ဟောတော်မူဆဲဖြစ်သော။ သာမညဝစနေနာပိစ၊ သာမညစကားဖြင့်
 လည်း။ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသေ၊ ။၌။ ဝက္ခမာနေ၊ ဟောအပ်လတ္တံ့ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့
 ကို။ ဝေဇ္ဇေတွာဝ၊ ။၍သာလျှင်။ ဂဟဏံ သည်။ ဟောတိ၊ ။၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ
 နယော၊ ကို။ ဒဿိတော၊ ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အပြီးတည်း။

ပဝတ္တိဝါရ ပြီး၏။

ပရိညာဝါရ

ဂဏ္ဍိစကား ရှင်းလင်းချက်

မေး။ ။ပရိညာဝါရ၌ မဂ္ဂသစ္စာ နိရောဓသစ္စာတို့ကို အဘယ်ကြောင့် မဟော သနည်း။

ဖြေ။ ။လောကုတ္တရာ တရားတို့ကား ပရိညာကိစ္စ မရှိသောကြောင့် မဟော ပါသည်။

မေး။ ။ဒုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနာတိဝယ် အဘယ်ပရိညာကို ရသနည်း။

ဖြေ။ ။ဉာတပရိညာ၊ တီရဏပရိညာ နှစ်ပါးကို ရပါသည်။

မေး။ ။သမုဒယသစ္စံ ပဇဟတိ၌ အဘယ်ပရိညာကို ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ဉာတပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာ နှစ်ပါးကို ရပါသည်။

မေး။ ။အဘယ်ကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ၌ ပဟာနပရိညာကို၊ သမုဒယသစ္စာ၌ တီရဏ ပရိညာကို မရသနည်း။

ဖြေ။ ။မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သောသူသည် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းငှါ ကျင့်သည်။ ဒုက္ခသစ္စာ၌ ပဟာနကိစ္စ မရှိ။ သမုဒယသစ္စာ၌ တီရဏကိစ္စ မရှိ။ ထို့ကြောင့် မရပါ။

ယသ္မာစ လောကုတ္တရာဓမ္မေသု ပရိညာနာမ နတ္ထိ။ ကသ္မာ ဣဓ ဒွေသစ္စာနိ ဂဟိတာနိ။ ။တတ္ထ ဒုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနာတိတိ ဉာတတီရဏ ပရိညာဝသေန ဝုတ္တိ။ ။သမုဒယသစ္စံ ပဇဟတိတိ ဉာတပဟာနပရိ ဉာဝသေန။ ။ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရာဓမ္မေသု၊ လောကုတ္တရာ တရားတို့၌။ ပရိညာနာမ၊ ပရိညာမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤပရိညာ ဝါရ၌။ ဒွေသစ္စာနိ၊ နှစ်ပါးသော နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို။ နဂဟိတာနိ၊ ကုန်။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ဒုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနာတိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဉာတတီရဏ ပရိညာဝသေန၊ ဉာတပရိညာ၊ တီရဏပရိညာတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တိ၊ ၏။ သမုဒ ယသစ္စံ ပဇဟတိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဉာတပဟာနပရိညာဝသေန၊ ဉာတ ပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တိ၊ ၏။

ဒုက္ခသ ပရိညေယျတ္ထံ သမုဒယသစ္စာ ပဟာနတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိတိ ပရိညာပဟာနံ သစ္စေသု ဒဿေတုံ ဒုက္ခေ တီရဏပရိညာဝ

ဝုတ္တဝါ န ပဟာနပရိညာ။ သမုဒယေစ ပဟာနပရိညာ၊ န တီရဏပရိ
ညာ။ ။မဂ္ဂဉာဏဉ္စိ ဒုက္ခသမုဒယာနိ ဝိဘာဝေတိတိ ဉာတပရိညာစ
ဟောတိ။ ။ယမိုက်မူလဋီကာ။

ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိညေယျတ္ထံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ သမုဒယဿစ၊
သမုဒယသစ္စာကိုလည်း။ ပဟာနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဘဂဝတိ၊ ဌံ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊
မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုဿတိ၊ သုံးအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိညာ
ပဟာနံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းပယ်ခြင်းကို။ သစ္စေသု၊ တို့၌။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဒုက္ခေ၊
၌။ တီရဏပရိညာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တဝါ ၏။ ပဟာနပရိညာ၊ ကို။ နဝုတ္တဝါ
အပ်။ သမုဒယေစ၊ ၌လည်း။ ပဟာနပရိညာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တဝါ ၏။ တီရဏ
ပရိညာ၊ ကို။ နဝုတ္တဝါ အပ်။ ဟိ၊ ဆက်။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ္ဂဉာဏ်သည်။ ဒုက္ခသမုဒ
ယာနိ၊ တို့ကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်စွာပြ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဉာတပရိညာစ
သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။

သစ္စယမိုက် ပြီး၏။

သင်္ခါရယမိုက်

ဂဏ္ဍိစကား ရှင်းလင်းချက်

- မေး။ ။ခန္ဓယမိုက် စသည်တို့၌ သရူပက္ခယာဝါရကို ဟောတော်မူဘဲ အဘယ်
ကြောင့် သင်္ခါရယမိုက်၌သာ ဟောတော်မူသနည်း။
- ဖြေ။ ။ခန္ဓာစသည်တို့၏ သရုပ်ကို ခန္ဓယမိုက်စသည်ကို မဟောမီ ရှေ့အဘို့၌
သရုပ်ထုတ်၍ ဟောပြီးဖြစ်ရကား သရူပက္ခယာဝါရကို ဟောဘွယ်မရှိပါ။
သင်္ခါရယမိုက်၌ကား သင်္ခါရယမိုက်ကို မဟောမီ ရှေ့အဘို့၌ သရုပ်ထုတ်
၍ ဟောပြီး မရှိသောကြောင့် သရူပက္ခယာဝါရကို ဟောပါသည်။

ခန္ဓာဒယောဝိယ ပုဗ္ဗေ အဝိဘတ္တာ ကာယသင်္ခါရဒယောတိ တေသံ
အဝိညာတတ္တာ အဿာသပဿာသာ ကာယသင်္ခါရေတိအာဒိနာ
တယော သင်္ခါရေ ဝိဘဇတိ။ ။ယမိုက် မူလဋီကာ။

ခန္ဓာဒယော၊ ခန္ဓာစသည်တို့ကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ခန္ဓယမိုက်စသည်ကို မဟောမီ
ရှေ့အဘို့၌။ ဝိဘတ္တာဝိယ၊ ဝေဘန်အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ကာယသင်္ခါရဒယော၊
ကာယသင်္ခါရ စသည်တို့ကို။ ပုဗ္ဗေ၊ သင်္ခါရယမိုက်ကို မဟောမီ ရှေ့အဘို့၌။
အဝိဘတ္တာ၊ မဝေဘန်အပ်ကုန်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကာယသင်္ခါရ
စသည်တို့၏။ အဝိညာတတ္တာ၊ မသိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ 'အဿာသ

ပဿာသာ ကာယသင်္ခါရောတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေ။ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိဘဇတိ၊ ဝေဘန်တော်မူ၏။

သင်္ခါရိယတီတိ သင်္ခါရော။ ကာယေန သင်္ခါရော ကာယသင်္ခါရော။ ။
သင်္ခါရောတီတိ သင်္ခါရော၊ ဝစိယာ သင်္ခါရော ဝစိသင်္ခါရော။ ။ သင်္ခါရိ
ယတီတိ သင်္ခါရော၊ စိတ္တဿ သင်္ခါရော စိတ္တသင်္ခါရော။ ။
ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

သင်္ခါရိယတိ၊ ပြုပြင်အပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရမည်
၏။ ကာယေန၊ ကရဇကာယသည်။ သင်္ခါရော၊ ပြုပြင်အပ်သည်တည်း။ ကာယ
သင်္ခါရော၊ ကရဇကာယသည် ပြုပြင်အပ်သည်။ ။ သင်္ခါရောတိ၊ ပြုပြင်တတ်၏။
ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရော၊ မည်၏။ ဝစိယာ၊ ဝစိဘေဒသဒ္ဒကို။ သင်္ခါရော၊
ပြုပြင်တတ်သည်တည်း။ ဝစိသင်္ခါရော၊ ဝစိဘေဒသဒ္ဒကိုပြုပြင်တတ်သည်။ ။
သင်္ခါရိယတိ၊ ။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရော၊ မည်၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်သည်။
သင်္ခါရော၊ ပြုပြင်အပ်သည်တည်း။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ စိတ်သည် ပြုပြင်အပ်သည်။

စိတ္တဿ သင်္ခါရောတိစ ကတ္ထုအတ္ထေယေဝ။ သော ပန ကရဏ
ဝစနဿ အတ္ထောတိ ကတွာ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ ကတွာတိ ဝုတ္တံ။ ။
ယမိုက်မူလဒ္ဓိကာ။

စိတ္တဿသင်္ခါရောတိစ၊ ဌ်လည်း။ ကတ္ထုအတ္ထေယေဝ၊ ကတ္တာအနက်ဌ်သာ
လျှင်။ သာမိဝစနံ၊ သာမိဝိဘတ်သည်။ ဟောတိ၊ ။ ပန၊ သော်လည်း။ သော၊
ထို ကတ္တာအနက်သည်။ ကရဏဝစနဿ၊ ကရိုဏ်းဝိဘတ်၏။ အတ္ထော၊ သည်။
ဟောတိ၊ ။ ဣတိကတွာ၊ ဤသို့လုံးပြု၍။ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ ကတွာတိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ။

ကေ သရီရေ ရဇောတိ ကရဇော။ ကိန္တံ၊ သုက္ကသောဏိတံ၊ ကရဇေ
ပဝတ္ထော ကာယော ကရဇကာယော။ ။ ကေက္ခရကောသဒ္ဓိကာ။

ကေ၊ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ ရဇော၊ အညစ်အကြေးတည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။
ကရဇော၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုကရဇဟူသည်။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ သုက္ကသောဏိတံ၊
သုက်သွေးတည်း။ ကရဇေ၊ ကိုယ်အညစ်အကြေး၌။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော။
ကာယော၊ ကာယတည်း။ ကရဇကာယော၊ ယ။

ကရောတိ ပုတ္တေ နိဗ္ဗတ္တေတီတိ ကရော။ သုက္ကသောဏိတံ။ ကရေန
ဇာတော ကရဇော။ ကရဇော စ သော ကာယောစာတိ ကရဇ-
ကာယော။ ။ မဏိဒီပ။

ပုတ္တော၊ သားသွီးတို့ကို။ ကရောတိ နိဗ္ဗုတ္တောတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
ကြောင့်။ ကရော၊ မည်၏။ သုက္ကသောဏိတံ၊ တည်း။ ကရေန၊ သုက်သွေးသည်။
ဇာတော၊ ဖြစ်စေသည်တည်း။ ကရဇော၊ သုက်သွေးသည်ဖြစ်စေသည်။
ကရဇော၊ သုက်သွေးသည်ဖြစ်စေသည်လည်း ဟုတ်၏။ သော၊ ဟူသည်။
ကာယော၊ ကာယလည်းဟုတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကရဇကာယော၊
မည်၏။

မေး။ ။ထွက်သက်ဝင်သက် နှစ်မျိုးရှိရာ အဘယ်ကို အဿာသ၊ အဘယ်ကို
ပဿာသ ခေါ်သနည်း။

ဖြေ။ ။ထွက်သက်ကို အဿာသ၊ ဝင်သက်ကို ပဿာသ ခေါ်သည်။ ။
(ဝိနည်း အဋ္ဌကထာအလို)။

တနည်း...ဝင်သက်ကို အဿာသ၊ ထွက်သက်ကို ပဿာသ ခေါ်သည်။ ။
(သုတ္တန္တ အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာတို့အလို)။

အဿာသောတိ ဗဟိနိက္ခမနုဝါတော၊ ပဿာသောတိ အန္တောပဝိသနု
ဝါတော။ ။ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ။

အဿာသောတိ၊ အဿာသောဟူသည်ကား။ ဗဟိနိက္ခမနုဝါတော၊ အပြင်သို့
ထွက်သောလေတည်း။ ဝါ၊ ထွက်သက်တည်း။ ပဿာသောတိ၊ ပဿာသော
ဟူသည်ကား။ အန္တောပဝိသနုဝါတော၊ အတွင်းသို့ဝင်သောလေတည်း။ ဝါ၊
ဝင်သက်တည်း။

အဿာသောတိ အန္တောပဝိသနုနာသိကဝါတော၊ ပဿာသောတိ
ဗဟိနိက္ခမနုနာသိကဝါတော။

သုတ်မဟာဝါ၊ သမ္မောဟဝိနောဒနီ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ။

အဿာသောတိ၊ ကား။ အန္တောပဝိသနုနာသိကဝါတော၊ အတွင်းသို့ဝင်
သောနာခေါင်းလေတည်း။ ဝါ၊ ဝင်သက်တည်း။ ပဿာသောတိ၊ ကား။ ဗဟိ
နိက္ခမနုနာသိကဝါတော၊ အပြင်သို့ထွက်သော နာခေါင်းလေတည်း။ ဝါ၊
ထွက်သက်တည်း။

သုတ္တန္တနယောဇေ စေတ္ထ အဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ သတိယာ
အနုဂစ္ဆတော အဇ္ဈတ္တဝိက္ခေပဂတေန စိတ္တေန ကာယောပိ-စိတ္တမ္ပိ သာရဒ္ဓါ-
စ ဟောန္တိ ဣဒ္ဓိတာစ ဖန္ဒိတာစ။ ပဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ
သတိယာ အနုဂစ္ဆတော ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခေပဂတေန စိတ္တေန ကာယောပိ

စိတ္တမ္ပိ သာရဒ္ဒါစ ဟောန္တိ ဣဉ္ဇိဘာ ဖန္ဒိတာစာတိ ဣမာယ ပါဠိယာ သမေတိတိ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဝိမတိဝိနောဒနိ၊ သာရတ္ထဒီပနိဋ္ဌိကာ။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ သုတ္တန္တနယောဝေ၊ သုတ္တန်နည်းသာတည်း။ အဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ၊ ဝင်သက်၏အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးသို့။ သတိယာ၊ သတိဖြင့်။ အနုဂစ္ဆတော၊ အစဉ်လိုက်သောသူအား။ ဝါ၊ ၎င်း။ အဇ္ဈတ္တဝိက္ခေပ ဂတေန၊ အတုင်း၌ ပြန်လွင့်စွာဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်၎င်း။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်သည်၎င်း။ သာရဒ္ဒါစ၊ ကြမ်းထမ်းကုန်သည်၎င်း။ ဣဉ္ဇိဘာစ၊ စဉ်းငယ် တုန်လှုပ်ကုန်သည်၎င်း။ ဖန္ဒိတာစ၊ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ကုန် သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ၊ ထွက်သက် ၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးသို့။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ အနုဂစ္ဆတော၊ အား။ ဝါ၊ ၎င်း။ ဗဟိဒ္ဒါဝိက္ခေပဂတေန၊ အပဉ္စိပြန်လွင့်စွာဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ကာယောပိ၊ သည်၎င်း။ စိတ္တမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ သာရဒ္ဒါစ၊ ကုန်သည်၎င်း။ ဣဉ္ဇိဘာစ၊ ကုန် သည်၎င်း။ ဖန္ဒိတာစ၊ ကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဣမာယ ပါဠိ ယာ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်နှင့်။ သမေတိ၊ ညီညွတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေ တဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

အာပဌမံ ဗဟိမုခံ သသနံ အဿာသော၊ တတော အန္တောမုခံ၊ ပဋိ သသနံ ပဿာသောတိ အာဟ အဿာသောတိ ဗဟိနိက္ခမနဝါတော တိအာဒိ။ သုတ္တန္တ အဋ္ဌကထာသု ပန အာကဗ္ဗန ဝသေန အန္တောသသနံ အဿာသော ဗဟိပဋိသသနံ ပဿာသောတိ ကတော ဥပ္ပတ္တိပါဠိယံ ဝုတ္တာ။ ။ဝိမတိဝိနောဒနိ။

အာပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဗဟိမုခံ။ ခံတုင်း၏ ပြင်ပ၌။ သသနံ၊ အသက်ရှည် ခြင်းတည်း။ အဿာသော၊ ရှေးဦးစွာ ခံတုင်းပြင်ပ၌ အသက်ရှည်ခြင်း။ တ တော၊ မှ။ အန္တောမုခံ၊ ခံတုင်း၏ အတုင်း၌။ ပဋိသသနံ၊ တဖန်အသက်ရှည်ခြင်း တည်း။ ပဿာသော၊ ခံတုင်း၏ အတုင်း၌ တဖန်အသက်ရှည်ခြင်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿာသောတိ။ ပ။ အာဒိ ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ ပန၊ အဘို့တပါးကိုဆိုဦးအံ့။ သုတ္တန္တအဋ္ဌကထာသု၊ သုတ္တန် အဋ္ဌကထာတို့၌။ အာ ကဗ္ဗနဝသေန၊ ဆွဲငင်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အန္တော၊ အတုင်း၌။ သသနံ၊ တည်း။ အဿာသော၊ ခြင်း။ ဗဟိ၊ အပဉ္စိ။ ပဋိသသနံ၊ တဖန်အသက်ရှည်ခြင်းတည်း။ ပဿာသော၊ ခြင်း။ ဣတိကတော၊ ၎်။ ပါဠိယံ၊ ၎်။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၎်။

အသာသပဿာသကင်းသောပုဂ္ဂိုလ်များ

ဣမေ အန္တော မာတုကုဏ္ဍိယံ နတ္ထိ၊ ဥဒကေ နိမ္မဂ္ဂါနံ နတ္ထိ။
တထာ အသညိဘူတာနံ မတာနံ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပန္နာနံ ရူပါရူပဘဝ
သမင်္ဂီနံ နိရောဓသမာပန္နာနန္တိ။ ။ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ။

ဣမေ၊ ဤအသာသပဿာသတို့သည်။ မာတုကုဏ္ဍိယံ၊ အမိဝမ်း၌ကိန်း
သောသူအား။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ နိမ္မဂ္ဂါနံ၊ နစ်မြုပ်သောသူတို့
အား။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ တထာ၊ တူ။ အသညိဘူတာနံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်
သောဗြဟ္မာတို့အား၎င်း။ မတာနံ၊ စုတေကုန်သောသူတို့အား၎င်း။ စတုတ္ထဇ္ဈာန
သမာပန္နာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ဝင်စားသောသူတို့အား၎င်း။ ရူပါရူပဘဝသမင်္ဂီနံ၊
ရူပဘဝအရူပဘဝနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ နိရောဓသမာပတ်
ဝင်စားသော သူတို့အား၎င်း။ နတ္ထိ၊ ကုန်။

ယထာဥဒကေ နိမ္မဂ္ဂဿ နိရောဓောကာသတာယ အသာသပဿာ
သာ န ပဝတ္တန္တိ။ ဧဝံ အန္တောမာတုကုဏ္ဍိယံ။ ယထာ မတာနံ သမုဋ္ဌာပက
စိတ္တာဘာဝတော။ ဧဝံ အသညိဘူတာနံ။ တထာ နိရောဓသမာပန္နာ
နန္တိ အာစရိယဓမ္မပါလတ္ထေရေန ဝုတ္တိ။ မဟာဂဏ္ဍိပဒေပန မုစ္ဆာပရေတာနံ
စိတ္တပဝတ္တိယာ ဒုဗ္ဗလဘာဝတောတိ ဝုတ္တိ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပန္နာနံ ဓမ္မ
တာဝသေနေဝ နေသံ အနုပုဇ္ဇနံ။ တထာ ရူပဘဝသမင်္ဂီနံ။ ကေစိ ပန အနု
ပုဗ္ဗတော သုခမဘာဝပတ္တိယာ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပန္နဿ ရူပဘဝေန ရူပါနံ
တဂ္ဂဟဏဿစ သုခမဘာဝတော ရူပဘဝသမင်္ဂီနံ နတ္ထိတိ ကာရဏံ
ဝဒန္တိ။ ။သာရတ္ထဒိပနီဋီကာ။

ဥဒကေ၌။ နိမ္မဂ္ဂဿ၊ နစ်မြုပ်သောသူအား။ နိရောဓောကာသတာယ၊ ချုပ်
ပြီးသော အာကာသရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသာသပဿာသာ၊ တို့သည်၊
နပဝတ္တန္တိယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အန္တောမာတုကုဏ္ဍိယံ၊ အမိဝမ်းတွင်း၌
ကိန်းသောသူအား။ (နပဝတ္တန္တိ)။ မတာနံ၊ စုတေကုန်သောသူတို့အား။ သမု
ဋ္ဌာပကစိတ္တာဘာဝတော၊ အသာသပဿာသကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ်
မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နပဝတ္တန္တိယထာ။ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အသညိဘူ
တာနံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သောသူတို့အား။ (နပဝတ္တန္တိ)။ တထာ၊ တူ။
နိရောဓသမာပန္နာနံ၊ တို့အား။ (နပဝတ္တန္တိ)။ ဣတိသို့။ အာစရိယဓမ္မပါ
လတ္ထေရေန၊ ဆရာဓမ္မပါလမထေရ်သည်။ ဝုတ္တိ၊ ၎င်း၏။ ပန၊ အဘို့တပါး။ မဟာ
ဂဏ္ဍိပဒေ၊ မဟာဂဏ္ဍိပုဒ်၌။ မုစ္ဆာပရေတာနံ၊ တေဝေမိန်းမောခြင်းဖြင့်နှိပ်
စက်ကုန်သောသူတို့အား။ စိတ္တပဝတ္တိယာ၊ စိတ်ဖြစ်ခြင်း၏။ ဒုဗ္ဗလဘာဝ

တော၊ အားနည်းသောကြောင့်၊ (နပဝတ္တန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ စတုတ္ထဇ္ဈာန
 သမာပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ နေသံ၊ တို့အား။ ဓမ္မတာဝသေနေဝ၊ ဓမ္မတာ၏
 အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ အနုပုဗ္ဗနံ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တထာ၊ တ။
 ရူပဘဝသမင်္ဂီနံ၊ တို့အား။ (နပဝတ္တန္တိ)။ ပန၊ အဘို့တပါး။ ကေစိ၊ တို့သည်။
 အနုပုဗ္ဗတော၊ အစဉ်အတိုင်း။ သုခုမဘာဝပတ္တိယာ၊ နူးညံ့သောအဖြစ်သို့ရောက်
 သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပန္နဿ၊ စတုတ္ထဈာန်ဝင်စားသော သူအား။ ရူပဘဝေန၊
 ရူပဘဝဖြင့်။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ တဂ္ဂဟဏဿစ၊ ထိုရုပ်ကိုယူခြင်း၏လည်း။ သုခုမ
 ဘာဝဟော၊ နူးညံ့စွာဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပဘဝသမင်္ဂီနံ၊ တို့အား။ နတ္ထိ၊ ကုန်။
 ဣတိ၊ သို့။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။

သဗ္ဗေသမ္ပိ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမနကာလေ ပဌမံ
 အဗ္ဘန္တရဝါတော ဗဟိ နိက္ခမတိ။ ပစ္စွာ ဗဟိရဝါတော သုခုမရဇံ
 ဂဟေတွာ အဗ္ဘန္တရံ ပဝိသန္တော တာလုံ အာဟစ္စ နိဗ္ဗာယတိ။

ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ။

သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊ အမိဝမ်း၌ကိန်းကုန်သော သူတို့
 အား။ မာတုကုစ္ဆိတော၊ အမိဝမ်းမှ။ နိက္ခမနကာလေ၊ ထွက်သောအခါ၌။ ဝါ၊
 မွေးဘွားသောအခါ၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ အဗ္ဘန္တရဝါတော၊ အတွင်းလေသည်။ ဗဟိ၊
 ပြင်ပသို့။ နိက္ခမတိ၊ ထွက်၏။ ပစ္စွာ၊ နောက်မှ။ ဗဟိရဝါတော၊ အပြင်လေ
 သည်။ သုခုမရဇံ၊ နူးညံ့သောမြူကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အဗ္ဘန္တရံ၊ အတွင်းသို့။
 ပဝိသန္တော၊ ဝင်လျက်။ တာလုံ၊ အာစောက်သို့။ အာဟစ္စ၊ ထိ၍။ နိဗ္ဗာယတိ၊
 ချုပ်ငြိမ်း၏။

တာလုံ အာဟစ္စ နိဗ္ဗာယတိတိ တာလုံ အာဟစ္စ နိရုဇ္ဈတိ။ တေန
 ကိရ သမ္ပတိဇာတော ဗာလကော ခိပိတံ ကရေတိ။

သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ။

တာလုံ အာဟစ္စ နိဗ္ဗာယတိတိ၊ ကား။ တာလုံ၊ ကို။ အာဟစ္စ၊ ထိ၍-ရောက်၍။
 နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သမ္ပတိဇာတော၊ ဘွားသစ်စဖြစ်သော။
 ဗာလကော၊ သူငယ်သည်။ ခိပိတံ၊ ချေဆပ်ခြင်းကို။ ကရေတိ ကိရ၊ ပြုသတတ်။

ဗဟိနိက္ခမနဝါတဿ ဟိ နာဘိ အာဒိ၊ ဟဒယံ မဇ္ဈံ၊ နာသိကဂ္ဂံ ပရိ-
 ယောသာနံ။ အဗ္ဘန္တရံ ပဝိသနဝါတဿ နာသိကဂ္ဂံ အာဒိ၊ ဟဒယံ မဇ္ဈံ၊
 နာဘိ ပရိယောသာနံ။ ။ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ။

ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ဗဟိနိက္ခမနဝါတဿ၊ အပြင်သို့ထွက်သောလေ၏။ အာဒိ၊
 အစကား။ နာဘိ၊ ချက်တည်း။ မဇ္ဈံ၊ အလယ်ကား။ ဟဒယံ၊ နှလုံးတည်း။

ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးကား။ နာသိကဂုံ၊ နှာခေါင်းဖျားတည်း။ အဗ္ဘန္တရံ၊ အတွင်းသို့။ ပဝိသနဝါတဿ၊ ဝင်သောလေ၏။ အာဒိ၊ ကား။ နာသိကဂုံ၊ တည်း။ မဇ္ဈံ၊ ကား။ ဟဒယံ၊ တည်း။ ပရိယောသာနံ၊ ကား။ နာဘိ၊ တည်း။

ယတ္ထ ယတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇန္တိ။ ဓမ္မာနံ သမိရဏာဘာဝ-
တော။ ယထာပစ္စယံ ပန ဒေသန္တရူပတ္တိယံ ဂတိသမညာ။

သာရတ္ထဒီပနီဒီကာ။

ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ထိုထို အရပ်၌သာလျှင်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ချုပ်ပျက်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထ တရားတို့၏။ သမိရဏာဘာဝတော၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း မရှိသောကြောင့်တည်း။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ဒေသန္တရူပတ္တိယံ၊ အရပ်တပါး၌ဖြစ်ခြင်း၌။ ဂတိသမညာ၊ ဖြစ်ခြင်း တူကုန်၏။

အဿာသပဿာသာ ကာယိကာ၊ ဧတေ ဓမ္မာ ကာယပဋိဗဒ္ဓါ။

သုတ္တန်ပါဠိတော်။

အဿာသပဿာသာ၊ တို့သည်။ ကာယိကာ၊ ကိုယ်နှင့်ယှဉ်ကုန်၏။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထိုအဿာသ ပဿာသတရားတို့သည်။ ကာယပဋိဗဒ္ဓါ၊ ကိုယ်နှင့်စပ်ကုန်၏။ ဝါ စပ်၍ဖြစ်ကုန်၏။

ပုဗ္ဗေ ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ ဝိတက္ကေတွာ ဝိစာရေတွာ ပစ္ဆာ
ဝါစံ ဘိန္ဒတိ။ တသ္မာ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရော။

သုတ္တန်ပါဠိတော်။

အာဝုသော ဝိသာခ၊ ဒါယကာဝိသ ဝေ။ ပုဗ္ဗေ၊ စကားမပြောမီ ရှေးဦးအဘို့၌။ ဝိတက္ကေတွာ၊ ကြံဆ၍။ ဝိစာရေတွာ၊ ဆင်ခြင်၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ ဝါစံ၊ စကားကို။ ဘိန္ဒတိ၊ မြှက်ဆို့၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိတက္ကဝိစာရာ၊ တို့သည်။ ဝစီသင်္ခါရော၊ မည်၏။

ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ပန ဝစီသင်္ခါရဘာဝေန ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ ဌပေတွာ
ဝိတက္ကဝိစာရေတိ ဝုတ္တံ။ ။ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ပန၊ အဘို့တပါးကိုဆိုဦးအံ့။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ တို့၏။ ဝစီသင်္ခါရဘာဝေန၊ ဝစီသင်္ခါရအဖြစ်ဖြင့်။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဌပေတွာ ဝိတက္ကဝိစာရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

တတ္ထ တတ္ထ ခန္ဓာဒီသု ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ ပါကဋ္ဌတ္တာစ။ ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ခန္ဓာဒီသု၊ ခန္ဓာအစရှိကုန်သော။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သောအရာတို့၌။ ဝိသု၊ အသီးအခြား။ ဂဟိတတ္တာစ၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပါကဋတ္တာစ၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ ။

ဝဋ္ဋမေဃသု အဿာဒံ၊ တဒဿာဒေါပသေဝနံ။
ဝိနိဘူဇ နိဒဿေတံ၊ ခန္ဓဒ္ဓယမုဒါဟဋ္ဌံ။ ။
ဝိဝါဒမူလသံသာရ၊ ကာမဟေတုနိဒဿနံ။
သန္ဓာယ ဝေဒနာ သညာ၊ ကတာ နာနာတိ ကေစန။ ။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒ။

ဝဋ္ဋမေဃသု၊ ဝဋ္ဋတရားတို့၌။ အဿာဒံ၊ သာယာခြင်းကို၎င်း။ တဒဿာဒေါပသေဝနံ၊ ထိုသာယာခြင်းသို့ကပ်ခြင်းကို၎င်း။ ဝိနိဘူဇ၊ ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍။ နိဒဿေတံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ ခန္ဓဒ္ဓယံ၊ ခန္ဓာနှစ်ပါးအပေါင်းကို။ ဥဒါဟဋ္ဌံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်၏။ ဝိဝါဒမူလသံသာရကာမဟေတုနိဒဿနံ၊ သံသရာ၌ ငြင်းခုံခြင်းအကြောင်းကာမ၏ အကြောင်းကိုပြုခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝေဒနာသညာ၊ ဝေဒနာသညာတို့ကို။ နာနာ၊ အသီးအသီး။ ကတာ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစန၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။

သုဒ္ဓသင်္ခါရဝါရေ ပန ယထာ သုဒ္ဓခန္ဓဝါရာဒီသု ရူပံ ခန္ဓော ခန္ဓော ရူပံ၊ စက္ခု အာယတနံ အာယတနာ စက္ခုတိအာဒိနာ နယေန ယမကာနိ ဝုတ္တာနိ။ ဧဝံ ကာယော သင်္ခါရော သင်္ခါရ ကာယောတိ အဝတွာ ကာယ သင်္ခါရော။ ပ။ တိအာဒိနာ နယေန ကာယသင်္ခါရမူလကာနိ ဒွေ ဝစီ သင်္ခါရမူလကံ ကေန္တိ အနုလောမေ တိဏိ ပဋိလောမေ တိဏိတိ သဗ္ဗာ နိပိ သုဒ္ဓိကဝါရေ ဆယမကာနိ ဝုတ္တာနိ။ ကိ ကာရဏာ သုဒ္ဓိကကေက ပဒဝသေန အတ္တာဘာဝတော။ ။

ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ သုဒ္ဓသင်္ခါရဝါရေ ၌။ သုဒ္ဓခန္ဓဝါရာဒီသု တို့၌။ ရူပံ။ ပ။ စက္ခုတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ယမကာနိတို့ကို။ ဝုတ္တာနိယထာ။ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကာယော။ ပ။ တိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ မဟောမူ၍။ ကာယသင်္ခါရော။ ပ။ တိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ကာယ သင်္ခါရမူလကာနိ၊ ကာယသင်္ခါရမူလက ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးသောယမက တို့၎င်း။ ဝစီသင်္ခါရမူလကံ၊ သော။ ကေ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အနုလောမေ ၌။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ယမကာနိ၊ တို့၎င်း။ ပဋိလောမေ ၌။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ယမကာနိတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သုဒ္ဓိက

ဝါရော ဌ။ ဆ၊ ကုန်သော။ ယမကာနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ကိံကာရဏာ၊ ကား။ သုဒ္ဓိကဏေကပဒဝသေန၊ သက်သက်သော ကာယစသော တခုခုသော ပုဒ်၊ သင်္ခါရဟူသော တခုခုသောပုဒ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အတ္တာဘာဝတော၊ သိစေ လိုသောအနက်မရှိသောကြောင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

ဣဓ ပန သင်္ခါရယမကေ ကာယာဒိပဒါနံ သင်္ခါရပဒဿစ အသ မာနာဓိကရဏတ္တာ။ ကာယော သင်္ခါရော သင်္ခါရ ကာယောတိအာဒိမ္ပိ ငုစ္စမာနေ အဓိပေတတ္ထပရိစ္စာဂေါ အနဓိပေတတ္ထပရိဂ္ဂဟောစ ကတော သိယာတိ သုဒ္ဓသင်္ခါရတံ မူလဏ္ဏဝါရာ နဝုတ္တာ။ ။

ယမိုက်မူလဋီကာ။

ပန၊ အဘို့တပါးကိုဆိုဦးအံ့။ ဣဓသင်္ခါရယမကေ၊ ဌ။ ကာယာဒိပဒါနံ ကာယစသောပုဒ်တို့၏၎င်း။ သင်္ခါရပဒဿစ၊ သင်္ခါရပုဒ်၏၎င်း။ အသမာနာဓိကရဏတ္တာ၊ မတူသောအနက်တည်းဟူသော တည်ရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယော။ပ။ အာဒိမ္ပိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားကို။ ငုစ္စမာနေ၊ ဟောအပ်သည် ရှိသော်။ အဓိပေတတ္ထပရိစ္စာဂေါ၊ အလိုရှိအပ်သော အဿာသပဿာသ စသောအနက်ကိုစွန့်ခြင်းသည်၎င်း။ အနဓိပေတတ္ထပရိဂ္ဂဟောစ၊ အလိုမရှိအပ်သော စေတနာကာယ အဘိသင်္ခါရဏ သင်္ခါရစသော အနက်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းသည် ၎င်း။ ကတော၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုဒ္ဓသင်္ခါရတံ မူလ ဏ္ဏဝါရာ၊ တို့ကို။ နဝုတ္တာ၊ ကုန်။

အဋ္ဌကထာယမ္ပန သုဒ္ဓသင်္ခါရဝါရဋ္ဌာနေ ဝုတ္တတ္တာ အယံနယော သုဒ္ဓ သင်္ခါရဝါရောတိ ငုတ္တော။ ။ယမိုက်မူလဋီကာ။

အဋ္ဌကထာယမ္ပန၊ ကား။ သုဒ္ဓသင်္ခါရဝါရဋ္ဌာနေ၊ သုဒ္ဓသင်္ခါရ ဝါရအရာ၌။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အယံနယော၊ ဤနည်းကို။ ဝါ၊ ဤဝါရကို။ သုဒ္ဓသင်္ခါရဝါ ရောတိ၊ ဟူ၍။ ငုတ္တော၊ ၏။

ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေတိ ဧတေန ပန ဒဿိတာ ပုဂ္ဂလာ ပဌမဇ္ဈာနောကာသာ ကာမာဝစရာဒိ ဩကာသာစ အဿာသပဿာသဝိရဟဝိသိဋ္ဌာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ။

ယမိုက်မူလဋီကာ။

ပန၊ အဘို့တပါး။ ဝိနာ။ပ။ ဧတေန၊ ဟူသောဤပါဌ်ဖြင့်။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ် ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အဿာသပဿာသဝိရဟဝိသိဋ္ဌာ၊ အဿာသ ပဿာသကင်းခြင်းဖြင့် အထူးပြုအပ်ကုန်သော။ ပဌမဇ္ဈာနောကာသာစ၊ ပဌမ

ဈာန်ဟုဆိုအပ်သော တည်ရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍၎င်း။ အသာသပဿာသ
ဝိရဟဝိသိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရာဒိဩကာသာစ၊ ကာမဘုံဟုဆိုအပ်သော
တည်ရာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍၎င်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်ကုန်၏။

ပဌမဇ္ဈတ္တ ပဌမဇ္ဈာနသမင်္ဂီနံ ရူပါရူပါဝစရာနံ ဂဟဏံ။

ယမိုက်အနုဒ္ဓိကာ။

စ၊ ဆက်။ တွေ့၌။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ပဌမဇ္ဈာနသမင်္ဂီနံ၊ ပဌမဈာန်နှင့်ပြည့်စုံကုန်
သော။ ရူပါရူပါဝစရာနံ၊ ရူပါဝစရာ အရူပါဝစရာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။
ဟောတိ၊ ။

ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပန္နာနန္တိ ဈာနောကာသဝသေန ပုဂ္ဂလံ ဒဿေတိ။
ကာမာဝစရာနန္တိ ဘုမ္မောကာသဝသေန။ ဒွိပ္ပကာရာနမ္ပိ ပန တေသံ
ဝိသေသနတ္ထမာဟ အသာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေတိ။ တေန ရူပါ
ရူပါဝစရေသု ပဌမဇ္ဈာနသမာပန္နကေ ကာမာဝစရေ ဂဗ္ဘဂတာဒိကေစ
နိဝတ္တေတိ။ ။ ယမိုက်မူလဒ္ဓိကာ။

ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပန္နာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဈာနောကာသဝသေန၊ ဈာနောကာသ၏
အစွမ်းဖြင့်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ။ ။ ကာမာဝစရာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဘုမ္မောကာသ
ဝသေန၊ ဘုမ္မောကာသ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ။ ။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။
ဒွိပ္ပကာရာနမ္ပိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ
တို့ကို။ ဝိသေသနတ္ထံ၊ အထူးပြုခြင်းငှါ။ အသာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေတိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ။ ။ တေန၊ ထိုပါဌ်ဖြင့်။ ရူပါရူပါဝစရေသု၊ ရူပါဝစရာဘုံ အရူပါ
ဝစရာဘုံတို့၌။ ပဌမဇ္ဈာနသမာပန္နကေစ၊ ပဌမဈာန်ကိုဝင်စားကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့ကို၎င်း။ ကာမာဝစရေ၌။ ဂဗ္ဘဂတာဒိကေစ၊ အမိဝမ်း၌ကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့ကို၎င်း။ နိဝတ္တေတိ၊ နှစ်စေတော်မူ၏။ ။

အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တံ ဒုတိယဇ္ဈာနံ ဝိစာရဝသေန ပဌမဇ္ဈာနေ သင်္ဂဟံ
ဂစ္ဆတိတံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ မုဒ္ဒဘူတံ ဒုတိယဇ္ဈာနံ ဂဟေတွာ ဣတရံ အသင်္ဂဟံ
တန္တိဝါ။ ။ ယမိုက်မူလဒ္ဓိကာ။

အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တံ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တဖြစ်သော။ ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊ ကို။ ဝိစာရ
ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဌမဇ္ဈာနေ၊ ပဌမဈာန်၌။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ။ ။ ဝါ၊ တနည်းကား။ မုဒ္ဒဘူတံ၊ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။
ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊ စတုက္ကနည်း၌ ဒုတိယဈာန်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ။ ။ ဣတရံ၊ ဤမှတစ်ပါး

သော ပဉ္စကနည်း၌ ဒုတိယဈာန်ကို။ အသင်္ဂဟိတံ၊ ယူတော်မမူအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗျူဟိ။ ။

သင်္ခါရာနံ ပုဂ္ဂလာနဉ္စ ဩကာသတ္တာ ဈာန် ဘူမိစ ဝိသုံ ဩကာသ
ဘာဝေန ဂဟိတာ။ ။ ယမိုက်မူလဋီကာ။

သင်္ခါရာနဉ္စ၊ ကာယသင်္ခါရစသည်တို့၏၎င်း။ ပုဂ္ဂလာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ဩကာ
သတ္တာ၊ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်။ ဈာန်စ၊ ဈာန်သည်၎င်း။ ဘူမိစ၊ ဘုံသည်၎င်း။
ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ဩကာသဘာဝေန၊ ဩကာသအဖြစ်ဖြင့်၊ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်
သည်။ ဟောတိ၊ ။

ကာမဉ္စေတံ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေပိ ဝတ္တမာနေ တေသံ တတ္ထ နုပုဇ္ဇိတ္ထေဝ၊
ယာဝပန အဗ္ဘောကိဏ္ဍံ ဝိပါကစိတ္တံ ဝတ္တတိ။ တာဝ နုပုဇ္ဇိတ္ထေဝ နာမာတိ
ဒဿနတ္ထမေတံ။ ။ ယမိုက်အဋ္ဌကထာ။

စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ တေံ၊ ဤကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရနှစ်ပါးအပေါင်းသည်။
ပဋိသန္ဓိစိတ္တေပိ၊ သည်လည်း၊ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ တေသံ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌။ ကာမံ နုပုဇ္ဇိတ္ထေဝ၊ အကယ်၍ မဖြစ်ဘူး
သည်သာ ဖြစ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မဖြစ်ဘူးသော်လည်း။ ယာဝ၊ လောက်။ အဗ္ဘော
ကိဏ္ဍံ၊ မပြုမိသော။ ဝိပါကစိတ္တံ၊ သည်။ ဝတ္တတိ၊ ။ တာဝ၊ လောက်။ နုပုဇ္ဇိတ္ထေဝ
နာမ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ။ ဣတိဒဿနတ္ထံ၊ ဤသို့သောအနက်ကို ပြခြင်း
ငှါ။ တေံ၊ ဤသုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ ဟူသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊
၏။ ။

ခိဏာသဝါနံ စုတိစိတ္တန္တိ ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တံ။ (ကာမာဝစရာနံ
ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ကာမာ
ဝစရာနံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပုဇ္ဇိဿတိ ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္ဆိမ
ဘဝိကာနံ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပုဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာ
ယိဿန္တိ တေသံ စန္ဒာနံ တေသံ ဝစီသင်္ခါရေ နိရုဇ္ဈိဿတိ နောစ
တေသံ ကာယသင်္ခါရေ နိရုဇ္ဈိဿတိ) ပန ဝစနတော အညေသမ္ပိ
စုတိစိတ္တံ ရူပံ နသမုဋ္ဌာပေတိတိ ဝိညာယတိ၊ န ဟိ ရူပသမုဋ္ဌာပက
စိတ္တဿ ဂဗ္ဘဂမနာဒိဝိနိဗဒ္ဓါဘာဝေန ကာယသင်္ခါရသမုဋ္ဌာပနံ အတ္တိ၊
န စ ယုတ္တံ၊ စုတောစ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စဿ ပဝတ္တတိတိ နာပိ စုတိစိတ္တံ
ရူပံ သမုဋ္ဌာပေတိတိ ပါဠိ အတ္တိတိ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီမူလဋီကာ။

ခိဏာသဝါနံ စုတိစိတ္တန္တိ ဟူ၍။ ဝိသေသေတွာ၊ အထူးပြု၍။ ဝုတ္တံ၊ ။
ပန၊ အဘို့တပါးကိုဆိုဦးအံ့။ (ကာမာဝစရာနံ။ ပ။ ကာယသင်္ခါရေ နိရုဇ္ဈိဿ

တိတိ)။ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ အညေသမ္ပိ၊ ရဟန္တာမှတစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း။ စုတိစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်သည်။ ရူပံ၊ ကို။ နသမုဋ္ဌာပေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဟိ၊ ဗျတိရိုက်ကို ဆိုဦးအံ့။ ရူပသမုဋ္ဌာပကစိတ္တဿ၊ ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သောစိတ်၏။ ဂဗ္ဘဂမနာ ဒိဝိနိဗဒ္ဓါဘာဝေန၊ အံမိဝမ်း၌ကိန်းသောသူစသည်တို့နှင့် စပ်ခြင်းမရှိသဖြင့်။ ကာယသင်္ခါရသမုဋ္ဌာပနံ၊ ကာယသင်္ခါရကိုဖြစ်စေခြင်းသည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ဆက်။ စုတော၊ စုတိသောသူသည်။ အဿ၊ ထိုစုတိသောသူအား။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေခြင်းသည်လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိဣဒံဝစနံ၊ သည်။ နစယုတ္တံ၊ သင့်လည်းမသင့်။ စုတိစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပါဠိ၊ ပါဠိသည်။ နာပိ အတ္ထိ၊ ရှိလည်း မရှိ။ (ဣတိ ဝိညာယတိ)။

ပစ္စိမစိတ္တန္တိ အဝိသေသေန စုတိစိတ္တံ ဝုတ္တန္တိ အဓိပ္ပါယေန အညေသမ္ပိ စုတိစိတ္တံ။ပ။ ဝိညာယတိတိ ဝုတ္တံ။ ။အထဝါ ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ ဝစီသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိဿတိ နောစ တေသံ ကာယသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိဿတိတိ ရူပါရူပဘဝုပပဇ္ဇနကာနံ ကာမာဝစရစုတိစိတ္တဿာပိ ကာယသင်္ခါရသမုဋ္ဌာပနဝစနေန ခိဏာသဝေဟိ၊ အညေသမ္ပိ။ပ။ ဥာယတိတိ ဝုတ္တံ။ ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီအနုဋီကာ။

ပစ္စိမစိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အဝိသေသေန၊ သာမညအားဖြင့်။ စုတိစိတ္တံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ။ ဣတိအဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့်။ အညေသမ္ပိ၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း။ စုတိစိတ္တံ၊ ကို။ ပ။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ။ အထဝါ၊ ကား။ ယေစ ရူပါဝစရံ။ပ။ နိရုဇ္ဈိဿတိတိ၊ ဟူ၍။ ရူပါရူပဘဝုပပဇ္ဇနကာနံ၊ ရူပဘုံ အရူပဘုံသို့ဖြစ်လတ္တံ့ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ကာမာဝစရစုတိစိတ္တဿာပိ၊ ကာမာဝစရ စုတိစိတ်၏လည်း။ ကာယသင်္ခါရသမုဋ္ဌာပနဝစနေန၊ ကာယသင်္ခါရကိုဖြစ်စေသည်ဟူသော စကားဖြင့်။ ခိဏာသဝေဟိ၊ တို့မှ။ အညေသမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ပ။ ဥာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ။

ယသ္မာစ ယဿ ကာယသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈတိ တဿ ဝစီသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိဿတိတိ အာမန္တာတိ။ ယဿ ကာယသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈတိ တဿ စိတ္တသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိဿတိတိ အာမန္တာတိစ ပစ္စိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ ကာယသင်္ခါရောစ နနိရုဇ္ဈတိ စိတ္တသင်္ခါရောစ နနိရုဇ္ဈိဿတိတိ အာဒိဝစနတောစ ပစ္စိမစိတ္တဿ ပုရတော သောဠသမေန စိတ္တေန တတော သြရိမေနဝါ သဒ္ဓိံ အဿာသပဿာသာ နဥပုဇ္ဇန္တိတိ သိဒ္ဓံ။ ယဒိ

ဥပုဇ္ဇေယျံ။ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ ကာယသင်္ခါရော န နိရုဇ္ဈတီတိ နဝဒေယျ။ ဝုတ္တဉ္ဇေတံ တသ္မာ ဟေဋ္ဌိမကောဋိယာ စုတိတော ပုရိမေန သတ္တရသမေန ဥပုဇ္ဇာ အဿာသပဿာသာ စုတိယာ ဟေဋ္ဌာ ဒုတိယေန စိတ္တေန သဒ္ဓိံ နိရုဇ္ဈန္တီတိ တေန ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ကာမာဝစရာနံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပုဇ္ဇိယတီတိ စုတိစိတ္တဿ အနန္တရပစ္စယ ဘူတဿပိ စိတ္တဿ ကာယသင်္ခါရသမုဋ္ဌာပနတာ ဝုတ္တာ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီအနုဋီကာ။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယဿ ကာယသင်္ခါရော။ပ။ အာမန္တာတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ယဿ။ပ။ နိရုဇ္ဈိယတီတိ အာမန္တာတိစ၊ ဟူ၍၎င်း။ ပစ္ဆိမ စိတ္တဿ။ပ။ နနိရုဇ္ဈိယတီတိစ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့်။ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ၊ ပစ္ဆိမစိတ်၏။ ဝါ၊ စုတိစိတ်၏။ ပုရတော၊ ရှေ့မှ။ သောဋ္ဌသမေန စိတ္တေန ဝါ၊ တဆဲခြောက် ခုမြောက်သောစိတ်နှင့်၎င်း။ တတော၊ မှ။ သြရိမေနဝါ၊ အတွင်းဖြစ်သော စိတ်နှင့်၎င်း။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အဿာသပဿာသာ၊ တို့သည်။ နဥပုဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ် ကုန်။ ဣတိ အတ္ထံ၊ ဤသို့သော အနက်သည်။ သိဒ္ဓိံ၊ ပြီး၏။ ယဒိဥပုဇ္ဇေယျံ၊ ကုန်အံ့။ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ။ပ။ နနိရုဇ္ဈတီတိ၊ ဟူ၍။ နဝဒေယျ၊ ဟောတော်မူ ရာ။ စသစ္စံ၊ မှန်၏။ တသ္မာ ဟေဋ္ဌိမကောဋိယာ။ပ။ သဒ္ဓိံ နိရုဇ္ဈန္တီတိ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တေန၊ ထိုစကားဖြင့်။ယဿ။ပ။ ဥပုဇ္ဇိယတီတိ၊ ဟူ၍။ စုတိ စိတ္တဿ၊ ၏။ အနန္တရပစ္စယဘူတဿ၊ အနန္တရ ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ စိတ္တဿပိ၊ ၏လည်း။ ကာယသင်္ခါရသမုဋ္ဌာပနတာ၊ ကာယသင်္ခါရကို ဖြစ်စေ တတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

အထဝါ ယဿ စိတ္တဿာတိ ယေန စိတ္တေန သဗ္ဗပစ္ဆိမော ကာယ- သင်္ခါရော ဥပုဇ္ဇတိ။ တံ စိတ္တံ ဝုတ္တန္တိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ နပစ္ဆိမစိတ္တဿ အနန္တရပစ္စယဘူတံ။ အနန္တရာတိ ဟိ ကာယသင်္ခါရုပ္ပါဒနံ အန္တရံ ဝိနာ ယတော ပစ္စာ ကာယသင်္ခါရုပ္ပါဒနေန အနန္တရိတံဟုတွာ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပုဇ္ဇိယတီတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ ဣတရေသံ ဝစိသင်္ခါရောစ နိရုဇ္ဈိယတိ ကာယသင်္ခါရောစ နိရုဇ္ဈိယတီတိ ဝုတ္တတ္တာ။ အညာထာ ပစ္ဆိမစိတ္တတော ပုရိမတတိယစိတ္တသမင်္ဂနံ ကာယသင်္ခါရော ဥပုဇ္ဇတီတိ အာပဇ္ဇတီတိ။ ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီအနုဋီကာ။

အထဝါ၊ ကား။ ယဿ စိတ္တဿာတိ၊ ကား။ ယေနစိတ္တေန၊ အကြင် စိတ်ကြောင့်။ သဗ္ဗပစ္ဆိမော၊ အလုံးစုံတို့၏နောက်ဆုံးဖြစ်သော။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံစိတ္တံ၊ ထိုစိတ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊

ယူအပ်၏။ ပစ္စိမစိတ္တဿ၊ ၎င်း။ အနန္တရပစ္စယဘူတံ၊ အနန္တရပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော စိတ်ကို။ နဂဟေတဗ္ဗံ၊ အပ်။ ဟိသစ္စံ၊ ၎င်း။ အနန္တရာတိ၊ ကား။ ကာယသင်္ခါရပျိဒနံ၊ ကာယသင်္ခါရဖြစ်ခြင်းကို။ အန္တရံ၊ အကြားကို။ ဝိနာ၊ ကြည့်၍။ (ဂဟေတဗ္ဗံ)။ ယတော၊ မှ။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ကာယသင်္ခါရပျိဒနေန၊ သဖြင့်။ အနန္တရိတံ၊ မခြားအပ်သည်။ ဟုတု၊ ၍။ ပစ္စိမစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိအယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဣတရေသံ၊ ပ။ နိရုဇ္ဈိဿတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ တည်း။ အညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာဖြင့်။ (အတ္ထေ ဂယုမာနေ)။ ပစ္စိမစိတ္တတော၊ မှ။ ပုရိမတတိယစိတ္တသမဂီနံ၊ ရှေးဖြစ်သော တတိယစိတ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ တည်း။

ဓမ္မနာနတ္တာဘာဝေပိ ဟိ ပဒနာနတ္တေန ဒုကန္တရံ ဝုစ္စတိ။ ပ။ န ဟိ ဓမ္မာနံ အဝုတ္တတာပေက္ခံ ဒုကန္တရဝစနမိ နတ္ထိ ပုနရုတ္တိဒေါသော။ ။
ဓမ္မသင်္ဂဏီမူလဋီကာ။

ဟိ၊ သင့်စွ။ ဓမ္မနာနတ္တာဘာဝေပိ၊ သဘောအဓိပ္ပါယ်မထူးသော်လည်း။ ပဒနာနတ္တေန၊ သဒ္ဓါပုဒ်ထူးသောကြောင့်။ ဒုကန္တရံ၊ ဒုက်တပါးကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ ပ။ ဟိသစ္စံ၊ ၎င်း။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထတရားတို့၏။ ဒုကန္တရဝစနံ၊ ဒုက်တပါးကို ဟောခြင်းသည်။ အဝုတ္တတာပေက္ခံ၊ မဟောအပ်သော အဖြစ်ကိုင့်ခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုနရုတ္တိဒေါသော၊ ပုနရုတ္တိဒေါသသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ။ သင်္ခါရယမိုက် ပြီး၏။

နိဂုံး

ပဌမကျော်-ဦးကြီးဖေ တိ၊ ရာဇဒတ္တိယလဋ္ဌိနာ။
ရစိတာ အနုဂဏ္ဍေသာ၊ နော နော ဒွေကမ္ပိ နိဋ္ဌိတာ။ ။

ယမိုက်အနုဂဏ္ဍိပြီး၏။

အလိမ္မာ စာမှာရှိသည်

လူတော်လူကောင်းဖြစ်အောင်

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

သာသနာရေးဦးစီးဌာန ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့မှ

မြန်မာပြန်ပိဋကတ်များကို ဖတ်ပါ

ပိဋကတ်ပါဠိတော် ၅၂-ကျမ်းလုံးကို ဖတ်ရှုနားလည်နိုင်ကြပြီ

မြန်မာပြန်ကျမ်းများ

၁။ ဒီဇနိကာယ် (သုတ္တန်)	ပ၊ ဒု၊ တ	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၂။ မဇ္ဈိမနိကာယ် (သုတ္တန်)	။	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၃။ သံယုတ္တနိကာယ် (သုတ္တန်)	။	(၅-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၄။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် (သုတ္တန်)	။	(၁၁-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၅။ ခုဒ္ဒကနိကာယ် (ကျမ်း-၃၀) မှ		ဝိနည်း (၅-ကျမ်း)	၅-အုပ်
		အဘိဓမ္မာ (၄-ကျမ်း)	၅-အုပ်
		အခြားသုတ္တန် (၁၄-ကျမ်း)	၇-အုပ်

တိပိဋက ပါဠိ-မြန်မာအဘိဓာန်ကြီး

၉-တွဲ ထွက်ပြီ

မဟာဗုဒ္ဓဝင်

ပဌမတွဲမှ ဆဌမတွဲအထိ ၆-တွဲ ၈-အုပ် အပြည့်အစုံထွက်ပြီ။